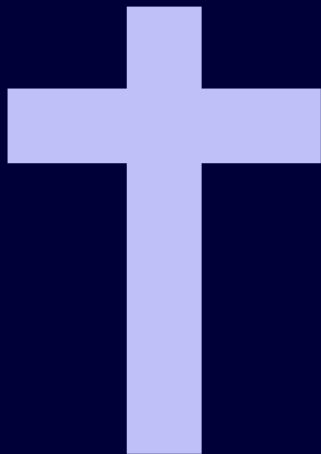

Juu³ tyu² 'e
gafaa^{'21} Dios tya'
tsá²

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec,
Quiotepec)

Juu³ tyu² 'e gafaa^{'21} Dios tya' tsá²
**New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec,
 Quiotepec)**

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
 3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	38
SAN LUCAS	61
SAN JUAN	99
HECHOS	129
ROMANOS	165
1 CORINTIOS	181
2 CORINTIOS	197
GÁLATAS	207
EFESIOS	213
FILIPENSES	219
COLOSENSES	223
1 TESALONICENSES	227
2 TESALONICENSES	230
1 TIMOTEO	232
2 TIMOTEO	237
TITO	240
FILEMÓN	242
HEBREOS	243
SANTIAGO	255
1 PEDRO	259
2 PEDRO	264
1 JUAN	267
2 JUAN	271
3 JUAN	272
JUDAS	273
APOCALIPSIS	275

Júu³ tyú² 'e gajmaa¹ a San Mateo

'Lii²¹² tsacøøi¹³ tyá Jesucristo

¹ 'E lo-o coon²¹ jí² 'e taai² jileei²¹² tsacøøi¹³ tyá Jesucristo, jaain²¹ jún² tyá 'lii²¹² David joongi tyá 'lii²¹² Abraham 'ii.

² 'In Abraham do jmií²¹ Isaac, joon Isaac do jmií²¹ Jacob, Jacob do jmií²¹ Judá coon¹³ 'in ruu²¹; catyaaí² do.

³ Judá do jmií²¹ Fares coon¹³ Zara joon sáa³ o sii²¹ Tamar. Joon 'in Fares do jmií²¹ Esrom, Esrom do jmií²¹ Aram.

⁴ Aram do jmií²¹ Aminadab, Aminadab do jmií²¹ Naasón, Naasón do jmií²¹ Salmón.

⁵ Salmón do jmií²¹ Booz joon sáa³ a sii²¹ Rahab. Joon 'in Booz do jmií²¹ Obed joon sáa³ a Obed sii²¹ Rut. Obed do jmií²¹ Isaí.

⁶ Isaí do jmií²¹ røøi¹³ David. Joon røøi¹³ David do gasáa¹ i Salomón coon¹³ tsami² 'in galí² tsami² tyá 'Uiriam.

⁷ 'In Salomón do jmií²¹ Roboam, Roboam do jmií²¹ Abías, Abías do jmií²¹ Asa,

⁸ Asa do jmií²¹ Josafat, Josafat do jmií²¹ Joram, Joram do jmií²¹ Uzías.

⁹ Uzías do jmií²¹ Jotam, Jotam do jmií²¹ Acáz, Acáz do jmií²¹ Ezequías.

¹⁰ Ezequías do jmií²¹ Manasés, Manasés do jmií²¹ Amón, Amón do jmií²¹ Josías.

¹¹ Josías do jmií²¹ Jecónías coon¹³ tsaruu²¹; 'Yiia¹³ joon ngajée¹ tsá² seein²¹ Babilonia 'in tsá² Israel si'ñúu¹ mo fu goo¹ o.

¹² Joon mo taain²¹² tsá² Israel Babilonia Jecónías do gasáa¹ i Salatiel. Joon 'in Salatiel do jmií²¹ Zorobabel.

¹³ Zorobabel do jmií²¹ Abiud, Abiud do jmií²¹ Eliaquim, Eliaquim do jmií²¹ Azor.

¹⁴ Azor do jmií²¹ Sadoc, Sadoc do jmií²¹ Aquim, Aquim do jmií²¹ Eliud.

¹⁵ Eliud do jmií²¹ Eleazar, Eleazar do jmií²¹ Matán, Matán do jmií²¹ Jacob.

¹⁶ Jacob do jmií²¹ José. José do gacu² mo cwoo²¹ o María 'in líi¹ i sáa³ Jesús 'in sii²¹ o jon Cristo.

¹⁷ Joon mo galiseein²¹ 'lii²¹² Abraham ca galiseein²¹ 'lii²¹² David galiseein²¹ daytyúuin² jmií²¹ tsá². La joon jon galiseein²¹ dyatyúuin² jmií²¹ tsá² ca mo galiseein²¹ 'lii²¹² David ca ngalín² tsá² Israel si'ñúu¹ mo fu Babilonia. Joon dyatyúuin² gi jmií²¹ tsá² galiseein²¹ 'e la nu'gi 'e galiseein²¹ Cristo.

Mo galiseein²¹ Jesucristo

¹⁸ La no-o galí² mo galiseein²¹ Jesucristo. María, 'in ilíin² in sáa³ Jesús, niganá¹ júu³ coon¹³ Sé³. Pe la nu'gi icwaa¹ a caain²¹ coon¹³ Sé³ do gacáan¹ in María yuun²¹ coon¹³ 'ii²¹ tyá Espíritu Tyá² tyá Dios.

¹⁹ Joon ñuu¹ tyá o Sé³ do, tsu jaain²¹ tsá² tyúí¹ 'ii, jo gali'in²¹² in 'e faa²¹ tsá² 'laa²¹ tyá'a, jiiin¹³ 'iin²¹² in itíuu² mo 'ido la jo ñii¹ tsá² fuu²¹.

²⁰ Joon la 'ii²¹² 'i¹-tsi Sé³ jilaa²¹ 'elo lawa'a 'e cu¹ o gajnéi¹ jaain²¹ ángel tyá 'Ña'ñu¹ u' tyani¹ i joon gajin² in:

—Sé³, jún² tyá 'lii²¹² David 'nu, 'ii¹³ mo'o María do lawa tsamí² tyi¹. Jo jmaa²¹ a 'goo²¹ tsu 'in yuun²¹ gacáan¹ in do, 'ii²¹ tyá Espíritu Tyá² tyá Dios do.

²¹ Iliseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tyá'a iunsii²¹ i JESÚS. Ilisii²¹ la joon tsu 'wii¹³ ijmaa¹ a tiin¹³ tsá² tyá'a jilaa²¹ tsaa² tyá'a.

²² Jilaa²¹ 'elo galí¹ la joon 'e untsiin¹ in júu³ tyá 'Ña'ñu¹ u' 'e gafaa²¹ tsá² tyá'a la mo jéei¹³. Gajin² o:

²³ Jaain²¹ simí² icáan² in yuun²¹, joon iliseein²¹ yuun²¹ tsañuu¹ tyá'a.

Joon iunsii²¹ 'ii Emanuel. ('E 'øø²¹² tsi tsá² 'e sii²¹: Dios jee²¹² jna'.)

²⁴ Joon mo gajná²-tsi Sé³ do gajmaa¹ a jiiin¹³ la jin² ángel tyá 'Ña'ñu¹ u'. Joon ga'ii²¹ mo María lawa tsamí² tyá'o.

²⁵ Pe jo 'ee gajmaa¹ a coon¹³ 'ido ca galiseein²¹ 'in xuui²¹² tsañuu¹ nifu joon gaunsii²¹ 'ii JESÚS.

2

Jalín² 'in 'øøi²¹-tsi li tyúin¹ sáa³ Jesús

¹ Jesús galiseein²¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹. Belén 'e náa¹ coon²¹ 'wó² 'e sii²¹ Judea. Herodes líi¹ i røøi¹³ 'yiaa¹³ joon. Joon gatyalín² 'in líi¹³ røøi¹³ magos, tsá² jmií²¹²-tsi 'ii. Gatyalín² fu Jerusalén jalín² li 'yeei²¹ ñi¹ do.

² Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—¿Xiiafu tyúin¹ 'in røøi¹³ 'in nicaliseein²¹ tyá tsá² Israel? Tsu jna'a naa²¹ a'a li 'i 'yeei²¹ ñi¹ joon ganee²¹² na'a nuu¹ tyá'a. Joon nijalii²¹ i jaun'goo²¹ o'o 'ii.

³ Joon mo ganuu² un røøi¹³ Herodes 'elo líi¹ 'láai² ga'i¹-tsi 'áai¹ coon¹³ jileei²¹ 'in néei¹ Jerusalén do.

⁴ Joon 'in røøi¹³ do gatø¹ø jileei²¹ 'in tyu² to² tyá untsá² coon¹³ 'in tifo² tyá ley tyá 'in tsá² do. 'E 'iin²¹² in litsáai¹-tsi xiiafu iliseein²¹ Cristo.

⁵ Joon 'in tsá² do 'in gatø¹ røøi¹³ do gajin² in:

—Fuu²¹ Belén joon iliseein²¹ Cristo. Tsu 'in tsá² 'in gafaa²¹ júu³ tyá Dios calií gataan¹ an ni jí² 'elo:

⁶ Joon 'nu-u, fuu²¹ Belén 'e náa¹ li roon¹ on 'wó² tyá Judá, jo líi² u'u 'in pi³ gi la jee²¹² jileei²¹ 'in tyu² to² 'e 'wó² lo; tsu icwo¹ i jee²¹² lo jaain²¹ tsá² feei¹ 'in tyu² to² tsá² tyiia 'in seein²¹ Israel.

7 Joon gatø¹ Herodes 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do 'uun²¹mo, gaunngii¹i coon²¹ tún² lii gan-goo¹o ni'fi¹in 'in núu¹ do.

8 Joon gasii¹ ni²i 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do fu Belén. Joon jin²in:

—Cwolin²naa¹, cwo'nee²¹naa¹ 'in xuui²¹² do. Joon mi tyee¹naa¹ 'ii joon jmáa¹³aa' jna júu³ ini³ii niun'goo²oo jon 'ii.

9 Joon mo ganúu²un 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do júu³ tya¹ røøi¹³ do ngaliin²mo joon no. Joon 'in núu¹ do 'in ganii²in 'in tsá² 'øøi²¹-tsi fu li néé¹i fu li 'yeei²¹ ñi¹ ngó¹o nifugixu li ngaliin² 'in tsá² do. Ngo²o ca ga'ii² fu yu¹ li raain¹ 'in xuui²¹² do.

10 Jøø¹³mo 'áai¹ 'in tsá² 'øøi²¹-tsi mo ganúu²in 'in núu¹ do.

11 Joon mo gangatáa¹i inuu do gangaa¹i yuun²¹ do coon¹³ sáa³a. Joon gasi²i wojnúi¹i tyani 'in yuun²¹ do joon gaun'goo²¹o 'ido. Joon ganá¹ cwóo¹ tya'a icwo¹o 'in yuun²¹ do do cwanáa¹ coon¹³ fuu²¹² sán² coon¹³ jmi³ 'mó² jmafuu²¹ sii²¹ mirra.

12 Joon Dios gajmaa¹a gacii¹ 'in tsá² do 'e jo tsalín²gi li¹ li tyiin¹ Herodes do. Joon ngaliin¹mo fuu²¹ goo¹o fu¹ li' xia²¹.

Mo nangó¹ yuun²¹ Jesús fu Egipto

13 Mo ngayuu¹³ ngaliin¹ 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do la 'ii²¹² ci¹ Sé³ gajné¹i jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹'u' gajin²in sii²¹i Sé³ do:

—Ráan²u, jée¹i yuun²¹ coon¹³ sáa³a cwolin²naa¹ Egipto. Joon cwotaan²¹²mo' do ca mi jmáa³aa júu³ tsu Herodes i'naa²¹in 'in yuun²¹ do ijnga²mo.

14 Joon garoon¹on Sé³ joon li 'woo¹ ngaliin² jée¹i yuun²¹ do coon¹³ sáa³a fu Egipto.

15 Do-o taan¹in ca gajún¹mo Herodes do. La lo-o galí¹ 'e gatsin¹ júu³ tya' tsá² gafaa²¹a júu³ tya' Ña'ñu¹'u' la mo jéei¹ 'in gajin²in: “Tø³oo Yuun²¹ Tyiia 'in taain²¹² fu Egipto.”

Tyu² Herodes to² 'e júun²in jileei²¹ yuun²¹ seein²¹ fu Belén

16 Mo galii³i Herodes 'e nigacon²on 'in tsá² 'øøi²¹-tsi 'ii tóo², 'áa¹mo gatsá² 'nii²¹-tsi joon gaty²u to² júun²in jileei²¹ yuun²¹ tsañuu¹ 'in ni ngó¹ tún² jiin¹ li la 'wó¹. Jileei²¹ yuun²¹ tsañuu¹ 'in seein²¹ Belén joongi li' caai¹ Belén gaty²u to² júun²in. Tsu la joon gajin²in 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do 'e ningangaa¹ 'in núu¹ do.

17 Joon coon¹³ la joon ngatiin¹³ júu³ tya' 'lii²¹² Jeremias 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios ca la mo jéei¹. Gajin²in:

18 'Áai¹ 'náa¹ 'goo²¹ fuu²¹ Ramá ci²i xuui²¹²-tsi 'áai¹ tsu Raquel ci²i cwáain¹ tya' jón¹on.

Pe jo 'iin²¹²in wa'a cwo¹ tsá² 'ii fo'feei¹ tsu najún¹mo yuun²¹ tya'a.

19 Pe mo gangii¹in gajún¹ Herodes gacii¹i Sé³ fu Egipto do joon gajné¹i jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹'u' 'in jin² sii²¹i 'ii:

20 —Ráan²un, cweei¹ tee¹e xuui²¹² coon¹³ sáa³a fu Israel tsu nijúun²mo 'in 'iin²¹²in ijn-gaa¹ 'ii.

21 Joon Sé³ do garoon¹on joon gatøø¹ø xuui²¹² do coon¹³ sáa³a fu Israel.

22 Pe mo galii³i Sé³ do 'e jón¹ Herodes sii²¹ Arquelao tyu²u to² fu Judea 'goo²¹o tsalín² do. Joon coon¹³ 'e cuu¹o gajmaa¹a Dios 'ii júu³ wa tsaliin² fu li sii²¹ Galilea.

23 Joon mo gatyallín² li sii²¹ Galilea joon ngacwaa²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret. La joon galí¹ 'e gatsin¹ júu³ gafaa²¹a tsá² cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios la mo feei¹ 'in jin²in:

—Iunsii²¹ tsá² 'ii: tsá² Nazaret.

3

Cwoo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹ júu³ tya' Dios coon²¹ li jo 'iin tsá² seein²¹

1 La jee²¹² tyiin¹ Jesús Nazaret ga'láa² Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹ 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios li jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ li sii²¹ Judea.

2 Joon gajin²in:

—Cwojaa²¹ 'oo' coon¹³ Dios tsu ti li tyu² Dios to² jee²¹² tsá².

3 Jaain²¹ tsá² 'in gacwoo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaías gafaa²¹a cwáain¹ tya' Wó³ do mo gajin²in:

Tá² coon²¹ ni 'oo¹o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹, jin²in:

“Ijó¹ Ña'ñu¹'u'. Tyaa²aa' tyá² tyii¹ i'ii¹³mo' 'ii, tsáa¹mo-'oo' 'e tyú¹mo'”,

jin² Isaías.

4 Joon siin³ Wó³ lí¹ jñú² camello, joon 'e 'ñúu¹ tu²gi lí¹ coon¹³ loo²¹. Joongi 'e gø²ø jmaa¹i² sinii²¹ coon¹³ to² sá² moo²¹.

5 Joon 'in néei¹ ciudóo¹³ Jerusalén coon¹³ 'in néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Judea coon¹³ 'in néei¹ coo¹³ li ngii¹ jmü²¹ Jordán jalín² janáú²un júu³ tya'a.

6 Joon la jee²¹² jmoo¹o tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹ Wó³ 'ii jmü²¹ tsi jmü²¹ Jordán.

7 Pe mo gacón² Wó³ cwáain¹ 'e 'áai¹ fúui¹ tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos jalín² saa¹i jmii²¹, gajin²in:

—iTsá² 'in coon²¹ tsá² tóo² 'naa'! ¿'in nigasii²¹ 'naa' 'e laa²¹²naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéin¹?

8 Cwojmaa²aa' jiin¹³ la tú²i jmá¹ 'in niga-joo²¹-tsi.

9 Joon jo 'i-'oo': “Jo 'e tsangii¹na' tsu jún² tya' 'lii²¹² Abraham jna'.” Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo li² jmá² Dios ca jún² tya' 'lii²¹² Abraham.

10 La lí¹ 'mó²-o líi¹i tsá² jon, joon Dios nityaa¹ tyú² ñityi² tya'a 'e tyu²u 'mó² ca ti² jmóo³, joon jilaa²¹ 'mó² 'e jo cwo¹ 'oofuu²¹ tyú² tya'a ityu²o joon ijún² coon¹³ jí.

11 'E la ja²mo jna sáa³na 'naa' jiin¹³ coon¹³ jmü²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ li² 'e nigajoo²¹-'oo'. Pe 'in jó¹ çiin²¹gixu la jna isáa¹ 'naa' jmü²¹

coon¹³ Espírítu Tyá² tya' Dios joon coon¹³ jí². Feei¹gi 'ii lagi jna ce jün¹³ jo tí²na cón³coon mii¹.

¹² Joon san²o 'ido 'mó² tyuun²¹ trigo tsu ti li² untyá² trigo tya'a. Ijmáa¹a coon²¹ tyi¹ tya' trigo do. I'má² trigo fu li 'má² tsá² trigo pe tyi¹ do tya'a ijün² coon¹³ jí² 'e jo dyuu¹.

Mo gasaa¹ Wó³ jmi²¹ Jesús

¹³ Joon gacwo¹ii Jesús li sii²¹ Galilea joon gangó¹ fu li taain²¹² Wó³ do ti² jmi²¹ Jordán. Gangó¹ 'e saa¹ Wó³ 'ii jmi²¹.

¹⁴ Pe jo 'iin²¹² in Wó³ saa¹ Jesús jmi²¹. Joon gasii²¹ Jesús:

—'Nu-u ná¹ sáa²u'u jna jmi²¹. ¿Ti ñi² 'e sáa¹³ na 'nu jmi²¹?

¹⁵ Pe gajin² Jesús sii²¹ 'ii:

—Cwó²du'u lí² jün¹³ la 'iin²¹² na. Tsu tyá²-u 'e jmoo²¹o' jilaa²¹ jün¹³ la to² tya² Dios.

Joon Wó³ do gacwo¹o jju³.

¹⁶ Joon mo ngayuu¹³ gasaa¹ Wó³ jmi²¹ Jesús joon gacwo¹ii Jesús tsi jmi²¹ do. Joon tsifu joon ganó¹ fu ñá²fú² joon Jesús gangaa¹ 'in Espírítu Tyá² tya' Dios lí¹ maa²¹² gajngáa¹ yu' li siin²¹ Jesús.

¹⁷ Joon ganúu²un coon²¹ júu³ fu ñá²fú² 'e jin²:

—'In no-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹² na. Jloø¹³ moo 'áai¹ coon¹³ on.

4

Mo gacón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús

¹ Tsifu joon gangajé¹ 'in Espírítu Tyá² tya' Dios Jesús fu coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹. Icón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús.

² Joon jee²¹² tunló¹ jmi²¹ joon tunló¹ 'woo¹ jo 'ee gø^{2ø} jün¹³ xü. Joon gatsá² un'áa¹ mo ngii¹ joon.

³ Joon Satanás gangatyéen¹ in li sin² Jesús 'e 'iin²¹² in cón² cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús. Joon gajin² in sii²¹ Jesús:

—Wana 'nu-u jón¹ Dios tyu¹³ to² cwoli² 'iñi¹ 'e cuun²¹² roon¹ on no.

⁴ Pe Jesús gañi¹:

—Ni jí² tya' Dios jin²in: “Jo taain²¹² tsá² tyá²-u fu juncwii²¹ lo jün¹³ coon¹³ 'e 'iñi¹ 'e sá² dø^{2ø} pe coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyá² 'e gafaa²¹ Dios jmi²¹.”

⁵ Joon ngajé¹ Satanás Jesús ngaliin² 'e fuu²¹ nicwaa¹³ Jerusalén. Joon gasaa¹ Jesús fu yu' cwo¹ fee¹³ si² do.

⁶ Joon gajin² Satanás sii²¹ Jesús:

—Wana 'nu-u jón¹ Dios, cwó² cwotee²¹u tsu ni jí² tya' Dios 'e jin²:

Ityu² Dios to² 'e 'áa¹ 'nu ángeles tyá'a.

Isáa¹ 'nu coon¹³ cwo²¹o la coon²¹ jo tyuun²¹ cuun²¹² tí¹³i.

⁷ Joon gañi¹ Jesús:

—Jin²o jon ni jí² tya' Dios: “Jo untsáa¹-'o'o xiiala líi¹ 'i Ñá'ñu¹u' Dios tyi¹.”

⁸ Xiia²¹gi tún² ngajé¹ Satanás Jesús fu yu' moo²¹ ñi¹ 'áai¹. Joon ga'e²e Jesús jilaa²¹ fuu²¹ náa¹ la 'ui juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a.

⁹ Joon gajin²in:

—Cwó³-oo jilaa²¹ 'elo tyi¹ wana sii¹³i wojni²¹ tyani³ii 'e un'goo²¹o jna.

¹⁰ Joon jin² Jesús sii²¹ 'ii:

—Cwei², Satanás, tsu ni jí² tya' Dios jin²: “Un'goo²¹o Ñá'ñu¹u' Dios tyi¹; joon jmoo²¹o jün¹³ to² tyu² 'ii.”

¹¹ Joon Satanás do gajeen²¹mo coon¹³ Jesús. Joon gatyaliin² ángeles 'e unji²in Jesús.

Láa² Jesús 'wii²¹² jmoo¹o to² tya'a fu li sii²¹ Galilea

¹² Joon mo ganúu²un Jesús 'e Wó³ do 'yúu¹ 'i 'nañi³ gangó¹on fu li sii²¹ Galilea.

¹³ Pe jo gajaan¹ fuu²¹ Nazaret, gangacwaa²¹a fu Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti tyiá¹ do. 'Wó² tya' líi²¹² tsacøø¹³ Zabulón coon¹³ La¹³ Neftalí.

¹⁴ La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Isaías. 'Ii jaain²¹ 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹. Joon gataan¹an ni jí² júu³ 'e jin²:

¹⁵ 'Wó² tya' Zabulón coon¹³ Neftalí 'e roon¹ lí¹ caai¹ tyiá¹, lí¹ caai¹ lí¹ yee²¹ ñi¹ jmi²¹ Jordán li sii²¹ Galilea, lí¹ néei¹ tsá² 'in jo seen²¹ Israel.

¹⁶ 'In tsá² 'in néei¹ lí¹ 'i' nua²¹ ganii²¹ coon²¹ jí² fee¹.

Joon nigajná² joo²¹ tya' 'in tsá² 'in tói¹ 'mó¹ do.

¹⁷ Joon galáa² Jesús 'wii²¹² cwo¹o júu³ tyá², jin²in:

—Cwojaa²¹-'oo' coon¹³ Dios tsu ti li tyu² Dios to² jee²¹² tsá².

Tø^{2ø} Jesús tyúuin² tsá² 'in jmoo¹o to² saain²¹ joo²¹ taai²¹² jmi²¹

¹⁸ La 'ii²¹² ngó¹o Jesús ti tyiá¹ Galilea gangaa¹ gáí¹ tsá² taain²¹² to² pii²¹ 'mó¹ tsi tyiá¹ do. Tsu joon to² tya'a. La 'oo²¹ ruu²¹mo 'in tsá² gáí² do. Jaain²¹ sii²¹ Simón 'in sii²¹o jon Tú³, 'in jaain²¹gi sii²¹ Dii³.

¹⁹ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido:

—Moo²¹o' coon¹³ jna joon jmée³na 'naa¹ tsá² jmoo¹o to² saain²¹ tsá² 'in líin² tsá² tyiia.

²⁰ Tsifu joon gatuu²¹u 'mó¹ tya' joon ngaliin²mo coon¹³ Jesús.

²¹ Xuü ngó¹xü joon mo gangaa¹ gáí¹gi tsaruu²¹. Jaain²¹ sii²¹ Jacobo, 'in jaain²¹gi sii²¹ Wó³. Jón¹on Zebedeo 'ii. Táa¹ tsi barco coon¹³ jmi²¹ 'mí¹ 'nuü³. Joon gatø^{2ø} Jesús 'ii.

²² Joon tsifu joon ga'woo²¹mo 'e barco do. Do-o gatiuu²mo jmi²¹ joon ngaliin²mo coon¹³ Jesús.

'E²e Jesús tsá² fíui¹

23 Joon gangó¹ Jesús la caain²¹ li sii²¹ Galilea 'e²e tsá² inuu cwo¹ tyá' tsá² Israel sii²¹ sinagoga. Ga'e²e tsá² xiiala ilí² mi tyá² Dios to² tsá² joon gaun'láa¹i Jesús tsatsaa¹³ 'in tyán'an jilaa²¹ nii² jmoowú¹.

24 Joon galicwii¹ mo tsá² Jesús la caain²¹ li sii²¹ Siria joon gangajée¹i tsatsaa¹³ 'in tyán'an jmoowú¹ láai² 'ii¹³. Seein²¹ 'in taai² tyí². Seen²¹ mo 'inlú¹³ 'in taai² 'inlú¹³ alma tyá'a, seen²¹ mo 'inlú¹ jmoowú¹ wú¹ jooínú¹¹, seen²¹ mo jon 'in sítuu¹³ cwoow²¹ tii². Joon gaun'láa² mo Jesús 'ii.

25 Joon fúu¹ mo tsá² néee¹ Galilea ngalín² mo coon¹³ Jesús. Ngalin² mo jon 'inlú¹³ tsá² néee¹ Decápolis, coon¹³ Jerusalén. Seen²¹ mo jon 'in ningalín² coon¹³ fu li sii²¹ Judea joongi fu cwoow¹³ roon¹ on li' caai¹ li 'yeei²¹ ní¹ jmi²¹ Jordán.

5

Cwoow¹ Jesús júu³ tyá² tsaa² moo²¹

1 Joon mo gangaa¹ i Jesús 'in tsá² fúu¹ lí¹ gasoo¹ o coon²¹ moo²¹ joon do-o gacwó² o. Joon gangatyéein¹ tsá² tyá'a cu' li' li tyín¹ in, 2 joon ga'láa²¹ Jesús 'wii²¹² 'e²e 'in tsá² do, jin² in:

Tin 'in tsá² jløøi³

3—Jløø³ mo 'in ní² 'i 'e 'ná¹ licwii¹ in Dios, tsu tyá² Dios to² 'ii.

4 Jløø³ mo 'in néee¹ faí³ tsu icwo¹ o Dios 'ii fo'feei¹ tyá'a.

5 Jløø³ mo 'in 'wo²-tsi 'áai¹ tsu i'ii²¹ mo 'e juncwii²¹ múui².

6 Jløø³ mo 'in 'iin²¹² in 'áai¹ jmá¹ a la to² tyá² Dios, tsu Dios iuncoon¹³ on 'ii 'e jmoowú¹ jiiin¹³ la 'iin²¹² in.

7 Jløø³ mo 'in feei¹-tsi tyá' tsá² xeei²¹ tsu ilifeei¹-tsi Dios coon²¹ tún² tyá'a.

8 Jløø³ mo 'in jo tóin¹ júu³ tyá'a tsu 'ii-o iní²¹ Dios.

9 Jløø³ mo 'in jmoowú¹ 'e seen²¹ tsá² tyá² la 'oo²¹ 'ii tsu ilii¹ in jóon¹ Dios.

10 Jløø³ mo 'in ní² wú¹ tsu 'wii¹³ jmoowú¹ la to² tyá² Dios tsu Dios tyá² to² 'ii.

11 Jløø³ mo 'naa' mo jii² in tsá² 'naa' joon jmaai²¹ tsá² 'naa' joon faa²¹ a tsá² júu³ tajuu²¹ gó² tyi'naa' 'wii¹³ cwáain¹ tyiia.

12 Jmaa²aa' jløø³naa' jo cwolli¹innaa' caain²¹ tsu i'ii¹³naa' coon²¹ 'e tyá² 'áai¹ tyii' fu ñu'fú². Tsu la joon jon gajmaa¹ a tsá² tyá' 'in nigacwoowú¹ júu³ tyá² tyá' Dios ca la mo jéei¹, ga'øø¹ mo tsá² 'ii.

'Naa' lí¹naa' lawa ní² joongi lawa coon²¹ jí¹ 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹

13 "Naa' lí¹naa' lawa ní² jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. Pe wana jo jmaai²¹ gi to² ní² tyá'a, jo li ní² gi 'uunni² tyá'a. Jo lí² li ní² gi tún¹. Jo mee¹ gi to² jiiin¹³ 'e dya² tsá² tyá' i fú¹ ø¹ tsá² joon.

14 "Naa', 'in lí¹ tsá² tyiia, lí¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e coo²¹ tyá' tsá² taain²¹² juncwii²¹. Wana ná¹ coon²¹ fuu²¹ yu' moo²¹ jo lí² 'meei²¹ 'ña'a.

15 La joon jon jiiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² 'ú¹ jí² coon²¹ jí² coo²¹ o joon sii²¹ i nu' coon²¹ mó² 'ii²¹ cwuu²¹. Pe xu joon sii²¹ i li yu' gi do joon lí² jnee¹ i jleei²¹ 'in néee¹ tsi inuu do.

16 Joon la joon 'naa' jmaa²aa' 'e tyá² 'e tí²naa' joon coon¹³ la joon icón² tsá² cwáain¹ 'e tyá² jmoowú¹ joon iun'goo²¹ o tsá² Dios jmi²¹ tyii' tyiin¹ nu'fú².

'E²e Jesús tsá² cwáain¹ tyá' ley

17 Jo cwolli¹naa' gacwéi¹ na 'a jmaa³aa 'e jo 'ee to² tí¹ gi ley tyá' lí²¹² Moisés coon¹³ júu³ ga'ee¹ 'in nigacwoowú¹ júu³ tyá' Dios la mo jéei¹. Jon'on gagóo³oo jmaa³aa la joon, gagóo³oo jmaa³aa tsá² júu³ 'ee øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ do.

18 'E la ja² mo fuu²¹²uu 'naa' la 'ii²¹² roon¹ on ñu'fú² coon¹³ cwoow¹³ juncwii²¹ jiiin¹³ ca pii³ wa'a lí¹ 'e jo 'ee to² tí¹ 'e ley do. Jmaa²¹ mo gi to² ca gatsín¹ jilaa²¹ 'e ná² lí¹.

19 Joon doñi¹ in wana jo jmoowú¹ o la to² tyá² ley do, xafin¹³ 'e 'wéi¹ gi 'e ley do, joon 'e²e tsá² 'e jmá¹ a tsá² la joon, xaai²¹ gi 'in tsá² do la jee²¹² jileei²¹ li tyá² Dios to². Pe 'in jmoowú¹ jiiin¹³ la tí² to² tyá² joon 'e²e tsá² 'e jmá¹ a la joon, tsafee¹ mo ilii¹ in li tyá² Dios to².

20 Tsu fuu²¹²uu 'naa' wana jo 'øøi²¹ gi-'oo' joon wana jo jmaa² gi jiiin¹³ la 'iin²¹² in Dios jmá¹ tsá² lagi 'in tifo² tyá' ley coon¹³ 'in tsá² fariseos jo jmi²¹² cwotáan²naa' li tyá² Dios to².

'E²e Jesús tsá² cwáain¹ tyá' nii²¹-tsi tsá²

21 'Nanuu²un¹ júu³ tyá' lí²¹² tsacøøi¹³ jin². "Jo jngaa¹²naa' tsá², tsu 'ná¹-a lisá² 'ii²¹ tyá' 'in jngaai¹² tsá²."

22 Pe fuu²¹²uu 'naa', doñi¹ in tyá' nii²¹-tsi coon¹³ ruu²¹ i ilisá² 'ii²¹ tyá' 'ii. Joon tyá' jileei²¹ 'in jii² in ruu²¹ 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in tyá² to nifu ijmaa¹ a 'ii²¹ tyá' 'ii. Joon 'in unsii²¹ ruui²¹. "Tsá² caai²¹ nu." 'Áai¹ tyan' 'ii¹ fo² li sityá² 'in jin² la joon.

23 "Wii¹³ joon wa 'iin²¹² u'u cwo²¹ o Dios coon²¹ 'e 'yaa¹-o'o inuu cwo¹ pe la jee²¹² siin¹³ in tyani altar do wa'a gati²¹-o'o 'e 'ee¹ mo ruu²¹ u'nu,

24 tá² 'e cwo²¹ o Dios 'e 'yaa¹-o'o do tyani altar. Joon cweei², cwojmaa¹³ a júu³ røø²¹ coon¹³ ruu²¹ u. Joongi ní² i ñicwo²¹ o 'e 'yaa¹-o'o do.

25 Joon wana 'iin²¹² in tsajée¹ i nu tyani tsaa² to² 'e cwo¹ o nu tsaa², siin¹³ coon¹³ on júu³ røø²¹ tyá' i fu li cwolli¹naa' coon¹³ on joon coon¹³ la joon jo tsajée¹ i nu tyani tsaa² to². Tsu wana gajée¹ i nu tyani tsaa² do, joon ityu² to² 'ii¹³ tyá'a tsajée¹ i nu 'nuñ³.

²⁶ Joon 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'nəu jo lí² júu¹³u 'nəñ¹³ do ca cí²¹i coonti 'e cuu² do.

'E²e Jesús tsá² 'e jo feei¹ tsá² tsamí²

²⁷ "Nanuu²əuñ júu³ tya' líi²¹² tsacəøi¹³ 'e jin²: "Jo foo¹u'u tsamí² tya' tsá² xeei²¹."

²⁸ Pe fuu²¹²uu 'naa' doñi¹in 'in jəø²i jaain²¹ tsamí² joon wana sooin²¹ tsá² 'i lawa'a 'e niga¹laa²¹o coon¹³ 'ido.

²⁹ 'Wana unni²i tsáa¹ jmoo¹ 'le²u, tyí²ta, pí²ta wíin² tsu tyá²gi wa'a tsá¹í¹ unni²i do lagi wa cwoó¹³o lí 'ií²¹ la təø²¹u'u.

³⁰ Sina cwoó¹o tsáa¹ jmoo¹ 'le²u tyuu¹³u, pí²ta wíin² tsu tyá²gi tyi¹ tsá¹í¹ cwoó¹o lagi wa cwoó¹³o lí 'ií²¹ la təø²¹u'u.

'E²e Jesús tsá² wa'a túui² tsá² tsamí² tya'a

³¹ 'Gajin²in tsá² la mo jeei¹: "Wana túui² tsá² tsamí² tya'a 'ná¹ cwo¹o coon²¹ mojí² jin²in 'e nigatiu¹mo 'oo²¹²o."

³² Pe fuu²¹²uu 'naa' wa gatiú² tsá² 'oo²¹²o, wana jo mo 'láa¹ a coon¹³ tsafuu¹ xeei²¹, 'in tsafuu¹ do jmoo¹ 'e 'lee²i 'in tsamí² do wa cuu²i cwoó²¹o tún¹ coon¹³ tsá² xeei²¹. La joon jon doñi¹in tsafuu¹ 'in cuui²¹ cwoó²¹o coon¹³ jaain²¹ tsamí² 'in nigatiú² nua¹ tya'a i'noo¹ 'in tsafuu¹ do tsaa² lawa'a fee²¹i tsamí² tya' tsá² xee²¹mo.

'E²e Jesús tsá² 'e jo 'é¹ tsá² Dios

³³ 'Nanuu²əuñ júu³ tya' líi²¹² tsacəøi¹³ 'e jin²: "Jo cuu¹³u júu³ tyi¹ 'e niga¹é¹u tyani Nā¹ñu¹u."

³⁴ Pe fuu²¹²uu 'naa' jo 'é¹u'u tyani tsá² coonti. Jo 'é¹u'u coon¹³ ñu¹fú² tsu joon si² lí silii²¹² tya' Dios.

³⁵ Jon'gi¹ 'é¹u'u coon¹³ cwoó¹³ juncwii²¹ tsu do-o 'ə¹ə² Dios. Jon'gi¹ coon¹³ Jerusalén tsu do-o fuu²¹ tya' rəøi¹³ 'in feei¹.

³⁶ Jo 'é¹u'u Dios coon¹³ po'tyi²¹ tsu jo lí² litaa²¹ si 'wii¹ 'ee jii¹³ coon²¹ jnú¹ tyi¹.

³⁷ Jii¹³ fəo¹³o "joon" si "u³" 'ee. Wana foo²¹gi 'áai¹ lawa' 'e faa²¹ 'in líi¹³.

'E²e Jesús tsá² 'e jo coon¹on tsá² tya'a

³⁸ 'Nanuu²əuñ júu³ tya' líi²¹² tsacəøi¹³ 'e jin²: "Wana gatyí²i coon²¹ mi² unni² tsá² la joon jon tyi¹ tsá² mi² unni²i. Joon wana gatyí²i moojon² tsá² la joon tyi¹ tsá² moojón²¹on."

³⁹ Pe fuu²¹²uu 'naa' Jo tí¹³u'u coon¹³ 'in gó². Lí¹ cí¹³i jmaa²a. Wana gatyuu¹un tsá² ju²u cataain²¹² pe cwóo¹³o lí¹ cataain²¹gi ju²u cwotyuu¹un.

⁴⁰ Wana 'in 'iin²¹²in tsajée¹ 'nə tyani tsaa²to² 'e 'iin²¹²in tyi¹ 'mi² tyii¹³i. Cwoó¹³o 'mi² tyii¹³i, cwóo¹³o jon 'mi³ jnú¹ yá¹ lúu¹³u.

⁴¹ Joon wana 'in jin² cwocón²on láa¹a coon²¹ kilometro cwocón²on coon²¹gi líi¹. Joon wana 'in mi¹³ 'nə cwoó¹³o 'ee mi¹³i do.

⁴² Joon mo 'iin²¹² tsá² 'e tyí² tyi¹ cwoó¹³ta.

'E²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'e lí'iin²¹²in tsá² 'in 'eei¹ 'ii

⁴³ 'Nanuu²oo¹ jon júu³ tya' líi²¹² tsacəøi¹³ 'e jin²: "Cwoó¹³iin²¹²mo' tsá² 'in seen²¹u'u tyá² coon¹³on joon 'ee¹mo' 'in 'eei¹ 'nə."

⁴⁴ Pe jna-gii fuu²¹²uu 'naa', —gajin² Jesús— cwoli¹néé¹moo¹ 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa¹ tyá² tya' 'in faa²¹a 'laa²¹ tyii¹, jmaa²aa¹ jmaai² 'e tyá² tya' 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa¹ júu³ tyá² tya' 'in jii²in 'naa' joon tya' 'in jmaai²¹ 'naa'.

⁴⁵ Joon coon¹³ la joon ilii²naa' jóon¹ Dios ñu²u 'in tyi¹n ñu¹fú². Tsu Dios jmoo¹ 'yeei²¹ ñi¹ tya' tsá² gó² la joon jon tyi¹ tsá² tyú¹, jmoo¹o jon 'e tsáa¹ jmi¹ jee²¹² tsá² jmoo¹o la to² tyu²u la joon jon jee²¹² 'in tsá² 'in jo jmoo¹o la to² tyu².

⁴⁶ ¿Ti líi²naa' 'e tí²-tsi Dios tyii¹ wa'a 'iin²¹²naa' jii¹³ 'in 'iin²¹²in 'naa'? Tsu 'in cón²on 'laa¹³ tya' lí¹ ñi¹ tsá² jmoo¹o la joon.

⁴⁷ ¿Ti líi²naa' 'e tyá² jmoo²oo¹ mo foo¹³naa' 'e tyá² tya' jii¹³ 'in tyá² seen²¹naa' coon¹³on? Ca 'in jo cwii¹in Dios jmoo¹o la joon.

⁴⁸ Tsu 'wii¹³ joon jmaa²aa¹ tyá² tya' jilee¹ tsá² la jmoo¹o Dios tyi¹n ñu¹fú² tyá² tya' jilee²¹ tsá².

6

'E²e Jesús tsá² tya' to² tyá² 'e jmoo¹o tsá²

¹ 'Jo jmaa²aa' 'e tyá² tya' tsá² jii¹³ la ní²i tsá² xeei²¹, tsu wana jmoo²oo' la joon jo 'ii¹³naa' tya' Nā¹ñu¹u Dios tyii¹ 'in tyi¹n ñu¹fú² jii¹³u tya' 'e tyá² 'e nigajmaa²aa' do.

² Tsu 'wii¹³ joon jo fu²u tsá² mo 'e cwo²o tsá² sityéein¹³ jmi¹². Tsu seen²¹ tsá² 'in sisí²i 'i¹-tsi 'e jmoo¹o inuu cwo¹ sinagagas joon jee²¹² ná¹ 'in jmoo¹o 'e tyá² tya' 'in sityéein¹³ jmi¹² pe jii¹³ 'e ní²i tsá². Joon faa²¹ tsá² tyá² tya'a. Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', coon¹³ 'e tyá² do 'e nigafaa²¹ tsá² tya'a ga¹i²¹mo 'ido jii¹³ 'ií²¹ 'e gatiú²i.

³⁻⁴ Pe mo cwo²o 'e 'in sityéein¹³ jmi¹², 'uun²¹mo cwo²o, ce jii¹³ 'in seen²¹ tyá² coon¹³on jo ñi¹. Joon Nā¹ñu¹u tyi¹ 'in ní¹ jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá² uuin²¹ icwo¹o 'nə 'e gatiú²u.

'E²e Jesús tsá² xiiala lí² faa²¹ tsá² júu³ tyá²

⁵ 'Joon mo foo²oo¹ júu³ tyá² jo jmaa²aa' la jmoo¹o 'in tsá² 'in sisí²i 'i¹-tsi 'e jmoo¹o. 'In tsá² do tí²-tsi téen²in inuu cwo¹ sinagagas joon lí¹ tyuu¹³ jee²¹² ná¹ téen²in faa²¹a júu³ tyá² tya'a lí¹ tsá². Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': niga¹ií²¹mo 'in tsá² do 'e gatiú²i.

⁶ Pe mi¹ fo²o júu³ tyá² tyi¹ joon 'ú¹u tsi inuu joon jni²i 'ñá¹ do joon mi²i 'uuin²¹ tyani Ñu²u. Joon Ñu²u 'in ní¹o jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'uuin²¹ icwo¹o 'nə 'e gatiú²u.

7 'Joon mo f²oo' júu³ tyá² jo jmaa²aa' la jmo¹o 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹, tsá² 'in faa²¹a júu³ 'e jo 'ee to² tí² 'ii. Joon 'i¹-tsi 'e nuu¹un dios tya'a wa faa²¹a 'láai² naa' júu³ tyá² tya'a.

8 Jo jmaa²aa' la jmo¹o 'ino tsu Ñá²uu² nii¹o jilaa²¹ 'e 'naa²aa' la nu'gi 'e mí²ii'.

9 Tsa 'wii¹³ joon mo f²oo' júu³ tyá² joon fo²oo' la no:

Nu¹u' tyiin¹ ñu¹fú²,

cwoun'goo²¹o tsá² jiin¹³ 'nu-u.

10 Cwo¹² 'e tyu²u to² jee²¹² tsá².

Cwojmaa¹a tsá² taain²¹² juncwii²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²u'un la jmo¹o 'in taai² ñu¹fú².

11 Cwo¹² 'jna'a' uunñi² tyii¹ jmi²¹² no jiin¹³ la 'naa²¹a'a.

12 Jmaa²a fee¹-'o'o' 'wii²¹² tyii¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e nigajmoo²o'o.

Tsu la joon jna'a nigajmoo²¹o'o fee¹-tsii¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹a tsá² tyii¹.

13 Jo cwo¹²o' wa'a 'e 'naa²¹a' tsaa²; 'láa²i jna'a jee²¹² jilaa²¹ 'e gó².

Tsu tyi¹nu-u jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon²¹ tó²mo. Amén.

14 'Tsu wana 'naa' jmo²oo' feei¹-'oo' tya' 'in nigajmaa¹ 'e gó² tyii¹ la joon jon Ñá²uu² 'in tyiin¹ ñu¹fú² ijmaa¹a feei¹-tsi 'wii²¹² tyii¹.

15 Pe wana jo jmo²oo' feei¹-'oo' tya' tsá² xeei²¹ la joon jon 'Ñá²uu² jo ijmaa¹a feei¹-tsi 'wii²¹² tsaa² tyii¹.

'E²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo gó² tsá² tyiiañi¹

16 'Joon mo cō²o' tyiiañi¹ jo jmaa²aa' fa¹³ lí²naa' la jmo¹o 'in sisí²i 'e 'i¹-tsi 'e jmo¹o. Tsa 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e iní² tsá² 'e gó² tyiiañi¹. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' niga¹i²¹mo jilaa²¹ ití².

17-18 Pe mo cō² tyiiañi¹ roon¹³un ní²i joon xaai²¹² tyi²i wuu²¹ 'e jo liñi²i tsá² 'e cō² tyiiañi¹. Wa cō² tyiiañi¹ uuin²¹ 'e liñi²o Ñu²u joon 'ii icwo¹o 'nu 'e gatí²u.

'E²e Jesús tsá² xiiala lí² sáa¹ 'e tyú² tya'a fu ñu¹fú²

19 'Jo saa²aa' jilaa²¹ 'e tyú² tyii¹ fu ni cwo¹³ juncwii²¹ tsu fu ni cwo¹³ juncwii²¹ joo¹fú² cuu²¹u, si ili¹oo² 'ee si itsataai² 'uun²¹ icón² 'ee.

20 'Áa¹mo tyú²gi tyii¹ wa saa²aa' 'e tyú² tyii¹ fu ñu¹fú² li jo icuu²¹u joo¹fú² jon'gi ili¹oo² joon jo lí² tsataai² 'uun²¹ icón².

21 Joon doñili¹ 'e sáai¹ tsá² 'e tyú² tya'a do-o jon 'iin²¹²in cwá²a—jin² Jesús.

'E²e Jesús tsá² xiiala ili² ngí¹i coon²¹ tsáa¹ Faa²¹gi Jesús jin²in:

22 —La 'i¹-tsi tsá² la joon ingí¹. Joon wana canii² 'i¹-tsi tsá² coon²¹ tsáa¹ ingí¹ la ngí¹ tsá² mo jmi¹.

23 Pe wana gó² 'i¹-tsi tsá² jo ñii¹i xiiafu tsáa¹a la mo ngí¹ tsá² mo 'woo¹. Joon wa lí²i tsá² 'e ngii¹ mo jmi¹ pe 'e gó²o 'i¹-tsi 'áa¹mo 'i¹ nuu²¹ li ngii¹.

'E²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in jiin¹³ Dios Jmii²¹

24 'Jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² jmaa¹a la to² tyu² gá¹i ñii¹fii²¹². Tsa ili¹ee¹i 'in jaain²¹ joongi 'in jaain²¹gi ili¹iin²¹²mo. Joon wana ijmaa¹a la to² tyu²u jaain²¹ 'e jo 'ee ilitsáai¹-tsi 'in jaain²¹ do. Joon jo lí² jma¹a tsá² la to² tyu² cuu² la 'ii²¹² jmo¹o la to² tyu² Dios.

'E²e Jesús tsá² 'e 'aa¹mo Dios Jmii²¹ 'in tsaa¹-tsi 'ii

25 'Tsu 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jo cuu¹³-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e cō²o' coon¹³ 'e 'uu²uu' 'e taan²¹²naa' juncwii²¹ jon'gi tya' 'mi² tyi²ii'. Tsa tyiin²gi juncwii²¹ tya' tsá² lagi 'e gó² tsá² joon tyiin²gi cuerpo tya' tsá² lagi 'mi² 'e tyi².

26 Coon²oon' cwáain¹ tya' ton¹ 'o' tya'cwí² tsu jo 'ee ñii¹i, jon'gi 'ee roo²¹ tya'a 'e coon¹on, jon'gi 'e coon¹on wa 'máa¹a tsi tyu², xu li¹ Ñu²oo' 'in tyiin¹ ñu¹fú² cwo¹o 'e gó² 'ido. Joon tyiin²gi 'naa' lagi ton¹.

27 Jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' lí² jmé¹i 'ña'a ca'no³ metro li ní¹i coon¹³ jilaa²¹ 'e cu²-tsi lí²i.

28 '¿'Ee li' cu²-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'mi² tyii²ii'? Tyaan²aan' cwáain¹ lí³ cartu² 'e cwaain²¹ jiin¹³ li cwii²¹. 'E lí³ do jo jmo¹o to² jon'gi 'mii¹ 'mi²

29 pe fuu²¹²uu 'naa', ca 'lí²¹² ró¹³ Salomón coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a jo li la li 'e lí³ do.

30 Joon wana gajmaa¹a Dios jilaa²¹ lí³ 'ya²gi 'e taa²¹ coon²¹ jmi²¹² joon coo²¹o coon¹³ jí², cwoliñi² 'naa' icwo¹ Dios 'naa' jilaa²¹ sññ¹³in'. ¡Tsá² 'in cu²-tsi coon¹³ Dios 'naa'!

31 Tsa 'wii¹³ joon jo cwotaan²naa' cu²-'oo' coon¹³ Dios. Jo 'i¹-'oo' 'ee icō²o' jon'gi tya' i'uu²uu' jon'gi tya' 'mi² ityi¹³ii'.

32 'Áa¹mo 'i¹-tsi 'in jo cwii¹in Dios tya' jilaa²¹ 'e júu³ lo, pe Ñá²ñu¹u' 'in tyiin¹ ñu¹fú² ñii¹o jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmé¹i to² tyii¹.

33 Pe cwo¹³-'oo' 'e tyu² Dios to² 'naa' joon jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon wana jmo²oo' la joon 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e catyia² do.

34 Jo 'i¹-'oo' jmi²¹² nano tya' fa¹³ ilisá² tsa'oo²¹ tsu fa¹³ ilisá² tsa'oo²¹ 'e tya' tsa'oo²¹-o joon. 'E fa¹³ 'e sá² la coon²¹ jmi²¹² lí²mo tya' jmi²¹² joon.

7

Jo jmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹

1 'Jo jmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ joon jo ijma¹a Dios 'ii²¹ tyii¹.

2 Tsu Dios ijmaa¹a 'ii²¹ tyii¹ jiin¹³ la nigajmaa²aa' do. Coon¹³ 'ii²¹ 'e gatyiin²aan' tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ joon icon¹on Dios 'ii²¹ tyi'naa'.

3 Tyá² jøø²¹ 'e tyi¹ pi³ 'y^u unni² tsaruu²¹ u pe jo cón²on cwáain¹ coon²¹ po³ 'mó² 'y^u unni² 'i' wo'o.

4 ¿'Ee li' fu²¹u tsaruu²¹u: "Cwó² tyii³ii tyi¹ 'y^u unni² i", pe joongi 'y^u coon²¹ po³ 'mó² 'y^u unni² i?

5 ¡'In sisii¹ 'i' tsi 'e jmo¹o 'naa'! Tyi¹ du' po³ 'mó² 'y^u unni² i jéei¹ joongi lí² tyi² i tyi¹ 'y^u unni² tsaruu²¹ u.

6 'Jo cwo²oo' 'e júu³ cwaai³ tya' Dios tya' tsá² 'in líi¹ la líi¹ tsi²¹, 'in jo tsi¹ tsa'goo¹o, jo 'ee ilinuu¹³u jiin¹³ ijmee²¹mo 'naa'. La joon jon jo cwo²oo' jilaa²¹ 'e jai² líi²naa', 'e li la li perlas tyii', tya' 'in tsá² 'in líi¹ la líi¹ ní¹ tsu jiin¹³ i'ø¹o 'e júu³ do —jin² Jesús.

Cwo¹³ 'oo' 'e cwo¹ Dios 'naa' 'e tyú² tya'a

Faa²¹gi Jesús jin²in:

7 —Mí²ii' joon icwo¹ Dios 'naa'; joon wana 'naa²¹naa' Dios joon ityee²¹moo' 'ii; joon wana pó²oo' 'ooa'ná¹, Dios i'ná² tyii'.

8 Tsu tya' jileei²¹ 'in mí¹, i'ii²¹mo; joon jileei²¹ 'in noo¹o ityi¹³a; joon 'in pó² 'ooa'ná¹ 'e náa¹a i'ná¹ tya'o.

9 'Jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo icwo²oo' yuun²¹ tyii' coon²¹ cuun²¹² wa'a gamii¹ coon²¹ 'ii¹.

10 Jon'gi cwo¹³naa' jaain²¹ mii²¹ wa'a gamuu¹ jaain²¹ joo²¹ taai² jmi²¹.

11 Joon wana 'naa', 'in líi¹ 'in gó², ní²oo' 'e cwo²oo' 'e tyá² tya' yuun²¹ tyii', fee¹gi 'áai¹ icwo¹ Dios 'e tyá² tya' 'in mí¹.

12 'Tsu 'wii¹³ joon jmaa²aa' tya' tsá² xeei²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²naa' jmaa¹a tsá² xeei²¹ tyii'. Coon¹³ la joon itiin¹³moo' 'e ley tya' Moisés coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya' 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyá² tya' Dios ca la mo jéei¹.

Cwo¹³ 'oo' 'ii' 'naa' 'ooa'ná¹ cu² áai¹

13 "Íi¹ 'naa' 'ooa'ná¹ cu² 'áai¹ tsu 'ú² 'áai¹ 'e 'ooa'ná¹ si² li 'ii²¹ joon 'e fu¹ 'e tsá¹a li 'ii²¹ 'áa¹mo 'ú² 'e fu¹ joon. Joon fúu¹mo tsá² tsalín² fu¹ joon.

14 Pe cu² áai¹ 'e 'ooa'ná¹ tyi² fu ñu²fú² joon ti² 'e fu¹ 'e ngo² fu ñu²fú². Joon xu tsá² 'in tsa²¹ 'e fu¹ 'e tsá¹a ñu²fú².

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ tya'

15 'Unøø¹naa' yaanaa' coon¹³ 'in tsá² 'in jin² 'e faa²¹ a cwáain¹ tya' Dios pe jo jo¹. Jalín²mo jee²¹² 'naa' lawa joo'saa²¹ xuui²¹² 'in 'wo²-tsi 'áai¹ pe 'yia¹ tsiinu²¹ 'in 'li¹³mo 'ii.

16 Lí²-i licwii²¹naa' 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e jmo¹o tsu jo cún¹ tsá² mi³ wuunjøø¹³ 'mó²

tóon¹, jon'gi cún¹ tsá² mi³ cwaríi³ 'mó² tóon¹ náa².

17 La joon jon coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyá² cwo¹o jiin¹³ 'oofuu²¹ tyá²-u. Coon²¹ 'mó² 'e gó² cwó¹o jmaa² 'oofuu²¹ 'e gó²-o.

18 Coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyá² jo lí² cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi lí² cwo¹o coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'oofuu²¹ tyá².

19 Joon jilaa²¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e jo cwo¹o 'oofuu²¹ tyá² 'ná¹ 'wiin²¹ in joon coo¹o.

20 Iiñi² 'naa' xiiala líi¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmo¹o.

Jo jileei²¹ 'ii²¹ li tyín¹ Dios Jmii²¹

21 'Jo jileei²¹ itsataai² li tyín¹ Dios Jmii²¹, 'in nigasi²¹ i jna jin²in: "Ña'ñu¹u, Ña'ñu¹u." Jiin¹³ 'in nigajmaa¹ la to² tyú² Ñu¹³oo itsataai² li tyín¹ in ñu²fú².

22 Joon mi tyé¹ jmi²¹² joon fúu¹mo 'in jin² in sii²¹ i jna: "Ña'ñu¹u, nigafaa²¹ jna'a coon¹³ 'e sii²¹ 'nu, joon coon¹³ 'e sii²¹ 'nu niga'wóo³na'a 'in 'lii³ taai² 'alma tya' tsá², la joon jon nigajmoo²¹o milagros fee¹ 'laai² tya' tsá²."

23 Pe joon ifuu²¹²uu 'ii: "Jo mo galicwii³na 'naa', jeen¹³naa' tyani³ii jileei²¹naa' 'in nigajmaa¹ a 'e gó² —jin² Jesús.

Tún² 'ii¹³ tifuu²¹ jmo¹o tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

24 —Jileei²¹ tsá² 'in nuu¹un joon jmo¹o la to² tyu²uu líi¹ la líi¹ tsá² 'in øø¹²¹-tsi, 'in jmo¹³ 'nú¹ ni cuun²¹².

25 Joon mi jó¹ jmi¹ mii²¹, joon galifee¹ jmi²¹, joon 'la¹ tyi² 'e 'nú¹ do pe jo gacii² tsu si² ni cuun²¹².

26 Pe 'in nuu¹un joon jo jmo¹o la to² tyu²uu líi¹ la líi¹ tsá² 'in báí¹ 'in gajmaa¹³ 'nú¹ ni too¹³.

27 Joon mo najó² jmi¹ joon galifee¹ jmi²¹, ga'la² tyi² 'e 'nú¹ do. Joon gaci²mo 'e 'nú¹ do coonti.

28 Joon mo gauntyeei¹ Jesús júu³ tyaa¹a do 'áai¹ tsa'goo²¹-tsi jileei²¹ coon¹³ 'e ga'ee¹ e Jesús do.

29 Tsu ga'e² e Jesús tsá² lawa 'in 'oo¹o to² jo 'ee¹ la 'é¹ 'in tifo² tya' ley tya' Moisés.

8

Un'laai² Jesús jaain²¹ tsá² 'in líi¹ jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya'

1 Mo gajngáa¹ Jesús 'e moo²¹ do fúu¹mo tsá² ngalín² caluu.

2 Joon gangatyéen¹ in jaain²¹ tsá² 'in líi¹ jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya' coo¹³ li ngaai¹ Jesús. Joon 'in tsá² do gasii²¹ i wojni¹ i tyani Jesús joon jin² in sii²¹ i Jesús:

—Tsañuu¹, feei¹ du¹ 'o'o, wana 'iin²¹² u'un lí²-i un'láa² u jna.

3 Joon gataan¹ an Jesús cwo²o tya' 'ido joon jin² in sii²¹ i 'ido:

—'Iin²¹² moo jon. Un'láa² moo 'nu.
Joon tsifu joon galáa² mo 'e jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ 'e líi¹.

⁴ Joon jin² Jesús sii²¹ 'i do:
—Jo 'in fu² u jin¹³ jaain²¹. Jiin¹³ cwoow¹³ o cwo'eei¹³ 'wo'o untsá². Joon cwocwoow² o fa¹ tyá Dios jin¹³ la to² gatyú² ley tyá Moisés. Joon coon¹³ la joon líi¹ tsá² 'e niga'láa² mo'o.

Gaun'láa² Jesús tsa'leei¹³ tyá 'in tyú² to² 'láa²

⁵ Joon mo ga'í² Jesús fuu²¹ Capernaum joon gangatyéen¹ in jaain²¹ 'in tyú² to² 'láa² Roma co' li sin¹² Jesús

⁶ Joon gajin² in sii²¹ 'i:
—Tsañuu¹, jmaa² 'a feei¹ 'o'o 'wii²¹² tyiia tsu jaain²¹ tsa'leei¹³ tyiia raain¹ tsaa¹³ a coo¹³ 'mó² fu tyiia. 'Áai¹ jó¹ tsaa¹³ a cuu¹³ 'áai¹.

⁷ Joon Jesús gajin² in:
—Iní³ oo, niun'láa² na.

⁸ Joon 'in tyú² to² 'láa² do gañii¹:
—Tsañuu¹, jo tíi² na 'e 'u² u inuu tyiia, jin¹³ tyú² u to² 'e un'láa² mo tsa'leei¹³ tyiia joon i'láa² mo.

⁹ Seen²¹ mo jaain²¹ 'in tyú² to² jna; jna-a jon tyú³ u to² 'láa². Joon mo tyú³ u to² 'láa² tyiia 'e tsáa¹, tsaa²¹ o. Joon wa fuu²¹² uu, "na!" joon joo²¹ o. Joon wana tyu³ u to² tsa'leei¹³ tyiia 'ee jmáa¹, jmaa¹ o.

¹⁰ Joon mo ganúu² un Jesús 'e júu³ lo joon ganga'goo²¹ -tsi, joon jin² in sii²¹ 'i in ngaliin² caluu:

—'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', jo mo gat-see²¹ na jin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel 'in jo¹ líi² la jo¹ líi² 'ino.

¹¹ Fuu²¹² uu 'naa' 'e fúu¹ mo jalín² li 'yeei²¹ ñi¹, jalín² mo jon li' li yooi¹³ ñi¹ jaa¹³ 'i 'i coon¹³ Abraham, coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob fu li tyú² Dios to² ñu² fu².

¹² Pe i'woow²¹ mo Dios fu caluu 'in nanáa¹ tyú² tyá 'e dø¹ do. I'woow²¹ mo fu caluu li 'ii¹ nuu²¹. Joon ity² 'i, joon cuu²¹ i moojóon¹ on —jin² Jesús sii²¹ 'i tsá² fúu¹ do.

¹³ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'i in tyú² to² 'láa² do:

—Cwei¹ fu tyi¹, 'e jo¹ ni galíi² u'u líi² tyi¹. Joon 'in tsa'leei¹³ tyá tsifu joon galáa² mo.

Gaun'láa² mo Jesús 'yiaunsáa³ Tú³

¹⁴ Joon gangó¹ o Jesús fu li tyiin¹ Tú³, joon do-o gangaa¹ 'yiaunsáa³ Tú³ taain¹ yu tyi².

¹⁵ Joon gason¹ Jesús cwoow²¹ o joon tsifu gacwó² tyi². Joon tsifu joon garoon¹ on joon gatyaa¹ tyú² 'e idø¹ Jesús coon¹³ 'in catyaa² do.

Gaun'láa² Jesús tsá² fúu¹

¹⁶ Joon mo gatséi¹ ñi¹ gangajée¹ tsá² 'in taai²¹² 'in líi³ alma tyá 'a li sin² Jesús. Joon mo gatyú² Jesús to² 'e wé¹ 'in líi³ do joon

ga'woo²¹ mo. Joon Jesús gaun'láa² ce jileei²¹ 'in tsatsaa¹³ do.

¹⁷ La joon gali¹ 'e gatsín¹ júu³ ga'ú² 'in tsá² gacwoo¹ o júu³ tyá Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaías mo gajin² in: "Gajeen¹³ mo 'e jo pi³ -tsi, joon ga'wo² o jmoowúu¹ 'e lee² e."

Lawa 'in 'iin²¹² in ngi² coon¹³ Jesús

¹⁸ Joon mo gangó¹ Jesús 'áai¹ fúu¹ tsá² niteen¹ in ce cu' li' li siin¹² in, joon gatyú² Jesús to² wa'a tsalín² tsá² tyá 'a li' ngoo¹³ li náa¹ tyiia¹ do.

¹⁹ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tifo² tyá ley do gangatyéen¹ in li sin² Jesús joon jin² in sii²¹ 'i Jesús:

—Tifo², 'iin²¹² na níi³ ii coon¹³ 'nu doñixiia' cwoow¹³ o.

²⁰ Joon Jesús do gañii¹:

—'In cwii¹ sá² too²¹ tyá 'a tíi² xá¹ joon 'in ton¹ sá² sii² pe 'in Ruu²¹ Tsá² jo sá² tyá 'a li ján³.

²¹ Jaain²¹ gi 'in líi¹ tsá² tyá 'a gajin² in sii²¹ 'i Jesús:

—'Na'ñu¹ u, 'iin²¹² na níi³ ii coon¹³ 'nu pe cwoow² o ní' áai¹³ duu ñu³ u jéei¹ nifu.

²² Joon Jesús do gañii¹:

—Na¹ coon¹³ jna. Cwolí² cwo'aa¹ 'in jo cwii¹ in Dios 'in líi²¹² do.

Jmoo¹ o Jesús 'ii¹ tii² tyi²

²³ Joon ga'í² Jesús tsi barco coon¹³ tsá² tyá 'a 'in ngaliin² coon¹³.

²⁴ Joon garóon² coon²¹ tyi² tá² líi¹ ca ganga'ó² jmi²¹ tsi barco do. Joon cwuu²¹ mo Jesús la jee²¹² do.

²⁵ Joon tsá² tyá 'a ngaliin² ngaunjnaa¹ -tsi 'ido. Joon gajin² in:

—i'Na'ñu¹ u! Laai²¹² jna'a. Ti li te² moo'o.

²⁶ Joon Jesús do gañii¹:

—'Ee li' 'goo²¹ oo' 'áai¹? 'i'Áai¹ xu jai² líi² naa¹!

Joon garóon² Jesús joon gatyú² u to² 'e tyi² do coon¹³ jmi²¹ do 'e ján² tíi². Joon coonti gajaan¹ an tíi².

²⁷ 'Áai¹ tsa'goo²¹ -tsi 'in tsá² do joon gajin² in:

—'Iin-gi 'in tsañuu¹ no? Ca tyi² coon¹³ jmi²¹ nuu¹³ u to² tyú² 'ino.

Lawa gáí¹ tsá² Gadara 'in taai² 'in líi³ 'alma tyá'a

²⁸ Joon mo gatyí¹ a Jesús li' ngóo¹³ tyiia¹ cataain²¹ do li roon¹ cwoow¹³ 'wó² tyá tsá² seen²¹ Gadara gáí¹ tsañuu¹ 'in taai² 'in líi³ alma tyá 'a ga'woo²¹ li taa¹³ 'áan³ tyá 'líi²¹².

'In gáí¹ do 'in líi³ mo ca jo lí² ngí¹ tsá² li' co' li táa¹. Joon gangatyéen¹ in li sin² Jesús.

²⁹ Joon galáa² 'wii²¹² 'oo¹ o gajin² in:

—'Ee to² ñi² i jee²¹² jna'a, Jesús? Jóon¹ Dios 'nu. 'Ee ñi² 'i 'e 'e² 'e jna'a wúu¹ la nu'gi ijó¹ 'ii²¹?

30 Joon coo¹³ joon taain²¹² ca poo²¹² ñi¹ fúu¹ liilí¹ gø²ø.

31 Joon 'in 'lii³ taai² tya' 'in tsá² do gamii¹; tyani Jesús jin²in:

—Wana 'woo²¹o' jna'a wa'a cwo²o tsatoo²¹o' alma tyá' 'in ñi¹ no.

32 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in 'lii³ do:

—Cwoliin²naa'.

Joon 'in 'lii³ taai² alma tyá' 'in tsá² gáí¹ do ga'woo²¹mo joon ngataa²¹²; alma tyá' 'in ñi¹ do. Joon tsifu joon 'in ñi¹ do ngaliin² cwiin¹ 'in li' sji² joon gaxuu²¹ tsi tyiá¹ do, joon gajoo²¹ jmi²¹ do.

33 Joon 'in 'aai¹ ñi¹ do ngaliin² cwiin¹ 'in 'goo²¹o fu ifuu²¹ gajmaa¹³ a tsá² júu³ xiiala gali¹ tyá' 'in tsá² 'in taai² 'in 'lii³ alma tyá'.

34 Joon jileei²¹ tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do ngaliin² ngajøø² Jesús. Joon mo gangaaí¹ 'in tsá² do Jesús gamii¹ tyani Jesús wa cwo² 'in 'ido fu goo²o.

9

Gaun'láa² Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'ii¹³ tá² cwoo²¹ tii²;

1 Joon gaí² Jesús tsi barco do joon gangii¹ li' cataain²¹ caai¹ tyiá¹ do. Joon gatyee¹² i fuu²¹ li taain¹.

2 Joon gajée¹ tsá² jaain²¹ tsá² 'in 'ii¹³ tá² cwoo²¹ tii² 'yuu² coon²¹ jmoo²¹. Joon mo gani² Jesús xiiala jo¹ líi² 'in jalíin² do gajin² 'in sii²¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tya¹ 'o' o yú², ni'iin² moo tsaa² tyi¹.

3 Joon 'in líi¹³ tifo² tyá' ley 'in taai² do nigaí¹-tsi: “In tsá² lo faa²¹ 'laa²¹ tyá' Dios coon¹³ júu³ tyá'a.”

4 Joon galiíi¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gaunngii¹, jin²in:

—¿'Ee li 'i¹-oo' 'e gø²?

5 ¿No-o jo taai²¹² gi fuu²¹² uu 'in tsá² no: “Ni'iin² moo tsaa² tyl'i", si fuu²¹² uu 'e: “Ráan² un ngí² tii¹³?”

6 Pe 'e líi¹² 'naa' 'e Ruu²¹ Tsá² 'oo¹ 'ii²¹ ili'iin² in tsaa² tyá' tsá² mo taain²¹² juncwii²¹, jøø²øø¹ 'elo.

Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsatsaa¹³ dó²:

—Ráan² un no; pé¹ jmoo²¹ tyi¹ no, cwei¹ fu tyi¹.

7 Tsifu joon garoon¹ on 'in tsá² do joon nga² mo fu tyá'a.

8 Joon gafoo¹³ mo 'in tsá² néei¹ do mo gani² 'elo, joon gaun'goo²¹ o Dios 'e nigacwo¹ o Dios 'ii²¹ 'e li 'iin² tsá² tsaa² tyá' tsá².

Mo gatø¹ø Jesús Mateo

9 Joon mo gacwo² 'ii¹; Jesús fu li taain¹ do gangaa¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Mateo tyiin¹ in cón² 'laa¹³ 'e 'nii³ tsá². Joon gajin² Jesús sii²¹; Mateo do:

—Na¹ coon¹³ jna.

Joon 'in Mateo do garóon² on li tyiin¹ in joon gágó¹ coon¹³ Jesús.

10 Joon gaí² Jesús coon²¹ inæu. Gøø²¹ø 'ii¹. Joon gatyalin² fúu¹ 'in cón² 'laa¹³ li 'nii³ tsá² coon¹³ fúu¹ mogi 'in røøi²¹ tsaa². Coon²¹ caan² mo néei¹ gø²ø coon¹³ Jesús joongi coon¹³ tsá² tyá'a.

11 Joon mo gangó¹ tsá² fariseos 'e tyiin¹ Jesús gø²ø coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ do gajin² in sii²¹ tsá² tyá' Jesús:

—¿'Ee li tyiin¹ tifo² tyii¹ gø²ø coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ joongi coon¹³ 'in tsá² røøi²¹ tsaa²?

12 Joon nuu¹ un Jesús 'e jin² 'in tsá² do joon gajin² in:

—'In tsá² tyú¹ coon¹³ 'in tsá² tyú² si'ii¹-tsi jo 'néi¹ timí¹ tyá'a, jiin¹³ tsatsaa¹³ 'néi¹ timí¹ tyá'a.

13 Cwoliin²naa', cwoliti²mo' 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ tyá' Dios 'e jin²: “'In²¹² gi 'e jmá¹ a tsá² fee¹-tsi tyá' tsá² xeei²¹ lagi¹ cwo¹o jna fa¹.” Tsu jo gagoo²¹² oo wa'a tó³øø 'in tsá² tyú¹, gagoo²¹² oo 'e tó³øø 'in røøi²¹ tsaa² wa'a ijaa²¹-tsi.

Gaungii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tyá' 'e gø² tsá² tyiiañi¹

14 Joon gangatyéen¹ 'in tsá² 'in ngí¹ coon¹³ Wo³ saai¹ tsá² jmi²¹ co² li tyiin¹ Jesús joon gaungii¹:

—'In tsá² fariseos la joon jon jna'a tyé² 'e 'e tyiiañi¹. ¿Ee li jo gø²ø tsá² tyi¹ tyiiañi¹?

15 Joon gañii¹ Jesús:

—Jo jmoo¹ o tsá² faí³ mo tsáa¹ a li cuui¹³ cwoo²¹ tsá² la 'ii²¹² tyiin¹ 'in tsá² cuui¹³ cwoo²¹ do. Pe ijó¹-o coon²¹ jmi²¹² mo jo tyiin¹ gi 'in nigacui¹³ cwoo²¹ do joongi idø²ø tyiiañi¹.

16 'Jiin¹³ jaain²¹ jo toon¹³ 'mi² fiin²¹ coon²¹ 'mi² natsáai² tsu mi ron² tsá² itsuu² 'e 'mi² fiin²¹ do joon lifee² gi li 'gii¹.

17 La joon jon jo tyiia²¹ tsá² jmi¹³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai² tsu wana jmoo¹ o tsá² la joon i'gii¹; 'e loo²¹ tsáai² do joon tsá² 'e jmi¹³ móo¹ do coon¹³ loo²¹. Tsu 'wii¹³ joon tyiia²¹ tsá² jmi¹³ móo¹ tsi loo²¹ 'mii² joon tyá² jee²¹² tún² do.

Lawa jamí¹ Jairo coon¹³ 'in tsami² 'in gason² siin³ Jesús

18 La jee²¹² tyiin¹ Jesús faa²¹ a 'e júu³ do gatyia¹ jaain²¹ tsá² feei¹ tyá' tsá² Israel. Joon gasi² wojni¹ tyani Jesús joon gajin² in:

—La ngayuu¹³ júnun² mogi yuun²¹ tyiia. Pe wana cwoo¹³ o cwotaan¹³ an cwoo¹ o tyá'a joon ijiin¹ in tún¹.

19 Joon garóon² on Jesús gangóo¹ o coon¹³ 'ido coon¹³ tsá² tyá'a.

20-21 Joon li ningóo¹ o 'yuu¹ fu¹ gason² on jaain²¹ tsami² tsaa¹³ ti' siin³. Dyatun¹ jiin²¹ ningó¹ 'e tuuin²¹ 'in tsami² do. Gaí¹-tsi 'in tsami² do: “Xafiin¹³ coon²¹ son³oon

siin³ 'ido in'láa²mo." Tsa 'wii¹³ joon gan-gatyéen¹in caluu li ngó¹ Jesús gason²on siin³in.

²² Joon gajjin¹in 'ña'a Jesús gajóø²i 'in tsami² do joon gajin²in:

—Tya¹-o'o yú². Tsa niga'láa²mo'o tsa 'wii¹³i jo¹o gali²u'u.

Joon tsifu joon galáa²mo 'in tsami² do.

²³ La jee²¹² joon gatyía¹ Jesús tya¹ 'in tsafee¹ do. Joon mo gangoo¹o nataai² tí² 'e ti li tsa'áa¹mo 'ido joon ganaa²¹² 'goo¹ 'áai¹.

²⁴ Joon gajin² Jesús:

—'Wóo²naa', tsa jo mo 'lii²¹² 'in simi² no li' cwuu²¹mo 'ino.

Joon 'in tsá² do gacoo²¹ ngii² tya¹ Jesús.

²⁵ Mo ga'wóo²i 'in tsá² do ga¹² Jesús li raain¹ 'in simi² do joon gason²on cwoo²¹o 'ido. Joon garóon²o 'ido.

²⁶ Joon galiñi¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ taa¹³ do jilaa²¹ 'e nigali¹.

Mo gaun'láa²i Jesús gai¹ tsá² tiui²

²⁷ Mo gacwo¹ii¹ Jesús tsi inuu do gá¹ tsá² tiui² ngaliin² caluu Jesús 'oo¹o tá² jin²in:

—j'fuu² cwolii¹u jna'a, Jón¹ David!

²⁸ Joon mo gatyee¹²i Jesús fu tya'a 'in tsá² tiui² do gangatyéen¹in joon gaungii¹i Jesús 'ii:

—¿Ti la jai² líi²naa' 'e liun'láa²na 'naa'?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Jo¹o líi² jna'a, Ña'ñu¹u'.

²⁹ Joon gataan¹an Jesús cwoo²¹o unni² tsá² tiui² do joon jin²in sii²¹i 'ido:

—Cwoli² jii¹³ la jo¹ líi²naa'.

³⁰ Joon galóo²o unni¹i. Joon Jesús ga'ii²i júu³ jin²in sii²¹i 'ido:

—Xúun² fú²uu' jii¹³ jaain²¹ 'e niga'lóo²o unni²ii'.

³¹ Pe xuu joon xuu 'wóo²i xu do joon gajma²a júu³ jilee¹i²¹ 'in néei¹ do jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús tya'a.

Mo gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'in jo lí² faa²¹a

³² Joon mo ga'wóo²i 'in gá¹ do joon 'in xee¹i²¹gi ngataa² jée¹i jaain²¹gi tsá² 'in jo lí² faa²¹a li tyiin¹ Jesús. 'In 'lii¹³mo 'yuu² alma tya'a.

³³ Joon mo gatyii¹in Jesús 'in 'lii¹³ 'yuu² alma tya'a do tsifu joon galáa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa²¹a. 'Áa¹mo tsa'goo²¹-tsi 'in tsá² taai² do joon gajin²in:

—Jiin¹³ cafu jo mo nee²¹e' fu goo²¹o' Israel la lí¹ 'e ganee²¹e' nano.

³⁴ Pe 'in tsá² tya¹ fariseos do gajin²in:

—'In tsañuu¹ no 'woo²¹i 'in 'lii¹³ taai² alma tya¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya¹ 'in tyu² to² 'ii.

Fee¹-tsi Jesús tya¹ tsá²

³⁵ Ngóo¹ Jesús la caain²¹ fuu²¹ coon¹³ fuu²¹ pi³ náa¹ do. Tsi inuu cwó¹ sinagogas

gacwo¹ júu³ tyú² tya¹ mi li tyu² Dios to² tsá². Joon gaun'láa²i jilee¹i²¹ tsatsaa¹³ 'in tyaan¹an 'láai² nii² jmoowúu¹.

³⁶ Joon mo gajóø²i Jesús 'in tsá² do fúu² gali²i ni' 'ido tsa¹ 'in tsá² do líi¹i la líi¹i joo'saa²¹ 'in jo seen²¹ 'in 'aa¹i 'ii, 'woo²¹o joon caain²¹ líi¹i.

³⁷ Joon Jesús jin²in sii²¹i tsá² tya'a:

—'E la ja²mo, fee¹ 'áai¹ 'e sá² 'e roo¹ pe xuu tsa'lee¹³ seen²¹ 'in jmaa¹a to².

³⁸ Tsa 'wii¹³ joon mi² tyani Fii²¹² 'in cwó¹ 'e roo¹ 'e sá² 'e sii¹in tsa'lee¹³ tya'a jee to² 'e cón¹on 'e garoo¹ do.

10

Tø²ø Jesús dyatooi¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ apóstoles

¹ Joon gatø²ø Jesús dyatooi¹ tsá² tya'a joon gacwo¹o Jesús 'in tsá² do 'ii²¹ 'e lí² 'wóo²i 'ido 'in 'lii¹³ taai² alma tya¹ tsá² joon 'e lí² un'láa²i tsá² jilaa²¹ jmoowúu¹ 'e líi¹i tsá².

² 'Elo-o 'e sii²¹ 'in dyatooi¹ tsá² tya'a ilii²in apóstoles: 'in nifu sii²¹ Simón, sii²¹o jon Tú³, coon¹³ ruu²¹; Dii³. Joon gá¹i jón¹ Zebedeo 'in sii²¹ Jacobo coon¹³ Wó³.

³ Seen²¹ jon Lii²¹² coon¹³ Bartolomé coon¹³ Tomóo¹³ coon¹³ Untøø², 'in gacón² 'laa¹³ tya¹ 'e 'nii¹i tsá² la mo jée¹i. Joon seen²¹ Jacobo, jón¹ Alfeo; joon seen²¹ jon Lebeo, 'in sii²¹o jon Tadeo.

⁴ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ido sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² tya¹ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon seen²¹ jon Judas Iscariote, 'in ga'nii¹i Jesús mo li ciin¹gi.

Sii¹in Jesús ji dyatooi¹ apóstoles tya'a 'e cwoo¹o júu³ tyú²

⁵ Joon Jesús gasii¹in 'in dyatooi¹ tsá² tya'a do joon gatyu² to² jin²in:

—Jo cwolín¹naa' li néei¹ 'in tsá² 'in jo seen²¹ Israel, joon jo cwotaan²naa' fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Samaria.

⁶ Tyú²gi wa'a cwolín²naa' tya¹ jii¹³ tsá² Israel 'in líi¹ la líi¹ joo'saa²¹ 'in nituu¹i.

⁷ Cwolín²naa', cwocwoo²oo' júu³ 'e ti li tyu² Dios to² tsá².

⁸ Un'láa²naa' 'in tsatsaa¹³ joon 'in tsá² líi¹i jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya'a. Jmaa²aa' jii¹ 'in najúin¹. 'Wóo²naa' caluu 'in 'lii¹³ taai² alma tya¹ tsá². 'Naa' niga'ii¹³naa' 'e 'ii²¹ lo 'e jo 'ee gaciin¹ tyii¹ la joon jo 'ee laa¹³ cón²oon'.

⁹ 'Jo cwotyaan²aan' cuu² cwanáa¹ jon'gi cuu² cwataa²¹ jon'gi cuu² yáun²

¹⁰ jon'gi tulóo¹³oo'. Coon²¹ 'mi² cwaa²¹ cwotyii¹³ii' joon jo cón²oon' mi¹³ii' jon'gi soon²oon' 'mo'u². Tsa 'in jmoó¹o to² tíi²i 'ii²¹i 'e dø¹²ø.

¹¹ 'Mi tyalín²naa' coon²¹ fuu²¹ si coon²¹ fuu²¹ pi³ 'ee, 'naa¹³naa' jaain²¹ tsá² tyú¹ joon do-o jón²oon' ca 'wóo²naa' do.

12 Joon mi cwotaa²naa¹ inuu joon fú²uu':
'Aa²¹²moo¹ tyú²-u si¹ii¹'oo'.

13 Joon wana ga'ii²¹ tyú² 'e' aa²¹²i do
iliseein²¹ tyú²-u. Pe wa jo ga'ii²¹i júú³ tyii'
tyiin¹aan¹' e' aa²¹²i; nigasií²¹³ji' do.

14 Joon wana jo 'ii²¹i jon'gi jo 'iin²¹²in
núu¹un júú³ tyii' cwo'wóo²naa¹ 'e' nú¹ do si
fuu²¹ do 'ee joon xuu²uu¹ 'laa²¹ toon²¹² tíi¹³ii¹'.

15 'E la ja²mo fuu²¹²uu¹ 'naa' 'áai¹gi iní²
wúu¹ 'in tsá² néei¹ 'e' fuu²¹ do mi cwá¹jmú¹
ijmá¹ Dios 'ii²¹ tyá' tsá² lagi 'in tsá² néei¹
fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

I'ó¹mo tsá² 'naa'

16 'Tyan²duu¹ cwáain¹, síi³na 'naa' lawa
joo¹saa²¹ 'e' cwollín²naa¹ jee²¹² tsiinuu²¹. Tsu
'wii¹³ joon jmaa²aa¹ lí³ii¹ la jmoo¹o mii²¹ lí³i
pe seen²¹naa¹ 'wo²'oo' lawa jaain²¹ maa²¹².

17 Lí³ii¹ jmaa²aa¹ tyá' tsá² tsu tsajée¹ 'naa'
tyani tsaa²to² joon ipóo¹ 'naa' tsi inuu cwo¹
sinagogas.

18 Joon 'wii¹³ jna ijéi¹ tsá² 'naa' tyani
tsaa²to² tsacóo¹¹³ joongi tyani róó¹³. Joon
coon¹³ la joon lí² fó³oo' 'wii²¹² tyiia tyani¹i
joongi tyani 'in jo tsáa¹-tsi Dios.

19 Joon mi jéi¹ tsá² 'naa' tyani tsaa²to² jo
cuu¹³'oo' 'ee ifó³oo' tyani tsaa²to² do tsu mi
ti 'ii²¹ ifó³oo' Dios icwo¹ 'o'naa' 'ee ifó³oo' do.

20 Jon 'naa' 'in faa²¹a do pe 'in Espíritu
Tyá² tyá' Nū²uu¹ Dios Jmii²¹ 'in faa²¹a coon¹³
'naa'.

21 'La 'oo²¹ ruu²¹i tsajée¹ ruu²¹i tyani
tsaa²to² ijngaa¹³i la joon jon tsacóo¹¹³
tsajée¹ jón¹on. La joon ijma¹ jón¹on
coon¹³ sáa³ jmii²¹ itsajée¹ tyani tsaa²to²
ijngaa¹³i tsá²'ii.

22 Jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ili'ee¹i
'naa' tsu 'wii¹³ ja²mo líi²naa¹ cwáain¹ tyia-
jna. Pe jileei²¹ 'in jmaa¹a taa²¹ ca li tyéi¹
itiin¹³mo.

23 Mo ga'ó¹ tsá² 'naa' coon²¹ fuu²¹
cwíin¹³iin¹ fuu²¹ li xiaa²¹gi. Tsu 'e' la ja²mo
fuu²¹²uu¹ 'naa' 'in Ruui²¹ Tsá² ijó¹ la nu¹gi
icwíin¹³iin¹ la caain²¹ fuu²¹ li néei¹ tsá² Israel.

24 'Jiin¹³ jaain²¹ 'in untsáa¹ ilifeei¹gi lagi
tífo² tyá'a, jon'gi ilifeei¹gi tsaleei¹³ lagi
ñi¹fii²¹²i.

25 'Ná¹-a 'yaa¹-tsi 'in untsáa¹ 'e' yee¹i
jiin¹³ la tífo² tyá'a do, joon 'in tsaleei¹³
do 'e' yee¹i jiin¹³ la ñi¹fii²¹²i. Joon wana
gaunsií²¹ tsá² 'in tyu² to² inuu do Beelzebú,
¿'ee iunsií²¹ 'in tsá² taal² inuu do? (Wana
gasií²¹ jna 'e' gó² xufoo³ 'naa'gi jo sii²¹i 'e'
gó².)

'In tíi²ijmá¹ 'gó²oo'

26 'Tsu 'wii¹³ joon jo jmaa²aa¹ 'goo²¹ tyani
tsá². Jo 'e' sá² jiin¹³ coon²¹ júú³ 'e' 'uuiin²¹ wa'
jo 'in líi¹. Joon jiin¹³ coon²¹ 'e' si'mó¹ wa'
jo lijná² nii²i.

27 Jilaa²¹ júú³ 'e' fuu²¹²uu¹ 'naa' coon²¹
cwofaa¹³aa¹ jee²¹² li nuu¹un tsá². Joon ji-
laa²¹ 'e' fuu²¹²uu¹ 'naa' li 'uuiin²¹ ca yu¹ 'nu¹
cwo¹oo²oo'.

28 Jo jmaa²aa¹ 'góo¹²¹naa¹ 'in ingaa¹² tsá²
pe jo lí² ingaa¹² alma tyá' tsá². Jmaa²aa¹
'góo¹²¹naa¹ 'in lí² 'iin² cuerpo coon¹³ alma
tyá' tsá² fu li 'ii²¹.

29 'Xúfin¹³ gáí¹ ton¹ tyiin¹ coon²¹ cuu² pe
jiin¹³ jaain²¹ ton¹ do ijúun²in wa jo cwo¹
Dios Nū¹u¹ 'ii²¹ tyá'a.

30 Joon ca jñá² tyi¹naa¹ si¹i³ ti ca mi² ce
jilaa²¹.

31 Tsu 'wii¹³ tyiin²mo 'naa' lagi ton¹ fúui¹ jo
jmaa²aa¹ 'goo²¹oo'.

'Ná¹-a jmaa²aa¹ júú³ tyani tsá² 'e' cwii¹naa' Jesucristo

32 'Jileei²¹ 'in jmoo¹o júú³ tyani tsá² 'e'
cwii¹in jna la joon jon jna ijmaa³aa¹ júú³ 'e'
cwii¹na¹ 'ii tyani Nū³oo¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú².

33 Pe tyá' jileei²¹ 'in jo róó¹ 'e' cwii¹in jna
tyani tsá² la joon jon jna ifo³oo¹ 'e' jo cwii¹na
'ido tyani Nū³uu¹ tyiin¹ ñu¹fú².

'Wii¹³ cwáain¹ tyá' Jesús ijma¹a tsá² tí' coon²¹ poo²¹²

34 'Jo cwollín²naa¹ 'e' gagó³oo¹ 'e' jmaa³aa¹
'ii²¹ 'e' liseein²¹ tsá² tyú² coon¹³ tsá² taain²¹²
juncwii²¹. Gagó³oo¹ 'e' wiin²¹ mii¹³ jee²¹² tsá²
jon wa' liseein²¹ tsá² tyú² coon¹³ tsá².

35 Nigagó³oo¹ ilisá² mii¹³ jee²¹² tsá² coon¹³
jmii²¹. La joon jon ilisá² mii¹³ jee²¹² simí²
coon¹³ sáa³o. Ilisá² mii¹³ jee²¹² unloo²¹²
tyá'a coon¹³ 'yiaaunsáa³.

36 La joon 'in tsá² la 'oo²¹ inuu tyá'a
ili'ee¹mo ruu²¹i inuu tyá'a.

37 'Jileei²¹ 'in 'iin²¹²gi sáa³ jmii²¹ lagi jna jo
tíi²i ilíin² tsá² tyiia. Joon wana 'iin²¹²gi tsá²
jón¹on lagi jna jo tíi²i ilíin² tsá² tyiia.

38 Joon wa jo 'iin²¹²in júun²in 'wii¹³ tyiia jo
tíi²i ilíin² tsá² tyiia.

39 Joon 'in 'iin²¹²in intiin¹³ juncwii²¹ tyá'a
icaa¹mo juncwii²¹ tyá'a. Pe 'in caa¹mo
juncwii²¹ tyá'a tsu 'wii¹³ cwáain¹ tyajna,
intiin¹³ juncwii²¹ tyá'a.

'E tyú² ijma¹a Dios tyá' tsá²

40 'Joon mi 'ii²¹ tsá² 'naa' inuu tyá'a tsu
'wii¹³ líi²naa¹ tsá² tyiia lawa'a 'e' 'ii²¹ 'in tsá²
do jna ñiia¹oo. Joon mo 'ii²¹ tsá² jna lawa'a 'e'
'ii²¹ tsá² Nū³oo¹ 'in gasii¹in jna.

41 Joon doñi¹in tsá² 'in 'ii²¹i jaain²¹ tsá²
'in cwoó¹ júú³ tyá' Dios inuu tyá'a 'ii²¹i 'in
tsá² do coon²¹ róo²¹ 'e' la 'ii²¹ 'in tsá² cwoó¹
júú³ tyú² do tsu ga'íin²¹ ni 'ido tsu 'wii¹³ tsá²
cwoó¹ júú³ tyú² 'ido. Joon doñi¹in tsá² 'in
'ii²¹i jaain²¹ tsá² tyú² tsu 'wii¹³ 'in tyú¹mo 'ii¹
'ii²¹ 'in tsá² do jon coon²¹ róo²¹ la in'ii²¹ 'in
tsá² tyú¹ do.

42 Joon doñi¹in tsá² 'in cwo¹ tsá² tyiia
xaai¹gi doñiee coon²¹ 'e' pi³, 'e' la ja²mo

fuu²¹²uu 'naa', xufiin¹³ coon²¹ vaso jmi²¹
cwii²¹ gacwo¹⁰ 'ido, i'ii²¹ 'in tsá² do coon²¹
'e tyá² tya' Dios.

11

*Mo jalín² tsá² tya' Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹
jafee¹³ Jesús*

¹ Joon mo ngayuui¹³ gatyu² Jesús to² 'in
dyatooiin¹ tsá² tya'a jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmáa¹a
joon gacwa¹¹i do ganga'e²e tsá² joon gac-
woo¹⁰ júu³ tyá² la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do.

² Yiaa¹³ joon 'nañi³ yuui² Wó³ saai²¹ tsá²
jmi²¹. Joon mo galiñi¹ xiiala jmo¹⁰ Cristo
do, joon gasii¹in Wó³ tsá² tya'a tsajó²i Jesús.

³ Ngaunngii¹:

—¿Ti 'nu-u 'in Cristo 'in ijó¹ si sijeen²na'a 'in
xeei²¹ 'ee?

⁴ Joon Jesús do gañii¹:

—Cwolín²naa' cwosi¹³ii' Wó³ do jilaa²¹ 'e
nigani²ii' joongi¹ 'e niganuu²uu'.

⁵ Cwojmáa¹³aa' Wó³ júu³ xiiala ni-
galijnaa²¹ 'in tsá² tiui². Joon 'in jluii¹³
nigangi¹i, joon nigaláa²mo 'in tsá² jgó²i²¹,
joon ganá¹ loocwó¹⁰o tya' 'in tsá² jo nuu¹un,
joon 'in najúin¹ gajii¹o. Joon tya' 'in tsá²
tañi² niganuu¹⁰o júu³ tyá² tya' Dios.

⁶ Joon jló²mo 'in jo cu²-tsi coon¹³ jna.

⁷ Joon ngaliin¹mo 'in tsá² do joon ga'láa²
Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu² cwáain¹ tya' Wó³
coon¹³ 'in tsá² taai² do. Gajin²in:

—¿'Ee li' tyalín²naa' tyajó²o' fu li jo
'iin tsá² seein²¹? ¿Ti tyalín²naa' tyajó²o'
coon²¹ tó² 'e si² jó² li 'ii² tyi²?

⁸ Wa jo la joon ¿'ee li' tyalín²naa'? ¿Ti
tyalín²naa' tyajó²naa' jaain²¹ tsá² tyi³ 'mi²
'ya²gi? Niñ² 'naa' 'in tsá² 'in tyi³ 'mi² 'ya²gi
néei¹ fu li tyín¹in ró²i¹³.

⁹ 'Naa' tyalín²naa' tyajó²naa' jaain²¹ tsá²
'in cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios. Pe 'e la ja²mo
fuu²¹²uu 'naa' nigajó²naa' jaain²¹ feei¹gi
lagi 'in gacwo¹ júu³ tyá² tya' Dios la mo jéei¹.

¹⁰ Tsu ni jí² tya' Dios 'e jin² cwáain¹ tya'
Wó³ do:

Sii³na jaain²¹ tsá² tyiia 'e tsáa¹ a tyani²i.

Joon ityaa¹ tyá² coon²¹ fu¹ li ngi²i.

¹¹ Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' jii¹in¹³ jaain²¹
jee²¹² tsá² taai² juncwii²¹ jo seein²¹ 'in
feei¹gi lagi Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹. Pe feei¹gi
lagi Wó³ do doñi¹in 'in xaai²¹gi 'in 'i² li tyu²
Dios to² tsá².

¹² 'Ca mo 'láa² 'wii²¹² cwo² Wó³ júu³ tyá² la
ca nano jo ga²o'i²¹-tsi tsá² ró²o²¹ xiiala ili² 'e
tyu² Dios to² tsá². Joon tyitsaa¹mo 'iin²¹²in
ili² jii¹in¹³ la 'i¹-tsi yaamo.

¹³ Jileei²¹ 'in gafaa² a júu³ tya' Dios la mo
jéei¹ coon¹³ jilaa²¹ ley tya' Moisés faa²¹a
cwáain¹ tya' xiiala tyu² Dios to² ca mi jo¹
Wó³.

¹⁴ Joon wana lí² jai² ili²naa' 'in Wó³ no lí¹i
Elías 'in 'ná¹ jó¹ tún¹ jii¹in¹³ la jin² ni jí² tya'

Dios. Ii jaain²¹ 'in gacwo¹⁰ júu³ tya' Dios la
mo jéei¹.

¹⁵ Joon jileei²¹ 'naa' 'in nuu¹un, nuu²uu¹.

¹⁶ '¿'Ee 'ii²¹ ilijmá¹a tsá² tya' 'in tsá² no
ili² coon²¹ ró²o'i? Lí¹i la líi¹ xuu²¹² taai²¹²
to² coo¹⁰ li lí¹ 'moo¹³ joon 'oo¹⁰ jin²in sii²¹
ruu²¹i:

¹⁷ 'Xuu²¹u' lúu¹ tyi' jmo²¹⁰o' sóoin¹³ pe jo
'in gatséen¹en. Joon ga²o'ó²¹⁰ sóoin¹³ tya' li
raan¹in líi²¹² pe jo 'in gaty¹² jii¹³ jaain²¹.

¹⁸ Tsu gajó² 'in Wó³ do jo 'ee gó² jon¹gi 'ee
'uun²¹un joon 'naa' foo²oo' 'e 'yuui² 'in líi¹³
alma tya'a.

¹⁹ Mi yuui¹³ joon jna-gi lí¹na Ruu²¹i Tsá²
gagoo²¹²oo joon gagu³uu joongi gagó²oo,
joon 'naa' foo²oo' 'e líi¹na tsá² jlo² tu²¹u.
Joongi líi¹na tsá² 'uun²¹ vino 'áai¹, jaain²¹
tsá² 'in tyá² seein²¹ coon¹³ tsá² 'in ró²o'i tsaa²
joongi coon¹³ 'in tsá² cón² 'laa¹³ li 'nii¹ tsá².
Tsu xiiala cwo¹ii¹ 'e jmo¹⁰o tsá² jmo¹⁰o júu³
xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² do si tyá² si 'e gó² 'ee.

*Cwáain¹ tya' tsá² fuu²¹ 'in jo gajmaa¹a
nuu¹³*

²⁰ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'gáa²i sii²¹i
'in tsá² fuu²¹ li gajmaa¹ 'láai² 'ii¹³ mila-
gros tya'a tsu 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do jo
gajoo²¹-tsi. Jin² Jesús:

²¹ —¡Fúu² 'naa' 'in néei¹ Corazín! ¡Fúu²
jon 'naa' 'in néei¹ Betsaida! Wana nigali¹
milagros fee¹ jee²¹² fuu²¹ Tiro coon¹³ fuu²¹
Sidón la nigali¹ jee²¹² 'naa' 'e nigajoo²¹-tsi
'in tsá² do jmoono. Joon i'e²e tsá² 'e niga-
joo²¹-tsi 'e ci² 'mi² lí¹ tyiia²¹² joon 'ee¹ e fó²
tyi¹i.

²² Joon fuu²¹²uu 'naa' xugi wúu¹ ini² 'in
tsá² Tiro coon¹³ Sidón lagi 'naa' mi tí² jmi²¹²
ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá².

²³ La joon jon 'naa' tsá² néei¹ Capernaum,
¿ti líi²naa' 'e cwolín²naa' fu ñu¹fú²? Xu joon,
icwolín²naa' fu li 'ii²¹! Tsu wana nigali¹ fuu²¹
Sodoma milagros fee¹ la nigali¹ jee²¹² 'naa'
'e taa²¹a 'e fuu²¹ do ca nanao.

²⁴ Pe 'e fuu²¹²uu 'naa' mi tí² jmi²¹² 'e jmá¹a
Dios 'ii²¹ tya' tsá² imoo²gi wúu¹ lagi 'in tsá²
néei¹ Sodoma do.

I'ii¹ 'woo²¹⁰ jileei²¹ 'in jalín² coon¹³ jna

²⁵ Yiaa¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i Jmii²¹:

—Cwo³oo 'nu 'maai¹³, Ñu¹. 'Nu-u fii²¹²
ni cwo¹³in juncwii²¹ coon¹³ ñu¹fú². Cwo³oo
'nu 'máa²u'u tsu niga¹ma²a 'e júu³ lo 'e jo
lí² 'o'oi²¹-tsi 'in jmi²¹²-tsi, 'in 'o'oi²¹-tsi joon
ga¹ee¹³ 'e tya' 'in wó¹gi.

²⁶ Tyá²-u, Ñu², tsu la joon gali¹in²¹²u'.

²⁷ Faa²¹gi Jesús sii²¹i 'in tsá² taain²¹² do:

—Ñu³uu nigacwo¹⁰o jna jilaa²¹. Joon
jii¹³ jaain²¹ jo lí² licwii¹in 'in Joon¹ Dios
wa'a jo cwo¹ Jmii²¹. La joon jon jo lí²
licwii¹in jii¹³ jaain²¹ 'in Jmii²¹ do wa'a jo

cwo¹ Joon¹ Dios. Joon cwo¹ in Joon¹ do jjiin¹³ 'in 'iin²¹² in ilicwii¹ in Jmii²¹.

²⁸ Ñilíin² naa¹ tyani³ ii jileei²¹ 'naa' 'in 'woo²¹ coon¹³ to² 'e jmoo²oo' joon coon¹³ laa²¹² tyán²aan'. Joon jna-a icwó³oo 'e 'ii²¹ 'woo²¹oo'.

²⁹ 'Ii¹³naa' júu³ tyú² tyiia joon cwolicwii¹ moo¹ jna, jmoo²oo' la to² tyu³uu. 'E to² tyu³uu do ilí¹ la lí¹ coon²¹ 'motsityi² tyii'. Pe 'wo²-tsíi³oo joon jo tyu³uu to² 'ii²¹. Joon alma tyii' 'ii²¹ 'woo²¹.

³⁰ 'E 'motsityi² 'e cwo³oo 'naa' jo tyan¹ to² cón²oon' joon 'e laa²¹² cwo³oo 'naa' jo 'ái¹ 'ii²¹.

12

Lawa mo gacúun¹ un tsá² tya' Jesús 'mi³ trigo mo jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

¹ La jee²¹² joon gangóo¹ Jesús fu li jñi¹ tsá² trigo coon²¹ jmii²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon gatsá² un 'áa¹ tsá² tya' joon galáa² 'wii²¹² cúun¹ 'e 'mi³ trigo do. Gauntyú² coon¹³ ja'cwoo²¹ joon gagøø^{21o}.

² Joon mo gani² tsá² fariseos 'e jmoo¹o 'ido gajin² in sii²¹ Jesús:

—Jøø², jmoo¹o tsá² tyi¹ to² 'e jo tíi² jmá¹ tsá² mo jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

³ Pe 'i-gi gajin² in:

—Ñi² 'naa' xiiala gajmaa¹ 'lii²¹² David. Coon²¹ jmii²¹² mo gatsá² un 'áa¹ coon¹³ tsá² tya'a ngatáa¹ tsi inuu¹ tya' Dios

⁴ joon gagøø^{21o} 'e 'iñi¹ nicwaa¹ do 'e jjiin¹³ untsá² do tíi² dø³. 'Lii²¹² David do jo tíi² dø³ jon'gi tsá² tya'a.

⁵ Ñi² 'naa' jon 'e ni ley tya' Moisés tyu² to² untsá² 'e jmoo¹o to² inuu¹ cwo¹ do jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², joon jo 'nóo¹o tsaá².

⁶ Joon fuu²¹² 'uu 'naa' jaain²¹ 'in feei¹gi lagi 'e cwo¹ do nacwéi¹ lo.

⁷ Gajin² Dios ni jí² tya'a: "Iin²¹² moo 'e seein²¹ naa' 'néé² in ruu²¹ naa' lagi iijn-gaa¹³ naa' joo²¹ joon cwoo²oo' jna fa¹." Wana nigaøøi²¹ 'oo' 'e júu³ no jo 'ñii² naa' 'in jo 'e tsaá² røø²¹.

⁸ Tsu jna-a, 'in Ruu²¹; Tsá², tyu² to² jn jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Un'láa² Jesús jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹o

⁹ Joon gacwo¹ 'ii¹ Jesús fu do joon gai² inuu¹ cwo¹ sinagoga.

¹⁰ Joon inuu¹ cwo¹ do ni 'yuui² jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹o. Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹² in 'in tsá² do i'ñii² Jesús gaunngii¹:

—¿Ti tsaá² fee¹ 'e un'láa²o jaain²¹ tsat-saa¹³ jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

¹¹ Joon Jesús-gi gani¹:

—Doñi¹ in jee²¹² 'naa' wa gatøø²¹ tsi too²¹ jaain²¹ joo'saa²¹ tyii' ityi² moo' xafiin¹³ jmii²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

¹² Pe 'ái¹gi tyiin² jaain²¹ tsañuu¹ lagi jaain²¹ joo'saa²¹. La joon, lí²-i jmá¹ tsá² 'e tyú² mo jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

¹³ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹o:

—Ni¹³ cwoo¹o.

Joon mo gani¹³ 'in tsá² do cwoo²¹o, joon ga'lóo², gali²-i la lí¹ 'e cwoo²¹o coon²¹.

¹⁴ Joon ga'wóo² mo tsá² fariseos do fu inuu¹ cwo¹ do joon galáa² 'wii²¹² ga'noo¹³o xiiala iijn-gaa¹³ Jesús.

Coon²¹ júu³ 'e gafaá²¹ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jeei¹³ cwáain¹ tya' Jesús

¹⁵ Joon mo galiñii¹ Jesús 'e 'iin²¹² in tsá² jnga¹ mo 'ii joon gacwo¹o do joon fúu¹ mo tsá² gangalín² mo coon¹³ on. Joon gaun'láa² mo Jesús jileei²¹ tsatsaa¹³.

¹⁶ Joon gatyu² Jesús to² 'e jo jma¹ 'ido júu³ tsá² 'iin 'ii.

¹⁷ Coon¹³ la joon gatséi¹ júu³ ga'ñii² 'in tsá² gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jeei¹ sii²¹ Isaías mo gajin² in:

¹⁸ 'Ino 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu³uu, 'in gatyí³ na.

'Áa¹ mo 'iin²¹² na 'ii joon 'áa¹ mo jløø³ na 'wii²¹² tya'a.

Icwóo¹³ mo Espiritu Tyú² tyiia tya'a, joon 'ii 'in jma² tsá² taain²¹² juncwii²¹ júu³ xiiala jmóo³oo 'ii²¹.

¹⁹ 'E jo jmá² 'ido mii¹³, jon'gi 'óo¹o jon'gi inuu¹ un tsá² faa²¹ a jee²¹² nú¹.

²⁰ Joon jileei²¹ tsá² seein²¹ fa¹³ juncwoon¹³o joon jileei²¹ 'in jo 'e wa² pí² 'oo¹o icwo¹o 'ido wa² pí² tya' ca mi tyu² 'ii to² coon¹³ 'ii²¹ røø²¹.

²¹ Joon ilitsái¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Cwo¹ tsá² Jesús tsaá² 'e 'oo¹o 'ii²¹ tya' 'in 'lii¹³

²² Joon 'in tsá² do ngajéi¹ tyani Jesús jaain²¹ tsá² tiui² 'in jo faa²¹ a joon 'yuui² 'in 'lii¹³ alma tya'a. Joon gaun'láa² mo Jesús 'in tsá² do gali²-i jøøø joon galáa² 'wii²¹² faa²¹o.

²³ Joon 'ái¹ ganga'goo²¹-tsi tsá² joon gajin² ino wa'a jon'on joon¹ 'lii²¹² David 'in tsá² no.

²⁴ Pe mo ganúu² un 'in tsá² fariseos 'e jin² tsá² la do gajin² in:

—'In tsañuu¹ no 'woo¹ 'in 'lii¹³ taa² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú 'in tyu² to² 'in 'lii¹³.

²⁵ Joon ñii¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin² in sii²¹ 'ido:

—Wana 'in gobierno lí¹ 'láai² poo²¹² 'ii joon tñin¹ in la 'oo²¹ 'ii joon 'in gobierno do jo taa²¹ a. La joon jon wana coon²¹ fuu²¹ si la 'oo²¹ ruu²¹ 'ee jmoo¹o mii¹³ jo wóo² taa²¹ a.

26 Joon wana Satanás 'woo¹i Satanás 'ña'a tún² 'ii¹³ líi¹i. ¿Xiiala li taa²¹a 'ido wa líi¹i la joon?

27 'Naa' fó²oo' 'e 'wóo²na 'in 'líi¹³ taai² alma tyá tsá² coon¹³ 'ii²¹ tyá Beelzebú joon wana la joon, ¿'iin cwo¹o 'ii²¹ tyá tsá² tyii¹ 'e 'woo¹i 'in 'líi¹³ taai² alma tyá tsá²? Coon¹³ 'e jmo¹o tsá² tyii¹ líi²'ii¹ 'e li' cii²'i 'i¹-oo'.

28 Pe 'wóo²na 'in 'líi¹³ taai² alma tyá tsá² coon¹³ 'ii²¹ tyá Espíritu Tyú² tyá Dios joon wana jmo³oo la joon gatí² 'ii²¹ 'e tyú² Dios to² jee²¹² 'naa'.

29 'Jo lí² tsataai² tsá² in^{uu} tyá tsá² pí²-tsi 'e 'wo¹ tsá² 'e sá² tyá'wa jo jéi¹ 'núu¹i. La joon lí² 'wó²o 'e sá² tyá'a.

30 'Jileei²¹ 'in jo seein²¹ tyú² coon¹³ jna 'ee¹mo jna joon jileei²¹ 'in jo uncaain²¹ tsá² ilíin² tsá² tyá Dios coon¹³ jna 'ó¹mo tsá² wíin².

31 'Tsu 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' doñi¹ee tsaá² 'e 'noo¹o tsá² si doñi¹ee júu³ 'laa²¹ 'e faa²¹ tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaá² tyá'a pe wana faa²¹a tsá² 'laa²¹ tyá Espíritu Tyú² tyá Dios jo 'iin²gi tsaá² tyá 'ii.

32 Joon doñi¹ee júu³ 'laa²¹ 'e faa²¹ tsá² tyá Ruu²¹i Tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaá² tyá'a pe wana faa²¹a tsá² 'laa²¹ tyá Espíritu Tyú² tyá Dios jo 'iin²gi tsaá² tyá'a 'e juncwii²¹ lo la joon jon li' cataain²¹².

Cwii¹i tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ 'e tsi²

33 'Wana tyú² coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwo¹o 'oofuu²¹ 'e tyú² joon wana gó² 'e 'mó² do gó²o jon 'e 'oofuu²¹ 'e 'i¹i. Tsu coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwii¹i tsá² coon¹³ 'oofuu²¹ 'e tsi².

34 'Xuu¹²¹² tyá 'in 'líi¹³ 'naa! ¿Xiiala lí² fó²oo' 'naa' júu³ tyú² joon yaamoo' 'líi¹³ 'naa'? Tsa faa²¹a tsá² jii¹³ la 'i¹-tsio.

35 'In tsá² tyú¹i faa²¹o 'e tyú² 'e tyú²u 'i¹-tsi. La joon jon 'in tsá² gó² faa²¹o 'e gó² tsu 'wii¹³ 'e gó² 'i¹-tsi.

36 Joon fuu²¹²uu 'naa', mi tí² jmi²¹² ijmá¹a Dios 'ii²¹ tyá tsá² icon¹on tyá'a tyá jilaa²¹ júu³ 'e nigasii² tsá² 'e jo 'ee to² tí².

37 Tsa 'e 'ii²¹ ijmá¹a Dios tyá tsá² ilí² jii¹³ la júu³ 'e nigafaa²¹a tsá². Coon¹³ júu³ tyá'a icwo¹'ii¹ 'in tyú¹i si 'in gó² 'ee.

'In tsá² gó² do mii¹i coon²¹ lí² milagro

38 Joon 'in líi¹³ tsá² fariseos coon¹³ tífo² tyá ley gajin²in sii²¹i Jesús:

—Tífo², 'ii²¹²'i 'e 'e¹ 'e jna'a coon²¹ lí² milagro.

39 Joon gañii¹i Jesús:

—'In tsá² gó² 'in jo tsáa¹-tsi Dios mii¹i lí² milagro pe 'ii²¹i jii¹³ 'e lí² gacwo¹o 'in tsá² cwo¹ júu³ tyá Dios la mo jéi¹ sii²¹ Jonás.

40 Tsa Jonás do ga¹'i ná' tu² joo²¹ taai² jmi²¹ 'ni¹ jmi²¹² 'ni¹gi náu¹ la joon jon 'in Ruu²¹i Tsá² tsa¹'ii²¹ 'ni¹ jmi²¹² 'ni¹gi náu¹ li taai² tsá² 'in najúin¹.

41 Joon mi jmá¹a Dios 'ii²¹ tyá tsá² 'in tsá² 'in née¹i Nínive i'ni¹i ni 'in tsá² seein²¹ nano tsa gajoo²¹o-tsi 'in tsá² née¹i Nínive mo gangó¹ Jonás ngacwoo¹o júu³ tyá² tyá Dios. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Jonás no.

42 Joon 'in tsami² 'in tyú² to² cwo¹o¹³ roon¹on li cwo²¹ tsáa² li 'yee²¹ 'e ñi¹ 'i'ni¹ ni 'in tsá² seein²¹ nano tsa 'in tsami² do gajó² janáú²an júu³ 'e jmi²¹²-tsi tyá Salomón. Gajó² li wíin²gi la jee²¹² jilaa²¹ fuu²¹ 'e sá² la 'ui juncwii²¹. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Salomón —jin² Jesús.

Lawa mo cii¹³ 'in 'líi¹³ alma tyá tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

43 —Mo gacwo¹'ii¹ 'in 'líi¹³ alma tyá jaain²¹ tsañuu¹ ngii¹ la caain²¹ li tyuu²¹ 'noo¹o li 'ii²¹ 'woo²¹o. Joon mo jo tyii²¹a li 'ii²¹ 'woo²¹o i¹-tsi:

44 —Nii¹³mo li gajú³uu." Joon mi cii¹³i tún¹ ityee²¹ 'in tsá² do lawa coon²¹ 'ná¹ 'e jø² 'e tyú² si 'ya² joon li tyú².

45 Joon 'in 'líi¹³ do 'e tsatee¹ 'e dyá¹ 'in 'líi¹³gi lagi 'ii' 'e tsataa¹ tsi alma tyá'a. Joon li gatséi¹ 'e gó²gi tyá'a lagi li ga¹laa² 'wii¹². La joon ilí² tyá 'in tsá² gó² 'in seein²¹ nano.

Jalín² ruu²¹i coon¹³ sáa³a jafee¹³i Jesús

46 La 'ii²¹² faa²¹gi Jesús coon¹³ 'in tsá² do gatyalín² ruu²¹i coon¹³ sáa³a. Caluu gajaan¹an 'iin²¹²in fee²¹i Jesús.

47 Joon jaain²¹ tsá² gajma²a Jesús júu³ jin²in:

—Saa²a coon¹³ ruu²¹u téen²in caluu no 'iin²¹²in fee²¹i 'na.

48 Pe Jesús gasii²¹i 'in tsá² gajma²a júu³ 'ii jin²in:

—¿'iin sáa³aa joongi 'iin ruu²¹na?

49 Joon ga¹'i² cwo²¹o la caain²¹ li née¹i tsá² tyá'a joon gajin²in:

—'Inlo-o sáa³aa joongi ruu²¹na.

50 Tsa doñi¹'iin 'in jmo¹o la to² tyú² ñá³uu tyíin¹³ ñá³fú² 'ii ruu²¹na tsañuu¹, joongi 'ii ruu²¹na tsami², joongi 'ii sáa³aa —jin² Jesús.

13

Lawa jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ mi³ trigo

1 'E jmi²¹² joon gacwo¹'ii¹ Jesús inuu tyá'a joon gangacwaa¹a ti' tyiá¹.

2 Joon galicaain²¹ tsá² fúu¹i li tyíin¹ Jesús do. Joon ga¹'i² Jesús tsi barco 'ii¹ ti' jmi²¹ do joon do-o gacwo²¹o. Joon 'in tsá² do gajaan¹an ni tsaá² do.

3 Joon ga¹'e² Jesús 'in tsá² do coon¹³ 'láai² júu³ cwáain¹ gajin²in:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajñii¹ mi³ trigo.

4 La 'ii²¹² ngó¹ dya²a 'e mi³ do 'elíi¹³ mi³ trigo do gaxuu²¹u tyá'i fu¹ joon gatyalín² ton¹ gajii²¹i mi³ trigo do.

5 'Elíi¹³gi mi³ do gaxuu²¹ ni cuun²¹² li jo 'náa¹ cwoo¹³ 'láai². Tyú²-u gani¹³ mi³ trigo do jo 'o² 'náa¹ cwoo¹³ do.

6 Pe mo ga'yee²¹ ñi¹ gacó³ coon¹³ 'yiia²¹. Joon tsu¹ 'wi¹³ jo jmó³ tya'a sá² galityuu²¹.

7 Joon 'elíi¹³gi mi³ gaxuu²¹ jee²¹² 'motóon¹. Joon 'e tóon¹ do gacwaan²¹ mo joon gajli²¹ 'e trigo do.

8 Pe 'elíi¹³gi mi³ do gaxuu²¹ jee²¹² cwoo¹³ 'oo³ joon tyú²-u gacwaan²¹. 'Elíi¹³ mi³ jún² do gacwo¹ coon²¹ ciei¹³ mi³, 'elíi¹³gi gacwo¹ sesenta mi³, 'elíi¹³gi gacwo¹ dyadya¹ mi³.

9 Jileei²¹ 'naa¹ 'in nuu¹un, nuu²un.

Yu³ to² 'e²e Jesús tsá² jmai² coon¹³ júu³ cwáan¹mo

10 Joon gangatyéen¹ in tsá² tya' Jesús co' li siin¹³ in joon gaunngii¹:

—'Ee li' 'e²e tsá² coon¹³ jmai² júu³ cwáan¹mo?

11 Joon gajii¹:

—Dios gacwo¹o 'naa¹ 'e 'øø²¹mo-'oo¹ 'e júu³ 'uun²¹ tya' xiiala ityu² Dios to² tsá², pe 'in catyaa² do jo cwei² wa' 'øø²¹-tsi.

12 Joon 'in 'øø²¹-tsi, icwo¹o Dios 'ii i'øø²¹-tsi tyú²gi 'ái¹. Pe 'in jo ga'øø²¹-tsi i'wo²o 'e xu¹ 'e 'øø²¹-tsi do.

13 'Wi¹³ joon tyú²aa júu³ tya' 'in tsá² lo coon¹³ jmai² júu³ cwáan¹mo. 'In tsá² lo ñi²o jilaa²¹ 'e jmó³oo pe tsalín²mo lawa jo 'ee gajii²o. Joon nuu¹o júu³ tyiia pe jo 'øø²¹-tsi lawa jo 'ee ganuu¹o.

14 La joon gatsín¹ júu³ ga'ii²; 'li²¹² Isaías, 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ mo gajin²in:

'E la ja²mo, inú² 'naa¹ joon jo i'øø²¹-'oo¹.

'E la ja²mo, ijøø² 'naa¹ pe jo iunji²ii¹.

15 Tsu nigali¹wa²-tsi 'in tsá² no jo 'iin²¹²gi nuu¹un joon gajni¹ unni¹i yu² to² 'e jo li²gi jnaa²¹a, jon¹gi li núu¹gi coon¹³ loocwó¹o.

Coon¹³ la joon jo li²gi i'øø²¹-tsi 'e cii¹³; coon¹³ jna 'e unláa²na 'ii, jin² Isaías do.

16 'Pe jløø¹³mo 'naa¹ tsu jøø²øø¹ coon¹³ unni²in¹ joon nuu²un¹ coon¹³ loocwo¹oo¹.

17 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa¹ fúu¹mo 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ coon¹³ tsá² 'in tyú¹ nigali¹in²¹² in jøø² jilaa²¹ 'e jøø² 'naa¹ pe jo gani²i. Nigali¹in²¹² 'in tsá² do núu¹un jilaa²¹ 'e nuu² 'naa¹ pe jo ganúu²un.

Jmo²o Jesús tsá² tya'a júu³ 'ee 'øø²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' tsá² jñii¹ mi³ trigo

—Faa²¹gi Jesús jin²in:

—Tyaan²aan¹ cwáain¹ 'ee 'øø²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² gajni¹ mi³ trigo.

19 'In tsá² 'in nuu¹un júu³ tya' xiiala tyu² Dios to² tsá² pe jo 'øø²¹-tsi li¹ la li mi³ trigo 'e xu²¹ tya' i fu¹. Gajó² 'in 'lii¹³ gatyii²¹ júu³ ganúu²un 'in tsá² do.

20 'E mi³ trigo gaxuu²¹ jee²¹² cuun²¹² li la li¹ 'in tsá² ganúu²un júu³ tya' Dios joon gajii²¹ jløø¹³mo,

21 pe jo jmó³ jéei¹. Joon mo nii²¹² wúu¹ si 'øø¹ tsá² 'ii 'ee 'wi¹³ cwáain¹ tya' júu³ do tsifu joon tuu²¹ 'e júu³ do.

22 'E mi³ trigo gaxuu²¹ jee²¹² 'motóon¹ li la li¹ 'in tsá² 'in ganúu²un júu³ do pe cu²-tsi coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹. Cuu² gacoon²¹ 'ido toó² joon jo untsín¹ to² tya' júu³ tya' Dios coon¹³ juncwii²¹ tya' 'in tsá² do.

23 Pe 'e mi³ trigo do 'e gaxuu²¹ jee²¹² cwoo¹³ 'oo³ li la li¹ tsá² 'in ganúu²un júu³ tya' Dios do joon gajmaa¹ a nuu¹³un. Gajmee¹ mo to² 'e júu³ do tya'a. 'Inli¹ la li 'e mi³ trigo 'e gacwo¹ coon²¹ ciei¹³ mi³, 'inli¹³gi lii¹ la li 'e mi³ trigo 'e gacwo¹ sesenta mi³, 'inli¹³gi lii¹ la li 'e mi³ trigo 'e gacwo¹ dyadya¹ mi³.

Júu³ cwáain¹ tya' 'in gajñii¹ tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

24 Joon gatyaa¹ a Jesús 'e júu³ cwáain¹ lo tya' 'in tsá² do jin²in:

—'E tyu² Dios to² tsá² li la li mo gajñii¹ jaain²¹ tsañuu¹ jún² trigo tyú² wó² tya'a.

25 Pe la 'ii²¹² cwuu²¹mo 'in tsá² do joon ga¹² jaain²¹ tsá² 'in 'eei¹ 'ii joon gajñii¹ jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo do joon nga²mo mi yuui¹³ joon.

26 Joon mo gani¹³ mi³ trigo do joon gal-isa² mi³ tya'a ga'yee²¹mo joon 'e tóon¹ ñii²¹ do.

27 Joon 'in tsa'leei¹³ do gangóo¹o gagan-asi¹³gi ñi¹fii²¹²: "Patróoin¹³, tyú²-u jún² gajñii²¹ 'ii' wó² do, xiiala¹gi ga'yee²¹ tóon¹ ñii²¹ do?"

28 Joon 'in ñi¹fii²¹² do gajin²in sii²¹ 'ii: "Jaain²¹ tsá² 'in 'eei²¹ jna gajmaa¹ a yee²¹ tóon¹ ñii²¹ no", jin²in. Joon 'in tsa'leei¹³ do gaunngii¹: "¿Ti 'iin²¹²u'un wa'a tsa²¹a tsasé² 'e 'e tóon¹ ñii²¹ do?" jin²in.

29 Pe ñi¹fii²¹² do gajin²in: "Ún², jo søø²øø¹ tsu wana gacwotø¹³ 'e tóon¹ ñii²¹ do 'ná¹ cwotøø¹³ jón 'e trigo do.

30 Tyú²gi cwocwáain²¹ caan²¹mo ce roo²¹o. Joon ityu³uu to² tsa'leei¹³ tsalín² tsasee¹ 'e jéei¹ 'e tóon¹ ñii²¹ do joon jmáa¹ la catsi¹ joon coo¹. Joon mi yuui¹³ joon isø²ø 'e trigo do to¹ inuu tyiia", jin² fii²¹²i —jin² Jesús.

Juu³ cwáain¹ tya' coon²¹ jún² mostaza

31 Tya¹ a Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin²in:

—'E tyu² Dios to² tsá² li la li coon²¹ jún² mostaza 'e gajñii¹ tsá² wó² tya'a.

32 Pi³gi jún² tya' la jee²¹² jilaa²¹ jún² tya' nuu²¹ pe mi nii¹³ joon cwaain²¹ fee¹gi mo² tya' lagi nuu²¹ catyia² ca ti la ti coon²¹ mó². Fee¹ 'ái¹ ca jalín² ton¹ jmáa¹ a sii²; jee²¹² cwáa¹ tya'a.

Júu³ cwáain¹ tya' tyiian³

³³ Tya'a Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin²in:
—'E tyu² Dios to² tsá² li la li tyiian³ 'e
gacaai²¹ jaain²¹ tsami² ni¹ 'ii¹³ fu² 'iñi¹ joon
garoon²on jilaa²¹.

Júu³ cwáain¹ gatyaa¹ Jesús gauntsiin¹
júu³ ga'áii² 'li²¹² tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² la
mo'jee¹

³⁴ Jmai² coon¹³ júu³ cwáain¹mo gasii²¹i
Jesús 'in tsá² do.

³⁵ Coon¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ tya'
jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² tya' Dios la
mo'jee¹ mo gajin²in:

Jmai² coon¹³ júu³ cwáain¹ ifo³oo;
ifo³oo júu³ 'uun²¹ 'e si²mo² ca mo gajmaa¹a
Dios juncwii²¹.

Jmo²o Jesús tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e
cwáain¹ tya' mo jñii¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹²
trigo

³⁶ Joon Jesús ga'áii²i júu³ tya' 'in tsá² do joon
ga'áii² inñu. Joon tsá² tya'a gangatyéen¹in li
tyiin¹ Jesús joon gajin²in sii²¹i Jesús:

—Jmaa¹³ jna'a júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e
júu³ cwáain¹ 'e gatyaa¹a mo jñii¹ tsá² jún²
tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo.

³⁷ Joon gajin²in Jesús:
—'In tsá² do 'in gajñii¹ 'e jún² trigo tyú² líii¹
Ruu²¹i Tsá²,

³⁸ joon 'wó² tya'a do li ni cwoo¹³ juncwii²¹.
Joon 'e jún² trigo tyú² li la líii¹ 'in tsá² jmoo¹o
la to² tyú² Dios. Joon 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ li
la líii¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyú² 'in líii³.

³⁹ Joon 'in gajñii¹ 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ do
'in 'li³mo 'i. Joon mo gasø²ø 'e trigo do li la
li mi tyé¹ juncwii²¹. Joon 'in tsalee¹³ do 'in
gasø² 'e trigo do líii¹ la líii¹ ángeles tya' Dios.

⁴⁰ Joon la gasø²ø 'in tsalee¹³ do 'e tóon¹
ñii²¹ gadya²a ni jí² la joon ilí² li tyé¹
juncwii²¹.

⁴¹ 'In Ruu²¹i Tsá² ityu²u to² ángeles tya'a
iuncaain²¹ jileei²¹ 'in jmoo¹o 'leei²¹ tsá²
coon¹³ jileei²¹ 'in ga'noo¹o tsaa² 'e 'wó²mo
'ido fu li tyu²u 'ii to².

⁴² Joon ipii²in 'in tsá² do li 'ii²¹. Joon ityi²i
'áai¹ joon cuu¹i mojóon¹on.

⁴³ Joon jileei²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios
ilijii¹ la jii¹ ñi¹ fu li tyu² Jmii²¹ to². Jileei²¹
'naa' 'in nuu¹un, nuu²u'.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² si²mo²

⁴⁴ 'E tyu² Dios to² tsá² li la li cuu² si²mo² nu'
'wó². Joon mo gatsaa²¹a jaain²¹ tsá² 'e cuu²
si²mo² do ga'maa¹a tún¹. Galijløø¹³i 'áai¹ joon
gangaa¹³i nga'ñii¹ jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon
galó¹o 'e 'wó² do li taa¹³ cuu² do.

Júu³ cwáain¹ tya' perla 'e moo³ 'áai¹

⁴⁵ 'La joon jon 'e tyu² Dios to² tsá² li la líii¹
jaain²¹ tsá² 'in ló¹o 'e 'ñii²i. 'In tsá² do ngii¹
to² 'noo¹o perlas tyú².

⁴⁶ Joon mo gatsaa²¹a coon²¹ 'e tyiin¹ 'áai¹
joon tsa'ñii²i jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galó¹o 'e
perla do.

Júu³ cwáain¹ tya' núu³

⁴⁷ 'La joon jon 'e tyu² Dios to² tsá² li la li
coon²¹ núu³ 'e 'ii¹ tsá² tsi jmi²¹ joon tsataa²i
jilaa²¹ nii² joo²¹ taa² jmi²¹ do.

⁴⁸ Joon mo garó¹i 'e núu³ do 'in tsá² do
unron²on fu ni tsaa² joon cwa¹a in tyii¹³in
'in joo²¹ taa² jmi²¹ do. Joon 'in joo²¹ tyú¹
do taa¹i tsi motó² joon 'in joo²¹ jo tyú¹ do
dye'e¹³mo.

⁴⁹ La joon ilí² li tyé¹ juncwii²¹. Joon ijaliin²
'in ángeles 'in jmáa¹a coon²¹ 'in tyú² coon¹³
'in gó².

⁵⁰ Joon 'in gó² idyee¹³ li 'ii²¹ joon do-o
ityi²¹ joon cuu¹i mojóon¹on.

Júu³ 'e tyiin¹ 'e tsáai² coon¹³ júu³ 'e tyiin¹ 'e
'múui²

⁵¹ Joon jin²in Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—¿Tí 'øø²¹mo-'oo' jilaa²¹ 'elo?

Joon gañii¹i tsá² tya'a jin²in:

—Joon, 'øø²¹mo-tsii¹í.

⁵² Joon gajin² Jesús:

—Jaain²¹ tifo² tya' ley 'in gauntsaa¹ xiiala
ityu² Dios to² tsá² líii¹ la líii¹ tsá² fi²¹² 'ná¹
'in lí² tyi² 'e 'mii² coon¹³ 'e tsáai² jee²¹² 'e sá²
tya'a. Lí²-i 'e² 'in tifo² do tsá² 'e júu³ 'múui²
joongi júu³ 'e tsáai².

Mo gangaa¹²i Jesús fuu²¹ Nazaret

⁵³ Joon mo gayuui¹³ ga'áii² Jesús 'e júu³
cwáain¹ lo

⁵⁴ joon gangaa¹mo fu cwoo¹³ goo¹o. Joon
do-o galáa² 'wii²¹² 'e²e tsá² inñu cwo¹
sinagoga tya'a. Joon 'in tsá² goo¹o do
ganga'goo²¹-tsi, jin²in:

—¿Xiiafu lí¹ galiti²¹ 'in tsaññu¹ no 'e júu³
faa²¹a? ¿Xiiala 'e galí² jmoo¹o ino milagros
la no?

⁵⁵ Tsu jón¹on tí²mo² ino joon sáa³a sii²¹
María. Joon ruu²¹mo Jacobo, coon¹³ José,
coon¹³ Simón coon¹³ Judas.

⁵⁶ Joongi 'in ruu²¹i tsami² seein²¹ jee²¹²
jna' jon. ¿Xiiali' galiti²¹ jilaa²¹ 'eno?

⁵⁷ Tsu 'wii¹³ joon ga'aa¹a tsii²¹² wúu¹ tya'
Jesús jo ganú²un júu³ tya'. Pe Jesús gajin²in
sii²¹i 'in tsá² do:

—Un'goo²¹o tsá² jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú²
tya' Dios pe jiin¹³ tsá² goo¹o coon¹³ tsá² inñu
tya'a jo un'goo²¹o 'ii.

⁵⁸ Joon jo 'ee milagros gajmaa¹a Jesús
jee²¹² 'in tsá² goo¹o do tsu jo jai² galíi² 'ido
'ii.

14

Mo gajün¹ Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹

¹ Yiaa¹³ joon 'in tyu² to² li sii²¹ Galilea, 'in
sii²¹ Herodes, nigaliñii¹ xiiala jmoo¹o Jesús.

2 Joon gasii²¹ 'in née¹i coon¹³on cwáain¹ tyá¹ Jesús:

—Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ ino 'in nigajiin¹in jee²¹² 'hi²¹². 'Wii¹³ joon lí² jmáa¹a milagros do.

3 Ga¹i-tsi Herodes la joon tsu nigataan¹³in 'nui³ Wó³ do. Herodes iliseein²¹ tyá² coon¹³ Herodías gaty^u to² i'ñá¹u cadenas cwoo²¹o Wó³ lí² 'yuu²i 'nui³. Herodes do nigacán¹mo Herodías 'in líi¹ tsami² tyá¹ ruu²¹ 'in si²¹ Li²¹².

4 Joon Wó³ do gasii²¹i Herodes 'e jo tí²i jmáa¹la no.

5 'In²¹²in Herodes jngaa¹³i Wó³ pe 'gøø²¹²mo tsá². Tsa jilee²¹mo tsá² 'e ñii¹ 'e 'faa²¹ Wó³ cwáain¹ tyá¹ Dios.

6 Joon mo gatséi¹ jiin²¹ tyá¹ Herodes gajmaa¹a jmi²¹². Joon ga¹i² jami² Herodías gatséen¹in lí² taai² tsá² lí² náa¹ jmi²¹² do. Joon 'áa¹mo gatí²-tsi Herodes lagi tséen¹in 'in simi² do.

7 Joon gajin²in ga'ée¹i Dios gasii²¹i 'in simi² do:

—Cwóo³oo doñi¹ee mi²i.

8 Joon 'in simi² do mo ngayuui¹³ gafee²¹i sáa³a jin²in sii²¹i Herodes:

—Cwoo¹³ jna lo mootyi² Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ 'e 'yu² coon²¹ tsi wúun¹.

9 Galixuu²¹²mo-tsi Herodes pe jo lí² un'naa¹i júu³ tyá¹ 'e niga'ée¹i Dios lí² nuu¹un 'in tsá² taai² do. Gaty^u to² 'e lí² la joon.

10 Gasii¹in tsá² gangatá² luu²¹²u Wó³ lí² 'yuu²i 'nui³ do.

11 Joon gacóon¹on ton²on coon²¹ tsi wúun¹ gacwo¹o 'in simi² do. Joon 'ii-gi gacwo¹o sáa³a.

12 Joon tyalín² 'inlíi¹³ tsá² tyá¹ Wó³ do gacoon¹ cuerpo tyá¹ 'a tsa'áa¹i. Joon ngalín²mo ngajmaa¹³a Jesús júu³ xiiala galí¹.

Mo gacwo¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dø¹ø

13 Joon mo galiñi¹ Jesús xiiala gangii¹ Wó³ do ga¹i² tsi coon²¹ barco joon gangóo¹ coon²¹ coon¹³ tsá² tyá¹ fu coon²¹ lí² jo 'in tsá² seen²¹. Pe galiñi¹ tsá² née¹i la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do joon ngalín²mo ngii¹i tíi²i.

14 Joon mo gacwo¹i Jesús 'e barco do gaa¹i tsá² fúui¹. Joon galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tyá¹ 'ido. Joon gaun'láa²mo tsatsaa¹³ jée¹ 'in tsá² do.

15 Joon nangó¹ xuu jnaa¹ tyalín² tsá² tyá¹ Jesús sii²¹ 'i:

—Nixuu jnaa¹ lo. 'í² júu³ 'in tsá² no tsu jo 'in seen²¹ 'e 'ñii¹ 'e dø¹ 'ino. Sii¹³i wa tsalín² fuu²¹ pi³ taa¹³ co¹ no 'e ló¹xu 'e dø¹ø.

16 Joon Jesús gajin²in:

—Jo 'ná² tsalín² 'ino. 'Naa', cwó²xuu 'e dø¹ 'ino.

17 Joon gajin² tsá² tyá¹:

—Jo 'ee 'oo²gii¹ jiin¹³ 'ñá² 'iñi¹ coon¹³ gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹.

18 Jesús gafiñi¹:

—Cwoo²duu¹ fu lo.

19 Joon gaty^u Jesús to² wa¹ cwá² 'in tsá² fúui¹ do jee²¹² ñii²¹ do. Joon gason²on 'e 'ñá² 'iñi¹ do coon¹³ 'in gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹. Joon gajóø² fu ñu¹fú², gacwo¹ 'maai¹² Dios. Gajmaa¹ 'a no³ 'e 'iñi¹ do joon gacwo¹o tsá² tyá¹. Joon 'in tsá² tyá¹ do gajmaa¹ 'a jmai²xu jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do.

20 Jilee²¹mo gagøø²¹² joon jløø¹³mo. Joon gauncaain²¹ jilaa²¹ 'e gasá¹gi, joon garø¹i dyatun¹ motó².

21 Joon 'in tsá² 'in gagøø²¹² do tí² 'ñá² mil jmai² tsañuu¹ jo si¹ii²in tsami² coon¹³ xuui²¹².

Ngü¹ Jesús ni jmi²¹

22 Mo ngayuui¹³ joon gaty^u Jesús to² tsá² tyá¹ 'a wa¹ tsalín² lí² ngoo¹³ tyíia¹ cataain²¹ do jée¹gi lagi 'ii la 'ii²¹² 'ii¹gi júu³ 'in tsá² do.

23 Joon mo ngayuui¹³ ga¹i¹ Jesús júu³ 'in tsá² do gasoo²¹o 'ña¹ 'a coon²¹ moo²¹ ngafee¹³i Dios. Joon mo ga¹i² ñuu³ do-o táain² Jesús 'ña¹o.

24 Joon 'e barco do tyá¹ tsá² tyá¹ ngó¹ tún² tsa¹ ni tyíia¹ do. 'Áai¹ jnoó¹ jmi²¹ tsaa¹ barco do tsu 'áai¹ 'ii¹ tyí² lí² cii¹³.

25 Joon niuu²¹mogi mo ngatyéen¹in Jesús lí² 'ii¹ barco do ngii¹ tíi²o ni jmi²¹ ngóo¹o.

26 Joon mo gango¹ tsá² tyá¹ ngóo¹on ngii¹ tíi² ni jmi²¹ do gafoo¹mo 'áai¹ joon ga'oo¹o gajin²in:

—Jaain²¹ tsá² 'mootyi² 'in jó¹ no.

27 Pe Jesús gajin²in sii²¹ 'in tsá² do:

—Tá² téen¹ 'oo', jna-a lo; jo foo¹³naa¹.

28 Joon Tá³ gasii²¹ 'i jii²in:

—Wana 'nu no, Ña¹ñu¹u, tyuu¹³ to² góo³oo tí¹ lí² siin¹³u'un no.

29 Joon Jesús gajin²in:

—Na¹ joon.

Joon tsifu-u gajngái² Tü³ lí² caai²¹ barco do joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹ ni jmi²¹ fu lí² siin¹² Jesús do.

30 Pe gafoo¹³mo mo gacón² cwáain¹ xiiala 'ii¹ tyí² joon tí²xu-u ganga'aa¹³i jmi²¹ do. Joon ga'oo¹o gajin²in:

—jmaa² tiin¹³na, Ña¹ñu¹u!

31 Tsifu joon gason²on Jesús cwoo²¹o gajin²in sii²¹ 'ido:

—'Áai¹ xuu jo¹ lí²u. 'Ee lí² gacu²-o'o coon¹³ jna?

32 Joon mo gangatáa¹ tsi barco do tsifu gaján¹ 'ii¹ tyí².

33 Joon 'in tsá² taai²¹² tsi barco do gasii²¹i wojní¹ tyani Jesús joon gajin²in:

—'E la ja²mo, Jóon¹ Dios 'nu.

Un'láa² Jesús tsatsaa¹³ fu Genesaret

34 Mo gatáan¹in lí² ngoo¹³ cataain²¹² lí² roon¹ 'wó² tyá¹ tsá² Genesaret.

³⁵ Joon mo galicwii¹ in 'in tsá² néei¹ do Jesús tsifu joon ganii¹³ júu³ la caain²¹ 'in fuu²¹ joon ngajée¹ tsatsaa¹³ li tyiin¹ Jesús.

³⁶ Gamii¹ wa'a cwo¹⁰ lii²¹ 'ido ti' siin¹³ in joon jileei²¹ 'in galii²¹ siin³ 'ido ga'láa² mo.

15

Jilaa²¹ e 'leei²¹ tsá²

¹ Joon gangatyéen¹ in 'inlii¹³ tsá² fariseos coon¹³ tifo² tya' ley li siin¹ Jesús. Jalii² Jerusalén. Joon gaunngii¹:

² —¿'Ee li' jo jmoo¹⁰ tsá² tyi¹ la tii² 'e si² tya' 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi'? Jo untsiin¹ in jiiin¹³ la tsiis² 'e ruun¹³ tsá² cwoo²¹⁰ mo gø¹².

³ Pe Jesús do gaunngii¹:

—Joon 'naa', ¿'ee li' jo jmoo²⁰⁰ 'nåu¹³ la to² tyu² Dios mo jmoo²⁰⁰ la tii² 'e si² tyii'?

⁴ Tsu Dios gatyu² to² jin² in: “Un'goo²¹⁰ saa²¹ a ñu²¹.” Joon gajin² in: “Ná¹ jünun² mo jileei²¹ 'in faa²¹ 'laa²¹ tya' sáa³ jmii²¹.”

⁵ Pe 'naa'gii¹ fó²⁰⁰ 'e li² sii²¹ tsá² sáa³ jmii²¹. “Jo li² uncoon¹³ gi¹ 'nu tsu jilaa²¹ 'e 'oo²¹⁰⁰ nigacwo¹³⁰⁰ Dios.”

⁶ Joon wana jin² la joon jo 'ná¹ uncoon¹³ gi¹ sáa³ a jmii²¹. Joon coon¹³ la joon tuu¹³ naa¹ to² tyu² Dios lawa' jo 'e to² 'iin³ gi¹ 'e jmaa² aa' jiiin¹³ la tii² 'e si² tyii'.

⁷ 'Tsá² sish¹ 'e 'i¹-tsi la jmoo¹⁰ 'naa¹ Tyá²-u gataan¹ ni ji² cwáain¹ tyii¹ 'in tsá² gacwoo¹⁰ júu³ tya' Dios la mo jeei¹ sii²¹ Isaias mo gajin² in cwáain¹ tya' Dios:

⁸ 'In tsá² lo untyú¹ jna coon¹³ 'oo²⁰ pe 'wiiin² si¹ 'a 'i¹-tsi coon¹³ jna.

⁹ Jo 'ee to² 'i³ in 'e un'goo²¹⁰ jna².

Jilaa²¹ la 'ee¹ e jmai² 'e tyu² to² tsá²-a, jiiin² Dios.

¹⁰ Joon galáa² Jesús 'wii²¹² sii²¹ 'in tsá² néei¹ li' co' do jin² in:

—Nuu² jiiin² joon cwo¹⁰⁰ 'oo'.

¹¹ Jilaa²¹ 'e to² tsá² 'oo²⁰ jo 'leei²¹ tsá² coon¹³ 'e joon. 'E 'yee² 'oo²⁰ tsá² 'e joon 'e 'lee²¹.

¹² Joon gangatyéen¹ in tsá² tya'a joon gasii²¹ Jesús:

—¿Ti ñi² i, jo gati²-tsi tsá² fariseos do júu³ tyi¹ no?

¹³ Pe Jesús gajin² in sii²¹ 'ii:

—Jilaa²¹ 'mo² 'e jo gajni¹ Nñ³ 'in sø¹⁰ la tyan¹ jmoó³.

¹⁴ Jo cuu¹³ 'oo' coon¹³ 'in tsá² no tsu lawa tsá² tuii² 'in soon²¹ 'mo² u² tya' tsá² tuii² ruu²¹ 'ino. Wana tsá² tuii² 'méi¹ ruu²¹ la 'oo²¹ tsá² tuii² joon jee²¹² waai²¹ do xuu²¹ tsi too²¹.

¹⁵ Joon Tá³ do gajin² in sii²¹ Jesús:

—Jmaa¹³ jna'a júu³, ¿'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo?

¹⁶ Jesús-gi gajin² in:

—¿Ti jo 'øøi²¹ 'oo' 'naa' jon?

¹⁷ ¿Ti jo 'øøi²¹ 'oo' 'e jilaa²¹ 'e gøø²¹ tsá² tsatoo¹³ nu' tu² tsá² joon 'woo²⁰ tün¹?

¹⁸ Pe jilaa²¹ 'e 'yee²¹ 'oo²⁰ tsá² 'e 'i¹-tsi tsá² 'e joon. 'E joon 'e 'leei²¹ tsá².

¹⁹ Tsu la 'i¹-tsi tsá² la joon líi¹ joon. 'i¹-tsi tsá² 'e gó² tsu 'in gó²⁰ 'ii. 'I jngaa¹³ tsá² la joon 'e ga¹-tsio. Fee²¹ tsá² tsamí² tya' tsá² xeei²¹ tsu ni ga¹-tsi la joon. 'Láa¹ a tsamí² coon¹³ tsafuu¹³ jiiin¹³ la niga¹-tsi. La joon jon jmoo¹⁰ tsá² 'uun²¹, faa²¹ a tsá² júu³ tajuu²¹, faa²¹ a tsá² júu³ 'atsaa²¹.

²⁰ Coon¹³ jilaa²¹ 'elo un'leei²¹ tsá² yaai. Pe wana gøø²¹⁰ tsá² la jo mo roon²¹ on cwoo²¹⁰ la tii² 'e si² jo mo ga'lee²¹.

Ja² mo galíi² jaain²¹ 'yíia²¹² tsamí² cananea Jesús

²¹ Joon gacwo¹ Jesús fu do joon gangó¹ fu li tyu² to² fuu²¹ Tiro coon¹³ fuu²¹ Sidón.

²² Joon gajó² jaain²¹ tsamí² cananea 'in néei¹ do fu li siin¹³ Jesús joon ga'oo¹⁰ jin² in:

—i'Ña'ñu¹ u', Jón¹ David, fúu² cwoli² u jna! 'In 'lii¹³ 'úui² alma tya' simí² tyíia. Joon 'áai¹ wúu¹ nigangóo¹.

²³ Pe Jesús jo gañii¹ jiiin¹³ xu. Joon tsá² tya'a gamii¹ tyaní¹ wa 'a sii²¹ Jesús 'in tsamí² do wa'a tsee¹ i tsu líi¹ to²⁰ mii¹³ jó¹ caluu li ngalín² do.

²⁴ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsamí² do:

—Dios gasii²¹ in jna jiiin¹³ 'e 'naa³ 'na 'in tsá² situui¹ tya' tsá² Israel.

²⁵ Pe 'in tsamí² do gangatyéen¹ in li siin² Jesús, gasii²¹ i wojni¹ i tyaní¹ i joon gajin² in:

—Ña'ñu¹ u', uncoon¹³ jna.

²⁶ Joon Jesús gañii¹:

—Jo tyá² wa'a tyi² tsá² 'iñi¹ tya' xuu²¹² cwo¹⁰ tsi²¹.

²⁷ Pe 'in tsamí² do gajin² in:

—Jo 'o' Na'ñu¹ u', pe ca tsi²¹ téein² nu' mesa lí²-i dø²⁰ 'no³ xu²¹ li gøø²¹² fii²¹² nu¹ do.

²⁸ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—i'Áai¹ fæ¹ jai² líi² u, rán³! Cwoli² jiiin¹³ la 'iin²¹² u'un.

Joon tsifu joon ga'láa² mo jamii¹ 'in tsamí² do.

Un'láai² Jesús fíui¹ tsatsaa¹³

²⁹ Gacwo¹ Jesús do joon gangii¹ li' co' tyíia¹ Galilea. Joon gasóo²⁰ coon²¹ moo²¹ si² do joon do-o gacwoo²¹⁰.

³⁰ Fúu² mo tsá² gatyaliin² li tyiin¹ joon jée¹ i tsatsaa¹³ 'in líi² 'láai² nii² jmoowúu¹. Jée¹ mo tsá² jluui¹³, tsá² tuii² coon¹³ 'in jo faa²¹. Jée¹ mo jon tsá² poo¹³ cwoo²¹ tii². Joon gatyéei¹ ni' 'ido li' 'wii²¹² tii² Jesús joon gaun'láa² mo Jesús 'ido.

³¹ 'Áai¹ ganga'goo²¹⁰-tsi tsá² do mo gani² 'in tsá² do nafaa²¹ 'a 'in tsá² jo mo to² faa²¹ joon 'in tsá² poo¹³ cwoo²¹ tii² na'láa² mo joon tsá² jluui¹³ tyú² ningii¹ joon tsá² tuii² nijnaa²¹⁰. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹⁰ 'maai¹³ Dios tya' tsá² Israel.

Cwo¹o Jesús tyán² mil tsá² e dø²ø

³² Joon gatø²ø Jesús tsá² tya'a joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—Fúu² lí²na 'in tsá² no tsu ningó¹ 'ni¹ jmi²¹² táan¹in coon¹³ jna lo joon jo 'e 'oo¹o 'e dø²ø. Jo 'iin²¹²na sii¹³na fu tya'a la jo 'ee mo gøø²¹²ø si no xiia²¹ ga'woo²¹o tya'i fu¹.

³³ Joon tsá² tya'a gajin²in:

—¿Xiiali ijíin² jna'a 'e dø²ø 'in tsá² fúu¹ no tsu jo 'in tsá² taain²¹² lo?

³⁴ Joon Jesús gaunngii¹:

—¿Joo¹ 'iñi¹ 'oo²gii¹?

Joon ganii¹:

—'Oo²gii¹ dyía¹ 'iñi¹ coon¹³ jaain²¹ gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹ pi³.

³⁵ Joon gatyu² Jesús to² wa' cwá² tsá² ni 'wó².

³⁶ Joon gason²on 'e dyía¹ 'iñi¹ coon¹³ 'in joo²¹ taai² jmi²¹ joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios. Joon gajmaa^{1a} 'no¹³ joon gacwo¹o tsá² tya'a 'e jmaa^a jmai^{2xu} jee²¹² 'in tsá² do.

³⁷ Jilee²¹mo gagøø²¹²ø ca galijløø³mo. Joon garøø²i dyía¹ 'motó²gi 'e 'no³ 'e gasáai¹.

³⁸ Joon 'in gagøø²¹ do ti tyán² mil jmai² tsaññ¹ jo 'e 'ii²¹in tsamí² coon¹³ xuui²¹².

³⁹ Mo ngayuui¹³ joon ga'ii² Jesús 'in tsá² do júu³. Ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco joon gangó¹ cwoo¹³ li sii²¹ Magdala.

16

Tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos mii¹;
coon²¹ milagro wa jma^{1a} Jesús tya'a

¹ Gatyaliin² 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tsá² saduceos fu li siin¹³ Jesús. Joon 'e 'iin²¹²in lawa li 'i¹ goon²¹ lá² wa'a iteei²¹ Jesús gamii¹ 'in tsá² do wa jma^{1a} coon²¹ li² jo¹ fu ñu¹fú².

² Pe Jesús gañii¹:

—'Naa' mo jøø^{2øø} coo²¹ jni¹ mo xuu¹ jnáa² fó²oo¹: "E tyá² ijma^{1a} tsu coo²¹ jni¹."

³ Joon mo coo²¹ jni¹ mo 'aa²¹ fó²oo¹: "Gó^{2xu} jma^{1a} no tsu coo²¹ 'e jni¹ roon^{1on}." Tsá² 'in sisi¹ 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'. Ñii²¹ 'naa' xiiala ili² mo coo²¹ jni¹ mo 'áa²¹ coon¹³ mo xuu¹ jnáa² pe jo ñi²ii¹ 'e 'øøi²¹-tsi 'e li² 'e sá² nano.

⁴ Tsá² gó² coon¹³ tsá² 'in nigatiui² Dios 'iin²¹²in coon²¹ li² pe jo ilisá² li² tya'a. Ili-sá²gon li² jiin¹³ lagi lisá² li² tya' Jonás.

Joon gatiu²mo Jesús 'in tsá² do joon gaa^{2a}o.

Tyiian³ tya' tsá² fariseos

⁵ Mo gangaliin tsá² tya' Jesús li' ngoo¹³ tyiia¹ li' ca taain²¹² do niga'ii²mo-tsi coon²¹on 'iñi¹.

⁶ Joon Jesús gajin²in sii²¹i 'ido:

—Tyán²duu' cwáain¹, un'øø¹³naa' yaanaa' tya' tyiian³ tya' tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos.

⁷ Joon galáa² tsá² tya'a do 'wii²¹² sii¹i la 'oo²¹jee²¹² 'ii:

—'Wii¹³ jo ga'lee²¹e' 'iñi¹ 'e joon 'e jin² la joon.

⁸ Joon mo galili³i Jesús 'ee 'i¹-tsi 'ii joon gajin²in:

—Laa¹³ 'áai¹ xu jo¹ lí²naa'. ¿'E li 'i¹-oo' 'e jo 'iñi¹ tyán²aan'?

⁹ ¿Ti jo mo ga'øø²¹ mogi-'oo', ti jo tii¹³-'oo' xiiala mo gajmaa³aa tyiia³ 'a 'iñi¹ 'ñá² do jee²¹² 'ñá² mil tsaññ¹? ¿Joo' motó² 'no¹³ 'iñi¹ 'e gasáí¹gi?

¹⁰ ¿Ti jo tii¹³-'oo' mo gajmaa³aa tyiia³ 'e 'iñi¹ dyía¹ do jee²¹² tyán² mil tsá²? ¿Joo' motó² 'no¹³ 'e gasáí¹gi?

¹¹ 'Áai¹ jo mo ga'øø²¹-'oo' 'e jon'on fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'iñi¹ mo fuu²¹²uu 'naa' 'e un'øøi¹³ yaanaa' coon¹³ tyiian³ tya' tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos.

¹² Joon gali'øøi²¹-tsi tsá² tya' Jesús 'e jon'on cwáain¹ tya' tyiian³ tya' 'iñi¹ jin² Jesús pe cwáain¹ tya' júu² 'ee¹ tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos.

Jmoo¹o Tá³ júu³ e Cristo Jesús

¹³ Mo gatyia¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ li tyu² to² fuu²¹ Cesarea tya' Filipino gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a jin²in:

—¿'in jna, Ruu²¹; Tsá², jin² tsá²?

¹⁴ Joon gañii¹ tsá² tya'a:

—'Inlíi¹³ jin²in 'e Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ 'nu.

'Inlíi¹³gi jin²in 'e Elías 'nu. Joon tsá² xeei²¹ jin²in 'e Jeremías 'nu si jaain²¹ 'in nigacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jeei¹ 'ee 'nu.

¹⁵ Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—'Naa', ¿'iin jna fó²oo' 'naa'?

¹⁶ Joon Simón Pedro do gajin²in:

—Ñu-x Cristo 'in gasii¹in Dios. Joon¹ Dios 'in jiin¹ 'nu.

¹⁷ Joon Jesús gajin²in:

—Jløø¹³mo 'nu, Simón, jón¹ Jonás, tsu jon¹ tsá² ga'e² 'nu 'e júu³ lo. Pe Ñu³oo 'in tyiin¹ ñu¹fú² ga'e² 'nu.

¹⁸ Joon fuu²¹²uu 'nu, 'e sii²¹ 'nu Tá³, joon júu³ tyi¹ 'e foo²¹o 'e líi¹na Cristo, 'in gasii¹in Dios, ili la li coon²¹ cuun²¹² fee¹ 'e jo jøøi²¹ tya' 'in jai² líi²; jna tsu jilee¹ 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios líi¹ la joon. Joon ca 'mó¹ jo líi² líi¹ 'e júu³ do.

¹⁹ Joon cwo³oo 'nu jonñ³ tya' li tyu² Dios to² tsá². Jilaa²¹ 'e untsaa¹³u fu juncwii²¹ lo nigaliuntsaa¹²a fu ñu¹fú². Joon jilaa²¹ icwo²o líi² juncwii²¹ lo la joon gali² fu ñu¹fú² jon.

²⁰ Joon gatyu² Jesús to² tsá² tya'a 'e jo 'in jma^{1a} 'ido júu³ jiin¹³ jaain²¹ 'e Cristo ii.

Jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

²¹ Joon 'yiia¹³ joon galáa² Jesús 'wii²¹² jmo²o tsá² tya'a júu³ 'e 'ná¹ tsáa¹ Jerusalén joon do-o i'e² tsacøøi¹³ coon¹³ 'in tyu² to²

untsá² coon¹³ tifo² tya' ley 'ii wúu¹. Joon ijnga²mo 'ido 'ii pe ijiiin¹o tún¹ mi ti 'ni¹ jmi²¹².

²² Joon Tú³ do ngajéé¹ li coon²¹ joon gasii²¹ Tú³ Jesús júu³ wúu¹ jin²in:

—jJo icwó² Dios 'e li² la joon, Ña'ñu¹u! jJo lí² wa' itsangii¹ 'na la joon!

²³ Joon gajiiin¹³ Jesús níi¹ i joon gajin²in sii²¹ Tú³ do:

—Jeein¹³ coon¹³ jna, Satanás, tsu ijñii¹³ mo coon¹³ júu³ tyi¹. Jo 'i¹-o'o la 'i¹-tsi Dios. La 'i¹-tsi tsá²-a 'i¹-o'o.

²⁴ Joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—Wa 'iin²¹² in tsá² ngí¹ coon¹³ jna 'ná¹ tuu²¹ 'e 'i¹-tsi tya' 'ña'a, 'ná¹ tyá² a tyú² tya'a ijúun² in la ijúuin³ jna. Joon jó¹ coon¹³ jna.

²⁵ Tsu jileei²¹ 'in 'iin²¹² in láa¹ i juncwii²¹ tya'a 'ña'a incaa²¹ mo juncwii²¹ tya'a fu li 'ii²¹ pe jileei²¹ 'in caai²¹ juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ jna pe intii¹³ mo juncwii²¹ tya'a.

²⁶ ¿'Ee to² 'i³ tya' tsá² wa'a li³ i jilaa²¹ 'e sá² la tóø² ni cwoo¹³ juncwii²¹ pe caa¹ mo alma tya'a? ¿'Ee coon¹³ lí² tyi² tsá² tya' alma tya'a?

²⁷ Tsu 'in Ruu²¹ i Tsá² ijó¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya² gi tya' jmi²¹ coon¹³ ángeles tya'a joon ityi³ tya' jileei²¹ tsá² ti jaain²¹ ti jaain²¹ jiiin¹³ la nigajmaa¹ a.

²⁸ 'E la ja² mo fuu²¹² uu' naa', seein²¹ 'inlii¹³ 'in teein² lo 'in jo ijúun² in ca mi jóø² 'in Ruu²¹ i Tsá² jó¹ ityu² to².

17

Jesús gaunsii² 'e líi¹ tyani gaai²¹ tsá² tya'a

¹ Joon mo gangíi¹ jnúu² jmi²¹² ngajéé¹ Jesús Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ ruu²¹ i Jacobo do fu yu' coon²¹ moo²¹ níi¹ la jee²¹² tyúuin² do.

² Joon do-o gaunsii² 'e líi¹ tyani 'in tsá² do. Joon níi¹ galijii¹ la jii¹ ní¹, siin³ gi galitaa²¹ la taa²¹ 'yiaa²¹ tya' ní¹.

³ Joon tsifu joon gangaa¹ in Moisés coon¹³ Elías teen¹ in tyaa¹ júu³ coon¹³ Jesús.

⁴ Joon gajin² Tú³ sii²¹ i Jesús:

—Ña'ñu¹u, i'áai¹ tyú² 'e toon²¹ o'on lo! Wana 'iin²¹² u'u, jmoó²¹ o'o 'ni¹ 'nú¹ pi³: coon²¹ tyi'na, coon²¹ tya' Moisés joongi coon²¹ tya' Elías.

⁵ La jee²¹² faa²¹ a Tú³ do gajgó¹ coon²¹ jni¹ taa²¹ jni¹ li teein¹. Joon ganúu² un coon²¹ júu³ jee²¹² jni¹ do 'e jin²in:

—'In lo-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹² na, 'áa¹ mo jløø¹³ na 'wii¹³ tya'a. Nuú² uu' 'e jin².

⁶ Joon mo ganúu² un 'e júu³ do fafoo¹ mo 'áai¹ joon gatyii²¹ a li' r'i¹ in ni 'wó².

⁷ Joon Jesús gangatyéén¹ in li teei¹³ tsá² tya'a joon gataan¹ an cwoo²¹ o tya' 'ido, sii²¹: —Ráan² naa'; jo foo¹³ naa'.

⁸ Joon mo gajóø² jo 'in gangaa¹ gi jiiin¹³ 'ña'a Jesús siin¹² gi.

⁹ Joon mo gajgáa¹ 'e moo²¹ do ga¹ i² i Jesús júu³ tsá² tya' a jin²in:

—Jo 'e fú² uu', jiiin¹³ jaain²¹, ca mi yuui¹³ jiiin¹ 'in Ruu²¹ i Tsá² jee²¹² líi²¹².

¹⁰ Joon gaunngii¹ i tsá² tya'a:

—¿'Ee li' jin² in 'in tifo² tya' ley 'e 'ná¹ jó¹ Elías nifu?

¹¹ Jesús-gi gañii¹:

—'E la ja² mo 'ná¹ jó¹ Elías joon 'e tyá² tyú² jilaa²¹.

¹² Pe fuu²¹² uu' naa' 'e najó²-o Elías joon jo galicwii¹ in 'in tifo² tya' ley do 'ii, li jiiin¹³ gajmaa¹ a jiiin¹³ la 'iin²¹² in tya' 'ido. La joon jon i'e² e wúu¹ 'in Ruu²¹ i Tsá².

¹³ Joon ga'øø²¹ mo-tsi tsá² tya' Jesús 'e faa²¹ a Jesús cwáain¹ tya' Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹.

Un'láa² i Jesús jaain²¹ xuui²¹² júuin² níi¹

¹⁴ Joon mo gatyia¹ Jesús li taai² tsá² gangatyéén¹ jaain²¹ tsá² li siin¹² Jesús joon gasii²¹ i wojni¹ i tyani Jesús joon gajin² in:

¹⁵ —Jmaa²¹ a feeli¹-o'o 'wii¹³ tyiia. Fúu² cwoli¹ u xuui²¹² tyiia tsu júuin² níi¹ tsu 'áai¹ wúu¹ ní². Ci¹³ i ni jí² si tsi jmi²¹ 'ee láai² naa¹³.

¹⁶ Ningajéé¹ moo xuui²¹² tyiia fu li néei¹ tsá² tyi¹ pe jo gali² i gaun'láa² ni¹ lo.

¹⁷ Jesús gañii¹:

—i Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'; sicaai¹³ 'i¹-oo! ¿Ti wóo² gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹² na coon¹³ 'naa'? ¿Ti wóo² gi 'áai¹ 'ná¹ lifeei¹-tsii 'wii¹³ tyii'? Nijeei¹ duu' xuui²¹² do fu lo.

¹⁸ Joon gatyú² Jesús to² 'in 'lii¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do joon ga'wóo² mo. Joon tsifu joon ga'láa² mo 'in xuui²¹² do joon.

¹⁹ Joon coon²¹ li néei¹ Jesús coon²¹ la 'oo²¹ tsá² tya'a joon gaunngii¹ i tsá² tya'a:

—¿'Ee líi¹ jo gali² i tyi² jna'a 'in 'lii¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do?

²⁰ Joon Jesús gajin² in:

—Jo gali² i gatyí² 'naa' 'ido tsu 'wii¹³ xu jai² líi² naa'. 'E la ja² mo fuu²¹² uu' naa' wana jai² líi² naa', fiin¹³ coon²¹ 'e pii³, lí² i fú² uu' 'e moo²¹ si² dó². 'Jiin¹³ lo; cwó² lí¹ li xiaa²¹. Joon ijeen²¹ mo 'e moo²¹ do. Jilaa²¹ ili² tya' 'in jai² líi².

²¹ Pe 'in 'lii¹³ la no 'wóo² mo jiiin¹³ wa'a faa²¹ a tsá² júu³ tyú² joongi gøø²¹ tsá² tyi-iañi¹.

Ti tún² naa¹³ 'e jmoó¹ o Jesús júu³ ijúun² in

²² Joon mo taan²¹² in caain²¹ fu li sii²¹ Galilea gajma² a Jesús tsá² tya'a júu³ 'e tsá²-a i'ni¹ i Ruu²¹ i Tsá².

²³ Joon ijngaa¹³ mo 'ido 'ii. Pe mi ti 'ni¹ jmi²¹² ijiiin¹ o tún¹. Joon 'áai¹ ga'aa¹ a fa¹³ 'e ganúu² un 'e júu³ do.

Cuu² 'e ci¹ tsá² tya' cwo¹

24 Joon mo gatyalin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fuu²¹ Capernaum 'in tsá² 'in cón² 'laa'¹³ tya' cwo'¹ gafee'²¹; Tú³, gaunngii¹:

—¿Ti jo tyi² tifo'² tyii' 'laa'¹³ cwo'¹?

25 Joon Tú³ gajin²in:

—Tyi²o 'ino.

Joon mo ga'i² Tú³ inuu tsifu gajin²in Jesús sii²¹; 'ii:

—¿Ee 'i¹-o'o, Simón? ¿'iin tyi² 'laa'¹³ tya' róó¹³ taain²¹² juncwii²¹, ti tsá² tya'a si tsá² coon²¹ fuu²¹ 'ee?

26 Joon Tú³ do gañii¹:

—Tsá² coon²¹ fuu²¹ tyi².

Joon Jesús gajin²in sii²¹; Tú³ do:

—Wana la joon jna jo 'ná¹ cí³ii 'laa'¹³ tya' cwo'¹.

27 Pe la coon²¹ 'e jo 'e ifaa²¹a 'in tsá² no 'laa'²¹ tyi', cwó² fu ti tyiia¹ cwo'i²; moocuu². Joon 'in joo²¹ 'in téen¹u'u nifu ityii¹ 'a coon²¹ cuu² nū¹ 'oo²¹²o. Joon 'e cuu² do ilin²mo 'e cí²; 'laa'¹³ tyi'i coon¹³ tyiajna. Cwocón² tya' 'in tsá² cón² 'laa'¹³ do.

18

Iin 'in tyiin²gi

1 'Yiia¹³ joon gangatyéen¹in tsá² tya' Jesús fu li tyiin¹in joon gaunngii¹:

—¿'iin 'in tyiin²gi li tyu² Dios to² tsá²?

2 Joon gat¹² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'e jmáa¹a siin¹²in tuntsa' jee²¹² 'in tsá² do,

3 joon gajin²in:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', wa jo unsi²naa' 'e 'i¹-oo' joon llin²naa' la líi¹; 'in xuui²¹² no jo cwotaan²naa' fu li tyu² Dios to² tsá².

4 'E coon¹³ la joon 'in tyiin²gi fu li tyu² Dios to² tsá² ilin² la 'in xuui²¹² no 'in jo jmaa²i jloo³ 'na'a.

5 Joon doñi¹in 'in 'ii²¹ jaain²¹ xuui²¹² coon¹³ 'e sii²¹ jna la 'ino, joon 'ii²¹mo jna jon.

'A tsaa¹³ i'noo¹o tsá² tsaa²

6 'Wa seein²¹ tsá² itilí² jmáa¹a 'e 'noo¹o xuui²¹² 'in jo² líi²; jna tsaa², tyú²gi tya'a wa'a 'e jee¹gi 'ñú¹u tsá² luu²¹²u coon¹³ coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹in tsá² 'ii tsi jmi¹ñi¹ 'li 'o².

7 'Áa¹mo gó² 'e sá² 'e lee¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ Joon la joon 'e 'ná¹ ilí² pe fúu² 'in tsá² 'in jmoo¹o 'e unlee²¹ tsá² yaaí.

8 'Tsu 'wii¹³ joon wa gajmaa¹a cwoo¹o si tí¹³; 'ee lee²¹u, cwotáa¹nu'u joon cwopí¹nu'u li wíin². Tsu tyú²gi tyi'i 'e seen²¹un juncwii²¹ tsá² pool¹³ si tsá² jluu¹³ 'e see lagi cwoo¹³o li 'ii²¹ li coo²¹ coon²¹ tó²mo coon¹³ je tún² cwoo¹o si je² tún² tí¹³; 'ee.

9 Joon wa unni²i jmoo¹o 'e 'nóo²o tsaa², tyii²i, pii¹nu'u li wíin² tsu tyú²gi tyi'i 'e seen²¹mo'o coon¹³ coon²¹ unni²i lagi cwoo¹³o li 'ii²¹ li coo²¹ coon²¹ tó²mo.

Lawa jaain²¹ joo'saa²¹ 'in situui¹

10 'Jo jmaa²aa' wa' jo tsáai¹-oo' xuui²¹² no. Tsu fuu²¹²uu 'naa', 'in ángeles tya'a taa²i tyani Nu³uu 'in tyiin¹ ñu¹fú².

11 In Ruui²¹ Tsá² gajó² juncwii²¹ jmáa¹a tiin¹³ tsá² 'in ngi² situui¹.

12 '¿Xiiala líi²naa'? Wa' jaain²¹ tsá² 'aa¹i coon²¹ ciein¹³ joo'saa²¹ joon wa gatuui¹ jaain²¹, itiu²mo 'in noventa y nueve jee²¹² moo²¹ joon 'e tsa'nee¹³; 'in situui¹ do.

13 Joon wa gatsee²¹i joon ilijlòøi¹³gi tya' 'in joo'saa²¹ gatsee²¹i do lagi 'in noventa y nueve do 'in jo ituui¹ do.

14 La joon jon 'Ñu²uu', 'in tyiin¹ ñu¹fú², jo 'iin²¹²in wa' 'e ngi² situui¹ jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in xuui²¹² pi¹³.

Xiiala 'ná² jmá¹ tsá² fee¹-tsi tya' tsaruu²¹i

15 'Wa ga'láa²a ruu²¹u tyi'i sii¹³du' la 'oo²¹ gáa¹naa' joon jmaa²a júu³ xiiala ga'láa¹a. Joon wana gajmaa¹a nuu¹³un júu³ tyi'i joon lí²; 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³.

16 Pe wa jo gajmaa¹a nuu¹³un te² jaain²¹ gai¹gi tsá² 'e núu¹un 'e sii¹³naa' ilí²in tsá² jmoo¹o júu³ jai² 'in tsá² do.

17 Joon wana jo gajmaa¹a ruu²¹u nuu¹³un tyani 'in tsá² jmoo¹o júu³ jai² do joon cwojee¹u 'in ruu²¹u do tyani li sicaain²¹ jileei²¹ 'in tsaa¹-tsi Dios. Joon wana jo galinuu¹³un tún¹ tyani 'in tsá² fúu¹ 'in tsaa¹-tsi Dios joon lí²in 'in ruu²¹u do lawa jaain²¹ 'in jo tsaa¹-tsi Dios si lawa jaain²¹ 'in cón² 'laa'¹³ tya' 'e ñii¹ tsá² 'ee.

18 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'e jilaa²¹ 'e untsaa¹³naa' fu juncwii²¹ lo la joon jon 'e lí² tsaa¹³ fu ñu¹fú². Joon jilaa²¹ 'e cwó²oo' lí² fu juncwii²¹ lo la joon ilí² fu ñu¹fú² jon.

19 'Fuu²¹²uu 'naa' jon, wana ti gáa¹naa' 'in cwoo²oo' júu³ ruu²¹naa' coon¹³ coon²¹ júu³ tyú² 'e mí²ii', Ñu³uu 'in tyiin¹ ñu¹fú² icwo¹o 'naa' 'e gami²ii do.

20 Mo natí² fiin¹³ gai¹ gaai²¹ tsá² 'in sicaain²¹ iun'goo²¹o jna siin¹³ moo jee²¹² 'ii²¹ —jin² Jesús.

21 Joon Tú³ do gangóo¹ ngafee¹³i Jesús jin²in:

—Ña'ñu¹u', wa gajmaa¹a ruu²¹na 'e gó² tyiia joo' naa'¹³ 'ná¹ jmá³aa feei¹-tsii 'wii²¹ tya'a? ¿Ti ca tí² dyia¹ naa'¹³?

22 Joon gañii¹ Jesús:

—Jo fuu²¹²uu 'nu ca tí² dyia¹ naa'¹³ pe fuu²¹²uu 'nu ca gatyá¹ setenta naa'¹³ 'e ga-fuu²¹²uu 'nu dyia¹ naa'¹³.

Lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in jo gali'in²¹²in jmá¹a feei¹-tsi

23 'Tsu 'wii¹³ joon 'e tyu¹ Dios to² tsá² li la líi¹ jaain²¹ róó¹³ 'in gali'in²¹²in jmaa¹³a cwáain¹ tya' tsa'leei¹³ tya'a.

²⁴ Joon mo galáa² 'wii²¹² gatø¹ø 'in røøi² do tsá² tya'a joon gatyia¹ jaain²¹ 'in røøi² tya'a láai¹ 'áai¹.

²⁵ Joon 'in tsa'leei¹³ do jo 'e 'oo¹o wa'a tyí² tya'a. Joon 'in røøi¹³ do gatyü^{2u} to² tsa'leei¹³ tya'a wa' 'nai¹ ni 'ido coon¹³ 'oo² 'ido coon¹³ jón¹on coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² tya'a 'e tyí² 'e røøi² do.

²⁶ Pe 'in tsa'leei¹³ do gasii²¹; wojnúi¹ tyani ñi'fi²¹²; joon gamii¹ tyani 'ido 'áai¹: "Ñi'fi²i cwolifee¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon ici³oo jilaa²¹ 'e røø² na tyi'i."

²⁷ Joon ñi'fi²¹²; do galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya' jilaa²¹ 'e røøi² joon galáa²mo 'ido 'ii.

²⁸ Joon tsifu cwo'üi¹ tya' ñi'fi²¹²; do joon xu ngai²xu mo gajii¹ 'in jaain²¹ tsañuu¹ 'in nirøøi²xu coon²¹ tún² 'ii²¹ cuu². Joon tsifu gason²on luu²¹² 'ido sii²¹: "iTyí² gon 'e røø²u tyiia do la no la!"

²⁹ Joon gasii²¹ 'in tsá² do wojnúi¹ tyani¹ joon gamii¹: "Cwolifee¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon ici³oo jilaa²¹ 'e røø² na tyi'i."

³⁰ Pe 'ii-gi jo galifee¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² do. Joon gatan²ni'i 'ido 'nañi¹³ ca tyí² jilaa²¹ 'e røøi².

³¹ Pe mo gani² 'in tsa'leei¹³ catyaa² do xiiala gajmaa¹ 'in tsá² do galixuu²¹²mo-tsi joon ngalín² ngajmaa¹³ a júu³ ñi'fi²¹²; jilaa²¹ 'e nigali².

³² Joon 'in ñi'fi²¹² do gatyü^{2u} to² tsa'leei¹³ tya'a wa'a tsate¹ 'e 'in tsá² do. Joon mo gatyia¹ 'in tsá² do gajin² røøi¹³ sii²¹ 'ido: "iTsaa'leei¹³ 'in gó² 'nu! Ga'iin²mo 'e røø²u tyiia 'wii¹³; gami²; tyani³ii.

³³ 'Ná¹-a jón jmaa² 'a feei¹-'o'o 'wii²¹² tya' tsaruu²¹u jii¹³ 'la nigajmáa³ 'a feei¹-tsii 'wii²¹² tyi'i."

³⁴ Joon gatsá² 'nii²¹-tsi ñi'fi²¹²; do tya'a 'áai¹gi. Joon gatyü^{2u} to² 'e tsá² 'ido wúu¹ ca mi tyí² jilaa²¹ 'e røøi².

³⁵ 'La joon jón ijmá¹ 'a ñu³uu, 'in tyiin¹ ñu'fú², coon¹³ 'naa' wa jo jmaa² 'a feei¹-'oo' 'wii²¹² tya' tsaruu²¹naa' 'e 'yaa²¹²-'oo' —jin² Jesús do.

19

'E²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo tiui² tsá² tsami² tya'a

¹ Mo ngayuui¹³ gajin² Jesús jilaa²¹ 'e júu³ lo gacwo¹ü¹ li sii²¹ Galilea joon gango¹o li roon¹on coon²¹ 'wó² li sii²¹ Judea 'e roon¹on li' ngoo¹³ jmi²¹ Jordán li' li 'yeei²¹ ñi¹.

² Fúu¹mo tsá² gangalín² coon¹³on. Joon gaun¹láa²mo Jesús 'in tsá² do.

³ Joon 'inlii¹³ tsá² fariseos gangatyéen¹in li ngó¹o Jesús 'e 'iin²¹² 'e teei²¹ Jesús lawa coon²¹ nilá² joon gaunngü¹;

—¿Ja ilí² tiui² tsá² tsami² tya' coon¹³ doñi¹ 'ee cwáain¹?

⁴ Joon gañii¹ 'ii:

—Ñi² 'naa' 'ee jin² júu³ tyú² tya' Dios 'e mo 'láa² 'wii²¹² gajmee¹ Dios tsañuu¹ coon¹³ tsami².

⁵ Jin²o jon: "Tsu 'wii¹³ joon itiu²mo tsá² sáa³ jmi²¹ ilicain²¹ coon¹³ 'oo²o joon jee²¹² gáa¹ do ili²in lawa jaan²¹mo."

⁶ Joon jo lii¹gi gáa¹ jaan²¹mo galí¹ joon. Tsu 'wii¹³ joon jo lí² xee¹ tsá² 'in gaun-caain²¹ Dios.

⁷ Joon gaunngü¹ 'in tsá² do:

—Wa la joon, ¿'ee li'i gatyü^{2u} lii²¹² Moisés to² wa lí² cwo¹ tsá² 'oo²o coon²¹ mo'ji² 'e lí² tiui² tsá² 'ii? Joon coon¹³ la joon tiu²mo 'ido.

⁸ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² do:

—Galí²-i la joon tsu 'wii¹³ 'áai¹ sóo²-'oo' 'naa'. Tsu jo la joon lí² la mo 'wiin²¹².

⁹ Jna fuu²¹²uu 'naa', wana tiui² tsá² 'oo²o wa mo jo mo 'láa¹ coon¹³ tsañuu¹ xeei²¹ joon cuu²¹ cwo²¹o coon¹³ jaain²¹gi tsami²

'noo¹on tsaa² coon¹³ 'in tsami² do. Joon wana cuu²¹; tsá² cwo²¹o coon¹³ jaain²¹ tsami² 'in natiui² ñuu¹ tya'a joon 'noo¹on tsá² tsaa² 'e la joon.

¹⁰ Joon gajin² tsá² tya'a sii²¹ Jesús:

—Wana la joon jmo¹o tsañuu¹ coon¹³ 'oo²o tsáai¹gi-tsi wa jo cuu²¹mo cwo²¹o.

¹¹ Jesús-gi gajin²in:

—Jo jileer²¹ lí² 'øøi²¹-tsi 'elo. Li jii¹³ 'in nityii¹³in Dios ilí² 'øøi²¹tsi.

¹² 'Láa²mo 'ii¹³ 'e sá² 'e jo lí² cui² cwo²¹o tsá². 'Inlii¹³ jo 'ii¹in 'e cui² cwo²¹o ca mi liseen²¹mo. 'Inlii¹³gi tsá² jo cwó² tsá² jon cui² cwo²¹o. 'Inlii¹³gi tsá² jo 'iin²¹²in cui² cwo²¹o tsu 'wii¹³ cwáain¹ tya' li tyu² Dios to². Jileei²¹ 'in lí² jmá¹ 'elo, cwojmaa¹ a.

Uncwaa¹ 'in Jesús xuui²¹² tya' tsá²

¹³ Joon gangajée¹ tsá² xuui²¹² tya'a li sin² Jesús wa'a taan¹an Jesús cwo²¹o tya' 'ido joon faa²¹ a júu³ tyú². Pe tsá² tya'a galáa² 'wii²¹² jii² ni' 'in tsá² jée¹ xuui²¹² do.

¹⁴ Pe Jesús gajin²in:

—Cwó²duu¹, cwojalín² xuui²¹² no tyani³ii joon jo untsaa¹³naa' tsu jii¹³ 'in lí¹i la no-o tsataai² li tyu² Dios to².

¹⁵ Joon gataan¹an cwo²¹o tya' 'in xuui²¹² do. Joon mo ngayuui¹³ joon gacwo¹ü¹ do.

Jaain²¹ simii²¹ 'in sá² cuu² tyaa¹ júu³ coon¹³ Jesús

¹⁶ Joon gatyia¹ jaain²¹gi tsá² 'in gaunngü¹ gajin²in sii²¹; Jesús:

—Tifo² tyú¹, ¿'ee 'e tyú² 'ná¹ jmaa³ 'a 'e liseen²¹na tyú² coon²¹ tøøi²?

¹⁷ Jesús gajin²in:

—¿'Ee li'i fu²¹u jna 'in tyú¹? Jaan²¹mo 'in seen²¹ 'in tyú¹ jii¹³ 'ña'a Dios. Pe wana 'iin²¹²u'u liseen²¹mo' tyú² jmaa²¹ a la to² tyu² Dios.

¹⁸ Joon gajin² 'in simii²¹ do:

—¿Noo to² tyu² Dios?

Joon Jesús ganií¹:

—Jo jngá¹u'u tsá²; jo' laa²¹²a coon¹³ tsami² tya' tsá² xeei²¹; jo jmaa²¹a 'uun²¹; jo fu²¹u júu³ tajuu²¹ jii¹³ jaain²¹;

¹⁹ un'goo²¹⁰ nu²¹u coon¹³ saa²¹a; cwoli¹iin²¹²u'u tsaruu²¹u lawa 'wo'o.

²⁰ Joon gañii¹ 'in simii²¹ do:

—Jilaa²¹ la no nigajmáa³aa jii¹³ la mo xuu²¹²na. ¿'Ee 'ná¹ jmaa³gií?

²¹ Joon Jesús gajin²in:

—Wana 'iin²¹²u'un 'e jo 'e si'naai²¹gi 'e 'naa²¹ cwo'na²¹²i 'e 'oo²¹²o joon cwo²¹⁰ tsá² tañii² joon lisá² láai²gi tyi¹u fu'ñufú². Mi yuu¹³ joon na¹, ngi²¹i coon¹³ jna.

²² Pe mo ngayuu¹³ ganúu²¹u 'e júu³ lo gangaa¹³i fai¹³ 'áai¹ tsu 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.

²³ Joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'áai¹ wúui¹ cwói¹ yaai tsá² sá² cuu² tyu²¹u Dios to² 'ii.

²⁴ Fuu²¹²uu 'naa' tún¹, tyan²gi to² wa'a tsá² jaain²¹ tsá² sá² cuu² li tyu² Dios to² tsá² lagi wa' ngii¹ camello coon²¹ too²¹ tya' moocuu².

²⁵ 'Aai¹ tsa'goo²¹⁰-tsi tsá² tya'a mo ganúu²un 'elo. Joon gaunngii¹ la 'oo²¹ yaai:

—¿'iin lí² tsataai² li tyu² Dios to² tsá²?

²⁶ Joon gajóø² Jesús 'ii joon gajin²in:

—Jo lí² jmá¹a tsá² 'elo pe jilaa²¹ lí² jmá¹a Dios.

²⁷ Joon gajin² Tú³ sii²¹ Jesús:

—Ñá'ñu¹u, nigatuu²¹⁰o 'e 'oo²¹⁰o joon nigangí²i coon¹³ 'nu. ¿'Ee ilí² tyii¹?

²⁸ Joon gañii¹ Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', mi li'múui² jilaa²¹ 'e sá² joon 'in Ruu²¹ Tsá² tyiin¹ li silí¹³ tya'a coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a joon 'naa' 'in nigangí¹ coon¹³ jna ini²¹ dyatun¹ li silí²¹² tyii¹. Joon ityú²uu to² 'in dyatun¹ poo²¹² tsá² Israel.

²⁹ La joon jon jileei²¹ 'in nigatú² 'nú¹ si nigatiui¹ ruu²¹ tsañuu¹ si ruu²¹ tsami² 'ee si nigatiui² sáa³ jmii²¹ 'ee si tsami² tya'a si jóon'on 'ee si nigatú² 'wo² tya'a tsu 'wii¹³ jna-a; i'ii²¹mo cíein¹³ líi¹gi joon i'ii²¹mo jon juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹a coon²¹ tóø²mo.

³⁰ Pe fúu¹mo tsá² 'in seen²¹ nano 'in líi¹ nifu 'ii-litséi¹ chíin²¹gi. Joon fúu¹mo 'in litséi¹ nano joon 'ii-i nifu chíin²¹gi —jin¹² Jesús sii²¹ 'in tsá² do.

20

Lawa tsa'leei¹³ 'in gajmaa¹a to²

¹ Faa²¹gi Jesús jin²in:

—'E tyu² Dios to² li la líi¹i jaain²¹ ñi¹fi²¹² tsá² lí náa¹ to². Joon mo 'aa²¹ tsáa¹a tsa'née¹i tsa'leei¹³ tya' 'in cún² mi³ wuunjóø¹³ tya'a.

² Joon jin²in xiiati tyi² la coon²¹ jmii²¹². Joon gasii¹in 'in tsá² do jee²¹² to² tya'a.

³ Joon la 'iin² ñá² gangó¹ li li' moo¹³ joon gatsee²¹ tsá² 'in jóø².

⁴ Joon gajin²in: “¿Ja cwoliin²naa' cwoj-maa²aa' to² tyiaa joon icwó³oo 'e tíi²naa'?” Joon gangaliin²mo 'in tsá² do.

⁵ Joon mo gati² tyiaañi¹ coon¹³ la 'iin²¹ 'ni¹ ca 'loo¹ gangó¹ 'in ñi¹ do li li' moo¹³ do 'náa²i tsa'leei¹³ tya'a.

⁶ Joon la 'iin² ñá² ca'loo¹ gatsee²¹ 'in líi¹³ 'in jóø²; joon gajin²in: “¿'Ee li' née¹³naa' lo tóø² jmii²¹² jo 'ee to² jmoo²oo'?”

⁷ 'Ido-gi gañii¹: “Tsu jo 'iin²¹²mo galí² 'nee²¹ jna'a 'e jmoo²¹⁰o to².” Joon gajin² in ñi¹ do: “Cwoliin²naa' cwojmaa²aa' to² 'wó² tyiaa joon ici³hí 'lee¹³naa' jii¹³ la gati².”

⁸ Joon la xuu jnaa² gatyu² ñi¹ do to² tsa'leei¹³ tya'a 'in tyu² to² gajin²in: “Cwote²du' tsa'leei¹³ do joon cwo¹⁰ 'leei¹³ joon láa² 'wii²¹² cwo¹⁰ 'leei¹³ 'in ngataai² li tséi¹ do. Joon 'in ngataai² jee²¹² to² nifu cwo¹⁰ 'leei¹³ li gatséi¹.”

⁹ Joon 'in ngataai² jee²¹² to² la 'iin² 'ñá² ca'loo¹ gai²¹mo 'lee¹³i tya' la tóø² jmii²¹².

¹⁰ Joon mo gai²¹ 'in ngataai² nifu do 'lee¹³i líi² i'ii²¹ láai²gi 'lee¹³i lagi 'in ngataai² ca'loo¹ do. Pe xu joon coon²¹ róø² gai²¹ 'lee¹³i coon¹³ 'ido.

¹¹ Joon mo gai²¹ 'e 'leei¹³ do galáa² 'wii²¹² jo cwo¹⁰ júu³ ruu²¹ coon¹³ ñi¹fi²¹² do

¹² jin²in: “‘In gacwoliin² li tséi¹ róø² gai²¹na'a 'lee¹³na'a coon¹³ 'ido joongi coon²¹ hora gajmaa¹a 'ido to² joon jna'gii¹ tóø² jmii²¹² taan²¹a'an jee²¹² 'yia²¹.”

¹³ Pe 'in tsá² fi²¹² do gañii¹ jin²in sii²¹ jaain²¹ 'in tsá² do: “Tsaru¹u, jo jmóo³oo 'e gó² tyi'naa'. ¿Ti jo gajmoo²¹⁰ júu³ xiiati 'e 'léé¹³u' tya' coon²¹ jmii²¹²?”

¹⁴ Con²¹⁰on jii¹³ 'léé¹³u 'e gati²u joon cweei². Iin²¹²na cwo³oo 'in ngataai² jee²¹² to² li tséi¹ do jii¹³ la cwo³oo 'nu.

¹⁵ Lí² i tyu³uu to² cúu³uu jii¹³ la 'iin²¹²na. ¿Ti ga'aa²¹²a tsiiwúu¹ tsu tsá² tyú¹mo jna?

¹⁶ La joon lí¹, 'in li tséi¹ 'ii 'in nifu, joon 'in nifu 'ii 'in li tyéi¹. Tsu itóø² Dios fúui¹ tsá² pe xuu 'in gacwai² jmáa¹a.”

Xiagi tún¹ jmo¹o Jesús tsá² tya'a júu³ ijúun²

¹⁷ Mo ngó¹ Jesús fu Jerusalén 'yúu²i fu¹ joon gajée¹ coon²¹ ji dyatúuin² tsá² tya'a joon gajin²in:

¹⁸ —Tyán²duu' cwáain¹. 'E ningalii²¹i lo fu Jerusalén. Joon do-o l'nú¹ tsá² 'in Ruui²¹ Tsá² ja'cwoo²¹⁰ 'in tyu² to² untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley. Joon ityu² to² ijúun² 'in 'ido.

¹⁹ Joon ijaan¹³mo 'ido tyi' tsá² jo seen²¹ Israel, joon iungóø¹ni'i 'ido, ipoo¹ni'i joongi itéen¹in tsa² crúu¹³. Pe mi ti jmii²¹² 'ni¹ ijii¹³o tún¹ jee²¹² lí²¹².

Mii⁴ sáa³ Jacobo coon¹³ Wó³ jmii⁴aa²¹²
²⁰ Joon gangatyéen¹in Jacobo jóon¹ Zebedeo coon¹³ ruu²¹ Wó³ coon¹³ sáa³a fu

li siin¹³ Jesús joon gaun'goo²¹o Jesús tsu³ sáa³ Jacobo coon¹³ Wó³ gali'in²¹²in mii¹i jmi¹aa²¹².

21 Joon gaunngii¹i Jesús 'ii:
—¿'E 'iin²¹²u'un jmaá³aa tyi¹?
Joon sáa³ 'ido gajin²in:
—Mi tyé¹u'u li tyu²u to² joon cwo²¹o cwá²a 'in yuun²¹ tyiia gáí² lo, jaain²¹ li' cwo¹o tsáa¹ jaain²¹gi li' cwo¹o tooin²¹².

22 Pe Jesús gañii¹i:
—Jo ñí² 'naa' 'ee mi²ii'. ¿Ti lí² taa²¹aa' moo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna? Joon, ¿ti lí² ijúun²naa' la ijúuin² jna?

'Ii-gi gajin²in:
—Lí²-i.
23 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ii:
—Ja²mo, imoo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna joon ijúun²naa' la ijúuin² jna pe jo tí²na cwóo³oo ní²ii' jaan²¹naa' li' cwóo³oo tsáa¹ jaain²¹gi li' cwóo³oo tooin²¹². 'E joon 'e tya' tsá² 'in nigatyá¹a Ñu³u tyá².

24 Joon mo ganúu²un 'in dyé¹ tsá² tya'a catyaaí² do gatsá² nii²¹-tsi tya' 'in gáí¹ ruu²¹i do.

25 Pe Jesús gatø² 'ii gajin²in:
—Jiin¹³ la ñí² 'naa', 'in tsá² tyu² to² juncwii²¹ tyu²u to² 'ii²¹, joon 'in tsá² 'in tyu² to² 'in tyiin² jee²¹² 'in tyu² to² do gøø¹³gi to² tyu²u.

26 Pe jo lí² la joon jee²¹² 'naa'. Tsa 'in 'iin²¹²in jmá¹ feei¹gi jee²¹² 'naa', 'ii ná¹ unjii²in 'in catyaaí²gi.

27 Joon 'in 'iin²¹²in lí²in nifu 'ná¹ jmá¹ la to² 'e tyu² 'in catyaaí²gi do.

28 Tsa jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá², jo gagoo²¹²oo 'e unjii²in tsá² jna pe gagoo²¹²oo wa'a unjii³na tsá². Gagoo²¹²oo 'e cwóo³oo juncwii²¹ tyiia la wa' 'e 'laa¹³ ili² tiin¹³ tsá² fúu¹.

Un'laa²i Jesús gáí¹ tsá² tiui²

29 Joon mo gacwo¹ii¹ Jesús fuu²¹ Jericó do fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹³ Jesús.

30 Joon li' caai²¹ fu¹ li ngó¹o Jesús néee¹ gáí¹ tsá² tiui². Joon mo galilí³i ingii¹ Jesús li néee¹i do joon ga'oo¹o jin²in:

—iÑa'ñu¹u', Jón¹ 'lii²¹² David, fúu² cwolii¹u jna'a!

31 'In tsá² 'in ngalín² do sii²¹i 'ido wa'a jo to²o lí¹ 'ido mii¹³. Pe xu joon lí¹ lí¹gi tá² ga'oo¹o jin²in:

—iÑa'ñu¹u', Jón¹ 'lii²¹² David, fúu² cwolii¹u jna'a!

32 Joon Jesús gajaan¹an li ngóo¹ joon gatø² 'in tsá² tiui² do joon gaunngii¹i:

—¿'Ee 'iin²¹²naa' ijmáa³aa tyii¹?

33 Joon gañii¹ 'ido:

—iÑa'ñu¹u', 'e 'iin²¹²na'a jøø¹!

34 Joon fúu² galí²i Jesús 'ii, joon gali¹i²¹ unni¹ 'ido. Tsifu joon gali¹i jøø¹ 'in tsá² tiui² do joon ngalín²mo coon¹³ Jesús.

21

Mo ga'í²i Jesús Jerusalén

1 Joon mo xu 'ná¹gi tyá¹ Jesús fuu²¹ Jerusalén, joon gatyalín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betfagé, fuu²¹ náa¹ caai²¹ moo²¹ sii²¹ Olivos.

2 Joon Jesús gatyu²u to² gáí¹ tsá² tya'a jin²in:

—Cwolini²naa' 'e fuu²¹ pi³ náa¹ tyani no. Joon do-o ityee¹³naa' jaain²¹ bu³ 'yia²¹² si'ñúu¹i coon¹³ yuun²¹ tya'a. Joon sii¹³ii' 'nii²¹² tya'a joon jøø²¹²naa' fu lo.

3 Wa' 'in sii²¹i 'naa' cwáain¹ tya' bu³ do joon fú²uu': "Ña'ñu¹oo' 'né¹ ni' 'inlo joon nacun'un jajaa²¹²na'a."

4 Joon la lo galí¹ 'e gatsin¹ júu³ gataan¹an ni mo'jí² jaain²¹ 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéee¹ 'e jin²:

5 Sí¹³ii' 'e fuu²¹ do sii²¹ Sión:
"Jøø²øø, Róø¹³ tyii' jó¹ lawa tsá² 'wó¹i tyiin¹in jaain²¹ bu³, jaain²¹ bu³ xuui²¹², 'in lí¹i jón¹on jaain²¹ joo'núu³ tyaan¹ laa²¹²."

6 Joon 'in tsá² tya' Jesús do ngalín²mo ngajmaa¹ la to² tyu² Jesús.

7 Ngatee¹ 'e bu³ do joon gaunfuu¹u sin¹³in moo²wó¹o bu³ do. Joon gacwo² Jesús 'in bu³ do.

8 Joon 'in tsá² fúu¹ do gani¹i¹² sin¹³in tya'i fu¹ li ngó¹ Jesús. Joon 'inlí¹³ gatyu²u nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹ tya'i fu¹.

9 Joon 'in tsá² 'in ngalín² nifu lagi 'in jalín² li' caluu 'oo¹o jin²in:

—iCwoseein²¹ Jón¹ 'lii²¹² róøi¹³ David wóo²! 'in cwa³mo 'i 'in jó¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u'! ¡Un'goo²¹oo' Dios!

10 Joon mo ga'í² Jesús fuu²¹ Jerusalén joon ganáa¹ 'goo²¹ 'áai¹ joon fúu¹mo gaunngii¹i gajin²in:

—¿'iin-gi 'ino?

11 Joon tsá² gañii¹i:

—Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Dios 'in sii²¹ Jesús 'ino. 'In jó¹ fuu²¹ Nazaret 'e náa¹ li sii²¹ Galilea no.

Ga'woo²¹mo Jesús tsá² 'in taai² inuu cwo¹ fee¹ do 'e tyaan¹ 'e nii¹ 'e lo² tsá²

12 Mo ngayuui¹³ joon ga'í² Jesús inuu cwo¹ fee¹ tya' Dios sii²¹ do. Joon ga'øø¹²mo jilee¹ 'in taai² do fu caluu. Lagi 'in taai² ló¹ do la joon jon 'in taai² 'nii¹i ga'øø¹²mo. Gajii²¹ Jesús mesa li taa¹³ cuu² tya' tsá² 'in unsi²¹i cuu² tya' tsá². Gajii²¹mo jon 'mosi¹³ li néee¹ 'in 'nii¹i maa²¹².

13 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Ni jí² tya' Dios jin²in: "E 'ná³uu lo iun-sii²¹ tsá² coon²¹ li faa²¹a tsá² júu³ tyú², pe 'naa' nigajmaa²aa' lo lawa coon²¹ too²¹ li taai²¹² 'uun²¹.

14 Joon tsi inuu cwo¹ do gangatyéen¹in 'inlí¹³ tsá² tiui² coon¹³ 'inlí¹³ tsá² jluu¹³ li siin²¹ Jesús joon gaun'laa²mo Jesús 'ido.

15 Taai² jon in^u cwo¹ do 'inlⁱhⁱ13 xuui²¹² 'in ga'oo¹o gajin²in: "iCwoseein²¹ Jóon¹ 'líi²¹² róøi¹³ David wóo²¹!" Joon mo gani² 'in tsá² tyu² to² tyu² untsá² coon¹³ 'in tifo² tyu² ley jilaa²¹ milagro gajmaa¹a Jesús joon mo ganúu²un 'e 'oo¹o 'in xuui²¹² do gatsá² 'nii²¹-tsi.

16 Joon gajin²in gasii²¹i Jesús:

—¿Ti jo nuu²¹un 'ee 'e jin² 'in xuui²¹² no?

Joon gañii¹ Jesús:

—Núu³oo. ¿Ti jo mo gauntsaa¹³naa¹ 'ee 'e jin² jí² tyu² Dios cwáain¹ tyu² 'elo? Jin²o la no:

'E 'øø¹ø xuui²¹² coon¹³ yuun²¹ pi³ iuntyú¹ jna-a joon.

17 Joon gacwo¹ú¹o do, gatúu²mo 'in tsá² do joon gangó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betania. Joon do-o gajaan¹an canúu¹.

H²i Jesús tsifú² tyu² 'mó² cwarí³

18 Mo gajná² joon gacii¹³i Jesús fu Jerusalén joon gatsá² un'aa²¹²i.

19 Joon gango¹o si² lí² caai²¹ fu¹ coon²¹ 'mó² cwarí³. Joon gangatyéén¹in co¹ li si²i pe jo 'e gatsaa²¹a jiiin¹³ coon²¹ 'oofuu²¹ tyu²a. Jmaa¹² mo²o tsí². Joon Jesús gajin²in sii²¹i 'e 'mó² cwarí³ do:

—ijiiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo 'ee 'oofuu²¹ 'í¹gi 'nu!

Joon tsifu joon lityuun²¹ 'e 'mó² cwarí³ do.

20 Joon mo gani¹i tsá² tyu² Jesús 'elo ganga'goo²¹o-tsi 'áai¹ joon gajin²in:

—iLaa¹³ líl¹i jmoonoo galityuun²¹ 'e 'mó² cwarí³ no!

21 Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', wana jo¹ líi²naa' joon jo tóin¹ júu³ tyii¹ líi¹gi lijmaa²aa' lagi jmaa²¹²aa tyu² 'e 'mó² cwarí³ no. Lí²-i fu²uu¹ 'e moo²¹ si² do: "Jiin¹³ lo, cwó², cwoté²u'u tsi jmi¹í¹³", joon la joon ilí².

22 Joon jilaa²¹ imi²ii¹ coon¹³ júu³ tyú² tyii¹ i'ii¹³naa' wa jo² líi²naa'.

To² 'oo¹o Jesús

23 Joon ga¹i² Jesús in^u cwo¹ fee¹ do joon la 'ii²¹² siin²¹ 'e²e tsá² joon gangatyéén¹in 'in tyu² to² tyu² untsá² coon¹³ 'in tsacøø¹³ tyu² tsá² Israel joon gaunngii¹:

—¿'Ee to² 'oo²¹o 'e jmoo²¹o la no? ¿'iin gacwo¹o 'e to² no?

24 Joon Jesús gañii¹i:

—Joong¹i iunngii³duu 'naa' joon wana ñi²ii' la joon jon jna ifuu²¹²uu 'naa' 'iin gacwo¹o to² jmó³oo.

25 ¿'iin gatyu² to² saa¹i Wó³ tsá² jmi²¹? ¿Ti Dios 'e wa tsá² 'ee?

Pe 'in tsá² jo cwo¹o júu³ la 'oo²¹ ruu²¹; jin²in:

—Wana fá²a' Dios gatyu² to² 'in Wó³ do ijin² 'ino: "¿'Ee lí¹ jo gajo¹ galíi²naa' júu³ tyu² 'ido?"

26 Joon wana fá²a' 'e tsá²-a gatyu¹ to² Wó³ do ijme¹mo tsá² jna' tsu² jilee²¹mo tsá² líi²i 'e faa²¹a Wó³ do cwáain¹ tyu² Dios.

27 Tsu² 'wii¹³ joon gasii²¹i 'in tsá² do Jesús jin²in:

—Jo né² jna'a.

Joon gajin²in Jesús:

—La² joon jon jna jo fuu²¹²uu 'naa' 'in gacwo¹o jna to² 'e 'óo³oo.

Lawa jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jóon¹on

28 Joon Jesús gasii²¹i 'in tsá² do jin²in:

—¿'Ee 'i¹-'oo'? Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jóon¹on. Joon gajin²in sii²¹i 'in jaain²¹ do: "Yuun²¹ tyi¹, cwoo²¹o cwocun²¹un mi³ wuunjøø¹³ tyiia no."

29 Joon 'in jóon¹ do gañii¹i: "Jo ní³ jna." Pe mo li ciiin²¹gixu gajoo²¹o-tsi joon gango¹-o, ngajmaa²¹a to².

30 Joon gangó¹o jmii²¹ do ngajøø² 'in jaain²¹ dogi. Joon la do-o gajin²in. Joon 'in jaain²¹ do gajin²in: "Tyú²-u, ñu³, ní³oo." Pe jo gangóo¹o. ¿'Ee 'i¹-'oo'?

31 ¿'iin jee²¹² 'in gáí¹ do gajmaa¹a la 'iin²¹²in jmii²¹ do?

Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—'In nifu do-o.

Joon gajin²in Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹i tsá² coon¹³ 'in 'yiatsangó¹ itsataa²¹ li tyu² Dios to² jéi¹gi lagi 'naa'.

32 Tsu² Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ gajo² gajma¹ 'naa' júu³ xiala 'ná¹ taan²¹²naa' joon jo gajo¹ galíi²naa'. Pe 'in tsá² 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹i tsá² coon¹³ 'in 'yiatsangó¹ jo¹o galíi²i. Pe 'naa' fiim¹³ gañi²oo' 'elo jo gajoo²¹-'oo' wa' jai² líi²naa'—jin² Jesús.

Lawa 'in líi¹ tsalee¹³ 'in gó²

33 —Núu³duu¹ coon²¹gi júu³ —gajin² Jesús—lawu jaain²¹ tsá² fii²¹² 'wó² 'in gajñi¹i wuunjøø¹³ jee²¹² 'wó² tyu² a joon gajmaa¹³a coon²¹ 'yá² la caain²¹ ti¹ tyiia²¹ tyu²a. Joon gajmaa¹³a coon²¹ li niui² mi³ wuunjøø¹³ do. Gajmaa¹³o joo coon²¹ po' ñii¹ i á¹a 'wó² do.

'Mo nguuyuu¹³ joon gacwo¹o tsá² ini² do. Joon gangóo¹o coon²¹ cwoo¹³ li wíin².

34 Joon mo gati² liroo²¹ mi³ wuunjøø¹³ do 'in fii²¹² 'wó² do gasii²¹in jaain²¹ gáí¹ tsalee¹³ tyu²a wa tsatyiin²an 'e tyáa¹ 'e gatíi² 'e garoo²¹ 'wó² do.

35 Pe 'in tsá² taain²¹² ní² do gasan²mo 'in tsalee¹³ 'in gatyaliin² do, jaain²¹ gapoo²¹i, jaain²¹gi gajngaa¹³mo, joon gatyuu¹³i cuun²¹² 'in jaain²¹gi do.

36 'In fii²¹² 'wó² do gasiin²¹gi tsalee¹³ tyu²a fíui¹gi pe la do-o tún¹ gajmaa¹a 'in ní² 'wó² do.

37 Joon li gatséi¹ gasii²¹in jóon¹on ga¹i-tsi: "Fowa ili¹gi²¹mo yuun²¹ tyiia", líi²i.

38 Pe mo gangaa¹i jóon² 'in tsá² fii²¹² 'wó² do 'in gatyí¹a do gasii²¹i la 'oo²¹ 'ii: "Ino-o 'in lí² tya'a 'e 'wó² no, joon wa jngaa¹²mo' 'ino joon ill² tyi' 'e 'wó² no."

39 La joon gasaan²¹mo 'ido, joon gapii²in lí¹ co' 'yá² do joon gajngaa¹²mo.

40 Joon gaunngii¹i Jesús 'in tsá² teein²¹ co' lí¹ siin¹²in do jin²in:

—Mi tyía¹ 'in fii²¹² 'wó² do, ¿'ee ijmáa¹ a tya' 'in tsá² taain²¹² 'wó² tya'a do líi²naa'?

41 Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—Ijngaa¹²mo 'in tsá² gó² do jo 'ee fúu² líi²gi 'ido. Joon icwo¹o tsá² xee²¹mo 'e 'wó² do joon 'in tsá² do ityáa¹ cwoo²¹o 'in fii²¹² 'wó² do itii²i 'e garoo²¹ do.

42 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

'Naa' niganuu²un' júu³ tya' Dios 'e jin²in: 'E cuun²¹² 'e gadya²a 'in tsá² jmoo¹³o 'nú¹ lí¹ caai²¹ lawa jo 'ee²¹² to² 'i³.

'E cuun²¹² joon galí¹ cuun²¹² nifu.

Gajmaa¹a Nãñu¹'u' 'elo.

Joon ganga'goo²¹-tsi tsá² 'áai¹ 'in gani² 'elo.

43 Wii¹³ joon fuu²¹uu 'naa', jo ityu²gi Dios to² 'naa' joon ityu² to² tsá² xeei²¹ 'in lí² jmá¹a jii¹³ la to² tyu²du do.

44 Joon cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² nifu do, doñi¹in 'in cii² ni cuun²¹² do ilituu¹³ 'ii coonti joon wana 'iin gatsiin¹ 'in 'e cuun²¹² do joon lí² fu² 'ii coonti.

45 Joon mo ganúu²un 'in tsá² tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsá² fariseos do 'e júu³ cwáain¹ gatyaa¹ Jesús do galili³o 'e faa²¹a 'wii¹³ tya' 'ii-o.

46 Galí¹in²¹²in 'e teen¹³mo 'ido pe gøø²¹mo tsá² tsu 'in tsá² do 'i¹-tsi 'e Jesús do faa²¹a cwáain¹ tya' Dios.

22

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui² cwoo²¹ tsá²

1 Joon galí¹a Jesús 'wii²¹² 'e tya¹ jmai² júu³ cwáain¹ tya' 'in tsá² do gajin²in:

2 —'E tyu² Dios to² tsá² lí¹ la lí¹ mo gajmaa¹a jaain²¹ róøi¹³ jmi²¹² mo gacui² cwoo²¹ jóon¹on.

3 'In róøi¹³ do gasii²¹in tsa'leei¹³ tya'a wa'a tsate² 'e 'in tsá² nigatø²ø itsalín² jmi²¹² do. Pe 'in tsá² nigatø²ø do jo 'iin²¹²in tsalín².

4 Joon gasii²¹in 'in xeei²¹gi tún¹ tsa'leei¹³ tya'a joon gasii²¹i in: "Cwosii¹³duu' 'in tsá² nigatø²ø do, niná¹ tyá² 'uunñá² tyiia no. Nigajúin¹ joo¹ tsá² coon¹³ 'in catyaaí² 'in 'ooin¹³. Joon jilaa²¹ niná¹ tyá² tya'a jin²in fu²u. Cwolin²moo' lí¹ ná¹ jmi²¹² do."

5 Pe 'in tsá² do jo gaunji² tún¹. Jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² jo galingín² lí¹ ná¹ jmi²¹² do gangó¹o ngajøø²ø 'wó² tya'a. Jaain²¹gi gangó¹o ngañi¹xu' 'e oo¹o.

6 'Inlíi¹³gi gajmee²¹mo 'in tsa'leei¹³ tya' róøi¹³ 'in gangate² 'ii ce gajngaa¹²mo 'ido.

7 Joon 'in róøi¹³ do gati² 'nii²¹-tsi joon gatyu²u to² láa² tya'a wa tsalín² tsajngaa¹²mo 'in tsá² do 'in gajngaaí¹² tsa'leei¹³ tya'a joon i'úí¹ jii² goo¹o 'ido.

8 Mo ngayuui¹³ joon 'in róøi¹³ do gasii²¹i tsa'leei¹³ tya'a jin²in: "Jilaa²¹ niná¹ tyá² tya' icwui² cwoo²¹ xuui²¹² tyiia pe jo tii²i jalín² 'in nigatø²øø do.

9 Cwolin²naa' jon fu la caain²¹ tyuu¹³ jee²¹² 'nú¹ joon tø²øø doñi¹in tsá² 'in máa¹³naa' ijalín² lí¹ tí² jmi²¹² lo."

10 Joon ngalín²mo 'in tsa'leei¹³ do jee²¹² 'nú¹ do joon galicaain²¹ jíleei²¹ tsá² 'in gatsee²¹i 'in tyúí¹ coon¹³ 'in gó². Joon coon¹³ la joon garøí¹ inuu tya' 'in róøi¹³ do.

11 'Joon 'in róøi¹³ do gaí² inuu lí¹ nataai²¹² 'in tsá² gatø²ø do. Joon gangaa¹i jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo tyi² 'mi² 'a la tyi² tsá² 'in taai²¹² lí¹ cui² cwoo²¹ tsá².

12 Joon gajin²in sii²¹i 'ido: "Tсарu¹u, ¿'ee lí¹ jo tyii¹³i 'mi² 'e la tyi² 'in catyaaí² no?" Joon 'in tsá² do gajaan¹an tii².

13 Joon 'in róøi¹³ do gatyu² to² tsa'leei¹³ tya'a jin²in: "Cwo'nuu²u cwoo²¹ tii² 'ino joon cwopiín¹naa' fu caluu lí¹ nuu²¹." Do-o ityi² tsá² joon icuu²¹i moojóon¹on.

14 Tsu itø²ø Dios fúu¹mo tsá² pe xuu 'in cwai¹³ jee²¹² do-o jmáa¹a.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' cuu² cí¹ tsá² tya' tsaat² tyiin¹ Roma

15 Joon 'in tsá² fariseos gasii²¹i la 'oo²¹ yaai xiiala lí² 'nii²i Jesús coon¹³ júu³ tya'a.

16 To² joon gasii²¹in tsá² fariseos 'inlíi¹³ tsá² tya'a caan²¹mo coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² tya' Herodes 'e sii²¹i Jesús, joon gajin²in:

—Tifo², né³oo¹o 'e fo²o jmai² 'e la jai². Joon 'e²e tsá² fu¹ tya' Dios la jai² jo 'ee unjii² 'i jilaa²¹ 'e faa²¹a tsá². Tsa jo jmoo²¹o 'ii²¹ jii¹³ la 'i¹-tsi tsá².

17 Sii¹³ jna'a, ¿tí² tyá² wa tyi² tsá² cuu² tya' 'in tsaat² tyiin¹ Roma 'owa jo tyi² tsá² 'ee?

18 Pe Jesús ñi¹o 'ee 'e gó² 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin²in:

—Tsá² 'in sisi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'. ¿'Ee lí¹ 'iin²¹²naa' tøø¹³naa' jna nilá²?

19 'Ee¹³duu' jna coon²¹ cuu² 'e cí²ñi¹ tya' róøi¹³ do.

Joon gacwo¹o coon²¹ cuu² yuu²¹.

20 Mo gani²i Jesús 'e cuu² do gaunngii¹i:

—¿'in ni² 'e toon¹on ni cuu² lo? Joon, ¿'iingi coon¹³ 'e toon¹on 'e sii²¹ ni cuu² lo?

21 Joon 'in tsá² do gañii¹i:

—Ni² 'in tyu² to² do-o no.

Joon gajin² Jesús:

—Cwoo²oo' jon 'in tyu² to² Roma jii¹³ 'e gati²i, la joon jon cwoo²oo' jon Dios 'e gati²i.

22 Joon mo ganúu²un 'in tsá² do júu³ tya' Jesús do ganga'goo²¹-tsi. Gatiu²mo 'ido 'ii joon galingiin¹mo.

Gaunngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' mi jiin¹ in tsá² jee²¹² 'lii²¹²

²³ Jmii²¹² joon gangalín² 'inlii¹³ tsá² saduceos, 'in jin² 'e jo jiin¹ in tsá² jee²¹² 'lii²¹², ngaunngii¹ Jesús 'e júu³ lo:

²⁴ —Tifo², Moisés gatyu^{2u} to² jna' wana gajún¹ tsá² mo nasicui² cwooo²¹o joon jo xuui²¹² tya'a liseein²¹ ná¹ cu²mo cwooo²¹ 'in ruui²¹ 'in 'lii²¹² nijún¹ do 'in 'yia'níi². Joon iliseein²¹ xuui²¹² tya' 'in ruu²¹ najún¹ do.

²⁵ Joon galiseein²¹ dyái¹ tsañuu¹ la 'oo²¹ ruu²¹. Joon 'in nifu do gacu²mo cwooo²¹o joon gajún¹mo joon jo xuui²¹² tya'a galiseein²¹. Joon 'in ruu²¹ li gati² gáí¹ do gacu²mo cwooo²¹o jon coon¹³ 'in 'yia'níi² do.

²⁶ La galí¹ tya' 'in nifu do la joon galí¹ tya' 'in gati² gáí¹ do. La joon tya' 'in gati² gaai²¹ jon. La joon galí¹ tya' j dyáa¹ do.

²⁷ Joon mo gangii² joon, joon gajún¹ mo jon 'in tsamí² do.

²⁸ Joon mi jiin¹ in tsá² jee²¹² 'lii²¹², 'i'in jee²¹² 'in dyái¹ tsaruu²¹ do ilí² in nuu¹ tya' 'in tsamí² do tsu jilee²¹mo do gacu²mo cwooo²¹o coon¹³?

²⁹ Joon gañii¹ Jesús:

—Li' cii¹² 'i¹-oo' naa' tsu jo ní²ii' 'ee jin² júu³ tya'a Dios jon'gi ní²ii' 'ii²¹ tya' Dios.

³⁰ Tsu mi jiin¹ in 'lii²¹² jo cui²gi cwooo²¹o tsañuu¹ jon'gi tsamí². Ilí² in lawa ángeles tya' Dios 'in taaj²¹² ñu'fú².

³¹ Pe cwáain¹ tya' 'e jiin¹ in tsá², 'iti jo mo gauntsáa¹³ 'naa' xiiala nigajin² Dios 'ña'a? La joon gajin² in:

³² “Jna-a Dios tya' Abraham, joongi tya' Isaac, joongi tya' Jacob.” 'In Dios Jmii²¹ do jon' Dios tya' 'in nijuin¹, Dios tya' tsá² jiin¹ 'ii.

³³ 'Áai¹ ganga'goo²¹-tsi 'in tsá² fúui¹ taai² do mo ganúu²un júu³ ga'ee¹ Jesús.

'E júu³ 'e tyu² Dios to² 'e tyiin²gi

³⁴ Joon mo galiñi¹ tsá² fariseos 'e Jesús nigali¹o tsá² saduceos do joon gauncaain²¹ yaai 'in tsá² fariseos li siin²¹ Jesús.

³⁵ Joon 'e 'iin²¹² in wa ilíñii¹ 'ee 'i¹-tsi Jesús joon jaain²¹ tifo² tya' ley jee²¹² 'ii gaunngii¹ Jesús jin² in:

³⁶ —Tifo², 'e júu³ 'e ga'íi² 'lii²¹² Moisés to² tyu² Dios 'e tyiin²gi?

³⁷ Joon Jesús gajin² in:

—Cwoli'iin²¹²mo'o Dios tyl'i jiin¹³ la'a 'e seen²¹un, joon jiin¹³ la'a 'e 'i¹-o'o. Jo 'iin²¹²gi'i jiin¹³ fee¹gi lagi 'iin²¹²u'un Dios tyi¹.

³⁸ 'E loo¹ 'e júu³ 'e tyiin²gi nifu la jee²¹² jilaa²¹.

³⁹ Joon la joon li júu³ li gati² tún² 'e jin²: “Cwoli'iin²¹²mo'o jilee¹ tsaruu²¹u lawa 'wo'o.”

⁴⁰ Tsu 'e júu³ tún² lo 'e tyu² to² tya' jilaa²¹ júu³ 'e catyiaa² tya' Moisés coon¹³ jilaa²¹ 'e ga'e¹ 'in tsá² gacwoo²¹o júu³ tya' Dios la mo jeei¹.

'i'in-gi jóon¹ 'in Cristo no?

⁴¹ La jee²¹² téen²mogi tsá² fariseos coon¹³ Jesús

⁴² joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—'E 'i¹-oo' cwáain¹ tya' Cristo? 'i'in-gi jóon¹ no?

'Ido-gi gañii¹:

—Jóon¹ David 'ino.

⁴³ Joon gajin² Jesús gasii²¹ 'ii:

—Wa'a la joon, 'e 'ee li' gaunsi²¹ in David Ña'ñu¹u' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios? Tsu David do gajin² in:

⁴⁴ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ jin² in sii²¹ Ña'ñu¹u' tyiaa:

“Ní² li' cwóo³oo tsáa¹ ca mi tyée¹³ na 'in 'eei¹ 'nu' wii²¹² tíi¹³.”

⁴⁵ Wana gajin² 'in David do “Ña'ñu¹u” mo nagafaa²¹ a cwáain¹ tya' Cristo, 'xiiala 'e lí² 'e lí² in jóon¹ David 'in Cristo no?

⁴⁶ Joon jiin¹³ jaain²¹ jo gali² gañii¹ jiin¹³ xu. Joon ca jmi²¹² joon li ngó¹gi jo gata²gi tsá² wa'a 'e unngii¹gi Jesús.

23

Cwo¹o Jesús tsaa² 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tifo² tya' ley

¹ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² fúui¹ téein² do coon¹³ tsá² tya'a:

² —'In tifo² tya' ley coon¹³ 'in tsá² fariseos néé¹ 'áan³ tya' Moisés.

³ Joon 'naa' jmaa²aa' núu¹³uu' ce jilaa²¹ 'e jin² in pe jo jmaa²aa' la jmoo¹o tsu jo jmoo¹o jiin¹³ la jin² in.

⁴ Tsu coon¹³ jilaa²¹ 'e jin² in 'e li la li coon²¹ laa²¹² 'e 'ii²¹ 'ái¹ ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² roon²¹, joon 'ii tyu^{2u} to² cón² tsá² 'e laa²¹² do pe 'ii-gi jo 'ee uncon¹³ on jiin¹³ xu.

⁵ 'Yu to² jmoo¹o jilaa²¹ 'e jóø² tsá². Tí²-tsi 'in tsá² do ngii¹ si'ñuu¹³ tuloo²¹ pi³ 'e taa¹³ mo'jí² 'e toon²¹² júu³ tya' Dios tya'tyi¹. Si'ñuu¹³ jon 'e tuloo²¹ pi³ do cwáa'a. Pe 'in tsá² do coo¹³gi tuloo²¹ pi³ tya'a lagi 'in catyaaí² do. Joongi tí²-tsi jmoo¹o cwaá²¹ po¹³ ñi¹ si'ñuu¹³ 'ée² siin¹³ in.

⁶ Joon 'iin²¹² in 'in tsá² do cwá²a jmai² li tyú^{2u} mo néé¹ i gøø²¹ø coon¹³ tsá². 'iin²¹² in jon cwá¹ a ni' mosí¹ 'e tyiin² nifú² 'e sá² inuu cwo¹ sinagoga.

⁷ 'iin²¹² in 'e fee²¹ tsá² 'ii coon¹ tun mo jiin¹ tsá² 'ii jee²¹² 'nú¹, 'e sii²¹ tsá² 'ii: “Rabbi”, 'e 'øø¹ tsá², tifo² tyi' —jin² Jesús sii²¹ tsá² fúui¹ do.

⁸ Joon faa²¹gi Jesús jin² in sii²¹ tsá² tya'a: —'Naa' jo cweei¹ sii²¹ tsá² 'naa': “Tifo² tyi”, tsu 'naa' líi¹naa' tsaruu²¹ tsá² joon jaan²¹mo tifo² tyii' seein²¹ jiin¹³ Cristo.

⁹ Joon jo fú²uu' jii¹³ jaain²¹: "Ñu'¹u'", ni cwoo¹³ juncwii²¹ tsu jaan²¹mo Jmii²¹ tsá² seein²¹ 'in tyi¹n' ñu'fú².

¹⁰ Jo cweei¹ sii²¹ tsá² 'naa': "Ñi'fii²¹u'", tsu jii¹³ Cristo líi¹ fii²¹² tsá².

¹¹ T¹³ jee²¹² 'naa' 'in unji²' 'in catyaa²gi, 'ii' 'in fee¹gi.

¹² T¹³ jileei²¹ 'in jmoo¹o cøø¹³gi yaai 'ii' 'in pi³gi tyani Ña'ñu'¹u' pe 'in jmoo¹o pi³gi yaai 'ii' 'in cøø¹³gi —jin² Jesús.

¹³ Joon gajøø²ø Jesús li téem² tifo² tya' ley coon¹³ tsá² fariseos joon gajin²'in:

—jFúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisi²i' e 'i'-tsi la jmoo¹ 'naa', tsu jni¹³moo' wa tsataa²¹² tsá² li tyu² Dios to² tsá². Pe tyi¹n³ 'naa' jo cwo²aaⁿ'naa' li tyu² Dios to² jon'gi cwoo²oo' tsataa²¹² 'in catyaa²gi 'in 'i¹n²¹²in tsataa².

¹⁴ jFúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisi²i' e 'i'-tsi la jmoo¹ 'naa'! T¹³ 'woo¹³naa' 'ná' 'yia'ñu² joongi fó²oo' jú³ tyú² e cwa²¹ líi¹ wa iun'goo²¹ tsá² 'naa'. T¹³ 'wii¹³ joon imoo²oo' wú¹ 'áa¹gi.

¹⁵ jFúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisi²i' 'i'-tsi la 'e jmoo¹ 'naa'! T¹³ 'naa' cwoliⁿ'naa' 'naa²¹naa' xufiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in lí² nuu¹un jú³ tyú² tyii' 'e xiiala un'goo²¹ 'naa' Dios tyii'. Cwoliⁿ'naa' la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'naa²¹naa' 'in tsá² do, joon mi tyeey¹ 'naa' jaain²¹ 'in nuu¹un jú³ tyii' jme¹³naa' 'in tsá² do tún² 'ii¹³gi líi¹ jón¹ 'in 'lii¹³gi lagi' naa'.

¹⁶ jFúu² 'naa', tsá² 'in coon²¹ tóo² yaanaa¹!', 'naa' fó²oo': "Wa 'ii¹ tsá² jú³ 'é¹ tsá² cwo¹' fee¹ 'si' Jerusalén jo 'ee to² 'ii³in 'e jú³ joon fó²oo' 'naa'. Pe wana 'ii¹ tsá² jú³ 'é¹ tsá² cwanáa¹ 'e sá² inu¹ cwo¹ 'do 'e joon 'ná¹ untsín¹ tsá² jú³ do fó²oo' 'naa'."

¹⁷ jTsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! ¿'Ee 'e tyi¹n²gi: 'e cwanáa¹ do owa 'e cwo¹ 'e si² jmoo¹o cwaai¹³ 'e cwanáa¹ do?

¹⁸ Joongi fó²oo' 'naa': "Wa 'ii¹ tsá² jú³ 'é¹ tsá² altar, jo tséin¹ 'e jú³ joon, pe wana 'ii¹ tsá² jú³ 'é¹ tsá² 'e roon¹on ni altar do 'e joon 'ná¹ untsín¹ tsá² 'e jú³ do."

¹⁹ jTsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! ¿'Ee 'e tyi¹n²gi: owa 'e roon¹on ni altar do owa 'ña'a altar do 'ee 'e jmoo¹o licwaa¹³ 'e roon¹on ni do?

²⁰ T¹³ jileei²¹ 'in 'e¹ altar do 'e¹o jon jilaa²¹ 'e ná¹a ni do.

²¹ La joon jon 'in 'e¹ cwo¹ do 'é¹mo jon Dios Jmii²¹ 'in tyi¹n' ñu'fú², 'in jmoo¹o cwaai¹³ 'e cwo¹ do.

²² Joon jileei²¹ 'in 'e¹ ñu'fú² 'ee¹o jon li sili²¹² tya' Dios 'é¹mo jon Dios 'in tyi¹n' do.

²³ jFúu² 'naa', tifo² tya' ley joon 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisi²i' e 'i'-tsi 'e jmoo¹ 'naa'! Cwo² 'naa' Dios ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii¹³ tya' jilaa²¹ 'oo² tya' 'uunfi² pe jo coon²oon'

cwáain¹ 'e jú³ 'e tyi¹n²gi lagi' 'e jmaa²aa' 'ii²¹ røø²¹, joon lagi jmaa²aa' feei¹⁻¹'oo' tya' tsá², lagi' 'e tsáai¹'oo' Dios. 'Ná¹-a jmaa²aa' jilaa²¹ 'elo joon jo 'i¹n²-oo' jmaa²aa' 'e catyia² do.

²⁴ jTsá² 'in coon²¹ tóo² yaamo 'naa'! jTyi¹³ 'naa' lu¹ mo 'yuu¹ 'e 'u²uu' pe jo lí²i' 'ni¹³naa' jaain²¹ camello!

²⁵ jFúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisi²i' 'e 'i'-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! 'Naa' rúun¹³uun' 'naa' tyá² lí' caluu vaso coon¹³ jilaa²¹ wúun¹ 'e jmaa¹³naa' to² pe coon¹³ jilaa²¹ 'e niga'uun²¹²uun' si røø²mo tsi do. Sirøø²mo jon jii¹³ coon¹³ 'e 'yaa¹-oo'.

²⁶ Tsá² tiuu² 'naa', tsá² fariseo: 'Ná¹ rúu¹³naa' vasos coon¹³ wúun¹ tyii' li tsi nifu, joon coon¹³ la joon ilityá²-u lí' caluu jon.

²⁷ jFúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisi²i' e 'i'-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Líi¹naa' la lí' 'nú¹ pi³ li si'aai²¹² líi²¹² 'e gasuun¹ tsá² loo²¹² jné¹ taa²¹ ya²gi pe lí' tsi jmai² moo¹ tya' líi²¹² taa¹³ tsi.

²⁸ La joon jon 'naa' tyú² 'e jné¹naa' lí' caluu jøø² i tsá² 'naa' pe lí' tsi alma tyii' sirøø² tóo² 'e coon²oon' tsá² coon¹³ jilaa²¹ ni²¹² 'e gó².

²⁹ jFúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisi²i' e 'i'-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Jmaa²aa' 'ná¹ pi³ tya' tsá² 'in najúin¹, 'in gacwó² jú³ Dios la mo jé¹e¹, joon jmaa²aa' 'ya²gi lí' si'aai²¹² 'in tsá² tyú¹.

³⁰ Joon fó²oo' 'naa': "Wa mo'o ni¹ saan²a'an mo niga¹iseein²¹ 'lii²¹² tsacøø¹³ tyii' jo gajngaa¹³na'a 'in tsá² 'in gacwó² jú³ tya' Dios la nigajngaa¹² tsacøø¹³ tyii'."

³¹ Joon coon¹³ la joon jmoo¹³naa' jú³ 'e líi¹naa' jún² tya' 'in tsá² 'in nigajngaa¹² 'in tsá² 'in nigacwó² jú³ tya' Dios la mo jé¹e¹.

³² jUntsén¹naa' jii¹³ la niga'láa² tsacøø¹³ tyii' 'wii²¹² jmaa¹a!

³³ Jón¹ mi²¹ 'li¹³mo 'naa'. Coonti jo ilaa²¹naa' 'e wúu¹ ní² tsá² lí' 'ii²¹.

³⁴ T¹³ 'wii¹³ joon isii³na tsá² 'in cwo¹ 'naa' jú³ tyú² tyiia coon¹³ tsá² jmi²¹²-tsi coon¹³ tifo² 'in 'e² 'naa' jú³ tyú² tyiia. Pe 'naa' ijngaa¹³naa' 'inlíi¹³ joon 'inlíi¹³gi taa¹³naa' tsaa² crúu¹³. Joon 'inlíi¹³gi ipoo²¹naa' inu¹ cwo¹ sinagogas tyii', icwoliⁿ'naa' cwo'øø²¹naa' la coon²¹ fuu²¹ lí' salín² 'ido.

³⁵ Coon¹³ la joon ili² tsaa² tyii' tya' jilaa²¹ jmi¹ 'e nigatuun²¹un tya' 'in tsá² tyú¹ 'in nigajngaa¹² tsá². lí² tsaa² tyii' tya' jileei²¹ 'in najúin¹ joon 'láa² 'wii²¹² coon¹³ Abel, 'in tsá² tyú¹ 'in gajngaa¹² ní² nifu, ca Zacarías, jón¹ Berequías, 'in gajngaa¹² tsá² Israel tyani cwo¹ lí' si² altar.

³⁶ 'E la ja²mo fuu²¹²uu' 'naa', jilaa²¹ 'elo lí² tsaa² tya' 'in tsá² seein²¹ nano.

Gaty²i Jesús xuu²¹².tsi 'wii²¹² tya' Jerusalén

Joon gajin²in Jesús:

37 —i'Áai²¹ xuui²¹²-tsii tyii' tsá² seen²¹ Jerusalén! Tsu nigajngaa¹²naa' 'in tsá² cwó² júu³ tyá² tya' Dios la mo jéei¹ joongi nigatyuu¹³naa' cuun²¹² 'in tsá² 'in gasii²¹in Dios tyan¹ júu³ tya'a. i'Áai gali'iin²¹²na ilicaan²¹naa' coon¹³ jna 'láai² naa¹³ la uncaain²¹ tui'yíia²¹² jóon¹on nu' cwáa¹a pe jo gali'iin²¹²naa'!

38 Pe nano nigatúu² Dios fuu²¹ goo²oo' joon lí² jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²naa'.

39 Tsu fuu²¹²uu' naa' jo máai¹³gii' jna no ca mi fó²oo': "Nicwaa¹³mo 'in nijó¹ no coon¹³ 'e sii²¹ Nā'nū¹u'."

24

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e ti li fūin²mo tsá² 'e cwo¹ fee¹ si² do

1 Joon gacwo'íi¹ Jesús 'e cwo¹ fee¹ do joon li nangaa¹³ 'yuu¹ fu¹ gangatyéen¹in tsá² tya' li ngóo¹o joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² jin²in xiiala 'ya²gi 'e cwo¹ do.

2 Pe Jesús gañii¹ jin²in:

—Jøø²øø' jilaa²¹ 'elo. 'E la ja²mo fuu²¹²uu' naa', Ce jiin¹³ coon²¹ cuun²¹² wa' iján²an sifúu¹gi do, i'iin²mo tsá² coonti.

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e lisá² 'láai² 'ii¹³ lí² la nu'gi i'iin² juncwii²¹

3 Joon gangaliin²mo fu moo²¹ sii²¹ Olivos. Joon do-o gacwó² Jesús jyon tsá² tya'a la 'oo²¹ yaai gatyaliin² li tyiin¹ Jesús joon gajin²in:

—'Ii²¹²'i fu²u jna'a líi¹³gi ilí² jilaa²¹ 'elo. ¿'Ee lí² ilisá² 'e line²e'le mi ñi²i joongi mi tí² i'iin² juncwii²¹?

4 Joon gajin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Jo cwo²oo' wa'a coon²¹ tsá² naa' tóo².

5 Tsu fúu¹mo 'in jalín² coon¹³ 'e sii²¹ jna ijin²in: "Jna-a Cristo joon, Dios gasii¹in jna' 'e jmáa³aa tiin¹³naa'." Joon icon²¹ 'in tsá² do tóo² tsá² fúu¹ 'áai¹.

6 Imoo²oo' ico² tsá² 'nii²¹ joon, inuu²uu' 'e faa²¹a tsá² tya' nii²¹ pe jo foo¹³naa' tsu jilaa²¹ 'elo 'ná¹ ilí², pe jo mo tí²gi li tyéi¹ mi lí² 'elo.

7 Tsu coon²¹ nación intúin¹in coon¹³ coon²¹ nación xii^a²¹, la joon jon fuu²¹ intúin¹in coon¹³ fuu²¹ xii^a²¹. Joon la caain²¹ lí² í² 'oo², joongi lí² í² jmoowúu¹ joon injøø²¹ 'wó² 'áai¹.

8 Pe coon¹³ la joon i'láa² 'wiin²¹² wúu¹ iní² tsá².

9 Joon ijaain²¹ tsá² 'naa' tyani tsaa²to² ijmee²¹ 'naa' joon ijngaa¹²mo 'inlii¹³. Joon ili'eei¹ jileei²¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'naa' 'wii¹³ cwáain¹ tyajna.

10 Joon mi ngú¹ joon fúu¹mo tsá² 'in tiu²mo jna joon ili'eei¹ tsaruu²¹, i'ñi¹i la jaain²¹ la jaain²¹.

11 Fúu¹mo tsá² tajuui²¹ ijaliin² jin²in 'e faa²¹a cwáain¹ tya' Dios joon icon²¹ tsá² tóo² fúu¹ 'áai¹.

12 Joon jo 'ee li iin²¹²gi tsaruu²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ tsu 'áai¹gi ilisá² jilaa²¹ 'e gó².

13 Pe jileei²¹ 'in jmá¹a taa²¹ ca li tyéi¹ itiin¹³mo 'i.

14 Joon ingí¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ icwó²o júu³ tyá² tya' xiiala ityu² Dios to² tsá² 'e iliñi² jileei²¹ tsá². Joon mi yuu¹ joon ityé¹mo.

15 Joon mi moo²oo' siin¹² li jo tí²i siin¹³in 'in un'lii³, siin¹³in li cwaai³ jiin¹³ lagi jin²in 'in tsá² Dañiel do 'in gacwó² júu³ tya' Dios la mo jéei¹ —cwo²øøi²¹-tsi 'in nuu¹un 'e júu³ lo—,

16 jileei²¹ 'naa' tsá² seen²¹ Judea 'ná¹ cwiin²¹in fu moo²¹.

17 Joon mi tí² jmá¹i²¹² joon wa téein¹ tsá² yu'u 'núu¹u jo¹ litiin¹ tsataai²¹² tsá² inuu tya'a 'e wó¹o tsá² 'e sá² tya'a.

18 Joon 'in jmoo¹o to² jee²¹² tyiia²¹ jo litiin¹ tsatyiiin¹ siin¹³in.

19 iFúu² 'in tsamí² tyéen¹in yuun²¹ mi tí² jmá¹i²¹² joon! iFúu² jon 'in tsamí² 'in nijéei¹ yuun²¹ cuu²¹ tuu²¹!

20 Míi¹³i' tyani Dios wa jo tsatiin¹³ cwiin²¹in mi tí² jiin²¹ cwí² si jmá¹i²¹² 'ii²¹ woo²¹ tsá² 'ee.

21 Tsu ilisá² goon²¹ wúu¹ ini²i tsá² 'e 'gøøi¹³gi 'áai¹ lagi nilisá² la jéei¹, 'gøøi¹³gi 'áai¹ jon lagi ilisá² mi li ciin²gi.

22 Joon wana jo tyuu¹³i Dios 'e ní² tsá² wúu¹ do jiin¹³ jaain²¹ jo taa²¹ 'e wúu¹ ní² tsá² do ilí² itiin¹³in. Pe tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios 'in nigatyii¹³in ityuu¹³mo 'e wúu¹ ini² tsá² do.

23 Tsu 'wii¹³ joon wana sii²¹i tsá² 'naa' jin²in: "Jøø²øø', no siin²¹ Cristo, 'in gasii¹in Dios 'e jmaa¹a tiin¹³ tsá²" si jin²in 'ee: "Jøø²øø', do-o siin²¹in", jo jai² cwoli²naa'.

24 Tsu iliseein²¹ tsá² 'in lí¹i la lí¹i: Cristo pe jo jo¹, iliseein²¹ jon tsá² ijin²in 'e lí¹i tsá² 'in cwó² júu³ tya' Dios pe jo jo¹. Joon 'in tsá² do ijmáa¹a lí² 'e coo¹³ 'áai¹ joon coon¹³ milagros tya'a icon²¹ tsá² tóo². Ca 'in nigatyii¹³in Dios 'iin²¹²in coon²¹ tóo² wu xu'u lí¹i.

25 Nigajmaa¹³oo' naa' júu³ jéei¹gi

26 tsu 'wii¹³ joon wa sii²¹i tsá² naa': "Do-o taain² lí² cwoo¹³ tyuun²¹ li jo 'in tsá² néei¹", jo cwoliin²naa' do, si wa jin²in tsá² sii²¹i naa' 'ee; "lo tyiin¹ 'in cristo do tsi inuu", jo jai² cwoliin²naa'.

27 Tsu mi cwéi¹na 'e li la li coon²¹ jí² cwaain¹ñá³ 'e jná² joo²¹ ca tí¹ li 'yeei²¹ ñi¹ joongi ca tí¹ li yooi¹³ ñi¹. La joon ilí² mi cwéei²na 'in Ruui²¹ Tsá².

28 Li raain¹ lí¹i²¹² do-o sicaain²¹ tuu¹ —jin² Jesús.

Xiiala ilí² mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

29 —Joon tsifu mi ngíi¹ 'e jmi²¹² 'e ní² tsá² wúu¹ do i'íi¹ nua²¹ li 'ii²¹ ñi¹ joon jo 'yíia²¹ sii²¹ sá²gi. Ixuu²¹mo náu¹ fu ñu¹fú² joon jilaa²¹ 'e sá² tya'cwii²¹ ilisi²i.

30 Joon iní² tsá² ya¹ juncwii²¹ li² 'e ti lí² jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá². Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ityi²i xuui²¹²-tsi joon iní²mo jna, 'in Ruui²¹ Tsá², goo²¹²oo jee²¹² jni¹i tya'cwii²¹ joon fee¹ 'ii²¹ i'óo³oo joon 'ya²gi áai¹ ijné²na.

31 Joon mi 'iin²in lúu¹ tá² liili¹ ityu³uu to² ángeles tyiia 'e tsauncaain²¹ jileei²¹ 'in gatiin¹³in, 'in néei¹ la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

32 Tyaan²aan¹ cwáain¹ 'e júu³ jmo¹o 'mó² cwarí³. Mo 'yeei²¹ 'ni²¹² sii²¹ tya'a joon ni¹³mo '3 tya'a joon ñii²¹oo²¹ 'e ti li tí² jii²¹ 'yíia²¹.

33 Coon¹³ la joon jon mi moo²oo' ngíi¹ jilaa²¹ 'e gafuu²¹²uu 'naa' lí² iní²i' la joon 'e ti li tyé¹mo juncwii²¹.

34 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', Jilaa²¹ 'elo ilí² la jéé¹gi ijúuin² 'in tsá² taain²¹² nicwoo¹³ juncwii²¹.

35 Iyuu¹³mo ya' juncwii²¹ coon¹³ ni'wó² pe jii¹³ coon²¹ júu³ tyiia wa jo tsatiin¹³ ilí².

36 'Pe jo 'in ñi² jii¹³ jaain²¹ 'ee 'ii²¹ si 'ee jmi²¹² 'ee ijó¹ 'ido. 'In ángeles néei¹ ñu¹fú² jo ñii¹i, jon'gi ñi¹ jon 'in Ruui²¹ Tsá² do. Jii¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹ ñii¹i.

37 La gajmaa¹ tsá² mo galiseein²¹ Noé la joon jon ilí² mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá².

38 Mo galiseein²¹ Noé la nu'gi ijó¹ jmi¹ 'in tsá² seen²¹ yíia¹³ joon²¹ taain²¹² 'uun²¹, gøø¹²¹ø, joon cui²cwoo²¹o joon cuu¹³mo cwoo²¹o jón¹on jon ca jmi²¹² mo ngataai² Noé coon¹³ familia tya'a tsi arca do.

39 Jo gaunjii²in 'in tsá² do ca mo gangó¹ jmi¹ áai¹ joon nigajúun¹mo jilee²¹mo.

40 Joon mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá², gáí¹ 'in taain²¹² jee²¹² tyiia²¹ joon jaan²¹mo 'in tøø¹ø joon 'in jaain²¹ do injaan²¹o do-o.

41 Joon gáí¹ tsami² 'in taai² tsí¹, joon jaan²¹mo 'in tøø¹ø jaain²¹gi 'in ján².

42 'Cwoseen²¹naa' tsá² 'in ñii²¹²-tsi tsa jo ñi² 'naa' 'ee 'ii²¹ ijó¹ Ña'ñu¹u.

43 Tsa ñi² 'naa' wana niliñi² jaain²¹ fii²¹² 'ná¹ 'ee 'ii²¹ ijó¹ jaain²¹ 'uun²¹mo 'woo¹ li²o jmo¹o jo cwó¹ tsataai² 'in 'uun²¹ do.

44 Tsa 'wii¹³ joon 'ná¹ niná¹ tyá² tyii¹ tsa mo jo 'in 'i¹-tsi ijó¹ Ruui²¹ Tsá² coon²¹ 'in cwéi¹ la no-o —jin² Jesús.

Lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyúí¹ coon¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in gó²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

45 —Wa tyu² jaain²¹ ñi¹fii²¹² to² jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e cwo¹ 'in catyaaí² do 'i

'e dø²ø mi ti 'ii²¹ 'e dø² tsá², ¿'ee ijmo¹o jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyúí¹ joon 'in øøi²¹-tsi? 46 Jløø¹³mo 'in tsa'leei¹³ do wa tyee¹i ñi¹fii²¹²i nigajmaa¹ jaain¹³ la to² nigatyu^{2u} 'ido.

47 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in ñi¹fii²¹² do icwo¹ 'in tsa'leei¹³ tyúí¹ do 'e tyu² to² jilaa²¹ 'e 'oo¹o.

48 Pe wana 'in tsa'leei¹³ do 'in gó² 'ii joon in'i¹-tsi 'e ili²¹² mogi ñi¹fii²¹²i

49 joon i'láa² 'wii²¹² jmee²¹mo 'in catyaaí² do joon 'in 'uun²¹un dø¹ø coon¹³ tsá² 'iin¹.

50 Pe xa coon²¹ jmi²¹² mo jo gajéen¹ ni 'in ñi¹fii²¹²i do, jmi²¹² joon gacwéé¹mo 'ido.

51 Joon i'e² 'e 'ido 'ii wúu¹ áai¹gi. Ipi²in 'in ñi¹fii²¹² do 'ii li taai²¹² 'in sisi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmo¹o. Joon do-o ityi²o lixuu²¹²-tsi áai¹ joon icuu²¹ moojóon¹on —jin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a.

25

Lawa dyéí¹ simí²

1 Faa²¹gi Jesús jin²in:

—Joon 'e tyu² Dios to² tsá² li la líi¹ dyéí¹ simí² 'in ngalín² li cui² cwoo²¹o tsá². Joon la jaain²¹ 'in simí² do tyaan¹an jmaai² coon²¹ candi³ li si¹o² aceite 'e coo²¹. Itsalín² tsajéen¹in 'in tsá² cui² cwoo²¹o do.

2 Pe 'néei² 'in simí² do jo tsáa¹-tsi pe 'in 'ñéi² do ñii²mo-tsi áai¹.

3 'In 'néei² 'in jo tsáa¹-tsi do tyaan¹an candi³ tya'a pe jo 'e aceite nityaan¹gi líi².

4 'In 'néei² do ñii²gi-tsi áai¹ tyaan¹an candi³ tya'a joon tyaan¹gi-xu aceite 'e líi¹gi-xu.

5 Pe gali¹ii²¹²mo 'in tsá² cui² cwoo²¹o do joon gatsá² jalicwúu²¹ jilee²¹mo. Joon gacwúu²mota.

6 Joon mo gati² tyianúu¹ joon ganúu²un ga'oo¹o tsá² jin²in: “Woo²¹naa', cwoun-jii¹naa' tsa no-o ni jalín² 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹o do.”

7 Joon garoon¹o jileei²¹ do gatyaa¹ tyé² candi³ tya'a.

8 Joon 'in 'néei² 'in jo tsáa¹-tsi jin²in sii²¹i 'in catyaaí² do: “Láa¹³ 'guu¹u candi³ tyii¹i, cwó²xuu¹ aceite tyii¹ 'ná²a'a.”

9 Pe 'e catyaaí² do gañii¹i jin²in: “Esa lí² tsa jo líin² 'elo tyiina'a. Cwolin²naa' li 'ni¹i, joon ló²xuu¹ 'e tyii¹.”

10 Pe la ii²¹² ngalín² ngalá¹ aceite tya'a do gatyalín² 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹o do. Joon 'in simí² 'in naná¹ tyú² tya'a gangatáa²i inuu coon¹³ 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹o do. Joon gajni¹o 'ooca'nú¹ do.

11 Mi yuui¹³ joon gatyalín² 'in simí² catyaaí² do gajin²in: “i'Náa¹ 'ooca'nú¹ lo tsa-tai²¹² fu tsi!”

12 Pe 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹o gañii¹i: “E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' jo cwii³na 'naa'.”

13 Joon gajin² Jesús s^h21ⁱ 'in tsá² do:

—Cwoseen²¹ naa' ñi²-oo' tsu jo ñi²i' 'ee jm^h21² si' 'ee 'ii²¹ 'ee mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá².

Júu³ cwáain¹ 'e ga'e²e Jesús tsá² tya' cuu² 'e 'oo¹o tsá²

14 "E tya² Dios to² tsá² 'e li la líi¹ jaain²¹ tsá² 'e ti li cwo^h1¹ fuu²¹ goo¹o joon gatø²ø tsa'leei¹³ tya'a gacwo¹o cuu².

15 Jaain²¹ gacwo¹o 'ná² mil cuu² joon 'in jaain²¹ dogi gacwo¹o tún² mil. 'In li gatí² gaai²¹ do gacwo¹o coon²¹ mil cuu². Gacwo¹o la jaain²¹ jiin¹³ la lí¹ líi¹ 'ido jmaa¹ a to². Mo ngayuu¹³ joon ngoo²¹o 'in tsá² fii²¹² cuu² do li wíin².

16 Joon 'in tsa'leei¹³ do 'in ga'ii²¹ 'ná² mil cuu² galó¹ 'e 'n^hii¹ coon¹³ cuu² do joon gauntsi¹ 'ná² mil tya'a.

17 La joon jon 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² do gauntsi¹ jon tún² mil.

18 Pe 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do joon gangó¹on gangataan¹an nu' wó²edo.

19 Wó²xu ningó¹ mo gatyei² fii²¹² cuu² do. Joon gajmaa¹³a cwáain¹ coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹o cuu² do.

20 Nifu gatyia¹ 'in gacwo¹o 'ná² mil cuu² do joon gajon²on 'ido 'e 'ná² mil 'e gauntsi¹ 'ido. Joon gajin²in s^h21ⁱ fii²¹²i: "Ñi'fii²¹i, gacwo¹³o jna 'ná² mil cuu² joon saan¹³an 'ná² mil-gi 'e gali²i gauntsi¹."

21 Joon fii²¹² do gajin²in: "Tyá²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nu, jo cu²-tsii coon¹³ 'nu. Joon tsu 'wii¹³ gajmaa²¹a røø²¹ coon¹³ 'e xu gacwo³oo 'nu icwo³oo 'nu líi¹gi. Ngii²¹² fu li tyúin¹³na joon jmaa²¹a jløø³u coon¹³ jna."

22 Mo ngayuu¹³ joon gatyia¹ 'in tsa'leei¹³ li gatí² gáí² 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² joon gajin²in s^h21ⁱ fii²¹² do: "Ñi'fii²¹i, gacwo¹³o jna tún² mil cuu² joon saan¹³an tún² mil-gi 'e gali²i gauntsi¹."

23 Ñi'fii²¹² gajin²in s^h21ⁱ 'ido: "Tyá²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nu, jo cu²-tsii coon¹³ 'nu. Joon tsu 'wii¹³ gajmaa²¹a røø²¹ coon¹³ 'e xu gacwo³oo 'nu icwo³oo 'nu líi¹gi. Ngii²¹² li tyúin¹³na joon jmaa²¹a jløø³u coon¹³ jna."

24 Pe mo gatyia¹ 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do. Joon gajin²in s^h21ⁱ ñi'fii²¹²i: "Ñi'fii²¹²i, ñi²oo 'e jaain²¹ tsá² 'wa²-tsi 'nu. Wuu²u cwuu²¹ li jo gajñi²i joongi coon²¹on li jo 'ee to² gajmaa²¹a.

25 Tsu 'wii¹³ joon gafoo¹³mo joon gato¹oo 'e cuu² do nu' wó². Lo ná¹ 'e gatí²u."

26 Joon gañii¹ 'in ñi'fii²¹² do gajin²in: "Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nu, fu²mo 'nu. Nañi²o'o 'e wúu³na cwuu²¹ li jo gajñi²i joon cóon¹³oon li jo 'ee to² gajmaa³aa.

27 Tsu 'wii¹³ joon wa mo gata²a cuu² li cwáain² tsi¹ joon lisá² líi¹gi tyiia."

28 Joon gajin²in fii²¹² cuu² s^h21ⁱ 'in tsá² téein² do: "Tyí² 'e coon²¹ mil cuu² do joon cwo²oo' 'in 'oo¹o dyá² mil do.

29 Tsu 'in 'oo¹o láai²gi iñi²i ca sái¹ tya'a, pe 'iin 'in jo 'e 'oo¹o 'e woo¹gi 'e xu 'e 'oo¹o do.

30 Joon 'in tsa'leei¹³ 'in jo 'e to² 'in³ pii²naa' fu caluu li nuu²¹ joon do-o ityi²i 'áai¹ joongi icuu²¹i moojóon¹on", jin² røø¹³ do —jin² Jesús.

Mi jó¹ Jesús ijmáa¹a 'ii²¹ tya' tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

31 —Joon mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá² ijó¹ lawa Røø¹i tyiin¹ li silii²¹² 'ya²gi 'áai¹ joon la cu² lí¹ li tyúin¹in do inéi¹ ángeles tya'a.

32 Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ilicaain²¹ tyani¹i. Joon 'in Røø¹³ do injmáa¹a tún² poo²¹² 'in tsá² do. Injmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in 'aa¹ joo'saa²¹, ijmáa¹a coon²¹ 'in joo'saa²¹ coon¹³ 'in joo²¹ chivo

33 Joon isiin¹³in 'in joo'saa²¹ do lí¹ caai²¹ tsáa¹ joon 'in joo²¹ chivo do-gi isiin¹³in lí¹ caai²¹ tooi²¹².

34 Joon 'in Røø¹³ Tsá² do ijin²in s^h21ⁱ 'in téein² lí¹ cwoo²¹o tsáa¹ do: "Ñilíin²naa' jileei²¹ 'naa' 'in nigancwaa¹³ Ñu³uu. Ngii²¹²naa' li tyu² Dios to² li naná¹ tyá² tyi'naa' ca mo garón² juncwii²¹.

35 Tsu mo gatsá² un'áa³na, 'naa' gacwo²oo' jna 'e gagø¹øø, la joon jon mo gatsá² unjm^h21^{na}, 'naa' a jon gacwo²oo' jna 'e gagu¹uu. Joon mo gangi³h 'e jo cwí²naa' jna gatee²oo' jna inuu tyii.

36 Joon mo gangi³h jo sin³in sá² gacwo²oo' jna. Joon mo galitsaa¹³aa gañifee¹³mo' jna. Joon mo 'ú³uu 'nañi³ ñijøø²¹²mo' jna jon."

37 Joon 'in tsá² tyú¹ 'in téein² lí¹ cwoo²¹o Røø¹³ do tsáa¹ ijin²in: "Ña'ñu¹'u, ðii³gi ganee²¹²na'a 'nu 'e un'aa²u'u joon gacwo¹³o 'nu 'e gatye²e? Joon, ðii³gi ganee²¹²na'a 'nu 'e unjm^h21^u 'nu 'e gacwo¹³o 'nu 'e gaa'in²in?

38 La joon jon, ðii³gi ganee²¹²na'a 'nu 'e jo cwii¹na'a 'nu joon gatee²e 'nu fu tyii¹ si jo siin²¹in 'oo²¹o 'ee joon gacwo¹³o 'nu siin²¹in?

39 ðii³gi jon nugalitsaa¹³ 'nu si ni'u²u 'nañi³ 'ee 'e ningafee¹³na'a 'nu?"

40 Joon iñi¹ 'in Røø¹³ do: "E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa, doñi¹ee 'e tyá² 'e nigajmaa²aa' tya' ruu²¹na, xufiin¹³, 'in wéei¹gi, lawa'a gajmaa²aa' tyiia", gajin² Røø¹³ do.

41 Joon injin² 'in Røø¹³ do s^h21ⁱ 'in tsá² téein² lí¹ cwoo²¹o tooin²¹²: "Jeen¹³naa' coon¹³ jna jileei²¹ 'in 'eei¹ Dios. Cwolin²naa' lí¹ i²¹ li nigatya²a Dios tyá² tya' 'in 'lii³ coon¹³ 'ii¹³ tya'a lí¹ coo²¹ jí² coon²¹ tøø²mo jon.

42 Gatsá² un'áa³na pe 'naa' jo 'ee gacwo¹oo' jna joon gatsá² unjm^h21^{na} jon'gi 'e joon gacwo²oo' jna jon.

⁴³ Joon mo gangi³h 'e jo cwii²naa' jna pe 'naa'gii' jo gatee²ee' jna fu inuu tyii'. Gali³naa³aa sin³in pe 'naa' jo 'ee gacwo³oo' jna. Galitsaa¹³aa joongi ga'u²¹uu²¹uu²¹ 'nañi³ pe 'naa'gii' jo 'ee ñifee¹³naa' jna."

⁴⁴ Joon 'in tsá² do injin²in: "Ña'ñu¹u', çliigi ganee²¹²naa' nu' 'e un'aa²u' si 'e unjmii²¹u'un 'ee si gangi¹¹i 'e jo cwii²naa' nu' si jo siin²¹in sá²'ee, si tsaa¹³a 'ee si ga'u²u' nuñi³'ee joon jo gauncoon¹³ jna'a nu'?"

⁴⁵ Joon iní¹i 'in Røøi¹³ do: "E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹ee 'e tyú² 'e jo nigajmaa²aa' tya' 'in tsá² 'wéei¹ lo lawa'a jo 'ee tyú² gajmaa²aa' tya' jna-a jon."

⁴⁶ Joon 'in gó² do itsalín² li ní²i wúu¹ coon²¹ tøø²mo joon 'in tsá² tyú¹i do tsataa¹ li seen²¹ tyú² coon²¹ tøø²mo.

26

Cwó² tsá² júu³ ruu²¹i xiiala ili² li³i; Jesús

¹ Joon mo gatséi¹ faa²¹a Jesús 'e júu³ lo gajin²in sii²¹i tsá² tya'a:

² —Niñi²oo' jee²¹² tún² jmii²¹² iti² jmii²¹² cwaá²¹ jmii²¹² 'e unsií²¹ tsá² Israel, pascua. Joon ijaan²¹mo tsá² jna, 'e líi¹na Ruu²¹na Tsá², itéen¹in tsá² jna tsaa¹ crúu¹³.

³ Joon 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel gauncaain²¹ yaai tyani 'nú¹ li tyiin¹ Caifás 'in tyú² to² nifu tya' untsá² do.

⁴ Joon do-o gasii²i xiiala ijmáa¹ a insaan¹an Jesús coon¹³ júu³ tajuu²¹ joon iŋga²mo 'ido.

⁵ —Pe jo lí² jee²¹² jmii²¹² jee²¹² —gajin²in— tsu ito² tsá² mii¹³ 'áai¹.

Jaain²¹ tsamí² gaduu¹u jmii²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

⁶ Joon la 'ii²¹² taain¹ Jesús fuu²¹ Betania tyiin¹in tya' Simón, 'in nigacón² jmoowúu¹ 'e jgøø²¹ tya'a.

⁷ Joon ga'í²i jaain²¹ tsamí² 'in tyán¹an coon²¹ si² li cuun²¹² alabastro si²o² jmii²¹ jmafuu²¹. Joon 'e jmii²¹ jmafuu²¹ do 'áai¹ tyiin¹ cuu². Ga'í² 'in tsamí² do tya' Simón. Joon la jee²¹² tyiin¹ Jesús li si² mesa joon ga'ee²e 'in tsamí² do 'e jmii²¹ jmafuu²¹ do yu' tyi² Jesús.

⁸ Joon mo gani² tsá² tya' Jesús 'elo gatsá² 'nii²¹-tsi gajin²in:

—Ç'Ee gali²i 'e un'ii¹i 'in tsamí² no 'e jmii²¹ jmafuu²¹ no?

⁹ Lí²-i tsa'nii²¹i' no, líi¹ inciin¹ 'e no. Joon lí²-i cwøø¹³o' tsá² tañii².

¹⁰ Joon mo galili³i Jesús xiiala sii²i 'ido joon gajin²in:

—Ç'Ee lí' untyí² 'naa' 'in tsamí² lo? 'E nigajmaa¹ a no 'e tyú²-u no tyiia.

¹¹ Coon²¹ tøø²mo taan²¹²naa' coon¹³ 'in tañii² pe jna jo tyiin¹³na jee²¹² 'naa' coon²¹ tøø².

¹² 'A nisuun¹un 'in tsamí² no 'e jmii²¹ jmafuu²¹ lo tyiia lawa 'e tyaa¹ tyú² 'e ti lí 'á¹moo.

¹³ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia¹ la 'úui¹ juncwii²¹ 'e cwó¹ tsá² júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² joongi ityá²a tsá² júu³ la lí' 'e gajmaa¹ a 'in tsamí² lo. Joon iti²-tsi tsá² 'ii —jin² Jesús

Gajmaa¹ a Judas júu³ røø²¹ coon¹³ tsá² i'nii¹ Jesús

¹⁴ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in dyatooín¹ tsá² tya' Jesús, 'in sii²¹ Judas Iscariote, gangó¹o ngafee¹³i 'in tyu² to² tya' untsá²

¹⁵ joon gajin²in:

—ÇXiati cuu² cwøø²oo' wa' jaan¹³na Jesús do tyii'?

Joon 'in tsá² do gacwo¹o Judas dyadya¹ cuu² cwataa²¹.

¹⁶ Joon tsifu joon ga'láa² Judas 'wii²¹² 'noo¹o xiiala lí² jaan²¹in Jesús.

Mo gagøø²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a lí gatséi¹

¹⁷ Joon mo ga'láa² 'wii²¹² jmii²¹² coon²¹ tya' 'e jmii²¹² gatí² do mo gøø²¹ tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian³ jeei¹, 'in tsá² tya' Jesús gangatyéen¹in lí tyiin¹ Jesús joon gaunngii¹i:

—ÇXiia 'iin²¹²u'un ityaa²¹a' a tyú² ityee²e' tya' jmii²¹² pascua lo?

¹⁸ Joon gañii¹i:

—Cwólín²naa' lí náa¹ fuu²¹ no joon cwosii¹³duu' jaain²¹ tsá² tyiin¹ do joon fú²uu': "Tifó² tyi' jin²in: 'E ti lí tít² 'ii²¹ tya'a joon fu tyi' 'iin²¹²in jmaa¹³a jmii²¹² pascua coon¹³ tsá² tya'a."

¹⁹ Joon 'in tsá² tya' Jesús do gajmaa¹ a la to² tyu²u joon gatya¹ tyú² idø¹² tya' jmii²¹² pascua do.

²⁰ Joon mo canuu²¹ jmii²¹² joon nanéei¹ Jesús coon¹³ dyatooín¹ tsá² tya'a idø¹².

²¹ Joon la jee²¹² lí néei¹ gøø²¹o gajin²in Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jmoo²¹ joon jaain²¹ jee²¹² 'naa' in'nii¹³naa' jna².

²² Joon tsifu joon gajmaa¹ a tsá² tya'a fa¹³ 'áai¹. Joon garóon²on tí' jaain²¹ tí' jaain²¹ gaunngii¹i Jesús:

—Ña'ñu¹u', çti jna-a 'i'?

²³ Joon gañii¹i Jesús gajin²in:

—'In tyé²e'e coon²¹ wúu¹ coon¹³, 'i-i 'i in'nii¹ jna.

²⁴ Ná¹-a tsín¹ jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'in Ruui²¹ Tsá² pe ifúu² 'in ní¹i Ruui²¹ Tsá² do. Tyú²gi tya'a wa mo'o jo galiseen²¹mo.

²⁵ Joon Judas, 'in tí lí ní¹i 'ii, gajin²in sii²¹i Jesús:

—Tifo² tyi', çti jna-a 'i'?

Joon Jesús gañii¹i gasii²¹i Judas jin²in:

—Jiin¹³ la joon niga¹-'o'o 'nñ.

26 Joon la jee²¹² gøø²¹²ø gatii²¹²; Jesús coon²¹ 'iini¹, gacwo¹o 'maai¹³ Dios, joon gajmaa¹a jmai²xu jee²¹² tsá² tya'a joon gajin²in:

—Tye²ee', tsu la li ngu¹ taan²moo lo.

27 Mo ngayuui¹³ joon gatii²¹²; coon²¹ po³xu li si¹o jmi³ wuunjøø³ joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios. Mo ngayuui¹³ joon gacwo¹o tsá² tya'a gajin²in:

—Iin²¹iin¹ 'elo jileei²¹ 'naa',

28 tsu 'e li la li jmi¹ 'øø³moo lo 'e ti li tán¹an joon coon¹³ 'elo itsin¹ 'e júu³ 'múui². Joon 'e jmi¹ 'øø³na itán¹an lo i'iin² tsaa² tya' tsá² fúui¹.

29 Pe fuu²¹²uu 'naa' jo 'e i'né³e'gi' caain²¹ 'e jmi³ wuunjøø³ lo coon¹³ 'naa' ca mi ti jmi²¹² ityu² Nū³uu tó² tsá², joon jmi²¹² joon i'né³e' tún¹ coon¹³ 'naa'.

Jmo² Jesús júu³ Tú³ 'e ijin²in 'e jo cwii¹in Jesús

30 Joon mo ngayuui¹³ ga'øø¹ø coon²¹ Salmo joon ngaliin²mo coon¹³ tsá² tya'a fu yu¹ moo²¹ Olivos.

31 Joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a do:

—'E 'woo¹ no jilee²¹naa' ixé¹mo-'oo' coon¹³ jna tsu ni jí² tya' Dios 'e jin²in: "Jingaa¹²moo 'in 'aa'i joo'saa²¹ joon ixé²i joo'saa²¹ tya'a."

32 Pe mi yuui¹³ injma¹ a Dios injiin¹in jna iní³ii jé¹e¹³gi lagi 'naa' fu li sii²¹ Galilea.

33 Pe jin² Tú³ gafi¹i:

—Xufin¹³ jileei²¹ 'in catyaa² no ixé²i-tsi coon¹³ 'na pe jna lo jo jmi²¹² xé²i-tsi coon¹³ 'na.

34 Pe Jesús gajin²in gasii²¹ Tú³ do:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'na, 'ni¹ naa¹³ ifoo¹³o 'e jo cwii¹un jna la na'gi i'oo¹o tuuitsá².

35 Pe Tú³ do-gi gajin²in tún¹:

—Xufin¹³ júun³moo coon¹³ 'na pe jo fo³oo wa'a jo cwii¹na 'na.

Joon la joon jon gajin² 'in catyaa² do jon.

Faa²¹a Jesús júu³ tyú² fu li sii²¹ Getsemani

36 Joon gatyaliin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ li sii²¹ Getsemani joon Jesús gajin²in:

—Ni²duu¹ lo la 'ii²¹² ní³ii nifo³oo júu³ tyú² li'do.

37 Joon gajé¹mo Tú³ coon¹³ 'in gáí¹ jón¹ Zebedeo ngaliin² coon¹³. Joon Jesús gatsá² goon²¹ 'e fa¹³ lí²i 'áai¹ joongi gajmaa¹a cu²-tsi 'íi'a 'áai¹.

38 Joon gajin²in:

—'E fa¹³ 'e seen²na lo 'e li'i ijúun²moo. Ján²duu¹ lo joon jmaa²aa' lí²ii' coon¹³ jna.

39 Joon gangó¹o Jesús capi³ nifugixu joon gatyii²a li' ri¹ii²in ni 'wó² gamii⁴i tyani Dios jin²in:

—Nū³, wa xu⁴ lí² 'e jo móo³oo ilí²no pe jo cwoli² jii¹³ la 'iin²¹² jna, cwoli² jii¹³ la 'iin²¹² 'nū⁴.

40 Joon ganga²mo tún¹ fu li né¹i 'in gaai²¹ tsá² tya'a joon natee¹³ 'ido cwuu²¹mo. Joon gajin²in sii²¹; Tú³:

—¿Ti jo nilii¹ 'naa' 'e jo cwuu²¹naa' coon¹³ jna coon²¹ hora?

41 Jmaa²aa' lí²ii' joon faa²aa' júu³ tyú² 'e jo xu²¹naa' ja'cwoo²¹ 'in 'lii³. 'E la ja²mo 'i¹-tsi tsá² jmaa¹a 'e tyú² pe² ngu¹ taain²¹² jo cwo¹.

42 Gangó¹ Jesús tún¹ ngafee¹³; Dios jin²in: —Nū³, wana jo lí² 'e cuu¹³u imóo³oo wúu¹ no pe cwoli² jii¹³ la niga¹-i-'o-o² 'nū.

43 Joon ganga²mo tún¹ joon, joon natee¹³ 'ido cwuu²¹mo tún¹ tsu 'áai¹ jii¹ unni¹i.

44 Joon jo gatø²gi 'ido gango¹o tún¹ ngafaa¹²a júu³ tyú² li gati² 'ni¹ naa¹³ do. Gajin²in la nigajin² do tún¹.

45 Joon ganga²mo tún¹ li tee¹i 'in gaai²¹ tsá² tya' do joon gajin²in:

—Cwocwu²¹mogii¹, cwo¹ii¹xu 'wó²oo'.

Tsu gati² 'ii²¹ ijaain¹ tsá² 'in Ruui²¹ Tsá² ja'cwoo²¹o 'in tsá² røøi²¹ tsaa².

46 Raan²¹naa' no, moo²¹o' tsu no-o nijó¹ 'in 'ni¹i jna do.

Joon itø² tsá² Jesús 'e si'ñú¹mo

47 La jee²¹² faa²¹gi Jesús siin¹³in gatyía¹

Judas, 'in lí¹i tsá² tya'a jee²¹² 'in dyatooi¹ do, coon¹³ tsá² fúui¹ líi¹. Joon 'in tsá² do tyaan¹an ní³ espadas tyaan¹an jon 'no¹³ mó² gatyaliin² to² gatyú² 'in tsá² tyu² to² untsá² coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel.

48 Joon Judas do, 'in i'ni¹i Jesús, ni gasii²¹ júu³ coon¹³ 'in tsá² do xiiala lí² ijmáa¹a gajin²in:

—'In jun³uun caain²¹ ju² 'ii do. 'I-i 'in saan¹³naa'.

49 Joon gangatyéen¹in li siin¹² Jesús joon gajin²in:

—'Aa²¹²mo'o, tifo² tyi¹!

Joon gajun²un caain²¹ ju² 'ido.

50 Jesús gafi¹i:

—Ru¹u, 'e'ee to² ñi²i?

Joon tsifu joon gasan²mo 'in tsá² do Jesús joon gatøø²o 'ido si'ñú¹mo.

51 Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² tya'a do gasø²ø ñi³ tya'a joon gatyú²u cataain²¹² loocwoó¹o jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' 'in tyu² to² tya' untsá² nifu.

52 Pe Jesús gajin²in sii²¹ 'ido:

—Taan¹ ñi³ tyi¹ tsi 'ná¹ tya'a. Tsu jileei²¹ 'in ingaa¹² tsá² coon¹³ ñi³ coon¹³ ñi³-i jon ijúun²in.

53 ¿Ti jo ñi²i, lí²-i fuu²¹² jna Nū³uu joon 'ii tsifu insii¹in setenta mil ángeles iun¹øø¹i jna?

54 Pe wa'a lí² la joon, ¿xiiala itsin¹ jii¹³ la jin² ni jí² tya' Dios, xiala 'ná¹ ilí²?

55 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² fúui¹ do:

—¿'Ee li' ñiliin²naa' saan¹³aan¹ 'no³ mó² coon¹³ ñi³ itøø² jna lawa jaain²¹ uun²¹? Tsu la coon²¹ jmi²¹² tyiin¹na inu⁴ cwo¹

fee¹ do 'e³ee 'naa' júu³ tyá² joon jo mo gaseen²¹naa' jna.

⁵⁶ Pe la lo-o gali² 'e gatsín¹ júu³ tya' Dios 'e gataan¹an ni mo'jí² 'in tsá² cwo¹ júu³ tya' Dios la mo jééi¹.

Joon 'in tsá² tya' Jesús do gacwiin¹o gatiu²mo Jesús 'ña'a do.

Jesús nasiin¹in tyani jileei¹³ 'in tyu² to² tya' tsá² Israel

⁵⁷ Joon 'in tsá² fúu¹ do 'in gasain² Jesús joon gangajaa²¹² ni'i 'ido tyani Caifás, 'i-i 'in nifu 'in tyu² to² tya' untsá². Joon do-o nisicaain²¹ tsacøøi¹³ coon¹³ tifo² tya' ley.

⁵⁸ Pe Tú³ do gangaa¹³i cín²mo caluu do joon gatye¹³i; tya'i tyi¹ li si² 'nú¹ li nééi¹ 'in tyu² to² nifu do. Joon do-o gacwo² Tú³ caluu do coon¹³ 'in 'ii¹³ tya' 'in tsá² tyu² to² do. 'E 'iin²¹²in jøø² xiiala itsangii¹ Jesús.

⁵⁹ Joon 'in tyu² to² tya' untsá² do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa²gi 'in tyu² to², 'in sii²¹ Junta Suprema, ga'noo¹on 'ee tsaa² ilijmaa¹a tya' Jesús, fiin¹³ coon¹³ júu³ tajuu²¹ joon ilí² jnga¹ni 'ido.

⁶⁰ Pe jo 'ee tsaa² tya' Jesús gatsaa¹a jiiin¹³ coon²¹ joongi líl¹ fúu¹ tsá² taai² jmoo¹o júu³ tajuu²¹. Pe mo ga'yá² gatsín¹ garoon¹on gáí¹ tajuu²¹,

⁶¹ 'in gajin²in:

—Niganuu²¹u'u jii² 'in tsañuu¹ no: "Jna-a lí² fiin¹na 'e cwo¹ fee¹ tya' Dios no, joon jee²¹² ni¹ jmii²¹² lí² jmaa¹³aa tún¹."

⁶² Joon 'in nifu 'in tyu² to² jee²¹² untsá² garoon¹on, joon gajin²in sii²¹²i Jesús:

—¿Ti jo ngii²i coonti? ¿'Ee 'e tsaa² jmoo¹o 'in tsá² no tyi¹?

⁶³ Pe Jesús-gi gajaan¹an tii². Joon 'in nifu 'in tyu² to² jee²¹² untsá² do gajin²in tún¹ gasii²¹²i Jesús:

—Tyani Dios, 'in jiiin¹, sii¹³ jna'a, ¿ti 'nu-u Cristo Joon¹ Dios?

⁶⁴ Joon Jesús gañii¹ gajin²in:

—'Ii-gi jna jiiin¹³ la foo²¹ 'nu. Joongi fuu²¹²uu 'naa' imoo²oo' 'in Ruui²¹ Tsá² tyíin¹in lí² cwo²¹o Dios tsáa¹. Joon 'in Dios do lí² jmaa¹a jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in. Imoo²oo' 'in Ruui²¹ Tsá² do ijó¹ jee²¹² jni¹ tya'cwii²¹.

⁶⁵ Joon Caifás do ga'gii¹ siin¹³in joon gajin²in:

—'In tsañuu¹ lo nigafaa²¹a 'e lawa Dios 'ii. Jo 'néi¹-gi tsá² 'in jmá¹ júu³ røø²¹. Jileei²¹ 'naa' niganuu¹³uu' jilaa²¹ júu³ gó² 'e gafaa²¹a.

⁶⁶ ¿Xiagi la 'i¹-oo' naa'?

Joon 'in tsá² nééi¹ do gajin²in:

—'Ná¹ jún²mo 'ino 'wii¹³ tsaa² tya'a.

⁶⁷ Joon ga'ñii¹ 'in tsá² do ni² Jesús joongi gajmee²¹mo 'ido joongi gajnáa¹ ni² Jesús.

⁶⁸ Joon gajin²in 'in tsá² do:

—'Ñu-u líi¹u'u Cristo 'in gasiin¹ Dios, laa¹³ jmaa²¹a júu³, ¿'iini gatyuun¹ 'in 'nu?

Jo 'iin²¹²in Tú³ jmaa¹a júu³ 'e cwii¹in Jesús

⁶⁹ Joon la jee²¹² siin¹² Jesús tyani 'in tsá² do Tú³-gi tyíin¹in fu caluu tya'i tyi¹. Joon jaain²¹ 'yiaa²¹² 'in jmoo¹o 'e gø² Caifás do gangatyéen¹in lí² tyíin¹ Tú³ joon gajin² 'in tsam² do:

—'Nu jon 'in ngi¹ coon¹³ Jesús 'in jø² Galilea.

⁷⁰ Pe Tú³ do-gi jo garøø¹i tyani 'in tsá² fúu¹ nééi¹ do, gajin²in:

—Jo ñi³ii 'ee 'e foo²¹¹o no.

⁷¹ Joon gajeein²¹ gixu Tú³ lí² tyíin¹in do joon gangø¹ tyan'gixu lí² tyi³ 'oo² 'yá² lí² 'wooi²¹ tsá². Joon jaain²¹gi 'in gangaa¹ 'ii joon gasii²¹ 'in tééin² do:

—'In tsañuu¹ no ngii¹o 'ino jon coon¹³ Jesús tsá² Nazaret.

⁷² Joon xiiá²¹gi tún¹ jo garøø¹i Tú³ tún¹ ga'i¹i Dios gajin²in:

—Jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no.

⁷³ Joon xuu lí¹ii²¹²xu joon mo gangatyéen¹in 'in nééi¹ do lí² siin¹² Tú³ joon gajin²in:

—'E la ja²mo, 'nu líi¹u'u jaain²¹ jee²¹² 'ino tsu no lí² la faa²¹ 'ido-o foo²¹ 'nu.

⁷⁴ Joon 'láa² Tú³ 'wii²¹² ga'i¹i Dios jin²in:

—Wa jo fo³oo 'e la jai² ijmee²¹mo Dios jna, jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no.

Joon tsifu joon ga'oo¹o jaain²¹ tuuitsáa².

⁷⁵ Joon gati²-tsi Tú³ jiiin¹³ la nigajin² Jesús gasii²¹i 'ii mo gajin²in: "La nu'gi i'óo¹o tuuitsáa², 'ni¹ naa¹³ nifaa¹³a 'e jo cwii¹u'u jna." Joon mo gati²-tsi Tú³ 'e júu³ do gacwo¹u'u fu jee²¹² 'ná¹ joon gatyí²o xuui²¹²-tsi 'áai¹.

27

Gangajéé¹³i tsá² Jesús tyani Pilato

¹ Joon mo gajná² do joon gasii²i røø²¹ jileei²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel xiiala ilijúuin² Jesús.

² Joon gangajéé¹³mo Jesús si'ñúu¹mo tyani Poncio Pilato 'in líi¹i to² gobernador.

Mo gajúuin² Judas

³ Joon mo galiñii¹i Judas, 'in ga'ñii¹ Jesús, 'e nisi²¹i tsá² røø²¹ xiiala ijúuin² Jesús gajoo²¹o-tsi 'áai¹ joon ngajoon¹³o 'ido 'e dyadya¹ cuu² cwataa²¹ tya' 'in tsá² 'in tyu² to² tya' untsá² joongi tya' 'in tsacøøi¹³ do.

⁴ Joon gajin² Judas sii²¹i 'in tsá² do:

—Jna-a niga'noo²¹²oo tsaa² mo ga'ni³na jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo 'ee tsaa² tya'a sá².

'In tsá² do-gi gañii¹:

—Jo 'ee cwáain¹ tyijna'a 'e joon 'e cwáain¹ jon 'e tyi'nu 'wooo' joon.

⁵ Joon Judas coon²¹ gadya² goon²¹ la no-o 'e cuu² do ni 'wó² inuu cwo¹ fee¹ do. Joon gacwo¹u'u do joon nga'nuu²¹u 'ni¹i²¹² luu²¹²u 'ña'a, joon coon¹³ la joon gajngaa¹²mo 'ña'a.

6 Joon 'in tsá² 'in tyu² to² tya' untsá² do gataa¹³, gauntii¹¹ 'e cuu² do. Joon gajin²'in: —Jo tii²¹ taa¹³ jna¹ 'e cuu² lo tsi li taa¹³ cuu² tya' cwo¹ tsa cuu² gaciiin¹ in tya' ijúuin² tsá²-a no.

7 Joon tsifu joon gasii²¹ in tsá² do røø²¹ iló² coon¹³ sii¹³ 'wó² coon¹³ 'e cuu² do. 'E coon²¹ sii¹³ 'wó² do sii²¹ 'Wó² tya' Titu². Galó¹ 'e 'wó² ilisá² coon²¹ li² á¹ tsá² jalíin² li' xiiá²¹ in júun² in fuu²¹ do.

8 Tsa 'wii¹³ joon sii²¹ 'e 'wó² do ca jmi²²¹ no, 'Wó² tya' Jmi¹.

9 Joon coon¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' Jeremias, jaain²¹ in gacwó¹ júu³ tya' Dios la mo jeei¹ 'in gajin²'in: "Tsá² Israel gajin² icíin¹ in tsá² do dyadya¹ cuu² cwataa²¹.

10 Joon coon¹³ 'e cuu² do galó¹ coon²¹ sii¹³ 'wó² tya' titu² jiiin¹³ la to² 'e nigatyu² Nãñu¹¹."'

Jesús siin¹² in tyani Pilato

11 Gajé¹ mo tsá² Jesús tyani 'in gobernador joon 'ido gaunngii¹ 'ii:

—¿Ti 'nu-u Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Joon Jesús gajin²'in:

—Jiin¹³ la nigafaa¹³ a no, 'e joon 'e jo¹.

12 Joon mo ga'nii¹¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ in tsacøøi¹³ do li coon²¹ gaján¹ Jesús tii².

13 Joon Pilato gajin² in sii²¹; Jesús:

—¿Ti jo nuu² un jilaa²¹ 'e gó² faa²¹ 'ido tyi¹?

14 Joon jo 'ee gañii¹¹ Jesús coonti. 'Wii¹¹³ joon ganga'goo²¹ tsi¹ in gobernador do 'áai¹.

Pilato tyu² to² ijúuin² Jesús

15 Jiin¹³ la tisi² mo gati² jmi²²¹ 'e gati² 'in gobernador do 'ná¹ láa¹ jaain²¹ tsá² taai² 'nuñi³ tya' 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do.

16 Joon jee²¹ jmi²²¹ joon 'yuu² jaain²¹ tsá² 'nuñi³ do 'in sii²¹ Barrabás. Tyú²-u cwii¹ mo tsá² 'ii.

17 Joon la jee²¹ sicaain²¹ 'in tsá² do gaunngii¹ Pilato 'in tsá² do:

—¿iin-in 'iin²¹ naa¹ ilaa²¹ na tyii¹? ¿Ti 'iin²¹ naa¹ laa²¹ na Barrabás si Jesús 'in sii²¹ Cristo 'ee?

18 Tsa galili³ o Pilato 'e 'wii¹³ tsiwúu¹ mo 'e gajaan²¹ ni 'ido ja'cwoo²¹.

19 La jee²¹ tyiin¹ Pilato li jmo¹ o 'ii²¹ do gasiin²¹ tsami² tya'a coon²¹ júu³ 'e jin²: "Jo ciin¹³ 'wo² o 'áai¹ 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² tyú¹ no tsa lili¹ caain²¹ 'e gaci³ i cwáain¹ tya' 'ino coon²¹ 'e canuu²¹."

20 Pe 'in tsá² tyu² to² tya' untsá² coon¹³ in tsacøøi¹³ do gasii²¹ in tsá² fúui¹ in téein² do wa' ili² laa¹ Barrabás joon ijúun² mo Jesús. Joon gatii² júu³ tya'a 'e laa¹ i 'ii.

21 Joon gafeei¹ 'in gobernador do tún¹ in tsá² do joon gaunngii¹:

—¿iin jee²¹ in gá¹ no 'in 'iin²¹ naa¹ lá²¹?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Iin²¹ moo¹ o lá²¹ Barrabás.

22 Joon gaunngii¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee-gi ijmá³ aa tya' 'in Jesús no, 'in sii²¹ Cristo?

Jilee²¹ mo gañii¹ joon:

—iCwotéen¹ in tsaa¹ crúu¹³ 'ino!

23 Joon gañii¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee 'e gó² 'e nigajmaa¹ a 'ino tyii¹?

Pe 'in tsá² do xajoon ga'oo¹ o tá² lí¹ gi gajin²'in:

—iCwotéen¹ in tsaa¹ crúu¹³ 'ino!

24 Joon mo galili³ Pilato 'e jo li² tii² júu³ tya' pe lili¹ gato² 'in tsá² do mii¹³ joon gatyu² 'in Pilato do to² 'e jó¹ coon²¹ wúun¹ si'ó¹ jmi²²¹ joon garun² un cwoo²¹ o tyani 'in tsá² taai²¹ do joon gajin²'in:

—Jo tsaa² tyiia ijúuin² 'in tsañuu¹ 'in tyú¹ lo, tsaa² tyi¹ naa¹ no.

25 Joon jilee²¹ in tsá² do gañii¹:

—Tsaa² tyijna¹ a coon¹³ xuui²¹ tyioo¹ o ijúun¹ 'ino.

26 Joon Pilato do galáa² mo Barrabás joon gatyu² to² ipó² o 'nii²¹ Jesús joon gajan² ni 'ido ja'cwoo²¹ in tsatéen¹ in 'ido tsaa¹ crúu¹³.

27 Mo ngayuu¹¹³ joon gató¹ láa² Jesús tsi inuu¹ li née¹ i joon gauncaain²¹ jilee²¹ in 'láa² taain² do li siin¹³ Jesús.

28 Joon gatyii²¹ siin¹³ 'ido joon gapaa²¹ ni 'ido coon²¹ mi²¹ yáun².

29 Joon gajmaa¹ a coon²¹ corona lí¹ tóon¹ gaton² on tyi² 'ido. Joon gacwo¹ o 'ido coon²¹ sii²¹ 'e son² 'ido coon¹³ cwoo²¹ o tsáa¹. Joon gasi² i 'wojnii¹ i tyani 'ido joon ungoø¹ ni 'ido. Gajin²'in:

—iWóo² cwoseein²¹ in røøi¹³ tya' tsá² Israel!

30 Joon gañii¹ ni 'ido. Joon coon¹³ sii²¹ 'e san² an do gapó² o 'in láa² do tyii¹.

31 Joon ngayuu¹¹³ gaungøøi¹ 'in 'láa² do 'ii joon gatyii²¹ o 'e siin¹³ yáun² do joon gatyin² in Jesús 'e siin¹³ in do tún¹.

Mo táain² Jesús tsaa² crúu¹³

32 Joon mo gangalíin² itsatéen¹ in Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gajin¹ in jaain²¹ tsañuu¹ li ningalíin² do. Joon 'in 'láa² do gatyu² to² in tsañuu¹ do sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² Cirene, 'e cón² on crúu¹³ tya' Jesús.

33 Joon gatyalíin² coon²¹ li sii²¹ Gólgota, 'øøi²¹ tsi tsá² sii²¹, Cwoon¹ Po³ Mootyi² 'Li²¹.

34 Joon do gacwo¹ o Jesús vino 'e sicaai¹³ jmi³ tsi³ tya' joo²¹. Joon mo gatii¹ i 'óo¹ o 'e vino do sicaai¹³ 'e tyi¹ joon jo ga'un² un.

35 Joon mo ngayuu¹¹³ gatéen¹ in Jesús tsaa¹ crúu¹³ gacoo¹ o 'in 'láa² do mi³ 'iin inli¹ siin¹³ Jesús. Joon coon¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jeei¹ mo gajin²'in: "Icóo¹ o siin¹³ in, ijmá¹ a jmai² xu 'iin inli¹."

36 Joon do-o gacwó¹ o 'aa¹ ni 'ido.

37 Joon yu tyi¹i gataan¹an 'e tsaa² tya¹ Jesús 'e jin². "In no-o Jesús, Róó¹³ tya¹ tsá² Israel."

38 Joon gatéein² jon gáí¹ 'uun²¹ jmai² coon²¹ crúu¹³ tya'a coon¹³ Jesús, jaain²¹ li cwoon²¹ Jesús tsáa¹ joongi jaain²¹ li' cwoon²¹ o tooin²¹².

39 Joon 'in tsá² 'in la coon²¹ gangí¹ la jee²¹² taain¹ Jesús tsaa' crúu¹³ joon gajaan¹ jòó² Jesús gájí²in, gajò² mootyí¹i

40 gajin²in:

—Ñu-u, 'in fin¹ cwo¹ fee¹ do joon jmaa^{13a} jee²¹² 'ni¹ jmi²¹² tún¹, laai²¹² wo'o no. Wana Jóon¹ Dios 'nə cwúui¹ tsaa' crúu¹³ no.

41 La joon jon gaungoo¹ 'in tya² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley coon¹³ tsá² fariseos coon¹³ tsacóó¹³. Joon síi² la 'oo²¹ 'ii jin²in:

42 —Gau'n láai² 'ino tsá² xeei²¹ pe jolí² láa¹i 'ña'a. Wana la jai² 'ii Róó¹³ tya' tsá² Israel cwoxáa¹ tsaa' crúu¹³ no joon iun'goo²o 'ii.

43 Tsaa¹-tsi 'in tsañuu¹ no Dios jin²in, né²du' wana 'iin²¹²in Dios 'ii joon 'e láa¹i 'ido 'ii tsa gajin²in 'e Jóon¹ Dios 'ii.

44 Joon ca 'in 'uun²¹ 'in taan¹in coon¹³on do gají²in 'ii jon.

Mo gajúun²mo Jesús

45 Joon ga'í² nnu²¹ la caain²¹ juncwii²¹ mo gatí² tyiañi¹ ca 'iin² 'ni¹ ca'loo¹.

46 Joon mo gatí² 'e 'ii²¹ joon ga'oo¹o Jesús tá² gajin²in:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? ('E 'óó¹i²¹-tsi tsá² gajin²in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lí²i nigatiu²mo'o jna?)

47 'Inlíi¹³ 'in teein¹ do ganúu²un joon gajin²in:

—'In tsañuu¹ no tó¹ Elias 'in nigacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jeei¹.

48 Joon tsifu joon jaain²¹ 'in teein¹ do gangó¹ cwiin¹ ngatyaan¹ coon²¹ esponja joon gau'n lá²a esponja do coon¹³ vino tiin²¹ joon gauntyii¹ nii²¹² síi²¹ joon saa^{13a} do 'e la mo cwo¹o Jesús i'un²un 'e do.

49 Pe 'in catyaaí² do gajin²in:

—Cwoján¹du'; né¹du' wa ijó¹ Elías jalaa²¹² ni 'no.

50 Joon Jesús ga'oo¹o tún¹ tá² joon gajúun²mo mo ngayuui¹³ jon.

51 Joon tsifu joon ga'gí¹i 'e 'mi² 'í¹i inuu cwo¹ fee¹ do ca tí¹ yu' ca tí¹ wii²¹². Joongi gajò²¹ 'wó² joongi cuun²¹² gají².

52 Joon ganó² 'aan²¹ li sí¹aaí²¹² 'líi²¹² joon fúu¹mo 'in najúin¹ 'in nigatsaa¹-tsi Dios gajíin¹in.

53 Joon mo ngayuui¹³ gajíin¹in Jesús ga'wóo²mo 'in tsá² do 'aan¹ tya'a ngatáa¹ 'e fúu²¹ nacwai³ Jerusalén joon fúu¹mo tsá² gangaa¹ 'ii.

54 Joon mo gani² fii²¹² 'láa² coon¹³ 'in 'láa² catyaaí² do 'in 'aai¹ Jesús xiiala gajò²¹ 'wó² joon jilaa²¹ 'e nigangó¹ gafoo¹mo 'áai¹ joon gajin²in:

—'E la ja²mo Jóon¹ Dios 'in tsañuu¹ no.

55 Do-o teein¹ tsamí² fúu¹ wíin²gi xu jòó²ø. Nigangi¹ 'in tsamí² do coon¹³ Jesús fu Galilea joon nigaunjí²in Jesús.

56 Joon jee²¹² do sin² María Magdalena coon¹³ María sáa³ Jacobo coon¹³ José. Sin²mo jon in sáa³ jóon¹ Zebedeo do.

Teen¹mo tsá² ga'áa²mo Jesús

57-58 Capii³ teein¹gi jmi²¹² joon mo gangó¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² seein²¹ fúu²¹ Arimatea 'in síi²¹ Sé³. Gango¹ 'ido tyani Pilato, ngamí¹i cuerpo tya' Jesús. 'Ii jaain²¹ tsá² 'in tsaa¹-tsi Jesús.

59 Joon gaxíá² cuerpo tya' Jesús joon gaciin¹³in coon²¹ 'mi² taa²¹ 'e tyá².

60 'In Sé³ do natyu² to² 'e nalí¹ coon²¹ 'aan¹ tya'a tsaa' xá¹ 'e tsa'íi²¹ mi júun²in pe gatan²mo Sé³ Jesús tsi 'aan¹ 'mí² do. Joon² mo ngayuui¹³ gataan¹in Jesús do joon gajni²o 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do coon¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹ 'áai¹. Joon gangaa¹³mo mo ngayuui¹³ do.

61 Pe do-o née¹ María Magdalena coon¹³ 'in María jaain²¹gi do co' do.

Ngaliin² 'láa² nga'aa² 'aan¹ tya' Jesús

62 Mo ngayuui¹³ jmi²¹² 'e gatyaa¹ tsá² tyá² tya' 'e gatí² jmi²¹² do 'in tsá² 'in tya² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsá² fariseos do ngaliin² ngafee¹³i Pilato

63 gajin²in:

—Tsaat² tyi', tii¹²-tsii¹ la gajin² 'in tajuui²¹ do la mo jiin¹gi jiiin¹in mi tí² 'ni¹ jmi²¹² 'e gajúun²in.

64 Tsa 'wii¹³ joon siin¹u'un 'láa² tsa'áa² 'aan¹ do ca mi tsín¹ 'ni¹ jmi²¹² tsi 'neeí² tsalín² tsá² tya'a tsatyí¹ ni 'ido la 'woo¹ joon la joon ilí² jin²in 'e gajíin¹ 'ido jee²¹² 'líi²¹². Tsa la joon 'e ilifée¹gi 'e tajuu²¹ lagi mo 'wiin²¹² do.

65 Joon Pilato do gajin²in síi²¹ 'in tsá² do:

—Cwolín²naa' coon¹³ 'láa² joon cwoun^ø¹naa' 'aan¹ do jiin¹³ la cwéei¹.

66 Joon ngaliin²mo jon li roon¹on 'aan¹ do. Joon gajni¹i tyá² 'e 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Gataan¹an sello tya' cuun²¹² 'e síjnii¹ do joon gajaan¹an 'láa² 'i'áa¹ 'aan¹ do.

28

Mo gajíin¹ Jesús

1 Joon mo gangí¹i jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tya' 'in tsá² do, mo ti li jná² domingo, 'in María Magdalena coon¹³ 'in María catyaaí² do ngaliin² ngajò² li roon¹on 'e 'aan¹ do.

2 Joon gajò²¹ 'wó² 'áai¹. Joon jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹u' gajgáa¹ i fu ñu¹ fú² joon gajíin¹in

'e cuun²¹² do 'e sijni¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon gacwo¹o ni cuun²¹² do.

³ Jii¹ 'áai¹ la jii¹ jí² cwaain¹áa³. Joon siin¹³ in taa²¹ la taa²¹ 'moo²¹.

⁴ Joon mo gani² 'in 'láa² do lo gafoo¹ 'i joongi gajlé¹ 'i 'áai¹ joon gaci¹³ 'i lawa¹ 'líi²¹² mo coonti.

⁵ Joon 'in ángel do gajin² in sii²¹ 'i 'in tsami² do:

—Jo foo¹³ 'naa'. Ní²oo 'e 'naa²¹ 'naa' Jesús 'in gateen¹ in tsá² tsaa² crúu¹³.

⁶ Pe jo 'yuui² 'gi lo, nigajjin¹ o jiiin¹³ la niga-jin² in. Nílin² 'naa', jóø² duu¹ 'li ga¹ 'i².

⁷ Cwoliin¹ 'naa' la jmoonoo cwojmaa² 'aa' tsá² tya¹ 'a júu³ 'e nigajjin¹ 'o 'ido. Joon itsáa¹ 'a 'ido nifugi lagi 'ii fu Galilea. Joon do-o iní² in. Jiiin¹³ joon 'e 'ná¹ fuu²¹² 'uu 'naa'.

⁸ Joon ngaliin¹ 'mo 'in tsami² do la jmoonoo, 'goo²¹ 'áai¹ joongi jløø¹³ 'i. Ngaliin¹ cwiin¹ 'in ngajmaa¹ 'a júu³ tsá² tya¹ Jesús.

⁹ Joon la jee²¹² taa² 'i fu¹ 'in tsami² do gajné¹ Jesús li ngaliin¹ joon gafee¹ 'i 'ido 'ii. Joon gangatyéen¹ in li siin¹² Jesús joon gasoon¹ on tí² Jesús gaun¹ 'goo²¹ 'o 'áai¹.

¹⁰ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'i 'ii:

—Jo foo¹³ 'naa', cwojmaa² 'aa' tsaruu²¹ na júu³ 'e 'ná¹ tsaliin² Galilea joon do-o iní² in jna.

Gatyaa¹ 'láa² júu³ xiiala nigali²

¹¹ La jee²¹² ngaliin¹ 'in tsami² do joon 'in 'láa² 'in 'oo¹ 'aan¹ tya' Jesús ngaliin² in jaain²¹ gáa¹ 'i ngajmaa¹³ 'a 'in tyu² to² untsá² júu³ jilaa² 'e nigali².

¹² Joon 'in tyu² to² do-gi ngaliin² ngafee¹³ 'i tsacøø¹³ 'i isiin¹ in røø²¹. Joon gacwo² 'o 'in 'láa² do cuu² 'áai¹

¹³ joon gajin² in sii²¹ 'i 'in 'láa² do:

—'Naa' foo²oo': “E tsá² tya' Jesús gangatyí¹ 'i cuerpo tya' Jesús la 'woo¹ la jee²¹² nigacwuu² 'taa'a.”

¹⁴ Joon wa mi liñi¹ gobernador 'e nigacwuu² 'moo', jna'oo'o tyaa²¹ 'a'a júu³ coon¹³ on tsu joon jo jngaa¹² 'i 'naa'.

¹⁵ Joon 'in 'láa² do ga'ii²¹ 'mo 'e cuu² gacwo¹ 'in tyu² to² do joon ngaliin¹ 'mo joon gajmaa¹ 'a jiiin¹³ la júu³ gasii² 'i coon¹³ 'in tyu² to² do. Joon 'in tsá² Israel ca jmi²¹² no jo¹ 'o líi² 'i jiiin¹³ la júu³ tajuu²¹ gatyá¹ 'láa² do.

Gasiin¹ in Jesús tsá² tya'a wa tsaliin² tsacwo¹ júu³ tyá² tya'a la 'ui juncwii²¹

¹⁶ Joon 'in dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús ngaliin² fu Galilea fu yuui¹³ moo²¹ jiiin¹³ la nigajin² Jesús.

¹⁷ Joon mo gangaa¹ Jesús gaun¹ 'goo²¹ 'o 'ido 'áai¹. Pe 'inlíi¹³ gacu² 'xu-tsi líi² 'i jon'on ní² 'i 'i 'ino.

¹⁸ Joon gangatyéen¹ in Jesús li téein² tsá² tya' a joon gajin² in sii²¹ 'i 'ido:

—Nigacwo¹ o Dios jna jilaa²¹ 'i 'ii²¹ 'e sá² ñu¹ fú² coon¹³ 'ii²¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

¹⁹ Tsu 'wii¹³ joon cwoliin² 'naa' la 'ui juncwii²¹ cwo¹ 'ne² 'naa' tsá² 'e líin² tsá² tyiia. Cwosáa¹ 'naa' 'ido jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ ñu¹ 'u' joongi coon¹³ 'e sii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

²⁰ Joon 'ee² 'ee¹ 'ido 'e jmaa¹ 'a nuu¹³ 'u jilaa²¹ to² 'e nigatyu¹ 'uu 'naa'. Joon niñii²¹ 'oo' 'e ngii³ jna coon¹³ 'naa' la coon²¹ jmi²¹² ca mi tyé¹ 'i juncwii²¹. Amén.

Júu³ tyá² 'e gajmaa¹ a San Marcos

Cwoo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹ júu³ tyá² li jo 'in tsá² seen²¹

¹ La lo ga'láa² 'wii²¹² júu³ tyá² tya' Jesu-cristo, Jóon¹ Dios 'ii.

² La lí² 'e gajin² Isaiás, 'ii jaain²¹ tsá² 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calii lílil¹;

Dios sii¹in jaain²¹ tsá² 'in tyan¹ júu³ tya'a.

'Ii tsáa¹ jéel¹gi lagi 'nu.

'Ii tsajmaa¹ júu³ xiiala tya¹ tsá² tyá² tya'a mi ñi²¹i.

³ Tá² ni'oo¹o jaain²¹ tsá² coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹. Jin²in:

"Nuu²duu¹ nijó² Cristo. 'Ná¹-a tya²¹aa' tyá² tyii'. Tsáa²mo-'oo' 'e tyú¹-moo'", jin²in.

⁴ La joon mo gajó² Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ gajin²in:

—'Ná¹-a unsii²naa' 'e 'i¹-oo' joongi 'ná¹ saa¹naa' jmü²¹. Joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'.

⁵ Jileel²¹ tsá² 'in néel¹ coon²¹ li sii²¹ Judea joongi 'in néel¹ fuu²¹ Jerusalén tsalíin² tsanuu²¹ júu³ tya' Wó³ do. Joon la 'ii²¹² jmaa¹o 'in tsá² do tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹mo Wó³ 'ii jmü²¹ ti' jmü²¹ cwo² Jordán.

⁶ Siin³ Wó³ lí¹ coon¹³ jñá² camello. 'E ñuu¹ tu²gi lí¹ coon¹³ loo²¹. Joon 'e gø¹²⁰ jmai² sini¹²¹ coon¹³ to² sá² moo²¹.

⁷ Feei²¹ Wó³ tsá² júu³ tyá² joon gajin²in:

—Mí yuu¹in¹³ jna joon 'injo¹ jaain²¹ tsá² feei¹. 'Ii feei¹gi lagi jna jin¹³ jo tí²na juu¹³ na wojni³ii sii³ii loo²¹ tsi mii¹.

⁸ Jna-a saa²¹na 'naa' jin¹³ coon¹³ jmü²¹ pe 'ii-gi nicwo²o 'naa' 'in Espíritu Tyá² tya' Dios 'e ngi¹ coon¹³ 'naa'.

Wó³ saai¹ Jesús jmü²¹

⁹ Jin¹³ jee²¹² jmü²¹² joon cwa¹ii Jesús fuu²¹ Nazaret náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon gasaa¹mo Wó³ Jesús jmü²¹ tsi jmü²¹ cwo² Jordán.

¹⁰ Mo gacwa¹ii Jesús tsi jmü²¹ do joon ganii²¹ nó¹oo² ñu¹fú². Joon nii²¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios líi¹ maa²¹² jgaa¹ fu li siin¹²in. Joongi gajaan¹an fu yu¹ tyii¹.

¹¹ Joon ganúu²un coon²¹ júu³ jó² fu ñu¹fú² jin².

—Yuu²¹ tyiia-oo 'nu 'in 'nee¹na. 'Áai¹ lí¹ jlø¹³na 'wii¹³ 'nu.

Tyaan¹ Satanás cwáain¹ 'ee líi¹ Jesús

¹² Tsifu joon gangajéer¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios Jesús fu coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹gi.

¹³ Joon do-o gateen¹in Jesús ca tséin¹ tunló¹ jmü²¹² jee²¹² joo²¹ nuu²¹. Joon Satanás gacón²on cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús.

Mi yuu¹in¹³ joon gatyaliin² ángeles tya' Dios gaunjii²mo Jesús.

'Láa² Jesús 'wii²¹² to² tya'a coon²¹ li sii²¹ Galilea

¹⁴ Mo liciiin²¹ 'e ga¹i² Wó³ 'nuñi³ joon gangóo¹o Jesús coon²¹ li sii²¹ Galilea. Cwoo¹o Jesús júu³ tyá² tya' Dios.

¹⁵ Joon gajin² Jesús sii²¹ tsá²:

—Gatyii²¹a, gati² 'ii²¹. Xuu¹ ná¹gi 'e tí² jin²¹ wa'a tyu² Dios to² tsá². Unsii²naa' 'e 'i¹-oo' joon la ja²mo 'i¹-oo' 'e júu³ tya' xiiala 'itiin¹³ tsá² —jin² Jesús.

Tøø²¹ Jesús tyáuin² tsá² 'in saain²¹ joo²¹ taai² jmü²¹

¹⁶ Ngoo²¹o Jesús tí¹ tyiia¹ Galilea mo ganii²in Simón coon¹³ ruu²¹ii sii²¹ Dii³ 'in saain²¹ joo²¹ taai² jmü²¹ do. Taain²¹² to² pii²¹ mó¹ tsi jmü²¹.

¹⁷ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido:

—Ñilíin²duu¹ coon¹³ jna. Joon ijmée¹na 'naa' tsá² 'in jée¹ tsá² 'e licwii¹in Dios.

¹⁸ Tsifu joon gatuu²¹u mó¹ tya'a joon gan-galiin¹mo coon¹³ Jesús.

¹⁹ Joon xu ngoo²¹gi Jesús mo ganii²in Jaco-bo coon¹³ ruu²¹ii Wó³ jóon¹ Zebedeo. Táa¹ tsi coon²¹ barco 'mii¹ 'núu³ tya'a.

²⁰ Joon gatø¹ Jesús 'ii. Do-o gatuii²¹ jmii²¹. Do-o gajaan¹ Zebedeo coon¹³ tsaleel¹³ tya'a. Joon Jacobo coon¹³ Wó³ ngaliin²mo coon¹³ Jesús.

Jaain²¹ tsá² 'in yui 'in líi¹³ alma tya'a

²¹ Tyaliin¹ Jesús coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Joon mo gati² jmü²¹² 'e 'ii² 'woo²¹ tsá² Israel ga¹i² Jesús 'e cwo¹ sinagoga do. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e² tsá² júu³ tyá².

²² Líi¹ tsagoo²¹-tsi tsá² jilaa²¹ 'e jin² Jesús tsu¹ 'wii¹³ ga'e²e Jesús tsá² lawa jaain²¹ tsá² feei¹ jon'on la líi¹ 'in tifo² tya' ley tya' Moisés.

²³ Joon tsi inuu¹ cwo¹ do 'yui jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in líi¹³ alma tya'a. Joon gafaa²¹ 'in tsá² do cwáain¹ tya' 'in líi¹³ do joon gajin²in sii²¹ Jesús:

²⁴ —¿'Ee li 'u²u jee²¹² jna'a Jesús tsá² Nazaret? ¿Ti gañi¹¹ 'e untyee¹u'u jna'a? Cwii¹moo 'nu. Jóon¹ Dios 'nu. 'In tyú¹mo 'nu —gajin² 'in tsá² do cwáain¹ tya' 'in líi¹³ 'yui alma tya'a.

²⁵ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in líi¹³ 'yui alma tya' 'ido:

—Jo too²¹ míi¹³. Tiui² 'in tsañuu¹ no.

²⁶ Joon 'in líi¹³ do gajmaa¹ a ci¹ 'in tsañuu¹ do. Joon mi yuu¹³ ga'oo¹ joon gacwa¹ii 'in líi¹³ 'yui alma tya' 'ido.

²⁷ Jilee²¹mo ganga'goo²¹-tsi líi¹. Joon gaunngii¹ la 'oo¹³ ruu²¹ii:

—¿'Ee-gi lo no? ¿'Ee-gi júu³ 'múui² lo no? ¿'iin-gi 'in tsañuu¹ lo? Tyu² to² ca jileel²¹, ca

'in 'lhi³ taai² alma tya' tsá² nuu^{12u} to² tyu² 'ino.

²⁸ Jmoonoo-o galicwii¹in tsá² seen²¹ la caain²¹ Galilea Jesús.

Un'láai² Jesús yiaunsáa³ Simón

²⁹ Ga'woo²¹ⁱ Jesús 'e cwo¹ sinagoga do joon ngalín¹ fu tya' Simón coon¹³ ruu²¹ⁱ Dí³. Ngoo^{21o} Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³on.

³⁰ Yiaunsáa³ Simón do raan²¹mo líi¹ⁱ tsaa²¹² tyi². Joon gasii²¹ⁱ tsá² Jesús:

—Taa^{12a} 'ino.

³¹ Joon gangatyéin¹ Jesús li raain¹ 'in tsatsaa¹³ do. Joon gason^{1on} cwo^{21o} 'ido. Joon mo saa^{12a} cwo^{21o}, tsifu joon gajaan¹ 'e líi¹ⁱ 'ido. Joon garóon^{2on} 'ido joon gacwoo^{1o} 'e dø^{1ø} 'ido.

Un'láai² Jesús fúu¹ tsatsaa¹³

³² Mo galiciin^{21gi} joon mo gayoin² ñi¹ joongi mi canuu^{21xu} joon gajajéi¹³ tsá² jileei²¹ tsatsaa¹³ li siin¹² Jesús. Joongi jajéi¹ tsá² jileei²¹ 'in taai² 'in 'lhi³ alma tya'a.

³³ La tøø² fuu²¹ gangatyéin¹ 'ooa'ná¹ li tyiin¹ Jesús.

³⁴ Fúu¹mo 'in gaun'láai² Jesús. 'Láai² nii² jmoowúu¹ líi¹ⁱ 'in tsá² do. Joongi fúu¹mo 'in 'lhi³ ga'woo¹ⁱ Jesús alma tya' tsá². Pe Jesús do jo gacwoo^{1o} faa²¹ 'in 'lhi³ do tsa ñi¹ 'ido 'iin 'i.

Jesús cwo^{1o} júu³ tyú² li sii²¹ Galilea

³⁵ Coon²¹ jmü²¹² jéei¹, nuu²¹ mogi jiiin¹³ jo røø²mo jnáa^{1gi} garóon² Jesús. Joongi gacwa'ii¹ 'e fuu²¹ do. Ngoo^{21o} ti' fuu²¹ li jo 'in tsá² seen^{21gi}. Ngafee¹³ⁱ Dios.

³⁶ Simón coon¹³ 'in catyaa^{1gi} gangalín² nga'nee¹³ⁱ Jesús.

³⁷ Joon mo gatsee²¹ⁱ 'ido joon gajin²ⁱⁿ:

—Jilee²¹mo 'néei² 'nu.

³⁸ Pe 'ii-gi gañii¹:

—Moo^{21o} 'li caain²¹ fuu²¹ li' tyan¹. Joongi do-o jon 'ná¹ cwóo^{3oo} júu³ tyú² tsa 'wii¹³ joon 'e gajúu^{3uu} —jin² Jesús sii²¹ⁱ 'in tsá² do.

³⁹ Joon la joon gacwo¹ Jesús júu³ tyú² tya' Dios la caain²¹ li tyu² to² Galilea. Tsi inuu cwo¹ tya' tsá² Israel gacwoo^{1o} júu³ tyú². Joongi ga'woo²¹ⁱ jileei²¹ 'in 'lhi³ alma tya' tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ 'in líi¹ jgoo²¹

⁴⁰ Gangatyéin¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in ni-jgøø²¹ li siin¹² Jesús. Gajuu²¹ⁱ 'wojnú¹ⁱ tyani Jesús joon gajin²ⁱⁿ:

—Li^{2o} 'o' un'láa²mo' o' jna wana 'iin^{212u} 'un.

⁴¹ Joon galifee¹mo-tsi Jesús 'wii²¹² tya'a. Joon gani^{13o} cwo^{21o} gasuu²¹ tya'a. Joon gajin^{2o}:

—'Iin²¹² moo 'láa²mo' o. Cwo'láa²modu'u.

⁴² Mo gajin²ⁱⁿ 'elo joon tsifu gajeen²¹mo 'e jngøø¹ⁱ. Joon ga'láa²mo coonti.

⁴³ Tsifu ga'ii² Jesús júu³ pe li¹ ga'ii² júu³. Joon gajin²ⁱⁿ:

⁴⁴ —Jo 'in fu^{3u} coonti jiiin¹³ jaain²¹ pe cwo³mo'o; cwo'eei¹³du'u unt² 'woo^{21o} 'e galáa²mo'o. Joon cwo^{21o} Dios la gatyu² Moisés to² wii¹³ 'e galitýu¹mo'o.

⁴⁵ Pe tsifu joon ngai² 'in tsañuu¹ do ga'láa² 'wii²¹² jmo^{2o} tsá² júu³ 'ee gali². 'Wii¹³ joon Jesús jo li^{2gi} 'ii²¹ jiiin¹³ coon²¹ fuu²¹ la jøø² tsá². Ngii^{21o} la caain²¹ caluu li jo 'in tsá² seen²¹. Pe la caan²¹mo jalíin² tsá² 'iin²¹²in jøø² 'ii.

2

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² waa²¹ cwo^{21o} tii²ⁱ

¹⁻² Ningóo^{13xu} tún² mo ga'i² Jesús fuu²¹ Capernaum. Joon mo galiñii¹ tsá² tyiin¹ⁱⁿ coon²¹ inuu galicaain²¹ tsá² fúu¹ líi¹ⁱ. Gacuu¹ tsá² jiiin¹³ jo 'i^{2gi} inuu. Jo 'i^{2gi} tsá² 'ooa'ná¹. Joon Jesús gacwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios.

³ La 'ii²¹² joon tyaliin¹ⁱⁿ tyúuin² tsañuu¹. Jéi¹ jaain²¹ tsá² sitsuu¹³. Jo li^{2gi} nii¹²ⁱ cwo^{21o} tii²ⁱ.

⁴ Pe jo li² tyaliin¹ ca ti li siin¹² Jesús 'wii¹³ fúu¹ líi¹ⁱ tsá² taai² inuu do. Joon ganáa¹ coon²¹ too²¹ li 'yü' ná¹. Náa^{1a} 'yü' li tyiin¹ Jesús. Joon li ganáa¹ do-o, joon gaxiia²¹ 'in tsatsaa¹³ do tsiin² ni tyi¹.

⁵ Mo gani² Jesús 'e jo^{1o} líi²ⁱ 'in tsá² tyúuin² do. Joon gajin² Jesús sii²¹ⁱ 'in tsatsaa¹³ do: —Yuu²¹ tyiia, 'iin¹³ moo tsaa² tyi¹.

⁶ Pe 'inlhi³ tifo² tya' ley 'in néei¹ do ga¹-tsi:

⁷ —'Ee li 'e faa²¹ 'in tsañuu¹ lo la no? Júu³ 'laa²¹ tya' Dios faa²¹ 'ino. Jiiin¹³ jaain²¹ jo li² 'iin² tsaa² tya' tsá². Jiiin¹³ 'ña'a Dios li² 'iin² tsaa² tya' tsá².

⁸ Ñi¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tifo² joon gajin²ⁱⁿ: —'Ee li 'i¹-oo' la no?

⁹ 'Noo 'e jo taai^{21gi} fuu^{212uu} 'in tsatsaa¹³ no: "'iin¹³ moo tsaa² tyi¹", si fuu^{212uu} 'ee; "Raan^{2un} no, saa¹³ tyi¹ raan^{1un} ni no joon ngi² no?"

¹⁰ Pe joon cwolini² 'i' 'e jna-a 'in Ruu^{21na} Tsá² mo taan^{1na} fu juncwii²¹ líi^{21oo} 'i¹³na tsaa² tya' tsá². Nii²duu¹ 'elo —jin² Jesús sii²¹ⁱ tifo² do.

Joon gajin² Jesús sii²¹ⁱ 'in tsatsaa¹³ do:

¹¹ —'Nu-u fuu^{212uu}, ráan^{2un} no, saa¹³ tyi¹ raan^{1un} no, joon cweei² fu tyi¹.

¹² Tsifu joon 'in tsatsaa¹³ garóon^{2on} 'a li raain¹ do. Joon saa^{13a} tyi¹ tya'a do joon gacwo¹ⁱ la jøø² jileei²¹ 'in taai² do. 'Wii¹³ joon jilee²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo^{1o} maai¹³ Dios joon gajin²ⁱⁿ:

—Jiiin¹³ coon²¹ 'naa¹³ jo mo nee^{21e} 'e la no.

Tø¹ Jesús Levi

¹³ Mi la ciiin²¹ tún¹ ngóo¹ Jesús ti' tyíia¹ do. Joon jileei²¹ tsá² ngaliin² li siin¹² in. 'E'² e Jesús 'ido.

¹⁴ La 'íi²¹² mo ngii¹ Jesús do ganí² in Levi jóon¹ Alfeo. Levi do coon²¹ 'laa'¹³ li ci¹ tsá² 'laa'¹³. Joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido:

—Moo²¹ o' coon¹³ jna.

Joon garóon² Levi fu li tyiin¹ in joon ngoo²¹ o' coon¹³ on. Joon líi¹ fúui¹ 'in coon²¹ 'laa'¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsaá² ngaliin¹ coon¹³ on.

¹⁵ Joon gatø¹ Levi Jesús ngaa¹² in coon¹³ 'ido fu tya'a. Joon fúu¹ mo 'in cón² 'laa'¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsaá² tyaliin¹ li néei¹ Jesús. Caa²¹ mo néei¹ coon¹³ Jesús joon coon¹³ tsá² tya'a.

¹⁶ Ganí² tifo² tya' ley coon¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos 'e néei¹ gø¹²ø 'uun²¹ un jilee²¹ mo coon¹³ Jesús. Joon gajin² in sii²¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Jesús do:

—¿'Ee li' tyiin¹ tifo² tyii¹ gø¹²ø 'uun²¹ un coon¹³ 'in cón² 'laa'¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsaá² tyi¹?

¹⁷ Mo ganúu² un Jesús 'elo joon gajin² in:

—Jileei²¹ 'in tyúí¹ jo 'neei¹ timí¹ tya' 'i. Pe jileei²¹ 'in tsaá¹³ 'ii' neei¹ timí¹ tya'a. Jo goo²¹² jna wa'a tø¹³øø 'in tyúí¹, gagoo²¹² oo wa'a tø¹³øø 'in 'oo² tsaá² —jin² Jesús.

Unggii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e gø² tsá² tyiianí¹

¹⁸ Mo líi¹³ gajmaa¹ a tsá² tya' Wó³ taa²¹ a tyani Dios joon jo gagøø²¹ø. Coon²¹ 'naa'¹³ mo jmaa¹ a la joon coon¹³ tsá² fariseos 'inlíi¹³ tsá² ngaliin¹ li siin¹² Jesús. Joon gajin² 'in tsá² do sii²¹ Jesús:

—Jmoo¹ o' tsá² tya' Wó³ coon¹³ fariseos taa²¹ a tyani Dios. Jo gøø²¹ø. ¿'Ee li jo jmoo¹ o' tsá² tyi¹ n-gi la no?

¹⁹ Joon gañii¹ Jesús:

—Mo tsaliin² tsá² coon²¹ li cui² cwoo²¹ tsá² 'e gó jmoo¹ o' wa'a jo gø¹² mo gø¹² 'in tsá² gacui² cwoo²¹ do. Jo lí² wa'a jo gø¹²ø.

²⁰ Pe coon²¹ jmii²¹² jéei¹ 'e jo taain²¹² gi 'in tsá² cui² cwoo²¹ do joon lí² jmáa¹ a tsá² taa²¹ a tyani Dios joon jo dø¹¹ø.

²¹ 'Jiin¹³ jaain²¹ jo toon¹ 'mi² siin¹³ coon¹³ 'ca' no³ 'mi² mii². Wa'a jmoo¹ o' tsá² la joon mo tsa² 'e' no³ 'mi² mii² do joon ilifee¹ gi 'e' gii²¹ do.

²² Joongi jiin¹³ jaain²¹ jo tyii²¹ a jmi³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai². Wana jmoo¹ o' tsá² la joon, joon mo 'ya² jmi³ móo¹ do joon idiyi¹ 'e loo²¹ tsáai² do. 'Láa² mo jmi³ móo¹ itsa¹ íi¹. Joongi tsa¹ íi¹ 'e loo²¹ do. 'Wii¹³ joon tyiia²¹ tsá² jmi³ móo¹ do tsi loo²¹ mii² —jin² Jesús.

Cuun¹ tsá² tya'a mi³ trigo mo jmii²¹² ii²¹ 'woo²¹ tsá²

²³ Coon²¹ jmii²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngaliin¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a jee²¹² coon²¹

li injná² trigo. Pe 'in tsá² tya'a do galáa² 'wii²¹² cuun¹ un mi³ trigo la 'ii²¹² gangíi¹.

²⁴ Joon gajin² tsá² fariseos sii²¹ Jesús:

—Jøø². ¿'ee li' jmoo¹ o' tsá² tyi¹ la no? Jo tíi¹² jmáa¹ a to² mo jmii²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

²⁵⁻²⁶ Pe 'i-gi gajin² in:

—'Naa¹ 'a, ñii² oo¹ la li 'e gajmaa¹ a 'lii²¹² David. David do coon¹³ tsá² tya'a gauntyéen² in jmii²¹² joon gatsaun¹ aai². Jaain²¹ tsá² sii Abiatar tyu² to² tya' jileei²¹ untsá² yíia¹³ joon. Joon David gáii²¹ tsi inuu¹ tya' Dios. Joon gagøø²¹ø 'e 'iñi¹ nicwaa¹³ do. Pe jiin¹³ untsá² íi² dø¹¹ø 'e 'iñi¹ do. Joongi gacwo² David 'e 'iñi¹ do ca 'in tsá² ngi¹ coon¹³ on do.

²⁷ 'Gajmaa¹ a Dios jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². 'E jmii²¹² do gajmaa¹ a Dios 'e uncoon¹³ on tsá² jon'on gajmee¹ i Dios tsá² wa'a 'e uncoon¹³ on 'e jmii²¹² do.

²⁸ Wii¹³ joon 'in Ruu²¹ na Tsá² lí² i tyu² to² tya' jmii²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² —jin² Jesús.

3

Jaain²¹ tsá² tuu²¹ cwoo²¹ o

¹ Ga¹¹ ii²¹ tún¹ Jesús 'e cwo¹ tya' tsá² Israel. Mo gatyíia²¹ do joon tyiin¹ jaain²¹ tsá² 'in tuu²¹ cwoo²¹.

² Joon gacón² tsá² fariseos cwáain¹ wana un'láa² i Jesús 'ii mo jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon 'e ili² xiia¹ la 'iñi¹ i Jesús.

³ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² tuu²¹ cwoo²¹ o do:

—Ráan² un no; jmaa² siin¹² u'un tún² tsa¹ lo.

⁴ Joon gaunggii¹ i Jesús 'in tsá² catyaa² do:

—¿'Ee tíi² na' jmoo²¹ o' mo jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², 'e tyú² si 'e gó² 'ee? ¿Tí lí² un'láa² na' tsá² si 'e jngaa¹² na' tsá² 'ee? —gajin² Jesús.

Pe 'in catyaa² do lagoon gajaan¹ tii².

⁵ Joon gajøø² Jesús 'in néei¹ do. Nii²¹ -tsi Jesús tya'a. Joon fa¹³ líi² 'wii¹³ jo 'iin²¹² in 'ido 'øøi²¹ -tsi. Joon gasii²¹ i Jesús 'in tsat-saa¹³ do:

—Nii¹³ cwoo¹ o no.

Joon ganií¹² in 'ido cwoo²¹ o. Joon ga'lóo² cwoo²¹ o coonti.

⁶ Joon ga'woo²¹ mo jileei²¹ tsá² fariseos joon gasii²¹ i coon¹³ tsá² tya' Herodes xiiala ilí² jngaa¹² mo Jesús.

Fúui¹ tsá² téein² li' ti' tyiia¹ do

⁷ Joon gangaliin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a ti' tyiia¹. Joon líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹ Galilea ngaliin² caluu Jesús.

⁸ Mo galiñi¹ tsá² jilaa²¹ 'e jmoo¹ o Jesús líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹ Judea ngaliin² ngajøø² Jesús. Joongi jalíin² tsá² seein²¹ Jerusalén coon¹³ tsá² seein²¹ Idumea, joongi coon¹³ tsá² seein²¹ li' ngoo¹³ jmii²¹² Jordán jalíin². Joon jalíin² tsá² ca tí² li tyu² to² fuu²¹ Tiro

coon¹³ 'in jalín² ca tí² li tyá² to² fuu²¹ Sidón. Jileei²¹ tsá² lo ngaliin² ngajó² Jesús.

⁹ 'Wii¹³ fúui¹ líli¹ tsá² seein²¹ joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—Tya²aa' tyá² coon²¹ barco joon jo lí² 'la'²a 'in tsá² fúui¹ líli¹ no.

¹⁰ Líli¹ fúui¹ tsá² nigaun'láai² Jesús. Joon jilee²¹ mo tsatsaa¹³ leei¹² ruu²¹ 'iin²¹² in soon²¹ tya' Jesús.

¹¹ Joon mo ní² jileei²¹ tsá² 'in taai² 'in líli³ alma tya'a joon gasii²¹ 'wojní¹ tyani Jesús joon ga'oo¹ jin² in:

—Jón¹ Dios 'nú.

¹² Pe Jesús tyá² to² sii²¹ 'ido:

—Jo fó³oo' coonti 'in jna.

Jesús tyii¹³ in ji dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹³ Mo gangayui¹³ joon gasó² Jesús coon²¹ moo²¹. Joon gató¹ Jesús jii¹³ 'in 'iin²¹² in. Joon galaiin² 'in tsá² do li siin¹² in.

¹⁴ Joon gajmaa¹ a Jesús coon²¹ poo²¹² ti dyatuuin¹. 'I ingi¹ coon¹³ on. Joongi sii¹ 'in 'ido tsacwoo¹ júu³ tyá² tya' Dios.

¹⁵ Joon gatyá² Jesús to² 'e 'in'láai² tsatsaa¹³ joongi 'wooi²¹ jileei²¹ 'in líli³ taai² alma tya' tsá².

¹⁶ 'In lo-o jee²¹² 'in dyatuuin¹ do: Simón, 'in sii²¹ o jon Tá³.

¹⁷ Jacobo coon¹³ ruu²¹ Wó³, 'in jón¹ Zebedeo. Jacobo coon¹³ Wó³ do gaunsii²¹ Boanerges. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e taain¹ sii²¹ Óon² Cwaain'ña³ 'wii¹³ tsifu li'nii²¹-tsi.

¹⁸ 'In catyaa² do sii²¹ Dí³, Líi²¹², Bartolomé, Untøø², Tomó³, Jacobo jón¹ Alfeo, Tadeo, Simóoi¹³ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas,

¹⁹ coon¹³ Judas Iscariote 'in gajaain¹³ Jesús mo galiciin²¹ gi.

Cwo¹ tsá² tsa² Jesús 'e yuui² 'in 'líi³ alma tya'a

Mo galiciin²¹ joon ga'ii²¹ Jesús coon²¹ tsi inuu coon¹³ tsá² tya'a.

²⁰ Joon galicaain²¹ tsá² fúui¹ líli¹ jii¹³ jo jøø²¹ dø¹¹ø.

²¹ Mo galiñi¹ ruu²¹ Jesús joon jin² in 'e nicaa²¹² mo Jesús. Joon gajalin² 'iin²¹² in tøø¹ tyitsaa²¹ mo 'ido.

²² Joongi 'in tifo² tya' ley 'in jalín² ti' Jerusalén gajin² in:

—Beelzebú 'yuui² alma tya' 'ino. 'Wii¹³ joon lí²-i 'woo² 'in 'líi³ taai² alma tya' tsá² —gajin² 'in tsá² do. (Beelzebú sii²¹ 'in 'líi³ 'in tyá² to² tya' 'in 'líi³ catyaa².)

²³ Joon gató¹ Jesús 'in tifo² tya' ley do. Joon ga'e² 'e 'ido coon¹³ coon²¹ cwáain¹ do jin² in:

—¿Xiiala li Satanás tyí¹ in 'ña'a?

²⁴ Wana jee²¹² gobierno tya' tsá² téein¹ la 'oo²¹ 'ii, 'e gobierno do jo itaa²¹ a.

²⁵ Wana la 'oo²¹ tsá² inuu tya' tsá² tí¹ pe 'in tsá² inuu do jo itaa²¹ a.

²⁶ Joon wana 'in 'líi³ 'in tyá² Beelzebú to' jmoo¹o 'nii²¹ la 'oo²¹ jee²¹² 'ii joon jo itaa²¹ a. Jéei¹ gixu 'ii-o ityéé¹ mo coonti.

²⁷ 'Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'ii²¹ coon²¹ li tyiin¹ jaain²¹ tsáñaa¹ gøøi¹³ wana jo jéei¹ gi 'ñuui² tsá² 'ii. Pe wana jéei¹ gi 'ñuui² tsá² 'ii joon lí²-i 'woo² tsá² jilaa²¹ 'e 'oo¹o.

²⁸ 'E la ja² mo fuu²¹² 'uu 'naa'. Jileei²¹ tsá² 'in 'oo¹o tsa² lí²-i 'in² in Dios tsa² tya' 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e faa²¹ a.

²⁹ Pe jileei²¹ 'in faa²¹ a 'e gó² tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coonti jo 'in² Dios tsa² tya' i. Tsa² tya'a taa²¹ a coon²¹ tøø² mo.

³⁰ La joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido 'wii¹³ gajin² in tsá² do 'e 'ii-o 'yuui² 'in 'líi³ alma tya'a.

Sáa³ a coon¹³ ruu²¹ Jesús jalín²

³¹ Mo liciin²¹ gi joon gatyalin² sáa³ Jesús coon¹³ ruu²¹. Joon gajaan¹ an caluu. Joon gató¹ ø Jesús.

³² Jileei²¹ 'in néei¹ co' li tyiin¹ Jesús gajin² in:

—Saa² a coon¹³ ruu²¹ u no-o natéein² ca'nú¹ 'naa¹ 'i 'nú.

³³ Pe joon Jesús gajin² in sii²¹ 'ido:

—¿'iin sáa³ aa joon 'iin ruu²¹ na?

³⁴ Joon gajóø² Jesús la 'ui. Jóø² mo jilee²¹ mo 'in néei¹ coon¹³ on joon gajin² in:

—Jileei²¹ 'in néei¹ coon¹³ jna lo 'ii sáa³ aa joongi 'ii ruu²¹ na.

³⁵ Tsá la jaain²¹ 'in jmoo¹o la to² tyá² Dios 'ii ruu²¹ na joongi 'ii sáa³ aa —jin² Jesús.

4

Cwáain¹ tya' tsá² jñi¹ jún²

¹ Coongi tún¹ gal'áa² Jesús 'wii²¹² 'e 'e² e tsá² júu³ tyá² 'a ti' tyíá¹ do. Líli¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹. 'Wii¹³ joon ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco 'í¹ ni jmú²¹ joon do-o gacwoo²¹. Pe jilee²¹ mo tsá² gajaan¹ ti' jmú²¹ do.

² Gasii²¹ Jesús 'in tsá² do 'láai² cwáain¹. Joon mo 'e² Jesús 'in tsá² do joon gajin² in:

³ —'Nuu² duu¹ 'elo. Lawa jaain²¹ tsá² 'in ngó¹ gangajñi¹ trigo.

⁴ Mo gadya² xu¹ 'e trigo do joon gaxuu²¹ xu¹ mi³ trigo do ti' fu¹. Joon tsifu gatyalin² ton¹ joon gagøø²¹ o 'edo.

⁵ 'Elíi¹³ gi mi³ do gaxuu²¹ jee²¹² cuun²¹² li jo 'e cwoo¹³ náa¹ láai². Joon 'e trigo do tsifu ga'yíia²¹ 'wii¹³ jo 'láai² cwoo¹³ náa¹ li gaxuu²¹ do.

⁶ Joon mo ga'yeei²¹ ñi¹ galifin³ 'in 'wii¹³ jo jmóo³ 'láai² sá². Joon galityuu²¹.

⁷ 'Elíi¹³ gi mi³ gaxuu²¹ jee²¹² 'motóon¹. Pe 'motóon¹ do jmooon² gacwaaain²¹. Joon galipii³ 'e trigo do. La do-o jon jo lí² cwo¹ mi³ tya'a.

⁸ Joon 'elíi¹³ gi mi³ gaxuu²¹ jee²¹² cwoo¹³ 'oo³. Joon mo ga'yíia¹ joon gacwáan¹ mo tyá². Tsifu gacwo¹ mi³ tya'a. 'Elíi¹³ mi³

do gacwo¹ dyadya¹ mi². 'Elíi¹³gi gacwo¹ sesente mi³. 'Elíi¹³gi ca cǎin¹³ mi³ gacwo¹ 'e trigo do.

⁹ Joongi jin² Jesús:

—Wana sá² loocwoo¹oo', nǎu²duu'.

'Ee to² 'ín³ 'e cwáain¹ do

¹⁰ Mo ngayuui¹³ joon gatuui¹ Jesús yaai. Jiin¹³ 'in téein²gi co' li siin¹²in joongi jiin¹³ dyatuuin² tsá² tya'o gajaan¹gi coon¹³on. Joon gaunngii¹ 'ii:

—ǎ'Ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ gatya²¹a do?

¹¹ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Ca jiin¹³ 'naa' nigacwoo¹o Dios 'e 'øøi²¹oo' júu³ 'uuiin²¹ tya'a tya' xiiala tya² Dios to² tsá². Pe jileei²¹ 'in catyaa² do jmaai¹³ coon¹³ cwáain¹mo nuu¹un.

¹² Lí²-i jøø² 'ido pe jo ñi¹-i 'ee jnéei². Nuui¹ pe jo 'øøi²¹-tsi. Pe wana tsáai¹-tsi 'e jnéei² joongi 'øøi²¹-tsi 'ee nuu¹un fowa'a niunsi²mo 'e 'i¹-tsi joongi fowa'a 'iin²mo Dios tsaa² tya'a.

Jesús faa²¹a xiiala 'øøi²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' tsá² jna² trigo do

¹³ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—ǎXiigila 'øøi²¹oo' 'e cwáain¹ catyiaa² do wa jo 'øøi²¹oo' 'e cwáain¹ lo?

¹⁴ 'In gajñi¹ jún² trigo do líi¹ lawa'a 'in tsá² 'in 'e¹ júu³ tyá².

¹⁵ Joon 'inlíi¹³ tsá² líi¹ la li 'e jún² trigo 'e gatoo²¹ co' fu¹. Nuui¹o júu³ tyá² pe mo galiciin²¹ 'a ganúu²un do joon jó² Satanás tyii²¹ tún¹ 'e júu³ tyá² do 'e nataa¹³ alma tya' tsá².

¹⁶ 'Inlíi¹³gi líi¹ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² cuun²¹². Nuui¹o 'ido júu³ tyá² joon 'ii²¹mo røø²¹.

¹⁷ Pe jo gatoo¹³ jmóo³ 'láai² joon jo taa²¹a. Ce tsifu 'e gatoo¹³ fa¹³ tya'a si 'e 'in 'eei¹ 'ii 'wii¹³ núu²un júu³ tyá² joon tǎu²o júu³ tyá². Jo seein¹ tá².

¹⁸ 'Inlíi¹³gi líi¹ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² 'motóon¹. Nuui¹o 'ido júu³ tyá².

¹⁹ Pe líi¹ 'i¹-tsi jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹. 'i¹-tsi 'e lisá² cuu², joon cuu² do coon²¹ 'ii tóo². Joon 'iin²¹²in jilaa²¹ 'e catyiaa². Jilaa²¹ 'elo lí¹ 'i¹-tsi tsá² jiin¹³ jo jøøi²gi wa'a 'i¹-tsi júu³ tyá². Joon jo nuu¹³gi.

²⁰ Pe 'inlíi¹³gi núu²o joon 'ii²¹mo júu³ tya' Dios. Joon jmaa¹o la to² tya² Dios. 'Ii líi¹ la li jún² 'e gangajna² li cwoo¹³ 'oo³. 'Inlíi¹³gi líi¹ la li jún² 'e gacwo¹ dyadya¹ mi³. 'Inlíi¹³gi líi¹ la li jún² 'e gacwo¹ sesenta mi³ si la li 'e gacwo¹ cǎin¹³ mi³ do 'ee.

Coon júu³ cwáain¹ tya' jí² coo²¹

²¹ Joon gajin²o jon Jesús:

—Wana tyan¹ tsá² coon²¹ jí² coo²¹, ǎti sii²¹21; tsi cajóo¹³ si nu' coo²mó² 'ee? Jo jmoó¹o tsá²

la joon. Li yu' 'ii² tsá² jí² coo²¹ do joon coon¹³ la joon jnéé²mo tsá².

²² Jilaa²¹ 'e si¹mo² nano 'ná¹-a jnéei² mi licíin²¹gi. Joon jiin¹³ coon²¹ júu³ 'uuiin²¹ ilisá² wa'a jo líi¹ tsá².

²³ Wana sá² loocwoo¹oo', nǎu²duu'.

²⁴ Joongi jin² Jesús:

—Tyán²duu' cwáain¹ jilaa²¹ 'e nuu²uun'. Jileei²¹ 'in núu²unxu, xu jon i'øøi²¹-tsi. Pe jileei²¹ 'in núu²un coon²¹ ce tún² joon tyá²-u 'øøi²¹-tsi.

²⁵ Joongi jileei²¹ 'in tyá² 'øøi²¹-tsi joon i'øøi²¹gi-tsi. Pe jileei²¹ 'in xu 'øøi²¹-tsi joon 'iin²mo-tsi jiin¹³ 'e xu 'øøi²¹-tsi do.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² 'e cwaain²¹

²⁶ Faa²¹gi Jesús jin²in:

—La tyá² Dios to² la joon lí¹ mo jaain²¹ tsañuu¹ gajni¹ jún² ni 'wó².

²⁷ Mi ngayuui¹³ joon tsacwuu²¹mo. Mi li cǎin²¹xu tún² joon róon²o. Joon 'láa²mo jmñi¹ coon¹³ 'woo¹ gangñi¹³. 'A jún² do nii¹³gi joon cwaain²¹ pe jo ñi¹ tsá² xiiala cwaain²¹.

²⁸ Coon¹³ 'ña'a cwoo¹³ do cwaain²¹ do. Nifu 'yeei²¹ mo² tya' joongi tóon¹ tya'a joongi tsatoo¹³ mi³ tya'a.

²⁹ Mo naróo² mi³ tya'a joon tsatyuu²¹ tsá², tsatyiaan¹ tsá² tsa gatí² tiempo 'e garoo²¹.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² mostaza

³⁰ Joon gajin² Jesús:

—'E júu³ lo li la li 'e cwáain¹ fuu²¹²uu 'naa'.

³¹ Lawa coon²¹ mi³ jún² tya' mostaza 'e jñi² tsá² ni 'wó². 'E joon jún² 'e pii¹³gi la jee²¹² jilaa²¹ jún² 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

³² Pe mi jñi² tsá² joon cwaain²¹ coo¹³gi lagi jilaa²¹ 'oonuu²¹. Tsi³ cwáa¹ coo¹³ ca ton¹ 'in 'íi¹ li' yu' lí²-i cwaai²¹ nu' 'iin¹³ tya'a.

Coon²¹ 'e gajmaa¹ a Jesús tya' coon²¹ júu³ cwáain¹

³³ La joon ga'e² Jesús tsá² júu³ tyá² coon¹³ 'láai² cwáain¹ la lí¹ 'elo. Ga'e² Jesús tsá² ca jiin¹³ ti lí² 'øøi²¹-tsi tsá².

³⁴ Jiin¹³ coon¹³ jmaai¹³ cwáain¹mo sii²¹i Jesús tsá². Jo jmaa¹³ a tsá² fúui¹ júu³ xiiala lí², jiin¹³ tsá² tya'o gajma² a júu³ xiiala lí².

Jesús jmoó¹o 'e jon¹ tyi² coon¹³ 'e jnoó¹ jmñi²¹

³⁵ Jmñi²¹² joon mo ga'i² nuu²¹ joon gasii²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Moo²¹o' li' ngoo¹³ tyíia¹ no.

³⁶ Joon natáa¹ tsá² tya' Jesús tsi barco li tyíin¹ Jesús. Joon do-o gatiui²¹ jilee²¹mo tsá² téein² ti' tyíia¹ do. Joon ngaliin¹gi x̄u barcos 'elíi¹³ coon¹³on.

³⁷ Pe joon garoon¹on coon²¹ tyí² tá² líi¹li. Joon gajnáa¹ jmñi²¹ ca tsi barco do. La do-o garøøi¹ jmñi²¹ tsi barco tya'a.

³⁸ Joon raain¹ Jesús cwuu²¹ ca ti² tu¹mi² barco do. Cwuu²¹ tsín² mootyíi¹ coon²¹

ni tu'mi²xa. Joon gaunjnaa¹-tsi tsá². Joon gajin²in gasii²¹i 'ii:

—Tifo² tyii'! ζTi jo cwáain¹ tyi'i 'e jüün²mo'?

³⁹ Joon garóon²on Jesús. Joon gatyuu¹³mo 'e tyi² do. Joon gasii²¹i jmi²¹:

—Jo too²¹ mii¹³, cati².

Joon tsifu gajaan¹ 'e tyi² do. Jilaa²¹ ga'ii² tii².

⁴⁰ Joon gasii²¹i Jesús tsá² tya'a:

—ζ'Ee li' 'goo²¹ 'lii²¹? ζ'Ee li' jo jai² liii²gii' Dios?

⁴¹ Jileei²¹ tsá² tya'a gafoo¹i liili¹ joon sáii²i jee²¹² 'ii:

—ζ'lin-gi lo no? Jilaa²¹ tyi² joon jilaa²¹ jmi²¹ nuu¹³un to² tyu² 'ino.

5

Tsá² Gadara 'in 'yuii² 'in 'liii³ alma tya'a

¹ Mo gatyaliin² li' ngoo¹³ tyiáa¹ cataain²¹ do li sein²¹ tsá² Gadara.

² Mo gacwo¹ii Jesús tsi barco do joon gajo² jaain²¹ tsá² 'in 'yuii² 'in 'liii³ alma tya'a. Jee²¹² 'aan¹ tya' 'lii²¹² cwo¹ii¹ 'in tsá² do.

³ Tsu jee²¹² 'aan¹ tya' 'lii²¹² do ni taain¹ 'in tsá² do. Jiin¹³ jaain²¹ jo li² 'núu¹i. Jon'on coon¹³ 'ii³ li² 'núu¹i.

⁴ Li¹ 'láai² naa¹³ niga'núu¹ tsá² 'ii coon¹³ 'ii³. Ni'núu² tsá² tii² cwoon²¹ pe joon tsifu 'gii¹o 'e 'núu¹ cwoon²¹. Joon jmo¹o 'no³ 'e 'núu¹ 'ii¹i. Jo 'e li² 'woo¹-tsi.

⁵ Li' jmi¹ 'iin¹³ li' 'woo¹ ngü¹ la caain²¹ moo²¹ joon la caain²¹ jee²¹² 'aan¹ tya' 'lii²¹² 'oo¹o taa²¹ liili¹. Joongi tyuu¹² 'ii¹ 'ña'a cuun²¹².

⁶ Pe joon wíin²gi mo gani² Jesús. Joon tsifu cwiin¹ ngóo¹o ngasii¹ 'i 'wojni¹ tyani Jesús.

⁷⁻⁸ Mi yuii¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i 'in 'liii³ 'yuii² alma tya'a:

—Tíui¹ 'in tsañuu¹ no.

Joon ga'oo¹o tá² liili¹ 'in 'liii³ do 'in 'yuii² alma tya' 'in tsañuu¹ do jin²in:

—ζ'Ee 'ná¹ jmáa³aa coon¹³ 'nu? Jóon¹ Dios 'in tyíin¹ 'ñu¹fú² 'nu. Mí³ii tyani¹ tyani Dios jo jmáa¹u'un jna.

⁹ Joon gaunngü¹ Jesús 'ii:

—ζXiiala sii²¹ 'nu?

Joon gani¹ 'in 'liii³ do:

—Legión sii²¹ jna'a 'wii¹³ liili¹ fúu²u'u saan²¹a'an joon sii²¹ jna'a la joon.

¹⁰ Li¹ gamii¹ 'in 'liii³ do tyani Jesús 'a jo 'óoi¹ 'ido 'ii.

¹¹ Joon liili¹ fúui¹ 'ii¹ taain²¹² gøø²¹ coon²¹ tsá² moo²¹ do.

¹² Joon 'in 'liii³ do gasii²¹i Jesús jin²in:

—Siin¹ jna'a fu li taain²¹² 'ii³ do. Cwo²o 'júu³ wa'a tsatoo²o' alma tya' 'ii¹ do.

¹³ Joon gacwoo¹ Jesús 'ii júu³. Tsifu gacwo¹ii 'in 'liii³ taai² alma tya' 'in tsañuu¹ do joon gangataa²i alma tya' 'ii¹ do. Taain²¹² jin¹³ tún² mil 'ii¹ 'a tsá² moo²¹ do.

Gacwii¹in 'in 'ii¹ do gaxuu¹ yaai tyisi² joon gaxuu²¹i fu tsi tyiáa¹ do. Joon gajoo²¹o jmi²¹.

¹⁴ In taain²¹² 'aai²¹ 'ii¹ do ngaliin¹ 'e fuu²¹ do joongi ngaliin¹ la caain²¹ li taain²¹² tsá². Ngajmaa¹³a tsá² júu³ 'ee-gi liii¹ 'ii³ tya'a. Joon ganging² tsá² ngajóø² 'ee gali².

¹⁵ Joon gatyaliin² tsá² fúui¹ li siin¹² Jesús. Joon gani² 'in tsañuu¹ 'in mo ta 'yuii² 'in 'liii³ alma tya'a do. Joon nityiin¹in tyi²i siin¹³in røø²¹ jo caai²¹²gi. Ni'láa²mo. Joon lii¹ gafoo¹ 'in tsá² tyalin² do.

¹⁶ Joon jileei²¹ tsá² 'in nigani² 'ee gali² tyaa¹ tsá² júu³ 'in tsá² tyalin² do xiiala gali¹ 'in tsañuu¹ 'in mo ta 'yuii² 'in 'liii³ alma tya'a. Tya¹o júu³ jon la li² 'e gangangü¹ 'in 'ii¹ do.

¹⁷ Joon gamii¹ tsá² fúui¹ liili¹ do tyani Jesús wa'a cwo¹ii¹ 'ido fuu²¹ goo¹o.

¹⁸ Ga'ii²¹ Jesús tsi barco do. Joon 'in tsá² 'in mo ta 'yuii² 'in 'liii³ alma tya'a gasii²¹i Jesús wa'a tsalín² coon¹³ 'ido.

¹⁹ Pe jo gacwo¹ Jesús júu³. Joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—Cwei² fu tyi'i. Cwojmaa¹³du' júu³ ruu²¹u 'e fee¹ liili¹ 'e nigajmaa¹a Dios 'wii¹³ tyi'i. Joongi liili¹ nagalifeei¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i.

²⁰ Joon gangaa¹³mo 'in tsañuu¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² jmo²o tsá² júu³ la caain²¹ fuu²¹ taa¹³ Decápolis. Gajmaa¹a júu³ 'e fee¹ liili¹ 'e nigajmaa¹a Jesús 'wii¹³ 'ii. Joon jilee²¹mo tsá² tsa'goo¹-tsi liili¹.

Xuui²¹² tya' Jairo coon¹³ 'in tsami² 'in gason¹ sin¹³ Jesús

²¹ Gatyii²¹ Jesús li ngoo¹³ tyiáa¹ li cataain²¹ do. Joon gatyaliin² tsá² fúui¹ liili¹ li siin¹²in. Joon ti' tyiáa¹ do-o gajaan¹.

²² Joon gajo² jaain²¹ tsá² 'in tyu² to² cwo¹ sinagoga. Jairo sii²¹ 'ido. Mo gani²i Jairo Jesús joon gatyáa² 'wii²¹² tii² Jesús.

²³ Joon gamii¹i tyani Jesús jin²in:

—Ijúun²mo xuui²¹² tsami² tyiia. Jmaa² feei¹-o'o 'wii²¹² tyiia. Ní²in; ñitaan¹²an cwoon¹o tya'a. Joon cwo'láai², cwoseen²¹mo.

²⁴ Joon gangóo¹ Jesús coon¹³ 'in tsañuu¹ do. Pe li¹ fúui¹ tsá² ngaliin² coon¹³on. Joon liili¹ cuu¹³ li ngóo¹ do.

²⁵ Joon jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do ningóo¹ jaain²¹ tsami² tsaa¹³. Ningóo¹ jin¹³ dyatun¹ jin²¹ 'e tooin²¹ jmi¹.

²⁶ Nigani² wúu¹ liili¹ 'a li² mi² tya'a. Joon na'in² jilaa²¹ 'e 'oo¹xa pe jo mo gajaan¹ 'e lii¹ 'ido coonti, xa li' 'e ngafuu¹gi.

²⁷⁻²⁸ Mo ganúu²un 'in tsami² do jilaa²¹ 'e jmo¹o Jesús ga'1-tsi: "Wana gason¹oon siin³ 'ino joon i'láa²mo." Joon gangatyéen¹in li caluu Jesús joon gason¹on siin³ 'ido.

29 Mo gason¹on siin³ Jesús tsifu gajaan¹ 'e tooin²¹ jmi¹ do. Joon galili³i 'e ga'láa²mo coonti.

30 Joon mo galili³i Jesús 'a naga'láa²mo jaain²¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya'a joon gajóø² lí' caluu jee²¹² tsá² fúu¹ do. Joon gaunngii¹:

—¿'lin gason¹ sin³hín?

31 Joon gajin² tsá² tya'a sii²¹ 'i:

—Moo²¹o'ó lili¹ 'la² tsá² tyi'i xiiala lí² unngii¹u'un: "¿'lin gason¹ sin³hín?"

32 Pe jóø² Jesús la cataain²¹ caai²¹ 'iin²¹²in 'in gason¹ siin³ do.

33 Joon 'in tsamí² do jlee¹e joongi 'goo²¹o lili¹ ní¹o 'ee 'e galí² do. Joon ngoo²¹o li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹ 'wojni¹i tyani 'ido. Gajin²o la ja²mo ce jilaa²¹ 'e galí².

34 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'i 'in tsamí² do:

—Yuu²¹ tyiia, ga'láa²mo'ó 'wii¹³ jo¹o lí²u. Cwei² jú³ røø²¹. 'Láa²mo'ó coonti jmoowúu¹ lí²u'u.

35 Faa²¹gi Jesús siin¹²in mo gatyaliin² tsá². Jalín² tya' 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gajin² 'in tsá² tyaliin² do sii²¹ jmi²¹ 'in xuui²¹² tsaa¹³ do:

—Najúun²mo yuu²¹ tyi'i. Jo untyi²in-gi'i 'in tifo² no.

36 Pe Jesús, mo ganú²un 'e faa²¹ 'in tsá² tyaliin² do joon gajin² Jesús sii²¹ 'i 'in tsá² tyu² to² cwo¹ do:

—Jo foo¹³o, jii¹³ jo¹o cwoli²naa¹.

37 Joon jo 'in cwo¹gi Jesús tsaliin² coon¹³on, jii¹³ Tú³, coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ ruu²¹i Jacobo.

38 Joon mo gatyaliin² tya' 'in tsá² tyu² to² cwo¹ do joon gani²in Jesús tsá² fúu¹ lili¹. In ci² to² mi¹³ lili¹.

39 Joon ga'i²i Jesús joon jin²in:

—¿'Ee lí' to² lí¹ mi¹³? ¿'Ee lí'ci² lí'? Jo mo júuin² 'in xuui²¹² no lí'i cwuu²¹mo 'ino.

40 Pe 'in tsá² do gaungøø¹mo Jesús. Joon ga'woo²¹ Jesús tsá² ce jilee²¹mo. Joon gatø¹¹ø jii¹³ jmi²¹ coon¹³ sáa³ xuui²¹² tsaa¹³ do, joongi fiin¹³ coon¹³ 'in ngaliin¹ coon¹³on do. Joon ga'i²i li raain¹ 'in xuui²¹² do.

41 Gason¹ Jesús cwo²¹ 'ido joon gajin²in sii²¹ xuui²¹² do coon¹³ jmi¹ tya'a:

—Talita cumi. ('E'øøi²¹-tsi tsá² jin²in: 'Nu fuu²¹²uu mí², ráan²no.)

42 Tsifu joon garøon²on 'in xuui²¹² tsamí² do. Joon gangii¹o. Joon dyatun¹ jii²gi ngóo¹. Jilee²¹ tsá² do ganga'goo²¹-tsi.

43 Pe joon ga'ii² Jesús júu³ sii²¹ 'i 'in tsá² taai² tsi inuu² do:

—Jo 'iin fu²uu' ce jii¹³ jaain²¹.

Joon gatyu²u to² wa'a dø¹ 'in xuui²¹² tsamí² 'in najiin¹ do.

6

Mo ngóo¹on Jesús fu Nazaret

1 Mo ngayuui¹³ gaun'láai² Jesús 'in xuui²¹² tsamí² tsaa¹³ do joon gangaliin¹mo fu goo¹o Nazaret coon¹³ tsá² tya'a.

2 Mo tí² jmi²¹² 'ii²¹ woo²¹ tsá² ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e 'e²e tsá² júu³ tyá² tsi inuu² cwo¹ sinagoga si² do. Joon fúu¹mo 'in núu²un 'e faa²¹ 'ido. Joon lí¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² joon jin² 'in tsagoo¹o do:

—¿Xiiala galitii² 'in tsañuu¹ no 'e faa²¹ no? ¿'Ee júu³ lo 'e¹ 'ino? ¿Xiiala jmoo¹o jilaa²¹ milagro lo?

3 'In tsañuu¹ lo jaain²¹ ti'mó² 'ii. Jóon¹ María, joon ruu²¹mo Jacobo coon¹³ Sé³ coon¹³ Judas coon¹³ Simóoi¹³. Joongi ruu²¹i tsamí² seen²¹mo jee²¹² jna' lo.

La joon gajin² tsá² Nazaret 'wii¹³ joon jo' jii² Jesús.

4 Pe joon gøø²¹i Jesús 'ii:

—Jilee²¹mo jmoo¹o nuu¹³un jaain²¹ tsá² 'in faa²¹a júu³ tyú² tya' Dios pe tsagoo¹o coon¹³ ruu²¹i 'in seen²¹in inuu² tya'a jo cón²on cwáain¹.

5 'Wii¹³ joon jii¹³ coon²¹ milagro jo gajmaa¹ do. Xu tsá² gaun'láai².

6 Lí¹ ganga'goo²¹-tsi Jesús 'wii¹³ jo jo' galii²i tsagoo¹o 'ii. Joon mo galiciin²¹gi gangó¹ Jesús ga'e²e tsá² la caain²¹ fuu²¹ pi³ taa¹³ li tyan' Nazaret do. Joon ga'e² Jesús 'in tsá² do júu³ tyá².

Jesús sii²¹ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a tsacwo¹ júu³ tyá²

7 Joon gatø¹ Jesús jii¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii¹in 'ido ti' ngái¹. Joon gacwoo¹ júu³ 'e lí² 'wooi² 'ido 'in líi³ taai² alma tya' tsá².

8 Joon gatyu² to² wa'a jo 'e coon²¹ 'ido jii¹³ 'mo'u² soon²¹on. Jo lí² coon²¹ jii¹³ coon²¹ 'iini¹ jon'gi tu'mi² jon'gi cuu² lí² coon²¹.

9 'Ná¹ 'ø¹ø mi²¹ saa¹³ joon tyi¹i coon²¹ 'mi'tyi² jon'on la tún².

10 Joongi gajin² Jesús sii²¹ 'i 'in tsá² tya'a do:

—Mi cwotaa²naa' coon²¹ inuu² do-o jón²oo' ca mi 'woo²¹naa' 'e fuu²¹ do.

11 Wana jo 'iin²¹²in 'in tsá² do 'ii²¹ 'naa' xiial' cwoliin²naa' si jo núu²un tsá² júu³ tyi¹ 'ee joon cwo'woo²¹mo' do. Joon xuu²uu' 'laa²¹ toon¹ tí¹³hí' lawa coon²¹ lí² 'e jmaa²aa' tya'a. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': mí ti 'e 'iin² fu juncwii²¹ iwúu¹ ní² tsá² seen²¹ Sodoma coon¹³ tsá² seen²¹ Gomorra. 'In tsá² fuu²¹ do-o jo ga'ii²¹i júu³ tya' Dios mo ganú²un. Pe wúu¹gi ini² tsá² 'in jo 'ii²¹ 'naa' li cwoliin²naa' la coon²¹gi tsá² seen²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

12 Joon ga'woo²¹mo 'in tsá² tya' Jesús do tsacwoo¹ júu³ tyá². Joon gajin²in sii²¹ tsá² li gatyaliin² 'ido:

—'Ná¹ unsii²¹mo' 'e 'i¹-oo' —jin²in.

¹³ Joongi líi¹ fúu¹ 'in líi³ ga'woo¹i almas tya' tsá². Joon gasoon²¹on aceite tya' tsat-saa¹³ joon coon¹³ la joon ga'láa²mo.

Najúun²mo Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹

¹⁴ Galitsáa¹mo-tsi róøi¹³ Herodes jilaa²¹ 'elo tsa jilee²¹mo tsá² niñi¹ 'e jmoo¹o Jesús. Pe jin²in tsá² 'e nigajiin¹in tún¹ Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹, 'wii¹³ joon líli¹ 'oo¹ Jesús milagro. 'i¹-tsi tsá² 'e Jesús jmoo¹o milagro coon¹³ júu³ tya' Wó³.

¹⁵ Pe seen²¹mo 'in gajin²in:

—Elias no.

'Inlíi¹³gi gajin²in:

—'In faa²¹a júu³ tyá² tya' Dios la líi¹ 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calií 'ino.

¹⁶ Joon mo ganúu²un Herodes 'elo joon gajin²in:

—Wó³-o 'ino, joon jna-a gatyü¹uu to² wiin²¹ luu²¹²u. Nigajiin¹o 'ino tún¹ —jin² Herodes.

¹⁷⁻²⁰ Herodes do nigacáan¹in 'in tsamí² sii²¹ Herodías. 'In Herodías lo líi¹ 'oo²¹²o Líi²¹² ruu²¹ Herodes. Joon Wó³ do nigasi²¹i Herodes:

—Jo lí² caan²¹u'un 'oo²¹² ruu²¹u tsá seen²¹mogi.

Joon 'wii¹³ joon gali'ee¹mo 'in tsamí do Wó³. Joon Herodes tyü²u to² 'e tsá² Wó³ 'nañi³ 'wii¹³ Herodías. 'In²¹²in Herodías wa'a jün²in Wó³ pe jo cwo¹ róøi¹³ Herodes júu³ 'wii¹³ gøø²¹mo Wó³. Joon ñi¹ Herodes 'e Wó³ jaain²¹ tsañü¹ 'in tyú¹ joongi jaain²¹ tsá² 'in ñi¹ júu³ tya' Dios. Coon²¹o Herodes cwáain¹ coon¹³ 'e tún² jilaa²¹ 'e faa²¹ Wó³ fiin¹³ jo tyá² 'øøi²¹-tsi.

²¹ Joon gali² 'e gajmaa¹²a Herodes jmü²¹² 'e tsin¹ jiin²¹in. Gacwo¹o 'ee dø² tsacøøi¹³ tya'a coon¹³ 'in tyü² to² láa² coon¹³ jileei²¹ tsá² tyiin² seen²¹ li sii²¹ Galilea do. Joon Herodías gatsaa²¹o xiii¹ la ijmáa¹a.

²² 'In jamí² Herodías do ga'i² jee²¹² li néei¹ 'in tsá² gøø²¹ do. Joon gatséen¹in. Joon líi¹ gati²-tsi Herodes coon¹³ 'in tsá² néei¹ gøø²¹ coon¹³ 'ido la gatseen¹ 'in simí² do. Joon gajin² róøi¹³ sii²¹i 'in simí² do:

—Mí²¹i doñi'ee 'iin²¹²mo'o joon cwo¹³oo 'nu.

²³ Joon ga'ee²¹ 'in róøi¹³ do tyani Dios 'e cwo¹o doñi'ee gamü¹i 'in simí² do fiin¹³ ca coon²¹ tsa¹ 'a to² líi¹: 'ido.

²⁴ Joon gacwo¹ 'in simí² do joon gasii²¹i sáa³a:

—¿Ee mí³ii tya' 'ino?

Joon sáa³gi gajin²:

—Sii¹²i cwocwo¹ mootyi² Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹.

²⁵ Joon tsifu ga'i² tún² 'in simí² do li tyiin¹ róøi¹³ joon ngasii¹²i 'ido:

—La lo-o 'iin²¹²na: cwo²o coon²¹ wúun¹ 'yü mootyi² Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹.

²⁶ Joon gajaan¹ 'in róøi¹³ do fa'i³. Pe jo 'ee futyigi tsa gali'ee²mo Dios icwo¹ doñi'ee mü¹i. Joon niganúu²un jileei²¹ 'in néei¹ coon¹³on do. Jo gatyuu¹²gi to² 'e mü¹i 'in simí² do.

²⁷ Tsifu gatyü² róøi¹³ to² jaain²¹ 'láa² 'e tsatyiiian¹ mootyi² Wó³.

²⁸ Joon gangó¹ 'in 'láa² do fu 'nañi³ li 'yuu¹ Wó³ 'e tsatyü¹²u mootyi² 'ido. Joon gacóon¹on 'yü tsi coon²¹ wúun¹. Joon gacwo¹o 'in simí² do. Joon 'idogi gacwo¹o sáa³o.

²⁹ Mo galiñi¹ tsá² tya' Wó³ 'e najúun²mo joon gangatyiiian¹o mootai² Wó³ joon ganga'áa¹mo.

Cwo¹o Jesús ñá² mil tsá² 'e dø¹ø

³⁰ Mo galiciin²¹ joon galicaain²¹ dyatu-uin¹ tsá² tya' Jesús coon¹³ Jesús. Joon gajmaa²a júu³ Jesús jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a joon jilaa²¹ 'e niga'e² tsá².

³¹ 'Wii¹³ tsataai² tsá² joongi jalíin² tsá² fúu¹ líli¹ jiin¹³ jo cwo¹ 'ido dø¹ø joon gasii²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Ñilín²duu¹ coon¹³ jna. Moo²¹o', 'yii²¹a' ta' ti' catá² li jo 'in tsá² seen²¹.

³² Joon ngalíin²mo Jesús coon¹³ tsá² tya'a joon yaamo gataai² tsi coon²¹ barco. 'In²¹²in tsalín² coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹.

³³ Pe fúu¹mo 'in ganí² 'ii li ngaliin¹ do. Joon galicwii¹mo tsá² Jesús. Joon gangalíin² cwiin¹in coon¹³ ti²o jilee²¹mo 'in seen²¹ la coon²¹ fuu²¹. Joongi tyalín² jée²gi li ngo¹ Jesús.

³⁴ Mo gacwo¹ 'in Jesús tsi barco gangaa¹mo tsá² fúu¹ líli¹. Joon galifee¹mo-tsi 'wii¹³ tya' 'ido. Téen¹in la téen¹ joo'saa²¹ jo 'in fi²¹² seen²¹mo. Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e²e 'ido júu³ 'láa² líli¹.

³⁵ Joon ni ca'lóo² jalín² tsá² tya'a li siin¹²in joon sii²¹ 'ido 'ii:

—Ca'lóo² lo joongi jo 'in taain²¹² lo coonti.

³⁶ 'I² júu³ 'in tsá² no wa'a cwotyaliin²mo la caain²¹ fuu²¹ tyan¹ li taain²¹² tsá² cwoláa¹a 'iñi¹ dø¹ø, tsa jo 'ee sá² 'e dø¹ 'ino.

³⁷ Joon gafiin¹i Jesús:

—Cwo¹³ 'naa' 'e dø¹ 'ino.

Joon 'in tsá² tya'a do gajin²in:

—Jo liin¹ wa'a tsalaa²¹a a coon²¹ mil tsi catyuu¹³ 'iñi¹ 'e cwo¹o 'ino 'e dø¹ø.

³⁸ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—¿Joo' 'iñi¹ 'oo²gi? Cwojøø²duu¹.

Mo galiñi¹i joon gajin²in:

—Ñá² 'iñi¹ sá²gi tyi' coon¹³ gá¹gi joo²¹ taai² jmü²¹.

³⁹ Joon gatyü² Jesús to² wa'a cwó² 'in tsá² do jmaa¹³ coon¹³ poo²¹² jee²¹² ñii²¹ røø²¹ do.

⁴⁰ Joon gacwo² tsá² ti' ciei¹³ joongi ti' cincuenta.

⁴¹ Joon gason¹ Jesús 'e 'iñi¹ 'ná² do joongi jiin¹³ gá¹ 'in joo²¹ taai² jmü²¹² do. Joon

gajó⁰θ² li' ñu'fú² joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios tya' 'e 'iñi¹ do. Joon gajmaa¹a 'no³ 'e 'iñi¹ do. Joon gacwo¹o tsá² tya'a wa'a jmáa¹a tyíia³ 'e 'iñi¹ do jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. Joongi gajmaa¹a tyíia³ 'in joo²¹ taai² jmii²¹ gáí¹ do.

⁴² Garó⁰ mo tu² jileei²¹ 'in gagó⁰θ²¹ do.
⁴³ Joongi garó⁰ mogi dyatun¹ 'motó² coon¹³ 'no³ 'iñi¹ coon¹³ 'no³ 'in joo²¹ taai² jmii²¹ do.

⁴⁴ Gagó⁰θ²¹ 'ná² mil tsáñuu¹ 'e 'iñi¹ do.

Ngii¹ Jesús tii²; ni jmii²¹

⁴⁵ Joon gatyú² Jesús to² 'e tsataai² tsá² tya'a tsi barco. Joon tsaliin² 'ido jéei¹gi lagi 'ña'a li ngoo¹³ tyíia¹ do. Joon 'iin²¹² 'in tsaliin² coon²¹ fúu²¹ sii²¹ Betsaida la 'ii²¹² 'i² Jesús tsá² júu³.

⁴⁶ Joon mo ngayuui¹³ joon gangó¹ Jesús fu mo²¹ ngafee¹²i Dios jmii²¹.

⁴⁷ Nicanuu²¹ mo ganii²¹ Jesús 'e barco do. 'Ii²¹ ca tún² tsa¹ ni tyíia¹ do. Pe Jesús-gi siin¹² 'in ca tsa¹ moo²¹ do 'ña'a.

⁴⁸ Joon gani² Jesús 'e jo li² ngii¹gi barco tya' tsá² tya'a 'wii¹³ líli¹ 'ii¹ tyi² li' chí¹³. Ta'aa²¹ gó¹ mo gangó¹ Jesús li ngaliin² tsá² tya'a. Gangó¹o ngii¹ tii²o ni jmii²¹ do. 'Iin²¹² mo ngii¹ 'i li' caai²¹ li ngaliin¹ mo 'ido.

⁴⁹ Ganii² 'in tsá² tya'a 'ii jó¹ ngii¹ ni jmii²¹. Galii¹ 'e tsamoojii¹ jó¹. Joon ga'oo¹ líli¹.

⁵⁰ Jilee²¹ mo ganii² 'ii. Joon gafo⁰θ² mo 'ii. Pe joon gafee²¹ mo Jesús 'ii gajin² 'in:

—¡Tá² téin¹ 'oo'! jna-a lo, jo foo¹³ naa'!

⁵¹ Joon ga'ii²¹ o tsi barco li taai² tsá² tya'a. Joon gaján² 'ii tyi² do.

⁵² 'Aai¹ 'waa²¹ a-tsi tsá² tya' Jesús tsu jo mo toon¹ -tsi 'e júu³ tya' 'e 'iñi¹ do 'wii¹³ joon líi¹ ganga'goo²¹ -tsi.

Un'láai² Jesús tsatsaa¹³ seein²¹ li sii²¹ Genesaret

⁵³ Mo gatyaliin² li ngoo¹³ tyíia¹ ga'ñúu² barco tya'a coon²¹ ti' tyíia¹ li sii²¹ Genesaret.

⁵⁴ Mo cwo⁰θ¹ 'i 'ido tsi barco tsifu joon galicwii¹ 'in tsá² 'ii.

⁵⁵ Joon 'in tsá² do gangaliin¹ cwiin¹ 'in la caain²¹ joon ga'láa² 'wii²¹² jajéi¹ tsatsaa¹³ 'in tsáin² 'mó² fu li siin¹² Jesús.

⁵⁶ La caain²¹ fúu²¹ pi³ si fúu²¹ fee¹ 'ee si ti' fúu²¹ 'ee li tsáa¹ Jesús gatyíia¹ tsá² tsatsaa¹³ tya'a tya' i fu¹ li ngii¹ 'i Jesús joon gamii¹ 'i tyani Jesús wa'a cwo¹ Jesús jiiin¹³ ti' siin¹³ 'in soon²¹ on. Joon jileei²¹ 'in gason¹ siin¹³ Jesús ga'láa² mo 'i.

7

E un'íiii³ tsá² tyani Dios

¹ Joon galicaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos coon¹³ 'inlíii¹³ tifo² tya' ley li siin¹² Jesús. 'In tifo² do jalín² Jerusalén.

² Joon 'in tsá² lo gacón² cwáain¹ 'e 'in tsá² tya' Jesús néei¹ gó¹θ¹ joon 'lii² cwoó²¹o.

'øøi²¹ -tsi tsá² 'e jo mo ngii² cwoó²¹ la tii¹si², 'wii¹³ joon gafaa²¹ 'láai².

³ Jileei²¹ fariseos coon¹³ tsá² seein²¹ Israel jmoó¹o la lí² gajmaa¹ 'lii²¹² tsacóøi¹³. Jo dø¹ tsá wana jo ngii² cwoó²¹ la tii¹si² mo jéei¹.

⁴ Mo jalín² 'moo¹³ jo dø¹θ¹ wana jo mo run²un cwoó²¹ la tii¹si². Joongi líi¹ 'láai² jilaa²¹ tii¹si² 'e sá² cali¹ jmoó¹o. Jmoó¹o tsá² la tii¹si² run²un tasa 'un²un jmii²¹ joon tsuu² coon¹³ jilaa²¹ 'ni² 'e jmaa¹ to² mo gó¹²θ.

⁵ Joon 'in fariseos do coon¹³ tifo² tya' ley do gaunngii¹ 'i Jesús jin² 'in:

—¡'Ee li' jo jmoó¹o tsá² tyi¹ la li' gajmaa¹ 'lii²¹² tsacóøi¹³ tyi'? Gó¹²θ¹ pe jo mo run¹un cwoó²¹o la tii¹si².

⁶ Joon gafi¹ 'i Jesús:

—Cali¹ 'in gafaa²¹ a júu³ tya' Dios sii²¹ Isaías gajmaa¹ a coon²¹ jí². Joon tsi jí² do gafaa²¹o xiiala líi²naa' tsá² 'in jo tiin¹³ 'e 'e² e tsá² xeei²¹. Gajin² 'in ní jí² do:

'In tsá² lo untýu¹ Dios jiiin¹³ coon¹³ 'e faa²¹ a pe jo ti² -tsi jiiin¹³ la to² tyu² Dios.

⁷ Jo 'e to² 'ii³ 'e un'goo²¹o jna. Jilaa²¹ a 'e 'e² e tsá² jiiin¹³ li to² tyu² tsá², jin² Isaías.

⁸ Faa²¹ gi Jesús jin² 'in:

—Ga'ín² mo 'oo' jilaa²¹ to² tyu² Dios, pe coon²¹ tún² jmoó²oo' la tii¹si² 'e jmoó¹o tsá² la mo jéei¹ la rúun¹³un' tsuu² joongi tasa 'uun²¹un jmii²¹. Joongi 'láa² mo 'e li la li 'elo jmoó²oo' la jmoó¹o tsá².

⁹ La joongi gajin² Jesús:

—'Iin²¹² 'naa' núu³gii¹ la to² tyu² 'lii²¹² tsacóøi¹³ jon'gi la to² tyu² Dios la no.

¹⁰ La li gajin² Moisés cali¹ mo gacwo¹o tsá² ley: "Un'góø²¹ mo'lo ñu²¹u coon¹³ saa²¹ a." Joon gajin² 'in: "In sii²¹ júu³ 'laa²¹ jmii²¹ si sáa³ a 'ee 'ná¹ jnga² mo tsá² 'ii."

¹¹ Pe joon, 'naa'gii¹, jo cwoó²oo' júu³ 'e uncon¹³ tsá² jmii²¹ si sáa³ a 'ee wana gajin²: "Jilaa²¹ 'e sá² tyiia¹ 'e lí² uncon¹³ jna 'ñu lí Corbán." (øøi²¹ -tsi tsá² jin² 'in: nigacwo³oo Dios.)

¹² Wa'a jin² tsá² la no, joon 'naa'gii¹ jo cwoó²oo' wa'a uncon¹³ on sáa³ jmii²¹.

¹³ Mo jmoó² 'naa' la joon tu¹oo' júu³ tya' Dios lawa'a jo 'e tyiin² mo. 'Iin²¹² gii¹ jmoó²oo' tii¹si² 'e gacwo¹ tsá² 'naa' lagi júu³ tya' Dios. Joongi líi¹ 'láai² tii¹si² 'e jmoó²oo' la lí¹ 'elo —jin² Jesús sii²¹ 'in tsá² fariseos coon¹³ tifo² tya' ley.

¹⁴ Joon gatø¹ Jesús 'in tsá² fúui¹ taain²¹² do joon gajin² 'in:

—Nuu²duu¹ jilaa²¹ 'e fo²oo lo. Joon cwo⁰øøi²¹ 'oo'.

¹⁵ Jilaa²¹ 'e gó¹² tsá² jo lí² un'lii¹³ 'ii la joon. Jiin¹³ 'e 'woo²¹ tsi tsá² 'e jmoó¹o 'e faa²¹ tsá² 'e joon un'lii¹³ tsá².

¹⁶ Wana sá² loocwo¹oo' núu²duu¹.

17 Mo gatiui² Jesús tsá² joon ga'i² coon²¹ inuu joon gaunngi¹ tsá² tya'a 'ee 'e júu³ gatyaa¹ do.

18 Joon gajin² Jesús sii²¹'i 'ii:

—¿Ti jon'gi 'naa' 'øøi²¹-oo'? Ni²-i 'naa' 'e jilaa²¹ 'e gø² tsá² jo tsatoo¹³ tsi alma tya' tsá² pe jiin¹³ tu²o.

19 Joon mi yui¹³ joon 'woo²¹o fu caluu tún¹. 'Wii¹² joon jo li² un'lii¹³ tsá² tyani Dios.

'Wii¹³ jiin¹³ coon¹³ júu³ la joon jin² Jesús 'e li²-i dø¹ tsá² doñi¹'ee.

20 Jin²o jon Jesús:

—E 'woo²¹ li tsi alma tya' tsá² 'e joon un'lii¹³ tsá² tyani Dios.

21 Tsu li tsi alma tya' tsá² øøi²¹-tsi 'e øøi²¹-tsi tsá². Li' alma tya' tsá² 'woo²¹ jilaa²¹ 'e gø² 'e i¹-tsi tsá². Do-o i¹-tsi 'e li² feei² tsami² tsá² xeei²¹ si doñi¹'ee 'e gø² i¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' tsami² si tsañu¹ 'ee. Do-o i¹-tsi tsá² wa'a jngaa¹²¹ tsá²

22 si jmoo¹o 'uun²¹ 'ee. Tsi alma tya'a gali'in²¹² in tsá² jilaa²¹ 'e sá² tya' tsá² xeei²¹; 'aa¹a tsi²¹² wúu¹; jmoo¹o júu³ 'atsaa²¹; i¹-tsi jiin¹³ tya' ña'a. Jo li³'i 'e jmáa¹a.

23 'Wii¹³ i¹-tsi tsá² jilaa²¹ 'elo, 'wii¹³ joon 'in lii³'mo 'ii tyani Dios.

Jaain²¹ yia²¹² tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in jo'1 gali² júu³ tya' Jesús

24 Joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiro coon¹³ Sidón. Joon ga'i² coon²¹ inuu. Joon jo 'iin²¹² in wa'a liñi¹ tsá² coonti pe jo gali²; jiin¹³ la gali'in²¹² in.

25 Joon tsifu galiñi¹ jaain²¹ tsami². Joon 'in xuui²¹² tya' 'in tsami² lo 'yuui² 'in lii¹³ alma tya'a. Joon gajó² 'in tsami² do gasi²¹; 'wojni¹ wii²¹² ti² Jesús.

26 'In tsami² lo galiseein²¹ Sirofenicia, jon' tsagoo¹ tsá² seen²¹ Israel. Pe gajó² jam¹; tyani Jesús wa'a tyii² 'in 'ido 'in lii¹³ 'yuui alma tya' jóon¹ on.

27 Pe Jesús gasi²¹ 'ii:

—Cwo² du'u jeei¹ wa'a dø¹ xuui²¹² lagi tsi²¹ tsu jo tseen²¹ tyii²¹ 'no³ gø² xuui²¹² joon cwóo¹³o' tsi²¹.

28 Pe joon gañi¹ 'in tsami² do jin² in:

—Jo¹o, pe cagi tsi²¹ 'in tee¹² nu' mesa gø² 'no³ xuu²¹ mo gø² xuui²¹².

29 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsami² do:

—Tyá² u la gafa²¹a. Li²-i cwoo²mo'o no nicwo¹ 'in 'in lii¹³ 'yuui² alma tya' xuui²¹² tyi¹.

30 Joon mo gatyee¹²; tya'a gatsee²¹; xuui²¹² tya'a raain¹ ni coo¹mó². Nicwo¹ 'in 'in lii¹³ 'yuui² alma tya' 'ido.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² cwui²¹² jo faa²¹

31 Gacwo¹ Jesús co' fuu²¹ Tiro gangá¹ Sidón joon ngá¹ li' fu' co' Decápolis, joon gatyia¹ ti' jmi²¹ tyiá¹ Galilea.

32 Joon mo gatyia¹ do joon gangajée¹; tsá² jaain²¹ tsá² cwui²¹² ycaai²¹² jo faa²¹. Joon gami¹ wa'a taan¹ Jesús cwoo²¹o tya' 'ido.

33 Joon gangajée¹ Jesús 'ii coon²¹ li jo 'in tsá² jøø². Joon gafoo²¹ Jesús uniicwoo²¹o tsi loocwoo²¹ 'ido. Joon ga'ñii¹ joongi gali¹; unisi¹³ 'ido.

34 Joon gajóø² li' ñu¹fú² gasaai²¹-tsi joon gajin² in:

—i'Efata! ('øøi²¹-tsi jin² in; jNéei² 'wo'o!)

35 La joon ganó¹ loocwóo¹o. Sii¹³; gali² tyá² u joon gali²; faa²¹a røø²¹.

36 Joon gajin² Jesús sii²¹; 'in tsá² 'in gajée¹; 'in jo faa²¹ do:

—Jo 'in fuu² ce jiin¹³ jaain²¹.

Pe li' tya² gi to² 'e sii²¹o tsá².

37 Li¹ tsa'goo²¹-tsi tsá², joon jin² in:

—Jilaa²¹ 'e jmoo¹o 'ino 'e tyá² tsu ca 'in cwui²¹² jmoo¹-o núu²un joongi 'in jo faa²¹a jmoo¹-o 'e faa²¹ 'ido.

8

Cwo¹o Jesús tyán² mil tsá² 'e gø²ø

1 Jee²¹² jmi²¹² lo galicaain²¹ tsá² fúui¹ liili¹. Jo 'ee sá² dø¹ coonti. Joon gatø¹ Jesús tsá² tya'a joon gasii²¹; 'ido:

2 —Li¹ fúu² li²na 'in tsá² lo 'wii¹³ ningó¹ 'ni¹ jmi²¹² 'e taain²¹² coon¹³ jna lo. Joon jo 'ee sá² gi dø¹ coonti.

3 Wa'a 'ii³ júu³ fu tya'a la jo mo gø²ø joon jo li piin³ ngi¹. 'Inli¹³ jalín² wíin².

4 Joon gañi¹ tsá² tya'a:

—¿Xiiala li² cwóo¹³o' 'ino 'e dø¹ø? Jo 'in seen²¹ waa'a 'ni¹ coonti.

5 Joon gaunngi¹ Jesús:

—¿Joo¹ 'iñi¹ 'oo²gi 'naa'?

'Ii-gi gajin² in:

—Dyia¹ tigi.

6 Joon gatyu² Jesús to² wa'a cwó² ni 'wó² do joon gason¹on 'e 'iñi¹ dyia¹ do joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios. Joon gajmaa¹a 'no³ 'e 'iñi¹ do gacwo¹o tsá² tya'a 'e tsajmaa¹a tyiá³ jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do.

7 Joongi ni'aa¹mogi jaain²¹ gá¹ joo²¹ taai² jmi²¹ pi³. Joon gacwo¹o Jesús 'maai¹³ Dios tya' 'in joo²¹ taai² jmi²¹ pi³ do joon gatyu²u to² jmaa¹a tsá² tya'a tyiá³ 'in joo²¹ do.

8 Tyá² u gagøø²¹ø jilee²¹mo. Joongi ti²¹gi dyia¹ 'motó² røø¹ 'e gasá¹.

9 Xuu jogi ti¹ tyán² mil tsá² 'in gagøø²¹ø do. Joon ga'i² Jesús 'in tsá² do júu³.

10 Joon 'ña'gi ga'i² tsi coon²¹ barco coon¹³ tsá² tya'a. Joon ngaliin¹ fu coon²¹ li sii²¹ Dalmanuta.

Mii¹ tsá² fariseos coon²¹ li²

11 Joon jee²¹² jmi²¹² joon gajalín² 'inlii¹³ tsá² fariseos joon galáa² 'wii²¹² jo cwó¹o júu³ ruu²¹; coon¹³ Jesús. 'In²¹² 'in tsá²

fariseos do tyaan¹ cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús, 'wii¹³ joon gamii¹ waa'a e² Jesús 'ido coon²¹ li² tya' ñu¹ fú².

12 Pe gasaii²¹ tsi Jesús liilí¹ joon gajin² in: —'In tsá² lo jo tsáai¹ tsi Dios mo müi¹ coon²¹ milagro. 'E la ja² mo fuu²¹ uu¹ 'naa', jii¹³ coon²¹ li² tya' milagro jo cwo³ oo¹ 'in tsá² lo.

13 Joon gatá² mo Jesús 'in tsá² do. Ngatáa¹ tsi barco joon gangó¹ fu li' ngoo¹³ tyíia¹ cataain do tún¹.

Tyíian³ tya' fariseos

14 'In tsá² tya' Jesús do niga'in¹ mo tsi 'e coon²¹ 'ee dō¹ ø. Ji tii² coon²¹ 'iñi¹ nityaan¹ tsi barco do.

15 Joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a: —Ñii² duu, tii¹ moo' coon¹³ tyíian³ tya' fariseos joongi tii¹ moo' coon¹³ tyíian³ tya' tsá² tya' róøi¹³ Herodes.

16 Joon tsá² tya' ga'láa² 'wii²¹² sii² la 'oo²¹ jee²¹² yaai jin² in:

—'Wii¹³ jo 'e 'iñi² lee² o' 'e joon 'e gajin² in la no.

17 Ñii¹ Jesús 'ee 'e sii² 'ido joon gajin² in sii²¹ 'ido:

—'Ee li' foo²¹ 'naa' 'e jo 'oo² oo' 'iñi¹? ¿Ti jo mo 'øøi²¹ 'oo'? ¿Ti jo mo lili² ii'? ¿Ti 'áai¹ ni 'waa²¹ tyi² 'naa'?

18 ¿Ti jo jøø² øø' coon¹³ unni² ii'? ¿Ti jo nuu² uun¹ coon¹³ loocwoo² oo'? ¿Ti jo tii² 'oo'?

19 Mo gajmáa³ aa tyíia³ 'e 'iñi¹ 'ná² do jee²¹² 'ñá² mil tsá², ¿joo¹ gi' motó² 'e garøøi¹ do?

Joon gajin² tsá² tya'a: —Dyatan¹ gi' gatí².

20 —Joon mo gajmáa³ gi' tyíia³ dyíia¹ 'iñi¹ jee²¹² tyán² mil tsá² —jin² Jesús— ¿joo¹ 'motó² róøi¹ 'e gatyíian²¹ gi'?

Joon gajin² in tún¹ tsá² tya'a: —Dyíia¹ gi' gatí².

21 Joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a: —¿Ti jo mo 'øø¹ 'mogi' 'oo'?

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsatiui² fu Betsaida

22 Mo gatyaliin² Jesús fuu²¹ Betsaida gan-gajée¹ tsá² jaain²¹ tsatiui² li siin¹² Jesús. Gamii¹ wa'a soon²¹ Jesús tya'a.

23 Joon gason¹ Jesús cwo²¹ 'in tsatiui² do. Gangajée¹ li' ti' fuu²¹. Joon gasúun² jmi¹ e² e unni² 'ido. Joongi gataan¹ cwo²¹ o' tya' 'ido. Joon gaunngii¹ wana nijnéi² xu.

24 Gajøø² 'in tsatiui² do joon jin² in: —Jøø³ moo tsá². Jøø² na tsá² 'in líii¹ la li 'mó² pe ngii¹ o.

25 Joon gataan¹ tún¹ Jesús cwo²¹ o' unni² 'ido. 'In tsatiui² do gajøø² coon¹³ ce tún² joon ga'láa² mo coonti. Najøø² o' jilaa²¹ røø²¹.

26 Joon gatyú² Jesús to² 'a tsei² 'ido fu tya'o. Joon gajin² in:

—Jo ngii²¹ un¹ 'e fuu²¹ do, jogi 'in fu²¹ u coonti jilaa²¹ 'e nigali² tyi'i.

Tú³ jmo¹ o' júu³ 'e Dios gasii¹ in Jesús 'e jmo¹ o' tiin¹³ tsá²

27 Mo galiciíin² gi' ngalín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fu la caain²¹ fuu²¹ pi³ náa¹ co' Cesarea de Filipino. Li ngalín² tya' i' fu¹ gaunngii¹ i Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—¿'in jna jin² tsá²?

28 Joon gañii¹ tsá² tya'a:

—'Inlíi¹³ jin² 'e Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ 'nu. 'Inlíi¹³ gi' jin² 'e Elías 'nu. Joon 'in catyaa¹ gi' jin² 'e jaain²¹ 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calií 'nu.

29 Joon gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a:

—'Naa' gi', ¿'in jna fáa¹³ aa'?

Joon gajin² Tú³:

—'Nu Cristo, 'in gasii¹ in Dios 'nu.

30 Pe gatyú² Jesús to² 'e jo 'in sii²¹ tsá² tya'a ce jii¹³ jaain²¹ 'e Cristo 'ii, 'in gasii¹ in Dios.

Ti¹ Jesús júu³ ijúun² in

31 Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e² e tsá² tya'a do jin² in:

—Jna-a 'in Ruu²¹ na Tsá². Joon 'ná¹-a móo³ oo wúu¹ líli¹. Jileei²¹ tsacøøi¹³ coon¹³ 'in tyu² to² tyá' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley 'ee¹ mo jna. Joon 'ii ijngaa¹² mo jna pe jii¹ oo tún¹ mi tí² 'ni¹ jmi²¹² 'e gajúun² na.

32 Gafaa²¹ a coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ gi. Joon gatø¹ Tú³ Jesús coon²¹ li gá¹. Joon gajin² Tú³ sii²¹ Jesús:

—Jo foo³ gi' la no.

33 Pe gajii¹² Jesús níi¹, gajøøi² tsá² tya'a joon gajin² in sii²¹ Tú³ do:

—Jeein¹³ coon¹³ jna. Satanás 'nu tsu jo 'i¹-o' 'nu júu³ tya' Dios. Jiin¹³ jmaai¹³ júu³ tya' tsá²-a 'i¹-o' 'nu.

34 Joon gatø¹ tún¹ Jesús tsá² tya'a coon¹³ jileei²¹ tsá² taain²¹² coon¹³ on joon gasii²¹ 'ido:

—Wana 'in 'iin²¹² in jalíin² coon¹³ jna 'ná¹-a cwo¹ in² mo tsi 'wii²¹² tya' 'ña'o joon 'ná¹ tyaa¹ tyá² 'ña'a 'e júun² in lagi ijúun² na. Joon 'ná¹ cwojmaa¹ a la to² tyu² jna.

35 Tsu jileei²¹ 'in 'iin²¹² in tiin¹³ juncwii²¹ tya' yaai 'e joon i'in² mo juncwii²¹ tya'a. Pe jileei²¹ gi' 'in 'iin² in juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ jna, joongi 'wii¹³ júu³ tyá² tya' Dios joon tiin¹³ mo 'i juncwii²¹ tya'a.

36 Jo 'ee to² 'i³ in tya' tsá² wa'a jnaa²¹ a la tøøi² cwo¹³ fu juncwii²¹ pe caa²¹ mo alma tya'a li 'ii²¹.

37 Jo lí² tyii²¹ tsá² coon¹³ cuu² alma tya'a.

38 Wa jaain²¹ 'oo¹ o' fa'ii²¹ 'wii¹³ jna joongi 'wii¹³ júu³ tyíia jee²¹² 'in tsá² jo 'naai¹² Dios joongi jee²¹² 'in 'oo¹ o' tsaa² tyi¹ joon jna-a jon, 'in Ruui²¹ Tsá², in'oo³ oo fa'ii²¹ 'wii¹³ tya' 'ii mi yíi³ aa coon¹³ ángeles tyú¹ joon ungo²¹ tsá² jna la ungo²¹ tsá² Dios Jmii²¹ nano —gajin² Jesús sii²¹ tsá².

9

1 Joon gajin² Jesús:

—E la ja²mo fuu²¹²uu² 'naa' 'inl¹¹³ jee²¹² 'in téein² lo jo ijúun²in ca il¹¹¹ni¹ xiiala tya² Dios to² tsá².

Jesús unsú²i 'e líi¹i

2 Jn¹¹³ jmi²¹² 'e gang¹¹¹i joon gajé¹i Jesús T¹³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joon ngaliin² coon¹³ 'ido coon²¹ ni moo²¹ níi¹. Joon do-o gaunsi²i Jesús 'e líi¹ tyani 'in catyaa² do.

3 Siin¹³in galijii¹ líi¹. Jnéei¹ taa²¹ ca la taa²¹ 'moo²¹ ce jiiin¹³ jaain²¹ taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ mo raa²un siin³ jo lí² ta²¹ taa²¹.

4 Joon gajnéi¹ líi²¹² Elías coon¹³ líi²¹² Moisés 'e líi² téein² do. Joon gasii²i coon¹³ Jesús

5 Joon gajin² T¹³ sii²¹i Jesús:

—Tífo² tyii¹, líi¹ tyá² 'e toon²¹o'on lo! Jmó¹³o'o 'ni¹ 'ná¹ pi³. Coon²¹ tyi¹na coongi tya¹ Moisés coongi tya¹ Elías.

6 Pe T¹³gi do jo níi¹ 'ee faa²¹a, lí¹ faa²¹a 'goo²¹o. Joon 'goo²¹o jon 'in tsá² gáí¹ do.

7 Joon gajó¹ coon²¹ jni¹ yá¹ líi² téein² joon ga¹ 'iin³ tyá¹ líi² téein² 'ido. Joon jee²¹² 'e jni¹ do ganú²un coon²¹ júu³ 'e jin².

—In lo-o y¹¹³ tyiia 'in 'iin²¹²na. Tyaan²¹duu¹ cwáain¹ 'e jin²in.

8 Tsifu joon mo gajó² 'e 'ui jo 'in gani²gi jiiin¹³ jaain²¹, jiiin¹³ 'na'a Jesús gani²gi.

9 Mo gajgaai²¹ 'e moo²¹ do joon gasii²¹i Jesús 'in tsá² gaai²¹ do 'e jo 'in sii²¹i 'ido jiiin¹³ jaain²¹ jilaa²¹ 'e gani² do ca mi jiiin¹in tún¹.

10 'Wii¹³ joon ga'maa²¹o 'e júu³ do jee²¹² 'ii. Joon gaunngii¹i jee²¹² ruu²¹i 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² mo gajin² Jesús: "Ijiiin¹o tún¹ Ruu²¹i Tsá²."

11 Joon gaunngii¹i tsá² tya¹ Jesús:

—¿'Ee lí¹ jin² tífo² tya¹ ley 'e líi²¹² Elías 'ná¹ jó¹ nífu?

12 Joon gañii¹i Jesús sii²¹i 'ido:

—'E ja²mo Elías jó¹ nífu. Joon tyaa¹o tyá² jilaa²¹. Júu³ la ja²mo gajin² jí² tya¹ Dios tya¹ Ruu²¹i Tsá² mo jin² 'e inii²¹ wúu¹. Joongi jin² jí² tya¹ Dios 'e jo 'iin²¹²in tsacøøi¹³ tsáai¹gi-tsi 'ii.

13 'E ja²mo fo³gii —jin² Jesús— Elías najó¹ joon 'inl¹¹³ tsá² gajmee²¹mo 'ii jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in jiiin¹³ la gajin² ni jí² tya¹ Dios ili².

Un'láai² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'in 'yuu² 'in 'lii¹³ alma tya'a

14 Joon mo ngayuui¹³ joon ngaliin¹ líi¹ néei¹ 'in tsá² tya'a catyaa²gi do. Joon gani²in tsá² fúu¹ lí¹ taain²¹² cu¹ lí¹ tyiin¹ 'in tsá² tya'a catyaa² do. Joon coon¹³ tífo² tya¹ ley téein² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i.

15 Joon tsifu mo gajné¹i Jesús jilee²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon ngaliin¹ cwiin¹in ngaunjiin¹in Jesús.

16 Joon gaunngii¹i Jesús tsá² tya'a:

—¿'Ee júu³ jo cwoo²oo' ruu²¹naa' coon¹³ 'ido?

17 Joon jaain²¹ 'in tsá² téein² do gañii¹i:

—Tífo², lo jee²na y¹¹³ tyiia 'in 'yuu² 'in 'lii¹³ alma tya'a. Joon jo cwoo²¹ faa²¹ 'inlo. 18 Joon doñixiia¹ siin¹²mo 'in 'lii¹³ lo jmoo¹o saain¹ cii¹³i ni wó² joon 'yee²¹ jon¹ moo¹oo²o joongi cuu²¹i moojóon¹on. 'Wii¹³ joon 'wo² ga¹ 'tsi. Namí³oo tya¹ tsá² tyi¹ wa'a 'e tyii²in 'in 'lii¹³ do pe jo gali¹i.

19 Joon gañii¹i Jesús sii²¹i 'ido:

—'Naa' líi¹naa' tsá² 'in jo jo líi²i. ¿Ti wóo²gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na coon¹³ 'naa'? ¿Ti wóo²gi 'áai¹ 'ná¹ lifeei¹-tsii¹ 'wii¹³ tyii¹? Nijee²¹duu¹ 'in xuui²¹² do fu lo.

20 Joon ngajé¹mo 'in xuui²¹² do. Mo gani²in 'in 'lii¹³ 'yuu² alma tya¹ 'in xuui²¹² do Jesús joon gajmaa¹a júuin² ní¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacii²¹i 'in xuui²¹² do ni wó², 'yee²¹ jon¹ moo¹oo²o.

21 Joon gaunngii¹i Jesús jmii²¹ xuui²¹² do:

—¿Xiati ningóo¹ 'e lí¹i la no?

Joon gajin² jmii²¹ xuui²¹² do:

—Ca mo xuui²¹² pi³ 'ii.

22 Joon líi¹ 'láai² naa¹³ niipi¹in ni jí² joongi tsi jmii²¹ 'e 'iin²¹²in jngaa¹³mo 'ino. 'Wii¹³ joon wana 'e líi²i fúu² cwoliin¹un jna'a joon uncoon¹³in jna'a.

23 Gasi¹i Jesús 'ii:

—Wa líjai² líi²u, jilaa²¹ ili² tya¹ 'in jai² líi².

24 Joon ga'oo¹o 'in jmii²¹ xuui²¹² do:

—Jo¹o líi²na! jUncoon¹³ 'na jna 'e ili² jai²gi líi²na!

25 Mo gani² Jesús 'e líi¹ fúu¹ tsá² gali-caain²¹ gasii²¹i 'in 'lii¹³ do:

—'Na-u 'in jo cwo¹o faa²¹ 'in xuui²¹² lo jogi cwo¹o núu²un, jna-a tya¹u to² 'e juu¹²u, túu¹ 'in xuui²¹² no. Jo 'ú²gi¹ alma tya'a.

26 Joon ga'oo¹o 'in 'lii¹³ do. Joon gajmaa¹a júuin² ní¹ tún¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacwo¹ii¹. Gatiu² 'in xuui²¹² do lawa jaain²¹ 'lii²¹². 'E joon gajin² 'in tsá² fúu¹ do 'e líi²¹²mo 'ido.

27 Pe joon gason¹ Jesús cwoo²¹ xuui²¹² do joon gasaa¹³a joon gasiin¹²mo 'in xuui²¹² do.

28 Joon mo ga¹i Jesús tsi coon²¹in in¹¹³ joon gaunngii¹i tsá² tya¹ 'ii:

—¿'Ee lí¹ jo gali² jna'a 'e tyi² jna'a 'in 'lii¹³ do?

29 Jesús-gi gajin²in sii²¹i tsá² tya'a:

—Jiin¹³ mo jmoo¹o tsá² taa²¹ tyani Dios joon jo d¹¹³ joongi feei¹ tsá² Dios, jiiin¹³ la joon cwo¹ii¹ 'in 'lii¹³ la no.

'I² Jesús júu³ tún¹ ijúun²in

30-31 Mo gangaliin² 'ido gangii¹ fu Galilea. Joon jo gali¹iin²¹²in Jesús 'e líi¹¹¹ jiiin¹³ jaain²¹ 'wii¹³ 'e²o jiiin¹³ tsá² tya'a. Gajin²in sii²¹i 'ii 'e isaan¹mo tsá² 'in Ruu²¹i Tsá² jaan¹²in ja'cwoo²¹ tsá² joongi ijngaa¹²mo 'ii.

Pe mi tsín¹ 'ni¹ jmi²¹² ijúun²in joon ijiin¹o tún¹.

³² Pe 'in tsá² tya'a do jo øøi²¹-tsi 'e sñ²¹ 'ido 'ii. Joongi 'goo²¹-o wa unngñi¹gi.

Tin 'in tyiin²gi

³³ Joon gatyaliin² fuu²¹ Capernaum. Mo ngataai² Jesús coon²¹ inuu joon gaunngñi¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee júu³ jo cwoo²oo' ñilín²naa' tya'i fu¹ do?

³⁴ Pe joon li coon²¹ gajaan¹ tii² 'wii¹³ li jalín² do nasi²i jo cwo¹ júu³ ruu²¹i 'e 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii.

³⁵ Joon gacwó² Jesús. Joon gatø¹ jii¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii²¹gi:

—Wana in 'iin²¹²in jmaa¹a to² nifu jee²¹² 'naa' 'ná¹ jmé¹ 'ña'a lawa'a tsá² 'wé¹ joon unji²o jon jilee²¹mo 'in catyaa² do.

³⁶ Joon gatii²¹ Jesús jaain²¹ xuui²¹² gatyéi¹ tún² tsá¹ jee²¹² li néé¹. Joon gataan¹²in cwáa¹a 'ido joon gajin²in:

³⁷ —Wana 'ii²¹ tsá² xuui²¹² la líi¹ 'ino cwáain¹ tyiia, 'ii²¹mo jon 'ido jna. Joon 'in 'ii²¹ jna do pe jon'on jii¹³ jna 'in 'ii²¹ 'ido joongi 'ii²¹mo jon 'in gasii¹in jna do.

'In jo 'eei¹ jna' neei¹ jna'

³⁸ Joon gajin² Wó³ sii²¹i Jesús:

—Tifo², ganee²¹²mo'o jaain²¹ 'in jin² 'e 'wooi²¹ 'in líi¹³ taai² alma tya' tsá². Joon mo 'wooi²¹ 'in líi¹³ do joon jin²in sii²¹i 'in líi¹³ do: "Jesús tyá²u to² 'e 'woo²¹mo'." Pe jo ngñi¹ 'ido coon¹³ jna' 'wii¹³ joon gatyuu¹³mo'o.

³⁹ Pe gajin² Jesús:

—Jo untsaa¹³naa'. Jii¹³ jaain²¹ lí² faa²¹ 'e gó² 'wii¹³ tyiaina joongi jmaa¹a coon²¹ milagro coon¹³ to² 'e 'óo³oo.

⁴⁰ 'In jo 'eei¹ jna' 'ii jon 'nee¹mo jna'.

⁴¹ Doñi¹in 'in 'iin²¹²in uncoon¹³ jna joon cwo¹o 'naa' fiin¹³ coon²¹ vasa jmi²¹ 'wii¹³ tsá² tya' Cristo 'naa' la ja²mo sá² 'lee¹²i.

'Áai¹ gó² tya' 'in 'noo¹ tsaa²

⁴² Faa²¹gi Jesús jin²in:

—Áai¹ gó² tya' doñi¹in 'in jmá¹ 'e lí² 'oo¹o tsaa² 'in xuui²¹² 'in jo' líi¹ jna. 'E tyá²gi tya'a wa'a 'nuu¹ tsá² luu²¹²u coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹in tsá² 'ii fu tsi jmi¹ñi¹³.

⁴³ Wana coon¹³ cwoo¹o jmoo¹ lí² 'óo¹²o tsaa² tyá²gi tyi¹ wa'a tyuu³o'o. Tsy tyá²gi wa'a taan²un juncwii²¹ coon¹³ coon²¹ cwoo¹o lagi 'a cwóo¹³o li 'ii²¹ coon¹³ ji tún² cwoo¹o. Tsy li 'ii²¹ do jo lí² dyuu¹ tsá² jí² tya'a coonti

⁴⁴ joon jo júuin² joo¹³ jogi guu¹ jí² coonti.

⁴⁵ Joongi wana tí¹³i jmaa¹ ga'aa¹a tsaa² tyuu³o'o jon. Tsy tyá²gi tyi¹ wa'a jmaa²a to² tyu² Dios mo taan²un juncwii²¹ jluu¹³mo'o lagi tí¹u'u fu li 'ii²¹ coon¹³ ji tún² tí¹³i. Tsy fu li 'ii²¹ do jo lí² dyuu¹ tsá² jí² tya'a

⁴⁶ joon jo júuin² joo¹³ joon jogi guu¹ jí² tya'a.

⁴⁷ Wana unni²¹ jmoo¹o 'e lí² 'oo²o tsaa² tyí²du'u coonti tsu tyá²gi tyi¹ 'e 'uu¹u'u coon¹³ coon²¹ unni²¹ li tyu² Dios to² lagi coon¹³ ji tún² unni²¹ cwóo¹³o li 'ii²¹.

⁴⁸ Tsy li 'ii²¹ do jo júuin² joo¹³ jo'gi jí² coonti.

⁴⁹ Tsy jilee²¹mo líñii¹mo coon¹³ jí². Joon 'ná¹ caai²¹ tsá² ñi² jilaa²¹ fa¹ 'e cwo¹ tsá² Dios.

⁵⁰ 'E tyá²-u ñi² pe wana ga'in¹ jmá² tya', ¿'ee coon¹³ líñi³gi tún¹? Cwoliñ¹naa' la lí¹ ñi² tyá² joon cwolisein²¹mo' 'e tyá² coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹.

10

Jesús 'e'e tsá² tya' 'e xeei²¹ tsá² tsami² tya'a

¹ Gacwo¹ 'ii¹ Jesús fuu²¹ Capernaum. Gangóo¹ li sii²¹ Judea. Gangóo¹ lí¹ ngoo¹³ jmi²¹ Jordán li 'yeei²¹ ñi¹. Do-o galicaain²¹ tsá² fúui¹ líi¹ 'e li siin¹²in do. 'E'e Jesús tsá² tún¹ la li 'e gatii²i.

² Joon gantyyéen¹in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos li siin¹² Jesús. 'In fariseos do 'iin²¹²in jmaa¹a 'e tøø²¹ Jesús coon²¹ tsaa² tya'a. Joon gaunngñi¹:

—¿Ti cwo¹ ley tya' Moisés júu³ wa'a xeei¹ tsá² 'in gacui² cwoo²¹ coon¹³?

³ Joon gañii¹ Jesús:

—¿'Ee to² gatyu² Moisés?

⁴ 'Li-gi gajin²in:

—Moisés gacwo¹ tsá² júu³ 'e cwo¹ tsañuu¹ 'in tsami² do coon²¹ mo'jí² 'e tíu²mo 'ii. Joon coon¹³ mo'jí² do lí²-i xeei¹ tsá² 'in gacui² cwoo²¹ coon¹³.

⁵ Jesús-gi gajin²in:

—Moisés gacwo¹ júu³ 'e joon tsu 'wii¹³ 'e soo²¹-oo' naa' yaamoo¹.

⁶ Pe mo gajmaa¹ Dios la jilaa²¹ 'e sá² gajmeei¹ Dios tsañuu¹ coon¹³ tsami².

⁷ 'Wii¹³ joon ili² tíui² tsañuu¹ jmi²¹ coon¹³ sáa³a joon licaain²¹ coon¹³ tsami² tya'a.

⁸ Jee²¹² 'in gá¹ do liin¹ lawa jaain²¹ tsá². La joon jo tigi gá¹. Joon galí¹i jaan²¹mo.

⁹ 'Wii¹³ joon jo lí²gi xeei¹ tsá² 'e gauncaain²¹ Dios.

¹⁰ Mo ngataai² coon²¹ inuu joon gaunngñi¹ tún¹ tsá² tya'a 'ee øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ do.

¹¹ Joon gasii²¹gi Jesús 'ii:

—'In tsá² 'in tíui² tsami² tya'a joon cui² cwoo²¹ coon¹³ 'in xeei¹ unróø¹ 'ña'a tsaa².

¹² Wana tsami² tíui² ñuu¹ tya'a joon cui² cwoo²¹ coon¹³ 'in xeei¹gi 'e unróø¹ 'ña'a tsaa².

Uncwaa¹³ Jesús xuui²¹²

¹³ Joon gangajéé¹ tsá² jaain²¹ gá¹ xuui²¹² tyani Jesús joon 'iin²¹²in wa'a son¹ Jesús tya'

'ido. Pe 'in tsá² tya'a do gají²mo 'in tsá² ngájéi¹ xuui²¹² do.

¹⁴ Mo gani² Jesús gali² 'nii²¹-tsi joon gajin²in:

—Cwoo²oo' cwojalíin² 'in xuui²¹² no li siin¹²na. Jo jñi¹³naa' tsu la líi¹ 'in xuui²¹² no líi¹ 'in tyu² Dios to².

¹⁵ La ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'in tsá² 'in jo 'ii²¹ to² tyu² Dios lawa jaain²¹ xuui²¹², 'ii jo 'e itsa¹ii²¹ coonti li tyu² Dios to².

¹⁶ Joon tíi²i Jesús 'in xuui²¹² do, gataan¹²in cwáa¹a 'ido joon mo gataan¹an cwoo²¹ tya' 'ido joon gauncwaa³.

Jaain²¹ simii²¹ sá² cuu² jafee¹²i Jesús

¹⁷ Li ningóo¹ Jesús tún¹ gajó² jaain²¹ tsañuu¹ cwiin¹in gasii²¹ 'wojni¹i tyani Jesús. Joon gasii²¹ Jesús:

—Tifo² tyú¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e tiin¹³mo juncwii²¹ tyiia?

¹⁸ Joon gajin² Jesús:

—¿'Ee li' fu²¹u jna 'in tyú¹? Jaan²¹mo 'in tyú¹ joon Dios 'i.

¹⁹ Ní³o'o to² tyu² ley tya' Dios: "Jo foo¹³o tsami². Jo jngáa¹³mo'o tsá². Jo jmaa²a 'uun²¹. Jo fu²¹u júu³ tajuu²¹ jiiin¹³ jaain²¹. Jo cón²¹on tsá² tóo². Cwoli¹gi²¹mo'o ñu²¹u coon¹³ saa²¹a."

²⁰ Joon gañii¹ 'in tsañuu¹ do:

—Tifo², jilaa²¹ 'elo galinuu¹³oo ca mo galixuu²¹mo.

²¹ Joon gajó²i Jesús 'ii 'e 'nee²¹ ni 'ido. Joon gasii²¹ 'ii:

—Coon²¹ 'e 'ná¹gi tyi'i: cwo'nii²¹² jilaa²¹ 'e 'oo²¹²o. Cwo²o' jileei²¹ tsá² tañii² joon lí² 'oo²¹²o 'láai²gi ñu¹fú². Joon uncaan²¹un coon¹³ jna fiin¹³ ca júun²mo'o tsaá¹ crúu¹³.

²² Pe mo ganúu²un 'elo lí¹ gajmaa¹ a fa¹3 joon nga²mo 'wii¹³ lí¹ galisá² cúu¹u.

²³ Joon gajó² Jesús cu' li' li siin¹²in joon gajin²in sii²¹i tsá² tya'a:

—Áai¹ tyan¹ to² wa'a cwó¹i tsá² sá² cuu² 'ña'a tyu² Dios to² 'ii.

²⁴ Tsá² tya'a do lí¹ ganga'goo²¹-tsi 'e gajin² Jesús do. Pe Jesús gafaa²¹a tún¹:

—Yuu²¹ tyiia, lí¹ tyan¹ to² tsa¹i² jaain²¹ tsá² 'in tsáai¹-tsi 'e sá² cuu² li tyu² Dios to².

²⁵ Tyan¹gi to² 'e tsa¹i² jaain²¹ 'in sá² cuu² li tyu² Dios to² lagi jaain²¹ camello ngii¹ jee²¹² too²¹ tya' moocuu².

²⁶ Mo ganúu²un tsá² tya'a 'elo líi¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gaunngii¹ la 'oo²¹ ruu²¹i:

—¿'iin inlitiin¹³mo wa la joon?

²⁷ Joon gajó²i Jesús 'ii. Joon gasii²¹ 'ido:

—Jo lí² jma¹ tsá² tiin¹³ 'ña'a pe líi²¹i Dios, tsu 'e tya' Dios jiiin¹³ coon²¹ 'e sá² wa'a jo lí² jmáa¹a.

²⁸ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹a jin²in:

—Nígatuu²¹² jna'a jilaa²¹ 'e 'oo²o'oo joongi nigajalí²oo'oo coon¹³ nu.

²⁹ Jesús-gi gañii¹:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹in 'in gatú² 'ná¹ si gatíui² ruu²¹i 'ee si jmii²¹ si sáa³ 'ee si 'oo²¹²o si jóon¹on 'ee si tá²o 'wó² tya'a 'ee 'wii¹³ jna-a si 'wii¹³ júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'ee;

³⁰ 'in jmoo¹o la joon 'i'ii²¹mo c'éin¹³ lí²gi 'in taain²¹² fu juncwii²¹ lo. I'ii²¹mo 'ná¹, ruu²¹i, sáa³a, jóon¹on, 'wó² tya'a fiin¹³ wúu¹ ini². Joongi itiin¹³mo mi 'iin² juncwii²¹.

³¹ Pe fúu¹mo 'in líi¹ tsá² tyiin²mo nano pe mi tí² jmii²¹² joon tsá² 'wéi¹ iliin¹. Joon fúu¹mo 'in tsá² 'wéi¹ nano iliin¹ tsá² tyiin² mi tí² jmii²¹² joon.

Xiia'gi tún¹ jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

³² Ngaliin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a soo²¹o fu Jerusalén joon gajin² Jesús nifu. Li³i tsá² tya'a 'e tsáa¹a 'ido fu Jerusalén 'wii¹³ joon lí¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² tya'a. Joon 'in catyaa¹ do gangalín² 'goo²¹o. Joon gatø¹ tún¹ Jesús jiiin¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹ tsá² tya'a jilaa²¹ 'e 'noogi 'e tsangii²i.

³³ Gajin²in:

—Ní²'duu¹ la ngalii²¹ lo fu Jerusalén. Joon do-o injaan¹³in tsá² jna, 'in Ruu²¹na Tsá², tyani 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley. Joon 'ii ityu² to² ijúun²na. Joon injaan¹³in jna ja'cwoo²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹.

³⁴ Joon 'in tsá² do iungø¹i jna joongi ipóo¹i jna joongi i'ñi¹i ní³i joongi iingaa¹²in jna. Pe mí tsín¹ 'ni¹ jmii²¹² ijiin¹oo tún¹.

Jacobo coon¹³ Wó³ mii¹i coon²¹ favor

³⁵ Joon gangatyéen¹in Jacobo coon¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹i:

—Tifo², 'iin²¹²mo'o 'e jmaa²o'oo coon²¹ 'e mii²¹i.

³⁶ Joon gaunngii¹ Jesús:

—¿'Ee 'e 'iin²¹²naa' ilí² tyii'?

³⁷ 'Ii-gi gajin²in:

—Cwo³o jna'a wa'a yii²¹a'a jmaa¹ la cataain²¹ caa¹o'o. Jaain²¹ li' tsáa¹ jaain²¹gi li' tooin²¹² mi tyuu¹³u to².

³⁸ Joon gasii²¹i Jesús 'ii:

—Jo ñi³ 'naa' 'ee 'e mí²ii'no. ¿Ti' taa²¹ wúu¹ la li 'e wúu¹ 'e tsangii²na? ¿Ti lí² júun²naa' la ijúun²na?

³⁹ 'Ii-gi gañii¹:

—Li³oo'oo —jin²in.

Pe Jesús-gi gajin²in:

—Ja²mo, 'naa' 'ná¹ moo²oo' wúu¹ la imó³ jna joon 'ná¹ júun²mo' la ijúun²na.

⁴⁰ Pe 'e cwaa²¹ tsá² caa¹na li' tsáa¹ tiin¹³ li' tooin²¹² jo tíi²¹na cwo³oo 'e joon. Pe 'e tíi²¹ ñii²¹ jiiin¹³ 'in nináa¹ tyá² tya'o. 'E lo-o tya' 'e 'iin²¹²in Dios.

⁴¹ Joon mo ganúu²un 'in tsá² tya'a dyé¹ do gatsa'nii²¹-tsi tya' Jacobo coon¹³ Wó³.

⁴² Pe joon gatø¹ Jesús 'ii joon gajin²in:

—La li' e ñi² 'naa', in tsá² 'in 'oo¹o to² tya' nacíoi¹³ fu juncwii²¹ tyu²o to² 'ii²¹. Joongi jileei¹³ tsacoo¹³ jee²¹² 'ii tyu²u to² ce tyii².

⁴³ Pe jo lí² la joon jee²¹¹² 'naa'. Li' cii¹³i ilí². 'In 'iin²¹² in jméi¹ 'ña'a tsafeei¹ jee²¹² 'naa', 'ii 'in tii²¹ uncoon¹³o 'in catyaaí²gi do.

⁴⁴ Joon doñi¹ 'iin jee²¹² 'naa' 'in tyu² to² nifu, 'ii 'in uncoon¹³ jileei²¹.

⁴⁵ Jo mo cwéei¹ 'in Ruu²¹ Tsá² wa'a uncoon¹³ tsá² 'ii. 'Ii-o gacwée¹ 'e uncoon¹³o tsá². Joongi gacwée¹ 'e cwoo¹ juncwii²¹ tya'a lawa 'e 'laa¹³ 'e jmaa¹ tiin¹³ tsá² fúui¹.

Un'láai² Jesús 'in tsatíui² Bartimeo

⁴⁶ Joon gatyaliin² Jericó. Joon mo ga'woo²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon¹³ tsá² fúui¹ líli¹ 'a fuu²¹ do, do-o nityín¹ 'in jaain²¹ tsatíui² sii²¹ Bartimeo, jóon¹ Timeo, co' fu¹. Mii¹ 'i caridad.

⁴⁷ Mo ganúu²un 'e gangii¹ Jesús tsá² Nazaret 'in tsatíui² do galáa² 'wii²¹² 'oo¹o jin²in:

—Jesús, jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!

⁴⁸ Fúu¹mo gajii²mo 'ii jin²in:

—Jo to²o mii¹³.

Pe 'ii-gi gató² tá²gi:

—jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!

⁴⁹ Joon gajaan¹ Jesús. Joon gajin²in:

—Te'duu' lo.

Joon gangaliin² 'in gasii²¹ 'in tsatíui² do:

—Tya²-o'o. Ráan²un no tsu do tó¹o ñu.

⁵⁰ Joon tsifu gatuu²¹ 'mi'jnu³ 'yaa²¹ joon ga'ii²¹ 'e ngatyéen¹ 'in li siin¹² Jesús.

⁵¹ Joon gaunngii¹³ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'iin²¹²un 'e lí² tyi¹?

In tsatíui² do gañii¹:

—Tifo², 'iin²¹²na joo³oo.

⁵² Jesús-gi gajin²in:

—Lí²-i cwoo²o. Ni'láa²mo'o 'wii¹³ jo¹o líi²u'u.

Tsifu joon 'in tsatíui² do gali²-i joo². Joon gangoo²¹o la caain²¹ tya'i fu li ngoo¹ Jesús.

11

'Í² Jesús Jerusalén

¹ Mo gatyaliin² tyan¹ Jerusalén co' fuu²¹ Betfagé coon¹³ Betania joon gatyaliin² tsaa¹ moo²¹ sii²¹ moo²¹ Olivos. Joon gasii¹ 'in Jesús gáí¹ tsá² tya'a.

² Gasii²¹;

—Cwoliin²duu' 'e fuu²¹ pi³ náa¹ do. Mi tyaliin²naa' joon imáa¹naa' jaain²¹ bu³ siin¹² 'neeí²¹². Jaain²¹ bu³ 'in jo mo cwó² jiiin¹³ jaain²¹. Joon laa²¹²naa' joon tó²oo' fu lo.

³ Wana 'in jin²in: “Ee li' jmoó²oo' la no”, joon fuu²uu': “Fii²¹²oo'o 'néi¹ta 'in bu³ lo. Joon tsifu yajaa²¹²na'a 'inlo.”

⁴ Joon gangaliin²mo joon gatsee²¹mo 'in bu³ do siin¹² 'neeí²¹² coon²¹ tya'i fu¹ tyan' coon²¹ 'ooca'ná¹. Joon gasi² 'ii' nii²¹² tya' 'ido.

⁵ Inlíi¹³ 'in teein¹ do gajin²in:

—¿'Ee jmoó²oo'? ¿'Ee li' sii¹³'ii' 'nii²¹² tya' 'in bu' no?

⁶ 'Ii-gi gañii¹ la to² nigatyu² Jesús 'e jin²in. Joon gacwoo¹ 'ido ngaliin¹.

⁷ Tsifu gató¹³ 'in bu' do li siin¹² Jesús. Joon gaunfuu²¹ sii¹³in moo'wóo¹ bu³ do. Joon gacwó² Jesús.

⁸ Líi¹ fúui¹ 'in ganii¹³ siin³ tya' i fu¹. Inlíi¹³ gatyu²u nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹ a nifu li ngoo¹ Jesús.

⁹ La 'in ngaliin² nifu lagi 'in jaliiin² li caluu 'oo¹o. Joo¹³mo 'oo¹o jin²in:

—¡Viva tsá² cwaa³mo 'in nigasii¹ 'in Dios!

¹⁰ jLíi¹ tyá² mi tyu² 'ii to² la to² 'e gatyu² 'líi²¹² róo¹³ David! ¡Ñá'ñu¹un uncoon¹³ jna'a! —jin² tsá² do.

¹¹ La joon ga'í² Jesús Jerusalén. Joongi ga'í² iyíia² cwo¹ do. Mo ngayuu¹³ gajoo² ce jilaa²¹ 'e sá² la 'ui joon gangaa¹³ 'in fu Betania tún¹ coon¹³ jiiin¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a tsu joon nicalóo².

'Í² Jesús tsiifú² tya' mó² cwarí³

¹² Mo ca jná² tún¹ mo ga'woo²¹ Jesús Betania joon galii¹³ 'in un'aa²¹.

¹³ Joon wíin² ganii²¹ coon²¹ mó² cwarí³ tsi mo³. Joon ngajoo² wana tsi cwarí³ 'e mó² do pe jiiin¹³ mo³o ganii²¹ mo tyíia² tsu jo mo t² jiiin²¹ 'e sá² do.

¹⁴ Joon gasii²¹ Jesús 'e 'mó² cwarí³ do. Joon gajin²in:

—Ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in do¹ 'oofuu²¹ tyi'nu coonti —jin² Jesús.

Joon ganúu²un tsá² tya'a 'e jin²in do.

Jesús 'woo¹ tsá² 'in néei¹ iyíia² cwo¹ 'in 'nii¹

¹⁵ Mo licíin²¹ joon tyaliin² Jerusalén. Mo ga'í² Jesús fu iyíia² cwo¹ feei¹ si² do galáa² 'wii²¹² 'woo¹ jileei²¹ 'in 'nii¹ coon¹³ 'in ló². Gajiiin¹mo mesa li néei¹ 'in unfuu²¹² cuu² joongi li néei¹ 'in 'nii¹ maa²¹².

¹⁶ Joon jo cwoo¹ Jesús 'in ngii¹ tyan¹ jiiin¹³ coon²¹ laa²¹² lí¹ tsi iyíia² cwo¹ do.

¹⁷ Joon gajin²in:

—Ni jí² tya' Dios jin²:

'Nú³u lo ilisii²¹ 'nú¹ tya' júu³ tyá² tya' la tóo¹² cwoo¹³ juncwii²¹.

Pe 'naa'gii¹ najmaa²aa' lawa coon²¹ tsi too²¹ tya' 'uun²¹ do.

¹⁸ Joon jileei¹³ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley ganúu²un. Joon 'wii¹³ ninga'goo²¹-tsi tsá² jilaa²¹ 'e 'ee¹ Jesús 'goo²¹mo 'in tsacoo¹³ do coon¹³ tifo² tya' ley. 'Wii¹³ joon ga'noo¹²on xiiala ijngaa¹² Jesús.

¹⁹ Pe mo ga'í² náu³ gacwo¹ 'ii Jesús coon¹³ tsá² tya'a 'e fuu²¹ do.

Galityuun²¹ 'e mó² cwarí³

²⁰ Mo gajna² 'áa³gi gangá¹i tya'i fu¹ li si² 'e 'mó² cwarí³ do. Joon ganí²i 'e 'mó² cwarí³ do nigality^{uu}²¹ ca tí² jmó³.

²¹ Joon gati²-tsi T^á³ Joon jin²in sii²¹i Jesús: —Tifo², jò^ø²du', nigality^{uu}²¹ 'e 'mó² cwarí³ do 'e ga'i²i tsiífú² tya'a do.

²² Joon gañii¹i Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Jo cuu¹³-oo' coon¹³ Dios.

²³ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹in 'in gajin²in sii²¹i 'e moo²¹ lo: “Jiin¹³ joon 'u²¹u fu tsi jmi¹ñi¹.” Wana jo toin² 'i¹-tsi joon jo¹o líi² 'e tsatiin¹³mo 'e la lí² 'e nigajin²in do, joon la joon lí².

²⁴ 'Wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jilaa²¹ 'e mi²ñi¹ 'naa' coon¹³ júu³ tyú² wana jo¹o líi²naa' 'e 'ii¹³naa' joon la joon lí².

²⁵ Mo foo¹³naa' Dios joon seein²¹ jaain²¹ 'in 'eei¹ 'naa' jmaa²aa' feei¹-oo' tsaa² tya'a. Joon la joon i¹in²mo ñu¹u' tyiin¹ ñu¹fú² tsaa² tyi¹naa'.

²⁶ Wana 'naa' jo 'iin²naa' tsaa² tya' tsá² joon la joon ñu¹u' 'in tyiin¹ ñu¹fú² jo 'iin² tsaa² tyi¹naa'.

To² 'e 'oo¹o Jesús

²⁷ Joon gangaliin² tún¹ fu Jerusalén. La ²¹²ngii¹ Jesús i'yiá² cwo¹ do joon gangatyéin¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley joongi coon¹³ tsacø^ø¹³.

²⁸ Joon gaunngii¹ 'ido 'ii:

—¿'in tyu² to² 'e jmoo²o la no? ¿'in gatyú² to² 'e jmaa²a la no?

²⁹ Jesús-gi gañii¹ i sii²¹ 'ido:

—Jna-gi iunngii²duu. Wana gañii² tyiia joongi ifo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmó³oo 'elo.

³⁰ ¿'lin gasii¹in Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹? ¿Ti Dios owa tsá² 'ee? Ñii²duu' jna.

³¹⁻³² Joon ga láa² 'in tsá² do 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i, jin²in:

—¿'Ee sí¹³ 'i?

Jo lí² jin²in 'e Dios gasii¹in 'i, jon'gi lí² jin²in 'e tsá² gasii¹in 'i 'wii¹³ goo²¹o. Wana gajin²: “Dios gasii¹in 'ii”, joon 'i¹-tsi ijin²in Jesús: ¿'Ee lí² jo jo¹ líi²naa' 'ii? Pe wana gajin²in: “Tsá²-a gasii¹in 'ii”, ityá² 'nii²¹-tsi jilee¹²¹ tsá² 'wii²¹² jilee²¹mo 'i¹-tsi 'e la ja²mo Wó³ do cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios.

³³ 'Wii¹³ joon gasii²¹ 'in tsá² do Jesús:

—Jo ne² jna'a.

Jesús-gi gasii²¹ 'ii:

—Jon'gi jna fo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmó³oo la no.

12

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² 'in jmoo¹o to² 'e gó²

¹ Ga láa² Jesús 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ cwáain¹ ejemplo. Joongi gasii²¹ tsá²:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ 'mó² wuunjø^ø¹³. Coon²¹ tyiia²¹ fee¹ ngajna². Joon gajmaa¹²a coon²¹ 'yá² joongi gajmaa¹a coon²¹ li 'woo²¹ jmi³ mi³ wuunjø^ø¹³ do.

Gajmaa¹o jon coon²¹ po³ nú¹ li tsaun'øø¹i tyiia²¹ tya'a.

'Mi yuui¹³ joon gatyaa¹a cwo²¹ 'in xeei²¹ 'wó² tya'a do. Joon 'ña'gi gangóo¹ wíin².

² Mo gati² jii²¹ 'e gafuu²¹ mi³ wuunjøø¹³ do joon gasii¹in jaain²¹ 'tsa'leei¹³ tya'a 'e cón² 'ido jii¹³ mi³ wuunjøø¹³ 'e tsií².

³ Pe 'in tsá² ní² 'wó² do gasaan¹²in 'in tsa'leei¹³ tya' fii²¹² 'wó² do. Gajmee²¹i joon gasii¹in ni 'ido jo 'e tyiian¹ coonti.

⁴ Joon 'in tsá² fii²¹² 'wó² do gasii¹in jaain²¹gi tsa'leei¹³ tya'a. Pe 'inlo-gi ga'øø¹ 'in ní² 'wó² do. Coon¹³ cuun²¹² gauncwu²¹ 'in tsá² do, galiwúui¹ mootyíi¹. Joongi gajii²mo.

⁵ Pe gasii¹mo tún¹ jaain²¹gi. 'Ii-gi gajngaa¹²mo. Mo liciin²¹ gasii¹in fúui¹gi pe 'inlíi¹³ gajmee²¹i joon 'inlíi¹³gi gajngaa¹²mo.

⁶ 'Joon jaain²¹ jóon¹on 'ña'a 'in seein²¹ tya' fii²¹² 'wó² do 'in 'iin²¹²in 'áa¹. Joon lí² tséi¹ gasii¹in 'ii ga'i¹-tsi: “Ná¹-a ill'gøø¹²mo yuun²¹ tyiia lo.”

⁷ Pe 'in tsá² gajmaa¹a to² do gasii²i jee²¹² 'ii: “Inlo-o 'in 'ii²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o jmi²¹ mi júun²in 'ido. Cwojngaa¹²na' 'ino joon ill² tyijna'o' jilaa²¹ 'e 'oo¹o lo.”

⁸ La joon gasaan¹²in joon gajngaa¹²mo 'in jóon¹ fii²¹² 'wó² do. Gatyii²mo 'ido li ti¹ tyiia²¹ do.

⁹ 'Joon, ¿'ee ijmá¹ 'in fii²¹² 'wó² do? Ijó¹ tsifu joon ijngaa¹²mo jilee¹²¹ 'in gajmaa¹a to² do. Joon icwo¹o 'in xeei²¹ 'e 'wó² do.

¹⁰ ¿'Ti jo mo gauntsáa¹ 'naa' 'e jin² ni jí² tya' Dios?

'E cuun²¹² 'e gapii²¹ 'in jmoo¹³o 'nú¹ lí² co' lawaa¹ jo tseein²¹.

Pe 'e joon cuun²¹² nifu.

¹¹ 'Elo-o gajmaa¹a Ña'ñu¹u' joon 'áa¹mo 'ya²gi líi²na'.

¹² 'Wii¹³ ñii¹ 'in tsá² do 'e faa²¹a Jesús 'e júu³ cwáain¹ tya'a joon 'iin²¹²in saan¹mo. Pe 'wii¹³ 'gøø²¹mo tsá² gatúu²mo 'ido. Joon ngaliin¹mo.

Júu³ tya' 'e 'nii¹ tsá²

¹³ Mo galiciin²¹ gasii¹in tsacø^ø¹³ 'inlíi¹³ tsá² fariseos coon¹³ tsá² tya' Herodes li siin¹² Jesús. 'Iin²¹²in jmá¹ xiiala ili'ñii¹ Jesús coon¹³ júu³ tya'a.

¹⁴ Joon gangaliin² 'inlo gasii²¹i Jesús:

—Tifo², ne² jna'a 'e 'nu¹u fo²o 'e la jai² joon jo nuu¹³un 'ee jin² jii¹³ jaain²¹ tsá², 'wii¹³ joon jo jmoo²o la líi¹ tsá². Jii¹³ fu² tyú² tya' Dios 'e'eo¹o. Fu²u jna'a, ¿ti ná¹ tyii²¹²i' cuu² tya' tsaa² César tyiin¹ Roma owa'a jo tyii²¹²i' ee? ¿Tyii²¹²i' si jo tyii²¹²i' ee?

¹⁵ Pe lí³i Jesús 'e gó² 'e faa²¹ 'ido. Joon gajin²in:

—¿'Ee li' iin²¹²naa' e tee²¹ jna? Cwotyian¹duu' coon²¹ cuu² joon jòø³duu.

16 Gangatyian¹o joon mo ganii²¹ Jesús joon gaunngii¹:

—¿'in li² 'elo joongi iin' e sii²¹ 'e toon¹ lo? 'Ii-gi gañii¹:

—Tya' César 'edo.

17 Joon gasii²¹; Jesús 'ii:

—Cwoo²oo' jon 'in tyu² to² Roma jii¹³ 'e gatii², la joon jon cwoo²oo' jon Dios 'e gatii².

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' e jii¹ tsá² tún¹

18 Joon gangalín² li siin¹² Jesús 'in líii¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. 'In tsá² do 'i¹-tsi 'e jo jii¹gi tsá² mi júun²in. Joon gajin² 'in tsá² do sii²¹ Jesús:

19 —Tifo², gatyu² Moisés to² jna' wana jii¹ jaain²¹ tsañuu¹ joon jo xuui²¹² seein²¹ tya' tsami² tya' a 'in ruui²¹ 'in najúin¹ do 'ná¹ cu²mo cwoo²¹o coon¹³ 'in tsami² 'nii² do. Joon liseein²¹ yuu²¹ tya' 'in ruui²¹ najúin¹ do.

20 Galí² 'e galiseein²¹ dyái¹ simii²¹ la 'oo²¹ ruu²¹. Joon 'in feei¹gi do gacui² cwoo²¹o. Pe gajún¹mo jo jóon¹on gasá¹.

21 'In li tí² ngái¹ do joon gacui² cwoo²¹o coon¹³ 'in tsami² 'nii² do. Jún¹mo jon pe jo 'in jóon¹on 'e gasáa¹i. La joon jon galí² coon¹³ 'in li gatí² ngaai²¹ do.

22 La joon gacui² cwoo²¹o la ji dyái¹ do coon¹³ 'in tsami² jaain²¹ do. Pe jii¹ jaain²¹ jo gasáa¹ jóon¹on. Coon²¹ mo gajún¹mo jon 'in tsami² do.

23 Galí² i la joon, joon nano fu²u jna'a, mi jii¹ 'in tsá² jee²¹² líi²¹², ¿'naai jee 'in dyái¹ do ilii¹ tsami² tya'a? Tsa ji dyái¹ do gacu²mo cwoo²¹o coon¹³ 'in tsami² do.

24 Joon gañii¹ Jesús tya'a:

—Jo joon, li' cii¹² 'i¹-oo'naa' 'wii¹³ jo cwii¹ii¹ jí² tya' Dios jon'gi 'ii²¹ tya' Dios.

25 Tsa mi jii¹ 'in najúin¹ jon'on tsañuu¹ tiin¹³ jon'on tsami² lí²gi cui² cwoo²¹o. Iliin¹ la líii¹ ángeles taai² ñu¹fú².

26 Joon fo³gi júu³ xiaa' cwáain¹ tya' mi jii¹ tsá² tún¹. ¿Ti jo mo ñii² 'naa' ni jí² tya' Moisés 'e gafaa²¹ Dios coon²¹ jee²¹² 'mó² 'e coo²¹? Gajin²o la lo: "Jna-a Dios tya' Abraham, joongi tya' Isaac, joongi Dios tya' Jacob", jin² Dios.

27 Coon¹³ la joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e Dios jon'on Dios tya' líi²¹² 'i pe Dios tya' 'in ni-jii¹in. 'Wii¹³ joon jo la joon 'e 'i¹-oo' no tsa jii¹in 'in tsá² tún¹.

E to² tyu² Dios e tyiin²gi

28 Joon gatyia²¹ jaain²¹ tifo² tya' ley. 'Ido-gi ganúu²un 'e síii¹ Jesús coon¹³ 'in saduceo do. Joon 'wii¹³ ñii¹o 'e nigañii¹ Jesús 'e la ja²mo joon gaunngii¹ jin²in:

—¿'Noo 'e nifu tya' jilaa²¹ to² tyu² Dios?

29 Jesús-gi gañii¹:

—'Elo-o nifu tya' jilaa²¹ 'e tyu² Dios to²: "Nuu²duu' tsá² Israel, 'in Ña'ñu¹'u' Dios jaan²¹mo 'i seein²¹.

30 Cwoli'iin²¹²naa' Ña'ñu¹'u' Dios tyii' ce caain²¹-oo'. Joon cwoli'iin²¹²naa' 'ii coon¹³ jilaa²¹ alma tyii' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-oo' joongi coon¹³ jilaa²¹ wa² pí³ tyii'. 'Elo-o 'e nifu to² tyu² Dios."

31 Joon 'e li tí² tún² li la li 'elo-o jon: "Cwoli'iin²¹²naa' jileei²¹ tsá² xeei²¹ lawa yaamoo'. Jo 'e sá² 'e to² tyu² Dios 'e tyiin²gi lagi 'elo.

32 Joon gajin² 'in tifo² tya' ley do:

—Tifo², ja²mo júu³ tyi¹. Jo 'o 'e fo² 'na no. Jaan²¹mo Dios seein²¹. Jo 'in xeei²¹gi seein²¹ jii¹³ 'ii-o.

33 Tyiin²gi 'e li'iin²¹²na' Dios ce caain²¹-tsi' joongi 'e 'iin²¹²na' 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi' joongi coon¹³ jilaa²¹ alma tyi' joongi coon¹³ jilaa²¹ wa² pí³ tyi' joongi un'neei¹na' jileei²¹ tsá² xeei²¹ lawa yiaa-o'. Tyiin²gi 'elo lagi jilaa²¹ fa¹ 'e cwo¹ tsá² Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jún¹ tsá² ni altar.

34 Mo gani² Jesús 'e gañii¹ 'ido røø²¹ tiin¹³ la ja²mo ce jilaa²¹ joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Xuu 'ná¹gi 'e tyu² Dios to² 'na —jin² Jesús.

Joon jii¹³ jaain²¹gi jo tá²gi-tsi 'e unngii¹gi.

Jóon¹ David Cristo

35 Joon tyiin¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ 'e² e tsá² joon jin²in:

—¿Xiiala li 'e jin² tifo² tya' ley 'e Cristo jóon¹ David 'i?

36 Tsa 'lii²¹² David 'ña'o gajin²in coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyá² tya' Dios:

Dios Jmii²¹ gasii²¹; Señor tyia:

"Ní²i caa¹na tsáa¹ ca mi líi²oo jileei²¹ 'in 'eei¹ 'na, joongi núu²o jilaa²¹ to² 'e tyu²u."

37 ¿Pe xiiala lí² 'e jóon¹ David Cristo? Tsa 'wii¹³ David do gaunsi²¹ 'ii Señor tyia —gajin² Jesús.

Joon fúu²mo 'in tsá² taain²¹² do núu²o jløø³mo. Núu²o coon¹³ ce tún² jilaa²¹ 'e jin² Jesús.

Nii¹ Jesús tifo² tya' ley

38 La jee²¹² 'e² e Jesús tsá² gajin²o:

—Tii¹moo' coon¹³ 'in tifo² tya' ley 'in 'iin²¹²in ngi¹ jee²¹² ná¹ coon¹³ 'mi² cwaa²¹ joon sii²¹ tsá² 'aa²¹²u coon²¹ tún².

39 'Ii 'noo¹o li tyiin²gi icwá² inuu cwo¹ sinagogas joongi li tyá²gi li gø² tsá².

40 Joongi ngii¹o to² 'uun²¹ 'e sá² tya' tsami² 'nii² joon wa'a jo li li³ tsá² jmoo¹-o cwaa²¹ líli júu³ tyá² tya'a. Pe 'ii-gi inii²¹ wúu¹gi.

Cwáain¹ tya' cuu² 'e gacwo¹ jaain²¹ tsami² 'nii²

41 Joon galí²-i cafu mo tyín¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ do co' li si' caja to² tsá² cuu² do. Jòø² Jesús xiiala to² tsá² cuu² do. Joon líi¹ fúui¹ 'in sá² cuu² gato¹ o' láai²gi.

42 Jee²¹² lo-o gatyíia²¹ jaain²¹ tsami² 'nii², jaain²¹ 'yíia'nii² tañí² 'áai¹. Joon gato¹ 'in tsami² 'nii² lo tsi caja tún² centavo pi³ ñi³ yáun², 'e tyín¹xu líli¹.

43 Joon gatø¹ Jesús tsá² tya'a joon gasii²¹:
—E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsami² 'nii² lo nigacwoo¹ 'láai²gi tyani Dios la jee²¹² jileei²¹ 'in nigato¹ cuu² 'e caja lo.

44 Tsu 'in catyaa² do nigacwoo¹ jiiin¹³ 'e nigasá¹ tya'a pe 'in tañí² lo nigacwoo¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹ o' tya' 'e taain¹ fu juncwii²¹.

13

Ifin¹ tsá² 'e cwo¹' fee¹ do

1 Mo gacwo¹ii¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹' fee¹ do jaain²¹ tsá² tya'a gasii²¹ 'i jii²¹in:

—Tífo², jòø²du'u 'e cuun²¹² lo joon jòø²du'u 'e 'nú¹ coo¹³ líli¹ no! ¡Líi¹ 'ya²gi jílaa²¹ 'elo!

2 Pe Jesús-gi gañii¹:

—Nano jòø¹³ø 'e 'nú¹ coo¹³ líli¹. Pe jée¹gixu jo iján² jiiin¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sifui¹gi. Jílaa²¹ a ixéé²mo.

Li² ilí² la nu²gi 'i'ín² juncwii²¹

3 Joon ngalín² fu moo¹ Olivos 'e si² tyani 'e cwo¹ fee¹ do. Coon²¹ li tyín¹ Jesús coon¹³ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Dí³ gasii²¹ 'i Jesús 'uun²¹mo:

4 —'I²¹²'i 'e fuu²¹du'u jna'a, ¿líi ilí² 'e nafaa¹³'a do? ¿Noo 'e li² jmáa¹ 'e jin² jílaa²¹ 'elo mi lí²?

5 Jesús-gi gañii¹:

—Tíi¹moo' 'e ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in coon²¹ 'naa' tóo².

6 Tsu líi¹ fúui¹ 'in jalíin² coon¹³ 'e sii²¹ jna. Joon ijin²in: “Jna-a Cristo.” Joon coon¹³ la joon icon¹on tsá² fúui¹ líli¹ tóo².

7 'Pe mi núu³uun¹ 'e faa²¹ tsá² 'nii²¹ jmoo¹ o' tsá² si ijmaa¹ a tsá² 'ee jo foo¹³naa' tsu la joon ilí² pe jon¹on mo tsée¹mogi joon.

8 La coon²¹ la coon²¹ nacío¹³ itéen²mo jon, joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsaa²to² itéen²mo jon. Joongi ijøø²¹ 'wó² líli¹ la caain²¹ juncwii²¹. Joon iliu¹naai² tsá² joon ito¹ tsá² mii¹³. Joon jiiin¹³ coon¹³ 'elo-o i'láa² 'wi²¹ 'e wúu¹ ijó¹.

9 'Pe lí³ii' jmaa²aa', un'øø²naa' yaanaa' tsu ijaain²¹ tsá² naa' tyani tsacøø¹³ nisicaain²¹. Joon do-o i'ñii¹ 'naa' joongi ipóo² 'naa' tsi inuu cwo¹ sinagogas. Ilii²¹moo' cwólin²naa' tyani tsaa²to² tsafeei¹ joongi tyani røø¹³ 'wii¹³ tyajna-a. Joon tyani 'in tsá² do ifoo²oo' cwáain¹ tyiia.

10 Joon la nu²gi ityé¹ juncwii²¹ 'ná¹-a tya² tsá² júu³ tya' xiiala ijma¹ Dios tiin¹³ tsá² tyani jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

11 Joon mi tsajée¹ tsá² 'naa' tyani tsaa²to² jo cuu¹³-oo' 'e isii²¹naa'. Jo 'e 'i¹-oo', jiiin¹³ cwosii¹³ii' 'e cwo¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios 'naa' tsu jon' 'naa' 'in faa²¹ do pe 'in Espiritu do faa²¹a.

12 Ruu²¹mo ijaan²¹i ruu²¹i ijúun²in, joon jmi²¹gi ijaan²¹i joon¹on. Jileei²¹gi joon¹on ili'ee¹mo jmi²¹ joongi ijngaa¹²mo.

13 'Wii¹³ jna-a jilee²¹mo ili'ee¹mo 'naa' pe tya' jileei²¹ 'in jmoo¹o' taa²¹ coon¹³ jna ca mi tyei¹ joon itiin¹³mo 'ii.

14 'Lii²¹² Daniel, 'in gacwoo¹ júu³ tyá² tya' Dios, gataan¹an ni mo jii² cwáain¹ tya' jileei²¹ 'in un'lii³ tsá² joongi 'in jmoo¹o' caai²¹ tsá². Joon mi moo²oo' 'inlo taain¹ li jo tíi²i taain¹ ('in núu²un, cwo¹øø²¹mo-'o'o) joon 'in néei¹ Israel 'ná' cwíin¹in fu moo²¹.

15 Mi tí² jmi²¹² joon wana teen¹in caluu 'ná¹ jo lí² wa'a tsatáa¹ 'i 'woo²¹ 'e sá² tya'a.

16 Joongi wa mo 'in taaiin²¹² jmoo¹o' to² jo lí² cwotyaliin¹ wa'a tsatyaiin²¹ sii¹³in.

17 'Áai¹ gó² tya' tsami² 'in tyéin¹ yuun²¹. Joongi líi¹ fúu² 'in seein²¹ yuun²¹ cuu²¹ tuu²¹ mi tí² 'e jmi²¹² joon.

18 Mii² tyani Dios wa'a jo 'ná¹ cwíin²iin' mi tí² jiiin²¹ cwí².

19 Líi¹ lisá² wúu¹ jee²¹² jmi²¹² joon. Coon²¹ wúu¹ 'e jo mo ñii¹ tsá² ca la mo gajmaa¹ a Dios juncwii²¹. Joongi jo lisá²gi mi líciin²¹.

20 Joon wana jo unxu²gi Na'ñu¹ 'e jmi²¹² joon jo 'in taa²¹ ce jiiin¹³ jaain²¹. Pe tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios 'áai¹ 'in tsá² do 'in gatyii¹³in nigalixu²gi 'e jmi²¹² do.

21 'Joon wana 'in sii²¹ 'naa' jin²in: “Jòø²øø', lo siin¹² Cristo” si jin²in 'ee: “Jòø²øø', do-o siin¹² 'i”, jo jo¹ cwóliin¹naa'.

22 Jo jo¹ cwóliin¹naa' júu³ tya'a tsu ijaliin² tsá² 'in jin² 'e Cristo 'i si 'in jin² 'ee 'e cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios pe jo jo¹. Jalíin² jajmaa¹ a lí² milagro 'a coon²¹on tóo² ca 'in gatyii¹³in Dios wa' lí².

23 Pe gafuu²¹²uu 'naa' jílaa²¹ 'elo jée¹gi 'e 'naa' jmaa²aa' lí³-oo'.

Xiiala ilí² mi cwéei¹ 'in Ruu²¹; Tsá²

24 Faa²¹gi Jesús jin'in:

—Pe jee²¹² jmi²¹² joon, mi yuui¹³ ini² tsá² wúu¹ ilinuu²¹ lí¹ 'i' ñi¹ jon'gi sii²¹ ijnée²gi.

25 Joongi nuu¹ ixuu²¹mo 'i. Joongi jílaa²¹ 'e sá² lí¹ yu¹ juncwii²¹ ijlee¹.

26 Joon imáa²naa' jna, 'in Ruui²¹ Tsá², igóo³oo jee²¹² jni¹. Joon ityu³uu to² joon 'ya²gi jílaa²¹ 'e sá² tyiia.

27 Joon isii³na ángeles tyiia 'e uncaain²¹ jileei²¹ 'in gatyii¹³na la jee²¹² la tøø² cwo¹ juncwii²¹.

28 "Náuu²duu' 'e júu³ cwáain¹ tya' 'mó² cwarí³. Mo sii²¹ cwáa¹ tya' joon níi¹³ mó³ joon níi¹ tsá² 'e nijó¹ jiin²¹ tya' jmi¹.

29 La joon jon mi móo³ 'naa' 'e lí² la 'e fuu²¹²uu 'naa' mo líñi²¹ 'e najó² tyan'an, 'e nijatyéén¹³in.

30 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', ili²-i 'elo la nu'gi ijúun²in tsá² seen²¹ nano.

31 I'ín²mo juncwii²¹ joongi I'ín²mo ni 'wó² pe júu³ tyiia jo 'ín² coonti.

32 'Pe jo níi¹ jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'ee 'ii²¹ si 'ee jmi²¹² ili² jílaa²¹ 'elo. Jon'on ángeles taa²i ñu'fú² níi¹i. Jon'gi níi¹ 'in Joon¹ Dios, jiin¹³ la 'ña'a Dios Jmi²¹ níi¹i.

33 "Wii¹³ joon tyee²moo' tyá² yaanaa', tyaan²aan' cwáain¹ coon¹³ ce tún². Fee¹³naa' Dios tsu'jo 'in níi¹ mi cwá² hora joon.

34 'E li la li lawa jaain²¹ tsañuu¹ gacwo¹ii¹. Ngóo¹ wíin². La jee²¹² icwo¹ii¹ do joon gaty²u to² tsalee¹³. Gacwo¹o la jaain²¹ to² jmáa¹a. Joon gasii²¹i jaain²¹ wa'a tsa'áa¹i 'ido.

35 Gajin²in: Tyee²moo' tyá² yaanaa' tsu'jo níi³ii¹ líi icwaa¹ 'in fii²¹² do. Jo níi³ii¹ si cwaa²i mi 'ii¹ náuu³ si la 'woo¹ tyiá² náuu¹ 'ee si mi 'oo¹ tuuítáa² 'ee si 'e aa²¹ 'ee.

36 Tyán²duu' cwáain¹ 'e joon 'e tyee²moo' tyá² yaanaa' mi yíi³aa —jin² Jesús.

37 Jín²gi jon Jesús:

—'E fuu²¹²uu 'naa' 'e fuu²¹²uu jon jilee²¹mo: Tyee²naa' tyá² yaanaa'.

14

'Noo¹ tsá² xiiala ili² saan¹ 'in Jesús

1 Tún² jmi²¹² 'há¹gi wa'a tí² pascua tya' tsá² Israel coon¹³ jmi²¹² tya' 'e gø¹² tsá² Israel 'íni¹ jo tyiian³ jéei¹. Jilee¹ 'in tyu² to² untsá² coon¹³ tífo² tya' ley 'noo¹o xiiala ili² saan¹ 'in Jesús coon¹³ 'e coon²¹ tóo². Joon ijngaa¹²mo 'ido.

²Pe jin²in:

—Jo lí² jmoo²¹o' jiin¹³ la tí² jmi²¹² lo tsu' líli¹ ito² tsá² mii¹³.

Jaain²¹ tsami² súun²un jmi²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

3 Taain¹ Jesús fu Betania tsi inuu tya' Simon 'in jngø¹i²¹. La 'ii²¹² tyiin¹in coon²¹ li si² mesa gatyí²a jaain²¹ tsami² tyaan¹ coon²¹ si² si¹o² jmi²¹ jmafuu²¹ sii²¹ nardo. 'Moo³ tyiin¹ 'e nardo do. Joon 'in tsami² do gajaa¹ a luu²¹² 'e sí³ do joon ga'íi²in 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do mootyí² Jesús.

4 Joon 'inlíi¹³ 'in néei¹ do gali'nii²¹i-tsi joon gasii²i jee²¹² 'ii:

—'Ee lí¹ ganga¹ii¹ 'e jmi²¹ jmafuu²¹ lo?

5 Tsu' ili² tsa'nii²¹² do coon¹³ coon²¹ mil tsi ca 'no³ cuu². Joon li cwo¹o tsá² tañii².

Joon gali'ee¹mo 'in tsami² do.

6 Pe gajin²in Jesús:

—Jo 'ee fuu²¹gii¹ 'ino. 'Ee lí¹ untyí²naa' 'ino? Coon²¹ 'e tyá²u gajmaa¹a 'ino tyiia.

7 Tsu' 'in tañii² ngi¹ coon¹³ 'naa' coon²¹ tøø²mo pe jna-gi jo seen²¹na coon¹³ 'naa' coon²¹ tøø¹2.

8 'In tsami² lo gajmaa¹o jiin¹³ 'e lí³i, ni-gaya²o jmi²¹ jmafuu²¹ cuerpo tyiia tya' mi 'á¹na.

9 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia¹ 'e licwá² júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ ityá² tsá² júu³ 'e gajmaa¹a 'in tsami² lo. Joon untii¹³-tsi tsá² 'ii.

'Nii¹ Judas Jesús

10 Joon Judas Iscariote, jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a, gangóo¹ ngasiin¹in coon¹³ 'in tyu² to² tya' untsá² xiiala lí² jaan²¹in Jesús ja'cwoo²¹o 'ido.

11 Joon mo ganúu²un 'ido 'elo joon gali-jløø¹³mo líli¹. Joon gasii²¹i Judas 'e cwo¹o 'ido cuu². Coon¹³ la joon ga'noo¹²on Judas xiiala jaan²¹in Jesús. Joon ga'noo¹²on 'ee hora 'e ili² jaan²¹in.

Gø¹² Jesús coon¹³ tsá² tya'a

12 Gacwaa²¹ jmi²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² jmi²¹² 'e gø¹² tsá² Israel 'íni¹ jo tyiian³ jeei¹. Mo jmoo¹o tsá² Israel jmi²¹² cwaa²¹ jmi²¹² tya'a 'e joon jngaa¹² tsá² joo'saa²¹ tya' 'e jmi²¹² joon. Joon gaunngii¹ tsá² tya' Jesús 'ii:

—'Xiiafu 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a'a tyá² 'e tyee²e' tya' jmi²¹² pascua 'e gati²?

13 Joon gasii¹in Jesús gáí¹ tsá² tya'a sii²¹i:

—Cwoliin²naa' 'e fuu²¹ fee¹ joon do-o imáa¹naa' jaain²¹ tsañuu¹ tyan¹ coon²¹ tsuu² si¹o² jmi²¹. Joon cwoliin²moo' xiiafu li tsee¹²i.

14 Joon lí¹ 'ii¹ do-o jon fú²uu' 'in tsá² fii²¹² 'nú¹ do: "Gajin²o Tífo²": 'Xiia cuarto li ityee²e' coon¹³ tsá² tyiia tya' jmi²¹² 'e gati²?"

15 Joon i'e²e 'naa' coon²¹ cuarto fee¹ 'e nilí² tyá² lí¹ yu'. Do-o tyá²aa' tyá² 'e tyee²e'.

16 Ga'woo²¹mo 'in tsá² tya'a do. Gan-galiin²mo 'e fuu²¹ fee¹ do joon gali²-i jílaa²¹ jiin¹³ la gajin² Jesús do. Joon do-o gatyá¹ tyá² 'ee dø¹ø tya' jmi²¹² do.

17 Mo ga'í¹ náuu³ joon gatyí²¹a Jesús coon¹³ jiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a.

18 Joon la 'ii²¹² néei¹ gø¹²ø gajin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a do:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in néei¹ gø¹² coon¹³ jna lo ijaan²¹mo jna.

19 Gatoø²¹ fa'í³ tya' 'in catyaa¹ do. Joon gaunngii¹ 'i' t' jaain²¹, jin²in:

—'Tí jna-a 'i?

Joon jaain²¹gi gajin²in:

—'Tí jna-a 'i?

20 Jesús-gi gañii¹ tya' tsá² tya'a:

—'Ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin 'naa' lo. 'In gø¹² coon¹³ jna coon¹³ coon²¹ wúun¹ 'ii' i.

²¹ La joon ijúun² 'in Ruu²¹ Tsá² jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios pe fúu² 'in jaain²¹ 'ii do. Tyú²-gi tya' 'in jaain²¹ 'ii do wa mo'o jo galiseen²¹ mo.

²² La 'hí²¹² néei¹ Jesús gø²⁰ joon gatøø¹ coon²¹ 'iñi¹, gason¹on joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gafiin¹in, joon cwo¹o jileei²¹ tsá² tya'a jin²in:

—Tyé²ee' 'e lo tsu² cuerpo tyiia-oo lo.

²³ Mi yuui¹³ joon gaunrøø¹ coon²¹ vaso vino. Joon mo ngayuui¹³ gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gajmaa¹ a jmai¹xu¹ 'uun²¹ jilee²¹ mo.

²⁴ Mo ngayuui¹³ joon gasii²¹; tsá² tya'a:

—'Elo-o jmi³ii tya' coon²¹ júu³ 'e 'mñi² 'e nigacwóo³-oo tuun²¹ 'wii¹³ tya' 'in fúu¹ líli¹.

²⁵ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jo 'e duu¹³gii e jmi³ 'mi³ wuunjøø³ ca mi cwá² jmi²¹² mi tyu² Dios to². Joongi lí²-i duu¹³uu vino 'múu² tún¹.

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e jo iró¹mo Tú³ 'ii

²⁶ Mo ngayuui¹³ gaøø¹ joon ngaliin² mo fu moo²¹ sii²¹ moo²¹ Olivos.

²⁷ Joon gasii²¹; Jesús tsá² tya'a:

—'Jilee'naa' 'e jo litsáai¹-oo' jna 'e woo¹ no tsu² ni jí² tya' Dios jin²in: "Ijngaa¹³ moo 'in 'aai' joo'saa²¹ joon ingi¹ situu¹mo 'in joo'saa²¹ do."

²⁸ Pe mi yuui¹³ 'e gajjin¹ jna iní³ii nifugi la 'naa' fu Galilea.

²⁹ Joon gasii²¹; Tú³ 'ii:

—Fiin¹³ jilee²¹ mo jo litsáai¹-tsi 'nu pe jna-a jo líi¹na la joon.

³⁰ Pe Jesús-gi gasii²¹; 'ii:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'nu, 'e 'woo¹ no la jee¹gi 'loo¹o tún² naa¹³ 'in tuuitsáa², 'ni¹ naa¹³ jo røø²¹u 'e cwii¹u'un jna.

³¹ Pe 'ii-gi jo gacwoo¹ júu³ jin²in:

—Fiin¹³ júun²mo coon¹³ 'nu jo fo³oo 'e jo cwii¹na 'nu.

Joongi jilee²¹ mo jin²in la do-o jon.

Faa²¹a Jesús júu³ tyú² coon²¹ li sii²¹ Get-sameni

³² Joon mo gatyaliin² coon²¹ li sii²¹ Getsemani joon gasii²¹; Jesús tsá² tya'a:

—Ni²duu¹ lo la 'hí²¹² ni³ii nifoo¹³na Dios.

³³ Joon gajéi¹ jiin¹³ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joon galáa² 'wii²¹² lí² xuui²¹²-tsi joongi 'áai¹ fa¹í³ lí².

³⁴ Joon gajin² Jesús:

—Lí¹ fa¹í³ lí²na ca la lí² ijúun²mo, jan²duu¹ lo jo cwocwuui²¹du'naa'.

³⁵ Joon gangó¹ Jesús ca nifugixu. Joon gatyii²¹a ni 'wó² joon gamii¹ tyani Dios Jmii²¹ wa'a ili² sí¹nee¹³mo 'e jo nii²¹ wúu¹ la lí² ili² 'e hora joon.

³⁶ La jee²¹² faa²¹a fo² do joon gajin²in:

—Ñu², tyi'nu² jilaa²¹a ili², jo cwo²¹o 'e mó³oo wúu¹ la lí² 'elo. Pe jo cwo²¹o lí² la líi² jna, cwol²i la líi²'nu-u.

³⁷ Mo ngayuui¹³ do joon gacwéi¹ tún¹ li néei¹ tsá² tya'a joon mo gatyee¹²i joon ní¹-tee¹²i 'ido cwuu²¹mo. Joon gasii²¹; Jesús Tú³:

—Simón, ¿ti cwuu²¹mo'o? ¿Ti jo gali² 'e jo cwuu²¹mo'o jiin¹³ coon²¹ hora?

³⁸ Unjnaa²¹-oo' joon fee¹³naa' Dios joon jo coon²¹ Satanás 'naa' tóo². 'E la ja²mo, náa¹ tyú² tya' alma tyii¹ 'e 'iin²¹²mo pe cuerpo-gi 'wo² sí¹h¹-tsi.

³⁹ Joon gangó¹ Jesús tún¹, ngafee¹³i Dios tún¹ joon jin²in 'e nafaa²¹a do tún¹.

⁴⁰ Joon gacwéi¹ tún¹ joon gatsee²¹i tsá² tya'a tee¹²i cwuu²¹mo tún¹ 'wii¹³ unní¹i do jni¹ jalicwuui²¹i. Joon jo ñi¹'ee ñi¹'i.

⁴¹ Gangó¹ Jesús gat² 'ni¹ naa' joon mo gacwéi¹ tún¹ gajin²in:

—Cwocwuui²¹mo'o no. Cwo²¹'ii²¹ 'woo²¹oo'. Nalini¹ mo jiin¹³ la no 'wii¹³ nigacwá² hora. Ijaan²¹in 'in Ruu²¹; Tsá² ja'cwoo²¹o 'in 'oo¹o tsaa².

⁴² Raan²naa' no, moo²¹o' no. Ni joo¹-o 'in jaain²¹ jna —gajin² Jesús.

Tee¹ tsá² tyitsaa¹²¹² Jesús

⁴³ Faa²¹gi Jesús siin¹²in mo gacwéi¹ Judas, 'ii jaain²¹ jee¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon jalii² coon¹³on 'in tsá² fúu¹ líli¹ 'in tyan¹ ñi² espadas coon¹³ 'in san¹ 'no³ mó². Jalii² to² tyu³ 'in tyu² to² tya' untsá² joongi to² tyu² jilee²¹ tsacøø¹³.

⁴⁴ Joon 'in Judas do, 'in gajaain²¹ Jesús, nigacwoo¹ coon²¹ lí² jin²in:

—'In cu³uu ju² do 'ii' i. Seen¹²naa' tá², ñuu²uu¹ tyú² líli¹.

⁴⁵ Joon mo gatyii²¹a Judas joon gatyee¹in li siin¹² Jesús joon gasii²¹:

—Tifo², Tifo².

Joon gacuu²¹u ju² 'ido.

⁴⁶ Joon tsifu gasaan¹²in 'in nitéein¹ do Jesús. Joon gatøø¹ tyitsaa²¹²mo Jesús

⁴⁷ Pe jaain²¹ 'in téein² do gasø¹ø ñi³ espada tya'a joon gatyuu²u cataain²¹ loocwoo² tsalee¹³ tya' 'in tyu² to² tya' untsá² nifu do.

⁴⁸ Joon gasii²¹; Jesús 'in catyaa¹² do:

—¿Ti niga'woo²¹naa' coon¹² ñi³ espada coon¹³ 'no³ 'mó² wa'a saan¹²naa' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹?

⁴⁹ La coon²¹ jmi²¹² siin¹²na coon¹³ 'naa' fu 'yíia² cwo¹ do joon jo-gi mo seen¹²naa' jna. Pe 'elo-o ili² joon itsin¹ jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios.

⁵⁰ Joon tsifu joon gacwiin¹in 'in tsá² tya'a 'goo²¹o. Joon Jesús do gajaan¹o.

Gacwiin¹in jaain²¹ simii²¹

⁵¹ Pe jaain²¹ simii²¹ 'in paai²¹ 'mi² taa²¹ ngóo¹ caluu li ngóo¹ Jesús. Joon gasan²mo tsá² 'ii.

⁵² Joon tsifu joon gatá² 'ido 'e 'mi² taa²¹ do joon gacwiin¹ o ti' ringúu¹ i coonti.

Jesús tyani tsacøøi¹³

⁵³ Joon gangajée¹ 'in tsá² do Jesús tyani 'in tyu² to² nifu tya' untsá² coon¹³ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ tifo² tya' ley li sicaain²¹.

⁵⁴ Joon wiin² giXu ngóo¹ Tú³ caluu joon gatyi²¹ a 'ii tyi¹ ca'na tya' 'in tyu² to² nifu tya' untsá². Joon do-o gacwó² o coon¹³ láa² 'in néei¹ do untyaa¹ i yaai co' jí².

⁵⁵ 'In tyu² to² untsá² coon¹³ jileei²¹ tsacøøi¹³ néei¹ do 'noo¹ o coon²¹ tsaa² tya' Jesús 'e 'ni¹ i joon lisá² júu³ ijngaa¹² mo 'ido. Pe jo gatsaa²¹ a jiin¹³ coon²¹.

⁵⁶ Tsu líi¹ fúu¹ 'in faa²¹ a júu³ tajuu²¹ tya' Jesús pe jo coon²¹ røø²¹ faa²¹ a la jaain²¹.

⁵⁷ 'Inlí¹³ garóon² on 'ni¹ i 'ido coon¹³ júu³ tajuu²¹ jin²¹ in:

⁵⁸ —Jna'a ninuu²¹ u'u 'e jin² 'ino: “Jna ifiin³ na 'e cwo¹ fee¹ no 'e nigajmaa¹² tsá² joon jee²¹² 'ni¹ jmi²¹² isaa¹³ aa coon²¹ cwo¹ jon'on jma² tsá².” Júu³ joon ganuu²¹ u'u tya' 'in tsá² no —jin² 'in tsá² tajuu²¹ do.

⁵⁹ Pe jiin¹³ coon²¹ júu³ 'e tya¹ lo jo røø²¹ síi¹.

⁶⁰ Joon garóon² on jee²¹² 'in tsá² do 'in tyu² to² nifu tya' untsá² joon gaunngii¹ Jesús:

—¿Ti jo 'ee ngii²¹ coonti? ¿'Ee fo²¹ o 'wii²¹² tyi¹ no?

⁶¹ Pe li goon²¹ gajaan¹ tii² Jesús. Jo 'ee gañii¹ coonti. 'In tyu² to² nifu tya' untsá² do gaunngii¹ tún¹ jin²¹ in:

—¿Ti 'nu-u Cristo, 'in Jóon¹ Dios nicwaa¹³?

⁶² Jesús-gi gasii²¹ 'ii:

—Jna-gi 'i. Joon imáa¹ naa¹ 'in Ruui²¹ Tsá² tyiin¹ li' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. Joongi ijó¹ jee²¹² jni¹ li' ya'.

⁶³ Tsifu joon ga'gúu¹ i síin¹³ in 'in tyu² to² untsá² do joon gajin²¹ in:

—Jo 'néi¹ gi 'in jma² júu³ røø²¹ no.

⁶⁴ Ganuu²¹ o' jilee²¹ na' xiiala nigaungøøi¹ 'ino Dios coon¹³ júu³ tya'a. ¿'Ee líi² naa¹ 'e jmoo²¹ o' coon¹³ 'ino?

Joon jilee²¹ mo gajin²¹ in 'e 'ná¹ júun² mo Jesús.

⁶⁵ Joon 'inlí¹³ ga'láa² 'wii²¹² 'ni¹ i Jesús. Gajni¹ i unni² 'ido joongi poo¹ i Jesús joon sii²¹ 'ido jin²¹ in:

—Faa¹³ du'u, ¿'iin 'in gapooi¹ 'na?

Joon ga'láa² 'wii²¹² 'ii¹³ jno¹ o' mooni² Jesús.

Jo røø¹ i Tú³ e cwii¹ mo Jesús

⁶⁶ Ca tí² 'wii²¹² 'iityi¹ siin¹² Tú³. Joon gatyi²¹ a jaain²¹ jee²¹² 'in jmoo¹ o' ee gø¹² 'in tyu² to² nifu tya' untsá² do.

⁶⁷ Joon mo gani² Tú³ 'e siin¹² in do untyaa¹² 'na'a co' jí² joon gajaan¹ jøø² joon gajin²¹ in:

—Ngí² 'nu jon coon¹³ Jesús tsá² Nazaret.

⁶⁸ Pe Tú³ gi jo garøøi²¹ jin²¹ in:

—Jo cwii¹ na 'ino. Jo ñi³ 'ie 'ee 'e fo²¹ o' no.

Joongi gacwo¹ 'ii¹ o li' 'oo¹ li tsataai² tsá². Joon ga'oo¹ o tuuitsáa².

⁶⁹ 'In tsami² do gajøø² i Tú³ tún¹ joon gasii²¹ tún¹ 'in téein² do:

—Jaain²¹ tsá² tya' 'ido-o 'in tsañuu¹ lo.

⁷⁰ Pe jo garøø¹ i Tú³ tún¹. Jee²¹² catá²-a tún¹ 'in téein² do gasii²¹ tún¹ Tú³:

—La ja² mo, 'nu-u jaain²¹ 'in tya' 'ido tsu 'in seen²¹ Galilea 'nu, joongi la faa²¹ 'ido-o la joon foo²¹ nu.

⁷¹ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹ a laa²¹ 'ée¹ i Dios jin²¹ in:

—Ni Dios jo cwii¹ na 'in tsañuu¹ no 'in 'ée¹ naa¹ no.

⁷² Joon tsifu gati² tún² naa¹³ ga'oo¹ o tuuitsáa². Joon gati²-tsi Tú³ do 'ee nigasii²¹ i Jesús 'ii: “La jo-gi mo 'oo¹ o tún² naa¹³ tuuitsáa² jo røø²¹ u' e cwii¹ u jna 'ni¹ naa¹³.” Joon mo gati²-tsi Tú³ 'elo joon gatyi² o.

15

Jesús tyani Pilato

¹ Mo gajná² joon, joon 'in tyu² to² tya' untsá² galicaain²¹ tún¹ coon¹³ jileei²¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ 'in tifo² tya' ley coon¹ jileei²¹ tsacøøi¹³ 'in tyiin² gi. Joon ngajée¹ i Jesús siñuu¹ mo joon gangajaan¹² in tyani Pilato.

² Joon gaunngii¹ i Pilato Jesús:

—¿Ti 'nu røø¹³ tya' tsá² Israel?

Jesús-gi gañii¹:

—'E joon foo²¹ gi 'nu.

³ Jileei²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² ga'ni¹ i Jesús lili¹.

⁴ Joon gaunngii¹ i Pilato Jesús tún¹ jin²¹ in:

—¿Ti jo 'ee ngii¹² i coonti? Jøø² du'u xiiala 'ni¹ 'nu lili¹.

⁵ Pe jo gañii¹ i Jesús coonti. 'Wii¹³ joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi Pilato.

Sii¹ in tsacøøi¹³ ijúun² mo Jesús

⁶ La niti² i Pilato 'e láa² i jaain²¹ 'in 'yuui² 'nañi³ la jee²¹² 'e tí² jmi²¹² joon. Joon galáa² mo jaain²¹ 'in muui¹ 'in tsá² do.

⁷ Joon 'yuui² 'nañi³ jaain²¹ 'in sii²¹ Barrabás, 'ii jee²¹² 'in nigajngaa¹² gi tsá² coon²¹ li nigatíin¹ in coon¹³ tsaa² to².

⁸ Joon gangaliin² tsá² joon gamii¹ i tyani Pilato 'e jma¹ 'ido 'e la tsi².

⁹ Pilato-gi gañii¹:

—¿Ti 'iin²¹² naa¹ 'e láa² na Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

¹⁰ Jin² Pilato la no 'wii¹³ li³ o' 'e gajaan¹² in 'in tyu² to² tya' untsá² Jesús 'wii¹³ tsi-iwúu¹ mo tya' Jesús.

¹¹ Pe 'in tyu² to² tya' untsá² do nigasii²¹ o Pilato 'e tyu² gi wa'a láa¹ 'ido Barrabás.

¹² Joon gaunngii¹ i tún¹ Pilato:

—¿Ee 'iin²¹²naa' lí² coon¹³ 'in sii²¹ Róøi¹³ tya' tsá² Israel lo?

¹³ Joon gañii¹ tsá², 'oo¹ o tá² líli¹ jin²in:

—jTéen¹in 'ido tsa² crúu¹³ no!

¹⁴ Gasii²¹ Pilato tún¹ 'in tsá² do jin²in:

—¿Ee gó² nigajmaa¹ 'a 'inlo?

Pe 'in tsá² do gañii¹ tún¹ tá² líli¹ jin²in:

—jTéen¹in 'ido tsa² crúu¹³ no!

¹⁵ Joon 'wii¹³ 'iin²¹²in Pilato ján² røø²¹ coon¹³ 'in tsá¹ do joon galáa²mo Barrabás joongi gaty²u to² póo²i Jesús joon ga-jaan¹²in 'ido wa'a téen¹in tsa² crúu¹³.

¹⁶ Mo ngayuui¹³ téen¹in joon gatyii¹mo 'láa² Jesús tyani Pilato joon gangajée¹ 'ii tyi¹ tya' røøi¹³ li sii²¹ Pretoria. Joon gauncaain²¹ ce jileei²¹ 'láa².

¹⁷ Joon tyii²¹ Jesús coon²¹ 'mi² yóoin² nuu² la lí¹ 'e tyi² røøi¹³. Coon²¹gi corona lí² jmaai¹² tóon¹ gaton¹ mootyí² Jesús. Coon¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² luu²¹i Jesús.

¹⁸ Joon ga'láa² tsá² do 'wii²¹² 'aa²¹i Jesús jin²in:

—jViva Róøi¹³ tya' tsá² Israel! jWóo²-o cwoseein²¹!

¹⁹ Joon coon¹³ 'no³ sii² cwaa²¹ gapó² mootyí² Jesús joon ga'ñii¹ Jesús.

²⁰ Mo ngayuui¹³ gaungøøi¹ la no joon gatyii³o 'a 'mi² yóoin² nuu² do joon gaci¹i tún¹ Jesús siin¹³in do-o. Tsifu joon gatyii¹mo Jesús itéen¹in 'ido crúu¹³.

Taain¹ tsá² Jesús tsa² crúu¹³

²¹ Jaain²¹ tsá² seen¹ Cirene sii²¹ Simón, jmií²¹ Alejandro coon¹³ Rufo, najaa¹²i li tsajmaa¹ a to². Joon mo gangáii¹ do 'in 'láa² do gaty²u to² 'ido wa'a coon²¹ crúu¹³ tya' Jesús.

²² Joon gangajée¹ Jesús fu coon²¹ li sii²¹ Gólgota, coon²¹ li 'øøi²¹-tsi tsá² sii²¹ Mootyí² 'Lii²¹².

²³ Joon gacwo¹o 'ido Jesús vino caai¹³ jmi¹³ 'mó² sii²¹ mirra pe Jesús-gi jo ga'un²un 'edo.

²⁴ Joon gateen¹in tsa² crúu¹³ do. Joon 'in 'láa² do gajmaa¹ a jmaai²xu siin¹³ Jesús. Gacoo¹o 'iin líi¹ la jaain²¹ do.

²⁵ 'iin² ñá³ ningóo¹ mo gateen¹in Jesús tsa² crúu¹³.

²⁶ Joon gataan¹an coon²¹ júu³ yu¹ tyi² Jesús 'e faa²¹a 'e ga'ñii¹ Jesús. Faa²¹a la lo: "Róøi¹³ tya' tsá² Israel 'ino."

²⁷ Caan²¹mo gataan¹ Jesús tsa² crúu¹³ coon¹³ gáí¹ 'uun²¹, jaain²¹ lí¹ caai tsáa¹ jaain²¹gi lí¹ caai²¹ tooin²¹².

²⁸ La joon 'e gatsín¹ 'e jin² ni jí² tya' Dios: "Gauñi³in tsá² 'ii jee²¹² 'in gó²."

²⁹ Jileei²¹ 'in ngii¹ do gajii²mo Jesús joon gajøø²¹ mootyí¹ jin²in:

—'Nu-u 'in ifin¹ cwo¹ do joon jee²¹² 'ni¹ jmi²¹² ijmáa³o'ó tún¹,

³⁰ laai²¹² 'wo'o no. Cwúui¹ tsa² crúu¹³ no.

³¹ La joon jon 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tífo' tya' ley gaungøøi¹ Jesús sii²¹i ruu²¹i:

—Galáa²mo 'in xeei²¹ joon 'ña'gi jo lí² láí¹ 'ña'a.

³² Wana ganee²¹e' gajngaa¹ tsa² crúu¹³ tya'a 'ña'a joongi lí² jo¹o líi²'na' 'e 'ii-o Cristo, Róøi¹³ tya' tsá² Israel.

Joon cagi 'in gataain¹ crúu¹³ coon¹³ Jesús gajii²mo 'ii.

Jún¹mo Jesús

³³ Mo gatí² tyiiañi¹ galinuu²¹ coonti ca 'iin² 'ni¹ ca'lóo².

³⁴ Mo gatí² 'e hora joon ga'oo¹o Jesús jin²in:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ('E 'øøi²¹-tsi jin²in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lí¹ ni-gatíu¹³u jna?)

³⁵ 'Inlíi¹³ 'in téein² do niganúu²un joon gajin²in:

—Nuu²duu¹, nitø¹ Elías.

³⁶ Joon gangó¹ jaain²¹ cwiin¹in. Mo ngayuui¹³ gaun'laa²¹ coon²¹ esponja coon¹³ vino tiin²¹ joon gauntyii²¹ coon nii²¹² sii² gacwo¹o Jesús. Joon gajin²in:

—Jaan²duu¹, nee²du¹ wana jó¹ Elías jaxáa¹i 'ino.

³⁷ Tsifu joon ga'oo¹o Jesús coon²¹ naa¹³ tá² líli¹ joon gajún¹mo.

³⁸ Joon coon²¹ 'mi² 'í¹ inuu² cwo¹ fee¹ do ga'gii²¹ coonti tún² fóo¹³. Tí² yu¹ joongi ca tí² 'wii²¹² ga'gii²¹.

³⁹ Joon 'in tyu² to² 'láa² romano 'in siin¹² tyani li taain¹ Jesús do mo ganií²¹ xiiala ga'oo¹o Jesús joongi xiiala gajún¹ 'ido joon gajin²in:

—E la ja²mo, 'in tsañuu¹ lo Jóon¹ Dios 'i.

⁴⁰ Coon²¹ li téein² tsami² wín²gi gajøø²ø. Jee²¹² 'ii siin¹² María Magdalena joongi María sáa³ Jacobo 'in xuui²¹²gi Sé³. Joongi siin¹² Salomé do.

⁴¹ 'In tsami² lo niganngii¹ coon¹³ Jesús. Joongi nigajmaa¹ 'e dø¹ 'ido la 'ii²¹² gangii¹ Jesús Galilea. Joongi fúu¹mo tsami² 'in téein² do 'in gangaliin² coon¹³ Jesús Jerusalén.

Ga'á¹mo Jesús

⁴² Joon la xuu¹ tiin¹xu 'wii¹³ 'e jmií²¹² tya' 'e tyaa¹ tyú² (øøi²¹-tsi tsá² cwoon¹ 'ló¹ jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²)

⁴³ joon gajó² Sé³, tsá² seen²¹ coon fuu²¹ sii²¹ Arimatea. 'In Sé³ no jaain²¹ jee²¹² tsacøøi¹³ joon jaain²¹ tsá² 'in siján¹an jmií²¹² mi tyu² Dios to². Jo 'goo²¹o coonti. Ga'í¹ 'ido tyani Pilato joon gamii¹o cuerpo tya' Jesús.

⁴⁴ Pilato do ganga'goo²¹-tsi 'e najún¹mo Jesús jmoon. Joon gatø¹ø 'in tyu² to² 'láa² do gaunngii¹ wa'a jo¹o gajúun²in.

⁴⁵ Mo gajin² 'in tyu² to² 'láa² do 'e jo¹o gajúun²in joon gacwo¹ Pilato cuerpo tya' Jesús 'e cón² Sé³ do.

⁴⁶ Tsifu joon galó² Sé³ do coon²¹ 'mi'² taa²¹ tyá². Joon gaxíia² cuerpo tya' Jesús joon gacin¹in 'e 'mi'² taa²¹ do. Joon gataan¹²in coon²¹ tsi 'aan¹ li² coon²¹ tsaa' xá¹. Joon gasii²¹ coon²¹ cuun²¹² ootoo²¹ 'aan¹ do.

⁴⁷ Joon gani²¹ María Magdalena coon¹³ María sáa³ Sé³ li ga'ái¹ Jesús do.

16

Mo gajjin¹ in tún¹ Jesús

¹ Mo gangii¹ jmi²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² joon María Magdalena coon¹³ Salomé coon¹³ María sáa³ Jacobo galó² jmi²¹ jmafuu²¹ 'e tsaxee¹ tya' Jesús.

² Joon 'áa³ jmi²¹² 'láa² 'wii'²¹² semóo¹³, mo ga'yeei²¹ ñi¹, tyalín² li ga'ái¹ Jesús.

³ Sii'²¹ ruu'²¹;

—¿'lin 'in jan¹ 'e cuun²¹² 'e jni¹ 'oo'aan¹ do? —sú²¹.

⁴ Pe mo gani²¹ jo 'e cuun²¹² fee¹ li do. Jo si'²gi 'áan³ tya'.

⁵ Mo gangatáa¹ tsi too²¹ 'aan¹ do gani²¹ i' jaain²¹ simii²¹, taa²¹ siin³ liili¹, tyín¹in li' caai²¹ 'aan¹ tsáa¹ do. Joon gafoo¹mo 'in tsami² do.

⁶ Pe 'in simii²¹ dogi gasii²¹ i' i'.

—Jo foo¹³naa'. 'Naa'²¹naa' Jesús tsá² Nazaret 'in gateein¹ tsá² tsaa' crúu¹ do. Pe nigajjin¹o. Jo 'yuui²gi lo. Jóø²duu' li ga'ii²¹ do.

⁷ Cwolin²naa', cwosi¹³ii' tsá² tya'a coon¹³ Tú³ 'e tsáa¹ Jesús nifugi tyii' fu Galilea. Joon do-o imáa¹naa' 'i jjin¹³ la nigajjin¹²in.

⁸ Joon gangalín²mo cwii¹in li roon¹ 'aan¹ do 'wii'¹³ jleei¹ gafoo²¹ liili¹. Jo 'iin gasii²¹ coonti jjin¹³ jaain²¹ 'wii'¹³ gafoo²¹ liili¹.

Jesús gajnee¹ in tyani María Magdalena

⁹ Mo ngayuui¹³ joon 'e gajjin¹ Jesús, mo gajná² 'e galáa² 'wii'²¹² semóo¹ do joon gajné¹in Jesús láa² 'wii'²¹² tyani María Magdalena, jaain²¹ tsami² 'in ga'woo¹ Jesús dyái¹ 'in liii¹ alma tya'a.

¹⁰ Joon 'ido-o gangóo¹ ngasii¹² 'in nigangi¹ coon¹³ Jesús. Joon do-o taai¹ xuui²¹²-tsi joon ci²o.

¹¹ Joon mo ganúu²un 'ii 'e seen²¹ mogi Jesús joongi 'e niganii²¹mo 'in tsami² do 'ii jo gajo¹ galí² 'e jin¹² 'in tsami² do.

Gajné¹ in tyani gáí¹ tsá² tya'a

¹² Mo ngayuui¹³ joon gajné¹in Jesús xiia²¹gi líi¹ tyani gáí¹ tsá² 'in ngaliin¹ coon²¹ tya'i fu¹.

¹³ 'Ii-gi ngaliin²mo ngasii¹² tsá² tya' Jesús pe jon'gi júu³ tya' 'ii jo¹ galí².

Sú¹ Jesús ji dyajaain²¹ tsá² tya'a

¹⁴ Mo liciiin²¹xu joon gajné¹in tún¹ Jesús coon²¹ li néei¹ 'in dyajaain²¹ tsá² tya'a gø¹²ø. Joon gaunngii¹ tsá² tya'a do xiiala li' 'e jo jo¹ líii² 'ido, joongi 'waa²¹-tsi 'ido tsu 'wii'¹³ jo

jo¹ galíi² la jillee²¹ 'in gasii²¹ 'ii 'e nijjin¹ Jesús.

¹⁵ Joon gajin' Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—Cwolin²naa' la 'ui fu juncwii²¹. Síi¹³ji' jillee²¹ tsá² júu³ tyá² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios.

¹⁶ Joon jillee²¹ 'in jo¹ líii² 'e júu³ tyá² do joon 'in saai² jmi²¹ itiin¹³mo 'i. Pe 'in jo jo¹ líii² li 'lii¹³ itsáa¹.

¹⁷ Joon 'in jo¹ líii² ijmáa¹ 'e li² lo: Coon¹³ 'ii'²¹ tyajna i'wooi²¹ jillee²¹ 'in 'liii³ taai² almas tya' tsá². Joon ifaa²¹o jmi¹ xiia²¹.

¹⁸ Joongi isaan²¹in coon¹³ cwoo²¹o mi²¹ pe jo ijmá¹ 'nii'²¹ tya'a. Joongi wana 'uun²¹ 'ootyí² jo ijmá¹ 'ii'²¹. Joongi táan¹an cwoo²¹o tya' 'in tsatsaa¹³ joon 'láa²mo 'i.

Mo gasoo¹ Jesús fu ñu¹ fú²

¹⁹ Mo ngayuui¹³ gafee²¹ Jesús tsá² tya'a do joon ganga²mo Na'ñu¹u' Jesús fu ñu¹ fú². Joon do-o gangacwaa²¹ li' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹.

²⁰ Joon ga'woo²¹mo tsá² tya'a ngasii¹² tsá² xiiala itiin¹³ tsá² la caan²¹mo. Joon coon¹³ 'ña'a Jesús 'e uncoon¹³on. Joon coon¹³ milagro 'e jmoo¹o tsá² tya'a litsáai¹-tsi tsá² 'e jo¹o júu³ tya' Jesús. Amén.

Júu³ tyá² 'e gajmaa¹ a San Lucas

Prólogo

¹ Fúu¹ mo tsá² nigataan¹ an ni mo'jí² la galí² jilaa²¹ 'e nigali² jee²¹² jna¹.

² Joon 'in tsá² 'in niga'e¹ e jna¹ niganii²¹ o ca la mo 'wiin²¹² joon gatya¹ o júu³.

³ La joon jon jna nigacoon²¹ oo cwáain¹ coon²¹ tún² ca la mo 'wiin²¹². 'Wii¹² joon líi² na 'e tyá²-u 'e tóon¹³ oon ni mo'jí² jilaa²¹ la líi² 'e nigali².

⁴ La joon jmáa³ aan tsá² tyú¹ Teófilo 'e litsáai¹-o'o 'e la ja² mo jilaa²¹ júu³ 'e niga'e² tsá² 'nu.

Jaain²¹ ángel jmoo¹ o júu³ iliseein²¹ Wó³ saa¹ tsá² jmi²¹

⁵ La jee²¹² líi¹ Herodes róøi¹³ fu li sii²¹ Judea seen²¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Zacarías. Líi¹ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ Abías. Tsami² tya'a sii²¹ Elisabet. Jaain²¹ jún² tya' 'hi²¹² Aarón 'ii.

⁶ Jiwáa² mo do tyú¹ mo tyani Dios i. Joongi jmaa¹ a jilaa²¹ tsi¹² coon¹³ jilaa²¹ to² tyu² Dios. Jo 'e tsaa² tya'a sá².

⁷ Jo 'in xuui²¹² tya'a seen²¹ tsa 'wii¹³ Elisabet do jo lí² tsatyéen¹ in. Joongi nitsáa² mo jiwáa² mo.

⁸⁻⁹ Cafu mo líi¹ Zacarías untsá² tyani Dios gatii² tsajiin²¹ fuusún² ni altar tya' Dios. Gatii² tsajmaa¹ a 'elo jün¹³ la tii² si² 'e jmoo¹ o untsá² do. Gacoo¹ o untsá² 'iin²¹² in litsáai¹-tsi 'ee to² ijmáa¹. Joon mo gati² 'ii²¹ ga¹² Zacarías cwo¹ tya' Dios do 'e tsajiin²¹ fuusún².

¹⁰ Jileei²¹ 'in catyaai² gi do gajaan¹ an caluu faa²¹ a júu³ tyá².

¹¹ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios jmi²¹ siin¹³ in lí¹ tsáa¹ 'e li juun¹ un fuusún².

¹² Mo gajnéi¹ 'in ángel do 'áa¹ mo gafooi²¹ Zacarías jiin¹³ jo ñii¹ 'ee jmáa¹ a.

¹³ Joon 'in ángel do gajin² in sii²¹ 'ii:

—Jo foo¹³ o, Zacarías, tsa Dios niganúu² o júu³ tyá² tyi'i. Itsatyéen¹³ mo tsami² tyi'i jaain²¹ yuun²¹, Joon unsi²¹ o' o Wó² 'ii.

¹⁴ Líi¹ tyuu¹³ u jløø¹³ mo' o 'wii²¹² tya'a. Fúu¹ mo 'in jløø¹³ mo 'e galiseein²¹.

¹⁵ Tsa 'in yuun²¹ tyi'i do 'in lityú¹ mo tyani Dios. Jo 'e 'uun²¹ un coonti jon' vino jon' gi máa¹. Joon ca la mi liseen²¹ mo un'øø¹² mo Espíritu Tyá² tya' Dios 'ii.

¹⁶ Joon coon¹² júu² tya' o fúu¹ mo tsá² seen²¹ Israel ici² o coon¹³ 'Ña'ñu¹ u' Dios tya'a.

¹⁷ 'In Wó³ no tsáa¹ a jée¹ gi lagi Ña'ñu¹ u' ijmáa¹ a la gajmaa¹ a Elías. Joon 'ii²¹ tya' 'ii ijmáa¹ a 'e jileei²¹ tsá² coon¹³ joon¹ on iliseein² mo tyá². Joon 'in jo mo nuu¹³ ninuu¹ o júu² røø²¹. Joon la joon tyaa¹ tyá² tya'a tsá² 'ii²¹ mo Ña'ñu¹ u' —jin² ángel do.

¹⁸ Joon Zacarías do gaunggi¹ 'in ángel do:

—Xiiala ijmáa² aa 'e iun'øø¹² na 'elo tsa 'áa¹ mo nitsaa¹ moo la joon tsaami² tyiia jon.

¹⁹ 'In ángel do gañii¹:

—Jna-a Gabriel. Siin¹³ moo tyani Dios. 'Ii gasii¹ in jna 'e fuu²¹² uu 'nu. Joongi 'e jmáa³ aa 'nu júu³ jilaa²¹ júu³ tyá² lo.

²⁰ Pe nano jo lí² foo¹³ gi ca gatsín¹ jilaa²¹ júu³ lo tsa jo gajo¹ líi² u'u júu³ tyiia. 'E júu³ lo 'ná¹ tsín¹ mo gati² 'ii²¹ tya'a.

²¹ La 'ii²¹² joon 'in tsá² catyaai² téein² caluu²¹²-u sijéen¹³ mo Zacarías. Líi¹ tsa'goo¹-tsi 'wii¹³ líi¹ galí¹ 'ii²¹²; inuu cwo¹ do.

²² Pe galili² o 'e nigajøø² coon²¹ lí² tsa 'wii¹³ mo gacwa¹ 'ii jo lí² faa²¹ gi. Joon gajmaa¹ a lí² coon¹³ cwoo²¹ o tsa jo lí² faa²¹ gi.

²³ La tsifu joon mo gatsín¹ to² tya'a 'e cwo¹ do ganga² mo fu tya'a.

²⁴ Mo gañii¹ gixu jmi²¹² joon gacán¹ mo tsami² tya'a yuun²¹. Joon gajaan¹ o inuu, jo gacwa¹ 'ii ce gatsín¹ 'ñee² sii²¹. Gajin² in:

²⁵ —Ña'ñu¹ o' nigajmaa¹ a coon²¹ 'e tyá² tyiia joon nigatyí³ o fa'ii²¹ tyiia tyani tsá².

Jaain²¹ ángel jmoo¹ o júu² iliseein²¹ Jesús

²⁶ Ningóo¹ jnúui² sii²¹ 'e tyéein¹ Elisabet do yuun²¹ mo gasii¹ in Dios 'in ángel Gabriel do fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret li náa¹ Galilea.

²⁷ Ngafee¹³ jaain²¹ simi² sii²¹ María. 'I-do o náa¹ júu³ tya'a coon¹³ jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Sé³. Sé³ do jún² tya' 'li²¹² David 'ii.

²⁸ 'In ángel do gangatyéein¹ li tyiin¹ 'in simi² do. Joon gajin² in:

—'Aa²¹² mo' o fuu²¹² uu 'nu! Nigauncwai² Dios 'nu líi¹ gi lagi jileei²¹ tsami² —jin² ángel do.

²⁹ Mo ganii²¹ María 'in ángel do líi¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon ga¹-tsi 'ee 'øøi²¹-tsi 'e júu³ do.

³⁰ Joon 'in ángel do gasii²¹ 'ii:

—Jo foo¹³ o, María. Nigajmaa¹ a Dios coon²¹ 'e tyá²-u tyi'i.

³¹ Cwoliñi¹² in icaan²¹² mo' o yuun²¹ joon liliseein²¹ jaain²¹ yuun²¹ tyi'i 'e unsi²¹ o' o JESÚS.

³² 'In lifee¹ mo 'ii. Ilisi²¹ Joon¹ Dios 'in feei¹ gi. Joon Ña'ñu¹ u' Dios jmi²¹ icwo² o 'ii 'án³ li gatyú² jún² tya' 'li²¹² yuu¹³ tya'a David to².

³³ Iliin² in róøi¹³ tya' jileei²¹ tsá² Israel coon²¹ tøø² mo. Jo tyee²¹ 'ii²¹ tya'a coonti.

³⁴ Joon gaunggi¹ María 'in ángel do:

—¿Xiiala ili² 'elo, tsa jo 'in ñuu¹ tyiia seen²¹?

35 'In ángel do gajin²in:
—Joo²¹o Espiritu Tyá² tya' Dios tyi'i. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios, 'in feei¹gi, icaan²¹un yuun²¹, tsa' wii¹³ joon ilicwaa³mo 'in yuun²¹ do. Joon ilisii²¹ Joon¹ Dios.

36 Iliseen²¹mo jon jaain²¹ yuun²¹ tya' ruu²¹u Elisabet fiin¹³ nitsáa¹mo. Jin² tsá² 'e jo lí² caain²¹ yuun²¹ pe nano ningóo¹ jnúú² sii²¹ 'e tyéein¹in yuun²¹.

37 Tsa' wii¹³ Dios ce jilaa²¹-a lii¹i —jin² 'in ángel do.

38 María do gajin²in:
—Lo-o sin¹³na 'e jmaa³oo jilaa²¹ to² 'e tyá² Ña'ñu¹u'. Cwali²-i la lí¹ 'e nigasi²¹i jna. Mo ngayuui¹³ joon gatáa²mo 'in ángel do 'ii.

Tsafeei¹³ María ruu²¹ Elisabet

39 Jee²¹² jmi²¹² joon María do gangóo¹ la jmoonoo coon²¹ fuu²¹ ná¹ jee²¹² moo²¹. Coon²¹ fuu²¹ náa¹ cwoó¹³ 'wó² sii²¹ Judea.

40 Mo gatyí¹ a tya' Zacarías do gafee¹ i Elisabet.

41 Joon mo ganúu² Elisabet do júu³ tya' María do joon 'in yuun²¹ 'yuui tu²u gajó²i.

42 Joon 'in Espiritu Tyá² tya' Dios gajii²¹ Elisabet do. Joon galáa² 'wii²¹² faa²¹a coon¹³ júu³ tá² xu, jin²in:

—Nigauncwaa¹³ Dios 'na lí¹gi lagi jileei²¹ tsami². Joongi nigauncwaa¹³ Dios yuun²¹ 'in tyé²un.

43 ¿'in jna wa'a jó¹ sáa³ 'Ña'ñu¹o' jafee¹³i jna?

44 La tsifu mo ganúu³uun júu³ tyi'i 'in yuun²¹ tyiia lo gajó²i jiló¹³mo nu' tu³uu.

45 Jiló¹³mo'o 'e nigalitsáa³mo-'o'o 'e tyá²-u 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u 'e nigajin²in.

46 Joon María do gajin²in:
Fee¹mo Ña'ñu¹u 'áai¹.

47 Joon jiló¹³mo coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoó¹o Dios 'in jmoó¹o tiin¹³na.

48 Dios nigacón² cwáain¹ 'e tañú² jna. Tsa' fúu² nigalí¹i jna 'in jmoó¹o to² tyá²u. Pe jilaa²¹ jmi²¹² lí ngóo¹gi jilee²¹²mo tsá² iuntyú¹mo jna.

49 Tsa' Dios 'in jmi²¹²gi-tsi nigajmaa¹a coon²¹ to² fee¹ tyiia. Jiin¹³ 'ii-o 'in tyú¹mo.

50 'Woo²¹-tsio tya' ce jileei²¹ 'in un'goo²¹ 'ii la tsá² seen²¹ nano lagi tsá² 'in nogi iliseen²¹.

51 Jilaa²¹ to² fee¹ jmoó¹o Dios. 'In jmaa¹ jiló¹³ yaai tyaní¹³i ga'aa¹o fa'ii²¹. 52 Ga'woo¹mo Dios tsá² 'in tyiin² 'án³ tya'a. Joon jileei²¹ 'in tsá² 'wó¹i gasaa²¹mo.

53 'In sityéin¹³ jmi²¹² gaunrøø²¹mo Dios 'ii coon¹² 'e tyá²-u.

Pe 'in tsá² sá² cuu² gasi¹in lí²mo. 54 Gauncoon¹³o tsá² Israel 'in jmoó¹o to² tyá²u.

55 Fúu² galí²i 'in jo ga'in¹-tsi júu³ ga'ii¹ 'lí²¹² tsacøøi¹³ tyi' Abraham coon¹³ jileei²¹ jún² tya'a coon²¹ tøø²mo —jin² María do.

56 Gaai²¹ sii²¹gi gajan¹ María coon¹³ Elisabet do. Mo ngayuui¹³ joon ganga²mo fu tya'a.

Galiseein²¹ Wó² saai¹ tsá² jmi²¹²

57 Mo gatsín¹ jmi²¹² 'e Elisabet do 'ná¹-a liseein²¹ joon¹on. Joon galiseein²¹mo.

58 Joon lí¹ jilóøi¹³ jileei²¹ tsá² néei¹ tyán' coon¹³ jileei²¹ ruu²¹mo ganúu² 'e tyá²-u 'e nigajmaa¹a Ña'ñu¹u' tya'a.

59 Mo gati² jná² jmi²¹² gati² 'ii²¹ i'ii²¹in 'in yuun²¹ do lí² jiin¹³ la tsi²i. Jmi²¹² joon 'in tsá² jalíin² tí² jmi²¹² gali²in²¹²in lisi²¹ 'in yuun²¹ do la sii²¹ jmi²¹².

60 Pe sáa³o gajin²in:

—Jon' la joon, 'ná¹-a lisi²¹ Wó³-o.

61 'In catyaa¹ do jo cwoó¹ júu³, jin²in:

—Pe jiin¹³ jaain²¹ tsacøøi¹² tyi'i jo sii²¹ la joon —jin².

62 Joon gajmaa¹a lí² coon¹³ cwoó²¹o tya' jmi²¹ yuun²¹ do 'ee 'iin²¹²in lisi²¹ yuun²¹ do.

63 'I-gi gamii¹ coon²¹ mo'ji². Joon gataan¹an ní do 'e lisi²¹o Wó³. Ganga'goo²¹-tsi jilee²¹mo. La tsifu joon gali²-i gafaa²¹ Zacarías do.

64 Joon gacwo²o 'maai¹³ Dios.

65 Coon¹³ 'e lo-o gafoo¹mo jileei²¹ 'in néei¹ la 'ui tsaa' moo²¹ lí sii²¹ Judea do. Tyaa¹ júu³ jee²¹² 'ii jilaa²¹ 'e nigalí².

66 Jileei²¹ 'in nuu¹un 'elo gacón² cwáain¹. Joon gajin²in:

—¿'Ee ilíin² 'in xuui²¹² no? Tsa' 'e la ja²mo uncoon¹³ Ña'ñu¹u' 'ii.

Júu³ gafaa²¹ Zacarías

67 Joon Zacarías, jmi²¹ 'in Wó³ do, røøi¹ Espiritu Tyá² tya' Dios gafaa²¹a júu² tya' Dios. Jin²in:

68 Untyú¹mo Ña'ñu¹u' Dios Jmi²¹ tya' tsá² Israel.

Tsa' nigauncoon¹³ tsá² tya'a joon gaun-tiin¹³mo jna'.

69 'Lí²¹² David gajmaa¹a la to² tyá²u joon nigatyii¹²mo Dios jaain²¹ jún² tya'a 'in pín²gi 'e ijmáa¹a tiin¹³ jna'.

70 La joon júu³ ga'ii² 'wii²¹² tya' tsá² tyú¹ 'in gacwo¹ júu³ tyá² ca lí²¹².

71 Ga'ii² júu³ itiin¹³ jna' tya' jileei²¹ 'in 'eei¹ jna'.

Joon i'wóo¹ jna' ja'cwoó²o jileei²¹ 'in 'iin²¹²in jmeei²¹ jna' jilaa²¹ 'e gó².

72 Dios ga'ii²o júu³ tya' lí²¹² tsacøøi¹² tyi' 'e fúu² ilíin¹ Dios 'ii.

Jo 'in²-tsi 'e júu³ tyiin² do 'e nigajmaa¹a coon¹³.

73 La lo-o 'e júu³ ga'ii² Dios tya' lí²¹² yuu¹³ tyi' Abraham:

74 Gacwo^{2o} 'i²¹ 'e tiin¹³na' 'e lí²-i tsáa¹mo-tsi' ií.

Jo cu²-tsi' coon¹³ 'in 'eei¹ jna'.

75 Joon lí²-i jmoó^{21o} jilaa²¹ to² tyú^{2u} coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú²-u la 'i²¹² sáan³an'.

76 Joon 'nu-u, yuun²¹ tyiia, iunsii²¹ tsá² 'nū jaain²¹ tsá² 'in cwó¹ jú³ tya' Dios 'in feei¹.

Joon' 'nu-u icwoo^{21o} nifu itya^{21a} tyú² tsá² i'ii²¹mo Ña'ñu^{1u}'.

77 Joon la joon litsáai¹-tsi tsá² tya'a xiiala itiin¹³ Dios tsá² mi 'iin²in tsaa² tya'a.

78 'Wii¹³ fúu² líi² Dios jna' joon gasii¹in jóon¹on 'in nigajmaa¹ a jná² joo²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ li ngii²¹ⁱ'.

79 Nigajná² joo²¹ tya' jileei²¹ 'in néei¹ li nuu²¹,

joongi 'in néei¹ li 'i¹ foo¹³ 'mó¹.

Joon lí²-i linee^{21e} xiiala ngii²¹ⁱ 'e tyú²-u tyani Ña'ñu^{1u}', jin² Zacarías do.

80 Joon 'in xuui²¹² Wó³ do gacwán¹mo. Joon gali¹o²¹mo-tsi 'áai¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios. Joon gateein² coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ ca gatsin¹ jmi²¹² 'e 'ná¹ licwii¹in tsá² Israel 'ii.

2

Galiseein²¹ Jesús

1 Jee²¹² jmi²¹² joon 'in tsaa²to² tyíin¹ Roma sii²¹ Augusto. Joon 'in Augusto do gatyú^{2u} to² 'e tsataai² tsá² ni jí² ce jileei²¹ tsá² 'in seen²¹ coonti.

2 'E jí² lo nifu ga'láa² 'wii²¹² gajmaa^{1a} mo líi¹ Cerenio to² fu li sii²¹ Siria.

3 Jilee²¹mo tsá² 'ná¹-a tsalíin² fu goo^{1o} 'e tsataai² ni jí².

4 'Wii¹³ joon gacwo¹ⁱ Sé³ fuu²¹ Nazaret náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon gangóo¹ fuu²¹ Belén, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Judea. Do-o li galiseein²¹ líi²¹² David tsu Sé³ do jaain²¹ jún² líi²¹² David.

5 Ngóo¹ fu Belén caan²¹mo coon¹³ María 'e tsataai² ni jí². Nináa^{13a} jú³ tya'a 'e 'i² li cui² cwoo^{21o}. Joongi nityeen²mo yuun²¹.

6 Joon gali² la 'i²¹² taain²¹² fu Belén joon do-o li galiseein²¹ jóon¹ María.

7 'Ido-o jóon¹on 'láa² 'wii²¹². Joon gapaa²¹ ni 'ido coon²¹ 'mi². Joon gatyaa¹ i coon²¹ tsi momóo¹ tsu jo sá² 'ná¹ li ján³.

Jaain²¹ ángel jafee¹³ⁱ tsá² 'in 'aai¹ joo'saa²¹

8 Tyan¹ fuu²¹ Belén ningi¹ coon²¹ poo²¹² tsá² 'in 'aai¹ joo'saa²¹. Do-o nijoon^{1o} la coon²¹ 'woo¹ 'aa¹mo joo'saa²¹ tya'a.

9 La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu^{1u}'. Joon la tðøi² 'oo² ñu'fú² tya' Ña'ñu^{1u}' gajná² joo²¹ la cu² li li néei¹.

10 Joon líi¹ gafoó²¹ⁱ pe 'in ángel-gi do gajin²in sii²¹ⁱ 'ido:

—Jo foo¹³naa' tsu coon²¹ jú³ tyú²-u 'e tyaan² 'e fuu²¹²uu 'naa' liljðøi¹³ jilee²¹mo tsá².

11 Nano galiseein²¹ fuu²¹ goo^{1o} David jaain²¹ 'in jmá¹ tiin¹³ 'naa' 'in sii²¹ CRISTO. Ña'ñu^{1u}' ií.

12 Lawa coon²¹ lí² imáa¹³naa' 'in yuun²¹ do raain¹ coon²¹ tsi momóo¹ sipaa²¹ⁱ 'mi² —jin² 'in ángel do.

13 La tsifu joon co' li siin¹³ 'in ángel do joon gajnéi¹ fúú¹gi ángeles. Joon cwoo¹ 'maai¹³ Dios. Joon jin²in:

14 jCwocwoo¹ 'maai¹³ Dios jilee²¹ 'in néei¹ ñu'fú²

La joon jon ni 'wó² cwolisá² 'i²¹ tya' tsá² 'in jlðøi¹³ 'wii²¹² tya'a.

15 Joon mo ngalíin²in 'in ángeles do fu ñu'fú² 'in tsá² 'aai¹ joo'saa²¹ do ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹ⁱ ruu²¹ⁱ:

—Moo^{21o}. Mojøø^{21ø} fu Belén jilaa²¹ 'e nigali² lo. Mojøø^{21ø} jilaa²¹ 'e nigajin² Ña'ñu^{1u}'.

16 Joon ngalíin²mo jmoono lí¹. Joon mo gatyalíin²in gatsee²¹mo María coon¹³ Sé³ joongi 'in yuun²¹ do raain¹ tsi momóo¹.

17 Mo gatsee²¹ⁱ gatyá^{1o} jú³ jilaa²¹ 'e nigajin² 'in ángel do cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ do.

18 Joon jileei²¹ 'in ganúu² líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa²¹ jú³ tya' 'ido.

19 Joon María tii¹³ⁱ-tsi jilaa²¹ 'elo. Joon ga'i¹-tsi 'wii²¹² tya'a.

20 Joon 'in tsá² 'aai¹ joo'saa²¹ do ngalíin²mo jlðø¹³mo cwáain¹ tya'a. Ngalíin²mo un'goo^{21o} Dios. Cwoo^{1o} 'maai¹³ Dios jilaa²¹ 'e niganúu² joongi 'e niganii²¹. Tsa 'wii¹³ jilaa²¹-a nigali² la nigajin² 'in ángel do sii²¹ⁱ ií.

Tsacøøi¹³ tya' Jesús tya^{1a} cwoo²¹ Dios Jmii²¹ 'in yuun²¹ Jesús

21 Mo gati² jñá² jmi²¹² 'e galiseein²¹ Jesús gajmaa^{1a} tsacøøi¹³ tya'a lí² ií. Joon gaun-sii²¹ JESÚS jün¹³ la 'e nigajin² 'in ángel do nigasii²¹ⁱ María la nu'gi 'e gacaain²¹ María Jesús.

22 Mo gatsiin¹ jmi²¹² 'e gauntyú¹-i jün¹² la tsiis² tya' Moisés gangajée¹³mo Jesús fu Jerusalén 'e tyá² cwoo^{21o} Dios.

23 La lo-o gajmaa^{1a} tsa 'wii¹³ ni jí² tya' Ña'ñu^{1u}' jin²: "Jileei²¹ yuun²¹ tsañuu¹ 'in liseein²¹ nifu jmaa^{1a} tsá² coon²¹ tya' Ña'ñu^{1u}'."

24 Gangalíin²mo gacwo^{2o} Ña'ñu^{1u}' Dios jün¹³ la to² tyú² ni jí² tya'a. 'E jin² jí² do 'e 'ná² cwóo¹ tsá² canéi¹ posii²¹² si gáii¹ maa²¹² 'ee lawa coon²¹ fa¹.

25 Jee²¹² jmi²¹² joon niseein²¹ Jerusalén jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Simeón. 'Ii jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyú¹ coon¹³ Dios. Líi¹ un'goo²¹ 'ií Dios. Joongi sijan^{2o} mi jó¹ 'in jmá² tiin¹³

tsá² Israel. Joon 'in Espírítu Tyú² tya' Dios siin¹³ mo coon¹³ Simeón do.

²⁶ Nigajin² in Espírítu tya' Dios 'e jo ijúuin² jiin¹³ la jo mo niú²¹ Cristo 'in siin¹ in Ña'ñu¹ 'u'.

²⁷ 'In tsañuu¹ lo gangó¹ fu cwo¹ fee¹ si² Jerusalén to² tyú² Espírítu Tyú² tya' Dios. Joon mo gajalín² in tsacøøi¹³ tya' Jesús coon¹³ on fu cwo¹ 'e jmáa¹ jaun¹³ la to² tyú² ley.

²⁸ Joon gariin¹ 'in Simeón do 'in yuun²¹ do. Joon gacwo² o 'maai¹³ Dios. Jin² in:

²⁹ Ña'ñu¹ 'u', lí²-i cwo³ o júnun² moo 'e tyú² 'u, tsu nigauntsiin¹ mo 'i²¹ 'e gajmaa² a coon¹³ tsá² tyi¹.

³⁰ Nigamá¹ moo coon¹³ unní³ oo 'in jmá² tiin¹³ tsá²,

³¹ 'in nigasín² un tyani jileei²¹ tsá².

³² Joon 'ino-o líi¹ lawa coon²¹ jí² 'e jnéei² tya' jileei²¹ 'in jo seein²¹ Israel.

Joon coon²¹ 'e tyú²-u tya' tsá² tyi¹ 'in seein²¹ Israel.

³³ Sé³ coon¹³ sáa³ Jesús líi¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa²¹ 'e gajin² Simeón cwáain¹ tya' xuui²¹² do.

³⁴ La 'ii²¹² joon gataain² Simeón cwa³ 'ii. Joon gajin² in sii²¹; María, sáa³ Jesús:

—'In yuun²¹ lo 'yuu¹ 'ii²¹ 'e jmáa¹ 'e cii¹²; tsá² Israel sixu 'e rón² on 'ee. 'E joon lawa coon²¹ lí² 'e líi¹ fúui¹ 'in faa²¹ 'laa²¹ tya'a.

³⁵ Coon¹³ 'e la joon 'e nilí² xiiala 'i¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'e tyi¹ nu-u jilaa²¹ 'elo lawa coon²¹ ñi³ 'e ga¹ tsi alma tyi¹ —jin² Simeón do.

³⁶ Do-o jon 'yuu² i jaain²¹ tsamí² 'in nisii²¹ Ana. Jamí¹ i jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Fanuel. 'Ido-o líi¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel 'in i nisii²¹ Aser. Ana do-o tíi² i cwo¹ o júu³ tya' Dios. Líi¹ natsáai² tsu simí²¹² gi 'ii la mo gacui² cwo²¹ o. Joon dyá¹ i jün²¹ nigacwo²¹ coon¹³ ñuu¹ tya'a.

³⁷ Joon nano ningóo¹ dyajñuu² jün²¹ ná¹ gi itsín¹ coon²¹ ciein¹³ jün²¹ in. Jo ga'woo² 'e cwo¹ do. 'Yuu² i cwo¹ la 'woo¹ tiin¹³ la jmí¹ 'e untyú¹ Ña'ñu¹ 'u'. Faa²¹ o júu³ tyú² joongi jo gøø²¹ la tíi² si².

³⁸ 'In tsamí² do gangatyéein¹ la tsifu joon. Joon mo ngayuu¹³ gacwo² o 'maai¹³ Dios galáa² 'wi²¹² gafee²¹ i tsá² cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ Jesús do. Fee²¹ i jileei²¹ mo 'in siján² 'ii²¹ iláa² mo 'in seein²¹ Jerusalén.

Nga² mo Jesús fu Nazaret

³⁹ Mo ngayuu¹³ gauntsiin¹ jilaa²¹ 'e tyú² to² ni jí² tya' Ña'ñu¹ 'u' gangaliin¹ mo fu Galilea. Gangalín¹ in fu goo¹ o Nazaret.

⁴⁰ Joon 'in yuun²¹ do gacwán¹ mo. Lí¹ gi pí²-tsi joongi lí¹ gi 'øøi²¹ gi-tsi. Joon líi¹ gancwai³ Dios 'ii.

Xuui²¹² Jesús 'yuu² cwo¹ fee¹ sii² Jerusalén

⁴¹ Joon tsacøøi¹³ tya'a la coon²¹ jiin²¹ tsalín² Jerusalén 'e tsajøø² jmí²¹² sii²¹ pas-cua mo tíi¹³-tsi tsá² Israel mo gacwa'woo²¹ i tsacøøi¹³ tya'a Egipto.

⁴² Mo gatsín¹ Jesús dyatun¹ jiin¹ in ngalín² mo coon¹³ tsacøøi¹³ tya'a fu Jerusalén jiin¹³ la tíi² 'e tí² jmí²¹² do.

⁴³ Mo gacii¹² i jalii¹ mo gatséi¹ jmí²¹² do 'in xuui²¹² Jesús do gajaan¹ o fu cwo¹ fee¹ Jerusalén. Ce jiin¹³ jo galili³ tsacøøi¹³ tya'a.

⁴⁴ Ga¹ 'i-tsi 'e jaa¹³ mo Jesús jee²¹² tsá² fúui¹ líli¹ do. La joon ngatái² fu² coon²¹ jmí²¹² Joon ga'naa¹²; jee²¹² tsaruu²¹; coon¹³ jileei²¹ 'in cwíi¹ ingi.

⁴⁵ Pe jo gatsee²¹ i. Joon ngalín² mo tún¹ fu Jerusalén 'e tsa'nee¹³ i 'ido fu joon.

⁴⁶ Joon mo gatsín¹ 'ni¹ jmí²¹² joongi gat-see²¹ i 'ido fu inuu cwo¹ do. Tyín¹³ in jee²¹² tífo² tya' ley nuu¹ u joongi ungi¹ 'ido.

⁴⁷ Jileei²¹ 'in nuu¹ u júu² tya'a líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa²¹ júu³ cwáain¹ cwo¹ Jesús coon¹³ jilaa²¹ 'e øøi²¹-tsi.

⁴⁸ Mo gani² i tsacøøi¹³ tya'a 'ii líi¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gajin² sáa³:

—Yuun²¹ tyiia, ¿'ee lí' gacwo¹³ o jna'a fa¹ la no? Ñu² u coon¹³ jna líi¹ cu²-tsii¹ naga'nee¹³ na'a 'nu.

⁴⁹ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee lí' naa²¹ naa¹ jna? ¿Tí jo ñi² 'ii' 'e ná² a jmá³ aa jilaa²¹ to² 'e nicwo¹ Ñu³ uu jmáa³ aa?

⁵⁰ Pe tsacøøi¹³ tya'a jo ga'øøi²¹-tsi 'e gajin² Jesús gasii²¹ 'ii.

⁵¹ Joon gangaliin¹ mo coon¹³ Jesús fu Nazaret. La joon galinuu¹³ u to² tyú² u. Pe sáa³ o jo ga¹ 'n-tsi jilaa²¹ elo.

⁵² La joon Jesús líi¹ tyú² gacwáan¹ in. Joongi 'øøi²¹ gi-tsi. 'Yaa¹ mo-tsi Dios coon¹³ Jesús. La joon jon 'yaa¹ mo-tsi jileei²¹ tsá² coon¹³ Jesús.

3

Cwo¹ júu³ Wó³ saai¹ tsá² jmí²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹

¹ Ningóo¹ dya'ñá² jün²¹ 'e Tiberio 'in tyín¹³ Roma líi¹ tsa'a to² nifu. Joon Pon-cio Pilato-gi líi¹ tsa'a to² fu Judea. Joon Herodes-gi líi¹ tsa'a to² fu Galilea. Joon ruu²¹ i dogi sii²¹ Líi²¹² tyú² u to² fu Iturea coon¹³ lí i sii²¹ Traconite. Joon Lisania¹ líi¹ tsa'a to² fu Abilinia.

² Joon Anás coon¹³ Caifás líi¹ untsá² 'in tyín¹ gi nifu. La 'ii²¹² joon taain²¹² Wó³ jóon¹ Zacarías coon²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹. Joon gacwo² o Dios 'ii coon²¹ júu³ 'e tya¹ tsá².

³ Joon Wó³ gangíi¹ la caain²¹ co' ti' jmí²¹ Jordán 'e sii²¹ i tsá² 'e ná²-a unsi¹ 'e 'i¹-tsi

jilaa²¹ 'e gó² joon 'ná²-a saai²¹ jmü²¹. Joon la joon 'iin²mo tsaa² tya'a.

⁴ 'Elo-o gauntiin¹³ mo jiin¹³ la jin² ni jí² 'e gajmaa¹ 'a 'in gacwo¹ júu² tyá² ca líi²¹² 'in sii²¹ Isafas:

Tá² coon²¹ ni 'oo¹o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Nijin² 'in:

“'Ijó¹ Nã'nũ¹u'. Tyaa²aa' tyú² tyii' i'ii²¹ moo' 'ii.

Tsáa¹mo-'oo' 'e tyú¹ moo'.

Jmáa²aa' fu uncwii²¹ tyii' lawa coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹.

⁵ Unrøø¹ moo' jilaa²¹ juu¹³ cwó².

'E unrøø¹ moo' jilaa²¹ po¹³ moo²¹.

Joongi fu¹ tuu²¹ nijmaa²aa' tsáa¹.

Jilaa²¹ fu¹ gó² 'ná² lí² røø²¹.

⁶ Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ni ní²o xiiala tiin¹³ Dios tsá².”

Jin² jí² tya' Dios do.

⁷ Mo tsalín² tsá² 'e saai¹ Wó³ 'ii jmü²¹ joon jin² 'in Wó³:

—iTsá² 'in coon²¹ tsá² to² 'naa'! ¿'in nigasii¹³ 'naa' 'e laa²¹² 'naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wú¹ 'e nijatyéin¹?

⁸ Cwojmáa²aa' jiin¹³ la tíi² jmá¹ 'in nigajo²-tsi. Joon jo 'i¹-oo': “Jo 'e tsangii¹ 'na' tsu jún² tya' 'líi²¹² Abraham jna'”, tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lí² jmá² Dios jún² tya' 'líi²¹² Abraham.

⁹ Dios nityaa¹ tyú² ñity² tya'a 'e tyu²u 'mó², joon jilaa²¹ 'mó² 'e jo cwó² 'oofuu²¹ tyú² tya'a ityu²o joon ijún² coon¹³ jí² —jin² Wó².

¹⁰ Joon gaunngii¹ 'in tsá² do 'ii jin² 'in:

—¿'Ee-gi 'ná² jmoo²¹ 'o 'on jon?

¹¹ Wó²gi gajin² 'in sii²¹ 'i do?

—Jileei²¹ 'in 'oo¹o tún² 'mi'tyi² 'ná²-a cwo¹o coon²¹ tya' 'in jo 'oo¹o coon²¹ tí².

¹² Gajalín²mo jon 'inlíi¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá² wa'a 'e saai²¹ jmü²¹. Joon gaunngii¹, jin² 'in sii²¹ Wó²:

—Tifo², ¿'ee 'ná¹ jmó³ jna'a?

¹³ Joon gajin² Wó³:

—Jo mi²ii' líi¹gi jiin¹³ la 'ii²¹ na tyaa¹.

¹⁴ 'Inlíi¹³gi 'láa² gaungii¹ 'ii jin² 'in:

—Jna'gii¹, ¿'ee-gi 'ná² jmoo²¹ 'o'?

Joon gajin² Wó³:

—Jo tí¹ tyii²ii' coon²¹ tí² tya' doñi¹ 'iin ty-itsaa¹²¹², jogi tyii²ii' cuu² coon¹³ tajúu³.

Cwoli¹ yaa¹mo-'oo' jiiin¹³ la 'lee¹³naa'.

¹⁵ 'In tsá² do téein² 'áai¹ sijáan¹³an. Joon 'i¹-tsi wana jon' Wó² no líi² Cristo 'in sín¹ Dios.

¹⁶ Pe Wó³ dogi gajin² 'in sii²¹; jileei²¹:

—Jna-a, 'e la ja²mo jiin¹³ coon¹³ jmü²¹ saa²na 'naa' jmü²¹. Pe jó¹-o jaain²¹ 'in cwó¹ Espíritu Tyú² tya' Dios 'in ngi¹ coon¹³ 'naa'. Joon iuntyú¹mo 'naa' coon¹³ coon²¹ lawa coon²¹ jí². Joon 'oo¹gi 'ii²¹ lagi jna ce jiin¹³ jo tíi²na 'e sii¹³ii loo²¹ tsi mi²¹².

¹⁷ 'Ijó¹o ijmáa¹ a la jmoo¹ tsá² mi untyuu²¹ trigo. Mo untyuu²¹ trigo do tyii¹³o jilaa²¹ jún² tyú² joon coon¹o fu tya'a. Pe jilaa²¹gi tyi¹ dya²o ni jí² li jo guu²¹.

¹⁸ Coon¹³ láai²gi júu³ la lo-o ga'e² Wó³ tsá² júu³ tyú².

¹⁹ Joon ca-gi tsaa²to² Herodes gajin²mo tsu 'wii¹³ Herodes do tyiin¹³in coon¹³ Herodías tsami² tya' ruu²¹ Lii²¹² lawa tsami² tya'o. Gajin²mo jon 'wii¹³ jilaa²¹gi 'e gó² nigaj-maa¹a.

²⁰ Joon coon¹³ jilaa²¹ 'elo-o gajmaa¹ 'e gó²gi ca gataan¹²in Wó³ 'nuñi³.

Saai¹ Wó³ Jesús jmü²¹

²¹ La nu'gi 'e lí² jilaa²¹ 'elo mo gangi¹ Wó³ saai¹ tsá² jmü²¹ joon gasaa¹mo jon Jesús jmü²¹. Joon la 'ii²¹² cwo²o 'maai¹³ Dios ganó¹ 'ooñu¹fú².

²² Joon 'in Espiritu Tyú² tya' Dios gajngáa¹i líi¹ maa²¹² fu li siin¹³ Jesús. Joon ganúu² coon²¹ júu³ jó¹ fu ñu¹fú² 'e jin²:

—Nu-u yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na.

Jileei²¹ 'ii²¹² tsacøøi¹³ tya' Jesucristo

²³ Ningóo¹ Jesús jiin¹³ dyadya¹ jiin¹in xalíi¹ xuxaa¹ la mo galáa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios. Jiin¹³ la 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'ii jón¹on Sé³. Sé³ do-gi jón¹on Elí.

²⁴ Elí do-gi jón¹on Matat. Matat do-gi jón¹on Levi. Levi do-gi jón¹on Melqui. Melqui do-gi jón¹on Jana. Jana do-gi jón¹on Sé³.

²⁵ Sé³ do-gi jón¹on Matatías. Matatías do-gi jón¹on Amós. Amós do-gi jón¹on Nahum. Nahum do-gi jón¹on Eslí. Eslí do-gi jón¹on Nagai.

²⁶ Nagai do-gi jón¹on Maat. Maat do-gi jón¹on Matatías. Matatías do-gi jón¹on Semei. Semei do-gi jón¹on Sé³. Sé³ do-gi jón¹on Judá.

²⁷ Judá do-gi jón¹on Joana. Joana do-gi jón¹on Resa. Resa do-gi jón¹on Zorobabel. Zorobabel do-gi jón¹on Salti. Salti do-gi jón¹on Neri.

²⁸ Neri do-gi jón¹on Melqui. Melqui do-gi jón¹on Adi. Adi do-gi jón¹on Cosam. Cosam do-gi jón¹on Elmodam. Elmodam do-gi jón¹on Er.

²⁹ Er do-gi jón¹on Josué. Josué do-gi jón¹on Eliezer. Eliezer do-gi jón¹on Jorim. Jorim do-gi jón¹on Matat.

³⁰ Matat do-gi jón¹on Levi. Levi do-gi jón¹on Simeón. Simeón do-gi jón¹on Judá. Judá do-gi jón¹on Sé³. Sé³ do-gi jón¹on Jonán. Jonán do-gi jón¹on Eliaquim.

³¹ Eliaquim do-gi jón¹on Melea. Melea do-gi jón¹on Mainán. Mainán do-gi jón¹on Matata. Matata do-gi jón¹on Natán.

³² Natán do-gi jón¹on David. David do-gi jón¹on Isai. Isai do-gi jón¹on Obed. Obed

do-gi jóon¹on Booz. Booz do-gi jóon¹on Salmón. Salmón do-gi jóon¹on Naasón.

³³ Naasón do-gi jóon¹on Aminadab. Aminadab do-gi jóon¹on Aram. Aram do-gi jóon¹on Esrom. Esrom do-gi jóon¹on Fares. Fares do-gi jóon¹on Judá.

³⁴ Judá do-gi jóon¹on Jacob. Jacob do-gi jóon¹on Isaac. Isaac do-gi jóon¹on Abraham. Abraham do-gi jóon¹on Taré. Taré do-gi jóon¹on Nacor.

³⁵ Nacor do-gi jóon¹on Serug. Serug do-gi jóon¹on Ragau. Ragau do-gi jóon¹on Peleg. Peleg do-gi jóon¹on Heber. Heber do-gi jóon¹on Sala.

³⁶ Sala do-gi jóon¹on Cainán. Cainán do-gi jóon¹on Arfaxad. Arfaxad do-gi jóon¹on Sem. Sem do-gi jóon¹on Noé. Noé do-gi jóon¹on Lamec.

³⁷ Lamec do-gi jóon¹on Matusalén. Matusalén do-gi jóon¹on Enoc. Enoc do-gi jóon¹on Jared. Jared do-gi jóon¹on Mahalaleel. Mahalaleel do-gi jóon¹on Cainán.

³⁸ Cainán do-gi jóon¹on Enós. Enós do-gi jóon¹on Set. Set do-gi jóon¹on Adán. Joon 'in Adán do jóon¹on Dios 'ii.

4

Satanás coon²¹on cwáain¹ 'e jmoo¹o Jesús coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹

¹ Jesús røø²¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gaci¹² i fu ti' jmii²¹ Jordán. Joon 'in Espíritu do-o gangajéi¹ 'ii coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹.

² Do-o gateen¹in tunló¹ jmii²¹. Jo 'ee gagøø²¹o jii¹³xu. Jee²¹² jmii²¹² joon gatsaa²¹² un'aa²¹. Joon Satanás do gacón²du cwáain¹ xiiala líi² Jesús.

³ Joon gajin² Satanás do gasii²¹ 'ii:
—Wana Jóon¹ Dios 'nu jmaa²¹a 'e cuun²¹² lo lí¹ 'iñi¹.

⁴ Pe Jesús-gi gañii¹:
—Jin² ni jí² tya' Dios: “Jon¹ jii¹³ coon¹³ 'iñi¹ 'e seen²¹ tsá², ca-gi jilaa²¹ júu³ tya' Dios seen²¹ tsá².”

⁵ Joon gangajéi Satanás do Jesús coon²¹ moo²¹ ñi¹ lí². Joon ga'e²e Jesús coon²¹ catá² la tøøi² fuu²¹ 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹.

⁶ Joon gajin²:
—Nicwo³oo 'nu jilaa²¹ 'ii²¹ tya' jilaa²¹ 'e fuu²¹ lo coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya³gi tya'a. Tsu jna niga¹³ 'na jilaa²¹ 'elo. Joon cwo³oo doñi¹ 'iin 'in 'yaai¹-tsii.

⁷ Cwo³oo 'nu wana sii¹³ 'i wojni² 'i tyani³ 'ii joongi mi³ 'i tyani³ 'ii.

⁸ Pe Jesús-gi gañii¹:
—Jeen¹³mo'o coon²¹on coon¹³ jna. Satanás 'nu. Tsu ni jí² tya' Dios jin²: “Un'goo²¹ 'naa' jii¹³ 'ña¹-o Dios. Joon untiin¹³ moo¹ jii¹³ la to² tyu² 'ii.”

⁹ Mo ngayuui¹² joon Satanás do gangajéi¹ Jesús fu Jerusalén. Joon gasaa¹ 'i ti yu'

cwo¹ fee¹ do. Joon gajin² Satanás gasii²¹ Jesús:

—Wana Jóon¹ Dios 'nu cwó² cwotee²¹u ni 'wo²

¹⁰ Tsu ni jí² tya' Dios jin²:
Dios cwo²¹ 'ii²¹ 'e jalim² ángeles tya'a 'e 'aa¹ 'nu.

¹¹ Nisaan²¹in 'nu coon¹³ cwo²¹o. Joon jo liwúui¹ tii¹³ 'i coon¹³ cuun²¹².

¹² Jesús-gi gajin²in:
—Jin²in jon ni jí² tya' Dios: “Jo jmaa²¹a litsáai¹ 'o'o Ña'ñu¹u' Dios.”

¹³ Mo jo gatsaa²¹a Satanás 'e jmaa²¹gi coon¹³ Jesús gangawim²mo coon¹³ Jesús coon²¹ sii¹³.

Jesús 'láa² 'wii²¹² to² tya'a fu Galilea

¹⁴ Jesús do nga²mo fu Galilea røø²¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon líi¹ faa²¹ tsá² 'wii²¹² tya'a la caan²¹mo co' do.

¹⁵ Joon Jesús ga'e³e tsá² tsi inuu¹ la caan²¹mo cwo¹ sinagoga. Joon jilee²¹mo untyú¹ 'ii la caan²¹mo do.

Jesús ngaa¹² i fu Nazaret

¹⁶ Joon gangai² Jesús fu Nazaret. Fuu²¹ do-o li gacwáan¹in. Joon mo gatí² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngaa¹³ 'i fu cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel si² do jii¹³ la tii¹² tya'a. Joon gajmaa¹ a siin¹²in 'e faa²¹ a jí² taa¹³ júu³ tyú² tya' Dios.

¹⁷ Joon gacwo² tsá² 'ii coon²¹ jí² tya' 'in gafaa²¹ júu³ tyú² ca líi²¹² sii²¹ Isaiás; joon mo ganá¹ joon gatsaa²¹a coon²¹ li jin² la lo:

¹⁸ In Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹u' ngii¹ coon¹³ jna

tsu nigauntyú¹mo jna 'e cwó²oo júu³ tyú² tya'a tya' jilee²¹ tsá² tañii².

Joongi 'e jmáa³aa júu³ xiiala iláa²mo jilee²¹ 'in sijnii¹³.

Joongi unjnaa¹ unni² jilee²¹ tsá² 'in tíuu². Joongi jmáa³aa tiin¹³ jilee²¹ tsá² 'in jmaai²¹ tsá².

¹⁹ La joon lisá²-a júu³ 'e gacwaa²¹² jii²¹ mo jmo¹o Ña'ñu¹u' 'e tyú²-u tya' tsá².

²⁰ Mo ngayuui¹² joon gajni¹ Jesús 'e jí² do joon gacwo²o 'in tsá² 'in uncoon¹³ 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gacwo²¹-o. Joon jilee²¹mo 'in tsá² taai² cwo¹ do jøøi² Jesús 'ái¹.

²¹ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² gafaa²¹ a jin²in:
—Nano-o nigatsín¹mo 'e jin² ni jí² tya' Dios lo tyani² 'ii' —jin² Jesús.

²² Jilee²¹mo tsá² faa²¹ a tyú² tya' Jesús. Joongi líi¹ tsa'goo²¹tsi júu³ 'ya² 'e sii²¹ Jesús 'ii. Joon gaunngii¹ la 'oo²¹ jee²¹² 'ii. Jin²in:

—¿Ti jon 'in lo-o 'in jóon¹ Sé³ do?

²³ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:
—'E la ja²mo ifu³naa' jna 'e júu³ lo: “Timí¹, un'láai² 'wo'o.” Joongi 'e fú²uu' jna: “Jilaa²¹ 'e ganuu²u'u 'e gajmaa²¹a fu Capernaum jmaa²¹a jon fuu²¹ góo²¹o lo.”

²⁴ Joon gafaa²¹ gi Jesús gasii²¹; 'ido:

—'E la ja² mo fuu²¹uu 'naa', ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² jo faa²¹ tsa-goo¹o tyá² tya'a.

²⁵ 'E ja² mo fuu²¹uu 'naa' 'e fúui¹ 'yiaa'níi² 'in seein²¹ fu Israel mo gacwo¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Eías júu³ tyá² tya' Dios. Joon jo gajó² jmi¹ 'ni¹ jiin²¹ tsi ca'no³. Joon líi¹ galisá² 'oo² la caain²¹ fuu²¹.

²⁶ Pe Dios jo gasii¹ in Eías tya' jiin¹³ jaain²¹ 'yiaa'níi² 'in néei¹ fu Israel do. Gasii¹ mo Dios 'ii tya' jaain²¹ 'yiaa'níi² 'in seein²¹ fu li sii²¹ Sarepta tyan' co' fuu²¹ Sidón.

²⁷ Líi¹ jon seein²¹ tsatsaa¹³ jgøøi¹³ fu Israel jee²¹² jmii²¹² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyá² sii²¹ Eliseo. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo ga'láai². Jiin¹³ Naamán 'in seein²¹ li tyu² to² Siria gaun'láai² Eliseo —jin² Jesús.

²⁸ Mo ganúu² jileei² 'in tsá² táai² cwo¹ do jilaa²¹ 'elo líi¹ gatí² 'nii²¹ -tsi.

²⁹ Joon garóon². Joon gatyii¹ mo Jesús fu caluu²¹² fuu²¹ do. Joon gangajée¹³; Jesús fu coon²¹ yu¹ moo²¹ li náa¹ fuu²¹ do. Do-o la mo 'iin²¹² in 'e lee¹²; Jesús fu tyi² xá² do.

³⁰ Pe Jesús-gi gangii¹ tún² tsa¹ jee²¹² 'ii. Joon ganga¹ mo.

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² 'in yuui² 'in 'líi³ alma tya'a

³¹ Joon gangó¹ Jesús fuu²¹ Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gajaan¹ an 'e² e tsá² fu inuu cwo¹ sinagoga mo tí² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

³² Líi¹ tsa'goo²¹ -tsi tsá² jilaa²¹ 'e 'ee¹ e tsa 'wii¹³ faa²¹ a lawa jaain²¹ 'in 'oo¹ to².

³³ Cwo¹ do-o yuui jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'líi³ alma tya'a. Joon ga'oo¹ o jin²¹ in:

³⁴ —Táui¹ jna'a. ¿'Ee li' u¹¹ u jee²¹² jna'a, Jesús tsá² Nazaret? ¿Ti níi²¹ 'e untyee¹ u jna'a? Ní² oo 'iin 'nə. 'In tyú¹ mo tya' Dios 'nə —jin² 'in 'líi³ do.

³⁵ Pe Jesús gajii² 'in 'in espíritu gó² do. Joon gajin² in:

—¡Ca tii²! ¡Tiui² 'in tsañuu¹ lo!

Joon 'in espíritu gó² do gajmaa¹ a cii²¹ mo 'in tsañuu¹ do ni 'wó² tyani jileei²¹ 'in táai² do. Joon gacwo¹ 'ii' o 'in espíritu gó² 'ii. Ce jiin¹³ coon²¹ 'e gó² jo gajmee²¹.

³⁶ Joon jileei²¹ mo gafoo¹. Joon gasii²¹; ruu²¹;

—¿'Ee-gi júu³ 'elo? ¿'Ee to² 'oo¹ 'in tsañuu¹ lo? jðø² xiiala tyu² to² 'in espíritu gó² do, gatyu² to² 'woo¹ i, joon ga'woo¹ mo!

³⁷ Joon líi¹ faa²¹ tsá² tya' Jesús la caan²¹ mo co' do.

Un'láai² Jesús 'yiaaunsáa³ Simóoi¹³, 'in sii²¹ o jon Tá³

³⁸ Joon gacwo¹ 'ii' Jesús fu cwo¹ do. Joon gangaa¹²; fu tya' Simóoi¹³. Joon 'in 'yiaaunsáa³ Simóoi¹³ nitsaa¹³ o joongi 'yə

tyí² mo. Joon gamii¹; tyani Jesús 'wii²¹² tya' 'ido.

³⁹ Joon gangatyéen¹ Jesús tyani li raain¹ 'ido. Joon ga'wó² 'e tyí² in do. Joon gajeen²¹ mo. La tsifu joon garóon² o joon ga'láa² 'wii²¹² 'e unji¹ mo 'in tsá² do.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

⁴⁰ Mo gayoin² níi¹ jileei²¹ 'in 'aai¹ tsatsaa¹³, coon¹³ 'láai² níi² jmoowúu¹ 'e tyaan¹ tsá² gangajée¹³; li siin¹³ Jesús. Joon gauntsii¹; Jesús cwoo²¹ o tya' 'ido. Joon gaun'láa² mo fúu¹ mo tsatsaa¹³.

⁴¹ Joongi ga'wooi¹ 'in 'líi³ taai² alma tya' tsá². Joon mo ga'woo¹; gajin² in:

—Joon¹ Dios 'nə.

Pe Jesús-gi gajii² mo 'ido, jo gacwo¹ gi faa²¹ 'ido tsa níi²¹ 'in 'líi³ do 'e 'ii-o Cristo.

Jesús cwoo¹ júu³ fu Galilea

⁴² Mo gajná² jmii²¹² Jesús do gacwo¹ 'ii' o 'e fuu²¹ do. Joon gangóo¹ coon²¹ li 'ña'a. Pe 'in tsá² do ga'na² mo 'ii. Joon gatyalim² mo li siin¹² Jesús. 'In²¹² in jnii²¹; wa'a jo tsáa¹ a.

⁴³ Pe Jesús-gi gajin² in:

—Ná²-a cwóo³ oo júu³ tyá² tya' xiiala tyu² Dios to² tsá² ce jilaa²¹ fuu²¹ tsa 'wii¹³ cwáain¹ la lo-o gagoo²¹² oo.

⁴⁴ La joon gangi¹ Jesús cwoo¹ o júu³ tyá² la caain²¹ cwo¹ sinagoga li san² Galilea.

5

Tsá² saain² joo²¹ jmii²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Jesús

¹ Coon²¹ naa¹³ galí² siin¹³ Jesús ti' jmii²¹ tyía¹ li sii²¹ Genesaret. Joon líi¹ fúui¹ tsá² gatyalim². Joon li' cuu¹² li' li siin²¹ Jesús tsa 'iin²¹² in núu¹ un júu³ tyá² tya' Dios.

² Joon gani² Jesús tún² barco líi² si¹³ co' do. Jo 'in tsafii²¹² do seein²¹. Ni'woo²¹ mo caluu²¹² run² un núu³ tya'a¹.

³ Joon ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco do 'e nitya' Simóoi¹³. Joon gatyu² Jesús to² nga'ii²¹ 'ido ga'la² gixu¹ 'e barco do ti tsigi jmii²¹. Joon gacwo¹ Jesús tsi barco do. Joon ga'láa² wii²¹² 'e² e tsá² júu³ tyá² ti li tyín¹ in do.

⁴ Mo ngayuui¹³ ga'e² e tsá², joon gasii²¹; Simóoi¹³;

—Tyán² barco lo ti li 'o² jmii²¹. Joon 'ii³ núu³ tyii'. Joon saan¹³ naa¹ joo²¹ jmii²¹.

⁵ Simóoi¹³ gi gañii¹:

—Tifo², la tøøi² 'woo¹ nigajmoo²¹ o' o to² saain²¹ joo²¹ pe coonti jo 'in mo taan¹³ na'a. Pe nano 'wii¹³ tyu² gi to² 'ii³ duu núu³ tyiia.

⁶ Mo ngayuui¹³ gajmaa¹ a la joon líi¹ fúui¹ joo²¹ jmii²¹ gali¹ i ca ga'gii²¹ núu³ do.

⁷ Joon gajmaa¹ a li² gasii²¹; 'in tsá² ngi¹ coon¹³ on do, 'in taai² barco coon²¹ do 'e tsaliin² tsauncoon¹³ on. Gajalim² mo. Joon gaunrøø¹ mo la ji tún² barco ca xuu jo gatá².

8 Mo ngayuu¹³ 'elo Simóoi¹³ Tá³ gasii²¹ wojni¹ tyani Jesús. Joon gajin²¹in:

—Túú² jna Ŋa'ñu¹ tsu jaain²¹ 'in 'oo¹o tsaa² jna.

9 Simóoi¹³ do líi¹ ganga'goo²¹-tsi coon¹³ 'in catyaa²gi 'in téin² coon¹³ do mo gani² jileei²¹ joo²¹ jmi²¹ do.

10 Líi¹ jon ganga'goo²¹-tsi Jacobo coon¹³ Wó³ jón¹ Zebedeo. 'Ii jmo¹o to² caain²¹ coon¹³ Simóoi¹³ do. Pe joon gasii²¹ Jesús Simóoi¹³ do:

—Jo foo¹³naa'. La mo jée¹ jmo²oo¹ to² saain²¹ joo²¹ jmi²¹ pe nano jmáa³aa¹ to² tyiia saan¹³naa¹ tsá².

11 Joon gatyii²¹ barco do fu ti' jmi²¹. Do-o gasaa¹ a coon²¹ tyaa¹. Joon ngalín²mo coon¹³ Jesús.

Un'láai Jesús jaain²¹ tsá² líi¹ jgōōi²¹

12 Gatyia¹ Jesús coon²¹ fuu²¹. Joon gani² jaain²¹ tsañuu¹ líi¹ jgōōi²¹ 'ii. Joon gasii²¹ moojni¹ ca ni 'wó² tyani Jesús. Joon gami¹ tyani Jesús, gajin²¹in:

—Ŋa'ñu¹ wa' 'iin²¹u'in líi²-i un'láa²u jna.

13 Joon gason¹ Jesús tya' 'ido. Gajin²¹in: —'In²¹mo un'láa²na' ŋu. Jmáa³oo¹ láa²-o —jin² Jesús.

La tsifu mo gajin²¹in 'elo gajeen²¹mo 'e jgo²¹ do tya'a.

14 Joon gaty² Jesús to² 'e jo 'in sii²¹ ce jii¹³ jaain²¹. Gasii²¹o 'ido:

—Cwo²¹o jii¹³ tyani untsá². Joon untyú¹ 'wo'o coon¹³ to² 'e nigaty² Moisés. Coon¹³ 'e la joon líi¹ tsá² 'e niga'láa²mo'o.

15 Jin² Jesús sii²¹ 'in tsá² do la do, pe jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmo¹ Jesús 'áai¹gi gafaa²¹ tsá² tya'a. Joon fúu¹gi tsá² licaain²¹ janáú² júu³ tya'a, joongi 'e un'láa² Jesús 'ii coon¹³ jmoowú¹ 'e tyaan¹an.

16 Pe Jesús gatyíin¹mo 'ña'a coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Joon do-o ngafee¹³i Dios.

Un'lái² Jesús jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwo²¹ tii²

17 Coon²¹ jmi²¹ 'yuii Jesús coon²¹ tsi inuu¹ 'e² tsá². Joon néei¹ 'in líi¹³ tsá² fariseo coon¹³ tifo² tya' ley 'in nijalín² la caain²¹ co' Galilea coon¹³ Judea coon¹³ Jerusalén. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios jmo¹o Jesús un'láai² jileei²¹ tsatsaa¹³.

18 La 'ii²¹ joon gatyalín² jaain²¹ gáí¹ tsañuu¹ jée¹i jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwo²¹ tii² 'in raan¹in coon²¹ nityi¹. La 'iin²¹mo taan¹in inuu¹ do joon tyáai¹ tyani Jesús.

19 Pe jo gatsaa²¹ a xia¹ fu sataai² tsu líi¹ fúu¹ tsá² taai². Joon gasoo²¹o fu yu' ná¹ do. Joon gajan²an coon²¹ sii¹³ teja. Joon gaxáai² 'in tsatsaa¹³ do tsiin¹in nityi¹ do jee²¹ tsá² fúu¹ do tyani li siin¹³ Jesús do.

20 Mo gani² Jesús 'e tsáa¹mo-tsi 'ido joon gasii²¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tsañuu¹, niga'lín²mo tsaa² tyi'i.

21 Joon 'in tifo² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo do galáa² 'wii²¹ 'i¹-tsi. Jin²¹in:

—'In tsañuu¹ lo faa²¹ 'a laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu³ tya'a. Ce jii¹³ jaain²¹ jo 'in líi² 'iin² tsaa² tya' tsá² ce jii¹³ 'ña'a Dios.

22 Tsa² nii² Jesús jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin²¹in:

—ǎ'Ee líi¹ 'i¹-oo¹ la no?

23 ǎNoo 'e jogi tyan¹ to² fuu²¹ 'in tsá² lo: “Jo 'ee tsaa² rōōi²¹gi¹, owa fuu²¹ 'ee: “Ráan²un no, ngi² no?”

24 Pe nano ijmáa³aa¹ tyani²¹ 'e tsáa¹mo-'oo¹ 'e Ruu²¹ Tsá² tii² 'iin² tsaa² tya' tsá² mo taain¹ fu juncwii²¹.

Joon gajin²¹in sii²¹ 'in tsá² 'in sitsuu¹³ cwo²¹ tii² do:

—Ŋu-u, fuu²¹uu. Ráan²un, saa¹³ tyi¹ tyi¹, cwee²¹ fu tyi¹ —jin² Jesús.

25 La tsifu joon 'in tsá² sitsuu¹³ cwo²¹ tii² do garoon¹on tyani jileei²¹ 'in tsá² do. Joon gasaa¹³ a tyi¹ tya'a li raan¹in. Joon gangaa¹²i fu tya'a cwo²o 'maai¹³ Dios.

26 Jilee²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo²o 'maai¹³ Dios. 'Goo²¹o líi¹ gajin²¹in:

—Nano niganee²¹ 'e coon²¹ 'e fee¹ 'áai¹.

Tōō²¹ Jesús Levi

27 Mo ngayuu¹³ jilaa²¹ 'elo gacwo¹¹ Jesús. Joon gani² jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá² sii²¹ Leví. Tyíin¹³in coon²¹ li cí¹ tsá² 'laa¹³ tya' jilaa²¹ 'e 'nii¹. Joon gasii²¹ Jesús 'ido, jin²¹in:

—Ná¹ coon¹³ jna.

28 Joon garóon² Levi do. Gatú²o jilaa²¹. Joon gangóo¹ coon¹³ Jesús.

29 Mo li ciiin²¹gi xii¹ joon gajmaa¹ a Levi coon²¹ jmi²¹ fee¹ li fu tya'a tya' Jesús. Joon líi¹ fúu¹ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá² taai² coon¹³. 'In líi¹³gi tsá² néei¹ coon¹³.

30 Pe tsá² fariseo coon¹³ 'in tifo² tya' ley galáa² 'wii²¹ sii²¹ tsá² tya' Jesús, jin²¹in:

—ǎ'Ee líi¹ cō²joongi 'ú²uu¹ coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá² coon¹³ 'in catyaa²gi 'in rōōi²¹ tsaa²?

31 Jesús-gi gasii²¹ 'ido:

—Jo 'né¹ timí¹ tya' jileei²¹ 'in tyúí¹. 'Né¹mo jii¹³ tya' tsatsaa¹³.

32 Jo mo gagoo²¹o wa'a tō³joongi jileei²¹ 'in tyúí¹. Tō³oo¹ jii¹³ 'in rōōi²¹ tsaa² 'e jaa²¹a-tsi.

Ungii¹ tsá² Jesús xiiala jmo¹ tsá² taa²¹ a jo gōō²¹

33 Joon gaungii¹ 'in tsá² do Jesús jin²¹in:

—ǎ'Ee líi¹ jmo¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Wó³ taa²¹ a jo gōō²¹joongi faa²¹ a júu³ tyú²? Joon la joon jon jmo¹ tsá² fariseo. Pe tsá² tyi¹gi gō²o joongi 'un²o —jin² 'in tsá² do.

34 Joon gajin² Jesús:

—'Goo²¹ wa'a jo dø¹ tsá² mi tyalín² coon²¹ li gacui² cwoo²¹ tsá² la 'ii²¹² tyiín¹³ 'in tsá² gacui² cwoo²¹ do gø¹²ø.

³⁵ Pe ijó² coon²¹ jmi²¹² mo jo seein²¹gi 'in tsá² gacui² cwoo²¹ do jee²¹² 'naa'. Joon jmi²¹² joon lí²-i jma¹ tsá² taa²¹ a jo døø²¹ø.

³⁶ Gajin² in jon Jesús gasii²¹ 'ido 'e cwáain¹ lo:

—Jin² in tsá² 'e jo tyá² wa'a tya² tsá² ca'no³ siin¹³ 'mú² joon taan¹² an coon¹³ siin¹³ tsáai². Wana gajmaa¹ tsá² la joon tsa¹³ 'siin¹³ 'mú² joon jo jnee¹ in røø² coon¹³ siin¹³ tsáai² do.

³⁷ Joongi tún² jo lí³ wa'a tyiia²¹ tsá² jmi² móo¹ 'mú² tsi loo²¹ tsáai² tsa wana gajmaa¹ tsá² la joon 'e jmi² móo¹ do mo 'yá² joon 'gi¹ 'e loo²¹ tsáai² do. Joon la joon 'e tsa¹³ 'siin¹³ jmi² móo¹ coon¹³ 'e loo²¹ do.

³⁸ Tsa 'ná²-a tyiia²¹ tsá² jmi² móo¹ 'mú² coon²¹ tsi loo²¹ 'mú². Joon la joon røø²¹ tsatiin¹³.

³⁹ Jo 'iin²¹² in tsá² 'uun² un vino 'mú² tsi fu mo ngayuu¹³ gaun¹ tsá² vino tsáai² tsa jin² tsá² 'e jma² gi vino tsáai².

6

Tsá² tya² Jesús cuun¹ mi² trigo mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

¹ Coon²¹ jmi²¹² galí² mo gati² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngóo¹ Jesús coon²¹ jee²¹² lí sijna² trigo. Joon tsá² tya'a ngalín² cuun¹ un mi² trigo do. Joon untyuun²¹ coon¹³ cwoo²¹o. Joon gø¹²ø mi² tya².

² Joon 'in líi¹³ tsá² fariseo gaunngii¹ i sii²¹ 'ido:

—'Ee lí jmoø²oo¹ to² 'e jo tíi² jmoø¹ tsá² mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

³⁻⁴ Jesús-gi gañii¹:

—Tyá²-u ní³ 'naa' 'e gajmaa¹ 'lí²¹² David. Coon²¹ jmi²¹² ga'ii²¹ coon¹³ tsá² seein²¹ tyá² coon¹³ mo gatsá² un'ái² fu tsi inuu cwo¹ tya² Dios. Joon gagøø²¹ø 'e 'iñi¹ ni cwaai³ fin¹³ jii¹³ untsá² tíi² gø¹ø 'e 'iñi¹ do.

⁵ La joon jon Ruu²¹ tsá² tíi² mo tyá² u to² mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tyuun²¹ cwoo²¹o

⁶ Mo gati² coon²¹ gi jmi²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Jesús nga'ii²¹ fu inuu cwo¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e'2e tsá². Joon do-o 'yúui² jaain²¹ tsá² 'in tyuun²¹ cwoo²¹ tsáa¹.

⁷ Joon 'in tifo² tya² ley coon¹³ tsá² fariseo jøø² Jesús. Gacón² cwáain¹ wana iun'láai² Jesús 'in tsá² do mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Coon¹³ 'e la joon lí²-i jma¹ a tsaa² tya² Jesús.

⁸ Pe Jesús ní¹o 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do. Joon gasii²¹ 'i in tsá² tyuun²¹ cwoo²¹ do:

—Ráan² un. Jmaa² siin¹³ un tún² tsá² no.

Joon garóon² 'in tsá² do. Joon gajmaa¹ siin¹² in.

⁹ Joon gajin² Jesús gasii²¹ 'in tsá² catyaa¹ do:

—Niunngii² duu 'naa', 'e 'tíi² jmaa¹ tsá² mo 'e jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², 'i 'e tyá² owa 'e gó² 'ee? 'Tí 'e jma¹ tsá² tíi¹³ tsá² owa 'e jóoin² tsá² 'ee?

¹⁰ Joon gajøø² Jesús jileei²¹ 'in téein² co' lí siin¹³ in. Joon gasii²¹ 'i in tsañuu¹ do:

—Nii¹³ cwoo¹o.

Joon gajmaa¹ 'in tsá² do. Joon ga'lóo² cwoo²¹.

¹¹ Pe 'in catyaa¹ gi do gatsá² 'nii²¹-tsio. Joon ga'láa² 'wii²¹² unngii¹ la 'oo²¹ jee²¹² 'ii 'ee ijmaa¹ 'e gó² tya² Jesús.

Tyii¹³ in Jesús ji dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹² Jee²¹² jmi²¹² joon gango¹ Jesús fu coon²¹ moo²¹. Ngafaa¹² a júu³ tyá². Joon do-o gajaan¹ la tjøø² mo 'woo¹ fee¹ Dios.

¹³ Joon mo gajná² joon gatø¹² Jesús tsá² tya'a 'in ngi¹ coon¹³. Joon gatyii¹³ in dyatuuin¹ jee²¹² 'ii. 'Ii 'in galisi²¹ apóstol. ('øøi²¹-tsi tsá²: tsá² tya'a 'in gasii¹ in.)

¹⁴ 'In lo do 'in sii²¹ Simóoi¹³, 'in gaun-sii²¹o jon Tú³. Jaain²¹ gi 'in sii²¹ Díi³, ruu²¹ Simóoi¹³. 'In catyaa¹ gi do sii²¹ Jacobo coon¹³ Wø³ coon¹³ Lii²¹² joongi coon¹³ Bartolomé coon¹³

¹⁵ Untøø³ coon¹³ Tomóo¹³, Joongi coon¹³ Jacobo jóon¹ Alfeo coon¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananista.

¹⁶ Coon¹³ Judas ruu²¹ Jacobo coon¹³ Judas Iscariote, 'in mo líciin²¹ ga'níi¹ Jesús.

Ga'e² Jesús tsá² fúui¹

¹⁷ Jesús gajgáai¹ fu moo²¹ do coon¹³ 'in tsá² ngii¹ coon¹³. Joon gajaan¹ coon²¹ ni míi³ coon¹³ 'in ngii¹ coon¹³. Joon líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹. 'In tsá² do nijalín² la caain²¹ lí san² Judea coon¹³ Jerusalén coon¹³ lí tyu² to² Tiro coon¹³ Sidón. 'In tsá² lo nijalín² 'e januu² júu³ tya' Jesús. Joongi jalín² wa'a un'láai² Jesús 'ii jilaa²¹ jmoowúu¹ 'e tyaan¹.

¹⁸ Joongi jileei²¹ 'in ní² wúu¹ coon¹³ espíritu gó² un'láa² mo.

¹⁹ Jileei²¹ mo tsá² 'iin²¹² 'in soon²¹ on tya² Jesús tsa tyá² jmoø¹ míi¹ coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya'o. Joon ga'láa² mo jileei²¹.

Cwoo¹ Jesús júu³ xiiala seein²¹ tsá² tyá²

²⁰ Joon gajøøi² Jesús tsá² ngii¹ coon¹³. Joon gajin² in:

—Tyá²-u si'i¹³ 'oo' tsá² tañii² 'naa', tsa ityu² Dios to² 'naa'.

²¹ Tyá²-u si'i¹³ 'oo' 'naa' 'in un'aa² no, tsa mi lí ciin²¹ nírø¹ mo tu'uu¹.

Tyá²-u si'i¹³ 'oo', 'naa' 'in ci² nano, tsa mi lí ciin²¹ gi nilijløø³ moo¹.

²² Tyá²-u si'i¹³ 'oo' jileei²¹ 'naa' mo 'eei¹ tsá² 'naa', joongi mo 'woo¹ tsá² 'naa' fu caluu, mo faa²¹ a tsá² 'laa²¹ tyii¹, mo faa²¹

tsá² gó² 'wii'¹³ tyii' tsu 'wii'¹³ ngii'¹³ coon'¹³ 'in Ruu'²¹; Tsá².

²³ Unjloøi'¹³ 'yaanaa' coon'¹³ 'e jmi'²¹² joon tsu líi'¹ fee'¹gi tyii' mo tyalíin²'naa' ñu'fú². La joon jon gajmaa'¹ 'in líi'²¹² tsacøøi'¹³ tyá' 'in tsá² no, gajmee'²¹ 'in tsá² 'in gacwo'¹ júu³ tyú² cali.

²⁴ 'Líi' fúu² 'naa' tsá² sá² cuu² tsu ni-gali'óo'oo' 'e tyú² seen²¹'naa'.

²⁵ 'Líi' fúu² jileei'²¹ 'in seein²¹ tyú² nano tsu mi li ciin²¹ gixu nityaa²¹² un'aa²'naa'.

'Líi' fúu² 'naa' 'in jloøi'¹³ nano tsu mi li ciin²¹ gixu 'inci'³'oo' coon'¹³ jilaa²¹ fa'í.

²⁶ 'Líi' fúu² 'naa' jileei'²¹ 'in faa'²¹ tsá² tyú² tyii' nano tsu la joon gajmaa'¹ 'lii'²¹² tsacøøi'¹³ tyá'a coon'¹³ 'in gacwo'¹ júu³ gó² lawa júu³ tyú².

E'É Jesús tsá² 'e ná² 'iin²¹² tsá² 'in 'eei'¹ 'ii Faa'²¹gi Jesús jin²'in:

²⁷ —Pe jilee'²¹'naa' 'in nuu'¹ júu³ tyiia fuu²¹²uu' 'elo: Cwoli'in²¹² moo' jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'naa'. Joongi jmaa²'aa' jilaa²¹ 'e tyú² tyá'a.

²⁸ Cwauncwaa'¹³'naa' jileei'²¹ 'in un'lii'¹³ 'naa'. Mí'íi' 'wii'²¹² tyá'a tyani Dios jileei'²¹ 'in cwo'¹ tsaa² 'naa'.

²⁹ Wana 'in gapó² cataain²¹ ni'¹'i, cwo'¹³'o wa'a pó² 'e cataain²¹gi do. Wana 'in gatyí'² 'mi'² tyiia² tyi'i cwo'¹³'o cwotyaa'²¹ jon 'e 'mi'² tyii'¹³'i.

³⁰ Cwo'¹³ doñi'¹ 'in gamí'. Wana 'in gacón² 'e 'óo²-o'jo míi'²gi'i.

³¹ Jmaa²'aa' tyá' tsá² xeei'²¹ ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹²'naa' 'e jmá'² tsá² tyii'.

³² 'Jmaa²'aa' 'e tyú² jon' jii'¹³ tyá' 'in tsá² 'in 'neeí' 'naa' tsu tsá² gó² jmoo'¹ 'e tyú² tyá' jii'¹³ 'in 'iin²¹²mo.

³³ Jo jmaa²'aa' 'e tyú² wana jmoo²'oo' tyú²-u jii'¹³ tyá' 'in tyúí' coon'¹³ 'naa' tsu cagi 'in jo tyú¹mo jmoo¹o la joon.

³⁴ Joongi jo jmaa²'aa' 'e tyú² wana tyi²'oo' jii'¹³ coon'¹³ 'e líi² 'naa' 'e joon'¹³on jilaa²¹ tún¹ tsu la joon jon 'in gó² tyi²'o tyá' 'in gó². 'i'-tsi 'e 'ii'²¹mo jilaa²¹ tún¹ tyá' 'ido.

³⁵ Pe 'naa' ná¹ un'nee²¹'naa' ce jileei'²¹ 'in 'eei'²¹ 'naa'. Ná¹-a jmaa²'aa' jilaa²¹ 'e tyú¹ tyá'a. Ná²-a tyi²'oo' tyá'a. Cwo²'oo', jo 'e 'i'gi-'oo' 'e có²gi' tún¹ jii'¹³ xu. Tsu la joon jon lí² lifee'¹gi jilaa²¹ 'e cwo'¹ Dios 'naa'. Joon la joon líin²'naa' jóon¹ Dios 'in Ñi'¹gi. Tsu 'in feei'¹-tsi 'ii coon'¹³ jileei'²¹ 'in jo cwo'²¹ 'maa'¹³'i 'ii coon'¹³ jileei'²¹ 'in gó².

³⁶ Cwoli'woo¹-oo' jon la 'woo¹-tsi Ñu'¹u'.

Jo jmaa²'aa' tsaa² tyá' tsaruu²¹'naa'

'E'²gi Jesús tsá² gajin²'in:

³⁷ —Jo cwó²'oo' tsaa² tyá' tsaruu²¹'naa' la joon jon Dios jo icwó¹ tsaa² tyii'. Jo piin²¹²'naa' tsá² xeei'²¹ la joon jon Dios jo piin² 'naa'.

³⁸ Cwo'¹³gi' tsá² xeei'²¹ 'e tyú² la joon jon cwo'²gi Dios 'naa' 'e tyú². Mo tyaa¹ 'ii'²¹ tyii' coon'¹³ 'mó² 'ii'²¹ cwuu²¹ røøi'²gi tó²'oo'. Tá²gi táa²'aa'. Nijmaa¹ Dios 'ii'²¹ tyii' coon'¹³ 'ii'²¹ 'e 'naa' gajmee'¹³ 'naa' to² coon'¹³ tsá² xeei'²¹.

³⁹ Jesús gasii'²¹gi tsá² cwáain¹ lo. —Jo líi'¹ jaain²¹ tsatiuu²' 'meéi'² jaain²¹gi tsatiuu²' tsu la jiwáa²mo ixuu²¹ coon²¹ tsi too²¹.

⁴⁰ Xñfiin¹³ cwo²-tsi 'áai¹ 'in untsáa¹ do pe jo lí² tíi'²gi jii'¹³ la tíi² tifo² tyá'a. Pe mo natíi² tyú²-u ííi'² la tíi² tifo² tyá'a.

⁴¹ 'Áai¹ jo tyán¹ to² lí² jøø¹³'ø coon²¹ tyi¹ 'yá unni² ruu'²¹u. Pe joon jo mo tyaan²'du'u cwáain¹ coon²¹ po'mó² sicu'¹³ unni²'i 'wo'o.

⁴² Xiiála tá²-o'o fu'³u ruu'²¹u: "Ru'¹u' cwodu' tyú³'i tyi¹ 'yá unni²'i." Pe jo mo tyán¹'du'u cwáain¹ xiiála lí¹ po'mó² 'yá unni²'i 'wo'o. iTsá² tajuui²¹ 'na! Tyi²'du' jéei¹ po'mó² 'yá unni²'i joongi lí² jøø¹³'ø 'e lí² tyi'¹³ tyi¹ 'yá unni² ruu'²¹u —gajin² Jesús.

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ 'e 'oofuu²¹ si'í'¹

⁴³ Faa'²¹gi Jesús jin²'in:

—Jo sá² 'mó² 'oofuu²¹ tyú² 'e cwo'¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi sá² 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'e cwo'¹ 'oofuu²¹ tyú².

⁴⁴ Cwii¹ tsá² 'mó² 'e 'íi¹ 'oofuu²¹ coon'¹³ 'oofuu²¹ si'í'¹. Jo cun¹ tsá² mí³ cworí³ 'e tsi wuu²¹ tóon¹ fií¹.

⁴⁵ Jileei'²¹ tsá² tyúí¹ faa'²¹o jilaa²¹ 'e tyú²-u tsu tsi alma tyá'o náa¹ jilaa²¹ 'e tyú². Jileei'²¹gi tsá² gó² faa'²¹o jilaa²¹ 'e go tsu tsi alma tyá'o náa¹ jilaa²¹ 'e go². Ce jilaa²¹ 'e gafaa²¹ tsá² coon'¹³ 'oo²o 'e jalí² tsi alma tyá'a tsá² joon.

Tún² nii² tñfuu²¹ 'e jmoo¹o tsá²

⁴⁶ Jesús jin²'in:

—Naa' fuu²¹ jna: "Ña'ñu'¹u." Pe jogi jmoo²'oo' la to² tyu³uu.

⁴⁷ Fú³duu 'naa' xiiála líi² jileei'²¹ 'in jalíin² janáú² júu³ tyiia, joongi jmoo¹o la to² tyu³uu.

⁴⁸ Líi'¹ lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajmaa¹² coon²¹ 'nú¹. Pe nifu ga'iin¹ 'in o'² líi¹. Joongi gajmaa¹a tñfuu²¹ ni cuun²¹² do. Joon la joon mo gali'láai² jmi²¹ do líi¹ ga'la² 'e 'nú¹ do. Pe jo gali²'i gatyíian² tsu 'wii'¹³ ni cuun²¹² lí¹ tñfuu²¹ do.

⁴⁹ Pe jileei'²¹ 'in nuu¹un joon jo jmoo¹o la to² tyu³uu líi² lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajmaa¹²a 'nú¹ ni 'wó². Jo 'ee tñfuu²¹ gasii'²¹. Joon mo gali'láai² jmi²¹ joon gatyíian² 'e 'nú¹ do. Joon gaci²mo. Joon nga'íi¹ coonti —jin² Jesús.

7

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsa'leei¹² tyá' jaain²¹ láa² tyá' Roma

¹ Mo ngayuu¹³ gatséi¹ gafeei²¹ Jesús 'in tsá² do joon gangóo¹ fu Capernaum.

2 Do-o ni seein²¹ jaain²¹ 'in tyu² to² cín¹³ 'láa² tyá Roma. Joon ni'áa¹ i jaain²¹ tsá² tyá'a 'in ni'iin²¹² in líl¹. Niraain¹ ti li júun² mo.

3 Mo ganúu² 'in tyu² to² 'láa² do 'e faa²¹ tsá² tyá' Jesús joon gasii¹ in jaain²¹ gáí¹ tsacóø¹³ jee²¹² tsá² Israel 'e tsami¹ i tyani¹ i wa'a jó¹ jaun'láai² tsá² tyá'a.

4 Joon gangatyéin¹ 'in tsá² do tyani Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² gamii¹ i tyani Jesús, jin²¹ in:

—'In tyu² to² 'láa² do tii² mo 'e uncoon¹³ on tyu² to² líi¹ i cwo¹ tyii¹.

6 Joon gangó¹ Jesús coon¹³ on. Pe mo gatyíia¹ tyan¹ co' li si² 'nú¹ do joon 'in tyu² to² 'láa² do gasii¹ in jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ 'e tsasii¹³; Jesús:

—Ñi'fii²¹ i, jo untyiin² gi 'wo'o, tsu jo tii² na 'u²¹ u 'inuu tyiia.

7 'Wii¹³ joon jo gatá² tsi ga'nee²¹ na 'nu. Li joon foo²¹ o'oon la joon i'láa² mo tsá² tyiia.

8 Lawa'a jna 'ii¹³ moo to² tyu² tsá² xeei²¹ joongi tyu³ oo to² tsá². Joon mo tyu³ uu to² 'e tsaliin² tsá², tsaliin² mo jon. Joongi motyu³ uu jó¹, jó¹-o. Joongi mo tyu³ uu to² tsá² tyiia jilaa²¹ a jmoo¹-o.

9 Joon mo ganúu² Jesús 'elo líi¹ ganga'goo²¹ tsi. Joon gajóø² jileei¹³ tsá² jaliin² coon¹³ do. Joon gajin²¹ in:

—'E la ja² mo, jii¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel jo mo gatsee²¹ na 'in tsáai¹ tsi la tsáai¹ tsi 'in tsañuu¹ lo.

10 Joon mo gangaliin¹ 'in 'in tsá² gasii¹ in do gatsee²¹ 'in tsá² do nityú¹ mo.

Gajmaa'a Jesús gajin¹ jóon¹ jaain²¹ y'iiañi²

11 Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Jesús ngóo¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nain. Joon ngaliin² mo coon¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ on coon¹³ fúui¹ gi tsá² xeei²¹.

12 Joon mo gatyíia¹ co' fúu²¹ do ganii²¹ jéei¹ tsá² jaain²¹ 'líi²¹² itsa'áa¹³ i. Jiin³ 'in do-o jóon¹ 'yíia'ñi² 'in niseein²¹. Líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹ fúu²¹ do ngaliin² coon¹³ on.

13 Mo ganii¹ in Jesús 'ii fúu² galiin² 'ido. Joon gajin² in gasii²¹ 'ido:

—Jo cii²¹ i.

14 Joon gangatyéin¹ Jesús. Joon gasuu²¹ 'e cwóo¹ do. Joon 'in tyan¹ cwóo¹ do gajan¹ o. Joon gasii²¹ Jesús 'in 'li²¹² do:

—Simii²¹, jna-a fúu²¹² uu 'nu: jRaan² un no!

15 Joon 'in tsá² nigajúin¹ do nigacwoo²¹-o. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ a. Joon Jesús gajaa²¹ mo sáa³ 'ido.

16 Mo ganii²¹ 'in tsá² taain²¹² do jilaa²¹ 'elo jmai² 'in gafoo²¹ mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwó² o 'maai¹³ Dios. Jin²¹ in:

—Jaain²¹ tsá² feei¹ 'in cwo¹ júu² tyú² nigajnéi¹ jee²¹² jna'.

Jin² o jon:

—Dios nigajó² 'e uncoon¹³ on fúu²¹ goo²¹ o'.

17 La tóø² Judea coon¹³ la cu' li' li san² galiñii¹ tsá² 'e nigajmaa¹ a Jesús.

Tsá² 'in gasii¹ in Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹

18 'In tsá² ngii¹ coon¹³ Wó³ gajma² o júu³ jilaa²¹ 'e nigali². Mo galiñi² Wó³ 'elo joon gatø² ngái¹ jee²¹² 'ii.

19 Joon gasii¹ in tyani Jesús 'e tsasii¹³; wana jo² o 'i-o Cristo 'in ná² jó¹ owa'a sijéen¹ in 'in xee²¹ mo 'ee.

20 'In tsá² gasii¹ in Wó³ do gangatyéin¹ mo li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹ 'ido:

—Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ nigasii¹ in jna'a 'e unngii² 'i 'nu wana 'nu-u Cristo 'in ná² jó¹ owa 'na'a a jeen² na'a 'in xee²¹ mo 'ee.

21 La tsifu joon mo gatyaliin² 'in tsá² do, Jesús gaun'láai² fúui¹ tsatsaa¹³ coon¹³ jmoowúu¹ tsáai² coon¹³ 'láai² nii² gi jmoowúu¹. Ga'wooi¹ 'in 'liii³ táai² alma tyá' tsá². Líi¹ jon fúui¹ tsatiuu² gaun'láai².

22 La joon gasii²¹; Jesús 'in tsá² do:

—Cwoliin² naa', joon cwosi² ii' Wó³ la li 'e nigañii² i' joongi ninuu² uu'. Cwosi² i'ii' xiiala la líi² jóø² tsatiuu². Joongi tsajluui¹³ líi²-i ngi³. Joongi tsá² jgøø²¹ ga'láa² mo. Joongi tsá² cwuii²¹² nuu¹ o. Joongi 'li²¹² gajii²¹ o. Joongi tsá² tañii² nuu¹ o júu³ tyú² tyá' 'e tiin¹³ tsá².

23 Jløø¹³ mo 'áai¹ jileei²¹ 'in jo cu²-tsi coon¹³ jna.

24 Mo ngayuui¹³ gangaliin² 'in tsá² gasii¹ in Wó³ Jesús ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹ tsá² cwáain¹ tyá' Wó³, jin²¹ in:

—'Naa' jo mo tyaliin² naa' tyajøø² oo' li jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ tó² 'e jøø²¹ coon¹³ tyí².

25 Jon² gi mo tyajøø²¹ 'naa' jaain²¹ tsá² 'in tyi² 'mi² tyú². Niñii³ 'naa' jileei²¹ 'in tyi³ 'mi² tyú² 'in seein²¹ tyú² 'ii néei¹ lacaain²¹ tyá' røø¹³ mo.

26 'Naa' nigatyajøø²¹² naa' jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú². Joon la joon gañii² i'. La joon fo² oo 'e 'ido-o 'in tyiin² gi la jee²¹² jileei²¹ 'in nigacwoo¹ júu³ tyú².

27 Tswu cwáain¹ tyá' 'ii la mo gajin² ni j² tyá' Dios la lo:

Sii³ na tsá² tyan¹ júu³ tyú² nifugi li cwóo² o. Joon 'e tyáa² tyú² tsá² 'ii²¹ mo 'nu.

28 'E la ja² mo fúu²¹² uu 'naa', jee²¹² jileei²¹ tsá² jo mo cwai² jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² 'in feei¹ gi lagi Wó³ sai¹ tsá² jmii²¹. Pe doñii¹ in 'in wó¹ gi 'in seein²¹ li tyu² Dios to² 'ido 'in feei¹ gi lagi Wó³.

29 Mo ganuu¹ un jileei²¹ tsá² 'elo coon¹³ 'in cóna² 'laa¹³ tyá' jilaa²¹ 'e 'nii¹ tsá² 'in nigasaai¹ Wó³ jmii²¹ gajin² o 'e ja² mo Dios.

30 Pe 'in tsá² fariseo coon¹³ tifo² tyá' ley 'in cwói¹ yaai 'e saai¹ Wó³ 'ii jmi¹ jo ga'ii²¹; jilaa²¹ 'e la mo 'iin²¹² Dios jmáa¹ a 'wii²¹² tyá'a.

31 Gajin² gi Jesús:

—Nanogi cóon³duu cwáain¹ xiiala líi¹ tsá² 'in seen²¹ nano. Fo³duu xiiala líi¹.

³² Líi¹ la líi¹ xuui²¹² 'in néei¹ to² coo¹o la caain²¹ fu 'moo¹³. Tøø²¹ø xuui²¹² ngii¹ coon¹³ jin²in: “Xuu²¹u'ú lúu¹ pe jo tseen²¹²naa'. Øø²¹ø coon²¹ júu³ fai³ tyii' pe jo cí²ii'.”

³³ Gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ joon jo 'ee gø¹²ø líi¹ jon'gi vino 'uun²¹uun. Joon 'naa'gii' foo²¹oo' 'e tyaan¹ coon²¹ espíritu gó².

³⁴ Joon mo ngayuui¹³ joongi gagó² jna 'in Ruu²¹na Tsá². Gø¹³oo joongi gu³oo. Joongi foo²¹oo' 'e jlo² tu³uu, 'e gø¹³øø joongi gu³uu líi¹gi. Joongi foo²¹oo' 'e seen²¹na tyú² coon¹³ jileei²¹ 'in røø²¹ tsaa² coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá².

³⁵ Iliñi¹ tsá² 'e jmii¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹ 'in jai¹² líi² 'ii.

Tyín¹³in Jesús fu tya' jaain²¹ tsá² fariseo sii²¹ Simóoi¹³

³⁶ Jaain²¹ tsá² fariseo gatø¹ø Jesús 'e tsa'ee²¹ 'e 'í fu tya'a. Joon gangó¹ Jesús fu tya'a. Joon jün¹³ la tíisi² gacwoo²¹ Jesús caai¹ mesa.

³⁷ Joon galiñi¹ jaain²¹ tsami² 'in nirøøi²¹ tsaa² 'in seen²¹ 'e fuu²¹ do 'e nigangó¹ Jesús nga'ee²¹ 'í fu tya' 'in fariseo do. Joon gatyí¹ 'a 'in tsami² do tyaan¹ coon²¹ tsuu² lí¹ cuun²¹² alabastro si²o jmii²¹ jmafuu²¹.

³⁸ Joon líi¹ cí² xuui²¹²-tsi. Gatyí¹ 'a caluu li tyiin¹² Jesús. Joon galáa² 'wii²¹² garun²un tíi² Jesús coon¹³ jmii²¹ toon²¹ uní¹i. Mo ngayuui¹³ joon gauntyuun²¹ coon¹³ jñutyí¹i. Joon gajun¹un tíi² Jesús. Joongi ga'í² jmii²¹ jmafuu²¹ tíi² Jesús.

³⁹ Joon mo gani² 'in tsá² fariseo 'in nigatø¹ Jesús do joon ga'í¹-tsi: “Wana 'in tsañuu¹ no 'e la jai² jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² nilili³o 'in 'in sá² tya'a.”

⁴⁰ Joongi nilili³o xiiala líi¹ 'in tsami² do. Tsu jaain²¹ tsami² 'in røøi²¹ tsaa² no.” Joon gasii²¹i Jesús 'in tsá² fariseo do:

—Simóoi¹³, sá² coon²¹ 'e fuu²¹²uu 'nu.

Joon gañii¹ 'in tsá² fariseo do:

—Faa¹³du', tifo².

⁴¹ Joon gajin² Jesús:

—Lawa gá¹ tsañuu¹ nirøøi²¹ cuu² tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyí² cuu². Jaain²¹ 'ido nirøøi²¹ 'ná² clein¹³ cuu². 'In jaain²¹ dogi nirøøi²¹ ca'no³ clein¹³.

⁴² Joon jo nii²¹ 'e ityí²gi 'e røøi²¹ tya' 'ido. Joon 'in tsá² tyí² cuu² do galifee¹mo-tsi 'e røøi²¹ 'ido tya' la jiwaa²mo. Joon nano jmáa²du' júu³, ç'in jee²¹² ngái¹ do 'in gali'in²¹²gi 'in tsá² tyí² cuu² do?

⁴³ Joon gañii¹ Simóoi¹³:

—Líi²na 'in tsañuu¹ 'in garøøi²¹gi líi¹gi.

Joon gajin² Jesús:

—Jo²o júu³ tyí¹.

⁴⁴ Joon gajøøi² Jesús 'in tsami² do. Joon gasii²¹i Simóoi¹³:

—Jøøi²¹²du' 'in tsami² lo. Ga'uu²¹²uu fu tyí¹i. Joon jo gacwo²¹o jmii²¹ 'e ruun¹³uun tíi³ii, pe 'in tsami² logi garun²un tíi³ii coon¹³ jmii²¹ toon²¹ unní¹i. Joon gauntyuun²¹ coon¹³ jñutyí¹i.

⁴⁵ Jo gajiin¹ 'in tyiia pe 'in tsami² logi jo mo jan¹ jun²o tíi³ii jün¹³ la ga'uu²¹ tyí¹i.

⁴⁶ Jo ga'ee²¹ 'e aceite mootyí³ii, pe 'i-gi nigaxéi² jmii²¹ jmafuu²¹ tíi³ii.

⁴⁷ 'Wii¹³ joon fo³oo: Líi¹ røøi²¹ tsaa² pe 'ee²¹o xiiala 'iin²na tsaa² tya' tsu 'wii¹³ líi¹ gali'in²¹² jna. Pe jileei²¹ tsá² 'in xuu tsaa² 'iin²na tya'a 'e joon xuu 'e 'iin²¹²in jna —jin² Jesús.

⁴⁸ Joon gajin²in sii²¹i 'in tsami² do:

—Niga'in¹mo tsaa² tyí¹.

⁴⁹ Joon jileei²¹ tsá² 'in nijalín² néei¹ do coon¹³ 'i galáa² 'wii²¹² sii¹ jee²¹² 'ii:

—ç'in 'in tsañuu¹ lo 'e ca jigi tsaa² tya' tsá² 'iin²in?

⁵⁰ Pe Jesús-gi gasii²¹i 'in tsami² do:

—Nigajmaa²¹²aa tiin¹³mo'o tsu 'wii¹³ ja²mo gali²u. Jløø¹³mo'o cwoo²mo'o.

8

Tsami² 'in gauncoon¹³ Jesús coon¹³ 'e jmaa²¹i to²

¹ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Jesús ngii¹ la caan²¹mo fuu²¹ coo¹³ coon¹³ fuu²¹ pi³ do. Cwoo¹o júu³ tyú² joongi 'e² tsá² xiiala tyu² Dios to² tsá². Ngaliin²mo coon¹³ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a.

² Ngaliin²mo jon 'in líi¹³gi tsami² 'in niga'wooi¹ 'in líi¹³ taai² alma tya'a coon¹³ 'láai² nii²gi jmoowú¹. Jee²¹² 'ii ngóo¹ María 'in sii²¹ Magdarena. 'Ido-o niga'wooi¹ dyáí¹ 'in líi¹³ taai² alma tya'a.

³ Do-o jon ngóo¹ Yawuun², tsami² tya' jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Chuza 'in líi¹ to² tya' Herodes. Do-o jon ngóo¹ Susana coon¹³ 'in líi¹³gi tsami² 'in uncoon¹³ Jesús coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaa²¹i to².

Tyaa¹ Jesús júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² jñi² mi¹³ jún²

⁴ Líi¹ fúui¹ tsá² ga'wooi²¹ la caain²¹ fuu²¹ do 'e tsajøøi²¹² Jesús. Joon mo galicaain²¹ tsá² fúui¹ líi¹ joon gafaa²¹ Jesús coon¹³ coon²¹ cwáain¹. Gajin²in:

⁵ —Lawa jaain²¹ tsá² gacwo¹ii jñi² mi³ jún². La 'ii²¹² ngóo¹ dya²a 'e mi³ jún² do 'e líi¹³ mi³ jún² do gaxuu²¹ tya'í fu. Joon ga'ø¹² tsá² joongi gagø²¹ø tón¹-on 'e mi³ do.

⁶ Joon 'e líi¹³gi gaxuu²¹ jee²¹² cuun²¹². Joon mo ga'yiaa¹ ñi¹ galityuun²¹ tsu jo 'ee cwoo¹³ sá².

7 'E líi¹³gi gaxuu²¹ jee²¹² tóon¹. Joon gajgoo²¹o coon¹³ 'e tóon¹ ga'yíia¹ caain²¹ coon¹³ do.

8 Pe 'e líi¹²gi mi³ jún² do gaxuu²¹ jee²¹² cwoo¹³ li tyá². Joon mo gacwáin¹ tyá²u gacwo¹. Ca ciei¹³ mi³ líi¹gi la ca mi³ gacwo¹. Mo ngayuui¹³ gafaa²¹ Jesús 'elo joon gasii²¹; tsá² coon¹³ coon²¹ júu³ tá² líi¹.

—Wa'a sá² loocwoo¹oo', núu²duu¹.

'Ee lo 'íi³ 'e cwáain¹ do

9 Joon gaunngii¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' jún² do?

10 Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Dios íjmaa¹ 'a 'e líi¹² 'naa' coon²¹ júu³ 'uui²¹ tya'a. Coon²¹ júu³ tya' xiiala ityá² Dios to² tsá². Pe 'in catyaa¹²gi fuu²¹²uu coon¹³ jmai² júu³ cwáain¹mo. Tsa joon mo jøø²jan²o lawa'a jo jøø²o. Joongi mo ganúu²o ján² lawa'a jo 'ee ga'øøi²¹-tsio.

Jesús faa²¹ 'a xiiala 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñ² mi³

11 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'i 'ido:

—'Elo-o 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo: 'E mi³ jún² do li la li júu³ tya' Dios.

12 Joon mo gaxuu²¹ 'e jún² tya'i fu do 'e gagøø²¹ ton¹ 'øøi²¹-tsi tsá² la li mo ganúu² tsá² júu³ tyá². Joon 'in 'líi¹³ jóo¹o joon tyí²o júu³ tyá² do ya tsi alma tya'a. Joon jo lí²-in lítsáai¹-tsi 'e tiin¹³in.

13 Joon mo gaxuu²¹ jún² do jee²¹² cun²¹² 'øøi²¹-tsi tsá² li la li mo ganúu² tsá² júu³ tyá². Yaa¹mo-tsi ga'ii²¹; 'e júu³ tyá² do. Pe mi ti 'ii²¹ iní²in wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júu³ do ilicoon²¹on. Líi¹ la li coon²¹ sa³ 'mó² 'e jo jmóo³ 'láai² sá². Jo ta²¹a.

14 Mo gaxuu²¹ 'e mi³ jún² jee²¹² tóon¹ do 'øøi²¹-tsi lawa'a mo ganúu² tsá² júu³ tyá². Nuú¹o pe ngalíin²mo jii¹³ la fu¹ taai². Jiin¹³ la gajgoo²¹ 'e sa³ do jee²¹² tóon¹ do lawa la joon jon jileei²¹ 'in ngí¹ cu²-tsi coon¹³ jilaa²¹ 'e tyiin² coon¹³ jilaa²¹ 'e tyá² seein²¹. Jo 'ee garoo²¹ mi³ tya'a.

15 Joon mo gaxuu²¹ jún² do jee²¹² cwoo¹³ 'oo³ 'øøi²¹-tsi tsá² mo ganúu² tsá² júu³ tyá² do. Nuú¹o joon cón¹ cwáain¹ 'e júu³ tyá² do. Joon jmoo¹-o taa²¹a. Joon 'e la joon garoo²¹ 'láai²gi.

Júu³ cwáain¹ tya' po³ jí² coo²¹

16 Jín²gi Jesús:

—Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin dyi² coon²¹ jí² joon mi yuui¹³ joon jlii²¹ si sii²¹ 'i nu' coo¹ mó² 'ee. Mo dyi² tsá² jí² lí¹ yu'u sii²¹ tsá² joon jnee² tya' jileei²¹ 'in tsá² taai²¹².

17 Ce jiin¹³ coon²¹ 'e si¹mo² jo lí² wa'a jo lí² jnee¹. Jon'gi sá² coon²¹ júu³ 'uui²¹ wa'a 'e jo líi¹ tsá². Joon nilisá² júu³.

18 'La joon núu²duu¹ tyá² tsu jileei²¹ 'in 'ii²¹mo júu³ tyá² do cwo² Dios 'e 'øøi²¹-tsi

tyá²gi. Pe jileei²¹ 'in jo 'ii²¹ 'e júu³ tyá² do cwo² Dios 'e jo 'øøi²¹-tsi coonti.

Sáa³ Jesús coon²¹ ruu²¹

19 Joon gatyaliin² ruu²¹ i Jesús coon¹³ sáa³ a li siin¹² Jesús. Pe jo lí² tsatyéin¹ tyan¹ tsu líi¹ fúu¹ tsá² taai²¹².

20 Pe 'in líi¹³ tsá² gasii²¹o Jesús:

—Saa²¹ a coon¹³ ruu²¹ u téin² caluu. Joon 'iin²¹² in jøøi² 'nu.

21 Pe joon gajin² Jesús:

—Jileei²¹ 'in nuu¹ júu³ tyá² tya' Dios joongi cón²du cwáain¹ coon²¹ tún² 'ii sáa³aa joongi 'ii ruu²¹na.

Un'woo² Jesús tyí² 'íi¹ ni jmú²¹

22 Coon²¹ jmú²¹² galí² ngaí² Jesús tsi coon barco coon¹³ tsá² tya'a. Joon gasii²¹gi:

—Tsa²¹ 'a' lí¹ ti cataain² tyíia¹ no.

Joon ngalíin²mo.

23 Joon la 'ii²¹² ngalíin² ni jmú²¹ do-o gacwuu²¹mo Jesús. Joon galí² li ngalíin² do ga'ii² coon²¹ tyí² tá² lí¹ 'e ni jmú²¹ do. Joon ga'láa¹ 'wii²¹² garó¹mo jmú²¹ tsi barco do. Joon ga'ii¹ fo²-tsi li táai² do itá².

24 Joon ngalíin² gaunjnaa¹-tsi Jesús. Joon gasii²¹gi Jesús:

—i Tifo²¹ 'i Tifo²¹ 'i Nitee²mo!

Joon garóon² Jesús. Joon ga'woo¹ 'e tyí² do coon¹³ 'e jnóo¹ jmú²¹ do coon¹³ júu³ tya'a. Joon coon²¹ ga'ii² tii².

25 Joon gajin² Jesús gasii²¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee lí¹ jo tsáai¹-oo'?

Pe 'ido-gi gafoo²¹mo. Joon tsa'goo²¹-tsi. Joon gaunngii¹ ruu²¹ la jaain²¹ la jaain²¹.

—¿'lin 'in tsañuu¹ lo 'e tyu²o to² tyí² coon¹³ jmú²¹² joon nuu¹³o?

Tsá² 'in yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a 'in seein²¹ fu Gadara

26 Pe gatyaliin²mo fu cwoo¹³ sii²¹ Gadara. 'E náa¹ lí¹ ngoo¹³ tyíia¹ do tyani Galilea.

27 Mo gacwo¹ 'ii¹ Jesús fu tsi barco do gangatyéin¹ jaain²¹ tsañuu¹ seein¹ fuu²¹ do. Líi²¹² 'áai¹ ningóo¹ 'in tsañuu¹ do 'yuui jaain²¹ 'in 'líi¹³ alma tya'a. Jo tyí²gi 'mi². Jon'gi jon'gi inuu. Jee²¹² aan¹ tya' 'líi²¹² joon¹on.

28 Mo ganií¹ in Jesús joon gasii²¹ 'i wojní¹ tyani Jesús. Joon ga'oo¹o jin¹²in:

—¿'Ee jmaa²¹ a tyíia, Jesús? Jóon¹ Dios 'in níi¹mo 'nu. Mi³ tyan²¹ 'i jo 'e²¹ 'e wúu¹ jna.

29 La lo-o gajin² in tsa 'wii¹³ Jesús nigatyú²u to² 'in espíritu taai² alma tya' 'ido 'e 'woo²¹mo. Líi¹ 'láai² fu 'in espíritu gó² do nigasaan¹ 'in 'in tsá² do. Joon nigañuu² tsá² cwoo²¹ tii². Nigañuu² coon¹³ cadena joon jo laai²¹gi. Pe 'gii¹o cadena do. Joon 'in espíritu gó² taai² jmoo¹o cwiin¹ 'ido ti li jo 'in tsá² seein²¹.

30 Joon gaunngii¹gi Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii²¹ 'nu?

'Ido-gi gañii¹:

—Legión-mo sii²¹ jna.

'E lo-o gajin² in tsu 'wii¹³ líi¹ fúui¹ espíritu gó² 'in nigataai² alma tya'a.

³¹ Joon 'in espíritu do gami²; Jesús 'e jo sii¹² 'in 'ii li' líi¹³.

³² Joon líi¹ fúui¹ ñí¹ taai² gó² co² do. Joon 'in espíritu gó² do gami²; Jesús 'e cwoo²¹ tsataai² tu² 'in ñí¹ do. Joon gacwóo¹ Jesús 'ii²¹.

³³ Joon 'in espíritu do ga'woo²¹ mo tya' 'in tsañuu¹ do. Joon ngataai² tu² 'in ñí¹ do. Joon 'in ñí¹ do gacwiin¹ in li sji² joon gapée¹; xuu²¹ tsi tyiia¹ do. Joon do-o gajoo²¹ o jmi²¹.

³⁴ Mo gani² jileei²¹ 'in 'aai¹ ñí¹ do jláa²¹ 'e galí² gafoo¹ mo 'áai¹ joon gacwiin¹ o. Joon gangaliin¹ ngajmaa¹² a júu³ tsá² fuu²¹ coon¹³ la caain² gi la taain²¹² tsá².

³⁵ Joon ga'woo²¹ mo 'in tsá² seein²¹ do ngajoo² jilaa²¹ 'e nigali². Mo gatyalin² ti li siin¹² Jesús gatsee²¹ mo 'in tsañuu¹ 'in niga'woo²¹ espíritu gó² alma tya' 'ido. Tyiin¹³ in 'wii²¹² tii² Jesús. Tyi² 'i mi² joon niga'i² tsi. Joon gafo¹ mo 'in tsá² do.

³⁶ Joon jileei²¹ 'in niganí² gatyá¹ o júu³ xiala niga'láai² 'in tsañuu¹ 'yuu¹ 'in 'lii¹³ alma tya' do.

³⁷ Coon¹³ cwáain¹ lo-o jileei²¹ tsá² seein²¹ li sii²¹ Gadara do ga'láa² 'wii²¹² mii¹ tyani Jesús 'e cwo'ii¹ o 'e fuu²¹ do, tsu líi¹ 'goo²¹ o. La joon nga¹² Jesús tsi barco. Joon ganga² mo.

³⁸ La na'gi 'e tsee², 'in tsañuu¹ 'in ga'woo²¹ 'in 'lii¹³ alma tya' do gamii¹ tyani Jesús 'e tse² mo coon¹³ on. Pe Jesús-gi gatyú² to² 'e ján² o. Joon gasii²¹ 'ido:

³⁹ —Cweei¹ fu tyi¹ joon cwotyá² a júu³ jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios coon¹³ 'nu.

Joon ganga² mo 'in tsañuu¹ do. Joon gatyá¹ o júu³ la jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ a Jesús 'wii²¹² tya'a.

Jamii¹ Jairo coon¹³ tсамí² 'in gasá² siin¹³ Jesús

⁴⁰ Mo gacii¹² Jesús fu 'ngoo¹³ jmi²¹ do ga'ii²¹ mo tsá² 'ii jløø¹³ mo tsu jilee²¹ mo sijéen¹³ 'in 'ii.

⁴¹ Joon gacwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jairo. 'Ii 'in tyu² to² cwo¹. 'In tsañuu¹ lo gasii²¹ 'i 'wojni¹; 'wii²¹² tii² Jesús joon gamii¹ tyani Jesús 'e tsáa¹ a fu tya'a.

⁴² Jaan²¹ mo jóon¹ seein²¹ 'in ngóo¹ dyatun¹ jiin¹. 'In raain¹ ti li júun² mo. Mo gangó¹ Jesús líi¹ fúui¹ tsá² ngaliin² coon¹³ on. 'Áa¹ mo cuu¹² li ngaliin² do.

⁴³ Joon jee²¹² 'ii ngóo¹ jaain²¹ tсамí² tsaa¹³. Ningóo¹ dyatun¹ jiin²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹³ 'e jmoowúu¹ tuuin²¹ do. Joon 'áa¹ mo niga'lin² cuu² coon¹³ tim¹. Nigatsaa²¹² jilaa²¹ 'e 'oo¹ o pe jo mo ga'láai².

⁴⁴ Joon gangatyéen¹ in li caluu Jesús. Joon gasuu²¹ ti' siin¹³ 'ido. Joon la tsifu joon gawuun¹³ mo tuuin²¹.

⁴⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—'i'lin gasá² sin¹³ 'iin?

Jilee²¹ mo tsá² jo júu³ gatyaa¹ a. Joon Tú³ coon¹³ 'in catyaa² gi do gajin² in:

—Tifo², líi¹ cuui²¹ tsá² 'nu joongi 'lee¹²; tsá² 'nu. Joon unngii²¹: "i'lin gason¹ tyi'i?"

⁴⁶ Joon gajin² Jesús:

—Líi¹³ moo la li'i seein²¹ 'in gasá² tyiia tsu galili³ oo gaun'láa² moo jaain²¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tyiia.

⁴⁷ Mo galili³; 'in tсамí² do 'e galili²; Jesús 'e niga'láa² mo joon gajó² jlee¹. Joon gasii²¹; 'wojni¹ tyani Jesús. Joon gatyaa¹ a júu³ tyani jileei²¹ tsá² do 'ee cwáain¹ ni-gason¹ on siin¹³ in joon xiiala niga'láa² mo coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹.

⁴⁸ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Niga'láa² mo'o, 'mi², tsu 'wii¹³ nigal-itsáa¹ mo-'o'o jna. Jløø¹³ mo'o icwoo² mo'o.

⁴⁹ Siin¹² mogi Jesús faa²¹ gi mo gatyá¹ jaain²¹ 'in jo¹ fu tya' Jairo, 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gasii²¹; Jairo jin² in:

—Najuun²¹ mo yuun²¹ tyi'i. Jo untyiin² gi 'in tifo² no.

⁵⁰ Pe ganú² Jesús joon gajin² in:

—Jo jmaa² a 'goo²¹ o canii² jmaa² tsáai¹-'o'o. Joon i'láa² mo yuun²¹ tyi'i.

⁵¹ Mo gatyá¹ Jesús 'a inuu do joon jo gacwoo¹ ngatáai² jiin¹³ jaain²¹ 'in catyáai². Jiin¹³ Tú³-u nga¹² coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joongi jiin¹³ jmiu²¹ 'in yuun²¹ do coon¹³ jiin¹³ sáa³ o nga¹².

⁵² Jilee²¹ mo tsá² ci²; xuu²¹²-tsi tya' 'ido. Joon gajin² Jesús:

—Jo ci²; tsu jo mo júuin¹ 'in yuun²¹ no jiin¹³ li' e cwuu²¹ mo.

⁵³ Pe jmai² 'in gangii³; tsu ñi¹ o 'e najuun²¹ mo 'ido.

⁵⁴ Joon gason¹ Jesús cwoo²¹ o tya' 'in najóin¹ do. Joon gafa²¹ a coon¹³ coon²¹ júu³ tá² lí², jin² in:

—Simí², ráan¹ un.

⁵⁵ Joon gajin¹ 'o 'ido tún¹. Joon la tsifu joon garóon². Joon gatyú² Jesús to² 'in tsá² do 'e cwoo²¹ xu¹ e dø¹ 'ido.

⁵⁶ Joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsacøi¹³ tya'a. Pe joon gatyú² Jesús to² 'e jo 'in sii²¹; ce jiin¹³ jaain²¹ jilaa²¹ 'e nigali¹ do.

9

Sii²¹; Jesús ji dyatuuin¹ tsá² tya'a 'e tsacwo¹ júu³ tyú²

¹ Jesús gauncaain²¹ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gacwo² o 'ido 'ii²¹ to² jmaa¹ a 'e wooi²¹ 'ido jileei²¹ nii² espíritu gó² taai² alma tya' tsá² joongi un'láai² tsatsaa¹³.

2 —Sii³na 'naa', jin²in, 'e cwolín²naa cwocwó²oo' tsá² júu³ tyá² tya' xiiala tyu² Dios to² tsá² joongi un'láa²naa tsatsaa¹³.

3 Joongi sii²¹ Jesús 'ii:

—Jo 'ee cón²oon' coonti tya' tya'i fu li cwolín²naa'. Jo són²oo' mo'u² jon'gi cón²oon' mora². Jon'gi cón²oon' 'iñi¹ jon'gi cuu² cón²oon'. Tyaan¹aan' jmai² coon²¹ mi² tyi²ii' jo cón²oon' tún².

4 Joon jmoo³ joon³ coon²¹ 'nú¹ li tyalín²naa', do-o jon²oon' jiin¹³ la i'woo²¹naa' 'e fuu²¹ do.

5 Joon doñixiaa' li jo 'iin²¹²in tsá² 'ii²¹ 'naa' joon xá²uu' 'laa²¹ toon²¹² 'ii¹³ii' lawa coon²¹ li² 'e jma²aa' cwáain¹ tya'a.

6 Joon ga'woo²¹mo. Joon ngalín² lacaaín²¹ li san² do ngacwoo¹ júu³ tyá² tya' xiiala tyu² Dios to² tsá². Joongi gaun'láai² jileei²¹ tsatsaa¹³ 'in seen²¹ lacaaín²¹ do.

Mo gajún¹ Wó³ saai²¹ tsá² jmü²¹

7 Tsaat² Herodes mo galiñii¹ jilaa²¹ 'e jmoo¹o Jesús jiin¹³ jo ñii¹ 'ee 'i-tsi tsu² 'wii¹³ 'inlñii¹³ tsá² jin²in 'e Wó³-o nigajiin¹in jee²¹² 'lii²¹².

8 'Inlñii¹³gi tsá² jin²in 'e nigajnéi¹ jaain²¹ tsá² nigacwo¹ júu³ tyá² sii²¹ Elías. 'Inlñii¹³gi jin²in 'e nigajiin¹in jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyá² calií.

9 Pe joon gajin² Herodes:

—Jna-a tsai' gatyu³uu to² gawuun²¹ mootyí² Wó³. ¿'Ingi 'in lo 'in núu³uu faa²¹ tsá² lii¹?

'Áai¹ lii¹ gajóoin²-tsi Herodes wa'a tyii¹²a xiiala nii¹in Jesús.

Cwoo¹ Jesús 'e gø² 'ñá² mil tsá²

10 Mo gatyaliin¹in tsá² tya' Jesús joon gasii²¹o jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a. Joon gajéi¹ Jesús 'ii 'e gangalín² coon²¹ co² fuu²¹ Bet-saida.

11 Joon mo galiñi¹ tsá² joon ngalín²mo jon. Joon ga'ii²¹ Jesús 'ii. Joon gasii²¹i 'ido xiiala mo tyu² Dios to² tsá². Joon gaun'láai² tsatsaa¹³.

12 Ningóo¹ nicalóo²xu. Joon gangatyéen¹in tsá² tya' Jesús. Joon gasii²¹i 'ido:

—I² júu³ tsá² 'e cwotyaliin² 'ii²¹xu 'woo²¹o. Joongi tsa'naa²¹xu 'e dø¹ø 'e li tyan' no tsu² 'e li toon²¹²on' lo jo 'ee sá² coonti.

13 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Cwoo¹³xu 'naa' 'ino 'e dø¹ø.

Joon gajin² tsá² tya'a do:

—Jo 'ee sá² coonti. Lií²mo jiin¹³ 'ñá² 'iñi¹ joongi gá¹mo joo²¹ taai² jmü²¹. Joon xiiala li² laa²¹na'a 'e dø¹¹ jileei²¹ 'in tsá² lo.

14 Tsu² tii² la coon²¹ 'ñá² mil 'in tsá² do. Joon gajin² Jesús gasii²¹i tsá² tya'a:

—Sii¹³ tsá² cwocwaa¹ ti' coon²¹ 'iin¹³ ca'no¹³ cíein¹³.

15 La joon gajmaa¹a. Gacwó² jilee²¹mo.

16 Joon gason¹ Jesús ji 'ñá² 'iñi¹ do coon¹³ 'in gáí¹ joo²¹ taai² jmü²¹ do. Joon gajøø² fu ya' fu uncwii²¹. Joon gacwo²o 'maai¹³ Dios tya' 'e dø¹ø do. Joon mo ngayuui¹³ gajmaa¹ 'no³ joon gacwo²o tsá² tya'a 'e jmaa¹a jmai²xu jee²¹² tsá² do.

17 Jilee²¹mo tsá² gagøø²¹ø ce ganeei¹³ tyá²-tsi. Joon mo ngayuui¹³ joon jilaa²¹ 'no³ 'e gasáí¹ garøø²mogi dyatun¹ motó²gi.

Jmaa¹ Tü³ júu³ 'e Jesús lii¹ Cristo

18 Coon²¹ jmü²¹² mo gafaa²¹a Jesús júu³ tyá² coon²¹ li yaa-i joon téen²mo tsá² tya'a coon¹³on. Joon gaunngii¹ Jesús:

—¿'In jna jin² tsá²?

19 Idogi gañii¹, jin²in:

—'Inlñii¹³ tsá² jin²in 'e 'nu-u Wó³ saai¹ tsá² jmü²¹. 'Inlñii¹³gi tsá² jin² in 'e 'nu-u Elías. Pe 'inlñii¹³ jin²in 'e 'nu-u jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyá² calií 'in nigajiin¹ tún¹.

20 Joon gaunngii¹i tún¹ Jesús:

—¿'Naa' gii', 'ee fó²oo' 'in jna?

Joon gañii¹ Tü³ do jin²in:

—'Nu-u Cristo Jóon¹ Dios.

Jesús jmoo¹o júu³ xiiala mi júun²in

21 Pe Jesús lii¹ ga'ii¹ júu³ joongi gauntsaa¹²i 'e jo 'in sii²¹ tsá² tya'a 'elo ce jiin¹³ jaain²¹.

22 Joon gajin²in:

—'In Tsá² Ruu²¹mo tsá² noogi ini² wúu¹ lii¹. Joongi jo 'ii²¹ tsacøø¹³ 'ii. Caan²¹mo coon¹³ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ ti²o² tya' ley jjaan²¹in injna²mo 'i. Pe mo ti 'ni¹ jmü²¹² ijmáa¹a jiin¹o tún¹.

23 Mo ngayuui¹³ joon gasii²¹i jileei²¹:

—Wana 'in 'iin²¹²in jó¹ coon¹³ jna cwojmaa¹a 'iin²-tsi jilaa²¹ 'e 'oo¹o. 'Ná²-a cwotyaaan¹an crúu¹³ tya'a la coon²¹ jmü²¹² joon cwojaa¹ coon¹³ jna.

24 Tsu² jileei²¹ 'in 'iin²¹²in láí¹ yaai icaa²¹mo fu juncwii²¹ tya' tya'a. Pe jileei²¹ 'in caai²¹ fu juncwii²¹ tya' 'wii²¹² tyiia 'in tiin¹³mo 'ii.

25 Jo 'ee to² 'ii³ tya' tsá² wa'a 'e galí² tya'a la tðø² fu juncwii²¹ joon caa²¹mo fu juncwii²¹ tya'a 'ña'a.

26 Tsu wana 'in ga'aa¹ fa'ii²¹ wii²¹² tyiia coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya' xiiala mo tyu² Dios to² la joon jon jna, 'in Ruu²¹na Tsá², ni 'aa²¹oo fa'ii²¹ 'wii²¹² tya'a mi yi³aa lawa Røøi¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' coon¹³ jileei²¹ 'in angeles tya'a.

27 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'inlñii¹³ jee²¹² 'in téein² lo nano jo ijuun²in nu'gi la jo mo gatyu² Dios to² tsá².

Unsüi² Jesús la lii¹i

28 Mo gati² jñá² jmü²¹² 'e gafaa²¹ Jesús 'elo joon gasoo¹o coon²¹ moo²¹ 'e tafaa¹²a júu³ tyá². Ngoo²¹-o coon¹³ Tü³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³.

29 Joon la 'ii²¹² faa²¹ Jesús júu³ tyá² la tøøi² níi¹ coonti coon²¹ galisí² mo la 'ii¹. Joongi siin¹³ in gali taa²¹ jii¹ lii¹.

30 Joon gajnéi¹ gáí¹ tsañuu¹ co' li siin¹² in. Gajná² joo²¹ la 'ui li siin¹³ in. Jaain²¹ sii²¹ Moisés, jaain²¹ gi sii²¹ Elías.

31 Téein² coon¹³ Jesús sii¹ xiiala mi jóon² in. 'E ná² nii²¹ wúu¹ fu Jerusalén.

32 Líi¹ jalicwuu¹ Tú³ coon¹³ 'in tsá² catyaaí² gi do. Pe jo gacwuu²¹. Joon ganii²¹ o jilaa²¹ 'e 'ya² gi tya¹ Jesús. Joon ganii²¹ in ji gáí¹ tsañuu¹ do 'in téein² coon¹³ on.

33 Mo gangalín² 'in tsá² do co' li siin¹² Jesús joon gajin² Tú³ do:

—Tifo², líi¹ tyá² 'e toon²¹ o'on lo! Jmoo²¹ o'o 'ni¹ ná¹ lo; coon²¹ ná² u coongi tya¹ Moisés coongi tya¹ Elías.

Pe Tú³ do coonti jo níi¹ jilaa²¹ 'e faa²¹ a.

34 La 'ii²¹² faa²¹ a do-o gajó² coon²¹ jni¹ 'e gaciin¹³ in. Joon gafoo¹ mo mo gatái² jee²¹² jni¹ do.

35 Joon ganuu¹ coon²¹ júu³ jee²¹² jni¹ do 'e gajin² 'elo:

—Yuu²¹ tyiia 'in 'iin²¹² na lo. Nuú² júu³ tya'a.

36 Mo ngayuu¹³ gafaa²¹ a 'e júu³ do joon ganii² mo jii¹³ 'ña'a Jesús. Jo 'ee gajin² in coonti jon'gi gasii²¹ tsá² ce jilaa²¹ 'e ni-gani².

Gaun'láai² Jesús jaain²¹ simii²¹ 'in 'yuu¹ 'in 'lii¹³ alma tya'a

37 Mo gajná² jmii²¹² do coon²¹ gajgáa¹ 'e mo²¹ do joon líi¹ fúu¹ tsá² ngaunjiin²¹ in Jesús.

38 Joon jaain²¹ tsañuu¹ 'in ngó¹ jee²¹² tsá² do gasii²¹ coon²¹ júu³ tá² lí¹, jin¹³ in:

—Tifo², jmaa² a feeli¹ 'o'o jøøi²¹² du' yuu²¹ tyiia lo tsu camuui¹³ 'in no seein²¹ tyiia.

39 'Yuu¹ jaain²¹ espíritu gó² 'e jmoo¹ 'e 'oo¹ o joongi joon²¹ in níi¹ i. Joongi 'yee²¹ jon¹ moo² oo² o. Joongi 'e² wúu¹. Jo 'iin²¹² in taa¹ i.

40 Nigami³ oo tyani tsá² tyi¹ 'e tyii² mo 'in 'lii¹³ 'yuu alma tya'a pe jo mo gali² i.

41 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² fúu¹ do:

—i tsá² 'in jo tsáai¹ tsi 'naa! Jiin¹³ 'e gó² øøi²¹ 'oo'. Jo níi¹ lii²¹ 'e ná² a 'e siin¹³ na coon¹³ 'naa' joongi jmáa³ a taa²¹ a 'wii²¹² tyii¹.

Joon jin² Jesús sii²¹ i jmii²¹ xuui²¹² do:

—Nijee¹ du' yuu²¹ tyi¹ fu lo.

42 Pe mo gangatyéen¹ 'in simii²¹ do 'in espíritu gó² do gapíin² 'ii ní wó². Gajmaa¹ a 'e gajooin²¹ níi¹ i 'ido tún¹. Pe Jesús gatyú² to² 'in espíritu do wa'a cwo¹ i. Joon gaun'láa² mo 'in simii²¹ do. Joon gajaan¹ mo 'ido jmii²¹.

43 Jilee²¹ mo tsá² ganga'goo²¹ tsi jilaa²¹ 'e jmii²¹² cii¹³ Dios jmaa¹ a.

Jmoo¹ Jesús júu² xiiala mi júun² in

La 'ii²¹² jmoo¹ o tsa'goo²¹ tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ Jesús joon gasii²¹ i Jesús tsá² tya'a:

44 —Nuú² duu' coon²¹ tún² 'elo. Joon jo cwa'iin¹³ 'oo'. Jna-a 'e Ruu²¹ na Tsá². Pe 'ná² a ijaain²¹ tsá² jna ja'cwo²¹ tsá².

45 Pe tsá² tya¹ Jesús do jo ga'øøi²¹ tsi jilaa²¹ 'e sii²¹ i; ii tsu jo mo galisá² 'ii²¹ wa'a 'øøi²¹ tsi. Joon 'goo²¹ o wa'a mii²¹ i Jesús wa 'e nijin² in la li 'e najin² in.

'E² e Jesús tsá² 'iin 'in tyiin¹³ gi ni fu

46 Jee²¹ tsá² tya'a galáa² 'wii²¹² jo cwo² o júu³ ruu²¹ i; 'iin jee²¹² 'ii 'in tyiin¹³ gi.

47 Pe Jesús galii³ o jilaa²¹ 'e 'i¹ tsi 'ido. Joon gasaan¹² in jaain²¹ xuui²¹² joon gasiin²¹ in jee²¹² 'ii.

48 Joon gasii²¹ i 'ido:

—Jilee²¹ 'in 'ii²¹ 'in xuui²¹² lo coon¹³ 'e sii²¹ jna 'ii²¹ mo jon jna. Joon jilee²¹ 'in 'ii²¹ jna 'ii²¹ mo jon 'in gasii²¹ in jna. Jilee²¹ 'in 'woi¹ gi jee²¹² 'naa' 'ii 'in tyiin¹³ gi la jee²¹² jilee²¹.

'In jo jmoo¹ 'e gó² tyi' 'ii 'in tyú¹ coon¹³ jna'

49 Joon gajin² Wó³ gasii²¹ i Jesús:

—Tifo², nigajøø²¹ øø jaain²¹ 'in ngí¹ to² 'wooi¹ espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ na. Joon gauntsaa¹³ moo² o tsu jo ngii¹ coon¹³ jna.

50 Joon gajin² Jesús gasii²¹ i 'ido:

—Jo untsaa¹³ 'naa' tsu jilee²¹ 'in jo jmoo¹ o 'e gó² tyi' 'ii 'in uncaain²¹ coon¹³ jna'.

Jiin² mo Jesús Jacobo coon¹³ Wó³

51 Mo gatí² li tsei² Jesús fu ñafú² ga'ii²¹ o fu¹ tsáa¹ a fu Jerusalén tá² a taain² tsi.

52 Joon gasii¹ in tsá² tya'a nifugi. Joon ngalín² coon²¹ fuu²¹ 'e náa¹ co' Samaria gamii¹ li ján².

53 Pe tsá² seein²¹ Samaria do jo ga'ii²¹ i Jesús tsu galii³ o 'e tsáa¹ 'ido fu Jerusalén.

54 Mo ganii² tsá² tya'a Jacobo coon¹³ Wó³ 'elo joon gasii²¹ i:

—Ña'ñu¹ u, zja 'iin²¹² u'un wa'a siin²¹ na'a júu³ 'e xii¹ a goon²¹ po³ jé² fu yu¹ fu juncwii² tya'a? Joon ityee²¹ mo coon²¹ tyi¹ jilee²¹ 'in tsá² no la gajmaa¹ a jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² cali¹ 'in sii²¹ Elías.

55 Joon gajøøi² Jesús 'ii joon gajin² in:

—Naa'a jo ñí² ii' coonti xiiala líi¹ i espíritu jee¹³ 'naa'.

56 Jna-a, 'in Ruu²¹ na Tsá², jo góo³ oo wa'a 'e 'iin²¹² na fu juncwii²¹ tya' tsá² xali¹ i jmáa³ aa tiin¹³ mo tsá².

Joon gangalín² coon fuu²¹ pi³ li xii¹ a.

'Ee 'ná² jmaa¹ a wa'a 'iin²¹² tsá² ngí¹ coon¹³ Jesús

57 Mo gangalín² fu¹ táai² jaain²¹ tsañuu¹ nijin² gasii²¹ i Jesús:

—'iin²¹² na níi¹ coon¹³ 'na doñixii¹ a cwo² o.

58 Joon gañii¹ Jesús:

—Jileei²¹ cwii¹ sá² tóo²-o tsa¹ xá² joongi
jileei²¹gi ton¹ sá² sá²-i pe jna-a Ruu²¹na Tsá²
jo 'óo³oo xiia¹ li cwuu²¹na.

59 Joon gajin² Jesús gasii²¹; jaain²¹gi:

—Na¹ coon¹³ jna.

Pe 'idogi gajin²in:

—Cwo³du'u cata ni³ii jéei¹ ni'áai¹duu
ñu³uu.

60 Joon gajin² Jesús:

—Já¹du' cwo³aa¹ 'in jo tsáai¹-tsi jna 'in
'li²¹ do. Pe 'nu-u cwoo²du'u, cwocwo²o júu³
tyá² tya' xiiala mi tyu² Dios to² tsá².

61 'In xeei²¹gi gajin²in:

—Ñá¹ñu¹'u 'iin²¹na ni³ii coon¹³ 'nu pe jéei¹
cwoo²du'u ni¹'i³ii júu³ tsá² néei¹ inuu tyiaa.

62 Pe Jesús gajin²in:

—Tsu lawa jaain²¹ tsá² 'in galáa² 'wii²¹
nú²un júu³ tya' Dios pe jo gacón² cwáain¹
coon²¹ tún². Jo tii² 'ii²¹ Dios 'ii li tyu² Dios
to².

10

*Sii¹in Jesús setenta tsá² 'e tsacwo¹ júu³
tyá²*

1 Mo ngayuu¹³ jilaa²¹ 'elo joon gatyiin¹²
Jesús coon²¹gi setenta tsá² tún¹. Joon gasii¹in
ti¹ gá¹ ti¹ gá¹ tyani¹ 'e tsacwo¹ júu³ tyá² la
caain²¹ fuu²¹ li ná² tsáa¹a.

2 Joon gasii²¹;

—'E la ja²mo, líi¹ fúu¹ tsá² seein²¹ 'in ná²gi
nú² júu³ 'e 'iin²¹mo Dios tsá². Pe xu tsá²
seein²¹ 'e li² tsalín² tsajmáa² júu³. 'Wii¹³
joon mi²hi tyani Dios 'in 'iin²¹in tsá² wa'a
sín¹gi tsá² 'in cwó¹gi 'e júu³ lo.

3 Cwolin²naa'. Tyán²aan¹ cwáain¹ tsu sá³na
'naa' lawa joo'saa²¹ yuun²¹ jee²¹ 'yiaa¹ tsi-
inu²¹.

4 Jo 'ee cón²oon¹ jon¹ mora² jon'gi tuloo²¹
taa¹³ cuu² jon'gi mi¹³hi'. Joon jo un'ii²¹
yaanaa' foo¹³naa' tsá² tya' i fu¹.

5 Mi cwotaa²¹naa' tsi inuu jée¹ foo²¹oo'
'in tsá² do: "Mii²¹ 'i tyani Dios 'e uncwaa³
inu¹⁰."

6 Wana 'in tsá² do røø²¹ 'ii²¹ tya'a i'ii²¹mo
coon²¹ 'e tyá² la li 'e nuu¹. Wana jo la joon jo
tíi² 'e júu³ tyá² do.

7 Do-o jóon¹³oo', dogi jon cøøø¹ joongi
'úu²u' jilaa²¹ 'e cwoo¹ 'naa' tsu jileei²¹ tsá²
'in jmo¹o to² tii²mo 'e 'uun²¹un dø¹ø. Jo
ngi²hi' la tyi¹ ná¹.

8 Wana xiia¹ fu li gatyalin²naa' 'ii²¹ tsá²
'naa' cøøø¹ jilaa²¹ 'e cwoo²o 'naa'.

9 Un'láa²naa' tsatsaa¹³ 'in seein²¹ do. Joon
sii¹³ii': "Tya'an nijó¹ 'e tyu² Dios to² 'naa'."

10 Pe wana gatyalin²naa' coon²¹ fuu²¹ li jo
'ii²¹ tsá² 'naa' cwo³woo²¹naa' tya' i fu¹ joon
fóo¹³oo' la lo:

11 "Cagi 'laa²¹ sá² góo²oo' lo 'e taa¹³ mi²¹ 'i
xuu²u' lo lawa coon²¹ li² 'e jmo²¹o' o' tya' 'e

gó² tyii'. Pe cwoliñi² 'ii' 'áa¹mo nijatyéen¹ 'in 'e
tyu² Dios to² 'naa'."

12 'E la ja²mo fuu²¹uu 'naa' —jin² Jesús—,
mi 'iin² fu juncwii²¹ líi¹gi wúu¹ in² 'in tsá²
seein²¹ fuu²¹ do lagí tya' tsá² seein²¹ fuu²¹
Sodoma.

Tsá² néei¹ fuu²¹ 'e jo nuu¹³

13 'Fuu²¹uu 'naa' tsá² néei¹ Corazin.
Fuu²¹uu 'naa' jon tsá² néei¹ Betsaida. Wa'a
la caain²¹ fuu²¹ Tiro coon¹³ Sidón wa galí²
coon²¹ milagro 'e nigalí²jee²¹ 'naa' ca la mo
jéei¹ la mo 'iin²¹in unsii² 'e 'i¹-tsi. Joongi
'e tyii¹ coon²¹ mi² lí¹ tyiaa²¹ joon ga²hi² fò²
mootyí¹ i lawa coon²¹ li² 'e gajo²o-tsi.

14 Pe mi 'iin²in fu juncwii²¹ 'naa²¹a líi¹
wúu¹gi móo³naa' lagi 'in tsá² néei¹ Tiro
coon¹³ Sidón.

15 Joongi 'naa'a 'in néei¹ Capernaum, ¿ti
líi²naa' isaa²¹ 'naa' fu 'ñu¹fú²? Xujoon
ixaa²¹moo' fu li 'ii²¹.

16 Jileei²¹ 'in nuu¹u júu³ tyii' —jin² Jesús
sii²¹ tsá² tya'a—, nuu¹o jon júu³ tyiaa.
Jileei²¹ 'in jo 'ii¹² 'naa' la joon jon jo 'ii¹ jna.
'In jo 'ii¹³ jna la joon jon jo 'ii¹ 'in gasii¹in
jna.

Joon mi yuui¹³ gajin² Jesús 'elo gan-
galín²mo tsá² tya'a do.

Gacwolin²mo tsá² 'in gasii¹in Jesús

17 Joon gacwolin²mo 'in setenta tsá² do
jløø¹³mo jin²in:

—Na¹ñu¹'u, cagi espíritu gó² galinuu¹³o to²
tyuu¹³ jna'a coon¹³ 'e sii²¹ nuu.

18 Joon gajin² Jesús:

—Jo²o. Gamóo³oo xiiala mo gatøø²¹ Sa-
tanás fu ya' fu juncwii²¹ lawa coon²¹ ji²
cwaain²¹ ñá².

19 Jna gacwo²oo 'naa' 'ii²¹ 'e 'øø¹³øø¹
moo'woo²¹ mi²¹ coon¹³ ticún³ joongi
ilii²¹oo' jilaa²¹ wa' pi³ tya' tsá² 'lii¹³. Joon
jo tí² 'nii²¹ tyii'.

20 Mo tyá²uu to² 'in wó¹ 'in líi¹³ taai²
alma tya'a tsá² joon 'woo²¹mo jon pe jo
jmaa²aa' jløø¹³naa' 'wii¹³ joon, pe jmáa²aa'
jløø¹³naa' tsu 'wii¹³ nigatyii¹³mo Dios 'naa' 'e
cwolin²naa' ñu¹fú².

Jløø¹³mo Jesús

21 La tsifu joon gajmaa¹ 'in Esíritu Tyá² tya'
Dios galijløø¹³mo Jesús. Joon gajin²in:

—Cwóo³oo 'maai¹³ Ñá¹ñu¹'u'. 'Nu-u fii²¹ ni
'wó² joongi fu juncwii²¹. Cwóo³oo 'maai¹³
tsu niga²máa²o' jilaa²¹ júu³ tyi¹ 'e jo ñi²
tsá² jmii¹-tsi coon¹³ 'in tsá² 'øø¹tsi. Joon
niga²ee¹²o' tyani tsá² 'woi¹ 'in líi¹ la líi¹
xuu¹² 'in jo mo gauntsáa¹. Tsa la joon
Ñá¹ñu¹'u nigali¹in²¹mo'o.

22 'Nu²oo nigacwo²o jna jilaa²¹. Ce jiin¹³
jaain²¹ tsá² jo lí² licwii¹in Jóon¹ Dios jiin¹³
'ña'a Dios Jmii²¹ cwii¹in 'ii. La joongi jon ce

jiin¹³ jaain²¹ jo lí² licwii¹ in Dios Jmü²¹ jiin¹³ 'ña'a Joon¹ on licwii¹ in 'i coon¹³ jileei²¹ 'in 'iin²¹² in 'in Joon¹-o 'e licwii¹ in 'ii.

²³ Joon gajóø² Jesús tsá² tya'a. Joon jin² in gasii²¹ 'ido:

—Jløø³ mo ce jileei²¹ 'in jóø² jilaa²¹ coon¹³ unnú¹ 'i 'e jóø² 'naa'.

²⁴ Tsü 'ela ja² mo fuu²¹² uu 'naa', líi¹ fúui¹ tsá² 'in gacwo¹ jüü³ tyú² calii coon¹³ jileei²¹ róøi¹³ nigali¹ iin²¹² in jóø² jilaa²¹ 'e jóø² 'naa' nano. Pe jo gangoo¹ o. Nigali¹ iin²¹² in núu² un ce jilaa²¹ 'e núu² uu' nano. Pe jo ganúu² un.

Lawa jaain²¹ tsá² Samaria

²⁵ Joon garoon¹ jaain²¹ tifo² tya' ley. Joon gangasii¹² i Jesús. 'In²¹² in jóø² do xiiala líi¹ Jesús. Joon gaunngii¹ i:

—Tifo², ¿'ee 'ná¹ jmáa³ aa itiin¹³ na fu juncwii²¹ tyiia?

²⁶ Joon gañii¹ Jesús:

—¿'Ee to² tyu² ni jí² tya' ley? ¿Xiiala gafaa¹² a 'e ley do líi² u?

²⁷ Joon gañii¹ 'in tifo² tya' ley do:

—“Cwoli¹ née¹ mo'o Nã¹ ñu¹ u' Dios tyi'i la tóøi² alma tyi'i, joongi coon¹³ la tóøi² 'waa²¹ pí² tyi'i, joongi coon¹³ la tóøi² 'e 'i¹-o'o. Joongi cwoli¹ née¹ mo'o tsagoo²¹ o lawa¹ a woo² o'o”—jin² tifo² tya' ley do.

²⁸ Joon gajin² Jesús:

—Tyú² u nigafaa¹³ a. Wana gajmaa¹³ a jilaa²¹ 'elo tiin¹³ mo'o.

²⁹ Pe 'in tifo² tya' ley do 'iin²¹² in untyú¹ mo 'ña'a joon gajin² in gasii²¹ i Jesús:

—¿'iin tsagoo³ oo?

³⁰ Joon gajin² Jesús:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajgáa¹ i fu¹ tya'i fu Jerusalén 'e tsáa¹ a fu Jericó. Joon gasain² 'uun²¹ 'ii. Joon ga'uun²¹ o ce jilaa²¹ a cagi sin¹³ in. Joongi gajmee²¹ i lili¹ coon²¹ xuu¹ jo gajnga² mo.

³¹ La coon²¹ jo ngaa²¹ mo joon jaain²¹ untsá² gajgáa¹ 'e fu¹ do-o jon. Pe mo gani² 'ido li' ti' gangii¹ i.

³² La joon jon jaain²¹ gi tsá² levita gangii¹ i fu do. Joongi coon²¹ tsáa¹ joon gangii¹ i mo gani² i.

³³ Pe jaain²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in seein²¹ Samaria 'in gangii¹ i fu do-o jon. Joon mo gani² 'ido joon fúu² galii¹ i.

³⁴ Joon gangatyéén¹ li ráain² 'in tsañuu¹ do. Joon gajmaa¹ o mi¹ li sicwuu²¹ tya' 'ido. Gasuun²¹ aceite coon¹³ vino. Joon gapaa²¹ a 'mi² li sicwuu²¹ tya' 'ido. Joon gatyéé¹ mo 'ido bu³ tya'a. Joon gangajéé¹ 'ido coon²¹ li cwó¹ ján². Joon ga'aa¹ i.

³⁵ Mo gajná² jmü²¹² do itsei² 'in tsá² do joon gatyii²¹ xü¹ cuu² gacwo² o fii²¹² 'e 'nú¹ do. Joon gasii²¹ 'ido: “Jóø² 'in tsañuu¹ no. Jóø² du' joon wana ga'íin¹ gi¹ cuu² no icii³ oo tyi'i mi li gaa¹³ na.”

³⁶ Joon gajin² Jesús gasii²¹ i 'in tifo³ tya' ley do:

—¿'iin líi² u jee²¹² 'in gaai²¹ do galii¹ i lawa jaain²¹ tsagoo¹ o 'in tsañuu¹ 'in gajmee²¹ 'uun²¹ do? —jin² Jesús.

³⁷ Joon gajin² tifo² tya' ley do:

—'In tsá² coon²¹ fuu²¹ do 'in fúu² galii¹ 'in tsá² sicwuu²¹ do.

Joon gajin² Jesús gasii²¹ 'ido:

—Ngi², cwajmáa² ce ti² la joon.

Jesús tyin¹³ in tya' Marta coon¹³ María

³⁸ Joon ngoo²¹² Jesús la fu¹ 'yúu² i. Joon gatyii¹ a coon²¹ fuu²¹. Joon do-o jaain²¹ tsam² sii²¹ Marta gatóø¹ fu tya'a.

³⁹ Joon Marta do seein²¹ jaain²¹ ruu²¹ i sii²¹ María. Joon 'ido-o gacwoo²¹ wii²¹² tii² Jesús 'e 'iin²¹² in núu² jilaa²¹ 'e jin² Jesús.

⁴⁰ Pe Marta do líi¹ cwo²-tsi coon¹³ jilaa²¹ to² jmoo¹ o. Joon gangatyéén¹³ li tyiin¹ Jesús joon gasii²¹ i:

—Nã¹ ñu¹ u', ¿ti jo cu² xu¹-o'o coonti 'in ruu²¹ na no coonti tuui¹ jna 'ñii¹ a coon¹³ jilaa²¹ to² jmoo³ oo? Sii¹³ i cwouncoon¹³ xu¹ jna.

⁴¹ Joon gañii¹ Jesús:

—Marta, ¿'ee li' cu²-o'o coon¹³ jilaa²¹ to² 'e jmoo²¹ o?

⁴² Pe coon²¹ 'e sá² 'e tyiin² gi. María lo nigatyii¹³ o coon²¹ 'e tyú² gi. Joon ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwooi²¹ tyi² tya'a.

11

'E² e Jesús tsá² tya'a xiiala faa²¹ tsá² júu³ tyú²

¹ Cafu mo gali² gafaa²¹ Jesús júu³ tyú² joon mo ngayuu¹³ gafaa²¹ a joon jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a gasii²¹ i Jesús:

—Nã¹ ñu¹ u', 'e² e jna'a xiiala faa¹³ a júu³ tyú² la ga'e² Wó³ tsá² tya'a.

² Joon gajin² Jesús:

—Mi fó² oo' júu³ tyú² tyii¹ fá² aa' la lo:

Nã¹ ñu¹ u' tyin¹ u'un ñu¹ fú² tyi'i. Jiin¹³ 'nu¹ 'in tyú¹ i la jee²¹² jileei²¹ 'in seein²¹.

Tyuu²¹ to² jna'a.

Fu ñu¹ fú² jilaa²¹ ilí² jiin¹³ la 'iin²¹² u'un.

Jmáa² jon ni cwo¹³ juncwii²¹.

³ Cwo³ o jna'a 'e liin¹ 'e tyée³ e' e jmü²¹² no.

⁴ Joon 'iin¹ u'un tsaá² tyii¹ tsa la joon jon jna'a 'iin² moo¹ o tsaá² tya' jileei²¹ 'in gajmaa¹ a 'e gó² tyii¹ i.

Un'øø¹ u'u jna'a 'e jo 'naa¹³ a' a tsaá².

⁵ Gajin² in jon Jesús gasii²¹ 'ido:

—Jmoo¹³ du' cwaain¹ lawa jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in 'aa¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³. Joon la 'woo¹ tyiia² nãu¹ ngóo¹-o fu tya' 'ido. Joon gasii²¹ 'ido: “Jmáa² fee¹-o'o, tyi³ ta'a 'ni¹ 'iñi¹ ná² aa.”

6 Tsu jaain²¹ tsá² seen²¹ na tyá² coon¹³ sá² coon²¹ li jaa¹²ⁱ. Joon gacwaa¹²ⁱ fu tyiia joon jo 'ee' óo^{3oo} coonti wa'a 'e cwo^{3oo}."

7 Joon 'in dogi gajin²¹ in ca ti tsi inuu li raain²¹. "Jo untyí^{2u} jna tsu sijni¹ 'nú^{3uu}. Joongi yáun²¹ tyiia tee^{13mo} coon¹³ jna cwuu^{21mo} ni coo^{mó2}. Jo lí² raan²¹ na wa'a 'e lí² cwo^{3oo} 'nu coonti."

8 'E la ja^{2mo} fo^{3oo} —jin² Jesús— fin¹³ jo roon^{1on} 'e cwo^{2o} 'ido tsu 'wii¹³ tsá² seen²¹ tyá² coon^{13on} do lí² roon^{1on} cwo^{2xu} 'ido la coon²¹ 'e jo untyí^{2gi} 'ido 'ii. Joon cwo^{1o} 'o jii¹³ 'e 'ná^{1xu}.

9 'E la joon fuu^{21u} 'naa', mí^{2h} tyani Dios tsu joon cwo^{2o} 'naa'. 'Nee^{13naa} tsu joon tyee^{21mo}. Pó^{2oo} 'ooca ná⁴ tsu joon inaa^{21o}.

10 Tsu jileei²¹ 'in mí¹ 'ii^{21mo}. Joongi jileei²¹ 'in 'noo² tyiia^{13o}. Joongi jileei²¹ 'in pó² 'ooca ná⁴ naa^{21o} tyá¹ 'i.

11 'Jmoo² joo² jaain²¹ 'naa' líi^{1naa} 'naa' tsacó¹³, ζti cwó^{2oo} 'yáun²¹ tyii' coon²¹ cuun²¹² wa mo gamí⁴; 'íni^{1?} ζTi cwo^{13naa} 'naa' jaain²¹ mí²¹ wa mo mó¹ⁱ joo²¹ taai² jmí²¹,

12 owa cwo^{13naa} 'ee jaain²¹ ticún³ wa mo gamí⁴ coon²¹ mootú^{2?}

13 Pe wana 'naa', 'in jo tyú^{1naa} cwó^{2oo} 'yáun² tyii' 'e tyá² xiati líi^{1gi} icwo^{2o} 'Ná' 'na' 'u' tyiín¹ 'ná' fu² 'in Espíritu Tyá² tyá'a tyá' jileei²¹ 'in mí¹.

Cwo² tsá² tsaa² Jesús 'e coon¹³ 'ii²¹ tyá' 'in líi¹³ jmo^{1o}

14 Seen²¹ jaain²¹ tsá² 'in ga¹² 'in 'líi¹³ alma tyá'a. Joon jo cwo¹ faa²¹ 'ido. Mo gatyí¹ Jesús 'in 'líi¹³ 'yuui alma tyá'a galí²⁻ⁱ faa^{21o}. Joon líi¹ ganga'goo²¹ -tsi tsá² 'elo.

15 Pe 'in líi^{13gi} gajin²¹ in:

—'In tsañuu¹ lo 'wooi¹ 'in 'líi¹³ coon¹³ 'ii²¹ tyá' Beelzebú 'in tyá² to² 'ii.

16 'In xeei^{21gi} gali'in²¹² in coon²¹ du cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús joon gamí⁴ coon²¹ milagro.

17 Pe níi¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do. Joon gasii²¹ 'ii:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ 'e tún² 'ii¹³ líi² joon tí¹ jee²¹² yaa-i. 'E fuu²¹ do jo taa^{21a}. Joon wana tíi¹ tsá² la 'oo²¹ ruu²¹ tsi inuu jo taa^{21a}.

18 ζXiiala líi² tyá² Satanás to² wa'a téen¹ 'in jii¹³ la 'ná'a? Pe 'naa' fó^{2oo} 'e 'wó^{3na} 'in 'líi¹³ coon¹³ 'ii²¹ tyá' Beelzebú.

19 Wana jmáa^{3aa} la joon, ζiin coon²¹ cwo¹ 'ii²¹ tsagoo^{2oo} wa'a 'wooi¹ 'ido 'in 'líi¹³ taai² alma tyá' tsá²? Coon¹³ to² 'e jmo¹ 'ii-o cwolií¹ tsá² 'e lí¹ chí¹² fó^{2oo}.

20 Coon¹³ 'ii²¹ tyá' Dios 'wó^{3na} espíritu gó² —jin² Jesús—, joon coon¹³ 'e joon 'ó¹-tsi tsá² 'e nigacwa¹ 'ii²¹ tyá' Dios jee²¹² 'naa'.

21 'Lawa jaain²¹ tsañuu¹ pí²-tsi joongi 'oo^{1o} ní³ wa'a un'ó¹ 'ná'a joon jó^{1o} tyá'a. Jilaa²¹ 'e si'mó¹ tyá'a jo lí² coon¹ tsá² coonti.

22 Pe wana tyiia¹ jaain²¹ 'in pí^{2gi}-tsi lagi 'ii joon líi¹ⁱ 'ii. Joon 'woo²¹-o jilaa²¹ ní³ tyá'a 'e gajmaa¹ 'e jo cu²-tsi. Joon gajmaa¹ mai^{2xu} ce jilaa²¹ 'e ga'wo^{2o} tyá' 'ido.

23 'Jileei²¹ 'in jo faa²¹ tyá² tyiia 'laa^{21a} faa^{21a} tyiia. Joongi jileei²¹ 'in jo jéei¹ tsá² 'e uncaain²¹ coon¹³ jna jmaa^{1a} 'e 'eei¹ tsá² jna.

'E¹³ Jesús tsá² xiala líi² espíritu gó²

24 Faa^{21gi} Jesús jin²¹ in:

—Mo cwo¹ⁱ espíritu gó² tyá' tsá² ngi^{1o} la caain²¹ cwo¹³ tyáun²¹ 'noo^{21o} lí ján'. Joon mo jo tyii^{1a} joon 'i¹-tsi: "Nii¹³ mo fu tyiia lí gajú^{3uu}."

25 Mo gatyee¹²ⁱ joon ní² 'in 'in tsañuu¹ do lawa coon²¹ 'ná¹ 'e líi² joongi sii¹ⁱ tyá².

26 Joon tsaa^{21o} tsate^{2e} dyá^{1gi} espíritu 'in 'líi^{13gi}. Joon jilee^{21mo} itsataa²ⁱ tyá' 'in tsañuu¹ do. Joon líi¹ galigoo^{21gi} seen²¹ 'in tsañuu¹ nano lagi mo jéei¹.

'E jló^{3mo} la jai¹²

27 La 'ii²¹² siin¹² Jesús faa^{21a} 'elo jaain²¹ tsam¹² jee²¹² 'in tsá² do ga'oo^{1o} jin²¹ in:

—líi¹ tyú¹-i 'in ningatyéin¹ 'nu joongi 'in gacwo¹ tuu²¹ cu² 'ul

28 Jesús-gi gajin²¹ in:

—jPe líi^{1gi} tyú¹ 'in ganú² joongi nuu^{13o} jú³ tyá' Dios!

Tsá² gó² mí⁴ coon²¹ milagro

29 La 'ii²¹² joon líi¹ ngafúu¹ tsá² la cu² lí¹ lí siin¹² Jesús joon galáa² Jesús 'wii²¹² gafaa^{21a} sii²¹ⁱ 'ido:

—Tsá² gó² 'in seen²¹ nano mí⁴ coon²¹ lí² milagro. Pe jii¹³ coon²¹ lí² ilisá² tyá' 'in tsá² no jii¹³ la lí² gacwo¹ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ jú³ tyá² cali¹ sii²¹ Jonás.

30 Lawa Jonás, 'ii jaain²¹ lawa coon²¹ lí² 'e galí² tyá' tsá² seen²¹ Nínive. La joongi jna 'in Ruu^{21na} Tsá², jna-a lawa coon²¹ lí² tyá' tsá² seen²¹ nano.

31 Mi 'iin² fu juncwii² lí² 'ii²¹ tyá' tsá² seen²¹ nano jaain²¹ 'in tyá² to² coon²¹ fuu²¹ ná¹ lí¹ cwo²¹ tooin²¹² lí¹ yuui² ní¹ niroon²¹ nijmáa^{1a} 'ii²¹ tyá'a tsu 'ii gajó² lí wiingi ni cwo¹³ fu juncwii²¹ 'e januu² du jilaa²¹ 'e jmí¹-tsi Salomón. Joon 'elo seen^{21mo} jaain²¹ 'in feei^{1gi} lagi Salomón.

32 Jileei²¹ tsá² seen²¹ fuu²¹ Nínive do mí 'iin² fu juncwii²¹ niroon²¹ mí jmáa¹ Dios 'ii²¹ tyá' tsá² seen²¹ nano. Joon icwo¹ tsaa² tyá'a. Tsu tsá² seen²¹ Nínive do gaunsii^{21mo} 'e 'i¹-tsi mo ga¹² Jonás do jú³ tyá² tyá' Dios. Joon nano lo-o seen²¹ jaain²¹ 'in tyú^{1gi} lagi Jonás.

Jí² coo²¹ tyá' tsá²

33 'Ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in dyi² coon²¹ jí² joon sii²¹i coon²¹ li 'uuiin²¹ jon'gi nu' coon²¹ cwóo¹. Sii²¹i tsá² coon²¹ yu'-u joon jnéei² tya' tsá² 'in taai².

34 Unni² tsá² 'e lí lawa coon²¹ jí² coo²¹ tya' tsá² wana tyú² unni² tsá² la joon jon róó¹³ coon¹³ 'e tyú² la tóó². Joon ngii¹ li jná². Pe wana gó² unni² tsá² la joon jon gó² la tóó². Ngii¹o li nuu²¹.

35 Tíi² mo¹o ní²¹i 'e tyú² 'e jo ngi²¹i li nuu²¹.

36 Wana róó²¹u coon¹³ 'e jí² do jiiin¹³ capi² do jo 'ii²¹gi nuu²¹ la joon jon nijóó²o¹ coon²¹ tyaa² lawa mo coo²¹ jí² jnéei² tyi'i.

Jí²mo Jesús tsá² fariseo

37 Mo gatséi¹ gafaa²¹ Jesús 'elo jaain²¹ tsá² fariseo gatóó¹o Jesús fu tya'a 'e dó²o. Ga'i² Jesús joon gacwoó²¹ ti' mesa.

38 Ganga'góo²¹-tsi tsá² fariseo do mo gani²¹i 'e jo gauntiin¹²in Jesús 'e run²un cwoó²¹ jiiin¹³ la tsi² la nu'gi dó²o.

39 Pe joon gajin² Jesús:

—'Naa', tsá² fariseo, ruun¹³naa' jiiin¹³ li' caluu coon²¹ vaso coon¹³ wúun¹ pe 'naa'gi' li' tsi siróó²¹moo' coon¹³ jilaa²¹ 'e niga'uun²¹uun' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e nigatya²aa' coon¹³ 'e gó².

40 'Tsá² bón¹ 'naa'! ¿Tí jo ní²i' 'in gajmaa¹ li' caluu 'ii-gi jon gajmaa¹ li' tsi?

41 La joon cwoó²¹xuu' tsá² tafii² 'e dó²o 'uunú² tyii' la joon jilaa²¹a nili² tyú² tyii'.

42 'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, cwo²naa' Dios diesmo tya' jilaa²¹ 'oosee²¹² coon¹³ jilaa²¹ 'oo² ruda coon¹³ jilaa²¹ nii²gi 'oonuu²¹, pe coonti jo unjii² 'naa' 'e jmaa²aa' 'e tyú² tya' tsá² jon'gi 'iin²¹²naa' Dios. 'Elo-ogi ná¹ jmaa²aa' la jéei¹gi. Pe la joon jon jo 'iin²-oo' 'e jmaa²aa' 'e xiia²¹gi do.

43 'iFúu² 'naa' tsá² fariseo, 'iin²¹²naa' ní²i' li tii² cwa² 'in tyiin²mo li ni do-mo jo li²i. sinagogas! Joongi 'iin²¹²naa' 'e li'góó²mo tsá² 'naa' mo ngi²¹i' jee²¹² 'nú¹.

44 'iFúu² 'naa' tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseo! Li' cii¹²i jmoó²oo' 'e 'é²ee' tsá² no. Líi¹naa' la li 'e 'aan¹ roon¹ jo jnée³in do-o. Jilee²¹²mo tsá² ngii²mo li ni do-mo jo li²i.

45 Joon gañii¹i jaain²¹ tifo² tya' ley jin²in:

—Tifo², jilaa²¹ 'e fó²o no lawa'a 'e fu²u jna'oo'o.

46 Joon gajin² Jesús:

—'iFúu² 'naa' jon tifo² tya' ley! Coon¹³ tsi² tyii' cwó²oo' tsá² coon²¹ laa²¹² 'e jo roon²¹ jiiin¹³ jaain²¹. Joon jogi 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon' jiiin¹³xu.

47 'iFúu² 'naa', jmoó²¹oon' ni'aan¹ tya' tsá² 'in nigacwo² júu³ tyú² cali² 'in nigangaai¹² 'li²¹² tsacóó¹³ tyii' cali²!

48 La no-o 'óó¹²¹-tsi 'e róó²¹ sii¹³naa' coon¹³ 'e gajmaa¹ 'li²¹² tsacóó¹³ tyii'. 'Ii-o nigajngaa¹²i joon 'naa'gi' jmoó²¹oo' ni'aan¹ tya'o.

49 'Joon ní² Dios mo nigajin²in: "Sii³na tsá² cwo² júu³ tyú² tyiia coon¹³ 'in líi¹³gi tsá² tya'a joon 'in líi¹³ ijnga²mo 'in líi¹³gi 'óó¹mo."

50 'Wii¹³ joon tsá² seen²¹ nano nityii²¹o cwáain¹ tya' tsá² 'in nigacwo² júu³ tyú² tya' Dios 'in nigajún¹ ca mo nigaroon¹ cwoó¹³ juncwii²¹.

51 Ityi² jmi¹ 'óó² ca Abel joongi ca tí² Zacarías 'in nigajngaa¹³i 'oo² cwo¹ do. 'Wii¹³ joon fo³oo icon¹ Dios cwáain¹ tya' 'in nigajún¹ la joon 'in seen² nano icon¹ cwáain¹ tya'a.

52 'iFúu² 'naa' tifo² tya' ley! Tsa ní² 'naa' xiiala li cwii¹in tsá² Dios pe yaaigi¹ jo mo jmaa²aa' jogi cwó²oo' 'e licwii¹in 'in xeei²¹ Dios.

53 Mo gasii²¹ Jesús 'ii'elo 'in tifo² tya' ley do coon¹³ tsá² fariseo líi¹ gatí² 'nii²¹-tsi 'ido tya'a. Joon galáa² 'wii²¹² gauntyi² coon¹³ júu³ 'láai² líli¹.

54 Coon²¹ cwáain¹ wa'a isá² coon²¹ júu³ 'e xiiala i'nú¹ ni do.

12

'E²e Jesús tsá² 'e jo jmoó¹o la jmoó¹o tsá² tajui²¹

1 La jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² fúu¹i líli¹ ca 'óó¹²¹ tsaruu²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joon galáa² Jesús 'wii²¹² sii²¹i tsá² tya'a:

—Lii¹³ jmaa²aa' coon²¹ tún² 'e 'i¹-tsi tsá² fariseo no. Jmoó¹-o lawa 'in tyú¹mo 'ii.

2 Tsa jiiin¹³ coon²¹ júu³ 'uuiin²¹ 'e sá² wa'a jo líi¹i tsá². Jon'gi jiiin¹³ coon²¹ 'e si'mó¹ wa'a jo li sá² júu³.

3 Joongi la joon jon wa'a 'e nifaa²¹ tsá² linuu²¹ inuu joon lijmi²¹². Joongi jilaa²¹ 'e sii¹i tsá² 'uuiin²¹ 'e jni¹ 'nú¹ inúu² caya' 'nú¹.

'In jo cwoó¹: 'góó¹ tsá²

4 Faa²¹gi Jesús:

—La lo-o fuu²¹²uu 'naa' 'wii¹³ tyú²-u seen²¹na coon¹³ 'naa'. Jo foo¹³naa' 'in jngaa¹³ tsá² pe mi yuu¹³ joon jo 'e sá²gi jmaa¹a.

5 Fuu²¹²oo 'naa' 'in cwoó¹ jmaa²aa' 'góó²¹naa'. Jmaa²oo' 'góó²¹naa' 'in mi yuu¹³ jngai² tsá² tyú²o jon to² 'e tsalín² li 'li¹³. Jmaa²oo' 'góó²¹naa' 'ii.

6 '¿Tí jo 'nii¹ tsá² 'ñee² tón¹ coon¹³ jee²¹² tún² wi³? Pe Dios-gi jo 'iin²-tsi ce jiiin¹³ jaain²¹ tón¹ do.

7 Ca jilaa²¹ jñú² tsi³ mootyí²ii' nigaun¹ii²¹ Dios la ca mi³ la ca mi³.i. Jo jmaa²aa' 'goo²¹ tsa tyiin¹gi 'naa'a lagi tón¹ fúu¹gi.

'Ná¹-aróó¹ tsá² 'e cwii¹in Jesucristo tyani tsá²

Faa²¹gi Jesús:

8 —'E fuu²¹²uu 'naa', jilee¹ 'in jin²in 'iin jna tyani tsá², jna-a jon, 'in Ruu²¹na Tsá²,

ifo³oo jon 'e cwii¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios Jmii²¹.

⁹ Pe jileei²¹ 'in jo røøi²¹ cwii¹in jna tyani tsá² la joon jon jna jo røø¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios.

¹⁰ Doñi¹in 'in gafaa^{21a} 'laa²¹ tyiia 'e Ruu²¹na Tsá², li²-i 'iin²mo tsaa² do tya'a pe jileei²¹ 'in faa²¹ júu³ 'laa²¹ tya' 'in Espiritu Tyá² tya' Dios jo li² 'iin²gi' e tsaa² do tya'a.

¹¹ Mi tsájei¹³ tsá² 'naa' inuu cwo¹ si tyani 'in jmo¹ 'ii²¹ 'ee si tyani tsaa² 'ee jo cuu¹³ 'oo' xiiala ifó²oo' si xiiala ingi²ii' 'ee.

¹² Mi tí² 'ii²¹ joon i'ee²¹² 'in Espiritu Tyá² tya' Dios 'naa' xiiala 'ná² fó²oo'.

Fo' 'ii¹ mo sá² cuu²

¹³ Jaain²¹ jee²¹² tsá² do gasii²¹; Jesús:

—Tifo², sii¹³ ruu²¹na cwocwoo¹-o jiiin¹³ tyiia³ 'e gatii²na.

¹⁴ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'i do:

—Tsañuu¹, ¿'iin gajin² 'e líi¹na tsaa²to² si 'in jmo¹ jmai'xu'jee²¹² 'naa' 'ee?

¹⁵ Gajin²o jon:

—Tyaan²duu' cwáain¹ joongi un'øøi¹³ yaanaa' wana caní² 'iin²¹² 'naa' cuu² tsu fu juncwii²¹ tya' tsá² jon' wa'a jilaa²¹ 'e 'oo¹ tsá².

¹⁶ Joon gasii²¹; 'e cwáain¹ lo:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu². Joon cwo¹³ 'wó² tya'a líi¹ 'láai² garoo²¹ 'e gajñii²¹ do.

¹⁷ Joon 'in tsá² sá² cuu² do ga'i¹-tsi: “¿'Ee ijmaa³aa coon¹³ jilaa²¹ 'e garoo²¹ tyiia lo? Jo 'óo³gii xiia' li to³oo.”

¹⁸ Joon ga'i¹-tsi jin²in: “Liñ¹³oo xiiala ijmaa³aa. Cii¹³ moo jilaa²¹ 'nú³uu lo. Joon ijmaa¹³aa 'e fee¹gi. Joon do-o i'máa³aa jilaa²¹ 'e roo²¹ tyiia coon¹³ jilaa²¹ 'e 'óo³oo.

¹⁹ Joon ifuu²¹²uu 'ñii¹: Alma tyiia, cwo'i² 'woo²¹o tsu 'láa²mo 'e nisi¹mo²o. Taa²¹o tya' 'láa²mo jiiin²¹. 'Iin²¹in, tyee²¹. Unjløøi¹³ 'wo'o.”

²⁰ Pe Dios gasii²¹ 'ii: “Tsañuu¹, 'in jo 'øøi²¹-tsi nũ. Nano-o ijuun²¹mo'o. Joon jilaa²¹ 'e 'oo²o'o, ¿'iin li² tya'?”

²¹ La joon tsangii¹ 'in tsá² 'in 'iin²¹² 'e sá² tya' 'ña'a 'láai¹ líli¹ pe joon tañii²mo tyani Dios 'i—jin² Jesús.

Un'øø²mo Dios jóon¹on

²² Mo ngayuu¹³ joon²¹ gasii²¹ Jesús tsá² tya'a:

—'E joon fuu²¹²uu 'naa'. Jo cuu¹³-oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e cøø²øø' taa²¹²naa' fu juncwii²¹ jon'gi coon¹³ siin²in' 'e cii²ii'.

²³ Fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e tyiin²gi lagi 'e dø² tsá². Joongi 'e cuerpo tya' tsá² tyiin²gi lagi siin³ tsá² 'e tyi¹i.

²⁴ Tyaan²duu' cwáain¹ lawa jaain²¹ tyalaa²¹ jo jñii¹ jon'gi roo¹ tya'a jon'gi 'oo¹ li' má¹ jon'gi tyuu²¹ sá² li to²o. Pe Dios cwo¹ 'e gø¹²ø. Joon 'naa', tyiin²gi 'naa' lagi ton¹.

²⁵ ¿'lin jee²¹² 'naa' 'e 'áai¹gi cu²-tsi gajmeei¹ 'ña'a coon²¹ ñii²gi coon¹³ 'e cu²-tsi do?

²⁶ Wa jo li² jmaa²aa' ce jiiin¹³ 'e xugi coon¹³ 'e cu²-oo', ¿'ee li' cu²-oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e fee¹gi?

²⁷ Tyaan²duu' cwáain¹ xiiala cwáain¹ li³ 'e jo 'ee to¹ jmo¹o. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', ca 'lii²¹² røø¹³ Salomón jo galisá² siin³ 'e 'ya²gi tya'a lagi 'e li³ do.

²⁸ Wana ijma¹ Dios 'e 'ya²gi 'oonuu²¹ 'e sá² nano jee²¹² tyiia²¹ joongi mi jná² tsa'oo²¹ ijún² coon¹³ jii² 'e ja²mo ityi² Dios 'naa' 'mi². jTsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'!

²⁹ Jo ngi²ii' 'e cu²-oo' 'e nó²oo' 'e cøø²øø' joongi 'e 'ú²uu'.

³⁰ Tsu tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'in seein²¹ fu juncwii²¹ ngi¹o 'noo²¹o jilaa²¹ 'elo, pe 'naa' seen²¹mo jaain²¹ Nã²uu' 'in ñi¹ jilaa²¹ 'e 'ná²gi tyii'.

³¹ 'Áai¹gi tyú² wa'a 'e cwooi¹³naa' yaanaa' 'e tyu² Dios to² 'naa' joon i'ii¹³mo jilaa²¹ 'elo.

Jilaa²¹ 'e tyú² fu ñu'fú²

³² Faa²¹gi Jesús:

—Tsá² tyiia, jo jmo²gii' 'goo²¹-oo'. Tsu xuu 'naa' pe Nã²uu' 'áa¹mo 'yáai²-tsi cwo¹o 'naa' to² 'e 'oo¹o.

³³ 'Ñii²ii' jilaa²¹ 'e sá² tyii' joon cwó²oo' 'in sityéein¹ jmi²¹². Jmaa²aa' la joon coon²¹ tuloo²¹ tyii' 'e jo litsáai¹ joon 'áai¹gi ilisá² tyii' fu ñu'fú² 'e jo tya¹. Jileei²¹ 'uun²¹ jo li² tsataai² do jon'gi joo¹³ fu² li² ngii¹.

³⁴ Xiaa' li 'óo²oo' jilaa²¹ 'e 'yaa¹21-oo' do-o jon i'i¹-oo'.

'Ná²-a náa¹ tyú² tya' tsá²

³⁵ Faa²¹gi Jesús:

—'Ná²-a tyá²aa' tyú² tyii'. 'Ná²-a téen³naa' coon¹³ jii² 'e coo²¹.

³⁶ Jmaa²aa' lawa tsaleei¹³ 'in sijéen¹³in fii²¹²i. Mi cwaai¹ fii²¹²i li cui² cwo²¹ tsá² joon pó² 'ooca'nú¹ do tsifu li² no²o 'ooca'nú¹.

³⁷ 'Áa²mo tyá² 'ii²¹-tsi 'in tsaleei¹³ do 'in jo cwuu²¹ mi cwai² fii²¹²i. Tsu júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in fii²¹²i do ityá² tyú² siin³ 'ido joongi iunji²mo 'ido. Joon ityu²u to² cwá¹ tsá² li si² mesa 'e dø²ø. Joon cwaai²¹o dø²ø.

³⁸ Fiin¹³ la 'woo²¹ tyiia² núu¹ cwaai²¹ si la ngóo¹ ca jná² 'ee tyú² 'ii²¹-tsi tsaleei¹³ wana 'in jnaa¹-tsi mi tyee¹³ fii²¹²i do.

³⁹ Joon cwoliñii²ii' 'elo, wana jaain²¹ tsá² fii²¹² 'nú¹ ini¹ 'ee 'ii²¹ cwéé¹ 'uun²¹ nijmaa¹o li²o. Joon jo ná¹ 'núu² 'e jmá² 'ido 'uun²¹.

⁴⁰ La joon jon 'naa' cwotyá²aa' tyú² tyii' tsu coon²¹ wa jo 'i¹-oo' ijó¹ 'in Ruu²¹; Tsá²—jin² Jesús.

Lawa tsaleei¹³ 'in tyú¹ coon¹³ 'in jo tyú¹

⁴¹ Joon gaunngii¹; Tú³ sii²¹; Jesús:

—Ñá'nũ'u', çti gafaa¹³a 'e cwáain¹ lo jün¹³ tyijna'a owa'a tyá' ce jileei²¹ tsá² 'ee?

⁴² Jün² Jesús:

—ç'in tsa'leei¹³ 'in tyúí¹ joongi 'in 'øø²¹-tsi mo tyú² fii²¹²i to² 'e tyaa¹ cwoo²¹ jileei²¹ tsá² taai² inũu 'e cwoo¹ 'e dø²ø mi ti² 'ii²¹²?

⁴³ 'Áa¹mo tyúí¹ 'in tsa'leei¹³ mi tyeei¹² fii²¹²i tyee¹³mo 'ido jmaa¹ la to² nigatyũ²u.

⁴⁴ 'E la ja²mo fo³oo, 'in fii²¹² do nityaa¹o cwoo²¹ 'ido jilaa²¹ 'e 'oo¹o 'e tyu² 'ido to².

⁴⁵ Pe wana 'in tsa'leei¹³ do 'i¹-tsi 'e li²¹² mogi fii²¹²i do tyee¹²i joon 'láa² 'wii²¹² jü²in 'in tsa'leei¹³ ctyaa²¹ do. Joongi 'láa² 'wii²¹² gø²ø joongi 'uun²¹o. Joon li²¹²in²mo.

⁴⁶ Joon 'in fii²¹² do ijó¹ coon²¹ jmü²¹² 'e jo sijé¹³in tsa'leei¹³ tyá'a do. Jon'gi ñi¹ 'ee 'ii²¹.

Joon lü¹ i'e² 'e 'ido wúu¹. Joon idye²mo 'ido fu li²¹² coon¹³ jileei²¹ 'in jo nũu¹²u.

⁴⁷ 'Jileei²¹ tsa'leei¹³ 'in ñii¹o jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in fii²¹²i pe jo tyaa¹ tyú² jon'gi unjü²i i'e²o wúu¹ joongi ijmee¹³mo lü¹l¹.

⁴⁸ Pe jileei²¹ tsa'leei¹³ 'in jo ñii¹ pe jmo¹-o jün¹³ 'e ti²i xugi wúu¹ ini² 'ii. 'In nigacwo²o Dios 'láai²gi imí¹ jon Dios 'láai²gi. Joon 'in jo cu²-tsi coon¹³ lü¹l¹ imí¹ 'ido 'láai²gi.

Gagó¹ Jesús wa'a jmáa¹ a tún² 'ii¹³ tsá²

⁴⁹ Joon faa²¹gi Jesús:

—Gagoo²¹² jna ga'uu²na jí² ni cwoo¹³ fu juncwii²¹. Joon tsei¹² nisijaan¹oo wa'a icoo²¹.

⁵⁰ Ná²-a tsangü¹na coon²¹ 'e la jai². Joon lí² móo³oo wúu¹ ca gatsé².

⁵¹ çTi lü²naa¹ 'e gagoo²¹²oo 'e sin¹ tsá² røø² coon¹³ tsaruu²¹i nicwoo¹³ fu juncwii²¹? Fo³oo 'e jo la joon. Jün¹³ gagoo²¹²oo wa'a jmáa³aa 'ii¹³ tyá' tsá².

⁵² Tsu nano la ngóo¹ 'naai¹³ 'in tsá² coon²¹ inũu ilün² tún² 'ii¹³. Wana néei¹ ñééi² tsá² tsi coon²¹ inũu gaai²¹ ili'ee²¹ 'in gáí¹ do, joon 'in gáí¹ do ili'ee²¹; 'in gaai²¹ do.

⁵³ 'In jmü²¹ do niseein²¹ gó² coon¹³ jóon¹on. La joon gó² seein²¹ jóon¹on coon¹³ jmü²¹. Joon sáa³gi seein²¹ gó² coon¹³ jamü¹i. Jamü¹i la joon jon seein²¹ gó² coon¹³ sáa³a. Joon 'yiaunsáa³ niseein²¹ gó² coon¹³ tsaunloo²¹ tyá'a. Joon tsaunloo²¹ tyá'gi niseein²¹ gó² coon¹³ 'yiaunsáa³a.

Tü²mo tsá² coon²¹ cwáain¹ xiiala ngóo¹ tiempo

⁵⁴ Gasii²¹i jon Jesús tsá²:

—Mo móo²oo¹ róon² jni¹ li¹ li yuun¹² ñi¹ joon jün² tsá² ijó¹ jmí¹. Joon 'e la joon lí².

⁵⁵ Joon mo 'ii¹ tyi² li¹ tooin²¹² li yuun¹³ ñi¹ joon jün² tsá² ilityi² 'yiaa²¹ no. Joon 'e la joon lí².

⁵⁶ 'Naa', jü¹naa¹ tsá² 'in jo uttiin¹³ 'e 'é²ee' tsá²! Tyá²-u nü¹² 'naa' xiiala lí² juncwii²¹ joongi cwoo¹³ fu juncwii²¹. çXiiala jo ñi²'ii¹ 'ee jün²¹ taan²¹²naa'?

Cwoján² mü¹³ 'e seen²¹un coon¹³ tsá² 'in 'eei¹ 'nü

⁵⁷ Faa²¹gi Jesús:

—ç'Ee li¹ jo jmaa²aa¹ 'ii²¹ la 'oo²¹ yaanaa¹ coon¹³ coon²¹ 'ii²¹ 'e tyú²?

⁵⁸ Wana 'in jmo¹o tsaa² tyi¹ joon cwóo²¹o coon¹³on tyani tsaa²to² pe 'nü-u jmaa²a coon²¹ tún² coon¹³on la 'ii²¹² cwolün²naa¹ tyá'i fu. Joon jo tsajéei¹ 'nü tyani 'in jmo¹o 'ii²¹. Tsu 'in jmo¹o 'ii²¹ dogi nijaan²¹in 'nü miyóo¹³.

⁵⁹ Joon miyóo¹³ dogi tsajéei¹ 'nü 'nũü¹³. 'E la ja²mo fo³oo jo júu¹³u do ca gatyi²'i 'e røø²u tyá'a joon gatsee²¹ coonti.

13

'E tyiin²gi 'e unshii² tsá² 'e 'i¹-tsi

¹ Jee²¹² jmü²¹² joon gatyálin² tsá² sii²¹i Jesús xiiala gajngaa¹²i Pilato tsá² seein²¹ Galilea. Joongi xiiala gacaa²¹ Pilato jmí¹ 'øø²i 'in tsá² do jmí¹ joo²¹ núu³ 'e gajngaa¹³i 'in tsá² do tyá' 'e un'gøo²¹ Dios.

² Joon gajin² Jesús:

—çTi 'i¹-oo¹ 'e jilaa²¹ 'elo nigangü¹i 'in tsá² seein²¹ Galilea do tsu 'áai¹gi røøi²¹ tsaa² lagi 'in tsá² ca tyaa²¹ do 'in seein²¹ Galilea?

³ Pe jna fo³oo jon¹ la joon. Joon wana 'naa' jo unshii²naa¹ 'e 'i¹-oo¹ la joon jon ijuun²¹mo 'naa'.

⁴ çTi lü²naa¹ 'e 'áai¹gi røøi²¹ tsaa² 'in dya-jñééi² tsá² gajün¹ do mo gacii²¹ 'e po² ñi¹³ tyá' Silóe? çTi 'áai¹gi røøi²¹ tsaa² 'ido lagi jileei²¹ 'in néei¹ Jerusalén?

⁵ Pe jna fo³oo jon¹ la joon. Joon la joon wana 'naa' jo unshii²naa¹ 'e 'i¹-oo¹ la joon jon i'ün²mo 'naa'.

Júu³ tyá' 'mocwari³ 'e jo 'oofuu²¹ tsí³

⁶ Joon gajin² Jesús 'e cwáain¹ lo tyá' 'in tsá² do:

—Jaain²¹ tsañu¹ ni'oo¹o 'mocwari³ sijná² cwoo¹³ 'wo² tyá'a. Joon ngajøø² wana tsí³ cwari³. Pe jo 'ee gatsaa²¹a ce jün¹³ coon²¹.

⁷ Joon gasii²¹i 'in tsá² jøø² cwoo¹³ 'wo² tyá'a do: "Jøø²du, ningóo¹ ni¹ jün²¹ góo³oo ga'naa¹³aa cwari³ 'e² mó² lo pe jo mo gat-saa¹³aa. Tyuu¹³ coonti 'e mo² no tsu li¹ ti¹ jmo¹gi jün¹ cwoo¹³ 'wo²."

⁸ Pe 'in tsá² jøø² cwoo¹³ 'wo² do gañii¹: "Ñi¹fii²¹i, cwojan¹du' coon²¹ jün²¹gi. Joon nogi tyi³aa jla¹ cwoo¹³ joon to³oo 'oo¹³.

⁹ Jongaa²¹mo wana nicwo¹, wana jo gacwo¹ joon tyu³oo."

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsamí² 'in tuu²¹ moo¹ wó¹ mo jmü²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

¹⁰ Coon²¹ jmü²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Jesús 'yuui cwo¹ 'e² 'e tsá².

¹¹ Joon do-o 'yuui jaain²¹ tsamí² ningóo¹ dyajná² jün²¹ 'e 'yuui jaain²¹ espíritu gó²

alma tya'a 'e nigajmaa¹a tuu²¹ moo'wó¹. Joon jo lí² siin¹² 'ña'a røø²¹ coonti.

¹² Mo gani² Jesús 'ii joon gatø²ø. Joon gajin²in:

—Tsamí², ni'láa²mo'o 'e jmoowú¹ tyán²¹an no.

¹³ Joon gataan¹ cwoø²¹o tya' 'ido. Joon la tsifu joon gani¹³mo 'ña'a 'in tsamí² do røø²¹. Joon galáa² wii²¹² cwo²o 'maai¹³ Dios.

¹⁴ Pe 'in tsá² tyu² to² cwo¹ sinagoga do gati² 'nií²¹-tsi tsu¹³ wii¹³ gaun'láai² Jesús 'ido mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon 'in tyu² to² cwo¹ do gasii²¹ tsá²:

—Sá²-a jñáa² jmi²¹² 'e lí² to². Lí²-i jalíin² tsá² jee²¹² jmi²¹² joon ili² mí¹ tya'a. Joon jo jalíin² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

¹⁵ Joon gajin² Jesús:

—'Naa' líi¹naa' tsá² 'in jo untiin¹³ jiiin¹³ 'e 'é²ee' tsá². ¿Ti jo sii¹³naa' doñi¹in jee²¹² 'naa' si joo²¹ si bu³ 'ee cwotyai¹in²¹xu mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

¹⁶ Joongi 'in tsamí² lo jún² 'lii²¹² Abraham-mo 'ii. Joon ningóo¹ dyajna¹ jiiin²¹ jmoø¹ 'in 'liii³ tsaa¹³ 'in tsamí² no. ¿Ti jo lí² un'láai² coon²¹ jmoowú¹ tyaan¹ mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

¹⁷ Mo ngayuu¹³ gajin² Jesús 'elo jileei²¹ tsá² 'in 'eei¹ 'ii ga'aa¹o fa'ii²¹. Pe jileei²¹gi tsá² jløø³i coon¹³ jilaa²¹ 'e fee¹ 'e gajmaa¹ Jesús.

Cwáain¹ tya' jún² jon² tasa

¹⁸ 'E joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ lí² li tyu² Dios to²? ¿Joon 'ee coon¹³ 'e lí² jmaa¹ coon²¹ røøi²¹ coon¹³ joon?

¹⁹ 'E lí² la lí² jún² jon² tasa 'e jñi² tsá² cwoø¹³ 'wó² tya'a. Joon do-o cwaain²¹ ca galí² 'mó² fee¹. Cagi ton¹ jmaa¹ sii² ni cwáa¹ 'mó² do.

Júu³ cwáain¹ tya' tyiian³

²⁰ Joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ 'e jmáa³aa 'e litsáai¹-tsi tsá² li tyu² Dios to²?

²¹ 'E lí² lawa tyiian³ 'e gacaai²¹ tsamí² 'ni¹ cwaa¹³ fu² 'iñi¹. Joongi ca galí² con² 'e fu² 'iñi¹ la tøøi²¹.

Cwáain¹ tya' 'ooca'ná¹ cuu¹³

²² Gangóo¹gi Jesús fu Jerusalén. Ngii¹ fuu²¹ coo¹³ joongi fuu²¹ pi³. La caain²¹ joon li ga'ee¹e.

²³ Joon gaunngii¹xu tsá² 'ii:

—Ña'nñu¹u, ¿ti xu-u 'in itiin¹³?

Joon gañii¹ Jesús:

²⁴ —Tyán²duu' cwáain¹ xiiala ngii²¹²naa'. Tyán²duu' cwáain¹ 'e ngii²¹²naa' li 'ooca'ná¹ li cuu¹³ tsu 'e la ja²mo fo³oo: líi¹ fúui¹ tsá² 'iin²¹²in tsataai² pe jo lí².

²⁵ Tsu mi yuu¹³ 'in tsafii²¹² 'ná¹ do iroon¹ jnií¹ 'ooca'ná¹ joon 'naa' téen¹naa li' caluu pó²oo' 'ooca'ná². Joon ifó²oo': "Na² no, tsañuu¹." Pe 'ii-gi iñii¹: "Jo ñi³ii 'iin 'naa'."

²⁶ Joon 'naa' ifó²oo': "Niga'nee²¹e', nigatyeen²¹ coon¹³ 'na. Joon 'nugi niga'e²e jna'a tya'i fu¹ tyii¹."

²⁷ Pe 'ido-gi niñii¹: "Jna fo³oo: jo ñi³ii xiia seen²¹naa'. Tiuu¹duu' jna jileei²¹ 'naa' 'in jmoø²oo' jilaa²¹ 'e gó²."

²⁸ Do-o cwotyii¹³ii' joongi cwocuu¹³naa' moojón²oon' mi máa¹³naa' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob coon¹³ jileei²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² calií. Do-o táa²mo li tyu² Dios to² joon 'naa'gi' taa²¹²naa' fu caluu.

²⁹ Tsu ijaliin²mo tsá² fu li 'yeei²¹ ñi¹ joongi fu li' li yuui¹³ ñi¹. Joongi li' caai²¹ tsáa¹ li' li 'yeei²¹ ñi¹ joongi li' caai²¹ tooin²¹² li' li 'yeei²¹ ñi² ijaliin² tsá². Joon icwaa¹ dø²ø li tyu² Dios to² tsá².

³⁰ Joon 'inlíi¹³ siciin²¹ nano 'ii ijmaa¹a nifu, joongi 'inlíi¹³ 'in sijéi¹ nano 'ii ijmaa¹a li ciiin²¹.

Ci²i Jesús wii²¹² tya' Jerusalén

³¹ Jee²¹² jmi²¹² joon gatyaliin² 'inlíi¹³ tsá² fariseo. Joon gajin² 'in sii²¹ Jesús:

—Lo-o júu¹³u nano tsu Herodes 'iin²¹²in jnga²mo 'na.

³² Joon gañii¹ Jesús:

—Cwoliin²naa' joon cwosoi¹³i' 'in gó² do: "Jøø²du' no. Jmi²¹² no joongi tsa'oo²¹ 'woo²na espíritu gó² alma tya' tsá². Joongi un'láa¹na tsatsaa¹³. Joongi 'yíia¹ untyée¹mo to² tyiia."

³³ Joon ní³oo jiiin¹³ la fu¹ 'yúu³na no coon¹³ tsa'oo²¹ joongi 'yíia¹. Tsu jiiin¹³ fu Jerusalén lí² júun²in jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyá².

³⁴ 'Tsá² Jerusalén, tsá² Jerusalén, 'naa' jn-gaa¹³naa' jileei²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyá² joongi tyú²uu' cuun²¹² jileei²¹ tsá² 'in gasii¹in Dios ijma²a 'naa' júu³ 'e fu¹ táa²naa¹! jjoon jna-a gali¹in²¹²na 'e uncaan²¹na 'naa' la jmoø¹o jaain²¹ tuyú² 'e uncaain²¹ tuti² na' cwáa¹a! jPe jo gali¹in²¹²naa'!

³⁵ Jøø²du' 'naa' isiján¹ 'naa' ituu¹mo 'naa'. Joon fuu²¹²uu 'naa' 'e jo jøø²gi 'naa' jna ca mi gacwá² jmi²¹² ifó²oo': "Cwaa³mo 'in jó¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'nñu¹u."

14

Gaun'láai² Jesús jaain²¹ tsañuu¹ 'in líi¹ jmoowú¹ 'e yíian²¹ tya'a

¹ Galí² coon²¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e gangóo¹ Jesús nga'ee²¹ 'e fu tya' jaain²¹ 'in tyu² to² fariseo. Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseo gacoon²¹ cwáain¹ do.

² Joon tyiin¹ jaain²¹ tsañuu¹ jee²¹² 'in tyan¹ jmoowú¹ 'e yíian²¹ tya'a.

3 Joon gajin² Jesús sii²¹i tifo² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo:

—¿Ti cwooi¹ un'láai² tsá² jaain²¹ tsatsaa¹³ mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² owa jo lí² 'ee?

4 Pe 'ido-gi gajoon¹ ti-i. Joon gataan¹ Jesús cwo²¹o 'in tsatsaa¹³ do joon gaun'láa²mo. Joon gasii²¹i 'ido 'e tsee²¹mo 'ido.

5 Joon gasii²¹i Jesús tsá² fariseo do:
—¿'iin jee²¹² 'naa' wana gatøø¹²¹ bu¹³ tyii¹ si joo² tsáa² 'ee coon²¹ tsi too²¹, ti jo tyiin¹³ 'naa' la tsifu fiin¹³ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

6 Joon 'in tsá² do jo ñii² 'e ñii¹gi jiiin¹³ coon²¹.

Tsá² 'in tøø²¹ø tsá² li cuui¹³ cwo²¹ tsá²

7 Mo ganii²¹ Jesús jileei²¹ tsá² 'in gatø¹ tsá² li cuui¹³ cwo²¹ tsá² 'noo²¹o li cwaa¹ a li tyiin²gi joon gasii²¹i Jesús 'e cwáain¹ lo:

8 —Wana 'in gatø¹ 'na coon²¹ li cuui¹³ cwo²¹ tsá² jo ní²¹i 'e 'mosii¹ nifu tsa coon²¹ jo ngá¹mo cwéei¹² jaain²¹ 'in tyiin²gi lagi 'na.

9 Joon 'in gatø¹ 'naa' cwee¹i sii²¹i 'na: “Cwóo¹³o 'ino 'mosii¹ tyiin¹u'un no.” Joon la joon ráan¹un coon¹³ fa¹²ii²¹. Cwani²i 'mosii¹ ca li gatséi².

10 Lí¹ cii¹³i jmaa²a. Mo tø¹ tsá² 'na coon²¹ li cuui¹³ cwo²¹ tsá² ní²¹i 'e 'mosii¹ li tséi². La coon¹³ mi jo¹ 'in gatø¹ 'naa' sii²¹i 'na: “Ngíi²¹² ní²¹i 'e 'mosii¹ nifu do.” La joon 'e tyá²gi tyi'i tyani 'in néei¹ coon¹³ 'na.

11 Tsa jileei²¹ 'in jmaai²¹ cøø¹³ yaai, 'ii li tséi² joon jileei²¹ 'in jmaai²¹ yaai li tséi² 'ii nifu.

12 Gasii²¹o joon 'in tsañuu¹ 'in nigatø¹ 'ido:

—Mo 'iin²¹²u'un tø²¹ø tsá² cwo²¹xa¹u 'e dø¹ 'ido jo tø²¹ø 'in seein²¹un tyá² coon¹³ jon'gi ruu²¹u jon'gi tsá² néei¹ co' li tyiin¹u'un wa' 'in sá² cuu². Tsa ici²o tún¹ icwó²¹o do.

13 Jo jmaa²a la joon, pe mo 'ee coon²¹ jmi²¹² jmaa²a tø²¹ø jileei²¹ tsá² tañii²mo coon¹³ jileei²¹ 'in 'wo² si¹i-tsi coon¹³ tsajluu¹³ coon¹³ tsatiui².

14 La joon tyá²u 'i¹-o'o tsa 'ii jo lí²gi tyi² tyi'i 'e cwo²¹o do. La joon itiyi²¹² tyi'i mi jiiin¹ jileei²¹ 'in jo røø²¹ tsa².

Júu³ cwáain¹ tya' coon²¹ jmi²¹² 'e gajmaa¹ jaiin²¹ tsá²

15 Mo ganúu² jaain²¹ 'in néei¹ gøø²¹ coon¹³ Jesús 'e do joon gajin²in sii²¹i 'ii:

—'In jløø¹³mo 'in dø¹ 'iñi¹ li tyu² Dios to tsá².

16 Joon gajin² Jesús:

—Jaain²¹ tsañuu¹ gajmaa¹ a coon²¹ jmi²¹² li gø² tsá². Joon gatø¹ fúui¹ tsá² 'e dø¹o do.

17 Joon mo gatí² 'ii²¹ 'e dø¹ tsá² gasii¹in tsa'leei¹³ tya'a 'in ngajmaa¹³ a júu³ 'in tsá² nitø¹³o do. Jin²in: “Naná¹-a tyá².”

18 Joon jilee²¹mo galáa² 'wii²¹² mi¹i jmi²¹² 'aa²¹². 'In ni fu do gajin²in: “Jmaa² feei¹-o'o jo ní³ii. No-o tá²gi galoo²¹²oo coon²¹ cwo¹³ 'wó². Joon 'ná¹ ní³ii nijøø²øø.”

19 'In xeei²¹gi jin²: “Feei¹du-'o'o 'wii²¹² tyiia. Niløø²na 'néei² jmuui¹ joo²¹. 'Ini-jøø²duu wa'a tí²i jí¹i.”

20 'In xeei²¹gi jin²: “La gangayuu¹³ mogi cui² cwóo³oo joon jo lí² ní³ii.”

21 Joon mo gangai² 'in tsa'leei¹³ do, ngajmaa¹² a júu³ ñi¹fi²¹² do. Joon líi¹ gatí² 'nii²¹-tsi tsafii²¹² do. Joon gasii²¹i tún¹ 'ido: “Jmoon cwo¹³o jee²¹² 'ná¹ 'e fuu²¹ lo. Cwotee²¹ 'e jileei²¹ tsá² tañii² coon¹³ tsá² 'wo² si¹i-tsi coon¹³ tsajluu¹³ coon¹³ tsatiui².”

22 Mo ca'loo¹gixu joon gajin² 'in tsa'leei¹³ tya'a do: “Nigajmaa³oo to² gatyu²¹u do. Joon sá²gi li cwa² tsá².”

23 Joon gajin² 'in tsafii²¹² do gasii²¹i tún¹ tsa'leei¹³ tya'a: “Cwo¹³o tya'i fu¹ ca tí² fuu²¹ coonti. Cwote²¹ 'e tsá² tyitsaa²¹² 'in xeei²¹gi cwongíi¹, tsa cworøø²¹ tyiia lo coonti.

24 Tsa fo³oo ce jiiin¹³ jaain²¹ 'in gatø²oo nifu jo idø¹gi jiiin¹³ coon²¹ 'yu'oo² 'e 'uunñi² sá² tya' jmi²¹² tyiia lo,” jin² 'in tsafii²¹² —gajin² Jesús.

Wa'a ingí¹ tsá² coon¹³ Jesús 'ná¹ tñu²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o

25 Fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹³ Jesús. Joon gajin¹³ Jesús ní¹i joon gajin²in:

26 —Wana 'in 'iin²¹²in jø¹ coon¹³ jna 'ná¹-a li 'iin²¹²in jna. Wana jo 'iin²¹²in jna lí¹gi lagi jmi²¹ joongi lagi sáa³a, lagi tsami² tya'a, lagi jóon¹on, lagi ruu²¹i, joongi ca fu juncwii²¹ tya'a 'ña'a jo lí² líin² 'ido tsá² tyiia.

27 Wa 'in jo náa¹ tyá² tya'a júuin² la júuin² jna jo lí² líin² tsá² tyiia.

28 Wana jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'iin²¹²in jmaa¹² a coon 'ná¹, ¿ti jo jee¹ tyi¹du cwáain¹ xiiati jiiin¹² 'iin² wana 'yeei¹?

29 Tsa wana jmo¹²o tí¹fu²¹ joongi gatsá² cúu¹u la jo mo 'yeei¹ 'náa¹u joon i'láa² tsá² 'wii²¹² ungoøø²mo 'i.

30 Ijin²in: “In tsañuu¹ no galáa² 'wii²¹² jmaa¹² a joon jo lí² un'yeei¹gi.”

31 Wana jaain²¹ røø¹³ 'iin²¹²in jmaa¹ a ní³ coon¹³ jaain²¹gi røø¹³, ¿ti jo cwá² a nifu joon i'i-tsi wa'a líin² dyái¹ mil láa² tya'a líi¹ 'in dyái¹ mil láa² tya' 'in røø¹³ jaain²¹gi do?

32 Joon wana jo lí², la 'ii²¹² 'e taain²¹² wíin²gi 'in tsá² røø¹³ jaain²¹gi do joon isin¹mo tsá² tya'a mi¹i júu² røø²¹.

33 La joon jon jmo²¹ joon jaain²¹ 'naa' 'in jo tñu¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o jo lí² líin² tsá² tyiia.

Mo jo ñi²gi ñi²

34 “Ee tyá²-u ñi² pe wana jo ñi²gi xiiala cwooi¹ 'e líi¹gi tún¹.”

35 Jo 'e to² 'iin³gi tya' cwo¹³ 'wó² jon'gi tya' poo²¹² 'oo². Ligon dya² a tsá². Jileei²¹ 'in núu² cwonuu¹o.

15

Júu³ cwáain¹ tya' joo'saa²¹ si'iin²¹²

1 Jileei²¹ tsá² cón² 'laa'¹³ 'e' nñi¹ tsá² coon¹³ tsá² røøi²¹ tsaa² gangatyéen¹ in li siin¹² Jesús 'e' núu² júu³ tya'a.

2 'Wii'¹³ joon tsá² fariseo coon¹³ tifo² tya' ley 'laa'²¹ gafaa²¹ a tya' Jesús jin² in:

—In tsañuu¹ lo 'ii'²¹ mo jileei²¹ 'in røøi²¹ tsaa² joongi gøø²¹ o coon¹³ 'ido.

3 Joon gasii²¹ i Jesús 'ii' e cwáain¹ lo:

4 —'iin jee²¹² 'naa' wana 'aa'i' cín¹³ joo'saa²¹ joon tsa'iin²¹² jaain²¹ jee²¹² 'ii, çti jo tiui²¹ 'in catyaa² do jee²¹² nuu²¹ joon tsa'nee¹² 'in jaain²¹ gi do ca gatsee²¹ i?

5 Joon mo gatsee²¹ i gauntseen¹ yu' n'óo¹ on jløø¹³ mo.

6 Joon mo gatyee¹² i tya'a gauncaain²¹ tsá² seen²¹ tyá² coon¹³ coon¹³ tsá² néei¹ co' li tyiin¹ in. Joon gasii²¹ i: "Jløø¹³ naa' jmaa² aa' coon¹³ jna tsañ nigatsee³ moo 'in joo'saa²¹ 'in ga'in¹ tyiia do."

7 La joon jon fuu²¹² uu 'naa' mo joo²¹ -tsi jaain²¹ tsá² røøi²¹ tsaa² jløø¹³ gi áai¹ fu ñu'fu 'wii'¹³ 'ii lagi 'in noventa y nueve tsá² 'in jo 'oo¹ o tsaa², 'in jo 'ná² jaa²¹ -tsi.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² si'iin²¹²

8 Faa²¹ gi Jesús:

—Wa' jaain²¹ tsami² 'in 'oo¹ o dyá² cuu² joon ganga'in¹ coon²¹ cuu² do, çti jo dyi¹ i coon²¹ ji² joon 'ya'¹ a inuu do? Coon²¹ tún² 'noo¹ o ca gatsaa²¹ a.

9 Joon mo gatsaa²¹ a joon uncaain²¹ tsá² seen²¹ tyá² coon¹³ on coon¹³ tsá² 'in néei¹ co' li tyiin¹ in. Joon sii²¹ i 'ido: "Jløø¹³ naa' jmaa² aa' coon¹³ jna tsañ nigatsaa²¹ oo cuu 'e nga'in¹."

10 La joon jon fuu²¹² uu 'naa', jløø¹³ mo ángeles tya' Dios mi jaa²¹ -tsi xñiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in røøi²¹ tsaa².

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ simii²¹ 'in gatiui²¹ jmi²¹

11 Gajin² in jon Jesús gasii²¹ i tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'aa'i' gáí¹ simii²¹ tya'a.

12 Joon jaain²¹ 'in xaai²¹ gi do gasii²¹ i jmi²¹: "Ñu², cwo² o jna jiin¹³ tyiia tya' cwoo¹³ 'wó² 'e gatii² na." Joon gajmaa¹ a jmi²¹ do jmai² xu jee²¹² 'ii jilaa²¹.

13 Xu-u ngoo²¹ gi joon 'in xaai²¹ gi do gajmaa¹² caain²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹ o. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ li wíin². Joon do-o ga'in² cúu¹ u jilaa²¹ coon¹³ 'e gó².

14 Joon mo gatsá² cúu² do ga'i² coon²¹ 'oo² 'e fúu²¹ li ngóo¹ on do. Joon gatsá² un'aa²¹.

15 Joon ganga'náa² to² jmaa¹ a coon¹³ jaain²¹ tsá² seen²¹ 'e fuu²¹ do. Joon 'idogi gasii¹ ni 'ido li roon¹ 'wó² tya'a 'e tsa'áa¹ i ñi¹.

16 Joon 'áa¹ mo gali'iin²¹² in unrøø² i tu² u coon¹³ jilaa²¹ 'e gø² ñi¹ do. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwo¹.

17 Joon ga'i¹ -tsi: "Jøøi¹³ tsa'leei¹³ 'in jmoo¹ o to² tya' nu³ u saai²¹ gi 'e gø² joon jnagi fu lo júun³ na 'oo².

18 Nii¹³ moo fu li tyiin¹ ñu³ u. Joon fuu²¹² uu: Ñu³, fee¹ niga'lee²¹ na tyani Dios joongi tyani'i.

19 Joon jo cwoo¹ 'e jmaa² gi i yuun²¹ tyi'i jna. Jmaa¹³ cwáain¹ lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ tyi'i jna."

20 Joon gangaa¹³ mo fu tya jmi²¹.

'Wíin² gi 'ná¹ tyee¹² i li siin¹² jmi²¹ mo ganii² in jmi²¹ 'ii. Galifeei¹ mo-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon gangóo¹ o cwíin¹ ngeaen² ni 'ido. Joon ga'i¹³ mo 'ido. Joon garin¹ in joongi gacu¹ u 'oo² 'ido.

21 Joon gasii²¹ i jón¹ 'ii: "Ñu³, niga'lee²¹ moo tyani Dios joongi tyani'i. Jo tii² gi 'e fo² o yuun²¹ tyi'i jna."

22 Pe jmi²¹ dogi gasii²¹ i tsa'leei¹³ tya'a: "Tyi² goon' jmoono coon²¹ 'mi² 'e tyá² gi la jee²¹² jilaa²¹, joon tyiin¹³ goon' yuun²¹ tyiia lo. Joongi toon²¹ goon' ñi³ unni²¹² cwoo²¹ o. Joongi øøi¹³ goon' ñi³.

23 Joon cwo²¹ tee¹ ee' jaain²¹ joo²¹ xuui²¹² 'in na'ooiin¹³. Joon jngaa¹³ naa', cwo²¹ tyé³ e' joongi cwojmo²¹ o' jmi²¹².

24 Tsa¹ 'in yuun²¹ tyiia lo líi² na 'e niijuun²¹ mo pe nano nigacwa² mo tún¹. 'In ninga'in¹³ mo pe gatsee²¹ moo¹ o tún¹." Joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹ a jmi²¹².

25 'La jee²¹² joon 'in jón¹ 'in nifeei¹ gi jee²¹² to² taain¹. Joon mo gatyee¹² i tyan' co' nñu¹ u joon ganúu² nináa¹ súuin¹³.

26 Joon gatø^{1ø} jaain²¹ 'in tsá² do joon gaunngii¹ ee jmi²¹² nináa¹.

27 Joon gajin² 'in tsá² do: "Nigacwa² mo ruu²¹ mo'o. Joon gatyú² ñu² to² gajngaa¹² i jaain²¹ joo²¹ 'ooiin¹³ tsa gacwa² mo tyú¹ mo jo tsa¹³ a."

28 Joon gatsá² 'nii²¹ -tsi 'in ruu²¹ i nifeei¹ gi do. Joon jo 'iin²¹² in tsa'i²¹ fu tsi. Joon gacwo¹ i jmi²¹ 'e gamii¹ tyani 'ido 'e tsa'i²¹.

29 Pe gajin² 'in simii²¹ gasii²¹ i jmi²¹: "Niñi²¹ o' joo¹³ jiin²¹ 'e nigajmaa² aa to² tyani'i. Pe jiin¹³ coon²¹ 'naa¹³ jo mo cwoo¹³ o jna jiin¹³ jaain²¹ chivo-pi¹ 'e jmaa³ aa jmi²¹² coon¹³ tsá² seen²¹ na tyá² coon¹³."

30 Pe la no 'e gacwai² 'in yuun²¹ tyi'i no. Nga'in¹ in cúu² u coon¹³ tsami². Joon gajngaa¹³ u' in joo²¹ 'ooiin¹³ gi no."

31 Joon gajin² jmi²¹ do: "Yuun²¹ tyi'i, coon²¹ tøø¹ mo tyiin¹ u' in coon¹³ jna. Joon jilaa²¹ 'e 'óo³ oo lo 'e tyi-o'o.

32 Joon nano tyiin¹ mo jmo²¹ o' jmi²¹² joongi jløø¹³ na' tsa¹ 'in ruu²¹ u 'e líi² na najuun²¹ mo pe cwa² mo tún¹. Líi² na 'e ninga'in² mo joon nigatsee²¹ moo¹ o tún¹."

16

Júu³ cwáain¹ tya' tsa'leei¹³ 'in gajmaa¹ a' e gó²

1 Gajin² in jon Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—Galiseein²¹ jaain²¹ ñi'fi²¹² sá² cuu² joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyu² to² tsa'leei¹³ tya'a. Joon gajma² a tsá² 'in ñi'fi²¹² do júu³ 'e 'in tsá² tyu² to² do 'áai¹ 'iin² in cuu² tya'a.

2 Joon 'in ñi'fi²¹² do gatø¹ 'ido. Joon gasii²¹: “¿Ti jo² 'e sii²¹ tsá² jna cwáain¹ tyi'i? Joon¹² du'u cwáain¹ to² jmoo² o tsu jo jmaa² gi'i to² coon¹³ jna. Jo cwoti tyu² gi'i to² tsa'leei¹³ tyiia no.”

3 Joon ga'i¹ tsi 'in tsá² tyu² to² do: “¿Ee ijmaa³ aa? Tyi¹ mo ñi'fi³ i jna jee²¹² to² tya'a. Jo 'waa²¹ pí² 'óo³ oo wa'a jmaa³ aa to² jee²¹² tyiia²¹ joon 'óo³ oo fa'ii²¹ wa'a mi³ hi caridad.

4 Ñi³ oo 'ee jmaa³ aa 'e 'ii²¹ mo tsá² jna inuu tya'a mo jo to² 'óo³ gi.”

5 Joon gatø¹ ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ 'in røø²¹ tyi' ñi'fi²¹². Joon gaunggi¹ 'in nifu: “¿Xiati røø²¹ u tya' ñi'fi²¹² i?”

6 'Idogi jin²: “Røø²¹ moo cíein¹³ barril aceite.” Joon 'in tsá² tyu² to² do sii²¹ 'ido: “Lo-o saan¹³ aan mo'j² tyi'i. Ni² du' jmoono joon jmaa² coon²¹ 'e coon²¹ tsa'gi.”

7 Joon gaunggi¹ 'in xeei²¹² gi tún¹: “Nugi, ¿xiagi ti røø²¹ u?” 'Idogi jin² in: “Cíein¹³ 'mo-tuu¹ trigo.” Joon gasii²¹: “Lo-o saan¹³ aan mo'j² tyi'i. Jmaa² coon²¹ gi jii¹³ ochenta.”

8 Pe galili² i ñi'fi²¹² do 'e líi¹ 'øø¹ tsi 'in tyu² to² do coon¹³ 'e gajmaa¹ a do. Tsa li² gi tsá² 'in jo tsa² tsi Dios coon¹³ 'e jmoo² o la jaain²¹ la jaain²¹ lagi 'in tsa² tsi Dios.

9 'Fuu²¹² jna 'naa' —jin² Jesús— jmaa² 'naa' 'in liseein²¹ tyú² coon¹³ 'naa' coon¹³ 'e 'oo² oo' fu juncwii²¹. Joon mi tyá¹ jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ iseen²¹ mo 'in 'ii²¹ 'naa'. In 'ii²¹ 'naa' li taan²¹² naa' coon²¹ tøø² mo.

10 'Wa jmoo¹ tsá² 'e tyú² fiin¹³ capii³ 'e 'oo¹ o, ijmaa¹ o 'e tyú² jon wa'a sá² láai². Pe wana coon²¹ too² tya' capii³, icoon²¹ o jon too² tya' 'e láai².

11 Wana jo jmoo² oo' tyú² coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo 'e jo tyiin² xiiala líi² naa' icwo¹ o Dios 'naa' 'e sá² 'e tyiin² la jai².

12 Wana jo gajmaa² aa' røø²¹ coon¹³ 'e sá² tya' 'inxeei²¹ jo cwooi¹ cw'oo¹ 'naa' 'e tyii' yaanaa'.

13 'Ce jii¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ jo lí² jmaa¹ a to² tyu² gáí¹ ñi'fi²¹². Tsa nili¹ ee¹ mo jaain²¹ joon 'in jaain²¹ gi do nili¹ nee²¹ mo si ilityúu¹ mo coon¹³ jaain²¹ joon coon¹³ 'in jaain²¹ gi do gó² o liseein²¹. Jo lí² 'iin²¹² tsá² Dios la jee²¹² 'iin²¹² in cuu².

14 'In tsá² fariseo do 'in líi¹ 'iin²¹² in cuu² núu² o jilaa²¹ 'elo. Joon gaungøø¹ mo Jesús.

15 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido:

—Ngi²¹ naa' coon¹³ 'e tyú² jee²¹² tsá² pe ñi¹ Dios 'ee líi² naa'. Jilaa²¹ 'e 'øø¹ tsi tsá² 'e tyiin² 'e joon 'e 'ee¹ mo Dios.

Ná² untsiin¹ ley tya' Moisés

16 Jin² Jesús:

—Ca mo jó¹ Wó³ gatyu² to² 'e ley tya' Moisés coon¹³ 'e júu³ tya' tsá² cwó¹ júu³ tyú² calií. Ca 'yiia¹³ joon galisá² júu³ tyú² xiiala mi tyu² Dios to² tsá². Joon jilee²¹ mo cwoo¹ pí² tsataai²¹² li tyu² Dios to².

17 'Tyan¹ gi to² jo tsín¹ jii¹³ coon²¹ letra tya' ley la coon²¹ gi 'iin² coonti jilaa²¹ yu' fu juncwii²¹ coon¹³ cwoo¹³ fu juncwii²¹.

Jesús 'e 'e tsá² 'e tsa² fee¹ wa'a 'øø¹ tsá² tsami² tya'a

18 'Wana jaain²¹ tsañuu¹ 'ee¹ mo tsami² tya'a joon cui² cwoo²¹ coon¹³ 'in xeei²¹ fee¹ tsa² 'noo¹ on. Joon wana cui² tsá² cwoo²¹ coon¹³ 'in tsami² do la joon jon fee¹ tsa² 'noo¹ on.

Cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² sá² cuu² coon¹² Lázaro

19 Gajin² in jon Jesús gasii²¹ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in tyi¹ jmaai¹³ sñi¹³ tyú² joongi 'ya² gi. Joon la coon²¹ jmi²¹² jmaa¹ jmi²¹² coon¹³ 'e 'ya² gi líi¹.

20 Galisein²¹ mo jon jaain²¹ tsá² tañii² 'in sii²¹ La². La tøø² ngúu¹ si røø²¹ mi². Joon gacwó² o ni wó² 'ooca'nú¹ tya' 'in tsá² sá² cuu² do.

21 'In tsá² tañii² do 'iin²¹² in røø²¹ tu² u coon¹³ jilaa²¹ 'e xuu²¹ 'wii²¹² mesa li gø² 'in tsá² sá² cuu² do. Joon cagi tsi²¹ jalíin² li tyiin¹ 'in 'e 'lu² u li jgoo²¹ tya'a.

22 Coon²¹ jmi²¹² gajuun²¹ mo 'in tsá² tañii² do. Joon ángeles gatøø² mo 'ii 'e cwaa¹ coon¹³ Abraham fu ñu¹ fú². La joon jon gajuun²¹ mo 'in tsá² sá² cuu² do. Joon ga'aa¹ mo tsá² 'ii.

23 'In tsá² sá² cuu² do 'áai¹ gani² in wúu¹ li tsalín² 'in najúin². Joon gasaa¹³ a unni¹ i. Joon wíin² gani² in Abraham coon¹³ La².

24 Joon ga'oo¹ o jin² in: “Nu¹ u' Abraham, fúu² cwollín² un jna. Sí² in La² no cwoun¹ lá² xuu unni¹ cwoo²¹ o coon¹³ jmi²¹. Joon cwoojaa²¹², cwouncwii²¹ xuu unni¹ sñi¹³ tsa líi¹ móo³ oo wúu¹ jee²¹² jí² lo.”

25 Pe joon gajin² Abraham: “Yuu²¹ tyi', cwotii¹³ du-'o'o 'áai¹ tyú² 'ii¹ -'o'o mo gateen²¹² un fu juncwii²¹. Joon La² logi 'áai¹ gó² gangii¹. Joon nano tyú² seen²¹ lo. Joon 'nugi moo²¹ o wúu¹.

26 Coon²¹ gi 'e sá² lo. Sá² goon²¹ juu¹³ cwó² jee²¹² jna' a coon¹³ 'nu. Jilee¹ 'in 'iin²¹² in tsalín² fu no jo lí². La joongi jilee¹ 'in 'iin²¹² in jalíin² 'i' lo jo lí².”

27 Joon gajin² 'in tsá² sá² cuu² do: “Mí³ hi tyani¹ jon, ñu³ Abraham, sii²¹ u La² no fu tya' ñu³ uu.

28 Seen²¹ mo 'ñééi²gi ruu²¹na. Cwofee¹i la joon jon jo cwo²o wa'a jalíin² lo 'a li tyafó² n² tsá² wúu¹."

29 Pe joon gajin² Abraham gasii²¹ 'ido: "Oo¹-o 'ido jilaa²¹ 'e nigajin² Moisés coon¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú². Lí²-i unjii²¹ 'ido júu³ tyá 'ii."

30 Joon gañii¹ 'in tsá² sá² cuu² do: "E ja²mo, ñu³ Abraham, pe wana tyíia¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ 'in nigajúin² ija²a-tsi."

31 Joon gajin² Abraham: "Wana jo 'iin²¹²in núu³ júu³ tyá' Moisés coon¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú² jon'gi inúu²un júu³ tyá' jaain²¹ 'in niga-jiin¹ jee²¹² 'ii²¹²."

17

Tsaai¹³ wa'a un'leei²¹ tsá² tsaruu²¹

1 Gajin²in jon Jesús gasii²¹ tsá² tyá'a: —Láa²mo sá² 'e jmoo¹ un'leei²¹ tsá² pe fúu² 'in tsá² jmoo¹ un'leei²¹ 'in xeei²¹ do.

2 'Áai¹gi tyú² tyá'a wa'a 'ñuu¹ tsá² coon²¹ too¹ lúu¹u joon píin¹in tsi jmi¹ñi³ la coon²¹ jo jmaa¹a i'leei²¹gi 'in xuui²¹² lo.

3 Un'øøi¹duu¹ yaanaa² coon²¹ tún². 'Wana jmaa¹a ruu²¹u 'e gó² tyi¹ joon fu²¹u: "Jo jmaa²gi'i." Joon wa gaunsi²i 'e 'i¹-tsi jmaa² feei¹ 'o'o 'wii²¹² tyá'a.

4 Xufiin¹³ dyía¹ naa¹³ la coon²¹ jmi²¹² gaj-maa¹a 'ido 'e gó² tyi¹ pe joon dyía¹ naa¹³ cwooi¹ si²¹ 'næ: "Jo jmaa³gi." Cwooi¹ jmaa²o'o feei¹ 'o'o 'wii²¹² tyá'a.

Xiiala ilitsáai¹gi-tsi tsá²

5 Joon gajin² tsá² tyá' Jesús sii²¹ 'ii:

—Jmaa² 'e lijai²gi-tsi¹ 'i 'næ.

6 Joon gajin² Jesús:

—Wuxu¹h tsáai¹du¹-oo¹ fiin¹³ la ti cami³ jún² jon² tasa lí²-i fú²uu¹ 'e 'mó² fee¹ lo: "Ráain²du¹u no cwojñi²¹ 'wo'o tsi jmi¹ñi³." Joon ninúu²o 'e 'mó² do júu³ tyii¹.

Jilaa²¹ 'e ná¹ jmaa² tsá² 'e tyiin²

7 'Wana 'in jee²¹² 'naa' seen²¹ jaain²¹ tsa'leei¹³ tyii¹ 'in jaai¹³ jee²¹² to², ngajii²¹ si nga'aa¹ joo²¹ 'ee, xafó¹o fú²uu¹: "Ngii²¹², ni²i, tyee³ 'í¹."

8 Jon¹ la joon tii² faa²¹ tsá². Tyú²gi isii²¹ tsá² 'ii: "Tyá¹ tyú² 'e døø¹³øø. Cwooo¹³ 'o'o tyá¹ tyú² døø¹³øø joongi 'e duu¹³uu joon mi yuui¹³ joon 'uu¹²u, cøø¹²ø." "

9 ÇTi cwooi¹ cwo¹o 'maai¹³ tsa'leei¹³ tyá'a mo jmoo¹o jiiin¹³ to² 'e tyu²u?

10 La joon jon 'naa', mi yuui¹³ jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu² Dios 'ná¹ fó²oo: "Tsa'leei¹³ tyio'o jna¹ 'in jo 'ee to² ti tsa¹ nigajmoo²¹o'o jiiin¹³ 'e 'ná¹ jmoo²¹o'o."

Jesús un'láai² dyéi¹ tsá² 'in líi² jmoowúu¹ jgøøi²¹

11 Mo gangó¹ Jesús la fu¹ 'yuui fu Jerusalén. Gangí¹in la caain²¹ li sii²¹ Samaria coon¹³ Galilea.

12 Mo gatyí¹a coon²¹ fuu²¹ pi³. Joon ga'wooi²¹ dyéi¹ tsá² 'in líi¹ jmoowúu¹ jgøøi²¹. Pe wiin² gajaan¹ li siin¹²in Jesús.

13 Joon ga'oo¹o jin²in:

—Jesús, Tifo², fúu² cwolín²un jna'a!

14 Joon mo gajóøi² Jesús 'ii joon gajin²in: —Cwolín²naa¹ cwo'ee¹³naa¹ untsá² yaanaa¹.

Joon la 'ii²¹² ngalíin² fu¹ joon ga'láa²mo.

15 Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii do mo gani² 'e ga'láa²mo joon gacii¹³o cwooo¹ 'maai¹³ Dios coon¹³ júu³ tá² líli¹.

16 Joon gasii²¹ wojní¹ tyani Jesús. Joon gaxiia¹ ni¹i gajun²un ca ti ni 'wó² 'e cwooo¹ 'maai¹³ Jesús. Joon 'in tsá² lo seen²¹ li sii²¹ Samaria.

17 Joon gajin² Jesús:

—ÇTi jo ga'láai² ce ji dyéi¹ do? Ç'Náai¹³gi 'in ñúú²gi do?

18 ÇTi jiiin¹³ ino-o tsá² coon²¹ fuu²¹ nigacii¹³o cwooo¹ 'maai¹³ Dios?

19 Joon gasii²¹ 'in tsañuu¹ do:

—Ráan²un no. Cwei². Nigaláa²mo'o tsa jo²o gali²u'u.

E² Jesús tsá² xiiala mi cwá² 'e tyu² Dios to² tsá²

20 Tsá² fariseo gaunngii¹ Jesús líi²¹² mi cwá² 'e tyu² Dios to². Joon gajin² Jesús:

—Mi cwá² 'e tyu² Dios to² joon² wa'a coon²¹ 'e lí² jøø² tsá².

21 Jo lí² wa'a jin² tsá² 'elo si 'e do-o 'ee. Tsa nigali²-i 'e tyu² Dios to² jee²¹² 'naa¹.

22 Joon gasii²¹ Jesús tsá² tyá'a:

—Nicwaa²¹² jmi²¹² mi li 'iin²¹²naa¹ jøø²øø¹ 'e jmi²¹² 'e jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá², 'láa² 'wii²¹² tyu² to². Joon jo lí² jøø² 'naa¹.

23 Joon isii²¹ tsá² 'naa: "Lo-o siin¹²in", si "Do-o siin¹³in", 'ee. Pe jo cwolín²naa¹ coon¹³on.

24 Tsa lawa coon²¹ jí² cwaain² 'ñá³ 'e jná² joo²¹ ca ti' cataain²¹ lí¹ caluu fu juncwii²¹ la joon jon jna 'in Ruu²¹na Tsá² mi cwá² jmi²¹² tyiia.

25 Pe jéi¹ nifu 'ná¹ mó³oo wúu¹ líli¹. Joon tsá² seen²¹ nano 'in jo 'e 'ii²¹ jna.

26 Jiin¹³ la gali² jmi²¹² mo seen²¹ Noé la joon jon ilí² jmi²¹² mi gó² jna 'in Ruu²¹na Tsá².

27 'Gø²ø tsá² joongi 'un² tsá² joongi cui² cwooo²¹ tsá². Joon gacwooi¹ tsá² jamii¹ 'e cui² cwooo²¹ ca jmi²¹² mo ga'í² Noé fu tsi barco do. Joon gajo² coon²¹ jmi¹ joon jilee²¹mo gajúun²mo jon.

28 La joon gali² mo seen²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Lot. Gø²ø joongi 'un²un. Joon galó² joongi 'ni¹i. Jñii¹ tsá² joongi jmoo¹³ tsá² 'ná¹.

29 Pe mo gacwo¹ Lot 'e fuu²¹ Sodoma Dios gasii¹in coon²¹ jmi¹ 'e lí² jí² caai¹³ cuun²¹² 'e coo²¹. Joon gatsee²¹mo jilee¹ 'in néi¹ fuu²¹ do.

³⁰ La joon ili² mi jnee²¹ na 'in Ruu²¹ na Tsá².

³¹ 'Mo ti jmi²¹² joon wana 'in téin² yu' 'ná¹ joon 'oo¹o jilaa²¹ si'mo² in^{uu} tya'a jo cwoxaai¹ ja'woo¹²o. Joon wa' 'in téin²¹ jee²¹² tyiia²¹ jo cwojaa²¹i fu tya'a.

³² Cwoti¹³ 'oo' 'e gali² tya' tsmi² tya' Lot.

³³ Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in tiin¹³ fu juncwii²¹ tya'a i'íin²mo joon. Pe jileei²¹ 'in 'íin² fu juncwii²¹ tya'a tiin¹³mo joon.

³⁴ "E la ja²mo fo³oo: 'E 'woo¹ joon wana teei¹³ gáí¹ tsá² ni coo³mó² yatée³ee jaain²¹, 'in jaain²¹gi jan¹.

³⁵ Gái¹ tsmi² taai²¹² tsii¹ caain²¹, yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gi jan¹.

³⁶ Gái¹ tsañuu¹¹ taain²¹² jee²¹² to² yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gi jan¹.

³⁷ Mo ganúu² tsá² tya'a 'elo joon gaunngi¹i:

—¿Xiiala li ili² 'elo, Ña'ñu¹u'?

Joon 'ii-gi gajin²in:

—Jileei²¹ 'in jo cwoi¹ 'ña'a' e tyu² Dios to² 'ii'íin²mo.

18

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsmi² 'nii² coon¹³ tsá² jmoo¹ 'ii²¹

¹ Joon gasii²¹ Jesús tsá² 'e cwáain¹ lo 'e 'ee¹ xiiala 'ná² faa²¹a tsá² júu³ tyá² joon jo cu²-tsi coon¹³ Dios.

² Joon gajin²in:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ galiseein²¹ jaain²¹ tsá² jmoo¹o 'ii²¹. Jo tsaa²-tsi Dios jon'gi un'goo²¹ tsá².

³ Fuu²¹ do-o jon seein²¹ jaain²¹ 'yia'nii² 'e coon²¹ tōō²mo tsafee¹²i 'in tsá² jmoo¹o 'ii²¹ do. Tsmi²¹ 'e jmaa¹ 'ido 'ii²¹ coon²¹ mii¹³ 'e seein²¹ coon¹³ 'in 'eei¹ 'ii.

⁴ Wóo²-o 'áai¹ nangóo¹ 'e jo 'iin²¹²in 'in tsá² jmoo¹o 'ii²¹ do 'e jmaa¹a 'ii²¹. Joon mo galicíin²¹gi ga'i¹-tsi: "Jo tsaa²-tsii Dios jon'gi tsá² un'góo³oo pe tsa² 'wii¹³ untyi²in 'in tsmi² lo jna jmaa³oo 'ii²¹ tya'a

⁵ la coon²¹ jo untyi²in'gi jna."

⁶ Joon gajin² Jesús:

—Ñuu²duu¹ 'e 'ōōi²¹-tsi tsá² júu³ tya' 'in tsá² jmoo¹o 'ii²¹ 'e gó² do.

⁷ ¿Ti líi²naa¹ 'e li'ii²¹²-i Dios un'ōō¹i tsá² tya'a, 'in ngatyii¹²in, 'in nimii¹i tyani¹i la 'woo¹ la jmi¹?

⁸ Fuu²¹²uu¹ 'naa' 'e la jmoono-o ijmáa¹a 'ii²¹ tya' 'ido. Pe jna-a, 'in Ruu²¹ na Tsá² mi yíi³aa, ¿ti liseein²¹gi tsá² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'in tsaa²gi-tsi jna?

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² fariseo coon¹³ jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e nii² tsá²

⁹ Gasii²¹i jon Jesús coongi cwáain¹ tya' 'inlíi¹³ 'in jmaai²¹ yaai 'e tyú¹-i joon un'woo¹i tsá² catyaa²gi. Joon jin²in:

¹⁰ —Gái¹ tsañuu¹¹ ngalíin² fu cwó¹.

Ngafaa¹³a júu³ tyá². Jaain²¹ jee²¹² 'ii líi¹i tsá².

fariseo, 'in jaain²¹ dogi líi¹i tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá².

¹¹ 'In tsá² fariseo do siin¹²in, joon gafaa²¹a la lo: "Ña'ñu¹u' Dios, cwóo³oo 'maa²u'un tsu² jo líi¹na la líi¹ 'in tsá² catyaa² do. Jo líi¹na la 'in jmoo¹o 'uun²¹, lagi 'in jo nuu¹³. Jo líi¹na la líi¹ tsá² 'in fee²¹i tsmi². Ce jiin¹³ capii³ jo líi¹na la líi¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá² lo.

¹² Tún² fu 'gō³ōō tyiiañi¹ la coon²¹ semóo¹³. Joon cwó³oo 'na coon²¹ 'e jee²¹² dyá² 'ii¹³ 'e gajna²aa."

¹³ Pe 'in tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá² do wíin² gajaan¹. Joon jo tá²-tsi saa¹²a unní¹i fu yu' juncwii²¹. Jiin¹³ 'e gajmaa¹a tyuun¹ nitsi¹-o. Joon gafaa²¹a: "Ña'ñu¹u' Dios, cwó-lifee¹mo-o'o 'wii²¹² tyiia tsa² 'áa¹mo rōō²¹na tsaa²."

¹⁴ 'E la ja²mo fo³oo 'e nigauntyú¹mo Dios 'in tsá² cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá² do pe 'in jaain²¹ do jiin¹³ la líi²mo líi²i. Tsa jileei²¹ 'in jmaa²¹i yaai cōō¹³gi xujoon li'weei²¹gi 'ii pe jileei²¹ 'in un'weei²¹ yaai joon licōōi¹³gi.

Uncwaa³i Jesús xuui²¹²

¹⁵ Jajée¹mo tsá² xuui²¹² tya'a li siin¹² Jesús 'e taan¹ cwoo²¹ tya' 'ido. Pe joon mo gani¹ tsá² tya'a galáa² 'wii²¹² 'ōō¹³mo jileei²¹ 'in jajéei¹ xuui²¹² do.

¹⁶ Joon gatō¹ Jesús 'in xuui²¹² do. Joon gajin²in:

—Cwóo²oo' cwojalíin² xuui²¹² tyani³ii joon jo 'ōō²¹²naa' tsa li tyu² Dios to² líin² jmai² 'in líi¹in la 'ii-o jon.

¹⁷ 'E la ja²mo fo³oo jileei²¹ 'in jo cwooi¹ 'e tyu² Dios to² 'ii lawa jaain²¹ xuui²¹² jo lí² tsataai² li tyu² Dios to².

Jaain²¹ tsá² sá² cuu² fee²¹i Jesús

¹⁸ Jaain²¹ 'in tyu² to² gaunngi¹ Jesús:

—Tifo² tyú¹i, ¿'ee 'ná² jmaa³aa 'e tiin¹³na juncwii²¹ tyiia?

¹⁹ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee líi¹ fu²¹u jna 'in tyú¹i? Jaan²¹mo 'in tyú¹i seein²¹gi, jiin¹³ 'ña'a Dios.

²⁰ Ñi³o'o jiin¹³ la to² tyu² Moisés: "Jo foo¹³o tsmi². Jo jngáa¹u'un tsá². Jo jmaa²¹a 'uun²¹. Jo jmaa²¹a júu³ tajuu²¹. La joon jo con²on tsá² tóo² ce jiin¹³ jaain²¹. Cwoli¹gōō²¹mo'o ñu²¹u coon¹³ saa²¹a."

²¹ Joon gajin² 'in tsañuu¹¹ do:

—Jilaa²¹ 'elo nigalinuu¹³uu ca la mo xuu²¹²mo.

²² Moganúu² Jesús 'elo joon gajin²in:

—Coon²¹gi 'e 'ná² jmaa²¹a. 'Ni³i jilaa²¹ 'e 'oo²-o'o joon cwó²¹o tsá² tañii². Joon líi¹gi ili'oo²-o'o ña'fú². Mi yuui¹³ joon na¹ coon¹³ jna.

²³ Pe mo ganúu² 'in tsañuu¹¹ do 'elo 'áai¹ fa'i³ gajmaa¹a tsa 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.

²⁴ Mo gani² Jesús xiiala fa'i³ jmaa¹a joon gajin²in:

—i'Áa¹mo tyan¹ to² cwóoi¹ tsá² sá² cuu² yaai wa'a tyu² Dios to² 'ii!

²⁵ 'Áai¹gi tyan¹ to² tyá' jaain²¹ camello 'e ngíi¹ too²¹ li ngíi¹ ñi¹ tyá' moocúu³ lagi jaain²¹ tsá² sá² cuu² tsa'ii¹in ñu'fú².

²⁶ 'In ganúu² 'elo gajin²in:

—¿Xiagi la itiin¹³ tsá²?

²⁷ Joon gajin² Jesús:

—Jilaa²¹ 'e jo lí² jmaa¹ a tsañuu¹ lí²-i jmá¹ Dios.

²⁸ Joon gajin² Tú³:

—Ña'ñu¹u, jna'a nigatuu²¹²oo'o jilaa²¹ 'e 'oo²¹o'o joon nijalii²¹i' coon¹³ 'nu.

²⁹ Joon gajin² Jesús:

—E la ja²mo fo³oo, 'e doñi¹in si tuu²¹ 'núu¹u si tiui² sáa³a jmii²¹ 'ee si ruu²¹i 'ee si tsami² tyá'a 'ee si jóon¹ 'ee 'wii²¹² tyá' cwáain¹ 'e tyu² Dios to²

³⁰ líi¹gi 'ii²¹i fu juncwii²¹ lo. Joon mi júun²in 'ii²¹mo jon coon²¹ juncwii²¹ tyá'a 'e ta²a coon²¹ tó²mo.

Jesús jmo¹o júu³ 'e ti li júun²in

³¹ Jesús gatø¹ coon²¹ jì dyatuuin¹ tsá² tyá'a joon gasii²¹i 'ido:

—Nano tsa²¹a' fu Jerusalén. Do-o lí² tsín¹ jilaa²¹ 'e gafaa²¹a tsá² gacwo¹ júu³ tyá² calií cwáain¹ tyá' in Ruu²¹na Tsá².

³² Ijaan²¹in tsá² 'ii tyani tsá² jalín² wíin². Joongi niungøø¹ tsá² 'ii. Joon ijme²¹i tsá² 'ii. Joongi i'ñi¹ tsá² tyá'a.

³³ Joongi ipóoi² tsá² 'ii. Mi yuui¹³ joon ijnga²mo tsá² 'ii. Pe mi tí² 'ni¹ jmii²¹² ijiin¹o jee²¹² líi²¹².

³⁴ Pe 'idogi coonti jo ga'øøi²¹-tsi. Jo ñi¹ 'ee 'e sii²¹ Jesús 'ii. Lawa coon²¹ júu³ 'e jo ñi¹ xiiala 'ee i'øøi²¹-tsi.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tiui² seein²¹ Jer-icó

³⁵ Xuu¹ 'ná²gi 'e tyú¹a Jesús fuu²¹ Jericó. Jaain²¹ tsá² tiui² tyíin¹in caai¹ fu¹ mii¹ caridad.

³⁶ Mo ganúu²un ningíi¹i tsá² fúui¹ líi¹i joon gaunngii¹i tsá² 'ee-gi galí².

³⁷ Joon gajin² tsá² 'e Jesús tsá² Nazaret 'in ngíi¹i no.

³⁸ Joon ga'oo¹o 'in tsá² do jin²in:

—¡Jesús, Jóon¹ David, fúu² cwolín²un jna!

³⁹ Pe 'in tsá² do 'in ngalín² nifu gasii²¹i 'ido:

—Ca tii², jo to²o mii¹³.

Joon jo cwofaa²¹gi 'ido. Pe 'ii coon²¹ 'ii¹³gi tá²oo¹o:

—¡Jóon¹ David, fúu² cwolín²un jna!

⁴⁰ Joon gajan¹ Jesús joon gatyu²u to² 'e tsatee²¹² tsá² 'ido. Joon mo gatyí¹a tyan² joon gaunngii¹i Jesús 'ii:

⁴¹ —¿'Ee 'iin²¹²u' un ijmaa³aa tyl¹i?

Joon gañi¹ 'in tsá² tiui² do:

—Ña'ñu¹u, 'iin²¹²na ijóø³oo.

⁴² Joon gajin² Jesús:

—Jóø²o'o tsu¹ 'wii¹³ nigalija²mo líi²u.

⁴³ Joon la tsifu joon 'in tsá² tiui² do gajóø²o. Joon gangóo¹o coon¹³ Jesús cwo²o 'maai¹³ Dios. Joon jileei²¹ tsá² 'in gajóø² 'elo la joon jon gacwo²o 'maai¹³ Dios.

19

Jesús coon¹³ Zaqueo

¹ Joon ga'í² Jesus fuu²¹ Jericó.

² Joon do-o niseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in ni sii²¹ Zaqueo. 'Ii tyu² to² jileei²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'niui¹ tsá².

³ 'In Zaqueo lo 'iin²¹²in jóø²i Jesús. 'iin²¹²in licwii¹in pe jo lí² tsu líi¹ pi¹³ 'ii. Joon líi¹ fúui¹ tsá² taai². La 'ii²¹² ngíi¹i Jesús 'e fuu²¹ do

⁴ joon gangóo¹ Zaqueo do cwíin¹in nifugi 'e 'iin²¹²in jóøi². Joon gasoo² coon²¹ yu¹ 'mó² si² co² fu¹ li 'ná² ngíi¹i Jesús.

⁵ Joon mo gangíi¹ 'ido joon gajóø² fu yu¹. Joon gajin²in:

—Zaqueo, cwúui¹ jmoono tsu no 'ná¹ níi³i nijáan¹aan fu tyio¹o.

⁶ Joon gajngáa¹ Zaqueo jmoono. Joon líi¹ jløø¹³i ga'ii²¹i Jesús.

⁷ Mo gani² 'in tsá² fariseo do jilaa²¹ 'elo joon ga'láa² 'wii²¹² gafaa²¹a 'laa²¹ tyá' Jesús joon jin²in 'e Jesús nigajaan¹ tyá' jaain²¹ tsá² róøi² tsa².

⁸ Joon Zaqueo do gajmaa¹ a siin¹²in joon gasii²¹i Jesús:

—Jóø²du, Ña'ñu¹u, cwo³oo tsá² tañii² coon¹³ tsa² jín¹³ 'e 'óo³oo. Joon wana nigajmaa³aa 'uun²¹ coon¹³ júu³ tajuu²¹ níci³oo tyán² 'ii¹³gi líi¹.

⁹ Joon gajin² Jesús:

—No-o gatyia¹ 'e tiin¹³ tsá² taai² inuu lo. No-o ilíin² 'in tsañuu¹ lo júun² tyá' líi²¹² Abraham.

¹⁰ Tsu¹ jna, 'in Ruu²¹na Tsá², gagoo²¹²oo 'e 'naa²¹na tsá² joongi 'e jmóo³oo tiin¹³ tsá² 'in róøi² tsa².

Júu³ cwáain¹ tyá' dyá² cuu² cwanáa¹

¹¹ La 'ii²¹² núu²un tsá² júu³ tyá' Jesús faa²¹a 'e júu³ lo joon gasii²¹i coon²¹ cwáain¹ tsu tyan¹ niteein¹ co' Jerusalén. Tsu¹ 'in tsá² fúui¹ ngí¹ coon¹³ Jesús do tyá' i fu¹ líi²i 'e ti li tí² 'e tyu² Dios to² tsá².

¹² Joon gasii²¹i Jesús 'ido:

—Lawa jaain²¹ tsá² 'in líi¹i tsafeei¹. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ wíin² i'ii²¹i to² róøi¹³ 'e fuu²¹ wíin² do. Joon mi yuui¹³ joon cii¹²i fuu²¹ goo¹o.

¹³ Pe la nu'gi cwo'íi¹i gatø¹ø dyéi¹ tsa'leei¹³ tyá'a. Joon gajoon²¹o la jaain²¹ la jaain²¹ 'ido jmaai¹³ coon²¹ cuu² 'e tyíin² líi¹. Joon gasii²¹i 'ido: "Jmaa²aa' to² coon¹³ 'e cuu² lo ca mi cwa²¹na."

14 Pe tsagoo¹o do 'ee¹mo 'ii. Joon gasii¹in júu³ ca li ngóo¹on 'e jin²; "Jo 'iin²¹²na'a wa'a líin² 'in tsañuu¹ lo róøi¹³ tyii'i."

15 Pe ga'ii²¹mo to² róøi¹³ do. Joon ganga²mo fu goo¹o. Joon mo gatye¹²i joon gatø¹tsa'leei¹³ tya'a 'in ngacwo²o cuu² do. 'Iin²¹²in litsáai¹-tsi xiiati nigajna²a la jaain²¹ 'ido.

16 'In gatyá¹ nifu gajin²in: "Ñi'fii²¹i, 'e cuu² do nigacwáa¹mo dyá²gi."

17 Joon 'in róøi¹³ do gajin²in: "'Áa¹mo tyú². Jaain²¹ tsa'leei¹³ tyú¹mo 'nu. Nano, 'wi¹³ 'e nigalityú¹mo'o coon¹³ 'e xuu, cwóo³oo 'e tyuu¹²i to² jee²¹ dyá² fuu²¹."

18 'In xeei²¹gi gatyá¹ joon gajin²in: "Ñi'fii²¹i, 'e cuu² do nigacwáan¹mo ñá²gi."

19 La joon jon gasii²¹i 'in róøi¹³ do 'ii: "Nu-gi lí² tyuu¹²i to² ñá² fuu²¹."

20 Joon 'in xeei²¹gi gatyá¹. Joon gajin²in: "Ñi'fii²¹i, lo-o roon¹ 'e cuu² do. Ga'máa³oo gaci¹hi coon²¹ póo¹."

21 Galigóø²¹moo 'nu tsa jaain²¹ tsá² 'waa²¹-tsi 'nu. Joon ñi³oo 'e cóon¹³o'o 'e jo gacwo²o. Joon coon¹²on li jo gajñi²¹in."

22 Joon gajin² róøi¹³ do: "Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nu. Coon¹³ júu³ tyiio'o jmo²o 'ii²¹ tyi'i. Ñi²¹i 'e líi¹na jaain²¹ tsá² 'waa²¹-tsi. Joon cón³oon li jo 'e gacwóo³oo. Joongi cón³oo coon²¹ li jo 'e gajñi²¹ii."

23 ¿'Ee li jo gata²a cuu² banco joon lí² 'i¹³na láai²gi xuu mi tyee¹²na tyiia?"

24 Joon gajin² róøi¹³ do sii²¹i 'in téin² do: "Tyi²¹ii 'e cuu² no. Joon cwó²oo 'in 'oo¹ dyá² no."

25 Joon gajin² 'in téin² do: "Pe ñi'fii²¹i, ni'oo¹o 'ido dyá² cuu²."

26 Joon gañii¹ 'in róøi¹³ do: "Fuu²¹²uu 'naa': jileei²¹ 'in 'oo¹o líi¹gi, la joon líi¹gi icwóo³oo. Pe jileei²¹ 'in jo 'oo¹o lí¹ 'woo¹³gi 'e ca pi³ 'e 'oo¹o."

27 Joon jileei²¹ 'in 'eei¹ jna, 'in jo 'iin²¹²in jmáa³aa róøi¹³ tya'a cwotee²duu' lo joon jn-gaa¹³naa' tyani³ii lo."

Jesus tsa'ii²¹ fu Jerusalén

28 Mo ngayuu¹³ gajin² Jesús 'elo joon gangóo¹ la fu 'yuu¹ fu Jerusalén.

29 Xuu 'ná²gi tyii¹a fuu²¹ Befagé coon¹³ Betania co' moo²¹ sii Olivos. Joon gasii¹in gáí¹ tsá² tya'a.

30 Joon gasii²¹i 'ido:

—Cwoliin²naa' 'e fuu²¹ pi³ náa¹ tyan² do. Joon mi tyaliin²naa' joon ityee²naa' jaain²¹ bu¹³ neei²¹². Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in mo cwó². Sii¹³ 'nii²¹² tya'a joon tó²øø¹ fu lo.

31 Joon wana 'in gajin²in: "¿'Ee lí¹ sii¹³ii' 'nii²¹² tya'a?" Joon fú²uu': "Néi²ta cata Ña'ñu¹u."

32 Joon ngaliin²mo tsá² tya'a. Joon gat-see²¹mo jiin¹³ la lí² 'e nigajin² Jesús.

33 Joon teen²¹²mo si¹i 'nii²¹² tya' bu³ do joon gaunngii¹ 'in tsá² fii²¹² do:

—¿'Ee lí¹ sii¹³ii' 'nii²¹² tya' bu³ no?

34 'Idogi gañii¹:

—Ña'ñu¹o 'néi²ta cata.

35 Joon gatø²¹o 'ido tyani Jesús. Joon gaunfuu²¹ siin¹³in moo'wóo¹ bu³ do. Joon gatyée¹ Jesús moo'wóo¹ bu³ do.

36 La 'ii²¹² ningóo¹ Jesús joon ganii¹³ tsá² siin¹³in tya'i fu¹.

37 Mo gati² lixaai¹ moo²¹ Olivos jileei²¹ tsá² jo² líi² 'in ngaliin² coon¹³on galáa² 'wii²¹² ga'oo¹ jløø³i. Joongi gauntyúu¹ Dios coon¹³ jilaa²¹ milagro 'e nigani²i.

38 Joon jin²in:

—'In cwaaw³mo Róøi¹³ 'in jó¹ coon¹³ júu³ tya' Ña'ñu¹u! ¡Tyú²-u 'íi¹ ñu'fú²! ¡'In tyú¹mo Dios!

39 Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseos 'in téin² jee²¹² 'in tsá² do gasii²¹i 'ido:

—Sii¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ 'nu 'e jo cwota²a lí¹ mii¹³."

40 Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fo³oo, wana 'inlo 'e jo to²o mii¹³ cagi 'e cuun²¹² roon¹ lo ito²o mii¹³."

41 Mo gatyii¹a tyan² gajøø²ø Jesús fuu²¹ Jerusalén joon gatyí²i 'wii²¹² tya'a.

42 Jin²in:

—Wuxu¹ 'øøi²¹oo' fiin¹³xu. Jmii²¹² no-o jmii²¹² tyii', 'in jmá¹ 'ii²¹ róø² tyii' nigacwéi¹. Pe nano 'e si¹mo². Joon jo lí² jøø²øø¹.

43 Pe ijó² coon²¹ jmii²¹² 'e gó² tyii' mi jalíin² tsá² 'in 'eei¹ 'naa'. Joon ijmáa¹a coon²¹ po³ cwoo¹³ ñi¹ cu² lí¹ 'e né¹naa'. Joon nitsatáa² joon nijmeei²¹ 'naa' la 'uui².

44 Joon ifiin² 'e fuu²¹ lo ti ni'wó². Itsajngaa¹³ tsá² néei¹ lí¹ tsi joon jo isáí²gi jiin¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sifúu¹ tsa jo galiñii² 'naa' mo gajó² Dios itiin¹³ 'naa'.

Untyú² Jesús 'e cwo¹ fee¹ si² do

45 Joon ga'ii²¹ Jesús tsi inuu cwo¹ fee¹ si² Jerusalén do joon galáa² 'wii²¹² ga'øø¹ 'in 'ñi¹ coon¹³ jileei²¹ 'in ló¹.

46 Joon gajin²in gasii²¹i 'in taai² do:

—Ni jí² tya' Dios jin²: "'Ná³uu 'elo li tsaliin² tsá² tsafee¹³i Dios pe 'naa'gi' nigajmaa²aa' lawa coon²¹ too²¹ xá² tya' 'uum²¹."

47 La coon²¹ jmii²¹² ga'ee¹ Jesús inuu cwo¹ fee¹ do. Pe tsá² tyu² to² tyi² untsá² coon¹³ tifo² tya' ley la joon jon 'in tyu² to² fuu²¹ do 'noo²¹o xiala ijngaa¹³i Jesús.

48 Pe jo 'e tyii²a xiala ijmáa¹a tsa jilee²¹mo tsá² taai² jløø³mo núu²o.

20

To² 'e 'oo¹ Jesús

1 Coon²¹ jmii²¹² 'yuu²i Jesús fu tsi inuu cwo¹ fee¹ 'e 'e²e tsá². Joon cwoo¹ júu³ tyé² tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon gatyaliin² 'in tyu²

to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley coon¹³ tsacøøi¹³.

² Joon gajin² in sii²¹ i Jesús:

—Jmáa² du'u júu³, ¿'ee coon¹³ to² 'e jmoo²¹ o jilaa²¹ 'elo? ¿'lin gacwo² 'nu 'e to² do?

³ Joon gañii¹ i Jesús:

—La joon jon jna unngii¹ duu 'naa'. Ñii² duu':

⁴ ¿'lin gasii¹ in Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹? ¿Ti gasii¹ in Dios 'i owa¹ tsá² 'ee?

⁵ Joon galáa² 'wii²¹² jo cwo² o júu³ ruu²¹ i jee²¹² 'ii. Jin² in:

—¿'Ee faa² a'? Wana faa² a' 'e Dios gasii¹ in, joon iñii¹: “¿'Ee li' jo 'ii¹³ naa' júu³ tya' a?”

⁶ Joon wana faa² a' 'e tsá² a- jilee²¹ mo tsá² ityuu¹² i jna' cuun²¹² tsu tsáai¹-tsi tsá² 'e faa²¹ Wó³ do cwáain¹ tya' Dios.

⁷ Joon gañii¹ i jin² in:

—Jo nee² e 'e 'iin gasii² in Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹.

⁸ Joon gajin² Jesús:

—La joon jon jna jofó³ oo 'ee coon¹³ to² 'e jmoó³ oo 'elo.

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñi¹ wuunjøø³

⁹ Joon galáa² Jesús 'wii²¹² gafaa²¹ a. Joon gasii²¹ i tsá² 'e cwáain¹ lo:

—Lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajñi¹ wuunjøø³ cwoó¹³ 'wó² tya' a. Joon gacwo² o 'áai¹ tsá² xee²¹ mo. Joon gangó¹ li xiiá²¹. Wó² gali¹ i.

¹⁰ Joon la jee²¹² joon gati² jii²¹ 'e garoo²¹ mi² wuunjøø³ do. Joon gasii¹ in jaain²¹ tsalee¹³ tya' 'e tsami¹ i tya' 'in jmoó¹ o to² do jii²¹ 'e gatii² tya' fi²¹² cwoó¹³ 'wó² do. Pe 'idogi gajmee²¹ mo 'ido. Joon gasiin¹³ mo 'ido tún¹ jo 'ee gacwo² o coonti.

¹¹ Joon 'in tsá² fi²¹² do gasii¹ in jaain²¹ gi tsalee¹³ tya' a. La joon jon 'ido gajii² i. Gajmee²¹ mo 'ido. Joon gasiin¹³ mo jon jo 'ee gacwo² o coonti.

¹² Joon 'in tsá² fi²¹² do gasii¹ in 'in xeei²¹ gi. Pe 'idogi la joon jon gajmee²¹ i. Joon ga'wooi¹ caluu.

¹³ 'Mo gangii¹ 'elo 'in tsá² fi²¹² 'wó² do ga¹ i-tsi: “¿'Ee jmáa³ aa no? Isii³ na yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹² na 'áai¹. Joon mi ni²¹ yuun²¹ tyiia foowa nijmaa¹ o nuu¹³ un.”

¹⁴ Pe joon mo gani² i 'in tsá² jmoó¹ o to² do 'ido joon gasii²¹ i ruu²¹: “In lo- o 'in 'ii²¹ 'e sá² tya' jmi²¹. Cwojngaa¹³ na' 'ii joon jna' o ilii² na' fi²¹² 'wó² do.”

¹⁵ Joon gatyii¹ mo caluu joon gajngaa¹³ mo.

Joon gaunngii¹ i Jesús:

—¿'Ee cwooi¹ jmaa¹ o 'in fi²¹² cwoó¹³ 'wó² do coon¹³ 'in tsá² do?

¹⁶ Itsaa¹ o joon tsajngaa¹³ i 'in tsá² jmoó¹ o to² do. Joon cwo² o 'in xee²¹ mo cwoó¹³ 'wó² do.

Mo ganú² un 'in tsá² taai² do 'elo joon gajin² in:

—Jo cwo¹ Dios ingii¹ 'elo!

¹⁷ Joon gajøø² i Jesús 'ii. Joon gajin² in:

—¿'Ee cwooi¹ 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ taa¹³ jii² tya' Dios? 'E jin²:

'E cuun²¹² 'e nigapi² tsa² jmoó¹³ 'nú¹ 'e joon gali² cuun²¹² nifu.

¹⁸ Doñi¹ iin gatøøi²¹ ni cuun²¹² do li'no² o 'ii. Joon wana gatoo²¹ 'e cuun²¹² do tya' tsá² fu² ilii².

Júu³ tya' cuu² 'e cón² tsá² li 'ñii¹

¹⁹ 'E jmi²¹² joon 'in tya² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley 'iin²¹² in saan¹ in Jesús do. Tsa ni¹ o 'e cwáain¹ 'e nagafaa²¹ Jesús do cwáain¹ tya' 'ii- o. Pe 'gøø²¹ mo tsá².

²⁰ Joon gasii¹ in tsá² lawa tsá² tyú¹ 'e tsasii¹³ coon¹³ júu³ tajuu²¹ lawa júu³ jai² wa ili² cwoó¹ o tsa² coon¹³ júu³ tya' a. Joon ijaan²¹ in tyani 'in 'oo¹ to².

²¹ Joon gaunngii¹ i:

—Tifo², ne² oo¹ 'e fo²¹ o joongi 'e² 'e júu³ jo². Jmoó²¹ o 'ii²¹ røø². Jo con²¹ on cwáain¹ wa tsá² sá² cuu² si tsá² tañii² 'ee. Jii¹³ fu¹ tyá² tya' Dios 'e² e.

²² Sii¹³ jna' a, ¿ti cwooi¹ tyi²¹ i 'laa¹³ tya' tsa² to² tyiin¹ Roma? ¿Cwooi¹ owa jo cwooi¹ 'ee?

²³ Pe galili¹³ i Jesús jilaa²¹ 'e gó² 'e 'i-tsi 'ido. Joon gasii²¹ i 'ido:

—¿'Ee li¹ i jmaa² aa' lawa coon²¹ nilá² coon¹³ júu³ tajuu²¹?

²⁴ La 'ée¹ duu¹ jna coon²¹ cuu², nee²¹ e. ¿'lin ni² 'inlo? ¿'Ee tyan¹ 'e sii²¹ 'in taai² lo?

Joon gañii¹ i 'in tsá² do:

—Tya' tsa² to² tyiin¹ Roma.

²⁵ Joon gajin² Jesús:

—Cwoó² oo' Dios jii¹³ 'e tii² joon cwoó² oo' Dios jii¹³ 'e tya' o.

²⁶ Joon jo gali¹ i wa' a 'e tee²¹ Jesús jii¹³ coon²¹ tsa² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ a jee²¹² tsá². Li' cii¹² i, ganga'goo²¹ o-tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ a. Joon gajaan¹ tii².

Unngii¹ i tsá² xiiala mi jii¹ i tsá²

²⁷ Mo ngayuu¹³ joon 'inlii¹³ tsá² saduceos ngagaliin¹ ngajøø² Jesús. Tsá² saduceos jin² in 'e jo jo² jii¹ gi tsá² mo najúun² in. Joon gajin² in sii²¹ i Jesús:

²⁸ —Tifo², Moisés gataan¹ ni jii² tya' 'e júu³ lo: “Wana jaain²¹ tsañuu¹ jii² in joon gatú² tsami² tya' a 'ña' a jii¹³ jaain²¹ jóon¹ jo seen²¹. Ruu²¹ i 'in najóin¹ 'ná² cu² i cwoó²¹ coon¹³ 'in tsami² 'ña' a do. Joon liseein²¹ yuun²¹ cwáain² tya' ruu²¹ i najóin¹ do.”

²⁹ La joon gali² dyái¹ ruu²¹ i seen²¹. 'In nifu gacu² mo cwoó²¹. Joon jo 'in yuun²¹ liseein²¹ tya' a. Gajúun¹ mo 'ido.

³⁰ Joon 'in ti² gáí¹ do gacu² mo cwoó²¹ coon¹³ 'yia' ñii² do. La joon jon gajúun¹ mo. Jo 'in yuun²¹ seen²¹ tya' a.

31 Joon 'in gati² gaai²¹ gacu²mo cwoo²¹ coon¹³ 'ido. La joon ji dyái¹ do gajúun¹mo. Ce jiiin¹³ jaain²¹ yuun²¹ jo liseein²¹gi tya'a.

32 La joon jon gajúun¹mo 'in tsami² do.

33 Joon mi jiiin¹in, ÷'iin jee²¹² 'in dyái¹ do icwaaí²¹ tsami² tya' 'ido?

34 Joon gañii¹i Jesús:

—Mo taain²¹² tsá² 'e fu juncwii²¹ lo tsañuu¹ coon¹³ tsami² cu²mo cwoo²¹.

35 Pe jileei²¹ 'in tyaliin¹ juncwii²¹ cataain²¹ joon jiiin¹in jee²¹² 'lii²¹² do jo cuui¹³gi cwoo²¹ ruu²¹i jon'gi cwoo¹gi tsá² joon¹on wa'a icui² cwoo²¹.

36 Jon'gi lí² juuin²¹gi tsu nálii¹i lawa'a ángeles. Joon¹ Dios 'ii tsu 'wii¹³ nigajiiin¹o.

37 Cagi Moisés 'ña'a gajmaa¹a júu³ 'e jiiin¹ 'lii²¹². Mo gajóó² 'e 'mó² pi¹³ 'e coo²¹ do gaun-sii²¹ Ña'ñu¹'u' Dios tya' Abraham coon¹³ tya' Isaac coon¹³ tya' Jacob.

38 Pe Dios jon' Dios tya' 'lii²¹², Dios tya' tsá² jiiin¹ 'ii tsu tyani Dios seen²¹mo jilee²¹mo.

39 Joon 'inlii¹³ tifo² tya' ley gasii²¹i 'ii jiiin²in:

—Áa¹mo tyá² foo²¹¹o, Tifo².

40 Joon jo gatá²gi-tsi 'e unngii¹gi.

¿Ti jún² tya' 'lii²¹² David Cristo?

41 Joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala lí² 'e jin² tsá² 'e Cristo jún² tya' 'lii²¹² David?

42 'Ña'a David do gajin²in jee²¹² jí² Salmo: "Ña'ñu¹'u' Dios gajin²in sii²¹i Ña'ñu¹'u': Ni² lí² caa²¹na tsáa¹

43 ca mi tyé¹³na jileei²¹ 'in 'eei¹ 'nu' wii²¹² tii¹³i."

44 ¿Pe xiiala lí² Cristo ili² joon¹ David tsu 'ña'a David gaunsi²¹ 'ii Ña'ñu¹'u'?

Jesús cwo²o tifo² tya' ley tsaa²

45 jilee²¹mo tsá² núu²un mo gasii²¹ Jesús tsá² tya'a:

46 —Tii¹moo' coon¹³ tifo² tya' ley. Ti¹-tsi ngii¹ coon¹³ siin³ cwaa²¹. Joon 'iin²¹²in 'e feel²¹ tsá² 'ii coon²¹ tún². Joongi 'noo¹o 'mosí¹ si² nifu icwaa²¹ fu ti inuu cwo¹. Joon 'iin²¹²in 'mosí¹ tya' tsá² 'in tyiin²mo li gó² tsá².

47 Joon tyii²¹o 'ná¹ 'yiaa'ni² joon faa²¹a júu³ tyá² 'e cwaa²¹ wa'a coon²¹on tsá² tóo². Pe 'ái¹gi wúu¹ inii²¹ 'ido.

21

Cuu² gacwo¹ yiaa'ni²

1 Tsi inuu cwo¹ gani²i Jesús tsá² sá² cuu² 'in to² cuu² tsi caji li to² tsá² cuu².

2 Gani²mo jon jó¹ jaain²¹ 'yiaa'ni² tsá² tañii² 'áai¹ 'in gato² tún² cuu² yuun².

3 Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fo²oo 'in 'yiaa'ni² tsá² tañii² do nigacwoo¹o láai²gi la jee²¹² jileei²¹.

4 Tsu jileei²¹ 'in catyaa² do cwoo¹o jiiin¹³ 'e sáai² ty'a'o. 'Inogi tañii²mo 'áai¹ pe nigacwoo¹o jiiin¹³ 'e sá² tya'a.

Jesús tyaa¹ júu³ i'ín² tsá² 'e cwo¹ do

5 'In líi¹³ tsá² sá² 'i' jee²¹² yaai xiiala jnéei² 'e cwo¹ fee¹ do tsu 'áai¹ ya²gi jilaa²¹ cuun²¹² coon¹³ jilaa²¹ 'e cwoo¹ tsá² 'yaai¹-tsi. Joon gajin² Jesús:

6 —Nijóó³ coon²¹ jmi²¹² mi fiin²¹ jilaa²¹ 'e jóó²oo'. Jiiin¹³ coon²¹ cuun²¹² jo 'e sá²gi ni 'e ruui²¹ do.

Lí² ili² la nu'gi mi i'ín² juncwii²¹

7 Joon gaunngii¹i tsá² Jesús:

—Tifo¹, ÷li ili² jilaa²¹ 'elo? ¿Noo coon²¹ lí² mi lí² jilaa²¹ 'elo?

8 Joon gajin² Jesús:

—Tii¹moo' jon. Jo cwóo¹³naa' yaanaa' 'in coon²¹ 'naa' tóo². Tsu líi¹ fúui¹ 'in jaliin¹ 'in jin² sii²¹ 'naa': "Jna-a Cristo." Joongi jin²in: "Nano gati² 'ii²¹ ili² sá² 'ii²¹." Pe 'naa' jo unjii²ii' júu³ tya'a.

9 Joon mi núu¹³uu' 'e faa²¹ tsá² tya' 'nii²¹ joongi 'e tii² tsá² jee²¹² yaai jo foo¹³naa'. Tsu 'e joon 'ná¹ ili² nifu. Pe 'ná¹gi ityía¹ 'ii²¹ ili² la joon.

10 Joon gafaa²¹gi Jesús:

—Coon²¹ fuu²¹ itéen¹in coon¹³ fuu²¹ xiaa'. Coongi fuu²¹ xiaa' ijmáa¹ 'nii²¹ coon¹³ fuu²¹ dogi.

11 Joongi ijóó²¹ 'wó² líli². Joon líi¹ i'í² 'oo² coon¹³ jmoowúu¹ la caain²¹ coonti. Joongi yu' juncwii²¹ imoo²oo' jilaa²¹ 'e fo² coon¹³ lí² 'e coo¹³gi.

12 'Pe la nu'gi insaan²mo tsá² 'naa'. Joon 'óó¹mo tsá² 'naa'. Joon tsajée¹i 'naa' li lí² sá² 'ii²¹ tyii' fu cwo¹. Joon itaa²¹i 'naa' nuñi³. Joon tsajée¹ 'naa' tyani róó¹³ coon¹³ tsá² 'oo¹ to² tsu 'wii¹³ jo²o líi²naa' jna.

13 Coon¹³ 'e la joon lisá² coon²¹ 'ii²¹ 'e foo²oo' 'e tyá² 'wii²¹² tyiaa.

14 Tyá²-oo' mi ngii² joon, jo cuu¹³-oo' 'e e ifoo²oo' cwáain¹ tyii-oo' la jéei¹.

15 Tsu jna-a icwóo³oo júu³ joongi 'e jmi¹-oo' ce jiiin¹³ jaain²¹ tsá² lí² líi¹ 'naa' jon'gi lí² faa²¹ 'laa²¹ tyii'.

16 Pe 'naa' 'nii²mo tsá² 'naa'. Cagi 'ñu³uu' coon¹³ ruu²¹naa' coon¹³ tsá² seen²naa' tyá² coon¹³ 'i'nii² 'naa'. Ijnga²mo tsá² 'inlii¹³ 'naa'.

17 Joon jilee²¹mo tsá² seein²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ ni li 'eei¹ 'naa' 'wii¹³ jo²o líi²naa' jna.

18 Pe jiiin¹³ coon²¹ jñu¹ tsi tyí²ii' i'ín².

19 'Wii¹³ 'e taa²¹-oo' joon itiin¹³naa' juncwii²¹ tyii'.

20 'Mi jóó²naa' 'láa² la 'uui fuu²¹ Jerusalén joon lí² 'ii²¹oo' 'e ti li 'ín²mo.

21 Joon jileei²¹ 'in néei¹ fu Judea 'ná¹ cwiiin²¹o fu moo²¹. La joon jon jileei²¹

'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén 'ná¹ 'woo²¹ mo do. Joongi jileei²¹ 'in taain²¹² jee²¹² to² jo li jaliin¹in.

²² Tsu jmi²¹² joon jmi²¹² 'e ni² tsá² wúu¹. Jee²¹² jmi²¹² joon itséin¹ jün¹³ la jin² ni jí² tya¹ Dios.

²³ Lí¹ fúu² tsmi² 'in tyéin¹ yuu²¹ si 'in cuu²¹ tuu²¹ 'ee. Tsu lí¹ wúu¹ 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ do. Jmáa¹ Dios 'ii²¹ tya¹ 'in tsá² do.

²⁴ 'Inlíi¹³ ijúun³in coon¹³ ní³. 'Inlíi¹³ gi insaan² mo tsá² joon tsajée¹ la caain²¹ fuu²¹ li wíin². Joon tsá² jalín² wíin² ityu^{2u} to² Jerusalén ca mi tyeei¹ jmi²¹² tya¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Xiiala ilí² mi jó² 'in Ruu²¹; Tsá²

²⁵ 'Joon ní¹ coon¹³ sí²¹ coon¹³ náu¹ ic-woo¹ o lí². Joon ni cwoo¹³ 'wó² téein² tsá² 'goo²¹ tsi. Xéei² tsi tsá² coon¹³ 'e 'iin² jmi²¹ ní¹ coon¹³ 'e jno¹ jmi²¹.

²⁶ Joon nityu^{2u} tsi tsá² coon¹³ 'e fo² mi 'i¹ tsi jilaa²¹ 'e gó² ijó² fu juncwii²¹. Tsu jilaa²¹ 'ii²¹ tya¹ juncwii²¹ 'ii²¹ yu¹ ilí² jleei¹.

²⁷ Mi yuu¹³ joon imáa¹³ naa¹ 'in Ruu²¹; Tsá² jó² jee²¹² jni¹ coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya¹ a coon¹³ jilaa²¹ 'ya² gi tya¹ a.

²⁸ Joon mi 'láa² 'wii²¹² lí² jilaa²¹ 'elo tyá² 'oo' joon sáa¹³ aa' mootyí²¹ tsi jmoono itiin¹³ naa¹.

²⁹ Gasii²¹ o jon Jesús 'e cwáain¹ lo:

—Jó² duu¹ jilaa²¹ 'mó² cwaríi³ coon¹³ jilaa²¹ gi ní¹ 'mó².

³⁰ Mo gañii² 'ii' gani¹³ 'mo² 'mó² sii²¹ ní² oo' yaanaa¹ 'e nijatyéin¹ jün²¹ jmi¹.

³¹ La joon jon mi moo² oo' ilí² jilaa²¹ 'elo niñii² oo' 'e nijatyéin¹ mo 'e tyu² Dios to².

³² "E la ja² mo fo³ oo, jilaa²¹ 'elo nilí² la nu³ gi ijúun² in tsá² 'in seein²¹ nano.

³³ Cwoo¹³ 'wó² coon¹³ juncwii²¹ 'ii²¹ yu¹ itye² emo pe júu³ tyiia jo tyé² coonti.

³⁴ Tí¹ moo', jo unbaan¹ naa¹ yaanaa¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó². Jo ngii² ii' to² 'in¹. Jo unbaan¹ naa¹ yaanaa¹ 'e 'i¹ 'oo' jmaai¹³ 'e jmaai¹ to² tyii'. Tsu la joon jo xuu²¹ naa¹ lawa nilá² mi cwá² 'e jmi²¹² do.

³⁵ Lawa coon²¹ nilá² lí¹ 'e jmi²¹² do 'e taain¹³ jileei²¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ cwoo¹³ juncwii²¹.

³⁶ Tyaa² aa' tyú² tyii'. Foo² oo' júu³ tyú² coon²¹ tó² mo. La ilí² lá² naa¹ ilí² lá² naa¹ jilaa²¹ 'elo 'e ná² ilí². Joongi lí² i tyaliin² naa¹ tyani 'in Ruu²¹; Tsá².

³⁷ Mo jmi²¹² ga'ee¹ Jesús inuu cwo¹ joon mo 'woo¹ ngajaan¹ an fu moo²¹ sii²¹ Olivos.

³⁸ Joon jileei²¹ tsá² jaliin¹ la coon²¹ mo 'aa²¹ fu cwo¹ fee¹ 'a núu² un júu³ tya¹ a.

22

'Noo² tsá² xiiala saan²¹ in Jesús

¹ Nigajatyéin¹ mo tyan² jmi²¹² 'e gó² tsá² 'iní¹ 'e jo tyiia³ jeei¹. 'ó¹ tsi tsá² jmi²¹² 'e sii²¹ pascua.

² Joon 'in tyu² to² tya¹ untsá² coon¹³ tifo² tya¹ ley 'noo¹ on xiiala ijngaa¹³ Jesús pe 'gó² mo tsá².

³ Joon ga'í² Satanás alma tya¹ Judas, 'in sii²¹ o jon Iscariote. Jaain²¹ jee²¹² dyatuuin¹ tsá² tya¹ Jesús 'ii.

⁴ 'Ido ngó¹ o ngafee¹³ 'in tyu² to² untsá² coon¹³ 'in tyu² to² 'in jó² inuu cwo¹ do. Joon ngafee¹³ 'ido xiiala jmáa¹ a cwáain¹ 'e 'i¹ Jesús ja'cwoo²¹.

⁵ 'Idogi galijló¹³ mo. Joon gaunrø¹ júu³ 'e cwó² Judas cuu².

⁶ Joon ga'ii²¹ mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'noo¹² on xiiala jaan² in Jesús mo ga'ii² tii², mo jo tsá² seein²¹.

Li gatséi¹ gó² Jesús coon¹³ tsá² tya¹ a

⁷ Joon gati² jmi²¹² 'e gó² tsá² 'iní¹ 'e jo tyiian¹³ jeei¹. Joon jngaa¹³ tsá² joo'saa²¹ jün¹³ la tiisi².

⁸ Joon gasii¹ in Jesús 'in sii²¹ Tó³ coon¹³ jaain²¹ gi 'in sii²¹ Wó³ joon gasii²¹ 'ii²¹.

—Cwoliin² naa¹ joon cwotyá² aa' tyú² 'e tyé² 'e 'e gati² jmi²¹².

⁹ 'Idogi gaunngii¹:

—¿Xiia 'iin²¹² u'un tsatyaa²¹ a' a tyú²? —gajin² in sii²¹ i Jesús.

¹⁰ Joon gajin² Jesús:

—Mi cwotaa²¹ naa¹ 'e fuu²¹ joon jün¹ naa¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyiian¹ coon²¹ tsuu² si'o² jmi²¹. Cwoliin² naa¹ caluu-u ca xiia²¹ 'ná¹ li 'i².

¹¹ Joon fuu² uu' 'in fii²¹² 'ná¹ do: "La lo-o jin² tifo² tyii¹ i sii²¹ 'i nu: ¿Xiiala cwo²¹ o yii²¹ a' a tyee² 'e coon¹³ tsá² tyiia tya¹ jmi²¹² 'e gati²?"

¹² Joon ni'e² 'e naa¹ coon²¹ tsi inuu fee¹ li ní². Do-o tyaa² aa' tyú².

¹³ Joon ngalín² mo. Joon gati² jün¹³ la nigajin² Jesús. Joon gatyaa¹ tyú² 'e dø¹ mo gati² jmi²¹² do.

¹⁴ Mo gati² 'ii²¹, joon gacwo² o Jesús coon¹³ tsá² tya¹ 'e dø¹.

¹⁵ Joon gajin² Jesús:

—i'Áa¹ mo nagaliin²¹² na jmáa³ aa coon¹³ 'naa¹ 'e tyee² 'e tya¹ 'e jmi²¹² lo la nu³ gi ijúun² na!

¹⁶ Tsu fuu²¹² uu' naa¹ 'e jo jmáa³ gi ca mi tí² 'ii²¹ 'e tyu² Dios to².

¹⁷ Joon gason¹ on coon²¹ wúun¹ xu si'o² vino joon gacwo² o 'maai¹³ Dios joon gajin² in:

—Jun² 'elo, joon jmaa² aa' jmai² xu jee²¹² 'naa¹.

¹⁸ Tsu la lo-o fo³ oo, jo jmi²¹² yaai¹³ gi duu¹³ uu jmi¹³ mi³ wuunjø¹³ ca mi tyu² Dios to².

19 Mo ngayuui¹³ joon gason¹ on coon²¹ 'iñi¹. Joon gacwo²⁰ 'maai¹³ Dios joon gaj-maa¹ a ca'no³. Joon gacwo²⁰ tsá² tya'a sñi²¹ 'ido:

—'Elo-o cuerpo tyia ijoon¹³ oo 'wii²¹² tyii'. Jmaa²aa' 'elo joon iti¹-oo' jna.

20 La joon jon gajmaa¹ a coon¹³ coon²¹ wúun^{1xh} do mo ngayuu¹³ gagøø²¹ø. Joon gajin²in:

—'E wúun^{1xh} lo lawa coon²¹ 'ii²¹ 'e 'múui². Joon 'e jmi¹ 'øø³na lo 'e nituun²¹ 'wii²¹² tyii' 'e li² tya' 'e 'ii²¹ 'múui² do.

21 'Pe nano cwoo²¹ tsá² 'in i'niñi¹ jna roon¹ coon¹³ cwóo³oo ni mesa lo.

22 Pe jna-a 'in Ruu²¹ na Tsá² nili²-i jiiñ¹³ la 'ii²¹ nigalisá². Pe 'áa¹mo fúu² 'in 'niñi¹ jna.

23 Joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² gaunngii¹ i jee²¹² 'ii:

—¿'in jee²¹² jna' 'in jmoo¹o 'e gó² lo?

Gasi²¹ jee²¹² 'ii 'in 'in tyiin² gi jee²¹² 'ii

24 Mo ngayuui¹³ joon gasii²¹ jee²¹² 'ii 'in 'in tyiin² gi jee²¹² 'ii.

25 Joon gajin² Jesús gasii²¹ 'ii:

—'Jileei²¹ røøi¹³ 'in tyu² to² ni cwoo¹³ juncwii²¹ tyu²⁰ to² ce caain²¹-tsi. Joongi jileei²¹ tsacøøi¹³ tya' 'ii lawa 'ña'o sii²¹ tsá² tyú¹.

26 Pe 'naa'gii' jo tii²naa' jmaa²aa' la joon. Li² cii¹² jmoo² 'naa'. Jileei²¹ 'in tyiin² gi jee²¹² 'naa' 'ná² sñi¹³naa' lawa 'in xuui²¹² gi. Joon 'in tyu² to² 'naa' 'ná¹ jmaa¹o la jmoo¹o tsaleei¹³. Jo cwooi² tyu² to².

27 ¿'in 'in tyiin² gi awa 'in tyiin¹ gø²ø si 'in gatyáa¹ tyú² 'ee? Pe jna-a 'yuu²na jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ 'in tyaa¹ tyú².

28 'Naa' nigangii² 'ii' coon¹³ jna coon²¹ tøøi² la li 'e móo³oo wúu¹.

29 'E joon jna cwo³oo 'naa' coon²¹ li ityu²uu² to² la lí² 'e gacwo² ñu³uu jna.

30 'E joon ili² cøø²øø' joongi 'uu²uu² coon¹³ jna mi tyu³uu to². Joongi in²ii' 'áan³ tyii' lawa tsacøøi¹³ 'e jmaa¹aa' 'ii²¹ tya' 'in dy-atun¹ poo²¹² tsá² seen²¹ Israel.

Jmoo¹ Jesús júu³ 'e jo røøi¹ i Tú³ 'e cwii¹ in 'ii

31 Gajin² in jon Ña'ñu¹u':

—Simóoi¹³, Satanás nigamóoi¹ 'naa' 'e jøøi¹² 'naa' la mo untyú² tsá² trigo 'e coon²¹ cwáain¹ 'naa'.

32 Pe jna nigami³ii tyani Dios 'wii²¹² tyi¹ 'e jo tú²u 'e jo² cwoliin²un. Joon mi jaa²¹-o'o cwotyii¹²-a-tsi 'in tsaruu²¹u.

33 Joon gajin² Simóoi¹³ do:

—Ña'ñu¹u', naná¹ a tyú² tyiaa 'e ni³ii ñuñi³ coon¹³ 'nu ca xñiin¹³ jún¹ moo coon¹³ 'nu.

34 Joon gajin² Jesús:

—Tú³, fuu²¹²uu 'nu 'e jmi² no-o la nu'gi i'ó¹ tuuitsáa² jo røø¹u 'e cwii¹un jna 'ni¹ naa¹³.

Ityé¹ mo júu³ tya' Jesús

35 Joon gaunngii¹ Jesús:

—Gasi³na 'naa' jo 'ee túloo²¹ tyán²aan', jon'gi cuu² tyán²aan', jon'on mii¹³ii' ga'øø¹³øø', ¿ti 'ee gali¹ná¹gi tyii'?

'Ido-gi gajin²in:

—Jiin¹³ coon²¹ jo 'ee ga'naai²¹ tyi jna'a.

36 Joon gajin² Jesús:

—E ningóo¹ li' cii¹² no joon jileei²¹ 'in 'oo¹ túloo²¹ 'ná² cwotyaaan²¹o. Joongi 'in 'oo¹ cuu² 'ná² cwotyaaan²¹. Joongi jileei²¹ 'in jo 'oo¹ ñi³ 'ná² cwo'ni² 'mi² tyia² tya'a joon ló² ñi³ tya'a.

37 Tsu la ja²mo fo³oo, 'ná²-a tsangii¹na jilaa²¹ la li 'e tyaaan²¹ ni ji² tya' Dios 'e jin²: "Sii² la jee²¹² yaai 'e tsá² gó² 'ii." Ti li tsín¹ jiiñ¹³ la jin² ji² cwáain¹ tyiaa.

38 Joon gajin² 'ido:

—Sá² tún² ñi³ lo.

Joon gañii¹ Jesús:

—Naleen¹ mo jon.

Ngó¹ Jesús li sii²¹ Getsemani ngafee¹² i

Dios

39 Joon gacwo¹ Jesús. Joon jiiñ¹³ la tñisi² tya'a gangóo¹ fu moo²¹ Olivos. Joon gan-galiin¹ mo tsá² tya'a coon¹²on.

40 Mo gatyaliin² do joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Mí²ii' tyani Dios 'e jo xuu²¹naa²¹ tsaa² tyii'.

41 Joon gangawiiñ² Jesús coon²¹ jiiñ¹³ la wiiñ² mo tyu² tsá² cuun²¹². Joon gasii¹ i wojni¹ i. Joon faa²¹ a júu³ tyú².

42 Joon gajin²in:

—Ñu², wana 'iin²¹²un un'øø²¹u jna 'e jo móo³oo wúu¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ná² lí². Pe jo lí² jiiñ¹³ la 'iin²¹²na pe jiiñ¹³ la 'ii²¹ tyi¹.

43 Joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel jó¹ fu ñu¹fú² joon gacwo²¹ gi 'waa²¹ pí².

44 Joon ga'í² 'e ni²¹ wúu¹ lii¹. Joon gamii¹ i 'wii²¹² tya'a coon¹³ 'láai² gi 'waa²¹ pí². Joon ga'yá² untyiaa²¹ tya'a li la li jmi¹ 'e xuu²¹ ni 'wó².

45 Mo róon² joon ngaa¹² in li téein² tsá² tya'a. Joon gatsee²¹ i 'ido cwuu²¹ mo coon¹³ jilaa²¹ fa¹³.

46 Joon gajin²in:

—¿'Ee li cwuu²¹naa'? Ráan²naa', fee¹²naa' Dios joon jo xuu²¹naa' tsaa² tyii'.

Tøø¹ tsá² Jesús 'ñuu¹ i

47 Faa²¹ gi Jesús siin¹² in mo gacwoliñ² tsá² fúui¹. Joon jaain²¹ jee²¹² ji dyatuuin¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ Judas jó¹ nifu tya' 'in tsá² do. 'Ii ngatyeeñ¹ in li siin¹² Jesús ijun²un ju² Jesús.

48 Joon gajin² Jesús:

—Judas, ¿ti ga'ni²¹²un jna, 'in Ruu²¹na Tsá², coon¹³ 'e gajiiñ¹ in ju³uu?

49 Jileei²¹ 'in téein² coon¹³ Jesús mo gani² i jilaa²¹ 'e lí² gajin² in sii²¹ Jesús:

—¿Jatii² coon¹³ ñi³ 'ee?

50 Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii gauncwuu²¹; jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' 'in tyu² to² untsá² nifú². Gatyu² cataain²¹ loocwo² li tsáa¹.

51 Joon gajin² Jesús:

—Cwoján² xu la no. Jo caai¹³ gii¹ 'ino.

Joon gasú² Jesús loocwo² 'ido joon galáa² mo tsifu.

52 Joon gajin² Jesús sii²¹; 'in nijalín² 'e tó¹ 'ii. Sii²¹; 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tyu² to² 'in jò² inuu cwo¹³ coon¹³ tsacó¹³; —Nañilín² naa' coon¹³ ñi³ coon¹³ 'mó² 'e tó² tó¹ jna lawa jaain²¹ 'uun²¹.

53 La coon²¹ jmi²¹² 'yuu² na jee²¹² 'naa' tsi inuu cwo¹ fee¹ do. Joon jo mo gaseen² naa' jna coonti. Pe jiin¹³ lo-o 'ii²¹ tyii' mo ga'ii² nuu²¹.

Jo ró¹ Tú³ 'e cwii¹ in Jesús

54 Joon gajée¹ Jesús si'ñúu¹ mo fu tya' 'in tyu² to² untsá² nifú². Joon Tú³ ngaa¹³; caluu Jesús wíin² gixu.

55 Joon do-o gajin² coon²¹ jí² tún² tsa² tya' tyi¹ do. Joon do-o gacwó² cu' li' li coo²¹ jí² do. Tú³-gi do-o jon tyiin¹ in.

56 Joon jaain²¹ tsami² 'in jmoo¹ o to² inuu do mo gani² tyiin¹ Tú³ co' jí² do joon gajaan¹ jò¹ 'ido. Joon gajin² in:

—Ngii¹ jon 'in tsañuu¹ lo coon¹³ 'ido.

57 Joon jo garó¹ Tú³, gajin² in:

—Tsamí², jo cwii¹ na 'ido.

58 Mo galí² ciin²¹ gixu joon 'in xee²¹ mo gasii²¹ 'ii:

—'Nu-u, jaain²¹ jee²¹² 'ii.

Joon gajin² Tú³:

—Jon¹ 'i jna, tsañuu¹.

59 Coon²¹ hora ngó¹ gixu mo gajin² 'in xee¹ gasii²¹ 'ii:

—'E la ja² mo ngii¹ 'in tsañuu¹ lo coon¹³ on tsu¹ 'in seein²¹ Galilea lo.

60 Joon gajin² Tú³:

—Tsañuu¹, jo ñi³ 'ee 'e fo² o.

La tsifu joon, la 'ii²¹² faa²¹ gi Tú³ ga'oo¹ jaain²¹ tuuitsáa².

61 Joon jiin²¹ 'ña'a Jesús ní¹ gajó¹ Tú³. Joon gati²-tsi Tú³ jiin¹³ la nigajin² Jesús sii²¹; 'ii: "La nu'gi i'oo¹ tuuitsáa² jo ró¹ u 'e cwii¹ u jna 'ni¹ naa¹³."

62 Joon gacwo¹ Tú³ joon gatyí² o xuui²¹². tsi 'áai¹.

Ungó¹ tsá² Jesús

63 Jileei²¹ tsá² do 'in 'aa¹ i Jesús gaungó¹ 'ii 'áai¹ joongi gajmee²¹ mo liili¹.

64 Gajni¹ unni¹ 'ido joon gapoo²¹ ni² 'ido joon gasii²¹ 'ii:

—Faa¹³ du', 'i'in pó² tyi'?

65 Joongi 'láai² júu³ 'laa²¹ gafa² o tya' Jesús.

Ngó¹ Jesús tyani tsá² 'in tyiin² gi tya' tsá² Israel

66 Mo gajná² joon galicaain²¹ tsacó¹³; tya' tsá² Israel coon¹³ 'in tyu² to² untsá²

coon¹³ tifo² tya' ley. Joon gangajée¹ i Jesús li sicaain²¹ tsá² 'in tyiin² gi do. Do-o gaunngii¹:

67 —Sii¹³ jna'a, 'i ti 'nu Cristo?

Joon gañii¹ i Jesús:

—Wana fo³ oo, jo jo² ilín² naa' júu³ tyiia.

68 Joongi wa'a unngi³ 'naa' jo ñi² 'ii' jon'gi jo laa²¹² naa' jna.

69 Pe ca nano-o ca li ngoo²¹ gi jna-a, 'in Ruu²¹ na Tsá², ninii²¹² ii cáai¹ Dios Jmi²¹ li' tsáa¹.

70 Joon jilee²¹ mo gaunngii¹:

—'i Ti 'nu-u Jóon¹ Dios?

Joon gañii¹ i Jesús:

—Jnagi 'i jiin¹³ la nafaa¹³ naa'.

71 Joon gajin² in jee²¹² 'ii do:

—Jo 'ee júu³ 'ná¹ gi jna'. Yiiana' jon ninuu²¹ 'júu³ tya'a.

23

Jesús tyani Pilato

1 Joon jilee²¹ mo garoon¹ joon gangajée¹ i Jesús tyani Pilato.

2 Do-o galáa² wii²¹² jmoo¹ o tsaa² tya' Jesús jin² in:

—Nigatsee²¹ na'a 'in tsañuu¹ lo 'e¹ e tsá² tyii¹ 'e faa²¹ 'laa²¹ tya' 'in tsa² to² tyiin¹ Roma. Jin² in 'e jo 'ná² tyii² 'ii' 'laa¹³ 'e 'ni¹ tya' 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma. Joongi jin² in 'e 'ii Cristo, 'e 'ó¹ 'tsi tsá² 'e jaain²¹ ró¹ 'ii.

3 Joon gajin² Pilato:

—'i Ti 'nu-u Ró¹ 'i tya' tsá² Israel?

Joon gajin² Jesús:

—La joon nigafaa¹³ gi'i.

4 Joon gajin² Pilato sii²¹; 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsá² catyaa² gi:

—Jiin¹³ coon²¹ jo mo gatsaa³ aa tsaa² tya' 'in tsañuu¹ no.

5 Pe 'idogi gafaa²¹ a tá² gi jin² in:

—Jileei²¹ 'in núu² un júu³ tya' 'ino 'iin²¹² in to² mi¹³. Joon ga'e¹ o júu³ tya'a la caain²¹ Judea. Galáa² wii²¹² fu Galilea joon ca logi ga'ee¹ júu³ tya'a.

Jesús tyani Herodes

6 Mo ganúu² un Pilato 'elo joon gaunngii¹ i wana seein²¹ Jesús fu Galilea.

7 Joon mo gajin² tsá² joon, joon gasii¹ in tyani Herodes 'in tyu² to² Galilea. Joon jee²¹² jmi²¹² joon taain¹ fu Jerusalén.

8 Mo gani² i Herodes Jesús jlo¹³ mo 'áai¹ tsu ningó¹ 'e gali¹ in²¹² in jò¹ Jesús. Ninuu¹ o faa²¹ tsá² cwáain¹ tya'a. Joon ni¹ in²¹² in jò¹ coon²¹ milagro 'e jmá¹ Jesús.

9 Líi¹ 'láai² 'e gangii¹ i pe Jesús coonti jo 'ee gañii¹ o.

10 Do-o jon téein² 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley. 'Ii jmoo¹ o tsaa² fee¹ tya'a coon¹³ 'láai² gi liili¹.

11 Joon Herodes coon¹³ 'láa² tya'a gatyí² mo Jesús joongi gaunngó¹ mo. Joon

gatyii²¹ in Jesús coon²¹ 'mi² jii¹ la li siin³ røø¹³. Joon gasii¹³ mo tún¹ tyani Pilato.

¹² Jmii²¹² joon røø²¹ gasii²¹ Pilato coon¹³ Herodes tsu la mo jeei¹³ 'ee¹ mo ruu²¹.

Nigalisá² 'ii²¹ ijnga² mo Jesús

¹³ Joon gauncaain²¹ Pilato 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ joongi coon¹³ jileei²¹ tsá².

¹⁴ Joon gajin² in sii²¹; 'ido:

—'Naa-'a ñijee²¹ naa' 'in tsañuu¹ lo foo² oo' 'e jmoo¹ 'ido to² tsá² mii¹³. Pe jna-a ga'no³ oo tsaa² tya'a tyani² pe jo gatsaa³ aa. Joon jóø² oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a coonti jiin¹³ la tsaa² jmoo² oo'.

¹⁵ La joon jon Herodes 'in nigasiin¹² mo tún¹ fu lo jo nigatsaa²¹ a tsaa² tya' 'ido. Ni-jóø² oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a wa'a 'e tii² júun² in.

¹⁶ 'E³ duu wúu¹ joon mi yuui¹³ joon láa² moo.

¹⁷ Pilato jiin¹³ la tii² 'ná² láai² jaain²¹ tsá² 'yuui²¹² 'nũñ³ jiin¹³ jee²¹² jmi²¹² joon.

¹⁸ Joon jilee²¹ mo galáa² 'wii²¹² ga'oo¹. Jin² in:

—jngai² ta 'ino! Cwolaai²¹ Barrabás.

¹⁹ In Barrabás do nigataan¹² in 'nũñ³ 'wii¹³ nigajmaa¹ 'e tsá² fuu²¹ lo jmoo¹ 'nii²¹ coon¹³ tsaa² to² tyiin¹ Roma. Joon nigajnga² mo tsá².

²⁰ Pilato do 'iin²¹² in láai² Jesús. Joon gasii²¹ tsá² tún¹.

²¹ Pe 'idogi ga'oo¹ tá² gi gajin² in:

—¡Táan¹ in tsaa' crúu¹³! ¡Táan¹ in tsaa' crúu¹³!

²² Joon mo gatí² 'ni¹ fu joon gajin² Pilato:

—'E 'e gó² nigajmaa¹ a? Jna-a jo gatyii³ aa jiin¹³ coon²¹ tsaa² wa'a ijúun² in. 'E³ duu wúu¹ joon mi yuui¹³ joon iláa² moo.

²³ Pe 'ido-gi gañii¹ tá² liili¹. Gamii¹ wa'a táan¹ in tsaa' crúu¹³. Joon gati² júu³ tya' 'in tsá² do coon¹³ 'in tyu² to² tya' untsá².

²⁴ Joon Pilato do gajmaa¹ 'ii²¹ jiin¹³ la gali'iin²¹² in 'in tsá² do.

²⁵ Joon galáa² mo jiin¹³ Barrabás 'in 'yuui² 'nũñ³ 'wii¹³ gajmaa¹ 'nii²¹ joon gajngaa¹³; tsá². Joon gajaan²¹ mo Jesús jiin¹³ la nigamii¹ 'in tsá² do.

Táan¹ in Jesús tsaa' crúu¹³

²⁶ La 'ii²¹² ngalín² jée¹ Jesús 'e táan¹ in crúu¹³ gasaan¹² in jaain²¹ tsañuu¹ 'e coon²¹ crúu¹³ tya' Jesús. Simóoi¹³ sii²¹ 'in tsá² do. Galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cirene. 'In jai¹³ fu coon²¹ fuu²¹ pi³ 'e ná¹ co' do. Joon joo²¹ o caluu.

²⁷ Joon fúu¹ mo tsá² ngalín² coon¹³ on coon¹³ tsami² 'in ngalín² ci². Joon 'oo¹ o tá² coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ 'wii²¹² tya'a.

²⁸ Joon gajøø² Jesús 'ii joon gasii²¹ 'ido:

—Tsamí² seein²¹ Jerusalén, jo cii² 'ii' 'wii²¹² tyiia. Tyii¹³ 'ii' 'wii²¹² tyii' yaanaa' joongi 'wii²¹² tya' yuui²¹ tyii'.

²⁹ Tsu nijó² jmi²¹² mi jin² tsá²: "Tyúu¹ mo 'in jo galiseein²¹ jóon¹ on, joon 'in jiin¹³ cafu jo gangatyéin¹ yuui²¹, 'in jiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo gacuu²¹ xuui²¹² tuu²¹ tya'a."

³⁰ Mi tí² 'ii²¹ joon ni'láa² tsá² 'wii²¹² faa²¹ a sii²¹ mo²¹ coon¹³ jilaa²¹ tii²¹: "Cwoxaa² o joon cwojli¹³ u'na'a."

³¹ Tsu wana gali² jilaa²¹ 'elo coon¹³ jna 'in jo røøi²¹ tsaa², 'e coon¹³ ili² coon¹³ tsá² goo² oo' 'in røøi²¹ tsaa² áai¹?

³² Jée¹ mo jon gáí¹ gi 'in røøi²¹ tsaa² ijngaa¹³; caain²¹ coon¹³ Jesús.

³³ Mo gatyaliin² coon²¹ li sii²¹ Mootyi² 'Lii²¹² joon do-o gateein¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ coon¹³ 'in tsá² gáí¹ gi do. Jaain²¹ li' tsaa¹ jaain²¹ gi li' tuuin²¹².

³⁴ Joon la 'ii²¹² taain¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gajin² in:

—Ñu³, feei¹ jmaa² -o' o' 'wii²¹² tya' 'in tsá² no tsu joñi¹ 'ee 'e jmoo¹ o.

Joon 'in láa² do gacoo¹ xiiala ijmáa¹ a jmai² xu jee²¹² 'ii siin¹³ Jesús.

³⁵ Jileei²¹ tsá² téen² mo jóø² joon cagi tsacøøi¹³ ungoøi¹ Jesús jin² in sii²¹ 'ido:

—Galáa² mo 'in xeei²¹ 'ii. Joon cwoláai² 'ña'a wana si najai² 'ii Cristo, 'in nityii¹² in Dios.

³⁶ La joon jon láa² do ungoø¹ mo Jesús. Gangatyéin¹ in ca tyán² joon gacwo² o Jesús vino tin³.

³⁷ Joon jin² in:

—Wana 'nu Røøi¹³ tya' tsá² Israel laai²¹² 'wo'o.

³⁸ Joon nigataan¹ tsá² coon²¹ júu³ yu' tyii¹ 'e jin²: "Inlo-o Røøi¹³ tya' tsá² Israel." 'E júu³ do li² jmí¹ griego coon¹³ jmí¹ latín coon¹³ jmí¹ hebreo.

³⁹ Jaain²¹ 'in tsá² røøi²¹ tsaa² 'in táain² co' do gasii²¹; Jesús jin² in:

—Wana 'nu Cristo laai²¹² 'wo'o joongi laai²¹² jna'a.

⁴⁰ Pe 'in jaain²¹ gi do gatyuu¹²; júu³ tya' 'in jaain²¹ do. Joon gasii²¹ 'ido:

—Jmaa² 'gøø²¹ 'u Dios tsu 'e røø²¹ na' tsaa².

⁴¹ Jna' 'e tii² mo' nee²¹ e' wúu¹ tsa tyii²¹² jna' tsaa² tyii-o' 'e nigajmoo²¹ o'. Pe 'in tsañuu¹ lo jo 'ee gajmaa¹ 'e gó².

⁴² Joon gajin² in sii²¹; Jesús:

—Cwotii¹³ -o' o' jna mi 'ii¹³ u to² 'e gatii² u.

⁴³ Joon gañii¹; Jesús:

—'E la ja² mo fo³ oo, no-o tyalii²¹; caan²¹ mo coon¹³ jna fu ñu².

Júun² mo Jesús

⁴⁴ Ningóo¹ la tyiiañi¹ mo galinuu²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ gata² ca gati² 'in' 'ni¹ ca lóo².

45 Joon ñi¹ galiniui²¹. Joon inuu cwo¹ fee¹ si² do li 'i¹ 'mi², ga'gii¹ tún² tsá² 'e 'mi² 'i¹ do.

46 Joon ga'oo¹ Jesús jin²in:

—Ñu¹³, ja'cwoo¹o ityiaa¹³ alma tyiia.

Joon mo ngayuui¹³ gajin² 'elo joon gajúun¹mo.

47 Mo gani²i 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do jilaa²¹ 'e galí² joon gacwoo¹ 'maai¹³ Dios jin²in:

—'Ela ja²mo 'in tsañuu¹ lo 'in tyúui¹ 'áa¹mo no.

48 Jileei²¹ tsá² 'in téen²in jòø² jilaa²¹ 'e galí² gangaliin¹ fa³ tyuan¹ ni tsi².

49 Pe jileei²¹ 'in cwii¹in Jesús coon¹³ tsamí² 'in nigan²i coon¹³on tí² Galilea wíin² jaan¹ jòø² jilaa²¹ 'elo.

Ga'á²mo tsá² Jesús

50 Niseen²¹mo jaain²¹ tsañuu¹ tyú¹, jo tsaa² røø²¹, 'in nisi²¹ Sé². 'In seen²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea li tyu² to² Judea 'ii. 'Ii jaain²¹ jee²¹² tsacøø¹³ 'in tyu² to² tsá² Israel.

51 'In Sé² lo sijaan¹o mi tyu² Dios to². La joon jo røø²¹ sá²i coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a tsá² do.

52 'Wii¹³ joon gangajøø² Pilato joon gangamii¹i cuerpo tya¹ Jesús.

53 Mo ngayuui¹³ gaxaa²¹i Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gaciin²in coon¹³ 'mi² taa²¹. Joon ga'áa²mo tsi coon²¹ aan¹ lí² tsaa¹ xá¹ li jo 'in mo ga'áai² jii¹³ jaain²¹.

54 'E jmi²¹² no cwoun¹ló² tya¹ jmi²¹² 'e 'ii²¹ woo²¹ tsá². Joon ti li 'láa² 'wii²¹² 'e jmi²¹² do.

55 'In tsamí² 'in ningii¹ coon¹³ Jesús fu Galilea gangaliin² joon gajøø² 'oo² too²¹ 'aan¹ joongi xiiala roon¹ cuerpo tya¹ Jesús.

56 Joon mo ngaliin¹ fu tya¹a joon gatyaa¹ tyú² jmi²¹ jmfuu²¹ coon¹³ noo²¹². Joon gajaan¹o jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² jii¹³ la to² tyu².

24

Gajii¹in Jesús

1 Jmi²¹² ga'láa² 'wii²¹² semóo¹ 'in tsamí² do gangaliin² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Tyaan¹an jmi²¹ jmfuu²¹ 'e nigatyaa¹ tyú². Joon ngaliin²mo tsamí² catyaa²gi coon¹³on.

2 Mo gatyaliin² joon gatsaa²¹ 'e cuun²¹² jni¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do jo si²gi 'áan³ tya¹.

3 Joon ngataa²mo pe jo gatsaaa²¹a cuerpo tya¹ Ña'ñu¹'u¹ Jesús.

4 La 'ii²¹² téein² jo ñi¹ 'ee jmaa¹a coon²¹ gagoo¹-o téein²¹ gáí¹ tsañuu¹ 'in tyi² 'mi² jii¹ co¹ li téein².

5 Joon gata²a 'in tsamí² do ní¹i ni 'wó² gafoo²i líli¹. Joon gajin² 'in tsañuu¹ do:

—'Ee lí¹ 'naa²¹naa¹ tsá² jii¹ 'jee²¹² 'lii²¹²?

6 Jo 'yuu²gi lo. Najiin¹o. Cwoti¹³-oo¹ la gajin²in mo gatein¹ Galilea.

7 Gajin²in 'e 'in Ruu²¹i Tsá² 'ná² tsee¹²i ja'cwoo²¹ tsá² røø²¹ tsaa² 'e taan²in tsaa¹ crúu¹³. Joon mi tí² 'ni¹ jmi²¹² joon jii¹o.

8 Joon gati²-tsi júu³ tya¹ Jesús.

9 Joon mo ngayuui¹³ gaci¹²i 'a 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do joon gasii²¹o jì dyajaain²¹ tsá² tya¹ Jesús do coon¹³ tsá² catyaa²gi 'e nigali².

10 'In ngacoon¹ júu³ tyani tsá² tya¹ Jesús do sii²¹ María Magdalena coon¹³ Juana coon¹³ María sáa³ Jacobo coon¹³ tsamí² catyaa²gi.

11 Pe tsá² tya¹ Jesús do galí¹ 'e sixeei²¹²-tsi 'in tsamí² no. Joon jo jo² galí²i.

12 Pe gacwo¹ Tú³ joon gangóo¹ cwiin¹ fu 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon mo gajøø² joon gani²i 'e 'mi² taa²¹ do roon¹ lí¹ caai²¹. Joon ganga²mo fu tya¹a tsa'goo²¹-tsi jilaa²¹ 'e galí².

Tsalín² tsá² Emaús

13 Jmi²¹² joon gáí¹ jee²¹² 'ii do ngaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Emaús 'e tí¹ jii¹³ dya-coon²¹ kilómetros jii¹³ Jerusalén.

14 Ngaliin² tyaa¹ júu³ jilaa²¹ 'e nigali² do.

15 La 'ii²¹² tyaa¹ júu³ sá²i 'e cwáain¹ do joon gangatyéin¹ Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹ coon¹³on.

16 Fiin¹³ jòø²o pe jo cwooi¹ licwii¹in 'ido.

17 Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—'Ee 'e sá² 'naa¹ li cwoliin²naa¹ no? 'Ee lí¹ 'e ngii²in¹ jmo²oo¹ fa¹?

18 Jaain²¹ jee²¹² 'ii 'in sii²¹ Cleofas gañii¹:

—La too²mo juncwii²¹ ñi¹ jilaa²¹ 'e nigali² Jerusalénjee²¹² jmi²¹² lo. 'Ee jaain²¹ 'nu¹-u¹ 'in jó¹ fu do jo nagaliñ³in?

19 Joon gajin² Jesús:

—'Ee ngali²?

Joon gasii²¹ 'ido:

—La lí² 'e galí² cwáain¹ tya¹ Jesús tsá² Nazaret. Jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² joon to² fee¹ gajmaa¹a joon júu³ gøø¹² gafaa²¹a tyani Dios coon¹³ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹.

20 Joon 'in tyu² to² tya¹ untsá² coon¹³ tsacøø¹³ tyi¹ gajaan²¹mo 'ido 'e júun²mo 'ido joongi taan¹in tsaa¹ crúu¹³.

21 Jna'oo¹o mo lí²na¹ 'a 'e ijmáa¹a tiin¹³ tsá² seen²¹ Israel. Joon no nangóo¹ 'ni¹ jmi²¹² 'e gajúun¹in.

22 Joon 'inlii¹³ tsamí² nangaliin² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹.

23 Joon jo gatsaa²¹a cuerpo tya¹a. Joon gajaliin¹ jajmaa¹²a jna'a júu³ 'e niganii²¹ ángeles 'in gasii²¹ 'ii 'e gajii¹in Jesús.

24 Joon 'inlii¹³gi tsá² jna'a gangaliin²mo 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon jin²o la lí¹ 'e jin² 'in tsamí² do, pe jo gangaa¹ Jesús.

25 Joon gajin² Jesús:

—Jíí¹ jo tsáai¹-oo' 'naa! 'Áai¹ un'íi²¹²gi yaanaa' 'e litsáai¹-oo' la gajin² tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá².

²⁶ ¿Ti jo ná² ní²¹ Cristo wúu¹ la nū'gi i'íi²¹; to² tya' a ñū'fú²?

²⁷ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu³ la jin² ni jí² tya' Dios. Ga'láa² 'wii²¹² coon¹³ jí² tya' Moisés joon mi yuui¹³ joon gatyaa¹gi júu³ cwáain¹ tya' 'e jí² catyíia²gi tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyá² calií. Gatyaa¹ júu³ jilaa^{21a} 'e faa²¹ cwáain¹ tya' 'ña'a.

²⁸ Mo gatyaliin¹ la fuu²¹ li ngaliin¹ do joon gajmaa^{1a} Jesús 'e tsáa¹gi la fu¹ 'yúu²i.

²⁹ Pe 'ido-gi gamíi¹ 'e jaan¹ Jesús, jin²in:

—Ján² coon¹³ jna'a tsu nica'loo¹. Joongi ti lí² linuu²¹.

Joon ga'ii²¹ Jesús 'e jaan¹ coon¹³on.

³⁰ Joon nityiin¹in caain²¹ 'e dθ² 'ii¹i coon¹³ 'ido. Joon gason¹o 'iñi¹ joon gauncwaa³i. Joon gajmaa^{1a} 'no³. Joon gacwo¹o 'ido.

³¹ La tsifu joon ganó¹ unní¹in 'in tsá² do. Joon galicwii¹mo Jesús. Pe coon²¹ gaguu¹mo.

³² Joon gasii²i jee²¹² 'ii:

—'E la ja²mo líi¹ tyá¹gi ga'íi²-tsi' la jalii²¹i' sí¹³i tya'í fu¹ 'e tyaa^{21a} júu³ cwáain¹ tya' jí² tya' Dios.

³³ Joon jo 'ee gaun'íi²¹²gi. Tsifu joon gataa¹ fu¹ fu Jerusalén. Joon do-o gatsee²¹i jí dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús sicaain²¹ coon¹³ tsá² catyaa².

³⁴ Joon gasii²¹i 'in tsá² néei¹ Jerusalén 'ii:

—'E la ja²mo nagajii¹in Jesús. Joon niganii²¹mo Simóoi¹³.

³⁵ Joon 'in tsá² gáí¹ do gatyaa¹ júu³ 'e ningangíi¹ tya'í fu¹ joon xiiala nigalicwii¹in Jesús mo gajmaa¹ Jesús tyíia³ 'e 'íi¹ do.

Jné¹mo Jesús jee²¹² tsá² tya'a

³⁶ Téen²mogi faa^{21a} 'e cwáain¹ do mo gajnéi¹ Jesús jee²¹² 'ii li téein². Joon gajin²in:

—Tyá²-u 'ii¹ jee²¹² 'naa'.

³⁷ 'Ido-gi gafoo²mo. Joon líi¹ goo²¹o. 'i¹-tsi 'e jaain²¹ tsa'mootyi² ní²in.

³⁸ Pe gajin² Jesús:

—¿'Ee líi¹ jo tsáai¹-oo' coon¹³ almas tyii'?

³⁹ Jóθ²θ¹ cwóo³oo coon¹³ tí³íi. Tsei¹² jna-a lo. Suu¹³ joongi jóθ²θ¹ tsu jaain²¹ tsa'mootyi² jo ngú¹ sá² jon'gi moo¹ taai² la 'óo³ jna.

⁴⁰ Mo gajin²in 'elo joon ga'ee¹ cwoo²¹o coon¹³ tí¹i.

⁴¹ Pe 'ido-gi jo tsáa¹mogi-tsi coon¹³ 'e jlθ³i coon¹³ 'e tsa'goo²¹-tsi. Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—¿Ti 'oo²xuu' 'uunñi² 'e dθ¹³θ¹?

⁴² Joon gajin²in:

—'E lo-o ca'no³ joo²¹ taai² jmí²¹ 'e too² coon¹³ ca'no³xu wa' to².

⁴³ Joon ga'ii²¹mo Jesús 'edo joon gagθ¹²o tyani 'ido.

⁴⁴ Joon gasii²¹ 'ii:

—Jilaa²¹ 'e nagangíi¹na jii¹³ la niga-fuu²¹²uu 'naa' mo gataain¹gii coon¹³ 'naa'. Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'ná¹ tséin¹ tyiia 'e taa¹³ ni jí² tya' Moisés coon¹³ jí² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyá² calií coon¹³ 'e jí² sii²¹ salmos.

⁴⁵ Joon gajmaa¹ Jesús 'e gangaai²¹-tsi 'ido 'e jin² ni jí² do.

⁴⁶ Joon gasii²¹ 'ido:

—La lo-o jin² ni jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹ níi²¹ wúu¹ joongi júu²in, joon mi tí² jmí²¹² 'ni¹ 'ná¹ jii¹o jee²¹² 'líi²¹².

⁴⁷ Joon coon¹³ jii¹³ 'e sii²¹ 'ii 'ná¹ cwo¹ tsá² júu³ la tθó² juncwii²¹. 'E láa² tsá² 'wii²¹² tí' Jerusalén 'e cwoo¹ júu³ 'e 'ná¹ ja²-tsi tsá² tyani Dios joon 'in²mo tsa² tya'a.

⁴⁸ Joon 'naa' líi¹naa' tsá² 'in jmaa^{1a} júu³ rθ²¹ tya' 'e cwáain¹ lo.

⁴⁹ Tyaa¹aa' cwáain¹, jna-a isii³na jee²¹² 'naa' jii¹³ 'e gajin² Nū³oo. Pe jan²duu' Jerusalén lo ca ga'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyá² tya' Dios ijó¹ fu ñū'fú².

Nga²mo Jesús fu ñū'fú²

⁵⁰ Joon gangajée¹i Jesús 'ido fu li ngíi¹ tí² fuu²¹. Ca Betania ngalín². Joon gasaa¹ Jesús cwoo²¹o. Joon gauncwaa³i.

⁵¹ Joon mo ngayuui¹³ gauncwaa³i joon gatyii¹mo 'ña'a. Joon ganga²mo fu ñū'fú².

⁵² Joon 'ido mo ngayuui¹³ gaun'goo²¹ joon gangaliin¹mo fu Jerusalén jlθ³mo.

⁵³ Gangataai² cwo¹ fee¹ do cwoo¹ 'maai¹³ Dios. Amén.

Júu³ tyá² 'e jmaa¹ a San Juan

'In Júu³ tya' Dios galí¹ tsá²

¹ La mo jéei¹ mo galáa² 'wii²¹² 'e sá² 'e galisá² seen²¹ mo jaain²¹ 'in sii²¹ Júu³ tya' Dios. Joon 'in Júu³ do tyín¹ coon¹³ Dios Jmii²¹ la joon 'in Júu³ do líi¹ mo jon Dios Jmii²¹.

² La mo 'wiin²¹² 'ii-o siin¹² in coon¹³ Dios Jmii²¹.

³ Joon to² tyá² u Dios Jmii²¹ 'ii-o gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e sá², Joon jiin¹³ coon²¹ 'e sá² jo sá² wa jo gajmaa¹ a ii.

⁴ 'Ii-o cwo¹ o juncwii²¹ tya' tsá². Joon lawa jí² coo²¹ líi¹ tsa¹ coon¹³ 'e jí² do-o jnéi¹ tsá² xiia²¹ fu tsalín².

⁵ Joon 'e jí² coo²¹ do cwo¹ o jí² tya'a li 'i¹ nua²¹ joon 'e nua²¹ do jo mo líi³ i dáu¹ u 'e jí² do.

⁶ Joon Dios gasii¹ in jaain²¹ tsá² sii²¹ Wó³.

⁷ 'In Wó³ do gajó² fu juncwii²¹ ifaa²¹ o cwáain¹ tya' 'e jí² do 'e coon¹³ la joon ili² ñi¹ tsá² 'e gacwa² 'e jí² tya' Dios, joon jo¹ o iliin¹ in.

⁸ 'In Wó³ do jo líi¹ 'e jí² do jiin¹³ 'e gasii¹ in Dios 'ii 'e faa²¹ a cwáain¹ tya' 'e jí² do.

⁹ Joon 'e jí² 'e jai² do niga¹ láa² 'wii²¹² cwo¹ o 'e jí² tya'a fu juncwii²¹ joon jnéé² mo tsá² xiiala ngii¹ tyani Dios.

¹⁰ Gateen¹ in 'in Júu³ tya' Dios do fu juncwii²¹ joon xáfiin¹³ 'ii-o gajmaa¹ a fu juncwii²¹ to² tyá² Dios 'in tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ jo mo galicwii¹ in.

¹¹ Gacwaa¹³ i fu ni cwo¹³ juncwii²¹ tya'a pe 'in tsagoo¹ o jo ga¹ i²¹ ii.

¹² Pe seen²¹ mo 'in ga¹ i²¹ 'ii joon jo¹ o galí². Joon tya' 'in tsá² 'in jmoo¹ la joon cwó¹ i Dios 'ii iliin¹ jóon¹ Dios.

¹³ Joon 'in tsá² 'in liin¹ jóon¹ Dios do jon'on galiseein²¹ la liseein²¹ yuun²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jon'gi galiseein²¹ to² tyá² tsá² jon'gi liseein²¹ la galiseein²¹ jóon¹ tsami² coon¹³ tsañuu¹ tsa líi¹ jóon¹ Dios 'ii.

¹⁴ Joon 'in Júu³ tya' Dios 'in seen²¹ coon¹³ on la mo 'wiin²¹² galí¹ tsá² joon gacwo²¹ o jee²¹² jna' coon²¹ sii¹³. Joon 'in²¹² in tsá² 'ái¹ joon jmaa¹² júu³ ja² mo faa²¹ a. Galee²¹ e cwáain¹ 'e líi¹ to² fee¹ gi joon 'e to² 'e líi¹ do 'e tí² i jiin¹³ 'ii-o tsa jiin¹³ 'ii-o jóon¹ Dios Jmii²¹.

¹⁵ Joon Wó³ gafaa²¹ o 'wii²¹² tya' 'e Júu³ do joon gajin² in sii²¹ tsá² fúu¹:

—Mo gafuu²¹² uu 'naa': "Jaain²¹ 'in jó¹ ciin²¹ gi lagi jna, 'ii 'in fee¹ gi lagi jna tsa naseen²¹ mo jéei¹ gi lagi jna. 'Ino-o 'i' —jin² Wó³.

¹⁶ Joon tsa 'wii¹³ fee¹ tsi 'áa¹ mo ga¹ i¹³ mo' 'e tyá² tyi' la ca 'ii¹³.

¹⁷ Joon 'e ley do Moisés gacwo¹ o tsá² to² tyá² Dios pe 'e líi¹ tsá² 'e 'iin²¹² in Dios 'ii joon jilaa²¹ júu³ 'e jai² néé³ e' tsa 'wii¹³ gacwéi¹ Jesucristo fu juncwii²¹.

¹⁸ Jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo mo gangaa¹ i Dios Jmii²¹ jiin¹³ ca fu, pe 'in jaan²¹ mo jóon¹ on niga² 'e mo jna' Dios Jmii²¹. Joon tí² i 'in jóon¹ on do 'e² mo jna' xiiala líi¹ i Dios tsa tyín¹ mo coon¹³ Dios Jmii²¹.

Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ faa²¹ a 'wii²¹² tya' Jesucristo

¹⁹ Jee²¹² jmii²¹² joon 'in tsá² Israel néé¹ i Jerusalén gasii¹ in 'in líi¹³ untsá² coon¹³ 'in líi¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ levitas 'e tsafee¹³ Wó³. Joon mo gatyaliin² li taan¹ in Wó³ do gaunngii¹:

—¿'lin nua?

²⁰ Joon coon¹³ coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ gañii¹:

—Jon'on jna Cristo.

²¹ Joon gaunngii¹ gi 'in tsá² do:

—¿'lin nua jon? ¿Tí nua u Elías, 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² tya' Dios cali¹ i?

Joon Wó³ do gañii¹:

—Jon'on jna 'i.

Joon tsifu gaunngii¹ gi:

—Áa¹ ti li jó¹ jaain²¹ tsá² 'e ijacwo²¹ júu³ tya' Dios; ¿tí nua u 'i?

Joon gañii¹ i Wó³:

—Jon'on jna 'i.

²² 'In tsá² do gajin² in sii²¹ i Wó³:

—¿'lin nua jon? tsa 'ná¹ a lee²¹ e júu³ tya' 'in tsá² 'in gasii¹ in jna'a. ¿Ee sii¹³ i' cwáain¹ tyi'?

²³ Wó³ dogi gañii¹ i:

—Jna jaain²¹ 'in ngi¹ to² 'oo¹ o fu coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹, jna fuu²¹² uu tsá²: "Ná² a ná³ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Ña¹ ña¹ u"
—gajin² Wó³ do. La nigajin² 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios cali¹ 'in sii²¹ Isaías.

²⁴ 'In tsá² do 'in jaliin² jafee¹³ i Wó³ do jaliin² to² tyá² tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos.

²⁵ Joon 'in tsá² jaliin¹ do gaunngii¹ i jin² in gasii²¹ i Wó³:

—¿'Ee li' saa¹ u'u tsá² jmii²¹ wa'a jon'on Cristo nua, jon'on Elías nua, jon'on 'in cwo¹ o júu³ tya' Dios nua?

²⁶ Joon Wó³ do gañii¹ i:

—Jna-a sáa¹³ na tsá² jmii²¹ jiin¹³ coon¹³ jmii²¹, pe seen²¹ mo jaain²¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cwii¹ naa¹.

²⁷ Joon fee¹ gi 'ii lagi jna xáfiin¹³ ciin²¹ gi xáfiin¹³ lagi jna. Jo tí² na sii¹³ i loo²¹ tsi mii¹ i.

²⁸ Jilaa²¹ 'elo 'e galí² coon²¹ li sii²¹ Betábara li 'ngoo¹³ jmii²¹ Jordán li 'yeei²¹ ñi¹. Tsa do-o taan¹ in Wó³ saa¹ i tsá² jmii²¹.

Wó³ sii²¹i tsá² 'iin Jesús

²⁹ Mo gajná² jmi²¹² joon Wó³ gangaa¹i Jesús jatyéen¹ in co' li siin¹³ Wó³. Joon Wó³ do gasii²¹i in tsá² téen² in do:

—Tyaan²aan¹ cwáain¹. Ino-o 'in 'iin² tsaa² tya' tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ 'in gasii¹ in Dios. Líi¹ lawa joo'saa²¹ 'in ingaai¹³ tsá² Israel coon¹³ la joon 'iin² in tsaa² tya' tsá².

³⁰ Nigafo¹³oo cwáain¹ tya'a mo gafuu²¹²uu 'naa': "Ciin²¹gi lagi jna ijó¹ jaain²¹gi 'in feei¹gi lagi jna tsu 'ii 'in seen²¹ jée¹gi lagi jna."

³¹ Ce jiin¹³ jna jo ñi³i 'in 'i, pe gagoo²¹²oo sáa¹³na tsá² jmi²¹ cwáain¹ 'e licwii¹ in tsá² seen²¹ Israel 'i.

32 Joon jin² in Wó³ sii²¹i tsá²:

—Gamáa¹moo 'in Espíritu Tyá² tya' Ña'ña¹'u' líi¹ maa²¹² jgáa¹ fu ñw'fú² joon gajaain¹an coon¹³ Jesús do.

³³ Jo mo licwii¹na pe 'in nigasii¹ in jna 'e sáa¹³na tsá² jmi²¹ sii²¹i jna: "Imáa¹mo'o 'in Espíritu Tyá² tya' Ña'ña¹'u' xáa¹ i joon iján² tya' jaain²¹ tsá². Joon 'in tsá² do-o isáa¹ i tsá² jmi²¹ coon¹³ Espíritu Tyá² tya' Dios."

³⁴ Joon gamáa¹ moo joon jmoó³oo júu³ jai² 'e 'ido-o líi¹ i Joon¹ Dios Jmi²¹.

'In tsá² tya'a Jesús gatø²ø nifu

³⁵ Mo gajná² joon, jon do-o tún¹ nisiin¹² in Wó³ coon¹³ gáí¹gi 'in ngí² coon¹³on.

³⁶ Joon mo gani²i Wó³ ngí¹i Jesús, joon gajin²in:

—Jøø²duu¹, 'ino-o 'in gasii¹ in Dios ityi²i tsaa² tya' tsá² lawa jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹² 'in ingaai¹³ tsá² 'in tyi²i tsaa² tya'a.

³⁷ Joon 'in gáí¹ 'in ngí² coon¹³ Wó³ do mo ganúu²un 'e faa^{21a} 'ido la do joon gangaliin² coon¹³ Jesús.

³⁸ Joon gajin¹² Jesús níi¹ i jøø² ni 'ido 'e ngalín²mo 'ido coon¹³on. Joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—¿'in 'naa²¹naa'?

Joon gañi¹i 'ido:

—Tifo² tyii¹, ¿xiia tyi¹ 'na?

³⁹ Jesús gajin²in:

—Ñiliin¹naa', cwojøø²duu¹.

Joon gangaliin¹mo 'ido joon gani²o xiia¹ tya' Jesús. Joon cal'loo² 'e jmi²¹² joon 'e ningó¹ 'iin² tyán² cal'loo² joon ganiuu²mo.

⁴⁰ Joon Andrés sii²¹ jaain²¹ jee²¹² 'in gáí¹ do 'in ganúu²un júu³ tya' Wó³ joon ngaliin¹mo coon¹³ Jesús. Joon ruu²¹i Dii³ do tsá² ngaa¹³i coon¹³ sii²¹ Simón Pedro.

⁴¹ Joon Dii³ do tsifu nga'nee¹³i Simóoi¹³ joon gasii²¹i:

—Nitsee²¹moo'o Mesías (Mesías 'øøi²¹-tsi tsá² Cristo coon¹³ jmi¹ tya'a Dii³ do. Joon coon¹³ jmi¹ 'øøi²¹-tsi tsá² Cristo 'in gatyii¹³ in Dios Jmi²¹.)

⁴² Mo ngayuu¹³ joon tø²ø Dii³ Simóoi¹³ fu li tyín¹ Jesús. Joon mo gani² Jesús 'ii joon gajin² in sii²¹ Tii³:

—Simón sii²¹ 'na, jón¹ Jonás 'na, pe ciin²¹gi 'ilisi²¹ 'na Cefas ('e 'øøi²¹-tsi tsá² Pedro.)

Jesús tø²ø Felipe coon¹³ Natanael

⁴³ Mo gajná² joon gali'iin²¹² in Jesús tsáa¹a coon²¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Felipe, joon gajin²in:

—Moo²¹o' coon¹³ jna.

⁴⁴ Joon 'in Lii²¹² do tsagoo¹o Dii³ coon¹³ Tii³ jaliin¹ coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida.

⁴⁵ Joon Lii²¹² do ngóo¹o nga'nee¹³i Natanael joon mo gatsee²¹i joon sii²¹i:

—Ninee²¹²moo'o 'in tsañuu¹ do 'in faa^{21a} Moisés ni jí² tya' 'e ley do, joon 'in faa^{21a} 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹. Jesús 'ii, 'in jón¹ José 'in seen²¹ fuu²¹ li sii²¹ Nazaret.

⁴⁶ Joon gajin² in Natanael:

—¿'Ee gon 'e tyá² 'e cwo'íi¹ Nazaret?

Joon gañi¹i Lii²¹² do:

—Ñijøø²du¹.

⁴⁷ Joon mo gani²i Jesús jatyéen¹ in Natanael, joon gajin²in:

—Logi nijó¹ jaain²¹ tsá² 'in la ja²mo seen²¹ Israel, jo tajuui²¹ lí¹.

⁴⁸ Joon gaunngii¹ i Natanael:

—¿Xiiala lí² 'e cwii¹u jna?

Joon Jesús-gi gañi¹i:

—Nimáa¹moo 'na 'wii²¹² 'mó² cwori³ tyiin¹u'u la na'gi itøø²¹ Lii²¹² 'na.

⁴⁹ Joon gajin² Natanael sii²¹ Jesús:

—Tifo² tyii¹, 'na Jón¹ Dios Jmi²¹; 'na Røøi¹³ tya' tsá² Israel.

⁵⁰ Joon gañi¹i Jesús:

—¿Ti jo¹o líi²u jna tsu 'wii¹³ gafuu²¹²uu 'na 'e gamáa¹na 'na 'wii²¹² 'mó² cwari³? Nogi imóo³gi¹ 'e fee¹gi lagi la lí² 'e gañi¹i do.

⁵¹ La joon jón² gajin² Jesús:

—'E ja²mo 'e fo³oo lo, 'naa'oo' imoo²oo' ná¹ fu ñw'fú² joon imáa¹naa' ángeles tya' Dios Jmi²¹ soo²¹o joongi jgaa²¹ li siin¹³ in jna 'in Ruu²¹na Tsá².

2

Ngó¹o Jesús coon²¹ li gacui² cwoo²¹ tsá² fu li sii²¹ Caná

¹ Ní¹ jmi²¹² ningóo¹ joon gangó¹ sáa³ Jesús coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Caná 'e ná¹ li sii²¹ Galilea. Ngajøø²ø coon²¹ li cui² cwoo²¹ tsá².

² Ngó¹o jon Jesús coon¹³ tsá² tya'a li gatø²ø tsá² 'ii 'e li cui² cwoo²¹ tsá².

³ Joon la 'ii²¹² joon gatsá²-a 'e vino 'uun²¹un tsá². Joon gajin² in sáa³ Jesús sii²¹ 'ii:

—Jo sá²gi vino 'uun²¹un tsá².

⁴ Pe joon gajin² in Jesús:

—Saa²¹², ¿'ee li 'e fu²¹u jna la joon? Jo mo tí² 'ii²¹ tyiia.

⁵ Pe sáa³ Jesús gasii²¹ 'in tsá² jmoo^{1o} tyíia³ taa² do:

—Jmaa²aa' jilaa²¹ 'e jin²in.

⁶ Joon do-o táan² jnúu² tu² 'e lí¹ cuun²¹² 'e nijmaai²¹ 'in tsá² do to² jiiin¹³ la li 'e nití²i run²un. La coon²¹ tu² do 'e ni'ó² ochenta joongi 'e 'ó² cíein¹³ litro jmú²¹.

⁷ Jesús gajin²in sii²¹ 'in tsá² jmoo^{1o} tyíia³ do:

—Tyí¹³aa' jmú²¹ la røø¹ tu² no.

Joon gaunrøø¹mo la tsijmuui²¹.

⁸ Mo gayuui¹³ joon gajin²in Jesús sii²¹; 'ido:

—Naa' natyíin²xuu' capii¹³ joon cwocwóo¹³oo' 'in náa¹ ni² ti jmú²¹².

La joon gajmaa¹a.

⁹ Joon 'in tsá² náa¹ ni² li ti jmú²¹² do ga'un¹xu capii¹³ 'e jmú²¹ do 'e galí¹ vino, pe jo nii¹ xia fu sá² 'edo. Jiin¹³ la yaamo 'in jmoo^{1o} tyíia³ do níi¹i. Tsu 'ii-o gatyíin¹in 'e jmú²¹ do tsi tu². La joon 'in náa¹ ni² do gatø²o 'in tsá² gacui² cwoo^{21o}.

¹⁰ Joon gajin²in:

—Jiin¹³ joon tí² 'e si² tya' tsá² 'e cwo^{1o} tsá² vino tyú²gi tya' jileei²¹ 'in tsá² taai² do nifu joon mo gayuui¹³ ga'un¹un 'láai² joon cwo^{1o} tsá² vino 'wéi¹gi. Pe 'nu-u ga'ma²¹a 'e vino tyú²gi ca li gatséi¹.

¹¹ 'Elo gajmaa¹a Jesús fu li sii²¹ Caná li tyu² to² Galilea. 'E joon milagro 'e gajmaa¹a nifu 'e ga'ee¹ e xiiala líi¹i. Joon 'in tsá² ngí¹i coon¹³on jo^{1o} líi²i.

¹² Mo ngíi¹ 'e galí² la do gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Ngaliin² coon¹³ sáa³a joongi coon¹³ ruu²¹; joongi coon¹³ 'in tsá² 'in ngí² coon¹³on. Joon do-o gajaan¹an coon²¹ tún² jmú²¹².

Jesús gauntyú²o 'e cwo¹ fee¹ si² Jerusalén

¹³ Tsu najatyéin¹ jmú²¹² pascua tya' tsá² Israel gangó¹ Jesús fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén.

¹⁴ Joon inuu cwo¹ fee¹ si² do gatsee²¹i tsá² 'in 'nii¹i joo²¹ joongi 'in 'nii¹i joo'saa²¹ joongi 'in 'nii¹i maa²¹² joongi tsá² 'in néé¹i li unsii²¹i cuu² tya' tsá².

¹⁵ Joon mo gani²¹ Jesús 'elo joon gajmaa¹a coon²¹ sii² 'e tsí³ nii²¹² loo²¹ yu'. Joon ga'woo¹mo jileei²¹ 'in taa²i co' cwo¹ do fu caluu coon¹³ jileei²¹ 'in joo'saa²¹ joongi coon¹³ joo²¹. Joongi tya' 'in unsii²¹i cuu² do gadya^{2o} cúu¹u ni'wó³ joongi gajjin¹mo mesa tya'a.

¹⁶ Joongi jin²in sii²¹; 'in tsá² 'nii²¹; maa²¹².

—jWooi²naa' 'in no caluu! jo jmaa²aa' 'moo¹³ inuu tya' N'u³uu!

¹⁷ Joon gati²-tsi tsá² ngí¹i coon¹³on 'e júu³ tyú² taa¹³ ni jí² tya' Dios 'e jin²: "Áa¹mo 'iin²¹²na 'nu²¹u joon jo cwóo³oo wa'a jmaa¹a tsá² 'e gó² tya'a."

¹⁸ Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gaunngii¹; 'ido:

—¿'Ee lí² lí² jmaa²a jøø²¹ø'ø 'e cwee¹ 'e tsáai¹-tsii¹ 'e tí²u jmaa²¹a 'elo?

¹⁹ Joon Jesús gajin²i sii²¹ 'in tsá² do:

—Xee²naa' 'e cwo¹ lo joon jee²¹² ni¹ jmú²¹² iun'ye'e¹moo tún¹.

²⁰ Joongi gañii¹ 'in tsá² Israel do:

—Tonló¹ tsi jnúu² jiiin²¹ gala²ii²¹²; 'in gaj-maa¹³a 'e cwo¹ lo; ¿ti 'nugi líi¹i jmaa¹³a jee²¹² ni¹ jmú²¹²?

²¹ Pe lí¹ jin² Jesús cwáain¹ tya' 'e cwo¹ tsu cuerpo tya'a 'ña'o 'e ee¹ do.

²² 'Wii¹³ cwáain¹ la joon mo gajjin¹in Jesús jee²¹² 'ii²¹² joon gati¹-tsi 'in tsá² ngí² coon¹³on 'e la lí² 'e nijin²i do jo^{1o} galí²i 'e júu³ taa¹³ ni jí² tya' Dios coon¹³ 'e júu³ 'e la lí² 'e nijin² Jesús.

Jesús ñii^{1o} jilaa²¹ 'e 'i-tsi tsá²

²³ La 'ii²¹² taan¹in Jesús fu Jerusalén do la 'ii²¹² joon gati² jmú²¹² pascua joon fúu¹mo 'áai¹ jo^{1o} galí²i 'ii. Jo^{1o} galí²i coon¹³ jilaa²¹ milagro nigajmaa¹a Jesús.

²⁴ Pe cu¹u-tsi Jesús coon¹³ 'ido tsu goon¹³ ñii^{1o} 'e 'i-tsi 'ido.

²⁵ Jo 'in tyéen¹in jmú²¹² wa' 'in jma² 'ii júu³ xiiala líi¹i tsá² tsu 'ña'o niñii¹i jilaa²¹ 'e 'i-tsi tsá².

3

Jafee¹³; Nicodemo Jesús

¹ Yíia¹³ joon seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Nicodemo, líi¹i tsá² fariseo. 'In j'éé¹ jaain²¹ jee²¹² tsacøø¹³ 'in tyu²u to² jee²¹² 'in tsá² Israel.

² Joon 'in Nicodemo do ningóo^{1o} ngafee¹³; Jesús lí¹ canuu²¹. Joon nigashi²¹:

—Tifo² tyii¹, nee^{2o}oo' 'e Dios gasii¹in 'nu i'e²i jna'a tsu ce jiiin¹³ jaain²¹ jo lí² jmá¹ milagro la li 'e líi¹ 'nu wa jo uncoon¹³on Dios 'nu.

³ Joon gajin²in Jesús sii²¹; 'ii:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'nu, 'in jo liseein²¹ 'múui² jo lí² tsatáa¹ li tyu² Dios to².

⁴ Joon gaunngii¹ Nicodemo:

—Pe ¿xiiala líl² 'e liseein²¹ 'múui² jaain²¹ tsá² feei¹? ¿Ti lí² tsa¹ii¹ 'nu tu²u sáa³a wa'a liseein²¹ tún¹?

⁵ Joon Jesús-gi gani¹i:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'nu, 'in tsá² 'in jo mo galiseein²¹ coon¹³ jmú²¹ joongi coon¹³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo lí² tsatáa¹ li tyu² Dios jmú²¹ to².

⁶ Tsu tsá²-a líi¹i 'in galiseein²¹ saa³ jmú²¹ tsá² pe jileei²¹ 'in 'ii²¹i juncwii²¹ tya'a tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios lawa'a coon²¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios.

⁷ Jo tsa'goo²¹-o'oo 'e fuu²¹²uu 'nu: "Jilee²¹mo 'ná¹ liseein²¹ 'múui²."

8 Coon²¹ tyi² 'e 'i'í doñixiia' joon núu²un tsá² pe jo ñi¹i tsá² xiia' najó² si xiia' tsáa¹'e. La joon jon líi¹'i 'in nigacwo¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios juncwii²¹ tya'a.

9 Joon gaunngii¹ Nicodemo tún¹:

—ǺXiiala ili² 'elo?

10 Joon Jesús-gi gañii¹:

—ǺTi 'nũ-ũ jaain²¹ tifo²¹² jee²¹² tsá² Israel 'in tii²¹'i 'áai¹ joon jo 'øøi²¹'o 'o 'elo?

11 'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'nũ, jna'a faa¹³'a' a jiin¹³ 'e née³'e. Joon júu³ ja²mo jmoo²¹'o 'o jiin¹³ 'e niganee²¹'e. Pe 'naa' jo jo¹ líi²'naa' 'e sii¹³'i.

12 Wana jo jo¹ líi²'naa' 'e fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e juncwii²¹ lo, 'áai jo i'øøi²¹'o 'o' cwáain¹ tya' ñũ'fú² fuu²¹²uu 'naa'.

13 'Ce jiin¹³ jaain²¹ jo mo ngó¹o fu ñũ'fú² jiin¹³ 'ii 'in nigajgái¹ fu ñũ'fú². Joon jiin¹³ jna-a 'in Ruu²¹'na Tsá² 'in gacwo² ñũ'fú² nigajmaa¹ a la joon.

14 Joon la gasaa¹ Moisés 'in mií²¹ líi¹ ñi³ tsaa¹ 'mó² 'e jóø²¹ tsá² 'ii fu li jo 'in tsá² seein²¹ wa'a un láai² Dios 'ii, la joon jon 'ná¹ saa¹'i tsá² 'in Ruui²¹ Tsá² tsaa¹ 'mó².

15 Joon jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jo tee²¹'i 'ii²¹ pe taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo.

Tin²¹² in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹

16 'Tsu 'áa¹mo gali¹'iin²¹² 'in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, tsu 'wii¹³ joon gacwóo¹ 'in jaan²¹mo Jóon¹on ijúun²'in 'wii²¹² tya' tsá². 'E tya' jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jo itsáa¹ a fu li 'ii²¹ pe taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo.

17 Jo gasii¹ in Dios Jóon¹on fu juncwii²¹ wa'a jmoo¹o 'ii²¹ 'e júun² in tsá², gasii¹mo wa'a jmaa¹ a tiin¹³ tsá² 'wii¹³ 'ii-o.

18 'Jileei²¹ tsá² 'in jai² líi² 'in Jóon¹ Dios do, jo ijmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya' a wa'a tsáa¹ a li 'ii²¹ pe tya' jileei²¹ 'in jo jai² líi² 'ii nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a itsáa¹ a li 'ii²¹ tsu jo mo galijai² líi²'i 'in jaan²¹mo Jóon¹ Dios Jmii²¹.

19 Nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ itsalín² li 'ii²¹ 'in jo jai² líi² Jóon¹on tsu 'in tsá² do jmoo¹o 'e gó². Joon mo jajó² 'e jí² 'e jai² 'e cwo¹ tsá² ñi¹'i xiiala ngii¹ tyani Dios jo ga'ii²¹ 'in tsá² do 'e jí² do tsu tí²gi-tsi ngii¹ li nũ²¹ lagi li sá² jí². Joon tsu 'wii¹³ joon nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a.

20 'Jileei²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² 'aa¹o 'e jí² do joon jo tsatyéen¹ en co' 'e jí² do tsu jo 'iin²¹² in 'e liñii¹ tsá² 'e gó² jmoo¹o.

21 Pe tsatyéen¹mo co' 'e jí² do jileei²¹ 'in tí²-tsi jilaa²¹ 'e jai² tsu 'iin²¹² in liñii¹ tsá² 'e 'yaa¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o.

'E faa²¹ a Wó³ saai²¹ tsá² jmií²¹ cwáai¹ tya' Jesú

22 Mo ngayuui¹³ joon, ningalín²mo Jesús coon¹³ 'in tsá² ngi¹ coon¹³on fu li sii²¹ Judea.

Joon do-o gajaan¹an coon²¹ sii¹³ xũ saa¹'i tsá² jmií²¹.

23 Taain¹ Wó³ fu li sii²¹ Enón co' Salim. Saa¹'i Wó³ jon tsá² jmií²¹ tsu 'áai¹ sá² jmií²¹ do. Joon do-o gajalín²mo tsá² wa'a saa¹'i Wó³ 'ii jmií²¹.

24 Jilaa²¹ 'elo gali² la nũ'gi gataain¹³ tsá² Wó³ 'nañi³.

25 Joon 'inlii¹³ tsá² 'in ngii¹ coon¹³ Wó³ galáa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹'i coon¹³ 'inlii¹³ tsá² Israel cwáain¹ tya' 'e run²un tsá² jiin¹³ la tsiis².

26 Joon ngalín², ngafee¹³'i Wó³ joon gajin² in sii²¹'i Wó³ do:

—Tifo² tyii¹, 'in taain¹ coon¹³ 'nũ li' ngoo¹³ jmií²¹ Jordán li 'yee²¹ 'ñi¹ joon gasii¹³'i jna'a cwáain¹ tya'a; nano saa¹'i tsá² jmií²¹ joon jilee²¹mo tsá² ngii¹ coon¹³on.

27 Joon jin² Wó³ sii²¹'i ido:

—Cwó² Dios jilaa²¹ 'e sá² tya' tsá². Joon jiin¹² xũ jo 'ee 'oo¹o wana jo mo cwó² Dios.

28 'Naa' niganũ²ũun¹ júu³ tyiia mo gafuu²¹²uu 'naa' júu³ coon²¹ tsáa¹ 'e jon'on jna Cristo. Jna jaain²¹ tsá² gasii¹ in Dios ingi³'ii tyani¹ in 'e jmoo¹³oo tsá² júu³ 'e tí² li jó¹ Cristo.

29 Joon jløø¹³mo 'e tsaliin² tsá² tsanũ²ũun¹ júu³ tya' ido. Jmóo³-oo la jmoo¹o tsá² mo tsaliin² fu li cui² cwoo²¹ tsá². Jløø¹³mo 'in tsá² do 'wii²¹² tya' tsá² gacui² cwoo²¹. Ga'ii²¹mo 'in tsamí² do 'ii. La joon jon jna jløø¹³mo mo 'ii²¹ tsá² 'in Cristo do.

30 'Ná²-a 'e lifeei¹gi 'ii joon jna ixaai¹gii —jin² Wó³ do cwáain¹ tya' Jesús.

Faa²¹ a tsá² jün¹³ 'e ñii¹

Faa²¹gi Wó³ do jin²'in:

31 —'In gajgái¹ fu juncwii²¹ feei¹gi 'ii²¹ lagi jileei²¹ tsá². 'In tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ lo ñi¹o jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo, la joon ši¹'i. Pe 'in nicwa¹'i ñũ'fú² jgáa¹ fu juncwii²¹ feei¹gi 'ii lagi jileei²¹ tsá²,

32 joon jmoo¹o júu³ jai² jilaa²¹ 'e nigani²¹²in coon¹³ jilaa²¹ 'e niganúu²un. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo 'in jo¹ líi² júu³ tya'a.

33 Pe jilee²¹ 'in 'ii²¹'i júu³ tya'a jmo²o tsá² júu³ 'e júu³ jai² 'e júu³ tya' Dios do.

34 Joon 'ii 'in gasii² in Dios faa²¹ a jmai² júu³ tya' Dios, tsu gacwóoi¹ Dios 'in Espíritu Tyá² tya'a 'e gasá¹.

35 Joon 'áa¹mo 'iin²¹² in Dios Jmii²¹ Jóon¹on joon gajan²an cwoo²¹o jilaa²¹ 'e sá².

36 'Jileei²¹ 'in jai² líi² 'in Jóon¹ Dios do taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Pe 'e¹² e Dios wúu¹ 'áai¹ jileei²¹ 'in jo 'ii²¹'i Jóon¹on. Joon jo taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo.

4

Jesús jin²'in sii²¹'i jaain²¹ tsamí² cwáain¹ júu³ tya' Dios

1 Galiñii¹ 'in tsá² fariseos 'e fúu¹mo tsá² gangallín² coon¹³ Jesús lagi Wó³. La joon jon fúu¹mo 'in saai¹ jmi²¹ lagi Wó³.

2 Pe tsei² jo saai¹ Jesús tsá² jmi²¹ jii¹³ 'in ngi¹ coon¹³ 'in saai¹ tsá² jmi²¹.

3 Joon mo galiñii¹ Jesús 'elo joon gacwo⁴ i¹ fu li sii²¹ Judea joon itsee¹³ i¹ fu li sii²¹ Galilea.

4-8 Joon fu li ngangii¹ 'ná¹ ngii¹ coon²¹ li sii²¹ Samaria. Joon náa¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Sicar. Joon co¹ joon roon¹ on coon²¹ sii¹³ 'wó² 'e gacwo¹ 'lii²¹² Jacob jóon¹ on 'lii²¹² Sé² cali. Joon nityi³ coon²¹ too²¹ li nisá² jmi²¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Jacob. Jesús tyaliin¹ coon¹³ tsá² tya'a 'in ngii¹ coon¹³ 'e li tyi³ too²¹ do mo ti² tyiañii¹ joon ni'woo²¹ 'o 'áai¹. Joon tsá² tya'a do niliin² 'e fuu²¹ ni náa¹ tyan¹ do ningalá¹ 'e idø¹. Joon gacwó² Jesús caai² li tyi³ too²¹ do. La 'ii²¹² tyiin¹ in joon tyia¹ jaan²¹ tsami² seen²¹ Samaria tsacoon¹ jmi²¹ 'e tsi too²¹ do. Joon gajin² Jesús:

—Cwo¹³ xu jna jmi¹³ i.

9 Joon 'in tsami² do nigajin² in sii²¹ i Jesús:

—¿Xiiala 'e mii¹³ 'nū jna jmi²¹, tsu tsá² seen²¹ Israel 'nū joon jnagi 'in seen²¹ fu Samaria?

(Joon gajin² o la joon tsu jo tyá² seen¹ coon¹³ 'in tsá² seen²¹ fuu²¹ do.)

10 Joon gañii¹ Jesús:

—Waxu¹ li 'nū ñi² i jilaa²¹ 'e cwo¹ Dios joon 'iin 'in mi¹ jmi²¹ lii² u, 'nū-nu nogi múi¹² i jna-a joon jnagi icwo² oo 'nū jmi²¹ 'e jii¹ in.

11 Joon gañii¹ 'in tsami² do sii²¹ i Jesús:

—Tsañuu¹ jo ñi² i xiiala søø¹³ ø jmi²¹ 'e tsi too²¹ no jii¹³ 'nii²¹² jo tyan² an tsa¹ 'o² 'e tsi too²¹ no. ¿Xiiala icwo² o jna² jmi²¹ 'e jii¹?

12 'Lii²¹² tsacøø¹³ tyi¹ 'in ningii¹ i Jacob 'in gasáa¹ 'e too²¹ sá² jmi²¹ no tyi jna'a. Tsu 'e jmi²¹ sá² noo jon ga'un¹ un 'ña'a coon¹³ jóon¹ on joongi coon¹³ joo'núu³ tya'a. ¿Ti joon lii² u 'e feei¹ gi 'nū lagi 'ii?

13 Joon gajin² in Jesús:

—Jileei²¹ 'in 'uun²¹ 'e jmi²¹ no 'in 'yá² 'unjmi²¹ mo 'i tún¹.

14 Pe jileei²¹ 'in 'uun²¹ 'e jmi²¹ cwóo³ jna jo jmi²¹² 'ya² gi 'unjmi¹ i. Tsu jmi²¹ 'e cwóo³ jna li lawa coon²¹ li nii¹³ jmi²¹ 'e li tsi alma tya'a. Joon 'e jmi²¹ 'e nii¹³ do icwo¹ o juncwii²¹ tya'a 'e seen²¹ coon²¹ tøø² mo.

15 Joon gajin² in 'in tsami² do:

—Tsañuu¹, si cwo¹³ jna 'e jmi²¹ no tsu joon jo 'yá² gi unjmi²¹ na. Joon jo 'ná² gi yatyiin³ aan jmi²¹ 'e li tyi³ too²¹ lo.

16 Joon gajin² in Jesús:

—Cwooi², cwotøe² 'e ñuu¹ tyi¹. Joon ñiliin¹ naa¹ fu lo.

17 Joon gani¹ 'in tsami² do:

—Jo seen²¹ ñuu¹ tyiia.

Joon gajin² in Jesús:

—Jo¹ o júu³ tyi¹ 'e foo²¹ o jo nuu¹ tyi¹ seen²¹.

18 Tsu nigacu² mo cwo¹ o 'ñá² naa¹³, joon 'in coon¹³ on la no jon¹ ñuu¹ tyi¹ 'i. 'E nija² mo 'e foo²¹ o.

19 Mo ganúu² un 'in tsami² 'e júu³ do joon gajin² in:

—Tsañuu¹, 'i¹-tsii 'e lii¹ u'u jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios.

20 'Lii²¹² tsacøø¹³ tyii¹ 'in galiseein²¹ Samaria gaun¹ goo²¹ o Dios 'e moo²¹ lo. Pe 'naa¹, tsá² seen²¹ Israel, foo²¹ 'naa¹ 'e jii¹³ fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén li lí² un'goo²¹ o tsá² Dios.

21 Joon gañii¹ Jesús:

—Jo¹ cwoliin¹ un jna, yá³, 'e nijatyéen¹ mo tyan² an 'e un'goo² oo' Ña'ñu¹ u' jo tyiin² ñiliin² naa¹ 'e moo²¹ lo jogi tyiin² cwoliin² naa¹ fu Jerusalén.

22 'Naa¹ tsá² seen²¹ Samaria, jo ñii² 'naa¹ 'iin 'in un'goo² oo'. Pe jna a né² oo' o 'iin 'in un'goo² o'o, tsu Dios gacwo¹ o jna'a tsá² saan²¹ a'an Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá².

23 Pe iti² 'i 'ii²¹ joon 'ii²¹ joongi ti² la no wana 'e la jai² 'e un'goo²¹ o tsá² Ñu¹ u' iun'goo²¹ o 'ii jii¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyá² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai². Tsu la joon 'iin²¹² in Ñu¹ u' 'e un'goo²¹ o tsá² ii.

24 Tsu Dios 'in Espiritu Tyá² joon tsu 'wii¹³ joon 'in un'goo²¹ o 'ii 'ná¹ un'goo²¹ o coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyá² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai².

25 Joon gajin² in 'in tsami² do:

—Jna niñi² oo ijó¹ Mesías —'øø¹ i²¹-tsi tsá² 'e Cristo do—; joon mi cwøe¹ i joongi ijin² in sii²¹ i jna' jilaa²¹.

26 Jesús-gi gajin² in:

—Jna-a 'in fee² ee 'nū, jnagi jon fuu²¹² uu 'nū. Jna-a 'i.

27 Tsifu joon gatyaliin¹ tsá² tya'a gani'goo²¹ o-tsi 'e Jesús do siin¹³ in fee²¹ i jaain²¹ tsami². Pe jii¹³ jaain²¹ jo tá²-tsi wa 'e ungi¹ 'ee 'iin²¹² in 'ido owa 'ee-gi júu³ tyaa¹ 'ido.

28 Joon 'in tsami² do, do-o gatuu¹ u tsuu¹ u joon gangaa¹³ mo fu 'e fuu²¹ 'ido-o. Joon ganijmaa¹³ a tsá² júu³.

29 —Ñijøø²¹² i duu¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in nigasi²¹ i jna jilaa²¹ 'e nigajmáa³ aa. ¿Wa jon 'ino-o 'in Cristo?

30 Joon ga'woo²¹ 'e fuu²¹ do joon ganiliin² li siin¹² in Jesús.

31 La 'ii²¹² joon 'in ngi¹ i coon¹³ Jesús do gamii¹ tyani 'ido, gajin² in sii²¹ i 'ido:

—Tifo² tyii¹, cøø²¹² xu'u.

32 Pe joon 'ii gajin² in:

—'Óo³ oo' 'e døø¹³ li 'naa¹ jo ñi³ oo'.

33 Joon 'in ngi¹ i coon¹³ 'ido gacaain¹³ 'wii²¹² unngii¹ ruu²¹ i:

—¿Xufoo¹ seen²¹ in 'in nijacon¹ on 'e dø² ø 'ino 'ee?

34 Pe joon gajin² in Jesús sii²¹ i 'ido:

—Mi jmaa³aa jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in 'in gasii²¹in jna joongi 'e tyee²¹ to² tya'a 'e joon lawa unñi² tyiia.

³⁵ Naa' foo²¹oo': "Ná'gi tyúuin² sii²¹ 'e joongi ilee²¹e' jilaa²¹ 'e garoo²¹;" pe jna fuu²¹²uu 'naa': tyán²duu' cwaain¹ li sijna² la gatón¹ náa² nilii²¹² coon¹on tsá².

³⁶ Joon jilleei²¹ 'in jmoo¹o to² joon coon¹o jilaa²¹ 'e garoo¹o do 'e joon 'e nici² tya'a. Joon 'e garoo¹o do 'e coon¹on 'in tsá² do li la líi¹ 'in tsá² 'in 'ii²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tōō²mo mo jai² líi² 'e júu³ tya' Dios. Joon coon²¹ la joon jloō³mo coon²¹ caan²¹mo 'in gajni² coon¹³ 'in gacón¹on do.

³⁷ Tsu júu³ ja²mo 'e gasii²¹ tsá²: "In gajni² do jmai² tyiin²mo coon¹³ 'in gacón¹on do."

³⁸ Jna-a gasii²na 'naa' 'e cwotyiin²aan¹ 'e do li jo 'e gajni²ii' do. In xee²¹mo gajmaa¹ a to² do joon 'naa'gii' coon²¹ tyatyiin²¹oo' 'e to² nijmaa¹ a 'ido —jin² tya'a.

³⁹ Joon fúu¹mo 'in tsá² seen²¹in 'e fuu²¹ do li tyu² to² Samaria jo¹o galii² Jesús 'wii¹³ 'e júu³ gatyá¹ 'in tsami² do mo gajin²in: "In tsaiñu¹ no gajin²in jilaa²¹ 'e nigajmaa³aa."

⁴⁰ Joon mo gajliin² 'in tsá² seen²¹in Samaria do gamii¹ tyani Jesús wa iján²an 'ido coon¹³on. Joon Jesús gajaan¹an tún² jmi²¹² coon¹³ 'ido.

⁴¹ Joon fúu¹ lí¹ lí¹gi 'in jo¹ galii² mo ganúu²un jilaa²¹ 'e jin² Jesús.

⁴² Joon jin²in 'in tsá² do sii²¹ 'in tsami² do: —Nogi jo¹o nilii² jna'a jon' wa'a jiiin¹³ júu³ 'e ni tya³ 'na pe jna'a niná³oo'o júu³ tya'a joon nee²oo'o 'e ja²mo Cristo 'ii 'in jmoo¹o tiin¹³ tsá² taan²¹²in juncwii²¹.

'Un'láai² Jesús jóon¹ jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o to²

⁴³ Mo gangii¹ tún² jmi²¹² joon gacwo¹i Jesús li sii²¹ Samaria joon gangóo¹-o fu¹ yúu² fu li sii²¹ Galilea.

⁴⁴ Jo gajaan¹an fuu²¹ li sii²¹ Nazaret la li 'e nigajin²in 'ña'a Jesús, 'Jaain²¹ 'in tsacwo¹o júu³ tyá² jo 'ii²¹i tsagoo¹ 'ii."

⁴⁵ Joon mo gatyí¹ a li sii²¹ Galilea joon 'in tsá² seen²¹in joon ga'ii²¹mo 'ido 'e tyú²-u. Tsu 'in tsá² do ni' niliin²mo li ti jmi²¹² pascua fu Jerusalén. Joon do-o niganii²¹ jilaa²¹ 'e nijmaa¹ a Jesús li ti jmi²¹² do.

⁴⁶ Joon gacii¹³i Jesús, gangaa¹³i tún¹ fuu²¹ Caná náa¹ li sii²¹ Galilea. Fuu²¹ joon li nijmaa¹ a jmi²¹ 'e galii¹ vino. Joon tyiin¹in fuu²¹ Capernaum jaain²¹ 'in ni'oo¹o to² fee¹ tyani² róōi¹³. Joon seen²¹in jaain²¹ jóon¹on 'in nitsaa¹³.

⁴⁷ Joon mo ganúu²un 'in tsá² 'oo¹o to² do 'e nityiá¹ Jesús fu Galilea, jaa¹³i fu li sii²¹i Judea, joon gangó¹o 'in tsá² do gangamii¹ tyani Jesús wa 'ii²¹i 'ido itsáa¹ a fu tya' 'in tsañuu¹ do tsajmaa¹ a mi¹ tya' jóon¹on 'ido. Tsu ti li ijúun¹mo 'ido.

⁴⁸ Joon Jesús do gajin²in gasii²¹i 'ido:

—'Naa' jo jo¹ líi²naa' wa jo jéei¹³ gañii²i li² coon¹³ jilaa²¹ milagros.

⁴⁹ Pe 'in tsá² 'oo¹o to² do gajin²in:

—Laa¹³xu'u góo³oo, líi²na ti jo jmaa² a fee¹ 'o'o 'wii²¹² tyiia wa'a tsá² a cwoj-maa¹³ a mi¹ tya' yuun²¹ tyiia la nu'gi ijúun²in.

⁵⁰ Joon gajin²in Jesús:

—Cwooi¹³ fu tyi¹ tsu yuun²¹ tyi¹ nityú¹mo.

Joon 'in tsañuu¹ do jo¹o líi² júu³ tya' Jesús joon ganga²mo.

⁵¹ Joon ngóo¹o gatye²mo tya'a mo ga'wooi²¹ tsa'leei¹³ tya'a gangaunjiin¹ 'ii. Joon gajin²in 'in tsa'leei¹³ tya'a do:

—Nityú¹mo yuun²¹ tyi¹ do.

⁵² Joon gaunngii¹ 'e 'ee 'ii²¹ 'e galáa² 'in jóon¹on do. Joon gajin²in 'in tsa'leei¹³ do:

—Ca mo tyiia² la ngó¹o 'iin² coon²¹ gacwó² tyi².

⁵³ Joon galili³ jmi²¹ 'in xuui²¹² do 'e 'ii²¹ joon mo gajin² Jesús do: "Cwooi¹³ fu tyi¹ tsu yuun²¹ tyi¹ nityú¹mo." Joon 'ña'a 'in tsá² 'oo¹o to² do jo¹o líi² Jesús coon¹³ 'in tsá² seen²¹ inuu tya'a.

⁵⁴ Elo galí² ti tún² milagro 'e gajmaa¹ a Jesús mo tyee¹³i Galilea jaa¹³i Judea.

5

Gaun'láa² Jesús jaain²¹ tsá² 'ii¹³ tá² cwooi²¹o tii² co' li si² pila Betesda

¹ Mo ngayuui¹³ 'elo joon gatí² jmi²¹² tya' tsá² seen²¹ Israel joon Jesús gangó¹o tún¹ fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén.

² Ce cu² jiiin²¹ 'e fuu²¹ do li goon²¹ 'yá² lí² cuun²¹² ñi¹ 'áai¹. Joon tyí³ coon²¹ 'oo'ca'ná¹ fee¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Joo'saa²¹. Joon co' joon náa¹ coon²¹ pila fee¹ 'e 'o² jmi²¹ 'e sii²¹ Betesda coon¹³ jmi¹ 'e sii²¹ hebreo. Joon cu' li' do joon sá² 'há² 'oo'ca'nú¹ coo¹³.

³ Joon do-o teei¹³ tsatsaa¹³ fúu¹ 'e ni 'wó². Tsá² 'in tyan¹ jilaa²¹ nii² jmoowú¹. Seen²¹ 'in tú¹i, joongi seen²¹ 'in jluui¹³, joongi seen²¹ 'in 'ii¹ tá² cwooi²¹o tii². Joon 'in tsatsaa¹³ do 'in ján¹³an ijoo²¹ 'e jmi²¹ do.

⁴ Joongi la coon²¹ naa¹³ jgaa¹ jaain²¹ ángel li náa¹ pila do joon joo¹ jmi²¹ do. Joon 'in nifu 'in ga¹i² tsi jmi²¹ do joon galáa²mo coon¹³ 'e jmoowú¹ tyaan¹an do.

⁵ Joon do-o niraan¹in jaain²¹ tsá² 'in ni'oo¹o dyadya¹ tsi jná² jiiin²¹ 'e nitsaa¹³a.

⁶ Joon mo ganú²in Jesús 'indo 'e raan¹in joon galilí³ Jesús 'e líi¹-i nitsaa¹³a 'ido joon nigajin²in Jesús:

—¿Ti 'iin²¹²un 'láa²o?

⁷ Joon gañii¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tsañuu¹ jo 'in seen²¹ taan²i jna tsi pila no mo joo²¹ jmi²¹. La coon²¹ naa¹³ mo 'iin²¹²na 'úu³uu 'in xee²¹mo tsa¹i² jéei¹gi lagi jna.

⁸ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsatsaa¹³ do:

—Ráan²un no, joon saa¹³ tyi¹ raan¹un, joon ngi² no.

⁹ Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsañu¹ do. Joon gasaa¹³ tyi¹ tya'a joon ga'láa² 'wii²¹² gangi¹. Pe 'e jmü²¹² joon jmü²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²,

¹⁰ joon gajin² 'in tsá² seen²¹ Israel 'in taan²¹²in do sñi²¹; 'in tsá² ga'láa² do:

—Jmü²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² no. Jo cwoo²¹; ngi², tyan²an tyi¹ tyi¹.

¹¹ Joon gañi¹ 'in tsañu¹ do:

—'In gaun'láa²i jna joon gajin²in sñi²¹; jna: "Saa¹³ tyi¹ raan¹un tsñin²un joon ngi² no."

¹² Joon gaunngi¹ 'ido jin²in:

—¿'iin gasñ²¹; 'nu la joon 'e saa¹³a tyi² tyi¹ joongi ngi² no?

¹³ Pe 'in tsañu¹ do jo ñi¹ 'iin 'in gaun'láa² 'ii do tsu¹ 'áa¹mo fúui¹ tsá² 'in taa² do, joon Jesús ni'ngaa¹³mo.

¹⁴ Mo ngi²i joon gajin²in Jesús 'in tsañu¹ do co' cwo¹ fee¹ do. Joon gajin² Jesús sñi²¹; 'ido:

—Ni'láa²mo'o no, jo 'laa²¹²gi'i si no-o gaci² jo'gi 'e mo líu¹u do.

¹⁵ Joon ganga²mo 'in tsañu¹ do ganij-maa¹³ 'in tsá² seen²¹ Israel júu³ 'e Jesús do-o 'in nigaun'láa² 'ii.

¹⁶ Joon tsu¹ 'wii¹³ gaun'láa²i Jesús 'in tsá² do jmü²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e joon 'ái¹ gauntyi²in 'in tsá² seen²¹ Israel do Jesús, 'iin²¹²in jnga²mo 'ido.

¹⁷ Pe Jesús-gi gasñ²¹; 'ido:

—Ñu³u gajmaa¹ a to² ca jmü²¹² no la joon jna jon jmóo³oo to².

¹⁸ 'Wii¹³ joon 'in tsá² seen²¹ Israel do 'ái¹gi gali'in²¹²in jngaa¹³ 'ido. 'iin²¹²in jngaa¹³ 'ido tsu¹ jo gauntyi²in¹³ 'e ley tya' jmü²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², joon mo gajin²in 'e Dios jmü²¹i joon gajmee¹ 'i 'ña'a coon²¹ røø²mo coon¹³ Dios Jmü²¹.

To² 'e 'oo¹ 'o Jón¹ Dios

¹⁹ Joon gajin² Jesús:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jo lí² jmaa¹ 'a 'in Jón¹ Dios jñi¹³ coon²¹ wa'a 'ña'a. Jmoo¹-o jñi¹³ 'e ni²¹; jmoo¹ Jmü²¹ do. Jílaa²¹ 'e jmoo¹ Jmü²¹ do jmoo¹-o jon 'in Jón¹on do.

²⁰ Joon Dios Jmü²¹ 'iin²¹²mo 'ái¹ Jón¹on joongi 'e²o jílaa²¹ 'e jmoo¹o, joon nogi 'ee²¹gi 'e fee¹gi 'ái¹ 'e itsa'goo²¹oo.

²¹ La jmoo¹o Dios Jmü²¹ 'e jñi¹ 'lí²¹² joon cwo¹o juncwii²¹ tya'a, la joon jon 'in Jón¹on cwoo¹o juncwii²¹ tya' jñi¹³ 'in 'iin²¹²in cwo¹o.

²² Joon 'in Jmü²¹ do jo jmoo¹o 'ii²¹ tya' jñi¹³ jaain²¹ pe jñi¹³ Jón¹on do nicwo¹o 'ii²¹ 'e lí² jmáa¹ 'a 'ii²¹ tya' jileei²¹.

²³ 'E coon¹³ la joon íltsái¹-tsi tsá² la tsái¹-tsi tsá² Dios Jmü²¹. Wana jo tsái¹-tsi tsá² Jón¹on Dios Jmü²¹ joon la joon jon

jo tsái¹-tsi tsá² Dios Jmü²¹ tsu¹ Dios Jmü²¹ gasii¹in Jón¹on do.

²⁴ Tsu júu³ ja²mo 'e fuu²¹²uu 'naa': Jileei²¹ 'in cón² cwáain¹ 'e fo³oo lo joongi ja²mo lí²; 'in gasii¹in jna taa²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon jo jmá¹a Dios 'ii²¹ tya'a 'e tsáa¹ 'a li 'lí³ tsu jo júuin²gi, jñi¹o coon²¹ tøø²mo.

²⁵ Tsu júu³ ja²mo 'e fuu²¹²uu 'naa', nogi ijó¹-o 'ii²¹ joon jmü²¹² no-o do, inú¹un 'lí²¹² júu³ tya' Jón¹on Dios joon jileei²¹ 'in ganúu²un seen²¹mo coon²¹ tøø²mo.

²⁶ Tsu Dios Jmü²¹ cwo¹o 'ña'a juncwii²¹ tya'a 'ña'a la joon jon Dios Jmü²¹ gacwo¹o Jón¹on 'ii²¹ 'e lisá² juncwii²¹ tya'a 'ña'a.

²⁷ Joon Dios Jmü²¹ gacwo¹o Jón¹on to² ijmaa¹ 'a 'ido 'ii²¹ tya' tsá² tsu Ruu²¹mo Tsá² 'ii.

²⁸ Jo cwotyagaoo²¹-'oo' coon¹³ jílaa²¹ 'elo —jin²in Jesús— tsu icwá² 'ii²¹ mi nú¹un jileei²¹ 'lí²¹² júu³ tya'a

²⁹ joon i'woo²¹ tsi 'aan¹ tya'a. Jileei²¹ 'in nigajmaa¹ 'e tya² ijiin¹o joon iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo; pe jileei²¹ 'in gajmaa¹ 'e gó² ijiin¹o 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a joon tsaliin² fu li 'lí³.

To² 'oo¹o Jesús

³⁰ 'Jna, jo lí¹ii jmáa³aa cwáain¹ tyiia 'ñii¹ 'a jñi¹³ xñ —jin²in Jesús—. Jmáa³aa 'ii²¹ jñi¹³ la to² nuu¹³oo, joon røø²¹ 'ii²¹ jmáa³aa. La joon jo jmáa³aa jñi¹³ la 'iin²¹²na 'ñii¹ 'a ná¹-a jmáa³aa jñi¹³ la 'iin²¹²in Ñu³u, 'in gasii²¹in jna.

³¹ Jo lí² fo³oo 'wii²¹² tyiia 'ñii¹ a tsu jo tyiin².

³² Seen²¹mo jaain²¹gi tsá² xeei²¹ 'in faa²¹ 'a 'wii²¹² tyiia joon ñi³oo 'e jin² 'ido 'e tyiin¹³mo joon.

³³ Joon 'naa' gasii²¹naa' 'in ganiunngi¹ Wó³ do cwáain¹ tyiia joon 'e júu³ gafaa²¹ 'a 'ido 'e ja²mo joon.

³⁴ Jo 'ná¹ 'ii¹³na júu³ 'e faa²¹ jaain²¹ tsá² cwáain¹ tyiia. Jñi¹³ fo³oo la joon 'e ili² tiin¹³naa' 'wii¹³ 'e júu³ tya¹ a Wó³ cwáain¹ tyiia.

³⁵ Wó³ do lí¹i lawa coon²¹ jí² 'e coo²¹ joongi jná² joo²¹. Joon 'naa'gi galiñøø¹³mo coon²¹ sñi¹³ xñ coon¹³ 'e jí² do.

³⁶ Pe jílaa²¹ 'e jmóo³oo 'e tya²gi 'e joon lagi 'e júu³ tya¹ a Wó³. Joon jílaa²¹ 'e jmóo³oo 'e joon gajin²in Ñu¹u 'e jmáa³aa. Jílaa²¹ 'elo 'e ja²mo 'e gasii¹in Ñu¹u jna.

³⁷ La joon jon 'in Ñu¹u 'in gasii¹in jna faa²¹ 'o 'wii²¹² tyiia xñiin¹³ jo mo ganuu²uun¹ júu³ tya'a, jon'gi mo gañi² 'naa'.

³⁸ Joon 'e júu³ tya'a jo mo gaí² tsi alma tyii¹ tsu jo jo¹ lí²naa' Ñu¹u do 'in gasii¹in jna.

³⁹ 'E la joon 'naa' untsáa¹³oo' 'e jí² tya' Dios coon²¹ ce tún² 'ái¹ tsu 'i¹-oo' jee²¹² joon ityii²aa' juncwii²¹ tyi¹ itaa²¹ coon²¹ tøø²mo pe la jee²¹² joon gati² unni²in li faa²¹ a cwáain¹ tyiia.

40 Joon 'naa' jo 'iin²¹²'naa' 'wa' iliin²'naa' jna 'ii'¹³'naa' 'e' juncwii²¹ do.

41 'Jna røø²¹ náa¹ tyiia wana tsáai¹-tsi tsá² jna owa jo tsáai¹-tsi tsá² jna 'ee.

42 Pe jna, cwii¹'moo' 'naa', joon ñí³'oo' 'e' jo 'iin²¹²'naa' Dios Jmii²¹.

43 Jna nigoo²¹²oo cwáain¹ tya' Ñú³'uu pe 'naa' jo ga'ii¹³'naa' jna. Pe wa'a cwé¹i jaain²¹ 'in xeei²¹ 'in jó¹o cwáain¹ tya'a 'ña'a joon 'ii'¹³'moo' 'i.

44 ¿Xiiala jo¹ iliin¹ 'naa' jiiin¹³ la 'e' tsáai¹-oo' yaanaa' la jaain²¹ la jaan²¹'naa'? Joon jo cón² 'naa' cwáain¹ wa'a jløø¹³mo Dios cwáain¹ tyi'naa'.

45 Jo jmaa³aa tsaa² tyii' tyani Ñú³'uu. Moisés, 'in jo cu²-oo' coon¹³, 'ii' 'in cwo¹'naa' tsaa².

46 Wana jai² líi²'naa' 'e' gajin² Moisés, la joon jon jo¹o ilfin²'naa²¹ jna tsu jí² gajmaa¹a Moisés do faa²¹ a cwáain¹ tyiajna.

47 Pe wa jo jo¹ líi²'naa' 'e' jí² gajmaa¹a Moisés, ¿xiiaga la jo¹o ilfin²'naa' júú³ 'e' fuu²¹²'uu 'naa'?

6

Cwo¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e' dø¹ø

1 Mo gangii¹ 'e' loo gangóo¹o Jesús fu li 'ngoo¹³ tyiia¹ sii²¹ Galilea, sii²¹ jon Tiberias.

2 Joon 'áai¹ fúui¹ tsá² ngaliin² in ciin²¹gi tsu goon¹³ nini² jilaa²¹ milagro joongi niun¹láa²i tsá² 'in tsaa¹³.

3 Joon nigasoo²o Jesús coon²¹ moo²¹ joon do-o gacwo² coon¹³ tsá² 'in ngi¹ coon¹³on.

4 Joon ti li tí² jmii²¹² pascua tyi' tsá² Israel.

5 Joon mo gajøø² Jesús joon ganí² tsá² fúui¹ 'in jaliin² caluu joon gasii²¹; Lii²¹².

—¿Xiia 'e' tsalaa²¹² 'a' 'e' dø¹ 'in tsá² fúui¹ no?

6 Jesús gasii²¹; Lii²¹² do la joon tsu 'iin²¹² in litsáai¹-tsi 'ee' ijín² Lii²¹², tsu 'ña'a' Jesús niñii¹o xiiala ijmaa¹a.

7 Joon gajin² Lii²¹².

—Jo leen²¹ in cuu² jiiin¹³ 'e' lee¹³ 'in tsá² tya' jí² jnéi¹ sii²¹ wa 'e' li 'laa²¹²'a' iñi¹ dø¹ 'in tsá² no fiin¹³ jmai²'x-u 'e' tíi²'x-u la jaain²¹ tsá².

8 Joon jaain³¹ 'in ngi¹ coon¹³on do, 'in sii²¹i Dií³, ruu²¹; Simón Pedro, gajin²in:

9 —Lo-o siin¹³ jaain²¹ xuui²¹² 'in san² 'ñá² 'iñi¹ joon gáí¹gi joo²¹ taai² jmii²¹. Pe jo li tsanú²'un 'elo tya' 'in tsá² fúui¹ lo.

10 Joon gajin² Jesús sii²¹; 'in tsá² ngii¹ coon¹³.

—Sii¹³ 'ii' 'in tsá² no cwocwaa²¹a.

Joon 'áai¹ sá² ñii²¹ do joon gacwo²o 'in ñá² mil tsá².

11 Joon ga'ii²¹; Jesús 'e' iñi¹ do. Gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon mo ngayuu¹² jiiin² joon gacwo¹o 'in coon¹³on do. Joon 'in tsá² do gajmaa¹a jmai²'x-u cwo¹o 'in tsá² fúui¹ 'in néé¹ do. Joon la joon jon gajmaa¹a jmai²'x-u 'in joo²¹ taa²; jmii²¹ do. Cwo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in do.

12 Joon mo garó¹i tu² 'ido joon gajin²in Jesús sii²¹; 'in ngii¹ coon¹³on:

—Ngii¹³ 'ii' jee²¹² tsá² no, tyiin²'aan' jilaa²¹ 'e' gasá¹; joon jo tsa¹'ii' jiiin¹³'x-u.

13 Joon gacoon²¹o, joon 'e' no² 'e' gasá¹ tya' 'e' 'ñá² 'iñi¹ do garó¹mo dyatún² mii¹tó³.

14 Joon mo gani² 'in tsá² do 'e' milagro do 'e' gajmaa¹ a Jesús, joon gajin²in:

—'In tsañuu¹ no 'e' la ja²'mo 'in' ná¹ ijó¹o ni cwoo¹³ juncwii²¹ cwo¹o júú³ tyú² tya' Dios.

15 Pe joon galili¹³; Jesús 'e' 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e' tøø¹ 'ido tyitsaa²¹mo wa iliin¹in 'ido røø¹³ tyá'o, joon gajeen²¹mo Jesús 'ña'o tún¹ jee²¹² moo²¹.

Ngii¹ Jesús ni jmii²¹

16 Joon mo canuu²¹ 'in tsá² 'in ngi¹ coon¹³ Jesús gajgá¹mo fu li ná¹ tyiia¹ do.

17 Joon gangatáa¹ tsi coon²¹ barco joon gata²mo fu¹ itáan¹in li 'ngoo¹³ tyiia¹ do li sii²¹ Capernaum. Joon 'aa²¹ mo niniuu²¹ mogi joon jo mo tyee¹³ mogi Jesús.

18 Joon garóon²on coon²¹ tyí² tá² 'áai¹ joon gajnáa¹ a jmii²¹ tsaa¹ barco.

19 Joon mo ningó¹o jiiin¹³ 'ñá² si jnéu² kilómetro ni jmii²¹ joon ganí²mo Jesús 'e' nijó¹-o jatyéen¹in tyan' li ngó¹on barco. Joon gafoo¹³mo.

20 Pe Jesús gajin²in sii²¹; 'ido:

—Jna-a lo. Jo jmoo¹'oo' goo²¹'oo'.

21 Joon jløø¹³mo 'in tsá² do ga'ii²¹mo Jesús tsi barco do. Joon la 'ii²¹² do-o tyaliin²mo 'wó² tyuu²¹ li 'ná² li nitsaliin² do.

'Naa²i tsá² Jesús

22 Mo gajná² joon 'in tsá² gajan¹an li' la 'ngoo¹³ tyiia¹ do galili² 'e' 'in tsá² ngi¹ coon¹³on do-o gacón² 'e' barco do tsu jiiin¹³ do-o 'e' barco 'e' sá². Joon gañii¹ 'e' jo gangó¹on Jesús coon¹³ do.

23 La 'ii²¹² joon gatyali² barcos xiia²¹ taa²i tsá² 'in jaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiberias tyan'an li gacwo¹ Jesús 'maai¹³ Dios cwáain¹ tya' iñi¹ gagøø²¹² 'in tsá² do.

24 Joon mo galili³ 'in tsá² do 'e' jo taan¹in Jesús jon'gi tsá² tya'a taan²¹²in joon gangataa²mo tsi barco do joon gangaliin²mo jon fuu²¹ li sii²¹ Capernaum ganga'nee¹³; Jesús.

Lawa 'i² 'e' gø¹³ tsá² cwo¹o waa²¹ pí² tya' tsá² la joon jon Jesús cwoo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e' taa²¹ coon²¹ tøø²mo

25 Joon mo gatyaliin² li 'ngoo¹³ tyiia¹ do joon gatsee²¹; Jesús joon gaunngii¹:

—Tifo² tyii¹, ¿liigi gacwe²o' lo?

26 Pe Jesús-gi gajin²in:

—'E' ja²'mo fuu²¹²'uu 'naa', 'naa²¹'naa' jna tsu gatyee²¹'oo' ce rø¹ tyu¹'uu' jon'gi wa 'wii¹³ øøi²¹-oo' 'e' lí² milagro gajmaa³aa do.

27 Jo jmaa²'aa' to² wa 'ná¹ 'e' jnaa¹'aa' 'e' cøø²øø¹ 'e' tyá² jmoonoo pe jmaa²'aa' to² tya' 'e' jnaa¹'aa' juncwii²¹ tyii¹ 'e' taa²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon jna-a, Ruu²¹'na Tsá² cwó³oo

'e juncwii²¹ do t_su coon¹³ 'e li² milagro 'e jmó³oo do jmaa¹a Dios Jmii²¹ júu³ 'e jmoo³oo to² 'e tyu²u.

²⁸ Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—Wa'a jmó²o'o to² tya' Dios, ¿eegi 'ná² jmaa²¹a'a?

²⁹ Joon gañii¹i Jesús:

—'E 'ná¹ jmaa²aa' to² tya' Dios 'e jo¹o liin¹naa 'in gasii¹in Dios Jmii²¹.

³⁰ 'I-gi gaunngii¹:

—¿'Ee li² cwee¹i 'e jmaa²a joo²¹ø'ø t_su joon jo¹ lii¹na'a 'n_u? ¿'Ee 'e jmaa²a'a?

³¹ 'Lii²¹² tsacøø¹³ tyi' 'in ningii² gagøø¹²¹ø 'e sii²¹ maná coon²¹ cwoo¹³ li² tyu^uu²¹. Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "Dios gacwo¹ 'in tsá² do 'iñi¹ jó¹o fu ñu¹fú²."

³² Joon gañii¹i Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': Jon' Moisés 'in gacwo¹ 'naa' 'e 'iñi¹ jó¹o fu ñu¹fú², pe ñu¹oo 'in gacwo¹ 'naa' 'e 'iñi¹ la jai² 'e jó¹o fu ñu¹fú².

³³ T_su 'e 'iñi¹ 'e cwo¹ Dios Jmii²¹ 'e gajgó¹ fu ñu¹fú² joon, 'e 'iñi¹ do-o 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya' tsá².

³⁴ Joon 'in tsá² do gajin²in sii²¹í Jesús:

—Tsañuu¹, cwoo¹³ jna'a coon²¹ tøø²mo 'e 'iñi¹ no.

³⁵ Joon Jesús-gi gajin²in:

—Jna-a 'e 'iñi¹ no 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá². Joon jileei²¹ 'in uncaan²¹in coon¹³ jna jo jmi²¹² 'yá² un'áa'i joongi 'in jo¹ líi²i jna jo jmi²¹² 'yá² unjmúu¹.

³⁶ Pe jiin¹³ la 'e nifuu²¹²uu 'naa', jo jo¹ líi²naa' jna xñiin¹³ wa niñii¹ii'.

³⁷ Jileei²¹ 'in gacwee¹¹² 'ñu³uu jna in-uncaan²¹in coon¹³ jna joon jileei²¹ 'in uncaan²¹in coon¹³ jna jo 'woo²na fu caluu.

³⁸ T_su jo gó²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹ wa'a 'e tyu³uu to² 'ñii'a, gagó²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e jmaa³aa jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna.

³⁹ Joon 'e 'iin²¹²in ñu³uu 'in gasii¹in jna 'e jo tsa¹i¹i jiin¹³ jaain²¹ 'in nigacwoo¹³i jna. Iin²¹²in 'e jmaa³aa jiin¹in 'in tsá² do mi ti jmi²¹² li gatséi¹.

⁴⁰ Jiin¹³ 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna 'e jileei²¹ 'in joo²i jna, jóon¹on Dios jna, joongi jo¹o líi²i jna, itaa²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joongi jna-a jmaa³aa ijiin¹o mi ti jmi²¹² li gatséi¹.

⁴¹ Joon coon¹³ 'e júu³ tya' Jesús lo ga'láa² 'in tsá² Israel do 'wii²¹² gasii²i cwáain¹ tya' Jesús 'e 'wii²¹² gajin²in: "Jna-a 'e 'iñi¹ 'e gajó² ñu¹fú²."

⁴² Joon gajin²in 'in tsá² do:

—In-o Jesús jóon¹on José. Cwii¹mo' jmi²¹²i joongi cwii¹mo' sáa³a. ¿Xiiala li 'e jin²in 'e gajjáa¹ ñu¹fú²?

⁴³ Joon Jesús gasii²i 'ido:

—Jo sii¹³naa' jee²¹² yaanaa' cwáain¹ tyia-jna.

⁴⁴ Jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin uncaan²¹in coon¹³ jna wa jo 'iin cwoo¹³i ñu¹u' jna. Joon jna-a jmaa³aa ijiin¹in mi ti jmi²¹² li gatséi¹.

⁴⁵ Jee²¹² jí² tya'a 'e gajmaa¹a 'in tsá² cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios cali¹ 'e 'e jin¹': "Dios i'e²e jileei²¹ tsá²." La joon jileei²¹ 'in nuu¹u júu³ tya' ñu¹u' joon galicwii¹mo, joon 'ii 'in tsá² in uncaan²¹in coon¹³ jna².

⁴⁶ 'Jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in taan²¹²in ni cwoo¹³ juncwii²¹ jo mo ganii¹in Dios Jmii²¹. Pe seein²¹ jaan²¹mo 'in gajó² fu ñu¹fú² jiin¹³ 'ii niganii¹in Dios Jmii²¹.

⁴⁷ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa'; 'in jai² líi²i jna 'oo¹o juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo.

⁴⁸ Jna-a 'e 'iñi¹ 'e cwo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo.

⁴⁹ 'In 'lii²¹² tsacøø¹³ tyii' 'ii 'in gagøø¹²¹ø 'e sii²¹ maná fu cwoo¹³ tyu^uu²¹ do joon jo gasi'nee¹i¹³ gajún¹mo.

⁵⁰ Pe jna fo³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹ 'e gajó² fu ñu¹fú², joon jileei²¹ 'in gagøø¹²¹ø 'e 'iñi¹ do jo júun²in.

⁵¹ Joon jna-a 'e 'iñi¹ do 'e cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e gajó² fu ñu¹fú². Joon jileei²¹ 'in gø¹ø 'e 'iñi¹ lo taa²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon 'e 'iñi¹ icwóo³oo lo, 'ñii'a lo. Icwóo³oo 'wii²¹² tya' jileei²¹ 'in taan²¹²in ni cwoo¹³ fu juncwii²¹ 'e lí² sá² juncwii²¹ tya'a —jin² Jesús.

⁵² Joon ga'láa² 'in tsá² Israel 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i, jin²in:

—¿Xiiala icwo¹i 'ña'a ityee³ jna' 'ii'?

⁵³ Joon gajin²in Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', wa'a jo cøø¹³øø¹ 'naa' 'iñi¹ ngú¹ Ruu²¹i Tsá², joongi wa'a jo 'úu¹³uu' jmi¹ 'øø² jo sá² juncwii²¹ tyii'.

⁵⁴ Pe jileei²¹ 'in gø¹² 'iñi¹ ngúu³uu joongi 'in 'uun²¹uu jmi¹ 'øø²na taa²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon jna-a jmaa³aa ijiin¹in mi ti jmi²¹² li gatséi¹.

⁵⁵ T_su ngú¹ taan²na joongi coon¹³ jmi¹ 'øø²na 'e la ja²mo cwo¹o 'waa²¹ pí² tya' tsá².

⁵⁶ Joon jileei²¹ 'in gø¹² ngú¹ taan²na joongi 'uun²¹uu jmi¹ 'øø²na incaan²¹in coon¹³ jna, joongi jna coon¹³ ii.

⁵⁷ Joon ñu¹u', 'in gasii²¹in jna sá²-a juncwii²¹ tya'a, joon 'ii-o cwo¹o jna juncwii²¹ tyiia. La joon jon jna jileei²¹ 'in 'ii²¹ 'waa²¹ pí² tyiia cwo²oo juncwii²¹ tya'a joon.

⁵⁸ Fo³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹ 'e gajó² fu ñu¹fú². Joon 'e 'iñi¹ no jo li la li 'e sii²¹ maná 'e gagøø¹²¹ 'lii²¹² tsacøø¹³ tyii' 'in ningii²i, gagøø¹²¹o 'e maná do pe jo gasi'nee¹i¹² jún¹mo. Pe 'in gø¹² 'e 'iñi¹ 'e fuu²¹²uu 'naa' lo itaa²¹ fu juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo 'i —jin² Jesús.

⁵⁹ Jesús ga'ee¹ 'e júu³ lo 'e la caan²¹in tsá² inuu cwo¹i sinagoga 'e si² coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Capernaum.

Júu³ tyá 'e seen²¹ tsá² coon²¹ tøø²i
 60 Joon mo ganúu²un tsá² 'e júu³ lo joon fúu¹mo 'áai¹ 'in ngí¹ coon¹³ Jesús jin²in:
 —'Wúu¹mo 'áai¹ i'ii²¹ tsá² 'e júu³ lo. ¿'lin in unjii² 'e júu³ lo?

61 Joon galili³ Jesús 'e júu³ síi¹i 'in tsá² do joon gaunngii¹ síi²¹i 'ido:
 —¿Ti jo tí²-oo' 'e júu³ tyiia lo?

62 ¿'Ee i'i¹-oo' wa'a ñii¹'i 'in Ruu²¹i Tsá² sóo²o fu ñu¹fú² li mo tyiín¹ in la jéei¹?

63 'E cuerpo tyá tsá² jo to² 'ii³in 'e joon, jii¹³ espíritu tyá tsá² 'e taa²¹ juncwii²¹ tyá coon²¹ tøø²mo. Joon 'in Espiritu Tyú² tyá Dios cwo¹o juncwii²¹ tyá espíritu tyá tsá². Joon 'e júu³ fuu²¹uu 'naa' lo cwáain¹ tyá 'e espíritu do. Joon coon¹³ 'e júu³ fo³oo lo lí²-i cwo¹o juncwii²¹ tyá tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo.

64 Pe seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in jo jo¹ líi²i; —jin² Jesús.

Tsu ñii¹i Jesús ca la mo 'wiin²¹² 'iin 'in jo jo¹ líi²i 'ii joongi ñii¹o 'iin 'in ñii¹i 'ii.

65 Joon gajin²in síi²¹i 'in tsá² do:
 —'Wii¹³ joon nifuu²¹²uu 'naa' 'e jii¹³ jaain²¹ jo líi¹ uncaa²¹in coon¹³ jna wa'a jo 'in mo cwóo¹i Ñu¹'u jna.

66 Mo ngii²i gajin² Jesús 'e júu³ lo, fúu¹mo 'in tsá² 'in la mo ta ngi¹i coon¹³ on gatiuu²mo 'ii, joon jo ngi¹gi 'ido coon¹³on.

67 Joon gaunngii¹ Jesús síi²¹i la ji dyatuuin¹ tsá² tyá'a do:

—¿Ti 'iin²¹²naa' cwoliin¹naa' jon?
 68 Pe joon gajin² Simón Pedro:

—Ña'ñu¹'u, ¿'iin coon¹³ tsaa²¹a'a? Jii¹³ júu³ tyi¹ no 'e cwo¹ juncwii²¹ tyá tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo.

69 Joon jna'a jo¹o nili³na'a 'na joon ne²oo'o 'e 'na-ñ Cristo, Joon¹on Dios Jmii²¹ 'in seen²¹ coon²¹ tøø²mo.

70 Joon Jesús gajin²in:
 —Xufiin¹³ 'ñiia'oo nigatyí²moo 'naa' ji dyatuuin¹ 'naa' pe jaain²¹ 'naa' líi¹i 'in líi³mo.

71 Faa²¹a Jesús cwáain¹ tyá 'in síi²¹ Judas Iscariote, joon¹on Simón, tsu 'ii in'ni¹i Jesús cii¹³in²¹gi. Ijmáa¹ la joon xufiin¹³ líi¹i tsá² tyá Jesús jee²¹² 'in dyatuuin¹ do.

7

Ruu²¹i Jesús jo jaí² líi²i

1 Mo ngayuui¹³ gajin² Jesús 'e júu³ lo joon gangii¹ la caain²¹ Galilea. Jo 'iin²¹² in ján² coon²¹ li síi²¹ Judea tsu 'in tyu² to² tsá² Israel 'iin²¹² in nga²mo 'ido.

2 Joon tsu 'wii¹³ ti li ti jmii²¹² tyá tsá² Israel 'e síi²¹ 'e jmii²¹² jon¹ tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹,

3 'in ruu²¹i; Jesús gajin²in síi²¹i 'ido:

—Jo jon³on lo, cwoo¹i fu Judea 'e coon¹³ la joon 'in ngi¹i coon¹³ 'na 'in taan²¹²in lí²jøø²o jilaa²¹ 'e jmoø²o.

4 Joon wana 'iin²¹²un 'e li cwii¹in tsá² 'na jo jmaa²a milagro tyi¹ li 'uui²¹. Jmaa²a li jøø²o jileeí²¹ tsá² wana ijmaa²a milagro.

5 Jin² ruu²¹; la joon tsu jo jo¹ líi²i ruu²¹ 'ii.

6 Joon gajin² Jesús síi²¹i 'ido:

—Jo mo ti 'ii²¹ tyiia, pe tyi'naa' jmoø²¹ joon²¹ coon²¹ hora 'e tyú²-u.

7 'In tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jo 'ee¹i 'naa' pe 'ee¹mo jna tsu jna-a jmoø³oo júu³ røø²¹ 'e jilaa²¹ 'e jmoø¹o jmai¹ 'e gó².

8 Cwoliin²naa' fu li ti jmii²¹² tsu jna jo ní³ii tsu jo mo gatséi¹ cwáain¹ tyá 'ii²¹ tyiia.

9 Joon mo ngayuui¹³ gajin²in 'elo, gajan¹o coon²¹ li síi²¹ Galilea.

Jesús 'e²e tsá² li ti jmii²¹² 'e síi²¹i jmii²¹² 'e jon¹on tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹

10 Pe mo ngayuui¹³ gangaliin²in ruu²¹i Jesús, Jesús gangó¹o cii²¹mo fu li ti jmii²¹² do. 'Uun²¹mo tyi¹a, jo gangii¹i jee²¹² tsá².

11 Joon 'in tsá² Israel do 'áa¹mo 'naa¹'i 'ido 'ii jee²¹² li ti jmii²¹². Jin²in:

—¿Xiiafu tyee¹i 'in tsañuu¹ no?

12 Joon jee²¹² 'in tsá² taan²¹²in li ti jmii²¹² do 'áa¹mo síi¹i cwáain¹ tyá Jesús do. 'Inlíi¹³ jin²in: "Jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyú¹mo 'ino." Pe 'inlíi¹³gi jin²; "Jon¹ 'in tyú¹ no, tsu 'in coon²¹on tsá² too² 'ino."

13 Pe jii¹³ jaain²¹ jo faa²¹a jná² nii²in 'wii²¹² tyá 'ido, tsu 'wii¹³ gøø²¹mo 'in tyu² to² tsá² Israel do.

14 Joon jmii²¹² do ningó¹o coon²¹ tsa¹ mo gaí² Jesús inuu cwo¹ fee¹ si² do, joon galáa² 'wii²¹² 'e²e tsá² júu³ tyú².

15 Joon 'áa¹ ninga'goo²¹-tsi 'in tsá² tyu² to² Israel do joon gajin²in:

—¿Xiiala li 'e galiti²¹i 'in tsañuu¹ no jilaa²¹ 'e jin²in no, tsu jo mo gauntsáa¹a?

16 Joon Jesús-gi gañii¹i:

—Jilaa²¹ 'e 'éee¹ lo jon' 'e tyiia lo tsu 'e tyá 'in gasii¹in jna.

17 Joon wa 'iin²¹²in jaain²¹ tsá² jmáa¹a la to² tyu² Dios Jmii²¹, joon ilii¹³i 'e 'éee¹ lo júu³ tyá Dios si 'e fo³oo la 'øøi²¹-tsii 'ñii¹'e.

18 'In faa²¹a jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi yaai 'e la joon wa 'e un'goo²¹o tsá² 'ii-o. Pe 'in faa²¹a 'wii²¹² tyá 'inxeei²¹ 'e un'goo²¹o tsá² 'in gasii¹in 'ii-o infaa²¹a 'e la ja²mo jo júu³ tajuu²¹ lí².

19 Moisés gacwo¹ 'naa' 'e ley do, ¿ja jo? Pe jii¹³ jaain²¹ 'naa' jo gauntiin¹³naa¹ 'e ley do. ¿'Ee li 'iin²¹²naa' jngaa¹³naa' jna?

20 Joon 'in tsá² taan²¹²in do to gañii¹i:

—'In líi¹³mo 'yuu² alma tyi¹. ¿'lin 'iin²¹²in jngai² 'nu?

21 Joon gajin² Jesús:

—Gajmáa³aa coon²¹ milagro jmii²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e joon ni'goo²¹-oo' jilee²¹naa¹.

22 Moisés do gacwo¹o 'naa' 'e tií² 'e nisií²¹ jee²¹² 'naa' 'e síi²¹ circuncisión (pe jon' ña¹a Moisés gasi²¹i tií², 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyá'a 'in

ningí²mo gasii²¹ 'e tí² do). Tsu 'wii¹³ joon jmoo² 'naa' 'e tísi² no mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

23 Joon 'naa' 'e untiin¹³ 'naa' 'e ley tya' Moisés jmoo^{2oo} li² xuui²¹² tsañuu¹ 'e sii²¹ circuncisión xafin¹³ jmí²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Wa 'naa' jmoo^{2oo} la joon jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², ¿'e li' jmoo^{2oo} 'nii²¹ 'oo' tyia 'wii¹³ gaun¹ láa² na jaain²¹ tsañuu¹ jmoowúu¹ 'e tyaan^{1an} jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

24 Jo cwojmaa^{2aa} 'ii²¹ jiin¹³ la 'øøi²¹ 'oo' yaanaa'. Mo jmoo^{2oo} 'ii²¹, cwojmaa^{2aa} coon²¹ tsáa¹.

Jesús faa²¹ a xiaifu nijaa¹³

25 Joon 'inlíi¹³ 'in taan²¹² in Jerusalén do ga'láa² 'wii²¹² unngí¹, jin² in:

—¿Ti jon 'ino 'in 'naa¹ 'ido 'e jngaa¹³?

26 No siin¹³ in faa^{21a} jee²¹² tsá² jná² nii² mo joon jiin¹³ jaain²¹ jo 'in sñ²¹ 'ii. Xúfoo³ líi² tsa² to² 'e 'ino-o Cristo 'in gasii¹ in Dios Jmii²¹.

27 Pe jna' ne^{2o} 'e xiaifu li gajó² 'in tsañuu¹ no pe mi jó¹ Cristo jiin¹³ jaain²¹ jo 'in ñi¹ xiaifu li jó¹o, —jin² 'in tsá² do.

28 Joon mo ganúu^{2un} Jesús 'elo li siin¹³ in 'e^{2e} tsá² júu³ tyá² inuu cwo¹ fee¹ do, joon gafaa^{21a} tá², jin² in:

—¿Ti jó¹ 'e cwii¹ mo 'naa' jna? ¿Ti jó¹ ñí^{2oo} xiaa¹ fu li gó^{3oo}? Jo mo gó^{3oo} 'wii²¹² tyia 'ñii^{1a}. Pe gó^{3oo} to² tyú² jaain²¹ 'in ja² mo seein²¹, 'in jo cwii¹ naa¹.

29 Pe jna, cwii¹ mo tsa gó^{3oo} fu li tyíin¹ in joongi 'ii-o sii¹ in jna —jin² Jesús.

30 Joon 'iin²¹² in 'in tsá² do saan¹ mo 'ii tsajée¹ fu 'nañ¹³. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo gason¹ tya¹ tsu jo mo gatí² 'ii²¹ tya¹.

31 Pe fúu¹ mo 'áai¹ 'in jó^{1o} galí² 'ii. Joon gafaa^{21a} 'ido jin² in:

—Láai² milagro jmaa^{1a} 'in tsañuu¹ no. ¿Ti 'ná¹ jmá^{1a} Cristo mi jó^{1o} 'láai² gi milagro lagi 'in tsañuu¹ no? Jo 'ná¹ líi² na^{1a}. Líi² na^{1a} 'e Cristo 'ino.

Coon²¹ poo²¹² tsá² sii²¹ fariseo sii¹ in 'ii¹³ moyóo¹³ 'in taa²⁻ⁱ cwo¹ fee¹ do tsaseen¹³ in Jesús

32 Joon mo ganúu^{2un} 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ in fariseo 'e faa^{21a} tsá² cwáain¹ tya' Jesús gasii¹ in røø²¹ coon¹³ 'in tyú² to² untsá² do 'e sii¹ in 'ii¹³ moyóo¹³ 'in taa²⁻ⁱ cwo¹ fee¹ do tsaseen¹³ in Jesús.

33 Joon gajin² in Jesús:

—Taa²¹² taa coon¹³ 'naa' coon²¹ ca tá² joon mi yuu¹³ joon nii¹³ moo tún¹ fu li tyíin¹ in 'in gasii¹ in jna.

34 Joon 'naa' i'naa¹³ moo' jna pe jo tyee¹ naa' jna tsu jo li tyalín¹ naa' fu li nii¹³ na.

35 Joon gacáin¹ unngí¹ ruu²¹; 'in tyú² to² tsá² Israel do, jin² in:

—¿Xiaifu li tsei² 'ino 'e jo tyee¹ na'? Wa jo tsáa^{1a} 'ino fu li taan²¹² in tsá² Israel jee²¹² tsá² faa^{21a} jmí¹ griego, joon i'e^{2e} 'in tsá² faa^{21a} jmí¹ griego júu³ tya^{1a}.

36 ¿'Ee 'øøi²¹ 'tsi 'e gasii²¹ jna' 'e 'nee¹³ na' joon jo tyee¹ na' tsu jo li tsa^{21a} xiaifu li tsáa^{1a}?

Júu³ tyú² tya' 'e juncwii²¹ icwo^{1o} Espiritu Tyu

37 'E jmí²¹² tyiin² gi la jee²¹² jilaa²¹ 'e li gatséi¹ 'e jmí²¹², joon jmí²¹² joon garoon^{1on} Jesús gafaa^{21a} tá², jin² in:

—Wana 'in 'i¹ 'tsi 'e licwii¹ in Dios Jmii²¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in unjmuu² 'áai¹ 'i¹ 'tsi 'e tyee¹³; li sá² jmí²¹ 'ná¹ 'e jai² líi² jna. Joon lawa tsá² 'in ga'un^{2un} jmí²¹ tyú^{2-u} 'íi¹ 'tsi la joon jon 'in jai² líi² jna tyú² 'i¹ 'tsi 'e licwii¹ in Dios.

38 Tsu tya' jileei²¹ 'in jai² líi² jna ili² tya' la lí¹ 'e jin² ni jí² taa¹³ júu³ tyú² tya' Dios 'e jin²: "Alma tya' 'in jai² líi² ili² lawa coon²¹ jmí²¹ fee¹ 'e nii¹³ coon²¹ tøø² mo. Joon la cwaa^{1a} ti' jmí²¹ do 'e cwaan²¹ mo jilaa²¹ nuu²¹ la joon jon 'e jmí²¹ nii¹³ alma tya' tsá² icwo^{1o} juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo."

39 Coon¹³ 'e la joon 'øøi²¹ 'tsi 'e faa²¹ Jesús 'e i'ii²¹ 'in tsá² jai² líi² 'ii 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Tsu 'in Espiritu Tyú² do jo mo ga¹ i' alma tya' 'in jai² líi² 'ii tsu jo mo júin¹ Jesús wa' 'e 'ii²¹ 'e 'ya² gi tya' a 'e cwo^{1o} Dios Jmii²¹ 'ii.

Jileei²¹ tsá² jmai² tyii² mo 'i¹ 'tsi 'wii²¹² tya' Jesús

40 Inlíi¹³ jee²¹² 'in tsá² do mo ganúu^{2un} 'e júu³ lo, joon gajin² in:

—'E ja² mo 'ino 'in tsañuu¹ 'in 'ná¹ jó¹ cwo^{1o} júu³ tyú².

41 Inlíi¹³ gi jin² in:

—Cristo no.

Pe 'in xeei²¹ gi gañii¹:

—¿Xiala cwo¹ 'e Galilea 'e jó¹ Cristo?

42 Ni jí² tya' Dios faa^{21a} 'e jún² tya' líi²¹² røøi¹³ David Cristo. Joon wa' jún² tya' David 'ná²-a liseein²¹ Belén li galiseein²¹ David do.

43 La joon gaxe¹ tsá², galí² tsá² coon²¹ tún² poo²¹² 'wii²¹² tya' Jesús.

44 Inlíi¹³ 'iin²¹² in tøø^{1ø} 'ido 'nañ¹³ pe jiin¹³ jaain²¹ jo gasan² nii 'ido.

In tíi² to² do jo jai² líi² Jesús

45 Joon 'in 'ii¹³ moyóo¹³ taa²¹² cwo¹ fee¹ 'ngalíin² tún¹ fu li née¹ 'in fariseos do coon¹³ 'in tsá² tyú² to² untsá², joon 'in née¹ do sñ²¹; 'ii¹³ moyóo¹³.

—¿'Ee lí¹ jo té² ee' 'ido?

46 Joon gañii¹ 'in 'ii¹³ moyóo¹³ do:

—Jiin¹³ jaain²¹ jo mo gafaa^{21a} la lí¹ 'e faa^{21a} 'in tsañuu¹ no!

47 Joon gajin² in 'in tsá² fariseos do sii²¹; 'ii¹³ moyó¹³:

—¿Ti gacwoo² yaanaa' con² 'ido 'naa' tóo²?

48 Ce jiin¹³ jaain²¹ tsacøøi¹³ 'in tyu² to² jna' jo jo¹ mo galii², jon'gi tsá² fariseos do jo¹ líi².

49 Pe jiin¹³ tsá² 'in jo cwii¹ 'e ley do ja² mo líi²; joon Dios ijmaa¹ 'a'ii²¹ tya' 'ido.

50 Joon jaain²¹ tsá² 'in nityiin¹³ jee²¹² fariseos do 'in nisii²¹ Nicodemo, 'in ningó¹ o ngafee¹³; Jesús li canuu²¹. Joon nigasi²¹ 'in catyaa² do:

51 —Jiin¹³ la tyu² to² ley tyi' jo li un'i³ jmo²¹ o' 'ii²¹ tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'e jo mo ganú² nifu 'ee 'e gó² 'e nigajmaa¹.

52 Joon gañii¹ 'in tsá² do sii²¹; Nicodemo: —¿Ti 'in seen²¹ in Galilea 'nu jon' Untsáa¹³ du' ji² tya' Dios joon liñ²; ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² cwo¹ o júu³ tya' Dios jo mo jó² fu Galilea.

Tsamí² 'in ga'leei²¹

53 Joon la jaain²¹ la jaain²¹ ngaliin¹ mo fu tya'a.

8

1 Pe Jesús ngóo¹ fu coon²¹ moo²¹ li sii²¹ Olivos.

2 Mo jná² joon 'aa²¹ a nga² mo fu inuu cwo¹ fee¹ si² Jerusalén. Joon jileei²¹ tsá² gan-galín² li siin¹³ in Jesús. Joon gacwó² Jesús joon ga'láa² 'wii²¹² ga'e² e tsá² júu³ tyá².

3 Joon 'in tifo² tya' ley do joongi coon¹³ tsá² fariseos nijé¹ jaain²¹ tsamí² 'in gat-see²¹ 'in ngó¹ o 'no³ 'láa¹ coon¹³ tsañuu¹. Joon gasiin¹ in tún² tsa² jee²¹² 'in tsá² taai² do,

4 joon gasii²¹ 'in tsá² do Jesús:

—Tifo² tyii¹, 'in tsamí² lo nigaseen¹³ moo¹ o li ngó¹ o 'no³ 'láa¹ a coon¹³ tsañuu¹.

5 Joon 'e ley tya' Moisés tyu² u² t' jna'a 'e jngaa¹³ na'a coon¹³ cuun²¹² jileei²¹ 'in 'láa¹ la 'láa¹ 'in tsamí² no. ¿Nu-gi xiiala foo²¹ o'?

6 Jin² 'in tsá² do la joon sii²¹; Jesús coon¹³ 'iin²¹² in tsáai¹-tsi 'ee ijin² Jesús tsa la joon wa iuntyifu¹ 'nii¹; Jesús. Joon gajuu²¹; Jesús 'ña'a joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹ a letra ni 'wó².

7 Joon 'in tsá² do ngóo¹ gi 'naai¹³ 'e unngii¹. Joon gani¹³; Jesús 'ña'a, joon gasii²¹ 'in tsá² do:

—Jmoo²¹ joon²¹ jaain²¹ 'naa' 'in jo mo ga'nóo² tsa² joon 'ii tyu² 'e cuun²¹² do nifu.

8 Joon gajmaa¹ 'in tuu²¹, gajmaa¹ a letra ni 'wó² tún¹.

9 Joon mo ganú² un 'in tsá² do 'e júu³ lo joon ga'aa¹ o fa'ii²¹. Joon ga'woo²¹ ti' jaan²¹ mo, ga'láa² 'wii²¹² 'in yuu¹³ gi ga'woo²¹ nifu li tséi¹ gi ga'woo²¹ 'in xaai¹ gi. Joon

mo gatoo¹ 'woo²¹; jileei²¹ joon 'ña'a Jesús gatuui¹ gi coon¹³ 'in tsamí² do.

10 Joon gani¹³; Jesús 'ña'a, joon mo gajoo² jo 'iin seein²¹ jiin¹³ jaain²¹, jiin¹² tsamí² do 'in tyiin¹ gi, joon gasii²¹ 'in tsamí² do:

—Yá³, ¿'naaigi 'in jmoo¹ o tsa² tyi'i? ¿Ti jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin gapiin² 'nu?

11 Joon gajin² 'in tsamí² do:

—'Un², jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin cwo¹ o jna tsa².

Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsamí² do:

—Jon'gi jna piin² na 'nu. Cwoo¹³ no, jo cwo'laa²¹² gi'i.

Jesús líi² 'yiaa²¹ ti ni cwoo¹³ fu juncwii²¹

12 Jesús sii²¹ tsá² tún¹, joon gajin² in:

—Jna-a líi¹ na 'yiaa²¹ ti ni cwoo¹³ fu juncwii²¹. La jnaa²¹ tsá² coon¹³ 'yiaa²¹ tya' ñi¹ la joon jon tsa 'wii¹³ jna ilíni¹ tsá² xiiala 'e ngí² tyani Dios. Joon 'in ngi¹ coon¹³ jna sá²-a 'yiaa²¹ tya'a 'e cwo¹ o juncwii²¹ tya'a. Joon jo jmi²¹² ngi¹ li nuu²¹.

13 Joon jin² 'in tsá² fariseos do sii²¹; Jesús:

—'Nu foo²¹ o cwáain¹ tyi'i 'wo'o, 'e foo²¹ o do jo to² 'i³ in.

14 Joon Jesús-gi gañii¹:

—Tyiin² mo júu³ tyiia xfiin¹³ jna 'ñii'a fo³ oo cwáain¹ tyiia. Pe 'ñiia'oo ñi³ ii fu li gagoo²¹² oo joongi fu li ni³ ii. Pe 'naa'gii' jo ñi² ii' xiiafu li gagoo²¹² oo jon'gi fu li ni³ ii.

15 'Naa' jmoo² o' 'ii²¹ jiin¹³ la 'ii²¹ tya' tsá² taan²¹² in juncwii²¹. Pe jna-a, jo 'in 'ii²¹ tya'a jmoo³ oo.

16 Pe wa jmaa³ aa 'ii²¹ tya' tsá², jmaa³ aa 'ii²¹ røø²¹, tsa jo jmoo³ oo 'ii²¹ 'ñii'a, Ñu³ oo, 'in gasii¹ in jna jmoo³ oo 'ii²¹ caan²¹ mo coon¹³ on.

17 Ni ley tyi'naa' faa²¹: wana seein²¹ gá¹ 'in jmoo¹ o júu³ røø²¹ faa²¹ a røø²¹, joon 'ná¹ a 'ii¹³ moo' júu³ tya'a.

18 Joon 'ñii'a fo³ oo 'wii²¹² tyiia 'e la goo²¹ o coon¹³ Ñu¹ 'in gasii¹ in jna.

19 Joon gaunngii¹ 'in tsá² do sii²¹; Jesús:

—¿Xiiafu tyiin¹ ñu² u?

Joon gajin² in Jesús:

—'Naa' jo cwii¹ naa' jna jon'gi Ñu³ hu cwii¹ naa'. Tsa wa'a cwii¹ naa' jna, cwii¹ moo' jon Ñu³ hu.

20 Jesús gajin² in 'elo la 'ii²¹² 'ee' e júu³ tyá² inuu cwo¹ fee¹ do co' li roon¹ on cwo¹ to² tsá² cuu². Pe ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin²¹ gasan² ni Jesús tsa jo mo ti 'ii²¹ tya'a.

Xiiafu tsei² Jesús

21 Jesús sii²¹ gi 'in tsá² do:

—Nii¹³ moo jna, joon 'naa'gii' 'naa¹³ moo' jna pe mi júun² naa' røø²¹ moo' tsa². Joon fu li nii¹³ na jo lí² cwolin² naa'.

22 Joon 'in tyu² to² tsá² Israel do faa²¹, a, ¿wa jon' ijngal² 'ino 'ña'o 'e sii²¹; jna' 'e jo lí² tsa²¹ a' fu li tsee¹³ i?

23 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² do:

—'Naa', 'in seein²¹ li 'wii²¹² lo 'naa', pe jna 'in seein²¹ li yu³ do: 'naa' jiiin¹³ 'in niseein²¹ fu juncwii²¹ lo-o pe jon' jiiin¹³ 'in seein²¹ fu juncwii²¹ lo jna.

24 Tsu 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa². Mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa² tsu jo mo galijai² galii²naa' jna jiiin¹³ la li' e líi¹na.

25 Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—¿'iin-gi 'nu joon?

Joon gajin² Jesús:

—Ca la mo 'wii²¹²mo gafuu²¹²uu 'naa' 'iin jna.

26 'Láa²mo 'nogi' e 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' xiiala líi¹naa'. Pe fuu²¹²uu 'naa' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jiiin¹³ 'e ninúu³oo faa²¹a 'in gasii¹in jna joon jmai² 'e ja²mo faa²¹a 'ido.

27 Pe 'in tsá² do jo mo ga'øøi²¹.tsi 'e faa²¹a 'ido cwáain¹ tya' Nü¹u'.

28 Tsu 'wii¹³ joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² do:

—Mi saa¹³naa' jna, 'in Ruu²¹i Tsá², joon ilicwii¹naa' jna jiiin¹³ la líi¹na. Joon ilii²'ii' 'e jo jmóo³oo ce jiiin¹³ coon²¹ 'e 'øøi²¹.tsii 'ñii¹a. Pe jiiin¹³ 'e ga'e²e Nü¹u' jna fuu²¹²uu 'naa'.

29 Tsu 'in gasii¹in jna 'ii-o ngi¹ coon¹³ jna. Joon Nü³uu jo mo gatiuu² jna 'ñii¹a, tsu jna jmóo³oo jiiin¹³ 'e 'yaai¹.tsi.

30 Joon mo gajin² Jesús 'elo 'áa¹mo fúui¹ 'in jo¹ galí¹ 'ii.

Xiiala líi¹i jóon¹on Dios joongi 'in jo la lí¹i coon¹³ tsaa² tya'a

31 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² Israel 'in jo¹ galii¹ 'ii:

—Wa gasii¹³naa' yaanaa' tá², jo tuu²uu' 'e nigafuu²¹²uu 'naa', niliin²naa' tsá² tyiia 'e la jai².

32 Joon ilii²'ii' la jai², joon coon¹³ 'e la jai² do iláa²moo'.

33 Joon gajin² 'in tsá² do:

—Jún² tya' Abraham-mo jna'a, joon ce jiiin¹³ cafu jo mo gajmoo²¹o'o to² tya' 'in seein²¹ fuu²¹ xiia' wa 'nogi' e láa²na'a. ¿'Ee líi' 'e fu²u jna'a 'e láa²na'a?

34 Joon gajin²in Jesús:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa' lo, jileei²¹ 'in lá¹a tsaa² tyi¹ jo la tí¹i coon¹³ tsaa² tya'a.

35 Jaain²¹ tsa'leei¹³ jo jmi²¹² wa'a iliin² tsá² inuu. Pe jaain²¹ jóon¹on tsá² 'in líi¹ tsá² inuu coon²¹ tøø²mo 'i.

36 Joon wana 'in Jóon¹on Dios jmaa¹a láa²naa', joon la joon 'e ja²mo 'e in láa²naa'.

37 Niñii³oo 'e 'naa'oo' jún² tya' 'lii²¹² Abraham, pe 'iin²¹²naa' jngaa¹³moo' jna tsu jo 'ii¹³naa' 'e nifuu²¹²uu 'naa'.

38 Pe fo³oo jiiin¹³ 'e ni'e²e Nü³uu jna joon 'naa' jmaa²aa' jiiin¹³ 'e nijin² ñu²uu'.

39 Joon 'ii dogi gafii¹:

—Abraham-mo ñu¹ jna'a.

Pe Jesús gasii²¹ 'ido:

—Waxu líi' 'e jai² 'e ñu¹ 'naa' Abraham ijmaa¹³naa' la líi' 'e gajmaa¹a.

40 Xufiin¹³ wa'a fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ jai² 'e ga'e²e Dios jna, pe 'naa' 'iin²¹²naa' jngaa¹³moo' jna. ¡Abraham jo gajmaa¹a la joon!

41 'Naa' 'ná¹ jmaa²aa' la joon la líi' 'e gajmaa¹a ñu²uu'.

Joon 'ii dogi gajin²in:

—Jna'a jo líi¹na'a tsá² 'in jo jmi²¹ seein²¹ tsu seein²¹ jaan²¹o ñu¹u' 'in sii²¹ Dios 'i.

42 Jesús joon gasii²¹ 'ido:

—Waxu líi' 'e la jai² ñu²naa' Dios Jmi²¹ 'e la 'iin²¹²moo' jna, tsu goo²¹²oo fu tyani Dios, joon lo-o tyiin¹na. Jon' gagoo²¹²oo cwáain¹ tyiia 'ñii¹a tsu Dios Jmi²¹ gasii¹in jna.

43 ¿'Ee líi' jo 'e 'øøi²¹.oo' 'e fo³oo lo? Jo 'øøi²¹.oo' tsu jo 'iin²¹²naa' núu³oo' júu³ tyiia.

44 Joon ñu²naa' 'in 'lii³mo 'ii. Joon jóon¹on 'ii 'naa' 'e joon 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'iin²¹²in 'ii tsu ca la mo nifu gajngaa¹³ 'in 'lii³ do tsá². Ce jiiin¹³ cafu jo mo gajmaa¹a 'e jai² jogi faa²¹a 'e jai². Mo faa²¹a júu³ tajuu²¹ faa²¹a jiiin¹³ la 'e lí² líi¹. Tajuu²¹mo 'ii, joon jilaa²¹ júu³ tajuu²¹ 'e faa²¹a tsá² 'in 'lii³mo jmi²¹ 'e júu³ tajuu²¹ joon.

45 Pe jna fo³oo 'e ja²mo, joon 'naa' jo jo¹ líi²naa' jna.

46 ¿Ti seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jmá¹a júu³ røø²¹ 'e 'oo² jna tsaa² tyi¹? Joon wa'a fuu²¹²uu 'naa' júu³ 'e jai², ¿'ee líi' jo jo¹ líi²naa' jna?

47 Jileei²¹ 'in jóon¹on Dios nuu¹o júu³ tya' Dios, pe 'naa'gii' jon' jóon¹on Dios 'naa' tsu 'wii¹³ joon jo 'iin²¹²naa' nuu²uu' júu³ tya' Dios —jin² Jesús sii²¹ 'in tyu² to² tsá² Israel do.

Cristo 'in niseein²¹ jéei¹gi lagi 'lii²¹² Abraham

48 Joon gajin² tsá² Israel sii²¹ 'ido:

—'E ja²mo mo nigafaa¹³a 'e tsá² seein²¹ Samaria 'nu joongi 'e 'yuii² 'in 'lii³mo alma tyi¹.

49 Joon Jesús-gi gafii¹:

—Jo 'in 'lii³ 'yuii² alma tyiia. Jilaa²¹ 'e jmóo³oo jmai² tya' 'e untyuu²¹²na Nü³oo pe 'naa'gii' jmai² 'e unlii³moo' jna.

50 Pe jna jo 'noo¹³oon wa' 'e untyuu²¹² tsá² jna xufiin¹³ seein²¹ jaain²¹ 'in 'noo¹on la joon, joon 'ii jmóo³o 'ii²¹.

51 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jileei²¹ 'in unji²i júu³ tyiia 'e fo³oo lo, jo jmi²¹² ijuun²in.

52 Joon gajin² 'in tyu² to² tsá² Israel sii²¹ Jesús:

—Nogi tsei² 'e ja²mo líi²na'a 'e 'yuii² 'in 'lii³mo alma tyi¹. 'Li²¹² Abraham joongi jileei²¹ 'in cwo¹o júu³ tyá² 'in gajún¹mo 'i joon 'nugi fu²u jna'a: "In unji²i jilaa²¹ 'e fo³oo lo, jo jmi²¹² ijuun²in."

⁵³ ζTi líi²u 'e feei¹gi'i la líi²¹² nu¹u' Abraham? Gajún²mo 'i la joon jon gajún²mo 'in gacwo¹o júu³ tyá² la mo jéeri'. ζ'lin 'nu líi²u jon?

⁵⁴ Jesús gajin²in:

—Jo lí² untyuu²¹²na 'ñii'a, tsu wana untyun²¹²na 'ñii'a jo to² 'íi³in. Pe 'in untyuu²¹²u jna ñu³oo 'i, tsu 'ii jon foo²¹ 'naa' Dios tyii'.

⁵⁵ Pe 'naa' jo cwii¹naa' 'ii. Pe jna cwii¹mo. Joon wa jna fo³oo 'e jo cwii¹na 'ido joon jna tajuu²¹mo la líi¹ 'naa'oo'. Pe la jai² cwii¹mo joongi unji²oo 'e jin²in.

⁵⁶ Líi²¹² tsafeei¹ tyii' Abraham galijløø¹³ 'áa'mo mo galiñii¹ in² jmi²¹² tyiia. Gani²¹, joon galijløø¹³ 'áai'.

⁵⁷ Joon gajin²in 'in tyu² to² tsá² Israel do sii²¹i Jesús:

—Jo mo 'oo²gi'i cincuenta jii²¹. ζXiiala lí² 'e foo²¹o 'e gañii¹³u'u Abraham?

⁵⁸ Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', la nu¹gi 'e la seein²¹ Abraham, niseen²¹mo jna —jin² Jesús.

⁵⁹ Joon 'in tsá² do gasaa¹³a cuun²¹² ityuu¹³i Jesús. Pe Jesús do ga'mée¹mo 'ña'a joon cwo¹oo 'e cwo¹ 'i fee¹ do. Joon gang¹¹i jee²¹² 'ido. ganga²mo.

9

Un'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² tiui²

¹ Joon lí gang¹¹i do nii²in jaain²¹ tsañuu¹ 'in nigangaai¹³ tiui².

² Joon 'in tsá² ngi¹i coon¹³on do nigauñgii¹ 'ido, joon nigajin²in:

—Tifo² tyii'i, ζ'ee lí' gangaa¹³i 'in tsañuu¹ tiui²? ζXafo' røøi²¹ sáa³ jmi²¹ tsaa² 'ee si' røøi²¹ 'ña'a no tsaa² 'ee?

³ Joon gajin² Jesús:

—Jo gal² tiui² cwáain¹ tya' tsaa² tya'a 'ña'a jon'gi tsaa² tya' sáa³ jmi²¹, 'e gal² tiui² 'wii¹³ tya' coon¹³ 'e la joon ilí² 'e¹² e Dios tsá² jilaa²¹ 'e lí² jmáa¹a.

⁴ Ná¹-a jmáa³aa to² tya' 'in gasii¹in jna mo jmi²¹² tsu najó²-o 'e lí nuu²¹ joon jo 'iin líi¹gi jmá¹ to².

⁵ La 'ii²¹² 'e taan¹na 'e fu juncwii²¹ lo líi¹na jí² coo²¹ 'e ni cwo¹³ juncwii²¹ lo.

⁶ Joon mo ngayuu¹³ gajin²in 'e júu³ lo Jesús gañii¹³i ní 'wó² joon gajmaa¹a xu capiléen³ jii¹ coon¹³ jmi²¹ 'e¹²e. Joon gasoon²¹on unni² 'in tsá² tiui² do.

⁷ Joon gajin²in sii²¹i 'in tsá² tiui² do:

—Cwó², cworuun¹³un unni²i coon¹³ jmi²¹ 'in 'o² tsi pila sii²¹ Siloé —'øøi²¹-tsi tsá² 'e sii²¹, 'in gasii¹in do, coon¹³ jmi¹.

Joon gangoo²¹-o 'in tsá² tiui² do, níruun¹³un unni¹in joon mo gaci¹³i joon nijnaa²¹o.

⁸ Joon 'in tsá² née¹i tyan' lí tyiin¹in 'in tñu² do coon¹³ tsá² 'in nigani²in 'in tiui do gajin²in:

—ζTi jon' 'ino 'in tsá² la mo tyiin¹in 'in mi¹i caridad?

⁹ Inlíi¹³ gajin²in:

—Inoo do.

Inlíi¹³gi gajin²in:

—Jon' 'ino do, pe coonti-i la joon jné²i.

Pe 'ña'a 'in tsá² do 'e noo²¹²ta tiui² gajin²in:

—Jna-a 'in tsá² ta tiui² do.

¹⁰ Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—ζXiiala lí 'e nijnaa²¹o'o?

¹¹ Joon gani¹ 'in tsá² ta tiui² do:

—Jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Jesús 'in gajmaa¹xu jii¹ gasúun²un unni³ii, joon jin²in sii²¹i jna²: "Cwo² fu lí náa¹ pila sii²¹i Siloé, joon roon¹³on unni²i." Joon gangoo²¹²oon joon mo garuun¹³un unni³ii do joon gali² jnaa²¹oo.

¹² Joon gaunngii¹ 'in tsá² do sii²¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—ζNáai¹³gi 'in tsañuu¹ do?

Joon gajin² 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñii²ii naai¹.

'In tsá² fariseos unngii¹ 'in tsá² ta tiui² do xiiala gali¹ jnaa²¹a

¹³ Joon 'in tsá² taai² do nijaa²¹²mo 'in tsá² ta tiui² do tyani tsá² fariseo.

¹⁴ Pe jmi²¹² 'ii¹ 'woo²¹ tsá² 'e jmi²¹² 'e gaun'láa²i Jesús 'in tsá² tiui² do.

¹⁵ 'Wii¹³ joon gaunngii¹ 'in fariseos do 'in tsá² ta tiui² do xiiala gali² 'e la no nil²-i jøø². Joon gajin²in 'ido:

—Jiin¹in gasúun²un 'ido unni³ii mo ngayuu¹³ joon joon garuun¹³oo, 'wii¹³ joon nijnaa²¹oo la no.

¹⁶ Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseo jin²in:

—'In tsañuu¹ 'in gajmaa¹a 'elo jo gajmaa¹a 'ii²¹ tya' Dios tsu jo tsáai¹-tsi jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Pe 'inlíi¹³gi gajin²in:

—ζXiiala lí² jmáa¹a 'e lí² milagro no wa'a røøi²¹ tsaa² tyi¹?

Coon¹³ la joon gali² tún² poo²¹² 'ii.

¹⁷ Joon gaunngii¹ tún¹ 'in tsañuu¹ ta tiui² do:

—Nu¹-gi, ζxiiala foo²¹o cwáain¹ tya' 'in tsañuu¹ 'in gacwo¹o unni²i do?

Joon 'i-gi gajin²in:

—Jna fo³oo, jaain²¹ tsá² 'in cwo¹o júu³ tyá² tya' Dios 'ido.

¹⁸ Pe 'in tyu² to² tsá² Israel jo jo¹ mo líi²mogi 'e ta tiui² 'in tsañuu¹ do ce gatø¹o 'in sáa³ jmi²¹ 'in tsá² ni'láa² do.

¹⁹ Joon gaunngii¹ tsacøøi¹³ tya' 'in tsá² do:

—ζTi 'ino-o yuun²¹ tyii' 'in ca la mo gangaa¹³mo 'e foo²oo' nituu²mo? ζXiiala lí 'e la no nijnaa²¹o?

20 Joon tsacøøi¹³ tya 'in tsá² ta tiui² do gañii¹:

—Ne²oo'o 'e yuun²¹ tyi-oo'o 'ino, joon ca la mo gangaa¹³i tiuu²mo.

21 Pe jo né²e'e xiiala li 'e la no nijnaa²¹o. Jo mo la né²e'e 'iin gaun¹lá² unni¹i. Unngii¹ duu' ña'a no, tsu tsá² 'in nifee¹mo no. 'Na'a noo jma¹a júu³ røø²¹.

22 Jmii²¹ gajin²in la joon tsu 'wii¹³ 'e 'goo²¹o. Tsu 'in tyu² to² tsá² Israel gasii²¹i røø²¹ 'e jo cwo¹gi tsataa²i inuu cwo¹ sinagoga jileei²¹ 'in jin² 'e Cristo Jesús.

23 Tsu 'wii¹³ joon gajin² tsacøøi¹³ tya¹a: "Unngii¹duu' ña'a no, tsu tsá² 'in nifee¹mo no."

24 Joon gatø¹ø 'in tyu²u to² tsá² Israel do 'in tsañuu¹ ta tiui² do, joon gasii²¹i:

—Sii¹³ jna'a júu³ ja²mo tyani Dios. Jna'a ne²oo'o 'e tsá² røøi²¹ tsaa² tyi¹ 'ino.

25 Joon gañii¹ 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñi³ jna ti røøi¹ 'ino tsaa² tyi¹ si jo røøi²¹ 'ee. Jiin¹³ 'e ñi³ii 'e jna-a tsá² ta tiuu²mo joon la no nijnaa²¹oo.

26 Joon gaunngii¹ 'in tsá² do tún¹: —¿Ee gajmaa¹a tyi¹i? ¿Xiiala jmaa¹a 'e gacwo¹o 'nu unni²¹i?

27 Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin²in:

—Nifuu²¹²gi jna 'naa' joon jogi unji²ii'. ¿Ee li 'iin²¹²naa' 'e fo³oo tún¹ 'e nifo³oo do? ¿Ti 'iin²¹²naa' liin²naa' tsá² tya'a?

28 Joon 'in tyu² to² tsá² Israel do gauntyi²in 'ido joon gasii²¹i 'ido:

—'Nu-u, líi²u'u tsá² tya' 'in tsañuu¹ do pe jna'gii¹ líi²na'a tsá² tya' Moisés

29 tsu jna'a ne²oo'o 'e Dios nigafee²¹mo Moisés pe 'in tsañuu¹ do jo né²e'e xiia fu sein²¹.

30 Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin²in:

—¡Áa¹i tsa'góo²-tsii 'e foo²¹ 'naa' 'e jo ñi²ii' xiia' sein²¹ 'ido pe 'ido nigacwo¹o jna unni³ii!

31 Tyú²-u né² jna' 'e jo unji²i Dios júu³ tyú² 'e faa²¹a tsá² røøi²¹ tsaa² tyi¹. Unji²i Dios jiin¹³ júu³ tya' tsá² 'in un'goo²¹o 'ii joongi jmoo¹o 'ido jiin¹³ 'e 'iin²¹²in Dios.

32 Jo mo li sá² júu³ 'e galí jnaa²¹a jaain²¹ tsañuu¹ 'in tiui² ca la mo gangaa¹³i.

33 Wa' 'in tsañuu¹ no jo gasii¹in Dios 'ii jo 'e lí² jma¹a a jiin¹³ coon²¹.

34 Joon 'in tyu² to² tsá² Israel gajin²in sii²¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—'Nu-u, 'in gangaa¹³ coon¹³ tsaa² tyi¹, joongi 'iin²¹²un 'e³i jna'a júu³ tyú².

Joon gatyii¹mo 'in tsá² ta tiui² do jee²¹² 'ii.

Lawa jaain²¹ tsá² tiuu²mo 'in jo jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios

35 Joon galiñii¹ Jesús 'e gatyii¹in tsá² Israel 'in tsá² ta tiui² jee²¹² 'ii joon mo jiin¹in Jesús 'in tsá² ta tiui² do joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—¿Ti jo¹ líi²u Joon¹on Dios?

36 Joon gajin² 'in tsañuu¹ do: —Sii¹³ jna 'iin²¹² 'i tsu joon jo¹o líi²na 'ii.

37 Joon gajin² Jesús: —'In niñii¹mo 'nu 'i. Jna-a 'i 'in sii¹³u coon¹³on.

38 Joon 'in tsañuu¹ do tsifu gasii²¹i moonji¹i tyani Jesús joon gajin²in:

—Jo¹o líi²na 'nu, Ña'ñu¹u'. Joon gaun'goo¹o Jesús.

39 Joon gajin² Jesús: —Jna goo²¹²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo 'e 'ná¹-a li sá² 'ii²¹ 'e li jnaa²¹ 'in tiui² joon 'in jnaa²¹ iliti uu²mo cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios.

40 Joon 'inliñi¹³ tsá² fariseos 'in taai² do coon¹³ Jesús mo ganúu²un 'e júu³ do joon gaunngii¹i sii²¹i Jesús:

—¿Ti joon tsá² tiuu²mo jna'a jon?

41 Joon gajin² Jesús: —Wa'a 'naa' 'e tiuu²naa' jo 'e tsaa² røø²¹naa' cwáain¹ tya' tsaa² tyi¹. Pe 'e foo²oo' 'e jnaa²¹oo' joon 'oo²oo' tsaa² tyi¹.

10

Júu³ tya' li náa¹ yá²
1 Faa²¹gi Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' —jin² Jesús— jileei²¹ 'in jo tsataai² li 'oo² yá² li taai² joo'saa²¹ pe tsataai² fu li 'li xiiá' 'uun²¹ 'i.

2 Pe 'in tsa¹i² li 'oo² yá² do 'ii 'in tsá² 'in ngi¹ to² 'aai¹ joo'saa²¹ do.

3 Joon 'in tsá² 'in ni² 'oo² yá² do inó² 'e 'oo² yá² do tya' 'in tsá² 'in 'aai¹ joo'saa²¹ 'e tsa¹i² 'ido. Joon 'in joo'saa²¹ do cwii¹o jmi¹i tya' 'in 'aa¹ 'ii. Joon 'in tsá² 'aa¹ joo'saa²¹ do ñii¹o 'ee sii²¹ 'ido la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'woo¹ ni 'ido fu caluu.

4 Joon mo ngayuui¹³ 'woo¹ ni 'in joo'saa²¹ do jileei²¹ joon 'in 'aai¹ 'ii gangii¹ ngóo¹-o nifug li ningaliin² 'in joo'saa²¹ do. Joon 'in joo'saa²¹ do ngaliin² caluu tsu cwii¹ 'ido jmi¹ tya'a.

5 Pe jo tsaliin² 'in joo'saa²¹ do caluu 'in jo cwii¹in xujoon 'e cwiiin¹o, tsu jo cwii¹ jmi¹i tya' 'in tsá² jo cwii¹in —jin² Jesús.

6 Jesús gatyaa¹ 'e júu³ lo tya' 'e 'e²e tsá² pe 'in tsá² fariseos do jo ga'øøi²¹-tsi 'e cwoo¹ 'øøi²¹-tsi 'e júu³ do.

Jesús líi¹ 'in 'aa¹ joo'saa²¹ 'in tyú¹
7 Joon gajin² Jesús tún¹ sii²¹i 'in tsá² do:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': Jiin¹³ jna-a líi¹na 'oo² yá² do 'e li tsataai² joo'saa²¹, tsu la taai² joo'saa²¹ tsi yá² coon¹³ 'oo² yá² do la joon jon 'wii¹³ jna-a lí²-i tsataai² tsá² ñu¹fú².

8 Jileei²¹ 'in jaliiin² jée¹gi la jna 'uun²¹ 'i, la jo unji²in 'in joo'saa²¹ do 'in jo cwii¹in la joon jon jo unji²in 'in tsá² tsataai² ñu¹fú² 'in jaliiin² jée¹gi lagi jna.

9 Jna-a líi¹na 'e 'oo² yá² do joon jileei²¹ 'in tsataai² 'wii¹³ jna itiin¹³mo 'ii. Líi¹i lawa

joo'saa²¹ 'in tsataai² tsi 'yá² joongi 'woo¹i seen²¹in tyá² sá² 'e dø¹ø.

¹⁰ Pe 'in 'uun²¹ do canii² jó² jajmaa¹a 'uun²¹, joongi jainгаа¹³i 'in joo'saa²¹ do joongi tyaa¹ cwii¹³in. Pe jna nigoo²¹²oo 'e cwoo²oo juncwii²¹ tya' tsá² joon jna cwó³oo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e tyá² 'aa¹mo.

¹¹ La 'in tsá² tí²i tyá² 'aa¹ joo'saa²¹ la joon jon jna tí²mo tyá² 'aa²na tsá². 'In tsá² 'in tí²i tyá² 'aa¹ joo'saa²¹ cwoo¹o juncwii²¹ tya'a 'wii²¹² tya' joo'saa²¹ 'áa¹i.

¹² Pe 'in ní² joo'saa²¹ 'e 'lee¹³mo jo jmoo¹o la joon tsu mo ní²in jó¹ jaain²¹ 'yiaa¹ lobo joon gatiuu²mo joo'saa²¹ 'aa¹i, gacwii¹o tsu jo 'nee²e 'in joo'saa²¹ do tsu jon' joo'saa²¹ tya'a. Joon 'in 'yiaa¹ lobo do gasan²mo 'in joo'saa²¹ do joon 'in catyaa² do gaxé¹mo.

¹³ 'In tsañuu¹ do gacwii¹o tsu jmoo¹o to² 'lee¹³mo jo 'ee cwáain¹ tya'a 'in joo'saa²¹ do.

¹⁴⁻¹⁵ 'Jna-a líi¹na tsá² 'in tí²i tyá² 'aa¹i joo'saa²¹. La cwii¹in Ñu³uu jna la joon jon cwii¹mo. La joon jon cwii¹mo tsá² tyiia 'in jai² líi²i jna 'in líi¹i lawa joo'saa²¹ tyiia. Joon 'ido cwii¹mo jna jon. Joon cwó³oo juncwii²¹ tyiia 'wii²¹² tya' 'in joo'saa²¹ do.

¹⁶ Joon 'aa²mogii joo'saa²¹ xei²¹ 'in taa²i tsi 'yá² li xiaa¹ 'in jon' taal² tsi 'yá² lo, 'ná¹ nitee²oo jon. Joon íjmaa¹a nuu¹³o júu³ tyiia joon jilee²mo tsataai² coon²¹ 'yá² tya'a joon jaan²¹mo 'in 'aa¹i 'i.

¹⁷ "Nee¹mo Ñu³uu jna tsu cwó³oo juncwii²¹ tyiia 'wii²¹² tya' tsá² joon íñii¹mo tún¹.

¹⁸ Ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in jnga²i jna pe 'ñiia¹oo cwó³oo juncwii²¹ tyiia tsu jiiin¹³ la joon 'iin²¹²na. 'E tí²mo cwó³oo joon coon¹³ la joon íñii¹mo tún¹. Tsu 'ii²¹ joon nijmaa¹a Nu³uu —jin² Jesús.

¹⁹ Joon mo ganúu²un tsá² Israel 'e júu³ lo joon gacoon²¹gi tún²un gaxeei¹ yaai.

²⁰ Joon fúui¹ tsá² jee²¹² 'ii do gajin²in:
—¿'Ee li 'e unjú²i júu³ tya' 'in tsañuu¹ no tsu 'in 'lii³mo 'in yuui² alma tya' 'ino joongi yu caa²¹²mo 'ino?

²¹ Pe 'inlíi¹³gi gajin²in:
—Wa'a 'yuui² 'in 'lii² alma tya' tsá² jo lí² faa²¹a tsá² la no. Jo lí² cwó¹o espíritu gó² unni² tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'in tiui².

'In tyu² to² tsá² Israel untýi²in Jesús

²² Ningó¹o jiiin²¹ cwii² joon gati² jmi²¹² 'e unjmoo²¹²i tsá² Israel cwo¹ fee¹ si² fu Jerusalén tí² la joon nigasi² 'e unjmoo²¹²i tsá² la coon²¹ jiiin²¹ ca la mo niga'yee²¹i.

²³ Joon sá² coon²¹ ni'ná¹ fee¹ tya' cwo¹ do 'e sii²¹i Salomón joon ni'ná¹ joon ngi¹i Jesús.

²⁴ Joon 'in tsá² seen²¹ Israel do gajmaa¹a coon²¹ líi²¹ ce cu² jiiin¹ li siin¹²in Jesús joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—¿Lii ca 'e cwo²¹o jna'a 'e la né²e 'e 'iin 'nu? Wana 'nu Cristo sii¹³ jna' coonti júu³ coon²¹ tsáa¹.

²⁵ Jesús gajin²in:

—Nifuu²¹² jna 'naa' pe 'naa' jo jo¹ líi²naa' jna. Jilaa²¹ 'e jmó³oo to² tyu² Ñu³oo 'e ni'e²e 'naa' 'e Cristo jna.

²⁶ Pe 'naa' jo jo¹ líi²naa' tsu jo líi²naa' joo'saa²¹ tyiia jiiin¹³ la li 'e nigafuu²¹²uu 'naa' la mo jée¹.

²⁷ Tsu joo'saa²¹ tyiia cwii¹o jmi¹ tyiia joongi cwii¹mo joon 'ii-gi jalín²mo coon¹³ jna.

²⁸ Joon jna icwó³oo juncwii²¹ tya' 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo joon jo jmi²¹² 'iin²gi. Joon jiiin¹³ jaain²¹ jó¹ 'in tyi²in 'ido ja'cwó³oo.

²⁹ Ñu³oo nicwoo¹³i jna joon 'ii-gi 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ joon jiiin¹³ jaain²¹ jó¹ 'in lí² tyi²in 'ido ja'cwó³oo.

³⁰ Jna-a coon¹³ Ñu¹u, jaan²¹mo jna'a líi¹na'a.

³¹ Joon 'in tyu² to² tsá² Israel do son²on cuun²¹² la mo 'e tyuu¹³i Jesús.

³² Joon gajin²in Jesús sii²¹i 'ido:

—'Láa²mo 'e tyú² nigajmaa³aa tyani 'naa' coon¹³ 'ii²¹ tya' Ñu³uu çnoo 'e tyú² lo 'e tyuu¹³naa' jna cuun²¹²o.

³³ Joon gajin²in 'in tsá² tyu² to² Israel do:

—Jo tyuu¹³na'a 'nu cuun²¹² cwáain¹ tya' 'e tyú² nigajmaa¹³a pe cwáain¹ 'e nigafaa¹³a 'laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu³ tyi¹i. Tsu 'nu-u jaain²¹ tsañuu¹ 'in jmaa¹ 'i ña'a Dios.

³⁴ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Ni jí² ley tyi'naa' 'e faa²¹a 'e jin²in Dios: "Naa' líi¹naa' dioses jon."

³⁵ Né²o 'e jin² jí² tya' Dios joon jo lí² wa' jo røø²¹²na. Joon Dios gaunsi²¹i jna' 'in 'ii²¹ júu³ tyú² tya'a, "dioses."

³⁶ Joon wa gatyii¹in Dios jna joongi sii¹in jna ni cwoo¹³ fu juncwii²¹, çxiiala líi¹naa' 'e foo²oo' 'e nifo³oo júu³ laa²¹ mo gafo³oo Jóon¹on Dios jna?

³⁷ Joon wa jo jma³aa jilaa²¹ 'e jmoo¹o Ñu³uu joon jo 'ná¹ jo¹ líi²naa' jna.

³⁸ Pe wa'a jma³aa, xufiin¹³ jo jo¹ líi²naa' jna, jo¹ cwolín²naa' jilaa²¹ 'e jmó³oo 'e coon¹³ la joon 'e lin²ii' coonti 'e ngi¹i Ñu¹u' coon¹³ jna joongi jna ngi³oo coon¹³ Ñu¹u'.

³⁹ Coongi tún¹-un 'iin²¹²in 'in tyu² to² tsá² Israel do saan¹i pe Jesús galáa²mo 'ña'a.

⁴⁰ Joon Jesús gangaa¹³i fu li 'ngoo¹³ jmi²¹ sii²¹ Jordán li' li 'yeei²¹ ñi¹. Joon joon gajaan¹an li mo ta natýiin¹in Wó³ nisaa¹i tsá² jmi²¹² ca la jéei¹³.

⁴¹ Joon fúu⁴mo tsá² 'in gangalín² ngajóø²i Jesús. Joon jin² 'in tsá² do cwáain¹ tya' Jesús:

—'E la ja²mo xufiin¹³ jo gajmaa¹a Wó³ do jiiin¹³ coon²¹ lí² milagro pe jilaa²¹ 'e gajin²in 'wii²¹² cwáain¹ 'in tsañuu¹ no 'e nilaja²mo.

42 Joon fúui¹ 'áa¹ mo tsá² 'in jo¹ o galí² Jesús li taain¹ do.

11

Mo gajúin¹ Láزارo

1-2 Joon née¹ i gaa² 'in la 'oo²¹ ruu²¹ i coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betania, Láزارo coon¹³ María coon¹³ Marta. 'In María do, 'ii 'in nigaxéé² i jmi²¹ jmafuu²¹ tii² Jesús joon gauntyu^{uun}²¹ tii² Jesús coon¹³ jnutyi²o. La 'ii²¹² joon galitsaa¹³ a Láزارo do.

3 Joon gasii¹ 'in 'in gái¹ ruui²¹ Láزارo do júu³ fu li taain² Jesús, sii²¹ 'i 'ido:

—'Áa¹ mo jo¹ tsaa¹³ a amigo tyi¹ i Láزارo.

4 Joon mo ganúu² un Jesús 'elo, joon gajin² 'in:

—Jo ijúun¹ 'in coon¹³ 'e jmoowúu¹ do 'e 'i³ 'in to² tya¹ 'e 'e² e tsá² jii¹³ 'ii²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ joon coon¹³ la joon jon ilíi¹ tsá² 'ii²¹ tya¹ Jóon¹ on Dios.

5-6 Joon mo ganúu² un Jesús 'e júu³ lo 'e tsaa¹³ Láزارo gajaan¹ o tún² jmi²¹² gi fu li taan¹ 'in xafiin¹³ 'áa¹ mo 'iin²¹² 'in Marta coon¹³ ruu²¹ i Láزارo.

7 Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹ 'i tsá² 'in ngí¹ i coon¹³ 'on:

—Tsaa²¹ a tún¹ fu Judea.

8 Joon gajin² 'in ngí¹ i coon¹³ 'on do:

—Tifo² tyii¹, ζti coon²¹ gi tún¹ 'iin²¹² u'un cwoo¹³ 'o? Jo 'áai¹ mo ngó¹ 'e 'iin²¹² 'in tsá² do jngaa¹² 'i 'nu coon¹³ cuun²¹².

9 Jesús do gajin² 'in:

—Sá² dyatun¹ hora 'e ti 'yia²¹. Wa 'e ngí¹ tsá² mo jmi²¹² jo tyuin² tsá² tsa² 'a 'yia²¹ tya¹ juncwii²¹ lo tya¹ 'e jnéé² 'in jøø² tsá².

10 Pe wa ngí¹ tsá² mo canuu²¹, tyui² tsá² tsa² jo 'yia²¹ jnéé² 'in.

11 Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹ 'i tsá² tya¹ a:

—Nicwuu²¹ mo amigo tyi¹ Láزارo. Pe no cun'un ní² ti niunjnaa¹-tsi.

12 Joon gajin² 'in 'in tsá² ngí¹ coon¹³ 'on do:

—'Na'ñu¹ u', wana jiin¹³ 'e nicwuu¹ i lí²-i un'láa² mo 'ña'a. Jo 'ná¹ gi cwoo¹³ 'o.

13 Pe Jesús gajin² 'in 'e 'øøi²¹-tsi júu³ tya¹ 'e 'e nijún¹ mo Láزارo joon ga'øøi²¹-tsi 'in tsá² 'in ngí¹ coon¹³ 'on do 'e faa²¹ a Jesús 'e jii¹³ 'e canii² 'e cwuu¹ mo 'ido.

14 Joongi gajin² Jesús la ti²:

—Nijún¹ mo Láزارo.

15 Joon jløø² moo¹ 'e jo niitiin¹³ taan¹ na do tsa² coon¹³ la joon 'e tyé² gi tyii¹ tya¹ 'e ja² mo líi² naa¹. Pe tsaa²¹ a tsajøø²¹² na¹.

16 Joon gajin² Tomás, 'in nisi²¹ jon Gemelo, sii²¹ 'i 'in tsá² ngí¹ coon¹³ on Jesús catyaai² do:

—Tsaa²¹² jna¹ jon, joon júun² na¹ caan²¹ mo coon¹³ 'on.

Jesús unjiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'ii²¹²

17 Joon mo gatyí¹ Jesús Betania ningó¹ o tyán² jmi²¹² jii¹³ la ní¹ ái¹ Láزارo.

18 Joon tsa² 'wii¹³ náa¹ tyan¹ Jerusalén Betania, ti tún² kilometros tsi ca¹ no³ o,

19 joon 'áa¹ mo fúui¹ tsá² seein²¹ Israel ningalín² nifée¹³; Marta coon¹³ María cwo¹ 'o 'ido fo'feei¹ cwáain¹ tya¹ 'e gajúin¹ ruui²¹ 'ido.

20 Joon mo galiñi¹ Marta 'e ngó¹ o jmoo²¹ tye² mo Jesús joon cwo¹ 'ii¹ Marta niseen² en ni 'ido. Pe María-gi do gajaan¹ o inuu.

21 Joon gajin² Marta sii²¹ i Jesús:

—'Na'ñu¹ u', wa mo'o tyiin¹ u'un jo gajúun¹ in ruu²¹ na do.

22 Pe jna ní³ oo 'e cwo¹ o Dios 'nu jilaa²¹ 'e mi³ i.

23 Joon gajin² Jesús sii²¹ i Marta:
—Injiin¹ 'in ruui²¹ 'nu tún¹.

24 Marta-gi gajin² 'in:

—Jo¹ o, jna ní³ oo 'e injiin¹ o mi ti jmi²¹² li gatséi¹ mo jii¹ 'in 'li²¹².

25 Joon gajin² 'in Jesús sii²¹ i 'ido:

—Jna-a jon jmaa³ aa 'e jii¹ 'in tsá² jee²¹² 'li²¹², jna-a cwo³ oo tsá² juncwii²¹ tya¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo. 'In jo¹ líi² i jna xafiin¹³ júun² 'in, ijii¹ o tún¹.

26 Joon júleei²¹ 'in jii¹ 'in jo¹ líi² i jna jo júun² 'in. ζTi jo¹ líi² u' e júu³ lo?

27 Joon gajin² 'in tsami² do:

—'Na'ñu¹ u', jo¹ o líi² na 'e 'nu-u Cristo, Jóon¹ on Dios Jmii²¹ 'in 'ná¹ jó¹ o ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Jesús xuui²¹²-tsi mo tyii¹ a ni 'aan¹ tya¹ Láزارo

28 Joon mo ngayuui¹³ gajin² Marta 'e júu³ lo gangaté² e ruu²¹ i María sii²¹ 'i 'ido 'uun²¹ mo:

—Nicwa² mo Tifo² tyi¹ joon gajmaa¹ a júu³ tøø²¹² 'ø' nu.

29 Joon mo ganúu² un María 'e júu² do tsi-fuu garoon¹ on gangóo¹ o ngafee¹³ i Jesús.

30 Jo ga¹ 'in Jesús ti 'i fuu²¹ do pe do-o tyiin¹ 'in lí gafee²¹ i Marta 'ii.

31 Joon mo gani² 'in tsá² Israel 'in taai² cwo¹ o fo'feei¹ María 'e garoon¹ 'on 'ido ce tyii² cwo¹ 'ii¹ 'ido fu caluu joon ngalín² caluu María líi² 'e tsá² 'ido fu ni 'aa¹ do 'e ngatyii¹³ 'ido.

32 Joon mo gatyí¹ a María li siin¹³ 'in Jesús, joon gasi²¹ i wojni¹ i tyani Jesús joon jii² 'in:

—'Na'ñu¹ u', wa mo'o tyiin¹ u'un jo gajúin¹ ruu²¹ na do.

33 Joon mo gani² Jesús 'e ci² i María coon¹³ 'in tsá² Israel 'in ningalín² coon¹³ María joon galili² i Jesús fa¹ 'i 'áai¹ joongi gan-gatyin²-tsi.

34 Joon gaunngii¹ i:

—ζXiia lí' ga'áa¹ naa¹?

Joon 'ido-gi gajin² 'in:

—'Na'ñu¹ u', ná¹ du' cwojøø².

35 Joon gatyí² i Jesús.

36 Joon gajin² 'in tsá² Israel do:

—Jó²duu¹ áa¹mo ni 'iin²¹²in ni 'ido.
37 Pe 'inlii¹³ jee²¹² 'in tsá² seen²¹ Israel do gajin²in:

—In no-o 'in gacwo¹o unni² 'in tsá² tiui² do, ¿ti jo 'ee nilii¹ jma¹xu¹ tya' 'e jo júuin² Lázaro no?

Gajin²in Lázaro

38 Joon Jesús ngatyin²-tsi tún¹, joon gan-gatyéen¹in ni 'aa¹ do. Joon 'e 'aa¹ do nil² too²¹ xá² joon ni injni¹ coon¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹.

39 Joon gajin² Jesús:
—Jan² cuun²¹² 'e injni¹ 'oo² no.
Joon Marta, ruui²¹ 'in lii²¹² do gajin²in:
—Ña¹ñu¹'u, wa jo nijmaa²¹a tsu ningó¹o on tyán² jmi²¹² jün¹³ la júin¹ Lázaro.

40 Pe joon gajin²in Jesús:
—Nifuu²¹²oo 'nə wana jo¹ lí²u imó³o'o xiiala 'e tsafee¹mo Dios.

41 Joon gajan²o cuun²¹² do joon gajó²θ Jesús fu yu' joon faa²¹a júu³ tyá², jin²in:
—Nə³, cwo³-oo 'nə maa¹³mo'lo tsu ni-ganú²o'o júu³ tyiia.

42 Jna ñi³oo 'e nuu²¹o'o júu³ tyiia coon²¹ tθ²mo. Foo¹³na 'nə wii²¹² tya' 'e jθ²θ 'in tsá² no 'e ilitsáai¹-tsi 'e 'nə-u gasii¹un jna.

43 Mo ngayuui¹³ jin²in la joon, joon ga'oo¹o tá², tθ²θ Lázaro:
—iLázaro, júu¹ fu lo!

44 Joon 'in lii²¹² do gacwo¹o joon 'in paa²¹ 'mi² 'e cwo²¹o coon¹³ ti² joon 'in jni² 'mi² tsi ni¹. Joon gajin²in Jesús:
—Sii¹³ cwo²¹o ti² cwo²¹tyee²¹mo.

Sii¹³ tsá² rθ² saan¹in Israel

45 Joon fúu¹mo tsá² Israel 'in ningaliin² coon¹³ María joon gani² 'e nigajmaa¹a Jesús jo¹o lí²i.

46 Pe 'inlii¹³ 'in tsá² do ngaliin² nijmaa¹³a tsá² fariseos júu³ jilaa²¹ 'e nigani²¹ 'e gaj-maa¹a Jesús.

47 Joon 'in tsá² fariseos do joongi coon¹³ 'in tyu² to² untsá² do gauncaain²¹ yaai coon¹³ jileei²¹ tsacθ²θ¹³ joon gajin²in:

—¿'Ee ijmo²¹o? 'In tsanuu¹ no 'áa¹mo jmo¹o li² milagro.

48 Wana tuu²¹²na' ino, jilee²¹mo jo¹o ilii² 'ii. Joon 'in tsá² 'oo¹o to² Roma ijaliin² 'e jafiin²mo cwo¹ fee¹ tyi' joongi ija¹in²mo jna'.

49 Pe jaain²¹ jee²¹² 'ii do 'in sii²¹ Caifás 'in tyu² to² fii²¹² untsá² jün²¹ joon gajin²in:

—'Naa' jo ñi²'ii jün¹³xu,
50 jon'gi li²naa' 'e tyá² tyi-o' 'e júuin² jaan²¹mo tsañuu¹ tya' goo²¹o'lagi 'e 'iin²in la tθ² li saan²¹an'.

51-52 Pe Caifás do jo gajin²in jün¹³ 'e 'θ²θ²¹-tsi 'ña'a, Dios gacwo¹ 'ii 'e ga'θ²θ²¹-tsi 'e faa²¹a do 'e ijúuin² Jesús wii²¹² tya' jileei²¹ 'in seen²¹ Israel. Jon' ijúuin² wii²¹² tya' jün¹³ tsá² 'in seen²¹ Israel pe ijúuin² tya'

iuncaain²¹ jileei²¹ jón¹on Dios 'in née¹ li caain²¹ ni cwo¹³ fu juncwii²¹. 'E gacwo¹o Dios 'ii 'e ga'θ²θ²¹-tsi la do tsu wii¹³ tsafeei¹ tyu² to² fii²¹² untsá² 'ii.

53 Ca jmi²¹² joon gasii²¹ 'in tsá² 'oo¹o to² do seen²¹ Israel xiiala ijngaa¹³ Jesús.

54 Wii¹³ joon jo lí² ngi¹gi Jesús jee²¹² tsá² seen²¹ Israel, joon gacwa¹o fu li' Judea joon gangó¹o co' coon²¹ cwo¹³ tyuu²¹ fu li sii²¹ Efraín. Joon do-o gajaan¹an coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³on.

55 Joon xu¹ ná¹gi ti jmi²¹² pascua tya' tsá² Israel. Joon fúu¹mo tsá² 'in née¹ 'e fuu²¹ náa¹ la caain²¹ co' Jerusalén ngaliin² fu Jerusalén nə'gi lagi iti² jmi²¹² pascua 'e tsaruuin¹³ yaai joon coon¹³ la joon lityúu¹.

56 'In tsá² jalii²in Jerusalén ngii¹ 'naa²¹ Jesús joon la 'ii²¹² taai² inuu cwo¹ fee¹ do unngii¹ ruu²¹:

—Xiiala lí²u, ¿ti ijó¹o li ti jmi²¹² lo 'owa jo jó¹ 'ee?

57 Joon 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tyu² to² untsá² nityu² to² wana 'in niñi²in xiia' tyiin¹in Jesús joon ná¹ cwatyajmaa¹³ 'ido 'ii júu³ tsu joon isaan¹mo 'ido.

12

Jaain²¹ tsami² xée² Jesus jmi²¹² jmafuu²¹

1 Jñúu² jmi²¹²gi ná¹ ti jmi²¹² pascua gangó¹on Jesús fu Betania li tyiin¹ Lázaro 'in gajjün¹in Jesús jee²¹² lii²¹².

2 Joon do-o gatyaa¹ tyá² 'e dθ²θ tsá² 'e jlθ³ 'e tyiin¹ Jesús jee²¹² 'ii. Marta tyaa¹ 'uunñi² ni mesa la 'ii²¹² tyiin¹ Lázaro coon¹³ Jesús gθ²θ.

3 La 'ii²¹² joon tyei² María tyiin¹an jmi²¹² jmafuu²¹ 'éein³ ti coon²¹ tsa² litro 'e tyiin¹ 'moo³ 'áa¹mo. 'E jmi²¹ jmafuu²¹ 'e sii²¹ nardo do gasóon²on ti² Jesús joon mo ngayuui¹³ joon tsifu gasii²¹ coon¹³ jná² tyii¹. Joon la caain²¹ tsi inuu garó¹ jma² tya' 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do.

4 Joon jaain²¹ 'in tsá² tya' Jesús 'in sii²¹ Judas Iscariote, jón¹on Simón, 'in ti li 'ñii¹ Jesús gajin²in:

5 —¿'Ee li' jo ga¹nii²¹² 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do 'e uncoon¹³ tya' 'in tani²in tsu tyiin¹ la ti 'e jnaa¹a tsá² jee²¹² coon²¹ jün²¹?

6 Pe Judas do jo gajin²in wa' 'e jo¹ 'nee¹ tsá² tani²in, 'e gajin²in la do tsu 'uun²¹ 'ii joongi tsu wii¹³ 'e 'ii-o náa¹ cwo²¹o tu'mi² taa¹³ cuu². Joon 'wo²o 'e cuu² taa¹³ tsi.

7 Joon gajin² Jesús sii²¹ Judas do:
—Jo jni³ nu'u, tsu lawa 'e sóon² jna mi 'á¹na.

8 Coon²¹ tθ²mo seen²¹ tsá² tani²in jee²¹² 'naa' 'e lí² uncóon¹³oon' pe jna jo coon²¹ tθ² iseen²¹na jee²¹² 'naa'.

Sii¹ 'in tyu² to² untsá² 'e jngaa¹³mo Lázaro

38 tsu 'ná'gi 'e litiin¹³ jiin¹³ la li 'e nigataan¹an ni jí² 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyá² ca la jéi¹ 'in sii²¹ Isaías:

Ñá'ñá¹u, ç'iin 'in jo¹ nilíi² júu³ tyá² tyi'?

ç'ln niga'e² Ñá'ñá¹u 'ii²¹ tya'a?

39 Tsu 'wii¹³ joon jo lí² jo¹ líi² 'in tsá² do. Joon gataan¹an Isaías ni jí² tya'a:

40 Dios 'e gajmaa¹a tiui² 'ido joongi gajmaa¹a 'e 'waa²¹ alma tya' 'ido,

tsu joon jo cwolijó² 'ido coon¹³ unní¹i joongi jo cwo'ó¹i²¹-tsi coon¹³ alma tya'a,

joongi jo cwojalín² fu li siin¹³na wa 'e un'láa²na.

41 Isaías gajin²in 'e júu³ lo tsu 'e gacii¹o 'e tyá² tya' Jesús. Joongi 'e tya' 'ido júu³ 'wii²¹² tya'a.

42 Fúu¹mo 'in tsá² Israel jo¹o líi²i Jesús pe jo faa²¹a la joon jee²¹² tsá² tsu 'wii¹³ 'gó²mo tsá² fariseos. Cagi tsacó¹i¹³ seen²¹ Israel jo¹o líi²i Jesús. Li' goo²¹o wa gatyii¹in tsá² 'ii fu caluu cwo¹.

43 'In tsá² do 'iin²¹²in 'e seen²¹ tyá²gi coon¹³ tsá² lagi wa 'e iseein²¹ 'ido tyá² coon¹³ Dios.

Júu³ tya' Jesús faa²¹a ijmáa¹a 'ii²¹ tya' tsá²

44 Joon Jesús gafa²¹a tá², jin²in:

—'In jo¹ líi²i jna jon' jiin¹³ jna jo¹ líi²i, jo¹o joo líi²i Ñu¹u 'in gasii¹in jna.

45 'In ní²in jna ní²mo jon 'in gasii¹in jna.

46 Gagoo²¹²oo ni cwo¹³ juncwii²¹ lawa coon²¹ jí² coo²¹ joon jileei²¹ 'in jai² líi²i jna jo ján¹ li 'ii¹ nuu²¹.

47 Wana seen²¹ 'inlíi¹³ nuu¹un júu³ tyiia, joon jogi unjii², jon' jna jmá³a 'ii²¹ tya'a tsee¹³i li 'ii³, tsu jo gagoo²¹²oo 'e jmá³aa 'ii²¹ tya' tsá² 'e tsalín² li 'ii³ 'in taain²¹² ni cwo¹³ 'i³ juncwii²¹. Pe gagoo²¹²oo 'e jmá³aa 'e tiin¹³mo tsá².

48 'In jo tsáai¹-tsi jna joongi jo unjii²i júu³ tyiia ní²oo¹ coon²¹ 'e lei² 'ii li 'ii³. 'E júu³ nifo³oo 'e joo¹ 'e lei² 'ii li 'ii³ jmi²¹² mi 'iin² juncwii²¹.

49 Tso jo fo³oo 'e 'ó²tsii²¹ 'ñii¹a, Ñu¹u 'in gasii¹in jna-a, 'ii gacwo¹o jna jilaa²¹ 'e 'ná¹ fuu²¹²uu tsá² joongi 'e 'ná¹ 'e³ee tsá².

50 Joon ñi³oo jilaa²¹ to² tyu² Ñu³u cwo¹o tsá² juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tó². La joo¹ 'e fo³oo lo fo²oo jiin¹³ la to² tyu² Ñu¹u 'in jna.

13

Jesús run²un tí² tsá² tya'a

1 'Yiia¹³ cwoun¹ló¹ pascua galiñii¹ Jesús 'e gati²-i 'ii²¹ 'e itiu² tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹, joo¹ itse²mo fu li tyín¹ Jmii²¹i. 'Áa¹mo gali¹iin²¹²in tsá² tya'a 'in taain²¹² ni cwo¹³ 'i³ fu juncwii²¹. Joo¹ la no 'e'á¹mo 'ña¹a jii¹³ la ti 'e gali¹iin²¹²in tsá².

2-4 'In 'lii³mo ni'í³i alma tya' Judas Iscariote, jóon¹on Simón. Joon Judas do 'i¹-tsí¹ níi¹i Jesús. Pe Jesús niñii¹o 'e gajó²o li tyín¹³in Dios Jmii²¹ joongi joo¹ itsee¹³i tún¹. Joongi niñii¹o 'e Jmii²¹ do-o nigacwo¹ 'ii to² 'e tyu²o to² jileei²¹. Tso 'wii¹³ joo¹ la 'ii²¹² 'e tyín¹³in gó² 'i¹ canuu²¹ coon¹³ tsá² tya'a joo¹ gajmaa¹a siin¹²i li si² mesa joo¹ gatyii¹o 'mi² cwaa²¹ 'e tyi²i. Joo¹ ga'aa²¹i coon²¹ 'mi² toalla ñuu²¹i.

5 Joon gatyii²¹a jmi²¹ tsi coon²¹ 'ú¹ ní³. Joo¹ ga'láa² 'wii²¹² run²un tí² tsá² tya'a, joo¹ gauntyu²¹o coon¹³ 'mi² toalla 'e in'aa¹³ 'ñuu²¹i.

6 Joon mo gati² irun²un tí² Simón Pedro, joo¹ gajin²in 'ido:

—Ñá'ñá¹u, çiti 'nu iruun¹³iun tí³ jna?

7 Joo¹ gafi¹i Jesús:

—Jo 'ó²o¹o 'o'la no 'e jmoó³oo pe çiin²¹xa i'ó²mo-'o'o.

8 Pe Tú³ dogi gajin²in:

—Jo jmi²¹² ruun¹³iun tí³ jna.

Joo¹ gajin²in Jesús:

—Wa jo ruun¹³un tí³i jo lí² liin²u tsá² tyiia.

9 Joo¹ gajin² Simón Pedro:

—Wana 'e la joo¹, Ñá'ñá¹u, jon' jiin¹³ tí³i ruun¹³iun, ruun¹³o'o cwó³oo joongi mootyí³i.

10 Pe gajin²in Jesús sii²¹i Tú³ do:

—'In ningayuu¹³ galo¹o jo li 'ná¹ idyii¹i tya'a jiin¹³ tí²o 'ná¹ idyii¹i tsu nilo¹o. Joo¹ nilaa¹naa' xafiin¹³ jo jilee²¹naa'.

11 Tso niñii¹o Jesús 'iin in'ni¹i 'ii 'wii¹³ joo¹ jin²in: "Jo mo laa¹naa' jilee²¹naa'."

12 Joo¹ mo ngayuu¹³ garun²un tí² 'ido jileei²¹ joo¹ gaci¹o sin¹³in 'mi² cwaa²¹ do tún¹, joo¹ gacwo²o tún¹ li si² mesa. Joo¹ gajin²in sii²¹i tsá² tya'a do:

—çiti 'ó²o¹o 'e nijmá³aa?

13 'Naa' fuu²uu' jna: "Tifo² tyi'." Joongi gasii²ii' jna: "Ñá'ñá¹u." Joo¹ 'e tí²¹moof fuu²uu' jna la joo¹ tsu 'ii jna.

14 Joo¹ wana jna garuun¹³un tí³i' joo¹ líi¹moof Tifo² tyii' joongi Ñá'ñá²u, la joo¹ jon 'naa' 'ná¹ jon ruun¹³un tí² ruu²¹naa'.

15 Jna-a ní²ee 'naa' xiiala 'e jmaa²aa' jiin¹³ la li 'e nigajmá¹ jna.

16 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', ce jiin¹³ jaain²¹ tsa'lee¹³ jo fee¹i la fee¹i ní¹ifi²¹²i. Ce jiin¹³ jaain²¹ 'in sii¹i tsá² wa 'e fee¹i gi lagi 'in sii¹in 'ii.

17 Joo¹ wana 'ó²o¹o'elo, jló³moof wa' jmoó²oo'.

18 'Pe jo fo²oo 'wii²¹² tyii' jilee²¹naa'. Jna niñii²oo 'iin 'in nityi³na. 'Ná¹-a untiin¹³ la li 'e faa²¹a ni jí² tyaa¹³ júu³ tyá² tya' Dios 'e jin²: "Jaain²¹ 'in gó² coon¹³ jna nijmaa¹a 'e gó² tyajna."

¹⁹ Jmoo¹³oon 'naa' júu³ jéei¹ tsu¹ joon mi lí² 'e ja²mo líi²naa² 'e jna-a Cristo jín¹³ la li 'e nifuu²¹²uu 'naa'.

²⁰ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jileei²¹ 'in 'ii²¹; 'in gasii²na, 'ii²¹mo jon jna. Joon jileei²¹ 'in 'ii²¹; jna 'ii²¹mo jon 'in gasii¹in jna.

Jesús tyaa¹a júu³ 'e Judas 'in 'ni¹; 'ii

²¹ Joon mo ngayuui¹³ gajin²in Jesús 'elo joon galityin²-tsi 'áa¹mo alma tya'a joon gajin²in:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹² jee²¹² 'naa' i'ni¹mo jna.

²² Joon 'in tsá² tya'a do ga'láa² 'wii²¹² jó⁰2i ruu²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ jo 'ni¹ naai¹ 'in jin²in Jesús.

²³ Jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a do 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ tyiin¹in g⁰2⁰ caai¹ li tyiin¹ Jesús.

²⁴ Joon Simón Pedro do gajmaa¹ li² tya'a wa'a cwounngii¹ 'iin 'in 'í¹i Jesús 'e faa²¹a la do.

²⁵ Joon 'in tsá² do 'in 'nee¹i Jesús joon ganityéen¹in tyan'gi joon jin²in:

—Ñá'ñu¹'u', ¿'iin 'in 'ee¹u'u?

²⁶ Joon gajin²i Jesús:

—'Oo³duu coon²¹ 'no³ 'iñi¹ tsi 'uunñi², joon 'in cwo³oo do, 'ii do.

Joon mo ngayuui¹³ gajin²in la joon, joon ga'oo²¹o 'no' 'iñi¹ do tsi 'uunñi² joon gacwo¹o Judas Iscariote, jóon¹on Simón.

²⁷ Joon tsifuu mo gatii²; Judas 'e 'iñi¹ do joon ga'í² 'in 'liii³ alma tya'a. Joon gajin² Jesús sii²¹; 'ido:

—'E 'nogi jmaa²a, jmaa²a jmoono.

²⁸ Pe jii¹³ jaain²¹ 'in 'nee¹i g⁰2⁰ ni mesa do jo mo 'ø⁰2¹mogi-tsi 'e 'wii²¹² 'e gajin²in 'ido la do.

²⁹ Joon tsu 'wii¹³ Judas do 'e 'in 'mo³o tu'mi² taa¹³ cuu², 'inlii¹³ ga'i¹-tsi 'e Jesús sii²¹; 'ido 'e tsalá¹ 'e 'ná² tya' mi ti jmii²¹² sixu¹ 'e cwo¹xu tsá² tanii² cuu².

³⁰ Joon mo ngayuui¹³ g⁰2¹ø Judas 'e 'no³ 'iñi¹ do joon gacwo¹ii¹o tsifu tsu canuu²¹.

Jesús tyu² to² 'e 'ná¹ 'nee¹mo tsaruu²¹

³¹ Mo ngayuui¹³ cwo¹ii¹ Judas, joon gajin² Jesús sii²¹; tsá² tya'a:

—La no iní²i tsá² 'e 'ya²gi tya' 'in Ruui²¹ Tsá². Joon 'wii¹³o iní²i tsá² 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹.

³² Joon wana 'in Ruui²¹ Tsá² do 'é²e 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹, joon Dios Jmii²¹ i'é²o jon 'e 'ya²gi tya' Jón¹on. Joon la jmoono ijmaa¹a.

³³ Tsarui¹u', jo taain²¹²gii coon¹³ 'naa' 'wó². 'Naa' i'naa¹³moo¹ jna, pe la li 'e ga-fuu²¹²uu 'in tsá² Israel do la joon fuu²¹²uu 'naa': jo lí² cwolín²naa' fu li nii¹³ jna.

³⁴ Icwo³oo 'naa' 'e júu³ 'múui² lo 'e jmaa²aa': 'e un'nee¹naa' ruu²¹naa' la jaain²¹

la jaan²¹naa'. La 'nee¹na 'naa' la joon jon 'ná¹ 'e 'nee¹naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

³⁵ Si na 'nee¹mo ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jilee²¹mo tsá² seein²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ ilili³o 'e 'naa'oo' líi¹naa' tsá² tyiia.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e Pedro jo ró⁰i cwí¹in Jesús

³⁶ Joon Simón Pedro gaunngii¹; sii²¹; Jesús:

—¿Xiiafu cwoo²u, Ñá'ñu¹'u'?

Joon gajin² Jesús:

—Fu li nii¹³ jna jo lí² cwoo²u la no coon¹³ jna pe ciin²¹gi ñii¹³u'un.

³⁷ Joon gajin² Tü³:

—Ñá'ñu¹'u', ¿'Ee lí² tsaa²¹a caain²¹? La no nináa¹ tyá² tyiia 'e júun²na 'wii²¹² tyi'i.

³⁸ Joon gajin² Jesús:

—¿Ti jo¹ nináa¹ tyá² tyi'i 'e júun²mo'o 'wii²¹² tyiia? 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'na, pe joon 'e ifo²o 'ni¹ naa¹³ 'e jo cwii¹u jna la nu'gi i'ó⁰o tuitsáa².

14

Jesús líi¹ fu¹ 'e ngoo¹³ fu li tyiin¹ Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹

¹ Faa²¹gi Jesús:

—Jo cwotaan²¹²naa' cu²-'oo'. Jo jmaa²aa' cuu¹³-'oo' coon¹³ Dios jon'gi cuu¹³-'oo' coon¹³ jna jon.

² Fu li tyiin¹ Nu³uu joo²¹ 'áa¹mo li cwá²a tsá². Wa jo la joon lí² nifuu²¹²oo 'naa'. Joon inii¹³na nityi³aa tyá² coon²¹ li nií³'i.

³ Nii¹³na nityi³aa tyá² joon mi yuui¹³ joon yíia³oo tún¹, yatee²ee 'naa', tsaa²¹a' coon¹³ jna. Joon coon¹³ la joon ili'yii²¹a' coon¹³ jna li tyiin¹³na.

⁴ Ñi³ii¹ 'naa' fu li nii¹³na joongi niñii²oo' fu' lí¹ li nii¹³na.

⁵ Joon gajin² Tomás sii²¹; Jesús:

—Ñá'ñu¹'u', jo ne² jna'a xiaa fu cwoo²o, ¿xiiala 'e la ne²e'fu' lí¹ li cwoo²u?

⁶ Joon gajin² Jesús:

—Jiin¹³ jna-a 'e fu¹ do, joongi jii¹³ jna-a 'e júu³ jai², joongi jii¹³ jna-a cwó³oo juncwii²¹ tya' tsá². Jiin¹³ 'wii¹³ jna-a 'e lí² tyaliin¹in tsá² li tyiin¹ Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹.

⁷ Joon wana galicwii¹moo¹ jna joon il-icwii¹moo¹ jna Ñu³uu. Ca lano joongi li ngó¹gi cwii¹moo¹ Ñu³uu joon nijó⁰moo¹.

⁸ Joon gajin² Felipe sii²¹; Jesús:

—Ñá'ñu¹'u', cwoo¹³du' jna'a 'e nee²¹²na'a Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹, coon¹³ la joon líin²mo tyii¹.

⁹ Joon Jesús-gi gañii¹:

—Ningó¹ 'áai¹ 'e taan²na jee²¹² 'naa' Felipe, ¿ti joon jo mo cwii¹mogi'jna? Tsu 'in ni² jna nií²mo jon Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹, ¿'ee lí¹ 'e mi² 'e 'ee¹³na 'naa' Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹?

¹⁰ ¿Ti jo jo¹ líi²u 'e ngii¹ Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ coon¹³ jna joongi jna ngii³oo coon¹³

'ii' jilaa²¹ 'e fo²oo jo fo²oo 'e 'i¹-tsii 'ñii¹a. Ña¹ñu¹'u' Dios Jmii²¹ 'in ngii¹ coon¹³ jna, 'ii-o 'in jmoo¹ 'e to² tya¹ lo.

¹¹ Jo¹ cwoliin²naa' jna 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e jna-a ngii² coon¹³ Ña¹ñu¹'u' Dios Jmii²¹ joongi 'ii ngii¹o jon coon¹³ jna. Joon wa jo jo¹ líú²naa' jna 'wii²¹² júú³ tyiia jo¹o cwoliin²naa' jna 'wii²¹² tya¹ jilaa²¹ to² 'e jmóo³oo.

¹² 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in jo¹ líú²i jna ijma¹o jon la jmóo³oo joongi ijma¹a 'e fee¹gi lagi jna tsu nii¹³mo fu li tyiin¹ Ña¹ñu¹'u' Dios Jmii²¹.

¹³ Joon jilaa²¹ 'e mí² 'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna, jna ijma¹o tyii' tsu coon¹³ la joon 'i¹i Jón¹on Dios 'ña¹a jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya¹ Jmii²¹.

¹⁴ Jna-a ijma¹o doñi¹ee 'e mí² 'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna.

Jesús cwoo¹o júu³ tya'a isii¹in 'in Espiritu Tyá² tya' Dios Jmii²¹

¹⁵ 'Sino 'naa' 'nee¹moo' jna ijmaa²aa' to² tyu³uu.

¹⁶ Joon imii³ tyani Ña¹ñu¹'u' Dios 'e sii¹in jaain²¹gi 'in cwo¹ 'naa' fo'feei¹ in sii²¹ Espiritu tya¹ 'e jai². Joon 'ii ingi¹ coon¹³ 'naa' coon²¹ tøøi².

¹⁷ 'In tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'in jo cwii¹in Dios, jo lí² 'ii²¹in tsu jo lí² jøø³i jogi lí² licwii¹in. Pe 'naa' nicwii¹moo' tsu ngii¹o coon¹³ 'naa' joongi 'i¹i²¹mo alma tyii' joon 'e 'yuu²i coon²¹ tøø²mo.

¹⁸ Jo tuu²na 'naa' lawa xuui²¹² 'ñii², tsu yia³oo itaan²¹²na coon¹³ 'naa'.

¹⁹ Ciin²¹giXu tsá² taain²¹²in ni cwoo¹³ juncwii²¹ jo ní²gi jna pe 'naa' máa¹moo' jna. Joon tsu 'wii¹³ ijiin¹i jna 'wii¹³ joon ijiin¹ 'naa' jon.

²⁰ Joon mi ti jmi²¹² joon, joon ilii¹³ 'naa' 'e 'yuu²na alma tya¹ Ñu³oo joon 'naa'gii' taa²naa' alma tyiajna-a joon jna-gi 'yuu²na alma tyi¹naa'oo.

²¹ Jileei²¹ 'in ñi¹i joongi 'in ijma¹a to² tyu²uu 'in 'i¹i yaai 'e ja²mo 'nee¹i jna. Joongi Ñu³uu ili¹nee¹mo jon 'ii, joon jna 'nee¹moo jon. Joon 'i¹i¹moo jon 'ñii¹a 'ii —jin² Jesús.

²² Joon Judas (jon' Iscariote 'ii) gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ña¹ñu¹'u', ¿'ee lí¹ 'i¹i 'wo'o jna'a pe jo 'i¹i 'wo'o tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹?

²³ Joon gajin² Jesús:

—'In 'nee¹i jna unji²o 'e fo²oo joon ili¹nee¹mo Ñu³uu 'ii. Joongi Ñu³uu ijá²oo'oo coon¹³on 'e toon²¹²o'on alma tya'a.

²⁴ Joon 'in jo 'nee¹i jna jo unji²i 'e fo²oo. 'E júú³ tyú² 'e nuu²¹ 'naa' jon' 'e tyiajna, 'e tya¹ Ñu¹o' in gasii¹in jna.

²⁵ 'Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo la 'ii²¹² 'e taan¹na coon¹³ 'naa'.

²⁶ Pe Ña¹ñu¹'u' Dios isii¹in 'in Espiritu Tyá² tya'a coon¹³ 'e la sii²¹ jna 'e cwo³oo 'naa' fo'feei¹. Joon 'in Espiritu do 'e² 'naa' jilaa²¹ joongi 'e untii¹³-'oo' jilaa²¹ 'e nifuu²¹²uu 'naa'.

²⁷ 'Coon²¹ 'e tyú² cwóo³oo 'naa' 'e tyú² si¹ii¹-'oo' la tyú² 'i¹-tsii. Joon jo li la li 'e tyú² 'in 'ii¹-tsi tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Jo cu²-'oo' jogi jmaa²aa' 'goo²¹oo'.

²⁸ Ninuu²oo' 'e nifo²oo 'e nii¹³moo joongi 'e yia³oo 'e taan²¹²na coon¹³ 'naa' tún¹. Joon wana jo¹ 'nee¹naa' jna ilijløø³moo' mi líñi²¹' 'e nii¹³na li tyiin¹ Ñu¹'u', tsu 'in feel¹gi 'i lagi jna.

²⁹ 'Fuu²¹²uu 'naa' 'elo jéei¹gi tsu mi lí² joon jo¹ ilii²naa'.

³⁰ 'Jo fú³gi 'láai² 'áai¹ 'naa' tsu nijó¹-o 'in tyu² to² ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo. Joon xu¹fiin¹³ jo to² cwooi¹ tyu² jna

³¹ la joon 'ná¹ lí² tsu coon¹³ la joon il-ñi² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e 'nee¹mo Ñu¹'u' joongi jmóo³oo jilaa²¹ to² tyu²u. Téen²naa' jmaa²aa'. Moo²¹na.

15

Cwáain¹ tya' wuunjøø³

¹ 'E²gi Jesús tsá² tya'a jin²in:

—Coon²¹ wuunjøø³ lí² 'mó² 'ña² coon¹³ jilaa¹³ cwáa¹ tya'a. Joon seen²¹mo jaain²¹ 'in un'øøi¹ sa³ do. Joon jna-a lí²na lawa 'mó² 'ña² wuunjøø³ joon 'naa' 'in jai² lí²i jna lí¹naa' lawa cwáa¹ do. Joon 'e tyú² seen²¹ 'in jai² lí²i; Dios li la li 'oofuu²¹ 'in'ii¹³ tya'a. Joon Ñu³uu lí¹i lawa 'in un'øøi¹ sa³ do.

² Joon 'in un'øøi¹ wuunjøø³ tyu¹o jilaa²¹ cwáa¹ 'e jo cwoo¹ 'oofuu²¹ pe jii²i to² tya¹ jilaa²¹ cwáa¹ 'e cwoo¹ 'oofuu²¹ 'e joon cwoo¹ 'láai²gi. La joon jmoo¹o Ñu³uu, tyuu¹³i jileei²¹ 'in jo 'in'ii¹³ 'oofuu²¹ tya'a. Pe jileei²¹ 'in 'in'ii¹³ 'oofuu²¹ tya'a untyúu¹ Dios 'ii wa'a si¹ii¹³ 'láai²gi 'oofuu²¹.

³ Coon¹³ júú³ tyiia 'e ga'e²ee 'naa' nigali-tyúu¹moo'.

⁴ Joon la siseen¹³ cwáa¹ wuunjøø³ 'mó² 'ña², la joon jon 'naa' 'ná¹ seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹³ jna la 'in caan²¹na coon¹³ 'naa'. Coon²¹ cwáa¹ wuunjøø³ jo lí² cwoo¹o 'oofuu²¹ tya'a wa jo siseen¹³ 'mó² 'ña² tya'a, la joon jon 'naa' jo lí² cwoo²oo' 'oofuu²¹ tyii' wa jo seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹³ jna.

⁵ 'Jna-a lí¹na 'mó² 'ña² do joon 'naa' lí¹naa' cwáa¹ do. Joon jileei²¹ 'in ngi¹ sicaain²¹ coon¹³ jna joongi jna sican²¹na coon¹³ 'ido, 'láai² 'oofuu²¹ 'in'ii¹³ tya'a. Tsu 'naa' jo lí² jmaa²aa' jii¹³ xu wa'a jo uncoon¹³ jna 'naa'.

⁶ Joon jileei²¹ 'in jo jón² sicaain²¹ coon¹³ jna lí¹i la li coon²¹ cwáa¹ wuunjøø³ 'e gapí²

joon galituu²¹ joon tsuu¹³ tsá² joon dya² tsá² ni jí² 'e jún¹.

7 'Joon wana ján²naa' sicaan²¹naa' coon³ jna joon jo tuu²uu³ júu³ tyiia lí²-i mí²ii' doñi¹ee 'iin²¹²naa' joon cwo³-oo 'naa'.

8 Mo sí¹³ii' láai² 'oofuu²¹ tyii' un'goo²¹ tsá² Ñu³uu³ joon coon¹³ la joon 'ii' naa' yaanaa' 'e líin²naa' tsá² tyiia.

9 'Nee¹moo 'naa' la 'nee¹i Ñu¹u' jna, ngí¹³ii', jmoo²oo' ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na.

10 Wa'a jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu³uu³ ngí¹³ii', jmoo²oo' 'e lí'nee¹moo 'naa'. Tsu jmoo³oo jilaa²¹ to² tyu² Ñu³uu³ joon ngí¹³ii', jmoo³oo' 'e lí'neemo jna.

11 'Fuu²¹²uu 'naa' la joon 'e lí² jmaa²aa' jløø³naa' coon¹³ jna joon jo ná¹i' 'e jløø³naa'.

12 Joon 'e to² tyu³uu³ lí la lí 'elo: 'nee¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la 'nee¹moo 'naa'.

13 Joon 'ii¹ tsá² 'ña'a 'e 'nee¹i 'in seen²¹ tyú² coon¹³ mí júun²in 'wii²¹² tya'o. Jo sá² 'e fee¹gi lijmaa¹a.

14 Joon 'naa' líi¹naa' tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ jna wa jmoo²oo' jilaa²¹ to² tyu²uu.

15 Jo mo gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsa'leei¹³ tyiia pe gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ jna, tsu 'in tsa'leei¹³ jo ñii¹ 'e jmoo¹o fi²¹². Pe gafuu²¹²uu 'naa' tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ jna tsu ni'e²ee 'naa' jilaa²¹ 'e gasii²¹² Ñu³uu³ jna.

16 Jo gatyí¹³naa' jna pe jna-gi gatyí²na 'naa' 'e jmaa²aa' to² tya' Dios joon 'láa²mo 'oofuu²¹ ilisá² tyii'. Joon 'iin²¹²na 'e wóo² taa²¹ 'e 'oofuu²¹ tyii' do. 'E la joon icwó¹ Ñu¹u' jilaa²¹ 'e mí¹i tsá² coon¹³ la sii²¹ jna.

17 Joon 'e lo-o to² tyu³uu: 'nee¹moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

'Ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsí jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ Jesús

18 Faa²¹gi Jesús:

—Wa 'ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsi jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'naa', cwoliñi²ii' 'e gali'ee²mo 'ido jna nifu.

19 Joon wa'a 'iin²¹²naa' jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ lí'nee¹mo 'naa' jileei²¹ tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la 'nee¹mo 'in tsá² tya'a catyaa². Pe jna-a ga'woo²¹moo 'naa' jee²¹² 'in tsá² do 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ tsu 'wii¹³ joon 'ee¹mo 'in tsá² do 'naa' tsu jo líi¹naa' tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹.

20 Untii¹³-oo' 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa': "Jo fee¹gi jiin¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ lagi fi²¹²." Wana ga'øø¹ 'in tsá² do jna, la joon jon in'øø²¹² 'naa' jon. Joon wana gajmaa¹a nuu¹³un tsá² júu³ tyiia la joon jon ijmá¹a nuu¹³un júu³ tyii'.

21 Joon tsu 'wii¹³ jo cwii¹in 'in tsá² do 'in gasii¹in jna ijmá¹a jilaa²¹ 'elo tyi'naa' tsu líi¹naa' tsá² tyiia.

22 'Joon wa mo'o jo gagoo²¹²oo fuu²¹²uu 'in tsá² do jo 'ee tsaa² sá² tya'a. Pe gagoo²¹²oo joon nano jo tí²gi 'moo¹o tsaa².

23 Joon jileei²¹ 'in 'ee¹i jna 'ee¹mo jon Ñu³uu.

24 Joon wa mo'o jo gajmaa³aa jee²¹² 'ido to² 'e jo gajmaa¹a jiin¹³ jaain²¹ jo 'ee tsaa² sá² tya'a. Pe gani²i 'in tsá² do jilaa²¹ 'e gajmaa³aa. Joon xufiin¹³ gani²i jilaa²¹ 'e gajmaa³aa, gali'ee¹mo 'in tsá² do jna, joon gali'ee¹mo Ñu³uu.

25 Pe 'ná¹ lí² jilaa²¹ 'elo 'e coon¹³ la joon lí² untiin¹³in 'e júu³ taa¹³ ley tya'a 'e jin²: "Xufiin¹³ jo tí²i gali'ee¹mo 'in tsá² do jna."

26 'Sí³na 'naa' 'in Espíritu 'e la Jai² 'in jai¹ fu lí tyiin¹ Ñu¹u', ijó¹o cwáain¹ tya' Ñu¹u'. Joon mí jó¹ ifaa²¹o 'wii²¹² tyiia.

27 La joon jon 'naa' isii²¹²naa' tsá² 'wii²¹² tyiia tsu gangi²ii' coon¹³ jna ca mo 'wiin²¹².

16

1 'Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e jo tiui¹-oo'.

2 I'woo¹mo tsá² 'naa' caluu cwo¹ sinagogas tya'a joon tí lí tyiia¹ jmi²¹² mo líi²i 'in tsá² 'in jngaa¹³i 'naa' 'e jmoo¹o to² tyu² Dios.

3 Móo¹o la joon tsu jo mo galicwii¹in Ñu¹u' jon'gi galicwii¹in jna.

4 Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo joon mí lí² joon itisii¹³-oo' 'e gafuu²¹²uu 'naa²¹ —jin² Jesús.

'Ejmoo¹o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

Faa²¹gi Jesús:

—Jo gafuu²¹²uu 'naa' 'elo mo 'wiin²¹² tsu taan¹na jee²¹² 'naa'.

5 Pe nano nii¹³moo fu lí tyiin¹ 'in gasii¹in jna. Joon jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' ni-gaunngii¹ xiiafu nii¹³na.

6 Lí' jmoo²oo' fa¹³ tsu 'wii¹³ fuu²¹²uu 'naa' 'elo.

7 Pe fuu²¹²uu 'naa' la jai¹: 'e tyú²gi tyii' 'e nii¹³na, tsu wa'a jo nii¹³na jo ijó¹ ingí¹ coon¹³ 'naa' 'in icwo¹o 'naa' fo'fee¹. Pe wa nii¹³na isii²na 'ido.

8 Joon mí jó¹ 'ido 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ icoon²¹ cwáain¹ 'ña'a 'e jo røø²¹ i¹-tsi cwáain¹ tya' 'e røø²¹ tsaa², jon'gi cwáain¹ tya' xiiala ngí¹ tsá² tyú² tyani Dios, jon'gi røø²¹ i¹-tsi cwáain¹ tya' ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya'a.

9 Røø²¹i tsaa² tsu jo jai² líi²i jna.

10 Joon ilii¹ 'e fu¹coon²¹ tsá² tsu nii¹³na fu lí tyiin¹ Ñu¹u'. Joon jo móo¹gi jna.

11 Joon ilii¹ 'in tsá² do ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² tsu nigajmaa¹ 'ii²¹ tya' 'in líi¹³ 'in tyu² to² fu juncwii²¹ lo.

12 'Áai¹ 'láai² jilaa²¹ 'e 'i¹-tsii fuu²¹²uu 'naa' pe nano 'naa' jo líi¹ii' 'ii¹³naa'.

13 Pe mí jó¹ 'in Espíritu 'e la Jai², 'ii 'in 'e² 'naa' jilaa²¹ 'e la jai², tsu jo ifaa²¹a 'in Espíritu do cwáain¹ tya' 'ña'a. Ifaa²¹o jiin¹³

jilaa²¹ 'e ninúu²un, joon isii²¹; 'naa' jilaa²¹ 'e 'ná¹ lí².

14 Iuntyúu¹ jna tsu¹ i'e² 'e 'naa' júu³ tyiia.

15 Joon jilaa²¹ júu³ tya' Nñu¹u' la joon jon júu³ tyiia. Tsu¹ 'wii¹³ joon lí²-i fuu²¹²uu 'naa' 'in Espíritu do i'e² 'e 'naa' júu³ tyiia.

Fa'i³ seen²¹naa' pe ilijlò³moo'

16 "E coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹moo' jna pe jée¹gixu joon imáa¹moo' jna tún¹ tsu¹ nii¹³na fu li tyiin¹ Nñu¹u' —jin² Jesús.

17 Joon gaunngii¹ 'in tsá² tya'a do la jee²¹² 'ii:

—¿'Ee cwoo¹ 'i' øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ no 'e gatyaa¹ 'a 'ido? Gafaa^{21a} jna' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo nee²¹²mo' pe mi lí² çiin²¹gixu nee²¹²mo' tún¹. Joon jin²'in 'e lí² la joon tsu tse³mo li tyiin¹ Nñu¹u'.

18 ¿'Ee øøi²¹-tsi tsá² júu³ tya'a 'e jin² "coon²¹ nogi jó¹?" Jo øøi²¹-tsi 'ee faa^{21a} 'ino.

19 Joon galiñi²mo-tsi Jesús 'e 'in tsá² do 'iin²¹²in unngii¹ tsu¹ 'wii¹³ joon gajin² Jesús sii²¹ 'i 'in tsá² do:

—Jna gafuu²¹²uu 'naa' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹moo' jna, joon çiin²¹gixu imáa¹naa' jna tún¹. ¿Ti 'inoo júu³ tyiia 'e siii¹³ii' jee²¹² yaanaa'?

20 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', icii²ii' 'e joongi fa'i³ jmoo²oo' pe 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ lo, jlòø¹³mo 'e seen²¹in. Joon xafiin¹³ fa'i³ jmoo²oo', 'e fa'i³ do jmoo²oo' ilisii² 'e seen²¹moo' jlòø¹³moo'.

21 'E li la li mo liseein²¹ yuun²¹. Wúu¹ ni² 'in sáa³ yuun²¹ do tsu gati² 'ii²¹ iliseein²¹ yuun²¹ tya'a. Pe mo galiseein²¹ yuun²¹ do jo ti²gi-tsi sáa³ 'a 'e wúu¹ gani²¹; do tsu jlòø¹³mo 'áai¹ 'e galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañu¹.

22 La joon jon 'naa' jmoo²oo' fa'i³ nano pe la joon góo³oo yajòø²na 'naa' tún¹ la joon jlòø¹³ alma tyii¹ 'áai¹. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² tyii¹ 'e jlòø¹³ yu alma tyii¹.

23 Joon mi tí² jmi²¹² joon jo 'e iunngii¹ii' jna jiin¹³ xu. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': Nñu¹u' icwo¹o 'naa' jilaa²¹ 'e mi¹³ii' coon¹³ la sii²¹ jna.

24 Ca nano jo mo gami²ii' coon¹³ la sii²¹ jna jiin¹³ xu. Mí³ 'naa' joon 'i'ii¹³naa' 'e coon¹³ la joon ilijlòø¹³naa' 'áai¹.

'E nali² Jesús 'e sá² juncwii²¹

25 'Nifuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ jni²i pe ti li tí² 'ii²¹ 'e jo fuu²¹²gii júu³ jni²i pe ifuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' Nñu¹u' coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹.

26 Joon mi ti' jmi²¹² joon imi²ii' coon¹³ la sii²¹ jna pe jo 'ná¹gi mii³ii tyani Nñu¹u' 'wii²¹² 'naa'

27 tsu 'ña'a Nñu¹u' 'nee¹mo 'naa'. 'Nee¹mo Nñu¹u' 'naa' tsu 'wii¹³ gali'nee¹moo' jna, joon jo¹o lí²naa' 'e Dios gasii²¹in jna.

28 Gajúu³uu fu li tyiin¹ Nñu¹u' joon gago²¹²oo 'e juncwii²¹ lo. Joon nano itá³uu 'e juncwii²¹ lo joon nii¹³moo tún¹ fu li tyiin¹ Nñu¹u'.

29 Joon gajin²in tsá² tya'a sii²¹i Jesús:

—Nano foo²¹gi¹ coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹ jo foo²¹gi¹ coon¹³ júu³ jni²i.

30 Ni lee²¹e cwáain¹ 'e ñi²i jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá², joon jo 'ná¹ wa'a unngii¹ tsá² 'na. Tsu 'wii¹³ joon jo¹o lí²naa' 'e gañi²i li tyiin¹ Dios Jmi²¹.

31 Joon Jesús-gi gañi²i:

—¿Ti jo¹ jo¹o lí²naa'?

32 Ijó¹o 'ii²¹ joon 'ii²¹ joon ixee²¹moo', joon ituu²moo' jna. Pe jo 'ñii¹a 'e jóon³oon tsu sii¹³mo Nñu¹u' coon¹³ jna.

33 Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e jo cu¹³-oo' coon¹³ jna joon coon¹³ la joon seen²¹naa' tyú². La 'ii²¹² taan²¹²naa' jee²¹² tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ imoo²oo' wúu¹. Pe tá² taain²¹² 'oo' tsu nigali¹oo 'e sá² juncwii²¹ —gajin² Jesús.

17

Faa^{21a} Jesús júu³ tyú² tya' tsá² tya'a

1 Joon mo ngayuu¹³ gafaa^{21a} Jesús 'e júu³ no joon gasaa¹³ a nii¹ gajòø² ñu¹fu² joon gafaa^{21a} júu³ tyú², gajin²in:

—Nñu¹u', 'e gati² 'ii²¹ tyiia. Untyúu¹³u yuun²¹ tyi¹, joon coon¹³ la joon jon iuntyúu¹ 'i na.

2 'Nñu nigacwo²o 'ii²¹ yuun²¹ tyi¹ 'e lí² tyu²o to² jileei²¹ tsá². Joon lí² cwoo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo jileei²¹ 'in gacwo¹³mo' 'ido.

3 Joon 'e juncwii²¹ do 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo li la li 'e cwii¹mo 'in tsá² do 'nñu, 'in jaan²¹mo Dios 'in jai² joongi 'e cwii¹mo jon Jesucristo 'in gasii¹un.

4 'Jna nigauntyúu¹moo 'nñu jiin¹³ la taan²na fu juncwii²¹ lo, joon gajmáa³oo jiin¹³ la tí² to² gatyu²u jmaá³aa

5 Joon nano, Nñu¹u', cwó²o 'e siin¹³na tyani¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tyiia 'e ga'oo²oo mo tyiin¹na coon¹³ 'nñu la nu¹gi garón¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

6 'Niga'e²ee 'in tsá² 'in ga'woo²u'u jee²¹² 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ xiala lí²u. Ga'woo²u'u 'in tsá² do wa'a cwoo¹³u jna. Tsá² tyi¹ 'ido joon gacwo¹³u jna 'e liin¹mo tsá² tyiia. Joon 'in tsá² do gajmaa¹a nñu¹³un júu³ tyi¹.

7 Joon galiñi¹o 'e 'nñu gacwo²o jna jilaa²¹ 'e sá² tyiia.

8 Joon gacwo³oo 'in tsá² do 'e júu³ tyi¹ 'e nigacwo¹³o jna, joon ga'ii¹mo. Gacón²o cwáain¹ 'e gagoo²¹²oo fu li tyiin¹u'un joon ja²mo lí²i 'e gasii¹u'un jna.

9 Joon mi³hi tyani'i wii²¹² tya 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna tsu tsá² tyi'i 'ido. Jo mi³hi wii²¹² tya 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹.

10 Jileei²¹ tsá² tyiia líi²i jon tsá² tyi'i. La joon jon 'in tsá² tyi'i líi²i jon tsá² tyiia. Joon wii¹³ jmoo¹o 'ido 'e tya² faa²¹ tsá² tyá² tyiia.

11 Jo joon²gi ni cwoo¹³ juncwii²¹ tsu nii¹³mo in³ii coon¹³ 'na pe 'in tsá² tyi'i do iján² fu juncwii²¹. Nu³, 'nu-u jaain²¹ 'in tyú² tyani²¹'i, un'øø¹u'u coon¹³ 'ii²¹ tyi'i 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna 'e coon¹³ la joon 'e coon²¹ júu³ síi¹ lagi síi¹³'i.

12 La 'ii²¹² taan²na coon¹³on gaunji³na coon¹³ 'ii²¹ tyi'i 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna joon ga'aa²mo. Joon ce jiin¹³ jaain²¹ jo nga'in², ga'in²mo jiin¹³ 'in 'lii³ do 'in 'ná² 'iin² 'e coon¹³ la joon 'e tiin¹³ jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios.

13 Joon nano 'e nii¹³na li tyin¹u'un, pe la 'ii²¹² taain²gi fu juncwii²¹ lo fuu²¹²uu 'e júu³ lo 'e lijloø³mo 'ido 'ái¹ coon¹³ la jløø³na.

14 Gacwo²oo 'ido júu³ tyi'i, joon gali'ee¹mo 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ii, tsu 'in tsá² tyi'i do jo líi¹ tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la jo líi¹ na jon.

15 Jo mi³hi tyani'i wa'a 'wóo²u'u 'in tsá² do jee²¹² 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹, mi³hi tyani'i wa'a jiin¹³ 'aa²mo'o 'e jo líi¹ 'in 'lii³ 'ii.

16 La jo tí²-tsii jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ la joon jon 'in tsá² do jo tí²-tsi.

17 Untyúu¹mo'o 'in tsá² do coon¹³ 'e jai² líi²'e lí² jmáa¹ a to² tyi'i. Joon júu³ tyi'i 'e la ja²mo.

18 Joon la gasii¹un jna jee²¹² 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ la joon jon jna síi³na 'in tsá² no jee²¹² 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹.

19 Joon wii¹³ 'ii-o untyúu¹na 'ñii'a 'e coon¹³ la joon ilityúu¹ 'ido coon¹³ 'e la jai².

20 Mi³hi tyani'i wii²¹² tya 'ino joon jon' jiin¹³ tya 'ino mi³hi tyani'i pe mi³hi jon wii²¹² tya jileei²¹ 'in jo¹ líi²i jna ciin²¹gi mi nuu¹un júu³ tya' 'ido.

21 Mi³hi tyani'i 'e coon²¹ júu³ síi¹ 'ido, 'e seen²¹ caain²¹ coon¹³ jna, la 'yú¹ 'na alma tyiia joon la joon jon 'yú¹na alma tyi'i. Mi³hi tyani'i 'e coon²¹ júu³ síi¹ 'e coon¹³ la joon 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ ilijo² líi²'e gasii¹un jna.

22 Nigacwo²oo 'ido 'e 'ii²¹ tyiia 'e gacwo²o jna 'e coon¹³ la joon coon²¹ júu³ síi¹ 'ido la síi¹³'i.

23 Jna 'yú¹na alma tya'a la joon jon 'nu-u 'yú¹u alma tyiia, la joon jon síi¹ 'ido coon²¹ júu³ joon 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ icon²¹on cwáain¹ 'e gasii¹un jna. Joongi

icon²¹on cwáain¹ 'e 'nee¹mo'o 'in tsá² tyiia jiin¹³ la 'nee¹u' jna.

24 Nu³, 'nu-u gacwo¹³u 'in tsá² do tyiia joon 'iin²¹²na wa'a taan²in fu li tyin¹na 'e coon¹³ la joon lí² ñii¹o 'e 'ya²gi tyiia 'e gacwo³o jna. Gacwo²o jna 'e 'ya²gi tyiia do tsu 'wii¹³ gali'nee¹mo'o jna la nu'gi garoon¹on ni cwoo¹³ juncwii²¹.

25 Nu³, røø²¹ 'ii²¹ jmoo²o, joon xafiin¹³ 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ jo cwii¹in 'na, pe cwii¹mo'o 'na. Joon galiñi² 'in tsá² tyiia do 'e gasii¹un jna.

26 Joon gajmáa³aa 'ido júu³ xiiala líi²u, joon ijmaa³oo jon. Ijmaa³aa 'ido júu³ xiiala 'nee¹u jna 'e coon¹³ la joon lí² 'nee¹ 'e 'ido tsá² la 'nee¹mo'o jna joon 'ñii'a 'yú¹na alma tya'a.

18

Jee¹mo tsá² Jesús

1 Mo ngayuu¹³ faa²¹a Jesús 'e júu³ lo ga'wóo²mo Jesús coon¹³ tsá² tya'a joon ngaliin² li ngoo¹³ cwo² 'e sii²¹ Cedrón. Joon do-o ga'i²i Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ li sijna² mó² olivos.

2 Joon ñii¹ Judas, 'in ti 'liñi¹ Jesús jee²¹² 'mó² do tsu 'láai² naa¹³ ngóo¹o Jesús do coon¹³ tsá² tya'a.

3 Joon do-o gatyí¹a Judas, jee¹mo coon²¹ poo²¹² láa² coon¹³ 'inlii¹³ 'ii¹³ tya' 'e cwo¹ fee¹ do. Jalín² to² tyu² 'in tyu² to² untsá², joongi to² tyu² tsá² fariseos. Joon san¹an ñi³ joongi san¹an jí² coon¹³ 'no³ cíi¹.

4 Joon tsu 'wii¹³ ñii¹o Jesús jilaa²¹ 'e 'ná¹ ilí² gacwo¹o joon gaunngii¹:

—¿'in 'naa²¹naa'?

5 Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

Joon gajin²i Jesús síi²¹ 'ido:

—Jna-a 'ii.

Joon Judas, 'in ga'ñii¹ Jesús, siin¹³mo jee²¹² 'ii do.

6 Joon mo gajin² Jesús: "Jna-a 'ii", 'in tsá² fúu¹ do gajin¹in li' caluu joon gaci²mo ni 'wó².

7 Joon gaunngii¹ Jesús tún¹:

—¿'in 'naa²¹naa'?

Joon gajin² 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

8 Joon Jesús-gi gajin²in:

—Gafuu²¹²uu 'naa' 'e jna-a 'ii. Joon wana 'naa²¹mo'o jna cwo²oo' wa'a cwolin²mo 'in catyaa² no.

9 Coon¹³ la joon gatiin¹³ júu³ tya' Jesús mo gajin²in: "Jee²¹² jileei²¹ 'in gacwo¹³i Nu¹u' jna, jo ga'in² jiin¹³ jaain²¹."

10 Joon Simón Pedro do, 'in 'oo¹o coon²¹ ñi³, gasø¹o joon gatuu¹u loocwóo¹o tsáa¹ tya' jaain²¹ tsaleei¹³ tya' 'in tyu² to² untsá². Malco sii²¹ 'in tsaleei¹³ do.

11 Pe Jesús gatyu² Pedro to² jin²in:

—Ton²-o'o ñi³ tyi¹ 'n¹ tya¹a, 'Ná² móo³oo jilaa²¹ wúu¹ icwo² Ñu¹'u' jna.

Jesús tyani Anás

12 Joon 'in l¹áa² do coon¹³ 'in tyu² to² 'ii caan²¹mo coon¹³ 'in 'ii¹³ tya' tsá² Israel do gasan²mo Jesús, ga'ñuu¹u cwo¹o 'ido.

13 Joon gatø¹o fu tya' Anás, tsajmii²¹ Caifás. Caifás do líi¹ 'in tyu² to² nifu tya' untsá² jii²¹no.

14 La mo jéei¹ 'in Caifás do gajin²in sii²¹; tsá² Israel 'e tyú²gi tya'a wa'a júun²in jii²¹ jaan²¹mo tsá² tya' goo¹o.

Jo røø²¹; Tú³ 'e cwii¹³in Jesús

15 Simón Pedro coon¹³ jaain²¹gi tsá² tya' Jesús ngalín² caluu Jesús. Joon 'in tyu² to² nifu tya' untsá² galicwii¹mo 'in tsá² jaain²¹ do, tsu 'wii¹³ joon líi¹o ga'ii¹ coon¹³ Jesús tya'i tyi¹ tya' 'in tyu² to² nifu do.

16 Pe Tú³ dogi gajaan¹an líi¹ caluu¹ 'ooca'nú¹ do. Pe 'in jaain²¹ do 'in cwii¹³in 'in tyu² to² do gangó¹o, ngafee¹³ 'in tsami² 'in 'oo¹o 'ooca'nú¹ do joon ga'ii¹mo jon Tú³.

17 Joon 'in tsami² do 'in 'oo¹o 'ooca'nú¹ gajin²in, sii²¹; Tú³ do:

—¿Ti jon¹ 'nu-u jaain²¹ tsá² tya' 'ido?

Joon Tú³-gi ganii¹:

—'Un², 'e wa jon¹ jna-a 'ii.

18 Joon tsu 'wii¹³ cwii²jmoo¹o 'in tsaleei¹³ coon¹³ 'in 'ii¹³ do gajmaa¹a coon²¹ jí² líi tyaai¹ tsá². Joon do-o siin¹³in. Do-o jon siin¹³in Tú³ untyaa¹³ 'ii'na'a.

Unngii¹ 'in tyu² to² nifu Jesús

19 Joon ga'láa² 'wii²¹ 'in tyu² to² nifu untsá² unngii¹; Jesús cwáain¹ tya' 'in tsá² ngi¹ coon¹³on joongi cwáain¹ tya' 'e ee¹ do.

20 Joon Jesús do gajin²in sii²¹; 'ido:

—Nigafuu²¹uu tyani jileei²¹ tsá². Ga'e²ee tsá² inuu cwo¹ sinagogas joongi inuu 'e cwo¹ fee¹ líi licaain²¹ tsá² Israel, jii²¹ coon²¹ jo 'e gafo²oo líi 'uuin²¹.

21 ¿'Ee líi unngii¹ jna? Cwounngii¹duu¹ 'in ganúu²un júu³ tyiia tsu ñii¹o 'ido jilaa²¹ 'e ga'és³ee.

22 Mo gajin² Jesús 'elo jaain²¹ 'ii¹³ tya' cwo¹ fee¹ do 'in sin² do 'e gajná¹ ni² Jesús, joon gajin²in:

—¿'Ee líi¹ gañii¹ 'in tyu² to² nifu untsá² la no?

23 Joon Jesús-gi gañii¹:

—Faa²¹du¹ 'e gó² 'e gafo²oo wa gafo²oo 'e gó², pe wa gafo²oo 'e tyú²-u, ¿'ee líi gajnaa¹a ni²ii?

24 Joon mi yuui¹³ joon gasii¹in Anás Jesús, si'ñuu¹mo, tyani Caifás 'in tyu² to² nifu tya' untsá².

Jo røø²¹ Tú³ tún¹ Jesús

25 La 'ii²¹ untyaa¹; Tú³ 'ña'a gajin³ 'in tsá² do sii²¹; Tú³ tún¹:

—¿Ti jon¹ 'nu-u jaain²¹ tsá² tya' 'ino?

Pe jo garøi¹ Tú³, joon gajin²in:

—'Un², 'e wa jon¹ jna-a 'ii.

26 Joon jaain²¹gi tsaleei¹³ tya' 'in tyu² to² nifu tya' untsá² siin¹³in do. Ruu²¹mo 'in gatú² Tú³ loocwo¹o. Joon 'in tsaleei¹³ no gajin²in sii²¹; Tú³:

—¿Ti jon'on gamaa²¹mo 'nu jee²¹ 'mó² do coon¹³ 'ido?

27 Joon jo garøi¹ Tú³ tún¹, joon tsifu joon ga'oo¹o jaain²¹ tuuitsáa².

Sin¹mo Jesús tyani Pilato

28 Mi yuui¹³ joon gatyii¹mo 'in tsá² do Jesús tya' Caifás joon gajee¹mo tyani Pilato. 'In Pilato do líi¹ gobernado to² tyu² Roma. La ngoo¹gi gataai² 'wó² ijná² joon jo ga'ii¹ 'in tsá² Israel do tyani gobernado tsu jo 'iin²¹; in un'lii³; yaai jii²¹ la tísi². Tsu wa mo'o gaun'lii³ yaai jo líi² dø¹ 'uunñi² tya' pascua.

29 Tsu 'wii¹³ joon gacwo¹ii¹ Pilato ngafee¹³ 'in tsá² do:

—¿'Ee tsaa² cwo²oo¹ 'ino? —jin²in.

30 Joon gañii¹ 'in tsá² do jin²in:

—Wa jo líi³mo 'ino, jo líi² jee²¹na'a tyani'i.

31 Joon gajin² Pilato sii²¹ 'in tsá² do:

—'Ná¹ jøø²mo¹ 'ino, cwojmaa²aa¹ 'ii²¹ tya' 'ino jii²¹ la to² tyu² ley tyi'naa'.

Pe 'in tsá² Israel do gajin²in sii²¹; Pilato:

—Pe jna'a, tsá² Israel, jo tíi²¹na'a wa'a jn-gaa¹³na'a tsá².

32 Coon¹³ la joon gauntiin¹³mo júu³ tya' Jesús 'e xiiala ijúun²in.

33 Joon ga'í² Pilato inuu palacio tya'a joon gatø¹ Jesús joon gaunngii¹ jin²in:

—¿Ti 'nu-u 'in Røø¹³ tya' tsá² Israel?

34 Joon gajin² Jesús:

—¿Ti la 'i¹-o'o 'wo'o si 'e gafee¹ tsá² 'nu cwáain¹ tyiia 'ee?

35 Joon Pilato-gi gañii¹:

—¿Ti líi²u 'e tsá² Israel jna? Tsá² goo²o coon¹³ 'in tyu² to² untsá² 'in gajajee¹ 'nu tyani³ii. ¿Ee goon²¹ gó² gajmaa²a tyani 'ido?

36 Joon gajin² Jesús:

—Jo líi¹na røøi¹³ fu juncwii²¹ lo. Wa'a líi¹na la joon 'e gatiin²mo tsá² tyiia 'e jo gataan¹³mo tsá² Israel jna. Pe líi¹na røøi¹³ fu líi xiia²¹.

37 Joon gajin² Pilato:

—¿Ti joon røø¹³mo 'nu?

Joon Jesús gañii¹:

—Jna-a røøi¹³ jii²¹ la foo²¹ 'nu-u. Cwáain¹ joon galiseen²¹na, joon cwáain¹ joon goo²¹oo ni cwo¹³ juncwii²¹. Gagoo²¹oo gafo²oo júu³ 'e la ja²mo. Joon jileei²¹ 'in galinuu¹³, nuu¹o jilaa²¹ 'e fo²oo.

38 Joon Pilato-do gajin²in:

—¿Noo 'e júu³ do 'e ja²?

Tyu² tsá² to² ijúun²in Jesús

Mo ngayuu¹³ gaunngii¹ Pilato Jesús' elo, gacwo¹ tún¹, ngafee¹³ 'in tsá² Israel do tún¹. Jin²in:

—Jo gatsa³aa ce jiin¹³ coon²¹ tsaa² tya 'in tsañuu¹ no.

³⁹ Pe sá² coon²¹ tiisi² tyii¹ 'e láa²na jaain²¹ tsá² 'yuu² 'nañi³ mi ti jmi²¹² pascua no. ¿Ti 'iin²¹²naa' wa'a láa²na tyii¹ 'in Róøi¹³ no tya' tsá² Israel?

⁴⁰ Joon 'in tsá² do ga'oo¹o, jin²in:

—Jo láa²u 'ino! ¡Cwoláa²u'u Barrabás tyii¹! 'In Barrabás do 'uun²¹ i.

19

¹ Joon 'in Pilato gaty²u to² láa² wa'a tsajée¹ ipóo²i.

² Joon 'in láa² do gajmaa¹a coon²¹ corona li jmai² tóon¹, joon gaton¹on tyi² Jesús. Joon gatyii¹³in 'in láa² do Jesús coon¹³ coon²¹ mi² nuu¹.

³ Joon gajatyéen¹in joon gaunlee¹ jin²in:

—¡Wóo²o seein²¹ 'in Róøi¹³ tya' tsá² Israel! Joon gajnáa¹a.

⁴ Joon gangó¹o Pilato caluu tún¹ ngafee¹³; tsá² Israel, jin²in:

—Tyaan²aan' cwáain¹, tyiin³duu 'in tsañuu¹ no 'e litsaa²mo-'oo' 'e jo gatsa³aa tsaa² tya'a jiin¹³ coon²¹.

⁵ Joon gacwo¹ Jesús 'e inuu² do 'e 'yu' tyii¹ corona li tóon¹, joon tyi² 'mi² nuu¹ do. Joon gajin² Pilato sii²¹i 'in tsá² Israel do:

—¡Lo-o siin¹³in 'in tsañuu¹ do!

⁶ Joon mo ganii¹in 'in tyu³ to² untsá² joongi 'in 'ii¹³ do Jesús joon ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o tá², jin²in:

—¡Cwotáan²in tsaa' crúu¹³ 'ino! ¡Cwotáan²in tsaa' crúu¹³ 'ino!

Joon gajin² Pilato sii²¹i 'in tsá² do:

—'Naa' jeei¹duu', joon cwotéen¹naa' 'ido tsaa' crúu¹³ yaanaa'. Pe jna-a cwáain¹ tyiia jo gatsa³aa tsaa² tya'a jiin¹³ coon²¹.

⁷ Pe 'in tsá² Israel do gañii¹:

—Sá² coon²¹ ley tyii¹, joon 'e ley do jin²in 'e ná¹ júun²in 'ido tsu² gajmee¹mo 'ña'a Joon¹on Dios.

⁸ Joon mo ganúu²un Pilato 'e júu³ lo 'goo¹gi 'áai¹.

⁹ Joon ga'i² tún¹ palacio tya'a joon gaunngii¹, sii²¹i Jesús:

—¿Xiiafu seen²¹u?

Pe Jesús do jo gañii¹ jiin¹³xu.

¹⁰ Joon Pilato gajin²in:

—¿'Ee li' jo ngii¹³? ¿Ti jo ñi²i 'e ti²¹moo tyu²u to² taan²u tsaa' crúu¹³ si laa²¹²moo 'nu 'ee?

¹¹ Joon Jesús-gi gañii¹:

—'Nu-u jo li² tyu²u to² jna wa'a jo cwoo¹³; Dios tyii¹. Tsa 'wii¹³ joon fee¹gi tsaa² tya' 'in tsá² 'in gajajée¹ jna tyani¹ lagi tsaa² tyi¹.

¹² Tsifu joon ga'láa² Pilato 'wii²¹² 'noo¹on xiiala li² laai²¹ Jesús. Pe 'in tsá² Israel do ga'oo¹o, jin²in:

—¡Wa'a láa²u 'ino jo tyú² seen²¹u coon¹³ 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma! ¡Doñi¹ 'iin 'in jmee¹ 'ña'a róøi¹³ la jmoo¹o 'ido, faa²¹a 'laa²¹ tya' 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma!

¹³ Joon mo ganúu²un Pilato júu³ tya'a, joon gaty²u to² láa² tsajée¹ Jesús fu li jmoo¹o 'ii²¹ tya' tsá². Joon do-o gacwo¹o Pilato ni 'mosi¹³ tya'a ijmaa¹ 'ii'. Ni 'wó² do li si² 'mosi¹³ tya'a taa¹³ jmai² cuun²¹² coo¹³. Joon do-o galisii²¹ tsá² faa²¹a jmi¹ hebreo, Gabata.

¹⁴ Ningóo¹o ití² tyiia² ñi¹ cwoun¹ló¹ jmi²¹² pascua. Joon gajin² Pilato sii²¹i 'in tsá² Israel do:

—¡Lo-o siin¹³ róøi¹³ tyi'naa'!

¹⁵ Pe 'idogi ga'oo¹o tá², jin²in:

—¡Cwojúun²mo 'ino tsaa' crúu¹³ tya'a! ¡Cwojúun²mo 'ino tsaa' crúu¹³ tya'a!

Pilato do gajin²in:

—¿Ti 'iin²¹²naa' wa'a jngaa¹³ na róøi¹³ tyii¹?

Pe 'in tyu² to² untsá² do gajin²in:

—Jo róøi¹³ xeei¹gi seein²¹ tyijna'a jiin¹³ 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma líi¹ róøi¹³ tyijna'a.

¹⁶ Li gatsé¹ gajoon¹³ Pilato Jesús tya' 'in tsá² do wa'a téen¹in 'ido tsaa' crúu¹³. Joon 'in tsá² do gajée¹mo Jesús.

Gateen¹in Jesús tsaa' crúu¹³

¹⁷ Gacwo¹ Jesús tyaan¹an crúu¹³ tya'a, tsalin² coon²¹ li sii²¹ Mootyi² 'Lii²¹². Joon coon¹³ jmi¹ hebreo sii²¹ Gólgota.

¹⁸ Joon do-o gateen¹in tsaa' crúu¹³ caan²mo coon¹³ gañi¹gi tsañuu¹, jmai² jaain²¹ la cataain²¹² caai¹ Jesús.

¹⁹ Joon gaty²u Pilato to² 'e toon²¹²on tsá² coon²¹ júu³ yuu¹³ tyi² crúu¹³ tya' Jesús 'e jin²: "Jesús tsá² Nazaret, Róøi¹³ tya' tsá² Israel."

²⁰ Joon fúu¹mo tsá² Israel gauntsáa¹ 'e júu³ do tsu² 'e júu³ do li 'ni¹ 'ii¹³ jmi¹, jmi¹ hebreo, jmi¹ griego joongi jmi¹ latín. Joon li tyan' ciudad do li gateen¹in tsá² Jesús tsaa' crúu¹³.

²¹ Tsu² 'wii¹³ joon 'in tyu² to² untsá² tya' tsá² Israel gajin²in sii²¹i Pilato:

—Jo tóon¹³on 'e júu³ do 'e jin² 'Róøi¹³ tya' tsá² Israel." 'E tyú²gi wa'a tóon¹³on: "Iin 'in gajin²in 'e líi¹ Róøi¹³ tya' tsá² Israel."

²² Pe gañii¹ Pilato:

—Jiin¹³ la 'e tóon³oon, la joon ili².

²³ Joon 'in tyúuin² láa² do 'in gateen¹in Jesús tsaa' crúu¹³ gajmaa¹a jmai²xu siin¹³ Jesús la 'oo²¹ yaai. Joon coon²¹gi 'no³ 'mi² 'e tyú² gasái¹. 'E 'mi² do lí¹ coon²¹ 'no³ 'mi².

²⁴ Joon 'in láa² do jin²in sii²¹i la 'oo²¹ ii:

—Jo dyii²¹i 'e 'mi² no, tsacoo²¹o, joon jøø²¹ø 'iin 'in líi¹.

Joon coon¹³ la joon gauntiin¹³in 'e júu³ taa¹³ jii² tya' Dios 'e jin²: "Gajmaa¹a jmai²xu sin¹³in jee²¹² 'ii, joon tya' sin¹³in dya¹a mi³." La joon gajmaa¹a 'in láa² do.

²⁵ Joon tyan' li si² crúu¹³ tya' Jesús siin¹³ in sáa³ Jesús coon¹³ tsamí² ruu²¹ sáa³ a, coon¹³ María tsamí² tya' Cleofas joongi coon¹³ María Magdalena.

²⁶ Joon gajó² i Jesús sáa³ a joongi jaain²¹ tsá² tya'a 'in 'nee¹ mo 'ái¹ joon gajin² Jesús sii²¹ sáa³ a:

—Saa²¹², jin² in —lo-o siin¹² in yuun²¹ tyi'i.

²⁷ Joon gajin² in sii²¹ tsá² tya'a do:

—Lo-o siin¹² in saa²¹ a.

Joon jmi²¹² joon ga'i² 'in tsá² tya' Jesús do María, sáa³ Jesús, inuu tya'a.

Júun² mo Jesús

²⁸ Noo²¹² xü mo galiñi¹ Jesús 'e jilaa²¹ gauntin¹³ in, 'e untiin¹³ in jiiñ¹³ la jin² ni jí² tya' Dios, Jesús gajin² in:

—'Unjmii² na.

²⁹ Joon do-o si² coon²¹ tsuu² si'oo¹ o vino tiin²¹. Joon 'in tsá² do gauncwii²¹ i coon²¹ lawa joo²¹ 'e sii²¹ esponja coon¹³ vino do. Joon gatin² 'e joo²¹ do nii²¹² sii² 'mo² sii²¹ hisopoo joon gasaa¹³ a 'oo² o Jesús.

³⁰ Joon mo ngayuu¹³ ga'un¹ un Jesús 'e vino tiin²¹ do joon gajin² in:

—Jilaa²¹ 'e la ti²-i lí².

Joon tsifu joon gajó¹ tyii¹ joon gajúun² mo.

'Yaa²¹ a 'láa² 'mosuun²¹ caa¹ i Jesús

³¹ Cwounló² jmi²¹² no tya' pascua, joon tsu 'wii¹³ coon²¹ jmi²¹² fee¹ 'ái¹ mi jná² joon jo 'iin²¹² in 'in tsá² Israel wa'a taain² gi tsaa' crúu¹³ 'in tsá² do mi tí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ijó¹. Joon ngalín² mo 'in tsá² do tsamí¹ i Pilato wa'a tyu² to² fiin¹ in tsaa'mootii² 'in tsá² taan¹ in crúu¹ do. Joon jmoonoo ijúun² in joon lí² xiaa¹ cuerpoo tya'a.

³² Joon 'in 'láa² ngalín² ngafiiñ¹ in tsaa'mootii² tya' 'in nifu do joongi tya' 'in jaain²¹ gi do 'in gateen¹ in tsaa' crúu¹ coon¹³ Jesús.

³³ Pe mo ngalín² ngatyéen¹ in caai²¹ Jesús galili¹³ 'e najún¹ mo Jesús tsu 'wii¹³ joon jo gafiiñ¹ in tsaa'mootii² do.

³⁴ Li coon²¹ ga'ya¹ a 'in 'láa² do 'mosuun²¹ caai²¹ Jesús joon tsifu la joon gatuun²¹ un jmi¹ sicaai¹³ jmi²¹.

³⁵ Joon 'iin 'in jmaa¹ a júu³ lo 'e ganí² joon jmo¹ o júu³ jai². Nii¹ o 'e júu³ la ja² mo faa²¹ a joon jmaa¹ a 'naa' júu³ 'e lí² jo¹ o lí² naa¹.

³⁶ Joon jilaa²¹ 'elo galí² wa'a untiin¹³ mo 'e júu³ taa¹³ ni jí² tya' Dios 'e jin²: "Ce jiiñ¹³ coon²¹ mootáa² i ifiin¹³ in."

³⁷ Joon li xiaa' jin² in ni jí² tya' Dios: "Ijó² i tsá² 'in niga'yá² tya'a."

'Aa¹ mo tsá² Jesús

³⁸ Mo ngayuu¹³ gajúun² in Jesús jaain²¹ 'in jai² lí² i Jesús sii²¹ José ngami¹ i Pilato wa'a cwo¹ 'ido cuerpo tya' Jesús. 'In Sé³ no ja² mo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea joon 'uun²¹ mo

ngii¹ coon¹³ Jesús tsu 'goo²¹ o 'in tsá² tyu² to² tya' Israel. Gaii²¹ mo Pilato júu³ tya'a joon gangó¹ o Sé³ ngatyiin¹ an cuerpo tya' Jesús.

³⁹ Joon 'in Nicodemo, 'in ngafee¹³ Jesús li 'woo¹, gatyii¹³ a tyaan¹ an 'oo²¹ jmafuu²¹ mirra coon¹³ áloes ti dyadya¹ kilo.

⁴⁰ Je wáai² do gapaa¹³ i cuerpo tya' Jesús coon¹³ 'mi² caai¹³ 'oo²¹ jmafuu²¹ do jiiñ¹³ la tiisi² tya' tsá² Israel mi 'ái¹³ tsá².

⁴¹ Tyan' li taan¹ in Jesús tsaa' crúu¹³ sá² goon²¹ jee²¹² 'mo². Joon jee²¹² do sá² goon²¹ 'aan¹ tya' líi²¹² tsi too²¹ tsaa' xá². Jo mo ga'aa¹ i tsá² tsá² 'e tsi too²¹ do, jiiñ¹³ jaain²¹.

⁴² Tsi 'aan¹ do-o ga'aa¹ i cuerpo tya' Jesús tsu tyan'an 'ái¹, joongi ti li 'láa² 'wii²¹² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel.

20

Mo gajiiñ¹ Jesús jee²¹² 'líi²¹²

¹ 'Aa²¹ jmi²¹² láa² 'wii²¹² semóo¹³ ngóo¹ o María Magdalena fu li niga'ái¹ Jesús. 'Nuu²¹ mogi. Joon gani²¹ 'e jo si² gi 'áan³ tya'a 'e cuun²¹² 'in jni¹ 'oo²¹ 'aan¹ do.

² Joon gangóo¹ cwiin¹ in fu li taain²¹ Simón Pedro coon¹³ 'in jaain²¹ gi tsá² tya' Jesús 'in 'nee¹ i Jesús 'ái¹. Joon gajin² María do sii²¹ 'ido:

—Nigatyii¹ mo tsá² ña'ñu¹ tsi 'aan¹ joon jo nee³ 'e xiaafu ngajée¹³ i.

³⁻⁴ Joon Tús coon¹³ 'in tsá² tya' Jesús catyaa² ngalín² in cwiin¹ in fu li roon²¹ on 'aan¹ do. Joon 'in jaain²¹ do do, cwií²¹ gi cwiin¹ in lagi Tús joon tyii¹ a 'aan¹ do nifu. Joon nga'ee²¹² 'e 'oo²¹ 'aan¹ jó² o.

⁵ Nii²¹ o 'e 'no³ 'mi² roon¹ on do pe jo ga'i² i 'aan¹ do.

⁶ Mi yuu¹³ joon gatyii¹ a Simón Pedro caluu joon ga'i² o tsi 'aan¹ do. Nii²¹ o jon 'e 'no³ 'mi² roon¹ on do.

⁷ Nii²¹ o jon 'e 'mi² 'e gapaa²¹ i ni² Jesús jo roon¹ on coon¹³ 'e 'no³ 'mi² 'e catyia² pe ijui¹³ roon¹ on coon²¹.

⁸ Joon ga'i² i jon 'in tsá² jaain²¹ do 'in gatyii¹ a nifu 'aan¹ do, joon gani²¹ i jilaa²¹ 'e nigali² joon jo¹ o galii² i.

⁹ Joon jo mo ga'oo¹²¹ tsi jiiñ¹³ la nijin² ni jí² tya' Dios 'e 'ná¹ jiiñ¹ Jesús jee²¹² 'líi²¹².

¹⁰ Joon gangaa¹³ mo 'in tsá² tya'a do fu tya'a.

Jné¹ i Jesús tyani María Magdalena

¹¹ Pe 'in María do gajaan¹ an caluu 'oo²¹ 'aan¹, gatyii². La 'ii²¹² ci² do ga'ii¹ jó² o tsi 'aan¹ do.

¹² Joon do-o gangoo²¹ o gáí¹ ángeles tyi² i 'mi² taa²¹. Do-o nee¹ li garoon¹ on cuerpo tya' Jesús. Joon jaain²¹ tyiin¹ yu' li garoon¹ on tyii¹ i joon jaain²¹ gi tyiin¹ 'ée² tií² Jesús.

¹³ Joon gaunngii¹ i 'in ángeles do 'ii:

—Tsamí², ¿'e li ci²¹ i?

Joon gajin² 'in tsamí² do:

—Ci²oo tsa nigajee¹mo tsá² Ñu³ Fíi³ii joon jo ñi³ii xiaifu ngajée¹i.

14 Joon mo gajin²in 'elo gajii¹in ní¹i joon gangóo¹o Jesús siin¹³in do. Pe jo galili³i 'e Jesús 'ii.

15 Joon gaunngii¹i Jesús sii²¹i 'ido:

—Tsamí², ¿'ee li cii²¹i? ¿'in 'naai²¹ 'nu?

Joon tsa 'wii¹³ 'i-tsi 'e 'in 'aa¹ 'wó² do fee¹³i 'ii gajin²in:

—Tsañuu¹, owa gajee²mo'o, foo²o xiaifu gatuu²¹u'u joon jna-a nitee²¹ee.

16 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsamí² do:

—iMaría!

Joon María do gajii¹mo joon gajin²in sii²¹i Jesús coon¹³ jmi¹ hebreo:

—iRaboni! —'e 'øøi²¹-tsi tsá² jin²in: Tifo² tyi.

17 Joon Jesús-gi gajin²in:

—Jo 'li²u'u jna, tsa jo mo ngóo³gii li tyiin¹ Ñu³uu. Pe cwoó²¹o, cwosi¹³i 'in ruu²¹na 'e nii¹³na li tyiin¹ Ñu³uu 'in líi¹ Ñu²uu' jon, li tyiin¹ Dios tyiia 'in líi¹i jon Dios tyii.

18 Joon gangóo¹o María Magdalena do ngajmaa¹ 'in tsá² tya' Jesús júu³ 'e niganí²in Ña'ñu¹u' Jesús joon 'e nigafee²¹i 'e júu³ do.

Jnéi² Jesús tyani tsá² tya'a

19 Canuu²¹ jmi¹² joon, jmi¹² 'láa² 'wii²¹² semóo¹³ 'in caan²¹in tsá² tya' Jesús. Joon tsa 'wii¹³ 'gøø¹mo tsá² tyu² to² tya' Israel 'in jni¹i ca'ná¹. Joon ga'i²i Jesús tún² tsa² jee²¹² 'ii joon ga'i¹i júu³ jin²in:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa'.

20 Mo ngayuui¹³ joon ga'e²e Jesús tsá² tya'a cwoó²¹o, caa¹i. Joon 'in tsá² tya'a do galijløø¹³mo 'áai mo jøø²i Ña'ñu¹u' Jesús.

21 Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido tún¹:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa'. La gasii¹in Ñu¹u' jna la joon jon sii¹na 'naa'.

22 Joon gaxuu¹u ni² 'ido joon gajin²in:

—Cwo'i¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmi²¹.

23 Wa'a 'naa' jmaa²aa' feei¹-'oo' tsa² tya' tsá², si'in²mo tsa² tya' 'ido. Pe joon wa'a jo jmaa²aa' feei¹-'oo' tsa² tya' tsá² jo si'in²in tsa² tya' 'ido.

Tomás gangaa¹mo Ña'ñu¹u'

24 Pe jaain²¹ jee²¹² 'in apóstoles tya' Jesús 'in sii²¹i Tomás jo tyiin¹in mi tyi¹a Jesús. Suuin²¹² 'in Tomás do.

25 Joon 'in tsá² tya'a catyaa² gajin²in sii²¹i 'ii:

—Ganee²¹²mo'o Ña'ñu¹u' Jesús.

Pe 'in Tomás do gajin²in:

—Jo jai² líi²na wa jo nijøø³øø li ga'yá² cwotóon¹ cwoó¹o, joon ngii³na unnicwóo³oo li ga'yá² cwotóon¹ do joongi ngii³na cwóo³oo li ga'yá² mosuu¹naa²¹ caa¹i.

26 La coon²¹ dyá¹ 'in caain²¹ tsá² tya'a coon²¹ inuu joon taan²mo Tomás coon¹³on. Joon xufiin¹³ tyú² injni¹ jni¹na¹ ga'i² Jesús joon gajmaa¹ 'in sii¹³in tún² tsa² jee²¹² 'ii. Joon ga'i¹i júu³ jin²in:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa'.

27 Mi yuui¹³ joon gajin²in sii²¹i Tomás:

—Ngii²u unnicwóo²o lo joon jøø²ø li ga'yá² cwotóon¹ cwoó³oo. Xá² cwoó²o joon taan¹ caa¹na. Jo ngii²¹gi¹ 'e jo jai² líi²na la joon cwolitsáa¹mo-'o'o.

28 Joon gañii¹i Tomás jin²in:

—iÑu¹fii³ii, joongi Dios tyiia 'nu!

29 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Tomás, jo¹o galii²u'u jna tsa 'wii¹³ gañi²mo'o jna. Pe jløø¹³mo 'in jai² líi²i jna xufiin¹³ jo mo ngaa¹ jna.

'Yuto² tya' eji² lo

30 Líi¹ 'láai²gi li² milagro gajmaa¹ a Jesús tyani tsá² tya'a 'e jo taa¹³ 'e jí² lo.

31 Pe 'e jí² lo taa¹³ jilaa²¹ 'e júu³ lo 'yuto² 'e lí² jai² líi²naa' 'e líi¹i Jesús Cristo, Jóon¹on Dios. Joon tsa 'wii¹³ jo¹o líi²naa' Jesús 'e seen²¹mo'o coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ 'ii.

21

Jnéi¹ Jesús tyani dyái¹ tsá² tya'a

1 Mo ngayuui¹³ joon gajnéi² Jesús tyani tsá² tya'a coon²¹ fu li ti² tyiá¹ sii²¹ Tiberias. La no galí²:

2 Dyái¹ tsá² tya' Jesús taain²¹² caan²¹mo. 'In tsá² do sii²¹ Simón Pedro, coon¹³ Tomás suuin²¹², coon¹³ Natanael, joon jaain²¹ tsá² seen²¹ Caná náa¹ li sii²¹ Galilea 'ii. Taain²¹ jon 'in gáí¹ jóon¹on Zebedeo coon¹³ gáí¹gi tsá² tya' Jesús.

3 Joon Simón Pedro do gajin²in sii²¹i 'in catyaa² do:

—Níi³ii, niseen¹²na joo²¹ jmi¹².

Joon gajin² 'in catyaa² do:

—Jna'a jon tsa²¹a' coon¹³ 'nu.

Joon ngalín²mo, ngatáa¹i coon²¹ barco. La tøø² 'woo¹ táa¹i 'naa¹i joo²¹ jmi¹² pe jo gataan¹³in jii¹³ jaain²¹.

4 Mo ti li ngó¹o cajná² gajnéi¹ Jesús li ti¹ tyiá¹ do pe jo galicwí¹in tsá² tya'a 'ii.

5 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² taai² barco do:

—'Naa', ¿ti jo mo taan¹³naa'?

Joon 'in tsá² do gañii¹:

—'Un², jii¹³ jaain²¹.

6 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Li¹ tsáa¹ caai²¹ barco do nii¹³ii' núu³, joongi iteen¹³naa' joo²¹.

La joon gajmaa¹a, joon jo lí² saa¹³a 'e núu³ tsi barco tsa røø¹mo joo²¹ jmi¹² do.

7 Joon 'in tsá² tya' Jesús 'in nee¹i Jesús 'áai¹ gajin²in sii²¹i Tú³.
—iÑa'ñu¹u' 'ido!

Joon mo ganú²un Simón Pedro 'e jin²in: "Ña'ñu¹'u' 'ido', joon gaci²i siin¹³in (tsu gatyii¹'e 'e saan¹in joo²¹ jmi²¹). Joon mo ngayuui¹³ joon ga'ii²i tsi jmi²¹ itsáa¹ li sin² Jesús.

⁸Joon 'in tsá² tya'a catyaa² 'in taai² barco do gatyaliin²mo ti' jmi²¹ do jñuu¹u náu³ do røø¹ joo²¹ jmi²¹. Ga'ii²¹ barco do li 'oo² coon²¹ ciein¹³ metros 'e li' ti' do.

⁹Joon mo cwo²ii¹ 'e barco do li' cwo²¹³ tyuu²¹ gainé¹i coon²¹ ji² li coo²¹ ji² joon ni ji² do untyúun²in jaain²¹ joo²¹ jmi²¹. Joon náa¹ 'iñi¹ caai²¹ do.

¹⁰Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do: —Cwotyiin²naa¹ jaain²¹ gá'i gi joo²¹ do 'in la ngayuui¹³ gataan¹³naa¹ do.

¹¹Joon Simón Pedro ga'i² tsi barco do joon gaun'øø¹ 'e náu³ do fu nitsaa². Røø¹mo 'e náu³ do joo²¹ jmi²¹ cøø¹¹³, ti jiiin¹³ coon²¹ ciein¹³ tsi ca'no³ tsi gi gaai²¹. Joon xafiin¹³ 'áa¹mo røø¹ 'e náu³ do jo ga'gi²¹.

¹²Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido: —Ñilii²naa¹, cøø¹³xuu¹. Joon jo gata²-tsi jiiin¹³ jaain²¹ tsá² tya'a do wa'a unngii¹ 'iin 'ii tsu¹ ñi¹'o 'e Ña'nu¹'u' Jesús 'ii.

¹³Joon gajatyéen¹mo Jesús joon gajmaa¹a jma²²xu¹ 'e 'iñi¹ do jee²¹² 'ii. La joon gajmaa¹a coon¹³ 'in joo²¹ jmi²¹ do.

¹⁴Ningóo¹ 'ni¹ naa¹³ 'e gainé¹i Jesús tyani tsá² tya'a mi yuui¹³ gajiiin¹in jee²¹² 'lii²¹².

Jesus sii¹i coon¹³ Simón Pedro

¹⁵Mo ngayuui¹³ gagøø²¹ø gaunngii¹ i Jesus sii²¹i Simón Pedro:

—Simón, jóon¹on Jonás çti 'nee¹mo'o jna 'láai²gi lagi 'in no?

Joon Tú³ do gañii¹:

—Joon, Ña'nu¹'u', ñi²'o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'nu.

Jesús-gi gajin²in:

—Joon, cwo²'o 'e dø² joo'saa²¹ xuui²¹² tyiia.

¹⁶Joon gati² tún² naa¹³ 'e gaunngii¹ i jin²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, çti 'nee¹mo'o jna?

Joon gañii¹ Tú³ do:

—Joon, Ña'nu¹'u', ñi²'o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'nu.

Joon gajin² Jesús:

—Joon, 'aa²mo'o joo'saa²¹ tyiia.

¹⁷Joon gati² 'ni¹ naa¹³ 'e gaunngii¹ i Jesús 'ii, jin²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, çti 'iin²¹²mo'o jna?

Joon Tú³ do gajmaa¹o fa'i³ tsu wii¹³ Jesús nigaunngii¹ 'ni¹ naa¹³ wa'a 'iin²¹²in Tú³ 'ii. Joon Tú³ gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ña'nu¹'u', ñi²'o'o jilaa²¹. Ñi²'o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'nu.

Joon gajin² Jesús:

—Joon, cwo²'o 'e dø² joo'saa²¹ tyiia.

¹⁸'E la ja²mo fuu²¹²uu 'nu: mo líi¹u'u simii²¹ gatyii¹ i siin²¹in 'wo'o joon gatyii²a

doñixia¹ fu 'iin²¹²u'un. Pe mi li yuu¹³ 'nu inii¹³i cwaai¹a joon tsá² xee²¹mo ityii¹³i 'nu siin²¹in joon ijee²¹²mo tsá² 'nu xia¹li jo 'iin²¹²u'un cwo²¹³o.

¹⁹Coon¹³ 'e júu³ joon gajmaa¹a Jesús júu³ xiala ijúun²in Tú³ joongi xiala iuntyúu¹ i Dios. Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i Tú³:

—i'Na¹ coon¹³ jna!

'In tsá² 'in 'iin²¹²in Jesús

²⁰Joon gajiiin¹³in Tú³ níi¹i joon gajøø²i jaa¹³ caluu 'in tsá² tya' Jesús do 'in 'née¹i Jesús 'ido. 'In tsá² do tyiin¹in caai¹ Jesús mo gagøø²¹ø li tsei¹ do. Joon gaunngii¹ i Tú³ sii²¹i Jesús: "Ña'nu¹'u', çti 'in 'iñi¹ 'nu?"

²¹Joon mo gangaa²¹ i Tú³ 'ii, gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ña'nu¹'u', coon¹³ 'in no, ç'ee 'ili²?

²²Joon Jesús do gañii¹:

—Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ç'ee cwáain¹ tyi'nu? Jiin¹³ cwáain¹ tyi' 'e 'na¹ coon¹³ jna.

²³Joon coon²¹ júu³ 'atsaa²¹ gasii¹ 'in tsá² jai² líi²i Jesús 'e jo ijúun²in 'in tsá² do tsu Jesus gajin²in: "Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ç'ee cwáain¹ tyi'nu?" Pe jo gajin²in 'e jo ijúun²in, gajin²o: "Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ç'ee cwáain¹ tyi'nu?"

²⁴Joon 'in tsá² tya' Jesus no, 'ii 'in nigataan¹an ni ji² 'e júu³ lo. Joon 'ii jin²in 'e ja²mo júu³ tya'a. Joon nee²¹e 'e ja²mo júu³ tya'a.

²⁵Joon 'láai²gi nigajmaa¹a Jesús. Joon wana to²o tsá² ni ji² jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús iunrøø¹ ji² 'láai² 'ái¹. Amén.

'E la gajmaa¹ a tsá² tya' Jesús

Dios icwó² Espiritu Tyá² tya'a

1-2 Coon¹³ jí³ tyiia la mo 'láa² 'wii²¹² nifu, tsá² tyú¹ Teofilo, gajmaa¹³aa 'nū júu² ce jilaa²¹ 'e ga'láa² Jesús 'wii²¹² jmáa¹ a joongi 'e ga'e²e tsá² ca gangaa¹²i nūfú². La jo mo 'yaa¹ Jesús nūfú² gauncoon¹³ Espiritu Tyá² tya' Dios 'ii' e icwo¹ o tsá² tya'a, 'in gatyii¹³in, to²' e ná¹ jmaa¹a.

3 Mo gangáii² gajúin¹ Jesús do gajné¹mo 'e jiiin¹ o jee²¹² tsá² tya'a. La jee²¹² tunlo¹ jmii²¹² do jnéé²mo jee²¹² tsá² tya'a. Joon gajmaa¹ a láai² nii² to² 'e 'ee¹ 'e nigalija²mo 'e seen²¹mogi, 'e jo lí² jin² tsá² 'e jo niyo¹. Joongi gajin² o xiiala mi tyu² Dios to² tsá².

4 La jee²¹² ngi¹gi Jesús coon¹³ tsá² tya'a ga'ii² júu³ 'e jo mo 'woo²¹duu¹ Jerusalén lo ca gatséin¹ júu³ ga'ii² Dios Jmii²¹.

5 —'E ja²mo —jin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a do—, Wó³ o gasaa¹ tsá² jmii²¹ jiiin¹³ coon¹³ jmii²¹ pe ciiin²¹gixu icwoo¹²i Dios 'naa' 'in Espiritu Tyá² tya' a iuncoon¹³ 'naa'.

Ngaai¹² Jesús fu nūfú²

6 Cafu mo gaicaain²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a gaunngii¹ tsá² tya'a 'ii:

—Na'nū'ú, ¿ti gati² 'ii²¹ 'e laa²¹²mo'o tsá² Israel joon la joon lí²-i tyu¹u to² yaai?

7 Joon gañii¹ Jesús:

—Jo tii² 'naa' líi³ii¹ líi²¹² tsei² 'e lí² jilaa²¹ 'elo. Jiiin¹³ 'na' a Na'nū'ú Dios Jmii²¹ tii² líi³ii¹ líi²¹² 'e ijmáa¹ 'elo.

8 Pe ijoo²¹-o 'in Espiritu Tyá² tya' Dios joon 'ii ingí¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'ii²¹ tya' 'ii cwolin²naa' Jerusalén, joongi la caain²¹ lí san² Judea, joongi lí sii²¹ Samaria coon¹³ la caain²¹ lí wíin²gi ní cwoo¹³ juncwii²¹. Icwolin²naa' cwojmaa¹aa' júu³ 'iin jna.

9 Mo ngayuui¹³ gajin² 'elo, la 'ii²¹² joo²mogi 'ido 'ii, joon gasaa¹mo Jesús. Ngaa¹²i fu yu'. Joon gajó² coon²¹ jni¹ gacii¹²i Jesús. Joon jo jnéé²gi.

10 Téén²mogi 'ido joo²fu nūfú² la 'ii²¹² ngaa¹²i Jesús. Joon gajné¹ co' lí téén² 'ido gáí¹ tsañuu¹ taa²¹ siin¹³in.

11 Joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—Tsañuu¹ seein²¹ Galilea jo 'ee to² 'i³in-gi téén²naa' lo joo²fu yu' juncwii²¹. 'In Jesús no, 'in cwo¹ii¹ jee²¹² 'naa' ngaa¹²i fu yu' do coon²¹ roo²¹ 'ii la mo ngaa¹²i do, la joon jon jí³ tún¹.

Tyii¹³in Matías 'a 'ii²¹in cwáain¹ tya' Judas

12 Joon ngaliin²mo 'a moo²¹ sii²¹ Olivos do. Joon ngaliin¹ tún¹ Jerusalén 'e ná¹ coon²¹ sii¹³xu jiiin¹³ la to² gatyú² ley tya' Moisés 'e sá² ngi¹ tsá² mo jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

13 Mo tyaliin¹in 'e fuu²¹ do gasoo²o coon²¹ 'nú¹ lí tí² tún² fúí¹. 'In gatyaliin¹in do sii²¹ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Dí³ coon¹³ Tomóo¹³ coon¹³ Bartolomé coon¹³ Untoo² coon¹³ Jacobo, jóon¹ Alfeo, coon¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon coon¹³ Judas ruu²¹i Jacobo,

14 Jilee²¹mo 'in lí caain²¹ coon¹³ ruu²¹i Jesús coon¹³ María sáa³ Jesús coon¹³ 'in tsami² ctyaai² do. Licaiin²¹ fee²¹i Dios.

15 Jiiin¹³ jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² jiiin¹³ coon²¹ cieiin¹³ tsi dyáai² 'in jai² líi². Joon gajmaa¹ a Tú³ siin¹³in jee²¹² tsaruu²¹i, joon gajin²in sii²¹i 'in tsá² ctyaai² do:

16 —Tsuu¹'u, 'ná¹ a tsín¹ jiiin¹³ la gataan¹an líi²¹² yuu¹³ David ní jí² tya' Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyá² tya' Dios. David do gafaa²¹ o xiiala 'e itsangii² Judas. 'Ii o jee²¹² 'in gasaain¹² Jesús.

17 Judas jaain²¹² jee²¹² jna'a, joon tii²mo jmáa¹ a to² coon¹³ jna'a.

18 Pe joon ngoo²¹ o Judas ngala¹ coon²¹ si² 'wó² coon¹³ 'e cuu² gajna¹an coon¹³ 'e gó² gajmaa¹ a do. Tsiyu joon gacii¹² lí sijií². Joon ga'gii²¹ i tu²u. Joon ga'woo²¹ o jilaa²¹ 'un'mii²¹.

19 Joon mo galií¹ 'in seein²¹ Jerusalén do joon gaunsii²¹ 'e 'wó² do Acéldama, 'ooi²¹-tsi tsá² sii²¹ Coon²¹ Sii¹³ Tyiia²¹ 'in 'O² Jmii¹.

20 Tsu 'wii¹³ ní Salmos jin² la no:

Cwosii²¹ 'i 'nú¹u situu¹mo.

Jo 'in seein²¹gi 'in cwaa²¹gi.

Joongi jin²in:

Cwoocwoo²oo¹ 'in xee²¹mo 'in jmá¹ to² jmoo¹o 'ido.

21 "Wii¹³ joon tsajmoo²¹o 'elo —jin² Tú³—. Jee²¹² jna' jee¹ 'inlí¹³ tsá² 'in níngi¹ coon¹³ jna' la tóo² nigangii²¹ coon¹³ Jesús.

22 Ca la mo gasaa¹ Wó³ Na'nū'ú Jesús jmii²¹ joon ca gangaa¹²i nūfú². Tyii¹³mo' jon jaain²¹ jee²¹² 'ii wa'a 'in licaiin²¹ coon¹³ jna'a 'e ijmáa¹ a júu³ 'e níjiiin¹in Jesús —gajin² Tú³.

23 Joon ga'woo²¹ gáí¹ tsá² jee²¹² 'ii. Jaain²¹ 'in sii²¹ Sé³, 'in sii²¹o jon Barsabás, sii²¹o jon Justo. 'In jain²¹gi do sii²¹ Matías.

24-25 La 'ii²¹² fee²¹i Dios jin²in:

—Na'nū'ú, 'nū-u joo² jilaa²¹ alma tya' tsá². 'Ee¹³du' jna'a naai²¹² 'in jee²¹² gáí¹ lo nityi¹u'u 'in jmá¹ to² tsá² tya' Jesús cwáain¹ tya' Judas. Gajaan¹an Judas do 'e to² jmoo¹o 'wii¹³ tsaa² tya'o. Joon ngoo²¹-o lí 'iin²¹²mo.

26 Joon gacoo¹o jee²¹² 'ii. Joon gatí²mo Tii¹³. Tsiyu joon gáí¹ Tii¹³ do cwáain¹ tya' Judas jee²¹² 'in dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús.

2

Mo gajó² Espiritu Tyá² tya' Dios

'ii'e tyi²mo jaain²¹ tyii²¹a 'in cwa¹ cwáain¹ ty'a.

³¹ La joon 'lii²¹² David do lawa jóø²o ca la jée¹mo 'a ijiin¹in Cristo. Joon gajin²in 'e jo ján² alma ty'a'jee²¹² 'lii²¹². Jon'gi xiia² moo¹ taa²¹.

³² Ña'a Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a jiin¹ 'in Jesús no. Jilaa²¹ 'elo ganee²¹e'e.

³³ Joon gató¹ Dios Jmii²¹ 'ii'li' cwoo²¹o tsáa¹. Joon gacwo¹o Dios Jmii²¹ 'ii' in Espiritu Tyú² ty'a la li 'e nigajin²in. Joon jilaa²¹ 'e nigali² nano, joongi nijóø²oo' joongi ninúu²uun' 'e gajmaa¹ a 'ii-o joon.

³⁴⁻³⁵ Jon' David do 'in gangaa¹³ fu ñu'fú² tsu'ña'a¹ gajin²in:

Dios Jmii²¹ gasii²¹; Ña'ñu¹'u' jin²in:
"Ni³i caa¹na tsáa¹ ca mi jmaa³aa 'ii²¹ 'e tyée¹na 'wii²¹² tíi¹³i jileei²¹ 'in 'eei¹ 'nu."

³⁶ 'Jileei²¹ tsá² Israel, cwoliñ³oo' 'e la ja²mo 'in Jesús, 'in gatéen¹naa' tsaa¹ crúu¹³, Dios gajmee¹ 'e 'ii'Ni'fii²¹²i' joongi 'in jmaa¹ a tiin¹³naa' sii²¹ Cristo. La joon gajin² Tú³ sii²¹; 'in tsá² fúui¹ do.

³⁷ Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'elo joon ga'aa¹ a fa¹³ joon gaunngii¹ i Tú³ coon¹³ 'in tsá² ty'a' Jesús catyaa¹² do:

—Tsarú¹u', ¿'ee ná¹ jmoo²¹o'o?

³⁸ Joon gañii¹ Tú³:

—Cwojaa²¹-'oo' coon¹³ Dios joongi cwojaa²¹naa' jmi²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ la sii²¹ Jesucristo. Joon la joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'. La joon jon icwo¹o Dios 'naa' 'in Espiritu Tyú² ty'a.

³⁹ 'E júu³ lo 'e tyi'naa'oo' coon¹³ yuun²¹ tyii'. Joongi ty'a' jileei²¹ 'in seein²¹ wíin². Joongi ty'a' jileei²¹ 'in tøø¹ Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹.

⁴⁰ Coon¹³ 'e júu³ lo gafa²¹ a Tú³. Joon coon¹³ láai²gi júu³ tyá² gafa²¹ a jin²in:

—Woo²¹naa' yaanaa' jee²¹² 'in tsá² gó² no.

⁴¹ Joon gasaa¹mo jmi²¹ jileei²¹ 'in gacón² cwáain¹ júu³ ty'a. Jiin¹³ jmi²¹² joon gali-caan²¹ mogi coon¹³ 'in jai² líii² ca 'ni¹ mil-gi tsá².

⁴² Joon coon²¹ tún¹-un gacón² cwáain¹ jilaa²¹ 'e 'ee¹e 'in apóstoles ty'a' Jesús do. Tyá²-u seein²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joongi galicaain²¹ fee²¹ Dios joongi gajmaa¹ a jmai²xu' iñi¹.

Xiiala nigajmaa¹ a 'in jai² líii² Jesús nifu

⁴³ Joon líi¹ tsá'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsá² ty'a' Jesús do líi¹ láai² milagro gajmaa¹ a coon¹³ jilaa²¹ lí².

⁴⁴ Jileei²¹ 'in nigajai² líii² do líi¹ røø²¹ sñi¹. Jmaa²¹; to² jmai²xu jmai²xu-u la jaain²¹ la jaain²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o.

⁴⁵ Joongi ga'nñi¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o. Joon jmoo¹o jmai²xu cuu² coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ xiia¹ti sityéin¹³ jmi²¹² jee²¹² 'ii.

⁴⁶ La coon²¹ jmi²¹² la coon²¹ jmi²¹² li-caain²¹ inuu cwo¹ fee¹ ty'a' tsá² Israel. La caain²¹ inuu ty'a' jmoo¹o jmai²xu iñi¹. Gø²ø jløø³mo coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi alma ty'a. Joon gacwo¹-o 'maai¹³ Dios.

⁴⁷ Joon la jilee²¹mo jin²'o 'e tsá² tyá²-tsi 'in tsá² jai² líii². La coon²¹ jmi²¹² gajmaa¹ a Ña'ñu¹'u' 'e ngafúu¹mo 'in jo¹ líii². Joon 'in jai² líii² do uncaan¹mo coon¹³ 'in catyaa¹² do.

3

Galáa²mo jaain²¹ tsá² jluui¹³

¹ Coon²¹ jmi²¹² nicalóo²xu, ngóo¹ 'iin² 'ni¹, mo gatí² 'ii²¹ 'e faa²¹ a tsá² júu³ tyú². Joon Tú³ coon¹³ Wó³ gasóo²o caan²¹mo fu inuu cwo¹ fee¹ ty'a' tsá² Israel.

² Tsajée¹ i tsá² jaain²¹ tsá² jluui¹³ tyan' 'oo² cwo¹ do li ingii¹. Jluu¹³mo ca la mo galiseen²¹mo. Joon la coon²¹ jmi²¹² tsajée¹ tsá² 'ii fu coon²¹ 'oo² cwo¹ do sii²¹ 'Ya²gi 'e mii¹ caridad jileei²¹ 'in tsatáa¹ cwo¹ do.

³ Mo gani² 'in tsá² jluui¹³ do itsataa¹² Tú³ coon¹³ Wó³ inuu cwo¹ do joon gamii¹ coon²¹ caridad.

⁴ Joon gajóøi² Tú³ coon¹³ Wó³ do 'ii. Joon gajin² Tú³:

—Jøø²¹²du' jna'a.

⁵ Joon gacón² 'in tsá² jluui¹³ do cwáain¹ coon²¹ tún². 'E sá² 'ee cwo¹o 'ido 'ii líii².

⁶ Joon gasii²¹ Tú³ 'ii:

—Jo 'oo³oo cwataa²¹ jon'gi cwanáa¹³ sá² tyiia pe jii¹³ 'e 'oo³oo lo cwo¹³-oo 'nu. Coon¹³ 'ii²¹ ty'a' 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret, ráan²un, ngi² no.

⁷ Joon gason¹ Tú³ cwoo²¹o tsáa¹. Joon gauncoon¹³on jmaa¹ a siin¹²in 'ido. La 'ii²¹² joon galipiín²mo moo¹ taa¹³ luu²¹² tíi².

⁸ Joon ga'ñi² 'in tsá² jluui¹³ do fu yu'. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹ tíi². Joon ga'í² 'ii² fu tsi inuu cwo¹ do coon¹³ Tú³ gacón¹³ Wó³. 'ii² jløø³; líii¹. Cwo¹o 'maai¹³ Dios.

⁹ Joon jilee²¹mo tsá² 'in téein² do jóøi² 'ii ngii¹ cwoo¹o 'maai¹³ Dios.

¹⁰ Jmai² 'in tsá'goo²¹-tsi 'e gani² do 'wii¹³ ñi¹o 'e ido-o 'in tsá² jluui¹³ 'in tyiin¹ 'oo²¹ cwo¹ sii²¹ 'Ya²gi mii¹ caridad.

Júu³ gafa²¹ a Tú³ coon²¹ ni'nú¹ fee¹ sii²¹ Salomón

¹¹ 'In tsá² jluui¹³ 'in ni'láai² do jo mo gatíui² Tú³ coon¹³ Wó³ coonti. Joon jileei²¹ tsá² 'in téein² 'in'yia² cwo¹ do ngalín² cwiin¹in fu li téein² Tú³ do. Téen²in coon²¹ ni'nú¹ fee¹ 'e sii²¹ Salomón.

¹² Mo gani² Tú³ 'elo joon gasii²¹; tsá² 'in jalín² do:

—Tsá² seein²¹ Israel, ¿'ee li' tsá'goo²¹-'oo'? ¿'Ee li' jóø²naa' jna'a lawa yiia-oo'o ni-gaun'láa²na' 'in tsañu¹ lo? ¿Ti 'i-'oo' 'e

nigangi¹ 'in tsá² lo coon¹³ 'ii²¹ tyijna'oo'o si 'wii¹³; 'e tyú¹ jna'a 'ee?

¹³ Jo lí² la joon, Dios, 'in gaun'goo²¹ o 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob, nigacwóo¹ i jón'on Jesús, 'in feei¹ gi la jee²¹² jileei²¹ pe 'naa' nigajaan¹³ moo' 'i tyani 'in tyu² to². Joon mo gali'in²¹² mo Pilato 'e iláa² i pe 'naa'gii' jo gali'in²¹² naa'.

¹⁴ 'E 'ii¹³ 'e mi²ii' láai² jaain²¹ 'in tyú¹, 'in jo 'ee tsa² røø²¹, naa'gii' gami²ii' galáai² jaain²¹ tsá² gó² 'in røø²¹ tsa².

¹⁵ La joon gajngaa¹³ moo' 'in cwo¹ juncwii²¹ tyi'. Pe Dios gajmaa¹ a gajjin¹ o tún¹. Joon jna'gii' i faa¹³ a 'e ja² mo jilaa²¹ 'elo.

¹⁶ Joon 'in tsañuu¹ lo, 'in cwii¹ moo', Dios gaun'láa² mo tsa² 'wii¹³ jo¹ o líi² Jesús. Jmai² coon¹³ 'ii²¹ tyá' 'e sii²¹ Jesús nigalipín² mo tí² i la li nigañi² ii'.

¹⁷ 'Niñ³ oo, tsaru¹ u', 'e 'naa'oo' coon¹³ tsacøø¹³ tyi' mo gajngaa¹³ naa' Jesús do gajmaa² aa' 'e jo 'øø²¹ -oo'.

¹⁸ Pe la joon gatsín¹ 'e nii²¹ Cristo wúu¹ jii¹³ la gajin² tsá² tyú¹ coon¹³ 'in gacwo¹ júu³ tyá² tyá' Dios la jee¹ gi.

¹⁹ 'Wii¹³ joon 'ná¹-a jaa²¹ -oo' joon cii¹³ -oo' coon¹³ Dios joon la joon 'iin² mo tsa² tyii'. Joon ijó¹ -o Ñá'ñu¹ u' 'e untyúu¹ mo 'naa'.

²⁰ La joon 'e isii¹ in Dios Jesús, 'in sii²¹ jon Cristo, 'wii²¹² tyi' naa'.

²¹ Fiin¹³ ca la mo ñu¹ fú² tyiin¹ Jesucristo ca mi tyá² Dios tyú² ce jilaa²¹. La joon gajin² tsá² tyú¹ 'in gacwo¹ júu³ tyá² tyá' Dios cali.

²² La joon gajin² 'lii²¹² Moisés sii²¹ i 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi'. Jin² o: "Ñá'ñu¹ u' Dios 'e isii¹ in jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyá² jee²¹² 'naa', tsaru¹ u', jii¹³ la gasii¹ in jna. Cwolináa¹³ un' jilaa²¹ 'e jin² in

²³ tsa jileei²¹ 'in jo nuu¹³ 'in cwo¹ júu³ tyá² do 'e i'iin² mo 'i jee²¹² tsagoo¹." La joon gajin² Moisés.

²⁴ Joon la joon jileei²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyá² tyá' Dios ca Samuel nifu gafaa²¹ cwáain¹³ tyá' 'e jmi²¹² lo.

²⁵ Joon jilaa²¹ júu³ tyi' naa'oo' lo 'e ga'ii² i Dios la mo jee¹ coon¹³ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyá² tyá' a. 'E tyá² tyi-oo' mo ga'ii² Dios coon²¹ júu³ jee¹ gi coon¹³ 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi' mo gajin² in sii²¹ i Abraham: "Jileei²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ilicwaa³ mo mi jó¹ unñ²¹ tyi'."'

²⁶ Mo gajmaa¹ a Dios jii¹ Jón'on gasii¹ in nifu tyani² ii' iuncwaa³ i 'naa'. Joon la joon 'e uncoon¹³ o 'naa' 'e tá² oo' jilaa²¹ 'e gó².

'in ní² inuu² cwo' fee¹ do. Joongi ngaliin² 'in líi¹³ tsá² tyá' coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ² Nii²¹ -tsi 'wii¹³ Tú³ coon¹³ Wó³ 'e² tsá² júu³ tyá² joongi 'wii¹³ jin² in la mo gajjin¹ Jesús la joon jon jiiin¹ in tsá².

³ Joon tsifu joon gasan² ni 'ido. Joon ngajée¹ i nuñ³ ca náu¹ tsa nica'loo² do.

⁴ Pe fúu¹ mo 'in niganúu² un 'e júu³ do jo 'lo líi². Joon jileei²¹ 'in jai² líi² tí² 'ná² mil jmai² tsañuu¹.

⁵ Mo gajná² jmi²¹² joon galicaain²¹ fu Jerusalén 'in tyu² to² tyá' tsá² Israel coon¹³ tsacøø¹³ coon¹³ tifo² tyá' ley.

⁶ Joongi néee¹ Anás 'in tyu² to² tyá' untsá², coon¹³ Caifás coon¹³ Juan, coon¹³ Alejandro. Joon gauncaain²¹ jileei²¹ tsá² inuu² tyá' tsacøø¹³ tyá' untsá².

⁷ Joon gatyu² to² gajaliin² Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gasin¹² in tún² tsa². Joon gaunngii¹ 'in tyu² to² do 'ii:

—¿'iin 'ii²¹ tyá' a si coon¹³ 'e sii²¹ 'in xeei²¹ gi 'ee gajmaa² aa' jilaa²¹ 'elo?

⁸ Joon Tú³ jin² in coon¹³ 'ii²¹ tyá' 'in Espiritu Tyú² tyá' Dios:

—Tsaçøø¹³ 'e fuu²¹ lo joongi tsacøø¹³ tyá' tsá² Israel:

⁹ wana 'iin²¹² naa' unngii¹ i' jna' a coon²¹ 'e tyú² -u gajmoo²¹ o'o tyá' jaain²¹ tsatsaa¹³ 'e xiala ga'láai².

¹⁰ Joon jna' a jmo²¹ o'o júu³ tyani² ii'. Cwoliñi² ii' jileei²¹ tsá² Israel 'e 'in tsañuu¹ 'in siin¹² tyani² ii' lo nano niga'láai² coon¹³ 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret. 'Ii 'in gatéen¹ naa' tsa¹ crúu¹³ do. Joon Dios gajmaa¹ a jii¹ tún¹.

¹¹ 'In Jesús lo líi¹ i lawa coon²¹ cuun²¹² nifu pe 'naa'gii' lawa 'in jmo¹ o to² do niga-jaan² aan' li' co'o.

¹² Ce jii¹³ jaain²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ jo lí² jmáa¹ a tiin¹³ naa' tsa² Dios nigacwoo¹ 'e jii¹³ Jesús tíi² i jmáa¹ a tiin¹³ naa' —jin² Tú³ do.

¹³ Mo gani² jileei²¹ 'in tyu² to² do xiala jo 'goo²¹ Tú³ coon¹³ Wó³ faa²¹ a joon galií³ o 'e jo 'e jí² tíi²¹ 'ido jon'gi 'ee to² 'oo¹ o ganga'goo²¹ -tsi. Joon galiíi¹ i 'e 'ido-o 'e nigangi¹ coon¹³ Jesús.

¹⁴ Joongi 'in tsá² 'in niga'láai² do, do-o siin¹² in jee²¹² 'ii-o. 'Wii¹³ joon jo 'ee sá² 'e faa²¹ gi coonti.

¹⁵ Joon gatyu² to² 'e woo²¹ mo li sicaain²¹ do. Joon gasii² la jee²¹² yaa-mo 'ee 'e ná² jmáa¹ a.

¹⁶ Joon gajin² in:

—¿'Ee jmo²¹ o' coon¹³ 'in tsá² do? jilee²¹ mo 'in seen²¹ Jerusalén niñi¹ o jilaa²¹ lí² nigajmaa¹ a 'in tsá² no. Coon²¹ milagro fee¹ líi¹ nigajmaa¹ a 'ido. Joon jo lí² faa¹³ a 'e jon' la joon gali².

4

Tú² coon¹³ Wó³ tyani 'in tyu² to²

¹ Faa²¹ gi Tú³ coon¹³ Wó³ téen² in mo gatyaliin² untsá² coon¹³ 'in tyu² to² 'in tsá²

17 Tsataán¹³an' fo²-tsi 'e jo faa²¹gi jjiin¹³ jaain²¹ cwáain¹ tya' Jesús. Joon coon¹³ 'e la joon jo núu²gi tsá².

18 Joon 'in tsá² do gatø¹ø tún¹ Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gatyu² to² la jo faa²¹gi 'ido coonti, jon'gi 'e'gi tsá² cwáain¹ tya' Jesús.

19 Pe joon gañii¹ Tú³ coon¹³ Wó³:

—Í²du'-oo' yaanaa' no. ¿Ti tyú²gi tyani Dios 'e jmoo²¹o'ò nãu¹³u'u to² tyu² 'naa' lagi to² tyu² Dios 'ee?

20 Tsu jna'a jo cwooi¹ tuu²¹u'u 'e faa¹³a'a jilaa²¹ 'e gane²¹e' 'e joongi ganuu²¹u'u.

21 Joon 'in tyu² to² do gaton¹on fo²-tsi pe galáa²mo 'ido. Jo gatsaa²¹a xiiala ijmeei²¹ ni 'ido wúu¹ tsu' gøø¹ mo tsá². Jilee²¹mo tsá² cwo¹o 'maai¹³ Dios jilaa²¹ 'e nigali².

22 'In tsá² 'in galáai² coon¹³ milagro do ningoo²¹-o tunló² jjiin²¹ líi¹giXu.

Mii¹-o tyani Dios 'in jai² líi² 'e jo cu²-tsi joon 'e tá²-a taain²¹²-tsi

23 Mo galáai² Tú³ coon¹³ Wó³ joon nigaliin²mo fu li néei¹ 'in tsaruu²¹i catyaa² do. Joon gatyaa¹ júu³ la jilaa²¹ 'e nigajin² 'in tyu² to² tya' untsá² do coon¹³ tsacøø¹³ do.

24 Joon mo ganúu²un, jilee²¹mo gamii¹i sii²¹i Dios:

—Ñã'ñu¹u, 'nu-u Dios 'in gajmaa¹a ñu¹fú² joongi ni 'wó², joongi jmi¹ñi¹³ coon¹³ jilaa²¹gi 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

25 Joon líi²¹² tsafeei¹ tyii¹ David, 'in gajmaa¹a jjiin¹³ la to² gatyuu¹²¹u, gafaa²¹a cwáain¹ tyi'i mogajin²in coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² tyi'i:

¿'Ee li' to² li¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ mii¹³? Joongi 'i¹-tsi tsá² jmai² 'e jo 'ee to² 'i³mo.

26 Jilee²¹ tsaa²to² garóon². Joongi tsacøø¹³ 'e fuu²¹ galicaain²¹.

Joon gajmaa¹a 'ee¹i Ñã'ñu¹u Dios joongi coon¹³ 'in gasii¹in Dios sii²¹ Cristo.

27 'Tsu ja²mo 'e fuu²¹ lo galicaain²¹ Herodes coon¹³ Poncio Pilato coon¹³ tsá² seein²¹ li xiia¹gi coon¹³ tsá² Israel. Joon galicaain²¹ 'e jmáa¹a 'e gø² tya' yuun²¹ tyi'i Jesús 'in iin²¹²un.

28 Joon la jon gajmaa¹a jilaa²¹ to² 'e nityuu¹²¹u 'e ilí² joongi jilaa²¹ 'e ni¹i'-o'o.

29 Joon la no coon²¹du'u cwáain¹ fo² gaton¹on. Cwoo¹³ jna'a yuun²¹ tyi'i 'e jo ngii²¹i cu²-tsii¹. La joon jo 'goo²¹-oo'o 'e cwoo²¹o'ò júu³ tyú² tyi'i.

30 Joon mii²¹i tyani²¹ 'e cwo²¹o jna'a 'ii²¹ tyi-o'o 'e un'láa²na'a jilee²¹ tsatsaa¹³ joongi coon¹³ 'e sii²¹ yuun²¹ tyi'i Jesús jmoo²¹o'ò jilaa²¹ líi² coon¹³ milagro fee¹.

31 Mo ngayuui¹³ gafaa²¹a júu³ tyú² tya'a 'e lí² licaain²¹ do joon gajøø²¹ 'wó² tá² líli¹. Tsifu joon galiseein²¹ waa²¹ pi² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon jo 'goo²¹gi faa²¹a júu³ tyú² tya' Dios.

jilaa²¹ 'e sá² tya' jilee²¹mo 'in jai² líi²

32 Ca nii² 'e 'i¹-tsi jilee²¹ 'in nijo¹ líii². Joongi coon²¹ røø²¹ líi¹i jilee²¹mo. Ce jjiin¹³ jaain²¹ jo jin² wa'a 'e 'oo¹o tya'a 'ña'a. Jilaa²¹ jmai² tya' jilee²¹mo.

33 Faa²¹gi 'in apóstoles tya' Jesús do 'e nigajii¹ 'in Ñã'ñu¹u Jesús. Joon taain²¹² tá²-tsi líli¹. Joon Dios gataa¹³i cwa¹³ jilee²¹mo.

34 Jiin¹³ jaain²¹ jo 'oo¹o fai³ 'wii¹³ jilee²¹mo 'in 'oo¹o 'wó² si ná¹ 'ee ni'ñii¹o.

35 Joon jilaa²¹ 'e sá² cwo¹o tsá² apóstoles. Joon 'ii-gi gajmaa¹a jmai² xu la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala sityéin¹ tsá² jmi²¹.

36 Lawa la lo-o jmoo¹o jilee²¹. Seein²¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ jún² Levi 'in sii²¹ Sé³. Galiseein²¹ coon²¹ 'wó² roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Chipre. Joon 'in apóstoles do gaunsi²¹o 'ii Bernabé. (øøi²¹-tsi tsá² sii²¹: 'in untyá²-tsi tsá².)

37 'In tsañuu¹ lo ga'ñii¹ coon²¹ sii¹³ 'wó² tya'a. Joon 'e cuu² gatii² do ngacoon¹on joon gacwo¹o tya' apóstoles do.

5

Tsaa² tya' Ananías coon¹³ Safira

1 Pe jaain²¹gi tsá² sii²¹ Ananías coon¹³ 'oo²¹²o 'in sii²¹ Safira ga'ñii¹ coon²¹ sii¹³ 'wó².

2 'In tsá² lo gasii²i røø²¹ coon¹³ 'oo²¹²o. Joon gasaa¹³giXu 'e cuu² do tya'a. Joon ngacwo²¹o 'in apóstoles do lawa'a la jilaa²¹a.

3 Joon gajin² Tú³ sii²¹i 'ii: —Ananías ¿'ee li' nigai² 'in líii³ alma tyi'i 'e gaungøø¹u 'in Espiritu Tyú² tya' Dios?

Gasaa²¹²gi 'e cuu² gatii²u tya' 'wó² do.

4 'Wó² tyi-o'o do mo ga'ñii²¹²naa'. Joon 'e cuu²¹ gatii²u tyi-o'o jon, lí²-i jmaa²aa' la 'iin²¹²naa'. ¿'Ee li' ga'i'-oo' la joon? Nigafáa¹³a coon²¹ júu³ tajuu²¹ tyani Dios jon tyani tsá².

5 Mo ganúu²un Ananías 'elo tsifu joon gaci²mo jún¹mo. Jmai² tsá² 'in gafoø²mo mo ganúu²un 'elo.

6 Joon gatyaliin² jaain²¹ gái¹ simii²¹ 'in gapaai²¹ 'ii' mi². Joon ngajée¹ 'ido 'ii nga'áa¹³mo.

7 Ji 'ni¹ hora gangii²i mo ngayuui¹³ joon jon gai² 'oo²¹²o Ananías. Jo ñii¹i coonti 'ee gal².

8 Joon gaunngii¹ Tú³: —¿Ti la gajin²in do-o gaciiin² 'wó² ga'ñii²¹in do?

Joon gañii¹i: —Jiin¹³ la do-o gaciiin².

9 Joon gasii²¹i Tú³ 'ii: —¿'Ee li' gasiin¹³naa' røø²¹ 'e cón¹³oon¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Ñã'ñu¹u Dios too²? Caluu no-o nijaliin¹ 'in nga'áai¹³ ñuu¹ tyi'i. Joon 'nu-gi 'injéi¹ 'ino.

10 Tsifu joon cii¹²i 'wii²¹² tii² Tú³. Joon mo ngataai² 'in simii²¹ do joon gangaa¹

'in tsami² ni lii²¹² mo jon. Joon gatyui¹, nga'aa² mo caai¹ li si'aa¹ lii²¹² ñuu¹ tya'a do.

¹¹ Joon jilee²¹ mo tsá² 'in jai² lii² Jesús coon¹³ 'in galiñi¹ jilaa²¹ 'elo gafoo² i lii¹.

Fúu¹ mo 'in gaun'láai² coon¹³ milagro

¹² Láa¹ mo li² coon¹³ milagro gajmaa¹ a apóstoles jee²¹² tsá². Joon galicaain²¹ tsá² coon²¹ ni'ná¹ sii²¹ Salomón.

¹³ Fúu¹ mo 'in catyaa² do jo 'iin²¹² in uncaain²¹ coon¹³ 'ii tsu¹ 'wii¹³ 'goo²¹-o. Pe jilee²¹ mo tsá² faa²¹ a tyá²-u tya'a.

¹⁴ Lii¹ fúu¹ tsañuu¹ coon¹³ tsami² 'in nigaliñai² lii² Na'ñu¹ 'u' Jesús.

¹⁵ Joon ga'woo²¹ tsá² 'in tsatsaa¹³ tya'i fu¹. Tya'i fu¹ tee¹²; coo¹³ 'mó² si ni jmoo²¹ 'ee. Joon mo ngá¹; Tú³ fiin¹³ jiin¹³ tí¹³ 'iin³ tya'a joon láa² mo.

¹⁶ Joon jilee²¹ tsá² 'in seein²¹ fúu²¹ co' Jerusalén do jajée¹ tsatsaa¹³ tya'a si 'in yuui² 'in lii³ alma tya'a 'ee joon jilee²¹ mo 'láa² mo.

Gatain² tsá² Tú³ coon¹³ Wó³ 'ñuñí³

¹⁷ Joon ga'aa¹ a tsiwúu¹ jilee²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² joongi tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos.

¹⁸ 'Wii¹³ joon gasan² mo tsá² 'in apóstoles do joon gataan¹² in 'ñuñí³.

¹⁹ Pe jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹ 'u' Dios ganá¹ 'e 'ñuñí³ do la 'woo¹. Joon ga'woo² mo 'ido. Joon gasi²¹ 'in ángel do 'ii:

²⁰ —Cwolini² 'naa' fu inuu¹ cwo¹ do. Cwojmaa² 'aa' júu³ xiiala ngi¹ tsá² coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Dios.

²¹ Mo ganúu² un'elo joon ngatáa¹ i fu cwo¹ do. 'Aa²¹ mo gajná² ga'láa² 'wii²¹² 'e² e tsá².

La 'ii²¹² joon 'in tyu² to² tya' untsá² joongi 'in téein² coon¹³ on galicaain²¹ 'e Junta Suprema tya'a. ('øøi²¹-tsi tsá² 'e licaain²¹ jilee²¹ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel.) Joon gatyu² to² gajalín² 'in apóstoles do 'in taai² 'ñuñí³.

²² Mo gatyalin² 'ii¹³ tsi 'ñuñí³ do jo gatseei²¹ gi jiin¹³ jaain²¹. Joon ngaliin¹ tún¹.

²³ Ngacoon¹ on júu³ li néei¹ tsacøøi¹³ do gajin² in:

—Mo gatyali²¹ 'i 'ñuñí³ do gatsaa²¹ a' a tyú² sijní¹. Joongi 'oo'ca'né² do téen² mo 'láa² 'aa' a. Pe mo ganaa²¹² a' a jiin¹³ jaain²¹ jo 'in seein²¹ gi li' tsi do.

²⁴ Mo ganúu² to² tsacøøi¹³ tya' untsá² coon¹³ 'in tyu² to² in ní² cwo¹ do jilaa²¹ 'elo joon gaunngi¹ i ruu²¹;

—Júu³ tya' fo², xiiala iján² jilaa²¹ 'elo?

²⁵ La jee²¹² joon tyá¹ jaain²¹ tsañuu¹ jiin² in:

—Inuu¹ cwo¹ do 'yuui² 'in tsañuu¹ 'in gatai² 'naa' 'ñuñí³ do. Do-o 'yuui² 'e² e tsá² júu³ tyú².

²⁶ Joon ngaliin² moyó¹³ coon¹³ 'ii¹³ tya'a. Joon ngatee¹ 'ido tún¹. Jo 'ee gajmee²¹ ni

'ido 'wii¹³ 'goo²¹ o wana gatyuu¹² tsá² 'ii cuun²¹².

²⁷ Mo tyaliin¹ in tee¹ e ngajée¹ tyani tsacøøi¹³. Joon 'in tyu² to² tya' untsá² do gajin² in:

²⁸ —Jna'a nigauntsaa¹³ mo'o 'naa' coonti 'e jo 'e² gi¹ júu³ tya' Jesús do. Pe 'naa' gi¹ li' cii¹³; nigajmaa² 'aa'. Nigarøø¹ mo la tøøi² Jerusalén coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ee² ee'. Joon 'naa' oo' 'iin²¹² 'naa' cwo¹ jna'a tsaa² 'e gajúin¹ 'in tsañuu¹ do.

²⁹ Joon gañi¹ i Tú³ coon¹³ 'in apóstoles catyaa² do:

—'E tíi² mo jna'a jmoo²¹ o'o ñuu¹³ u' un to² tyu² Dios lagi to² tyu² tsá².

³⁰ Dios tya' lii²¹² tsacøøi¹³ tyii¹ 'ii gajmaa¹ a jiin¹ Jesús 'in gajngaa¹³ 'naa' tsaa¹ crúu¹³ do.

³¹ Joon Dios gasaa¹ i 'ii 'e cwaa²¹ li' cwoo²¹ tsáa¹. Joongi nicwo¹ to² fee¹ joongi 'e jmaa¹ a tiin¹³ tsá². Joon la joon li² i jaa²¹-tsi jilee²¹ tsá² Israel. Joongi 'iin² mo tsaa² tya'a.

³² Faa¹³ jna'a 'e la ja² mo jilaa²¹ 'elo. Joongi 'in Espiritu Tyú² tya' Dios, 'in Dios cwóo¹ i jilee²¹ 'in ñuu¹³ to² tyu² Jesús, jmaa¹ a júu³ 'e ja² mo jilaa²¹ 'elo.

³³ Mo núu² un' jilaa²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii²¹-tsi. Joon la mo 'iin²¹² in jnga² mo 'ido.

³⁴ Jaain²¹ tsá² sii²¹ Gamaliel, 'in líi¹ tsá² tya' fariseos, 'in tyiin¹ li sicaain²¹ 'ido. Líi¹ i tifo² tya' ley. 'Áa¹ mo un'goo¹ tsá² 'ii. Joon garóon² li tyiin¹ in, joon gatyu² to² ga'woo²¹ 'in apóstoles do.

³⁵ Joon gasi²¹; 'in tyu² to² do jin² in:

—Tsá² Israel, tíi¹ mo' 'e jmaa² 'aa' coon¹³ 'in tsañuu¹ no.

³⁶ Cwotii¹³ du¹-oo' xagi mo ngóo¹ ga'yeei²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Teudas. Tsá² tyiin² mo 'ii gajin² in 'ña'a. Joon gajée¹ tyán² ciein¹³ líi¹ gi tsá² tya'a. Pe mo ngayuu¹³ gajngaa¹³ tsá² 'ii jilee²¹ mo tsá² tya'a gasojó¹ mo. Joon gatsé¹ mo jilaa²¹.

³⁷ Mo galiciin²¹ gi xu¹ joon, mo gatáin¹ jilee²¹ tsá² jí², ga'yeei²¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Galilea sii²¹ Judas. Joon fúu¹ mo tsá² gajée¹ 'ii. Pe la joon jon gajngaa¹³ mo tsá² 'ii. Joon jilee²¹ mo jon tsá² tya'a sojó¹ mo.

³⁸ 'Wii¹³ joon túu¹ 'naa' 'in tsañuu²¹ no. Joon jo untyi² 'naa' 'ii. Wana júu³ tya' 'in tsá² lo jmai² júu³ tya' tsá² joon tyee²¹ mo jon.

³⁹ Pe wana júu³ tya' Dios jo líi² 'iin² 'naa'. Tíi¹ mo', jo tíi¹³ 'naa' coon¹³ Dios.

⁴⁰ Joon gati¹² i júu³ tya' Gamaliel do joon galinuu¹² u' jilee²¹ mo. Joon gasi²¹ mo røø²¹. Joon gatø¹ 'in apóstoles do tún¹. Joon gajmee²¹ mo 'ido. Joongi gauntsaa¹³ mo 'a jo faa²¹ gi 'ido júu³ tya' Jesús. Joon galáa² mo.

⁴¹ Joon ga'woo²¹ mo 'in apóstoles do tyani tsacøøi¹³ do. Jløø¹³ mo ngaliin² 'wii¹³ Dios gacwoo¹ o wa'a ganii²¹ wúu¹ 'wii¹³ tya' Jesús.

⁴²Ca inuu cwo¹ lagi inuu tya¹ tsá² jo gatá²gi 'e¹e² tsá² júu³ tyú². Joongi faa²¹a cwáain¹ tya¹ Jesucristo la coon²¹ jmi²¹².

6

Gatyii¹²in dyái¹ tsá² 'in uncoon¹³ apóstoles do

¹Jee²¹² jmi²¹² joon gangafúu²mo 'in jo¹ líi². Joon 'in faa²¹ jmi¹ griego galáa² 'wi²¹² jmoo¹⁰o tsaá² tya¹ 'in faa²¹ jmi¹ tya¹ tsá² Israel. Jin²⁰:

—Mo jmoo¹⁰o tsá² jmai²xh la coon²¹ jmi²¹² 'in 'yia¹nú² tyi¹i xugi tii²i gø¹⁰ lagi 'in 'yia¹nú² catyaa².

²Joon gatyu² ji dyatuuin¹ apóstoles to² wa'a galicaain²¹ ce jileei²¹ 'in jai² líi² do. Joon gasii²¹:

—Jo tseen²¹ wa'a tñu²¹u' 'e cwoo²¹o' júu³ tyú² tya¹ Dios 'e jmoo²¹o' jmai²xh 'e dø¹ tsá².

³'Wii¹³ joon, tsaru¹u, 'nee¹naa¹ dyái¹ tsá² jee²¹² 'naa¹ 'in jo cu².'oo' coon¹³, tsá² 'in 'øø¹²¹-tsi joon 'in 'oo¹⁰ 'ii²¹ tya¹ 'in Espiritu Tyú² tya¹ Dios. Joon cwóo¹³oo' 'ido-o 'e to² no cwojmaa¹ a jmai²xh.

⁴Pe jna¹gii¹ canii² 'e faa¹³a' fo² joongi 'ee¹³e' e jilaa²¹ júu³ tyú² tya¹ Dios.

⁵Røø²¹ gasii²¹ jilee²¹mo. Joon gatyii¹³in Tée¹³, jaain²¹ 'in tsá²-tsi Dios líi¹. 'Áai¹ nuu¹³ 'in to² tyu² 'in Espiritu Tyú² tya¹ Dios. Jaain²¹gi 'in sii²¹ Líi²¹², coon¹³ Prócoro, coon¹³ Nicanor, coon¹³ Timón, coon¹³ Parmenas. Joongi jaain²¹ 'in seen²¹ fu Antioquia 'in sii²¹ Culáa¹³. Culáa¹³ do 'in niga¹ii²¹ tii²i tya¹ tsá² Israel ca la mo jée¹mo.

⁶Joon ngajée¹i tyani 'in apóstoles do. Joon 'ii-gi gafaa²¹ a júu³ tyú² joongi gataan¹an cwoo²¹o tya¹ 'ido.

⁷Líi¹ nganii¹²i 'e júu³ tyú² tya¹ Dios do. Joongi 'in jai² líi² 'in néei¹ Jerusalén líi¹ ngafúu². Joongi fúu²mo untsá² tya¹ tsá² Israel galija²mo líi².

Gasin² tsá² Tée¹³

⁸'Áa¹mo gauncoon¹³ Dios 'e 'iin²¹²in Tée¹³ tsá². Jaain²¹ 'in 'oo¹⁰ 'ii²¹ tya¹ Dios 'ii. 'Láai² lí² coon¹³ milagro gajmaa¹ a jee²¹² tsá² do.

⁹Joon 'inlíi¹³ tsá² tya¹ coon²¹ cwo¹ sinagoga 'e sii²¹ Esclavos Libertados coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² seen²¹ Cirene, coon¹³ tsá² Alejandria, coon¹³ tsá² Cilicia, coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² seen²¹ Asia galáa² 'wii²¹² jo cwo¹ júu³ ruu²¹i coon¹³ Tée¹³ do.

¹⁰Pe jo lí² líi¹ 'in tsá² do coon¹³ 'e júu³ røø²¹ 'e faa²¹a Tée¹³ do. Jo lí² líi¹ tsu Tée¹³ do faa²¹a 'ii²¹ tya¹ 'in Esritu Tyú² tya¹ Dios.

¹¹Joon 'in tsá² do gatyii²¹o 'lee¹³ 'in gafaa²¹ a júu³ tajuu²¹ jin²¹:

—Niñu³oo' 'e faa²¹ 'ido 'laa²¹ tya¹ Moisés coon¹³ Dios.

¹²Joon la joon gajmaa¹ a gati² 'nii²¹-tsi tsá², coon¹³ tsacøø¹³, coon¹³ tifo² tya¹ ley. Joon coon¹³ la joon gasaan² ni Tée¹³ do. Joon ngajée¹i li náa¹ Junta Suprema.

¹³Joon ga'naa¹²i 'inlíi¹³ tsá² 'in jmá² júu³ tajuu²¹ jin²¹:

—'In tsañuu¹ lo jo mo tñu²¹ faa²¹ a júu³ 'laa²¹ tya¹ 'e cwo¹ nacwai¹³ lo joongi tya¹ ley.

¹⁴Ninuu²¹u' faa²¹ a 'e 'in Jesús tsá² Nazaret do 'e ifiin¹mo 'e cwo¹ lo. Joongi 'e iunsi²i jilaa²¹ tii²i tyi¹ 'e gacwo¹⁰ Moisés jna.

¹⁵Joon 'in tyu² to² do coon¹³ jileei²¹gi 'in néei¹ do mo gajøø² ni² Tée¹³ do ganii²¹ li ní¹i la li ni² ángel.

7

Faa²¹ a Tée¹ 'wii¹³ tya¹ 'ña¹

¹Joon 'in tyu² to² tya¹ untsá² do gaungii¹ i Tée¹³ jin²¹:

—¿Ti jo¹⁰o jilaa²¹ 'elo?

²Joon 'ii-gi gani¹:

—Tsaru¹u joongi jileei²¹ tsacøø¹³ tyi¹, núu²duu¹ 'e ifo³oo lo. Na'ñu¹u' Dios 'in tyiin¹ ñu²fú² ga'ee¹²mo 'ña¹ a 'lii²¹² tsafeei¹ tyi¹ Abraham mo gacwo²gita fu Mesopotamia la nu²gi itsacwaa¹ fu Harán.

³Joon gajin² Dios sii²¹i: 'ii: "Tñ³u³ goo²o lo joongi jileei²¹ ruu²¹u. Joon cwoo²¹o coon²¹ 'wó² li i'ée³ee lo."

⁴Joon gacwo¹ Abraham li sii²¹ Caldea. Joon gangacwaa²¹ fu li sii²¹ Harán. Pe mo gajúin¹ jmi²¹ joon jajée¹mo Dios Abraham fu li seen²¹naa¹ nano.

⁵Pe jo 'ee gasaa¹ a coonti tya¹ 'ido fu lo. Jiin¹³ coon²¹ sii¹³xh li sii²¹xh tii²i jo sá². Jiin¹³ jo mo seen²¹mogi jóon¹on, joon Dios ga'ii³ júu³ Abraham 'e cwo¹⁰ jóon¹on 'e 'wó² do.

⁶Joon gajin²in jon Dios sii²¹i Abraham 'e jileei²¹ tyii² a 'e tsacwaa²¹ a goo¹⁰ tsá² xeei²¹ ca gatsin¹ tyán² ciei¹³ jiin²¹. Jin²⁰ jon inii²¹ wúu¹. Joon tsá² xee²¹mo 'in tyu² to² 'ii.

⁷Pe joon gajin² Dios: "Jna-a jmáa³aa 'ii²¹ tya¹ 'in tyu² to² tyii² a do. Mi yuu¹³ joon, joon 'i'woo²mo 'ido. Joon lo-o lí² ijmaa¹ a to tyajna."

⁸Dios gasii²i coon²¹ júu³ jai² coon¹³ Abraham. Joon gatyu²u to² 'e jmá² 'ido lí² circuncisión tya¹ jóon¹on. 'E lí² do coon¹³ 'e joon ti²i-tsi tsá² 'e júu³ ga'ii² Dios do. 'Wii¹³ joon mo galiseein²¹ jóon¹on sii²¹ Isaac, joon gajmaa¹ a Abraham 'e lí² circuncisión do tya¹ jóon¹on. Gatyuu¹u loo²¹ u' cúun¹ 'in xuui²¹² tsañuu¹ do. Joon Isaac-gi gajmaa¹ o jon 'e lí² do tya¹ jóon¹on 'in sii²¹ Jacob. Jacob-gi gajmaa¹ o jon 'e lí² do tya¹ 'in dyatuuin¹ jóon¹on 'in galiseein²¹ tya¹ a. Joon 'in dyatuuin¹ do-o galii¹ tsacøø¹³ tya¹ dyatun¹ poo²¹² tya¹ tsá² Israel 'e sá² nano.

9 "In xuui²¹² tya' Jacob do, 'in galii¹ tsacøøi¹³ tyi', ga'aa¹ tsiuwuu¹ tya' ruu²¹ sii²¹ Sé³. Joon ga'nu¹mo 'ido tya' tsá² 'in tsalín² Egipto. Pe Dios gauncoon¹³ Sé³ do.

10 Joon galáa²mo coon¹³ jilaa²¹ fa'i³ tya' 'ido. Joon gajmaa¹ 'e jmi¹gi-tsi Sé³. Joon gajmaa¹ 'e gali'in²¹²in Faraón 'ii. Faraón sii²¹ 'in róøi¹³ tsá² Egipto do. Joon 'in Faraón do gaty^{2u} to² 'e ga'i² Sé³ tsaa² to² tya'a. Joon gaty^{2u} Sé³ to² la tøøi² Egipto, ca jilee²¹ tsá² néei¹ inuu tya' róøi¹³ do gaty^{2u} Sé³ do to².

11 Joon ga'i²gon 'oo² la Egipto coon¹³ Canaan li néei¹ 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joon jo ñii¹gi 'ee dø¹ø.

12 Pe mo galiñii¹ Jacob 'e sá² trigo fu Egipto do joon gasii¹in jóon¹on 'in líi¹ la líi¹ tsacøøi¹³ tyi'. Do-gi ga'láa² 'wii²¹² ngalín².

13 Mo gatí² tún² naa¹³ tyalín² do, 'in Sé³ do gajin^{2o} 'e ruu²¹mo 'ido. Joon galiñii¹ 'in róøi¹³ tyi¹ Egipto do xiiala nilii² tsacøøi¹³ tya' Sé³.

14 Joon gaty^{2u} Sé³ to² wa'a jalín² jmi²¹ coon¹³ jilee²¹ ruu²¹. Gatí² 'i ca'no³ ciei¹³ tsi diyiañéei² tsá² coon¹³ tya.

15 La joon galí² gangó² o Jacob fu Egipto. Joon do-o li gajúun¹in coon¹³ jilee²¹ 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi'.

16 Joon moo¹ taai² 'in Jacob do ngalii¹ giXu fu Siquem. Joon do-o ga'áa¹ coon²¹ tsi 'aan¹ nigeló² Abraham tya' 'lii²¹² tya'a. Hamor sii²¹ 'in ga'nu¹ 'e 'aan¹ do.

17 'La do-o gangó¹ ca gatsin¹ júu³ jai² 'e gasii² Dios coon¹³ Abraham. TiXu-xu gangafú² mo tsá² seein²¹ Israel li nanée¹ Egipto do.

18 Joon ga'i² jaain²¹ róøi¹³ to² Egipto do 'in jo cwii¹in 'lii²¹² Sé³ do.

19 'In róøi¹³ do gacon¹on tóo² 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joongi ga'e² wúu¹. Joon gaty^{2u} to² 'e táu²mo 'ido la jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya'a mi liseein²¹. Joon la joon júun²mo 'ido.

20 Yia¹³ joon galiseein²¹ Moisés, 'ii jaain²¹ yuu²¹ 'in gali'in²¹²in Dios. Gaai²¹ sii²¹ gauncwaain²¹ tsacøøi¹³ tya'a inuu tya'a.

21 Mo gatí² 'ii²¹ 'e gatíu² sáa³ 'ii la joon galí² 'e ña'a 'in jamii¹ róøi¹³ do gatøø¹ 'in yuu²¹ do. Joon gauncwaain²¹ lawa jóon¹-o.

22 'Wii¹³ joon gauntsáa¹ Moisés jilaa²¹ 'e ti²¹ tsá² Egipto. 'Wii¹³ joon tyú²-u gatí²¹ jilaa²¹ 'e faa²¹ joongi jilaa²¹ 'e jmoo¹o.

23 'Tunló¹ jii²¹ ningóo¹ 'e seein²¹ mo gali'in²¹²in tsafee¹³ tsagoo¹o.

24 Joon li ngóo¹ do gani² jaain²¹ tsá² Egipto taai² ti¹ coon¹³ tsagoo¹o Israel. Joon 'iin²¹²in Moisés do un'øø¹ tsagoo¹o. Joon gacoon²¹-o tya'a, gajngaa¹³mo 'in tsá² Egipto do.

25 Pe 'i¹-tsi Moisés 'e lí² líi¹ tsagoo¹o tsu Dios nigasi¹in 'ii 'e tsaláa² 'ido. Pe tsagoo¹o do jo líi² la joon.

26 Mo gajna² joon gani² Moisés taa² tsagoo¹o ti¹. Joon la mo 'iin²¹²in tyáai¹ 'nii²¹ joon gasii²¹: "La 'oo²¹ ruu²¹mo¹ ti¹³naa¹. ¿'Ee li 'jmaa¹³ ruu²¹naa¹ la no?"

27 Pe tsifu joon jaain²¹ 'in ti¹ do ga'leei¹³gon Moisés. Joon gasii²¹ 'ii: "¿Iin gaty² to² 'e jmaa² 'ii²¹ tyii¹ lawa tsaa² to²?"

28 ¿Ti 'iin²¹²un jngaa¹³un jna la gajngaa¹³un 'in tsá² Egipto do tyiaa²⁷?"

29 Mo ganúu²un Moisés 'elo gacwiin¹o. Ngoo²¹-o li sii²¹ Madián. Do-o gateen¹in lawa tsá² seein²¹ li wíin². Joon do-o galiseein²¹ gáí¹ jóon¹on.

30 Ngó¹ Moisés coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ co' coon²¹ moo²¹ sii²¹ Sinaí. Do-o taain¹ ningóo¹ tunló¹ jii²¹ mo gajné¹ jaain²¹ ángel. 'In ángel do 'yuii² coon²¹ jee²¹² mó² pi³ 'e li la li 'e coo²¹ jí².

31 Joon líi¹ ganga'goo²¹-tsi Moisés mo gani² 'edo. Joon gangatyéen¹in tyan'gi wa'a jóø² tyú²gi. Joon ganúu²un coon²¹ júu³ tya' Ña'ñu^{1u} 'e jin²:

32 "Jna-a Dios tya' 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' Abraham, coon¹³ Isaac, coon¹³ Jacob." Tsifu joon gajlé¹mo Moisés. 'Goo²¹-o. Jo tá²gi-tsi jóø²ø.

33 Joon gajin² Ña'ñu^{1u} sii²¹ 'ii: "Woo¹³ mii¹³ no, tsu li 'øø²¹ no li cwaa³mo no.

34 Nimóo³-oo 'e niganí² yuu²¹ tyiia wúu¹ Egipto. Ganúu³oo ci² 'wii¹³ joon gacwú¹na ilaa²¹na 'ii. Na¹du¹ jon. Sí²na 'na fu Egipto." La joon jin² júu³ ganúu²un Moisés.

35 'Coon¹³ 'in ángel 'in gané¹ tyani Moisés jee²¹² mó² pi³ 'e coo²¹ do gasii¹in Dios Moisés lawa jaain²¹ tsafee¹ 'in jmaa¹ láa² tsagoo¹o. Fiin¹³ la mo jéi¹ 'in tsagoo¹o do jo mo ga'ii²¹ 'e tyu^{2u} to² 'ii. Joon nigajin² tsagoo¹o sii²¹ 'ii: "¿Iin nigatain² 'na lawa tsaa² to² si 'in jmoo¹o 'ii²¹ 'ee?"

36 Moisés do ga'woo² 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' Egipto do. Joongi gajmaa¹ jilaa²¹ milagro coon¹³ li² 'e fuu²¹ joon. Joongi li ganó¹ coon²¹ jmi¹ni³ sii²¹ Mar Rojo. Joongi gajmaa¹ milagro li caain²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ do la jee²¹² tunló¹ jii²¹.

37 'In Moisés do gasii²¹ tsá² Israel: "Dios ityi¹³in jaain²¹ la 'oo²¹ jee²¹² ruu²¹naa¹ 'in cwó¹ júu³ tyú² tya'a jee²¹² naa¹. Jiin¹³ la 'ii²¹ 'oo² jna-a jon 'aa¹."

38 Gateen¹in 'in Moisés lo coon¹³ tsá² Israel 'e li jo 'in tsá² seein²¹ do. Mo gafee¹ 'in ángel do Moisés li moo²¹ sii²¹ Sinaí, Moisés-gi gasii²¹ 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'e júu³ do ga'ii² tya' xiiala 'e téein² tsá² tyú². Coon¹³ la joon ga'ii¹³naa¹ 'e júu³ do.

39 'Pe 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' jo gali'in²¹²in núu²un. Joon gajii²mo Moisés. Joon la mo

'iin²¹² in 'lhi²¹² tsacøøi¹³ tyi' tsaliin¹ fu Egipto tün¹.

⁴⁰ Joon gasii²¹ 'in tsá² do Aarón: "Ii²¹'i jmee¹² un dioses tyii' in tsaliin² jee²¹² jna'a. Tsu jo nee² e 'ee galii¹ 'in Moisés 'in ga'wooi¹ jna'a Egipto do."

⁴¹ Joon gajmee¹ jaain²¹ joo²¹ xuui²¹² líi¹ i la líi¹ fii²¹² ty'a. Joon gajngaa¹³ i joo'núu³ 'e cwooi¹³ 'in fii²¹² ty'a 'in líi¹ joo²¹ xuui²¹² do. Joon gajmaa¹ a jløø¹³ i coon¹³ 'e niga-jmee¹ coon¹³ cwooi²¹ do.

⁴² Joon gatúu² mo Ña'ñu¹ 'u' Dios. Joon ga'láa² 'wii²¹² fee¹ i jii¹³ náu¹ 'in 'ii¹³ yu' juncwii²¹. La gajin² ni jí² ty'a 'in cwo¹ júu³ tyá² ty'a Dios:

'Naa', tsá² Israel, jin² Dios: ¿Ti gac-wooi¹³ naa' jna 'in joo'núu³ 'in nigajngaa¹³ naa' do la 'ii²¹² taan²¹² naa' tunló¹ jii²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ do?

⁴³ Jon'on la joon. Gatyii² i capillas pi³ ty'a dios tyii' 'in sii²¹ Moloc, joongi náu¹ ty'a dios 'in sii²¹ Renfán.

'Ii gajmee²¹² naa' yaanaa' ifoo¹³ naa'.

'Wii¹³ joon i'woo² moo' naa' fu goo² oo'.

Joon síi³ na' naa' ca li ngúii¹ gi fuu²¹ Babilonia.

⁴⁴ 'Mo gatéin² 'lhi²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'e cwooi¹³ tyuun²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ do ga'oo¹ o coon²¹ ná¹ 'mi² 'e li la i cwo¹ ty'a a li 'maa¹ a jilaa²¹ cuun²¹² toon²¹² ley. Moisés gajmaa¹ 'e ná¹ 'mi² do la lí² 'e niganii²¹, jii¹³ la nigaty² Dios to² 'e jmáa¹.

⁴⁵ 'In 'lhi²¹² tsacøøi¹³ tyi' ga'ii²¹ mo 'e ná¹ 'mi² do. Joon gacoon²¹ o mo gali² 'e 'wó² do coon¹³ tsafeei¹ ty'a Josué. Dios ga'wooi²¹ 'in mo néei¹ 'e 'wó² do, joon gacwo¹ o 'ii-o. La joon ngó¹ ca la mo ga'í² 'lhi²¹² røøi¹³ David to².

⁴⁶ Dios gali¹ in²¹² David. Joon David-gi gali¹ in²¹² in jmaa¹² a coon²¹ cwo¹ li seein²¹ Dios ty'a 'lhi²¹² Jacob.

⁴⁷ Pe jón¹ David sii²¹ Salomón² mo gamaa¹³ 'e cwo¹ do cwáai¹ ty'a David.

⁴⁸ Pe Dios, 'in fee¹ mo, jii¹³ ná¹ 'fú² tyii¹ in jo tyii¹ in cwo¹ jmo¹ o tsá². Jii¹³ la gajin² 'in cwo¹ júu³ tyá² ty'a Dios do:

⁴⁹⁻⁵⁰ Ña'fú² -u tyii¹ na jon, jin² Dios.

Jii¹³ coon²¹ ná¹ jo lí² jmaa¹³ a tyiia, jin² Dios.

Jon'gi 'án³ li 'ii²¹ 'woo²¹ oo' ná² -a, tsu jilaa²¹ 'e sá² jna-a gajmáa³ aa.

⁵¹ 'Pe 'naa'gii' —jin² Té¹³ do— coon²¹ tøø² mo najmaa² aa' waa²¹ -oo'. Sá² looc-woo¹ oo' pe jo nuu² un¹ joon alma tyii' lawa'a jo cwii¹ naa' Dios. Jo nuu¹³ un¹ jon'gi jmaa² aa' la to² tyu² 'in Espiritu Tyá² ty'a Dios. Røø²¹ líi¹ naa' coon¹³ 'lhi²¹² tsacøøi¹³ tyii'.

⁵² 'Lii²¹² tsacøøi¹³ tyii' do gamee²¹ mo jileei²¹ 'in cwo¹ júu³ tyá² cali² do. 'Ii-o gajngaa¹³ i 'in gajin² 'e ijó¹ jaain²¹ 'in jmá¹ 'ii²¹

røø²¹. Joon mo gajó² 'in jmá¹ 'ii²¹ røø²¹ do 'naa'gii' gajaan¹³ moo' joongi gajngaa¹³ moo'.

⁵³ Fiin¹³ niga'ii¹³ naa' 'e ley do coon¹³ 'ii²¹ ty'a ángel pe jo galinuu¹³ un¹. Jilaa²¹ 'elo gajin² Té¹³ do.

Jún¹ mo Té¹³

⁵⁴ Pe joon jileei²¹ 'in néei¹ do mo ganúu² un'elo gatsá² nii²¹ -tsi. Joon gacuu²¹ i moojóon¹ on lili¹.

⁵⁵ Pe Té¹³ do røø²¹ mo 'in Espiritu Tyá² ty'a Dios gajóø² li' yu'. Joon gani²¹ o xiiala jná² joo²¹ Dios. Joon do-o siin¹² Jesús li' cwooi²¹ Dios tsáa¹ coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ ty'a a.

⁵⁶ Joon gajin² Té¹³:

—jóø² duu'! Jóø² oo sino² 'oo² ña'fú². Joon do-o máa¹ moo Jesús, 'in Ruu²¹ Tsá², siin¹³ mo li' caai¹ Dios jmi²¹ tsáa¹.

⁵⁷ Pe 'in tsá² do jo taa²¹ gi núu² un. Joon gajin² o loocwo¹ o joon ga'oo¹ tá² líli¹. Cani² ngaliin² cwiin¹ in gasan² mo 'ido.

⁵⁸ Joon gatyii¹ mo 'ido 'e fuu²¹ do. Joon gatyuu¹²; cuun²¹² líli¹. 'In gafaa²¹ a' laa²¹ ty'a 'ido gasáa¹ o siin¹³ in 'e jóø² jaain²¹ tsañuu¹ 'in sii²¹ Saulo.

⁵⁹ Joon la 'ii²¹² tyuui¹² tsá² 'ii cuun²¹² joon gasii²¹ i Té¹³ Jesús jin² in:

—Ña'ñu¹ 'u' Jesús, 'ii¹³ alma tyiia.

⁶⁰ Mo ngayuui¹³ lo gasii²¹ i wojní¹, joon ga'oo¹ o tá² líli¹ jin² in:

—Ña'ñu¹ 'u', jo cwo² o tsaa² ty'a 'e jmo¹ o lo.

Mo ngayuui¹³ gafaa²¹ a'elo tsifu joon jún¹ mo.

8

Saulo jmaa²¹; 'in jai² líi²

1-2 Røø²¹ gasii²¹ Saulo 'e gajúin¹ Té¹³ do. Joon 'inlii¹³ tsá² 'in 'iin²¹² in Dios ganga'áa¹² mo Té¹³ do. Áa¹ mo galix-uu²¹² tsi ty'a 'ido.

Jee²¹² jmi²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² gajmee²¹ i tsá² líli¹ jileei²¹ 'in jo¹ líi² néei¹ Jerusalén. Jilee²¹ mo 'in jai² líi² ga'woo²¹ mo Jerusalén. Ngaliin² la cain²¹ Judea coon¹³ Samaria. Jii¹³ apóstoles do gajan¹ gi.

³ La 'ii²¹² joon 'øø¹ mo Saulo jileei²¹ 'in jai² líi². Tsa'ii²¹ la coon²¹ ná¹ la coon²¹ ná¹ -u jnúu¹; la tsañuu¹ tiin¹³ la tsami². 'Woo¹ i tsataa¹² i ñafi³.

Cwo¹ tsá² júu³ tyá² li sii²¹ Samaria

⁴ Pe 'in ga'woo²¹ i Jerusalén do gatyá¹ o júu³ ty'a xiiala 'e tiin¹³ tsá² doñixiia' tyaliin².

⁵ Jaain²¹ jee²¹² 'ii do, 'in sii²¹ Lii²¹², gangóo¹ on coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Samaria. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ a' ty'a Cristo do.

⁶ Fúu¹ mo tsá² galicaain²¹ nuu¹ un coon²¹ tün² -un 'e faa²¹ a Lii²¹² do. Joon gajóø² o jilaa²¹ li² 'e jmo¹ o coon¹³ milagro.

⁷ Fúu¹ mo 'in taa² 'in líi¹³ alma ty'a 'woo²¹ mo. Joon 'in líi¹³ 'in 'wooi²¹ do ga'oo¹ o

liili¹. Joongi fúu¹mo 'in sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² coon¹³ 'in jluu¹³ galáa²mo.

⁸ 'Wii¹³ joon jløø¹³mo jilee²¹mo 'in néei¹ 'e fuu²¹ do.

⁹ Pe seein²¹ jaan²¹ tsá² 'e fuu²¹ do 'in sii²¹ Simóoi¹³ 'in gauntsáa¹ júu³ loo¹ ca la jéei¹gi. Jin²o 'na'a jon 'e jaain²¹ tsá² tyiin²mo 'ii.

¹⁰ Jilee²¹mo nuu¹un coon¹³ tún²-un la tsacøøi¹³ tiin¹³ la 'in xuui²¹²gi. Jin²o 'e coon¹³ 'ii²¹ fee¹ tya¹ Dios ngi¹ 'in tsalaa¹ no.

¹¹ Jo¹o líii² tsá² 'ii tsu¹ wii¹³ ningóo¹ un gøøø¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ júu³ loo¹ tya'a.

¹² Pe mo galíii² tsá² jo¹o júu³ tya¹ Lii²¹² do fúu¹mo 'in gasaa¹ jmi²¹ la tsañuu¹ tiin¹³ la tsami². Cwoo¹ Lii²¹² do júu³ tya¹ xiiala tyu² Dios to² tsá². Júu³ tyú² tya¹ Jesucristo cwoo¹o.

¹³ Joon 'in Simóoi³ do jo¹o jon gali²i. Joon gasaa¹mo jmi²¹. Galáa² 'ido wii²¹² ngii¹ coon¹³ Lii²¹² do. Líi¹ tsa'goo²-tsi jilaa²¹ milagro coon¹³ lí² 'e jmoo¹o 'ido.

¹⁴ Mo galíiini¹ 'in apóstoles néei¹ Jerusalén 'e ninúu²o júu³ tya¹ Dios 'in néei¹ Samaria do joon gasii¹ 'in Tús coon¹³ Wó³.

¹⁵ Joon mo gatyálin² do gafee²¹i Dios 'wii²¹² tya¹ 'in jo¹ líi²i do 'e cwoo¹³ Dios 'ii 'in Espíritu Tyú² tya'a.

¹⁶ Tšu jo mo 'i²gi Espíritu Tyú² tya¹ Dios jün¹³ jaain²¹. Li coon²¹ nisaa¹mo jmi²¹ jün¹³ coon¹³ la sii²¹ Na'ñu¹'u Jesús-gi.

¹⁷ Joon gataan¹an Tús coon¹³ Wó³ cwoo²¹o tya¹ 'ido. La joon ga'ii²¹i Espíritu Tyú² tya¹ Dios.

¹⁸⁻¹⁹ Mo gani² Simóoi¹³ 'e ga¹i Espíritu Tyú² tya¹ tsá² mo gataan¹an apóstoles cwoo²¹o joon gajin² 'in sii²¹i 'in tsá² tya¹ Jesús do:

—Cwóo³.oo cuu² wa'a cwoo²oo' jna 'ii²¹ 'e ili² jmáa³aa la no. Joon mi tón³oon cwóo³oo tya¹ doñi'in joon 'ii²¹mo jon 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios —gajin² Simóoi¹³ do.

²⁰ Joon gajin² Tús sii²¹i 'ii:

—Cwo'in²mo cuu²u la tyan 'wo'o coon¹³ lí 'ii²¹ tšu 'wii¹³ ga'i¹-o'o 'e jilaa²¹ 'e cwo¹ Dios lí²-i lo¹ tsá² coon¹³ cuu².

²¹ Jo tíi² 'nu coonti 'e to² lo jon'gi lí² jmáa³aa tšu jo tsáa¹ 'i¹-o'o tyani Dios.

²² Cwojaa²¹-o'o 'e gó² jmoo²¹o no. Mi²¹i tyani Dios wa'a 'iin²mo tsaa² tyi¹ jilaa²¹ 'e gó² 'i¹-o'o no.

²³ Galili³oo 'e 'áai¹ ngi²¹i tsiuwúu¹u. 'Áa¹mo røø²¹u tsaa².

²⁴ Joon gajin² Simóoi¹³ do:

—Mi²¹i tyani Na'ñu¹'u 'wii²¹² tyiia 'e jo 'ee cwotyangi¹na coonti jilaa²¹ 'e nifaa¹³aa no.

²⁵ Mo ngayuui¹³ gafaa²¹ 'a 'in tsá² tya¹ Jesús do jilaa²¹ 'e gani²¹ coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² tya¹ Dios ngalín² la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ lí sii²¹ Samaria do. Ngacwoo¹ júu³ tyú² tya¹ xiiala tiin¹³ tsá². Joon ngaliin¹in tún¹ fu Jerusalén.

Lii²¹² 'e²e jaain²¹ tsá² seein²¹ Etiópía

²⁶ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo jaain²¹ ángel tya¹ Na'ñu¹'u gasii²¹i Lii²¹²:

—Ráan²un no, cwó² lí¹ tooin²¹² lí yooiin¹³ ñi¹. Cwoo¹²¹o fu¹ ngóo¹ Jerusalén tyiia¹³ fu Gaza.

'E fu¹ do-o ngíi¹ lí cwoo¹³ tyuan²¹.

²⁷ Garoon¹on Lii²¹² joon ngó¹-o. Joon 'yuu² fu¹ lí ngóo¹ do joon gatsee²¹i jaain²¹ tsá² te² 'in seein²¹ Etiópía. Jaain²¹ tsá² tyiin² 'in 'má¹ cuu² tya¹ tsami² sii²¹ Candace 'in tyu² to² tyiin² Etiópía lawa røø¹³. Ngafee¹²i Dios fu Jerusalén.

²⁸ 'In tsañuu¹ lo ningaa¹²i fu goo¹o. 'Yuu² i coon²¹ tsi care¹³ tya'a. Ngaa¹²i untsáa¹ júu³ tya¹ Dios 'e gataan¹an 'lii²¹² Isaiás mo 'o'jé². Isaiás do-o jaain²¹ 'in gacwo¹ júu³ tya¹ Dios calii.

²⁹ Joon gajin² Espíritu Tyú² do sii²¹i Lii²¹²:

—Cwotyéen¹un lí si² care³ do.

³⁰ Joon mo ngatyéein¹ Lii²¹² do joon ganúu²un 'e untsáa¹ 'ido jí² tya¹ Isaiás do. Joon gaunngii¹ 'ido:

—¿Ti 'øøi²¹ 'o'o 'e untsáa¹ a no?

³¹ Joon gajin² 'in tsañuu¹ do:

—¿Xiiala lí² 'øøi²¹-tsii mo jo seein²¹ wa'a 'in cwo¹ jna cwáain¹? Wúu² no, 'yii²¹a' coon¹³ jna.

³² Jee²¹² jí² tya¹ Dios lí untsáa¹ do jin² la no:

Lawa jaain²¹ joo'saa²¹ 'in jéei¹ tsá² jngaa¹³ 'i si 'in joo'saa²¹ yan²¹ 'in gajan¹ tii² tyani 'in tyu² jnú².

la joon jo 'ee gajin²gi coonti.

³³ Fiin¹³ jo tsaa² 'oo¹o pe ngoo²¹-o tyani 'in 'oo¹o to².

Pe jo 'ii²¹ galisá² tya'a.

¿Xiiala lí² tyá² tsá² júu³ jilaa²¹ 'e gó² gajmaa¹ a tsá² goo¹o tya'a?

Tšu gajngaa¹³mo. Jo seein²¹gi juncwii²¹.

³⁴ Joon 'in tsá² tyiin² do gaunngii¹ Lii²¹²:

—Jmaa² feei¹-o'o sii¹³du' jna, ¿iin cwáain¹ tya'a faa²¹a 'in cwo¹ júu³ tyú² lo? ¿Ti tya¹ 'na'a si tya¹ 'in xeei²¹ 'ee?

³⁵ Joon galáa² Lii²¹² doo 'wii²¹² faa²¹a 'e lí untsáa¹ do. Joon ga'e²e jilaa²¹ júu³ tya¹ Jesús.

³⁶ Joon mo gangii¹ i coon²¹ lí sá² jmi²¹ 'in tsá² tyiin² do gajin²in:

—Lo-o sá² jmi²¹. ¿Ti jo lí² saa²¹na jmi²¹?

³⁷ Lii²¹²gi gasii²¹ 'ii:

—Wa jai² lí²u ce caain²¹-o'o, lí²-i.

Joon gani¹ 'in tsañuu¹ do:

—Lii²mo 'e Jóon¹ Dios Jesucristo.

³⁸ Joon gatyu² to² wa'a jan¹ care¹³ do. Joon gajngá¹mo lí sá² jmi²¹ do. Joon gasaa¹ i Lii²¹² 'ii jmi²¹.

³⁹ Mo ga'woo¹ i lí sá² jmi²¹ do 'e gatøø²¹o 'in Espíritu Tyú² tya¹ Na'ñu¹'u Lii²¹² do. Joon 'in tsá² tyiin² do jo gani²gi 'ii. Pe ngoo²¹-o la fu¹ 'yuu²mo. Tyú²-u ga'ii²-tsi.

⁴⁰ Coon²¹ fuu²¹ lí sii²¹ Azoto gajnési¹ Lii²¹² do. Ngoo²¹-o la coon²¹ fu¹ 'ee'e júu³ tya¹

xiiala 'e tiin¹³ tsá² ca gatyí¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

9

Gajo¹-tsi Saulo

¹La 'h²¹² joon jo mo jan¹ Saulo do toon²¹ on fo²-tsi tsá². 'Iin²¹² in jnga² mo 'in jo¹ líi² Ña'nũ¹'u' Jesús.

²'Wii¹³ joon gamii¹ coon²¹ jí² tyani tsaa'to² tya' untsá². 'Iin²¹² in tsáa¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Damasco tsa'nee¹² 'in jai² líi² tsi inũ cwo¹ sinagogas si²' e fuu²¹ do. Tsatee² taan¹ 'in 'nuñ³ fu Jerusalén do la tsañũ¹ tiin¹³ la tsamí².

³Pe la 'h²¹² ngó¹ tya'i fu¹ do li tí² li tyía¹ fuu²¹ Damasco. Joon coon²¹ gajná² joo²¹ co' li ngó¹ on. Coon²¹ 'yia²¹ jó² fu ñũ fú².

⁴Joon gaci² mo Saulo ni 'wó². Joon ganú² un coon²¹ jú³ 'e jin²:

—Saulo, ¿'ee li' 'øø²¹ u jna?

⁵Joon Saulo-gi gañii¹:

—¿'iin 'nũ, Señor?

Joon ganii¹ 'e jú³ do:

—Jna-a Jesús 'in 'øø²¹ u no. 'Woo²¹-'o'o jmaai²¹ 'wo'o la mo jmo¹ o' joo²¹ jí¹ mo 'ø² ø² nii²¹² 'mó² sũn²¹.

⁶Saulo do-gi gajlé¹ 'i' goo²¹ o. Gajin² in:

—Ña'nũ¹'u', ¿'ee 'iin²¹² un jmaa³ aa?

Joon Ña'nũ¹'u' Jesús gasii²¹ 'i' i:

—Ráan² un no. Cwo¹ 'u' 'e fuu²¹ do. Do-o ijin² 'in 'ee ná¹ jmaa²¹ a.

⁷Jileei²¹ 'in tsañũ¹ 'in ngalín² coon¹³ Saulo do líi¹ gafo¹ 'i. Ganú² un 'e jú³ do pe jo 'iin ganii² in coonti.

⁸Joon garón² on tún¹ Saulo li raain¹ ni 'wó² do, pe mo gatyaa¹ 'i unni¹ 'i jo lí² jøø² gi. La joon ngó¹ fu Damasco san² tsá² cwo²¹ o.

⁹Do-o gatein¹ 'ni' jmi²¹² tiui². Jo 'ee øø² øø jon'gi 'uun²¹ un coonti.

¹⁰Fuu²¹ do-o seein²¹ jaain²¹ 'in jo¹ líi² sii²¹ Ananías. Joon ganéi¹ Jesús tyaní¹ 'i lawa tsaci¹. Joon gasii²¹ 'i' i:

—iAnanías!

Joon 'ii-gi gañii¹:

—Lo-o tyíin¹³ na, Ña'nũ¹'u'.

¹¹Joon Ña'nũ¹'u' gasii²¹ 'i' i:

—Ráan² un, cwó² fu calle sii²¹ Coon²¹ Tsáa¹ no. Joon mo tyii¹² 'a tya' jaain²¹ 'in sii²¹ Judas fu³ 'u wa'a tyíin¹ jaain²¹ tsá² Tarso sii²¹ Saulo. Do-o tyíin¹ in fee¹ 'i Dios.

¹²Lawa 'e ci¹ o niganí² in jaain²¹ tsá² sii²¹ Ananías ga'í² li tyíin¹ in joon gataan¹ an cwo²¹ o tya' 'e lí²-i jøø² tún¹.

¹³Mo ganú² un Ananías 'elo gajin² in:

—Ña'nũ¹'u', fú¹ mo 'in nigatya¹ jú³ tya' 'in tsañũ¹ no. Joongi ninú³ oo jilaa²¹ 'e gó² jmo¹ o tya' 'in jai² líi² 'nũ 'in néei¹ Jerusalén.

¹⁴'E joon gajó² Saulo do la to² tyu² untsá² 'e tøø¹ 'nũñ³ 'i jileei²¹ 'in fee¹ 'i 'nũ.

¹⁵Pe Ña'nũ¹'u' gasii²¹ 'i' i:

—Cwó², tsu nityí¹³ moo 'ido 'e cwo¹ o jú³ tyiia tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ li xiia'gi, joongi tyani røø¹ i coon¹³ tsá² Israel.

¹⁶Jna-a jmaa³ aa 'i' ii²¹ xiati wú¹ inii²¹ wii²¹² tyiia.

¹⁷Joon ngó¹ Ananías fu li tyíin¹ Saulo do. Mo gatan¹ an cwo²¹ o tya' 'ido joon gajin² in:

—Ru¹'u' Saulo, 'in Ña'nũ¹'u' Jesús 'in gajnéi¹ tya' i fu li ñi¹ 'i do, 'ii gasii¹ in jna ijmaa³ aa 'e jøø² øø tún¹ jooongi 'e unrøø¹ 'in Espí¹ritu Tyá² tya' Dios alma tyi' i.

¹⁸Tsifu joon gaxũ²¹ 'e li la li wii³ joo²¹ taai² jmi²¹ unni¹ 'i. Joon gajøø³ o røø²¹ tún¹. Mo ngayuui¹³ joon garoon¹ on joon gasaa¹ jmi²¹.

¹⁹Mo øøø²¹ øø 'i' i joon gacoon²¹ o waa²¹ pí² tya' a. Joon gajaan¹ gixu coon²¹ tún² jmi²¹² gi coon¹³ 'in jai² líi² néei¹ Damasco do.

Cwo¹ o Saulo jú³ tyá² fu Damasco

²⁰Tsifu gal'áa² Saulo 'wii²¹² cwo¹ o jú³ tyá² tya' Jesús la caain²¹ inũ cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. 'Ee¹ o 'e Joon¹ Dios Jesús.

²¹Líi¹ tsa'goo²¹-tsi jileei²¹ 'in nuu¹ un jú³ tya' a. Joon sii¹ i:

—¿Ti jon' 'in no 'in gangi¹ 'øø¹ 'in jai² líi² Jesús 'in néei¹ Jerusalén do? ¿Ti jon' 'in no-o 'in jó² jatee¹ 'e tsá² tsajaan¹² in tyani tsaa'to² tya' untsá² do?

²²Pe coon²¹ 'ii¹³ gi jo 'goo²¹ Saulo gacwo¹ o jú³ tyá². 'Ee¹ 'e 'e Jesús do-o 'e la jai² 'ii 'in nigasii¹ in Dios 'e ijmaa¹ a tiin¹³ tsá². Líi¹ gafaa²¹ a Saulo ca gaxéi¹-tsi tsá² Israel néei¹ Damasco do.

Cwiin¹ in Saulo

²³Wóo¹ gixu ngó¹ mo gasii² tsá² Israel røø²¹ 'e ijnga² mo Saulo.

²⁴La coon²¹ jmi¹ a la coon²¹ 'woo¹ tsajeen² ni 'ido 'oo² li suui²¹ 'e fuu²¹ do 'e ijngaa¹³ mo 'ido. Pe 'indogi galíñi¹ o.

²⁵Pe 'in jai² líi² do coon²¹ 'woo¹ gataan¹³ ni 'ido coon²¹ tsi 'motó³. Joon la joon gaxaa² ni 'ido li' coon²¹ tsaa' 'oo²¹ li injuun¹ la 'ui ti' fuu²¹ do. Joon la joon galáa² mo Saulo do.

Taain¹ Saulo Jerusalén

²⁶Mo gatyí¹ Saulo Jerusalén joon 'iin²¹² in uncaain²¹ coon¹³ 'in jo¹ líi² do. Pe jilee²¹ mo tsá² gøø²¹ mo 'ii. Jo jo¹ líi² 'e nija² mo líi² 'ido Jesús.

²⁷Joon gajé¹ mo Bernabé Saulo tyani 'in apóstoles do. Joon do-o gatyá¹ o jú³ xiiala niganí² Saulo Ña'nũ¹'u' Jesús tya' i fu¹ do. Joongi xiiala nigasii²¹ Jesús 'ii. Joon gajin² o jon xiiala jo cu²-tsi Saulo gacwo¹ o jú³ tya' Jesús fu Damasco.

²⁸Mo ngayuui¹³ joon gajaan¹ an Saulo Jerusalén do. Caan²¹ mo gangii¹ coon¹³ 'in jai² líi² catyaa¹ i do.

29 Jo cu²-tsi faa²¹a júu³ tya¹ Ña'ñu¹'u' Jesús. Tyaa¹a júu³ joongi jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ tsá² Israel 'in faa²¹a jmi¹ griego. Pe 'ii-gi ga'noo¹²on xiiala 'e ijngaa¹³'i 'ii.

30 Mo galiñi¹'i 'in jai² líi² Jesús catyaa¹² do ngajée¹i Saulo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea. Joon do-gi ganga²mo fu Tarso.

31 Jilee²¹mo 'in jo¹ líi² jo 'iin 'in untyín²gi 'ii la caain²¹ Judea, coon¹³ Galilea coon¹³ Samaria. Tya¹-tsi líil¹ 'e lí² jai²gi líi². Seein²¹ canii² gøø²¹mo Ña'n'uu¹'u' Jesús. Joon gauncoon¹³ 'in Espíríto Tyá² 'ii 'e seen²¹mo jløø³mo. Joon gangafúu²mo 'in jai² líi².

Gal'áa²mo Eneas

32 La 'ii²¹² ngi¹ Tú³ fee¹i tsaru¹'u' la caain²¹ joon ngóo¹-o ngafee¹²i 'in jai² líi² néei¹ Lida.

33 Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Eneas. Jñá² jii²¹ ningóo¹ raan¹'in coo'mó² 'wii¹³ jleei¹ sitsuu¹³ cwoo²¹o tíi²i.

34 Joon gajin² Tú³ sii²¹'i 'ii: —Eneas, coon²¹ gaun'láa²mo Jesucristo 'nu. Ráan²'un no. Tsuu¹³ 'mi'jñu¹'u'. Tsi fu joon garáan²mo Eneas do.

35 Joon jilee²¹'i 'in néei¹ fuu²¹ Lida coon¹³ Sarón gajøø²mo 'ii. Joon gatuu²¹o la tíisi² goo¹o la mo jée¹. Joon galijai² galíi²i Ña'ñu¹'u' Jesús.

Mo gajin¹'in Dorcas

36 'E jmi²¹² joon jon galiseein²¹ jaain²¹ tsami² 'in jai² líi² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Jope. 'In tsami² lo sii²¹ Tabita. Pe coon¹³ jmi¹ griego sii²¹ tsá² 'ii Dorcas. 'In tsami² lo jmoo¹o jilaa²¹'e tyá² tya¹ tsá². Uncoon¹³o jilee²¹'i 'in siytéen¹³ jmi²¹².

37 Jee²¹² jmi²¹² joon gaton¹ tsaa¹³'a 'in Dorcas do. Joon gajún¹mo. Joon mo ngayuui¹³ galaai²¹ tsá² 'ii joon gatain² tsá² 'ii li tí² tún² fúui¹ 'nú¹.

38 Tyan¹'an Lida náa¹ fuu²¹ Jope li taain²¹² Tú³ do. Joon mo ganúu²'un 'in tsá² jai² líi² do 'e Tú³ taain¹ Jope do gasii¹'in gá¹i tsañuu¹'e tsasi¹²i do:

—jmaa² feei¹-o'o! |Un'ø¹¹ø! Tsaa³du' fu Jope do. jjo un'ii²¹²!ul

39 Joon ngoo²¹-o Tú³ coon¹³ 'ii. Joon mo gatyí¹a do ngajée¹ tsá² 'ii li raain¹ 'ii²¹² do. Joon jilee²¹ tsami² 'nii² néei¹ cí²i. Xuui²¹²-tsi áai¹. Ga'e² Tú³ jilaa²¹ 'mi² 'e nigajmaa¹a mo seein²¹.

40 Pe Tú³-gi ga'woo¹i jilee²¹mo. Joon gasii²¹i wojní¹i gafaa²¹a júu³ tyá². Joon jøø²i 'in líi²¹² do joon gajin²'in: —Ráan²'un, Tabita.

Joon gana¹ 'in tsami² do unnii¹'i. Mo ganí² Tú³ do joon garoon¹'on gacwó².

41 Joon Tú³-gi gason²'on cwoo²¹o gajmaa¹a siin¹²'in. Mo ngayuui¹³ joon gatø¹ø do fu yu¹.

tsaru¹'u' catyaa¹² do coon¹³ 'in tsami² 'nii² do. Joon ga'e²'e 'ido 'e nijjin¹'in.

42 Jilaa²¹ 'elo galiñi¹'i tsá² seein²¹ Jope do. Joon fúu¹mo gatsa²-tsi Ña'ñu¹'u' Jesús.

43 Joon 'láa²mo jmi²¹² gateein¹ Tú³ 'e fuu²¹ do tya¹ jaain²¹ tiloo²¹ sii²¹ Simóoi¹³.

10

Tú³ cwo¹'o Cornelio júu³ tyá²

1 Fu Cesarea do-o seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Cornelio. Jaain²¹ 'in tyu² to² tya¹ coon²¹ cíein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Italiano.

2 Tsaá²-tsi coon¹³ la tøø¹² tsá² 'in tya¹'a. Un'goo²¹o Dios. Joon cwo¹'o cuu² 'e uncoon¹³on tsá² Israel. La coon²¹ jmi²¹² fee¹'i Dios.

3 Coon²¹ jmi²¹² ningóo¹ la 'iin²¹ 'ni¹ ca'lóo² mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya¹ Dios li tyíin¹'in. Joon gajin²'in:

—jCornelio!
4 Joon gafoo¹²mo Cornelio. Joon gajaan¹'an jøø²'i 'in ángel do. Joon gaunngii¹: —Señor, ¿'ee fú³xa¹'u' jna?

Joon 'in ángel do-gi gasii²¹'i 'ii: —Ninú² Dios júu³ tyá² tyí¹. Joongi ninii²¹o xiiala uncoon¹³'on 'in 'oo¹o faí³.

5 Sii²¹u tsá² tyí¹'e fuu²¹ Jope do 'e tsatee¹e Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³.

6 Tyíin¹'in tya¹ jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Si² 'náu¹u tyan¹'i tí¹ jmi¹'ñi¹³ do. 'Ii ijin² 'ee 'ná² jmaa²'o'o no —gajin² 'in ángel do.

7 Mo gangaa¹²i 'in ángel do joon gatø¹ø Cornelio do gá¹i tsá² tya¹'a coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in tsaá²-tsi Dios. Joongi jo cu²-tsi coon¹³on.

8 Gajma²'o 'ido júu³ jilaa²¹ 'ee gali². Joon gasii¹'in fu Jope.

9 Mo gajná² jmi²¹² joon taa²mogi fu¹, tí lí² tyalín² Jope. La 'ii²¹² joon Tú³-gi gasoo²o yu¹ 'nú¹ lí² tún² fúui¹. La tyíá² ni¹'i gasoo²o ngafee¹²i Dios.

10 'Áa¹mo niun'áa¹i. 'In²¹²'in dø¹ø. Joon la 'ii²¹² náa¹ tyá² 'e dø¹ø joon ganii²¹ coon²¹ lawa 'e cíi¹.

11 Jøø²o lawa ganó² fu yu¹ juncwii²¹. Joon ganii²¹ jó² fu ni 'wó² lawa coon 'mi² taa²¹ fee¹ líil¹. 'E si'ñuu¹'u' ji tyán² tyuui¹³.

12 'E ni 'mi² do tsín¹³ jilee²¹ nii² joo¹'nuu²¹ 'in sá² tyán² tíi² coon¹³ mi²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹.

13 Joon ganúu²'un Tú³ do coon²¹ júu³ 'e jin²: —Nano Tú³, jngaa¹²'i joongi cuu¹'i 'in no.

14 Pe Tú³-gi do gañii¹: —'Un², Ña'ñu¹'u', jo mo gø¹øø jilaa²¹ 'e gó² 'e jo tíi¹na.

15 Joon ganúu²'un tún¹ 'e júu³ gajin²: —'E gauntyú¹i Dios jo foo²¹'o 'e gó².

16 Ni¹ naa¹³ gali²'elo. Mo ngayuui¹³ joon gasoo² tún¹ 'e 'mi² taa²¹ do fu yu¹.

17 'In tsá² 'in gasii¹ in Cornelio do niga-jalín² mo unngii¹ i tya' Simóoi¹³. La 'ii²¹² 'i¹-tsi Tú³ jilaa²²¹ 'e gani¹²¹ do-o gatyalín² 'in tsá² do 'ooa'na¹.

18 Tø¹ø wa tyiin¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³.

19 La 'ii²¹² 'i¹gi-tsi Tú³ 'e lawa'a gaci¹ do gasii²¹ i 'in Espiritu Tyá² tya' Dios 'ii:

—Ñii², gaai²¹ tsañuu¹ 'naai¹³ 'nu.

20 Cwú¹ no, cwó² coon¹³ on jo 'ee 'i¹gi-'o'o coonti tsu jna-a gasii² na 'ido.

21 Joon igá¹ mo Tú³ li teein¹ 'in tsá² gasii¹ in Cornelio do. Joon gasii²¹ i:

—Jna-a 'in 'naa²¹ naa¹ no. ¿'Ee to ñilín² naa'?

22 'Ido-gi gañii¹ i:

—Jalii²¹ i to² tyu² jaain²¹ fii²¹² 'láa² sii²¹ Cornelio, jaain²¹ tsá² tyú¹ 'in tsa²-tsi Dios. Jileei²¹ tsá² seein²¹ Israel jin² in 'e tsá² tyú¹ mo 'ii. Dios gasii¹ in jaain²¹ ángel tya'a 'e jma² a júu³ Cornelio do 'e tøø²¹² ña fu tya'a 'e núu¹ un júu³ tyi¹.

23 Joon gacwo¹ Tú³ gataa² mo inuu. Joon do-o gajaan¹ an caná¹. Mo gajná² jmi²¹² joon ngaliin¹ mo Tú³ coon¹³ 'ii. Ngaliin² mo jon 'in jai² líi² néei¹ Jope do.

24 Mo gajná² jmi²¹² joongi tún¹ tyalín² Cesarea li sijéen¹ in Cornelio 'ii. Sicaain²¹ coon¹³ ruu²¹ i; coon¹³ inlíi¹³ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ 'in nigatø¹ Cornelio do.

25 Mo gatyía¹ Tú³ do tsifu joon cwo'ii¹ Cornelio ngajéein¹ 'ii. Joon gasii²¹ i wojni¹ i tyani Tú³ 'e untyúui¹ 'ii.

26 Pe Tú³ do-gi gasaa¹³ mo 'ii. Joon gajin² in: —Jmaa² siin¹³ un. Tsañuu¹ la 'nu jon jna.

27 La 'ii²¹² tyaa¹ júu³ ngataa² i. Ga'ii²¹ li fúui¹ tsá² néei¹.

28 Joon gajin² Tú³ sii²¹ i 'ii:

—Ñii²¹ 'naa' 'e jo tñi² tsá² Israel 'e un-caain²¹ coon¹³ tsá² seein²¹ li xiia¹. Jon'gi tsataai² inuu tya'a. Pe Dios ni'e²o jna 'e jo tñi² na fo³oo 'e gó² 'e jiiin¹³ jaain²¹.

29 'Wii¹³ joon tsifu gagó³oo 'e gate²e jna do. Jo 'ee fo³oo coonti. 'Iin²¹² na líñi² 'ee to² tø²ø¹ jna.

30 Joon gañii¹ Cornelio do:

—Tyán² jmi²¹² ningó¹ jiiin¹³ la 'ii²¹ nano tyiin¹ na lo. Jmóo³oo taa²¹ jo mo gøø²¹øø 'i³ii. Foo¹³ na Dios la ca'loo. La jee²¹² joon gajnéri¹ jaain²¹ tsá² jii¹ siin¹³ líi¹¹.

31 Joon gasii²¹ i jna: “Cornelio, nanúu² un Dios júu³ tyú² tyi¹. Joon nacón² cwáain¹ tya' jilaa²²¹ 'e nigauncoon¹³ in jileei²¹ 'in 'oo¹o fa'³.

32 Sii¹ in 'in tsalín² 'e fuu²¹ Jope do. Tsatee¹e 'in sii²¹ Tú³, 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Tyiin¹ in tya' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóoi¹³ mo. Si² 'núu¹ u tyan' ti¹ jmi¹ñi¹³. Mo cwéee¹ i joon ityá² júu³ coon¹³ 'nu.”

33 Joon tsifu joon gasii² na 'in ja'neei¹³ 'nu. Tyá² u nigajmaa¹³ a gañi¹ o'o. Joon lo-o

náa¹oo'o tyani Dios. 'Ii²¹ i nnu²¹ u jilaa²²¹ 'e nigatyu² Ña'ñu¹ u to² 'e fu³ u jna'a —jin² Cornelio.

Júu³ gatyaa¹ Tú³ inuu tya' Cornelio

34 Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹ a jin² in:

—Niñi³oo no 'e tyani Dios jilee²¹ mo tsá² coon²¹ røø²¹ mo.

35 Joon 'ii²¹ mo doñi¹ in tsá² seein²¹ Israel tiin¹³ 'in jo seein²¹ joon wa'a tsa²-tsi 'ii joon jmoo¹o 'e tyú².

36 Dios gasii¹ in Jesucristo jee²¹² tsá² Israel. 'Ii Nuu¹ u jilee²¹ o'. Joon gajmaa¹ a júu³ xiiala tyia²-tsi tsá² Dios 'e jo téen¹ in coon¹³ on.

37 Tyá² u ni² i 'e galí² goo¹o tsá² Israel. Ga'láa² 'wii²¹² Galilea mo ngayuii¹³ gacwo¹ Wó³ júu³ tyá² 'e na² saai¹ tsá² jmi²¹.

38 Joon ñii²¹oo' xiiala gacwo¹ Dios 'in Jesús tsá² Nazaret do 'in Espiritu Tyá² tya'a. Joon gacwo¹o 'ii²¹ tya'a. La joon gangii¹ i lacaain²¹ jmoo¹o 'e tyú². Joon un'láai² jileei²¹ 'in ni² wúu¹ 'ii²¹ tya' 'in líii³. Jilaa²²¹ 'elo gajmaa¹ a tsu ngi¹ Dios coon¹³ ii.

39 Nigane²¹²oo' jilaa²²¹ 'e lí². Jilaa²²¹ 'e gajmaa¹ a Jesús lacaain²¹ Judea coon¹³ 'e fuu²¹ Jerusalén. Mo gangii²¹ joon gajngaa¹³ mo tsá² 'ii. Gateen¹ in tsá² 'ii tsa² crúu¹³ do.

40 Pe Dios gajmaa¹ a jiiin¹o mo tí² 'ni¹ jmi²¹². Joon gajmaa¹ a jne¹ mo tún¹ jee²¹² jna¹ a.

41 Pe jiiin¹³ coon¹³ jna'oo'o gajnée¹ i jon' jileei²¹ tsá². Jiiin¹³ 'in gatyii¹² in Dios la jée¹ mo gajnée¹ 'e cón² cwáain¹ 'ii-o. Caan¹ mo tún¹ gatyéé²e 'e joongi néé²e 'e coon¹³ on mo gangii²¹ jiiin¹ in do.

42 Joon gasii¹ in jna'a sii¹³ i; tsá² 'e Dios gatyéee¹ 'in Jesús lo 'e jmá¹ 'ii²¹ tya' tsá² jiiin¹ lagi 'in níjiiin¹.

43 Joongi ca la jée¹ mo jileei²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios gajin²o xiiala líi¹¹ Jesús 'e jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii 'iin² mo tsa² tya'a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹o.

'Ii²¹ mo Espiritu Tyá² la 'in jo seein²¹ Israel

44 Faa²¹ gi Tú³ siin¹³ in mo gajó² 'in Espiritu Tyá² tya' Dios 'e ga'í² almas tya' jileei²¹ 'in nuu¹ un júu³ tya'a do.

45 Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² Israel 'in jo¹ líi² 'in gajalín² coon¹³ Tú³ do. La ga'í² Espiritu tya' Dios alma tyi¹ tsá² Israel do-o la joon jon niga'í² Espiritu tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ joon.

46 Nuu¹o faa²¹ 'ido jmi¹¹ xiia¹ joon gauntyú¹ Dios jmai² coon¹³ júu³ tya'.

47 Joon gajin² Tá³:

—¿Ti lí² jo cwoo²¹o saai¹ 'in tsá² lo jmi²¹ tsu niga'ii²¹ mogi Esíritu Tyá² la ga'ii¹³ na'?

48 Joon gatyu² u to² gasaai¹ 'ido jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ u Jesús. Mo ngayuii¹³

joon, joon gami²; Tú³ wa'a jaain²¹²ta 'ido coon²¹ tún² jmi²¹² coon¹³on.

11

Jmaa^{12a} Tú³ tsá² 'in jai² lí² néi¹ Jerusalén jú³ jilaa²¹ 'e nigali²

¹ Ganú²un 'in apóstoles coon¹³ 'in tsaru^{1u} catyaa² néi¹ Judea 'e niga¹ⁱ'²¹mo jú³ tyá² tya' Dios cagi 'in jo seein²¹ Israel.

² Mo gacwai² Tú³ Jerusalén 'in lí¹³ tsá² Israel 'in jai² lí² galáa² 'wii²¹² unngi¹:

³ —¿'Ee li' gatyí^{2a} tyatya^{3a} jú³ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel? Joongi gatyatyee^{21e} coon¹³on.

⁴ Joon galáa² Tú³ 'wii²¹² gatyaa¹ jú³ la jilaa^{21a} 'e nigali² do ca la nifu. Joon gajin²in:

⁵ —Do-o taan^{1na} Jope do. Joon la jiin¹³ foo^{13na} Dios do-o gamó^{3oo} coon²¹ lí². Coon²¹ lí² 'e li la li coon²¹ 'mi² taa²¹. Gamó^{3oo} jgó² sí¹ nú^{1u} ji tyán² tyuu¹³. Joon gacwá² tí² tyani³ii.

⁶ Mo gajó³øø coon²¹ tún² lí² tsi, joon gamáa^{1na} jileei²¹ nii² joo^{1nuu}²¹ 'in tyú¹ tiin¹³ 'in gó². Joongi máa^{1na} mi²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹.

⁷ Joongi ganú^{3uun} coon²¹ jú³ 'e jin²: “Ráan^{2un}, Tú³. Ngaai¹³ 'in joo²¹ lo joongi cøø^{21xu}u.”

⁸ Pe joon gafo^{3oo}: “Jo lí² døø¹³øø 'elo, Ñá², tsu jiin¹³ cafu jo mo gatoo¹³ 'ó^{3oo} jilaa²¹ 'e gó² 'e jo tí² dø¹ tsá² Israel.”

⁹ Joon gajin² 'e jú³ do sii²¹ jna tún¹: “Jilaa²¹ 'e untyú¹ Dios jo foo^{13o} 'e gó².”

¹⁰ La joon gali² 'ni¹ naa¹³. Joon mo ngayuu¹³ joon gasoo² fu ñá^{1fú}.

¹¹ La hi²¹² joon gatyaliin² gaai²¹ tsañuu¹ 'in 'naai¹ jna 'e ná¹ li tyiin^{1na} do. Nijaliin² fuu²¹ Cesarea.

¹² Joon 'in Espiritu Tyá² tya' Dios gasii¹ mo jna 'e gangó^{1oo} coon¹³ 'in tsá² do jo cu²-tsii. Joon ngaliin^{2mo} ji jñú¹² tsaru^{1u} no. Joon jile^{1oo} ngatoo^{21o} 'o tsi inuu tya' 'in tsá² do.

¹³ Joon 'in tsá² do gatyaa¹ jú³ la li 'e gani²¹ jaain²¹ ángel 'in siin¹³ tyani¹ⁱ. Joon gasii²¹ 'in ángel do 'ii: “Sii¹ in jaain²¹ gá¹ tsá² tyi¹ fu 'e fuu²¹ Jope do. Tsate^{2du} jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii^{21o} jon Tú³.”

¹⁴ Joon 'ii 'in 'e² 'naa' xiiala taan²¹²naa' coon¹³ Dios coon¹³ jileei²¹ tsá² taai inuu tyi¹.”

¹⁵ Mo galáa² 'wii²¹² gafo^{3na} joon gajó² 'in Espiritu Tyá² tya' Dios. Gá¹² li licaan^{21na} 'a do. Joon 'ii²¹ mo jileei²¹ 'in néi¹ inuu do la lí² mo ga'ii²¹ in alma tyijna' la mo 'wiin²¹².

¹⁶ Joon gati²-tsi la lí² 'e gajin² Ñá¹ñá^{1u}: “E jo^{1o} 'e Wó^{3o} gasaai¹ tsá² jmi²¹ jiin¹³ coon¹³ jmi²¹ pe Dios icwoo¹²ⁱ 'naa'gii¹ 'in Espiritu Tyá² tya' wa'a ngi¹ coon¹³ 'naa'.”

¹⁷ Pe wana gacwo¹ Dios 'ii la lí² 'e nigacwo^{1o} jna' 'in nigajo¹ lí² Ñá¹ñá^{1u} Jesucristo, ¿iin lí¹na 'e fo^{3oo} 'laa²¹ tya' Dios? —jin² Tú³.

¹⁸ Mo ganú^{2un} 'in tsá² jo¹ lí² néi¹ fu Jerusalén do gajaan^{1an} tií². Joon gacwo^{1o} 'maai¹³ Dios gajin²in:

—iCa-gi 'in jo seein²¹ Israel Dios nigacwo^{1o} coon²¹ 'ii²¹ 'e lí² jaa^{21a}-tsi joon 'e tiin¹³mo!

'In jai² lí² 'in seein²¹ Antioquia

¹⁹ Mo ngayuu¹³ gajngaa¹³ⁱ tsá² Té¹³ galáa² 'wii²¹² ga'øø¹ⁱ 'in catyaa²gi 'in tsáa¹-tsi Dios. Joon 'in lí¹³ gacwiin¹ⁱⁿ fu Fenicia. 'In lí¹³ gacwiin¹ⁱⁿ fu Chipre joongi Antioquia. Joon do-o galáa² 'wii²¹² cwoo^{1o} jú³ tyá² tya' Dios jiin¹³ tsá² Israel.

²⁰ Pe 'in lí¹³ 'in jai² lí² tsá² seein²¹ Chipre coon¹³ Cirene gangaliin² fu Antioquia. Do-o galáa² 'wii²¹² cwoo^{1o} jú³ tyá² tya' Ñá¹ñá^{1u} Jesús.

²¹ Ca-gi 'in jo seein²¹ Israel gacwoo^{1o}. Áa^{1mo} gauncoon¹³ Ñá¹ñá^{1u} 'ii. Joon la joon fúu^{1mo} galijai² lí². Joon galáa² 'in tsá² do 'wii²¹² tsaa¹-tsi Ñá¹ñá^{1u}.”

²² Mo ganú^{2un} 'in jo¹ lí² 'in néi¹ Jerusalén 'e jú³ lo gasii¹ⁱⁿ jaain²¹ tsá² sii²¹ Bernabé 'in gangó¹ fu Antioquia.

²³ Mo gatyá¹ Bernabé do gacón² cwáai¹ 'e Dios gajmaa^{1a} jilaa²¹ 'e ganú^{2un} 'e gali² do. Joongi galijløø^{13mo}. Joon ga'ii² jú³ Bernabé jileei²¹ 'in tsá² do cwotyia²-tsi ce caain²¹-tsi Ñá¹ñá^{1u}.”

²⁴ Tsá² tyú^{1mo} 'in Bernabé do. Ja^{2mo} lí² Jesús. Joon galinuu^{13an} 'in Espiritu Tyá² tya' Dios. Joon la joon lí¹ fúu¹ tsá² gatsa²-tsi jú³ tya' Jesús.

²⁵ Mo ngayuu¹³ jon gangó¹ Bernabé fu Tarso. Nga'nee¹³ⁱ jaain²¹ tsá² sii²¹ Saulo. Mo gatsee²¹ⁱ joon gatøø^{1ø} fu Antioquia.

²⁶ Joon do-o gateen¹ⁱⁿ la tøø¹² coon²¹ jiin²¹ jee²¹² 'in tsá² jai² lí² do. Do-o ga'e² fúu^{1mo} tsá². Joon fu Antioquia do-o galáa² 'wii²¹² 'e galisii²¹ 'in jai² lí² Cristo, cristianos.

²⁷ Jee²¹² jmi²¹² lo-o 'in lí¹³ 'in cwo¹ jú³ tyú² tya' Dios ga'woo²ⁱ Jerusalén. Joon ngaliin² fu Antioquia.

²⁸ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii, 'in sii²¹ Agabo, gajmaa^{1a} siin¹²ⁱⁿ jee²¹² la 'oo²¹ tsaru^{1u} néi¹ do. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyá² tya' Dios gafaa^{21a} ijó¹ goon²¹ 'oo² la tøø¹² ni cwoo¹³ jincwii²¹. La joon gali² jiin²¹ mo gatyá² tøø¹³ Claudio to².

²⁹ Joon 'in tsá² jai² lí² 'in néi¹ fu Antioquia do gaun'ii²¹ⁱ jú³ 'e uncoon^{13on} tsaru^{1u} 'in néi¹ Judea. Joon cwo^{1o} la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ ti lí² lí¹ⁱ.

³⁰ La joon gajmaa¹a. Joon gasiin¹²in 'e cuu² do coon¹³ Bernabé coon¹³ Saulo.

12

Jngaa¹²mo tsá² Jacobo joongi taain¹ tsá² Tú³ nuñi³

¹ Jee²¹² jmi²¹² joon galáa² Herodes 'wii²¹² ga'óø¹mo 'inlii¹³ 'in jai² líi².

² Joongi gatyu² to² 'e gajngaa¹² tsá² Jacobo ruu²¹i Wó³ coon¹³ ñi³.

³ Mo galli³i 'e gati²-tsi tsá² Israel 'e gajmaa¹a do joon gasaan¹²in Tú³. Jilaa²¹ 'elo gali² la 'ii²¹² 'e gati² jmi²¹² mo gø² tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian² jeei¹.

⁴ Joon gatyu² Herodes to² 'e 'aa¹i tyán² poo²¹² 'láa² Tú³ do. La coon²¹ poo²¹² tí¹ tyúuin² 'láa² do. Joon gataan¹in Tú³ do 'nuñi³. Do-o ga'aa¹ 'láa² do 'ii. Líi² Herodes itsajée¹ Tú³ fu tyani tsá² Israel mi ngüi² cwaa²¹ jmi²¹².

⁵ La joon líi¹ tyá² sijnüi¹³ Tú³ nuñi³. Pe 'in jai² líi² líi¹ fee¹i Dios 'wii²¹² tya¹ Tú³ do.

Dios tyii¹in Tú³ nuñi³

⁶ 'E 'woo¹ joon la nu'gi jmi²¹² 'e ityii¹in Herodes Tú³ 'e tsajée¹ tyani tsá² Israel raan¹mo Tú³ jee²¹² gá¹ 'láa² do. Do-o raan¹in cwuu²¹; si'ñúu¹³ mo coon¹³ cadenas. Joon 'inlii¹³gi 'láa² do téen²mo 'oo² 'nuñi³ do.

⁷ La tsifu joon gajné¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios. Joon gajná² joo²¹ tsi 'nuñi³ do. Joon 'in ángel do galii²¹ moo'wo¹ Tú³ do. Joon gaunjaa¹a-tsi Tú³ do. Joon gajin²in sii²¹ 'ido:

—Jmoono ráan²un.

Tsifu joon gaxuu²¹ cadena 'e 'ñúu¹u cwoo²⁰ Tú³ do.

⁸ Joon gajin² 'in ángel do:

—Jmoono 'núu² tuu¹u. 'øø¹³ mí¹³i no.

Mo ngayuui¹³ gajmaa¹a Tú³ jilaa²¹ 'elo gajin² ángel sii²¹ 'ii:

—Jmoono tyán² 'mi'ñüu¹u joon na¹ coon¹³ jna.

⁹ Joon gacwo¹ Tú³ caluu coon¹³ 'in ángel do. Jiin¹³ jon¹ líi² jo¹ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a 'in ángel do. 'Áai¹gi gali² 'e lawa'a coon²¹ 'e ci¹o.

¹⁰ Joon gangüi¹mo li téen²in 'in 'láa² nifu. Joon la joon gangüi¹mo li ti tún². Joon la joon gatyalin²mo li si² jni¹nú¹ do li gasuui²¹ 'ooa'nú¹. Joon 'e jni¹nú¹ do lí¹ jmai² ñi³. Joon mo gatyalin² 'ooa'nú¹ do, ña'a ganó¹. Joon ga'woo²¹mo. Joon ngaliin² caan²¹mo coon²¹ sii¹³xu. Joon gatüu²mo 'in ángel do 'ii.

¹¹ Mo galli³i Tú³ 'e la ja²mo jilaa²¹ 'elo joon ga¹-tsi:

—No-gi jo¹ líi²na 'e nigasii¹in Ña'ñu¹u 'ángel tya'a 'e galaai¹ jna tyani Herodes do joon jilaa²¹gi 'e la mo 'iin²¹²in tsá² Israel jmee²¹i jna.

¹² Jmai² 'edo-o 'i¹-tsi Tú³ gangaa¹²i fu tya¹ María sáa³ Wó³, 'in sii²¹o jon Marcos. Do-o li licaain²¹ jileei²¹ 'in nigafaa²¹ júu³ tyá² 'wii²¹² tya'a.

¹³ Mo gapoo²¹ 'ooa'nú¹ do joon gajó² jaain²¹ simi² sii²¹ Rode. Ngajóø² 'iin do.

¹⁴ Mo galicwii¹ jmi¹ tya¹ Tú³ do jo ganá¹ 'ooa'nú¹ do. Joon ga'ii²¹ jløø¹³mo cwiiin¹in gajmaa¹²a tsá² catyaa²gi do júu³ 'e Tú³-u siin¹²in 'ooa'nú¹ do.

¹⁵ Pe 'in tsá² do gasii²¹ 'ii:

—jTsa² caa²¹²mo 'nu!

Pe la jin²⁰ jin²in 'e jo¹o siin¹² Tú³. Pe joon gajin² 'in tsá² do:

—Jon¹ Tú³ 'in siin¹² ca'nú¹ do. Ángel tya'o do.

¹⁶ La 'ii²¹² joon siin¹²o Tú³ poo²¹ 'ooa'nú¹ do. Joon mo ganá¹ 'ooa'nú¹ do joon gajóø²mo fafoo¹mo.

¹⁷ Pe Tú³ do gajmaa¹a coon²¹ lí² coon¹³ cwoo²¹o 'e jo cwota³ tsá² do mü¹³. Joon gatyaa¹ júu³ xiiala galaa¹ 'in ángel do 'ii tsi 'nuñi³ do. Joon gajin²in:

—Sii¹³ Jacobo coon¹³ tsaru¹u.

Joon gacwo¹ Tú³. Gangóo¹ fu li xii¹a.

¹⁸ Mo gajná² jmi²¹² do ganá¹ 'goo²¹ jiin¹³ la 'oo²¹ jee²¹² 'in 'láa² do tsu jo ñüi¹ 'ee gali² coon¹³ Tú³ do.

¹⁹ Joon gatyu² Herodes to² 'e 'naa²¹mo 'ido. Pe mo jo gatsee²¹i gajmaa¹a cwáain¹ tya¹ 'in 'láa² do. Joon gatyu²u to² ijúun²mo 'ido. Pe mo li ciin²¹xu joon gacwo¹ Herodes coon²¹ li sii²¹ Judea. Joon ngacwaa¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

Xiiala mo gajün¹ Herodes

²⁰ 'In tsá² seein²¹ Tiro coon¹³ Sidón 'ná²-a tsaláa¹ 'e dø¹fu li tyu² Herodes to². Pe gati² 'nii²¹-tsi Herodes tya¹ 'in tsá² do, 'wii¹³ la joon 'iin²¹²in 'in tsá² do ilisá² 'ii²¹ røø²¹. Joon gajaan²¹an cuu² tya¹ jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o to² tya¹ Herodes do 'e 'ido-o faa²¹o 'wii²¹² tya'a.

²¹ Joon tyu² Herodes do to² 'in tsá² do ilicaain²¹ coon²¹ jmi²¹². Joon mo gati² 'e jmi²¹² joon, joon ci¹ Herodes siin¹³ røø¹³. Joon gacwo²o 'áan³ tya'a. Joon gacwo¹o 'in tsá² do cwü¹.

²² Joon galáa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa²¹a tá²; —j'In tsañuu¹ 'in faa²¹ no jon¹ tsá² no, Dios no! —jin² 'in tsá² do.

²³ Joon 'wii¹³ nigaunfee¹mo 'ña'a tyani Dios, jo mo gauntyú¹ Dios, gajó² jaain²¹ ángel tya¹ Dios Jmi²¹. Joon gajmaa¹a galit-saa¹²a Herodes. Joon gajuun¹in Herodes do. Gagøø²¹ joo¹³ 'ii.

²⁴ Joon la joon líi¹ nganii¹³ júu³ tyá² tya¹ Dios.

²⁵ Mo gatséi¹ to² tya¹ Bernabé coon¹³ Saulo ga'woo²¹mo Jerusalén do. Ngaliin¹mo tún¹ fu Antioquia coon¹³ jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³. Sii²¹o jon Marcos.

13

Láa² Bernabé coon¹³ Saulo 'wii²¹² tsalín² tsacwoo¹ júu³ tyá² tya' Jesús

1 Jee²¹² 'in jai² llii² néel¹ fu Antioquia do-o seein²¹ 'in líi¹³ 'in cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios joongi 'e²'e tsá². Jaain²¹ jee²¹² 'ii sii²¹ Bernabé jaain²¹gi sii²¹ Simón, 'in sii²¹ jon Negro. Jaain²¹gi sii²¹ Lu³, 'in seein²¹ fu Cirene. Jaain²¹gi sii²¹ Manaén, 'in gacwaain²¹ caain²¹ coon¹³ Herodes. (Herodes do-o gatyá² to² coon²¹ li sii²¹ Galilea.) Joon jaain²¹gi 'in sii²¹ Saulo.

2 Joon coon²¹ jmi²²¹ la 'ii²¹² faa²²¹a 'in tsá² do júu³ tyá² jmoó¹ o taa²¹a jo mo gøø²¹ø. La 'ii²¹² joon gajin² Espiritu Tyá² tya' Dios sii²¹i 'ii:

—Cwotyii¹³naa¹ Bernabé coon¹³ Saulo ijmáa¹a to² la li 'e nigafuu²¹uu —jin² 'in ángel do.

3 Joon gajmaa¹-o taa²¹a jo gagøø²¹ø 'in tsá² do ca mo ngayuu¹¹³ gafaa²¹a júu³ tyá². Joon 'in tsaru¹u' do ga'í² cwoo²¹o mootyí² Bernabé coon¹³ Saulo. Joon coon¹³ 'e la joon ga'í¹o júu³ ruu²¹i.

Cwo¹ apóstoles júu³ tyá² tya' Jesús fu li sii²¹ Chipre

4 La joon gasii¹ in Espiritu Tyá² tya' Dios 'ii. Ngaliin² fu Seleucia. Mo gatyaliin² do-o joon ngatáa¹ tsi coon²¹ barco. Joon gatyaliin² coon²¹ wó² roon¹ tún² tsa¹ jmi¹ñi¹³ sii²¹ Chipre.

5 Mo gatyaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salamina galáa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios tsi inuu cwo¹¹ sinagoga si² do. Joon ngóo¹ coon¹³ on jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³ 'e uncoon¹³ 'ii. Ngi¹-i la caain²¹ do.

6 Joon gatyaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Pafos. Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Barjesús. Tii³ júu³ loo¹. Coon²¹ on tsá² tóo², gajin² in 'e 'ii-o cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios.

7 'In tsalaai¹ do tyiin¹ in coon¹³ jaain²¹ 'in tyá² to² sii²¹ Sergio Paulo. Jaain²¹ tsá² jmi¹-tsi 'in Sergio do joon gatyá² to² 'e gajó² Bernabé coon¹³ Saulo tsa 'iin²¹² in nuu¹un júu³ tyá² tya' Dios.

8 Pe 'in tsalaai¹ do sii²¹o jon Elimas. (øøi²¹-tsi tsá² sii²¹ Tsalaai¹.) Joon 'in tsalaai¹ do gauntyi² in Bernabé coon¹³ Saulo tsa jo 'iin²¹² in 'e jo¹ liin¹ Sergio do.

9 Joon 'in sii²¹ Saulo do, sii²¹o jon Poo², sirøøi¹ Espiritu Tyá² tya' Dios alma tya'a. Joon gajóøi² coon²¹ tún² líli¹.

10 Joon gajin² in sii²¹i Elimas do: —'in coon²¹ tsá² tóo² 'nu-u! Joon 'in 'lii³mo nu. 'In 'aa¹ jilaa²¹ 'e tyá² nu, joon jmoó²o jilaa²¹ 'egó². ¿'Ee li' fu²¹u tsá² 'e júu³ gó² 'e júu³ tyá² tya' Na'ñu¹u'?

11 Pe la nano-o ilisá² coon²¹ 'ii²¹ tyi¹ icwó² Ña'ñu¹u'. Iliuu²¹u. Jo lí² jøø¹³ø 'yia²¹ 'ii¹ juncwii²¹ coon²¹ sii¹³xu —jin² Poo² do.

La tsifu joon galituu²mo. Jo jnaa²²gi coonti. Joon ga'naa¹²i jaain²¹ 'in tsajaa²²i 'ii.

12 Galija²mo líi² 'in Sergio do mo ganí² in jilaa²¹ 'elo. Líi¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa²¹ júu³ cwáain¹ tya' Jesús.

Poo² coon¹³ Bernabé ngataa²i fu Antioquia li san² Pisidia

13 Poo² coon¹³ tsá² coon¹³ on ngataa²i tsi coon²¹ barco fu Pafos do. Joon ngaliin² fu Perge 'e náa¹ li sii²¹ Panfilia. Pe do-o gatuu²mo Wó³ 'ii. Joon ganga²mo fu Jerusalen.

14 Mo li ciin²¹gi 'in catyaaí² do-gi gangü¹i fu Perge. Joongi tyaliin² fu Antioquia náa¹ li sii²¹ Pisidia. Mo jmi²²¹ 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngataa²i tsi inuu cwo¹¹ sinagoga tya' tsá² Israel. Do-o gacwo²o.

15 Joon jaain²¹ tsá² do gauntsáa¹a coon²¹ sii¹³xu li sii²¹ ley tya' Moisés. Jaain²¹gi coon²¹ sii¹³ tya' jí² 'e gajmaa¹a 'in gafaa²¹a júu³ tyá² tya' Dios cali. Mo ngayuu¹¹³ joon 'in tsafeel¹ tya' cwo¹ do gatyá² to² gajin² in:

—Tsarui¹u', wana 'oo²oo' coon²¹ júu³ tyá² tya' 'in tsá² néel¹ no, lí²-i foo²oo' nano.

16 Joon garoon² on Poo² li tyiin¹, gajmaa¹a coon²¹ lí² coon¹³ cwoo²¹o 'e ján² tsá² tii². Joon gajin² in:

—Nuu²duu' tsá² Israel joongi jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios.

17 Dios tya' tsá² Israel nigatyii¹² in 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joon mo gateen¹ in sii²¹ Egipto, do-o gangafuu²mo tsacøøi¹³ tyi' fiin¹³ jo taain²¹²gi goo¹o. Mo la ciin²¹ joon Dios ga'woo²¹mo 'a Egipto do coon¹³ 'ii²¹ tya'a.

18 Joon gacwoo²¹o Dios 'in tsá² do jilaa²¹ 'e 'ná¹ la 'ii²¹² gangü¹i li jo 'in tsá² seein²¹ jiin¹³ la gatséi¹ tunló¹ jiin²¹.

19 Joon ga'in¹ ca la dyía¹ fuu²¹ náa¹ fu li sii²¹ Canaan do. Joon gacwo¹o ji dyía¹ fuu²¹ do 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'e galí² tya'a.

20 Mo la ciin²¹ joon²¹ gatyá² Dios to² 'e liseein²¹ tsá² jmaa¹a 'ii²¹ jee²¹² 'ii in tyá² to² 'ii. La joon gali² ca gatséin¹ tyán² clein¹³ tsi ca'no³gi clein¹³ jiin²¹. Ca mo gasii¹ in Dios jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyá² tya'a sii²¹ Samuel.

21 Mo ngayuu¹¹³ joon gamúu¹i tsacøøi¹³ tyi' jaain²¹ røø¹³ 'in tyá² to² 'ii. Joon gacwóøi¹ Dios 'ii jaain²¹ røø¹³ sii²¹ Saúl. Jóon¹ Cis 'ii. Benjamín sii²¹ 'lii²¹² tsafeel¹ tya'a. Tunló¹ jiin²¹ gatyá² Saúl do to² lawa røøi¹³.

22 Mo la ciin²¹ joon gatyii¹mo Dios 'ii 'e jo 'ee to² tyá²gi. Joon gacwo¹o 'lii²¹² David 'e tyá² to² cwáain¹ tya' Saúl. Joon gajin² Dios: “Ñi³oo' e David, jóon¹ Isai do, jaain²¹ 'in 'i¹-tsi la 'i¹-tsii. Joon 'e 'ii-o ijmáa¹a jilaa²¹ to² 'e tyá²uu.”

²³ Jaain²¹ jún² tsaruu²¹; 'lii²¹² David do galisii²¹ Jesús. Joon Dios gajmaa¹ a 'e Jesús do 'in jmaa¹ a tiin¹³ tsá² Israel. Jilaa²¹ 'elo nigajin² Dios calií.

²⁴ La nū'gi ijó¹ Jesús gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹. Joon gacwo¹ o jileei²¹ tsá² Israel júu³ tyú² jin² in: "E 'ná¹-a sáa¹naa' jmii²¹. Joongi unsií²naa' 'e 'i¹-oo'."

²⁵ Ti li jatyééin¹ 'e tyéi¹ to² jmoo¹ o Wó³ joon gajin² in: "Tsá² xee²¹ mo jna jon' jna 'i 'in líi²naa'. Mi yuu¹³ jna ijó¹ jaain²¹ gi 'e jiin¹³ jo tíi²na jmáa³aa situu²¹na 'e sii¹³ⁱⁱ loo²¹ tsi mii¹" —jin² Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹.

²⁶ Joon tyaa¹ gi Poo² júu³:

—Tсарu¹u', líi¹naa' jún² tya' 'lii²¹² Abraham coon¹³ jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. Tyi'naa'oo' 'e júu³ lo tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá².

²⁷ Jileei²¹ 'in galiseein²¹ Jerusalén joongi tsacoo¹³ tya'a jo líi¹ 'in Jesús do. Jon'gi 'ooi²¹-tsi júu³ tya' 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calií fiin¹³ untsáa¹ o júu³ tya' 'ido la coon²¹ mo sóo¹. Joon 'in tsá² do mo ga'nii¹ Jesús do gauntsiin¹ in júu³ tya' 'in gafaa²¹ a júu³ tya' Dios calií.

²⁸ Joon mo jo gatsaa²¹ a jiin¹³ coon²¹ tsaa² tya' 'ido gamii¹ i Pilato wa'a ityu² u to² jnga² mo.

²⁹ Joon la joon mo gatsin¹ jilaa²¹ 'e jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ii. Joon gaxii² a tsá² cuerpo tya'a tsaa' crúu¹³. Joon ga'aa¹ mo tsá² 'ii.

³⁰ Pe Dios gajmaa¹ o 'e gajiiin¹ o jee²¹² 'lii²¹².

³¹ Joon líi¹ 'láai² jmii²¹² gangii² 'in Jesús do gajnéi¹ tyani 'in ningaliin² coon¹³ on fu Galilea mo nóo¹ fu Jerusalén. Joon la joon 'in tsá² do jmoo¹ o júu³ jilaa²¹ 'e ganii²¹ sii²¹ o tsá².

³² Joon la joon jmoo¹³ o júu³ 'naa' jilaa²¹ júu³ tyú² 'e nigacwo¹ o Dios 'lii²¹² tsacoo¹³ tya' 'ii.

³³ Joon mo gaunjiin¹ in Dios Jesús coon¹³ 'e joon nigauntsiin¹ mo 'ii²¹ tya'a la líi² 'e nigajin² in sii²¹; 'lii²¹² tsacoo¹³ tya' 'ii. Jilaa²¹ 'elo niganee²¹ e'e. La líi² 'e nigajin² ni jí² tya' Dios. Nū²uu¹ li ti tún² salmo: "Yū²uu²¹ tyia-oo 'na. Nano-o nicwóo³-oo juncwii²¹ tyi'i", jin² Dios Jmii²¹.

³⁴ Jin² in jon júu³ tya' Dios: "Icwo³ oo 'naa' 'e cwaai¹³ la líi²¹ 'e gafuu²¹²uu 'lii²¹² David." Coon¹³ 'e júu³ lo-o ga'ii² Dios Jmii²¹ júu³ 'e iunjiin¹ o Jesús jee²¹² 'lii²¹². Joon 'e jo ixiia²¹ cuerpo tya'a.

³⁵ Jee²¹² salmo xiia' jin² David do sii²¹; Dios: "Jo icwo²¹ o 'e ixiia²¹ cuerpo tya' tsá² tyi'i, 'in gatyii¹³ un."

³⁶ Pe David do-o gauncoon¹³ on tsá² jiin¹³ la mo seen²¹ la líi² 'e gatyii² Dios to². Joon mo li ciiin²¹ gajún¹ mo jon. Ga'aa¹ mo tsá² 'ii. Joon gajgoo²¹ cuerpo tya' 'ido.

³⁷ Pe cuerpo 'e nigajmaa¹ a Dios gajiiin¹ do jo gajgoo²¹ 'e joon.

³⁸ Tсарu¹u', 'ná¹-a líi³ii¹ 'e Dios líi²-i 'iin² tsaa² tya' tsá² wii²¹² cwáain¹ tya' Jesús do.

³⁹ Wii²¹² tya' 'ii-o jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii 'iin² mo tsaa² tya'a. Pe jilee²¹ 'in 'iin²¹² in jma¹ jiin¹³ la to² tyu² Moisés jo 'iin² in tsaa² tya' 'ii.

⁴⁰ Tíi¹ moo', un'ooi¹ yaanaa'; xuun cwoli² la líi² 'e gajin² tsá² gafaa²¹ a júu³ tya' Dios calií mo gajin² in:

⁴¹ Jóo² duu' tsá² 'in un² gooi¹ Dios, tsá² 'goo²¹-oo' joongi cwojuun²naa'.

Tsu jna-a Dios, joon jmoo³ oo coon²¹ to² fee¹ 'e jo jai² líi²naa' fiin¹³ jmoo¹³ o tsá² 'naa' júu³.

La joon jin² jí² tya' Dios jin² Poo² do.

⁴² Mo gacwo¹ i Poo² coon¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ 'e cwo¹ sinagoga do 'in tsá² jo seen²¹ Israel gamii¹ 'e cwo¹ Poo² 'e júu³ do mi ti tún² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

⁴³ Mo ngayuui' gatséi¹ 'e sicaain²¹ tsá² 'in taai² cwo¹ do fúu¹ mo tsá² Israel gauncaain²¹ coon¹³ Poo² joongi coon¹³ Bernabé. Joongi gauncaain²¹ in líi¹³ tsá² 'in jo seen²¹ joon pe niga'láa² o wii²¹² tsáai¹ mo-tsi Dios la líi¹ i tsá² seen²¹ Israel. Joon Poo² coon¹³ Bernabé ga'ii² júu³ 'e jo 'iin²-tsi xiiala 'nee¹ Dios tsá².

⁴⁴ Mo gati² tún² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² do galicaain²¹ jilee²¹ mo 'in tsá² seen²¹ 'e fuu²¹ do 'e janúu² júu³ tya' Dios do.

⁴⁵ Mo ganii² 'in tsá² Israel do 'e líi¹ fúu¹ tsá² galicaain²¹ ga'aa¹ a tsiwúu¹. Joon ga'láa² wii²¹² jo cwo¹ o júu³ ruu²¹; coon¹³ Poo². Joon ga'láa² wii²¹² jí² in Poo².

⁴⁶ Joon Poo² coon¹³ Bernabé do jo 'goo²¹ o coonti gafaa²¹ a jin² in:

—'Naa' a tíi²naa' nuu²uu' júu³ tyú² tya' Dios nifu tsu tsá² Israel 'naa'. Pe jogi 'iin²¹²naa' cwoliin²naa' coon¹³ Dios coonti. Tsu la joon tsáa³oo'o tsacwoo²¹ o júu³ 'in jo seen²¹ Israel do.

⁴⁷ Tsu la joon nigatyii² Ña'ñu¹u' to² ni jí² tya'a 'e jin²:

Nigajmii¹ na 'nu lawa jí² 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.

'Ná¹-a jmaa²¹ a júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² la tōoi² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

⁴⁸ Mo ganúu² un 'in tsá² jo seen²¹ Israel do 'elo líi² gati²-tsi. Joon ga'láa² wii²¹² gajin² in 'e 'áa¹ mo tyú² 'e júu³ tya' Ña'ñu¹u'. Joon galiija² mo líi² jileei²¹ 'in nigatyiiin¹³ Dios.

⁴⁹ Joon la joon gafaa²¹ a tsá² júu³ tyú² tya' Dios la caain²¹ li san² 'e fuu²¹ do.

⁵⁰ Joon 'in tsá² seen²¹ Israel do gasú² i coon¹³ tsacoo¹³ 'in tyiin² gi seen²¹ 'e fuu²¹ do coon¹³ in líi¹³ tsamii² tyú¹ 'in tsaa¹-tsi dioses tya' 'áai¹ joon coon¹³ la joon ga'láa² wii²¹² untyii² in Poo² coon¹³ Bernabé. Joon gatyii¹ mo 'e fuu²¹ do.

51 Pe Poo² coon¹³ Bernabé ga'wo²o mii²i. Joon gaxh²u' laa²¹ toon²¹² mii²i lawa coon²¹ li² 'e fuu²¹ do 'e nigajmaa¹o coon²¹ 'e gó². Joon ngaliin²mo fuu²¹ Iconio.

52 Pe 'in jai² líi² 'in néei¹ Antioquia do líi¹ jlø¹³i, joon røø¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

14

Poo² coon¹³ Bernabé taain²¹² Iconio

1 Mo gatyaliin² Poo² fu Iconio gangataai² caan²¹mo fu cwo¹ sinagoga. Joon gafaa²¹a coon²¹ júu³ 'in sicaain²¹ do. Joon líi¹ fúui¹ tsá² Israel do coon¹³ tsá² jo seen²¹ joon gaja²mo líi².

2 Pe 'in tsá² Israel do 'in jo jo¹ líi² gajmaa¹a 'e ga'i¹-tsi 'in tsá² jo seen²¹ Israel do jilaa²¹ 'e gó² tya' 'in tsá² jai² líi² do.

3 'Wii¹³ joon líi¹ wóo² gajaan¹an do. Jo 'goo²¹o. Gacwoo¹o júu³ 'wii¹³ jo cu²-tsi coon¹³ Ña'ñu¹u'. Joon Ña'ñu¹u' gacwoo¹o li² coon¹³ milagro 'e jmoo¹o 'in tsá² do. Coon¹³ 'e la joon litsáa¹mo-tsi tsá² 'e la ja²mo 'iin²¹²mo Dios tsá² la lí² 'e faa²¹a 'in tsá² do.

4 Pe 'in tsá² fuu²¹ do jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. 'Inlíi¹³ tsá² faa²¹a tyú² tya' tsá² Israel do joon 'inlíi¹³gi faa²¹a tyú² tya' tsá² tya' Jesús do.

5 Joon 'in jo jo¹ líi² seen²¹ Israel coon¹³ 'in jo seen²¹ joon síi² røø²¹ coon¹³ 'in tsaa²to² do itsajii¹i joongi itsatyuu¹²i cuun²¹² 'ido.

6 Pe mo galili¹³i Poo² coon¹³ Bernabé do gacwiin¹o fu Lистра coon¹³ Derbe 'e náa¹ li síi²¹ Licaonia coon¹³ la cu¹ li' joon.

7 Do-o jon nigacwoo¹o júu³ tyú² tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá².

Tyuu¹³ tsá² cuun²¹² Poo²

8 Fu Lистра do galiseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo lí² ngi¹. Do-o tyiin¹ 'in tsu tsá² jlui¹³ ca la mo li seen²¹mo. Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo mo gangii¹i.

9 Joon 'in tsañuu¹ do nuu¹o jilaa²¹ júu³ tya' Poo² do. Joon gajøø² Poo² do 'ii. Joon galili¹³i Poo² do 'e 'ii-o jo¹o líi² Dios 'e 'láa²mo.

10 Joon gajin² Poo² coon¹³ coon²¹ júu³ tá² líi¹i:

—Røø²¹ síi²¹ tíi¹³i.

Joon 'in tsañuu¹ do gasii²¹o tíi²i. Coon²¹ ga'i²i la no-o. Tsifu joon gangi¹o.

11 Mo gan²i 'in tsá² fuu²¹ do jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Poo² do joon galáa² 'wii²¹² ga'oo¹o coon¹³ jmú¹ tya' tsá² seen²¹ Licaonia, jin²in:

—iDios 'in líi¹ la líi¹ tsá²-a nigajgái¹ fu li saa²¹²an¹!

12 Jin²in 'in tsá² do 'e Bernabé do líi¹i dios tya'a 'in síi²¹ Júpiter joongi 'e Poo² do líi¹i dios tya'a 'in síi²¹ Mercurio, tsu 'ii líi¹i 'in faa²¹ do.

13 Joon 'e cwo¹ tya' Júpiter do si' tyan¹ ti' fuu²¹ do. Joon 'in untsá² do gajajée¹i joo²¹ joongi jilaa²¹ lí³ 'ya²gi li suui²¹ fuu²¹ do. 'I-i coon¹³ 'in tsá² do 'iin²¹²in un'goo²¹o Poo² coon¹³ Bernabé do. Ijngaa¹²i 'in joo²¹ do 'e un'goo²¹o dios tya'a.

14 Pe mo ganúu²un 'in tsá² tya' Jesús do, Bernabé coon¹³ Poo², jilaa²¹ 'elo, galáa² 'wii²¹² ga'gii²¹i síi¹³in. Joon ngataai² jee²¹² 'in tsá² do 'oo¹o jin²in:

15 —iTsañuu¹! ¿'Ee li' jmoo²oo¹ la no? iTsá² la 'naa¹-a jna'a! Canii² to² nijalii²¹i' 'e síi¹³i' 'naa¹ 'e júu³ tyú² 'e tá³oo¹ jilaa²¹ 'elo 'e jo 'ee to² tí¹. Joon ngi³oo¹ coon¹³ Dios, 'in seen²¹mo, tsu 'ii gajmaa¹a junccwii²¹. Joongi 'ii gajmaa¹a ni cwoo¹³ coon¹³ jmi¹ñ¹³ joongi jilaa²¹ 'e sá² jee²¹² 'ii.

16 La mo jéei¹ gacwoo¹o 'e ngi¹ jileei²¹ tsá² jiin¹³ xiiala 'iin²¹²in.

17 Pe cwoo¹-o li² 'e seen²¹mo coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹o. No síi¹in jmí¹ li saan²¹²an¹ roo²¹ jilaa²¹ 'e jñii²¹i'. Joon cwo¹o jna' la líi²mo 'e tyú¹na' —jin² Poo².

18 Pe fiin¹³ gacwoo¹o Poo² jilaa²¹ 'e júu³ lo 'in tsá² do 'iin²¹²mogí jngaa¹²in 'in joo²¹ do. 'Iin²¹²in un'goo²¹o 'in tsá² do.

19 Joon gatyaliin² jaain²¹ gái¹ tsá² Israel 'in néei¹ fu Antioquia coon¹³ 'in néei¹ Iconio. Joon gali¹o gasii²¹i tsá² 'e tyuu¹³mo cuun²¹² 'in Poo² do. La joon gajmaa¹a. Joon gajñuu¹in li' ti' fuu²¹ do. Líi² 'e nijúun²mo 'ido.

20 Pe joon mo galicaain²¹ jaain²¹ gái¹ 'in jai² líi² do cu¹ li' li raain¹ Poo² do joon garóon²-o. Ga'i²-o 'e fuu²¹ do tún¹. Mo gajná² jmii²¹² joon ga'woow²¹mo coon¹³ Bernabé. Ngaliin² fu Derbe.

21 Mo gacwoo¹o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in néei¹ Derbe do líi¹ fúui¹ tsá² gajai² líi². Mo ngayuu¹³ joon ngaliin¹ tún¹ fu Lистра coon¹³ Iconio coon¹³ Antioquia.

22 Do-o nigatyaa¹-tsi 'in nigajai² líi² li ningaliin¹ do. Gajin²in síi²¹i 'ido:

—Ná¹-a jai²gi líi²¹naa¹ júu³ tya' Jesús. 'Ná¹-a nee²¹e' wúu¹ jiin¹³ la joon lí²-i tsatoo²o li tyu² Dios to²—gajin² Poo² do.

23 Joongi gatyii¹³mo tsacøø¹³ 'in tyu² to² jee²¹² 'in jai² líi² la coon²¹ fuu²¹. La jo mo gøø²¹ø gafaa²¹o júu³ tyú² jin²in:

—Ña'ñu¹u', uncoon¹³ jileei²¹ tsá² lo tsu nigaliija²mo líi² 'nu.

Poo² coon¹³ Bernabé tsataai² tún¹ fu Antioquia 'e náa¹ li síi²¹ Siria

24 Mo ngayuu¹³ gangíi¹ fu li síi²¹ Pisidia gatyaliin¹ li síi²¹ Panfilia.

25 Do-o gacwoo¹o júu³ tyú² fuu²¹ síi²¹ Perge. Joongi tyaliin¹ fu Atalia.

26 Do-o ngataai² tsi barco. Joon ngaliin¹ tún¹ fu Antioquia li galáa² 'wii²¹² 'ee¹ júu³ tyú². Mo ga'woow²¹i 'e fuu²¹ do nifu jileei²¹ 'in

jai² líi² Dios do nigami¹o Dios, 'in 'iin²¹²in tsá², 'e uncoon¹³on Poo² coon¹³ Bernabé jilaa²¹ to² 'e nigaun'yee¹mo nano.

²⁷ Joon mo gatyaliin¹ fu Antioquia do gauncaain²¹ jileei²¹ 'in jai² líi². Joon Poo² coon¹³ Bernabé gatyaa¹ júu³ ce jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios li ngaliin². Gajin²⁰o xiiala gajmaa¹a Dios 'e gajo¹o líi²; 'in jo seein²¹ Israel.

²⁸ Joon Poo² coon¹³ Bernabé gajaan¹an coon²¹ sii¹³ coon¹³ 'in tsá² jo¹ líi² néei¹ do.

15

Mo gangóo¹ Poo² li licaain²¹ tsaru¹u¹ Jerusalén

¹ Jee²¹² jmi²¹² joon 'inlíi¹³ tsá² ga'woo²¹i fu Judea. Mo gatyaliin² Antioquia do galáa² 'wii²¹² 'e² 'in jo¹ líi² do 'e ná¹ jmáa¹a 'ido jii¹³ la tsi² to² 'e nigatyuu² Moisés. Jii¹³ la joon lí² tiin¹³mo tsá². Líi¹ jo cwo¹ Poo² coon¹³ Bernabé júu³ ruu²¹i coon¹³ 'in tsá² do.

² Pe Poo² coon¹³ Bernabé galisá² 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'in tsá² do 'e 'ii-o coon¹³ 'inlíi¹³ catyaa² do itsaliin¹ Jerusalén tsafee¹²i 'in apóstoles néei¹ do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' 'in jai² líi² do cwaain²¹ tya' 'e júu³ do.

³ Joon 'in jai² líi² fu Antioquia do ngóo¹o 'ii¹ júu³ Poo² coon¹³ 'in catyaa² do. Joon gangáa¹ la caain²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Fenicia coon¹³ Samaria. Li ngaliin² do gatyaa¹ júu³ 'e xiiala nigatuu²¹ 'in jo seein²¹ Israel tii² tsáa² tya'a joon gatsa^{2a}-tsi Dios. Joon jileei²¹ 'in jai² líi² líi¹ jløø¹³i mo ganúu²un 'e cwáain¹ lo.

⁴ Mo gatyaliin² Poo² coon¹³ Bernabé fu Jerusalén 'in tsá² 'in jai² líi² néei¹ do coon¹³ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ ga'ii²¹mo 'ii. Joon Poo² coon¹³ Bernabé do gatyaa¹o júu³ xiiala nigajmaa¹a Dios 'wii²¹² tya' a li ningaliin² do.

⁵ Pe 'inlíi¹³ tsá² fariseos 'in nigajai² líi² gajmaa¹a siin¹²in joon gajin²in:

—Jileei²¹ 'in nijai² líi² 'in jo seein²¹ Israel ná¹-a jmáa¹a jii¹³ la to² tyu² Moisés.

⁶ Joon galicaain²¹ jileei²¹ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ do 'e lí² 'i' du¹-tsi 'e júu³ lo.

⁷ Mo ngayuui¹³ gatyaa¹ coon²¹ júu³ cwaa²¹ garóon² Tú³ li tyiin¹in joon gajin²in:

—Taru¹u¹, ñi²-i 'naa' 'e ningóo¹on coon²¹ sii¹³mo mo gatyii¹³in Dios jna jee²¹² 'naa' 'e cwóo³oo júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in jo seein²¹ Israel. Joon lí² ja²mo líi².

⁸ Joon Dios, 'in ñi¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² nigacwóo¹o lí² 'e niga'ii²¹mo 'in jo seein²¹ Israel. Nigacwo¹o 'in Espiritu Tyú² tya'a la li 'e nigacwo¹o jna'.

⁹ Coon²¹ røø²¹ lí¹na' tyani Dios lagi 'ii. Gauntyú¹mo Dios 'ii mo galijai² líi².

¹⁰ Joon nano, ¿'ee lí¹ jo jo¹ líi²naa' tsá² Israel jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Dios? Cwoo²oo' coon²¹

to² 'ii²¹ 'e jo lí² jmáa¹a. Ca líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ jna' jo mo gali¹i'.

¹¹ Li' ci¹²i nitiin¹³mo' jii¹³ la lí² 'e nigatiin¹³ 'in tsá² catyaa² do. Jo 'ee gaciin² tyi'. Untiin¹³mo Ña'ñu¹u' Jesucristo jna' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo jna'.

¹² Mo ngayuui¹³ joon jmai² 'in gajaan¹an tii². Joon ganúu²o la 'ii²¹² tyaa¹ Bernabé coon¹³ Poo² júu³ jilaa²¹ lí² coon¹³ milagro 'e nigajmaa¹a Dios jee²¹² 'in jo seein²¹ Israel do.

¹³ Mo ngayuui¹³ gafaa²¹a joon gajin² Jacobo sii²¹i 'in tsá² sicaain²¹ do:

—Taru¹u¹, nãu²duu¹ júu³ tyiia:

¹⁴ Simóoi¹³ Tú³ lo nigatyaa¹a coon²¹ júu³ xiiala nigatyii¹³in Dios nifu 'in jo seein²¹ Israel 'e galitsáa¹mo-tsi 'ii. La joon galii¹mo tsá² tya' Dios.

¹⁵ Jilaa²¹ 'elo li la li 'e gatón¹ mo'ji² tya' 'in gafaa²¹a júu³ tyú² tya' Dios calií. La nigajin² ni jí² tya' Dios:

¹⁶ Yii²oo tún¹ mi tyá² jilaa²¹ 'elo.

Jon jmaa¹³oo tún¹ 'nã¹ David 'e nisicii¹³ no. Un'mii²moo jilaa²¹ 'e sã²gi joon isaa¹³oo, jin² Dios.

¹⁷ Joon la joon jileei²¹ 'in seein²¹gi lí²-i 'naa²¹i Ña'ñu¹u' Dios.

Joon jilee²¹ tsá² jo seein²¹ Israel 'in nityi²na lí²-i fee¹i jna.

¹⁸ Ca la mo jée²mo Dios gajmaa¹a júu³ jilaa²¹ ijmáa¹a.

Jin² jí² tya' Dios jin² Jacobo.

¹⁹ Faa²¹gi Jacobo jin²in:

—'Wii¹³ joon, tsaru¹u¹, la lo-o lí²na: 'E tyú²gi wa'a jo untyi²ngi 'in jo seein²¹ Israel 'in nigatú² tii² tsáa² tya'a joon nigatsáa¹-tsi Dios.

²⁰ Liin¹mo wa'a jii¹³ 'e táan³a' ni jí² 'e jo lí²-i dø¹ø 'uunni² 'e nisii²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Joongi jii¹³ coon¹³ 'oo²¹o lí² cwuu¹ tsá². La joongi 'oo²¹ tsá² jii¹³ coon¹³ ñuu¹ tya'a. Joongi jo lí² dø¹ø ngú¹ joo²¹ 'in nigawuui²¹ tyi², jon'gi jmi¹ lí²-i dø² tsá².

²¹ Tsa ca mo líi la coon²¹ mo tí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e² 'e tsá² inuu cwo¹ sinagoga la coon²¹ fuu²¹ jii¹³ ley tya' Moisés —jilaa²¹ 'elo gajin² Jacobo.

²² Joon la joon 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacøøi¹³ coon¹³ 'in jai² líi² do galisá² 'ii²¹ 'e tyii¹³in jaain²¹ gáí¹ jee²¹² 'ii 'e si¹in fu Antioquia coon¹³ Poo² coon¹³ Bernabé. Joon gatyii¹³in Judas 'in sii²¹o jon Barsabás, coon¹³ Silas. 'Ii jaain²¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'in tsaru¹u¹ do.

²³ Joon coon¹³ 'ii-o gasii¹in 'e jí² do. 'E jí² do jin² la lo:

—'Aa²¹²moo' faa¹³ jna'a. Jna'a, apóstoles tya' Jesús, coon¹³ tsacøøi¹³, coon¹³ 'in jai² líi² catyaa², 'aa²¹²moo' sii¹³i 'naa²¹ jileei²¹

tsaru¹u' 'in jo seein²¹ Israel 'in néei¹ Antioquia coon¹³ 'in seein²¹ li sii²¹ Siria coon¹³ Cilicia.

²⁴ Niganáú²oo'o 'e jaain²¹ gáí¹ tsá² Israel 'in jai² líi² néei¹ Jerusalén nigacwalín² li seen²¹ naa'. Joon nigautyí²in 'naa'. 'In tsá² do jo gasí²¹na'a. Niganáú²oo'o 'e coon¹³ júu³ tya'a nigaxé²mo-'oo'. Nigajin²in 'e 'ná¹ 'ii¹³naa' li² 'e nigacwo¹ Moisés. Jin²in jon 'e 'ná¹ jmaa²oo'o jün¹³ la 'ii²¹ tya'o.

²⁵ Nigaí¹-tsii¹ jilaa²¹ 'elo. Joon røø²¹ gasii²¹i 'e tyú² 'e tyii¹³na'a jaain²¹ gáí¹ jee²¹² jna' 'in jalín² fu li seein²¹ 'naa' coon¹³ Bernabé coon¹³ Poo² 'in iin²¹²na'a.

²⁶ 'Ido-o ngalín² tóin¹ mó¹ 'wii²¹² tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo.

²⁷ Joon sii²¹²na'a Judas coon¹³ Silas ifee¹i 'naa' jilaa²¹ 'e faa²¹ 'e jí² lo.

²⁸ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios niga'e² 'e jna'a joon jna'a nigasii²¹i røø²¹ 'e jo cwo¹³gii¹i 'naa' coon²¹ to² 'e 'ii²¹-gi. Jiin¹³ 'e tyiin²gi la lí² 'elo.

²⁹ Jo cøø²øø¹ jilaa²¹ ngú¹ 'e nigasii²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Jon'gi jmi¹ cøø²øø¹. Jon'gi cøø²øø¹ ngú¹ joo²¹ 'in júuin² wuuin²¹ tyí². Joongi jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o lí² cwuui²¹ tsá² joon tsami² jiin¹³ coon¹³ ñuu¹ tya'a lí² cwuui²¹. Wana 'má²aa' jilaa²¹ 'e júu³ lo canii²mo iliseen²¹naa'. Jiin¹³ la joon júu³ tyii¹."

³⁰ La joon ngataa²mo fu¹ ngaliin¹in fu Antioquia. Mo gatyaliin¹in joon gauncaan²¹mo 'in tsá² jo¹ líi². Joon gacwo¹o 'e jí² do.

³¹ Mo gajøø²ø 'in tsá² jo¹ líi² do 'e jí² do líi¹ jløø¹³ jiin¹³ cwáain¹ 'e cwo¹o 'in tsá² do.

³² Judas coon¹³ Silas do tii²¹mo 'e cwo¹ júu³ tya' Dios 'wii¹³ joon gacwo¹o júu³ 'in tsá² do. Joon líi¹ fúui¹ 'in tsaru¹u' 'in gatyá¹-tsi.

³³ Mo gangí²i coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹² 'in tsaru¹u' seein²¹ Antioquia do ga'í²o júu³ 'e ngaliin¹mo fu li jalín².

³⁴ Pe Silas do-gi gatyá¹-tsi 'e ján²-o.

³⁵ Poo² coon¹³ Bernabé gaján²o jon fu Antioquia do. 'Ii coon¹³ 'in catyaaí² do-gi ga'e²o joongi gacwo¹o júu³ tyú² tya' Dios.

Tsacwo¹ Poo² tún¹ júu³ tyú² tya' Dios

³⁶ Mo licíiin²¹ jmi²¹² joon gajin² Poo² sii²¹i; Bernabé:

—Tsaa²¹a' tún¹ tsafee¹³na' jileei²¹ tsaru¹u' 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ li ningalii²¹i' cwoø²¹o' júu³ tyú² tya' Dios. Tsajøø²¹ø' xiiala seein²¹.

³⁷ Pe Bernabé do 'iin²¹²in jée¹í Wó³, 'in sii²¹ jon Marcos.

³⁸ Pe Poo² do gajin²in:

—Áai¹gi tyú² wa'a jo jee²¹²mo', tsu nigatú²mo jna' Panfilia do. Jo gangóo¹on coon¹³ jna' li ngalii²¹i' do.

³⁹ Líi¹ gasii²i 'e ca gajmaa¹ tsá² jmai² tyín¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Bernabé do

gatyii¹³in Marcos joon coon¹³ 'ii ngataa²i tsi coon²¹ barco. Joon ngalín² fu Chipre.

⁴⁰ La 'ii²¹² joon Poo² do gatyii¹³in Silas. Mo ngayuui¹³ ga'í² tsaru¹u' júu³ gamíi¹ tyani Ña'ñu¹u' 'e ngú¹o coon¹³on, ga'woo²¹mo.

⁴¹ Joon gangí¹i fu lí¹ li sii²¹ Siria joongi Cilicia. Do-o gatyá¹-tsi 'in jo¹ líi² li la caain²¹.

16

Timoteo gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas

¹ Poo² coon¹³ Silas gatyaliin² fuu²¹ sii²¹ Derbe coongi li sii Lистра. Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ 'in jai² líi² sii²¹ Timoteo. 'Ii jóon¹ jaain²¹ tsami² 'in niseein²¹ Israel. Pe jmi²¹gi jon' tsá² Israel.

² 'In jai² líi² seein²¹ fu Lистра coon¹³ Icoño tyú² faa²¹a tya' Timoteo do.

³ Joon gali'in²¹²in Poo² wa'a 'e tsáa¹ Timoteo coon¹³on. Joon 'e jo faa²¹gi tsá² Israel 'laa²¹ tya' Timoteo Poo² do gatyú²u to² 'e liin¹ Timoteo 'e lí² circuncisión tya' tsá² Israel, tsu ñii¹ tsá² 'e tsá² griego jmi²¹ 'ii.

⁴ La caain²¹ fuu²¹ li ngalín² gajmaa¹ júu³ jiin¹³ la nigajin² jí² tya' 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacøøi¹³ 'in néei¹ Jerusalén.

⁵ Joon gauntya¹-tsi jileei²¹ 'in ni jai² líi². La coon²¹ jmi²¹² gangafúu²mo 'in jai² líi².

Jaain²¹ tsá² seein²¹ Macedonia gajnéi¹ tyani Poo²

⁶ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios jo gacwo¹o 'e tsacwo²o Poo² júu³ tyú² tya' Dios fu co¹ li sii²¹ Asia. Joon la joon gangí¹mo la caain²¹ li sii²¹ Frigia coon¹³ li sii²¹ Galacia.

⁷⁻⁸ Joon gatyaliin²mo fu ti' Misia. 'i¹-tsi 'e tsataa² li sii²¹ Bitinia. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo cwoø¹o. 'Wii¹³ joon gangí¹mo coon²¹ tsáa¹ co¹ li sii²¹ Misia. Joon gatyaliin²mo fu Troas coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' jmi¹ñi³.

⁹ Joon do-o gani²i Poo² coon²¹ 'e canuu²¹ coon²¹ lí². Gani²i jaain²¹ tsaañuu¹ 'in seein²¹ li sii²¹ Macedonia. Siin¹²in joon gamíi¹ tyani Poo² gajin²in:

—Na¹ fu Macedonia. Na¹, uncoon¹³ jna'a.

¹⁰ Mo ngayuui¹³ gani²i Poo² 'e lí² lo, jna-a, Lucas gauncaan²¹na coon¹³ Poo² do. Joon gatyaa²¹a tyú² tyii¹. Ngalii²¹i' fu Macedonia. Tsáa¹mo-tsii¹ 'e la ja²mo Dios nigasii¹in jna'a tsacwoø²¹o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá².

Poo² coon¹³ Silas gatyaliin² fu Filipos

¹¹ Ngatoo²¹o tsi coon²¹ barco fu Troas. Joon ngalii²¹i' coon²¹ tsáa¹ fu coon²¹ cwoø¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Samotracia. Joon mo gajná² jmi²¹² joon gatyaliin²¹i' fu Neápolis.

¹² Mo ngayuui¹² joon ga'woo²¹o gan-galii²¹i' fu Filipos. Coon²¹ fuu²¹ li tyu² to² Roma. Coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi la caain²¹

li catyiaa² Macedonia. Do-o gatoon²¹ o'on coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹².

¹³ Coon²¹ mo sóo¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngalii²¹ 'i li gasuui²¹ fuu²¹ do. Coon²¹ li ti' jmi²¹. Coon²¹ li licaain²¹ tsá² tsafaa¹² a júu³ tyá². Do-o gayii²¹ a' gacwó¹³ o' júu³ tyá² 'inlii¹³ tsami² 'in nigalicaain²¹.

¹⁴ Jaain²¹ jee²¹² 'in tsami² do sii²¹ Lidia. Lidia do galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiatora. Joon jmoo¹ o to² 'ni¹ 'mi² nuu¹ tyá². Nitsáa¹ tsi Dios. La 'ii²¹² nuu¹ un 'e júu³ tya' Poo² do Dios gajmaa¹ a 'e ga'øø¹²¹ tsi.

¹⁵ Joon gasáa² mo jmi²¹ coon¹³ la tøø¹² inuu tya'a, Mo ngayuui¹³ joon gamii¹ tyani²¹ 'i jin² in:

—Jmaa² fee¹ 'oo' pe wana ja² mo líi² naa' 'e tsáa¹ mo-tsii Dios, mo¹ o' fu tyiaa —jin² Lidia do.

Joon gajmaa¹ a 'e tyitsaa²¹² mo 'e gajóon¹³ o'on.

¹⁶ Cafu gali² mo ngalii²¹ 'i ti li tsafaa¹³ a' júu³ tyá² gatseei²¹ na' a jaain²¹ simi² 'in 'oo¹ coon²¹ espíritu 'e jmoo¹² júu³ tya' 'e unngii¹ tsá². Joon líi¹ jnaa²¹ 'in ñi'fi²¹² cuu² coon¹³ 'e júu³ jmoo¹² o do.

¹⁷ 'In simi² lo galáa² 'wii²¹² gangii¹ caluu Poo² joongi caluu²¹ u. Ga'oo¹ o tá² jin² in:

—'In tsá² lo jmoo¹ o la to² tyu² Dios, 'in ñii² gi. Joongi tyaa¹ júu³ xiiala lí² tiin¹³ tsá² —jin² simi² do.

¹⁸ Jiin¹³ la joon ngii¹ faa¹ a la coon²¹ jmi²¹² ce jiin¹³ do-o gata¹ 'gi Poo² nuu¹ un júu³ tya' 'in tsami² do. Joon gajjin¹³ níi¹ joon gajin² in sii²¹ 'in espíritu 'yuu² alma tya' 'in simi² do:

—Coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesucristo, tyu³ to² 'e júu¹³ u alma tya' 'in simi² lo —jin² Poo².

La tsifu joon gacwo¹ 'i 'in espíritu gó¹ do.

¹⁹ Mo galiñi¹ jileei²¹ ñi'fi²¹ 'in simi² do 'e jo lí² gi jnaa¹ a cuu² coon¹³ on joon gasaan¹² in Poo² coon¹³ Silas. Joon ngajée¹ tyani tsaa² to² lí² moo¹³ nifu.

²⁰ La joon gatyalin² mo tyani tsaa² to² 'in jmoo¹ o 'ii²¹ nifu. Joon gacwoo¹ o tsaa² jin² in:

—'In tsá² Israel lo ngii¹ untyíi² in goo²¹² o'. ²¹ 'Ee¹ e jilaa²¹ cwáain¹ 'e jo ti²¹ na' jmoo²¹ o' tsu tsá² Roma jna' —jin² 'e ñi'fi²¹² 'in simi² do.

²² Joon fúui¹ gi tsá² galáa² 'wii²¹² faa²¹ a 'laa²¹ tya' Poo² do. 'In tsaa² to² do gatyu² to² 'e gacwó² siin³ 'in tsá² do. Joon gapóo¹ coon¹³ sii² 'ido.

²³ Mo ngayuui¹³ gapóo¹ i líli¹ gataa¹ 'i 'nañi³. Joon gatyu² to² 'in tyu² to² 'nani³ do 'e tsaa² 'i Poo² coon²¹ tún².

²⁴ Mo ngayuui¹³ ganúu² un 'in tyu² to² 'nañi³ do jilaa²¹ 'elo gangajée¹ Poo² coon¹³

Silas ti tyan' tsi 'nañi³ do. Joon gato¹ o 'mo² luutii² 'ido.

²⁵ La 'woo¹ tyianuu¹ Poo² coon¹³ Silas do née¹ i faa²¹ a júu³ tyá² joon ga'øø¹ ø 'e un'goo²¹ o Dios. Jileei²¹ 'in catyaa² do 'in taai² 'nañi³ do nuu¹ o jilaa²¹ 'elo.

²⁶ La tsifu joon gajøø²¹ goon 'wó² tá² líli¹. Gadyeei¹³ goon la tøø¹² 'nañi³ do. Fuxu tsifu joon ganó¹ jilaa²¹ 'oo² 'nañi³ do. Joon gaxuu²¹ jilaa²¹ cadena 'e ñuu¹ cwoo²¹ o 'in tsá² taai² do.

²⁷ Mo gajná² tsi 'in tyu² to² 'nañi³ do ganii²¹ 'e niganó¹ jilaa²¹ 'ooca'nú¹ do. Líi² 'e niga'woo¹ mo coon²¹ tya¹. Joon gatyii¹ ñi³ tya' a 'e la mo ijngaa¹³ 'ña'a.

²⁸ Joon gafaa²¹ a Poo² tá² líli¹ jin² in:

—Xuu¹³ jmeei¹³ wo'o tsu lo-o taan² jna'a coon²¹ tya¹.

²⁹ Joon 'in tyu² to² 'nañi³ do gamii¹ coon²¹ jí² jnee². Joon ga'ii²¹ cwiin¹ in jleei¹ 'goo²¹ o líli¹. Joon gasii²¹ 'wojñii¹ tyani Poo² coon¹³ Silas.

³⁰ Joon ga'woo²¹ mo 'ido. Joon gaunngii¹ sii²¹ 'i:

—Tsañuu¹, 'e'e 'ná¹ jmáa³ aa' e itiin¹³ moo?

³¹ 'Ido-gi gañii¹:

—Cwotyaa¹ o'o Ña'ñu¹ u Jesucristo. Joon la joon tiin¹³ mo'o coon¹³ tsá² inuu tyi¹.

³² Joon gacwo¹ o Poo² júu³ tyá² tya' Jesús 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in taai² inuu tya' 'in tsá² do.

³³ Joon 'woo¹ joon garun² un 'in tyu² to² 'nañi³ do moo'wó¹ Poo² coon¹³ Silas li icwuu²¹. Joon 'ii coon¹³ tsá² inuu tya' a gasáa² mo jmi²¹.

³⁴ Mo ngayuui¹³ joon gató¹ o fu tya'a. Do-o gacwoo¹ o 'e gajøø¹²¹ Poo² coon¹³ Silas. Joon jløø¹³ mo la tøø¹² inuu tya' a tsu nigatsáa¹ mo-tsi Dios.

³⁵ Mo gajná² 'aa²¹ 'in tsaa² to² nifu do gasii¹ in 'ii¹³ tya' a 'e tsawoo² i 'in taai² 'nañi³ do.

³⁶ Joon gajin² 'in tyu² to² 'nañi³ do sii²¹ Poo² do:

—Ningii¹ mo 'ii²¹ 'e laa²¹² moo'naa'. La joon nili² 'woo²¹ naa' 'e tyú² u.

³⁷ Pe Poo² gi gajin² in sii²¹ 'in 'ii¹³ do:

—Cwosii¹³ du'u 'in tyu² to² do 'e tsá² Roma jna'a. Tyíia² do nigapóo² i jna'a tyani tsá² fuu²¹. Jo gacón² du 'ii²¹ coon²¹ tún². Joongi gataa¹² i jna'a 'nañi³. Joon nano-gi 'iin²¹² in laai¹ jna'a 'uui²¹. 'Ee sa lí² la joon. Ce cwojalín² du yaai do ja'woo² i jna'a.

³⁸ 'In 'ii¹³ do ngatya¹ júu³ tyani 'in tsaa² to² nifu do. 'Ido-gi gafoo¹ mo mo ganúu² un 'e 'in tsá² Roma 'ii. Joon ngalín² mo gamii¹ wa'a jmáa¹ a 'ido fee¹ tsi.

³⁹ Joon ga'woo¹ mo 'ido fu 'nañi³. Joon gamii¹ tyani Poo² coon¹³ Silas wa'a 'woo²¹ tsifu 'e fuu²¹ do.

40 Mo ga'woo²i 'nañi³ do ngaliin²mo fu tyá 'in tsami² sii²¹ Lidia do. La nu'gi 'e tsalín² ngajøø²¹ tsaru¹u' joon gatyá¹gi-tsi 'ido. Joon ngaliin²mo.

17

Gato¹ tsá² mü¹³ fu Tesalónica

1 La caain²¹ tyá¹ fu¹ li ningaliin² Poo² coon¹³ Silas gangü¹i fuu²¹ 'e sii²¹ Anfípólis coon¹³ Apolonia. Joon mo ngayuui¹³ joon gatyaliin²mo fu li sii²¹ Tesalónica. Do-o si² coon²¹ cwo¹ sinagoga tyá¹ tsá² Israel.

2 La jee²¹² 'ni¹ semóo¹ Poo², jiin¹³ la ti² nisi² tyá'a, ngóo¹ fu cwo¹ do mo gati² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel.

3 Ngatyaa¹ a júu³ joon jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³on. Pe tyú²-u ga'e² e tsá² xiiala jin² jí² tyá' Dios 'e Cristo 'ná¹-a nii²¹ wúu¹. Joon mi yuu¹³ júun²in 'e ná¹-a jiin¹in tún¹. Joon gajin²in sii²¹i 'in tsá² do:

—In Jesús 'in fuu²¹²uu 'naa' lo, 'ii jon Cristo, 'in ngasii¹in Dios ijmá¹ tiin¹³ tsá².

4 'Inlíi¹³ tsá² Israel do nigajo¹ líi²i. Joon gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas. Joon fúu¹mo 'in jo seein²¹ Israel jo¹ galí²i. Nitsáa¹mo-tsi Dios coon¹³ 'inlíi¹³ tsami² tyiin²gi.

5 Pe niga'aa¹ a tsiwúu¹ 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in jo jo¹ líi². Gauncaain²¹ 'ido 'inlíi¹³ tsá² 'líi¹³ soo²¹-tsi 'in ngi¹ jøø² jee²¹² 'nú¹. Gaj-maa¹² a coon²¹ poo²¹² joon gatyaa¹ 'goo²¹ 'e fuu²¹ do. Gangü¹ 'e fuu²¹ do 'naa²¹i Poo² coon¹³ Silas. Joon gangataa²i coon²¹ inuu tyá¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jasón.

6 Pe mo jo gatsee²¹i Poo² coon¹³ Silas do gajñúu¹ 'in tsá² sii²¹ Jasón do coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² jo¹ líi². Ngajée¹i tyani tsaa²to do joon ga'oo¹o jin²in:

—'In tsañuu¹, 'in nigauntyí²in la tøø²i juncwii²¹ nigajaliin² li' lo jon,

7 Joon 'in Jasón lo niga'ii²¹mo fu tyá'a. Jilaa²¹ 'e 'ee¹ 'e 'in tsá² no faa²¹ 'a 'laa²¹ tyá¹ 'in tyu² to² nifu 'in tyiin¹ Roma. Tsu jin²in 'e seen²¹mo jaain²¹ røø¹³ 'in sii²¹ Jesús 'in feei¹gi lagi 'in tyu² to² Roma.

8 Mo ganúu²un 'elo 'in tsá² do coon¹³ 'in tsaa²to galáa² wii²¹² to² mü¹³.

9 Pe Jasón coon¹³ 'in cattyaa²gi do gac-woo¹o cuu² 'e tsáa¹mo-tsi 'in tsaa²to do 'e i'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas 'e fuu²¹ do. Joon galáa²mo 'ido.

Poo² coon¹³ Silas tsalín² Berea

10 La tsifu joon 'in tsaru¹u' do ga'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas coon²¹ 'e canaa²¹. Ngaliin² fu Berea. Mo gatyaliin² do joon ngaliin² cwo¹ sinagoga.

11 Wo²gi-tsi 'in tsá² néei¹ Berea do lagi 'in tsá² néei¹ Tesalónica. Joon lí¹gi 'yaa¹-tsi ga'ii²¹i júu³ tyé². La coon²¹ jmi²¹²

gauntsáa¹ a júu³ tyé² tyá' Dios. Gacón²du cwáain¹ wana 'e jo¹o 'e faa²¹ 'a 'in tsá² do.

12 'Wii¹³ joon líi¹ fúu¹ 'in gajo¹ líi². Jee²¹² 'in nijai² líi² do seein²¹ tsami² tyiin²gi 'in faa²¹ a jmi¹ griego. Joon jo¹o galí² 'inlíi¹³ tsañuu¹.

13 Mo galiñi¹ tsá² Israel néei¹ Tesalónica 'e Poo² taan¹in fu Berea cwoo¹o júu³ tyé² tyá' Dios ngaliin² ngajmaa² mü¹³.

14 Pe 'in tsá² jai² líi² seein²¹ do la tsifu joon gasii¹in Poo² li ti' jmi¹ñi¹³. Pe joon Silas coon¹³ Timoteo gajaan¹o fu Berea.

15 'In ningaliin² coon¹³ Poo² ngajée¹i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Atenas. Joon cwoliin¹in tún¹ gatyaa¹ júu³ 'e Silas coon¹³ Timoteo 'ná² tsalín² tsauncaain²¹ coon¹³ Poo la jmoonó.

Mo taain¹ Poo² fu Atenas

16 La 'ii²¹² jáan¹in Poo² Silas coon¹³ Timoteo fu Atenas do líi¹ fa¹ líi¹. Tsa líi¹ 'láai² nii² dioses 'in tsaa²-tsi 'in tsá² do.

17 Tsu 'wii¹³ joon ngafaa¹²o fu cwo¹ sinagoga joongi coon¹³ 'in cattyaa² 'in tsaa²-tsi Dios. La coon²¹ jmi²¹² ngafaa¹²o coon¹³ jilee²¹ 'in taa²i 'moo¹³ do.

18 'Inlíi¹³ tsá² 'in untsáa¹ júu³ tyá' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ epicúreos coon¹³ 'inlíi¹³gi 'in niuntsáa¹ júu³ tyá' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ estoicos gatsee²¹i; Poo² joon galáa² 'wii²¹² gasii²i: —¿'Ee 'e jin² 'in tsañuu¹ no? 'Áai¹ tyafø² tyaa¹ 'a 'goo²¹.

'Inlíi¹³gi jin²in:

—La líi¹ 'in tyá¹ coon²¹gi júu³ tyá' dioses 'in xee²¹mo no.

La lo gajin²in tsu 'wii¹³ Poo² do tyaa¹ júu³ tyá' Jesús joongi tyá' xiiala galí² mo gajin²in.

19 Joon 'in tsá² do ngajée¹i Poo² fu coon²¹ li sii²¹ Areópago. Do-o li tii²¹ licaain²¹ mo sá² jilaa²¹ 'e sñ¹. Joon gasii²¹ 'i 'ido:

—Lo-o 'ná² li ñii²'in jilaa²¹ 'e 'múui² 'e tyá²¹ 'a 'e².

20 Fu²¹u jna¹ a coon²¹ júu³ 'e jo mo nuu²¹u'u jiin¹³ coon²¹ naa¹³. 'Ii²¹²oo¹ tsáai¹-tsii¹ 'ee 'øø¹ 'tsi 'e júu³ no —jin² 'in tsá² do.

21 Tsu jilee¹ 'in seein²¹ Atenas coon¹³ jilee²¹ 'in jalín² li xiiá¹ 'in néei¹ do canii² 'iin²¹²in 'e nuu¹un si 'e faa²¹ 'a 'jmai² 'e 'múu²mo.

22 Joon gamaa¹ a Poo² siin¹²in jee²¹² 'in tsá² do 'e fu yu¹ moo²¹ li sii²¹ Areópago do. Joon gajin²in:

—Nuu³duu¹ tsá² seein²¹ Atenas. Nicón³oo cwáain¹ 'e 'áai¹gi tsáai¹-oo¹ jilee²¹ dioses tyii¹.

23 Tsu mo ningí³i jøø³ la caain²¹ li un'goo²oo¹ dioses tyii¹ joon gatsaa³aa ni altar tyii¹ coon²¹ júu³ 'e jin². "Tyá¹ 'in dios 'in jo mo galicwii¹naa¹." Pe 'in dios 'in un'goo²oo¹ no

pe jo cwii¹naa' no 'in lo-gi' in Dios 'in foo¹³naa coon¹³ 'naa'.

²⁴ "In Dios lo fii²¹² juncwii²¹ joongi ni cwoo¹³ juncwii²¹ tsu nigajmaa¹o juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². Jo seein²¹ 'ido tsi inuu cwo¹ 'e jmoo¹o tsá².

²⁵ Jon'gi sityéen¹in jmi²¹² jilaa²¹ 'e jma¹ tsá². Tsu 'ii-o nigacwo¹o jna' jilaa²¹ juncwii²¹ tyi'. 'Ii-o nicwoo¹o tyi² 'e lee²¹e', coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o' jna' to².

²⁶ 'Coon¹³ coon²¹ jmi¹ øø²mo gajmee¹i jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon 'ii gaty^u to² lí²-i liseein²¹ tsá² joongi li icwá² tsá².

²⁷ 'Iin²¹² in Dios 'e 'naa²¹mo tsá² 'ii. Coon¹³ la joon tyee¹³mo tsá² 'ii tsu jo wíin² seein²¹ Dios li saan²¹ jna' la jaan²¹na'.

²⁸ Tsu 'ii²¹ tya' Dios saan²¹o' joongi ngii²¹i'. Joongi jmoo²¹o' jilaa²¹a. La gajin² 'inlíi¹³ poetas tyii': "Jóon¹ Dios jna'."

²⁹ Wana jóon¹ Dios jna' jo 'i¹-tsi' 'e Dios líi¹i lawa jaain²¹ fii²¹² 'in gajmee¹ tsá² 'na' 'in líi¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si cuun²¹² 'ee.

³⁰ La mo jéei¹ la jo mo íi¹ tsá² jo mo gajmaa¹a Dios jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá². Pe nano nitya²u to² 'e jileei²¹ 'in seein²¹ doñixiia¹ 'e unsi²mo 'e 'i¹-tsi.

³¹ Tsu nigatyii¹³ Dios coon²¹ jmi²¹² mi jma¹a 'ii²¹ tya' tsá² seein²¹ juncwii²¹. Joon coon²¹ tsáa¹ 'ii²¹ tya'a. Joon ijma¹a 'ii²¹ coon¹³ jaain²¹ tsanuu¹ 'in nigatyii¹³in. Joon la joon gacwo¹ Dios coon²¹ lí² mo gaunjiin¹in 'in Jesús do jee²¹² lí²¹² —jin² Poo² do sii²¹i 'in tsá² do.

³² Joon mo ganúu²un júu³ tya' 'e jiin¹ tsá² jee²¹² lí²¹² 'inlíi¹³ do gaungøø¹mo Poo² do. 'Inlí¹³gi gajin²in:

—E tyú²gi wa'a nuu²¹u' 'e júu³ lo mo coon²¹ tún².

³³ Joon gatáu²mo Poo² 'ii.

³⁴ Pe 'inlíi¹³ tsá² do jo gatúu² Poo² do. Gajo¹o lí²i. Jaain²¹ jee²¹² 'in jo¹ galíi² do 'in sii²¹ Dionisio. 'Ii jaain²¹ 'in tyu² to² Areópago do. Joongi jo¹o galíi² jaain²¹ tsamí² sii²¹ Dámaris coon¹³ 'inlíi¹³gi.

18

Poo² taain¹ fu Corinto

¹ Mo ngayuu¹³ joon gacwo¹i¹i Poo² fuu²¹ Atenas. Joon gangóo¹on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto.

² Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Aquila, 'in galiseein²¹ coon²¹ li sii²¹ Ponto. La mo jéei¹gixu Aquila do coon¹³ 'oo²¹²o, 'in sii²¹ Priscila, ga'woo²¹i Italia gatyaliin² fu Corinto do. Ga'woo²¹mo do tsu 'in tyu² to² nifu 'in sii²¹ Claudio gaty^uu to² 'e 'woo²¹mo jilee²¹ tsá² Israel 'e Roma do. Joon ngafeei¹³ Poo² do 'ii.

³ Coon²¹ to² 'e nijmoo¹o coon¹³ Poo². Jmoo¹o 'nu'mi² tsu 'wii¹³ joon do-o gajaan¹o joon gajmaa¹o to² coon¹³on.

⁴ La coon²¹ jmi²¹²mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngóo¹ Poo² fu cwo¹ sinagoga. Do-o gacwo¹o júu³ tya' Dios. 'Iin²¹²in 'e litsáa¹mo-tsi tsá² júu³ tya' Jesús. Gacwo¹o júu³ tsá² Israel joongi 'in jo seein²¹ joon.

⁵ Mo gatyaliin² Silas coon¹³ Timoteo jalín² fu Macedonia. Poo² canii² gajmaa¹a gacwo¹o júu³ tyá². Gasii²¹i júu³ coon²¹ tsáa¹ tya' tsá² Israel 'e Jesús do 'ii Cristo 'in sijéen¹in.

⁶ Pe 'idogi gasii²¹i yaa-i galáa² 'wii²¹² faa²¹a 'laa²¹ tya' Poo². Joon Poo² do gajø²ø sijn¹³in lawa coon²¹ lí² joon gajin²in:

—Tsa² tyii' yaamoo¹ 'ejo tiin¹³gi'. Jo tsa² tyiia tsu líi¹ nigajmaa³o júu³. La nano-o 'e níi³oo tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁷ Joon gacwo¹o 'e cwo¹ do. Joon gaga¹²i fu tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Justo. 'Ii jaain²¹ 'in un'goo²¹ Dios. Tyún¹in caai¹ cwo¹ do.

⁸ Joon jaain²¹ 'in sii²¹ Crispo, 'in tyu² to² cwo¹ do, galitsáa¹mo-tsi Ña'ña¹u' Jesús coon¹³ la tøø¹ inuu tya'a. La joon fuu¹mo tsá² seein²¹ Corinto do galitsáa¹mo-tsi mo ganúu¹un 'e júu³ tyá² do. Mo gajo¹ líi² gasáa²mo jmi²¹.

⁹ Joon Dios gasii²¹i Poo² coon²¹ lawa 'e cii¹ jin²in:

—Jo jma³a 'goo²¹o 'e cwo³o júu³ tyá². Jo jón³on tii²

¹⁰ Tsu siin¹³mo coon¹³ 'nu. Joon jo 'in cwéei² saain¹ 'nu jmee²¹i 'nu jilaa²¹ 'e gó². Líi¹ fúui¹ tsá² tyiia 'in seein²¹ 'e fuu²¹ lo —jin² Dios.

¹¹ La joon Poo² gajaan¹o coon²¹ jiin²¹ tsi ca'no³ 'e fuu²¹ Corinto do. 'Ee¹ 'e júu³ tyá² tya' Dios jee²¹² 'in tsá² do.

¹² Pe la jee²¹² jmi²¹² joon gaty^u Galión to² li sii²¹ Acaya. Joon jee²¹² jmi²¹² joon 'in tsá² Israel do galicaain²¹ gafaa²¹a 'laa²¹ tya' Poo³. Joon ngajéi¹ Poo² tyani tsa²to² 'in tyu² to² do.

¹³ Joon 'in tsá² Israel do gacwo¹o Poo² tsa² tyani 'in tyu² to² do jin²in:

—'In tsañuu¹ lo ngii¹ to² 'e² tsá² júu³ 'e 'ná¹-a tsá²-tsi tsá² Dios 'e jo 'ee tsi¹².

¹⁴ Poo² ningóo¹ 'e faa²¹o mo gajin² Galión, 'in tyu² to² do, gasii²¹i tsá² Israel do:

—Tsá² Israel, nuu²duu¹ 'e ifo³oo lo. Wana coon²¹ 'e niga'lee²¹i; 'in tsá² lo si coon²¹ tsa² fee¹ inúu³oo coon²¹ tún² júu³ tyii'.

¹⁵ Pe wana jiin¹³ coon²¹ la tsi¹² tyii' jiin¹³ la 'oo²¹ yaamoo¹ unrøø²¹oo' 'e júu³ lo yaamoo¹. Tsu jo 'iin²¹²mo jma³aa 'ii²¹ jilaa²¹ 'e júu³ lo.

¹⁶ Joon ga'woo²¹mo tyitsaa²¹²mo fu caluu.

¹⁷ Joon jileei²¹ tsá² 'in faa²¹ jmi¹ griego 'in jo seein²¹ Israel gasaan¹²in jaain²¹ tsá²

sii²¹ Sóstenes 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gajmee²¹ tyani 'in tsa'a² do. Pe coonti jo 'ee gaunjí² Galión do.

Poo² gangáa¹³; tún¹ fu Antioquia

¹⁸ Wóo²gixu gajaan¹ Poo² do mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo. Mo licíin²¹ joon ga'íi²o júu³ tsaru¹'u' do. Joon caan²¹mo ngaliin² coon¹³ Priscila coon¹³ Aquila. Joon fu Cencrea do nigauntsiin¹in Poo² coon²¹ 'ii²¹ ty'a 'e nigamaa¹ a joon gatyu²'u po'tyíi¹. Mo ngayuui¹³ joon nga'ii²¹o tsi coon²¹ barco. Joon ngaliin²mo fu Siria. La nu'gi 'e tyaliin² Siria tyaliin²

¹⁹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Efeso. Do-o gatuu²mo Poo² Priscila coon¹³ Aquila. Joon ngoo²¹o cwo¹ sinagoga. Do-o ngasiin¹in coon¹³ tsá² Israel 'in licaain²¹.

²⁰ Joon 'ido-gi gamíi¹ tyani Poo² wa'a iján¹ wóo²gi pe jo gali'in²¹in.

²¹ Pe Poo² ga'íi²o júu³ 'ido gajin²in:

—'Ná¹-a taan¹na fu Jerusalén tsa 'ná¹-a jmaa¹³aa jmi²¹'e 'e nijó¹. Pe wana cwo¹ Dios 'ii²¹ yafoo¹³ moo 'naa' tún¹.

Joon nga'ii²¹o tsi coon²¹ barco. Joon gacwo¹fu Efeso.

²² Mo gatyee¹²i fu Cesarea joon ngóo¹ Poo² fu Jerusalén. Do-o ngafee¹³i 'in jai² líi² néei¹ do. Mo ngayuui¹³ joon ngoo²¹-o fu Antioquia.

²³ Do-o gajaan¹an coon²¹ sii¹³ cwaa²¹xu. Mo ngayuui¹³ joon gangoo²¹-o tún¹, gangíi¹i la coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Galacia coon¹³ Frigia. Do-o gatyá¹gi-tsi 'in nijo¹ líi².

Apolos cwo¹o júu³ fu Efeso

²⁴ La jee²¹² jmi²¹² joon gatyá¹ fu Efeso jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Apolos. Nigaliseen²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Alejandría. Líi¹ tyú² tii²¹ cwo¹o júu³ tyú². Joongi líi¹ tyú² cwii¹ji² ty'a Dios.

²⁵ Joon nigauntsáa¹o fu¹ ty'a Ña'nu¹'u'. Mo faa²¹ a yaai¹-tsi líi¹. Joon 'ee¹ e la ti cwáain¹ ty'a Jesús fiin¹³ ní¹o jün¹³ la gasaa¹ Wó³ tsá² jmi²¹.

²⁶ Gatyaa¹ Apolos do júu³ tsi cwo¹ sinagoga. Jo cu²-tsi. Pe mo ganúu²un Priscila coon¹³ Aquila júu³ ty'a gatoo¹ Apolos do coon²¹. Joon gacwo¹gi cwáain¹ ty'a Jesús tyú²gi 'ido.

²⁷ La mo 'iin²¹²in Apolos tsáa¹ a fu li sii²¹ Acaya 'in jai² líi² do gauncoon¹³on. Joon 'in tsaru¹'u' do gacwo¹o Apolos coon²¹ jí² 'a 'ii²¹mo 'in tsaru¹'u' néei¹ li tsáa¹ 'ii. Mo gatyí¹ a fu Acaya do líi¹ tyú² gauncoon¹³on 'in tsaru¹'u' 'in nigalijai² líi² 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios ty'a.

²⁸ Nigatyaa¹ júu³ tyani jileei²¹ tsá² xiiala nigacai²-tsi tsá² Israel. Joon coon¹³ jí² ty'a Dios gajmaa¹ a júu³ 'e Jesucristo 'in síjéen¹in

do. Joon 'in tsá² seen²¹ Israel do jo lí² wa'a jo cwo¹o júu³ ruu²¹.

19

Poo² taain¹ Efeso

¹ La 'ii²¹² taain¹ Apolos fu Corinto do Poo² gangíi¹ fu tsa'a¹ moo²¹. Joon gajgáa¹ fu Efeso. Do-o gatsee²¹i 'inlíi¹³ 'in jai² líi².

² Joon gaunngíi¹:

—¿Ti niga'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyá² ty'a Dios mo galitsáa¹-'oo'?

'Ido-gi gañii¹:

—Coonti jo mo ganuu²¹'u' 'e seen²¹ Espíritu Tyá² ty'a Dios.

³ Joon gajin² Poo² gasii²¹ 'ido:

—¿Xiiala nigasáa²naa' jmi²¹?

'Ido-gi gañii¹:

—Jiin¹³ la nigasaa¹ Wó³ tsá² jmi²¹.

⁴ Poo²-gi gajin²in:

—Mo gasaa¹ Wó³ tsá² jmi²¹ lawa'a coon²¹ lí² 'e unsii²mo tsá² 'e 'i'-tsi. Pe gajin²o 'e 'ná¹-a tsáa¹-tsi tsá² 'in jó¹ ciin²¹gixu lagi 'ii. Joon 'ii Cristo.

⁵ Mo ganúu²un 'elo jilee²¹mo gasaa²mo jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'nu¹'u' Jesús.

⁶ Joon mo gataan¹an Poo² cwo¹o ty'a 'in tsá² do gajó² 'in Espíritu Tyá² li téen²in. Joon galáa² 'wii²¹² gafaa²¹ a jmi¹ xii²¹. Joon gacwo¹o júu³ 'e nigacwo¹ Dios.

⁷ 'In tsá² do tí¹ 'ii dyatuuin¹ coon²¹tya.

⁸ La 'ii²¹² jün¹³ la gatsín¹ gaai²¹ sii²¹ Poo² tsa²¹o fu cwo¹ sinagoga. Joon ngacwo¹o júu³ jo cu²-tsi. Joon líi²¹o ty'a¹-tsi tsá² xiiala mi tyu² Dios to² tsá².

⁹ Pe 'inlíi¹³gi gali'waa²¹-tsi. Joon jo jo¹ galíi¹ li' faa²¹gi 'laa²¹ ty'a júu³ tyú² do tyani tsá². Joon gatyíi¹mo Poo² 'ña'a jee²¹² 'in tsá² do. Joon gatoo¹o jün¹³ 'in nijai² líi² do coon²¹. Ngaliin² coon²¹ li untsáa¹ tsá² ty'a jaain²¹ tsá² sii²¹ Tiranno. Joon do-o gasíi² la coon²¹ jmi²¹.

¹⁰ La joon do-o gateen¹in ce gatsín¹ tún² jün²¹. Joon jilee²¹mo 'in seen²¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia ganúu²o júu³ tyú² ty'a Ña'nu¹'u' Jesús. Lagi 'in tsá² Israel lagi 'in tsá² jo seen²¹ joon ganúu²o.

¹¹ Dios nigajmaa¹ a coon²¹ milagro fee¹ 'wii¹³ cwáain¹ ty'a Poo² do.

¹² Cagi póo¹ si 'no³ 'mi² 'ee 'e nigasoin²¹ Poo² tsali¹ fu li tee¹² tsatsaa¹³ joon láa²mo coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. Joon jileei²¹ espíritu gó² 'woo²¹mo alma ty'a.

¹³ Pe 'inlíi¹³ tsá² seen²¹ Israel do 'in jalíin² li xiia¹ 'in 'woo¹ espíritu gó² ty'a tsá² gali'in²¹²in 'wóo¹i espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'nu¹'u' Jesús. Joon gajin²in sii²¹ 'inlíi¹³ 'yuui² alma ty'a tsá²:

—Tyu³uu to² 'woo²¹naa' coon¹³ 'e sii²¹ Jesús, 'in Jesús 'in faa²¹ a Poo² júu³ tyú² ty'a do.

14 La joon nigamaa¹a dyái¹ jóon¹ tya' jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Esceva, 'ii tsafee¹ 'in tyu² to² untsá².

15 Pe mo gajmaa¹a 'elo 'in líi¹³ do gañii¹;

—Cwii¹ moo Jesús do. Cwii¹ mogii jon Poo².
¿Pe 'iin-gi 'naa'?

16 Mo ngayuui¹³ joon 'in tsá² taai² 'in líi¹³ alma tya'a do ga¹ jee²¹² 'in tsá² do. Coon¹³ waa²¹ pi² tya'a gali¹o jileei²¹ 'in tsá² do. Gajmee²¹ 'ido líi¹. Ce gacwiin¹ in fu caluu ti¹ ringúu¹ i joongi sicwuu²¹.

17 Joon jileei²¹ 'in tsá² Israel coon¹³ 'in jo seen²¹ joon 'in néee¹ Efeso do galiñi¹ i joon líi¹ gafo¹. Joon líi¹ gaun'goo²¹ tsá² Ña'ñu¹u' Jesús.

18 Joon fúu¹ mo 'in nijo¹ líi² jalín² jatya¹ júu³ jilaa²¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹ a la mo jéee¹.

19 Fúu¹ mo 'in nigauntsáa¹ júu³ loo¹ tyaan¹ jí² tya'a. Joon gajún² o tyani tsá². Mo gajmaa¹² a cwáain¹ tya' 'e jí² lo gacúin² tún² ciein¹³ tsi ca'no³ mil cuu².

20 La joon fúu¹ mogi tsá² ganúu² o júu³ tya' Ña'ñu¹u'. Joon gatsá²-tsi tsá² Dios mo nii²¹ 'ii²¹ tya' Dios.

21 Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Poo² ga¹ i-tsi 'e tsafee¹² i tsá² 'in néee¹ fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ li sii²¹ Acaya. Joon ingi¹ mogi ca ti¹ Jerusalén. Joon gajin² in:

—Mi yuui¹³ níi³ i fu Jerusalén 'ná¹-a jon níi³ i fu Roma.

22 La 'ii²¹² jan¹ Poo² coon²¹ sii¹³ gi¹ x¹ fu Asia gasii¹ mo Timoteo coon¹³ Erasto, 'in jmoo¹ o to² coon¹³ on, fu Macedonia.

To² tsá² mii¹³ fu Efeso

23-24 La jee²¹² jmii²¹² joon jaain²¹ tsá² sii²¹ Demetrio gajmaa¹ a mii¹³ tya' cwáain¹ tyú² tya' Jesús. Demetrio do-o jaain²¹ 'in jmoo¹ o to² coon¹³ cwataa²¹. Jmoo¹-o jilaa²¹ 'e 'ya² gi tya' jaain²¹ diosa tya'a 'in sii²¹ Diana. Joon líi¹ jnaa¹ a cuu² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹ o coon¹³ jileei²¹ gi 'in jmoo¹ o to² coon¹³ on.

25 Joon gauncaain²¹ jileei²¹ 'in jmoo¹ o to² coon¹³ on coon¹³ jileei²¹ tsá² 'in jmoo¹ o to² la do. Joon gajin² in sii²¹ 'in tsá² do:

—Tsañuu¹, jnaa¹ o' jilaa²¹ 'e tsangú² na' 'e tyú²-u saan² an' coon¹³ jilaa²¹ to² 'e jmoo²¹ o'.

26 Pe la lí² 'e jøø²¹ joongi nuu²¹u' la li júu³ tya¹ Poo² do ngii¹ jin² in 'e jilee²¹ dioses 'in jmaai¹ tsá² jon dioses 'i. Joon la joon fúu¹ mo 'in nigajai² líi² júu³ tya'a. Jon' jii¹³ lo-o pe la caain²¹ li sii²¹ Asia.

27 'Áai¹ tyafo² gó² tyi' tsu jilaa²¹ to² 'e jmoo²¹ o' lo itsa¹ i. La joon intá² tsá² cwó¹ tya' diosa tyi' sii²¹ Diana. Nee¹ o' 'e jilee¹³ tsá² Asia coon¹³ la tøø² juncwii²¹ un'goo²¹ o 'ii. Pe nano 'áai¹ fo² tya' diosa tyi' 'in fee¹ wana jo 'in un'goo²¹ gi 'ii —jin² Demetrio do.

28 Mo ganúu² un jilaa²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii²¹-tsi joon ga'oo¹ o:

—jFee¹ mo diosa tyi'! jFee¹ mo Diana, diosa tya' 'in néee¹ Efeso!

29 Líi¹ gatyaa¹ a 'in tsá² do 'goo²¹. Gasan² mo jaain²¹ tsá² sii²¹ Gayo coon¹³ jaain²¹ gi 'in sii²¹ Aristarco. Gái¹ tsá² seen²¹ Macedonia 'in ngi¹ coon¹³ Poo² do. Tsifu joon gajñúu¹ in ti li si² na¹ li licaain²¹ tsá² fuu²¹ do.

30 Joon Poo² la mo 'iin²¹² in tsa¹ ii²¹ tsafee¹²; 'in tsá² do pe 'in jai² líi² catyaa² do jo gacwoo¹ o.

31 Joon 'in líi¹³ tsacøø¹³ seen²¹ Asia do 'in seen²¹ Poo² tyú² coon¹³ gasii¹ in júu³ 'e jo tsáa¹ a 'ii jee²¹² do.

32 'Áai¹ sicaai¹³ 'e faa²¹ a tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹ tsu jii¹³ jo ñii¹ gi 'ee to² 'e nigalicaain²¹ do.

33 Joon 'in tsá² Israel do gatyii¹³ in jaain²¹ tsá² sii²¹ Alejandro 'in gajmaa¹ a coon²¹ li² coon¹³ cwoo²¹ o. 'iin²¹² in faa²¹ a cwáain¹ tya'a.

34 Pe mo galili¹³ i 'in tsá² fúui¹ do 'e tsá² Israel do joon ga'oo¹ o wóo² líi¹. Xuu jogi gatí² tún² hora ga'oo¹ o 'ido jin² in:

—jFee¹ mo Diana diosa tyi' 'in néee¹ Efeso!

35 Joon 'in tiji² tyiin¹ fuu²¹ do mo gali¹ i 'ii² tii² jee¹² 'in tsá² do gajin² in:

—Tsá² seen²¹ Efeso, la tøø² mo juncwii²¹ ñii¹ 'e fuu²¹ Efeso lo 'e tii² mo un'øø²¹ mo cwó¹ tya' diosa 'in fee¹ sii²¹ Diana 'in nigatøø²¹ fu yu' juncwii²¹.

36 La joon jo cweei¹ faa²¹ a tsá² 'laa²¹. Coon¹³ tún² duu¹. Jo jmaa² duu¹ jii¹³ la jo mo tya² aa' cwáain¹.

37 Tsu 'in tsañuu¹ 'in jajeei¹ 'naa' lo jo 'ee mo gajmaa¹ a jon'gi mo gafaa²¹ a 'laa²¹ cwáain¹ tya' diosa tyii¹.

38 Wana 'in Demetrio no coon¹³ jilee²¹ 'in jmoo¹ o to² coon¹³ sá² coon²¹ tsaa² cwó² tya' doñi¹ in, lí²-i tsaliin² tyani tsaa² to². 'I-gi unrøø²¹ júu³ no.

39 Wana 'oo² 'naa' coon²¹ júu³ xii²¹ gi lí²-i mi² i¹ 'e licaain²¹ tsá² coon²¹ tya¹. Joon síi¹³ o' júu³ ja² mo.

40 Tsu 'ii¹-i fo² tyi' wana galiñi¹ tsaa² to² tyu² to² fuu²¹ lo la lí² 'e nigajmaa² aa' no. Jo 'ee líi¹³ cwáain¹ sá² cwoo²¹ o' tya' 'e mii¹³ 'e nigalí² no.

41 Joon mo ngayuui¹³ gajin² 'elo ga¹ i' júu³ gajøø² mo tsá².

20

Poo² tsáa¹ a fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ li sii²¹ Grecia

1 Mo gatséi¹ jilaa²¹ 'e mii¹³ do gatøø¹ Poo² jileei²¹ tsá² jo¹ líi². Joon gacwo¹ o cwáain¹ 'ido. Mo ngayuui¹³ joon ga¹ i' júu³ 'ido. Garøø¹ in joon gangoo²¹ o fu Macedonia.

² Joon ngafee¹²; jileei²¹ 'in néer¹ la náa¹ fuu²¹ do. Gatyá¹gi-tsi tsaru¹u' coon¹³ júu³ tya'a. Mo ngayuu¹³ joon gatyá¹ fu li sii²¹ Grecia.

³ Do-o gajaan¹an gaai²¹ sii²¹. Ni'yuui² fu¹ 'e tsá¹ barco 'e tsáa¹ a fu Siria mo galili³ 'i 'e 'in tsá² Israel do 'iin²¹²in saan¹mo 'ii. 'Wii¹³ joon ga¹-tsi gajaa¹² fu li 'cwo¹³ tyu²¹. Joon gangü¹ fu Macedonia tún¹.

⁴ Gangaliin² caan²¹mo coon¹³ Sópater, jaain²¹ tsá² sein²¹ Berea. Joongi coon¹³ Aristarco coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Segundo, 'in sein²¹ fu Tesalónica. Ngaliin²mo jon Gayo, 'in sein²¹ Derbe, coon¹³ Timoteo. Joongi ngaliin²mo Tiquico coon¹³ Trófimo 'in néer¹ fu li sii²¹ Asia.

⁵ 'In tsaru¹u' no gangajée¹mo joon nga-jeen²in jna'a fuu²¹ sii²¹ Troas

⁶ Pe jna'gii¹ ga'woo²¹o' fu Filipos mo gangü² jmi²¹² 'e gø² tsá² 'iñi¹ 'e jo jeei¹ tyiian³. Joon ngatoo²-oo'o tsi coon²¹ barco. Tya¹oo'o fu Troas mo gati² 'ñá² jmi²¹²gi. Do-o gajoon²¹o'on dya¹ jmi²¹²gi.

Taan¹ Poo² fu Troas

⁷ Mo gati² domingo galicaain²¹ tsá² 'in jo¹ líi² ijmaa¹ a jmai^{2xu} 'iñi¹ 'e untii¹³-tsi 'e gaj-maa¹ a Jesús. Joon Poo²-gi ga'ee¹ e júu³ tyá². Tsu 'wii¹³ 'ná¹-a cwo¹³ 'iñi¹ mi jná² jmi²¹² joon líi¹ cwa²¹ gafaa²¹ a. Ca gati² 'woo¹ tyianuu¹ gafaa²¹ a.

⁸ Coon²¹ tsi inuu¹ ñi¹ li sicaain²¹. Joon líi¹ 'láai² jicoo²¹ 'in 'ii¹³.

⁹ Joon jaain²¹ simii²¹ sii²¹ Eutico tyiin¹in 'ootoo²¹ do. 'Wii¹³ cwa^{21xu} júu³ 'e gatyaa¹ Poo² do 'in simii²¹ do gatsá²-a jelicwuu²¹. Joon la 'ii²¹² tyiin¹ do gacwuu²¹mo. Joon do-o gatøø²¹ 'i tyi¹ 'li ti² 'ni¹ fúui¹ do. Mo gasaai²¹ tsá² 'ii ni¹³ mo.

¹⁰ Joon gajgái¹ Poo² fu yu¹ do. Joon gatyaa¹ 'ña¹ a li raain¹ 'in simii²¹ do. Joon garøø¹in 'ido. Joon gasii²¹ 'i 'in tsaru¹u' do: —Jo foo¹³ naa¹ tsu¹ 'in jiiin¹ 'ino.

¹¹ Joon gasóo²o' tún¹ Poo² lí¹ yu¹ li sicaain²¹. Gajmaa¹o' jmai^{2xu} 'iñi¹ do 'e untii¹³-tsi. Mo ngayuu¹³ joon gagøø²¹ 'i'i. Joon gafaa²¹o' tún¹ ce gajná². Joon gacwo¹³o'.

¹² Joon 'in simii²¹ do tee¹o' jiiin¹. Jilee²¹mo gatyá¹-tsi líli¹.

Tsá² ngí² coon¹³ Poo² tsalín² fu Mileto

¹³ Gaunrøø²¹o' júu³ jile¹ 'oo'o la gajin² Poo² 'e tsajéen²na'a 'ii fu Asón. Jile¹oo'o ngatoo²o' tsi coon²¹ barco. Jiiin¹³ Poo² do gajaan¹gi 'wii¹³ 'iin²¹²in ngi¹ ti²o. Joon ngalii²oo'o fu Asón. Do-o li gajéen²na'a Poo².

¹⁴ Mo galicaain²¹ coon¹³ jna'a tsi barco do ngalii²oo'o fu Mitilene.

¹⁵ Ga'woo²¹-oo'o joon. Mo gajná² joon gangü²¹²mo'o fu coon²¹ li sii²¹ Quío. Mo gajná² jmi²¹² tún² gatyalii²¹'i coon²¹ fuu²¹

sii²¹ Samos. Fu Trogilio gajóon¹³o'on catá² pe mo gajná² jmi²¹² joon gatyalii²¹'i fu Mileto.

¹⁶ La joon gajmóo¹³o' tsu Poo² do jo 'iin²¹²in ján² woo² fu Asia do. Jo 'iin²¹²in tsáa¹ a fu Efeso do tsu 'iin²¹²in tpee¹²; la jmoonogi fu Jerusalén. 'Iin²¹²in wa'a ili² téen¹in fu Jerusalén mo ti jmi²¹² sii²¹ Pente-costés.

Tyaa¹ a Poo² júu³ coon¹³ tsacøøi¹³ néer¹ Efeso

¹⁷ La 'ii²¹² taain¹ Poo² fu Mileto do gatyuu^{2u} to² gajaliin² tsacøøi¹³ tya¹ 'in jo¹ líi² néer¹ Efeso do.

¹⁸ Mo gatyaliin² joon gasii²¹; Poo² 'ii:

—Ñi³oo' xiiala nigangí³ii ca la mo 'láa² 'wii²¹² ngóo³oon fu li sii²¹² Asia.

¹⁹ La coon²¹ jmi²¹² mo taan¹na jee²¹² 'naa' jmóo³oo jiiin¹³ la to² tyu² 'Ñá¹ñu¹u' Jesús. Jo mo gaunfee¹na 'ñii¹ a. Líli¹ xuu²¹²-tsii. Joon la jee²¹² joon líi¹ gauntyii²in tsá² Israel jna.

²⁰ Pe jo gatuu^{212uu} jilaa²¹ 'e ga'e¹ee 'naa' 'e tyá²-u tyi-oo'. Ga'e²¹²ee tyani tsá² fúui¹ joongi tsi inuu¹ tyii.

²¹ Fúu¹mo tsá² Israel lagi 'in jo sein²¹ joon nigafuu^{212uu} 'e jaa²¹-a-tsi coon¹³ Dios joon cwotyaa²¹²-tsi 'Ñá¹ñu¹u' Jesucristo.

²² Nano ni²ii fu Jerusalén la nigatyuu² to² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios fiin¹³ jo ñi²ii 'ee tsangü²na mi tyee¹²na.

²³ Canii²mo 'e ñi²ii doñi¹ee fuu²¹ 'e ni³ii 'in Espíritu Tyá² tya' Dios jma² a jna júu³ 'e mi tyee¹²na do i³uu 'nañi³. Joongi imóo³oo wúu¹.

²⁴ Pe jilaa²¹ 'elo jo 'ee cu²-tsii. Jogi cu²-tsii wana gajún¹na. Jiiin¹³ canii² 'e 'iin²¹²na 'e un-tyee¹na to² tyiia jløø¹³mo. Untyee¹mo to² 'e nigacwo¹o 'Ñá¹ñu¹u' Jesús jna: 'e cwóo³oo júu³ tya' xiiala untiiin¹³ Dios tsá².

²⁵ 'La mo jeei¹ ngi³ii jee²¹² 'naa' gacwóo³oo júu³ tya' xiiala tyu² Dios to² tsá². Pe nano tsáa¹mo-tsii 'e jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'e jo máai¹gii¹ jna.

²⁶ 'Wii¹³ joon fuu^{212u} 'naa' nano jo tsaa²gi tyiia tya' jiiin¹³ jaain²¹.

²⁷ Nigacwo³-oo jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios. Jiiin^{13xu} jo 'uun²¹mo gajmáa³aa.

²⁸ Nano un'øøi¹gixuu¹ yaanaa'. Joongi un'øø¹naa' jilee²¹ 'in jai² líi². Tsu 'in Espíritu Tyá² tya' Dios nigatyee¹ 'naa' 'e un'øø¹naa' jileei²¹ 'in nigajai² líi² 'Ñá¹ñu¹u'. Coon¹³ jmi¹ øø²di do niga'iin²mo tsaa² tyii.

²⁹ Tsu ñi²oo mi nii¹³na lo ijalín² tsá² xee²¹mo 'in xéi¹-oo'. Joon jo tyá²gi-oo' Jesús. Jalín² 'in tsá² do lawa joo²¹ 'líi¹ iuntyee¹mo joo²¹ tyú¹.

³⁰ Joon jee²¹² 'naa'gii¹ seen²¹mo jaain²¹ gái¹ i'e² tsá² júu³ tajuu²¹ lagi júu³ jai². 'Iin²¹²in 'e 'in jai² líi² Jesús jo¹o liin¹in júu³ tya'a.

31 Tíí¹ moo'. Cwotii¹³ 'oo' e 'ní¹ jii²¹ cwo²oo¹ naa' júu³. La jmi²¹² tiin¹³ la 'woo¹ jo mo gatuu²¹²uu xuui²¹²-tsii nigacwo²oo naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

32 'Nano, tsaru¹u', gatyaa¹oo ja'cwoo²¹ Dios 'naa' joongi e júu³ tya'a e 'e²e jna' xiala 'iin²¹² in Dios tsá². 'E júu³ lo 'oo¹-o waa²¹ pi² 'ái¹. Coon¹³ e júu³ joon jo tã²uu¹ fu¹ tya' Jesús ca gatyaliin²naa' 'aan³ tyii¹ 'e Jesús nigajmaa¹ a tya' jileei²¹ 'in nigauntyúu¹.

33 Jo mo gali¹in²¹²na jii¹³xu cuu² tsá² si siin³ tsá² 'ee coonti.

34 Ní³ 'naa' e nigajmaa³aa to² coon¹³ cwóo³oo e nigali¹oo²-oo jilaa²¹ e tyiin²gi tyiia coon¹³ jileei²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna.

35 Líí¹ niga'e²ee e 'ná¹-a jmaa¹ a tsá² to² 'e uncoon¹³on jileei²¹ 'in 'oo¹o fa'í³. Cwotii¹³ 'oo' júu³ tya' Ña'ñu¹u' Jesús la mo gajin²in 'ña'a: "Áai¹gi tyú² si¹ñ¹-tsi¹ mo uncoon¹³on' tsá² xeei²¹ lagi 'e uncoon¹³ tsá² xeei²¹ jna."

36 Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo gasii²¹ wojni¹i. Joon gafaa²¹ a júu³ tyú² coon¹³ 'in tsá² do.

37 Joon jilee²¹mo tsá² do galixuui²¹².tsi. Joon garø¹n in Poo² do. Joongi gacuu²¹u 'oo²o 'ido.

38 Joon líí¹ fa'í³ líí¹i tsh 'e nigajin² Poo² 'e jo ní²gi tsá² do 'ii. Mo ngayuui¹³ joon gangaliin²mo caain²¹ coon¹³ Poo² ca ti li 'í¹ barco do.

21

Poo² tsáa¹ a fu Jerusalén

1 Mo gatuu²¹²na'a 'in tsaru¹u' do joon ngatoo²¹o'oo coon²¹ barco. Joon ngalii²¹i'i coon²¹ tsá¹ li li sii²¹ Cos. Mo gajná² jmi²¹² joongi gatyalii²¹i'i fu Rodas. Mo ga'woo²¹o'oo joon gatyalii²¹i'i ti Pátara.

2 Pátara do-o gatsaa²¹a'a coon²¹ barco 'e tsá¹ fu Fenicia. Joon ngatoo²¹o'oo joon ngalii²¹oo¹o.

3 Mo ngalii²¹i'i gane²¹e'e coon²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ e roon¹on ni jmi¹ñi¹³ 'e sii²¹ Chipre. Roon¹on li' cwoo²¹o'oo tooin²¹². Ngalii²¹i'i Siria tsh 'e barco do 'ná¹-a saa¹²a laa²¹² fu Tiro. Joon ngatoo²¹o'oo.

4 Gatseei²¹na'a 'in jai² líí² néei¹ Tiro do. Joon ga'yii²¹a'a dyíá¹ jmi²¹² coon¹³on. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gajmaa¹² a júu³ tya' 'in tsá² do cwáain¹ tya' Poo² joon gasii²¹i'i Poo² do wa'a jo tsáa¹ 'ido fu Jerusalén.

5 Mo gatsín¹ 'e jmi²¹² joon ga'woo²¹o'oo. Joon 'in tsá² do coon¹³ 'oo²¹²o coon¹³ xuui²¹² tya'a ngajé¹i jna'a ti li suui²¹ fuu²¹ do. Do-o gasii¹³i'i wojni²¹i'i gafaa¹³ a'a júu³ tyú².

6 Mo ngayuui¹³ joon ga'ii¹³oo¹o júu³ la jaain²¹ la jaain²¹. Jna'oo¹o ngatoo²¹o'oo tsi barco do pe 'ii-gi ngalii¹mo fu tya'o.

7 Ga'woo²¹o'oo Tiro do joon gatyalii²¹i'i fu Tolemaida do. Do-o ngafee¹³na'a 'in tsaru¹u' néei¹ do. Joon gajoon¹o'oo coon²¹ jmi²¹².

8 Mo gajná² jmi²¹² joon jile¹oo¹o 'in ngii²¹i'i coon¹³ Poo² do ga'woo²¹o'oo joon gatyalii²¹i'i fu Cesarea. Do-o ngatyalii²¹i'i fu li tyiin¹ Lii²¹². 'Ii cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. 'Ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyáí¹ tsá² do 'in gajmaa¹ajmai²xu 'uunñi² fu Jerusalén. Do-o gajóon¹³o'oo coon¹³on.

9 Lii²¹² do seein²¹ tyúuin² jamíi¹ 'in jo mo cuui¹³ cwoo²¹. 'Ido-o 'ii²¹i júu³ cwo¹ Dios cwo¹o tsá².

10 La 'ii²¹² toon²¹o'oo do coon²¹ tún² jmi²¹² cwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Agabo, 'in ni²o² fu li sii²¹ Judea. Gacwo¹ Dios 'ii júu³ 'e noo²¹²gi ili².

11 Joon mo gacwée¹ jee²¹² jna'a gatyii¹ loo²¹ 'núu¹ tyu² Poo². Joon ga'ñuu²un cwoo²¹ tii² Poo² do. Joon gajin²in:

—La lo-o jin² Espíritu Tyú² tya' Dios. "In tsá² Israel í¹ñúu¹ fii²¹² 'e loo²¹ lo mi tyee¹²i fu Jerusalén. Joon ijaan²¹i tyani tsá² 'in jo seein²¹ Israel" —la joon gajin² Agabo do.

12 Mo ganuu²¹u' e júu³ lo jna'a coon¹³ 'in néei¹ do gami²¹i'i tyani Poo² wa'a jo tsáa¹ a fu Jerusalén.

13 Pe Poo² dogi gañii¹:

—¿'Ee lí¹ cí²ñi²? ¿'Ee lí¹ jmi²¹²oo¹ 'e jaa²¹-tsii²? Tsh 'wii²¹² tya' Ña'ñu¹u' Jesús jna ninaa²¹²aa tyú² tyiia jon' jii¹³ 'e 'ñuu²na pe cagi¹ 'e jún²na mi tyee¹²na Jerusalén —jin² Poo² sii²¹i tsá² do.

14 Mo jo gali¹gi'i gajoon¹o'oo jo 'ee gasii¹³gi'i. Jii¹³ 'e gasii¹³i'i:

—Cwoli²-i jii¹³ la 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesús.

15 Mo ngayuui¹³ 'elo gatyaa²¹o'oo tyú² tyii¹. Joon ngalii²¹i'i fu Jerusalén.

16 Joon ngaliin²mogi coon¹³ jna'a 'inlíi¹³gi 'in tsá² jai² líí² seein²¹ fu Cesarea. Jee²¹² 'in tsá² do ngóo¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Chipre sii²¹ Mnasón. Calii, 'áa¹mo ningóo¹, 'e jai² líí². Tya' 'ii gajoon²o'oo mo tyalii²¹i'i.

Tsafeei¹³ Poo² Jacobo

17 Mo gatyalii²¹i'i fu Jerusalén do jløø¹³mo tsaru¹u' do ga'ii²¹mo jna'a.

18 Mo gajná² jmi²¹² joon gangóo¹ Poo² coon¹³ jna'a 'e ngafee¹³na'a Jacobo. Joon do-o jon néei¹ jileei²¹ tsacøø¹³ tya' 'in jai² líí².

19 Joon Poo² do gafee¹mo 'in tsá² néei¹ do. Ga'láa² 'wii²¹² tya'a júu³ la coon²¹ la coon²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios jee²¹² 'in tsá² jo seein²¹ Israel mo gacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios.

20 Mo ganúu²un 'in tsá² do la jilaa²¹ 'e gajin² Poo² do ga'láa² 'wii²¹² untyúu¹ i Dios. Joon 'in tsá² do gasii²¹ Poo²:

—Tyá²-u, ru¹u, pe nijóø²o'o joo¹³ mil t² tsá² Israel 'in nijo¹ lííi². Joon 'in tsá² lo jin²in 'e ná¹ jmá¹ tsá² jilaa²¹ to² tyu² Moisés.

²¹ Joon ninúu²un 'in tsá² do 'e 'nu-u niga'ee¹³ 'e tsá² Israel 'in néei¹ fu li wíin² 'e lí²-i tuu² jiiin¹³ la to² tyu² Moisés. Joon ninúu²un 'e niga'ee¹³u 'e jo ná¹ 'ii²¹gi tsá² lí² tya' Moisés jon'gi jmá¹gi la tíisi² tyi¹.

²² ¿Xiiala ijmoó²¹o'? Tsu mi íñi¹ tsá² Israel 'e nicwéi¹o'o lo ilicaan²¹mo.

²³ ¿Aai¹gi tyú² wa'a jmaa²¹a jiiin¹³ la no: Seen²¹mo jee²¹² jna'a tyúuin² tsañuu¹ 'in ná¹ jmá¹ coon²¹ 'ii²¹.

²⁴ Jee¹i coon¹³ 'nu joongi untyú¹ 'wo'o coon¹³on. Tyii²¹i 'laa¹³ cwáain¹ tya' 'in tsá² no. Tsu la joon lí²-i síi² tyíi¹. Joon la joon cón²on tsá² cwáain¹ 'e jo jo¹ 'e niganúu²un. Ilitsáa¹mo-tsi 'e jmoó²¹gi to² tyu² ley tya' Moisés.

²⁵ Pe 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'in niga-jai² lííi² canii² ná¹ jmáa¹a jiiin¹³ la to² 'e nigatyuu¹³o'. Jo lí² dø¹ø ngú¹ 'e nigasií²¹ tsá² tyani dioses tya'a jon'gi jmi¹ jon'gi ngú¹ joo²¹ 'in niwuuin²¹ tyi² jo lí² dø¹ø. Joongi jiiin¹³ coon¹³ tsami² tya'a lí² cwuu²¹ tsá². La joongi tsami² jiiin¹³ coon¹³ nuu¹ tya'o lí² cwuu²¹i.

Gasaan²¹mo tsá² Poo² li 'yuui² cwo¹ fee¹

²⁶ Joon gajée¹mo Poo² ji 'in tyúuin² tsá² do. Mo gajná² jmi²¹² joon gauntyú¹mo 'ña'a jiiin¹³ la tíisi² coon¹³ 'in tsá² do. Mo ngayuui¹³ joon ga'ii²¹o fu cwo¹ 'e gaj-maa¹¹²a tsá² júu³ líí²¹² itsín¹ jmi²¹² jiiin¹³ la tíisi² do. 'øø¹-tsi tsá² 'e la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² ná¹-a cwo¹o Dios tya'a jiiin¹³ la tíisi².

²⁷ Pe la 'ii²¹² taai² inuu¹ cwo¹ 'do 'e tí² litsín¹ dyia¹ jmi²¹² joon 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in néei¹ li síi²¹ Asia ganií²¹ Poo² do. Joon ga'láa² jaain²¹ gáí¹ 'in tsá² do 'wii²¹² to²o mii¹³. La joon jilee²¹mo tsá² gato²o mii¹³. Joon gasan²mo Poo².

²⁸ Joon ga'oo¹o:

—jTsañuu¹ seein²¹ Israel, uncoon¹³ jna'a! 'In lo-o 'in tsañuu¹ 'in ngi¹ la caain²¹ 'e²e jileei²¹ tsá² 'e gó² tya' goo²¹o joongi tya' ley tya' Moisés. Joongi 'laa²¹ faa²¹a tya' cwo¹ fee¹ lo. Joongi nano nijée¹i tsi inuu¹ cwo¹ lo 'inlíi¹³ 'in jo seein²¹ Israel. Joon nigaun'lii³o 'e cwaai³ lo —jin² 'in tsá² do.

²⁹ Jilaa²¹ 'elo gajin²in tsu 'wii¹³ niganí²mo 'e fuu²¹ do coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Trófimo 'in seein²¹ Efeso. Joon 'i-tsi 'e Poo² do nigajée¹mo 'ii fu cwo¹ do.

³⁰ Joon jileei²¹ 'in tsá² do galicaain²¹ cwiin¹in. Joon gatyaa¹ 'goo²¹. Joon gasan²mo Poo² do. Joon gajnúu¹in fu caluu cwo¹ do. Tsifu joon gajni¹o 'ooca'ná¹ do.

³¹ La mo 'iin²¹²in jnga²mo Poo² mo gacwá² júu³ tyani 'in tyu² to² nifu 'láa² 'in néei¹

do. Gacwá² júu³ 'e jileei²¹ tsá² seein²¹ Israel nigajmaa¹a mii¹³.

³² Joon 'in tyu² to² do gauncaain²¹ 'láa² tya'a coon¹³ 'inlíi¹³ 'in tyu²gi to². Joon gatyaliin² cwiin¹in li téein² 'in tsá² to² mii¹³ do. 'In tsá² do gatúu²mo jo jmaa¹gi Poo² mo ganií²¹ 'in tyu² to² do coon¹³ 'láa² tya'a.

³³ Joon 'in tyu² to² do ngatyéen¹in li siin¹² Poo². Joon gasan²mo 'ido. Joon gatyu²u to² wa'a ga'ñúu²in coon¹³ tún² cadena. Mo ngayuui¹³ joon gaunngii¹ 'in tsá² 'in nigajmee¹ Poo² do, ¿i'in 'i joongi 'ee-gi gó² nigajmaa¹a?

³⁴ Pe 'in tsá² do galáa² 'wii²¹² ga'oo¹o sicaa¹³mo. La coon²¹ jo cwó² wa'a 'øø¹tsi 'in tyu² to² do. Joon gatyu²u to² gangai² Poo² fu li taai² 'láa² do.

³⁵ Mo gatyaliin² 'oojáain¹³ li taai² 'láa² do 'in 'láa² do gasaa¹ fu yu'u Poo² do tsa líí¹ to² tsá² mii¹³.

³⁶ Jileei²¹ 'in jalim² caluu-u 'oo¹o jin²in:

—jCwojúun²mo 'ino!

Poo² faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani tsá²

³⁷ La nu'gi itsa'ii²¹ Poo² li taai² 'láa² do gasii²¹i coon¹³ jmi¹ griego 'in tyu² to² 'láa² do:

—¿Ja ilí² fuu²¹²uu 'nu cajaan²¹²mo júu³?

'In tyu² to² do gajin²in:

—¿Ti lí² fo²¹o jmi¹ griego?

³⁸ ¿Ti jon¹ 'nu-gi 'in tsá² seein²¹ Egipto 'e ningoo¹ku 'e galicaain²¹ coon²¹ poo²¹² tsá² gajmaa¹a 'nii²¹ coon¹³ tsaa²to²? ¿Ti jon¹ 'nu fii²¹² 'in jée¹i tyán² mil tsá² li jo 'iin tsá² seein²¹ 'in gajmaa¹a 'nii²¹?

³⁹ Joon gajin² Poo² sii²¹ 'ido:

—Jna-a tsá² Israel. Galiseen²¹na coon²¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Tarso. Tyiin¹moo coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi li san² Cilicia. Pe un'øø²¹o jmaa²¹a fee¹o'o cwo²o 'e foo¹³na 'in tsá² lo —jin² Poo².

⁴⁰ Joon gacwo¹-o 'in tyu² to² do 'ii. Poo² do gajmaa¹a siin¹²in 'e yu¹ 'oojáain¹³ do. Joon coon¹³ cwoo²¹o gajmaa¹a lí² 'e jo to²gi tsá² mii¹³. Mo ga'ii² tii² joon gafaa²¹o 'ido coon¹³ jmi¹ sii²¹ hebreo. Joon gajin²in:

22

¹ —Tсарu¹u' coon¹³ tsacøø¹ tyi¹, nuu²duu' jilaa²¹ 'e ifo³oo 'wii²¹² tyiia lo.

² Mo ganúu²un 'e faa²¹ Poo² jmi¹ hebreo do líi¹gi tii² ga'ii². Joon gajin²gi Poo² do:

³ —Tsá² seein²¹ Israel jna. Galiseen²¹na fu Tarso li san² Cilicia. Pe gacwáan¹na fu Jerusalén lo. Tifo² Gamaliel ga'e²e jna. Gauntsáa¹oo jilaa²¹ tii² 'e si² tya' tsacøø¹ tyi¹. Joon jo mo tiui²-tsii¹ 'e jmóo³oo jilaa²¹ to² tyu² Dios la lí² 'e jmoó²oo jmi²¹² no.

⁴ La mo jée¹ niga'øø¹moo 'in nijai² lííi² Jesús. Ca nigajngaa²¹moo 'inlíi¹³. 'Inlíi¹³gi gataa²¹na 'nuñi³ tsañuu¹ lagi tsami².

5 'In tyu² to² tya' untsá² coon¹³ jilee²¹ tsacøøi¹³ ñii¹⁰ joon lí²-i sii²¹ 'naa' 'e nigacwo¹⁰ jna coon²¹ jí² 'e tyáan³aan tya' tsagoo²¹⁰ 'in néei¹ fu Damasco do. Ngóo¹-oo fu do. Nga'nee²¹ na 'in jai² líi² Jesús 'e tó³øø si¹ñúu¹mo 'ido fu Jerusalén lo. Joon i'e²ee wúu¹.

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala nigajoo²¹-tsi

6 'Pe la 'ii²¹² ngóo³oon tya¹ fu¹ do ityíia¹ fu Damasco do la tyiiañi¹¹ mo gajná² joo²¹ ce cu¹ lí¹ lí ngóo³oo do. Coon²¹ 'yíia²¹ jó² fu ñu¹fu².

7 La tsifu joon gaci²na ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii²¹ jna: "Saulo, ¿'ee lí¹ øø¹u'u jna?"

8 Joon gaunngii²ii: "¿Iin 'nu no, Señor?" Joon gasii²¹ jna: "Jesús tsá² Nazaret jna 'in øø¹u no."

9 Joon 'in téein² coon¹³ jna ganii²¹⁰ 'e gajná² joo²¹ do joon gafoo¹mo 'áai¹ pe jo ganúu²un 'e júu³ 'e gafaa²¹ do.

10 Joon gafo¹oo: "¿'Ee 'ná² jmáa³aa, Ña'ñu¹u?" Joon gajin²in sii²¹ jna: "Raan²un, cwó² fu Damasco. Do-o isii²¹ tsá² 'nu 'ee 'ná¹ jmaa^{21a}."

11 Coon¹³ 'e jí² do galituu²moo. Joon 'in tsá² ngalii²¹i'i coon¹³ do gason¹on cwóo³oo ca gatyalii²¹i'i fu Damasco do.

12 Do-o niseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in nisii²¹ Ananías. Jiin¹³ la tiisi² tya' Moisés 'e nij-moo¹⁰. Joon jileei²¹ tsá² Israel néei¹ Damasco do líi¹ tyá² faa^{21a} tya' 'ido.

13 Ananías do gacwé¹ lí¹ tyiin¹na, joon gasii²¹ jna: "Tsarú¹u Saulo, cwolijnaa²¹⁰o'o tún¹." La tsifu joon gajøø²oo tún¹. Joon gajøø²¹²moo 'ii.

14 Joon gajin²in sii²¹ jna: "'In Dios tya' tsacøøi¹³ tyi' nigatyiin¹² 'nu ca la mo jéei¹ 'e litsáa¹mo-'o'o jilaa²¹ 'e 'yaa¹mo-tsi. Joongi ijøø²du'u Jesús, 'in tyú¹, 'e nuu²¹un júu³ tya'o.

15 Tsu 'nu-u ifoo¹³o tyani jileei²¹ tsá² 'wii²¹² tya'a. Joongi itya^{21a} júu³ jilaa²¹ 'e niganuu²¹un coon¹³ jilaa²¹ 'e nigajøø²¹⁰.

16 Joon nano, ¿'ee lí¹ gaun^{ii²¹²?} Ráan²un no. Cwoo¹³o saa¹u jmi²¹. Cwolitsáa¹mo-'o'o jiin¹³ 'e sii²¹ Na'ñu¹u Jesús, coon¹³ la joon 'iin²mo tsaa² tyi'i." La joon jin² Ananías do —jin² Poo².

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala gasii¹in Dios 'ii tya' 'in tsá² jo seein²¹ Israel

17 Jin²gi Poo² do:

—Mo ganga²na fu Jerusalén tún¹ la 'ii²¹² foo¹³na Dios 'yuu²na cwo¹ fee¹ lo lawa'a 'e cíi³oo gamá¹na Ña'ñu¹u Jesús.

18 Joon 'ii gasii²¹ jna: "Jmoonoo cwoo¹³-'o'o. Júu¹ Jerusalén lo tsu jo 'ee unjii² 'in tsá² no jilaa^{21a} 'e foo²¹⁰ 'wii²¹² tyiia no."

19 Joon gafuu²¹uu: "Ña'ñu¹u ñii¹ 'in tsá² no 'e ningóo³oo la jilaa²¹ cwo¹ tya' tsá² Israel ngajée²na ñuñi³ jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi nu. Joongi gajmee¹³na 'ii.

20 Joon la mo gatuun²¹ jmi¹ øøi² tsá² tyi'i sii²¹ Téé¹³, 'in nigafaa²¹ 'wii²¹² tyi'i, jna-a jon siin¹²na do røø²¹ gasii¹³i'i 'e gajngaai¹² tsá² 'ii. Joon ga'maa²¹⁰o siin¹³in jileei²¹ 'in gajngaai¹² 'ii."

21 Pe Ña'ñu¹u do gasii²¹ jna: "Cwoo²¹¹⁰ tsu isii³na 'nu coon²¹ lí wíin² tya' tsá² jo seein²¹ Israel."

Poo² tyani 'in tyu² to² fii²¹² láa²

22 Ce jiin¹³ 'e júu³ lo ganúu²gi 'in tsá² do joon ga'láa² 'wii²¹² faa^{21a}, ga'oo¹⁰ jin²in:

—¿Cwojúuin² 'in tsañuu¹ no! Jo tí²i seein²¹gi 'ino.

23 Líi¹ ga'oo¹⁰ 'in tsá² do. Joon gajø¹²ø sii¹³in joongi dya^{2a} 'laa²¹ fu yu¹.

24 'In tyu² to² fii²¹² láa² do gatyu^{2u} to² 'e tsa¹² Poo² lí taai² láa² do. Joongi gatyu^{2u} to² ipoo²ⁱ. La joon ijmaa^{1a} júu³ 'ee lí¹ 'e to²⁰ 'in tsá² do mii¹³ 'wii²¹² tya'a.

25 La 'ii²¹² 'ñuu¹in Poo² do ipoo²ⁱ joon gajin²in Poo² sii²¹ 'in tyu² to² láa² do:

—¿Ti sá² 'ii²¹ ipoo²¹²naa' jaain²¹ tsá² seein²¹ lí tyu² to² Roma jin¹³ la jo gajmaa^{2aa} 'ii²¹ røø²¹?

26 Mo ganúu²un 'in tyu² to² láa² do jilaa²¹ 'elo joon gangasii¹² 'in tyu² to² fii²¹² láa² do jin²in:

—Tí¹mo coon¹³ jilaa²¹ ijmaa^{21a} tsu 'in tsá² lo fuu²¹ Roma goo¹⁰.

27 Joon 'in tyu² to² fii²¹² láa² do gan-gatyéén¹in joon gaunngii¹:

—¿Ti jo¹ fuu²¹ Roma goo²⁰o?

Joon gañi¹i Poo² gajin²in:

—Jo¹⁰.

28 Joon gajin² 'in tyu² to² fii²¹² láa² do:

—Áa¹mo nigaciiin² cuu² tyiia 'e galí¹na tsá² seein²¹ Roma.

Joon gajin² Poo² tún¹:

—Jna líi¹na ca la mo liseen²¹moo.

29 Joon 'in niga'núui¹ Poo² do galáa²mo tsifu. Gafoo¹mo cagi 'in tyu² to² fii²¹² láa² do mo galili³ 'e fuu²¹ Roma goo¹ 'ido tsu 'wii¹³ niga'ñúu²mo Poo² do.

Poo² tsáa¹ tyani 'in tyiin²gi tsacøøi¹³ 'in seein²¹ tya' tsá² Israel

30 Mo gajná² jmi^{ii²¹²} joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in 'in tyu² to² fii²¹² láa² do litsáai¹-tsi 'ee tsaa² cwo¹ tsá² Israel Poo² do, joon gatyu^{2u} to² galicaain²¹ jileei²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tyiin²gi. Joon gatyu^{2u} to² gajø² Poo² do tyani'i.

23

1 Poo² gajøøi² jileei²¹ tsá² tyiin² 'in néei¹ do. Joon gajin²in:

—Tсарu¹u', nigataan²¹² na ca jmi²¹² no 'yaai¹-tsii. Jiin¹³ xa jo 'oo³oo fa'ii²¹ tyani Dios.

² Joon 'in tyu² to² nifu tya' untsá², 'in sii²¹ Ananías do, gatyu²u to² gasii²¹ 'in téein² co' li siin¹² Poo² 'e jnaá² a moo³oo² Poo² do.

³ Poo² dogi gañii¹:

—ijmee²¹ mo Dios 'nu! Líi¹u'u lawa coon²¹ 'oo²¹ 'e gasuun² un tsá² jiinloo²¹² 'e jo jnéei² tsá² jilaa²¹ 'e go² 'e taa¹³. No-o tyiin¹u'u un jmoo²¹ o 'ii²¹ tyiia la to² tyu² ley. ¿'Ee li' tyu²u to² ijmeei²¹ tsá² jna la jo to² tyu² ley?

⁴ Joon 'in téein² do gasii²¹ 'ii:

—¿'Ee li' foo²¹ o 'laa²¹ tya' 'in tsá² tyu² to² nifu tya' untsá² tya' Dios?

⁵ Joon gajin² Poo²:

—Tсарu¹u', jo mo galiñii¹ 'e 'in no tyu²u to² tya' untsá². Tsu jin² ni jí² tya' Dios: "Jo cwooi¹ faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' jaain²¹ tsaa² to² 'in tyu² to² fuu²¹ goo¹o."

⁶ Joon galili³ i Poo² 'e 'in tsá² sicaain²¹ do tún² 'ii¹³ líi¹. 'Inlíi¹³ líi¹ saduceos. 'Inlíi¹³ gi líi¹ fariseos. Joon gafaa²¹ Poo² tá²:

—Tсарu¹u', tsá² fariseo jna. Joon tsacooi¹³ tyiia líi¹ fariseos. ¿'Ee li' cwoo²oo' jna tsaa² 'wii¹³ líi² na 'e jiin¹ tsá² tún²?

⁷ Mo ngayuui¹³ gajin² 'elo 'in tsá² fariseos do coon¹³ tsá² saduceos ga'laa² 'wii²¹² jo cwó¹o júu³ ruu²¹. Joon gali² coon²¹ tsá² fariseo do coon¹³ tsá² saduceos

⁸ tsu 'in tsá² saduceos do ga'i¹-tsi 'e jo jiin¹ gi tsá² tún¹. Joongi 'i¹-tsi 'e jo joi¹ 'e seein²¹ ángeles jon'gi seein²¹ tsa'mooty². Pe 'in tsá² fariseos do jo¹o líi² jilaa²¹ 'elo.

⁹ Jilee²¹ mo ga'oo¹o. Pe 'inlíi¹³ tifo² tya' ley 'in líi¹ fariseo gajin² 'in:

—'In tsañuu¹ lo jo 'ee 'e go² mo gajmaa¹ 'ino. Wana nigafee¹ 'i tsa'mooty² si ángel 'ee tii²¹ mo' wa jo faa³a' laa²¹ tya' Dios.

¹⁰ Líi¹ jo gacwo¹ júu³ ruu²¹ cagi 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gafoo¹ mo wana gajmaa¹ a 'no³ Poo². La joon gatyu²o to² 'láa² 'e tsatyí¹ i Poo² jee²¹² 'in tsá² do. Joon tsajée¹ fu li taai² 'láa² do.

¹¹ Joon 'woo¹ joon ganéi¹ Ña'ñu¹u' tyani Poo². Joon gasii²¹:

—Tya²-o'o. La lí² 'e nigafaa¹³ a 'wii²¹² tyiia 'e Jerusalén lo, la joon jon ifoo³o 'wii²¹² tyiia fu Roma.

F¹-tsi tsá² Israel ijngaa²¹ mo Poo²

¹² Mo gajná² jmi²¹² joon 'inlíi¹³ tsá² Israel røø²¹ gasii² wa'a ijngaa²¹ mo Poo². Joon gamaa¹ a 'ii²¹ 'e jo 'ee dø¹ø joon'gi 'ee 'uun²¹ un jiin¹³ xa ca gali¹ i.

¹³ Tíi¹ jiin¹³ tunlá¹ líi¹ gi xu 'in tsañuu¹ 'in nigacwo¹ júu³ la joon.

¹⁴ Gangalín² tyani 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacooi¹³ tya' tsá² Israel joon gajin² 'in sii²¹ 'ido:

—Jna'a nigacwo²¹o' o júu³ joon nigaj-moo²¹o' o 'ii²¹ 'e jo 'ee tyee²¹ e' e jiin¹³ la ijn-gaa¹³ na'a Poo² do.

¹⁵ La joon 'naa' coon¹³ 'in catyaa² 'in 'oo¹o to² jee²¹² 'in tyiin² gi cwosii¹³ 'ii' 'in tyá² to² tya' fii²¹² 'láa² do 'e tsa'oo²¹-o cwojajée¹ tyani² 'ii'. Cwosii¹³ duu' 'e 'iin²¹² naa' núu³ gi' cwáain¹ tya' 'e líi¹ 'oo' 'e tyá² gi. Joon la joon 'mee²¹² moo' o yiaa' tya' i fu'. Joon ijn-gaa¹² moo' o la nu' gi icwée² in.

¹⁶ Pe jaain²¹ jón¹ tsamí² ruu²¹ i Poo² do galiñii¹ 'e júu³ do. Joon gangóo¹ li taai² 'láa² do. Gangajmaa¹³ a Poo² júu³.

¹⁷ Mo ngayuui¹³ joon gatø¹ Poo² jaain²¹ 'in tyu² to² 'láa² do gasii²¹:

—Jéei¹ du' 'in xuui²¹² lo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² tsu sá² 'e jin² in sii²¹ 'ii.

¹⁸ 'In tyu² to² tya' 'láa² do gangajée¹ mo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa². Joon gajin² 'in:

—'In Poo² 'in 'yuui² 'nañi³ do gatø¹ jna. Joon gamii¹ 'e gajée² na 'in xuui²¹² lo 'e sá² coon²¹ 'e jin² in.

¹⁹ Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gason¹ on cwoo²¹o 'in xuui²¹² do. Joon ngajée¹ i coon²¹ li yaai. Joon gasii²¹ 'ido:

—¿'Ee 'iin²¹² u'un fu³ i jna?

²⁰ 'In xuui²¹² dogi gajin² 'in:

—'In tsá² Israel do røø²¹ nigasi² i ijngaa¹³ i Poo² tsa'oo²¹. Coon¹³ júu³ tajuu²¹ imi² 'i nu wa'a cwojee¹ u tyani tsacooi¹³ 'in tyiin² gi lawa'a 'e 'iin²¹² in litsáai¹ gi-tsi cwáain¹ tya' Poo².

²¹ Pe jo jo¹ cwolii¹ u tsu tunlá¹ líi¹ gi xu tsá² tya'a 'in nisi'maa² tya' i fu¹. Joon 'in tsá² do nigajmaa¹ a 'ii²¹ 'e jo 'ee dø¹ø jon'gi 'e 'uun²¹ un ca ijngaa¹² i Poo². Joon nano jiin¹³ canii² ijan² gi jiin¹³ júu³ tyi-o'o.

²² Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do ga'i¹o júu³ xuui²¹² 'e jo 'in sii²¹ ce jiin¹³ jaain²¹ 'e nigajmaa¹ a júu³.

Jaa²¹ in Poo² tyani 'in 'oo¹o to² fee¹ 'in sii²¹ Fée¹³

²³ 'In tyu² to² fii²¹² 'láa² do gatø¹ø gáí¹ 'in tyu² to² 'láa² do. Joon gajmaa¹ a 'ii²¹ 'i ityaa¹ tyú² ciein¹³ 'láa² 'e ngi¹ tii² coon¹³ sesenta-gi 'in cwá² cwa². Joongi tún² ciein¹³ gi 'in san² 'mosuun²¹ cwa²¹. 'Ido-o tsajée¹ i Poo² fu Cesarea la 'iin² nú¹ canuu²¹.

²⁴ Joon gatyu²u to² 'e tyaa²¹ tyú² jaain²¹ gáí¹ cwa² cwá² Poo². Joon gajmaa¹ a 'ii²¹ 'e tsajée¹ i Poo² tyú¹ mo tyani 'in 'oo¹o to² sii²¹ Fée¹³.

²⁵ Coon¹³ 'láa² do gasii¹ in coon²¹ jí² 'e jin²:

²⁶ "Aa²¹² mo' o fo³oo. Jna-a Claudio Lisias. 'Aa²¹² mo' o nu' gobernador Fée¹³ 'in un'góo³ jna lili¹.

²⁷ 'In tsá² seein²¹ Israel lo nigasan² mo 'in tsañuu¹ no. Joon la mo 'in²¹² in jnga² mo. Pe mo galiñii³ 'ii' 'e tsá² Roma 'ii joon ngalii²¹ i coon¹³ 'láa² tyiia. Joon galaa²¹² moo.

28 Joon gatø¹³øø 'in tyiin²gi jee²¹² tsá² sein²¹ Israel tsu gali'in²¹²na liñ¹³ii tsaa² tya'a.

29 Canii² ga'nii¹ jiiin¹³ cwáain¹ tya' ley tya' yaamo. Jo sá² 'ii²¹ wa'a ijúuin² jon'gi wa'a tsa¹ii²¹ 'nañi³.

30 Pe mo galili³ii 'e tsá² Israel nigajmaa¹a 'ii²¹ ijnga²mo 'wii¹³ joon tsifu-u gasii¹³mo. Joon nigami³ii jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² tya'a 'e cwofaa²¹o tyani-o'o jilaa²¹ 'laa²¹ 'e faa²¹a. Jiiin¹³ joon júu³ tyiia, feei¹du¹-'o'o."

31 La joon 'in 'láa² do jiiin¹³ 'ii²¹ 'e ni'oo¹o ngajée¹mo Poo². 'Woo¹ joon gatyaliin²mo ti coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Antipatris.

32 Joon mo gajná² jmi²¹² joon 'in 'láa² ngi¹ tii² do gajaliin¹mo fu li taai². Joon 'in néei¹ cwa² do gangaliin²mo la fu¹ taai² coon¹³ Poo².

33 Joon mo gatyaliin² fu Cesarea 'in tyu² to² 'láa² do gacwo¹o gobernador do 'e mo'ji² do. Joon do-o gajaan²¹mo Poo².

34 Mo gajóø² gobernador 'e mo'ji² do joon gaunngii¹ xia goo¹o Poo² do. Mo galiñi¹ 'e goo¹o Poo² sii²¹ Cilicia joon gajin²in:

35 —Mo cwolini² 'in jmoo¹o tsaa² tyi¹ joongi inuu³oo.

Joon gatyu²u to² ga'í² Poo² palacio tya' Herodes. Do-o ga'aa¹mo 'láa² 'ii.

24

Poo² faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani Féé¹³

1 'Ñá² jmi²¹²gi gangii¹ mo gatyía¹ Cesarea jaain²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² sii²¹ Ananias. Tyaliin² coon¹³ 'inlii¹³ tsacøø¹³ coon¹³ jaain²¹ 'in faa²¹ 'wii²¹² tya'a 'in sii²¹ Tértulo. Gatyaliin² tyani 'in tyu² to² do 'e jmáa¹a tsaa² tya' Poo².

2 Mo gajajée¹ 'in tsá² sii²¹ Tértulo ga'láa² 'wii²¹² gajmaa¹a tsaa² tya'a. Joon gain²in sii²¹ Féé¹³ do:

—Feei¹du¹-'o'o tsaa²to² tyii¹. Cwáain¹ tyi-o'o 'e sá² 'ii²¹ 'e tyú²-u la caain²¹ goo²¹o'o. Joon jo fa¹3 saan²¹a'an.

3 La caain²¹ goo²¹o'o nee²e 'elo joon cwo²¹o'o maa¹³mo'o.

4 Pe li la coon²¹ jo un'ii²¹²gii 'nu jmaa²a feei¹-'o'o núu³du'u coon²¹ cata.

5 Nigatseei²¹ jna'a 'in tsañuu¹ lo ngii¹ untyii²in jna'a. Ngii¹ coon²¹on tsá² Israel too² la 'ui juncwii²¹. 'In no-o jaain²¹ tsá² nifu tya' tsá² 'in untsáa¹a júu³ tya' jaain²¹ tsá² Nazaret.

6 Joon gaun'li³ cwo¹ fee¹ tyii¹. 'Wii¹³ joon gaseen¹³mo'o ijmo²¹o'o 'ii²¹ tya'a la to² tyu² to² tyii¹.

7 Pe 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do 'in sii²¹ Lisias ga'ii²¹ jee²¹² jna'a coon¹³ 'e gøø¹²i liñi¹. Joon gatyii¹mo 'ido.

8 Joon gajin²in 'e jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'ná² jaliin² tyani¹. 'Nu-u li unngii²du'u joon liñi²i

no-o júu³ jai² jilaa²¹ 'e tsaa² jmoo²¹o'o tya'a —jin² Tértulo do.

9 'E ja²mo júu³ tya'a jin² jilee²¹ tsá² Israel téein² co' do.

10 Joon 'in 'oo¹o to² do gajmee²¹i Poo² coon²¹ li² ifaa²¹a. Joon Poo² do gajin²in:

—Yaa¹mo-tsii jna 'e fo³oo 'wii²¹² tyiia tyani¹ tsu ñii³oo 'e ningóo¹xu 'áai¹ 'e jmoo² 'nu 'ii²¹ 'e fuu²¹ lo.

11 'Nu-u litsáai¹du-'o'o wana jo¹. Ningóo¹ jiiin¹³ dyatun¹ jmi²¹² 'e gatyii³aa Jerusalén 'e un'goo¹o Dios.

12 Joon la 'ii²¹² 'yuu²na cwo¹ fee¹ do si 'yuu²na cwo¹ pi¹³ tya'a 'ee si doñixii¹ 'e fuu²¹ do 'ee 'in tsañuu¹ 'e jo si do gatsee²¹i jna 'e jii¹³na coon¹³ jiiin¹³ jaain²¹. Jon'gi mo gatsee²¹i jna 'e cwo²oo tsá² cwáain¹ wa'a to² mii¹³.

13 'In tsá² lo jo lii¹i jilaa²¹ 'e tsaa² cwo¹o jna no.

14 Pe jiiin¹³ canii² 'e røø²¹²na tyani¹ 'e un'goo²¹ jna Dios tya' tsacøø¹³ tyiia coon¹³ coon²¹ júu³ 'múui² 'e 'in tsá² lo jin² 'e gó². Pe jo¹o liñ²na jilaa²¹ júu³ toon²¹² jii² tya' ley coon¹³ júu³ tya' 'in gafaa²¹a 'wii²¹² tya' Dios cali.

15 La líi²i 'ii-o jon líi²na 'e Dios ijmáa¹a jiiin¹ tsá² la 'in tyú¹i tiin¹³ la 'in gó².

16 'Wii¹³ joon cwo²-tsii 'e jo li'óo³oo tsaa² tyani Dios si tyani tsá² 'ee.

17 "Wóo²xu ningóo¹ 'e ngi³ii la caain²¹ li xii¹ joon gatyé²mo fu góo³oo 'e gacwo¹oo cuu¹ tsagóo³oo 'in tañi². Joongi gacwo¹oo 'ñii¹a 'maai¹³ Dios.

18 La joon 'yuu²na jmóo³oo inuu cwo¹ fee¹ do mo gani²mo jna jaain²¹ gá¹ tsá² Israel 'in néei¹ li sii²¹ Asia. Do-o gani²mo jna tsi inuu cwo¹ fee¹ do 'yuu²na iuncwaa³na jiiin¹³ la tiisi² do. Pe xuu tsá² sein²¹ coon¹³ jna jon'gi gato² tsá² mii¹³.

19 Pe 'ii 'in 'na¹ jaliin² 'e jmáa¹a tsaa² tyiia wuxu¹ tsaa² tyiia.

20 Wana jogi la joon cwojin³du 'in néei¹ lo wana gatsaa²¹a coon²¹ tsaa² tyiia mo gasiin¹²na tyani tsá² tyiin²gi tya' tsá² Israel.

21 Jiiin¹³ 'e gafo¹oo tá² mo siin¹²na jee²¹² 'ii: "Ti jmi²¹² no jmoo²oo 'ii²¹ tyiia tsu 'wii¹³ jo¹o líi²na 'e jiiin¹in tsá² jee²¹² 'li²¹²u" —jin² Poo².

22 Mo ganú²un Féé¹³ do 'elo tsu 'wii¹³ røø²¹ ñii¹ cwáain¹ tya' 'in jai² líi² Jesús gatyuu¹²mo 'e júu³ do. Joon gajin²in:

—Mi cwee¹ 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do sii²¹ Lisias joongi ityee¹mo júu³ 'e cwáain¹ tyii¹ lo.

23 Joon Féé¹³ do gatyuu² to² fii²¹² 'láa² do 'e jo mo láa²mogi Poo². Pe gacwoo¹o 'ii²¹ 'e tsaliin² tsá² sein²¹ Poo² tyú² coon¹³ 'e tsafee¹³i 'ido. Joongi 'e cwo¹o 'e dø¹ 'ido.

24 Mo gangii² coon²¹ tún² jmi²¹²gi gatyía¹ Féé¹³ coon¹³ 'in tsami² tya'a 'in sii²¹ Drusila.

'Ii-i jaain²¹ tsam¹² 'in seein²¹ Israel. Joon gaty^{2u} to² gajó² Poo². 'Iin²¹² in núu¹ un xiiala lí² tsáai¹-tsi tsá² Jesucristo.

²⁵ La 'ii²¹² mo faa^{21a} Poo² xiiala ngi¹ tsá² fu¹ coon²¹ tsáa¹, joongi xiiala tyu² tsá² to² yaai, joongi xiiala mi jmáa¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá² gafoo^{1mo} mo Fée¹³ do. Joon gajin²ⁱⁿ:

—Cwoo^{1mo} nano. Joon mi jòø² gi itø³ øø 'nø tún¹.

²⁶ 'I-tsi Fée¹³ icwo¹ Poo² 'ii cuu² joon iláa^{2mo}. 'Wii¹³ joon líi¹ láai² naa¹³ nigatø^{1ø} Poo² 'e síin¹ in coon¹³ on.

²⁷ La joon gangíi¹ tún² jii²¹ gi mo cwo¹ 'ii¹ Fée¹³ 'e to² 'oo^{1o} do. Joon 'in tsá² sii²¹ Porcio Festo ga¹² cwaain²¹ tya'a. Tsu 'iin²¹² in Fée¹³ do iliseein²¹ røø²¹ coon¹³ tsá² Israel jo galáai¹ Poo² do.

25

Poo² tyani Festo

¹ Gatyí^{1a} Festo ga¹² 'ii²¹ mo to² tya' Fée¹³. Mo gatsín¹ 'ni¹ jmi²¹² gacwo¹ 'ii¹ Cesarea gangóo¹ fu Jerusalén.

² Mo gatí² do-o 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsá² Israel 'in tyiin² gi gacwo^{1o} coon²¹ tsaa² tya' Poo².

³ Joon gamí¹ i tyani 'ido lawa coon²¹ júu³ jai² 'e siin¹² in Poo² fu Jerusalén. Pe 'ii²¹ tya'a ijnga² mo Poo² tya' i fu¹.

⁴ Pe gajin² Festo 'e fu Cesarea siin¹² Poo² joon 'ii-o 'i¹-tsi 'e tsáa^{1a} fu do jmo¹ joon coon²¹ jmi²¹².

⁵ Joon gajin²ⁱⁿ:

—Doñi¹ in jee²¹² 'na' 'in 'oo^{1o} to² 'ná¹ cwolín² naa¹ fu Cesarea coon¹³ jna. Joon wana 'in tsañuu¹ do niga^{1aa} coon²¹ tsaa² fee¹ lí²-i jmaa^{2aa} tsaa² tya'a.

⁶ Lí² mo jná² si dyá² jmi²¹² gajan¹ gi Festo fu Jerusalén do. Joon ganga^{2mo} fu Cesarea. Joon mo gajná² jmi²¹² joon gacwo² 'áan³ tya'a li li tii² cwaa²¹. Joon gaty^{2u} to² jó² Poo².

⁷ Joon mo ga¹² Poo² gajatyéen¹ in tsá² Israel 'in nigatyalín² Jerusalén. Joon gajmaa^{1a} láai² tsaa² tya' Poo². Pe jii¹³ coon²¹ jo gali¹.

⁸ Joon gafaa^{21a} Poo² 'wii²¹² tya'a:

—Jii¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee mo 'nó^{3oo}. Jo mo gafø^{1oo} laa²¹ tya' ley tya' tsá² Israel jon^{gi} tya' cwo¹ fee¹ tya'a. Jon^{gi} mo fo^{1oo} 'laa²¹ tya' tsaa² to² nifu tyiin¹ Roma —jin² Poo².

⁹ Tsu 'wii¹³ 'iin²¹² in Festo jmaa^{1a} tyá²-u coon¹³ tsá² Israel joon gaunngí¹ i Poo² do:

—¿Ja 'iin²¹² u'un cwoo^{3o} fu Jerusalén. Joon do-o ijmaa^{1a} 'ii²¹ tyi¹?

¹⁰ Joon gañii¹ i Poo² do:

—Siin¹² na tyani 'in 'oo^{1o} to² Roma li cwooi¹ lisá² 'ii²¹ tyiia. Tsu tyá²-u ñi² 'i 'e jo 'ee tsaa² mo ga^{1nó} oo tya' tsá² Israel.

¹¹ Wana niga^{1nó} oo coon²¹ tsaa² 'e tii²¹ moo júun^{2mo} jo cwooi¹ fo^{1oo} wa'a jo júun^{2na}. Pe wana jogi¹ sá² coon²¹ júu³ jo¹ la lí² 'e tsaa² cwoo²¹ no jii¹³ jaain²¹ jo 'oo^{1o} 'ii²¹ 'e jaa²¹ in jna tyani¹. Mí^{3oo} 'e 'in 'oo^{1o} to² nifu do 'ña^{1o} jmáa^{1a} 'ii²¹ tyiia —gajin² Poo² do.

¹² Joon mo ngayuu¹³ gafaa^{21a} Festo coon¹³ 'in tyu² to² coon¹³ on joon gajin²ⁱⁿ:

—Nigami³ⁱ 'e lisá² 'ii²¹ tyi¹ tyani 'in 'oo^{1o} to² nifu. Joon do-o icwoo^{3o}.

Poo² tyani røø¹³ Agripa

¹³ Mo gangíi² coon²¹ tún² jmi²¹² gi 'in røø¹³ Agripa coon¹³ Berenice tyalín² fu Cesarea. Tyalín² ngafee¹² i Festo.

¹⁴ Do-o gajaan^{1an} wóø^{2xu}. Joon mo gatyaa^{1a} Festo júu³ coon¹³ 'in røø¹³ do cwáain¹ tya' Poo² gajin²ⁱⁿ:

—Lo-o 'yuui² jaain²¹ tsañuu¹ 'nañ³ 'in gasáai¹ Fée¹³.

¹⁵ Mo gataan²¹² na Jerusalén 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøø¹³ tya' tsá² Israel gacwollín² gacwo²¹ tsaa² tya' 'ino. Gamí¹ 'e jmáa^{3aa} 'ii²¹ tsaa² tya'a.

¹⁶ Jna-gi gafuu^{212uu} 'e jo lí² tsu jo si² tii² la joon tya' tsaa² to² néei¹ Roma. La nu¹ gi ilisá² 'ii²¹ 'e júuin² jaain²¹ tsá² ná¹-a téein² 'in cwo¹ tsaa² tyani¹ i la jaain²¹ la jaain²¹. Coon¹³ la joon lí²-i unøø¹ mo yaai coon¹³ tsaa² 'e cwoo^{1o} fuu^{212uu}.

¹⁷ La joon mo jalín² fu lo jo 'ee gaun¹ 'ii²¹² gi 'ñi^{1a}. Pe mo gajná² joon gani³ⁱⁱ 'áan³ tyiia li gatí²¹ na. Joon gaty^{2u} to² gajó² 'in tsañuu¹.

¹⁸ Pe jillei²¹ 'in jalín² mo gajmaa^{1a} teen¹ in 'e cwoo^{1o} tsaa² tya'a jo 'ee gasí²ⁱ laa²¹ tya' 'ino la mo 'i¹-tsii.

¹⁹ Lí² mo jii¹³ tsaa² tya'a 'e cwoo^{1o} jii¹³ tii² 'e si² tya'o coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jesús 'in gajúin¹. Pe 'in Poo² do jin²ⁱⁿ 'e nijjin^{1o}.

²⁰ Joon jna-a tsu jo ñi³ⁱⁱ 'ee jmáa^{3aa} jii¹³ 'e cwáain¹ lo gaunngí² Poo² wa'a 'iin²¹² in tsee¹² i fu Jerusalén 'e lisá² 'ii²¹ tya'a 'e cwáain¹ lo.

²¹ Pe 'i-gi gamí²ⁱ jna 'e 'iin²¹² in lisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyu² to² nifu 'in sii²¹ Augusto. 'Wii¹³ joon gaty^{2u} to² 'e jo mo láa² mogi ca mi lí² siii^{3na} tyani 'in tyu² to² nifu do —jin² Festo do.

²² Joon gajin² røø¹³ Agripa do sii²¹ i Festo:

—'iin²¹² mo jna jon núu^{3duu} júu³ tya' 'in tsañuu¹ no.

Joon gajin² Festo:

—Tsa^{1oo} inú^{3du} u.

²³ Mo gajná² jmi²¹² joon ngataa² Agripa coon¹³ Berenice lí²-i lí²¹² 'ya² gi áai¹. Do-o ngataa² i tsi li sicaain²¹ tsá² coon¹³ 'in tyu² to² fi²¹² láa² coon¹³ tsá² tyiin² gi 'e fuu²¹ do. Joon Festo do gaty^{2u} to² ijó¹ Poo².

²⁴ Joon gajin²ⁱⁿ:

—Róðí¹³ Agripa, coon¹³ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ jna'a, lo-o siin¹² 'in tsanuu¹ no. Fúu¹mo tsá² Israel nigasii²¹; jna 'laa²¹ tya' 'ino. La Jerusalén tiin¹³ lagi lo jo mo gajan¹ sii²¹; jna 'e tii² júuin² 'in tsá² lo.

²⁵ Pe líí²na 'e jo 'ee mo gajmaa¹ wa'a 'e tii² júun²in.

²⁶ Pe jo mo galiñí³ røð²¹ wa'a sii³na jí² tyani fii³ii. 'Wii¹³ tya' joon tyu^{13uu} to² jajée¹i tyani²ii'. Joongi tyani 'nu-u 'e tyiin²gi røð¹³ Agripa. Jmaa² fee¹-'o'o unngii²du'u wa'a lisá² coon²¹ júu³ 'e sii¹³na.

²⁷ Tsu fa'ii²¹; líí²na 'e sii¹³na jaain²¹ tsá² 'yuui² 'nuiñ³ la jo mo ñi²ii 'ee tsaa² tya'a.

26

Poo² faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani róðí¹³ Agripa

¹ Joon gajin² Agripa gasii²¹; Poo²:

—Lí²-i foo²o cwáain¹ tyi'i 'wo'o.

Joon Poo² do gajmaa¹ lí² coon¹³ cwoo²¹o. Joon gafaa²¹a la lo:

² —Líí¹ jløð¹³na 'e lí²-i fo³oo tyani'i róðí¹³ Agripa 'e un'øð²¹na 'ñii'a tya' jileei²¹ tsá² Israel 'in nigafaa²¹ 'laa²¹ tyiia.

³ Tsu ñi³o'o la jilaa²¹ tii² 'e si² tya' tsá² Israel. Joon ñi³o'o jilaa²¹ cwáain¹ 'e sii¹³i'. 'Wii¹³ joon mi³ii 'e núu³du'u coon²¹ tún².

Tya'a Poo² júu³ xiiala gangii⁴ la nuu³gi gajoo²¹-tsi

⁴ 'Jilee²¹mo tsá² Israel ñi¹o xiiala mo gataan²¹²na jee²¹² 'ii fu góo³oo coon¹³ Jerusalén ca la mo xuu²¹²na.

⁵ Ñi¹o joon lí²-i faa²¹o wa' 'iin²¹²in 'e líí¹na fariseo ca la mo simii²¹mo. Joon 'in tsá² 'in líí¹i fariseo do cwo¹ogi-tsi jmoo¹gi jilaa²¹ tii² 'e si² tyii¹ la jee²¹² jile¹i.

⁶ Pe nano cwo¹ 'ido jna tsaa² 'wii¹³ tsáai¹-tsii 'e Dios jmaa¹a jiin¹ 'líí²¹² la li 'e ni-gajin² 'líí²¹² tsacøø¹³ tyii'i. Fiin¹³ jilee²¹mo tsá² Israel sijan¹o mi tsin¹ 'e 'ii²¹ do 'e júu³ niga⁴ Dios.

⁷ La ji dyatún¹ poo²¹² tsá² goo²¹o'o la jmi²¹² tiin¹³ la 'woo¹ sijan¹o. Pe 'wii¹³ sijaan²aan 'e joon, róðí¹³ Agripa, cwo¹ 'ido jna tsaa² nano.

⁸ 'Áai¹ wúui¹ 'e jo¹ líí³u 'e jmoo¹o Dios 'e jiin¹ tsá² tún¹, 'ja jo¹'?

Tya'a Poo² júu³ xiiala mo gangii⁴ gajmee²¹ tsá² 'in jo¹ líí² Jesús

⁹ 'Ñii'a la mo jee¹ ga¹i¹-tsii ijmee¹³na tsá² 'in nigajo¹ líí² Jesús tsá² Nazaret.

¹⁰ La joon gajmáa³aa fu Jerusalén. Joon coon¹³ to² 'e tyu² 'in tyu² to² tya' untsá² gataa²¹na 'nuiñ³ fúui¹ líli¹ 'in nigajai² líí². Joon mo gajngaai¹² tsá² 'ii røð²¹ sii¹³i.

¹¹ Líí¹ láai² fu ga'e¹ee tsá² wúu¹ mo jo garóð¹ jilaa²¹ 'e jo¹ líí². Jilaa²¹ 'elo

gajmáa³aa la caain²¹ cwo¹ sinagogas. Líí¹ gauntyí²na 'ido cagi ganga'øð³na fu li wíiin².

Tya'a Poo² júu³ tún¹ xiiala mo gajo¹-tsi
¹² 'Coon¹³ cwáain¹ la joon ngóo³oo fuu²¹ sii²¹ Damasco. Ngóo³oo tyaan²aan coon²¹ jí² 'e cwo¹o 'in tyu² to² tya' untsá². Coon¹³ jí² do-o isaan¹³ moo tsá² jo¹ líí².

¹³ Pe la joon gali² tyiia tya'i fu¹ li li ningóo³oon do. Mo gati² tyiiañii¹ gamóo³oon coon lawa 'yíia² ñi¹ 'e gajná² joo²¹ jó¹ fu li 'yu'. Pe 'e gøð¹²gi lagi 'yíia² ñi¹. Gajná² cu' li' li siin¹³na coon¹³ 'in ngalii²¹i coon¹³ do.

¹⁴ Joon jilee²¹oo' gaci²¹na'ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii²¹ jna coon¹³ jmi¹ hebreo: "Saulo, 'e'ee lí' øð¹u jna? Tsu 'wo'o jmaai¹³ 'wo'o la mo jmoo¹o joo²¹ jí¹ mo 'øø¹o mo 'yá² fii²¹; sii² suun²¹ tya'a."

¹⁵ Joon gafo¹oo: "¿'iin 'nu no, Señor?" Joon gasii²¹; Ña'ñu¹u Jesús jna: "Jna-a Jesús, jna 'in øð¹u no.

¹⁶ Pe ráan²un no. Jmaa²a siin¹²u'u tsu ni-gajné¹na tyani'i 'e jmaa²a jilaa²¹ to² tyu³uu. Joongi ifoo²¹o jilaa²¹ 'e nigañii²i coon¹³ jilaa²¹ imoo²o'o 'wii²¹² tyiia mi li ciiin²¹gi.

¹⁷ Jun'øð²¹na 'nu tyani tsá² Israel coon¹³ jileei²¹ tsá² 'in néei¹ li wín². Joon jee²¹² 'in tsá² néei¹ wín² do sii³na 'nu nano icwoo³o.

¹⁸ Cwoo¹³du' jee²¹² 'in tsá² do tsu nano ngii¹ lawa tsá² tiuu²mo. Joon ino³o unní¹i. Sii³duu 'nu 'e cwošii²du'u jilaa²¹ 'e gó² 'i-tsi ca 'e tyá². Joon ilaa²mo'o 'ido ja'cwoo²¹ 'in 'líí³ joon tsataa²mo ja'cwoo²¹ Dios. Joongi ilija²mo lín² jna. Joon coon¹³ 'e la joon lí²-i 'iin²moo tsá² tya'a. Joon 'ii²¹mo coon²¹ 'áan³ tya'a 'e 'oo¹o Dios tya' jileei²¹ 'in nigauntyú¹i."

Tya'a Poo² júu³ xiiala gacwoo¹o júu³ tyá²

¹⁹ 'La joon, róðí¹³ Agripa, galinuu¹³oo jilaa²¹ júu³ 'e gasii²¹ Jesús jna fu yu' ñu'fú² do.

²⁰ Galáa² 'wii²¹² cwóo³oo júu³ tyá² nifu 'in néei¹ Damasco. Mo ngayuui¹³ joon gacwoo³oo júu³ tyá² tya' 'in néei¹ Jerusalén coon¹³ la caain²¹ li sii²¹ Judea coon¹³ jileei²¹ 'in jo seein²¹ Israel. Gafuu²¹²uu 'e 'ná² jaa²¹-tsi joon lí² tsáa²mo-tsi Dios. Joon cwojmaa¹o la jmoo¹o tsá² 'in nigajo¹-tsi.

²¹ 'Wii²¹² cwáain¹ la lo-o gasain² tsá² Israel jna fu inuu cwo¹ fee¹ tya'a do. La mo 'iin²¹²in ingaa¹²i jna.

²² Pe coon¹³ 'e joon jo gajo¹-tsii tsu gauncoon¹³ Dios jna ca nano. Cwo³oo júu³ tyá² tya' jileei²¹ la 'in tañii² tiin¹³ la tsacøø¹³ 'in tyiin²gi. Gafuu²¹²uu jiin¹³ la gajin² 'in tsá² gafaa²¹ júu³ tya' Dios cali coon¹³ la gajin² Moisés 'e 'ná¹ lí².

²³ Gajin²o Moisés 'e Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹. Joon mi yuui¹³ joon jún¹mo. Joon 'ii-o nifu ijiin¹in jee²¹² líí²¹². Joon icwo² júu³ coon¹³ jna'a tsá² Israel coon¹³ tsá² seein²¹ li xiia¹ 'e

jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jiiin¹ o tún¹ la gajjiin¹ in —jin² Poo² do.

Poo² tyá²-tsi Agripa 'e ijai² líi²

²⁴ Mo gafaa²¹ Poo² 'elo 'wii²¹² tya'a joon 'in Festo do ga'oo¹ o jin² in:

—i'Y^u caa²¹² mo'o, Poo², coon¹³ jilaa¹ 'e nigauntsáa¹³¹ a nicalicaa²¹² mo'o!

²⁵ Pe Poo² do gañii¹:
—Jmaa²¹ a fee¹-o'o, Festo, pe jo 'y^u caa²¹² na. Li' cii¹²; i lí². Júu³ røø²¹ jilaa²¹ 'elo. Jii¹³ júu³ ja² mo fo³ oo.

²⁶ Lo-o tyiin¹ røøi¹³ Agripa 'in cwii¹ jilaa²¹ 'elo. 'Wii¹³ joon jo cu²-tsii fo³ oo tyani¹ i tsu tsáa¹ mo-tsii 'e ñi¹ o jilaa²¹ 'elo. jilaa²¹ 'elo jo gali'uuin²¹ —jin² Poo² sii²¹ i tsá² do.

Joon gajin² Poo² ssi²¹ i røøi¹³ Agripa:

²⁷ —¿Ti jo¹ líi² u, røøi¹³ Agripa, jilaa²¹ júu³ 'e gafaa²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² cali? Ñi¹ oo 'e jo¹ o líi² u.

²⁸ Joon gajin² Agripa do:

—Coon²¹ x^u u jogi tyá²-o'o jna 'e jo¹ líi² na Cristo.

²⁹ Joon gañii¹ i Poo²:

—Coon²¹ x^u lí¹ si 'e láai² 'ee 'áai¹ 'ya² gi wa'a icwó² Dios ilitsáa¹ mo-o'o lawa jna. Pe jon¹ jii¹³ 'na 'wo'o pe ce jilee²¹ mo 'in nuu¹ un júu³ tyiia la nano. Pe jo 'núu¹ cadena cwoó²¹ o la 'núu¹ cwóó³ oo lo.

³⁰ Mo ngayuyui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo garóon² røøi¹³ coon¹³ 'in 'oo¹ o to² gobernador coon¹³ Berenice coon¹³ jileei²¹ gi 'in neei¹ do.

³¹ Joon gangaliin² mo li xiia' li jo nuu¹ un Poo² ti ngatyaa¹ júu³ do. Ngasin¹ in 'e júu³ ssi¹ i jee²¹² 'ii. Jin² in ssi¹ i:

—'In tsañuu¹ lo jo 'ee mo gajmaa¹ a wa'a 'e tii² júuin². Jiin¹³ jo tii² 'yuu² gi ñuñi³.

³² Joon gajin² Agripa gasii²¹ i Festo:

—Lí²-i wuxu¹ nicaláa² mo'o 'in tsañuu¹ lo wa'a jo 'ña'a mo gamii¹ 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma.

27

Sii¹ in Poo² fu Roma

¹ Mo gaun¹ ii²¹ i júu³ 'e siin¹² in jna'a fu li sii²¹ Italia joon gatyaa¹ 'ido Poo² cwoó²¹ 'in tyu² to² cieiin¹³ 'láa² 'in sii²¹ Julio. Gatyaa¹ cwoó²¹ 'in líi¹³ gi 'in taa² 'nuñi³ coon¹³ Poo² do. 'In Julio do tyu² to² cieiin¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Augusto.

² Gangatoo²¹ o'o coon²¹ tsi barco 'e jó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Adramitio. Jaain²¹ tsá² sii²¹ Aristarco, 'in seein²¹ fu Tesalónica 'e náa¹ li sii²¹ Macedonia ngoo²¹ o jon coon¹³. 'E barco do itsá² la caain²¹ li sii²¹ Asia.

³ Mo gajná² jmi²¹² joon gatyalii²¹ i fuu²¹ Sidón. Do-o 'in Julio do gajmaa¹ a fee¹-tsi tya' Poo². Gacwoo¹ o 'ii²¹ 'e tsafeei¹³ Poo² jileei²¹ 'in seein²¹ tyú² coon¹³ 'e fuu²¹ do. 'Ido-gi gaunjii² mo Poo² do.

⁴ Mo ga'woo²¹ o'o fu Sidón do gangii²¹² na'a lí' caluu coon²¹ cwoó¹³ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Chipre li jo jnoó¹ tyi² 'áai¹. Ngalii²¹ i la joon tsu 'wii¹³ líi¹ ga'ii² tyi² lí' li ngalii²¹ i do.

⁵ Gangii²¹² na'a coon²¹ tsáa¹ tyani li sii²¹ Cilicia coon¹³ Panfilia. Joon gatyalii²¹ i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Mira náa¹ li sii²¹ Licia.

⁶ Do-o 'in tyu² to² 'láa² do gatsaa²¹ a coon²¹ barco 'e jó¹ fu Alejandria 'e tsáa¹ fu Italia. Joon gatyuu² to² ngatoo²¹ o'o.

⁷ Láa² mo jmi²¹² ngatoo²¹ o'ofu¹. Waa²¹² mo gangalii²¹ i. Líi¹ tyan¹ to² gatyalii²¹ i tyani coon²¹ li sii²¹ Gnido. Tyan¹ to² 'áai¹ tsu líi¹ ga'ii² tyi² lí' li ngalii²¹ i do. 'Wii¹³ joon gangii²¹² na'a tyani li sii²¹ Salmón. Joon gangii²¹ jna'a lí' cwoó²¹ o' tsáa¹ coon²¹ cwoó¹³ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Creta li jo 'ii² tyi² 'áai¹.

⁸ Gangii²¹² moo'o tyan¹ to² ca gatyalii²¹ i coon²¹ 'áa³ tyú² tya' barco. Tyan'an coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Lasea.

⁹ 'Áa² mo nicali¹ na'a wóo² 'áai¹. Joon ni'ii¹ fo² 'e tsatoo² gi¹ fu¹ ni jmi²¹ tsu ningii¹ mo jmi²¹² 'e gø² tsá² Israel tyiiañi¹. Tyan'an nijó¹ jii²¹ 'e 'ii² tyi² 'áai¹. 'Wii¹³ joon gacwó¹ Poo² coon²¹ cwáain¹.

¹⁰ Joon gajin² in:

—Tsañuu¹, líi² na 'e líi¹ 'ii¹ fo² 'e fu¹ ngalii²¹ i no. Joon cu² u-tsii 'e si no-o ga'iiin² barco no coon¹³ jilaa²¹ laa²¹². Cagi jna' cweei¹ júun² na'.

¹¹ Pe 'in tyu² to² 'láa² do ligi gaunjii² i tya' 'in fii²¹² barco do coon¹³ 'in tyu² to² barco lagi Poo².

¹² Joon tsu 'wii¹³ 'e 'áan³ do lí' li ngaliin² do jo tseein²¹ wa'a ingii¹ mi ti jii²¹ 'ii² tyi² xuu¹ jogi jilee²¹ mo ga'i¹-tsi 'e 'áai¹ gi tyú² wa'a i'wooi²¹ do. 'Iin²¹² in wa'a ili² tyaliin² fu Fenice. Tsu Fenice do coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' jmi²¹ tyu² to² Creta do. Joon roon¹ 'e fuu²¹ li jo tii¹³ tyi² 'áai. Do-o itéen¹ in jii¹³ la ti jii²¹ 'e jo 'ii² gi tyi².

'Áai¹ 'ii¹ tyi² ni jmi¹ ñi³

¹³ Joon ti' xuu¹ mo galáa² 'wii²¹² 'ii² tyi² lí' caai¹ tsá² tooin²¹² li yooiin¹² ñi¹ líi¹² ili²-i tsalin². Joon ga'woo²¹ oo'o. Joon gangii²¹² na'a co' ti' jmi²¹ Creta do.

¹⁴ Mo ngayuyui¹³ xuu¹ joon gajnáa¹ coon²¹ tyi² gøøi¹³ 'áa¹ tsa' barco do. 'E tyi² joon sii²¹ Nordeste.

¹⁵ Joon galáa² 'wii²¹² gala² a. Tsa 'wii¹³ jo líi²¹ i tsajée¹ gi¹ coon¹³ tyi² do gacwoo²¹ oo'o gajée¹ mo jna'a.

¹⁶ Gangii²¹² na'a caluu coon²¹ cwoó¹³ pi³ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Claua li jo 'ii² tyi² 'áai¹. Líi¹ gacwoo²¹ oo'o to² yia'a gali¹ oo'o gatyii²¹ i móo¹ 'e jó¹ caluu barco do.

¹⁷ Mo ngayuyui¹³ gasaa¹ a móo¹ do joon gajmee¹³ na'a to² nii²¹² mi² cu' lí' barco do.

Coon²¹ 'e do-o cwo¹gi pi². Tsu 'wii¹³ 'goo²¹o tsataa²jee²¹² too¹³ 'e sii²¹ Sirte gaxia¹o 'mi² jmi¹³ tyi². Joon cwo¹-o wa'a gajée¹mo tyi² 'ii.

18 Mo gajná² jmi²¹² joon líi¹ 'íi² tyi². Joon galáa² 'wii²¹² gadya¹a laa²¹² ni jmi¹³'ni³ do la coon²¹ jo 'ii²¹gi.

19 Mo gati² 'ni¹ jmi²¹² coon¹³ cwoo¹o'o gadyi¹³'a a tsi jmi²¹ jilaa²¹ 'e jmaai¹ to² tya' barco do.

20 Líi¹ 'láai² jmi²¹² gangú¹i jo mo gajné¹i 'ni¹ jon'gi núu¹. Coon¹³ jilaa²¹ tyi² 'e niga'ii² do ga¹²-tsii¹ 'e jo lí² teein¹³gii¹ coonti.

21 Líi¹ 'láai² jmi²¹² ningóo¹ 'e jo mo tyée³'e. Joon Poo² gajmaa¹a siin¹²in jee²¹² 'in tsá² do. Joon gajin²'in:

—Tsañuu¹, tyá²gi woxu^u ganúu²oo' jilaa²¹ 'e gafó³oo do, womo jo ga'woo²oo' 'e Creta do. Joon jo gali² 'e fa¹³ lo.

22 Pe nano tya²-oo' tsu jii¹³ jaain²¹ 'naa' jo júuin²gii¹ fiin¹³ ga'in²mo barco no.

23 Tsa ca nuu²¹ gajné¹i jaain²¹ 'in gasii¹in Dios 'aai¹ jna. Joongi jmoó³oo la to² tyu^{2u}.

24 'In ángel do gasii²¹i jna: "Jo jmaa²¹a 'goo²¹o, Poo², tsu 'ná¹-a tyée¹u'u tyani 'in tyu² to² nifu tyi¹ Roma. Tsu 'wii¹³ cwáain¹ tyio'o Dios iun'øø¹i jileei²¹ 'in téein² coon¹³ 'nu 'e tsi barco no."

25 'Wii¹³ joon, tsañuu¹, —jin² Poo² do— tya¹-oo' tsu jo cu²-tsii coon¹³ Dios. Jo¹o líi²na jilaa²¹ 'e gasii²¹ 'in ángel do jna.

26 'Ná¹-a ixuu²¹na' nitsaa² caai¹ cwoo¹³ tyuun¹ roon¹ ni jmi²¹ —jin² Poo².

27 Coon²¹ canuu²¹ mo gatsín¹ tún² semóo¹³ 'e gangú²¹²na'a Clauda do gatyali²¹'i coon²¹ ni jmi²¹ sii²¹ Adria. Gajná¹ tyi² cu' li' li ngalii²¹'i do. La 'woo¹ tyiianúu¹ 'in tyan¹ barco do galili¹³ 'e nigatyéen¹in li' coon²¹ cwoo¹³ tyuun²¹.

28 Joon gatyaa¹ 'ii²¹ xiiati jii¹³ 'o² jmi²¹ do. Joon ni¹o² dyadya¹ tsi jnúu² metros. Joon mo gati² nifugixu gatyaa¹ 'ii²¹ tún¹. Joon ni¹o² gixu jii¹³ dyiia² dyiia¹ metros.

29 Tsa 'goo²¹o wana gatyuin² cuun²¹² joon gaxiia² tyán² 'ni'loo¹³ li caluu barco do. Joon jaan¹ la 'ii²¹² ca jná². Seein²¹ fa¹.

30 La 'ii²¹² joon 'in tyan¹ barco do 'iin²¹²in cwiin¹o 'e tsi móo¹ do. Joon coon¹³ cwáain¹ la joon gaxiia²o móo¹ do tsi jmi²¹. Jmoó¹-o lawa'a ixiiá² 'ni'loo¹ do li' tyani barco do.

31 Joon gajin² Poo² gasii²¹'i 'in tyu² to² 'láa² do:

—Wana 'inlo jo ján¹ tsi barco lo jo lí² tiin¹³naa'.

32 Joon 'in láa² do gatyu²o 'nii²¹² mi² si'núu¹'u 'e do. Joon gangoo¹³ móo¹ do.

33 Joon la ti li jná²-a Poo² gacwo²o cwáain¹ 'in tsá² do 'e dø¹³xu jile¹'i. Joon jin²in:

—Ningóo¹ tún² semóo¹ 'e 'naa' jo mo gacwúu¹naa' jon'gi mo tyee²'ee'.

34 Mi³ii tyani¹³'ii' 'e cøø¹³xuu¹ capi³ tsu 'elo-o 'e tyiin²gi 'e tiin¹³mo'. Ce jii¹³ jaain²¹ 'naa' jo 'ee incwui²¹.

35 Mo ngayuu¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo gatú² coon²¹ 'iñi¹. Joon gacwo¹-o maai¹³ Dios tyani jileei²¹. Joon gajmaa¹a ca 'no³. Joon galáa² 'wii²¹² gagøø²¹ø.

36 Tsifu joon jileei²¹ gatyaa¹-tsi. Joon galáa² 'wii²¹² gagøø²¹ø.

37 Joon jee²¹² jile¹'e'e coontya dyiia¹ tyuun¹mo'o jo ti jna'a 'ni¹ ciein¹³ tsi barco do.

38 Joon mo ngayuu¹³ gagøø²¹ø yaai¹-tsi jile¹'e'e joon gadya²a trigo tsi jmi¹³'ni³. Coon¹³ 'e la joon jo 'ii²¹gi barco do.

Nga'oo²¹o barco jee²¹² too¹³

39 Mo gajná² 'in tyaan¹ barco do jo galicwii¹ cwoo¹³ do. Pe gani²¹ coon²¹ cwáa¹ jmi²¹ jee²¹² nitsaa². Joon gasii²i wa'a lí² tsatyéin¹ barco do.

40 Joon gatyu^{2u} 'nii²¹² mi² tya' 'ni'loo¹³ do. Gatú²o tsi jmi²¹ do. Ga¹'i²o jla¹ 'mopiin¹² 'e jmaa²¹i to² 'e jii¹³ barco do. Joon gasaa²¹o li 'i¹ tyi² 'e 'mi² 'i¹ tyani barco do. Joon 'e barco do galáa² 'wii²¹² gangatyéen¹mo fu nitsaa².

41 Pe mo gatyía¹ fu li seein²¹ tún² cwáa¹ jmi²¹² do, do-o ganga'oo²¹ 'e barco do jee²¹² too¹³. Líi¹ tá² gason¹ jii¹³ jo lí² jøø²¹²gi. Joon lí¹ caluu barco do galáa² 'wii²¹² gafiin¹mo coon¹³ 'e jmi²¹ jnoó¹ do.

42 'In láa² do la mo 'iin²¹²in jnga²mo 'in taai² 'nuñi³ do la coon²¹ jo cwoo²¹ cwii¹ 'ido la 'ii²¹² cwa²a tyii²¹.

43 Pe 'in tyu² to² 'láa² do jo 'iin²¹²in júuin² Poo² do. Joon jo gacwoo¹o júu³ 'e júuin² 'ido. Pe gatyu^{2u} to² jileei²¹ 'in tii²¹ cwa² tyii²¹ tsataa²mo jmi²¹ nifu. Cwotyaliin²mo fu cwoo¹³ tyuun²¹.

44 Joon 'in catyaa²gi do gangalín²mo tsín¹in ni 'mojiin²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'no³ barco do. Coon¹³ 'e la joon gatiin¹³mo jilee²¹ 'in tsá² do fu cwoo¹³ tyuun²¹.

28

Poo² tain¹ coon²¹ cwoo¹³ sii²¹ Malta

1 Mo gatiin¹³na'a jile¹'e'e coon'tya gali-nee²'e'e cwoo¹³ do nisi²¹ Malta.

2 Jileei²¹ 'in niseein²¹ do lí¹ gaunjii²in jna'a. Joon gajmaa¹²a coon²¹ poo²¹² jii² fee¹ tsu 'wii¹³ lí¹ cwi¹'e. Joongi lí¹ tsáa¹ jmi¹. Joon gasii²¹i jna'oo'o jile¹'e'e 'e tsatyée¹na'a 'e untyaa¹na'a yiaa'a.

3 Joon Poo² gaunthii¹xu coon²¹ poo²¹² 'no³ cwuu²¹² tyuun²¹. Joon la 'ii²¹² gadya²a jee²¹² jí² do gacwo¹'ii¹ jaain²¹ mii²¹ cwii¹in 'wii¹³ tyi². Joon gacuu²¹u cwoo²¹ Poo².

4 Mo gani² 'in tsá² do 'e 'i¹in mii²¹ do cwoo²¹ Poo² joon gasii²i jee²¹² 'ii:

—Jaain²¹ 'in jngaai¹² tsá²-a 'in tsañuu¹ lo. Fiin¹³ ga'i¹³ mo ni jmiñi¹³ pe 'ii²¹ tya' Dios jo cwo'² gi seen²¹.

⁵ Joon gapiin² Poo² 'in mii²¹ do ni jí². Joon jo 'ee gali¹i.

⁶ Jilee²¹ mo sijan² 'e iyiiin²¹ cwoo²¹ o li gacuu²¹ mii²¹ do si jee²¹² cata 'ee icii¹²; jún¹ mo. Pe líi¹ sijaán¹ an. Joon mo ganii²¹ jo 'ee lí² itsangii² 'ido gaunsii² mo 'e 'i¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ a 'e Poo² do líi¹ i jaain²¹ dios.

⁷ Tyan¹ co' do-o roon¹ on coon²¹ cwoo¹³ 'wó² tya' jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Publio. 'Ido-o 'in tyiin² gi 'in seen²¹ do. Joon 'ii ga'ii²¹; jna'a. Joon gaunji² in jna'a tyá² líli¹ jee²¹² 'ni¹ jmiñi²¹².

⁸ Galí² 'e jmii²¹ Publio do niraain¹ tsaá¹³ a. 'Yu tyii² in joongi siui¹². Poo² ngafee¹²; 'ido. Joon mo ngayuu¹³ gafaa²¹ a júu³ tyá² ga'ii³ cwoo²¹ o tya' 'ido. Joon gaun'laa² mo.

⁹ Mo galiñii¹ jileei²¹ tsatsaa¹³ 'in seen²¹ gi do gajaliin² joon ga'láa² mo.

¹⁰ Joon líi¹ gaun'goo²¹ jna'a. Mo ngayuu¹³ joon ngatoo² o'o barco xia²¹. Joon gacwo¹ o jna'a jilaa²¹ 'e tyiin² gi tyii¹ li tsaá²¹ a'a.

Poo² gatyí¹ a fu Roma

¹¹ Mo gangii² gaai²¹ sii²¹ 'e toon²¹ o'on do joon ngatoo² o'o tsi coon²¹ barco 'e gajan¹ la 'ii²¹² gangii¹ jii²¹ tya' tyi² do. Coon²¹ barco 'e nijó² fu Alejandria. Jée¹ mo tyani coon²¹ lí² líi¹ dioses 'in sii²¹ Cástor coon¹³ Pólux.

¹² Joon gatyalii²¹ i coon²¹ fuu²¹ ti' jmii²¹ sii²¹ Siracusa. Do-o gatoon²¹ o'on 'ni¹ jmii²¹².

¹³ Mo ga'woo² o'o joon gangii²¹² na'a tyan¹ ti'jmii²¹ ca gatyalii²¹ i fu Regio. Mo gajna² jmii²¹ joon ga'ii² tyi² fu li' tooin²¹² li yooi¹³ ni¹. Joon mo gatí² tún² jmii²¹² gi gatyalii²¹ i fu Puteoli.

¹⁴ Do-o gatsee²¹ na'a 'in líi¹³ tsaru¹ u'. Gasii²¹; jna'a 'e joon² o'on coon²¹ semóo¹ coon¹³ on. Mo ngayuu¹³ joon ga'woo² o'o joon ngalii²¹ i fu Roma.

¹⁵ Joon 'in tsá² jai² líi² néei¹ Roma do niganúu² o júu³ 'e jo¹ o'o. Joon gajaunjiin¹ in jna'a ti tya¹ fu¹ fu li sii²¹ Foro de Apio, joongi li sii²¹ Tres Tabernas. Mo ganí² Poo² gacwo¹ o 'maai¹³ Dios joon gatyaa² gi-tsi.

¹⁶ Mo gatyalii²¹ i Roma do 'in tyu² to² 'láa² do gajaan²¹ mo 'in ngaliin² 'nñi³ do tyani fi²¹² 'in tyu² to² 'láa². Pe Poo² gacwoo²¹ coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in 'aai¹ 'ii.

Poo² cwoo¹ o júu³ fu Roma

¹⁷ 'Ni¹ jmii²¹² gi gangii¹ 'e gatyee¹² Poo² joon gatyuu² to² 'e jalín² tsá² Israel 'in tyiin² gi 'in néei¹ Roma. Joon mo galicaain²¹ 'ido gajin² in:

—Tсарu¹ u', fiin¹³ jo 'ee gó² 'e gajmáa³ aa tya' tsá² Israel coon¹³ jilaa²¹ tíi² 'e si²

tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'wii¹³ joon gataan¹³ na 'uu²¹² uu¹³ 'nñi³ Jerusalén. Joon gajaan²¹ in jna tyani 'in 'oo¹ o to² Roma.

¹⁸ Mo ngayuu¹³ gaunngii¹ jna gali'iin²¹² mo lá¹ mo jna tsu jii¹³ coon²¹ jo 'ee tsaá² tyiia gatsaa²¹ a wa'a ijngaa¹² i jna.

¹⁹ Pe 'in tsá² seen²¹ Israel do jo 'iin²¹² in ján² røø²¹. 'Wii¹³ joon gami³ ii 'e 'in tyu² to² nifu ijmaa¹ a 'ii²¹ tyiia fiin¹³ jo 'ee tsaá² sá² jmáa³ aa tya' tsagoo³ oo.

²⁰ 'Wii¹³ joon nigatøø¹ øø 'naa' 'e jøø³ øø joongi fuu²¹² uu¹³ 'naa'. Máa¹ moo¹ jna si'núu¹³ na cadena cwøø³ oo tsu 'wii¹³ líi² na la líi² jileei²¹ tsá² Israel. Líi² na 'e Dios ijmaa¹ a tiin¹³ 'na' —jin² Poo².

²¹ Joon 'in tsacøøi¹³ do gajin² in:

—Jna'a jii¹³ coon²¹ jí² jo mo 'ii¹³ na'a tya' tsá² néei¹ Judea cwáain¹ tyi'i. Jon'gi tsa-goo²¹² o' néei¹ do wa'a nijaliin² faa²¹ a 'laa²¹ tyi'i.

²² 'iin²¹² mo jna'a nuu²¹ u'n jilaa²¹ 'e 'i¹ o'o. Tsu née² jna'a 'e la caan²¹ mo faa²¹ tsá² 'laa²¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ 'múui² lo —gajin² in.

²³ La joon gataan² coon²¹ jmii²¹² gatyaliin² fúui¹ tsá² li tyiin¹ Poo² do. Joon ca'aa²¹ tiin¹³ ca nuu²¹ faa²¹ a Poo² cwáain¹ tya' xiiala tyu² Dios to² tsá². Coon¹³ jí² tya' Moisés joongi coon¹³ jí² tya' tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² calií, coon¹³ 'e la joon gatyaa¹-tsi tsá² do wa'a ja² mo líi² Jesus.

²⁴ Joon 'in líi¹³ ga'ii²¹ mo jilaa²¹ 'e faa²¹ Poo² do. 'In líi¹³ gi jo jo¹ galií².

²⁵ Galáa² 'wii²¹² ngaliin¹ mo tsu 'wii¹³ jo røø²¹ sá² i jee²¹² 'ii. Joon gajin² Poo²:

—'E ja² mo gafaa²¹ a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo gacwo¹ o jaain²¹ tsá² 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calií 'in sii²¹ Isaías 'e júu³ lo 'e jin².

²⁶ Ngí¹ cwosii¹³ 'in tsá² no: 'Naa' nuu² uun¹ pe jo 'øøi²¹ o'o'. 'Naa' jøø² øø² pe jo coon² oon¹ cwáain¹.

²⁷ Tsu ningali¹ waa²¹ a-tsi 'in tsá² no.

Líi¹ gó² nuu¹ un.

Yaamo jni¹ i unni¹ la coon²¹ jo jøø².

Jo-gi nuu¹ un coon¹³ loocwóo¹ o.

Jon'gi 'øøi²¹-tsi.

Jon'gi cii¹²; coon¹³ jna wa'a un'laa² na.

²⁸ Cwoliñi² oo' 'e nano tiin¹³ lingoo¹ gi icwo³ oo tsá² 'in jo seen²¹ Israel 'e júu³ lo tya' xiiala untin¹³ Dios tsá². Joon inuu¹ o.

²⁹ Mo ngayuu¹³ gajin² Poo² 'elo 'in tsá² Israel do gangaliin² si² i líli¹ jee²¹² 'ii.

³⁰ Poo² do gajaan¹ gi tún² jii²¹ gi coon²¹ inuu¹ li cii²¹ 'laa¹³. Joon 'ii²¹ mo jileei²¹ 'in tsaliin² tsajøø²¹² 'ii.

³¹ Lí²-i cwo² o júu³ tyá² tya¹ doñi¹ in xiiala tyu² Dios to² tsá². Joon ga'e² cwáain¹ tya' Ña'nú¹ u' Jesucristo jii¹³ jo 'iin untyú² ingi 'ii.

Jí² gasii¹ in San Pablo tí²i 'in tsá² jai² lí²i Jesucristo 'in néei¹ Roma

Sí²i Poo² 'e jí² lo tyi'naa' tsá² néei¹ Roma

1 Jna-a, Poo², sí²na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma. Jmó³oo jii¹³ la to² tyu² Jesucristo. Joon Dios Jmii²¹ gatyí¹³ in jna 'e lí¹na apóstol tyá'a. Joon gatø² Dios jna 'e cwó³oo júu³ tyú² tyá'a tyá' xiiala itii¹³ tsá².

2 Joon ni jí² tyá' Dios 'e gajmaa¹ 'in tsá² 'in nigacwo² júu³ tyá' Dios la mo jéei¹, Dios ga'í²i júu³ la mo jéei¹ cwáain¹ tyá' 'e júu³ tyú² do.

3 Joon 'e júu³ do faa²¹a cwáain¹ tyá' Jón¹ Dios Jesucristo 'in lí¹i Ña'ñu¹u'. Joon cwáain¹ tyá' 'e gacwéi¹ 'in Jesucristo lo juncwii²¹ galí¹i jún² tyá' lí²¹² røø¹³ David.

4 Pe joon mo gajmii¹ in jee²¹² lí²¹² gajmaa¹ 'in Espiritu Tyú² tyá' Dios júu³ 'e Jón¹ Dios 'ii, 'in lí¹i to² fee¹gi 'ii.

5 Joon coon¹³ 'e gajmaa¹ Jesucristo 'wii²¹² tyii¹ ga'í¹³na'a 'e 'iin²¹² in Dios Jmii²¹ jna'a joon 'e cwó²oo 'o júu³ tyá'a la caain²¹ ni cwó¹³ juncwii²¹ 'e liseein²¹ 'in jo¹ lí²in joon jmáa¹ a nuu¹³u.

6 Joon 'naa' lí¹naa' tsá² 'in niganúu²un 'e júu³ do, joon Dios tø²ø 'naa' 'e lí²naa' tsá² tyá' Jesucristo.

7 Sí³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma 'in Dios 'iin²¹² in joon gatø²ø 'e lí²in tsá² tyá'a. Mí³hi tyani Dios Ña¹u' joongi Ña'ñu¹u' Jesucristo 'e cwauncwaa³i 'naa' joon 'e seen²¹naa' 'e tyú².

'iin²¹² in Poo² tsafee¹³i 'in néei¹ Roma

8 Nifu, coon¹³ 'e gajmaa¹ Jesucristo 'wii²¹² tyi' 'iin²¹² na cwó³oo maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ jileei²¹ 'naa' tsu la caain²¹ juncwii²¹ faa²¹ tsá² xiiala jai² lí²naa' Dios.

9 Joon Dios ñi¹o xiiala tí¹³-tsii 'naa' coon¹³ júu³ tyú² tyiia. Joon ce caain²¹-tsii jmó³oo la to² tyu² Dios, cwó³oo júu³ cwáain¹ tyá' Jón¹on.

10 Mí³hi tyani Dios wa'a lí² gó³oo yajøø²na 'naa' coon¹³ 'e 'yaai¹-tsi Dios tsu ningó¹ 'áai¹ 'e 'iin²¹² na gó³oo.

11 Tsu 'iin²¹² na gó³oo wa lí² cwó³oo 'naa' coon²¹ 'e uncoon¹³ 'naa' 'e lí² ngí²naa' 'e tyú²gi coon¹³ Dios, joon 'e seen²¹naa' 'e tá²gi taain²¹²-oo coon¹³ 'e jai² lí²naa'.

12 Pe fo³oo 'e lí² tyá'-tsi' la 'oo²¹ yii-a' coon¹³ la jai² lí²naa' la lí²i jna'a.

13 Tsaru¹u', 'iin²¹² na 'e lí²naa' 'e láai² naa¹³ ga'í¹-tsii wa igó³oo yajøø²¹²na 'naa' pe ca nano jo mo gali³hi gó³oo. Niga'í¹-tsii gó³oo

wa lí² 'iin³ to² júu³ tyiia jee²¹² 'naa' la nigali² 'iin³ to² li catyia².

14 Tsu jna-a tí²na fuu²¹²uu jilee²¹mo tsá², la tsá² néei¹ fuu²¹ si moo²¹ 'ee, 'in 'øøi²¹-tsi si jo 'øøi²¹-tsi 'ee.

15 Joon tsu cwáain¹ tyiia nináa¹ tyú² tyiia icwo³oo 'naa' 'in néei¹ Roma 'e júu³ tyú² tyá' Dios tyá' xiiala itii¹³ tsá².

Untyú¹ Dios tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai² lí²i tsá²

16 Jo fa'í²¹ lí²naa júu³ tyá' Dios 'e jmoo¹o tiin¹³ tsá² tsu 'e júu³ lo 'ii²¹ tyá' Dios 'e jmá¹ tiin¹³ jileei²¹ tsá² 'in jai² lí²i. 'E júu³ lo ijma¹ tiin¹³ tsá² Israel nifu pe jmá¹o jon tiin¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

17 Joon 'e júu³ lo 'e²e jna' 'e jmoo¹o Dios tyú¹ tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai² lí²i tsá². Tsu jii²¹ in ni jí² tyá'a: "Jileei²¹ 'in 'ii²¹ Dios coon¹³ 'e jai² lí²i iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo."

Tsaa² tyá' tsá²

18 Joon née³oo' i'é² Dios, 'in tyiin¹ ña'fú², wúu¹ 'áai¹ 'in 'eei¹ 'ii joon jmoo¹o 'e gó². Coon¹³ 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² no jni²¹mo 'e jai² tyá' Dios.

19 Tyú² ñi¹ 'in tsá² no jilaa²¹ 'e lí² cwii¹ in tsá² Dios tsu 'na'a Dios niga'e² 'ii.

20 Tsu lí²-i lí¹i tsá² 'e jo jnéei¹ tyá' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ Dios. Ca mo garón¹ juncwii²¹ lí¹i tsá² tyú² 'e Dios 'ii joon 'oo¹ 'ii²¹ tyá'a coon²¹ tøø²mo. Joon coon¹³ la joon jo lí² wa jo tsaa² tyá' ido sa².

21 Xufin¹³ 'in tsá² do galicwii¹mo Dios la joon jo mo gaungoo²¹o 'ii 'ido lawa Dios jon'gi nigacwo¹o Dios 'maai¹³. Xujoon lí¹ galaa²¹ 'wii²¹² 'i'-tsi 'e jo 'ee to² 'ii³. Galinuu¹gi 'e gó² 'e 'øøi²¹-tsi.

22 Jin²¹ 'in tsá² mo 'e ñi²¹²-tsi pe coon¹³ la joon galí¹i tsá² caa²¹mo.

23 Joon gaunsi² 'e 'ya²gi tyá' Dios Jmii²¹, 'in jo tyéi¹, tyá' dioses jmee¹ tsá² 'in lí¹i la lí¹i tsá², 'in tyéi¹. Joon ca dioses tyá'a 'in lí¹i la lí¹i joo²¹ tsí² cwáa¹, si mhí²¹ 'ee, si joo²¹ ti tyán² tí² 'ee, gajmee¹ 'in tsá² do.

24 Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii lí¹i 'in tsá² do jmáa¹ jii¹³ 'e gó² la tí²-tsi. La joon gajmaa¹ jilaa²¹ 'e gacwo¹o tsá² fa'í²¹ coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ 'in catyaa¹².

25 Gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii tsu 'wii¹³ jo jo¹ galí² 'e jai² tyá' Dios pe jo¹o galí² 'e júu³ tajuu²¹ do. Joon 'in tsá² do gaungoo²¹o joon gajmaa¹ a nuu¹³u 'e gajmaa¹ Dios la 'ii¹³ 'e un'goo²¹o Dios Jmii²¹. Jii¹³ 'ii-o 'e tí² 'e un'goo²¹o tsá² coon²¹ tøø²mo! Amén.

26 Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹ jii¹³ la 'iin²¹² in yaai 'e cwo¹o tsá² fa'í²¹. Joon ca tsami² gaunsi² 'e jmoo¹o la tí²i jmáa¹ coon¹³ tsañuu¹.

27 La joon jon tsañuu¹ gatuu²o jmoo¹o la tíi²i jmáa¹a coon¹³ tsañi² joon suun¹mo tsañuu¹ ruu²¹i. Joon tsañuu¹ jo jmáa¹a la 'oo²¹ 'ii' e cwo²o fañi²¹ tsá². Joon moo¹ taa²¹²i 'e iní²i wúu¹ 'wii¹³ 'e gó² jmoo¹o.

28 Joon tsañuu¹ 'wii¹³ jo 'ni²¹in 'in tsá² do licwii¹ingi Dios Jmii²¹, nigatuu²mo Dios 'ii' ilí² jmáa¹a 'e jo tíi²i jmáa¹a.

29 'In tsá² 'in líi²i la joon sirøø¹i jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o: 'láa¹a coon¹³ tsañi², joon sóo²-tsi, joon suun¹mo 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Sirøø¹i 'e tsí² wúu¹i 'ido, joon tsá² 'in jngaai¹³ tsá² 'ii, joon ngii¹ to² 'noo¹ mii¹³ 'in joongi tajúu³i. Joongi faa²¹a 'e gó² tya' tsá², jmaa¹a júu³ 'atsaa²¹.

30 Cwo²o tsa² tsá² xeei²¹ 'uuin²¹ joon 'e¹mo Dios, joon ungoøø¹i tsá² xeei²¹ joon jmoo¹o jloo³ joon 'gøøi¹³ 'áai¹ júu³ tya'a. 'In tsá² la 'ii jooiin²-tsi jmáa¹a 'e gó² joon jo jmáa¹a nuu¹³u tsaçøø¹³ tya'a.

31 Tsá² 'in jo 'øøi²¹-tsi 'ii, jo untsiin¹ júu³ tya'a joon 'wa²-tsi joon jo ñii¹i xi-iala jmaa¹a fee¹-tsi tya' tsá² xeei²¹, jo líi¹i jmáa¹a 'wo²-tsi tya' tsá² xeei²¹.

32 Tyá²-u ñi¹ 'in tsá² lo to² gatyu² Dios, ñi¹o jon 'e tíi²i júuin² 'in jmoo¹o 'e gó² lo pe jo 'ee líi¹i 'ee jmoo¹-o jiiin¹³ la jmoo¹o do. Joon ca jløøi¹³ wa ni² 'iin jmoo¹o la do-o jon.

2

Dios jmaa¹a 'ii²¹ 'e lajai²

1 Tsañuu¹ 'wii¹³ joon 'nu-u, doñi¹in líi¹u'u, 'in jmaa¹o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ jo lí² wa'a jo tsa² tyi¹ sá². Tsañuu¹ mo jmoo²¹o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ 'e piin²¹² 'woo²¹o tsañuu¹o jiiin¹³ la jmoo¹o 'ido.

2 Pe née³oo¹ 'e jmoo¹o Dios 'ii²¹ røø² mo 'ii² júu³ tya' 'in gajmaa¹a 'e gó² do.

3 ¿Ti líi²u 'e láa²u 'e 'ii²¹ ijmáa¹a Dios tya' tsá²? Tsañuu¹ 'nu-u jmoo²¹o 'ii²¹ tya' 'in tsá² do 'in jmoo¹o 'e gó² pe jmoo²¹o jon jiiin¹³ la jmoo¹o 'ido.

4 ¿Ti jo tsáai¹-o'o 'e tyá² jmoo¹o Dios tyi¹ 'e 'wo²-tsi 'wii²¹² tyi¹? ¿Ti jo ñi²¹i 'e 'wo²-tsi Dios 'wii²¹² tyi¹ 'e jmáa¹a 'e jaa²¹-o'o coon¹³ Dios?

5 'Áai¹ 'wa²-o'o joon jo mo gajoo²¹-o'o joon coon¹³ la joon unfee¹gi¹ 'e wúu¹ imóo¹³o mi tí² jmii²¹² ijmá¹ Dios 'ii²¹ røø²¹,

6 mo cón² Dios tya'a la coon²¹ nigajmaa¹a tsá².

7 Pe icwó² Dios coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹a coon²¹ tøø²mo jileei²¹ 'in ga'no² 'e 'ya²gi tya'a, joon 'in 'i² júu³i, joon 'in ga'no² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'e tyá² 'e nigajmaa¹a.

8 Pe 'nii²¹-tsi Dios i'e² 'e 'ii wúu¹ 'in 'iin²¹²in jiiin¹³ 'ña'a, 'in jo jmoo¹o nuu¹³u la jai¹ jiiin¹³ jmaa¹o nuu¹³u tya' jilaa²¹ 'e gó².

9 Joon ilisá² wúu¹ joongi faí³ tya' 'in jmoo¹o 'e gó² joon nifu tya' tsá² Israel pe ilisá²-a jon tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

10 Pe la joon jon icwo² Dios 'in jmoo¹o 'e tyu 'e 'ya²gi tya'a coon¹³ yu júu³i joon iliseein²¹ tyá²-u nifu tya' tsá² Israel pe la joon jon ili² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

11 Tsañuu¹ jo jmoo¹o Dios coon²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ tsá², coon²¹ røø²¹mo jilee²¹mo tyani¹.

12 Jileei²¹ 'in ga'no² tsa² jo mo galicwii¹ 'e ley tya' Moisés jo ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'e júu³ taa¹³ ley do pe jo sineei¹³ tsalíin²mo lí¹i. Pe jileei²¹ 'in ga'no² tsa² galicwii¹ 'e ley tya' Moisés do ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a jiiin¹³ la jin² ley do.

13 Tsañuu¹ 'in tsá² 'in nuu¹un 'e ley tya' Moisés do pe jo jmoo¹o, jo untyúu¹ Dios 'ii. Untyúu¹ Dios jiiin¹³ 'in tsá² do 'in jmoo¹o nuu¹³u 'e ley do.

14 Tsañuu¹ mo jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel jiiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés, xufiin¹³ jo cwii¹ 'e ley do, 'e lí² lawa ley tya' 'ña'a.

15 Joon coon¹³ 'e jmoo¹o do lí² lawa toon¹on 'e ley do tsi alma tya'a. Joon mi tí² jmii²¹² ilisá² 'ii²¹ tya'a 'e 'i¹-tsi 'ña'a icwó²o tsa² si faa²¹a 'wii²¹² tya'a 'ee.

16 Joon jmaa¹o jiiin¹³ ijmá¹ Dios 'ii²¹ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a tsá² 'uuin²¹ coon¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo. Joon 'e 'ii²¹ ijmáa¹a líi¹ la lí¹ 'e júu³ gacwó² jna tya' xiiala itiiin¹³ tsá².

Xiiala líi¹ tsá² Israel coon¹³ ley tya' Moisés

17 Pe 'nu-u fu²¹u tsá² 'e líi¹u'u tsá² Israel, joon 'i¹-o'o 'e coon¹³ ley tya' Moisés do iseen²¹mo'o tyá²-u joon unjløø¹³ 'wo'o coon¹³ Dios tyi¹.

18 Ñí²-o'o 'e 'yaai¹-tsi Dios joon 'e ley do 'e² 'nu tyi¹³i 'e tyiin²gi.

19 Joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-o'o líi²u 'e líi²i uncoon¹³on 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios tyi¹ tsañuu¹ 'in tsá² do líi¹i lawa tsá² tiui² jo ñi² xiiafu tsalíin². Líi²u 'e líi¹u'u lawa jí² coo²¹ tya' tsá² néee¹ lí¹ nuu²¹.

20 Líi²u 'e líi¹i¹ cwo²¹o cwáain¹ 'in báí¹ joon líi¹u'u tifo² tya' xuui²¹². Tsañuu¹ 'i¹-o'o 'e coon¹³ 'e ley do 'oo²¹o jilaa²¹ 'e jai² 'e 'øøi²¹-tsi tsá².

21 Joon 'nu-u 'in 'e² tsá² xeei²¹, ¿'ee lí¹i jo 'e² 'wo'o? 'Nu-u cwo²¹o júu³ tya' Dios 'e jo jmá¹a tsá² 'uun²¹, ¿'ee lí¹i jmaa²¹a 'uun²¹ 'wo'o?

22 'Nu-u foo²¹o 'e jo lí² fee²¹i tsá² tsañi² tya' tsá² xeei²¹, ¿'ee lí¹i jmoo²¹o la joon 'wo'o? Nu-u gali¹e¹mo'o dioses 'in jo jai² tya' tsá², ¿'ee lí¹i 'úun²¹un 'e sá² cwo²¹ tya'a?

23 Unjløø¹³ 'wo'o coon¹³ ley do pe ifaa²¹ tsá² gó² tya' Dios tsañuu¹ jo jmoo²¹on la to² tyu²u 'e ley do.

24 Tsañuu¹ ní² tya' Dios jin¹: "In tsá² jo seein²¹ Israel faa²¹a gó² tya' Dios tsa² tyi¹naa¹."

25 'E la ja²mo 'i³mo to² 'wa'a líi¹ tsá² lí² circuncidado. (Øø²¹-tsi tsá² 'e lí² do 'e gacwo²o Dios Abraham mo ga^hi² júu³ jai² tya'a do. Gatuu¹u loo²¹ yu¹ cúun¹ xuui²¹².) 'Íi³mo to² 'e lí² do wa'a jmá¹ tsá² nuu¹³un 'e ley tya' Moisés do. Pe wa jo jmá¹ tsá² nuu¹³un 'e ley do 'e lí¹ lawa jo 'ee galí¹ 'e lí² do.

26 Joon wana jmo¹o tsá² jiin¹³ la to² tyu² ley do pe jo mo ga^hi² 'e lí do ilí²in tyani Dios lawa galí¹ 'e lí² do tya'a.

27 Joon 'in nigajmaa¹a nuu¹³un 'e ley do, fiin¹³ jo ga^hi² 'e lí² do, ijmaa¹a 'ii²¹ tyi¹ 'in niga^hi² 'e lí² do pe jo gajmaa²a nuu¹³un fiin¹³ 'oo²¹o 'e ley do toon¹on ni jí².

28 Joon jon¹ tsá² Israel la jai² 'ii 'in niga^hi² 'e lí² do ngú¹ taan²¹²in. Joon 'e circuncisión la jai² jon¹ jiin¹³ 'e lí² do 'e jmá¹ tsá² coon¹³ ngú¹ taain²¹² tsá².

29 'In tsá² 'in líi¹ tsá² Israel la jai² líi¹ la joon coon¹³ 'e 'i¹-tsi. Joon 'e circuncisión la jai² li la li coon²¹ to² gajmaa¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios coon¹³ 'e 'i¹-tsi tsá² jon'on 'e loo²¹ itá² tsá² do la to² tyu² ley. Joon 'in líi¹ circuncisión la jai² jon¹ wa' 'ii²¹ tsá² 'ii pe Dios 'in 'ii²¹ 'ii.

3

1 Wana la joon, ¿'ee to² 'e jmaa¹ wa'a líi¹ tsá² tsá² Israel si 'ee to² 'i³ 'ee wa'a líi¹ tsá² lí² circuncisión?

2 Áa¹mo 'i³ to² líi²na joon tya' láai² 'iin¹³. Nifu gacwo¹o Dios 'in tsá² Israel do 'e júu³ tyá² tya'a.

3 ¿'Ee líi²u? Wa mo jo gajai² galí² 'in líi¹³ 'in tsá² do, ¿ti líi²u 'e coon¹³ la joon jo iuntsiin¹ Dios 'e júu³ ga^hi² do?

4 ¡Jo lí² la joon! Tsu Dios ijmaa¹ la jai² xu^hfiin¹³ jilee²¹mo tsá² tajúu³. Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

ljin²in tsá² 'e jai² jilaa²¹ 'e nigafaa¹³a, joon mi jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyi¹ icwo^hi²u'u 'in tyú¹.

5 Pe wana tsaa² tyi' jmaa¹ to² 'e 'ee¹ 'e jmo¹o Dios 'ii²¹ røø²¹, ¿ti jon¹ 'e gó² jmo¹o Dios mi 'e² 'e jna' wúu¹? ('E fo³oo jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá².)

6 ¡Jo lí² la joon! Tsu wana lí² jmá¹ Dios 'e gó², ¿xiiala lí² jmá¹ 'ii²¹ tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹?

7 Joon wana júu³ tajúu²¹ tyiia jmaa¹ to² 'e jmo¹o 'ya²gi 'e jai² tya' Dios, ¿'ee lí¹ 'óo³gi tsaa²?

8 Wa li la joon, ¿'ee lí¹ jo jmo²¹o 'e gó² tsu coon¹³ la joon 'e lifee¹gi 'e tyá²? 'In líi¹³ 'in 'iin²¹²in jmá¹ 'e gó² tyi¹ 'e jin²o 'e la joon 'é² jna'a. Pe líi²mo 'in tsá² do 'ii²¹ 'e wúu¹ ini².

jilee²¹o' røø²¹na' tsaa²

9 ¿'Ee líi²u? ¿Ti tyú¹gi tyijna 'e líi¹na' tsá² Israel lagi 'in catyaa² do? ¡Jo lí¹ la joon!

Tsu røø²¹na' tsaa² la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo seen²¹ Israel. 'E coon¹³ la joon tyu² tsaa² to² jilee²¹ tsá².

10 Joon ni jí² tya' Dios jin²in:

Jo 'in seen²¹ 'in tyú¹ tyani Dios jiin¹³ jaain²¹ jo seen.

11 Jo 'in seen²¹ 'in 'øø¹21-tsi. Jiin¹³ jaain²¹ jo seen²¹ 'in 'naa¹ Dios.

12 Jilee²¹mo ningallín² li' caai²¹. Jo 'ee to² 'iin³ jiin¹³ jaain²¹.

Jo 'in seen²¹ 'in jmá¹a 'e tyú², jiin¹³ jaain²¹ jo¹ seen²¹.

13 'E júu³ 'e 'woo²¹ 'oo²o li la li 'e jmá¹ 'e 'woo²¹ coon²¹ 'aa¹ tya' líi²¹² 'e sinó¹.

Joon coon¹³ ni sii¹³ jmo¹o júu³ tajúu²¹.

Joon lawa 'ootyí² tya' mii²¹ taa¹³a 'oo²o.

14 Jmaa¹³ júu³ 'laa²¹ coon¹³ júu³ tsi²¹² wúu¹ 'yee²¹ 'oo²o.

15 Coon¹³ jon¹on tí² to² 'iin²¹²in jngaa¹³; tsaruu²¹.

16 Doñixiia' tsalín² 'in tsá² do jmai² mii¹³mo coon¹³ 'e gó².

17 Joon 'e fu¹ 'e ngí¹ tsá² 'e tyá² jo mo galicwii¹ 'in tsá² do.

18 Jo 'ee 'i¹-tsi wa' un'goo²¹o Dios.

19 Joon né²o 'e jilaa²¹ 'e jin² 'e ley 'e sá² la mo jée¹, jin²o tya' 'in tsá² 'in tí² jmá¹ 'e ley do. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa²¹gi cwáain¹ tya' tsaa² tya'a. Joon coon¹³ la joon jilee²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ tí² 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a.

20 Tsu Dios jo untyú¹ jiin¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹ la to² tyu² ley do. 'E ley do jmaa¹ to² jiin¹³ 'e liné²o 'e niga^hna² tsaa².

Jmaa¹ Dios tiin¹³ tsá² jiin¹³ coon¹³ 'e jai² lí² tsá²

21 Pe nano né²o' xiiala lí² untyú¹ Dios tsá² jo 'ee unji² 'e ley do. Joon 'e jí² 'e taa¹³ ley do joon 'e jí² gajmaa¹ 'in tsá² gacwo² 'e júu³ tya' Dios la mo jée¹ faa²¹o cwáain¹ tya' elo.

22 La lo lí² untyú¹ Dios jilee²¹ tsá² 'in jai² lí². Untyú¹mo Dios jilee²¹ 'in jai² lí² 'e gajmaa¹ a Jesucristo 'wii²¹² tya'a. Joon jilee²¹mo coon²¹ røø²¹ líi¹ la jaain²¹ la jaain²¹;

23 tsu jilee²¹mo niga^hnó²o tsaa² joon jiin¹³ jaain²¹ wa galí¹ la 'iin²¹²in Dios.

24 Pe Dios untyú¹ tsá² coon¹³ 'e fee¹-tsi, jo 'ee gajmaa¹ tsá², tsu jmo¹o Dios tiin¹³ tsá² jiin¹³ coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo Jesús 'wii²¹² tya'a.

25 Joon Dios gacwo¹ i Cristo lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá² mo gajúun²in. Joon mo jai² líi² tsá² Cristo 'i³mo to² 'e fa¹ do. Joon coon¹³ la joon ga'e² e Dios tsá² 'e xu^hfiin¹³ 'wó¹-tsi coon¹³ 'e tsaa² ga'nó²o tsá² la mo jée¹ røø²¹ 'ii²¹ tya'a.

26 'E² tsá² jon 'e røø²¹ 'ii²¹ tya' Dios nano joon røø²¹ 'ii²¹ tya'a çiin²¹gi mi untyú¹ tsá² 'in jai² líi² Jesús.

27 Wa lí¹ la joon, ¿ti lí² jmoo²¹o' jloo¹³ 'e tyú¹na'? Jo lí¹i' la joon. Tsu jo mo gali¹i' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ gajmoo²¹o' jjiin¹³ la to² tyu² ley do, inlii¹o' jmoo²¹o' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ ja²mo galii²na' Jesucristo.

28 Coon¹³ la joon né²o' 'e untyú¹ Dios tsá² tsu 'wii¹³ 'e jai² líi² tsá² jo cwáain¹ cón² Dios wa nigajmaa¹ a la to² tyu² ley.

29 ¿Ti líi¹ Dios Jmii²¹ jjiin¹³ Dios tya' tsá² Israel? ¿Ti jon' líi¹mo jon Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel? Tyá² né²e' 'e 'ii-o líi¹ Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

30 tsu jjiin¹³ jaan²¹mo Dios seein²¹. Joon untyú¹ Dios 'in líi¹ lí² circuncisión tsu 'wii¹³ jai² líi² joon untyú¹mo jon 'in jo líi¹ 'e lí² do tsu 'wii¹³ jai² líi².

31 Wa lí la joon, ¿ti jo jmoo²¹o' coon¹³ 'e jai² líi²na' 'e jo 'ee to² 'ii³gi 'e ley do? ¡Esa la joon! Lí¹ chii¹³ jmoo²¹o'. Jmoo²¹o' 'e iuntsiin¹ tsá² 'e jin² 'e ley do.

4

Xiiala gauntyú¹ Dios Abraham

1 ¿'Ee ifá³a' cwáain¹ tya' líi²¹² tsá² feei¹ tyi' Abraham?

2 Tsu wana gauntyú¹ Dios Jmii²¹ Abraham tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a lí²-i jmáa¹ a Abraham 'e unjløøi¹³ 'ña'a. Pe jo lí² unjløøi¹ 'ña'a tyani Dios.

3 Pe ni jí² tya' Dios jin²in: "Ja²mo galii² Abraham Dios, joon coon¹³ la joon gauntyú¹mo Dios 'ii."

4 Tsu mo jmoo¹o tsá² to² 'in fi²¹² do jo cí¹ 'e 'leei¹³ tsá² do lawa' 'e 'yaaí¹-tsi pe lawa'a 'e røø²¹.

5 Pe wana jai² líi² tsá² Dios, 'in untyú¹ 'in røø²¹ tsaa², joon jo 'ee gajmaa¹ 'in tsá² do, pe coon¹³ 'e jai² líi² 'in tsá² do untyú¹mo Dios Jmii²¹ 'ii.

6 Joon líi²¹² David gajin²in xiiala jløøi¹³ 'in tsá² 'in gauntyú¹ Dios Jmii²¹ jmaa¹ coon¹³ 'e jai² líi² jo 'e cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹ 'in tsá² do.

7 Tsu David do gajin²in: Jløø¹³mo jileei²¹ 'in nigajmaa¹ a Dios fee¹-tsi 'wii¹³ tsaa² tya'a. Joon niga'in¹mo-tsi 'e niga'láa² 'ido.

8 Jløø¹³mo jon 'in tsá² do 'in jo cwáain¹ cón² Dios tsaa² tya'a.

9 Jo gacwó² Dios 'e lijløøi¹³ jjiin¹³ 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do pe nigacwó² tya' 'in jo líi¹ 'e lí² do jon. Pe gafaa¹³'a' 'e nigauntyú¹ Dios Abraham tsu 'wii¹³ jai² galii².

10 Pe né²o' 'e nigauntyú¹ Dios Abraham la nu'gi 'e ga'ii²¹ Abraham 'e lí² circuncisión do.

11 Joon tsu 'wii¹³ gaja²mo galii² Abraham Dios gacwo¹o Abraham 'e lí² do 'e lí la lí

coon²¹ sello 'e nigauntyú¹ Dios 'ii xafii¹³ jo galii² 'e lí² do. Joon coon¹³ la joon galii² 'e líi²in Abraham 'in jmi²¹ jon tya' jileei²¹ 'in jai² líi² Dios Jmii²¹ la jo mo ga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do. La joon jon lí² untyú¹ Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líi².

12 Líi¹mo Abraham jmi²¹ tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do. Pe jon'on tya' 'in tsá² do 'in ga'ii²¹ jjiin¹³ 'e lí² do tya' cuerpo tya'a pe tya' 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² do la joon jon ja²mo líi² la jai² galii² líi²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham la nu'gi ga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do.

'Ti²¹mo tsá² 'e júu³ ga'ii² Dios coon¹³ 'e jai² líi²

13 Joon Dios ga'ii² júu³ tya' líi²¹² Abraham coon¹³ jún² tya'a i'ii²¹mo 'e juncwii²¹ lo lawa coon²¹ 'e gatii² tya'a. Pe jo ga'ii² Dios 'e júu³ do tya' Abraham tsu 'wii¹³ nigajmaa¹ a Abraham nu¹³un 'e ley do, pe ga'ii²¹mo Dios Abraham 'e tyú² tsu 'wii¹³ 'e jai² galii².

14 Joon wana jjiin¹³ 'in tsá² 'in nigajmaa¹ a nu¹³un 'e ley do i'ii²¹ 'e júu³ jai² ga'ii² Dios jo 'ee to² 'ii³ 'e jai² líi² tsá² joon 'ee júu³ jai² do 'e ga'ii² Dios Jmii²¹ jo 'ee to² tí².

15 Tsu 'e ley do jmoo¹-o jjiin¹³ 'e 'e² Dios tsá² wúu¹; pe mo jo ley sá² jo lí² láa² tsá² tya' ley.

16 Joon coon¹³ la joon 'ii²¹mo tsá² 'e júu³ ga'ii² Dios coon¹³ 'e jai² líi², lawa coon²¹ 'e 'yaaí¹-tsi Dios 'e jo jnaa¹ tsá²; 'e coon¹³ la joon ili² tya' jileei²¹ jún² tya' líi²¹² Abraham. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ jai² do jon' jjiin¹³ tya' 'in jmoo¹o nu¹³un 'e ley do, tya'a jon 'in jai² líi² la nigajai² galii² Abraham do, 'in líi¹ jmi²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² tyani Dios 'in jai² galii² 'ii.

17 La gajin² Dios sii²¹ Abraham do mo gajin²in: "Gajmé¹na 'nu ilin²un jmi²¹ tsá² fúui¹." Joon Dios do cwó²o juncwii²¹ tya' 'in najúin¹ joon jmaa¹ a lisá² li jo 'e mo lisá² la mo jéei¹.

18 Jo cu²-tsi Abraham coon¹³ Dios. Joon xafii¹³ nasuun¹mo 'e liseein²¹ yuun²¹ tya'a jo¹o galii² júu³ jai² ga'ii² Dios tya'a, joon coon¹³ la joon galii² 'in jmi²¹ tsá² fúui¹, jjiin¹³ la gajin² Dios: "Jjiin¹³ la tí² núu¹ la joon ili² tí² jún² tyl'i."

19 Pe xafii¹³ xu¹ ná¹gi tsin¹ coon²¹ cieiin¹³ jjiin²¹ jo gatuu²¹ 'e jai² líi² mo ga'ii²-tsi xiati jjiin²¹ ningóo¹o 'ña'a coon¹³ tsami² tya'a Sara do 'in nasuun¹mo 'e caan²¹in yuun²¹.

20 Jo gacu²-tsi Abraham do jon'gi wa' jo jai² galii² 'e júu³ jai² 'e ga'ii² Dios tya'a. Jjiin¹³ jai²gi galii² jo cu²-tsi. Joon gaun'goo²¹o 'ido Dios.

²¹ Joon jo j¹ galí²i Abraham 'e lí² untsiin¹ Dios 'e júu³ jai² ga²i² do.

²² Tsu 'wii¹³ joon gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líi².

²³ Joon gataan¹an Dios ni jí² 'e nigauntyúu¹i Abraham jon' jii¹³ 'wii¹³ tya' Abraham do,

²⁴ pe gataan¹o ni jí² 'wii¹³ tyijna' jon. Tsu iuntyúu¹mo Dios jileei²¹ 'in jai² líi²i 'ii, 'in nigajmaa¹a jii¹³ 'Ŋa'ñu¹'u' Jesús jee²¹² 'líi²¹².

²⁵ Tsu Dios gacwo¹i Jesús ijúun¹in ityí² tsaa² tyi' joon gajmaa¹a jii¹³ 'ido tún¹ 'e lí² jmaa¹ 'e liseen²¹na' tyú² tyaní¹i.

5

Wana jai² líi²na' jo 'e tsaa² røø²¹na'

¹ Joon la joon tsu 'wii¹³ nigauntyú¹mo Dios jna' coon¹³ 'e jai² líi²na' cwoaan²¹o' tyú² tyaní¹i 'wii¹³ 'e nigajmaa¹a Ŋa'ñu¹'u' Jesucristo 'wii²¹² tyi'.

² Tsu coon¹³ 'e jai² galí²na' niga²'ii¹³na' 'e fee¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyijna'. Joon jmoo²¹o' jløø¹³na' siján³an' i'ii¹³na' 'e 'ya²gi tya' Dios.

³ Pe jon' jii¹³ 'elo, pe jmoo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ 'e wúu¹ nee²¹en' tsu nee²¹o' 'e nee²¹en' wúu¹ 'e 'e²e jna' 'e jmoo²¹o' taa²¹a'.

⁴ Joon 'e jmó²o' taa²¹a do jmoo²¹o júu³ 'e nali¹i'. Joon 'e gali¹i' joon tsaa¹mo-tsi' 'e lí² jmá¹ Dios 'e júu³ ga²i² do.

⁵ Joon jo fa²i²¹ líi¹na' coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' tsu Dios nigacwo¹o' jna' Espiritu Tyú² tya'a, joon 'in Espiritu Tyú² do 'e²e jna' xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² do lí²-i 'iin²¹²mo' tsá² la 'iin²¹²in Dios tsá².

⁶ Tsu la 'ii²¹² jo lí² jmó²na' tiin¹³na' yiia', 'in Cristo do, mo gatí² 'ii²¹, gajúun²in 'wii²¹² tya' tsá² gó².

⁷ Áai¹ tyan¹ to² wa'a júuin² tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' tsá² xeei²¹ xafiin¹³ 'in tyú²mo 'in júuin² do. Li cón² jo ngáa¹mo wa' áa¹mo tyú¹ 'in ná¹ júin¹ do liseen²¹ jaain²¹ tsá² 'in lí² júuin² cwáain¹ tya' 'in tyú¹ do.

⁸ Pe Dios, tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in 'e²e jna' xiiala 'iin²¹²in jna' gacwo¹o' júin¹ Cristo 'wii²¹² tyi' xafiin¹³ tsá² røøi²¹ tsaa² jna'.

⁹ Joon nano, nigauntyú¹mo Dios jna' coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyi' mo gajúun²in. Joon coon²¹ 'ii¹³gi líi²na' iláa¹ jna' 'e wúu¹ li tséi¹ 'wii²¹² tya'a.

¹⁰ Tsu wana gajmaa¹a Dios 'e seen²¹na' tyú² coon¹³on la 'ii²¹² 'eei²na' 'ii coon¹³ no gajúun²in Jón¹on; coon²¹ 'ii¹³gi líi²na' ijmaa¹a tiin¹³na' coon¹³ 'e seen²¹in tsu nano seen²¹na' tyú² coon¹³on.

¹¹ Pe jon' jii¹³ 'elo, pe jmoo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ Dios 'wii¹³ 'e gajmaa¹a Ŋa'ñu¹'u'

Jesucristo 'wii²¹² tyi', tsu 'wii¹³ Cristo saan²¹an' tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹.

Adán coon¹³ Cristo

¹² Joon ga² tsaa² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e ga'láa¹a jaain²¹ tsá² joon júun²mo tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² do 'e ga² juncwii²¹. Joon coon¹³ la joon 'ná¹ júun¹mo jileei²¹ tsá² tsu jilee²¹mo niga²'noo¹o tsaa².

¹³ La nu²gi 'e lisá² ley niga²'noo¹o tsá² tsaa² xafiin¹³ jo gacón² Dios cwáain¹ mo jo ley mo sá².

¹⁴ Pe ca ga²'noo¹o Adán do tsaa² ca gacwo¹ Dios Moisés 'e ley do gajúun²mo 'in niga²'noo¹o tsaa² xafiin¹³ jo ga'láa¹ la ga'láa¹ Adán do. Joon mo 'øøi²¹-tsi tsá² 'e gajmaa¹a Adán do coon¹³ la jon lí² 'øøi²¹-tsi 'ee 'ná¹ jmáa¹a Cristo, 'in ijó¹ ciin²¹gi.

¹⁵ Pe 'e cwó² Dios tsá² 'yaai¹-tsi jo li la li 'e tsaa² ga²'noo¹o Adán. Tsu coon¹³ coon²¹ tsaa² do, 'e ga²'noo¹o jaain²¹ tsá², fúu¹mo tsá² gajúin¹. Pe 'e nigacwo¹ Dios 'e tiin¹³ tsá², jo 'ee 'laa¹³ tyiin¹, 'wii¹³ jaain²¹, Jesucristo, fee¹gi lagi 'e tsaa² do, joon tyú²-u tya' tsá² fúu¹i.

¹⁶ 'E tsaa² do tya' jaain²¹ tsá² jo li la li 'e jmoo¹o Dios tiin¹³na'. Tsu coon¹³ 'e coon²¹ tsaa² do galisá² 'ii²¹ tya' tsá² fúu¹i. Pe coon¹³ 'e jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá², xafiin¹³ láai¹ tsaa² ga²'noo¹o tsá² iuntyú¹mo Dios 'ii jo 'e 'laa¹³ ná¹.

¹⁷ Galí² ijúun²in tsá² 'wii¹³ tya' tsaa² tya' jaain²¹ tsá². Pe coon²¹ 'ii¹³ líi¹gi tya' 'in untyú¹ Dios, jo 'ee 'laa¹³ ná¹, ili² tyu²-u to² 'e juncwii²¹ múui² 'wii²¹² tya' 'in tsá² jaain²¹ 'in sii²¹ Jesucristo.

¹⁸ Coon¹³ cwáain¹ tya' Adán do galisá² 'ii²¹ tya' tsá² fúu¹i 'wii¹³ tsaa² tya' jaain²¹ tsá² do. Pe cwáain¹ tya' Jesucristo do gauntyú¹mo Dios jileei²¹ 'wii¹³ 'e tyú²-u gajmaa¹a 'in tsá² jaain²¹ do.

¹⁹ 'øøi²¹-tsi tsá², 'e coon¹³ 'e jo gajmaa¹a nu¹³un jaain²¹ tsá², fúu¹mo ga²'noo¹o tsaa² pe la joon jon 'e gajmaa¹a nu¹³un jaain²¹ tsá² joon galí² 'e tyú¹mo fúu¹i tyaní Dios.

²⁰ Joon 'e ley do 'e gajó² 'e lifee¹gi tsaa² tya' tsá². Pe li ganga'láai¹gi tsaa² tya' tsá² 'e feei¹-tsi Dios galífee¹gi jon.

²¹ Galí²-i la joon 'e la gajúuin² tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² ga²'noo¹o 'e feei¹-tsi Dios lí²-i jmá¹ tsá² tyú² tyaní¹i joon cwo¹o' jna' coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ŋa'ñu¹'u' Jesucristo.

6

Na'líi²¹²mo' wa' naa²¹gi' tsaa² pe jii¹o' coon¹³ Cristo

¹ ¿'Ee ijmo²¹o' jon? ¿Ti 'naa²¹gi' tsaa² 'e coon¹³ la joon lí² 'e¹ Dios jna' xiiala fee¹-tsi tyi'?

² ¡Esa la joon! Tsa na'lii²¹²mo' wa' naa²¹gi' tsaa². Joon wa la joon jo lii¹gi' saán¹³an' 'noo²¹o' tsaa².

³ ¿Ti jo ñi² 'naa' 'e jile¹'e gasaa²¹na' jmü²¹ 'e ilicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús, mo gasaa²¹na' jmü²¹ lawa'a 'e gajuun²¹mo' coon¹³on?

⁴ Lawa ga'á¹mo' caan²¹mo coon¹³ Cristo joon na'lii²¹²mo'. Joon coon¹³ la joon lí²-i jiin¹'i' tún¹ 'e lisán¹³an' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Tsa coon¹³ la joon gajiiin¹in Cristo jee²¹² 'lii²¹² coon¹³ 'ii²¹ 'ya²gi tya' Ña¹'u'.

⁵ Tsa wana uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo gajuun²¹in; la joon jon iuncaan²¹na' coon¹³on mo gajiiin¹in.

⁶ Tsa nee²¹o' 'e mo gajuin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ jna'o' 'e líi¹na' lawa mo jéi¹ gajuun²mo' jon coon¹³on tsaa¹ crúu¹³ do. Joon coon¹³ la joon lí² 'iin² 'e 'líi¹na' tsá² 'in ngüi¹ to² 'noo¹o tsaa². Joon jo líi¹gi' tsa'leei¹³ jmoo²¹o' nñu¹³u' jiin¹³ la to² tyu² tsaa² 'e gó².

⁷ Tsa 'lii²¹² jo lí²gi' 'noo¹o tsaa².

⁸ Wa mo'o gajuun²¹na' coon¹³ Cristo tsáa¹mo-tsi' isaan²¹o' coon¹³on,

⁹ Tsa nee²¹o' 'e mo ngayuu¹³ gajiiin¹ Cristo jee²¹³ 'lii²¹² do coonti jo jmü²¹² wa'a júuin²gi tún¹. Jo lí²gi tyu² 'mó¹ to² 'ii.

¹⁰ Tsa mo gajuin¹ Cristo, cafu gajuun²¹in cwáain¹ tya' tsaa², pe nano la seen²¹mo seen²¹ tya' Dios.

¹¹ La joon jon 'naa' cwólíi¹naa' 'e 'lii²¹²naa' wa' 'noo¹gi' tsaa² pe cwoseen²¹naa' jiin¹iin' tya' Dios sicaan²¹naa' coon¹³ Ña¹ñu¹'u' Cristo Jesús.

¹² Tsa 'wii¹³ joon jo cwo¹naa' yaanaa' 'e tyu² tsaa² to² 'naa' 'e jo jmaa²aa' nñu¹³uñ' jilaa²¹ 'e gó² 'e soon²¹in ngú¹ taan²¹²naa'.

¹³ Jo cwoo²oo' ngú¹ taan²¹²naa', jiin¹³ xñ, wa'a 'noo¹gi' tsaa². Li' cñ¹³i jmaa²aa'. Cwoo²oo' ngú¹ taan²¹²naa' Dios lawa tsá² 'in nijúin¹ joon gajiiin¹in tún¹. Cwo²naa' yaanaa' Dios 'e jmaa²aa' 'e tyú².

¹⁴ Tsa 'e tsaa² do jo lí²gi tyu² to² 'naa'. Joon jo líi¹naa' tsá² 'in 'ná² jma¹ 'e ley dó², pe líi¹naa' tsá² 'in ga'ii²¹ 'e feei¹-tsi tya' Dios.

Júu³ cwáain¹ tya' 'in tyu² to² jna'

¹⁵ ¿Ee líi²naa'? ¿Ti 'naa²¹gi' tsaa² tsa 'wii¹³ líi¹na' tsá² 'in jo 'ná² jmoo²¹gi' 'e ley do pe líi¹na' tsá² 'in niga'ii²¹ 'e feei¹-tsi tya' Dios? ¡Esa la joon!

¹⁶ Tsa tyú² ñi² 'naa', wa cwó² tsá² yaai, 'e jmaa¹a to² tya' jaain²¹ ñi¹fi²¹² tsá² 'e jmaa¹a nñu¹³uñ, líi¹i tsá² tya' 'in ñi¹fi²¹² do. Joon 'ná² jmaa¹a nñu¹³uñ to² tyu² 'ido. La joon ilí² wa'a cwo² tsá² yaai 'e líi¹i tsá² 'in tyu² tsaa² to² 'ii, joon ijúun²¹in li tyéi¹, si cwo² tsá² yaai 'ee²¹ 'e jmaa¹a nñu¹³uñ to² tyu² Dios 'e seen²¹ coon²¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ tsáa¹.

¹⁷ Pe cwocwo³o' 'maai¹³ Dios, xñfiin¹³ gali¹naa' tsá² 'in tyu² tsaa² to² la mo jéi¹, nigajmaa²aa' nñu¹³uñ' la jai² 'e júu³ tyú² niga'e² tsá² 'naa'.

¹⁸ Joon mo galáa²naa' jee²¹² tsaa² ga'ii¹³naa' 'e jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹.

¹⁹ (Joon fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ 'e 'siin¹ tsá² 'e coon¹³ la joon²¹ lí 'øøi²¹.'oo'.) Joon la gacwoo²naa' yaanaa' la mo jéi¹ 'e jmaa²aa' jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e gó², la joon jon nano, cwoo²naa' yaanaa' jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ 'e líin²naa' coonti tsá² tya' Dios.

²⁰ La 'ii²¹² líi¹naa' tsá² 'in tyu² tsaa² to² jo mo gajmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹.

²¹ Pe ¿ee gajmaa²aa' coon¹³ 'e gajmaa²aa' la mo jéi¹ 'e la no cwó² 'naa' fa'ñ²¹? Jiin¹³ 'e júun²moo'.

²² Pe nano nilaa²moo' tsaa² joon ga'ii¹³naa' 'e jmaa²aa' la to² tyu² Dios. Joon coon¹³ 'elo líi¹naa' tsá² tya' Dios, joon li tyéi¹ 'i'ii¹³naa' coon²¹ juncwii²¹ itaa²¹a coon²¹ tøø²mo.

²³ 'E 'leei¹³ tsá² 'e jnaa¹a mo 'noo¹o tsaa² jiin¹³ 'e 'ná¹ júun²mo. Pe cwo¹o Dios tsá², jo 'e 'laa¹³ tyiin¹, coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹a coon²¹ tøø²mo sicaain²¹ coon¹³ Ña¹ñu¹'u' Cristo Jesús.

7

Lawa'a icuu¹³mo cwoo²¹o tsá² coon¹³ Jesús mo jai² líi²i tsá² 'ii

¹ Tsaru¹'u', cwii¹oo' 'e ley do, joon ñi³oo' 'e 'ná¹ jma¹ tsá² 'e ley do jiin¹³ la jee²¹² 'e seen²¹mo tsá².

² Lí¹ lawa jaain²¹ tsami² 'in nicuu¹³ cwoo²¹o. La 'ii²¹² seen²¹ 'in ññu¹ tya'a do sicíin¹in coon¹³ 'ido jiin¹³ la to² tyu² ley do. Pe wana nijúin¹ ññu¹ tya'a galáa²mo 'in tsami² do 'e to² tyu² ley do 'e sicaain²¹ coon¹³ 'ido.

³ La joon wana tiui² tsami² ññu¹ tya'a la tyi seen²¹ ññu¹ tya'a do, joon cuu²¹i cwoo²¹o coon¹³ tsá² xeei²¹ joon 'noo¹o tsaa² lawa 'e cwuu¹ coon¹³ tsá² xee²¹mo. Pe wana nijúin¹ ññu¹ tya'a, galáa²mo 'in tsami² do 'e to² tyu² ley do joon lí²-i cuu²¹i cwoo²¹o tún¹ jo 'e tsaa² 'noo¹o.

⁴ La joon jon 'naa', tsaru¹'u', lawa'a nijún¹moo' 'e tyu²gi ley to² 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo. Joon coon¹³ la joon ilisá² coon²¹ 'e xiaa²¹ ityu² to² 'naa'. Joon nano nalíi¹naa' tsá² tya' Cristo 'in nigajiiin¹ jee²¹² 'lii²¹². 'E coon¹³ la joon 'e 'iin³na' to² tya' Dios.

⁵ Tsa la jee²¹² 'e seen²¹na' 'e 'ná¹ jmoo²¹o' jiin¹³ la 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²na', 'e ley do 'e jma¹i to² 'e unjnaa¹-tsi 'e gó² 'e 'i¹-tsi ngú¹ taan²¹²na'. Joon 'elo jmaai¹ to² jiin¹³ 'e 'ná¹ júun²mo'.

6 Pe nano nijúun²mo' 'e lí² tyu²gi ley to² jna' la gali¹ la mo jéi¹, joon naláa²mo' 'e lí² jmoo²¹o' la to² tyu² Dios coon¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² 'e gacwó²o Espíritu Tyá² tyijna' jon' wa' jmoo²¹o' la to² tyu² 'e ley tsaai¹ do' e toon¹on ni mo'ji² do.

'E'² 'e ley do jna' 'ee 'e tsaá²

7 ζTi lí² faa¹³a' jon' 'e ley do' 'e lí¹ tsaá²? ¡Esa lí² la joon! Pe jo mo galicwii¹na' tsaá² wa jo mo galisá² ley do. Tsa wana 'e ley do jo mo gajin²in: "Jo cwosón²un 'e sá² tya' tsá² xeei²¹", jo mo galiñ³ii 'e tsaá² wa'a sóon²in tsá² 'e sá² tya' tsá² xeei²¹.

8 Joon tsifu mo nú³uun' 'e ley do, 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na galáa² 'wii²¹² 'e sóoin² jilaa²¹ níi² 'e gó² 'e sá². Tsa mo jo ley sá² jo cwíi³ jna tsaá².

9 Galisá² coon²¹ sii¹³ mo jo mo cwíi³ii tsaá² tsa jo ley do sá², joon gali¹na 'e tyú¹moo tyani Dios. Pe mo ngíi²gi joon gajó² 'e ley do, joon 'e gó² 'e 'i¹-tsii lawa'a gajin¹o tún¹ joon galiñ³ii xiiala gó² 'e líi¹na tyani Dios.

10 Joon 'e ley do 'e gacwó² Dios 'e liseen²¹na tyú² tyani¹i gali¹i galiñ³ii 'e seen²¹na 'e jmóo³oo 'e gó²; joon 'e gó² do lawa'a gajmáa³aa coon²¹ coon¹³ Dios.

11 Tsa 'e gó² 'e 'i¹-tsii gacon²on jna tóo² coon¹³ 'e ley do. Gali²na 'e uncaan²¹na coon¹³ Dios pe gajmáa³aa coon²¹.

12 Joon 'e ley do 'e tyú² 'áa¹mo do; joon jilaa²¹ to² tyu² Dios 'e tyú² 'áa¹mo jon. Jmaai¹³ 'e røø²¹ tyu² Dios to² 'e jmaai¹ to² tya' tsá².

13 Wana la joon, ζti gajmaa¹ 'e tyú² do 'e líi¹na coon²¹ coon¹³ Dios? ¡Esa la joon! 'E gó² 'e 'i¹-tsii do gajmaa¹ 'e líi¹na coon²¹ coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon ga'e² 'e jna xiiala lí¹ tsaá². 'E tyú² ga'e² 'e jna xiiala lí¹ tsaá² 'e coon¹³ la joon liñ³ii xiiala gó² 'áai¹ lí¹ tsaá² do.

14 Nee²¹o' 'e gacwó²o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'e ley do. Pe ngú¹ taan²¹²na tyu² to² jna joon líi¹na lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' tsaá² 'in lí² jmá¹ nñu¹³un jiiin¹³ la to² tyu² tsaá² do.

15 Tsa jo 'øøi²¹-tsii jilaa²¹ 'e jmóo³oo; jo jmóo³oo jiiin¹³ la 'iin²¹²na xujoon jmóo³oo jilaa²¹ 'e jo tí²-tsiiioo.

16 Pe wana jmóo³oo jiiin¹³ la jo tí²-tsii jmóo³oo, coon¹³ la joon jmóo³oo júu³ 'e tyú² 'e ley do.

17 Joon jon' jna 'e 'in jmoo¹o 'e gó² do pe 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na.

18 Tsa ñi²oo 'e jo 'ee tyú² sá² tyiaa jee²¹² ngú¹ taan²¹²na tsa 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² pe jo tí²na.

19 Jo jmáa³aa 'e tyú² 'e 'iin²¹²na xujoon jmáa³gii 'e gó² 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa.

20 Wana jmóo³oo 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa joon jon' jna-a 'in jmoo¹o 'e do pe 'e gó² 'i¹-tsii 'yu ngú¹ taan²¹²na 'e jmoo¹o 'e do.

21 La lo tsangí²na: mo 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² joon xa 'e gó² jmóo³oo joon.

22 Coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsii tí²-tsii 'e ley tya' Dios,

23 pe li³i 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na coon²¹ 'e jñii¹ do cwó² 'e jmáa³aa jiiin¹³ la 'iin²¹²na. 'E jñii¹ do li la li coon²¹ ley tya' 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na 'e tyu² to² jna 'e joon jo cwó² láai² jna.

24 ¡Tsa² 'in fúu² 'áai¹ jna! ζ'in 'in iláa¹ jna coon¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na ijmáa¹ a ijúun²na?

25 Ña'a Dios Jmii²¹ lí² láai¹ jna coon¹³ 'e gajmaa¹ a Ña'ñu¹u Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ¡Maa¹³mo Dios! Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na jmáa³aa 'e ley tya' Dios do tyu²u jna to² pe coon¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na líi¹na tsa'leei¹³ tya' 'e ley tya' 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na.

8

Xiiala lí¹ 'e juncwii²¹ cwó² Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

1 Joon nano jo jmá¹ Dios 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo Jesús, 'in jo ngí¹ to² jmoo¹o 'e 'yaa¹-tsi ngú¹ taain²¹² pe jmoo¹-o 'e 'yaa¹-tsi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

2 Joon 'e ley tya' 'in Espíritu Tyú² do 'in gacwó² jna juncwii²¹ 'e sicaan²¹na coon¹³ Cristo Jesús nigaláa¹ jna tya' 'e ley tya' 'e gó² do joon wa'a 'e ná¹ júun²na.

3 Tsa Dios gajmaa¹ a coon¹³ Cristo do jilaa²¹ 'e jo lí² jmáa¹ 'e ley tya' Moisés jiiin¹³ coon²¹ jmii²¹². Tsa 'e ngú¹ taan²¹²na do gajmaa¹ la wa'a jo 'ee 'ii²¹ galisá² tya' 'e ley do 'e untsiin¹in. Pe Dios gasii¹in Joon¹on 'e tsa'li² ngú¹ taan²¹²na 'e gacwó¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ 'e tyi² tsaá² tya' tsá². Joon coon¹³ la joon gajmaa¹ 'ii²¹ tya' tsaá² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na¹.

4 La lo gajmaa¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmoo²¹o jilaa²¹ 'e tyú² jiiin¹³ la to² tyu² ley do, jo ná² ngí²gi to² tyu² 'e ngú¹ taan²¹²na' pe lí² ngii²¹i jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'in Espíritu Tyú² do.

5 Joon 'in tsá² 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyu² ngú¹ taan²¹²in, cu²-tsi jiiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in do. Joon 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in Espíritu Tyú² do 'i¹-tsi jiiin¹³ tya' 'in Espíritu do.

6 Joon wa ngí¹ tsá² cu²-tsi jiiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in jmaai¹³ jiiin¹³ 'e júun²mo pe wa 'i-tsi tsá² jiiin¹³ tya' 'in Espíritu Tyú² do jmaai¹³ 'e seen²¹mo tsá² joon si'i¹ tyú²-tsi tsá² tyani Dios.

7 Joon jileei²¹ 'in ngí¹ cu²-tsi do lawa'a 'e¹mo Dios tsa jo 'iin²¹²in jon'gi cwó¹ 'ña'a wa'a tyu²u ley do to² 'ii.

8 Tsu 'wii'¹³ joon, 'in ngi'¹ to² jmoo¹o jiiin'¹³ la to² tyu'² ngu'¹ taan²¹²in jo li² jmaa¹a la 'yaai¹-tsi Dios.

9 Pe 'naa' jo ngi'²hi to² jmoo²oo' jiiin'¹³ 'e 'yaai¹-tsi ngu'¹ taan²¹²naa', pe 'e 'yaai¹-tsi 'in Espiritu Tyu'² do. Tsu 'in Espiritu Tyu'² do 'e 'yuu¹mo ngu'² taan²¹²naa'. Joon wana jo 'yuu¹'i 'in Espiritu Tyu'² do ngu'¹ taan²¹²in tsá² jo líi¹'i 'in tsá² do tsá² tya' Cristo.

10 Pe wana 'yuu¹'i Cristo ngu'¹ taan²¹²naa', 'in alma tyi'naa' jiiin'¹o tsu nigauntyu'¹mo Dios 'naa' xufiin'¹³ ngu'¹ taan²¹²naa' 'ná¹ ijúun²in 'wii'¹³ tya' tsaa².

11 Joon wana 'in Espiritu Tyu'² tya' 'in niga-jmaa¹a jiiin'¹ Cristo Jesús jee'²¹² 'lii'²¹² 'yuu¹'i jee'²¹² 'naa', la joon jon 'in Dios do 'in gaj-maa¹a jiiin'¹ Jesús ijmáa¹a jiiin'¹ jon cuerpos tyii' 'e 'ná¹ júnun²in. Coon¹³ 'ii'²¹ tya' Espiritu tya' Dios 'in 'yuu¹'i jee'²¹² 'naa' ijmáa¹a jiiin'¹ 'naa'.

12 Tsu 'wii'¹³ joon, tsaru¹'u', jo tíi²'na' ngi'²'i to² tyu'² ngu'¹ taan²¹²naa'.

13 Tsu wana ngi'²hi jiiin'¹³ la to² tyu'² ngu'¹ taan²¹²naa', 'ná¹ júnun²naa'; pe wana coon¹³ 'ii'²¹ tya' Espiritu Tyu'² do jmoo²oo' 'e lawa'a 'e júnun²mo ngu'¹ taan²¹²naa'. Joon jo jmoo²¹gi' la to² tyu'²u' 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹naa'.

14 Jileei'²¹ 'in 'e² 'e 'in Espiritu tya' Dios xi-iala 'ná¹ ngi'¹ líi¹'i jónon¹ Dios.

15 Tsu 'in Espiritu 'in niga'ii'¹³naa' jo líi¹'i la líii¹ espiritu 'in tyu'² to² 'íi³ 'naa', 'in lí² jma¹ 'goo²oo'. In Espiritu 'in niga'ii'¹³naa' nigajmee'i jna' jónon¹ Dios. Joon coon¹³ 'in Espiritu do fee¹³na' Dios: "Ñu¹u".

16 Joon 'in Espiritu do røø²¹ síi¹'i coon¹³ espiritu tyi' 'e líi¹'na' jónon¹ Dios.

17 Joon ilfin²na' jónon¹ i'ii'¹³na' 'e tíi²'na' jiiin'¹³ la júu³ ga'ii²'i Dios tyijna'. Caan²¹mo coon¹³ Cristo i'ii'¹³na' 'e tíi²'na' do. Tsu mo nee²¹en' wúu¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo la joon jon i'ii'¹³na' caan²¹mo coon¹³on 'e 'ya²gi tya'a.

18 Tsu líi²na 'e wúu¹ nee²¹e' nano jo 'ee to² tí² mi unc'iiin² 'e wúu¹ do coon¹³ 'e 'ya²gi ijneei'²¹ tyijna' mi lic'iiin²¹giXu.

19 Tsu la tøøi² juncwii²¹ síjään¹an 'áa¹mo ca mi tí² 'ii'²¹ icwo¹² Dios jónon¹on jilaa²¹ 'e tíi²'i.

20 Tsu 'e juncwii²¹ lo galí¹ 'e jo 'ee to² 'íi³-in. Galí²'i la joon jon' wa'a gali'iiin²¹²in 'e fu juncwii²¹ la joon, pe tsu 'wii'¹³i la joon gali'iiin²¹²in Dios Jmii²¹. Joon síjään¹an ca mi líi¹'i.

21 'E juncwii²¹ lo síjään¹an ca mi láai² 'e gó² sijniíi'¹³ tya'a joon lí² 'ii'²¹'i 'e 'ya²gi 'e siláa²'i la siláa² jónon¹ Dios.

22 Joon ca jmü²¹² no jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios 'oon²on. 'Oon²on la 'oon²on tsami² mi líi¹ cuu²¹ tya'a iliseein²¹ jónon¹on.

23 Joon jiiin'¹³ 'e gajmaa¹a Dios do 'oon²on pe jna' jon 'ón²on' xufiin'¹³ niga'ii'¹³na' 'in Espiritu Tyu'² do lawa coon²¹ 'e tsáai¹ tsi' i'ii'¹³na' jilaa²¹. 'Ón²on' 'áai¹ joon síjään³an' ca mi líi¹'na' jónon¹ Dios 'in 'in gacwaan¹³in. Joon coon¹³ la joon 'e ngu'¹ taan²¹²na' ilí² siláa².

24 tsu natiin¹³na' coon¹³ 'e síjään³an'. Pe wana jøø²ø tsá² 'e síjään¹an joon jo síjään¹gi. Tsu wana 'e jøø²ø tsá² jo 'ná² síjään¹an.

25 Pe wana jo jøø²¹ø' 'e síjään³a' 'ná¹ jon²du' coon²¹ tún².

26 Coon¹³ la joon jon 'in Espiritu Tyu'² do tya' Dios uncoon¹³ jna' coon¹³ jilaa²¹ wa jo pí³-tsi'. Tsu jo né²na' faa¹³'a' júu³ tyu'² jiiin'¹³ la tíi²' jna'. Pe 'in Espiritu Tyu'² do mi'ii' tyani Dios 'wii'²¹² tyi' coon¹³ 'e saai¹-tsi 'e jo lí² faa^{21a} coon¹³ jmi¹ tya' tsá².

27 Joon Dios, 'in ñi² jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá², ñi²o 'e 'iin²¹²in jiiin²'in 'in Espiritu Tyu'² do tsu 'wii'¹³ 'in Espiritu do mi'ii' 'wii'²¹² tya' 'in cwii¹in Dios jiiin'¹³ la 'i¹-tsi Dios.

Li'¹'i sicaan²¹na' coon¹³ Cristo

28 Tsu né²o' 'e jilaa²¹ 'e tsangii²'na' gaj-maa¹a Dios 'e sá² 'e tyu'² tya' 'in 'iin²¹²in 'ii, 'e tyu'²-u tya' 'in gatø¹² Dios iuntsiin¹ jiiin'¹³ la 'iin²¹²in.

29 Tsu 'in galicwii¹in Dios la mo jéei¹, 'ii jon nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wiin²¹² wa'a ilíi²in la líii¹ Jónon¹on, 'e coon¹³ la joon 'in jónon¹on do ilí²in 'in feei¹'gi jee'²¹² 'in ruu²¹'i fúui¹ do.

30 Joon 'in nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wii'²¹², gatø¹o jon; joon 'in nigatø²ø, nigauuntyu'¹mo jon; joon 'in nigauntyu'¹ Dios, 'ii jon gacwo¹ Dios ilíi²in la líii¹ Jónon¹on do.

31 'Eje jon 'e faa¹³'a' cwáain¹ tya' 'elo? Wana 'i¹-tsi Dios 'e tyu'² tyi', jo 'ee cwáain¹ tyi' wa 'ei¹ tsá² jna'.

32 Tsu wana jo¹ gasáai¹ Dios Jónon¹on pe gajaan²¹mo Jónon¹on 'wii'²¹² tyijna', ¿ti jo cwo¹ Dios jna' jilaa²¹ caan²¹mo coon¹³ Jónon¹on?

33 ¿'iin lí² cwo²o tsaa² 'in nigatyii¹³in Dios? Tsu Dios 'in niga'ii'²¹'i.

34 ¿'iin lí² pii²in líi¹ 'ii'²¹? Tsu Cristo 'in nigajúin¹ 'wii'²¹² tya'a. Joon 'ii-o gajiiin¹in jee'²¹² 'lii'²¹² joon nano tyíin¹ líi¹ cwoo²¹ Dios tsáa¹, mi'ii' 'wii'²¹² tyi'.

35 ¿'iin jon lí² jmaa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'? ¿Ti lí² jmaa¹a 'e wúu¹ né²e' 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna', si lí² jmaa¹a 'e faí³ sáan³an' 'ee 'e jo¹ 'iin²¹²gi Dios jna'? La joon jon wa'a 'øøi¹ tsá² jna', si júnun²na¹ 'oo² 'ee, si 'ná² sin¹'in 'ee, si toon²¹on tóin¹ 'mó¹ 'ee, si ti líi¹ jó¹ 'mó¹ tyi' 'ee. ¿Ti líi¹ 'elo jmaa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'?

36 La gajin² ni jí² tya' Dios:

'Wii'²¹² tyi¹ sáan³an' tóin¹ 'mó¹ la coon²¹ jmü²¹²;

joon líi¹ tsá² 'e líii¹ jna' la líii¹ joo'saa²¹ 'in jngaai¹³ tsá².

37 Pe coon¹³ jilaa²¹ 'elo, jna' líi¹na' tsá² 'in gali²; jo 'ee gali² tya'a. Gali¹'i' wii¹³ cwáain¹ tya' 'in nigali¹iin²¹²in jna'.

38 Joon tsáa¹mo-tsii¹ 'e jo sá² jiin¹³ coon²¹ ilí² jmáa¹'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'; tsu¹ wa júun²na' si seen²¹na' 'ee jo lí². Jon' 'in ángeles si 'in tyú² to² 'ii 'ee; jon'gi 'e 'ii²¹ 'e sá² tya'a; 'e tsangíi²na' no si itsangíi²na' tsa'oo²¹, 'yíia¹'ee;

39 jon'gi 'e sá² fu ñii¹³ si 'e sá² fu 'wóo¹ 'ee si jee²¹² coon²¹ 'e catyíia² 'e gajmaa¹a Dios jo lí² jmáa¹'a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna' lagi 'e²e jna' 'iin²¹²in jna' mo gasii¹in Cristo Jesús Ña'ñu¹u'.

9

Nigatyii¹³in Dios tsá² Israel

1 Mi fo³oo¹ 'ee fo³oo¹ jmai² 'e ja²mo la tíi² 'in líi¹ tsá² tya' Cristo. Jo jmóo³ jna júu³ tajuu²¹ tsu¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios jmo²o jna júu³ coon¹³ 'e 'i¹-tsii¹ 'e ja²mo júu³ tyíia.

2 Áa¹mo xuui²¹²-tsii¹ joon 'áa¹mo cu²-tsii tya' tsá² góo³oo Israel.

3 Joon ca 'iin²¹²na 'e líin²na coon²¹ coon¹³ Cristo 'e pí²in Dios jna wa'a lí² 'e tyú² tya' ruu²¹na tsagóo³oo.

4 Tsu¹ 'in tsá² do líi¹ jún² tya' Israel joon Dios niga¹i²¹mo 'ido lawa jóon¹on. Joon gali² Dios jee²¹² 'in tsá² do 'e cwá² coon¹³ 'e 'ya²gi tya'a joon gajmaa¹a júu³ 'ee 'iin²¹²in jmáa¹'a. 'In tsá² do gali²i²¹ 'e ley tya' Moisés do, joongi xiiala lí² un'goo²¹ tsá² Dios. Ga¹i²¹mo jon jilaa²¹ júu³ 'e gali²i²¹ Dios.

5 'In tsá² lo líi¹ jún² tya' 'in tsacøø¹i¹³ tyi¹ nifu, joon cwáain¹ tya' 'e ngu¹ taain²¹² tsá² Cristo gangaa¹³in jee²¹² 'in tsá² do. Joon Cristo líi¹i Dios joon tyu²u to² jilaa²¹. Cwocwaa³mo coon²¹ tøø²mo, Amén.

6 Pe jo mo gajan² 'e júu³ gali²i²¹ Dios tya' tsá² Israel wa jo mo gatsín¹. Tsu¹ jileei²¹ 'in líi¹ jún² tya' Israel jo líi¹ la jai² tsá² Israel.

7 Joon jileei²¹ jún² tya' Abraham jo líi¹i jóon¹ 'in la jai² tsu¹ Dios nigajin²in sii²¹i 'ii: "Jiin¹³ coon¹³ Isaac do ilisá² jún² tyi¹."

8 øø²¹mo-tsi¹ coon¹³ 'e júu³ lo 'e gali¹i¹ tsá² jóon¹ Dios jon' wa' cwáain¹ tya' tsacøø¹i¹³ tya'a. Xu¹joon, jiin¹³ 'in tsá² do 'in 'ii²¹ 'e júu³ gali²i²¹ Dios gali¹i¹ jún² tya'a.

9 Tsu¹ 'e júu³ gali²i²¹ Dios tya' Abraham gajin²in: "Mi cwá² 'ii²¹ joon, góo³oo, joon ilisein²¹ jaain²¹ jóon¹ 'in Sara do."

10 Jon'on jiin¹³ 'e no. Tsu¹ 'in jóon¹on gá¹i tya' Rebeca do jaan²¹mo jmi²¹ seein²¹, 'in líi²¹² tsafeei¹³ tyi¹ Isaac do.

11-13 Pe la jo mo seen²¹mogi 'in xuui²¹² do jon'gi 'e mo gajmaa¹a jiin¹³xu, 'e gó² si 'e tyú² 'ee, gajin²in Dios sii²¹i Rebeca do: "In xuui²¹² tyi¹ nifu ijmáa¹ la to² tyu² 'in xaai²¹gi do." Coon røø²¹ faa²¹'a 'e júu³ lo la gafaa²¹a júu³ tya¹ Dios lí¹ li xiia²¹ 'e

jin²in: "Iin²¹²na Jacob, pe 'e¹mo Esaú", jin² Dios. Coon¹³ la joon gali² 'e tíi² Dios tyii¹³in doñi¹iin tsá² 'in tyii¹³in, jiin¹³ la gali¹-tsi joon jo cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹'a 'in tsá² do.

14 ¿'Ee faa¹³'a cwáain¹ tya' 'e júu³ lo? ¿Ti jmoo¹o Dios 'e gó²? 'i' Esa la joon!

15 Tsu¹ Dios gajin²in gasii²¹i Moisés: "Ilfifei¹-tsii tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²na jmáa³aa feei¹-tsii tya'a, joon fúu² ilii²na 'in tsá² do 'in 'iin²¹²na líi²na la joon tya'a."

16 Joon coon¹³ la joon nee²¹'e 'e jon' tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in si tya' 'in tsá² 'in cwo²-tsi 'áai¹ 'ee pe 'ña'a Dios ilifeei¹-tsi.

17 Tsu¹ ni jí² tya' Dios jin²in la gajin² Dios gasii²¹i 'in røø¹i¹³ tya' Egipto: "Gajmée¹na 'nu røø¹i¹³ jiin¹³ wa' ilí² 'e²ee tsá² 'ii²¹ tyiia, joon jiin¹³ wa' ilicwii¹in tsá² jna la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹."

18 La joon ilifeei¹-tsi Dios tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmáa¹'a feei¹-tsi tya'a joon ijmée¹i 'waa²¹-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmée¹i la joon.

19 Pe ifo² jna: "Wana la joon, ¿'ee lí¹ cwo² Dios tsá² tsaa²? Tsu¹, ¿'iin lí² jo jmá¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios?"

20 Pe 'nu jaain²¹ tsaññu¹, ¿'iin líi²u wa'a jo cwo² júu³ ruui²¹ coon¹³ Dios? Jmoo²o la 'in jmoo¹o coon²¹ tsuu² lí¹ cwoo¹³ 'e jin² sii²¹i 'in nigajmaa¹'a: "¿'Ee lí¹ nigajmee¹³u'un jna la no?"

21 Tsu¹ 'in jmoo¹o tsuu² tí²mo jmá¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in coon¹³ 'e cwoo¹³ do. Lí²-i jmáa¹a coon²¹ tsuu² 'e 'ya²gi coon¹³ po³ cwoo¹³ do si lí²-i jmáa¹a jon coon²¹ tsuu² 'e jo¹ tyiin² cuu² 'áai¹ coon¹³ 'e po³ cwoo¹³ do 'ee.

22 ¿'Ee lí² faa¹³'a tya' Dios? Jo lí² faa¹³'a jiin¹³xu wa 'iin²¹²in Dios 'e²e tsá² xiiala 'e¹i tsaa² joon xiiala fee¹ to² tya'a joon gajmaa¹a taa²¹a coon²¹ tún² tya' 'in tíi² ní² wúu¹ joon 'in 'iin²mo.

23 Tsu¹ coon¹³ la joon gajmaa¹a júu³ xiati fee¹ 'e 'ya²gi tya'a tya' 'in tsá² do 'in gali-ifee¹-tsi tya'a. Joon Dios nigatyii¹³in 'in tsá² do la mo jée¹ wa'a 'ii²¹i 'e 'ya²gi tya'a do.

24 Joon gatø²ø Dios jna', joon 'inlíi¹³ jna' líi¹na' tsá² Israel joon 'inlíi¹³gi jna' líi¹na' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

25 Jiin¹³ la gajin² Oseas ni jí² tya'a mo gafaa²¹a cwáain¹ tya' Dios, gajin¹in:

'In tsá² 'in jo mo gali¹i¹ tsá² tyiia, 'ii iunsí³ii tsá² tyiia.

Joon 'in tsá² 'in jo mo gali¹iin²¹²na 'ii iunsí³ii 'in 'iin²¹²na.

26 Joon 'e cwoo¹³ do li gafuu²¹²uu 'in tsá² do: "Jon'on tsá² góo³oo 'naa", cwoo¹³ joon ilisi²¹i jóon¹ Dios 'in jiin¹.

27 Pe cwáain¹ tya' tsá² Israel, Isaías gajin²in: "Xufin¹³ 'in jún² tya' tsá² Israel tí² la tí² too¹³ taa¹³ tsi jmi¹ñi³ tí² jiin¹³ coon²¹ poo²¹²xu 'in tiin¹³,

28 tsu Ña'ñu¹u' iuntsiin¹ júu³ tya'a tya' 'e cwoo¹³ lo ce tí² la jin²in joon la jmoono ijmaa¹a."

29 Jiin¹³ la gajin² 'in Isaías do la nu'gi:

Wa mo'o jo gasá¹ Ña'ñu¹u', 'in feei¹gi, jún² tyijna,

joon 'e galí¹na' la líi¹ 'in tsá² seein²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

Cuu²¹; tsá² Israel jmáa¹ la 'iin²¹²in Dios

30 ¿'Ee faa¹³a' cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'in jo mo ganoo¹³on wa' untyú¹ Dios 'ii tsu 'wii¹³i 'e jmaa¹a, gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² galíi².

31 Pe tya' 'in tsá² Israel do, jo mo galí¹ wa'a untsiin¹ 'e ley do 'e ná² jmáa¹a wa'a untyú¹ Dios 'ii.

32 Tsu 'in tsá² Israel do galí¹in²¹²in wa'a untyú¹ Dios 'ii 'wii¹³i 'e jmoo¹o do jon' wa' 'wii¹³i 'e jai² líi²i. Tsu 'wii¹³ joon gatyuun¹³in tsaa² cuun²¹² sii²¹ "cuun²¹² tyuun¹³ tsá²" 'e líi¹i Cristo.

33 Joon jii² tya' Dios jin² cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² do:

Sii²i fu Sión coon²¹ cuun²¹² tyuun¹³ tsá² joon 'e cuun²¹² do jmáa¹a cii² tsá².

Joon jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jo 'ee tsatyin²-tsi coon¹³.

10

1 Tsaru¹u', jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'ái¹ joon 'e júu³ tyá² 'e foo¹³na Dios 'wii²¹² tya' 'in tsá² Israel ijmaa¹a Dios tiin¹³ 'ii.

2 Tsu fo²oo 'wii²¹² tya'a 'e 'áa¹mo un'goo²¹o 'in tsá² Israel do Dios pe jo røø²¹ ñii¹ xiiala lí² un'goo²¹o 'a la jai² Dios.

3 Jo 'øøi²¹-tsi xiiala untyú¹ Dios tsá² joon 'iin²¹²in wa'a untyú¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'i¹-tsi yaai. Jo cwéi¹ yaai wa' untyú¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'iin²¹² Dios.

4 Tsu Cristo do líi¹ 'in lí¹ gatséi¹ tya' 'e ley tya' Moisés do joon untyú¹mo Dios jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii.

5 Joon mo gafaa²¹a Moisés tya' xiiala ilí² untyú¹ Dios tsá² coon¹³ 'e ley do, gataan¹an ni mo jí² 'e júu³ lo: "'In tsá² 'in untsiin¹ jiin¹³ la to² tyá² ley, iliseen²¹mo coon¹³ 'edo."

6 Pe la lo gajin²in tya' xiiala ilí² untyú¹ Dios tsá² coon¹³ 'e jai² líi² tsá²: "Jo foo¹³o coon¹³ 'e 'i¹-'o'o: ¿'In 'in lí² so¹o fu ñu¹fú² wa'a xaa¹i Cristo?

7 Jon'gi foo¹³o: ¿'In 'in lí² xaa¹i fu li 'ii²¹ wa'a jmáa¹a so¹o Cristo jee²¹² 'líi²¹²?"

8 ¿'Ee jin²in wa'a la joon? 'E jin²in: "E júu³ jai² lo 'í¹ co' liseen²un, ca tsi nu¹ 'oo¹³o 'í¹ joon lí² 'i¹du¹-'o'o 'e júu³ lo." Joon 'e júu³ lo 'e síi¹³ jna'a li la li 'e júu³ 'ee²¹e cwáain¹ tya' 'e jai² líi² tsá².

9 Tsu wana coon¹³ júu³ tyi¹ jmoo²o júu² 'e líi¹ Jesús Ña'ñu¹u' joon wana jai² líi²u

'e nigajmaa¹a Dios 'ii jiin¹ jee²¹² 'líi²¹², itiin¹³mo'o.

10 Tsu coon¹³ 'e 'i¹-tsi tsá² ja²mo líi² tsá² wa'a untyú¹mo Dios 'ii, joon coon¹³ júu³ tya'a jmo²o tsá² júu³ 'e cwii¹in Jesucristo joon coon¹³ la joon tiin¹³mo 'ii.

11 La jin² ni jí² tya' Dios: "Jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jo tsatyin²-tsi tya'a."

12 Tsu tyani Dios coon²¹ røø²¹ tsá² Israel lagi 'in tsá² catyaa¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon Na'ñu¹u' líi¹ Ña'ñu¹u' tya' jileei²¹ tsá² joon cwoo¹ ce gasá¹ tya' jileei²¹ 'in mí¹.

13 Tsu jin²in ni jí² do: "Jileei²¹ 'in mí¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' 'in tiin¹³mo 'ii."

14 Pe, ¿xiiala lí² mí¹ tsá² wa' mo jo jai² galíi²? Joon, ¿xiiala lí² jai² líi² tsá² Cristo wa jo mo ganúu²un tya'a? Joon, ¿xiiala lí² nuu¹un tsá² wa jo 'in mo seein²¹ wa'a jmaa¹³a júu³?

15 Joon, ¿xiiala lí² jmaa¹³a tsá² júu³ wa'a jo¹ mo sii¹in tsá² 'ii? Jiin¹³ la nigajin² ni jí² tya' Dios: "'Áa¹mo 'ya²gi 'e ti¹i tya' 'in tsá² 'in tsacwó² júu³ tya' xiiala seein²¹ tsá² tyá² coon¹³ Dios joon 'in cwó² 'e júu³ tyá² tya' 'e tiin¹³ tsá²."

16 Pe jon' jileei²¹ jmaa¹ nuu¹³un 'e júu³ tyá² do tya' 'e tiin¹³ tsá². La gajin² Isaías ni jí² tya' Dios: "Ña'ñu¹u', ¿'iin galijai² galíi² júu³ tyii¹?"

17 Tsu 'e jai² 'e nigalíi² tsá² galí¹ tsu 'wii¹³i niganúu²un 'e júu³ do. Joon 'e júu³ nuu¹u do 'e júu³ cwáain¹ tya' Cristo.

18 Pe unngii² 'nu: ¿Ti jo mo nuu¹u tsá² Israel 'e júu³ do? ¡Niganuu¹o! Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

Niganúu²un tsá² júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Joon 'e júu³ síi¹ nigatyá¹ ca tí³ ni 'wó².

19 Pe unngii²gi 'nu: ¿Ti jo mo ga'øøi²¹-tsi tsá² Israel 'e júu³ ninúu²un do? Tsu gajin² Moisés:

Ijmé¹na 'naa' 'e tyiin²-oo' tya' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in líi²naa' 'e jo lín² 'ido tsá² tyiia; joon ijmé¹na 'naa' 'nii²¹-oo' coon¹³ coon fuu²¹ 'in líi²naa' 'e jo 'øøi²¹-tsi 'ido.

20 Joon Isaías do coon²¹ tsáa¹gi gajin²in: Nigatsee²¹ jna 'in tsá² 'in jo mo ga'naai¹³ jna;

joon gajné¹na tyani 'in tsá² do 'in jo mo gamú¹ jna.

21 Joon mo gafaa²¹ Isaías do cwáain¹ tya' tsá² Israel, gajin²in: "La coon²¹ jmii²¹² 'í³ii cwóo³oo 'e tø²øø tsá² 'in jo jmoo¹o nuu¹³, 'in tsá² 'in jo tsi tsa'goo²¹o."

11

Tsá² Israel 'in natiin¹³

1 Wana la joon, ¿ti nigatiui² Dios tsá² tya'a tsá² Israel? ¡Esa la joon! Tsu jna-a líi¹na tsá²

Israel. Joon líi¹ na jún² tya' Abraham joon líi²¹² tsafeei¹ tyiia sii²¹ Benjamín.

² Jo mo gatiui² Dios tsá² tya'a 'in nigal-icwii¹ in la mo jéee¹. Tsa ñi² 'naa' la jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Elías mo gafaa^{21a} Elías júu³ tyá² joon gacwoo¹ tsa² tya' tsá² Israel. Elías do gajin² in sii²¹; Dios:

³ “Ña'ña^{1u}, nigajngaa¹³ mo 'ino tsá² tyi'i 'in cwoo^{1o} júu³ tyá² tyi'i joon nigafiin¹ in ni altar tyi'i. Joon jün¹³ jna-a seen²¹ na joon 'iin²¹² in 'ino jngaa¹³ mo jna jon.”

⁴ Pe Dios gafiin¹: “Nigajmá^{3aa} coon²¹ dyá¹ mil tsá² tyiia 'in jo gasii²¹ 'wojní¹ tyani 'in tsá² cun'uu³ sii²¹ Baal.”

⁵ La joon jon nano nigasáa^{1xh} Dios coon¹³ 'e feei¹-tsi tya'a 'inlíi¹³ tsá² Israel ilíi² in tsá² tya'a.

⁶ Joon gafiin²¹ Dios 'in tsá² do coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' 'ido jon' wa gafiin²¹ tya' 'e nigajmaa^{1a} 'ido. Tsa wana gafiin²¹ Dios 'ido tya' 'e tyá² 'e nigajmaa^{1a} jo gafiin²¹ 'wii¹³ galifee¹-tsi tya' 'ido.

⁷ ¿Ee ifa^{2a} cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² Israel do galiin²¹² in wa'a 'ii²¹ Dios 'ii pe jo 'ee gali² pe jün¹³ 'in gatyii¹³ in Dios gali^{1o}. Joon galibán¹ mo 'in catyaa²,

⁸ jün¹³ la gajin² ni jí² tya' Dios: “Dios jmaa^{1a} 'e ituun² mo 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do; gacwo^{1o} 'ido unní¹ pe jo jna^{2a}, joongi gacwo^{1o} 'ido loocwóo^{1o} pe jo nuu¹un, joon la joon líi² ca jmí²¹² no.”

⁹ Joon líi²¹² David gajin² in: Cwólí² 'e tyá² seein²¹ coon¹³ 'e gøø²¹ lawa coon²¹ ni lá², 'e coon¹³ la joon ityuun¹ in joon in² wú¹.

¹⁰ Cwolitiui² unní¹ joon jo jna^{2a} gi, cwólí² 'e lituu²¹ moowó^{1o} coon¹³ laa²¹² 'e tyaan¹ an coon²¹ tøø² mo.

'In tiin¹³ mo 'in tsá² jo seein²¹ Israel

¹¹ Unngü³ hi 'naa', mo gatyuin² tsá² Israel, ¿ti gaci¹³ coonti? ¡Esa la joon! Xh lí¹ chí¹³ galí. Tsa coon¹² 'e jo gajmaa^{1a} nuu¹³ un tsá² Israel do galí² ijímá¹ Dios tiin¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel, 'e coon¹³ la joon ili'in²¹² in tsá² Israel 'e la joon jon.

¹² Joon wana gali² 'e tyá² tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e jo gajmá^{1a} tsá² Israel nuun¹³ un, joon galaa^{4a} tsá² Israel ilisá² 'e tyá² tya' tsá² 'in jo seein¹ Israel, xiiala fee¹ gi ilisá² mi 'ii²¹ Dios 'ii tún¹!

¹³ Pe 'iin²¹² na fuu²¹² uu' naa', 'in jo seein²¹ Israel. Dios gasii²¹ in jna 'e cwó³ jna júu³ tyá² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon fee¹ jmóo^{3oo} to² tyiia,

¹⁴ 'e coon¹³ la joon ili'in²¹² in 'inlíi¹³ tsagóo^{3oo} jmaa^{1a} la gajmaa^{21a} la joon itiin¹³ in.

¹⁵ Tsa wa mo'o gatiui² Dios tsá² Israel joon coon¹³ joon galiseein²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ tyá² tyani Dios, ¿ee ilí² mi 'ii²¹

Dios 'ii tún¹? 'Ilí² 'e iliseen²¹ mo tún¹ 'in nijün¹ do.

¹⁶ Tsa wana joon²¹ tsá² tya' Dios 'e con² nifu la joon jon nigajoon^{21o} la tøø² con² do. Joon wana tya' Dios 'e jmóo³ tya' coon²¹ 'mó² la joon jon tya' Dios 'e cwáa¹ tya'a.

¹⁷ E lí¹ la líi¹ 'inlíi¹³ tsá² Israel líi¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo nawuun²¹ joon 'naa' líi¹ naa' lawa cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e cwaain²¹ jee²¹² nuu²¹ 'e sí'láa¹ jee²¹² 'e 'mó² olivo 'ee tyá² do. Joon coon¹³ la joon gali² gafiin¹³ naa' 'e pí²-tsi tya' jmóo³ 'e 'mó² olivo tyá² do.

¹⁸ Pe jo jmaa^{2aa} jlóø³ naa' lagi 'in tsá² Israel 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e nasiwuun²¹. Wa jmoo^{2oo} la joon, cwotii¹³ 'oo' jo 'ii²¹ 'e jmóo³ do wa pí²-tyii' pe 'naa' 'ii¹³ naa' wa' pí³ tya' 'e jmóo³ do.

¹⁹ Coon²¹ jo¹ ngaa²¹² mo ifu²¹ u jna: “Ja² mo júu³ tyi'na, pe siwuun²¹ 'e cwáa¹ do 'e lí² 'láa¹ na coon¹³ 'e 'mó² olivo tyá² do.”

²⁰ Joon, “tyá²-u”, fuu²¹² uu, pe 'e cwáa¹ olivo nasiwuun²¹ do, nasiwuun²¹ tsa 'wii¹³ jo jai² mo gali² jün¹³ jón 'na ni'láa¹ u'u coon¹³ 'e 'mó² do jün¹³ tsa 'wii¹³ jai² líi² u. Tsa 'wii¹³ jün¹³, jo jmoo^{2o} jloo³, jün¹³ ngí¹ coon²¹ tún².

²¹ Tsa wana jo gajmaa^{1a} Dios feei¹-tsi tya' 'in tsá² 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ siwuun²¹ tya' 'e 'mó² tyá² do coon^{21xh} jo 'e ijímá^{1a} a feei¹-tsi tyi'i wa'a jo jai² líi² u.

²² Cón²¹ on cwáain¹ xiiala feei¹-tsi Dios pe cón²¹ on cwáain¹ jon xiiala coon²¹ tsáa¹ jmoo^{1o} Dios. Nigajmaa^{1a} coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'in nigatyuun¹³ in do, pe fee¹ mo-tsi tyi'i. Pe 'ná¹ 'ii¹³ gi 'e feei¹-tsi tyi'i tsa wana jo la joon, tsa iwiiin²¹ na jon.

²³ Pe joon wana jai² lín² in 'in tsá² Israel do tún¹ líi² 'láa¹ Dios 'ii tún¹ jee²¹² 'mó² tyá² do. Tsa tí² mo Dios 'láa¹ 'e lí¹ nisiwuun²¹ un.

²⁴ Tsa wana 'na, 'in líi¹ cwáa¹ 'mó² olivo gacwáin¹ jee²¹² nuu²¹, galáa^{2u} coon¹³ 'e 'mó² olivo 'e tyá² la jo tíi² jmá¹ tsá², ¿ti jon' jogi tyán² to² wa'a 'e 'laa¹ tún¹ cwáa¹ tya' 'e 'mó² olivo tyá² do tún¹, joon la no líi¹ 'in tsá² Israel do?

Itiin¹³ tsá² Israel li gatséi¹

²⁵ Tsaru^{1u}, 'e jo lín² naa' tsá² ñi²¹²-tsi yaanaa', 'iin²¹² na 'e líi² naa' 'e júu³ uuin²¹ lo: nigalibán¹ 'in tsá² Israel jün¹³ ca gatí² la tí² 'in tsá² jo seein²¹ Israel.

²⁶ Joon mo lí² la joon jileei²¹ tsá² Israel itiin¹³ in jün¹³ la nigajin² jí² tya' Dios: 'In jmoo^{1o} láa² tsá² ijó¹ fu Sión, joon ja'woo^{13o} jilaa²¹ 'e gó² jee²¹² tsá² Israel.

²⁷ Joon, 'elo ilisá² júu³ tyiia²¹² isí³ na coon¹³ on, “Ici^{3h} jilaa²¹ tsa² tya'a.”

²⁸ Joon cwáain¹ tya' 'e júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'in tsá² Israel do gali¹ lawa tsá²

'in 'ei¹ Dios 'e ilisá² goon¹ fo² feei¹ tyii'. Pe 'iin²¹² mogi Dios 'i tsu tyii¹³ in 'lii²¹² tsacøøi¹³ tya'a.

²⁹ T_{SU} jilaa²¹ 'e cwó² Dios jo tyii²¹ tún¹. Joon jo jaa²¹-tsi wana nagatø¹⁰ tsá².

³⁰ Jo gajmaa²aa' nãu¹³un' tya' Dios la mo jée¹, pe nigai¹³naa' 'e feei¹-tsi Dios tyii' tsu 'wii¹³ jo gajmaa¹a nuu¹³un 'in tsá² Israel do.

³¹ Joon gali² 'e jo nuu¹³un tsá² Israel 'e coon¹³ la joon lí² jmá¹ Dios feei¹-tsi tya'a jii¹³ la nigajmaa¹a tyii'.

³² T_{SU} Dios gajmaa¹a 'e jo jmáa¹a nuu¹³un jileei²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmáa¹a feei¹-tsi tya' jileei²¹.

³³ Liili¹ feei¹-tsi Dios tya' tsá², joon liili¹ jmii¹-tsi joon 'áa¹mo 'øøi²¹-tsi. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios jon'gi lí² 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o Dios cwáain¹ tya' tsá².

³⁴ "¿'iin 'in 'øøi²¹-tsi 'e 'i¹-tsi Ña'ñu¹u'? si ¿'iin ga'e² 'e 'ii 'ee?

³⁵ ¿'iin nigacwo² Ña'ñu¹u' 'e jmáa¹a 'e røø²¹i Ña'ñu¹u' 'ii?

³⁶ T_{SU} jilaa²¹ 'e sá² nigacwo¹o Dios joon 'ii gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá², joon jilaa²¹ 'e sá² 'e tya'o." iCwoungoo²¹o tsá² Dios coon²¹ tøø²mo! Amén.

12

Ná¹ cwoi² tsá² yaai Dios

¹ T_{SU} 'wii¹³ joon tsaru¹u', mí³ii tyani²ii' coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' Dios, 'e cwó¹³naa' yaanaa' lawa coon²¹ fa¹ 'e jiin¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí¹naa' jii¹³ tsá² tya' Dios tsu 'elo 'e tí²-tsi Dios. T_{SU} 'elo 'e tí²na' jmoo²¹o' lawa tsá² 'in 'øøi²¹-tsi.

² Joon jo seen²¹naa' jmaa²aa' jii¹³ la tyu² to² 'e juncwii²¹ lo. Unsi²naa' 'e 'i¹-oo' 'e coon¹³ la joon lí² unsi²naa' 'e jmoo²oo'. 'E coon¹³ la joon lí² líi²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'e tyú²-u, joongi 'e 'yaai-tsi joongi 'e sitsiin¹.

³ T_{SU} fuu²¹²uu 'naa' jileei²¹ 'naa' coon¹³ 'e feei¹-tsi Dios gajmaa¹a tyiia: xuun 'i¹-oo' yaanaa' líi¹gi la gatí²naa'. Tyú²gi wa'a 'i¹-oo' coon²¹ tún², jiin¹³ la 'e nigacwo¹ Dios 'naa' 'e jai² líi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

⁴ T_{SU} lawa cuerpo tya' tsá² 'e lí² láai² 'ii¹³ joon la coon²¹ 'ii¹³ jmaa²¹i to² pe jo jmoo¹o la jmoo¹o 'ii¹³ catyia².

⁵ La joon líi¹ jna'. Láai² 'ii¹³ to² 'e jmaa²¹ jna' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Joon sicaan²¹na' lawa coon²¹ cuerpo tya' Cristo. Joon xafiin¹³ fúu¹o' 'e sicaan²¹na' tí² ca'ii¹³ tí² ca'ii¹³ 'e líi¹na' coon²¹ cuerpo.

⁶ Joon Dios nigacwo¹o jna' láai² 'ii¹³ to² ilí² jmoo²¹o' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Ni-gacwo¹ Dios tsá² to² lí² jmáa¹a la jaain²¹ la jaain²¹ jii¹³ la 'iin²¹²in. Joon jile¹'e' ná¹ jmoo²¹o' 'e to² do gacwo¹ Dios jna' coon²¹ tún². Wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e jma²a

tsá² júu³ tyú² tya'a, 'ná¹ cwo¹ 'in tsá² do júu³ coon¹³ jilaa²¹ 'e jai² líi².

⁷ Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a unji²in tsá² xeei²¹, 'ná¹ unji²in 'in tsá² do 'e tyú². Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a 'e² 'e tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi 'ido 'e² 'e tsá².

⁸ Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a tyá¹-tsi tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi jmáa¹a. Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e cwó²o cuu² tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwó² 'e cuu² do 'e coon²¹ 'e 'i¹-tsi. 'In tyu² to² 'ná¹ tyu²u to² coon²¹ tún², joon 'in uncoon¹³on 'in seen²¹ fa'i³ 'ná¹ jmáa¹a 'e jløø³mo.

'E ná¹ jmáa¹a 'in jai² líi² Cristo

⁹ Cwo¹liin²¹²naa' 'a la jai² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwo¹liie¹moo¹ 'e gó² joon jmaa²aa' 'e tyú².

¹⁰ 'Ná¹ lí¹iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jii¹³ la 'iin²¹²in tsá² la 'oo²¹ ruu²¹i. 'Ná¹ tsáai¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' líi¹gi lagí yaanaa'.

¹¹ Jo cwoliin²naa' tsá² 'in fui². Cwo²oo' pí³ yaanaa' wa'a jmaa²aa' to² tya' Ña'ñu¹u' ce caain²-oo'.

¹² Jmaa²aa' jløø³naa' coon¹³ 'e sijaan²¹aan'. Taa²¹ jmaa²aa' mo moo²oo' wúu¹. Joon jo cwo¹iin²-oo' wa'a foo²¹oo' júu³ tyú².

¹³ Uncoon¹³on' 'in tsá² jai² líi² Cristo 'in seen²¹ fa'i³ joon 'ii¹³moo¹ 'e tyú²-u 'in jafeei¹³naa'.

¹⁴ Mí²ii' wa'a uncwaa¹³ Dios 'in jmaa²¹naa' 'naa'. Mí²ii' wa'a uncwaa¹³ Dios 'ii, jo mí²ii' wa'a jmeei²¹ Dios 'ii.

¹⁵ Jmaa²aa' jløø³naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jløøi³ joon chí²ii' coon¹³ 'in tsá² 'in c²i.

¹⁶ Cwoseen²¹naa' coon²¹ 'e líi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jo jmaa²aa' jloo³naa' pe ngi²ii' coon¹³ 'in tsá² wéi¹ do. Jo cwoliin²naa' tsá² 'in líi¹ 'in ñii²¹²-tsi áai¹.

¹⁷ Jo cón¹³oon' tyii' 'e gó² jmoo¹o tsá² tyii' tya' jii¹³ jaain²¹. Cwo¹³-oo' wa'a jmaa²aa' jmaa¹³ 'e tyú² tyani jileei²¹ tsá².

¹⁸ Jmaa²aa' xiia²¹ jii¹³ lí² 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ jileei²¹ tsá².

¹⁹ Tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na, jo coon¹³naa' tyii' yaanaa' pe cwo²oo' 'a 'e² Dios wúu¹ 'ña'o 'ido. T_{SU} ni jí² tya' Dios jin²in: "Jna-a tíi²na 'e² 'e wúu¹, jna-a icí³ii tya' 'ino, jin² Ña'ñu¹u'."

²⁰ Joon gajin²in: "Wana un'aa² 'in 'ei¹ 'nu, cwo¹³xu 'e 'uun²¹un. T_{SU} wana unjmúu¹, cwo¹³xu 'e 'uun²¹un. T_{SU} wana jmoo²¹o la joon icwo²o fa'ii²¹ tya' 'in 'ei¹ 'nu 'e lí¹ lawa'a xu²u mí³ jí² yu' tyii¹."

²¹ Jo cwo¹o wa'a líi²¹ 'e gó² 'nu; jmaa²a 'e líi¹'i 'e gó² do coon¹³ 'e tyú².

13

1 Jileei²¹ tsá² ná¹ jmaa¹ a nuu¹³ un jiin¹³ la to² tyu² tsaa² to². T²su Dios cwoo¹⁰ jilaa²¹ to² 'e sá² joon Dios siin²¹ in jileei²¹ tsaa² to².

2 Joon jileei²¹ 'in jo jmoo¹⁰ o nuu¹³ un to² tyu² tsaa² to² lawa jo jmoo¹⁰ o nuu¹³ un to² tyu² Dios t²su Dios gacwo¹⁰ 'in tsaa² to² do 'e to² 'oo¹⁰. Joon 'in jo jmoo¹⁰ o nuu¹³ 'ii in l¹aa¹ a joon ini²¹² wú¹.

3 T²su 'in tsaa² to² do jo jmaa¹ to² wa' a toon²¹ on fo²-t²si tyu¹ 'in jmoo¹⁰ 'e tyú² pe tyu¹ 'in jmoo¹⁰ 'e gó². ζTi 'iin²¹² u'u seen²¹ u'un 'e jo fo² 'ii tyi¹ tyani tsaa² to²? Wa' a 'iin²¹² u'un la joon, jmaa²¹ a 'e tyú² joon 'in tsaa² to² do ilitsáai¹-t²si nu¹.

4 T²su 'in tsaa² to² do jmoo¹⁰ to² tyu¹ Dios 'e seen²¹ un tyú². Pe wana jmoo²¹⁰ 'e gó² ná² l¹in² u' e goo²¹⁰. T²su 'ii³ mo to² 'e oo¹⁰ tsaa² to² 'ii²¹ 'e 'e² e tsá² wú¹. Joon Dios gacwo¹⁰ 'ido to² 'e oo¹⁰ wa' a lí² 'e² e wú¹ coon²¹ tsáa¹ tyu¹ 'in jmoo¹⁰ 'e gó².

5 T²su 'wii¹³ joon 'áa¹ mo tyiin² wa' a jmaa²¹ a nuu¹³ u' to² tyu² tsaa² to². 'E coon¹³ la joon jon' wa' 'e tyu² mo¹⁰ 'e wú¹ do pe jmoo²¹⁰ la ñi² tii² mo¹⁰ jmoo²¹⁰.

6 Joon t²su 'wii¹³ joon ci²ii¹ 'laa¹³ tyu¹ tsaa² to² t²su 'in tsaa² to² do jmoo¹⁰ to² tyu¹ Dios joon la joon jmoo¹⁰.

7 Ci²ii¹ 'e jilaa²¹ 'e røø²¹ naa¹. Wana røø²¹ naa¹ cuu² 'e 'ii³ in tsá², ci²ii¹. Joon wana røø²¹ naa¹ cuu² tyu¹ 'laa¹³ 'e nu¹ i tsá², ci²ii¹ jon. Jmaa²¹ a nuu¹³ uu¹³ tyu¹ 'in ná¹ un'goo²¹ aa¹ nuu¹³ uu¹³ joon un'goo²¹ oo¹⁰ 'in ná¹ un'goo²¹ oo¹⁰.

8 Jo cworøø²¹ naa¹ tyu¹ jiin¹³ jaain²¹. Cworøø²¹ naa¹ jiin¹³ 'e ná¹ li'iin²¹² naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹ naa¹. T²su 'in 'iin²¹² in 'in catyaa² nigajmaa¹⁰ jilaa²¹ jiin¹³ la to² tyu² ley do.

9 T²su 'e ley do jin² in: "Jo foo¹³ o tsami² tyu¹ tsá² xeei²¹, jo jnga¹³ un tsá², jo jmaa²¹ a uun²¹, jo fu² u juu³ tajuu²¹ jiin¹³ jaain²¹, jo jmaa²¹ a 'iin²¹² un 'e sá² tyu¹ tsá² xeei²¹." Pe 'e ley lo, joon coon¹³ jilaa²¹ ley catyiaa² 'e sitsiin¹ coon¹³ 'e juu³ lo: "Cwoli'iin²¹² mo¹⁰ tsagoo²¹⁰ jiin¹³ la 'iin²¹² u'un wo'o."

10 'In 'iin²¹² in tsagoo¹⁰ jo 'ee 'e gó² jmoo¹⁰ o tyu¹ 'ido. Joon coon¹³ la joon 'in 'iin²¹² in tsagoo¹⁰ iun² siin¹ 'e ley do.

11 Joon, t²su 'wii¹³ ñi² oo¹⁰ xiiala ngó¹ tiempo, ná¹ jnaa¹⁰ 'oo¹⁰ 'e cwuu²¹ moo¹⁰ t²su tyan² gi najo² 'e tiin¹³ na¹ lagi la mo 'wiin²¹² mo gajai² galii² na¹.

12 Ningó¹ xuu²¹² niui²¹ gi joon na-jatyéen¹ mo 'e jná² jmi²¹² t²su 'wii¹³ joon ná¹ tuu²¹² u' 'e jmoo²¹⁰ la jmoo¹⁰ tsá² li nuu²¹; joon ná¹ tyi¹³ i ñi³ la tyan¹ an l¹aa² 'in ngi¹ li jná² joo²¹.

13 Cwongi² i la tii² ngi¹ 'in ngi¹ mo jmi¹. Jo ngi² i to² 'iin¹ jon² gi tyá² a jmi²¹² li to² tsá² mii¹³. Jo ngi² i to² feei²¹ tsami² jon² gi ngi² i

to² jmoo¹⁰ 'e gó². Jo 'ná² a mii¹³ jon² gi i áa³ a t²siuwú¹.

14 'Ná¹ cwojmaa² aa¹ la gajmaa¹ a ña¹ ñu¹ u' Jesucristo joon jo 'i¹-oo¹⁰ wa' jmaa² aa¹ jiin¹³ la 'yaa¹-t²si ngu¹ taan²¹² naa¹.

14

Jo fó² oo¹⁰ 'e gó² tyu¹ tsaru¹ u'

1 Joon wana seen²¹ tsá² 'in xu² jai² líi² 'ii¹³ naa¹ 'ido jee²¹² 'naa¹ pe jo cwø²¹⁰ jju³ ruu²¹ naa¹ tyu¹ cwáain¹ 'e jo 'ee to² 'iin³.

2 T²su 'in líi¹³ líi² 'e lí² dø² doñi¹ ee 'e sá² pe seen²¹ gi 'in líi¹³ 'in xu² jai² líi² 'in gø²¹⁰ jiin¹³ jon².

3 Joon 'in tsá² do 'in lí² dø² doñi¹ ee 'e sá² jo tii² faa²¹ a 'e gó² tyu¹ 'in tsá² 'in jo gøø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³. La joon jon 'in tsá² do 'in jo gøø²¹ jilaa²¹ ní³ 'e sá² jo tii² faa²¹ a 'e gó² tyu¹ 'in tsá² do 'in gøø²¹ doñi¹ ee 'e sá², t²su na 'ii²¹ mo Dios 'ii²¹.

4 ζXiiala cwó¹¹ faa²¹ tsá² 'e gó² tyu¹ jaain²¹ 'in jmoo¹⁰ to² tyu¹ tsá² xeei²¹? T²su cwáain¹ tyu¹ fii²¹² 'ido lí² 'ii²¹ wa jmoo¹⁰ 'e tyú² si 'e gó² 'ee. Joon tyá²-u icwo¹ 'ii¹ t²su ña¹ ñu¹ u' lí² jmaa¹ a ta²¹ 'ido.

5 La joon jon seen²¹ mo jon tsá² 'in 'i¹-t²si 'e tyiin² gi coon²¹ jmi²¹² lagi 'e jmi²¹² catyiaa², joon seen²¹ mo 'in 'i¹-t²si 'e coon²¹ røø²¹ jilaa²¹ jmi²¹². Joon jileei²¹ ná¹ litsáai¹-t²si ña¹ a.

6 'In un'øø¹¹ coon²¹ jmi²¹², un'øø¹¹ 'e jmi²¹² do 'e un'goo¹⁰ ña¹ ñu¹ u'. La joon jon jmoo¹⁰ 'in jo un'øø¹¹ jiin¹³ coon²¹ jmi²¹². Jo un'øø¹¹ jmi²¹² t²su coon¹³ la joon líi² 'e un'goo¹⁰ Dios. La joon jmoo¹⁰ 'in gøø²¹⁰ jilaa²¹ 'ii¹³, gøø²¹⁰ 'e un'goo¹⁰ Dios t²su gacwo¹⁰ maai¹³ Dios. Joon 'in jo gøø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³, jo gøø²¹⁰ 'e un'goo¹⁰ Dios joon gacwo¹⁰ maai¹³ Dios.

7 T²su jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² jna¹ 'e seen²¹ na¹ jiin¹³ tyi¹ yiaa¹ jon² gi júun² na¹ tyi¹ yiaa¹.

8 T²su wa' seen²¹ na¹, seen²¹ mo¹⁰ tyu¹ ña¹ ñu¹ u' joon wana níjún² na¹ júun² mo¹⁰ tyu¹ Na¹ ñu¹ u' jon. Joon wa seen²¹ na¹ si júun² na¹ 'ee lí¹ na¹ tsá² tyu¹ ña¹ ñu¹ u'.

9 T²su Cristo gajúun² in joon gajiin¹⁰ tún¹ joon coon¹³ la joon gali¹ i ña¹ ñu¹ u' tyu¹ 'in nigajiin¹ coon¹³ 'in jiin¹.

10 Pe nu⁴ u, ζ'ee lí¹ i jmoo²¹⁰ 'ii²¹ tyu¹ ruu²¹² u? ζ'ee lí¹ i jmoo²¹⁰ 'e jo tsáai¹⁰ 'oo¹⁰ 'ii? T²su jilee²¹ na¹ ná¹ tsaa²¹ a tyani Cristo ilisá² 'ii²¹ tyi¹.

11 T²su ni ji² tyu¹ Dios jin² in: 'Ee la ja² mo seen²¹ na¹, jin² ña¹ ñu¹ u'. Joon coon¹³ 'e joon 'e jai² jjuu²¹ jileei²¹ tsá² wojni¹ i tyani³ ii.

Joon jileei²¹ icwo² maai¹³ Dios 'e tyú¹ mo 'ii. 12 Joon jilee²¹ na¹ ná¹ jni²¹² i cwáain¹ tyi¹ tyani Dios la jaain²¹ la jaan²¹ na¹.

Jo jmaa²aa' wa'a tyuuin'² tsaruu'²¹naa' wa'tee'²¹i coon'¹³ tsaa²

¹³ T_{su} 'wii'¹³ joon jo faa'¹³a 'e gó² tya' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². Li' cii'¹³i jmaa²aa' faa'¹³aa' laa'²¹, cwo'²'oo' jo jmaa²aa' jiiin'¹³xu wa'a tyuui² tsaruu'²¹naa' wa'a xuu'²¹i coon'¹³ tsaa².

¹⁴ Ní'²oo joon tsáa'¹mo-tsii coon'¹³ Nā'nū'¹u' Jesús 'e jo 'e sá'² jiiin'¹³ coon'²¹ 'e gθø'²¹ tsá² wa'a jmoo'¹ 'leei'²¹ tsá², pe wana 'i'¹-tsi tsá² 'e 'leei'²¹i 'ña'a, joon 'lee'²¹mo joon.

¹⁵ Joon wana coon'¹³ 'e tyé²e' jmoo²¹o' 'e 'leei'²¹ tsaru'¹u' jo ngí'²i la 'iin'²¹naa' 'ii. T_{su} 'wii'¹³ joon jo jmoo²¹o' coon'¹³ 'e tyé²e' wa' 'leei'²¹ 'in tsaru'¹u' do t_{su} gájúin¹ Cristo 'wii'¹³ tya'a. T_{su} wana 'leei'²¹ 'in tsaru'¹u' la joon, niga'leei'²¹mo jiiin'¹³ t_{su} 'wii'¹³ ni-gatyé²e' jiiin'¹³ 'e 'iin'²¹mo'.

¹⁶ T_{su} 'wii'¹³ joon jo cwoo²¹o' coon'¹³ 'e jmoo²¹o' 'e faa'²¹a tsá² 'e gó² tya' 'e sá'² 'e tyú² tyi'.

¹⁷ T_{su} 'e tyú² Dios to² tsá² jo lí¹ jiiin'¹³ coon'¹³ 'e gθø'²¹ tsá² si 'e 'uun'²¹ tsá² 'ee. 'E tyú² Dios to² tsá² lí¹ lawa coon²¹ juncwii²¹ tya' tsá² coon²¹ tsáa¹, 'e lí¹ 'e seein'²¹ tsá² tyú² tyani Dios, joon 'e seein'²¹ tsá² jθø'¹³mo coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios.

¹⁸ Joon 'in jmoo'¹ la joon to² tyú² Cristo, 'e 'yaai'¹-tsi Dios tya'a joon ifaa'²¹ tsagoo'¹ 'ee tyú² tya'a.

¹⁹ Joon la joon cwocwoo'¹³-tsi' 'e jmoo²¹o' jiiin'¹³ 'e saan'²¹a' tyú²-u la 'oo'²¹ jna', joon iuncóon'¹³on' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'e tsáai'¹gi-tsi' 'e jai'² lí²na'.

²⁰ Tyú²gi wa jo jmoo²¹o' 'e jo 'ee to² 'i'³ 'e gajmaa'a Dios coon'¹³ 'e tyé²e'. T_{su} né²o' 'e la ja²mo 'e tyú² jilaa'²¹ 'e gθø'²¹ tsá², jo jmoo'¹o' 'leei'²¹ tsá² pe 'e gó² jmoo²¹o' wana tyé²e' 'e jmá'¹ 'e xuui'²¹ tsaa² tsaru'¹u'.

²¹ 'E tyú²gi wa jo tyú³u' ngú¹, si 'né²e' vino 'ee, si jmoo²¹o', 'ee doñi'ee ijma'¹ tyu- uin'¹³ tsaru'¹u' si jmoo²¹o' xuui'²¹ tsaa² 'ee, si jmoo²¹o' 'e xugi tsáai'¹-tsi 'ido Dios 'ee.

²² T_{su} 'e jai'² 'e tsáai'¹-tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'ná¹-a 'e tsáai'¹-tsi' tyani Dios. Joon jθø'¹³mo 'in tsá² jo cwo'²o 'ña'a tsaa² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o'!

²³ Pe wana 'in gθ² cu²-tsi 'noo'¹o tsaa² coon'¹³ 'e gθø'²¹do t_{su} jo mo gθø'²¹o wa 'e tsáai'¹-tsi, joon jilaa'²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'e jo tsáai'¹-tsi, 'noo'¹o tsaa².

15

Jmaa²a 'e yaai'¹-tsi tsaruu'²¹u jon' 'e yaai'¹-o'o 'wo'o

¹ Joon jileei'²¹ jna' 'in tsáai'¹-tsi lí¹gi 'ná¹ uncóon'¹³on' coon'²¹ tún² 'in tsá² catyaaí² 'in xugi jai'² lí²i, joon jo jmoo²¹o' jiiin'¹³ 'e 'yaai'¹-tsi' yiaa'.

² La jaan²¹na' 'ná² jmoo²¹o' jiiin'¹³ la 'yaai'¹-tsi ruu'²¹i 'e sá'² 'e tyú² tya'a joon iliitsáai'¹gi-tsi 'e jai'² lí²na'.

³ T_{su} Cristo jo gajmaa'¹ 'e 'yaai'¹-tsi 'ña'a, t_{su} ni jí² tya' Dios jin'² xiiala nigali¹: "Jna-a ga'ii'¹³na 'e júu³' laa'²¹ 'e gacwoi'² tsá² 'naa'."

⁴ T_{su} jilaa'²¹ 'e gataan'¹an tsá² ni jí² tya' Dios la mo jéie'¹, gataan'¹an i'e²e jna' 'e coon'¹³ la joon 'e sá'² 'e sijaan²¹an' t_{su} 'wii'¹³ 'e júu³ taa'¹³ 'e jí² do ijma'¹ a taa'²¹ jna' joon icwo'²o jna' fo'feei'¹ tyi'.

⁵ Cwocwo'²o Dios 'naa' 'e seen'²¹naa' jθø'¹³naa' coon'¹³ 'in catyaaí² do. Joon Dios do lí² cwo'²o 'naa' 'e jmaa²aa' taa'²¹ joon lí² cwo'²o 'naa' fo'feei'¹ tyii'. Cwouncoo'¹³ Dios 'naa' 'e canii'²mo 'i'¹-oo' coon'¹³ 'in catyaaí² do la gajmaa'¹ a Cristo Jesús,

⁶ 'e coon'¹³ la joon jilee'²¹naa' lí² ungoo²¹oo' coon²¹ caain²¹ Dios, 'in Jmii'²¹ Nā'nū'¹u' Jesu-cristo.

'E júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo seein'²¹ Israel

⁷ T_{su} 'wii'¹³ joon 'ii'¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiiin'¹³ la ga'ii'²¹ Cristo jna' 'e coon'¹³ la joon un'goo'¹o tsá² Dios.

⁸ T_{su} fuu'²¹uu' 'naa' 'e Dios gasiin¹ in Cristo gauncoo'¹³on tsá² Israel 'e coon'¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ ga'ii'¹ tya' 'lí²¹ tsacøø'¹³ tyi'. Joon coon'¹³ la joon gajmaa'¹ a Dios júu³ 'e jo cuu'²¹i júu³ tya'a.

⁹ Gajó² jon Cristo 'e lí² un'goo²¹o tsá² 'in jo seein'²¹ Israel Dios t_{su} 'wii'¹³ 'e feei'¹-tsi tya' 'ido. La gajin'² ni jí² tya' Dios:

T_{su} 'wii'¹³ joon iun'gúoo'³oo 'nu'jee²¹ tsá² 'in jo seein'²¹ Israel.

Joon i'θø'³θø coon'²¹ icwo'³oo máa'¹³u'un.

¹⁰ Joon lí¹ lí² xiia'²¹ jin'² ni jí² do: Cwojθø'¹³naa' tsá² jo seein'²¹ Israel, coon'¹³ 'in tsá² tya' Dios.

¹¹ Joon lí¹ lí² xiia'²¹gi jin'²:

Cwo'¹³ 'naa' 'maai'¹³ Nā'nū'¹u' jilee'²¹naa' tsá² taain'¹³ ni cwo'¹³ juncwii²¹.

Joon faa'¹³aa' xiiala feei'¹ 'ii jileei'²¹ tsá².

¹² Joon Isaías gataan'¹an jí² do jin'²in:

Lawa coon²¹ jmó³ 'mó² 'e 'yeei'²¹ san'¹³ tya' la joon inii'¹³ jaain²¹ tsá² jee'²¹ jmó³ Isai.

Joon ityu'²u to² jileei'²¹ tsá² jo seein'²¹ Israel. Joon 'in tsá² do 'in jo seein'²¹ Israel 'e jo cu²-tsi coon'¹³ 'ii.

¹³ Joon nano mi'³ii tyani Dios, 'in cwo'² jna' 'e sijaan²¹an', mi'³ii wa'a cwo'² Dios 'naa' 'e jθø'¹³naa' 'áai¹ joon 'e iliseen'²¹naa' tyú² coon'¹³ 'ii 'wii'¹³ ja²mo lí²naa' 'ii. Joon mi'³ii 'e coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'e lí² un'láa²naa' 'e i'θøi'²¹gi-'oo' 'e sijaan'²¹an' ca gasáí¹.

¹⁴ Joon 'naa' tsaru'¹u', tsáa'¹mo-tsii 'e 'naa' seen'²¹naa' 'e tyúmoo', joon 'θø'²¹mo-'oo' jilaa'²¹ joon tí²moo' cwoo'²oo' tsá² cwáain'¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

¹⁵ Pe, tsaru¹u, tsu¹ wii¹³ 'e feei¹-tsi Dios tyiia 'e fuu²¹uu 'naa' coon¹³ 'e jí² lo coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹, 'e coon¹³ la joon jo 'iin²-oo'.

¹⁶ Gajmaa¹ a Dios feei¹-tsi tyiia 'e jmáa³aa jiiin¹³ la to² tyu² Jesucristo jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon 'e to² jmóo³oo do 'e cwó³oo 'e júu³ tya' Dios tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon yu² to² cwó³oo 'e júu³ lo 'e lí² lín²in 'in tsá² jo seein²¹ Israel do lawa coon²¹ fa¹ 'in nigatyii¹³in Espíritu Tyú² 'e tí¹-tsi Dios.

¹⁷ Joon tsu¹ wii¹³ líi¹na tsá² tya' Cristo Jesús 'áa¹mo jlø³na coon¹³ 'e to² gajmaa³aa tya' Dios.

¹⁸ Joon fuu²¹²uu 'naa' jiiin¹³ la gajmaa¹ a Cristo wii¹³ jna wa'a ilí² jma¹ nuu¹³ tsá² jo seein²¹ Israel. Joon jilaa²¹ 'elo galí² júu³ fo²oo coon¹³ 'e gajmaa³aa.

¹⁹ Galí² la joon jon coon¹³ 'ii²¹ tya' lí² joongi tya' milagros joongi coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon coon¹³ la joon nigacwó³oo júu³ ce jilaa²¹ tya' xiiala itiin¹³ tsá² wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo. Nigacwó³oo 'e júu³ lo ca Jerusalén joongi la caain²¹ fuu²¹ ca tyá¹ fu cwó³ lí² sii²¹ Ilírico.

²⁰ Joon nigacwó³-tsii¹ 'e cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² lí² jo mo ganú²un tsá² jiiin¹³ cafu xiiala gajmaa¹ a Cristo tya' tsá², 'e coon¹³ la joon jo jmóo³oo to² lí² nga'naa¹ tsá² xeei²¹ jmoo¹o to² la lo.

²¹ Pe la jin² ni jí² tya' Dios:

'In jo mo ganú²un jiiin¹³ coon²¹ naa¹³ cwáain¹ tya' Cristo inúu¹un júu³ tya' 'ido.

Joon in'øøi²¹-tsi 'in tsá² do 'in jo mo ganú²un cwáain¹ tya'a.

'Iin²¹² Poo² tsáa¹ a fu Roma

²² Tsu¹ wii¹³ joon jo gali¹ii yafoo¹³na 'naa' xufiin¹³ láai² naa¹³ gali¹iin²¹²na góo³oo.

²³ Pe nano niga'yee²¹mo to² tyiia fu lí² taan²¹²na lo. Joon tsu¹ wii¹³ nigali¹iin²¹²na ca la mo jeei¹ 'áai¹ yafoo¹³na 'naa',

²⁴ 'í¹-tsii yafoo¹³na 'naa' mi ngú³na ní³ii fu lí² sii²¹ España. Joon líi²na wa'a ilí² un-coon¹³naa¹ jna 'e fu¹ 'yuu²na do mi yuu¹³ 'e lí²yaa¹-tsii¹ 'e jøø²na 'naa'.

²⁵ Pe nano ningóo³oo 'yuu²na fu¹ ní³ii Jerusalén 'e nicóon³xuu² 'e cwó³oo 'in ru¹u' 'in néei¹ do.

²⁶ Tsu¹ 'in tsaru¹u' néei¹ lí² sii²¹ Macedonia coon¹³ 'in néei¹ lí² sii²¹ Acaya niga¹-tsi wa'a 'e uncaain²¹xu² cuu² 'e siin¹in tya' 'in tsaru¹u' tañii² néei¹ Jerusalén.

²⁷ Joon 'yaa¹mo-tsi 'e gajmaa¹ a la lo tsu lawa 'e røø²mo 'ido. Tsu¹ 'in tsá² jai² líi² néei¹ Jerusalén do nigajmaa¹ a coon²¹ 'e tyú² tya'a 'e jai² líi² coon¹³ 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel do. Joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel do cwáain¹ tya'o 'ná¹ jmáa¹ a coon²¹ 'e tyú² tya'a coon¹³ 'in tsá² Israel do.

²⁸ Joon mo ga'yeei²¹ 'e cwáain¹ lo, joon nijoon¹³oo 'e cuu² do, ijúu³uu fu España do, joon yafoo¹³na 'naa' mi ngú³na.

²⁹ Joon tsáa¹mo-tsii igaa¹³na fu lí² néei¹naa¹ 'i'ii¹³na' coon²¹ caan²¹mo 'e cwaai¹³ tya' júu³ tya' Cristo do.

³⁰ Tsaruu¹, mí³ii tyani²ii' coon¹³ 'e tsáa¹mo-tsi 'Na'ñu¹u' Jesucristo joongi coon¹³ 'e 'ii²¹ 'e cwó²o Espíritu Tyú² do jna' 'e 'iin²¹²mo' 'ii, coon¹³ joon mí³ii tyani²ii' 'e cwóo²oo pi³ yaanaa' caan²¹mo coon¹³ jna 'e mí³ii tyani Dios 'wii²¹² tyajna.

³¹ Mí³ii tyani Dios wa'a iláa²mo jna ja'cwóo²¹ 'in jo jai² líi² néei¹ Judea joon wa'a 'i'ii²¹mo røø²¹ 'in tsaru¹u' néei¹ Jerusalén 'e cuu² tyáan³aan do.

³² Mí³ii' jon, wa' 'iin²¹²in Dios, icwéi¹na ya-jøø²na 'naa' jløø³moo joon 'i'ii²¹xu² 'woo²¹oo jee²¹² naa'.

³³ Mí³ii tyani Dios, 'in cwó² 'e seein²¹ tsá² tyú² coon¹³, 'e iuncoon¹³ naa'. Amén.

16

Sii¹ Poo² 'aai²¹² tsá²

¹ Fuu²¹²uu 'naa' wa'a 'ii¹³naa' coon²¹ tún² 'in tsamí² ru¹u' Febe. Gauncoon¹³ 'áai¹ 'ido 'in tsá² jai² líi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Cncrea.

² 'Ii¹³naa' 'ii coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' la tí² jma¹ tsá² la 'oo²¹ ru¹u' 'in jai² líi² Cristo. Joon 'naa' uncoon¹³oon' Febe do coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaa¹ to² tya'a tsu¹ 'in lo nigauncoon¹³ tsá² fúui¹ 'áai¹ la joongi jon nigauncoon¹³ jna jon.

³ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' Priscila coon¹³ Aquila 'in nigajmaa¹ a to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna.

⁴ 'E tooin² 'mó¹ 'ii²¹ tya'a 'e galaai²¹ jna 'e fo² 'e 'ii¹ tyiia ijúun²na do. Joon jna cwóo³oo 'maai¹³ 'ido joon jon' jiiin¹³ jna cwóo³oo 'maai¹³ pe jilee²¹ tsaru¹u' 'in jai² líi² Cristo 'in jo seein²¹ Israel.

⁵ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' jilee²¹ tsaru¹u' 'in jai² líi² 'in licaain²¹ inuu² tya' Priscila coon¹³ Aquila do. 'Aa²¹²mo' fo²oo jon Epeneto, jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'ii nifu jee²¹² 'in néei¹ lí² sii²¹ Acaya do ja²mo galíi² Cristo.

⁶ 'Aa²¹²mo' fo²oo María 'in nigajmaa¹ a to² 'áai¹ jee²¹² naa'.

⁷ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' 'in tsagóo³oo Andrónico coon¹³ Junias. Caan²¹mo táa¹ 'ido coon¹³ jna tsi 'nuñi³ joon tyú²-u cwii¹in 'in tsá² tya' Cristo 'in líi¹ apóstoles 'ii. Joon jo¹o galíi² Cristo la jeei¹gi jna.

⁸ 'Aa²¹²mo' fo²oo fuu²uu' Amplias, 'in líi¹ tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na coon¹³ 'e jai² líi²na 'Na'ñu¹u'.

9 'Aa²¹²mo'o fo²oo Urbano 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna'a, la joon jon Estaquis, 'in tsá² 'in 'iin²¹²na.

10 'Aa²¹²mo'o fo²oo fuu²uu' Apeles, 'in nigacwo³iii' tyú² jilaa²¹ wúu' áai¹ ganii²¹ wii¹³ 'e jai² líi²i Cristo. La joon jon 'aa²¹²moo' fo²oo 'in tsá² néei¹ inuu tya' Aristóbulu.

11 'Aa²¹²mo'o fuu²uu' 'in tsagóo³oo Herodiun. La joon jon fuu²uu' 'in tsá² néei¹ inuu Narciso 'in jai² líi²i Nã'ñu¹u'.

12 'Aa²¹²moo' fuu²uu' jon Trifena coon¹³ Trifosa 'in jmoo¹o to² tya' Nã'ñu¹u'. 'Aa²¹²mo'o fuu²uu' jon 'in tsamí² ru¹'u' 'in 'iin²¹²na', Pérsida, 'in nigajmaa¹a to² tya' Nã'ñu¹u' áai¹.

13 'Aa²¹²mo'o fo²oo fuu²uu' Rufo, 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in 'yu júu³i áai¹, coon¹³ sáa³o 'in nigalíi¹ lawa sáa³aa jon.

14 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' jon Asíncrito, coon¹³ Flegonte, coon¹³ Hermas, coon¹³ Patrobas, coon¹³ Hermes, coon¹³ jileei²¹ tsaru¹'u' 'in taain²¹² coon¹³ 'ii.

15 'Aa²¹²moo' fuu²uu' jon Filólogo, coon¹³ Julia, coon¹³ Nereo coon¹³ tsamí² ruu²¹i, coon¹³ Olimpás coon¹³ jileei²¹ tsaru¹'u' 'in jai² líi²i 'in taain²¹² coon¹³.

16 'Aa²¹²naa' la 'oo²¹ ru¹'u' la jaain²¹ la jaan²¹naa' cuu²uu' caai²¹ ni² ruu²¹naa'. Jileei²¹ 'in jai² líi²i Cristo 'in néei¹ lo sii¹'in 'aa²¹²naa'.

17 Tsaru¹'u', mí³ii tyani²ii' 'e cóon²oon' cwáain¹ 'in tsá² do 'in jmoo¹o poo²¹² jee²¹² 'naa' coon¹³ 'e 'ee¹e si jmoo¹o tyuain²¹ tsá² 'ee joon 'nool¹o tsá² tsaa². Tsa jilaa²¹ 'elo lí' cii¹³i lí¹ la niga'e² tsá² 'naa'. Jmaa²aa' coon²¹ coon¹³ 'in tsá² no,

18 tsa 'in tsá² no jo jmaa¹ 'ii²¹ to² tya' Nã'ñu¹u' Jesucristo. 'In tsá² no jmaa¹a 'ii²¹ to² jiiin¹³ 'e ijmaa²¹i to² 'ña'o joon júu³ tya'a 'áai¹ to² joongi 'áai¹ jloo³ joon coon¹³ júu³ joon cón² tóo² tsá² jo lí²i.

19 Joon jilee²¹mo ñi² xiiala jmoo² 'naa' nuu¹³nuu¹³ joon tsa 'wii¹³ joon jløø¹³moo coon¹³ 'naa'. Joon 'iin²¹²na ilíin²naa' tsá² 'in 'yuu¹³ 'e jmá¹ 'e tyú² jon' wa'a 'in jmá¹ 'e gó².

20 Joon 'in Dios 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² tyú² tyani¹i jmoono idyee¹³i 'in 'líi¹³ Satanás 'wii²¹² tíi¹³ii' inøø¹³naa' 'ii. Cwauncwaa¹³ Nã'ñu¹u' Jesucristo 'naa'.

21 Sii¹mo jon 'aa²¹²naa' 'in tsá² sii²¹ Timoteo 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna. Sii¹mo jon Lucio, coon¹³ Jasón coon¹³ Sosípater 'in lí¹i tsagóo³oo.

22 Joon jna-a, Tercio, 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo síi³naa jon 'aa²¹²naa' lawa tsá² 'in jai² líi²i Cristo jon.

23 'Aa²¹²moo' jon jin² Gayo, 'in fii²¹² 'ná¹ lí tyín¹³naa joon cwoó¹o 'ido jon 'núu¹u lí licaain²¹ 'in jai² líi²i Cristo. La joon jon sii¹'in Erasto 'aa²¹²mo 'naa'. Erasto do líi¹i 'in naní² cuu² tya' fuu²¹ lo. Joon 'in tsaru¹'u' Cuarto sii¹'in 'aa²¹²moo'.

24 Cwouncwaa¹³ Dios jileei²¹ 'naa'. Amén.

Júu³ lí gatséi¹

25 Joon nano cwoun'goo²¹o' Dios 'in lí² jmá¹ 'e pí³gi-'oo' coon¹³ 'e júu³ tyú² tyiaa tya' xiiala itiin¹³ tsá². Cwóo³ jna 'e júu³ lo joongi 'e² jna tsá² cwáain¹ tya' Jesucristo. Joon 'e júu³ tyú² do jmoo¹o júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ gasáa¹a Dios ca la mo 'wii²¹² juncwii²¹.

26 Pe nano coon¹³ 'e to² tyú² 'in Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo, nigajmaa¹a júu³ coon¹³ 'e jí² tya' Dios 'e gajmaa¹a 'in tsá² 'in nigacwó¹ júu³ tya' la mo jéei¹. Joon 'e júu³ 'uuin²¹ do gajmaa¹a Dios 'e cwii¹ jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jo¹o líin²in joon lí² jmá¹a nuu¹³un.

27 'ii²¹mo Dios 'e un'goo²¹o tsá² 'ii' wii¹³ Jesucristo coon²¹ tøø²mo! Joon jiiin¹³ 'ii-o líi¹ Dios 'in ñi¹tsi. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹ in San Pablo tí² 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Poo² gasii² in 'e jí² lo tya' in jai² lí² Dios néei¹ Corinto

¹ Jna, Poo², 'in sii¹ 'e jí² lo. Joon lí¹ na apóstol tya' Jesucristo coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios 'in gatyí¹³ in jna. Coon²¹ caan²¹ mo sii²¹ na'a 'e jí² lo coon¹³ ru¹ u' sii²¹ Sóstenes.

² Sii³ na 'e jí² lo tyí'naa' tsaru¹ u' 'in cwii¹ in Dios néei¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. Joon lí¹ n'moo' tsá² tya' Dios tsu licaan²¹ moo' coon¹³ Cristo Jesús. Joon Dios gatø² 'naa' gali² naa' tsá² tya' 'in tyú¹ coon¹³ jileei²¹ gi 'in un'goo²¹ o Ña'ñu¹ u' Jesucristo 'in néei¹ la caain²¹ gi li xiia²¹. 'I tsá² feei¹ tya' 'ii joongi tyijna' jon.

³ Cwauncwaa³ mo Ñu¹ u' Dios coon¹³ Ña'ñu¹ u' Jesucristo 'naa' joon canii² mo liseen²¹ naa'.

Galicwaa³ moo' wii¹³ i Cristo

⁴ Dios gauncwaa³ 'naa' joongi 'wii¹³ i Cristo Jesús. 'E joon fuu²¹ uu' maai¹³ coon²¹ tøø² mo.

⁵ 'Wii¹³ i icaan²¹ moo' coon¹³ Cristo do; Dios nigacwo¹ o 'naa' 'e tyá² 'i-oo', lagi jilaa²¹ 'e foo¹ oo' joongi jilaa²¹ 'e ñii² ii'.

⁶ Joon jilaa²¹ jú³ 'e gatyá³ aa cwáain¹ tya' Cristo gali¹ ja² mo jee²¹² 'naa'.

⁷ 'Wii¹³ joon la lo jo 'ee lí¹ øi²¹ tyii' jilaa²¹ a 'e cwo² Dios tsá² la 'ii²¹² ijaan² aan' jmi²¹² mi ijnee²¹ Ña'ñu¹ u' Jesucristo tún¹.

⁸ Joon 'ii isaan²¹ in 'naa' tá² ca li tséi¹. La joon jo 'in cwo¹ 'naa' tsaa² coonti mi ngii² 'ii²¹ jmá¹ a Ña'ñu¹ u' Jesucristo.

⁹ Dios gatø² 'naa' ilicaan²¹ naa' coon¹³ Jóon¹ on Jesucristo. Joon 'in Dios do, 'in gatø² 'naa', jo tsacoo²¹ jú³ tya'a.

'In sixéi¹³ jee²¹² naa'

¹⁰ Tsaru¹ u', mi³ hi tyani² ii' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ u' Jesucristo, sii¹³ naa' røø²¹, jo xeei²¹ ruu²¹ naa'. Sii¹³ moo' røø²¹, coon²¹ 'i³-oo', coon²¹ 'e jmaa² aa'.

¹¹ Fo³ oo la joon, tsaru¹ u', 'wii¹³ 'inlíi¹³ tsá² inuu tya' Cloé gajin² o 'e jo cwo² jú³ ruu²¹ naa'.

¹² 'øø¹ 'tsi-tsi tsá² 'e láa² mo 'i-oo' la jaain²¹ la jaa²¹ naa'. 'Inlíi¹³ jin² in: "Tsá² tya' Poo² jna"; 'inlíi¹³ gi jin² in: "Tsá² tya' Apolos jna"; 'inlíi¹³ gi jin² in: "Tsá² tya' Tü³-u jna"; 'inlíi¹³ gi jin² in: "Tsá² tya' Cristo jna."

¹³ ¿Ti líi² moo' 'e 'iin²¹² Cristo wa'a líi² naa' poo²¹² jee²¹² 'naa'? ¿'E wa líi² naa' 'e gasaa² naa' jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Poo²? ¿Jo lí¹ la joon!

¹⁴ 'Maa¹³ mo Dios jo gasaa¹ na jmi²¹ jii¹³ jaain²¹ 'naa', jii¹³ 'ña'a Crispo coon¹³ Gayo. ¹⁵ 'Wii¹³ joon jo 'in lí² jin² coonti 'e gasaa² i jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ jna.

¹⁶ Fiin¹³ nigasaa¹³ mogii jmi²¹ 'in tsá² inuu tya' Estéfanos pe jo tí¹³-tsii gasaa¹³ gii jmi²¹ 'in xeei²¹ gi.

¹⁷ Ña'ñu¹ u' Cristo jo gasii¹ in jna wa'a sáa¹³ na tsá² jmi²¹. Gasii¹ in jna 'e jmaa¹³ aa tsá² jú³ xiia' la itiin¹³ mo tsá² tyani Dios. Joon gajma³ aa tsá² jú³ coon¹³ jú³ coon²¹ tsá¹, la joon líi² tsá² xiiala gajúin¹ Fii²¹² i' tsaa' crúu¹³ tya'a. Joon coon¹³ 'e jú³ coon²¹ tsá¹ do jo tsa'í¹ 'wa'a pí³ 'e 'oo¹ o 'e jú³ do tya' xiiala itiin¹³ mo tsá² tyani Dios.

Jmi¹-tsi 'in jai² lí² i Cristo

¹⁸ jileei²¹ 'in ngaliin¹ li gó² jo tsáai¹-tsi 'e jú³ tya' xiiala mo gajúin¹ Fii²¹² i' tsaa' crúu¹³ tya'a 'e 'iin² tsaa² tya' tsá². Jú³ tya' tsá² caa²¹ mo joon líi². Pe tyijna' gi, 'in gajmaa¹ a Dios tiin¹³ na, 'ii²¹ tya' Dios 'a la joon.

¹⁹ jin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: Jna-a i'íin¹³ na 'e 'i¹-tsi 'in jmi¹-tsi, joon 'in tá¹-tsi, ijni¹³ na tya'a 'e jo 'yeei²¹ to² tya'a.

²⁰ Wa'a la joon ¿'ee to² 'i³ gi 'in jmi¹-tsi, si tifo² 'ee, si 'in jo cwo² jú³ 'e li juncwii²¹? Jo 'ee to² 'iin² gi 'ido tsu Dios gajmaa¹ a 'e jilaa²¹ 'e jooin¹-tsi 'ido lawa jú³ tya' tsá² caa²¹ mo.

²¹ Ñi¹ Dios 'e jmoo¹ o, joon jo gacwo¹ Dios 'e ilicwii¹ in 'in jmi¹-tsi 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e jooin²¹-tsi. Pe Dios-gi gali¹ iin²¹² in jmáa¹ a tiin¹³ tsá² coon¹³ jú³ tyá² tya' jileei²¹ 'in jai² lí² 'ii-o xafin¹³ 'in catyaa² gi líi² jú³ tya' tsá² caa²¹² mo lo.

²² 'In tsá² Israel mii¹ coon²¹ milagro joon litsáai¹-tsi. Joon 'in tsá² griego-gi jmaa¹ i' iin²¹² in lijmi¹-tsio

²³ pe jna'gii¹ tya²¹ a' a jú³ tya' Cristo 'in gaten¹ in tsá² tsa' crúu¹³ do-o. Fa'ii²¹ 'aa¹ a 'in tsá² Israel 'wi¹³ i' 'e jú³ lo joon 'in tsá² jo seen²¹ Israel líi² jú³ tya' tsá² caa² mo joon.

²⁴ Pe tya' jileei²¹ 'in gatø² Dios ilíin¹³ in tsá² tya'a, xafin¹³ tsá² Israel si jo tsá² Israel 'ee, 'ii²¹ tya' Dios jmoo¹ o Cristo tiin¹³ tsá² joongi 'e jmi¹-tsi.

²⁵ Wa'a líi² tsá² 'e jo jmi¹-tsi Dios, 'ii 'in jmi¹-tsi-tsi lagi 'e jmi¹-tsi tsá² juncwii²¹. Joongi wa'a líi² tsá² jo 'oo¹ o Dios pí², 'ii 'in 'oo¹ gi pí² lagi tsá² juncwii²¹.

²⁶ 'Ii²¹ du-oo', tsaru¹ u', xiiala líi¹ naa' mo gatø² Dios 'naa', xuu 'naa' líi¹ naa' tsá² jmi¹-tsi tyani tsá² juncwii²¹, joongi xuu 'naa' 'oo¹ o to², joongi xuu líi¹ naa' tsá² tyiin².

²⁷ Pe Dios-gi gatyii¹³ in 'in tsá² líi¹ tsá² bá¹ 'e coon¹³ la joon cwo¹ o fa'ii²¹ 'in jmi¹-tsi. La joon jon gatyii¹³ Dios 'in tsá² líi¹ tsá² jo pí²-tsi joon coon¹³ la joon jon cwo¹ o fa'ii²¹ 'in pí²-tsi.

²⁸ Joon la joon Dios gatyii¹³in 'in líi¹i tsá² jo tyiin², 'in jo tsáa¹-tsi tsá², ('in jo to² 'i³ do) 'ii 'in tyá² røø²¹ tya' 'in líi²i tyiin²gi.

²⁹ La joon jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí² jmaa¹gi jloo³ tyani Dios.

³⁰ Pe 'ña'a Dios nigauncaan²mo 'naa' coon¹³ Cristo. Joongi 'wii¹³ Cristo do-o galiimii¹-oo', 'wii¹³ 'ii gauntyúu¹mo Dios 'naa' la joon lí² jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu²u joongi tiin¹³mo¹ tyanii¹.

³¹ Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "Wa'a 'iin²¹ tsá² unjløøi³ yaai 'ná¹-a unjløøi³ yaai coon¹³ Na'ñu¹'u Jesucristo."

2

Jo¹o lí²naa' tsa' wii¹³ 'ii²¹ tya' Dios

¹ Tsaru¹u, mo gatyáa³aa júu³ jai² tya' Dios jee²¹² 'naa', jo gafo²oo júu³ jmi¹-tsi jon'gi júu³ taai²¹² 'aa¹.

² Mo gatyáa³aa júu³ coon¹³ 'naa' jo júu³ xiiagi gatyáa³aa, gatyáa³oo jmaai² júu³ la mo gangi¹ Jesucristo juncwii²¹ joongi la mo gajiiin¹ Jesucristo tsaa' crúu¹ tya'o.

³ Gasiin²¹na 'ñii'a wéi¹ coonti¹ tyani²ii', jlée³mo 'goo²¹oo wa jo gatyáa³aa la ti jilaa²¹a 'e júu³ tyá² do.

⁴ Jo gauntsaa¹na-'oo' coon¹³ júu³ jmi¹-tsi; gauntsaa¹mo-'oo' tsa' wii¹³ ga'e²e 'e Espiritu Tyá² tya' Dios 'naa' joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios galitsaa¹mo-'oo' 'e júu³ lo.

⁵ Tsa' wii¹³ joon 'ii²¹ tya' Dios lijá²mo lí²naa' jon' wa'a coon¹³ júu³ jmi¹-tsi tya' tsá².

Licwii¹mo tsá² Dios 'wii¹³ Espiritu Tyá² tya'a

⁶ Pe 'e la ja²mo, jna'a tyaa²¹a'a júu³ 'e jmi¹-tsi tya' jileei²¹ 'in tyá² 'øøi²¹-tsi 'e jai² lí²i. Pe 'e júu³ do tyii¹ jo li la li 'e júu³ jmi¹-tsi tya' 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo jon'gi la li 'e júu³ tya' 'in 'oo¹o to² 'e juncwii²¹ lo, tsa' ti li tyé¹mo 'in tsá² do.

⁷ La ti júu³ faa²¹oo'o jmaai² júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Júu³ 'e Dios ga'e²e tsá² tya' nano. Ni¹ii²¹²-tsi Dios jée¹mo xiiala ijmaa¹³a tyú¹mo tsá² ca nu'gi ijmaa²¹o 'e juncwii²¹ lo.

⁸ 'Wii¹³ joon jiiin¹³ jaain²¹ 'in 'oo¹o to² juncwii²¹ lo jo ga'øøi²¹-tsi, tsa' wa mi¹ ga'øø²¹ mogi-tsi 'in 'oo¹o to² do jo gateen¹gi Na'ñu¹'u Jesucristo do tsaa¹ crúu¹³ tya'a.

⁹ Pe jiiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: Tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in 'ii, nigatya¹ Dios tyá² 'e sá² tya'a coon²¹ 'e jo 'in mo gani² jogi 'in nuu¹un jon'gi 'in mo 'i¹-tsi coonti.

¹⁰ Joon jilaa²¹ 'elo 'ña'a Dios gajmaa¹a 'e liné³e coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyá² tya'o. Joon 'in Espiritu Tyá² tya'a do jøø²o ce jilaa²¹, ce jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'ña'a lí² jøø².

¹¹ Lawa tsá², jo ñi¹i tsá² 'ee 'i¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaan²¹in, yaamo alma tya' tsá²

ñii¹i 'ee 'i¹-tsi. 'Wii¹³ la joon jiiin¹³ 'ña'a 'in Espiritu tya' Dios ñii¹i jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios.

¹² Joon jna'o' ga'ii¹³mo' 'in Espiritu tya' Dios do, jo'on ga'ii¹³na' espiritu tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo. Joon 'wii¹³ 'in Espiritu Tyá² do-o 'øø²¹mo-tsi' jilaa²¹ 'e gacwo¹ Dios jna' yaai¹-tsi.

¹³ La joon tyii²¹a'a 'e júu³ 'e gacwo¹ Espiritu Tyá² do jna'a tya' 'in niga'ii²¹ 'in Espiritu Tyá² do.

¹⁴ 'In jo mo 'ii²¹ 'in Espiritu Tyá² do jo 'ii²¹i júu³ tyá² tya' Espiritu Tyá² tya' Dios 'e tyaa²a'a tsa' lí²i 'e júu³ tya' tsá² caa²¹mo joon. Jo lí¹i 'i 'øøi²¹-tsi 'e júu³ tyaa²¹a'a lo tsa' jiiin¹³ Espiritu tya' Dios lí² jma¹ 'øøi²¹-tsi.

¹⁵ Pe 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'in Espiritu Tyá² tya' Dios lí²-i cón² cwáain¹ ce jilaa²¹a. Joon ce jiiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in jo cwii¹in Dios jo lí² 'øøi²¹-tsi xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² 'in cwii¹in.

¹⁶ Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "¿'iin niga'øøi²¹-tsi 'a 'i¹-tsi Dios? ¿'iin lí² 'e² Dios?" Pe jna'gi 'i¹-tsi 'la 'i¹-tsi Cristo.

3

Tsa'leei¹³ tya' Dios jile¹e'

¹ Tsaru¹u, jo lí² fú² jna 'naa' lawa tsá² 'in 'oo¹o Espiritu Tyá² tya' Dios. Gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² taan²¹²in juncwii²¹, 'in jo cwii¹in Dios. 'Naa' lí¹naa' lawa xuui²¹² jo mo cwáan¹mo. Jo mo gauncwaan¹naa' cwáain¹ tya' Cristo.

² Jmaai² júu³ jo taa²mo ga'e¹ee 'naa'. Lawa yuun²¹ 'uun²¹ fi² jo mo li dø²ø¹ 'i¹, la joon jon jna jo lí² 'e 'ee 'naa' coon¹³ júu³ taai²¹². Pe jo mo li 'øøi²¹-oo' júu³ taai²¹²,

³ tsa' 'i¹gi-'oo' la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹. La 'ii²¹² 'oo²oo' tsiwúu¹, 'noo²oo' mii¹³, joongi xeei² ruu²¹naa' jmaai² la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'i¹-oo' joongi jmoo²oo' jmaai² 'a la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo.

⁴ Tsa' wa mo jin² tsá²: "Tsá² tya' Poo²-o jna", joon 'in lí¹³gi jin²in: "Tsá² tya' Apolos jna", jmoo²oo' la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹.

⁵ Pe, ¿'iin 'in Poo² do? ¿'lingi 'in Apolos do? Cani³ lí²mo¹o tsá² tya' Dios, joon 'wii¹³ jna'oo' o ja²mo gali²naa' Na'ñu¹'u Jesucristo. Jmoo²¹² jna'a la jaain²¹ la jaan²¹na'a jiiin¹³ la to² gatyá² 'ña'a Dios.

⁶ Lawa coon²¹ 'e jñii² tsá² lí² 'e júu³ tya' Dios, joon jna-a gato²o 'e jún² do, joon Apolos-gi ga'ee'e jmi¹ pe 'ña'a Dios gajmaa¹a gacwáin¹ 'e jún² do.

⁷ La joon lí², 'in gajñi² lo coon¹³ 'in ga'ee'e jmi¹ do jo 'ee to² 'i³ jiiin¹³ 'ña'a Dios 'in tyiin²gi tsa' ii jmoo¹o cwaain²¹ jilaa²¹a.

⁸ 'In jñi² jún² do la joon jon 'in 'ee'e jmi¹ coon²¹ røø²¹mo, pe Dios tyi² 'lee¹³i la jaain²¹ la jaain²¹ jiiin¹³ la to² gajmaa¹o.

9 Pe jna'a caan²¹mo jmo²¹o'o to² tya' Dios joon 'naa'gii' líi¹naa' lawa coon²¹ tyiia²¹ líi jmo¹⁰o Dios to².

Joongi líi²moo' jon lawa coon²¹ 'nú¹ 'e jmo¹³Dios.

10 Joon Dios gajmee¹i jna lawa jaain²¹ tífu²¹ 'a jmaa¹³aa tífu²¹ do joon 'in xee²¹mo 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ do. Joon jileei²¹ 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ ni tífu²¹ do 'ná¹-a coon²¹ cwáain¹ xiiala jmaa¹a.

11 Joon jiin¹³ jaain²¹ líi jma²gi coon²¹gi tífu²¹ xiaa', tsu 'ña'a Jesucristo líi¹'e tífu²¹ do.

12 Pe ni do lí²-i uncwaan²¹ tsá² coon¹³ cwanáá¹, si coon¹³ cwataa²¹ 'ee, si coon¹³ cuun²¹² 'moo³ 'ee 'e ta'a 'wóo². Lí²-i jon uncwaan²¹ tsá² coon¹³ 'mó², si coon¹³ 'nuu²¹ 'ee si coon¹³ mo² cwañi¹ 'ee 'e jo ta'a 'wóo².

13 Joon mi cwá² jmi²¹² icwée²:i Cristo tún¹, rø²¹ líi² tsá² 'ee coon¹³ gajmaa¹³ 'a 'e 'nú¹ do. Tsa 'e jmi²¹² joon ijó¹ coon¹³ jí²i joon coon¹³ 'e jí² joon iliñi¹ tsá² 'ee to² nijmaa¹a tsá² si 'e tyá² si 'e gó² 'ee la jaain²¹ la jaain²¹.

14 Joon wa 'nú¹ 'e tyá² nigajmaa¹³a tsá² jo coo¹⁰ coon¹³ 'e jí² do pe 'in 'i¹i²¹mo 'lee¹³.

15 Pe wa'a 'in nigajmaa¹³gi 'nú¹ gó², 'e coo²¹-o joon. Joon jilaa²¹a i'íin²mo tya'a, jiin¹³ 'ña'o tiin¹³gi tyani Dios lawa jaain²¹ 'in galáa¹ 'ña'a jee²¹² jí².

16 ¿Ti jo ñi³ 'naa' 'e líi¹naa' lawa cwo¹ tya' Dios Jmi²¹ joon 'in Espíritu Tyá² tya' Dios do tyiin¹³mo jee²¹² 'naa'?

17 Joon wa'a 'in 'iin²¹²in xéi¹ cwo¹ tya' Dios. Dios-gi 'in²mo 'ii tsu cwo¹ tya' Dios 'e cwaa³mo joon. Pe 'naa' yaamoo' líi¹naa' 'e cwo¹ joon.

18 Jo cón²oon' 'naa' tóo² yaanaa', wa' 'in líi² 'e jmi¹-tsi 'i jiin¹³ la líi¹ 'in tsá² jmi¹-tsi taain²¹² juncwii²¹ 'ná¹-a líin²in lawa jaain²¹ 'in jo 'ee tí²¹; coonti joon coon¹³ la joon lí²-i líin²in jaain²¹ 'in jmi¹-tsi la jai².

19 Wa'a tya' Dios 'in líi¹i jmi¹-tsi 'e juncwii²¹ lo lawa tsá² caa²¹mo 'i. Ni jí² tya' Dios jin²: "Dios jmo¹⁰o xuui²¹ yaai 'in tí²¹i coon¹³ yaamo 'e tí²¹i do."

20 Jin²o jon 'e jí² do: "Ñá'ñu¹'u' ñi²o 'e jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi 'in jmi¹-tsi jo 'ee to² 'í³ 'e joon."

21 Tsa 'wii¹³ joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² unjløøi³ yaai wa'a líi² líi¹ tsá² tya' tsá². Pe 'e tí²¹i 'naa' jilaa²¹ 'e sá².

22 Poo² si Apolos 'ee, si Tús³ 'ee si juncwii²¹ lo 'ee, si 'e seen²¹ mogii¹ 'ee, si 'e najúun²moo' 'ee, si jilaa²¹ 'e sá² nanó² 'ee, si jilaa²¹ 'e ilisá² 'ee jilaa²¹ tya' 'naa'.

23 Joon 'naa' líi¹naa' jóon¹on Cristo, joon 'in Cristo do tya' Dios 'i.

4

To² 'ná¹ jmaa¹a apóstoles

1 'F¹-oo' jna'a lawa tsá² 'in uncoon¹³ Cristo, 'in náá¹ cwoo²¹o'o 'ná¹a 'e² tsá² 'e 'i¹-tsi Dios.

2 La joon wa'a 'ee náá¹a cwoo²¹o tsá² júu³ tyá² tya' Dios 'ná¹ jmaa¹a 'i júu³ la tí³i, joon la joon tsáá¹mo-tsi tsá² 'ii.

3 Pe jna, xuu² cu²-tsii wa'a 'naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'ii²¹ tyiia si tyi³aa tyani 'in 'oo¹o to² 'ee. Ce jiin¹³ 'ñii¹a jo jmoo³oo 'ii²¹ tyiia.

4 Joon jon'gi 'ñii¹a jo ñii³ii ti 'óo³oo tsaa², 'elo jon' 'øøi²¹-tsi wa'a jna 'e jo 'óo³oo tsaa² pe 'ña'a Ñá'ñu¹'u' jmaa¹a 'ii²¹ tyiia.

5 Tsa 'wii¹³ la joon, jo cón²oon' cwáain¹ xiiala sein²¹ 'in xeei²¹ la nu'gi iti² jmi²¹² icwée²i Ñá'ñu¹'u' Jesucristo. Ján²duu' cón²oon' cwáain¹ ca mi cwée²i Ñá'ñu¹'u' Jesucristo, 'ña'-o i'wo²o li jnee²i la jilaa²¹ 'e si'mo² li nuu²¹ no. Mi tí² 'e jmi²¹² joon, joongi ijma¹a Ñá'ñu¹'u' Jesucristo iliñi² jileei²¹ la jilaa²¹a 'e ni'i¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon Dios-gi ifaa²¹-o 'ee 'e tyá² gajmaa¹a tsá² la jaain²¹ la jaain²¹.

6 Tsaru¹'u', tyi³na 'e júu³ lo cwáain¹ tya' Apolos coon¹³ jna 'e tyá² tyi³'naa', tsu 'iin²¹²na 'e líi³oo' jo ngii²¹²gi' jiin¹³ la jin² jí² tya' Dios. Joon la joon jiin¹³ jaain²¹ jo unjløøi³ yaai coon¹³ jaain²¹ tífo², jo'gi ijmaa¹a 'e jo tsáai¹-tsi 'in jaain²¹.

7 ¿'In 'in jmo¹⁰o tyá²gi tyii' lagi 'in catyaaí²gi? ¿'Ee 'oo²¹²oo', ti jon'on Dios gacwoo¹⁰o? Joon wana 'ii-o gacwoo¹⁰o jilaa²¹ 'e 'oo²¹²oo', ¿'ee lí²-i unjløøi³ yaanaa' 'e 'oo²¹²oo' do lawa'a yaanaa' gajmaa²aa' 'e 'oo²¹²oo' do?

8 Nalíi¹naa' lawa'a 'e líi¹naa' tsá² sá² cuu², 'oo²oo' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²naa'. Líi¹naa' 'e 'naa'oo' nityu²uu' to² lawa røøi¹³. Joon jna'gii' li' co'o 'lee¹³naa' jna'a. 'Áa¹mo 'iin²¹²na wa xu'u ja²mo 'e líi¹naa' røøi¹³ joon ca jna'oo'o lí²-i jon tyuu¹³'u'u to² coon¹³ 'naa'.

9 Líi²na la líi¹ jna'a 'in líi¹i apóstoles ni'í sáa¹i Dios jna'a ti líi² tsé¹mo. Líi¹na'a lawa 'inlíi¹³ 'in niteen¹en ijúun²mo. Nalíi¹na'a lawa coon²¹ 'e sá² tsa'goo²¹-tsi tsá² jileei²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ la jileei²¹ ángeles lagi jileei²¹ tsá² jóø²mo jna'a.

10 Líi² tsá² lawa tsá² caa²¹mo jna'a 'wii¹³i cwáain¹ tya' Cristo joon 'naa'gii' líi²naa' 'e líi¹naa' tsá² jmi¹-tsi cwáain¹ tya' Cristo. Líi¹naa' tsá² 'wóo²mo la 'ii²¹² 'naa'gii' líi²naa' 'e líi¹naa' tsá² pí²-tsi. Jo tsáai¹-tsi tsá² jna'a, pe 'naa'oo' un'goo¹⁰o tsá².

11 Ca nanoo²¹² nili¹øø¹mo 'e tyee²'e, nili² unjmi²¹na'a, nili¹øø¹ i si²'in, nijmee²¹mo tsá² jna'a, jogi tyii²¹'i sá².

12 Joongi ni'woo²¹-oo'o to² jmo¹⁰o to². Joon mo jí²in tsá² jna'a, jna'gii' si¹³'i, "Ná¹

uncwaa³mo Dios 'naa'." 'óó¹mo tsá² jna'a pe jmoó²¹o'oo taa²¹.oo'o.

¹³ Lhí³i faa²¹ tsá² 'wii²¹² tyii²¹i'i pe fee¹mo-tsi'i júu³ tyaa²¹a'a coon¹³on. Jmaai²¹ tsá² jna'a lawa tyi¹ taa¹³ juncwii²¹, lagi wa 'e ti' co' tsá²a jmaai²¹ tsá² jna'a ca jmá²¹no.

¹⁴ Jo jmóo³oo 'e jí² lo wa'a cwo²oo 'naa' fa'ii²¹, jmóo³oo 'e jí² lo lawa' cwo³oo cwáain¹ yuun²¹ tyia 'in iin²¹²moo.

¹⁵ Xuu^{fiin}¹³ 'naa' áa¹naa' tifo² tyii' fúu¹ 'in 'é² cwáain¹ tya' Cristo, pe jaan²¹mo 'ñá²uu' seen²¹ cwáain¹ tya' mo galija²mo líi²naa' joon jna-a 'i. Tsu 'wii¹³ 'e júu³ tyá² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios 'e gatyáa³aa coon¹³ 'naa' galija²mo líi²naa' Cristo Jesús.

¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon m³ii tyani²¹ tyán²aan' cwáain² xiiala jmóo³oo joon la joon jmaa²aa'.

¹⁷ Tsu 'wii¹³ gali¹iin²¹²na 'a untii¹³duu'oo' xiiala mo gang³ii jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ tsá² 'in jai² líi²i Cristo, 'wii¹³ joon síi³na Timoteo, 'in iin²¹²na. Lawa yuun²¹ tyia-oo 'i coon¹³ to² jmoo²¹o'oo tya' Ñá¹ñu¹'u'. Joon, untiin¹³in júu³ tya'a. 'Ii-o i'e²e 'naa' la li 'e ga'é³ee la caain²¹ jee²¹² tsá² 'in jai² líi²i Cristo.

¹⁸ Inlíi¹³ jee²¹² 'naa' gaunjlooi³ yaai, líi²i 'e jo cwéi³gii jee 'naa'.

¹⁹ Pe 'i'-tsii yia³oo la jmoono wa icwo¹ Ñá¹ñu¹'u'. Joon iyajóó³oo ti 'e ijma² 'in tsá² unjlóoi³ yaai do 'e la lí² 'e faa²¹a do. Yajóó³oo wa'a cwo¹o Dios wa² pí² tya' 'ido si jo cwo¹-o 'ee.

²⁰ Tsu li tyu² Dios to² tsá² jon' li'i júu³ pe coon¹³ 'ii²¹ tya'o to² 'e tyu²u tsá².

²¹ 'E 'iin²¹²naa' jmá³aa tyii' mi cwéi¹na, ti 'e 'e³ee 'naa' wúu¹, owa'a 'iin²¹²naa' jmáa³aa tyú²-tsii, un'nee³moo 'naa' 'ee?

5

Coon²¹on cwáain¹ 'e ga'láa² tsá²

¹ Niñii¹ tsá² 'e jaain²¹ jee²¹² 'naa' tyiin¹in coon¹³on lawa tsam² tya'o jaain²¹ tsá² neei¹³ sáa³a. 'E lo-o coon²¹ 'e gó² líli¹ ca jiiin¹³ 'in jo cwii¹in Dios jo tii²¹ jmáa¹a.

² Joon jlóó²mogi 'naa' 'iPe tyú²gi wa'a ngi²ii' fa'ii²¹ 'In tsá² 'in gajmaa¹a 'e gó² lo tyú²gi wa'a gajeen²¹mo jee²¹² 'naa'.

³ Joon xufiin¹³ jo siin¹³na la si'yee²¹na jee²¹² 'naa' pe 'iis³-tsii 'naa' joon nigajma¹oo 'ii²¹ tya' 'ido 'in gajmaa¹a 'e gó² do lawa'a siin¹³moo coon¹³ 'naa'.

⁴ Uncaan²¹naa' ruu²¹naa' coon¹³ 'e sii²¹ Ñá¹ñu¹'u' Jesucristo. Joon siin¹³moo coon¹³ 'naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i'-tsii. La joon jon 'ii²¹ tya' Ñá¹ñu¹'u' Jesús uncoon¹³on 'naa'.

⁵ Joon 'ná¹ tyii¹³moo' 'in tsañuu¹ ga'láa¹a do 'in tyiin¹³ jee²¹² 'in jo¹ líi² do, jaan¹³naa' Satanás, joon coon¹³ la joon 'iin²¹mo 'e ngú¹

taan¹in pe itiin¹³mo alma tya'a mi jó¹o tún¹ Ñá¹ñu¹'u'.

⁶ Jo lí² unjlóoi³ 'naa' yaanaa' coon¹³ 'e jmoo²oo' lo. '¿Ti jo ñii²¹i' júu³ 'e jin² tsá²: "Coon¹³ ca pii³ tyiaan¹³ caai²¹ tsá² 'e con² do coon¹³ 'e joon jmoo¹o roon¹on la tóó² con² do?"

⁷ Tú²uu' jilaa²¹ 'e gó² jmoo²oo' 'e li la li tyiaan¹³ tsáai² 'e jmoo¹o 'láa¹ tya' tsá². Joon ilíin²moo' lawa 'iñi¹ 'mii² 'e jo tyiaan¹³ jeei¹ tsu la joon tsa¹² líi¹naa'. Tsu nigajún¹mo Cristo 'ña'a 'wii²¹² tyijna'o'; ngangii² la ngangii²i joo'saa²¹ yuun²¹ ngai² tsá² Israel cuu²¹i mo ti jmii²¹² pascua.

⁸ La joon jmoo¹³o' jmi²¹² pascua tyi' la ti la lí¹-i coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' joongi 'e jai² líi²na' 'e li la li 'iñi¹ jo jeei¹ tyiaan¹³. Jon'on jmoo²¹o' jmi²¹² pascua tyi' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo²¹o' jon'gi' coon¹³ 'e gó² 'i'-tsi' 'e li la li 'e tyiaan¹³ tsáai² do.

⁹ Ni jí¹ tyia 'láa² 'wii²¹² do gafuu²¹²uu 'naa' jo síi¹naa' róó²¹ coon¹³ 'in ngi¹ to² 'láa¹ coon¹³ tsam² xeei²¹ si tsam² ngii¹ to² 'láa¹ coon¹³ tsañuu¹ xeei²¹ 'ee.

¹⁰ Jo 'óó¹-tsi' 'e fuu²¹²uu 'naa' wa'a tó²naa' coonti tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'láa¹, si 'in tsii²¹ cuu² líli¹ 'ee, si 'in jmoo¹o 'uun²¹ 'ee, si 'in ungoó²¹o 'in jon'on Dios la jai² tsu 'ná¹ 'woo²¹moo' 'a juncwii²¹ lo wa jo 'iin²¹²naa' seen²¹naa' jee²¹² tsá² la 'ii.

¹¹ 'óó¹-tsi' 'e gafoo²¹oo do jo 'ná¹ sii²¹naa' róó²¹ coon¹³ jiiin¹³ jaain²¹ 'in jin² 'e jai² líi²i Cristo pe la 'ii²¹² joon ngi¹ 'láa¹o, si tsii²¹mogi cuu² líli¹ 'ee, si ungoó²¹o 'in jon' Dios la jai² 'ee, si jmoo¹o júu³ 'atsaa²¹ 'ee, si ngi¹ to² 'uun²¹ 'máa¹ 'ái¹ 'ee, si 'in jmoo¹o 'uun²¹ 'ee²¹. Jiiin¹³ jo còó²¹ caain²¹ coon¹³ 'in la 'i.

¹²⁻¹³ Tsu jo tii²na jmáa³aa 'ii²¹ tya' 'in jo jai² líi²i Cristo tsu Dios 'in jmá¹a 'ii²¹ tya'a. Pe 'naa'gii' tii²¹naa' jmaa²aa' 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in jin² 'e jai² líi²i Cristo. 'Wii¹³i joon tyii²moo' 'in tsá² ga'noo¹o tsaa² no jee²¹² 'naa'.

6

'Ná¹ jmaa²aa' 'ii²¹ tyii' la 'oo²¹ jee²¹² yaamoo'

¹ Wa mo sá² coon²¹ mii¹³ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei¹gi ná¹ nuu¹un, 'e'ee'li' tá²-oo' m²ii' ill² 'ii²¹ tyani 'in jo cwii¹in Dios la cwii¹in jna' lagi 'e m²ii' tyani 'in tsá²-tsi Dios?

² '¿Ti jo ñi²ii' 'e 'naa' 'in tsá²-tsi Dios ijmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo? Joon wana 'naa' ijmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹, lí² jmaa²aa' jon 'ii²¹ jilaa²¹ cwáain¹ pi³ 'e sá² jee²¹² 'naa'.

³ '¿Ti jo ñi²ii' 'naa' ijmoó²¹o' 'ii²¹ ca tya' ángeles tya' Dios? Joon wa' la joon tá²gi gali² jmoo²¹o' 'ii²¹ 'a lí² 'e juncwii²¹ lo.

4 Wana 'naa' tii¹naa' cwaain¹ tya' 'e sá² juncwii²¹ lo, lí²i mii²h' ili² 'ii²¹ tyani doñi¹iin tsá² 'wó¹i jee²¹² 'in jai² líi².

5 Fuu²¹²uu 'naa' la joon, joon¹'aa²aa' fa'ii²¹. ¿Ti jo 'in seein²¹ jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in lí² jmá¹a 'ii²¹ jee²¹² la 'oo²¹ ruu²¹naa' 'in jai² líi²?'

6 ¿Ti 'ná¹ 'nii¹i tsaruu²¹i tyani 'in jmoo¹o 'ii²¹ 'in jo tsá²-tsi Dios?

7 Joon 'e tii¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa' jmoo¹o 'e faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e jai² líi²naa' tsu jo untiin¹³naa' júu³ tyii'. Tyá²gi wa'a jo mii¹³ jmaa²aa' mo nasá² 'ii²¹ 'e gó² tyii'. Tyá²gi jon wa'a jo mii¹³h' 'e ga'uun¹un tsá² tyii'.

8 Pe 'naa'oo' jmoo²oo' 'e gó²gi. 'Ii²¹ 'e gó² 'iin²¹²naa' jmaa²aa', joon ca la 'oo²¹ ruu²¹naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'uun²¹.

9-10 ¿Ti ñi² 'naa' 'in jmoo¹ 'e gó² jo itii²; 'i²i li tyu² Dios to²? Jo con²oon' too² yaanaa', jo itsa¹i² li tyu² Dios to² jileei²¹ 'in láa¹ coon¹³ tsamí² 'in jon' oo²¹²o jon'gi itsa¹i² li tyu² Dios to² 'in ungo²¹o dios tya'a 'in gajmeei¹ tsá², jon'gi 'in fee¹i tsamí² xeei¹gi. Jon'gi itsa¹i² 'in tsañuu²¹ do 'in láa¹a la 'oo²¹ tsañuu²¹, jon'gi 'in jmoo¹o 'uun²¹, jon'gi 'in 'iin²¹²in cuu² áai¹, 'in ngi¹i to² 'iin¹, 'in jmo¹o 'atsaa²¹, si 'in tyi²i cuu² tsá² xeei¹ 'ee jo itsa¹i² li tyu² Dios to².

11 Joon la joon galii¹ 'inlii¹³ 'naa' pe lawa garun¹o nigajmeei¹ Dios 'naa' 'in tyú¹, gatyii¹³in Dios 'naa' 'e líin²naa tsá² tya'a nigauntyuu²¹mo Dios 'naa' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesús joongi coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyá² tya' Dios tyi'.

Jmaa¹i to² cuerpo tyii' tya' 'e tyú²-u

12 Jin² tsá²: "Lí²-i jmoo¹o tsá² doñi¹ee 'e 'iin²¹²in." Joon jna fuu²¹²uu 'e jo¹o júu³ tya'a pe jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá² jo jmei¹ tya'a. Jo¹o, lí²i jmá³aa doñi¹ee 'e 'iin²¹²na, pe jo cwó³oo wa'a jiin¹³ coon²¹ tyuu¹³u to² jna.

13 Ja²mo júu³ 'e jin² tsá²: "Jmaa¹i to² 'uunñi² tya' tu² tsá², la joon jon, tu² tsá² jmaa¹i to² tya' 'uunñi²." Pe ji tún² do iun-tyee¹mo Dios. Jo gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² wa'a 'láa¹a coon¹³ tsamí². Gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² tya' Ña'ñu¹u', la joon joon Ña'ñu¹u' tya' cuerpo tya' tsá².

14 Joon la gajmaa¹a Dios jiin¹in Ña'ñu¹u', la joon jon ijmaa¹a jiin¹in coon²¹, 'ii²¹ tya'a.

15 ¿Ti jo ñi² 'naa' 'e la jaain²¹ la jaan²¹naa' líi¹naa' lawa coon²¹ ti' ca'naa¹³i cuerpo tya' Cristo? ¿Wa lí² la joon, xiiala iliucaan²¹naa' 'e ti' ca'naa¹³ cuerpo tya' Cristo coon¹³ jaain²¹ 'yiiacuungó²? Jo lí² jmoo²¹o la joon coonti!

16 ¿Owa jo ñi² 'naa', mo fee²¹i tsá² jaain²¹ 'yiiacuungó² líin²mo 'ido lawa coon²¹ cuerpo coon¹³ 'in 'yiiacuungó² do? Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios, "In gáí¹ do ilíin¹in lawa jaan²¹mo."

17 La joon jon, mo uncaan²¹in tsá² coon¹³ Ña'ñu¹u' ilíin²in lawa coon²¹ espíritu coon¹³ Ña'ñu¹u' do.

18 Cwíin¹iin' jon jilaa²¹ 'e 'láa¹³aa' coon¹³ tsamí². Jilaa²¹ tsaa² 'e catyiaa² do 'e 'noo¹ tsá² lí¹ caluu²¹² cuerpo tya'a pe mo fee²¹i tsá² tsamí² xeei¹ 'noo¹o tsaa² lí¹ tsi cuerpo tya'a.

19 ¿Ti jo ñi³ 'naa', 'e cuerpo tyii' li la li coon²¹ cwo¹ tya' 'in Espiritu Tyá² 'in gacwooi¹³ Dios 'naa'? Jo líi¹naa' tsañii²¹² yaanaa' 20 tsu Dios galó²¹i 'naa' 'e moo¹³ 'áai¹. Tsa 'wii¹³ joon ná¹-a ungo¹oo' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o cuerpo tyii'.

7

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui² cwoo²¹ tsá²

1 No ingii³h júu³ tyii' 'e taa¹³ jí² do 'e gasii²naa' jna. 'Áai¹gi tyú² wa'a 'e jo cui² cwoo²¹ tsá².

2 Pe tsa 'wii¹³ 'áai¹gi 'láa¹a tsá² coon¹³ tsamí², 'áai¹gi 'ná¹ 'aa¹ tsá² tsamí² tya'a la jaain²¹ la jaain²¹, la joon jon la jaain²¹ tsamí² 'ná¹-a 'aa¹i ñuu¹ tya'a la jaain²¹.

3 Joon 'in tsañuu¹ do 'ná¹ untiin¹³in coon¹³ jaan²¹mo tsamí² tya'a la joon jon tsamí² do 'ná¹ untiin¹³in coon¹³ jaan²¹mo ñuu¹ tya'a.

4 'In 'oo²¹²o tsá² jo lí¹ tyu²u to² cuerpo tya'a 'ña'a, 'e cuerpo tya'a, tya' ñuu¹ tya'o. La joon jon 'e cuerpo tya' tsañuu¹ jo lí² tyu²u to² cuerpo tya'a 'ña'a pe tya' 'oo²¹²o cuerpo tya'a.

5 Wa'a tsañuu¹ si 'oo²¹²o 'ee 'iin²¹²in 'e nuu¹un Dios coon²¹ sii¹³xu, 'ná¹-a síin¹in røø²¹ coon¹³ 'oo²¹²o si ñuu¹ tya'a 'ee 'e jo cwuu¹i caain²¹ la 'ii²¹² fee¹i Dios. Mo gangii² joon 'ná¹-a cwuu¹i caain²¹ tún¹ 'e coon¹³ la joon jo cwo¹ 'e 'i'ii¹in Satanás joon i'nóo¹on tsaa² 'in jo tyu²u to² 'ña'a.

6 Fuu²¹² 'naa' jilaa²¹ 'elo jon'on tyu¹u to² 'naa'.

7 Tsa 'ñii¹a 'iin²¹²na wa'a jo cui² cwoo²¹ tsá² la líi¹i jna. Pe ñi¹oo 'e Dios nigacwo¹ xiiala ijmaa¹a la jaain²¹ la jaain²¹. Seein²¹ 'inlii¹³ taa²¹a jo cuui¹² cwoo²¹o, seen²¹gi 'in jo taa²¹.

8 Fuu²¹²uu jileei²¹ 'in jo mo cuui¹² cwoo²¹o coon¹³ jileei²¹ 'yiiáñi² tyá²gi tya'a wa'a jo cuui¹² cwoo²¹o la líi¹i jna.

9 Pe tyá²gi icui² cwoo²¹o lagi isoon¹in cagi 'láa¹a. 'Ná¹-a cui² cwoo²¹o wa jo lí² tyu²u to² 'ña'a.

10 Pe tya' jileei²¹ 'in nicui² cwoo²¹o tyu²u to² 'e jo lí² tuu²¹i 'oo²¹²o ñuu¹ tya'a. Jon'on jna 'in tyu²u to² lo jiin¹³ 'ña'a, Ña'ñu¹u' tyu²u to² lo.

11 Pe wana gatuu²¹i 'oo²¹²o ñuu¹ tya'a jo lí² cui² cwoo²¹o coon¹³ tsá² xeei¹ jiin¹³ lí²

licaain²¹ coon¹³ ñuu¹ tya'a. La joon jon tsañuu¹ jo lí² tuu²¹ 'oo²¹²o.

12 Fuu²¹²uu 'in catyaaí² júu³ tyiia jon'on tya' Ña'ñu¹u'. Wa jo jai² lí²i 'oo²¹²o tsañuu¹ 'in jai² lí²i; Cristo pe 'iin²¹²in 'in 'oo²¹²o ján² coon¹³on jo lí² tuu²¹ 'in tsañuu¹ do 'ii.

13 La joon wa jo jai² lí²i ñuu¹ tya' tsamí² 'in jai² lí²i; pe 'iin²¹²in 'in tsañuu¹ ján² coon¹³on jo lí² tuu²¹ 'in tsamí² do 'ii.

14 Tsu 'in tsañuu¹ do 'in jo jai² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lí²i 'oo²¹²o. Joon 'in tsamí² 'in jo jai² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lí²i; ñuu¹ tya'a. Wa jon' la joon 'in xuui²¹² tya'a lí²in la lí¹i xuui²¹² tya' tsá² 'in jo jo² lí²i. Pe jo lí¹i la joon tsu 'ii²¹mo 'e tyú² tya' Dios tsu 'wii¹³ ja²mo lí²i; sáa³ jmií²¹.

15 Pe wana 'in tsañuu¹ si 'in tsamí² do 'in jo jai² lí²i 'iin²¹²in tuu²¹mo 'oo²¹²o si ñuu¹ tya'a 'ee cwoli² jmáa¹a. Joon mo gangai² 'in jo jo² lí²i do joon galáa²mo 'in jai² lí²i; tsu gatø² Dios jna' 'e toon²¹on fu juncwii²¹ lo 'e tyú²u.

16 Tsu jo iñii²¹²-tsi 'in tsamí² 'in jai² lí²i; wa'a ijai² lí²i; ñuu¹ tya'a 'wii¹³ 'ii-o. Joon 'in tsañuu¹ do 'in jai² lí²i; jo ñii¹in ti ijai² lí²i; 'oo²¹²o 'wii¹³ 'ii-o.

17 Pe la lo-o tyu³uu to² jee²¹² jileei²¹ 'in jai² lí²i; Cristo, jileei²¹ 'ná¹-a jmáa¹a jiiin¹³ la nigacwo¹ Ña'ñu¹u' 'ii jímáa¹a, jiiin¹³ la lí¹i mo gatø² Dios 'ii.

18 Wa'a lí¹i tsá² circuncidado, 'øøi²¹-tsi tsá²; tsá² seen²¹in Israel, mo gatø² Dios 'ii, 'ná¹-a lí¹i; circuncidado. Pe jo lí¹i; la joon mo gatø² Dios 'ii jo 'ná¹ 'ii²¹ 'e lí² circuncisión do.

19 Jo tyiin² wa'a ga'ii²¹ si jo ga'ii²¹ 'ee 'e lí² do, jiiin¹³ 'e tyiin² 'e jmoo¹o tsá² ñuu¹³u 'e to² tyu² Dios.

20 Jileei²¹ tsá² 'ná¹ jmáa¹a jiiin¹³ la 'e gaj-maa¹a mo gatø² Dios 'ii.

21 Wana galí¹u'u tsa'leei¹³ tya' tsá² jo jmaa²¹a cu²-o'o. Pe wa galí¹u'u iláa¹u'u 'wo'o cwojmáa¹³a.

22 Jileei²¹ 'in nilí¹i esclavo mo gatø² Dios 'ii lawa'a jaain²¹ 'in niláa²mo lí¹i; ijmáa¹a jilaa²¹ to² tyu² Ña'ñu¹u'. Joon jileei²¹ 'in niláa²mo mo gatø² Dios 'ii lawa esclavo tya' Cristo lí¹i; no.

23 Dios nigaløø²mo 'naa' (coon¹³ jmií¹; øø¹ Joon¹on) 'e 'moo³ 'áai¹ tsu 'wii¹³ joon jo cwo²oo' wa'a jme²i; tsá² 'naa' lawa esclavos tya'a.

24 Joon, tsaru¹u', 'ná¹-a jmaa²gii' jiiin¹³ la gajmaa²aa' mo gatø² Dios 'naa' pe nano lí¹inaa' tsá² tya' Dios.

25 Jo 'óo³oo júu³ gacwo¹ Ña'ñu¹u' fuu²¹²uu 'in jo mo cui² cwoo²¹o pe fuu²¹²oo 'e

'í¹-tsii joon lí²-i jo cu²-tsi tsá² tyiia tsu galifee¹mo-tsi Ña'ñu¹u' tyiia.

26 Tsu 'wii¹³ taa²¹²mo 'áai¹ 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ 'í¹-tsii wa'a lí¹i; tsá² jiiin¹³ la lí¹i.

27 Wana seein²¹ tsamí² tyi¹ jo 'noo¹³o xiala ituu¹u' tsamí² tyi¹. Joon wana jo seein²¹ tyi¹ jo 'náa¹u'u.

28 Pe wa' cu²mo cwoo¹o jo tsaa² 'noo²¹o. La joon jon tya' simi² wa' cu²mo cwoo²¹o jo tsaa² 'noo¹o. Pe jileei²¹ 'in cu²mo cwoo²¹o isein²¹ fa¹³ mo taan²¹²in fu juncwii²¹. Joon cwo²oo cwaain¹ 'ido 'e jo cui²gi cwoo²¹o 'e joon jo tyan¹gi 'e fa¹³ do.

29 Tsaru¹u', 'elo-o 'iin²¹²na fua²¹²uu 'naa': Xu tiempo sá²gi. Joon nano ca lí² ngoo²¹²gi 'in tsá² 'aa¹ 'oo²¹²o 'ná¹-a 'í¹-tsi cwaain¹ tya' Dios la 'í¹-tsi 'in tsá² 'in jo seein²¹ 'oo²¹²o.

30 La joon jon, 'in tsá² xuui²¹²-tsi 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo xuui²¹²-tsi. Joon 'in tsá² jløø¹³mo 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo jløø¹³. Joon 'in tsá² 'in ló¹ 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jmáa¹a lawa'a jon' tya'o 'e galó¹ do.

31 Joon 'in tsá² 'in jmai² to² 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jo lí¹i; tyu²u to² 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Tsa' 'e juncwii²¹ lo jøø²¹øø' ngoo²¹o ti li ityeei²¹.

32 'iin²¹²na 'e taan²¹²naa' 'e jo cu²-oo' coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Joon mo 'ña' tsá², jo 'oo²¹²o seein²¹, 'í¹-tsi jiiin¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹u', joon 'iin²¹²in jmáa¹a jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'ii.

33 Pe joon mo naseein²¹ 'oo²¹²o tún² 'í¹-tsi. 'iin²¹²in jmáa¹a to² tyu² Ña'ñu¹u' pe cu²u-tsi coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a 'e tyú²-u coon¹³ 'oo²¹²o.

34 La joon jon tsamí² 'in nicui² cwoo²¹o. Cu²u-tsi coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a tyú²-u coon¹³ ñuu¹ tya'a. Pe 'in tsamí² 'in jo seein²¹ ñuu¹ tya'a 'í¹-tsi jiiin¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹u', joon 'iin²¹²in cwo²i 'ña'a Dios tiin¹³ la ngu¹ taan¹in lagi alma tya'a.

35 Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e tyú² tyii' jon'on wa'a 'e tyuu¹³ 'naa' pe 'iin²¹²na 'e taan²¹²naa' jiiin¹³ la tii²naa' joon canii²mo 'í¹-oo' cwaain¹ tya' Ña'ñu¹u'.

36 Wana seein²¹ jamí² tsá² joon 'in jamí¹i do ngi¹ nili²o joon jmií²¹i do lí²i; 'e tyú²gi wa'a cuu²¹i cwoo²¹o jamí¹i do tsu 'wii¹³ naraa²¹mo. Wa'a seein²¹ 'in mú¹i; 'ii, lí¹-i cu²mo cwoo²¹o 'ido jo tsaa² 'noo¹o.

37 Pe wana 'í¹-tsi jmií²¹i 'ido 'e tyú²gi tya' jamí¹i; 'e jo cu²mo cwoo²¹o, joon jo cwóo¹i mo múu¹i tsá² 'ii, jmoo¹o 'ido 'e tyú².

38 La joon, 'in cwóo¹i jamí¹i do 'e cu²mo cwoo²¹o jmoo¹-o 'e tyú² pe 'in jo mo cwóo¹i jmoo¹-o 'e tyú²gi.

39 Jo cwo¹ ley wa'a taa²¹i tsamí² ñuu¹ tya'a la 'ii²¹² seein²¹gi ñuu¹ tya'a. Pe wana gajúin¹

ñuu¹ tya'a joon tuu²mo 'ña'a 'in tsamí² do, 'in tsamí² do lí²-i cu²mo cwoo²¹o coon¹³ doñi'in yaa¹-tsi wa'a ja²mo lí²i 'in tsañuu¹ do Cristo.

⁴⁰ Pe 'i¹-tsii 'e jlø¹³mogi 'in tsamí² do wa'a jo cui²gi cwoo²¹o tún¹. Joon lí²na 'e 'i¹-tsii la 'i¹-tsi 'in Espiritu Tyú² tya' Dios.

8

Cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² lawa fa¹ tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá²

¹ Joon nano fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá² lawa fa¹. 'E la ja²mo, sá²-a 'e 'øø²¹mo-tsi' pe jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi' 'e un-jløø¹³ yiaa'. Pe wana 'nee²¹²na' ru¹u' joon 'e jmoo²¹o' 'e pi²gi-tsi'.

² Wa 'i¹-tsi tsá² 'e 'øøi²¹gi-tsi jo mo galiñii¹ la jai².

³ Wa mo gali'in²¹²in tsá² Dios, joon Dios galicwii¹mo 'ido.

⁴ Tsu 'wii¹³ joon mi sñi¹³i' cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dioses tya'a nee²¹e' 'e jaan²¹mo Dios seein²¹, joon jileei²¹ dioses catyaa²gi do 'e un'goo²¹o tsá² jon' wa' jai² 'ido.

⁵ Tsá²-a gajmee¹mo dioses tya'a 'in líi¹i la li 'e sá² fu juncwii²¹, la joon jon 'e sá² ni cwoo²¹o juncwii²¹ joongi un'goo²¹o 'ii. Coon¹³ la joon lí²-i 'i¹-tsi tsá² 'e fúu¹mo dioses seein²¹ joon fúu¹mo fi²¹²i' seein²¹.

⁶ Xufiin¹³ gajmee¹mo tsá² dioses tya'a fúu¹ pe tijná'o' jaan²¹mo Dios seein²¹, jiiin¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹. Dios Jmii²¹ do gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá² joon 'wii¹³ 'ii-o toon²¹on'. Seen²¹mo jon jaan²¹mo Ña'ñu¹u', joon Jesucristo 'ii. 'Wii¹³ 'ii-o galisá² jilaa²¹ 'e sá² ca la jeei²¹ jna' yiaa'.

⁷ Pe jo jileei²¹ 'in jai² lí²i; Cristo ñi¹ 'e júu³ lo. Joon 'inlíi¹³ 'in gatyá¹a 'uunñi² tyani dioses tya'a jiiin¹³ la tsi² la mo jeei¹ 'i¹-tsi gajmaa¹a 'e gó² wa'a dø¹ø 'e 'uunñi² do tsu 'i¹gi-tsi' 'e ja²mo seein²¹ 'in dioses gajmeei¹ tsá². Jo mo galitii²¹ la jai² joon 'wéi¹giXu 'e 'i¹-tsi.

⁸ Jo 'ii²¹ Dios tsá² 'wii¹³ tya' 'e gø¹² tsá². Jo lityú¹gi' tyani Dios wa'a tyé³e' si gó²gi' ee wa jo tyé³e'.

⁹ Pe tii¹moo' coon¹³ jilaa²¹ 'e ili² jmaa²aa' 'e jo jmaa²aa' nóo¹o tsaa² 'in tsá² 'in jo mo røø²¹ 'øøi²¹-tsi 'e jai² lí²i.

¹⁰ Tsu wa mo'o jaain²¹ tsá² 'in jo tii²¹ 'e tyú² i'nee²mo 'nu 'in tii²¹ tyú² 'u²u cwo¹ li un'goo²¹o tsá² dioses tya'a joon wa' dø²¹ø 'uunñi² tyá¹ tsá² tyani dioses tya'a, ityaa²¹²-tsi 'in tsá² do idø²ø jon 'e 'uunñi² 'e gatyá² tsá² tyani dioses tya'a 'in jo jai².

¹¹ Joon tsu 'wii¹³ 'øø²¹mo-'o'o jilaa²¹ 'elo jo jma¹ 'nii²¹ tyi', pe 'in tsá² jo tii² tyú² do 'iin²¹²in jmaa¹a la gajmaa² 'nu, la joon

'iin²¹mo-tsi Cristo. Pe gajún¹mo Cristo 'wii²¹² tya' 'in tsá² do lagi júin¹ 'wii²¹² tyi'.

¹² Tsu 'wii¹³ joon mo 'laa²¹²a la no tya' jaain²¹ tsaru¹u' 'in jo 'øøi²¹-tsi tyú² la 'øøi²¹-tsi' laa²¹²o'o jon tya' Cristo.

¹³ Joon wana i'nóo¹o tsaa² 'in ruu²¹na' tsu 'wii¹³-i tya' 'e gø¹³øø, 'e tyú²gi jo jmi²¹² cu³giñú¹ wa'a la joon jo i'nóo¹o 'ido tsaa².

9

'E tii²i jmaa¹a apóstol

¹ Jna-a tii²na jmaa³aa jilaa²¹ ili² jmaa¹a jaain²¹ apóstol tsu gamaa²¹moo Jesús, Ña'ñu¹u'. Joon 'naa'-a, ja²mo lí²naa' Cristo 'wii¹³ to² 'e nigajmaa³aa tya' Ña'ñu¹u'.

² 'Iin xeei' lí²-i jin²in 'e jo líi¹na apóstol, pe 'naa' 'in née¹i Corinto 'in jai² lí²i Cristo líi¹naa' lawa coon²¹ sello 'e ja²mo gatyii¹³in Ña'ñu¹u' jna 'e líi¹na apóstol tya'a.

³ 'Elo-o fuu²¹²uu 'in tsá² 'in faa²¹ 'laa²¹ tyiaa:

⁴ Tii²na 'ii²¹ jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² jna 'e 'né³e' joongi 'e tyé³e'.

⁵ Tii²moo jon wa'a 'áa³na tsamí² 'in jai² líi²i Cristo la 'áa³i 'in apóstoles catyaa²gi, la jmoo¹o 'in ruu²¹i Ña'ñu¹u' coon¹³ Tá².

⁶ ¿'Owa' líi²naa' 'e jiiin¹³ Bernabé coon¹³ jna jo tii²na'a tuu²¹u'u to² 'e lí² cwoo²¹o'o júu³ tyú² tya' 'e tiiin¹³ tsá²?

⁷ ¿'Iin láa² 'ná¹ tyi² 'e jma²i to² tya'a? ¿'Iin jmoo¹o to² jee²¹² wuunjøø¹³ joon jo cuu²¹u mi¹³ wuunjøø¹³ do? ¿'Iin 'aa²¹²i joo'núu³ joon jo 'uun²un fi² tya' 'ido?

⁸ Jo fuu²¹²uu la joon wa'a jiiin¹³ 'e jooi²-tsi tsá² tsu 'e ley tya' Moisés jin²in la joon jon.

⁹ Tsu ni jii² tya' ley do 'e jin²: "Jo toon¹³on noo¹³ ta¹i²¹ joo'tsaa² mo 'ø¹²ø trigo." Joon jo gajin²in Dios la joon 'wii¹³ 'i¹-tsi jiiin¹³ tya' joo'tsaa².

¹⁰ 'E gajin²o 'e ilin³e' xiala 'ná¹ jmoo²¹o'. 'E tya' 'e tyú² tyi' 'e ley lo tsu 'in tsá² 'in jii¹i 'ná¹ jii¹ 'e sijaan²¹ 'i¹i²¹ 'e tii²i tya' 'e garoo²¹o jiiin¹³ la 'ii²¹i 'in tsá² 'in 'ø¹² do.

¹¹ Joon mo ga'ee³e 'e 'naa' cwáain¹ tya' 'e fu¹ tyú² tya' Dios 'e lí² lawa 'e nigajñii²¹i jún² tya' júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Joon nano, tti jo tii²na'a 'i¹i¹³na'a 'e galí² tyii¹ 'e lí² lawa 'e garoo²¹o?

¹² Joon wana tsá² xeei²¹ tii²i 'ii²¹i 'lee¹³i, jna'gii¹ tii²gii¹ 'áai¹gi.

Joon xufiin¹³ tii²na'a 'ii¹³na'a la joon, jo gajmoo²¹o'o. Li cii¹³-i gajmoo²¹o'o. Jna'a gata²-oo'o jilaa²¹ 'e coon¹³ la joon jo jmoo²¹o'o jiiin¹ cwáain¹ tya' Cristo 'e gacwoo¹³o'o 'naa'.

¹³ Ñi² 'naa' 'e jileei²¹ 'in jmoo¹o to² 'yuu¹i cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel døø²¹ø 'e sá² cwo¹ do. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'in tsá² 'in jun¹ 'e fa¹

cwo¹ tsá² jun¹ ni altar, 'in tsá² do tii²i cuu²¹u 'e ngu¹ tya' 'in joo³núu³ 'in cwó¹i tsá².

¹⁴ La joon gaty¹u to² Ña¹nú¹u 'e jileei²¹ 'in cwo¹ júu³ tyá² tya' 'e tiin¹³ tsá² lí²-i 'ii²¹; 'e lee¹³; 'in tsá² 'in nuu¹un júu³ tyá² tya'a.

¹⁵ Pe jiin¹³ ca fu jo ga¹ii¹³na 'e gatí²na jon¹gi sá³na 'e jí² to tyi'naa' wa'a cwo²oo' jna no. 'iin²¹²gi júun³na 'oo² lagi 'e mí³ii cuu² tsu 'wii¹³ cwó³oo 'e júu³ tyá² tya' Dios. Jlø³moo cwó³oo 'e júu³ do 'e yaai¹-tsii.

¹⁶ Tsu jo cwó³oo 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² wa'a 'e unjlø¹³ 'ñii'a, tsu gatyaa¹o Dios cwó³oo. Joon fúu²-u jna wa jo cwó³oo 'e júu³ do.

¹⁷ Tsu 'wii¹³ joon mo jmó³oo 'e yaai¹-tsii 'e jlø³moo áai¹ pe wa'a jmó³oo 'e lí² tsai² 'ná¹ jmáa³aa, 'ná¹ jmáa³oo tyitsaa¹² tsu gatyaa¹a Dios cwó³oo.

¹⁸ Joon 'e lee¹³na 'e jmoo¹o jlø³moo áai¹ 'e cwó³oo 'e júu³ tyá² tya' 'e tiin¹³ tsá² jon¹gi 'e cóon³oon cuu² jiin¹³ la tí²na 'ñii'a lawa jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios.

¹⁹ Joon xafiin¹³ lí¹na 'in tsá² 'in iláa²mo, jiin¹³ jaain²¹ lí² tyu² to² jna, pe gajmé¹na 'ñii'a 'e lí¹na lawa jaain²¹ esclavo tya' jileei²¹ tsá² 'e coon¹³ la joon fúu¹mogi tsá² ijai² lí²i Cristo 'wii¹³-i jna.

²⁰ Mo ngú³ii jee²¹² tsá² Israel lí¹na lawa jaain²¹ tsá² Israel 'e coon¹³ la joon ijai² lí²i Cristo. Joon xafiin¹³ jo tyu²gi jna to² 'e ley tya' Moisés mo ngú³ii jee²¹² 'in jmoo¹o nuu¹³u 'e ley do jmoo²oo jon nuu¹³u 'e coon¹³ la joon ili² jai² lí²i; 'ii Cristo.

²¹ Joon mo ngú³ii jee²¹² tsá² 'in jo jmoo¹o nuu¹³u 'e ley tya' Moisés la joon ngú³ii 'e coon¹³ la joon ili² jai² lí²i; 'ii Cristo. Pe tyu²u-gi jna to² 'e ley tya' Dios tsu jmó³oo nuu¹³u 'e ley tya' Cristo.

²² Mo ngú³ii jee²¹² 'in tsá² 'in jo rø²¹ 'øø¹²¹-tsi 'e jai² lí² jmó³oo la jmoo¹o 'e coon¹³ la joon ili² jai²gi lí²i; 'ii Cristo. Jmó³oo jiin¹³ la jmoo¹o coon¹³ doñi¹iin ngú³ii 'e coon¹³ la joon wa'a ili² jmáa¹a Dios tiin¹³ 'ido.

²³ Jmó³oo jilaa²¹ 'elo 'wii²¹² tya' 'e júu³ tyá² tya' 'e tiin¹³ tsá², tsu 'iin²¹²na 'ii¹³na 'e tyá²-u 'e cwo²o 'e júu³ tyá² do tsá².

²⁴ Ñi² 'naa' mo cwiin¹in tsá² carrera joon jileei²¹ do cwíin¹in pe jaan²¹mo jee²¹² 'in cwiin¹in do ili¹i. Joon juncwii²¹ tyi' li la li coon²¹ carrera, tsu 'wii¹³ joon cwiin²in' la li 'e ili¹i.

²⁵ Joon jileei²¹ 'in 'iin²¹²in lí²i mi cwiin¹in coon²¹ carrera tyu²u to² 'ña'a joon jo jmoo¹o 'e jmoo¹o 'nii²¹ tya'a. Joon 'in tsá² do jmoo¹o la joon wa'a ili² lí¹i coon²¹ premio lawa coon²¹ corona lí² mo² lí³ cwuu²¹ 'e jo ta²a. Pe jna'o' tyu²u to² yiia' 'e lí¹i' jón coon²¹

premio. Pe 'e premio do ili¹i' ita² coon² tø²mo.

²⁶ Joon cwáain¹ tyiia, jo cwíin³iin carrera tyiia lawa jaain²¹ tsá² tiuu², ñi²oo li ní³ii. Joon juncwii²¹ tyiia li lawa coon²¹ 'e tí¹ tsá² joon jo un¹ii¹³ wa' pi² tyiia faa¹³na tyi².

²⁷ Pe 'e³ee wúu¹ cuerpo tyiia, joon tyu³uu to² 'e jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²na tsu jo 'iin²¹²na 'oo²oo fa¹ii²¹ tyani Dios tsu jo gatsé¹ carrera tyiia 'e tyá² xafiin¹³ niga¹e²ee tsá² xeei' 'e 'ná¹ jmáa¹a.

10

Júu³ cwáain¹ tya' dioses gajmee¹ tsá² 'in jo jai²

¹ 'iin²¹²na 'e iliñi² 'naa', tsaru¹u, 'e jni¹ do gajé¹mo jileei²¹ 'in 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi'. La joon jon jileei²¹ 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi' do gangü²i 'e Mar Rojo do.

² Joon lawa'a 'e uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo saa²¹²na' jmi²¹, la joon gauncaan²¹in jileei²¹ 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi' coon¹³ Moisés mo gajé¹mo 'e jni¹ do 'ii joon gangü²i 'e Mar Rojo do.

³ Joon jileei²¹ 'ido gagøø¹ø 'e iñi¹ 'e gacwo¹o Dios 'ii.

⁴ Joon jileei²¹ 'ido ga'uun²¹o 'e jmi²¹ gacwo¹o Dios 'ii. Tsu ga'uun²¹o 'in tsá² do 'e jmi²¹ ga'yeei²¹ tsaa² cuun²¹² do. Joon lí² la lí¹i Cristo 'e cuun²¹² do. Joon ngi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² do.

⁵ Xafiin¹³ joon, coon²¹xu jo jileei²¹ 'in 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi' do gajuun²¹²mo li taa²i cwoo¹³ tyuun²¹ do, tsu jo gajmaa¹ la ti¹-tsi Dios.

⁶ Joon jilaa²¹ 'elo galí² 'e cwo¹o jna' cwáain¹ wa'a jo 'iin²¹²na' jmoo²¹o 'e gø² la nigajmaa¹ 'ido.

⁷ Tsu 'wii¹³ joon jo ungoø² 'in dioses 'in jmee¹i tsá² 'in jo jai² la nigajmaa¹ 'inlí¹³ 'in tsá² do. Tsu nigajin² ni jí² tya' Dios: "In tsá² do gacwo²¹²o gagøø¹ø joongi ga'uun²¹un, joon mi yuui¹³ joon garoon²¹on gajmaa¹³a jmi²¹²."

⁸ La joon jon jo tsein²¹ wa'a fee¹³na' tsam¹² xeei' la nigajmaa¹ 'inlí¹³ 'in tsá² do joon 'wii¹³ joon nigajün¹ dyaai¹ni¹ mil tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹².

⁹ Jo tsein²¹ jón wa'a jo lee²¹² jna' cwáain¹ xiiala lí¹i 'e Ña¹nú¹u wa'a 'wo²-tsi áai¹ la nigajmaa¹ 'inlí¹³ jee²¹² 'ii joon mi²¹ gacuu²¹i joon fúu¹ gajün¹.

¹⁰ Jo tsein²¹gi jón wa'a cwoo¹³o Dios tsaa² lagi gacwo¹o 'inlí¹³ 'in tsá² do Dios tsaa² jón Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya' 'in jngaai¹³ 'ii.

¹¹ Jilaa²¹ 'elo galí² tya' 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi' joon Dios gataan¹an ni jí² tya'a 'e 'e² jna' 'in taan²¹²in juncwii²¹ 'e ti li tyé¹.

12 Tsu 'wii'¹³ joon 'in 'i¹-tsi 'e 'øøi'²¹-tsi tyá² 'ná¹ ngi¹ coon²¹ tún² wa'a jo xuu²¹i tsaa² tya'a.

13 Joon 'e tsaa² 'ilí² xuu²¹naa' coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tsaa² 'ilí² xuu²¹i jileei²¹ tsá² cattyaaí². Pe jo cu²-'oo' coon¹³ Dios tsu jo cwo¹ wa'a seen²¹naa' fa'í³ gøøi¹³gi lagi itaa²¹aa'. Tsu wana sá² fa'í³ gøøi¹³ Dios icwo²o 'naa' xiiala lí² 'woo²¹naa' 'e fa'í³ do. Joon la joon itaa²¹aa'.

14 Tsu 'wii'¹³ joon tsaru¹u 'in 'iin²¹²na, jo ngii²¹gii' li siin¹ dioses jmee¹i tsá² 'e un'goo²oo'.

15 Fuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² 'in 'øøi'²¹-'oo', joon 'naa' lí²-i cón²oon' cwáain¹ wa jo¹ si jo jo¹ 'ee júu³ tyiia.

16 Mo 'né³e' 'e i'ó¹ copa nicwaaí³ 'e nigacwoo¹³o' 'maai'¹³ Dios 'e iuncaan²mo' coon¹³ jmi¹'øø² Cristo. La joon jon mo tyé³e' 'e 'iñi¹ 'e jmoó²¹o' jmai³xu jee²¹² jna' 'e iuncaan²mo' coon¹³ cuerpo tya' Cristo.

17 Joon xufiin¹³ fúu¹mo', tyé²e' 'e 'iñi¹ coon²¹ do joon tsu 'wii'² joon líi¹na' coon²¹ cuerpo tyi'.

18 La nigajmaa¹ 'in tsá² Israel mo gajmaa¹ fa¹, mo gagøø¹ø 'e nigacwo¹ lawa coon²¹ fa¹, jaain²¹mo líi¹i coon¹³ 'e fa¹ do.

19 Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'e 'oo¹o 'ii²¹ 'in dioses jmee¹i tsá² 'in jo jai², jon'gi fuu²¹²uu 'e tyá²gi 'e ngú¹ 'e tyá² tsá² tyani dioses tya' lagi 'e ngú¹ xiia¹.

20 Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹ mo cwo¹o fa¹ dioses tya'a, cwo¹o 'e fa¹ do tya' 'in espíritu gó² jon' tya' Dios Jmii²¹. Joon jo 'iin²¹²na uncaan²¹naa' yaanaa' coon¹³ 'in espíritu gó² do.

21 Jo lí² 'uu¹³uu' 'e copa tya' Ña'ñu¹u' 'e un'goo¹oo' 'ii la 'ii²¹² un'goo¹oo' 'in espíritu gó² do. Jon'gi lí² cii¹³ii' 'e tya' Ña'ñu¹u' la 'ii²¹² cii¹³ii' 'e tya' 'in espíritu gó² do.

22 ¿Ti tyá²gi wa'a 'e jmoó²¹o' 'e tsa'nii²¹-tsi tya' coon¹³ Ña'ñu¹u'? ¿Ti gøø¹³gi jna' lagi 'ii?

Jo si'ñúu¹ 'in jai² líi²i Cristo

23 Ja²mo, lí²-i jmoó¹o tsá² jilaa²¹ doñi'ee 'e 'iin²¹²in pe jon' jilaa²¹ 'e jmé¹i tya'a. Lí²-i jmoó¹o tsá² jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in pe jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmáa¹a jo uncoon¹³ wa'a 'e cwii¹ingi Dios.

24 Ná¹-a jmoó¹o tsá² 'e tyá¹ tya' 'in xeei' jon' 'e tyá² tya' 'ña'a.

25 Cøø¹³øø' jilaa²¹ 'e 'ni¹i lí¹ 'moo¹³ jo unngii²i wa gatyá² tsá² tyani dioses tya' 'e lí² ñi²i wa lí² cii¹³ii' si jo lí² ee.

26 Tsu tya' Ña'ñu¹u' fu juncwii²¹ lo coon¹³ jilaa²¹ 'e sá³.

27 Joon wa jin² jaain²¹ tsá² 'in jo jai² líi²i Cristo sii²¹i 'nu: "Ja tsaa²¹a', tsatyé³e'xu'." Joon wa'a 'iin²¹²un cwoó²u'u, cwotyé²du'u,

jo unngii²in wa nigatyá²a 'e 'uunñi² do tyani dioses tya'a.

28 Pe wana gajin² tsá²: "Nigatyá²a tsá² 'e 'uunñi² lo tyani dioses tya'a lawa coon²¹ fa¹", jo cøø¹³ø. Tsu wana gatyé²e 'in jaain²¹ do 'in jo røø²¹ 'øøi'²¹-tsi ixuui²¹ tsaa² tya'a tsu 'wii'¹³ gatyé²e.

29 Fuu²¹²oo 'e 'øøi'²¹-tsi 'in jaain²¹ do jon'on 'e 'øøi'²¹-'o'o.

Pe lí²-i unngii¹i tsá²: "¿Ee lí² 'ná¹ jmáa³aa jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá² xeei' 'in jo 'øøi'²¹-tsi røø²¹?"

30 Tsu wana gacwóo³oo 'maai'¹³ Dios Jmii²¹ tya' 'e gø²øø, ¿ee lí² lí² cwo¹ tsá² jna tsaa²?"

31 Pe 'naa' wa cøø²øø' si 'uu²uu' 'ee, si doñi'ee ijmaa²aa' 'ee, jmáa²aa' jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² 'maai'¹³ Dios.

32 Coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoó²oo' jo cwo¹o wa' ixuu²¹i jiin¹³ jaain²¹ tsá² tsaa² tya'a, wa'a tsá² Israel, si jo tsá² Israel 'ee, si 'in jai² líi²i Dios 'ee.

33 Tsu jna-a, cwáain¹ tyiia, cwo²-tsii jmáa³aa jilaa²¹ 'e 'yaaí¹-tsi tsá² xeei'. Jo 'noo¹³oo jiin¹³ 'e tyá² tyiia pe 'e tyá² tya' tsá² xeei' 'noo¹³oo, 'e coon¹³ la joon itii¹³in.

11

1 Joon 'naa', jmaa²aa' la jmóo³oo tsu jna-a jmáa³aa la gajmaa¹a Cristo.

Xiiala 'ná¹ jmáa¹a tsami² mi licaain² 'in jai² líi²i

2 Tsaru¹u', júu³ tyá² fuu²¹²uu 'naa' tsu coon²¹ tøø²mo untii¹³-'oo' jna, joon jmoó²oo' jiin¹³ la tí² 'e júu³ gacwo²oo 'naa'.

3 Pe 'iin²¹²na 'e lí¹øø²¹mo-'oo' 'e Cristo líi¹i lawa'a mootyi² tya' jileei²¹ tsañuu¹, joon tsañuu¹ do lawa mootyi² tya' 'oo²¹²o la líi¹i Dios mootyi² tya' Cristo.

4 Wana jlí² tsá² mootyi¹i mi faa²¹a júu³ tyá² si cwoo¹o júu³ tyá² 'e gacwo¹ Dios 'ii 'ee jee²¹² li sicaan²¹in 'in jai² líi²i lawa'a 'e cwoo¹o fa'ii²¹ mootyi¹i.

5 Pe wana tsami² faa²¹a júu³ tyá², si cwoo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii 'ee joon jo jlí² mootyi¹i lí² lawa fa'ii²¹ tya' mootyi¹i. 'E lí² lawa'a 'e nigasii¹i jñá² mootyi¹i.

6 Wa jo 'iin²¹²in tsami² jlí² mootyi¹i: 'ná¹-a tyu²u jñá² tyi¹i. Pe wana fa'ii²¹ líi²i 'e gawuun²¹ tyi¹i si 'e gasii¹ 'ee, 'ná¹a jlí² mootyi¹i jon.

7 Jo jmé¹i wa'a jlí² tsá² mootyi¹i tsu la líi¹i Dios líi¹i. Joon 'e 'ya²gi tya' Dios líi¹i tsá². Pe 'e 'ya²gi tya' tsá²-a líi¹i tsami².

8 Joon mo gajmee¹i Dios tsá², gajmee¹mo tsami² coon¹³ ca'naai¹³ tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ coon¹³ ca'naai¹³ tsami².

9 Gajmee¹mo Dios tsami² 'wii²¹² tya' tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ 'wii²¹² tya' tsami².

¹⁰ Tsa 'wii'¹³ joon 'ná² lí² tsamí² mootyí¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ lí² 'e nuu¹³ joongi 'wii'¹³ tya' ángeles.

¹¹ Pe tyani Dios jo seein²¹ tsañuu¹ wa jo seein²¹ tsamí² la joon jon jo seein²¹ tsamí² wa jo seein²¹ tsañuu¹.

¹² 'E la ja² mo gajmee¹ Dios tsamí² coon¹³ ca'naa¹³ tsañuu¹ pe ja² mo jon 'e liseein²¹ tsañuu¹ tya' tsamí². Joon jilaa²¹ 'e sa 'wii'¹³ tya' Dios.

¹³ 'Í² du¹ 'oo' yaanaa' wa 'e tyá² 'u 'e faa²¹ a tsamí² júu³ tyá² lí² tyí¹.

¹⁴ Tsú jo cwaa²¹ cwaan²¹ in jñú² tsañuu¹ la cwaa²¹ jñú² tsamí², joon fa'ii²¹ lí² wa' a cwaan²¹ in cwaa²¹.

¹⁵ Pe cwaa²¹ cwaan²¹ in jñú² tsamí² joon lawa coon²¹ 'e 'ya² gi tya' a tsa Dios gacwo¹ o tsamí² jñú² cwaa²¹ 'e lí² lawa coon²¹ 'e lí² mootyí¹.

¹⁶ Pe wana 'iin²¹² in tsá² jo cwo¹ o júu³ ruu²¹ cwáain¹ lo, cwoliñi²¹ 'e jon jna' a jon gi 'in jai² lí² Dios catyaa² jo jmoo²¹ 'o la tiisi² lixia'.

'E gó² jmoo² oo' cwáain¹ tya' uunñi² tya' Ña'ñu¹ 'u'

¹⁷ 'E júu³ lo ifuu²¹² 'naa' jon'on júu³ tyá² tyii', tsa ninú³ 'oo' 'e gó² jmoo² oo' mo licaan²¹ 'naa' jon'on 'e tyá².

¹⁸ 'E fo³ o nifu 'e jin² tsá² 'e jmoo² oo' poo²¹² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹ 'naa' un'goo¹ oo' Dios. Joon sá² -a coon²¹ 'e la jai² lí² 'na' 'e júu³ do.

¹⁹ 'E la ja² mo 'ná¹ -a ilí² poo²¹² jee²¹² 'naa' 'e coon¹³ la joon ilí² ñi² tsá² 'iin 'in la jai² jai² lí² Cristo.

²⁰ Joon tsa 'wii'¹³ 'e poo²¹² 'e galí² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹ 'naa' jo cø¹³ øø¹³ jii¹³ la ti 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹ 'u'.

²¹ Tsa mi tí² 'ii²¹ 'e dø¹ tsá² do, jée¹ gi tsalín² in 'inlí¹³ joon dø¹ øø¹³ 'uunñi² tya' a 'ña' a joon la 'ii²¹² joon 'inlí¹³ gi gajaan¹ -o la un'áa¹ do. Joon 'inlí¹³ gi galí¹ in¹ mo.

²² ¿Ti jo 'oo² oo' tyii' li lí² cø¹³ øø¹³ joongi li lí² 'uu² uu'? Tsa mo jmoo² oo' la joon lawa' a 'e jo tsáa¹³ -oo' 'in tsá² catyaa² 'in jai² lí² Dios joon cwo² oo' fa'ii²¹ 'in jo sá² tya' a. ¿'Ee ifuu²¹² 'naa'? 'E cwáain¹ 'e júu³ lo jo lí² fuu²¹² 'u' 'e tyá² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmaa² aa' cwáain¹ tya' uunñi² tya' Ña'ñu¹ 'u'

²³ Pe Ña'ñu¹ 'u' 'ña' a ga'e² 'e jna 'e júu³ lo cwáain¹ tya' uunñi² tya' a. 'E nuu¹³ mo ga'ñi¹ Judas Ña'ñu¹ 'u' Jesús, 'e la nuu¹³ joon gason² Jesús coon²¹ 'iñi¹.

²⁴ Joon mo ngayuu¹³ gacwo¹ o 'maai¹³ Dios, gajmaa¹ a 'no³ 'e 'iñi¹ do, joon gajin² in sii²¹ tsá² tya' a: "Tyee² ee', tsa lawa' a 'e

cuerpo tyia 'e si'no³ tya' 'e tyá² tyii'. Joon mo cø¹³ øø¹³ unti¹³ du¹ -'oo' jna."

²⁵ La joon jon, mo ngayuu¹³ gagøø¹²¹ ø 'in tsá² do, gacón² Jesús coon²¹ copa vino, joon gajin² in: "E copa lo lí² lawa coon²¹ júu³ 'múu² 'e tyiin² 'e lí² coon¹³ jmi¹ øø¹ na. Lacafu 'uu² uu' 'elo unti¹³ du¹ -'oo' jna."

²⁶ Joon lacafu cø¹³ øø¹³ 'e 'iñi¹ lo joon lacafu 'uu² uu' 'e copa 'e ó² vino lo jmoo¹³ oo' júu³ ca mi cwée¹ tún¹ 'e nigajún¹ mo Ña'ñu¹ 'u' Jesús 'wii²¹² tyi'.

Tyá² tyá² yaai ilí² døø¹²¹ ø 'e uunñi² tya' Ña'ñu¹ 'u'

²⁷ Tsa 'wii'¹³ joon, doñi¹ in 'in gøø¹²¹ ø 'e 'iñi¹ do si 'un² un 'e copa tya' Ña'ñu¹ 'u' 'ee, jo tsi tsa'goo¹, 'e ga'láa¹ a coon¹³ cuerpo tya' Ña'ñu¹ 'u' la joon jon coon¹³ jmi¹ øø¹.

²⁸ 'E tyiin² 'áai¹ jon 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala lí² 'i 'ña' a la jée¹ gi idø¹² ø 'e 'iñi¹ do si 'un² un 'e copa 'in ó² vino do 'ee.

²⁹ Tsa wana dø¹² tsá² joongi 'un² tsá² 'e lí² lawa cuerpo tya' Ña'ñu¹ 'u' joon jo mo gacón² cwáain¹ xiiala lí² 'i 'ña' a, gøø¹²¹ ø joongi 'un² un lawa coon²¹ wúu¹ 'e 'e 'ña' a.

³⁰ Tsa 'wii'¹³ joon seen²¹ mo 'inlí¹³ tsat-saa¹³ joon 'in wo² si'ii¹³ -tsi jee²¹² 'naa' no. Joon 'inlí¹³ gi nijún¹ mo.

³¹ Pe wana lee²¹ 'e cwáain¹ yia' xiiala lí² 'na', joon jo 'e tsaa² lí² sá² tyi' 'e icwo¹ o Ña'ñu¹ 'u' jna'.

³² Pe mi jmáa¹ a Ña'ñu¹ 'u' 'ii²¹ tyi', joon 'e¹ 'e jna' wúu¹, jmoo¹ o la joon wa' a jo 'ná¹ tsaa²¹ a' li 'ii²¹ coon¹³ 'in tsá² xeei²¹ 'in taan²¹² in fu juncwii²¹ lo.

³³ La joon tsaru¹ 'u' mo uncaan²¹ 'naa' 'e tyee² ee' 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹ 'u' jaan² 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹ 'naa'.

³⁴ Joon wa un'aa² 'naa', tyee² ee' tyii'. Joon coon¹³ la joon jo 'i ná¹ 'e² Dios 'naa' wúu¹ tsa 'wii'¹³ 'e gó² jmoo² oo' mo la caan²¹ 'naa'. Joon 'e júu³ catyiaa² lí² unrøø² na mi yajøø³ na 'naa'.

12

Cwo¹ o Espiritu Tyá² waa²¹ pi³ jma¹ a tsá² 'e gacwoo¹ o

¹ Tsa ru¹ 'u', fuu²¹² 'naa' no cwáain¹ tya' 'e 'waa²¹ pi³ 'e cwo¹ o 'in Espiritu Tyá² tsá² ilí² jma¹ a 'e to² gacwoo¹ o la jaain²¹ la jaain²¹.

² Tyá² -u ñi² 'naa', tsaru¹ 'u', 'e la nu' gi galija² mo galii² 'naa' Cristo lí² 'naa' tsá² 'in xeei²¹ -tsi 'e jo¹ o galii² 'naa' dioses tyii' 'in jo faa²¹ gajmee¹ tsá².

³ Tsa 'wii'¹³ joon 'iin²¹² na ilin² 'naa' 'e jii¹³ jaain²¹ jo lí² faa²¹ a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyá² tya' Dios wa ngajin² in: "jo ñi³ 'ii²¹ ta no Jesús!" La joon jon jii¹³ jaain²¹ jo lí² jin². "¡Ña'ñu¹ -o Jesús!" wa jo

mo gacwoo¹o 'ii'²¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios 'ii.

⁴ Láai² nii² to² sá² 'e cwoo¹o 'in Espiritu Tyú² tya' Dios tsá² 'e ijmaa¹a, joon cwoo¹-o jon 'waa²¹ pi³ 'e iuntsiin¹mo. Pe jaan²¹mo 'in Espiritu Tyú² do.

⁵ Láai² 'ii'¹³ 'e sá² lí¹ uncoon¹³ tsá² tsaxeei²¹ pe jaan²¹mo Ña'ñu¹'u' seein²¹.

⁶ Joon xufiin¹³ jmoo¹o tsá² to² tya'a la ca 'ii'¹³, jaan²¹mo 'in Dios 'in uncoon¹³ 'in tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹.

⁷ Joon 'wii'¹³ jna'o' la jaain²¹ jna', 'in Espiritu Tyú² do 'e' tsá² 'e 'ii'²¹ tya' Dios 'e jmo¹o 'e tyú² tya' jileei²¹.

⁸ Joon 'wii'¹³ 'in Espiritu Tyú² do cwo¹o Dios 'inlíi¹³ to² wa'a faa²¹a jú³ 'e 'i¹-tsi Dios. Joon 'wii'¹³ Espiritu joon-on cwo¹o Dios 'inlíi¹³gi to² wa'a faa²¹a jú³ 'e ñii²¹-tsi 'áai¹.

⁹ Joon 'inlíi¹³gi jo¹gi líi²i Dios 'wii'¹³ 'in Espiritu do. Joon 'wii'¹³ 'in Espiritu Tyú² do 'inlíi¹³gi 'ii'²¹i 'ii'²¹ ilí² un'láa²¹ tsatsaa¹³.

¹⁰ Joon 'inlíi¹³gi 'ii'²¹i 'ii'²¹ ilí² jmaa¹a milagros. Joon tsá² xeei' faa²¹o jú³ cwo¹ 'ii' 'wii'¹³ 'in Espiritu do. Joon tya' 'in xeei'gi cwo¹o Dios 'ii'²¹ 'e ilíi¹i waa'a faa²¹a jaain²¹ espiritu 'in jo jai² si faa²¹a 'ee 'in Espiritu jai² tya' Dios. Joon 'in xeei'gi 'ii'²¹i 'ii'²¹ 'e faa²¹a jmi¹ xiaa' 'e jo 'øøi²¹-tsi tsá², joon 'in xeei'gi 'ii'²¹i 'ii'²¹ ilí² jma²a tsá² jú³ 'ee 'øøi²¹-tsi 'e jú³ gafaa²¹ 'ido.

¹¹ Pe jilaa²¹ 'e jmo¹o 'in tsá² lo, jmo¹-o 'ii'²¹ tya' 'in jaan²¹mo Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Espiritu Tyú² do cwo¹o tsá² to² jmaa¹a la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la 'iin²¹in 'ña'a.

Lawa coon²¹ cuerpo jna'

¹² 'E cuerpo tya' Cristo lí² 'láai² 'ii'¹³ pe coon²¹ cuerpo tya'a sá²; la joon jon jna'o' 'in jai² líi²i 'ii', fú¹mo jna' pe lawa coon²¹ cuerpo líi¹na'.

¹³ Joon mo galijai² galíi²na' Cristo lawa'a 'e gasaa¹mo 'in Espiritu jaain²¹ do jna' jmi²¹ 'e líi¹na' coon²¹ cuerpo. Xufiin¹³ tsá² Israel jna' si tsá² jo seein²¹ joon 'ee, si tsá² tyu² tsá² to² 'ee, si tsá² 'in jo tyu² tsá² to² 'ee galíi¹na' lawa jaan²¹na'. Lawa'a 'e nigané³e' tya' jaain²¹ Espiritu.

¹⁴ 'E cuerpo tya' tsá² lí² 'láai² 'ii'¹³ jon'on wa'a ca'ii'¹³.

¹⁵ Joon wa'a lí² jin² tii² tsá²: "Jo líi¹na cwo²¹ tsá² tsu 'wii'¹³ joon jo líi¹na 'no³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹³ jin²in la joon pe líi¹mogi 'no³ cuerpo tya' tsá².

¹⁶ Joon wana jin² loocwo² tsá²: "Jo líi¹na mi² unni² tsá² tsu 'wii'¹³ joon jo líi¹na 'no³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹³ jin²in la joon pe líi¹mogi 'no³ cuerpo tya' tsá².

¹⁷ Tsu xii¹ala lí² nuu¹ tsá² wa'a cuerpo tya' tsá² li la lí¹ jiin¹³ ca mi² unni¹i? La joon jon wa'a cuerpo tya' tsá² li la lí¹ jiin¹³ unni² tsá² xii¹ala lí² con¹ tsá² jmá¹.

¹⁸ Pe Dios gataan¹³-o la ca 'ii'¹³ cuerpo tya' tsá² jiin¹³ la 'iin²¹in.

¹⁹ Joon wa'a jiin¹³ ca 'no³ galisá² jo galí² coon²¹ cuerpo.

²⁰ Joon la no-o galí² xufiin¹³ 'láai² 'ii'¹³ 'e sá² pe galí² cwo²¹ cuerpo.

²¹ Joon tsu 'wii'¹³ joon 'e unni² tsá² jo lí² jin² 'in sii²¹i cwo²¹ tsá²: "Jo jmi²¹ intyéen¹na 'na." Jon'gi lí² jin² mootyí² tsá² sii²¹i tii² tsá²: "Jo jmi²¹ intyéen¹na 'na."

²² Jon'on la joon tsu 'e 'no³ cuerpo 'e 'wéi¹gi 'e tyiin²gi.

²³ Joon 'e 'no' cuerpo-gi 'e jo tsáai¹-tsi' jli²¹i' coon²¹ tún². Joon 'e 'no³ cuerpo 'e jo 'iin²¹na' jøø¹ tsá² un'øø²¹na' 'e jo jøø² tsá².

²⁴ Pe jo un'øø²¹na' 'e 'no³ cuerpo 'e jo 'e to² 'iin³ wa'a jøø² tsá². Joon Dios gajmaa¹ 'e cuerpo tya' tsá² 'e 'no³ xaaí²¹gi tsáa¹mo-tsi tsá² 'áai¹gi 'e coon¹³ la joon la ca 'no' cuerpo 'e unji² 'e 'no³ catyiia do.

²⁵ Joon jo lí² 'no³ 'e cuerpo do.

²⁶ Joon wana ca 'no³ cuerpo ní¹ wú¹ lawa'a 'e wú¹ la tøøi². Joon jløø¹³mo la tøøi² wa'a gai¹ 'ii'²¹ ca 'no' 'e tyú² tya'a.

²⁷ La joon jon 'naa', 'in jai² líi²i Cristo, líi¹naa' lawa cuerpo tya' Cristo, joon la jaan²¹naa' líi¹naa' lawa ca 'no³ 'e cuerpo do.

²⁸ Joon Dios cwo¹ 'inlíi¹³ jee²¹² 'in jai² líi²i Cristo to² 'e ná¹ jmaa¹a. 'E nifu gacwo¹ Dios 'e líin²in 'inlíi¹³ apóstoles; joon 'e tí² tún² 'e cwo¹o tsá² tsá² jú³ 'e gacwo¹o Dios 'ii. Joon 'e tí² 'ni¹ 'e líin²in tsá² tifo². Mi yuu¹ joon 'in tsá² 'in lí² jmaa¹a milagros, joon 'in un'láa²¹ tsatsaa¹³, joon 'in lí² uncoon¹³ tsá² xeei', joon 'in tii²¹ tyú² to² 'in catyaaí² do. Gacwo¹o jon 'inlíi¹³ 'e ilí² faa²¹a jmi¹ xiaa'.

²⁹ ¿Ti líi¹i jileei²¹ apóstoles, owa'a líi¹i jileei²¹ tsá² 'in cwo¹o tsá² jú³ 'e gacwo¹ Dios 'ii? ¿Ti líi¹i jileei²¹ tifo²? ¿Ti jmo¹o jileei²¹ milagros?

³⁰ ¿Ti lí² jileei²¹ un'láa²¹ tsatsaa¹³? ¿Ti lí² faa²¹a jileei²¹ jmi¹ xiaa'? ¿Ti lí² jmo¹o jileei²¹ tsá² jú³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jmi¹ xiaa²¹ faa²¹ tsá² do? Tyú² 'øøi²¹-tsi' 'e jon'on la joon.

³¹ Cwo¹³ 'oo' 'e 'ii'¹³naa' 'e tyú²gi cwo¹o Dios tsá² jmaa¹a jee²¹² 'in jai² líi²i. Pe ifuu²¹²uu 'naa' coon²¹ to² 'e tyú²gi 'áai¹ ijmaa²aa'.

13

To² nifu 'e ná¹ jmá¹ tsá²

¹ Xufiin¹³ lí²-i fuu²¹²uu jilaa²¹ jmi¹ sí¹i tsá² joon ca jmi¹ tya' ángeles tii²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' líi¹na jiin¹³ la lí² coon²¹

ñi³ 'e pó² tsá² 'e iin²in tá² si coon²¹ mi² ñi³ talin² 'ee 'e to² mi¹³ 'áai¹.

² La joon jon, xufiin¹³ lí²-i fuu²¹uu tsá² júu³ 'e gai¹³na cwo¹o Dios jna, joon 'øøi²¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'uun²¹mo, joon ñii²oo jilaa²¹, joon xufiin¹³ lí²-i jan²aan moo²¹ 'e si² do 'áan³ tya'a coon¹³ 'e jai² lí²na pe jo iin²¹na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'in³gi.

³ Joon xufiin¹³ jmó³-oo jmai²xu jee²¹² tsá² jilaa²¹ 'e 'ó³oo, joon xufiin¹³ cwo¹oo ca cuerpo tyia 'e ijúu³na 'wii²¹² tya' tsá² pe jo iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'i³ tyia.

⁴ Tsu fee¹mo-tsi 'in iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'. 'Wo²-tsio jon'on tsi²¹² wúu¹, jon'gi faa²¹a júu³ 'gøøi¹³ 'áai¹, jon'gi unjløøi¹³ yaai.

⁵ Jo líi¹ tsá² 'in faa²¹a júu³ 'laa²¹ jon'gi 'in jii¹³ 'i¹-tsi yaai, jon'gi 'in 'nii²¹-tsi, jon'gi 'in 'yu²-tsi 'in tsá² 'in iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'.

⁶ Joon jo jmoo¹o jløø¹³i tsa² tya' 'in xeei', pe jløø¹³mo coon¹³ jilaa²¹ 'e la jai².

⁷ 'In tsá² 'in iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei' jmoo¹o taa²¹ coon¹³ jilaa²¹, joon jo cu²-tsi coon¹³ tsá² xeei', 'i¹-tsi jii¹³ 'e tyá² tya'a, jo tiuu²¹.

⁸ Jo 'e ityé¹ 'e iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'. Pe ijó¹o coon²¹ jmi²¹² 'e jo tyiin²gi 'i¹³naa' júu³ gacwo¹ Dios tsá² xeei', jon'gi tyiin²gi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmi¹ xiaa', jon'gi tyiin²gi 'e ñi¹ tsá².

⁹ Tsu nano jo galicwii¹na' la tøøi², la joon jon jo fuu²¹² jna' la jilaa²¹ júu³ tya' Dios

¹⁰ pe mi licwii¹na' la tøøi² ixee¹mo 'e jo cwii¹na' no.

¹¹ Mo galí² xuu²¹²na gafaa²¹aa la faa²¹a xuu²¹², joon 'øøi²¹-tsii la 'øøi²¹-tsi xuu²¹² joon gai²-tsii la 'i¹-tsi xuu²¹², pe mo galí² fee¹na gatúu³ jilaa²¹ 'e lí² la mo xuu²¹²na.

¹² La joon nano mi ine² jna' jilaa²¹ 'e sá² tya' Dios lawa coon²¹ 'e icaai¹³, lawa'a 'e jøø²¹ø¹ coon²¹ 'u² gó². Pe mi tí² jmi²¹² joon ijøø²¹ø¹ coon²¹ 'i¹ jo 'ee sicaai¹³gi. Tsu nano jo tsai² cwii¹na 'i¹ 'e tyá², pe mi tí² jmi²¹² joon ilicwii¹mo jii¹³ la tí², la cwii¹in Dios jna la no.

¹³ Jilaa²¹ 'e jai² lí²i tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e sijéin¹³ tsá², coon¹³ 'e iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá²² xeei' taa²¹a coon²¹ tøø²mo pe 'e tyiin²gi jee²¹² 'e 'ni¹ lo 'e iin²¹²gi tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'.

14

Jmú¹ xiaa' 'e sii¹ tsá²

¹ Tsu 'wii¹³ joon cwo¹³-oo' 'e iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² xeei'. Joon la 'ii²¹² joon cwoli¹in²¹²naa' 'e cwo¹o Dios 'naa' coon²¹ to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai² lí²i Cristo. Joon iin²¹²gi 'e cwo¹o Dios 'naa' 'e to² do 'e foo²oo' júu³ tya'a 'e gai¹³naa' cwo¹ 'ido.

² Tsu 'in tsá² 'in faa²¹a jmú¹ xiaa' sii²¹ Dios jon'on tsá² tsu jo 'øøi²¹-tsi tsá² xeei'. Faa²¹-o 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyá² pe jmaa¹ júu³ 'uun²¹mo.

³ Pe 'in tsá² 'in faa²¹a júu³ 'e gacwo¹ Dios 'ii faa²¹ 'e lí² jai²gi lí²i tsá², si 'e tya²-tsi tsá² 'ee si¹ cwo¹ tsá² fo'fee¹ 'ee.

⁴ 'In tsá² 'in faa²¹a jmú¹ xiaa' 'e lí² jo¹gi lí²i 'ña'a pe 'in faa²¹a júu³ gacwo¹ Dios 'ii 'e lí² jai²gi lí²i 'in catyaa² 'in jai² lí²i Cristo.

⁵ 'In²¹²na wa'a lí² jileei²¹ 'naa' foo²oo' coon¹³ jmú¹ xiaa' pe iin²¹²mogii 'áai¹ 'e foo²oo' júu³ gacwo¹ Dios 'naa'. Tyá²gi 'e faa²¹ tsá² 'e júu³ joon lagi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmú¹ xiaa' 'e jo 'øøi²¹-tsi tsá². Pe jmé¹mo to² 'e jmú¹ xiaa' do wa'a seein²¹ jaain²¹ jee²¹² do 'in lí² jma² tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ xiaa' do joon coon¹³ la joon lí² fee¹gi 'e jai² lí²i 'in jai² lí²i Cristo 'in ganúu²u.

⁶ Joon, tsaru¹u, jo 'e to² 'i³ tyii' wa'a cwé¹na jee²¹² 'naa' joon sii³na 'naa' coon¹³ jmú¹ xiaa' 'e jo 'øø²¹mo-oo'. Pe jmaa¹ to² tyii' wa'a cwó³oo coon²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios jna 'e 'øøi²¹-tsii, si coon²¹ júu³ jmi¹-tsi 'ee, si coon²¹ júu³ gai¹³na cwo¹o Dios jna 'ee, si coon²¹ júu³ tya' xiala 'ná' ngi¹ tsá² 'ee. Jmaa¹ to² tyii' 'e júu³ joon.

⁷ Jii¹³ la lí² lúu¹ 'e xúu² tsá² si tun¹ 'ee 'e jo iin²in røø²¹. Wa'a jo iin²in 'e lúu¹ do jii¹³ la to² tyu² solfa jo ilii² tsá² 'ee sóoin¹ 'iin².

⁸ La joon jon coon¹³ 'e lúu¹ 'láa² 'e xúu² tsá² lí²naa' 'nii²¹, wa'a jo røø²¹ 'iin²in jo 'e tyá² tya' 'láa² 'e tsalín² jee²¹² 'nii²¹.

⁹ La joon lí² coon¹³ 'naa', wa'a sii²¹ tsá² 'naa' coon¹³ jmú¹ 'e jo 'øøi²¹-oo', xiala ilí² 'øø²¹mo-oo' 'e jin²in? Lawa'a 'e gafaa²¹o jee²¹² tyí².

¹⁰ 'E la ja²mo 'láai² jmú¹ sá² 'e sii¹ tsá² la 'ui juncwii²¹ joon 'in tii²¹ 'e jmú¹ do 'øø²¹mo-tsi.

¹¹ Pe wa jo 'øøi²¹-tsii 'e jmú¹ fee¹ tsá² jna lawa tsá² coon²¹ fuu²¹ lí²na tya'a la joon jon 'ido tyiajna.

¹² Joon, tsu 'wii¹³ joon, tsu 'wii¹³ iin²¹²naa' 'áai¹ 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios 'naa' to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai² lí²i Cristo, cwo¹³-oo' i'ii¹³naa' 'e tyiin²gi 'e to² do 'e uncoon¹³ 'in tsá² xeei' do 'in jai² lí²i Cristo 'e ilí² jai²gi lí²i.

¹³ Joon 'in tsá² 'in faa²¹a jee²¹² 'naa' coon¹³ jmú¹ xiaa²¹ 'ná¹-a mí² tyani Dios wa'a cwo¹ Dios 'ii 'ii²¹ ilí² jma²a júu³ 'naa' 'ee 'øøi²¹-tsi 'e gajin²in do.

¹⁴ Wa'a fuu²¹²uu coon²¹ júu³ tyá² coon¹³ jmú¹ xiaa' 'e jo 'øøi²¹-tsii jii¹³ espíritu tyia 'in faa²¹a 'e júu³ tyá² do joon jo 'ee to² 'i³ 'e 'øøi²¹gi-tsi.

¹⁵ ¿Wa lí² la joon, 'ee 'ná¹ jmaa³aa? Ifuu²¹²uu júu³ tyá² tyia coon¹³ espíritu

tyiia pe la joon jon coon¹³ 'e 'øø²¹mo-tsii. I'øø³øø jon coon¹³ espíritu tyiia pe i'øø³oo jon coon¹³ 'e 'øø²¹mo-tsii.

16 Tsu wa'a jiiin¹³ coon¹³ espíritu tyi'i un'goo¹o Dios 'in tsá² 'in gacwéi¹ jee²¹² 'naa' jo i'øø²¹tsi 'e 'ma²u'un cwo²o Dios, joon jo lí² uncaan²¹in coon¹³ 'na coon¹³ 'e fo²o do.

17 Joon xafiin¹³ 'áa'mo tyá² 'e júu³ fo²o do jo iuncoon¹³ 'in tsá² do wa'a jai²gi ilí²ti.

18 Cwo³oo 'maai¹³ Dios 'e fuu²¹²gi² lagi jileei²¹ 'naa' coon¹³ jmi¹ xiia'.

19 Pe mo nitaan²¹²na jee²¹² 'in jai² lí²ti Cristo 'iin²¹²gi² 'áai' wa fuu²¹²uu fiin¹³ 'ná² júu³ 'e 'øøi²¹tsi 'in tsá² do 'e 'e² 'ido lagi dyá² mil júu³ xiia' 'e jo 'øøi²¹tsi.

20 Tsaru¹u, jo 'i¹-oo' la 'i¹-tsi xuui²¹². Cwoliin¹naa' lawa' yuun²¹ cwáain¹ ty'a jilaa²¹ 'e gó² pe lawa'a tsacøø¹³ 'in nü²¹²-tsi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-oo'.

21 Ni j² ty'a ley 'e jin²: "Ifuu²¹²uu 'in tsá² lo coon¹³ jmi¹ xiia', coon¹³ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in faa²¹ a jmi¹ 'e jo 'øøi²¹tsi pe jo icón² 'in tsá² do cwáain¹ tyiia, jin² 'in Ña'ña¹u."

22 Coon¹³ la joon ilí² ti²¹na 'e 'e jmi¹ xiia' faa²¹ tsá² 'i²¹ ty'a Espíritu ty'a Dios lí² lawa coon²¹ lí² ty'a 'in jo jai² lí²ti Dios. Pe mo faa²¹ tsá² júu³ cwo¹ Dios 'ii 'e lí² lawa coon²¹ lí² ty'a 'in jai² lí²ti Dios jon ty'a 'in jo jai² lí²ti.

23 Joon wa foo²oo' jileei²¹ 'naa' jmai² jmi¹ xiia' la 'ii²¹² incaan²¹naa' joon 'inlí² 'in jo ñi¹ si jo jai² lí²ti 'ee i'ii²¹ jee²¹² 'naa', çti jon' ijin² 'in tsá² do: Joon gali² tsá² caa²¹mo 'naa'?

24 Pe wana jileei²¹ 'naa' foo²oo' jmai² júu³ cwo¹ Dios 'naa' joon i'ii²¹ jee²¹² 'naa' 'in tsá² 'in jo jai² lí²ti si 'in jo ñi¹ 'ee ili² tsáa¹mo-tsi 'e røø²¹ tsaa² joon icón² 'ii²¹ ty'a 'ña'a.

25 Joon ilí² la ti² jiiin¹³ la 'i¹-tsi mi nuu¹un 'e júu³ foo²oo' 'naa' joon isii¹ woni¹ tyani Dios, joon ijin² 'in 'e la ja²mo seen²¹ Dios jee²¹² 'naa'.

Jmaa²aa' jilaa²¹ coon²¹ tún²-un

26 La joon, tsaru¹u, mo licaan²¹naa' jmo²oo' jilaa²¹ 'e lijai²gi lí²ti jileei²¹ 'in jai² lí²ti Cristo. La jaan²¹naa' lí²-i jmaa¹a coon²¹ sóoin¹ 'e cwo¹o 'maai¹³ Dios si coon²¹ júu³ 'e 'e² tsá² 'ee, si coon²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios 'e ili'øø²¹mo-'oo' 'ee, si lí²-i faa²¹a tsá² coon¹³ jmi¹ xiia' 'ee, si lí²-i jma² tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹tsi 'e júu³ xiia' do 'ee. Pe jilaa²¹ 'e jmo²oo' jmai² lijai²gi lí²naa'.

27 Joon wa'a faa²¹ tsá² coon¹³ jmi¹ xiia' 'ná¹ faa²¹ tsá² ti' ca jaain²¹ joon jiiin¹³ gáí¹ lí² faa²¹a si wa fúu¹ 'ee gaai²¹ lí² faa²¹a. Joon 'ná¹ liseein²¹ tsá² 'in lí² jma²a júu³ 'ee 'øøi²¹tsi 'e jmi¹ xiia' do.

28 Joon wa jo 'in seen²¹ 'in lí² má² júu³ 'e jmi¹ xiia' do 'e tyá²gi wa'a ján² ti² 'ido li sicaan²¹naa' joon fee¹ 'ña'a coon¹³ Dios.

29 Joon 'in faa²¹a júu³ cwo¹ Dios 'ii jiiin¹³ gáí¹ si gaai²¹ 'ee lí²-i faa²¹a joon 'in catyaa²gi do 'ná¹ jmaa¹a 'ii²¹ wa røø²¹ si jo røø²¹ 'ee.

30 Joon wa'a faa²¹ tsá² joon la 'ii²¹² joon Dios cwo¹ tsá² xeei¹ 'in tyiin¹in do coon²¹ júu³gi, 'in faa²¹a nifu dogi 'ná¹ ján² faa²¹a.

31 Joon coon¹³ la joon jileei²¹ 'naa' 'in 'ii²¹ júu³ cwo¹ Dios 'naa' lí²-i foo²oo' ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ joon jileei²¹ ilitii²¹mo joon itya²gi-tsi.

32 Lí²-i tyu² to² espíritu yaai 'in tsá² 'in gacwo¹ Dios júu³ do.

33 Tsu Dios lí²i Dios 'in jmo²oo' coon²¹ tún² jon' wa'a to²o mii¹³.

Joon la jmo²oo' jileei²¹ tsaru¹u' catyaa² la caain²¹ li jai² lí²ti tsá²

34 jo cwó¹ faa²¹a tsami² jee²¹ licaain²¹ tsá² jai² lí²ti Cristo, tsu tsaa¹³mo la joon. 'Ná¹ jmaa¹a nuu¹³u jiiin¹³ la to² tyu² ley ty'a Dios.

35 Wa 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ná¹ unngii¹ 'ñuu¹ ty'a mo cwoliin¹in ty'a. Tsu 'e gó² wa'a faa²¹a tsami² jee²¹² li li caain²¹ tsá².

36 Untii¹³du¹-oo' 'e júu³ tyá² ty'a Dios jo mo ga'íaa² 'wii²¹² jee²¹² 'naa' jon'gi jiiin¹³ 'naa' 'in ga'ii²¹ 'e júu³ tyá² do.

37 Joon wa 'inlí² jee²¹² 'naa' 'i¹-tsi 'e ga'ii²¹ to² tyu² Dios 'e cwo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii, si 'i¹-tsi 'ee 'e faa²¹a 'ii²¹ ty'a Espíritu Tyá² cwoliin¹o 'e júu³ fuu²¹²uu 'naa' lo lawa' júu³ 'e gatyu² to² 'ña¹-o 'Ña'ñu¹u'.

38 Joon wa jo 'iin²¹²in licwii¹ 'e júu³ ty'a Dios lo joon jo 'ná¹ licwii¹in tsá² 'ii.

39 Joon, tsaru¹u, cwo¹ 'i¹-oo' 'e i'ii¹³naa' júu³ 'e gacwo¹ Dios 'naa' joon jo tsaai¹³ faa²¹ tsá² coon¹³ jmi¹ xiia'.

40 Pe coon¹³ jilaa²¹ 'e jmo²oo' jmo²oo' jmai² 'e røø²¹ joongi coon²¹ tún².

15

Mo gajiiin¹ Cristo jee²¹² i'ii²¹²

1 Joon nano, tsaru¹u, 'iin²¹²na un-tii¹³ 'ii-oo'naa' tún¹ 'e júu³ tyá² ty'a 'e tiin¹³ tsá² 'e gacwo³oo 'naa' la mo jéei¹. Joon ga'ii¹³naa' 'e júu³ tyá² do joon tá² taan²¹²naa' coon¹³ 'e júu³ do.

2 Joon coon¹³ 'e júu³ tyá² do gauntiin¹³naa' wa'a jo tuu²uu' 'e júu³ gacwo³oo 'naa' wa'a jo 'e to² 'i³gi 'e jai² gali²naa'.

3 Tsu gacwo³oo 'naa' 'e júu³ tyiin²gi 'e ga'ii¹³na. Ga'e²ee 'naa' 'e gajúin¹ Cristo 'wii²¹² tsaa² tyijna' jiiin¹³ la jin² ni j² ty'a Dios.

4 Ga'e³ee 'naa' jon 'e ga'aa¹mo tsá² 'ii pe mo gangii² 'i¹ jmi²¹² gajiiin¹o tún¹ jiiin¹³ la jin² ni j² ty'a Dios.

5 Joon gajné¹mo tyani Tú³ joon mi yuui¹³ joon tyani 'in apóstoles ty'a'a.

6 Joon mo ngayuui¹³ joon gajné¹mo tyani tsaru¹u' 'in 'ñá² ciei¹³ lí²gi 'e coon²¹ tiempo do. Joon seen²¹mogi fúu¹ 'in tsá² do, xafiin¹³ 'inlí² nigajún¹mo.

7 Mo ngayuui¹³ joon gajné¹ mo tyani Jacobo, joon mo lichii²¹gi joon tyani jileei²¹ apóstoles catyaa²¹gi.

8 Joongi li gatsé¹ gajné¹ mo tyani³ii joon líi¹na lawa jaain²¹ 'in galiseein²¹ 'e gó².

9 Joon jna-a 'in wé¹gi la jee²¹² jileei²¹ 'in apóstoles do. Ca jo líi²na wa unsi²¹ tsá² jna apóstol tsa niga'ó¹moo 'in tsá² 'in gajai² líi²zi Cristo.

10 Pe tsa 'wii¹³ fee¹ mo-tsi Dios tyiia líi¹na jiin¹³ la líi¹moo. Joon 'e gali² feei¹-tsi tyiia jo gangó¹ li caai¹, li cii¹³ gajmaa¹ a tsa jna-a gajmaa³aa to² 'áa¹gi lagi 'in catyaa²¹gi do. Pe jon'gi jna 'in gajmaa¹ a 'e to² do, 'e feei¹-tsi Dios 'wii²¹² tyiia gacwo¹o jna pi³.

11 Coon²¹ røø²¹ 'e júu³ cwoo¹³o'naa' joon jo 'ee to² 'i³ wa'a jna-a si 'ido 'ee, pe 'naa'gii' laja²mo gali²naa' 'e júu³ do.

Xiiala ilí² mi jiin¹ tsá² jee²¹² líi²¹²

12 Pe wana ga'ee¹³e'naa' 'e Cristo niga-jiin¹o jee²¹² líi²¹², ¿xiiala lí² jin² 'in líi¹³ jee²¹² 'naa' 'e jo jiin¹gi tsá² jee²¹² líi²¹²?

13 Tsa wa mo jo ijiin¹ tsá² jee²¹² líi²¹² jiin¹³ 'ña'a Cristo jo mo gajiiin¹ 'in jee²¹² líi²¹².

14 Joon wa mo gajiiin¹ 'in Cristo jee²¹² líi²¹² 'e júu³ tyá² do 'e fuu²¹u'naa' jo 'ee to² 'i³ joon jo 'ee to² 'i³gi 'e nigalijai² gali²naa'.

15 Joon wa mo jo gajiiin¹ 'in Cristo jee²¹² líi²¹² gali²naa' tsá² taju³i cwáain¹ tya' Dios, tsa nigasi¹³oo' 'e Dios nagaunjiin¹ 'in Cristo jee²¹² líi²¹². Joon wa mo'o jo¹o 'e jo jiin¹ 'in tsá² jee²¹² líi²¹² la joon jon jo gaunjiin¹ 'in Dios Cristo jee²¹² líi²¹².

16 Tsa wa jo jiin¹gi 'líi²¹² jon'gi gajiiin¹ Cristo jee²¹² líi²¹².

17 Joon wa jo mo gajiiin¹ 'in Cristo jo 'ee to² 'i³ 'e nigajai² gali²naa' 'in Cristo do. Joon røø²¹gii' tsa² tyii'.

18 Joon jo tiin¹³ mo 'in tsá² 'in najóin¹ jo¹o líi²zi Cristo.

19 Joon wa 'e jai² líi²na' Cristo jmaa¹ i to² tyi' jiin¹³ mo toon²¹²on' fu juncwii²¹ lo líi²na' tsá² 'in fúu²-u 'áai¹.

20 Pe 'e la ja²mo nigajiiin¹ 'in Cristo jee²¹² líi²¹² joon líi¹ i lawa' 'e oofuu²¹ 'e cún¹ tsá² nifu 'e garoo²¹. 'Ii gajiiin¹o jee¹gi lagi jileei²¹ 'in jiin¹in.

21 Joon la ga'naai²¹ 'wii²¹² 'e júun² 'in tsá² 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² la joon jon 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² ijiin¹ 'in tsá² jee²¹² líi²¹².

22 Tsa jilee²¹ mo nigajiiin¹ 'wii²¹² 'e gajmaa¹ a Adán do, la joon jon jileei²¹ lí²-i jiin¹ 'in 'wii²¹² 'e gajmaa¹ a Cristo.

23 Joon jiin¹o la jaain²¹ jiin¹³ la líi²i, Cristo nifu, líi¹ i la lí² 'e 'oofuu²¹ 'e cún¹ tsá² nifu, joon mo ngayuui¹³ joon, mi cwee¹ i Cristo tún¹ ijiin¹o jon jileei²¹ 'in líi¹ i tsá² tya'a.

24 Joon mo ngayuui¹³ joon ijó¹ jmí²¹² líi² tsé¹, joon Cristo i'íin²in jilaa²¹ to² coon¹³

jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² joon ijón²-o ja'cwoo²¹o Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e tyu²u to² 'ii.

25 Tsa Cristo 'ná¹ tyu² to² jilaa²¹ ca gali²o jileei²¹ 'in 'eei¹ 'ii.

26 Joon 'e júuin² tsá² lí² la líi² i jaain²¹ 'in 'eei¹ 'ii. Pe li gatsé¹ i'íin²in jon Cristo 'e júuin² tsá².

27 Tsa Dios gacwo¹o Cristo 'e ilí² tyu²u to² jilaa²¹ pe mo gajin² 'e júu³ tya' Dios la joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jo gacwo¹o Dios Cristo wa tyu²u to² 'ii, tsa 'ii-o gacwo¹o wa'a tyu²u to² jilaa²¹.

28 Joon mo ga'ye²¹ 'e tyu² Cristo to² jilaa²¹ joon icwóo¹ 'i'ña'a Cristo 'e ityu² Dios to² 'ii tsa 'ii Jón¹on Dios. Joon coon¹³ la joon Dios 'e ilí² tyu²u to² la jilaa²¹.

29 Joon seen²¹ mo 'in líi¹³ 'in saai²¹ tsá² jmí²¹ tya' 'in najúin¹. Pe wa jo ijiin¹ 'in jee²¹² 'líi²¹² 'in najúin¹ do, ¿'ee li' saai²¹ 'in tsá² do jmí²¹ tya' tsá² xeei²¹, tsa jo ijiin¹ 'in tún¹?

30 Joon, wa jo ijiin¹ 'in tsá² tún¹, ¿'ee li' toon²¹² jna'a tooin¹ 'mó¹ la coon²¹ tøø²¹?

31 Tsa la coon²¹ jmí²¹² tsaai¹³ ilí² júun²na. Joon ja²mo júu³ tyiia. Joon ja²mo jon júu³ tyiia 'e 'áa¹mo jløø¹³na 'e ja²mo jon líi²naa' Nã'nũ¹u' Jesucristo.

32 Joon ¿'ee gajmee¹ i tyiia mo gatí¹na coon¹³ 'in tsá² néé¹ Efeso do 'in líi¹ i lawa' joo²¹ líi³ wa jo ijiin¹ 'in tsá² tún¹ jee²¹² 'líi²¹²? Wa jo ijiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'líi²¹² 'øøi²¹ mogi-tsi 'in tsá² 'in jin²in: "Cwotyé³ 'e joongi cwo¹né³ 'e tsa tsa'oo¹gi ijúun²mo'."

33 Jo cwoo²oo' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo². 'E lí² jiin¹³ la jin² tsá²: "Wa'a 'in tyú¹ ngí¹ coon¹³ 'in tsá² 'in jmoo¹ 'e gó² unlí³ 'in tyú¹ do."

34 Cwongi²ii' tún¹ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹, ngí²ii' coon²¹ tún² joon jo 'noo²oo' tsa² tsa 'in líi¹³ jee²¹² 'naa' jo cwii¹ 'in Dios. Fuu²¹²uu 'naa' 'e wa'a cwø³oo 'naa' fa'ii²¹.

Xiiala líi¹ i tsá² mi jiin¹ 'in

35 Pe lí²-i unngí¹ i tsá²: "¿Xiiala ijiin¹ 'in tsá² jee²¹² líi²¹²? ¿Xiiala ilí² cuerpo tya'a?"

36 Lawa'a tsá² caa²¹mo 'in unngí¹ i wa' la joon. Tsa mo jñí² tsá² jún², 'e jún² do 'e gajii² tsá² 'ná¹ júun²mo wa' icwaan²¹in 'e saa²¹ tya'a do.

37 'E jún² 'e jñí² tsá² jo li la li 'e saa²¹ inii¹³ do. Jiin¹³ 'e li la li coon²¹ mi³ trigo si coon²¹ mi³ xiia' 'ee do.

38 Pe mo ngayuui¹³ joon gacwo¹ Dios 'e mi³ jún² do la li 'e 'iin²¹²in.

39 Joon jo jilaa²¹ cuerpo 'e jo coon²¹ røøi²¹ lí². Ca 'ii¹³ 'e ngú¹ taan²¹²in tsá², joon ca 'ii¹³ 'e ngú¹ taan²¹²in joo'núu³ la joon jon ngú¹ ton¹ 'e xiia' lí², joon ngú¹ xiia' tya' joo²¹ taai² jmí²¹.

40 La joon jon sá² cuerpo tya' 'in taan²¹²in fu ñũ² la joon jon sá² cuerpo xiia' tya' 'in

taan²¹² in fu juncwii²¹. Joon 'e 'ya²gi tya' 'e cuerpo sá² fu ñu¹fú² sisí¹mo coon¹³ 'e 'ya²gi tya' cuerpo sá² fu juncwii²¹.

41 'E jná² joo²¹ tya' ñi¹ sisí²mo coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya' sii²¹, la joon jná² joo²¹ tya'a sisí²mo coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya' ná¹. La joon jee²¹² 'in ná¹ do jmaa¹³ tyiin²gi 'ii.

42 La joon lí² mo jiin¹ tsá² jee²¹² lí²¹². Ga'aa²¹ mo tsá² ngú¹ 'e ilí² jgoo²¹ pe ijiin¹ 'in 'e jo igoo²¹gi.

43 'Aa²¹mo 'e jo tsáai¹-tsi tsá² pe ijiin¹ in coon²¹ 'e 'ya²gi 'áai¹. 'Aa²¹mo 'e 'wó¹ pe ijiin¹ 'in 'e 'gøø¹³ 'áai¹.

44 'Aa²¹mo tsá² coon²¹ cuerpo 'e sá² fu juncwii²¹ pe ijiin¹ in coon²¹ cuerpo 'e sá² fu ñu¹fú². Tsu wana sá² cuerpo fu juncwii²¹ lo la joon jon sá² cuerpo fu ñu¹fú².

45 Tsu la joon jin² jú³ tya' Dios: "In tsañuu¹ nifu, Adán, ga'ii²¹mo juncwii²¹ tya'a", pe 'in Adán 'in ti gáí¹, jaain²¹ espíritu 'ii joon 'ii cwoo¹ juncwii²¹ tya' tsá².

46 'E cuerpo 'e i'ii¹³na' 'e icwo² Cristo jna' lí² fu ñu¹fú² jo 'ii¹³na' nifu pe ga'ii¹³na' nifu coon²¹ cuerpo lí² fu juncwii²¹ lo. Pe ciiin²¹gi i'ii¹³na' 'e cuerpo jó¹ fu ñu¹fú².

47 'In tsañuu¹ nifu galí¹i cwoo¹³, pe 'in ti gáí¹ do jó¹ fu ñu¹fú².

48 Joon jilaa²¹ cuerpo tya' tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ lo li la li cuerpo tya' 'in nifu do, lí¹i cwoo¹³. Pe 'e cuerpo jó¹ fu ñu¹fú² lí¹i la lí¹i 'in ti gáí¹ do 'in cwé¹ fu ñu¹fú².

49 Joon la galí¹na' la galí¹i 'in nifu do, la joon jon lí¹na' la lí¹i 'in cwé¹ fu ñu¹fú².

50 Fuu²¹²uu 'naa', tsaru¹u, jo lí² tsa'ii²¹ li tyu² Dios to² 'e ngú¹ taan²¹²na' tsu 'e jo ta² jo lí² uncaan²¹ in coon¹³ 'e ta² coon²¹ tøø²mo.

51 Pe 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ jú³ 'uun²¹. Jo jilee²¹na' ijúun²na' pe jilee²¹e' iunsh²¹mo'.

52 'E cataa²¹² ilisii²¹na', jiin¹³ coon¹³ 'e jøø²¹ unni² tsá² ilisii²¹na' mi nuu²¹u' 'e 'iin² 'e lúu¹ tya' Dios li tsé¹. Tsu i'iiin² 'e lúu¹ do joon iunjiin¹ in Dios 'in níjún¹ 'e jo júuin²gi joon jna'gi' ilisii²¹na'.

53 Tsu 'e ngú¹ taan²¹²na' no 'e jo taa²¹ 'ná¹ lisii²¹ coon¹³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. 'E cuerpo tyi' 'e lí² júuin² 'ná¹ lisii²¹ coon¹³ 'e jo júuin²gi.

54 Joon mi lí² jilaa²¹ 'elo, mi lisii²¹ ngú¹ taan²¹²na' 'e jo taa²¹ coon¹³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo, joon mi lisii²¹ cuerpo tyi' ilí² júuin² coon¹³ 'e jo júuin²gi itiin¹³ in jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "Gatsé¹mo coonti 'e júuin²gi tsá² tsu gali¹o Dios.

55 Jo 'goo²¹gi' wa' ijúuin²gi' tsu jo tyu²gi 'mo¹ jna' to²."

56 Tsu la mo jéi¹ lí²-i tyu²u jna' to² coon¹³ 'e tsaa² ga'naa²¹ jna' joon 'e ley do ga'e²o jna' jilaa²¹ tsaa² 'e ga'naa²¹a'.

57 Pe cwoo²¹o' 'maai¹³ Dios 'e 'wii²¹² Ña'ñu¹u' Jesucristo Dios ga'in²in tsaa² tyi' joon jo 'ná¹gi nuu²¹u' to² tyu² 'mó¹ ijúun²na'.

58 Joon tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u' tá² taain²¹-oo', joon jo tá²uu¹ 'e jai² lí²naa', cwojmaa²gi' 'e to² gacwo¹ Ña'ñu¹u' 'naa' jmaa²aa' tsu ñi³ 'naa' 'e jilaa²¹ 'e jmoo²oo' sicaan²¹naa' coon¹³ Ña'ñu¹u' jon'gi 'e ngó² li caai²¹.

16

Sáa¹³naa' cuu² tya' tsaru¹u'

1 Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² isaa¹³ 'naa' tya' 'in tsaru¹u' 'in jai² lí²i, cwojmaa²aa' jiin¹³ la nigafuu²¹²uu 'in jai² lí²i néei¹ li sii²¹ Galacia.

2 Gafuu²¹²uu 'ido wa'a la coon²¹ jmi²¹² 'e 'láa² 'wii²¹² semó¹ la jaain²¹ 'ná¹ saa¹³xu jiin¹³ la nigajna^{2a}. Joon coon¹³ la joon jo 'ná¹ un'laa²¹ mi cwé¹na.

3 Joon mi cwé¹na isii²¹na tsá², 'in gatyí¹³naa', 'e tsacoon¹on 'e cuu² do fu Jerusalén. Joon icwo¹³oo jí² tya' 'in tsá² do 'in tsacoon¹on cuu² do tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Jerusalén.

4 Joon wana jmé¹ tyiia ni³i jon, joon 'in tsá² do lí² tsalín²in coon¹³ jna.

'E 'i¹-tsi Poo² li' tsáa¹a

5 'Yuu²na fu¹ ingí³na fu li sii²¹ Macedonia joon mi yuu¹³ joon icwé¹na fu Corinto.

6 Joon coon²¹ jo ngá¹mo wa' ijoon²¹oo coon¹³ 'naa' coon²¹ sii¹³xu, si ijoon²¹oo coon¹³ 'naa' la tøø² jiin²¹ cwii²¹ 'ee. Joon 'naa', ilí² uncoon¹³naa' jna fu¹ yuu²na.

7 Tsu jo 'iin²¹²na wa'a jiin¹³ 'e jøø³na 'naa' li ngí³na. Pe 'iin²¹²na joon³oon coon¹³ 'naa' coon²¹ sii¹³xu wa'a cwoo¹i Ña'ñu¹u'.

8 Pe ijoon³oo lo fu Efeso ca mi ngii² jmi²¹² Pentecostés tsu

9 xuñii¹³ fúu¹mo 'in 'eei¹ jna lo pe fee¹gi to² sá² tyiia 'e lí² lawa coon²¹ 'e ino².

10 Joon cwoo¹³-oo' 'e tyá²-u 'i¹-tsi Timoteo mi cwee¹i tsu jmoo²-o jon 'ido to² tya' Ña'ñu¹u' jiin¹³ la jmoó³ jna.

11 Tsu 'wii¹³ joon jo cwoo²oo' wa'a jiin¹³ jaain²¹ jo tsáai¹-tsi 'ii. Jajøø²¹² jna 'wii¹³ joon uncoon¹³naa' 'ii fu¹ yúu¹i coon¹³ 'e tyá²-u. Joon lo-o sijeen²na'a coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² 'ii.

12 Joon cwáain¹ tya' 'in tsaru¹u' Apolos do. 'Áa¹mo gamí³u tyanií¹ wa'a itsajøø¹i 'naa' coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² pe jo mo gali¹iin²¹² in nano. Joon joo²¹-o mi jøø²i.

'Aa²¹²-o jin² Poo²

13 Lí³ jmaa²aa' joon tá¹ taain²¹²-oo' coon¹³ 'e jai² lí²naa'. Jo jmaa²aa' 'goo²oo', ngii²u la tii² ngí¹ tsá² 'in uncoon¹³ Dios 'ii.

14 Joon jilaa²¹ 'e jmoo²oo', jmoo²oo' tsu 'wii¹³ 'in iin²¹²gi' 'áai¹ Dios coon¹³ tsá².

15 Joon, tsaru¹u', ñí² 'naa' 'e Estéfanas coon¹³ 'in tsá¹ in^{uu} tya'a 'ii nifu jai² galí²i 'e júu³ tyá² tya' 'e tiin¹³ tsá² jee²¹² 'in néei¹ fu li sii²¹ Acaya. Joon gacwo²-tsi gaunji²in 'in jai² líi²i Cristo catyaa².

16 Tsu 'wii¹³ joon mi³ii tyani²ii' wa'a ij-maa²aa' náu¹³uu' tsá² la 'ii la joon jon jileei²¹ 'in uncoon¹³ joon 'in jmoo¹o to² tya' Dios.

17 Galijlø¹³moo 'e cwolín² Estéfanas, coon¹³ Fortunato, coon¹³ Acaico. 'In do gajmee¹ tyiia 'e jo lí² jméi¹ 'naa' tsu jo toon²¹²o'o coon¹³ 'naa'.

18 Tsu 'in tsá² do gauntyú²-tsii la joon jon 'naa' gauntyuu²¹-oo'. 'Ná¹-a un'goo³o' tsá² la 'ii.

19 'Aa²¹²moo' fuu²¹²uu jin² 'in jai² líi²i Cristo 'in néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia. La joon jon jin² Aquila coon¹³ Priscila coon¹³ jileei²¹ 'in jai² líi²i Cristo 'in uncaan²¹in in^{uu} tya'a 'e un'goo²¹o Dios. Jin²in la 'oo²¹ ru¹u' coon¹³ Ña'ñu¹u'.

20 Joon jileei²¹ 'in jai² líi²i Cristo néei¹ lo jin²in: "Aa²¹²moo'." Fee¹³naa' 'e tyú²-u la jaiin²¹ la jaan²¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'.

21 Jna-a, 'in sii²¹ Poo², jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwóo³oo.

22 Cwoli'ee¹mo Dios jileei²¹ 'in jo 'iin²¹²in Ña'ñu¹u' Jesucristo. 'Ná¹ jee²¹² jna', Ña'ñu¹u'!

23 Cwouncwaa¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo 'naa'.

24 Joon cwoliñi²ii' 'e 'iin²¹²na 'naa' 'wii¹³i Cristo Jesús. Amén.

Jí² ti tún² 'e gasii¹ in San Pablo tíi² 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

*Siin²¹ in Poo² 'e jí² lo tya' 'in jai² líi² néei¹
Corinto*

¹ Jna-a, Poo², síi³ na 'e jí² lo tyii' tíi² 'in tsá² néei¹ Corinto. Joon jna-a, Poo², líi¹ na apóstol tya' Jesucristo to² tyú² Dios Jmii²¹, 'Øøi²¹-tsi tsá² 'e gatyii¹³ in Dios jna' 'e cwo³ oo tsá² júu³ tyú² tya'a. Siin²¹² jna'a caan²¹ mo coon¹³ tsaru¹ u' Timoteo 'e jí² lo tíi² 'in tsá² jai² líi² Dios 'in néei¹ fuu²¹ Corinto coon¹³ jileei²¹ 'in jai² líi² licaain²¹ li sii²¹ Acaya.

² Cwauncwaa³ i Nñ¹ u' Dios coon¹³ Nñ¹ u' Jesucristo jilee²¹ naa' 'e cwoseen²¹ naa' tyú² u.

Ni² Poo² wúu¹

³ Cwo¹³ jna'a 'maai¹³ 'in Dios tya' Nñ¹ u' Jesucristo, 'ii Jmii²¹ o jon. Joon fee¹ mo-tsi 'wii²¹² tyii' 'in Jmii²¹ do. Cwo¹ o 'in Dios do jna'a jilaa²¹ fo'feei¹ tya'a.

⁴ Joon Dios do cwo¹ o jna'a jilaa²¹ fo'feei¹ coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ nee²¹ e 'e coon¹³ la joon jna'oo'o lí²-i cwóo¹³ o'o 'e fo'feei¹ do 'e gacwo¹ o Dios jna'a tya' tsá² xeei²¹ 'in seen²¹ in fa'í².

⁵ Tsu lagi nee²¹ e'e 'e wúu¹ 'áai¹ 'e gani² Cristo la joon jon 'ii¹³ na'a coon²¹ fo'feei¹ tya'a.

⁶ Tsu 'wii¹³ joon mo ganee²¹ e'e wúu¹ joon gacwo¹ Dios jna'a fo'feei¹ coon¹³ la joon 'e galisá² fo'feei¹ tyii' 'e cwóo¹³ o'o 'naa'. Joon coon¹³ 'e fo'feei¹ 'e gaii¹³ na'a joon gacwo¹³ o'o 'naa' jon, coon¹³ la joon taa²¹ jmaa² aa' 'e fee¹ .oo' coon¹³ 'e wúu¹ i'óo² oo' 'e li la li 'e wúu¹ ganee²¹ e'e. Jmoo¹ o Dios la joon ilisá² fo'feei¹ tyii' joon itii¹³ naa'.

⁷ Joon jo cu²-tsii' coon¹³ 'naa' tsu nee²¹ oo'o 'e xafiin¹³ ñi³ 'naa' wúu¹ la ganee²¹ e'e la joon jon 'ii¹³ naa' fo'feei¹ tya' Dios la ga'ii¹³ jna'a.

⁸ Tsaru¹ u', 'iin²¹² na'a 'e liñi²¹ 'naa' 'e fa'í³ 'e galiseen²¹ na'a coon²¹ li sii²¹ Asia. Tsu 'áa¹ mo ganee²¹ e'e wúu¹ ca jiin¹³ jo itaa²¹ gñi¹. Joon galii² na'a 'e jo iwóo¹³ o'o 'e jiin¹³ 'i in.

⁹ Líi¹ na'a la líi¹ tsá 'in ti li ijúun² mo. Pe coon¹³ la joon ga'e² e Dios jna'a xiiala ngii²¹ i' jo cu²-tsii' coon¹³ o'o. Joon 'in Dios do jmoo¹ o jiin¹ in tsá² 'in najúin¹. Dios do ga'e² e jna'a wa'a ngii²¹ i' coon¹³ wa'pi³ tya'a jon'gi coon¹³ wa'pi³ tyii' yiaa'a.

¹⁰ Dios ga'wool¹ jna'a jee²¹² 'e fa'í³ do ijúun² na'a joon ca no nogi i' wóo¹ i' jna'a. Joon jo cu²-tsii' i' wa'a iwóí¹ gi jna'a tsa'oo²¹ yiaa¹

¹¹ wa'a 'naa' gñi' uncoon¹³ jna'a coon¹³ 'e júu³ tyú² tyii'. Joon mi láí¹ Dios jna'a 'wii¹³

júu³ tyú² láai² do 'e gafuu²¹² 'naa' do joon fúu¹ mo icwo² Dios 'maai¹³.

*Cwo¹ Poo² cwáain¹ 'e jo mo cwée¹ i Cor-
into*

¹² JlØØ¹³ moo'o 'wii¹³ 'e 'i¹-tsii' 'e ni-gangii²¹² i' tyani²¹ 'e tyú²-u joon jo mo tyii¹ a'a 'naa' tóo² jiin¹³ xa. Gauncoon¹³ Dios jna'a 'e gajmoo²¹ o'o tyani tsá² la joon 'e tyú²-u jon' wa'a 'e jmi¹-tsii' i.

¹³ Joon mo gasii²¹² na'a jí² tíi² 'naa' 'e taa¹³ jiin¹³ 'e júu³ tyii' 'e lí² untssaa¹³ naa' joon lí² 'ØØ²¹ mo-'oo'. Joon ga'i¹-tsii' 'e lí² 'ØØ²¹ mo-'oo' tyú² u.

¹⁴ Tsu nano cwii¹ moo' jna'a capii³ pe 'iin²¹² na 'e ilicwii¹ moo' jna'a 'e tyú² gi 'e coon¹³ la joon lí²-i jmaa² aa' jlØØ¹³ naa' 'wii¹³ jna'a, lagi ijmoo²¹ o'o jlØØ¹³ na'a 'wii¹³ 'naa' mi tí² jmi²¹² icwée¹ i Nñ¹ u' Jesucristo.

¹⁵ Jo¹ o galii² na jilaa²¹ 'elo, joon tsu 'wii¹³ joon, ga'i¹-tsii' yajØØ² na 'naa' nifu 'e coon¹³ la joon lí²-i jlØØ¹³ naa' tún² fu.

¹⁶ 'E ga'i¹-tsii' li gangii²¹² na li néee² naa' mi ní³ i' fu li sii²¹ Macedonia. Joon mi gaa¹³ na tún¹ foo¹³ na 'naa'. Joon mi yuui¹³ joon lí² uncoon¹³ 'naa' jna' fu 'yuu² na fu Judea.

¹⁷ ¿Ti líi² naa' 'e tún¹ júu³ tyiaa mo ga'i¹-tsii' jmoo³ oo 'elo pe jo gajmaa³ aa? ¿Ti líi² naa' 'e líi¹ na la líi¹ 'in tsá² taan²¹² in juncwii²¹ 'in jo untiin¹³ júu³ tya'a? ¿Ti líi² naa' ifuu²¹² uu 'naa': "E joon ili²", pe 'i¹-tsii' 'e jon² la joon ili²; si ifuu²¹² uu 'naa' 'ee: "Jon² la joon ili²", pe 'i¹-tsii' 'e joon ili²?

¹⁸ 'Esa la joon-on, tsu Dios jma² a 'naa' júu³ 'e jo líi¹ naa' tsá² tún¹ júu³ tya'a.

¹⁹ Tsu Cristo Jesús, 'in Jóon¹ Dios, jo líi¹ i la líi¹ i 'in tún¹ júu³ tya'a, joon Silvano, coon¹³ Timoteo coon¹³ jna' cwo¹³ o'o 'naa' jiin¹³ 'e júu³ tya' 'ii. Jmai² júu³ ja² mo 'e sá² tya' Cristo.

²⁰ Joon jilaa²¹ júu³ ga'ii¹ Dios itii¹³ in coon¹³ jilaa²¹ Cristo. Joon tsu 'wii¹³ joon un'góo³ o' Dios mi síi¹³ i' 'e ja² mo júu³ tya'a 'wii¹³ i Cristo Jesús.

²¹ Joon 'in Dios do, 'ii 'in nigajmaa¹ a taa²¹ a jna'a joongi taa²¹ 'naa' jon. Joon 'ii gatyii¹³ in jna'a.

²² Joon lawa sello tya'a gateen¹ in jna' 'e líi¹ na' tsá² tya'a joon gasii²¹ i Espíritu Tyú² tya'a tsi jna' 'e líi¹ i lawa coon²¹ 'e sijni¹³ 'e 'i' i' na' jilaa²¹ 'e tíi² na'.

²³ Pe fuu²¹² uu 'naa' tyani Dios jo mo gacwéi¹ na jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto tsu jo mo gali'in²¹² na jmaa³ aa 'e gó² coon¹³ 'naa'.

²⁴ Jo mo gali'in²¹² na'a tyuu¹³ u' 'naa' to² 'ee ná¹ jai² líi² naa', jiin¹³ gali'in²¹² na'a 'e lijØØ¹³ mogii¹ tsu tá² taan²¹² naa' coon¹³ 'e jai² líi² naa'.

2

¹ Joon tsu 'wii'¹³ joon ga'i¹-tsii jo góo³gii 'e líi¹na fa'i³ tsu 'ná¹-a jíi³na 'naa' joon si cwo³oo 'naa' fa'i³.

² ¿Xiiala ilí² jmaa³aa jløø³na coon¹³ 'in do 'in jmaa³aa jmaa¹ a fa'i³ 'ido? Coon¹³ la joon jo lí² jmaa³aa jløø³na coon¹³ 'naa'.

³ Tsu 'wii'¹³ joon gajíi³na 'naa' coon¹³ 'e jí² do 'e gasíi³na 'naa' tsu jo 'iin²¹²na góo³oo wa'a jmaa³aa fa'i³ coon¹³ 'in 'ná¹ unjløø³na coon¹³. Tsu líi²na wa'a ijløø³na la joon jon 'naa' ijmaa²aa' jløø³naa'.

⁴ Joon mo gajmaa³aa 'e jí² do joon ga'óo³-oo fa'i³, xuui²¹²-tsii gatoo²¹o jmi²¹ uni³ii tsu jo 'iin²¹²na jmaa³aa 'e 'óo²oo' fa'i³ coon¹³ 'e jí² do. Galí¹ 'iin²¹²na 'e lí² íi²'ii xiiati 'áai¹ 'e 'iin²¹²na 'naa'.

Jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii²¹² tya' 'in ga'láa¹ do

⁵ Joon jon'on jii¹³ jna 'in ga'aa¹ a fa'i³ 'wii'¹³ 'e gajmaa¹ 'a 'in tsá² do pe joon ga'aa²xuu¹ fa'i³ jon. Gafuu²¹²uu 'naa': "Ga'aa²xuu¹ fa'i³ tsu jo 'iin²¹²na lifee¹gi tsa² tya' 'ido.

⁶ Joon 'e wúu¹ gani² 'in tsá² do to² tyuu²¹naa' la jee²¹² fúu¹moo', líin²mo 'e wúu¹ do.

⁷ Joon nano 'ná¹ jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii'²¹² tya'a, joon 'ná¹ cwo²oo' fo'feei¹ tya'a 'e coon¹³ la joon jo lí² xuui²¹²gi-tsi.

⁸ Tsu 'wii'¹³ joon mi³ii tyani²ii 'iin²¹²moo' 'ido tún¹ jii¹³ la nigali 'iin²¹²moo'.

⁹ Joon mo gajmaa³aa 'e jí² do, gajmaa³-oo yuto² ijøø³na wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jii¹³ la fuu²¹²uu 'naa'.

¹⁰ Joon wana jmaa²aa' feei¹-oo' coon¹³ doñi¹ 'iin tsá², jna-a jon feei¹mo-tsii tya'a, Jmóo³oo feei¹-tsii tya'a, wa'a la jai² niga'láa¹ a tyiia. Jmóo³oo la joon 'wii'²¹² tyii' tyani Cristo.

¹¹ Jmóo³oo la joon 'e jo lí² tsa¹i² Satanás jee²¹² jna' tsu né³o' xiiala jmo³o 'ido.

Mo taan¹in Poo² fu Troas

¹² Joon mo gacwéi¹na 'e fuu²¹ Troas 'e cwo³oo 'e júu³ tyá² tya' Cristo tya' 'in néei¹ do lawa'a ganá¹ Dios coon²¹ fu¹ fee¹ tyiia 'e icwó³oo 'e júu³ tya' Ña'ñu¹u'.

¹³ Pe jo gatsee²¹na 'in tsaru¹u' Tito 'e fuu²¹ do, joon gajmaa¹ a cu²u-tsii tsu jo gatsee²¹na. Tsu 'wii'¹³ joon ga'i³ii júu³ 'in tsá² do joon gangóo³oon fu li sii²¹ Macedonia.

Li²o' 'wii'¹³ Cristo

¹⁴ Cwóo¹³o' maai¹³ Dios tsu coon¹³ 'ii²¹ tya'a ilii¹'i 'in 'lii³ do 'wii'¹³ Cristo Jesús. Joon la nii¹³ coon²¹ jmá² jmafuu²¹ la caain²¹, la joon gajmaa¹ a Dios 'wii'¹³ jna'a, ganii¹³ 'e júu³ tyá² tya'a la caain²¹ li lí² nuu¹ tsá².

¹⁵ Tsu, jna'o', líi¹na' lawa coon²¹ 'e líi¹na' jmafuu²¹ 'e cwo¹o Cristo Dios. Joon 'e jmafuu²¹ do nii¹³ la 'o² 'in tiin¹³ in tiin¹³ la 'in jo tiin¹³in.

¹⁶ Joon tya' 'in jo tiin¹³ 'e jmafuu²¹ do lí² lawa coon²¹ jmá² jmaxuu² 'e jngoo² tya' tsá². Nuú¹o pe jo nuu¹³u. Pe tya' 'in tsá² 'in tiin¹³ 'e jmá² do li lawa coon²¹ jmafuu²¹ 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya' tsá². Joon jii¹³ jna'oo'o lí² jmá¹ jilaa²¹ 'elo tsu jo líi¹na'a la líi¹'i 'in catyaa¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios wa'a lí² jna¹ a cuu².

¹⁷ Li¹ cii¹³i jmo²¹o'o, tsu faa¹³a 'a 'e cwáain¹ tya' Cristo tyani Dios coon²¹ ceé tún²-un lawa tsá² 'in gasi²¹in Dios.

3

'E júu³ 'múui² 'e ga'ii¹ Dios

¹ Mi faa¹³ jna'a la no, ¿ti líi²naa' 'e jii¹³ 'e untyuu²¹²na'a yiaa'a tún¹? ¿Si líi²naa' 'ee 'e 'ná¹-a cwo¹³o'o 'naa' jí² 'e jin² xiiala líi¹na'a, si 'ná¹-a 'ee mi²¹'i 'naa' 'e cwo²oo' la jna'a jí² la joon la jmo¹o 'in líi¹³?

² Jo 'ná¹ mi²¹'i la joon tsu 'naa'oo' yaanaa' líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e jin² xiiala líi¹na'a. Jo 'ná¹gii¹ coon²¹ jí² xiia'. Tsu mo jøø² tsá² 'naa' cón² tsá² cwáain¹ xiiala líi¹na'a.

³ Tsu 'naa', líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹ a Cristo joon jna'oo'o gajoon¹³oo'o tya' tsá². Pe jo líi¹naa' coon²¹ jí² 'e gajmaa¹ a tsá² coon¹³ 'in' jmi²¹ni². Galí¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹ 'a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Dios 'in jii¹ 'ii. Jo galí¹naa' lawa jí² 'e gataan²an tsá² tsa² cuun²¹² pe 'in Espíritu Tyú² do gataan²an 'e júu³ do tsi corazones tyii'.

⁴ Lí²-i sii¹³ jna'a 'naa' la joon tsu jo cu²-tsii¹ coon¹³ Dios 'wii'¹³ Cristo.

⁵ Jo lí² jmo²¹o'o jii¹³ coon²¹ yiaa'a pe jmo²¹o'o jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios.

⁶ Joon Dios do cwo¹o jna'a pí³ wa'a cwóo¹³o'o 'e júu³ 'múui² 'e ga'ii¹. Joon 'e júu³ 'múui² do jo lí² wa'a jmaa¹ a tsá² nuu¹³u 'e júu³ gajmaa¹ a líi²¹² Moisés tsa² cuun²¹². Pe 'e júu³ 'múui² do lí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu tya' Dios tsá². Tsu 'e júu³ gacwo¹ 'lii²¹² Moisés do jmo¹o júun²na'. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do cwóo¹o fu juncwii²¹ tyi'.

⁷ Joon 'e ley do 'e gacwo¹ líi²¹² Moisés galí² tsa² cuun²¹². Joon mo gacwo¹ líi²¹² Moisés tsá² Israel 'e cuun²¹² 'e taa¹³ ley do galí² lawa coon²¹ 'e 'ya²gi 'áai¹. Joon 'e ní² Moisés do galijii¹mo 'áai¹ ca 'in tsá² Israel do jo lí² jøø²o ní¹ xafin¹³ nigaguui²¹ 'e jii¹ do. Pe wana gacwo¹ Dios coon¹³ 'e 'ya²gi 'áai¹ 'e ley do 'e jmo¹o júuin² tsá²

⁸ 'e fee¹gi 'áai¹ 'e 'ya²gi tya' 'e júu³ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² jna'.

9 Coon¹³ 'e 'ya²gi ga'ii²¹ tsá² 'e ley do 'e piín² tsá² li 'ii²¹ pe 'e 'ya²gi 'áa¹mo 'e júu³ 'múui² tya' Dios 'e jin² 'e jo tsaa² røøi²¹gi.

10 Tsa 'e 'ya²gi tya' 'e ley do jo 'áai¹ 'ya²gi mo 'i¹-tsi tsá² tya' 'e 'ya²gi 'áai¹gi tya' 'e júu³ 'múui² do.

11 Joon wa'a 'ya²gi 'e itaa²¹ a catá² 'e 'ya²gi 'áa¹mo 'e itaa²¹ a coon²¹ tøøi².

12 Joon tsa 'wii¹³ né³'e 'e xiiala lí² júu³ tyii¹ lí²-i faa¹³ jna'a jo cu².tsii¹.

13 Jo jmo²¹o' la gajmaa¹ a Moisés do tsa 'in Moisés do gajli²¹; ní¹i coon¹³ coon²¹ 'mi² 'e coon¹³ la joon jo lí² cón² 'in tsá² Israel do cwáain¹ 'e gagu¹ 'e jii¹ ní¹i. Tsa jo taa²¹ a 'e jii¹ ní¹i do.

14 Pe gali² tuun²¹mo 'e 'øøi²¹-tsi 'in tsá² Israel do. Joon ca jmi²¹² no mo untsáa¹ tsá² Israel 'e júu³ tsáai² gacwo¹ Moisés lawa'a 'i¹³gi 'e 'mi² do tyani¹ joon jo 'øøi²¹-tsi. Jo mo gajan²an 'in tsá² Israel do 'e 'mi² do tsa jii¹³ Cristo lí² jan²an 'e 'mi² do.

15 Joon ca jmi²¹² no jo 'øøi²¹-tsi tsá² Israel mi untsáa¹ 'e jí² tya' Moisés tsa lawa'a coon²¹ 'e jni¹³mo 'e 'mi² do joon jo tsatoo¹³ alma tya'a 'e júu³ do.

16 Pe lawa'a coon²¹ 'e gajan¹an 'e 'mi² do mo ja²mo gali²; Nā'nū¹u'.

17 Joon 'in Nā'nū¹u' do lí¹i Espíritu Tyá² tya' Dios. Joon jo injni¹³gi 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'mi² do jileei²¹ 'in 'ii²¹ 'in Espíritu Tyá² do.

18 Joon jo jni¹³gi ní²i coon¹³ 'e 'mi² do pe lawa coon²¹ u¹ lí² ní²i joon la jii¹ coon²¹ u¹ coon¹³ 'yiañi¹ la joon jon ní²i jii¹ coon¹³ 'e 'ya²gi tya' Nā'nū¹u'. Joon tí²xu tí²xu-u isí¹³ jna' ili¹na' la lí¹i. Tsa 'e 'ya²gi tya' 'e lí² tyá²gi jee²¹² jna'. Joon 'in Nā'nū¹u' do jmo¹o' jilaa²¹ 'elo joon 'ii lí¹i Espíritu do.

4

1 Joon Dios gacwo¹ jna'a 'e to² jmo²¹o' 'e 'wii¹³ 'wo²-tsio. Joon tsa 'wii¹³ joon jo mo gajoon¹³o'on jii¹³xu jmo²¹o' 'e to² lo cwóo¹³o'o 'e júu³ tyá² do.

2 Pe gatuu²¹²oo'o jilaa²¹ 'e jmo¹o' tsá² lí¹ooin²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² fa'ii²¹. Joon jo tyiian¹³ jna'a tsá² tóo² jon²gi unsá²na'a 'e júu³ tyá² tya' Dios. Pe sí¹³i' i jileei²¹ tsá² jii¹³ la tí² 'e júu³ jai² do. Joon coon¹³ la joon la jaain²¹ la jaain²¹ lí² cón² cwáain¹ tyani Dios xiiala jmo²¹o' si 'e tyá² si 'e gó²'ee.

3 'E la ja²mo 'e sijni¹³ tya' 'inlí¹³ 'e júu³ tyá² tyii¹ tya' 'e tiin¹³ tsá² pe sijni¹³mo jii¹³ tya' 'in tsá² 'in 'yui² fu¹ lí¹ 'ii²¹.

4 Joon 'in tsá² do jo jo¹³ lí¹i tsa 'wii¹³ 'in Satanás, 'in tyá² to² juncwii²¹ lo, gajmee¹ 'in tsá² do lawa'a tsá² tuu²mo coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi. Joon jo jné²i xiiala jná² joo²¹ 'e júu³ tyá² tya' Cristo tyiin¹ in fu ñu¹fú². Joon 'in Cristo do lí¹i la lí¹i Dios.

5 Joon mi cwóo¹³o'o 'e júu³ tyá² do, jo faa¹³a'a cwáain¹ tyii¹ yia'a pe faa¹³a'a cwáain¹ tya' Jesucristo 'in lí¹i Nā'nū¹u'. Joon jna'oo'o jii¹³ lí¹na'a tsá² 'in unjii²in 'naa' wii¹³ Cristo.

6 Tsa Dios do gajin²in: "Cwojneei²¹ joo²¹ lí¹ ní¹ nuu²¹." 'Li jon lawa'a gajmaa¹ 'e jná² joo²¹ tsi alma tyi' coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi' 'e coon¹³ la joon liné²e' 'e 'ya²gi tya' Dios 'e 'e² 'e Jesucristo jna'.

Ti²¹ tya' Cristo saan²¹o'

7 Joon 'e júu³ tyá² tyii¹ lo lee²¹e' 'e coon¹³ cuerpos tyii¹ 'e lí¹ la lu² cwoo¹³ 'e 'wó¹mo 'áai¹ tsa coon¹³ la joon lí² ní² tsá² 'e 'ii²¹ fee¹ tya' Dios jilaa²¹ 'elo jon' tyijna'a yia'a.

8 Joon xufiin¹³ 'oo²¹o'o fa¹³ doñixiaa¹ tsaa²¹a'a jo tyuu²¹u' 'e fu¹ taa²aa', joon xufiin¹³ 'i¹-tsii¹ 'láai² 'áai¹ jo 'goo²¹o'o jmo²¹o'o.

9 Joon xufiin¹³ 'øø¹mo tsá² jna'a jo tiuu²gi Dios jna'a. Joon xufiin¹³ tyuu¹³ tsá² jna'a ca ti ni wó² jo júun²na'a.

10 Joon doñixiaa¹ ngii²¹i, ngii²¹i coon²¹ fu¹ lí² júun²na'a la gajúin¹ Jesús. Joon coon¹³ la joon lí² ní² tsá² 'e 'ii²¹ tya' Jesús do 'e uncoon¹³ jna'a 'e jo júun²na'a.

11 Joon la 'ii²¹² toon²¹on fu juncwii²¹ lo ngii²¹i ijúun²mo'o 'wii¹³ Jesús 'e coon¹³ la joon lí² cón² tsá² cwáain¹ 'e ngii²¹i 'wii¹³ cwáain¹ tya' Jesús la 'ii²¹² too²¹o'o 'cuerpo tyii¹.

12 Joon ngii²¹i ijúun²mo'o 'e coon¹³ la joon ilisá² fu juncwii²¹ tyii¹.

13 Ni jí² tya' Dios 'e jin²: "Ja²mo gali²na, tsa 'wii¹³ joon gafo³oo." Joon la jai² gali²ni 'in tsá² do la joon jon ja²mo lí²na'a joon faa¹³oo'o.

14 Tsa né³oo'o 'e Dios gaunjiin¹ in Nā'nū¹u' Jesús jee²¹² lí¹i²¹² joon né³oo'o jon 'e Dios do iunjiin¹ in jna'a caan²¹mo coon¹³ Jesús. Joon caan²¹mo coon¹³ 'naa' itee² jna'a fu lí¹ tyiin¹in.

15 Joon jilaa²¹ 'elo gali² tya' 'e tyá² tyii¹, tsa mo gangafuu¹ 'in tsá² do 'in ga'ii²¹ 'e tyá² 'e cwo¹ Dios tsá² la joon gacwo¹ 'láai²gi 'maai¹³ Dios joon coon¹³ la joon untyú¹gi tsá² Dios.

16 Tsa 'wii¹³ joon jo tuu²¹u' 'e fu¹ taa²a'a jii²¹xu. Joon xufiin¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na'a ningatsáa¹ tí¹ xu-u, 'e espíritu tyii¹ ningal-imu²mo la coon²¹ jmi²¹².

17 Tsa jo 'ii²¹ 'e wú¹ saan²¹a'an fu juncwii²¹ lo tsa jmoono ityei²¹. Pe 'e wú¹ saan²¹a'an lo ijná² tyijna'a coon²¹ 'e fee¹ 'e tyá²gi tyii¹, 'e 'ya²gi 'áai¹ 'e jo tyé¹.

18 Tsa 'wii¹³ joon jo cwáain¹ lee²¹e' 'e coon¹³ 'e lí² jné²i tsá² pe lee²¹e' 'e cwáain¹ coon¹³ 'e jo jné²i tsá². Tsa jo taa²¹a 'e lí² jné²i tsá² pe taa²¹a coon²¹ tøø²mo 'e jo jné²i tsá².

5

¹ Tsu né³-oo'o 'e moo¹ taa²na'a li la li coon²¹ 'ná¹ 'e jo taa²¹. Joon wa'a gaxé¹ 'e moo¹ taa²na'a no nigatya¹a Dios tyá² coon²¹ 'e 'mii² fu ña¹fú² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon jo gajmaa¹ tsá² 'e 'mii² do.

² Joon la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ no 'óon² jna'a tsu 'iin²¹²na'a 'áai¹ 'e tyii¹³i'i pe lawa'a sin¹i'in 'e 'mii² do 'e sá² fu ña¹fú².

³ Joon coon¹³ la joon jo t'i ringú¹na'a tsu ityi¹³i'i 'e sin¹i'in 'mii² do.

⁴ Joon la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a, 'e lí² lawa 'nuu²¹u, 'óon² jna'a joon saan²¹ jna'a fa¹i³. Pe jo 'iin²¹²na'a wóo¹³o'o 'e sin¹i'in tsáai² pe 'iin²¹²mogii¹ 'áai¹ 'e tyii¹³i'i 'e sin¹i'in 'mii² do 'e sá² fu ña¹fú² 'e coon¹³ la joon 'e jo taa²¹ tyii¹ iunsii²moo¹o coon¹³ coon²¹ juncwii²¹ 'mii².

⁵ Joon 'yu² to² la joon gajmee¹ Dios jna'a joon gacwo¹o jna' in Espiritu Tyá² tya' ili² tsaa²¹mo-tsii¹ i'ii¹³na'a jilaa²¹ icwo¹ Dios tsá².

⁶ Tsu 'wii¹³ joon jo cu²-tsii¹ joon né³oo'o 'e la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a lo jo toon²¹²o'on coon¹³ Ña¹ña¹u'.

⁷ Joon coon¹³ 'e jai² líi²na'a ngii²¹i' jon' coon¹³ 'e nee²¹e'e.

⁸ Jo cu²-tsii¹ joon 'iin²¹²mogii¹ 'e tuu²¹u 'e moo¹ taa²na'a lo joon tsacwo²¹o'o coon¹³ Ña¹ña¹u'.

⁹ Tsu 'wii¹³ joon cwo¹-tsii¹ jmoo²¹o'o jii¹³ la 'iin²¹² in Ña¹ña¹u' xufiin¹³ taa²na'a moo¹ taa²na'a no si jo taa²na'a 'ee.

¹⁰ Joon Cristo ijmaa¹ 'ii²¹ tya' jile¹e' joon la jaain²¹ la jaain²¹ 'ii²¹ 'e tíi² tya' 'e gajmaa¹ a mo táa¹ moo¹ táa¹. I'i²¹ jii¹³ la 'e nigajmaa¹ a si 'e tyá² si 'e gø² 'ee.

Tyá² 'i' fu juncwii²¹ 'wii¹³ i' Cristo

¹¹ Joon tsu 'wii¹³ né³e 'e 'ná¹ li 'gøøi²¹ tsá² Ña¹ña¹u' cwo¹-tsii¹ 'e líi² tsá² xiiala líi¹na'a. Pe ñi² Dios xiiala líi¹na'a joon 'i'-tsii 'e 'naa'oo' jon ñi²i'.

¹² Jo faa¹³a 'naa' 'e untyuu²¹moo¹o yiaa' tyani²i'. Pe 'ii²¹² jna'a 'e jløø¹³naa' 'wii¹³ jna'a. Joon coon¹³ la joon 'e sá² 'e fuu²¹² 'naa' 'in tsá² do 'in unjløøi¹³ yaai jii¹³ coon¹³ 'e lí² jnee¹ tsá² jon' coon¹³ 'e sá² 'e 'yu²-tsi.

¹³ Joon wa'a 'i'-tsi 'in tsá² do 'e tsá² caa²¹²mo jna'a cwáain¹ tya' Dios 'e joon, pe wa'a jo caai²¹² jna'a jmai² 'e tyá² tyii¹ jmoo²¹o'o.

¹⁴ Joon tsu 'wii¹³ gali¹'iin²¹² in Cristo jna'a 'ná¹ untii¹³ jna'a jii¹³ la to² nuu¹³u. Joon 'i'-tsii¹ 'e gajúin¹ jaain²¹ tsá² tya' jilee²¹mo, joon wana gajúin¹ 'in jaain²¹ do tya' jilee²¹mo joon nijúin¹ jilee²¹.

¹⁵ Joon Cristo gajún¹mo 'wii²¹² tya' jilee²¹. Joon tsu 'wii¹³ gajún¹mo Cristo 'wii²¹² tya'a

joon gajii¹o jee²¹² 'líi²¹² 'e coon¹³ la joon 'ná¹ jmá¹ tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ jii¹³ la to² tyu²u, jo 'ná¹gi jmáa¹ a jii¹³ la to² tyu² yaai.

¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon jo lé²gii¹ cwáain¹ tya' tsá² la jmoo¹ 'in tsá² 'in 'i'-tsi jii¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. La joon ga¹-tsii¹ i' tya' Cristo la mo jéi¹ pe jo 'i'gi-tsii¹ i' la joon no.

¹⁷ Tsu mo licaan²¹ in tsá² coon¹³ Cristo gali² 'mii²mo 'ii. Gatsé¹mo 'e siii¹³ do tsu gacwá² 'e 'mii².

¹⁸ Joon Dios gajmaa¹ a jilaa²¹ 'elo. Joon 'in Dios do gajmaa¹ a 'e saan²¹an¹ røø²¹ coon¹³on 'wii¹³ i' Cristo. Joon gacwo¹o Dios jna'a to² 'e jmoo²¹o'o 'e seein²¹ tsá² tyá² coon¹³ Dios.

¹⁹ 'E 'øøi²¹ tsi tsá² 'e 'wii²¹² Cristo jmoo¹o Dios 'e seein²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ røø²¹ coon¹³on, jo cón²gi cwáain¹ tsaa² 'noo¹o tsá². Joon gatyaa¹ a Dios cwo²¹o'o 'e jjuu³ tyá² do 'e jmoo¹o tsá² røø²¹ coon¹³ Dios. Joon jna'oo'o 'ná¹ cwo¹³o'o tsá² xeei¹.

²⁰ Tsu 'wii¹³ joon líi¹na'a lawa'a tsá² 'in gasii¹ in Cristo. Joon lawa 'e mi² Dios tyani²i' mi mii²¹i' tyani²i'. Joon mii²¹i' tyani²i': Cwoseen²¹naa' røø²¹ coon¹³ Dios.

²¹ Jo ga'ngo'o Cristo jii¹³ coon²¹ tsaa². Pe 'wii¹³ i' tyijna' gacwo¹o Dios Cristo tsaa² tyi¹ 'e coon¹³ la joon lí²-i lisaan²¹ jna' 'in tyú¹ la tyú¹ Dios.

6

¹ Caan²¹mo jmoo²¹o'o to² coon¹³ Dios, joon mii²¹i' tyani²i' jo cwóo²oo' wa tsáa¹ a lí' caai¹ 'e gajmaa¹ a Dios feei¹-tsi 'wii²¹² tyi'naa'.

² Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

Ganuú³oo júu³ tyi¹ mo gali² feei¹-tsii;
gauncoon¹³ jna 'nu 'e jmi²¹² gajmaa³aa
tiin¹³ nu.

Joon nano sii¹³i' 'naa' jmi²¹² no-o 'e feei¹-tsi Dios tya' tsá²; 'e jmi²¹² no-o 'iin²¹² in Dios jmaa¹ a tiin¹³ tsá².

³ Joon jo jmoo²¹o'o jín¹ tya' jii¹³ jaain²¹ tsu la joon jo lí² faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e to² jmoo²¹o'o.

⁴ Pe 'iin²¹² moo¹o 'ee¹³e 'e tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'o 'e jmoo²¹o'o jii¹³ 'e to² tyu² Dios. Coon¹³ jilaa²¹ 'e ngii¹ jna'a 'ee¹³e 'e tsá², coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e ganee²¹e 'e joongi coon¹³ jilaa²¹ jmi²¹² 'aa²¹² tyii¹ joongi coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ gali² saan²¹ a'an 'ee¹³e 'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tyu² Dios.

⁵ Nigapó² tsá² moowoo²¹o'o; joon nigatain² tsá² jna'a 'nñi¹³; joon gajmee²¹mo tsá² jna'a mii¹³. Joon nigajmoo²¹o'o to² 'ii²¹. Sá²-a mo jo gacwuu²u'u joon gangii²¹na'a 'e jo sá² tye¹e'e.

⁶ Joon coon¹³ 'e jmoo²¹o'o jmai² 'e tyá²; joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsii¹ 'e 'ee¹³e 'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tya' Dios. 'Ee¹³e 'e jon coon¹³ 'e 'wó²-tsii¹ joongi coon¹³ 'e feei¹-tsii¹ joongi coon¹³ 'in Espiritu Tyá² 'in uncoon¹³ jna'a.

'Ee¹³e'e jon coon¹³ xiiala 'iin²¹²moo'o tsá² xeei' 'e jmoo²¹o'o tó² tyu² Dios.

⁷Joon lini¹ tsá² 'e jmoo²¹o'o 'e to² tyu² Dios 'wii¹³ coon¹³ 'e júu³ jai² 'e cwoo¹³o'o tsá² joon 'wii¹³ 'e 'ii²¹ tya' Dios 'e 'oo²¹o'o. Joon tsu 'wii¹³ jmoo²¹o'o jiiin¹³ 'e tyú²-u lawa'a un'gøø¹³na'a yiaa'a.

⁸Sá²mo 'e un'goo¹ tsá² jna'a, sá²mo jon jo un'goo¹ tsá² jna'a. Sá²mo 'e faa²¹ tsá² tyú² tyii¹, sá²mo jon faa²¹ tsá² 'laa²¹ tyii¹. 'Inlⁱⁱ¹³ jii² 'e tsá² tajuu²¹mo jna'a, 'inlⁱⁱ¹³gi jin² 'e ja²mo júu³ tyaa²¹a'a.

⁹Sá²mo faa²¹a lawa'a jo cwii¹in jna'a, pe sá²mo jon 'e faa²¹a lawa'a cwii¹in jna'a. Mo líi¹³ ngii²¹i'í' tóin¹ 'mó¹ pe saan²¹gii¹. Nee²¹e'e wúu¹ 'áai¹ pe jo mo gajúun²na'a.

¹⁰Joon xafiin¹³ toon²¹o'on faí³, toon²¹o'on 'e jløø¹³moo'o jon. Joon xafiin¹³ tañii²moo'o fúu¹mo tsá² 'ii²¹ 'e jmaai¹ to² tya'a 'wii²¹² tyii¹. Joon xafiin¹³ jo 'e sá² tyii¹ Dios cwo¹o jna'a jilaa²¹ 'e 'naa²¹na'a.

¹¹Tsaru¹u' 'in néei¹ Corinto, nigafee¹³na'a 'naa' coon¹³ júu³ coon²¹ sá². Nigafee¹³na'a 'naa' jiiin¹³ la tí² 'e 'i¹-tsii¹.

¹²Jløø¹³moo'o 'wii¹³ 'naa' pe 'naa'gii¹ jo jløø¹³naa' coon¹³ jna'a.

¹³Tsu 'wii¹³ joon mii³ tyani²ii' lawa jaain²¹ jmi²¹ tsá², untyuu²¹-oo' 'wii²¹² tyiia la gali² tyú²-tsii 'wii²¹² 'naa'.

Taain²¹² Dios jee²¹² jna'

¹⁴Jo uncaan²¹naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jo jai² líi² tsu jo jmee¹ tyii'. Jo lí² uncaain²¹ tsá² 'e tyú² coon¹³ 'e gó². Jo lí² cai² tsá² 'yiaa'i' coon¹³ 'e nuu²¹.

¹⁵Jo lí² jmá¹ tsá² coon²¹ røøi²¹ Cristo coon¹³ Satanás. Wa'a la joon, çxiiala ilí² uncaain²¹ 'in tsá² jai² líi coon¹³ 'in jo jai² líi²?

¹⁶Çxiiala lí² tsa¹ dioses 'in gajmee¹ tsá² lí tyu² Dios to²? Pe 'naa' líi¹naa' tsá² 'in tyu² Dios, 'in jiiin¹, to². Jiiin¹³ la nigajin² Dios:

Intaan²¹²na joon ingii²¹²na jee²¹² 'ii; joon ilíi¹na Dios tya'a, joon 'in tsá² do ilíin² tsá² tyiia.

¹⁷Tsu 'wii¹³ joon gajin²o jon Ña'nū¹u': Jee¹³naa' jee²¹² 'in tsá² do joon siin¹³naa' coon²¹.

Jo un'lii²¹naa' yaanaa' coon¹³ 'e gó²

¹⁸joon i'i¹³na 'naa' joon ilíi¹na lawa jaain²¹ 'Ñá²u' joon 'naa'gii¹ ilíin²naa' lawa xuu²¹² tsañuu¹ joon xuu²¹² tsamí² tyiia.

La jon jin² 'in Ña'nū¹u' 'in jmaa¹a jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in.

7

¹E lo-o 'e júu³ ga'ii¹ Dios tyi', tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a tuu²¹²u' jilaa²¹ 'e un'lii²¹ jna', tiin¹³ la ngú¹ toon²¹²o'

lagi espíritu tyi'. Joon tsu 'wii¹³ un'goo²o' Dios 'ná¹ cwoo¹³-tsi' 'e ngii²¹i' 'e tyú²na' tyani¹i.

Jløø¹³mo Poo² coon¹³ 'in tsá² néei¹ Corinto

²Wa'a núu³duu' júu³ tyiia! Jo mo ga'laa²¹a'a tya' jiiin¹³ jaain²¹ 'naa' jon'gi ga'ée¹³e'e júu³ gó² jon'gi mo gatyíin¹³a'an 'naa' tóo² jiiin¹³ jaain²¹.

³Joon jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a cwo²oo 'naa' tsaa² tsu la mo gafuu²¹²uu 'naa' la jéei¹ jløø¹³moo coon¹³ 'naa' wa'a saan²¹gi' si jiiun²mogi' caan²mo 'ee.

⁴Jo cu²-tsii coon¹³ 'naa' joon jløø¹³moo 'áai¹ coon¹³ 'naa'. Joon xafiin¹³ nee²¹e'e wúu¹ jo tuu³u' 'e fu' 'yuu²na joon jløø¹³moo.

⁵⁻⁶Tsu nicwée¹ Tito joon coon¹³ júu³ tyaan¹an Dios gatyá²-tsii¹ 'e unjløø¹³na'a 'wii¹³ 'naa'. Joon xafiin¹³ jo mo ga'ii² wo¹oo'o ca gatyalii²¹i fu Macedonia, ñi² Dios xiiala tya¹-tsi tsá² 'in seen²¹in faí³. Tsu doñixii¹ ngii²¹i'í' lawa'a coon²¹ 'e injnii¹³moo'o. Gali¹in²¹²in tsá² jmaa¹a 'e gó² tyii¹ joon 'i¹-tsii¹ 'áai², 'goo²¹-oo' wa' coon²¹ to² tyii¹ 'e ngó¹ lí caai¹. Pe gatyá-tsii¹ mo gacwéi¹ Tito.

⁷Gatyá¹-tsii¹ tsu 'wii¹ gacwéi¹ Tito pe gatyá¹-tsii¹ jon tsu 'wii¹³ jløø¹³mo Tito 'wii¹³ 'naa'. Joon gatyaa¹o júu³ xiiala 'iin²¹²naa' jøø²¹²naa' jna'a. Gatyaa¹o jon júu³ xiiala galixuu²¹²-oo' joongi xiiala ga'í¹-oo' 'áai¹ 'wii²¹² tyiia. Joon mo gatyaa¹a 'e júu³ lo galijløø¹³na 'áai¹gi.

⁸Caan²¹moxu gali¹na mo galixuu²¹²mo-oo' 'wii¹³ 'e jí² do 'e gasii²na 'naa'. Pe jo líi¹gi la joon. Tsu wana ga'í¹-tsii caan²¹mo 'wii¹³ xuu²¹²mo-oo' coon²¹ sii¹³xu,

⁹pe nano jløø¹³moo. Jløø¹³moo jon' tsu 'wii¹³ galixuu²¹²mo-oo' pe jløø¹³moo tsu 'wii¹³ gajo²o-oo' coon¹³ 'e galixuu²¹²mo-oo' do. Joon gajmaa²aa' jiiin¹³ la gali¹in²¹²in Dios tsu 'wii¹³ joon jo gajmee¹³na'a 'naa' coon¹³ 'e xuu²¹²mo-oo' do.

¹⁰Tsu wa'a jmoo¹o tsá² la 'iin²¹²in Dios 'wii¹³ galixuu²¹²mo-tsi itiiin¹³mo joon jo 'ná¹ caain²¹ líi². Pe wa'a jmoo¹ tsá² xuu²¹²-tsi jiiin¹³ la líi¹ tsá² taain²¹ fu juncwii²¹, ijúun¹mo jon.

¹¹Joon tsu 'wii¹³ galixuu²¹²mo-oo' coon¹³ 'e jí² do gajmaa²aa' la 'iin²¹²in Dios. Joon jøø²øø¹ xiiala cwo¹ii¹! Ga'í¹-oo' coon²¹ tún² 'e cwáain¹ do. Joon gali¹in²¹²naa' jmaa²aa' jna júu³ jiiin¹³ la tí². Gatí²¹² 'nii²¹-oo' 'wii²¹² tyii' yaanaa'. Pe joon gafoo²mo' jon. Pe mo ngii²i joon gali¹in²¹²naa' jøø²¹²naa' jna joon gali¹in²¹²naa' 'e'ee' wúu¹ 'in tsá² 'in galáa¹a do. Coon¹³ jilaa²¹ 'elo ga'ee¹³oo' jna 'e jo 'e tsaa² tyii' sá².

12 Joon gasii²¹na 'e jí² do tyii' pe jo gasii²¹na 'e jí² do wa'a 'e 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in tsá² do 'in galáa¹ jon'gi wa'a 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in galáa¹ tya'a do. Gasii²¹na 'e jí² do tyii' wa'a icón² 'naa' cwáain¹ xiati 'e 'i¹-tsii'i 'naa' tyani Dios.

13 Joon gatya¹-tsii'i mo ganuu²¹u'u 'e júu³ do.

Gatya¹-tsii'i 'e júu³ do pe jløø¹³mogii'i 'áai¹ 'e tyú²-u 'i¹-tsi Tito, tsu jilee²¹naa' gauncoon¹³ 'ii tsu joon jo cu²gi-tsi tyii'.

14 Tsu gafuu²¹²uu Tito 'e tyú²-u tyii' joon 'naa' jo mo gacwó²oo' fa'ii²¹ tyiaa. Pe gatiin¹³ 'naa' jilaa²¹ júu³ jai² 'e gafuu²¹²uu Tito tyii' joon la jai² 'e júu³ gafuu²¹²uu Tito tyii' la joon jon júu³ ja²mo 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa'.

15 Joon 'áa¹mo gali'in²¹²gi Tito 'naa' mo gati²-tsi xiiala gajmaa²aa' náu¹³uu', joon ga'ii¹³naa' 'ii joon 'gøø¹²¹moo' wa'a jo jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²in.

16 Joon nano jløø¹³moo 'e jo 'e 'ná¹gi ngii²¹²na cu²-tsii coon¹³ 'naa'.

8

Cwó²oo' cuu² 'e yaai¹-oo'

1 Joon, tsaru¹u', 'ii²¹² jna'a jmoo¹³o' júu³ 'naa' xiiala líi¹ 'in tsá² néee¹ Macedonia 'in jai² líi² Dios, xiiala gauncoon¹³ Dios 'ii.

2 'In tsaru¹u' 'in néee¹ Macedonia do ga'aa¹ fa'í³ 'áai¹ joon xufiin¹³ nii¹in wúu¹ 'áai¹ jløø¹³mo. Tañii²mo 'áai¹ pe tsu 'wii¹³ jløø¹³mo 'áa¹mo gacwo¹o cúu¹u tya' 'in tsaru¹u' néee¹ Judea lawa líi¹ tsá² sá² cuu².

3 Joon jmaa³aa júu³ jai² 'e 'in tsá² do gacwo¹o 'yaai¹-tsi ce xiaa²¹ jiin¹³ lí². Pe 'i¹-tsii 'e 'in tsá² gacwo¹o 'láai²gi ce xiaa²¹ jiin¹³ lí².

4 'Áai¹ gamii¹ 'in tsá² do tyanii²¹i' wa'a cwooi²¹² jna'a 'ido 'e uncoon¹³on 'in tsaru¹u' cattyaa² néee¹ Judea.

5 Joon gajmaa¹ 'a 'láai²gi la ga'i¹-tsii'i. Tsu nifu gacwó¹i 'yaai tya' Ña'ñu¹u' joon ngii¹ joon gacwó¹i 'yaai tyijna'a jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios.

6 Joon tsu 'wii¹³ galáa² Tito 'wii²¹² la mo jéei¹ 'e uncaan²¹in 'e cuu² do 'e 'iin²¹²naa' cwó²oo' gami³ii tyaní¹ wa' 'e untiin¹³mo 'e to² do.

7 'Naa' nigajmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú²-u. Ja²mo líi²naa' júu³ tya' Dios, joon ñí² 'naa' 'é²ee' 'e júu³ do. Joon røø²¹ 'øø¹²¹oo'. 'Áa¹mo 'iin²¹²naa' jna'a. Joon nano fee¹gi jmaa²aa' coon¹³ 'e licaain²¹ 'e cuu² do.

8 Jo fuu²¹²uu 'naa' 'elo wa'a tyu²uu 'naa' to² jiin¹³ 'iin²¹²na 'e líi¹ii²¹ 'naa' xiiala jmoo¹o 'in tsá² cattyaa² 'in 'yaai¹-tsi. Jiin¹³ 'iin²¹²na litsáai¹-tsii wa'a la ja²mo 'iin²¹²moo' Dios coon¹³ tsá².

9 Tsu ñii²¹ 'naa' xiiala gajmaa¹ 'a Ña'ñu¹u' Jesucristo feei¹-tsi 'wii¹³ 'naa'. Fu ñu¹fú² ga'aa¹ jilaa²¹, pe tsu 'wii¹³ gali'in²¹²in 'ido 'naa' gatuu¹u' jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon gali'in²¹²in lawa tsá² tañii²mo 'wii¹³ 'naa'. Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Cristo lawa'a tsá² tañii²mo 'naa'gii' gali'in²¹²naa' lawa'a tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹.

10 No-o 'e 'i¹-tsii 'e tyú²gi tyii' cwáain¹ tya' 'e cuu² do. Ningó¹ coon²¹ jiin²¹ 'e 'naa' nifu galáa² 'wii²¹² uncaain²¹ 'e cuu² do. Jo gacwó²oo' tyitsaa²¹² 'pe 'yaai¹-oo' gacwó²oo'.

11 Joon nano cwó²gii' 'e 'yaai¹-oo' ce gatséi¹ jiin¹³ la galáa² 'wii²¹². Cwó²oo' la jaan²¹naa' jiin¹³ la tí² 'e 'oo²oo'.

12 Tsu wa'a tsai² 'iin²¹²in tsá² cwo¹ pe xu¹u 'oo¹o 'iin²¹²in Dios 'e cwo¹ tsá² 'e 'oo¹o jon' 'e jo 'oo¹o.

13 Jo 'iin²¹²na 'e uncoon¹³ 'naa' tsá² xeei²¹ joon 'naa'gii' tuu²naa' jo 'e sá² tyii'.

14 Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí² coon²¹ røø²¹mo jee²¹² jna'. Tsu nano 'oo²oo' 'e uncoon¹³ coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe ijó¹ coon²¹ jmi²¹² i'oo¹o 'ido 'e uncoon¹³ 'naa' coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tyii'. Coon¹³ la joon ilí² coon²¹ røø²¹ii.

15 Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "Joon 'in 'oo¹o 'láai²gi jo gasá¹ tya'a; joon 'in 'oo¹o xu jo ga'naai²¹ tya'a."

Ijaa²mo Tito tún¹

16 Pe cwo³-oo 'maai² Dios tsu 'wii¹³; Dios do-o 'i¹-tsi Tito 'naa' jiin¹³ la 'i¹-tsii.

17 Joon mo gafuu²¹²uu Tito wa'a itsajøøi²¹² 'naa' ga'ii²¹mo júu³ røø²¹ tsu líi²gi 'aa¹mo 'naa'. Joon nano itsajøøi²¹² 'naa' 'e 'yaai¹-tsi 'ña¹-o.

18 Joon caan²¹mo coon¹³ Tito siin²¹na'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in jilee²¹ tsaru¹u' cattyaa¹gi faa²¹ tyú² tya'a. Faa²¹ tsá² tyú² tya'a tsu røø²¹ gajmaa¹ a to² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá².

19 Joon 'in tsá² jai² líi²; Cristo 'in néee¹ lo gatyii¹³in 'in tsaru¹u' no 'e tsáa¹ caan²¹mo coon¹³ jna'a 'e uncoon¹³ jna'a la 'ii²¹² uncaan²¹na'a 'e cuu² do. Jmoo²¹o' la joon tsu 'iin²¹²na'a 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Ña'ñu¹u' joon 'e 'iin²¹²na'a uncoon¹³ jna'a tsá² xeei²¹.

20 Joon coon¹³ la joon lí²-i tyuu¹³na'a 'e cwo¹ tsá² jna'a tsaa² cwáain¹ tya' 'e cuu² 'e uncaain²¹ jna' no.

21 Tsu cwo¹³.tsii'i jmoo²¹o' jilaa²¹ 'elo 'e tyú²-u jon'on jiin¹³ tyani Ña'ñu¹u' pe tyani jilee²¹mo tsá² jon.

22 Joon, caan²¹mo coon¹³ 'ido siin²¹ jna'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in ga'e² jna'a 'e cwo²-tsi tsáa¹ joon 'áai¹gi nano 'e jo cu²gi-tsi coon¹³ 'naa'.

23 Joon wa'a ungi¹ tsá² 'naa' cwáain¹ tya' Tito, cwosii¹³duu' 'e jaain²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna' 'ido joon jmaa¹ a to² coon¹³ jna wa'a

uncoon¹³ 'naa'. Joon wana ungi¹i tsá² 'naa' cwáain¹ tya' 'in tsaru¹'u' catyaaí² do cwosii¹³ duu¹ 'e 'in tsá² jai² líi²i Dios néee¹ Macedonia gasiin²¹ 'ii joon jmaa¹³ a tsá² júu³ 'e 'ya²gi tya' Cristo.

²⁴ Tsu 'wii¹³ joon mi cwolin²in 'in tsá² lo jee²¹² 'naa' 'é²ee¹ 'in tsá² lo xiiala 'iin²¹²naa' 'ii joongi 'ee 'wii²¹² jlø³'naa' coon¹³ 'naa'. Joon ilin² jileei²¹ 'in catyaaí² 'in jai² líi²i.

9

Cuu² gauncaain²¹ do

¹ Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² do 'e uncaan²¹na' tya' 'in tsá² tya' Dios néee¹ Judea jo 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa'

² tsu ñíi³oo 'e 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon'. Jlø³'moo mo fuu²¹²uu 'in tsá² néee¹ li sii²¹ Macedonia 'e ningóo¹ coon²¹ jiiin²¹ 'e gali¹iin²¹²naa' 'in néee¹ Acaya 'e jmoo²oo'. Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'yaaí¹-oo' gatyaa¹-tsi 'in tsá² néee¹ Macedonia 'e jmoo¹o jon.

³ Jo 'e si'neei¹³ isii³na 'in tsaru¹'u' no 'e jo ngii¹i licaai²¹ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e gafuu²¹²uu tsá² wii²¹² tyi'naa' cwáain¹ tya' cuu² do. Joon coon¹³ 'naa' la joon lí²-i tya²aa' tyú² 'e cuu² jiiin¹³ la gafuu²¹²uu 'in tsá² néee¹ Macedonia.

⁴ Tsu wa'a yíi³aa coon¹³ 'in tsá² seein²¹ Macedonia joon jo náa¹ tyú² tyii' mi cwé¹na fa'ii²¹ ilíin²na'a tsu jo 'ee gali² cu²-tsii'i coon¹³ 'naa'. Joon naa'gii¹ i'oo²oo' fa'ii²¹ jon.

⁵ Tsu 'wii¹³ joon galítsaa¹-mo-tsii 'e tyú²gi wa'a 'e sii³na 'in tsaru¹'u' do tsajøi²¹² 'naa' jeei¹gi lagi jna. Joon coon¹³ la joon lí²-i uncoon¹³ 'naa' 'e licaain²¹ 'e cuu² do jiiin¹³ la júu³ 'ii²¹ 'naa' la mo jeei¹. Joon 'e cuu² do 'e lí² lawa'a coon²¹ 'e 'yaaí¹-oo' jon' coon²¹ 'e gatyii²¹'i tyitsaa²¹mo.

⁶ Untii¹³ duu¹-oo' 'e júu³ lo: 'In tsá² 'in jñi² ca pii³, ca pii³-i jon cóon¹on mo garoo²¹o, pe 'in gajñi² láai²gi, la joon jon 'láai²gi incoon¹on.

⁷ Joon la jaain²¹ 'ná¹ cwo¹ jiiin¹³ 'e 'yaaí¹-tsi jon' tsu 'wii¹³ 'e 'i¹-tsi 'e 'ná¹-a jon'gi tyitsaa²¹ 'ee. Tsu 'iin²¹²mo Dios 'in cwo¹o júu³ røø²¹.

⁸ Joon Dios lí²-i cwo¹o 'naa' coon²¹ tøø²mo jilaa²¹ 'e jmaa¹i to² tyii' joon jiiin¹³ tya' 'e tii²¹ tyii' yaamoo' pe ilísá²gi 'e uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹.

⁹ Jiiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios:

Cwo¹ Dios tsá² tani² 'e 'wo²-tsio.

Joon 'e tyú²-tsio taa²¹ a coon²¹ tøø²¹mo.

¹⁰ Cwo¹o Dios 'e jún² 'e jñii²¹, cwo¹-o jon 'e 'i¹ 'e tyee²e'. La joon jon icwo¹o 'naa' jilaa²¹ 'e jmaa¹i to² tyii' 'e lí² uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹ 'e cwaiin²¹ 'e to² tyú² tyii'.

¹¹ Joon coon¹³ la joon ilísá² tyii' 'e cwó²oo' 'e 'wo²-oo'. Joon mi joon¹³o' 'e cuu² do 'e

gauncaan²¹naa' tya' 'in tsaru¹'u' néee¹ Judea, 'in tsá² do icwo¹o 'maai¹³ Dios.

¹² Tsu mi uncoon¹³oon' 'in tsá² tya' Dios do jon' wa'a uncoon¹³oon' 'e jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe 'wii¹³ 'naa' icwo¹o 'maai¹³ Dios 'áai¹.

¹³ Joon tsu 'wii¹³ 'e to² tyú² do 'e gajmaa²aa' iun'goo²¹o tsá² Dios. Iun'goo²¹o tsá² Dios tsu 'wii¹³ gauntiin¹³naa' júu³ tyii' 'e ja²mo líi²naa' 'e júu³ tyú² tya' Cristo. Joon iun'goo²¹o Dios 'wii¹³ 'e cuu² gacwóo¹³oo' 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in catyaaí² do 'e 'wo²-oo'.

¹⁴ Joon 'in tsá² do cwáain¹ tya'-o ifaa²¹o júu³ tyú² 'wii²¹² tyi'naa' tsu 'iin²¹²mo 'naa'. Tsu Dios nigauncoon¹³on 'ido coon¹³ 'e tyú²moo'.

¹⁵ iCwo²¹o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² jilaa²¹ 'elo! jo 'øøi²¹-tsi' jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Dios Tyi'!

10

Tyu² to² Poo² líi¹ apóstol

¹ Tsu né²e 'e 'wo²-tsi joongi 'e feei¹-tsi Cristo, joon jna, Poo², 'iin²¹²naa foo¹³na 'naa' lagi 'e feei¹ Cristo 'naa'. Joon seen²¹mo tsá² 'in jin²in 'e tsá² wo¹mo'na mo taan¹naa jee²¹² 'naa' pe soo²¹-tsii mo taan¹ na li wíin².

² Joon seen²¹mo 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'in jin²in 'e jmoo²¹o' jilaa²¹ la jmoo¹o tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'yaaí. Pe mi³ii tyani²i' 'e jmaa²gii' 'e tyú² 'e mi yíi³aa jee²¹² 'naa' jo 'ná¹ jmaa³aa soo²¹-tsii coon¹³ 'naa' la ijmáa³aa coon¹³ 'in catyaaí² do.

³ 'E la ja²mo líi¹na'a tsá² taain²¹ fu juncwii²¹ pe jo tii¹ jna'a la tí¹i tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.

⁴ Tsu 'wii²¹ 'e 'oo²¹o' 'ii²¹ gøø¹³ tya' Dios 'e joon líi¹oo' jileei²¹ 'in 'eei¹ jna'a. Joon 'e 'ii²¹ joon jo li la li 'ii²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo.

⁵ Joon coon¹³ la joon ilii¹i jileei²¹ 'in coon²¹ tsá² tóo² coon¹³ júu³ jloo³. Ilii¹i' jon jileei²¹ 'in jo cwo¹i júu³ ruu²¹o coon¹³ jna'a cwáain¹ tya' xiiala lí² cwii¹in tsá² Dios. Joon líi¹i' jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o jo nnu¹³u to² tyu² Cristo.

⁶ Joon mi ngii¹ 'e jmoo²oo' náii¹³ jiiin¹³ la tí² to² tyu² Cristo 'e tyú² tyii¹ náa¹ 'e 'e² 'e wúu¹ jileei²¹ 'in jo jmaa¹ a nnu¹³.

⁷ Ná¹ cón²oon' cwáain¹ coon²¹ tún²-un. Wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e líi¹ 'e tsá² tya' Cristo 'ii, 'ná¹ tí²-tsi jon 'e líi¹na'a tsá² tya' Cristo jon.

⁸ Joon xufin¹³ foo¹³na 'naa' láai² lagi 'e tí²naa cwáain¹ tya' 'e to² gacwo¹ Cristo jna'a jo 'e fa'ii²¹ líi²na, tsu Ña'ñu¹u' gacwo¹ jna'a 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna'a 'naa' 'e cwii¹mogii' Dios jon' wa'a 'e xee²na'a 'e jai² líi²naa'.

⁹ Joon 'e jí² gasii³na tí²i 'naa' jo 'yuto² wa'a ton²oon' fo²-oo'.

10 Pe 'inlîi¹³ jin²in 'e jmoó³oo 'gøøi¹³ coon¹³ jí² tyiia pe mo taan²¹²na jee²¹²'naa' lawa'a 'yü'goo²¹oo joon 'wo²'áai¹júu³ tyiia.

11 Pe cwoliñi² 'in tsá² do, 'in tsá² 'in jin² la joon, 'e ijmoó²¹o' 'gøøi¹³ coon¹³ jilaa²¹ ijmoó²¹o' la 'gøøi¹³ júu³ tyii¹' 'e sii²¹na'a li wíin² mi gatyali²¹'i jee²¹²'naa'.

12 Xuun² 'i¹-oo' 'e 'ii²¹²na'a jmoó²¹o' la jmoó¹ 'in tsá² 'in faa²¹a 'e tyú² tya' yaai, tsü jiin¹³ tsá² caa²¹mo jmoó¹o coon²¹ røøi²¹ coon¹³ tsá² xeei²¹.

13 Joon ifaa¹³a'a 'e tyú² tyii¹ yiia'a jiin¹³ tya' 'e to² 'e 'oo²¹o'o, joon Dios gacwo¹ jna'a wa'a cwóo¹³o' 'e júu³ tyú² ca jee²¹²'naa' 'in néee¹ Corinto.

14 Joon tsü 'wii¹³ jna'oo'o nifu gacwó¹ júu³ tyú² tya' Cristo jee²¹²'naa' jo faa¹³a'a 'láai²gi lagi 'e tí²na'a.

15 Jon'gi faa¹³a'a 'láai²gi tyii¹ yiia'a tya' to² nigajmaa¹a tsá² xeei²¹ lawa'a to² tyii¹ yiia'a. Pe 'i¹-tsii¹ mo nigafee¹ 'e jai¹ lí²na'a la joon ilifee¹ to² tyii¹ jee²¹²'naa'.

16 Joon mi ngii¹ joon 'i¹-tsii¹ 'e cwoo²¹o' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² li 'ngoo¹³ li néee¹²naa'. Tsü jo 'ii²¹² jna'a faa¹³a'a tyú² tyii¹ cwáain¹ tya' to² nigajmaa¹a tsá² xeei²¹.

17 Joon wa'a 'iin²¹² tsá² faa²¹a júu³ tyú² tya'a yaai, cwofaa²¹a jilaa²¹ 'e tyú² 'e gajmaa¹a Ña'ñu¹'u' tya'o.

18 Tsü jon' 'in tsá² do 'in faa²¹a tyú² tya'a yaai 'in 'ii²¹ Dios pe 'ii²¹mo Dios 'in tsá² 'in faa²¹a Ña'ñu¹'u' tyú² tya'a.

11

Un'øøi¹ Poo² ña'a

1 jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii²¹² tyiia jiin¹³ la nigajmaa²aa' la 'ii²¹² jmáa³aa caa²¹na!

2 Tsü tsá tyii²¹ jna coon¹³ 'naa' 'wii¹³ Dios. Tsü lawa cwo¹ tsá² júu³ tya'a 'e 'ii²¹ 'in gamúu¹ jamí¹ la joon jon' 'iin²¹²na jmáa³aa coon¹³ 'naa' tya' Cristo. 'iin²¹²na jée¹na 'naa' tyani¹'i líi¹naa' lawa jaain²¹ simi² 'in tyú¹, 'in jo mo galáa¹a. Lawa'a jaain²¹ simi² 'in nacui² cwoo²¹o coon¹³ jaan²¹mo tsañu¹.

3 Pe 'goo²¹-oo 'e nigacon² tsá² 'naa' too² la nigacon² 'in mii²¹ do too² Eva coon¹³ 'e jmi¹-tsi tya'a. Canii²¹mo gali¹'iin²¹²naa' Cristo mo 'wiin²¹ pe 'goo²¹-oo 'e la mo táu¹³'uu' 'e jai² líi²naa' do.

4 Tsü 'ii¹³naa' júu³ røø²¹ 'in tsá² jalíin²in cwo¹ 'naa' júu³ tya' jaain²¹ Jesús 'in sii²¹gi lagi 'in Jesús 'in gacwoo¹³o' 'naa'. Joon jiloo¹³'moo' 'ii²¹naa' 'e espíritu 'e jon' 'in Espíritu Tyú gacwo¹ Dios 'naa'. Joon 'e júu³ tya' 'in tsá² do sisi²¹ lagi 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e ganuu²¹'uu'.

5 Pe líi²na 'e jo xáai¹gii jiin¹³xu lagi 'in tsá² do 'in 'i¹-tsi 'e líi¹ apóstoles 'in tyiin²gi 'áai¹.

6 Joon xafiin¹³ jo tí²na foo²¹oo cwú¹ la tí²i 'ido, 'øø²¹mo-tsigii lagi 'ido. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmoó²¹o' ga'e² jna'a 'naa' la joon.

7-8 Joon mo taan²¹²na jee²¹²'naa' 'in tsá² jai² líi² Cristo 'in néee¹ li xia' gacwo¹o jna cuu² la 'ii²¹² cwo³oo 'naa' 'e júu³ tyú². Coon²¹ jo ngáa¹mo gajmáa³aa 'e gó²-o tyi'naa' mo gacwo³oo 'naa' 'e júu³ tyú² jo 'e 'laa²¹ gacón³oon. Gajmée¹na 'ñii'a 'in wéi¹ tsü gali¹'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² tyii¹.

9 Joon mo ga'óo³oo jmi²¹²'aa²¹² jiin¹³ jaain²¹ jee²¹²'naa' ga'íin²in cúu¹u 'wii²¹² tyiia, tsü 'in tsaru¹u' 'in néee¹ Macedonia gacwoo¹o 'e jmaa¹ to² tyiia. Joon coon¹³ la joon jo gauntiyi²na jiin¹³ jaain²¹'naa'. Joon la joon-on ijmaa³gii.

10 Ñi³oo 'e júu³ jai² tya' Cristo la joon jon ñi³oo 'e tí²-tsii cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' Cristo jo 'ee 'laa¹³ cón³oon. Joon jiin¹³ jaan²¹naa' 'in néee¹ Acaya ityuu¹³mo jna 'e jmoó³oo la joon.

11 Joon mo jmoó³oo la joon, çti líi¹naa' 'e jo 'iin²¹²gii 'naa'? Jo líi¹naa' la joon tsü ñi² Dios xiiala 'e 'iin²¹²na 'naa'.

12 Joon ijmaa³gii jiin¹³ la nigajmaa³aa. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa²¹a tyú² tya'a yaai 'in tsá² do 'in 'iin²¹²in jmáa¹a coon²¹ røøi²¹ coon¹³ jna'a coon¹³ 'e to² jmoó²¹o'o.

13 Tsü 'in tsá² do jo tsei² líi¹ apóstoles coon²¹ 'ido too². Li' jmoó¹-o 'e líi¹ apóstoles tya' Cristo.

14 Joon jo 'ná¹ jmoó²¹o' tsa'goo²¹-tsi' mi líin²in la joon, tsü 'wii¹ ña'a Satanás jmeei¹³ 'ña'a 'e líi¹ lawa jaain²¹ ángel 'in tyú¹.

15 Joon wana gajmee¹ fii²¹²'i ña'a 'in tsá² do 'e líi¹ 'in tyú¹, la joon ijmaa¹a tsá² tya'a. Pe mo li tséi¹ i'ii²¹'in tsá² do jiin¹³ la tí²i tya' 'e gajmaa¹a.

Wúu¹ 'e gani²¹ Poo²

16 Fuu²¹²uu 'naa' tún¹: jo líi²naa' 'e tsá² caa²¹na. Pe wana líi²naa' la joon, nuu²¹duu' 'e júu³ lo 'e faa²¹a jaain²¹ tsá² caai²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a.

17 Jo gatyú² Ña'ñu¹'u' jna to² 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ lo, jiin¹³ 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'ñii'a lawa'a jaain²¹ tsá² caa²¹na.

18 La faa²¹a júu³ tyú² tya'a yaai la joon ifuu²¹²uu.

19 Tsü 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ tsá² caai²¹ tsü jmi¹-oo' áai¹.

20 Joon 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ 'in 'iin²¹²in líin²in fii²¹² 'naa', si 'in 'iin²¹²in cón² jilaa²¹ 'e 'oo²oo' 'ee, si 'in 'iin²¹²in tyu² to² 'naa' 'ee, si jo tsáai¹-tsi 'naa' 'ee, si jnáa¹a ní²¹'ee. Áai¹ 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ la 'ii.

21 Pe jna'oo'o, jo gatyá¹-tsii¹ jmoó²¹o' jilaa²¹ 'elo joon tsü 'wii¹³ joon jo galitsáai¹-oo' jna'a.

Joon wana lí² faa^{21a} tsá² xeei²¹ 'e tyá² tya'a 'ña'a la joon jon líi¹ii jna, xafin¹³ lawa'a tsá² caa²¹na ifaa^{21a}.

²² ζTi faa^{21a} 'in tsá² do jmi¹ tya' tsá² Israel? Fo²oo jna jon. ζTi líi¹ 'in tsá² do tsá² Israel? Jna jon líi¹na la joon. ζTi líi¹ 'in tsá² do jún² tya' 'líi²¹² Abrraham? Líi¹na la joon jon.

²³ ζTi jmoo¹o 'ido to² tyu² Cristo? Jna jmoo³gii lagi 'ido xafin¹³ lagi tsá² caa²¹mo fo²oo. Nijmáa³aa to² 'ii²¹gi lagi 'ido, joon gapoo¹i tsá² jna 'láai²gi lagi 'ido, joon gatain² tsá² jna 'nañi³ 'láai²gi lagi 'ido, joon 'láai² naa¹³ coon²¹xu-u jo gajún¹na.

²⁴ Joon 'ná² naa¹³ gapoo¹i 'in tsá² Israel jna coon¹³ 'ni²¹² azote. Dyadyá² tsi 'nú¹ tsi gapoo¹i jna la cafu.

²⁵ Joon 'ni¹ naa¹³ gapoo¹i tsá² jna coon¹³ sii². Joon cafu gatyuu¹³ tsá² jna coon¹³ cuun²¹². Joon 'ni¹ fu gatá² 'e barco do 'e 'yúu³na. Joon cafu 'yúu³na jmi¹ni¹³ coon²¹ náu¹ coon²¹ jmi²¹².

²⁶ Coon²¹ tθ²mo 'yúu³na fu¹ li licón² jmi²¹ jna, joon li seen²¹in 'uun²¹. Joon 'iin²¹²in tsá² jme¹i jna la tsá² góo³oo tiin¹³ la 'in jo líi¹i la joon. Joon doñixiia¹ ngii³ii ngii¹na tó¹i 'mó¹ si 'yúu³na ciudad 'ee, si jee²¹² tyiia²¹ 'ee, si ni jmi¹ni¹³ 'ee, si jee²¹² tsá² 'e li² jin²o 'e jai² líi²i 'ee.

²⁷ Ga'woo²¹oo 'áai¹ joon gamóo³oo wúu¹, 'láai²gi fu jo cwúu³na li ngii³ii joon tsaun^{áa}³na joon unjmii³na tsu jo 'e sá² dθ¹³θ¹³. Joon galicwoci³na tsu jo 'ee sin³iin sá².

²⁸ Joon fee¹gi lagi jilaa²¹ 'elo ga¹i-tsii 'áai¹ tya' jileei²¹ 'in tsá² jai² líi²i Cristo catyaa¹².

²⁹ La líi¹i 'ii líi¹i jna jon, wa'a 'woo¹i, la joon jon 'woo¹i jna jon. Joon tya'a xuu²¹i tsa², jna jon 'i¹-tsii 'áai¹ 'wii²¹² tya'a.

³⁰ Tsu 'wii¹³ joon wa fuu²¹²uu 'naa' 'e tyá²u tyiia 'ñii¹a ifuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'e 'e²e 'naa' 'e wa'a jo pi³-tsii.

³¹ Joon Dios, Jmii²¹ Ña'ñu¹'u Jesucristo, ñii¹o 'e fuu²¹²uu la jai². Joon jii¹³ 'ii tíi²i wa'a un'goo¹o tsá² 'ii coon²¹ tθ²mo.

³² Joon mo taan²¹²na fuu²¹ Damasco 'in tsa²to² do to² tyu¹ rθ¹³ Aretas gali'iin²¹²in taain¹³ jna 'ñuñi³. Joon gasii²¹i 'láa² wa jθ²θ¹ la caain²¹ li ngii¹i tsá² 'e 'oo²¹ 'e ngó¹ cu² li² 'e fuu²¹ do.

³³ Pe gaxaa¹mo tsá² jna, yúu³na mi¹tó², coon²¹ ootoo²¹ tsi 'e 'oo² do. Joon galáa²mo la joon.

12

La wa'a e gacii¹o Poo²

¹ Jo 'ee to² 'ii³gi tyiia wa'a fuu²¹²gii 'e tyá² tyiia 'ñii¹a pe 'ná¹-a fuu²¹²gii jilaa²¹ 'e gacii³ii coon¹³ jilaa²¹ 'e ga'e² Ña'ñu¹'u jna.

² Cwii¹mo jaain²¹ tsá² 'in jai² líi²i Cristo. Joon ningóo¹ dyatán² jii²¹ 'e gasaa¹ 'ido fu ñu¹fú². Gangóo¹ fu coon²¹ li sii²¹ ñu¹fú² ti² 'ni¹. Jo ñii³ii wa'a gangóo¹ moo¹ taa²i si jo ngóo¹ 'ee. Jii¹³ Dios ñii¹i.

³ Pe ñii³oo 'e gasaa¹ 'in tsá² do fu ñu¹fú² jii¹³ jo ñii³ii wa'a 'yuu¹i moo¹ taa²i si jo 'yuu¹i 'ee. Jii¹³ Dios ñii¹i.

⁴ Joon fu ñu¹fú² do ganúu²o júu³ 'uuin²¹ 'áai¹ 'e jii¹³ jaain²¹ tsá² tíi²i faa^{21a}.

⁵ Lí²-i jmáa³aa jlθ¹³na 'ñii¹a 'wii¹³ jaain²¹ tsá² la 'ii, pe jo lí² jmáa³aa jlθ¹³na 'wii¹³ 'ñii¹a. Unjlθ¹³na 'ñii¹a jii¹³ wa'a jo pi³-tsii.

⁶ Joon wana fuu²¹²uu 'e tyá² tyiia 'ñii¹a jo 'yuu² caa²¹na tsu fuu²¹²uu jii¹³ la jai² pe jo fuu²¹²uu la joon. Tsu jo 'iin²¹²na wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e fee¹gi tyiia lagi jθ²θ¹ 'e jmóo³oo si 'e ganúu²oo fuu²¹oo 'ee.

⁷ Joon xafin¹³ fee¹ 'áai¹ jilaa²¹ 'e ga'e² Dios jna, jo unjlθ¹³na 'ñii¹a tsu Dios gacwo¹o jna 'e gali¹na coon²¹ jmoowúu¹ 'e lí² lawa coon²¹ tóon¹ yu² ngu³uu. Lawa'a 'e²e Satanás jna wúu¹.

⁸ Joon gamii³ii 'ni¹ naa¹³ tyani Ña'ñu¹'u wa'a 'iláa²na 'e jmoowúu¹ tyán³aan do.

⁹ Pe Ña'ñu¹'u gajin²o sii²¹i jna: "Líin²mo tyi¹i 'e 'iin²¹²na 'nu. Joon mo 'woo¹i tsá², joon lí² lí²i tsá² 'e 'ii²¹ tyiia uncoon¹³ 'ido." Tsu 'wii¹³ joon unjlθ¹³na 'e jo pi³ 'oo²oo tsu coon¹³ la joon lí² lí²i tsá² 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' Cristo jmóo³oo jilaa²¹.

¹⁰ Unjlθ¹³na 'e jo pi³ 'oo²oo, unjlθ¹³na jon mo ungoθ¹³i tsá² jna, coon¹³ jilaa²¹ jmi²¹² 'aa²¹², joongi mo 'θθ¹ tsá² jna coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ ga'oo²oo 'wii²¹² Cristo. Tsu mo jo pi³ 'oo²oo 'ñii¹a lí² cwo² Cristo jna pi³.

T¹-tsi Poo² 'in tsá² jai² líi²i Cristo néei¹ Corinto

¹¹ Tyitsaa²¹²mo gafuu²¹²uu 'e tyá² tyiia 'ñii¹a tsu jo mo faa¹³naa' la joon. Joon 'naa'oo' ná¹ foo¹³naa' 'e tyá² tyiia, tsu jii¹³xu¹ 'e fee¹gi lagi jna 'in tsá² do 'in jin²in 'e líi¹i apóstoles 'in tyiin²gi lagi jna, 'in tsá² do 'in líi¹naa' tsá² tya'a. Joon jo 'ee to² 'iin³ jna.

¹² Joon la 'ii²¹² taan²¹²na jee²¹² 'naa' gajmáa³aa la jmoo¹o apóstoles 'e lit-saa²mo-'oo' 'e la ja²mo líi¹na apóstol tya' Cristo. Gajmáa³aa milagros, joon gajmáa³aa jon lí² 'e ganga'goo²¹-oo' xafin¹³ gafaa²¹ tsá² 'laa²¹ tyiia.

¹³ Joon cwáain¹ tyii¹ jo gajmee¹na 'naa' xaa²¹gi lagi 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in néei¹ li xiia', jii¹³ jo mo gacóon³oon 'laa¹³ tya' jii¹³ jaan²¹naa' 'wii¹³ 'e júu³ tyá² do. ¡Feei¹ jmáa²'oo' 'wii²¹² tyiia!

¹⁴ Ti lí² ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajθ¹³na 'naa' joon jo 'iin²¹²na untyí²na 'naa'. Tsu jo 'iin²¹²na 'e 'oo²xuu¹, jii¹³ 'e 'iin²¹²na wa'a 'ii¹³naa' jna 'e 'yaa¹-oo'. Tsu sáa³ jmi²¹ tsá² ná¹

uncaain²¹ cuu² tya' jóon¹on jon'on jóon¹on tya' sáa³ jmii²¹.

¹⁵ Joon 'e 'yaai¹-tsii 'in'ín³na jilaa²¹ 'e 'oo²oo tya' 'e tyú² tyii' joon ca icwo³oo 'ñii'a tya' 'e tyú² tya' almas tyii' xafii¹³ líi²na 'e 'láai²gi 'e 'iin²¹²na 'naa' 'e xugu 'iin²¹²naa' jna.

¹⁶ Joon xafii¹³ 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' ñii¹o 'e jo gacóon³oon 'laa¹³ tyi'naa', 'in tsá² do jin²in 'e tii²¹na 'áai¹ joon gacón³oon 'naa' tóo².

¹⁷ Fee¹³ 'naa' jna: ζTi gacón³oon 'naa' tóo² 'wii¹³; 'in tsá² do 'in gaslín³na jee²¹² 'naa'?

¹⁸ Gamí³ii tyani Tito wa'a tsajøø²¹²i 'naa' joon gasii³na 'in tsaru¹'u' catyaa²¹ do. ζTi gacón² Tito do 'naa' tóo²? 'E la ja²mo, 'in tsá² do 'i'-tsi la 'i'-tsii cwáain¹ tyi'naa' joon jmoo¹o la jmóo³oo tyii'.

¹⁹ ζTi líi²naa' 'e un'øø¹na'a yia'a tyani²ii'? Jo jmoo²¹o'o la joon tsu tyani Dios fee¹³na'a 'naa' joon coon¹³ 'e sii²¹ Cristo. Joon jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'o, tsaru¹'u' 'in 'iin²¹²na, jmoo²¹o'o wa'a lí² licwii¹mogii¹ Dios.

²⁰ Tsu 'goo²¹oo 'e mi yajøø²¹²na 'naa' jo ngi¹ 'naa' jii¹³ la 'yaai¹-tsii jon'gi jmóo³oo jii¹³ la 'yaai¹-oo' 'naa'. 'Goo²¹oo 'e xee²¹naa' ruu²¹naa', joongi 'óo²oo' tsiwúu¹. Seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in 'nii²¹-tsi, joongi 'in 'i'-tsi yaai, joongi 'in jmoo¹o 'atsáa¹-a, 'in faa²¹a 'e gó² tya' ruu²¹i, 'in unjloø³i yaai, joon 'in to² mii¹³.

²¹ Joon 'goo²¹oo 'e 'áa³aa fa'ii²¹ tyani Dios 'wii¹³ 'inlíi¹³ 'naa' mi yajøø²¹²na 'naa' joon 'wii¹³ 'inlíi¹³ 'naa' ci³oo 'áai¹ 'wii¹³ tsaa² ga'naa¹ 'naa' la mo jéeri¹. Joon jo gatúu² 'naa' jilaa²¹ 'e gali¹líi³naa', joon jo gatúu² 'naa' fee²¹ tsamí² tsá² xeei²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó²gi 'e gajmaa²aa'.

13

Júu³ li gatséi¹

¹ Ti li ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajøø²¹²na 'naa'. Joon lí²-i 'ñii¹ tsaruu²¹i jii¹³ coon¹³ 'e júu³ røø²¹ coon¹³ tya' gáii gaai²¹ testigo.

² Joon mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa' li ti tún² gafuu²¹²uu 'naa' joon fuu²¹²uu 'naa' li wiin² jileei²¹ 'naa' coon¹³ 'in tsá² do 'in ga'noo¹o tsaa² 'e jo jmáa³gii feei¹-tsii tya' 'in 'noo¹o tsaa² mi yíi³aa tún¹.

³ Cwoliñii²ii' 'e faa²¹a Cristo 'wii²¹² jna, joon jo gali¹i Cristo 'e 'wó¹ jee²¹² 'naa' pe ga'e² 'naa' 'e 'ii²¹ tya'a.

⁴ 'E la ja²mo, gajúun²mo Cristo tsaa' crúu¹ lawa jaain²¹ tsá² 'wó¹i pe jii¹o coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. La joon jon jna'a, líi¹na'a tsá² 'wó¹mo la 'ii, pe sicaan²¹na'a coon¹³on jii¹i'in jon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí² uncoon¹³na'a 'naa' cwii¹naa' Dios.

⁵ Cón²oon' cwáain¹ wa'a ngii²ii' jii¹³ la jai² líi²naa'. Cón²oon' cwáain¹ yaanaa'. Cwoliñii²ii' 'e ngi¹ Jesucristo jee²¹² 'naa' wa' 'e la ja²mo jai² líi²naa' 'ii.

⁶ Joon líi²na 'e líiñii² 'naa' 'e ngi¹ Jesucristo coon¹³ jna'a.

⁷ Joon mii²¹i'i tyani Dios 'e jo jmaa²aa' jii¹³ coon²¹ 'e gó². Jo mii²¹i'i la joon wa'a 'i'-tsi tsá² tyú² tyii'i. Jii¹³ 'e 'ii²¹² jna'a 'e jmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú². Jo 'ee lí¹ wa'a 'i'-tsi tsá² 'e jo tseein²¹ to² tyii'i.

⁸ Tsa 'wii¹³ joon, wa'a jmoo²oo' 'e jai² jo 'e sá² 'e fee¹³na'a 'naa' jii¹³ li uncoon¹³na'a 'naa' 'e jai²gi líi²naa'.

⁹ Joon jløø¹³mo'o mo líi¹na'a tsá² 'wó¹i pe 'naa'gii' líi¹naa' tsá² pi³-tsi joon mii²¹i'i tyani Dios 'wii¹³ 'naa' 'e ijmee¹³i Dios 'naa' tsá² 'in galityú¹mo 'naa'.

¹⁰ Yuto² joon sii³na 'e jí² lo tíi²i 'naa' mo jo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'e jo ná¹-a jmáa³aa 'gøøi¹³gii coon¹³ 'e to² 'óo³oo mi yíi³aa, tsu 'in Ña'ñu¹'u' gacwo¹o jna 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna 'naa' 'e licwii¹naa' 'ii jon' wa'a 'e xée¹na 'e jai² líi²naa'.

¹¹ Tsee²mo júu³ tyiia, tsaru¹'u', joon mí³ii tyani²ii' wa'a 'noo²oo' jii¹³ 'e tyú²-u, joon nuu²uu' júu³ tyiia, canii²mo 'i'-oo', joon cwoseen²¹mo' 'e tyú². Joon 'in Dios 'in 'iin²¹²in jna' joon jmoo¹o 'e tyú² síi¹³-tsi' ingi¹ coon¹³naa'.

¹² 'Aa²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ júu³ tyú².

¹³ Joon 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in néei¹ lo jin²in 'aa²¹²mo'.

¹⁴ 'E 'ii¹³naa' 'e cwa³ tya' Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Cwoliñii²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'naa' joon 'e ngi¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tí²i tsá² 'in néei¹ Galacia

Siin¹ in Poo² 'e jí² lo tí²i 'in jai² líi² Cristo néei¹ Galacia

¹ Jna-a, Poo², síi³ na 'e jí² lo. Joon líi¹ na apóstol, joon jon' tsá² 'in nigatyiin¹³ jna la joongi joon' tsá² 'in nigasiin¹ in jna pe Jesucristo joon¹³ Dios Jmii²¹ nigatyiin¹³ jna joon 'ii nigasiin¹ in jna. Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a jii¹ Jesucristo do jee²¹² líi²¹².

² Jna, Poo², coon¹³ 'in tsaru¹ u' catyaa² 'in taain¹² coon¹³ jna lo, sii²¹ jna'a 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai² líi² Cristo néei¹ coon²¹ li sii²¹ Galacia.

³ Cwauncwaa¹³ Dios Jmii²¹ 'naa' joon cwoseen²¹ mo 'naa' tyú²-n tyaní¹ i coon¹³ Ña'ñu¹ u' Jesucristo.

⁴ Joon Jesucristo do gajaan²¹ mo 'ña'a ijuun¹ in 'wii¹³ tsaa² tyijna' 'e coon¹³ la joon lí² líá² mo jna' 'e juncwii²¹ gó² lo jii¹³ la nigali¹ in²¹² in Dios Ñu¹ u' tyii¹ jmaa¹ a.

⁵ ¡Cwoun'goo²¹ tsá² Dios coon²¹ tøø² mo! Amén.

Jo 'e sá¹ júu³ xiia²¹ wa' lí² jmá¹ tiin¹³ tsá²

⁶ Tsa'goo²¹-tsii 'áai¹ tsu jmoono nigatiui² 'naa' Dios 'in nitø² 'naa' coon¹³ 'e nigajmaa¹ a Cristo 'wii¹³ 'naa', joon niga'láa² 'wii²¹² jmaa² aa' náu¹³ u' coon²¹ júu³ xiia' wa' lí² jmá¹ tiin¹³ tsá².

⁷ Pe jo 'ee júu³ xiia' sá² 'e la jai² wa' lí² jmáa¹ a tiin¹³ tsá². Pe seen²¹ mo 'inlíi¹³ 'in untýú² 'naa' joon 'iin²¹² in 'in tsá² do unsú² 'e júu³ tyú² tya' xiaala jmoo¹ o Cristo tiin¹³ tsá².

⁸ Pe wana cwo¹ tsá² 'naa' coon²¹ júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisii² i lagi 'e júu³ tya' Cristo 'e ga'ii¹³ 'naa' 'e gacwóo¹³ o 'naa', cwojme²¹ mo Dios 'ii xufiin¹³ jna 'ñii' a si jaain²¹ ángel jó¹ fu ñu'fú² 'ee.

⁹ Joon la nigafo² oo la mo jée¹ joon nano fo² oo tún¹: wana cwo¹ 'inlíi¹³ tsá² 'naa' júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisii² i lagi 'e júu³ 'e ga'ii¹³ 'naa', cwojme²¹ mo Dios 'ii.

¹⁰ Mo fo² oo la joon, çti líi² naa' 'e 'iin²¹² na liseen²¹ na tyú² coon¹³ tsá² si coon¹³ Dios 'ee? çTi líi² naa' 'e jmóo³ o jmaai¹³ 'e tí²-tsi tsá²? Tsa wana jmóo³ o jii¹³ 'e tí²-tsi tsá² jo líi¹ na tsá² 'in jmoo¹ o jii¹³ la to² tyu² Cristo.

Xiiala galí² 'e líi² in Poo² apóstol

¹¹ Pe cwoliñ² 'naa', tsáru¹ u', jo gajjooin²-tsi tsá² 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e cwóo³ oo.

¹² Jo ga'ii¹³ na 'e júu³ do wa' tya' jii¹³ jaain²¹ tsá², jon'gi wa' tsá² ga'e² 'e jna, pe 'ña'a Jesucristo gajmaa¹ 'e líi¹³ i.

¹³ Joon niganuu² 'naa' xiiala nigajmaa³ aa la mo jéei¹ mo gaung'óo³ oo Dios coon¹³ la tíisi² tya' tsá² Israel. Ñi³ 'naa' xiaala ga'øø² na coon¹³ 'e 'gøøi¹³ tya' 'in tsá² jai² líi² Cristo 'in gatyiin¹³ Dios. Joon gali¹ in²¹² na wa' 'iin² na 'in jai² líi² Cristo coonti.

¹⁴ Joon cwáain¹ tya' 'e tíisi² tya' tsá² Israel gacwán¹ na líi¹ gi lagi 'in tsá² góo³ oo 'in coon²¹ røø² na coon¹³, tsu jna-a gajmaa³ gi coon²¹ tún² la tíisi² tya' tsacøøi¹³ tyiia.

¹⁵ Pe Dios nigatyiin¹³ jna la ñu'gi iliseen²¹ na, joon gatø² jna coon¹³ 'e fee¹-tsi tyiia. Joon mo gali'yaai¹-tsi,

¹⁶ gajmaa¹ a 'e licwii¹ na Joon¹ on, 'e coon¹³ la joon ilijmaa¹³ aa júu³ tsá² jo seen²¹ Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon mo galí² jilaa²¹ 'elo, jo 'iin gaunngú³ i jii¹³ jaain²¹.

¹⁷ jon'gi wa'a gangó³ oon Jerusalén wa'a ngajøø²¹² na 'in tsá² do 'in líi¹ apóstoles la jéei¹ gi lagi jna. Li' çii¹³ i gajmaa³ aa, gangó³ oon la jmoono fu coon²¹ li sii²¹ Arabia joon mo ngayuu¹³ joon gangó³ oon fu Damasco tún¹.

¹⁸ Joon mo ningó¹ 'ni¹ jii²¹ gangó³ oon fu Jerusalén. Joon galicwii¹ na Tú³ joon gataan²¹² na dya'ña² jmi²¹² coon¹³ on.

¹⁹ Pe jo 'in apóstoles catyaa² do gamáa¹ na jii¹³ Jacobo 'in ruui²¹ Ña'ñu¹ u'.

²⁰ Joon tyani Dios fuu²¹² uu 'naa' 'e la jai² 'e júu³ lo.

²¹ Mo galiciin²¹ gi joon gangó³ oon coon²¹ li sii²¹ Siria coon¹³ li sii²¹ Cilicia.

²² Joon 'in tsaru¹ u' 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Judea jo mo gangaa¹ i jna jii¹³ coon²¹ naa¹³.

²³ jii¹³ nigajmaa¹ a 'in tsá² do júu³ jin² in: "In tsá² 'in nigáøø² jna' la mo jéei¹, nano ngii¹ to² cwo¹ 'e júu³ tyú² 'e jo² líi² na' lo. Cwo¹ 'ido 'e júu³ tyú² 'e la mo jéei¹ gali¹ in²¹² in wa' 'iin² mo."

²⁴ Joon gacwo¹ o 'in tsá² do 'maai¹³ Dios cwáain¹ tyajna.

2

Ga'ii²¹ 'in apóstoles catyaa² do Poo²

¹ Joon mo gangii¹ gi dyatyú² jii²¹ joon gangó³ oon tún¹ Jerusalén coon¹³ Bernabé. Joon gajée¹ moo jon Tito.

² Gangó³ oon tsu Dios gajma² a jna júu³ 'e 'ná¹ ni³ ii. Joon fu Jerusalén do ga'e¹³ ee 'in tsá² do 'e júu³ tyú² 'e nigacwo² oo 'in tsá² 'in jo seen²¹ Israel. Pe ga'e³ ee li' coon²¹ 'in líi¹ tsacøøi¹³ jee²¹² 'ii tsu jo gali¹ in²¹² na wa'a 'e to² 'e nigajmaa³ aa si 'e to² ijmaa³ aa 'ee ilí² jo 'ee to² tí².

³ Joon 'in Tito do, xufiin¹³ jo líi¹ i tsá² seen²¹ Israel do, jo galí² wa'a 'ii²¹ in 'ido 'e lí² circuncisión,

⁴ xufiin¹³ 'inlíi¹³ tsá² do gali¹ in²¹² in wa'a 'ii²¹ in Tito do 'e lí² do. Joon 'in tsá² do, 'in

gali'iin²¹² in la joon, jo líi¹ tsaru¹u' la jai², jiiin¹³ ga²í² jee²¹² jna'a 'uun²¹mo. Ga¹² 'in tsá² do jee²¹² jna'a wa'a ilí² jøø²ø xiaala galáai² Cristo Jesús jna'a la to² tyu² ley do, joon 'iin²¹² in wa'a lí² 'ñúu¹ jna'a coon¹³ ley do tún¹.

⁵ Pe jiiin¹³ catá² jo gacwóo¹³o' o' wa'a jée¹ jna'a, tsu gali'iin²¹² moo¹o' e lí² 'e oo²gii¹ 'e júu³ jai² do tya' 'e tiin¹³ tsá².

⁶ Joon 'in tsacøø¹³ do jo gatsaa²¹ a jiiin¹³ coon²¹ wa'a lí² un'láai² 'e júu³ tyiia. Pe cwáain¹ tyiia jo 'ee tsá'goo¹-tsii tya' 'in tsacøø¹³ do tsu jo jmoo¹o Dios 'ii²¹ coon¹³ 'e ní² tsá².

⁷ Xu la wa'a tsaláai² júu³ tyiia, galiñi² 'in tsá² do 'e nigacwo¹o Dios jna 'e to² do wa'a cwo¹³oo 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Nigacwo¹o Dios jna 'e to² do jiiin¹³ la nigacwo¹o Tú³ to² wa'a cwo¹o tsá² 'e júu³ tyú² do tya' tsá² Israel.

⁸ Tsu coon²¹ røø²¹ 'in Dios 'in nigasii¹ in Tú³ líi¹ apóstol jee²¹² tsá² Israel, 'ii jon nigasii¹ in jna líi¹ na apóstol jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁹ Tsu 'wii¹³ joon, Jacobo, coon¹³ Tú³ coon¹³ Wó³, 'in líi¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii, mo galiñi¹ xiiala nigajmaa¹ a Dios coon¹³ jna, gason¹ on cwóo³oo coon¹³ cwoo²¹ Bernabé lawa coon²¹ lí² 'e røø²¹ si²¹ i' coon¹³ on. Si²¹ i' røø²¹ wa'a tsá² jna'a 'e tsajmoo²¹o' to² jee²¹² 'in tsá² jo seein²¹ Israel la 'ii²¹² tsajmaa¹ 'ido to² jee²¹² tsá² Israel do.

¹⁰ Gamú¹o wa'a jiiin¹³ jo 'in²-tsii¹ 'in tsá² tañi² do. Joon gacwo²-tsii nigajmá³aa' elo.

Mo gajii² in Poo² Tú³ fu Antioquia

¹¹ Pe mo gacwéi¹ Tú³ fu li taan²¹² na fuu²¹ Antioquia gajii² na 'ii tyani¹ i' tsu nigajmaa¹ a 'e jo tii² jmaa¹ a.

¹² Tsu la nifu mo gatyí¹ a Antioquia do gagøø²¹o caain²¹ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel do. La joon gajmaa¹ a ca mo gatyaliin² 'in líi¹³ tsá² gasii¹ in Jacobo. Mo ngayuui¹³ joon galáa² Tú³ 'wii²¹² jmaa¹ coon²¹ 'ña'a, jo gøø²¹gi caain²¹ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel do tsu 'goo²¹o Tú³ nei² líi¹ 'in tsá² coon²¹ poo²¹² 'in jin² in 'e ná¹ 'ii²¹ tsá² 'e lí² circuncisión do joon jmáa¹ a jilaa²¹ tsi² tya' tsá² Israel.

¹³ Joon 'in tsá² Israel catyaa² 'in jai² líi² Cristo néi¹ do gali² tún² i¹-tsi coon¹³ Tú³ do joon cagi Bernabé gasii² røø²¹ coon¹³ 'ido coon¹³ 'e gó² jmoo¹o.

¹⁴ Pe mo gamó³oo xiiala jo nijmoo¹o røø²¹ coon¹³ 'e jai² tya' 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² gafuu²¹² uu³ tya³ joni jileei²¹ tsá² do: "Nu-u, 'in líi¹ tsá² Israel, joon nigajmaa² a la jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel, jon'on la jmoo¹o 'in tsá² Israel; ¿xiia lí¹ 'iin²¹² u'un tyu²u' to² tsá² jo seein²¹ Israel wa'a jmáa¹ a la jmoo¹o tsá² Israel?"

Nijmaa¹ a Dios tiin¹³ tsá² Israel tsu 'wii¹³ jo¹o líi²

¹⁵ Jna'a líi¹ na'a tsá² Israel coon¹³ 'e seen²¹ na'a, jo líi¹ na'a tsá² 'noo¹o tsaa² lagi 'in tsá² catyaa².

¹⁶ Xu fiin¹³ joon né²oo' o' 'e jo mo gajmeei¹ Dios tsá² tyú¹ tyani¹ i' jiiin¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹ 'ido jiiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés. Gajmeei¹ Dios tsá² tyú¹ tsu 'wii¹³ ja²mo galiñi¹ Jesucristo. Tsu 'wii¹³ joon jo¹o galiñi² jna'a Jesucristo 'e coon¹³ la joon lí² jmeei¹ Dios tyú¹ na'a tsu 'wii¹³ 'e jai² lí² na'a jon' wa' tsu 'wii¹³ nigajmoo²¹o' la to² tyu² ley. Tsu jo untyú¹ Dios jiiin¹³ jaain²¹ tsá² tsu 'wii¹³ 'e nigajmaa¹ a la to² tyu² ley.

¹⁷ Joon jna'a, wa'a 'iin²¹² na'a 'e untyú¹ Dios jna'a 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo gali² 'e líi¹ na'a tsá² 'in røø²¹ tsaa². Wana la joon, ¿ti lí² øøi²¹-tsi tsá² 'e Cristo nigajmaa¹ a wa'a 'ná² jna'a tsaa²? ¿Esa la joon tsu jo lí² jmá¹ Cristo wa'a 'ná² jna'a tsaa²?

¹⁸ Tsu wana gajmá³aa tún¹ 'e ní¹ fin¹ na do pe jna-a nigarøø²¹ na tsaa².

¹⁹ Tsu najúun² moo cwáain¹ tya' ley do, joon 'e ley do nigajngaa¹³ mo jna. Najúun² moo cwáain¹ tya' ley do yu to² 'e liseen²¹ na tya' Dios.

²⁰ Jna ní¹ líi²¹² moo tsu najúun² moo caan²¹ mo coon¹³ Cristo tsaa¹ crúu¹³. Tsu 'wii¹³ joon jon' jna 'in seein²¹ nano pe Cristo seein²¹ coon¹³ jna. Joon xufiin¹³ 'e seen²¹ mogii, seen²¹ moo tsu 'wii¹³ 'e jai² lí² na 'in Joon¹ Dios, 'in nigali'iin²¹² in jna joon gajan² mo 'ña'a 'e júnun¹ 'wii²¹² tyiia.

²¹ Joon jo jmáa³aa 'e jo 'ee to² tí² 'e feei¹-tsi Dios tyiia tsu wana gajmeei¹ Dios xufiin¹³ jaain²¹ tsá² 'e tyú¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹ a la to² tyu² ley jo 'ee to² 'ii³ 'e nigajuun² Cristo wa' la joon.

3

¿Noo 'e gajmaa¹ a tiin¹³ 'naa', 'e ley do si 'e júu³ jai² 'e gali² naa' ee?

¹ ¡Líi¹ bá¹ 'naa', tsaru¹u' néi¹ Galacia! ¿'iin nigacoon²¹ 'naa' too² 'e jo jmaa²gii¹ náu¹³uun¹ 'e júu³ jai² do? Tsu coon¹³ 'e júu³ nigacwoo²¹o' tyi'naa' gasii¹³ i' 'naa' coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ xiaala gajuin¹ Jesucristo tsaa¹ crúu¹³.

² Sí¹³ duu¹ jna 'e iin²¹² na foo²oo': ¿Ti ga'ii¹³ naa' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios tsu 'wii¹³ gajmaa²aa' jiiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés si 'wii¹³ gajai² gali² naa' 'e júu³ ganuu²uun¹ 'ee?

³ ¿Ti caa²¹² naa' 'e lí² lín² naa' wa lí² tyée¹ naa' coon¹³ waa²¹ pi³ tyi¹ yaanaa' 'e niga'láa² 'wii²¹² jmoo²oo' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu tya' Dios?

⁴ ¿Ti jo 'e nigali'ín³ to² jilaa²¹ wúu¹ 'e nigafi²ii'? ¿jo cwo¹o Dios wa la joon!

5 Joon mo gacwei² Dios 'in Espiritu Tyá² tya'a tyi'naa' joon gajmaa¹a milagros jee²¹² 'naa', ζῆλια li'i gajmaa¹a la joon, tsu 'wii'¹³ nigajmaa²aa' la to tyu² ley si tsu 'wii'¹³ jai² gali²naa' 'e júu³ niganuu²uun' do 'ee?

6 Joon ja²mo gali²i Abraham Dios joon tsu 'wii'¹³ joon ga'ii²¹mo Dios 'ii' 'e tyú¹-i.

7 Joon tsu 'wii'¹³ joon cwoliñi² 'naa', 'in jo'² líi²i Dios la jo'² líi²i Abraham do, 'i-i líi¹i la jai² jún³ tya' Abraham.

8 Joon Dios, ñii¹o jéei¹gi, iuntyú¹i tsá² 'in jo seen²¹ Israel coon¹³ 'e jai² líi² Cristo. Joon Dios gajma¹a Abraham júu³ 'e júu³ tyú² lo, jin²in: "Iuncwaa³na jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'wii'¹³ cwáain¹ tyi'i."

9 La joon iuncwaa³ Dios 'in jai² líi² 'ii caan²¹mo coon¹³ Abraham, 'in nigajai² líi².

10 Joon jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi wa líi² jmáa¹a ley tya' Moisés ijma¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tya'a tsu ni jí² tya' Dios jin²in: "Jileei²¹ 'in jo untsiin¹ jilaa²¹ 'e toon¹on ni jí² tya' ley ijma¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tya' i."

11 Joon tyú² nee²¹e 'e jo untyú¹i Dios jün¹³ jaain²¹ tsu 'wii'¹³ nigajmaa¹a jün¹³ la to² tyu² ley do; tsu ni jí² tya' Dios jin²in: "In nigauntyú¹i Dios ná² ngi¹ 'e jai² líi² Dios."

12 Joon 'e gajmaa¹a tsá² 'e ley tya' Moisés do jo coon²¹ røø²¹ 'e jai² líi² Dios tsu jin² ni jí² do: "In jmoo¹o la to² tyu² ley do, coon¹³ joon iseain²¹."

13 Joon Cristo nigaláa²mo jna' 'e jmá¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tyi' 'wii'¹³ cwáain¹ tya' ley do tsu Dios gajmaa¹a 'ii'²¹ 'ii²¹ tya' Cristo 'wii'¹³ jna', tsu ni jí² tya' Dios jin²: "Ijmá¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tya' jileei²¹ tsá² 'in táain² tsaa¹ cruu¹³."

14 La lo gali² 'e lí² uncwaa³ Dios tsá² jo seen²¹ Israel 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús jün¹³ la júu³ ga'ii¹ tya' Abraham. La joon lí² 'ii'¹³na' coon¹³ 'e jai² líi²na' 'in Espiritu tya' Dios 'in nigajin² Dios incwoi² jna'.

'E ley do coon¹³ 'e júu³ ga'ii¹ Dios tya' Abraham

15 Tsaru¹u, fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwáain¹ la jmoo¹o tsá²: Mo sii¹i tsá² coon²¹ júu³ tyiin² si 'ii¹ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² 'ee joon tsaa²¹ tsá² unnicwoo²¹o joon jün¹³ jaain²¹ jo lí² wa jo la jai² jon'gi lí² wa'a tsaláai²gi.

16 Joon ga'ii¹ Dios 'e júu³ do tya' Abraham coon¹³ jün² tya'a. Joon 'e júu³ tya' Dios do jo gajin²in: "jileei²¹ jün² tyi'i", wa 'øøi²¹-tsi tsá² 'in fúu¹. Pe gajin²in: "jün² tyi'i"; 'e coon¹³ la joon 'øøi²¹-tsi tsá² jaan²¹mo, joon 'in jaain²¹ do lí¹i Cristo.

17 'E fuu²¹²uu 'naa' lo: Gacwoo¹o Dios 'e ley tya' Moisés tyán² cfein¹³ jün²¹ tsi dyadya¹ jün²¹ mo gangüi¹ ga'ii¹ 'e júu³ tyiin² do tya' Abraham. Joon 'e ley do jo líi² wa'a jo tsein²¹gi 'e júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios tya' Abraham ca la mo jéei¹gi.

18 Joon wa mo'o gauntyú¹ Dios tsá² 'wii'¹³ cwáain¹ tya' ley tya' Moisés, jo mo gauntyú¹ Dios 'in tsá² do 'wii'¹³ cwáain¹ tya' 'e júu³ ga'ii¹ tya' Abraham do. Pe gacwo¹o Dios Abraham 'e júu³ tyiin² do 'e yaai¹-tsio tsu ja²mo gali² Abraham 'ii.

19 Wa'a la joon, ¿'ee to² 'ii³ 'e ley tya' Moisés do? 'E ley do gajó² mo li cüin²¹gi 'e júu³ tyiin² do i'e²e tsá² xiaala lí² tsaa². Joon gataa²¹a 'e ley do ca gajó² 'in "jün²" do 'in gacwo¹o Dios 'e júu³ tyiin² do. Joon 'in ángeles gacwo¹o Moisés 'e ley do, joon Moisés do gali¹i 'in ngüi¹ júu³ tya' Dios.

20 Joon wana 'ii¹ tsá² júu³ tyiin² jün¹³ la 'i¹-tsi 'ña'a jo 'néi² 'in ngüi¹ júu³ tya'a. Joon 'in Dios líi¹i jaan²¹mo.

'Yu² to² tya' ley

21 ¿Ti lí² jün² tsá² 'e ley tya' Moisés 'e faa²¹a li cii¹³ lagi faa²¹a 'e júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios? ¿Esa lí² la joon! Tsu wa mo'o galisá² coon²¹ ley 'e lí² jmée¹i tsá² tyú¹ coon¹³ Dios joon 'ii'²¹ Dios tsá² coon¹³ 'e gajmaa¹a 'e to² tyu² ley lo.

22 Pe jün¹³ la gajin² jí² tya' Dios 'e jilee²¹mo líi¹ tsá² 'in jmoo¹o jün¹³ la to² tyu² tsaa². 'E coon¹³ la joon lí²-i 'ii'²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² Jescuristo 'e júu³ tyiin² do 'e ga'ii¹ Dios.

23 Joon la na'gi incwéi¹ Cristo líi² 'e jai² líi²na' 'ii, la wa'a sjini¹³mo' coon¹³ 'e ley lo. La wa'a nisijni¹³mo jna' 'yia¹³ joon ca mo gacwéi¹ Cristo.

24 Joon 'e ley do la wa'a niga'aa¹mo jna' ca mo gacwéi¹ Cristo joon ngajée¹³mo jna' tyani Cristo do 'e coon¹³ la joon lí²-i untyúu¹mo Dios jna' coon¹³ 'e jai² líi²na'.

25 Pe nano nicwé¹mo Cristo 'e lí² jai² líi²na' 'ii joon la joon jo 'ná²gi' 'e ley no 'e 'ái¹gi jna'.

26 Tsu coon¹³ 'e jai² líi²naa' Cristo Jesús líi²naa' jón¹ Dios.

27 Joon jileei²¹ 'naa' 'in gasaa²¹ jmü²¹ ilicaan²¹naa' coon¹³ Cristo nigalíin²naa' 'e líi¹naa' la líi¹ Cristo.

28 Joon tyani Dios jo líi¹gii¹ tsá² Israel jon'gi líi¹gii¹ tsá² jo seen²¹ Israel; jo líi²gii¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyu² tsá² si tsá² 'in jmoo¹o to² la 'iin²¹²in yaai 'ee; jo líi¹gii¹ tsafüu¹ si tsami² 'ee, tsu jaan²¹mo líi¹naa' 'in nigauncaain²¹ coon¹³ Cristo Jesús.

29 Joon wana líi¹naa' tsá² tya' Cristo líi¹mo' jon jün² tya' 'ii²¹² tsafeei¹ Abraham. Joon 'ii¹³naa' lawa coon²¹ 'e tí²mo' 'e júu³ tyiin² do 'e ga'ii¹ Dios tya' Abraham.

4

1 'E 'øøi²¹-tsi 'e fo³oo lo: la jee²¹² siján² jaain²¹ jón¹ tsá² 'ii'²¹ tya' 'e itii² coon²¹

røø²¹ líi¹ la líi¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyu¹ tsá², xuú¹fiin¹³ 'ii-o líi¹ fi²¹² jilaa²¹ 'e sá².

² Tsu seen²¹ mo tsá² 'in 'aa¹ 'ii joon tyu²u to² 'ii ca tsín¹ jiiin²¹ jiiin¹³ la gajin² jmi²¹.

³ La joon jon lí² coon¹³ jna¹, lawa'a 'e xuú²¹²mo', joon 'e ley do tyu² to² jna' joon ga'i¹-tsi' jiiin¹³ 'e sá² juncwii²¹ lo.

⁴ Pe mo gatsín¹ jiiin²¹ jiiin¹³ la ga'i¹-tsi Dios 'ña'a, gasiín¹in Dios Jóon¹on 'in gangatyéin¹ jaain²¹ tsamí². Joon galíi¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in 'ná² jmá¹ la to² tyu² ley.

⁵ Gajó² la joon, joon coon¹³ la joon ili² láai² jna' coon¹³ 'e ley 'e tyu² to² jna' do. 'E coon¹³ la joon lí² 'ii²¹mo Dios jna' lawa jóon¹o.

⁶ Joon, tsu 'wii¹³ líi¹naa' jóon¹ Dios, gasii¹in Dios Espiritu tya' Jóon¹on Jesús 'e tsá² alma tyi'naa'. Joon 'in Espiritu 'yuu² alma tyii' 'oo¹o, tø¹¹ø Dios Jmi²¹ jin²in: "¡Ñu²!"

⁷ Joon tsu 'wii¹³ joon jo líi¹gi¹ la líi¹ tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu² tsá², pe líi¹naa' jóon¹ Dios. Joon wa' líi¹naa' jóon¹ Dios 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo 'ii¹³ naa' la tí² 'ii²¹ jóon¹ Dios.

Cu²-tsi Poo² coon¹³ 'in jai² líi² 'in néei¹ Galacia

⁸ Joon la mo jéei¹, mo jo mo galicwii¹naa' Dios Jmi²¹, líi¹naa' tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu² dioses 'in gajmee¹ tsá², 'in jo líi¹ dios la jai².

⁹ Pe la no nigalicwii¹moos' Dios Jmi²¹ owa'a 'e tyú²gi fo²oo 'ee, nigalicwii¹mo Dios 'naa'. Wa'a la joon, ¿'ee lí¹ ciíi¹³ yaanaa' jmoos²o' tún¹ 'e jo 'oo¹o pí³ wa'a jmá¹ a tiin¹³ 'naa' joon jo 'ee to² 'ii? Líi¹naa' la líi¹ tsá² 'in 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyu² 'e jooín¹-tsi tsá² yaai.

¹⁰ Jmoos²oo' jmi²¹² 'áai¹, mo tí² jmi²¹² tya' sii²¹, si jmi²¹² tya' jiiin²¹ 'ee, si doñi¹ee jmi²¹² 'ee 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ Dios.

¹¹ Cu²-tsii 'e to² tyiia 'e gajmáa³aa jee²¹² 'naa' jo 'e galíi¹³ 'ee.

¹² Tsaru¹u, mi³ tyani²ii' ilíin²naa' tún¹ la líi¹ jna tsu nigalíi¹na la líi¹ 'naa'. Jo mo gajmee¹³naa' jna jiiin¹³ xu la mo jéei¹ la joon jon nano.

¹³ Tsu ñi² 'naa' 'e gacwo³oo 'naa' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² mo 'wiin²¹² tsu 'wii¹³ 'e tsaa¹³oo.

¹⁴ Joon jo gali¹'ee¹naa' jna tsu 'wii¹³ 'e jmoowúu¹ 'e tyaan¹ lo. Pe ga'ii¹³moos' jna lawa 'e líi¹na jaain²¹ ángel tya' Dios si lawa 'e líi¹na 'ña'a' 'ee Cristo Jesús.

¹⁵ ¿'Ee galí² coon¹³ 'e tyú² sáan²aan' coon¹³ jna? Lí²-i fo³oo 'wii²¹² tyi'naa' wu xu² ili² 'wóo¹³oo' mi² unni²ii' yaanaa' cwoo²¹oo' jna.

¹⁶ Pe nano, ¿ti nigalí¹'ee¹naa' jna tsu 'wii¹³ nigafuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ 'e la jai²?

¹⁷ 'In tsá² 'in 'e² 'naa' no 'áai¹ untyúu¹ 'naa' pe 'e gó² 'i¹-tsi. Jiiin¹³ 'e tyaan¹-oo' wa' ituu²naa' jna'a. 'E coon¹³ la joon ijmaa²aa' ñu¹³ to² tyu² 'ii.

¹⁸ Joon tyu²u wa'a untyúu¹ tsá² tsá² xeei²¹ wa'a 'i¹-tsi tsá² jiiin¹³ 'e tyú²u, pe 'ná² jmáa¹ la joon coon²¹ tøø²mo, jon' wa'a jiiin¹³ mo ngí³ii coon¹³ 'naa'.

¹⁹ Lawa xuui²¹² tyiia líi¹ 'naa', joon 'wii¹³ tyi'naa' 'e móo³oo wúu¹ la wúu¹ ni² tsamí² mo ti lí² liseein²¹ yuun²¹ tya'a. Joon la joon imóo³oo wúu¹ ca galíi¹naa' tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyu² Cristo.

²⁰ 'Áa¹mo 'iin²¹²na wa' mo tyiin¹³na coon¹³ 'naa' nano 'e lí² fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ xii'a'gi tsu jo ñi³'ee 'i¹-tsii tyi'naa'.

Xiiala galíi¹ Agar coon¹³ Sara

²¹ Sii¹³du 'naa' jna jileei²¹ 'naa' 'in 'iin²¹² 'naa' 'e tyu² ley to² 'naa': ¿Ti jo mo ganúu¹³uun' la gajin² ley do?

²² Tsu 'e ley do jin² 'e galiseein²¹ gá¹ yuun²¹ tsañu¹ tya' Abraham. Joon 'in yuun²¹ nifu do galiseein²¹ tya' jaain²¹ tsamí² 'in jmoo¹o to² inuu tya'a. 'In tsamí² lo líi¹ esclava, 'e øø¹²¹-tsi tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu² tsá² 'ii. Joon, 'in yuun²¹ jaain²¹ dogi galiseein²¹ tya' tsamí² tya'a 'in lí² jmá¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in.

²³ Joon 'in yuun²¹ 'in galiseein²¹ tya' 'in tsamí² líi¹ esclava do galiseein²¹ la liseein jileei²¹ yuun²¹ catyaa². Pe mo galiseein²¹ Isaac, 'in yuun²¹ tya' 'in tsamí² 'in lí² jmá¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in, gauntsiin¹mo 'e júu³ tyiin² 'e ga'ii¹ Dios tya'a.

²⁴ 'E cwáain¹ lo lí¹ lawa coon²¹ cwáain¹ tya' tsá². La je tún² júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios líi¹ 'in gá¹ tsamí² no. 'In tsamí² galisii²¹ Agar, 'in líi¹ esclava do, líi¹ la li 'e júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios yu' moo²¹ Sinaí. Joon jileei²¹ 'in jóon¹on 'in tsamí² lo 'in líin² esclavos jon.

²⁵ Agar do líi¹ la li 'e moo²¹ sii²¹ Sinaí 'e si² coon²¹ li sii²¹ Arabia. La li 'e moo²¹ Sinaí la mo jéei¹ la joon li Jerusalén nano tsu jileei²¹ 'in tsagoo¹o 'e fuu²¹ do 'na untsiin¹ jiiin¹³ la to² tyu² ley 'e ga'ii²¹ yu' moo²¹ Sinaí.

²⁶ Pe 'e Jerusalén ná¹ fu ñu¹fu² jo tyu² to² ley do joon líi¹na' tsagoo¹o 'e fuu²¹ joon.

²⁷ Tsu la jin² jí² tya' Dios:

Tsamí² jo 'in yuun²¹ tsatyéin¹, cwounjløøi¹³ 'wo'o. Unjløøi¹³ 'wo'o 'in jo 'in xuui²¹² seen²¹ tya'a.

'Nu 'in jo mo gangó¹ wúu¹ tya' tsamí² mo liseein²¹ jóon¹on, 'oó²o 'e jløø¹³u'u.

Tsu 'in tsamí² 'in jo mo galiseein²¹ yuun²¹ tya'a, 'ii-i 'in tsafúu¹gi jóon¹on lagi 'in tsamí² 'in seen²¹ ñu¹ tya'a.

²⁸ Tsaru¹u, jna' líi¹na' la líi¹ Isaac tsu líi¹na' jóon¹on jiiin¹³ la júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios.

²⁹ 'In xuui²¹² tya' Agar do galiseein²¹ la liseein²¹ jileei²¹ xuui²¹² catyaa². Joon 'in xuui²¹² tya' Agar do ga'øø¹ 'in xuui²¹²

jaain²¹ do 'in galiseein²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espírítu Tyá². La joon jon lí² la no. 'In tsá² 'in jmoo¹o jii¹³ la to² tya² ley í'òø¹mo jna' 'in jai¹² líí² Cristo.

³⁰ Pe ç'ee jin² jú³ tya' Dios? La joon jin²: "Wóoi caluu 'in tsamí² 'in líí¹ esclava coon¹³ jóon¹on tsu 'in yuun²¹ tya' 'in esclava do jo lí² 'ii²¹; caain²¹ 'e gatü²i coon¹³ 'in yuun²¹ tya' 'in tsamí² 'in lí² tya² to² do."

³¹ La joon, tsaru¹u, jo líí¹na' xuui²¹² tya' 'in esclava do 'e tya² to² ley jna' pe líí¹na' xuui²¹² tya' Sara 'in tsamí² 'in lí² tya² to².

5

Tá² téin¹-oo' tsu nigaláa²mo Cristo 'naa'

¹ Tsu 'wii¹³ joon tá² téin¹-oo' coon¹³ 'e galáai² Cristo jna' joon jo cwéi¹gi yaanaa' wa' a líin²naa' tsá² tún¹ 'in jo lí² tya² to² yaai. Tsu 'e ley do lí², lawa coon²¹ 'mó² tsityi² tya' tsá², 'e joon jo lí² cwó²o wa'a tya² tsá² to² yaai.

² Náú²duu', tsu jna, Poo², fuu²¹²uu 'naa', jo 'ee to² 'ii³ Cristo tyii' wa' 'ii¹³naa' 'e lí² circuncisión.

³ Tsu fuu²¹²uu 'naa' tún¹ 'e doñi¹in 'in 'iin²¹²in 'ii²¹ 'e lí² do 'ná² untsiin¹ jilaa²¹ ley tya' Moisés.

⁴ Joon jileei²¹ 'naa' 'in 'iin²¹²in wa'a untyú¹ Dios 'naa' tsu 'wii¹³ nigajmaa²aa' jii¹³ la to² tya² ley do nigatú¹moo' Cristo, joon nigajmaa²oo' coon²¹ wa'a 'e lí² feeli¹gi-tsi Dios tyii'.

⁵ Pe jna'güi¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espírítu sijaan²¹a'an wa'a untyú¹ Dios jna'a tsu 'wii¹³ jai¹² líí²na'a Cristo.

⁶ Tsu wana sicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'ii³ wa líí¹na' 'e lí² circuncisión do si jo líí¹na' 'ee. 'E 'ii³ to² tyi' 'e lí² 'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na' tsu 'wii¹³ ja²mo galí²na' Dios.

⁷ 'Naa', cwoli²naa' røø²¹ la mo jéei¹. Pe nano, ç'iin¹ gajmaa¹a gajni²¹ 'naa' wa' jo jmaa²güi¹ náú¹³uun¹ 'e jú³ la jai¹² lo?

⁸ Jon'on Dios gajmaa¹a 'e joon, lí¹ 'ii-o catø¹² 'naa'.

⁹ La 'øøi²¹-oo' no, coon¹³ ca pi³ tyiiin³ do lí² irøon² jilaa²¹ con² do; la joon jon jaain²¹ tsá² lí² uncaain²¹ tsá² fúui¹ wa'a núu²uun jú³ tya'a.

¹⁰ Joon jo cu¹²-tsii coon¹³ Ña'ñu¹u' 'wii¹³ 'naa' 'e jo unsi²¹naa' 'e 'i¹-oo' jilaa²¹ 'e niga'e²ee 'naa'. Pe i'e² Dios wúu¹ 'in untyúin² 'naa', jo 'ee cwáain¹ tya'gi doñi¹in.

¹¹ Joon 'inlíi¹³ cwø¹o jna tsaa² 'e 'ee¹ jna tsá² 'e 'na² 'ii²¹ tsá² 'e lí² circuncisión do. Pe jo í'øøi¹gi tsá² Israel jna wa mo'o 'ee²¹ee 'e 'ná¹ 'ii²¹ tsá² lí² circuncisión. Pe 'øøi¹gi 'ido jna tsu 'wii¹³ fuu²¹²uu 'ido 'e gajuuin²¹ Jesús tsaa² crúu¹³ 'wii¹ tya' tsaa² tya'a. Joon 'wii¹³ joon 'ee¹mo 'ido jna.

¹² Pe tya' 'in tsá² 'in ngí¹ to² untyúin² 'naa' tsáai¹gi-tsii wa' wø¹mo yaa-i jee²¹² 'naa' coonti.

¹³ Tsaru¹u, gatø¹² Dios 'naa' 'e seen²¹naa' siláa²naa' 'e tyá²uu' to² yaanaa'. Seen²¹naa' siláa²naa' pe jo cwéi¹ yaanaa' wa'a jmaa²aa' 'e gø² 'e 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'. Pe cwéi¹ yaanaa' wa'a uncøn¹³on' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' yaanaa'.

¹⁴ Tsu wana jmoo²oo' jii¹³ la jin² 'e júu³ lo: "Cwoli¹in²¹² moo' tsaruu²¹naa' jii¹³ la 'iin²¹²naa' yaanaa'", iuntsiin¹naa' jilaa²¹ ley catyia².

¹⁵ Pe wana 'eei¹ 'naa' joongi mü¹³ 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa', ç'xiiala liiseen²¹naa' tyá² la 'oo²¹ yaanaa' 'e la joon?

Xiiala líi¹ tsá² 'in jmoo¹o jii¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taain²¹²

¹⁶ Pe fuu²¹²uu 'naa': Ngí²ii' to² jmoo²oo' la to² tya² Espírítu tya' Dios joon coon¹³ la joon jo jmaa²aa' 'e gø² jii¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'.

¹⁷ Tsu 'e ngú¹ taan²¹²naa' no jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaa¹-tsi Espírítu tya' Dios. La joon jon 'in Espírítu do jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaa¹-tsi 'e ngú¹ taan²¹²naa'. 'Aa¹ a ngú¹ taan²¹²naa' 'in Espírítu do, la joon jon Espírítu 'aa¹o ngú¹ taan²¹²naa'. Joon tsu 'wii¹³ joon jo cwó¹i jmaa²aa' jii¹³ la 'iin²¹²naa'.

¹⁸ Tsu wana cwéi¹ 'naa' yaanaa' 'e tyu² Espírítu to² 'naa' jo tyu²gi ley to² 'naa'.

¹⁹ Joon jo wúui¹ líi² tsá² 'e 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²naa' jmá¹, 'iin²¹²in fee²i tsamí² tya' tsá² xeei²¹, 'iin²¹²in jmá¹ jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá², joon 'iin²¹²in jmá¹ jilaa²¹ 'e 'yaa¹-tsi 'ña'a.

²⁰ Joon 'e ngú¹ taan²¹²naa' 'iin²¹²in un'goo¹o jileei²¹ dioses tya'a 'in gajmee¹i yaa¹joon tí²-tsi jmáa¹a júu³loo¹, 'eei¹ ruu²¹i, 'noo¹o mü¹³ joon 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Joon jo wúui¹ tí² 'nii²¹-tsi, joon jilaa²¹ 'e jmoo¹o jii¹³ tya' 'e yaai. Joon 'iin²¹²in jmáa¹a poo²¹² la 'ii¹³ tsá², si jmáa¹a coon²¹ poo²¹² tya' 'ña'a 'ee.

²¹ Joongi 'oo¹o tsii²¹² wúu¹, joongi jngaai¹³ tsá², joongi ngü¹ to² 'iin¹ joongi to²o mü¹³ mo 'iin¹in joongi jmoo¹o jilaa²¹ 'e catyia² 'e li la lo. Joon fuu²¹²uu 'naa' tún¹ la nafo¹oo la mo jéei¹ do, 'in jmoo¹o la lo jo lí² wa' tsatáai¹ li tyu² Dios to² tsá².

Xiiala líi¹ tsá² 'in jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²in Espírítu

²² Pe 'in Espírítu do jmoo¹o wa'a líi²¹²mo tsaruu²¹i joongi jmoo¹o wa'a jmá¹ tsá² jløø¹³i, joongi 'e seen²¹ tyú² coon¹³ Dios la joon jon la 'oo²¹ yaai. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Espírítu Tyá² do lí² líin² tsá² tsá² feei¹-tsi, joongi tsá² 'wø²-tsi, joongi tsá² 'in uncoon¹³ tsá² xeei²¹, joongi tsá² 'in untiin¹³ júu³ tya'a.

²³ In Espiritu do uncoon¹³ tsá² 'e seen²¹ tyá²-tsi joon 'e lí² tyá² to² yaai. Joon jiin¹³ coon²¹ ley jo sá² wa'a jmaa¹a 'ii²¹ tya' in tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'elo.

²⁴ Joon jileei²¹ 'in líi¹ tsá² tya' Cristo Jesús lawa nigatán¹in tsaa¹ crúu¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'iin²¹²in ngu¹ taan²¹²in.

²⁵ Joon wa' seen²¹na' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyá² do, cwongí²ⁱ jon coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu do.

²⁶ Joon coon¹³ la joon jo lí² jmée¹na' jloo³ yiaa' tsu wana jmoo²¹o' jloo³ untyí²na' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² joongi 'oo²¹²o' tsi²¹² wúu¹.

6

Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹

¹ Tsaru¹u', wana gajiin²¹naa' jaain²¹ tsá² 'in nigatói² tsaa² tya'a, 'naa', 'in ngi¹gi coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu, 'ná² uncóon¹³oon' 'ido 'e jiin¹³in coon¹³ Cristo. Joon 'ná² jmaa²aa' 'e wó²-oo' coon¹³on. Coon²¹ tún² 'ná² jmaa²aa' tsu coon²¹ jo¹ ngái¹ la no wa 'naa'gii' gaxuu²¹ 'naa' tsaa² tyii'.

² Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o fa¹³ joon coon¹³ la joon lí² untsiin¹naa' 'e ley tya' Cristo.

³ Tsu coon²¹ tsá² tóo² yaai wa'a líi² tsá² 'e tsá² 'in tyiin² 'ii, pe jon'gi 'in tyiin² 'ii.

⁴ 'Ná¹-a tyá²a tsá² cwáain¹ tya'a la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala to² nigajmaa¹a wa'a cwo¹í¹ 'e tyúu¹ cwáain¹ tya' 'ña'o, jon' wa' cwáain¹ tya' tsá² xeei²¹.

⁵ 'E juncwii²¹ tya' tsá² li la lí¹ láa¹a joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹ cón² láa¹a 'ña'a.

⁶ Joon jileei²¹ 'in núu²un 'e júu¹ tyá² tya' Dios 'e 'e²e tsa tíi²i uncoon¹³ 'in tsá² do 'in 'e² 'ii coon¹³ 'e tyá² tya'a.

⁷ Jo cóon¹³oon' tóo² yaanaa': 'e líi²naa' 'e lí² unsií² tsá² 'e to² nigatyú² Dios. Tsu 'e júu² 'e jñi¹ tsá² la joon jon cón² tsá² mi tí² 'e garoo²¹. (Wa jñi¹ tsá² cwuu²¹ joon coon²¹ tsá² cwu¹ tya'a mo garoo²¹o.)

⁸ La joon jon wa' jmoo¹o tsá² jilaa²¹ 'e gó² 'iin²¹²in ngu¹ taan²¹²in, 'e gó² do jon íjmá¹ júuin² li gatséi¹. Pe wana jmoo¹o tsá² jiin¹³ la 'yaaí¹-tsi Espiritu tya' Dios, 'in Espiritu do íjmaa¹a 'e seen²¹mo 'in tsá² do coon²¹ tó²mo.

⁹ Jo cwo'woo²¹oo' 'e jmoo²oo' 'e tyá²; tsu wana jmoo²¹o' taa²¹gi' ca gatí² 'ii²¹ 'e garoo²¹ 'e sá² 'e lee²¹e'.

¹⁰ Tsu 'wii¹³ joon cwojmoo²¹o' 'e tyá² tya' jileei²¹ tsá² mi lí². Cwojmoo²¹o' la joon 'e tyiin²gi nifu tya' tsaru¹u' 'in jai² líi²i Cristo.

Júu³ li tséi¹

¹¹ Ní²duu' xiaala coo¹³ 'e júu³ lo 'e gatón³oon ni mo'jí² lo coon¹³ cwóo³oo.

¹² In tsá² do 'in 'iin²¹²in wa' 'ii¹³naa' 'e lí² circuncisión, 'iin²¹²in la joon jiin¹³ wa' iliseen²¹in tyá² coon¹³ 'in tsá² Israel catyaaí²

do, 'e coon¹³ la joon jo 'e ini²i wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júu³ tyá² do 'e gajuin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ 'wii¹³ tyi'.

¹³ Jon' wa' jiin¹³ 'in tsá² líi¹ lí² circuncisión lí² jmáa¹a jilaa²¹ la jin² ley pe 'iin²¹²in 'e 'ii¹³naa' 'e lí² do 'e coon¹³ la joon íjmá¹ jloo³ 'e to² tyú² 'ii-o ga'í¹³naa' 'e lí² do.

¹⁴ Pe wa' jna, cwáain¹ tyiaa 'ñii'a, jo 'e sá² wa' jmá³aa jloo³ 'ñii'a. Pe wa'a jmá³aa jloo³, jloo³ jmá³aa tsu 'wii¹³ nigajuin¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo tsaa¹ crúu¹³ 'wii²¹² tyiaa. Tsu 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e crúu¹³ do 'e fu juncwii²¹ lo jo tyu¹²gi to² jna, joon la wa' na' líi²¹²moo tya' 'e fu juncwii²¹ lo.

¹⁵ Tsu wana sicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'íi³ tyi' wana 'ii¹³na' 'e lí² do si jo mo 'ii¹³na' 'ee. Jiin¹³ 'e 'íi³ to² tyi' wa' 'e líi³na' 'in 'múu²mo'.

¹⁶ Joon cwoliseein²¹ tyá² tyani Dios jileei²¹ 'in líi¹ la joon, joon cwolifee¹mo-tsi Dios tya'a, tsu líi² 'ido tsá² tya' Dios 'e la jai¹².

¹⁷ Nano tiin¹³ li ngóo¹gi do jo 'iin²¹²na wa'a untyíin² tsá² jna jiin¹³ jáain¹. Tsu lí²-i líi² tsá² 'e líi¹na tsá² tya' Ña'ñu¹u' Jesús coon¹³ 'e lí² li sicwuu²¹ tyiaa lo.

¹⁸ Tsaru¹u', cwoseen²¹moo' 'e feei¹-tsi Ña'ñu¹u' Jesucristo 'wii²¹² tyii' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-oo'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tí²i tsá² 'in néei¹ Efeso

Siin¹ Poo² 'e jí² lo tya' tsá² 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ Efeso

¹ Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo. Joon líi¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios la joon. Síi³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in líi¹ tsá² tya' Dios 'in jai² líi² Cristo Jesús néei¹ Efeso.

² Mí³ii tyani Dios 'e wa uncwaa³mo 'naa' joon wa cwo¹ Dios Ñá¹u' joongi Ñá¹ñá¹u' Jesucristo 'naa' 'e seen²¹moo' tyú² tyani¹.

'E gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ tyijna' wii²¹² tya' Cristo

³ Ungoo²¹o' Dios tya' Ñá¹ñá¹u' Jesucristo 'in líi¹ Jmii²¹, tsu 'wii¹³ sicaan²¹mo' coon¹³ Cristo gauncwaa¹³ Dios jna' coon¹³ jilaa²¹ 'e cwai³ 'e sá² ñá¹fú² 'e cwo²o Espiritu Tyú².

⁴ Joon Dios gatyii¹³ in jna' 'wii²¹² tya' Cristo la nu'gá' garón² juncwii²¹. Dios gatyii¹³ in jna' 'e saan²¹an' 'e cwaa³na' tya' a joon 'e jo tsaa² røøi²¹gi¹.

⁵ Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' jiiin¹³ la ga'i¹-tsi 'e jmáa¹ a tyi' la mo jéei¹, ga'ii²¹ Dios jna' 'wii¹³ tya' Cristo 'e líin²na' jóon¹on jiiin¹³ la gali² 'yaai¹-tsi 'ña'a.

⁶ Joon coon¹³ la joon lí² ñí²i jileei²¹ xiiala 'ya²gi 'e fo'feei¹ tya'a. Joon coon¹³ 'e fo'feei¹ tya'a do gajmaa¹ a Dios ilí² 'ii²¹ in jna' coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo tyijna'.

⁷ Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' 'áai¹, gajmaa¹ a Dios tiin¹³ jna' 'wii¹³ mo gajúin¹ jóon¹on, galífee¹³ mo-tsi 'wii¹³ tsaa² tyijna'.

⁸ Joon Dios niga'e² jna' xiiala 'iin²¹² in jna' 'áai¹ mo gacwo¹o jna' 'e jmi¹-tsi' joongi 'e 'øøi²¹-tsi' 'áai¹.

⁹ Joon niga'e² jna' 'ee 'e 'iin²¹² in jmáa¹ 'e la 'i¹-tsi 'ña'a' 'e jo lí² 'øøi²¹-tsi tsá².

¹⁰ Joon ga'i¹-tsi 'ee ijmáa¹ a mo gacwá¹ jmi²¹² wa'a uncaain²¹ jilaa²¹ ilí² tyú² Cristo to², la 'e sá² ñá¹fú², la joon jon 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹.

¹¹ Joon coon¹³ 'e sicaan²¹na' coon¹³ Cristo ga'ii²¹ Dios jna' la mo jéei¹ 'e 'ii¹³naa' 'e tíi²¹na' icwó²o 'ii. Joon jilaa²¹ 'elo røø²¹ gali² jiiin¹³ la 'i¹-tsi Dios joon jmoo¹o Dios jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e 'i¹-tsi.

¹² Joon la joon, jna'a, 'in nigajai² líi² Cristo nifu, lí² lisaan²¹an jmoo²¹o' 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios 'wii¹³ 'e 'ya²gi tya'a.

¹³ La joon jon 'naa' nigajai² gali²naa' Cristo mo ganuu²uun¹ 'e júu³ jai² tya'a, 'e júu³ jai² do tya' xiiala lí² jmáa¹ a Dios tiin¹³naa'. Joon galicaan²¹naa' coon¹³ Cristo, joon ga'ii¹³naa' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios, 'in líi¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e líi¹naa' tsá² tya'

Dios. Joon ga'ii² Dios júu³ la mo jéei¹ icwoo¹ 'in Espiritu Tyú² tya'a do.

¹⁴ Joon 'in Espiritu Tyú² do líi¹ lawa coon²¹ júu³ tyiin² 'e cwo² Dios ca mi 'ii¹³naa' 'e tíi²¹naa'. Joon coon¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² 'ii 'wii¹³ 'e 'ya²gi tya'a.

Mí¹i Poo² tyani Dios 'wii²¹² tya' 'in jai² líi² Jesús

¹⁵ Joon tsu 'wii¹³ joon mo ganú³uun xiiala jai² líi²naa' Ñá¹ñá¹u' Jesús joongi xiiala 'iin²¹²naa' jileei²¹ tsá² tya' Dios catyaaí²,

¹⁶ jo¹ ga'iin²-tsii cwó³oo 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyi'naa' coon²¹ tøø²mo, joon mí³ii tyani Dios 'wii²¹² tyi'naa'.

¹⁷ Mí³ii tyani Dios tya' Ñá¹ñá¹u' Jesucristo, 'in líi¹ Jmii²¹ tya' jilaa²¹ 'e 'ya²gi. Mí³ii tyani¹ wa'a cwo¹ 'naa' ilijmii¹-oo'. 'E coon¹³ la joon lí² 'øøi²¹-oo' jilaa²¹ 'i'e² 'naa' joon licwii¹mo' 'ii 'e tyú²gi.

¹⁸ Mí³ii tyani Dios wa'a uncoon¹³on 'naa' i'øøi²¹-oo' jilaa²¹ 'e sijan² jileei²¹ 'in tø² Dios. Mí³ii jon wa'a iliiñ²ii' xiiala 'ya²gi joon xiiala fee¹ 'e sá² tya' Dios icwo¹o 'e tíi² jileei²¹ tsá² tya'a.

¹⁹ Mí³ii jon wa'a iliiñ²ii' xiiala fee¹ 'e wa'a pí³ tya' Dios 'e jo tyéi¹. Joon 'e wa'a pí³ tya'a do jmoo¹o to² coon¹³ jna' 'in jai² líi² Cristo. Joon 'e wa'a pí³ tya' Dios do ga'e² Dios jna'

²⁰ mo gajiiin²¹ Dios Cristo jee²¹² 'lii²¹² joon gajmaa¹ a cwó² 'ido lí' cwo²¹o tsáa¹ fu ñá¹fú².

²¹ Joon gacwó² 'ido lí ñigi la jee²¹² jileei²¹ tsaa² to², coon¹³ jiiin¹³ 'in 'oo¹o to². Ñigi 'ii la jee²¹² jileei²¹ 'in lí² unsi¹ tsá² jee²¹² 'e juncwii²¹ lo si jee²¹² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'ee.

²² Joon Dios gacwo¹o wa'a tyú² Cristo to² jilaa²¹ 'e sá². Joon gacwo¹o Dios Cristo wa'a iliiin¹ mootyí² tya' jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii.

²³ Joon 'in tsá² 'in jai² líi² Cristo líi¹ lawa cuerpo tya' Cristo. Joon jileei²¹ 'in jai² líi² Cristo do lawa¹ la tøøi² cuerpo tya' Cristo. Joon Cristo cwáain¹ tya'a unrøø²¹ jileei²¹ 'ido.

2

Tin²¹²mo Dios jna' 'wii¹³ joon gajmaa¹ a tiin¹³ jna'

¹ Joon xufin¹³ líi¹naa' lawa tsá² 'lii²¹² la mo jée¹ coon¹³ jilaa²¹ tsaa² røø²¹naa' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e nigalaa²¹² 'naa', pe Dios nigajmeei¹ 'naa' tsá² jiiin²¹ coon²¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo.

² 'Yiia¹³ joon gajmaa²aa' la jmoo¹o 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ catyaaí², joon gajmaa²aa' jiiin¹³ la 'in²¹² in 'in espíritu gó² 'in tyú² to² lí' tya'cwii²¹ lacaain²¹ juncwii²¹. Joon 'in espíritu gó² do tyaa¹-tsi jileei²¹ 'in jo jmoo¹o nuu¹³ to² tyú² Dios.

³ La joon líi¹ jna' a jon la mo jéei¹, ngii²¹i to² jmoo¹o jiiin¹³ la 'ii²¹i, jmoo²¹o jiiin¹³ la

'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²na'a joongi joon jiin¹³ la 'i¹-tsii¹. Joon galíi¹ jna'a tsá² 'in íi² 'ii²¹ 'e wúu¹ 'i'é²e Dios, coon²¹ røø²¹ la 'in catyaa² 'in 'e²e Dios wúu¹.

4 Pe jo tyé¹ 'e fúu² líi² Dios jna' joon galí¹ 'iin²¹² mo jna' 'áai¹,

5 joon xufiin¹³ lawa 'líi²¹² jna' coon¹³ 'e tsaa² røø²¹na' gajmee¹ Dios jna' tsá² jiin²¹ coon²¹ caan²¹ mo coon¹³ Cristo. Tsu Dios gajmaa¹ 'a 'e tiin¹³ 'naa' tsu 'wii¹³ 'e fee¹-tsio.

6 Joon Dios gajmaa¹ 'a jiin¹³ 'i' caan²¹ mo coon¹³ Cristo Jesús joon gajmaa¹ 'a 'e 'yii²¹ 'a' caain²¹ coon¹³ on fu ñu¹ fú².

7 Joon gajmaa¹ 'a Dios la joon 'e lí² 'e jéi¹ 'gi xiiala galí¹ 'iin²¹² 'in jna' 'áai¹ joongi xiiala 'wo²-tsi 'áai¹ tyijna' coon¹³ 'e gajmaa¹ 'a Cristo Jesús tyi¹.

8 Joon Dios gajmaa¹ 'a tiin¹³ 'naa' coon¹³ 'e jai² líi² 'naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹² 'mo 'naa'. Joon jo gajmaa² 'naa' 'yaanaa' 'elo, pe Dios nigajmaa¹ 'a tyi¹ 'naa' 'e jo 'ee 'laa¹³ tyiin¹.

9 Jo jmaa¹ 'a Dios tiin¹³ tsá² tsu 'wii¹³ 'e tyá² 'e nigajmaa¹ 'a tsá², tsu coon¹³ la joon jo lí² jme¹ tsá² jloo³ yaai.

10 Tsu Dios nigajmee¹ 'i jna', gajmee¹ 'i jna' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús yu to² 'e jmo²¹ 'o' jilaa²¹ to² 'e tyá² jiin¹³ la niga¹ 'i-¹tsi la mo jéi¹.

'E tyá² 'e saan²¹an' 'wii¹³ cwáain¹ tyá¹ Cristo

11 Tsu 'wii¹³ joon cwotii¹³ 'oo' xiiala líi¹ 'naa' la mo jéi¹. Jo líi¹ 'naa' tsá² Israel 'in niga¹ 'ii²¹ 'e lí² circuncisión 'e jmo¹ 'o' tsá² do ngú¹ taain²¹² tsá². Joon 'in tsá² 'in líi¹ lí² do gaunsi¹ 'i 'naa' tsá² 'in jo líi¹ lí² circuncisión.

12 'Yiia¹³ joon jo cwii¹ 'naa' Cristo. Jo galí¹ 'naa' tsá² Israel joon jo ñi² 'ii¹ 'e júu³ ga¹ 'ii² Dios jon¹ 'gi 'e júu³ tyiin² gajmaa¹ 'a Dios coon¹³ 'in tsá² do. Taan²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jo 'e sá² wa' síjaan² 'aan' joon jo cwii¹ 'naa' Dios.

13 Pe nano, sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús nigangatyéen¹ 'naa' coon¹³ Dios, xufiin¹³ la mo jéi¹ wíin² taan²¹²naa' coon¹³ on. Coon¹³ 'e jmi¹ 'øø² Cristo Jesús nigangatyéen¹ 'naa' coon¹³ Dios.

14 Joon tsu 'wii¹³ Cristo seen²¹na' tyá² tyani Dios. Joon Cristo do gajmaa¹ 'a wa' iliiin¹ 'naa' tsá² goo²¹ 'o' la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo¹ seen²¹ Israel. Joon gauntyee¹ 'e gó² 'i¹-tsi 'e lí² la lí² coon²¹ 'oo²¹ cwoo¹³ 'e si² jee²¹² tsá² Israel coon¹³ tsá² 'in jo seen²¹ joon.

15 Joon mo gajúin¹ Cristo gatsé¹ mo 'e ley do 'e lí² jmaai¹³ 'e 'ná¹ jmaa¹ 'a tsá² joon coon¹³ la joon gajmaa¹ 'a coon²¹ fuu²¹ 'múu² jee²¹² je tún² fuu²¹ do. Joon sicaan²¹ mo coon¹³ 'ido 'e fuu²¹ 'múu² do. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹ 'a Cristo 'e seen²¹ tsá² tyá² 'u jee²¹² 'ii.

16 Joon mo gajúin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ gauntyee¹ 'e 'e gó² do jee²¹² 'e tún² 'e fuu²¹ do joon gajmaa¹ 'a 'e seen²¹ 'ido tyá² coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon galí¹ 'i jaan²¹ mo.

17 Joon Cristo gajó¹ joon gajma² 'a júu³ jileei²¹ 'e júu³ do tyá¹ xiiala seen²¹ tsá² tyá². Gajma² 'a 'naa' júu³ 'in seen²¹ wíin² la joon jon 'in seen²¹ tyan¹.

18 Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'e lí² tsatyéen¹ 'na' coon¹³ Dios Jmii²¹ si líi¹ 'naa' tsá² Israel si jo¹ líi¹ 'naa' 'ee. Jaan²¹ mo Espíritu 'in ngi¹ coon¹³ jna'.

19 Tsu 'wii¹³ joon jo liin¹ 'gi¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ pe líi¹ 'naa' tsá² goo²¹ 'o' la líi¹ jileei²¹ 'in líi¹ tsá² tyá¹ Dios. Líi¹ 'naa' tsá² 'in taai²¹² inuu¹ tyá¹ Dios.

20 Joon 'naa' líi¹ 'naa' lawa coon²¹ 'nú¹ 'e si² ni coon²¹ tíifuu²¹. Joon 'in tsá² apóstoles coon¹³ 'in gacwoo¹ 'o júu³ tyá² la mo jéi¹ líi¹ 'i lawa 'e tíifuu²¹ do. Joon 'ña¹ 'a Jesucristo líi¹ 'i lawa 'e cuun²¹² nifu tyá¹ 'e tíifuu²¹ do.

21 Joon ni Cristo do cwaain²¹ 'e 'nú¹ do tyá² sífúu¹³ 'ca ga'yeei²¹ coon²¹ cwo¹ nacwaa¹³ tyá¹ Ñá¹ ñu¹ 'e.

22 Joon 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo uncaan²¹ 'naa' coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² 'ca galí¹ 'naa' coon²¹ 'ná¹ lí² seen²¹ 'in Espíritu Tyá² tyá¹ Dios.

3

Dios gatyaa¹ 'a cwoo²¹ Poo² 'e júu³ tyá² tyá¹ 'a wa¹ 'a cwó² 'ido tyá¹ tsá² 'jo seen²¹ Israel

1-2 Tsu 'wii¹³ joon jna-a, Poo², 'e mi² 'ii 'wii²¹² tyi¹ 'naa', joon 'yuu² 'na 'nañ¹³ 'wii¹³ cwáain¹ tyá¹ Cristo Jesús. Joon nanuu¹ 'uu¹ 'e 'yuu² 'na 'nañ¹³ 'wii¹³ cwáain¹ tyá¹ Cristo tsu Dios gatyaa¹ 'a cwó³ 'oo 'e júu³ tyá² tyá¹ 'a wa¹ cwo³ 'oo 'naa' 'in jo seen²¹ Israel.

3 Joon nanuu¹ 'uu¹ xiiala ga'e² Dios jna 'e júu³ 'uui²¹ tyá¹ 'a jiin¹³ la júu³ gatoon² 'uu¹ ni jí².

4 Joon mo jøø² 'øø¹ 'e jí² lo tsáa¹ 'mo- 'oo' 'e cwí³ 'oo 'e júu³ 'uui²¹ tyá¹ Cristo.

5 Joon jo gacwó² Dios wa¹ 'e licwíi¹ 'e júu³ 'uui²¹ do jiin¹³ jaain²¹ la mo jéi¹, pe nano niga'e² Dios 'e júu³ 'uui²¹ do tyá¹ 'in apóstoles 'in gatyii¹ 'in coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹ 'o júu³ tyá² tyá¹. 'In Espíritu Tyá² tyá¹ Dios ga'e² 'e 'in tsá² do 'e júu³ 'uui²¹ do.

6 Joon 'e lo-o 'e júu³ 'uui²¹ do: 'e coon¹³ 'e júu³ tyá² tyá¹ xiiala ijma¹ Dios tiin¹³ tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tyá¹ Cristo Jesús 'in tsá² 'in jo seen²¹ Israel 'i'ii²¹ 'e íi² coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'in tsá² Israel. Joon iliiin¹ coon²¹ cuerpo tyá¹ Cristo la líi¹ 'in tsá² do. Joon 'e júu³ ga¹ 'ii¹ Dios cwáain¹ tyá¹ Cristo Jesús tyá¹ tsá² Israel, 'e júu³ do tyá¹ tsá² 'in jo seen²¹ Israel jon.

7 Joon xafiin¹³ jo tii²na 'e liin¹na tsá² tya'a, Dios gatyii¹³in jna joon gatyaa¹a cwóo³oo wa'a cwóo³oo júu³ tyá² tya'a. Joon jmaai¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya'a galí¹ jilaa²¹ 'elo.

8 Joon jna-a líi¹na 'in xaai¹gi la jee²¹² jileei²¹ tsá² tya' Dios; pe 'ii-o gacwo¹ jna 'e to² lo 'e 'ya²gi wa'a jmaa¹³aa júu³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyá² tya' Cristo, joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi¹²¹-tsi la tí¹ xiiala fee¹ 'e gajmaa¹a Cristo 'wii²¹² tyi¹.

9 Joon gatyaa¹a Dios cwóo³oo wa'a jmaa¹³aa jileei²¹ tsá² júu³ 'e júu³ 'uui²¹ ga'i¹-tsi Dios ca la mo 'wiin²¹², joon Dios gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá².

10 Galí¹ la joon, 'e coon¹³ la joon lí² 'é²e Dios 'in tyu² to² coon¹³ 'in 'oo¹o to² fu ñu¹fú², xiiala gajmaa¹a tya' 'in jai² líi² 'ii². Joon coon¹³ la joon lí² líi¹ 'ido xiiala jmi¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e sá².

11 Joon jilaa²¹ 'elo jiin¹³ la ga'i¹-tsi Dios ilí² coon¹³ Ña¹ñu¹'u' Jesucristo, joon gali¹in²¹²in Dios la joon ca la mo 'wiin²¹² joongi coon²¹ tøø²mo.

12 Joon tsu 'wii¹³ jai² líi²na' Jesucristo lí²-i tsatyéen¹na' tyani Dios jo cu²-tsi 'wa' jo 'ii²¹in jna'.

13 Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyani²ii' jo cwoliin¹naa' tsá² 'in jo tyaa¹-tsi cwáain¹ tya' 'e móo³oo wúu¹ wii¹³ cwáain¹ tyi 'naa', tsu coon²¹ 'e 'yu³ júu³ 'naa' 'elo.

'iin²¹²in Cristo tsá²

14 Tsu 'wii¹³ joon si³ii wo²ji³ii tyani Jmii²¹ Ña¹ñu¹'u' Jesucristo,

15 'in cwó²o nombre tya' jileei²¹, lagi 'in taal² ñu¹fú², lagi 'in taain²¹² juncwii²¹.

16 Mí³ii tyani Jmii²¹ 'e cwoo¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyá² tya'a 'e cwó² 'naa' wa'a pi³ tsi alma tyii¹.

17 Mí³ii 'e 'wii¹³ 'e jai² líi²naa' i'cwó² Cristo alma tyii¹. Mí³ii jon 'e tsu 'wii¹³ tá² taan²¹²-oo' coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá².

18 Mí³ii 'e lí²øøi¹²¹-oo' tyá² coon¹³ 'in catyaa² 'in jai² líi²i Dios xiiala fee¹ 'iin²¹²in Cristo tsá² 'áai¹. 'iin²¹²na ilíi²¹ii' xiiala 'ú² joongi xiiala cwaa²¹ joongi xiiala 'o² joongi xiiala ñi¹ 'e 'iin²¹²in Cristo tsá².

19 Mí³ii jon ilíi³ 'naa' xiiala 'iin²¹²in Cristo tsá² xafiin¹³ jo lí² ne²na' la tí¹. Mí³ii tyani Dios wa'a unrøø¹i Dios 'naa' coon¹³ 'ña'a.

20 Joon nano, cwoli² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios. Joon coon¹³ 'e 'ii²¹ tya'o 'e taa² jna' lí² jmáa¹a Dios 'wii¹³ tyi' láai²gi 'áai¹ 'in la mí²i, lí²-i jmáa¹a Dios tyi' láai²gi 'áai¹ ce jo lí² 'i¹-tsi jilaa²¹ 'e lí² jmáa¹a Dios tyi¹.

21 Cwoun¹goo¹o jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii' wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús! Cwoun¹goo¹o 'ii coon²¹ tøø²mol Amén.

4

Sicaain²¹ jna' coon¹³ Espíritu tya' Dios

1 Joon tsu 'wii¹³ joon, jna-a, 'in 'yui² 'ñañi³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña¹ñu¹'u', mí³ii tyani²ii' wa' jmaa²aa' la tii² jmá¹a 'in nigatø² Dios.

2 Cwoseen²¹naa' 'e 'wo²-oo' joongi feei¹-oo' tya' tsá² xeei²¹. Cwolifee¹mo-oo' joongi 'í²du¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'nee¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'.

3 Cwoo¹³-oo' wa' liseen²¹naa' tyá² la 'oo²¹ 'naa' coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyá².

4 Jaan²¹mo líi¹naa' 'in jai¹ líi² Cristo, joon jaan²¹mo Espíritu tya' Dios seein²¹, joon gatø² Dios 'naa' wa'a canii²mo síjá²aan¹.

5 Joon jaan²¹mo Ña¹ñu¹'u' seein²¹, joon coon²¹ 'e jai² líi²na', joon canii²mo jmi¹ saa²¹na',

6 joon seen²¹mo jaan²¹mo Dios 'in líi¹ Jmii²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii. Joon 'in Dios do tyu² to² jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii, joon uncon¹³on jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii, joon ngi¹ coon¹³ jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii.

7 Pe Cristo nigacwo²o jna' la jaan²¹na' coon²¹ to² jmoø²¹o' jiin¹³ la nigali¹in²¹²in 'ña'a.

8 Tsu 'wii¹³ joon jin²in ni jí² tya'a: Mo gasoo¹o fu yu² juncwii²¹ gatøø²¹o fúui¹ 'in gali¹i,

joon gacwo¹o tsá² 'e 'yaa¹-tsio.

9 Joon, 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² mo jin² 'e jí² do "gasoo¹o fu yu² juncwii²¹?" 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e jin² 'e nifu 'ii-o gajgaai¹ fu ni cwoo¹³ juncwii²¹.

10 Joon 'in nigajngaai¹ do 'ii-i 'in nigasoo¹o li ñi²gi fu ñu¹fú² 'e coon¹³ la joon lí² unrøø¹i jilaa²¹ coon¹³ 'ña'a.

11 Joon gacwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² coon²¹ to² 'e jmáa¹a. 'Inlíi¹³ gjamee¹i Cristo apóstoles, 'inlíi¹³gi gacwo¹o to² 'e jma²a tsá² júu³ tya' Dios, joon seein²¹gi 'in gacwo¹o wa'a cwoo¹o 'e júu³ tyá² tya' xiiala jmá¹ Dios tiin¹³ tsá². Seen²¹mo joon tsacøøi¹³ 'in 'e² 'naa'.

12 Gajmaa¹o la joon 'e tyaa¹a tyá² jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jímáa¹a 'ido to² tya'a. Gajmaa¹o la joon jon 'e cwó¹o pi³ jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii.

13 Joon jímáa¹a la joon ca liin¹na' jaain²¹na' coon¹³ 'e jai² líi²na' joongi coon¹³ 'e cwii¹na' 'in Joon¹ Dios; ca liin¹na' tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líi²na', joon ca liin¹na' ce tí¹ la líi¹ Cristo.

14 Joon jo líi¹gi' la líi¹ xuui²¹² 'in unsi²i 'e 'i¹-tsi jmoono tsu jo ñii¹ joon tsalín²mo coon¹³ 'ido jmoono mo jalín² tsá² 'in jmi¹-tsi 'e² 'ido jilaa²¹ júu³ xia²¹. Joon coon¹³ júu³ to² tya'a coon²¹on tó² tsá² 'in jo líi¹ tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líi².

15 Pe nja'gi' sîi¹³i' 'e jûu³ jai² tsu 'wii'¹³ 'iin²¹na' la jaain²¹ la jaan²¹na', icwaan²¹na' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi' cwáain¹ tya' Cristo. Joon Cristo do líi¹ mootyi² tya' cuerpo tya'a, joon cuerpo tya'a lí¹ jileei'²¹ 'in jai² líi²i' 'ii.

16 Joon tsu 'wii'¹³ Cristo 'yuii² cuerpo tya'a, 'wii'¹³ 'ii tyú² sitaa² jilaa²¹ cuerpo tya'a, joon mo jmoo¹o to² tyú² jilaa²¹ 'e cuerpo do icwaan²¹mo joon ili'iin²¹mo 'áai¹gi.

'Ejuncwii'²¹ múui² 'e sá² coon¹³ Cristo

17 Tsu 'wii'¹³ joon cwo³oo 'naa' cwáain¹ joon mi³ tyani²'ii' coon¹³ 'e sii²¹ Nã'nũ¹'u' 'e jo ngü¹gi' to² jmoo²oo' la jmoo¹o 'in tsá² jo cwii'ⁱⁿ Dios. 'In tsá² do ngü¹i' 'i'-tsi' 'e jo' 'e to² tí¹,

18 joon galinũ²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi. Joon tsu 'wii'¹³ 'wa²-tsio tsá² bán¹mo 'ii joon jo 'oo¹o 'e juncwii'²¹ 'e cwo¹ Dios tsá².

19 Joon tsu 'wii'¹³ jo lí²gi' fa'ii'²¹ canii² jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó². Cwo¹-tsi jmoo¹o jilaa²¹ 'e 'leei'²¹ tsá².

20 Pe 'naa', jo mo galitũ²naa' jilaa²¹ 'elo 'e cwáain¹ tya' Cristo,

21 wana la jai² niganũ²ũn' cwáain¹ tya' 'ii, si wana ga'e² 'e Cristo 'naa' 'e jai² 'e sá² tya' Jesús 'ee.

22 Pe 'naa', lawa tsá² 'in jai² líi² Cristo, 'ná¹ tũ²ũu' 'e gó² 'e jmaa²aa' 'e najmaa¹a 'leei'²¹ tsá² la mo jéei¹, tsu 'e gó² do 'e tí²-tsi tsá² jmoo¹o coon²¹on tsá² tóo².

23 Joon cwaun'múu²mo Dios alma tyii' coon¹³ 'e 'i¹-oo'.

24 Joon cwoliin²¹naa' tsá² 'in 'múui² 'in gajmeei¹ Dios. Joon Dios gajmeei¹ 'in tsá² 'múui² do 'e jmáa¹a 'e tyú² joon 'e liin¹in tsá² tya'a la jai².

25 Tsu 'wii'¹³ joon jo foo²¹gi' jûu³ tajuu²¹ pe fáa¹³aa' 'a la jai² la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu jile¹'e' líi¹na' lawa jaan²¹na' coon¹³ cuerpo tya' Jesús.

26 Joon wana gatsá² 'nii'²¹-oo', jo 'noo²oo' tsaa²; jo cwo²oo' 'e 'nii'²¹-oo' la tøøi² jmi²¹ ce yũu¹² ñi¹.

27 Jo cwo²oo' jii¹³xu wa lí² tya' 'in líi¹3.

28 Joon 'in gajmoo¹o 'uun²¹ ná¹ tũ²o jmáa¹a 'uun²¹ joon láa² 'wii'²¹ jmáa¹a to², 'ná¹ jmáa¹a to² tyú² coon¹³ cwo²¹o 'e coon¹³ la joon ilisá² 'e cwo²o 'in seein²¹ fa¹³.

29 Joon jo foo²oo' jilaa²¹ jûu³ 'e gó²; fáa¹³aa' jmai² jûu³ tyú² 'e lí² uncon¹³ tsá² xeei²¹. Joon jûu³ tyii' ityá¹-tsi tsá² 'e ngi¹ coon¹³ Dios.

30 Joon jo cwo²oo' fa¹³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹³ 'e jmoo²oo' tsu Dios gac-woo¹³; 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e liin¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e liin¹naa' tsá² tya'a ca jmi²¹ mi untiin¹³ 'in jmáa¹a 'e tiin¹³ 'naa'.

31 Tũ²ũu' 'e láai² 'i¹-oo' coon¹³ 'e 'yá²-oo', coon¹³ 'e 'nii'²¹-oo' coon¹³ jilaa²¹ jûu³ laa²¹ 'e 'oo¹o tó² tsá², coon¹³ jilaa²¹ jûu³ 'e gó². Tũ²ũu' jilaa²¹ 'e tsii²¹ wúu¹naa'.

32 Joon liin¹naa' tsá² tyú¹, 'in 'wo²-tsi tya' tsá² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jmaa²aa' feei¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jii¹³ la gajmaa¹a Dios feei¹-tsi tyii' 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo.

5

1 Tsu 'wii'¹³ joon cwoliin¹naa' tsá² 'in líi¹ la líi¹ Dios. Cwoliin¹naa' lawa xuui²¹ tya'a 'in 'iin²¹in.

2 Joon 'iin²¹naa' 'in catyaa² jii¹³ la gali'iin²¹in Cristo jna' joon gajaain¹² 'ña'a lawa jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹ 'in jngaa¹³ tsá² 'e cwo² tsá² Dios lawa coon²¹ fa¹ 'wii'²¹ tyijna'. Joon 'yaa¹-tsi Dios coon¹³ 'e fa¹ do.

3 Pe 'naa', tsu 'wii'¹³ líi²naa' tsá² tya' Dios jo cwo²oo' lí² jii¹³ coon²¹ naa¹³ 'e foo¹³naa' tsam² tya' tsá² xeei²¹, jon'gi' sí¹³naa' la 'oo²¹ yaanaa' tya' 'in jmoo¹o la no. Jo jmoo²oo' doñi¹'ee 'e 'leei'²¹ tsá².

4 Jo foo²oo' jûu³ 'e un'leei²¹ tsá² yaai, si jûu³ 'e jo 'ee to² tí¹ 'ee, si jûu³ ngü¹ 'e gó² 'ee. Pe tyú²gi' wa'a cwo²oo' 'maa¹³ Dios.

5 Tsu nañi³ 'naa' 'e jo lí² tsataai²¹ tsá² lí² tyú² Cristo coon¹³ Dios to² 'in tsá² 'in fee¹i tsam² jo mo cui² cwo²¹o, si jmoo¹o 'e 'leei'²¹ tsá² 'ee, si 'iin²¹in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹ 'ee (tsu lawa un'goo¹o tsá² dioses 'in gajmeei¹ tsá² mo 'iin²¹in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹).

6 Jo cwo²oo' wa' coon²¹ tsá² 'naa' tóo² coon¹³ jûu³ 'e jo 'ee to² tí¹, tsu Dios i'e²e wúu¹ 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó² lo, 'in jo nũu¹³u.

7 Tsu 'wii'¹³ joon jo uncaan²¹naa' coon¹³on jii¹³xu.

8 La mo jéei¹ jo mo galicwii¹naa' Dios joon lawa née¹naa' lí¹ nũu²¹, pe nano sicaan²¹naa' coon¹³ Nã'nũ¹'u' joon lawa née¹naa' lí¹ tí¹ 'yiaa²¹. Tsu 'wii'¹³ joon ngü²ii' la tíi² ngi¹ tsá² 'in née¹i lí¹ 'yiaa²¹.

9 Joon 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹o wa' seein²¹ tsá² 'in tyú¹i, joongi wa' jma¹ tsá² tyú² coon¹³ ruu²¹; joongi wa' jma¹ tsá² 'e jai².

10 Cwo¹³-oo' 'e cwoliñi²ii' 'ee' 'e 'yaa¹-tsi Nã'nũ¹'u'.

11 Joon jo cwotaan²naa' coon¹³on 'ido 'in néei¹ lí¹ nũu²¹ joon jmoo¹o 'e jo 'ee to² tí¹. Tyú²gi' wa'a jmaa²aa' iliñi¹ tsá² 'e gó² jmoo¹o 'ido.

12 Tsu 'e jmoo¹o 'in tsá² do lí¹ uuin²¹ cwo¹o tsá² fa'ii²¹ wa'a faa²¹ tsá² 'ee' 'e jmoo¹ 'ido.

13 Pe mo najøø² tsá² 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² do coon¹³ 'e 'yiaa²¹ tya' Dios do, lí²-i líñi tsá² tyú² tsu 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹o 'e ñi¹i røø²¹ 'ee lí¹.

14 Tsu 'wii'¹³ joon jin²in ni jí² tya'a:

'Nū, 'in cwúu²i, unjnaa²'o'o; joon ráan²un jee²¹² 'líi²¹², joon cwo¹ Cristo 'nū iseen²¹u jee²¹² 'yíia²¹ tya'a.

¹⁵ Jó²θ²θ² xiaala ngí²hí cataain²¹ cataain²¹ coon¹³ tún² joon jo seen²¹naa' la seen²¹ 'in tsá² 'in jo níi²¹²-tsi, líi¹naa' tsá² jmíi¹-tsi.

¹⁶ 'E cwo¹³'oo' jmaa²aa' 'e sá² jmoo²¹o' jee²¹² jmíi²¹² no tsū 'e gó² jmoo¹o 'in catyaa¹.

¹⁷ Jo cwoliin¹naa' tsá² bón¹ Cwo¹³'oo' 'e lí'θ²'²¹'oo' 'ee 'iin²¹²in Nā'nū¹u' jmaa²aa'.

¹⁸ Jo ngí²hí to² 'iin¹ tsū caa²¹naa' jilaa²¹ 'e 'oo²oo' coon¹³ ca juncwii²¹ tyii' 'in ngí¹ la joon. Pe cwo²oo' wa'a unrø²¹ Dios 'naa' coon¹³ 'in Espíritu Tyú² tya'a.

¹⁹ Síin¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ salmos, joongi coon¹³ jilaa²¹ jú³ tyú² 'e 'ø¹ tsá². Coon¹³ jilaa²¹ 'wa' pí³ tyii' 'ø²ø² 'e jlø³mo' joon un'goo²¹oo' Nā'nū¹u'.

²⁰ Joon coon²¹ tø²mo cwo²oo' 'maai¹³ Dios tya' jilaa' coon¹³ 'e sii²¹ Nā'nū¹u' Jesu-cristo.

Xiaalajmoo¹o tsá² la 'oo²¹ ruui²¹ tsá²

²¹ Joon tsū 'wii¹³ un'goo²¹oo' Cristo jmée¹³naa' yaanaa' tsá² 'in nū¹³ la 'oo²¹ yaanaa' no.

²² Joon 'in tsami² tya' tsá² 'ná¹ jmáa¹a nū¹³u to² tyú² nū¹ tya'a 'wii¹³ 'iin²¹²in jmáa¹a 'e 'yaa¹-tsi Nā'nū¹u'.

²³ Tsū 'in nū¹ tya'a do líi¹i mootyí² tya' tsami² tya'a tsū la joon líi¹ Cristo mootyí² tya' 'in jai² líi¹ 'ii. Joon Cristo do gajmaa¹a tiin¹³ 'in tsá² jai² líi² 'ii. Joon 'in tsá² 'in jai² líi² 'ii líi¹i lawa cuerpo tya'a.

²⁴ Joon la jmoo¹o 'in jai² líi² Cristo nū¹³u to² tyú² Cristo la joon jon tsami² 'ná¹ jmáa¹a nū¹³u jilaa²¹ to² tyú² nū¹ tya'a.

²⁵ Joon 'in tsañū¹ 'ná¹ 'iin²¹²in 'oo²¹²o la gali'in²¹²in Cristo 'in tsá² 'in galijai² líi² 'ii, joon gacwo¹o Cristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ 'ii.

²⁶ La lo-o gajmaa¹a Cristo 'e gauntyúu¹ 'in nijai' líi² 'ii tsaa² tya'a. 'E galityúu²mo coon¹³ jmíi²¹ 'e gasaa¹i joongi coon¹³ jú³ tyú² tya' Dios.

²⁷ Joon coon¹³ la joon lí² jaain²¹ Cristo tyani 'ña'a 'in jai² líi² 'ii 'in 'ye²gi 'áai¹; jii¹³ coon²¹ tsaa² jo 'e 'oo¹gi jon'gi wa'a 'e gó² catyíia²gi pe jmaa¹³ 'in tyú¹mo jo 'ee sí'naai²¹ tya'a.

²⁸ Joon la joon 'in tsañū¹ 'ná¹ 'iin²¹²in tsami² tya'a jii¹³ la 'iin²¹²in cuerpo tya'a 'ña'a. Joon 'in 'iin²¹²in tsami² tya'a la wa'a 'e 'iin²¹²mo 'ña'o.

²⁹ Jii¹³ jaain²¹ wa' 'eei¹ cuerpo tya' 'ña'a li' jii¹³ 'e un'jú²o joongi un'ø²¹ 'ña'a. La joon jmoo¹o Cristo tya' 'in jai² líi² 'ii,

³⁰ tsū lawa cuerpo tya¹o 'ii. Joon jna'o' líi¹na' 'no³ tya' 'e cuerpo do, tsū 'wii¹³ ngú¹

taan²¹²in joongi moo¹ taa²¹²i líi¹na' 'in líi¹ tsá² tya'a.

³¹ "Tsū 'wii¹³ joon itū²mo tsañū¹ sáa³ jmíi²¹ joon iuncaain²¹ coon¹³ tsami² tya'a joon 'in gáí' do ilíin¹ lawa jaan²¹mo."

³² Coon²¹ jú³ 'uui²¹ 'áai¹ 'elo pe fo³oo' 'e faa²¹a 'e jú³ do cwáain¹ tya' xiaala líi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² 'in jai² líi² 'ii.

³³ Pe fuu²¹²u 'naa' jon 'e 'ná¹ 'iin²¹²naa' jilee²¹naa' tsami² tyii' la 'iin²¹²naa' yaanaa', joon 'in tsami² do 'ná¹ un'goo¹o nū¹ tya'a.

6

¹ Joon 'in xuui²¹², tsū 'wii¹³ jai² líi², 'ná¹ jmáa¹a nū¹³u tsacø²¹ tya'a tsū la joon 'e tyú².

² Joon 'e ley nifu 'e jée¹ coon²¹ jú³ tyiin² 'e jin² la lo: "Un'goo²¹o nū²¹u coon¹³ saa²a

³ 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹un jlø³mo' joon wóo² in²¹i fu juncwii²¹ lo."

⁴ Joon 'naa', 'in líi¹naa' tsacø²¹ tya' xuui²¹² jo jmaa²aa' 'e tyá² 'nii²¹-tsi xuui²¹² tyii', pe 'e tyú²gi wa'a uncwaan²¹naa' coon²¹ tún² joon 'ee²ee' cwáain¹ tya' Nā'nū¹u'.

⁵ Joon 'naa', 'in jmoo¹o to² tya' tsá², jmaa²aa' nū¹³u 'ñi'fii¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ lo. Joon lawa jmoo²oo' to² tya' Cristo jmoo²oo' to² tya'a coon¹³ 'e un'goo²oo', canii²mo 'e i¹'oo'.

⁶ Jmaa²aa' to² tyú² la tsa'lee¹³ tya' Cristo jon' wa' jii¹³ li' jø²naa' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³on. Jmaa²aa' coon¹³ jilaa²¹ wa² pí³ tyii' 'e 'iin²¹²in Dios.

⁷ Jmaa²aa' to² tyii' 'e 'yaa¹'oo' lawa to² tya' Nā'nū¹u' jon' wa' to² tya' tsá².

⁸ Tsū ñi³ 'naa' 'e la jaain²¹ la jaain²¹ 'ii²¹; tya' Nā'nū¹u' jii¹³ la 'e tyú² 'e nigajmaa¹a si jmoo¹o to² tya' tsá² si jmoo¹o to² tya'a 'ee.

⁹ Joon 'naa', 'in líi¹ 'ñi'fii²¹² tsá², coon²¹ rø²¹ jmaa²aa' la jmoo¹o 'ido, jo toon²oon' fo¹-tsi. Cwotii¹³-oo' 'e 'in Nā'nū¹u' 'in tyiin¹ ñu'fú² 'in tyú² to² 'in tsá² do tyú²u to² 'naa' jon. Joon canii²mo líi¹ tsá² tyani¹i, jo 'ee sisi¹i tsá².

'E cwo¹o 'in Espíritu Tyú² tya' 'in jai² líi² Dios

¹⁰ Joon nano tsaru¹u, tá² teen¹'oo' sicaan²¹naa' coon¹³ Nā'nū¹u' joon coon¹³ jilaa²¹ 'waa²¹ pí³ tya'a.

¹¹ Joon lawa tyí² 'láa² 'láai² nii² ñi³ 'e un'ø²¹i²¹ yaai la joon jon 'naa' 'ná¹ cí²hí' lawa ñi³ tya' 'láa² 'e cwo¹o Dios 'naa' 'e tá² táain¹'oo' coon¹³ jilaa²¹ jú³ tajuu²¹ tya' 'in 'líi³.

¹² Tsū jo 'e tii²¹ jna' coon¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ pe tii²¹ jna' coon¹³ 'in espíritu gó² 'in tyú² to² tya'cwii²¹. Tii²¹ jna' coon¹³ 'in tyiin²gi, joongi 'in 'oo¹o to² wa'a tyú²u to² 'e juncwii²¹ lo 'e 'íi¹ li nū²¹.

¹³ Tsu 'wii¹³ joon cii²'i' ñí³ tya' láa² icwo² Dios 'naa' 'e coon¹³ la joon tá² lí² táain¹-'oo' mi tí¹ jmi²¹² 'e gó². Joon mo gajmaa²aa' jilaa²¹ 'e ilí², joon tá² taain¹-'oo'.

¹⁴ Tá² téin¹-'oo' coon¹³ 'e jai² si'ñúu¹u tuu¹uu' lawa coon²¹ loo²¹ 'nəu¹ tu²u tya' 'láa². Joon lawa coon²¹ ñí³ 'e toon¹on 'láa² ni tsí¹ jmaa²aa' 'e 'yaaí¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo.

¹⁵ Joon tyá²aa' tyá² tyii' 'e cwoo²oo' 'e júu³ tyá² tya' xiiala seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios la tyá² 'láa² tyú² mo 'ø¹²ø mii¹i.

¹⁶ La joon 'e jai² cwoliin¹naa' 'e lí¹ lawa coon²¹ 'mojmó² 'ú²xu 'e saan²¹a 'láa² 'e 'ii¹i tyani¹i 'e coon¹³ 'e joon lí² dúu¹u jilaa²¹ sii² suun²¹ tya' lí² 'e coo²¹ tya' 'in 'lii¹³.

¹⁷ Joon toon²oon' tyi²ii' lawa coon²¹ lootyí² tya' 'láa² 'e nigajmaa¹a Dios tiin¹³ 'naa'. Joon lawa coon²¹ ñí³ cwaa²¹ lí¹ 'e júu³ tyú² tya' Dios 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² 'naa'; soon²oon' tá².

¹⁸ Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo' foo²oo' júu³ tyú², mí²ii' tyani Dios coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon la joon lí²ii' jmaa²aa' jo tá²oo'; foo²oo' júu³ tyú² tya' jileei²¹ 'in jai² lii² Dios.

¹⁹ Mí²ii' jon 'wii²¹² tyiajna 'e cwo¹o Dios jna jilaa²¹ júu³ 'e fo³oo. Mí²ii' 'wii²¹² tyiajna 'e jo 'goo²¹oo ijmaa¹³ jna tsá² júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ do tya' xiiala jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá².

²⁰ Joon Dios gasii¹in jna wa'a jmáa¹³aa tsá² júu³ 'e júu³ tyú² lo; joon 'wii¹³ 'e júu³ tyú² lo 'yuu²na 'nəñi³ nano. Mí²ii' tyani Dios wa'a cwo³ jna tsá² 'e júu³ tyú² lo jo 'goo²¹oo jiiin¹³ la tí²na jmáa³aa.

Júu³ li gatséi¹

²¹⁻²² Sii³na 'in Tíquico lo jee²¹² 'naa' 'e jma²a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na, 'e coon¹³ la joon lí² tyá²-'oo'. Joon 'in Tíquico lo jaain²¹ tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon nigajmaa¹a to² tya' Ña'ñu¹u' coon²¹ tún². 'Ii ijma²a 'naa' júu³ xiiala tsangi³na joongi jilaa²¹ 'e jmóo³oo.

²³ Mí³ii tyani Dios 'wii¹³ tya' jileei²¹ tsaru¹u' wa'a seein²¹ 'ido tyú² tyani Dios joon wa'a cwo² Dios Jmii²¹ coon¹³ Na'ñu¹u' Jesucristo 'ii' 'e 'iin²¹²mo ruu²¹i coon¹³ 'e jai² lii².

²⁴ Cwauncwaai³ Dios jileei²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'in jo tyéi¹ 'e 'iin²¹²in 'ido. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo t̄ii² i tsá² 'in néei¹ Filipos

Poo² taain²¹² 'nauñi³ joon sii¹ in jí² tya¹ 'in jai² líi² Cristo néei¹ fuu²¹ Filipos

1 Poo² coon¹³ Timoteo sii¹ in 'e jí² lo. Jna'oo'o líi² na'a tsá² jmoo¹⁰ to² tyu² Jesucristo. Sii² na'a 'e jí² lo t̄ii² jilee²¹ naa¹ 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Filipos. Sii² moo¹⁰ 'e jí² lo jon tya¹ 'in tyu² to² naa¹ coon¹³ tsá² 'in uncoon¹³ 'in tyu² to² do. Tsá² tya¹ Dios 'naa¹ joon nisicaan²¹ naa¹ coon¹³ Cristo Jesús.

2 Cwouncwaa¹³ Dios 'naa¹ joon cwocwoo¹ Nu¹ 'u' Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo 'e seen²¹ naa¹ tyá² -u.

Poo² faa^{21a} júu³ tyá² tya¹ 'in jai² líi² Ña'ñu¹ 'u'

3 La coon²¹ naa¹³ mo t̄ii¹³-tsii¹ naa¹ cwo¹³ oo¹ 'maai¹³ Dios tyiia.

4 Mo fo¹³ oo¹ júu³ tyá² mí³ ii¹ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyii¹ 'e jløø¹³ moo.

5 Cwo¹³ oo¹ 'maai¹³ Dios 'e ca jmii²¹² li ga'naai²¹² 'wii²¹² la joon jon ca li no nigajmóo² oo¹ to² caan² mo coon¹³ jna'a 'e cwoo²¹ o' júu³ tyá² tya¹ Dios.

6 Cwo¹³ oo¹ 'maai¹³ Dios joon ní³ oo, jo cu²-tsii¹ coon¹³ Dios 'in galáa² 'wii²¹² jmoo¹⁰ coon²¹ to² tyá² jee²¹² 'naa¹, 'ii ijmaa¹ gi la ngó¹ 'naai¹³ ca tí² jmii²¹² mi cwéei¹ Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo.

7 Áa¹ mo tyá² 'e 'i¹-tsii¹ la no 'wii¹³ 'naa¹ tsu 'áa¹ mo 'iin²¹² na 'naa¹ tsu 'wii¹³ niga¹ 'ii¹³ mo' ca ní³ mo fo'feei¹ tya¹ Dios. Joon xafin¹³ 'úu³ na 'nauñi³ joongi xafin¹³ isiin¹³ na tyani tsaa² to² líli¹ un'øø¹ moo¹⁰ 'e júu³ tyá² tya¹ xiiala itiin¹³ tsá². Siin³ moo 'ñii¹ a 'e júu³ jai² 'e júu³ lo.

8 Ñi¹ Dios xiiala 'iin²¹² na jilee¹ 'naa¹ la 'iin²¹² in Jesucristo 'naa¹.

9-10 Mi fo¹³ oo¹ júu³ tyá² mí³ ii¹ tyani Dios 'wii²¹² tyii¹ 'e ili¹ 'iin²¹² gi¹ Dios coon¹³ tsá². Mí³ ii¹ jon icwó² Dios 'e 'øø¹²¹ gi¹-oo¹ joon 'e lijmh¹ gi¹-oo¹ 'e líñi² 'ii¹ jmaa¹³ 'e tyá² gi. Tsu la joon jo 'leei²¹ gi¹ tyani tsá². Joon jiin¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² ñi² gi¹ mi cwéei¹ Cristo Jesús.

11 Joongi mí³ gi¹ 'e coon¹³ 'ii²¹ tya¹ Jesucristo ijmaa² aa¹ jilaa²¹ 'e tyá² joon coon¹³ 'e tyá² jmoo² oo¹ iun'goo¹ tsá² Dios Jmii²¹ joon ifaa^{21a} júu³ tyá² tya¹ Dios Jmii²¹.

Juncwii²¹ tyiia 'e tya¹ Jesucristo jon

12 Tsaru¹ 'u', 'iin²¹² na 'e líñi² 'ii¹ 'e jilaa²¹ 'e ningii³ na gauncoon¹³ on tyiia joongi gauncoon¹³ on tya¹ 'in catyaa² 'e cwoo²¹ o' o' 'e júu³ tyá² tya¹ xiiala itiin¹³ tsá².

13 La joon ce jilee¹ 'láa² 'in néei¹ inuu¹ tya¹ røø¹³ joon jilee¹ 'in catyaa² 'tsi cwo² júu³ tyá² 'e siin¹³ na 'nauñi³ 'wii¹³ 'iin²¹² na júu³ tya¹ Cristo.

14 Joon mo galiñi³ tsaru¹ 'u' 'e 'yúu³ na 'nauñi³ xiia²¹ jo jilee¹ mo gatyaa¹-tsi cwo² júu³ tyá² tya¹ Dios jo 'ee 'goo²¹ o, jo 'ee-gi cu²-tsi coon¹³ Ña'ñu¹ 'u'.

15 'E ja² mo, seen²¹ mo 'in líi¹³ 'in cwó¹ júu³ tya¹ Cristo tsiwú¹ 'i, 'noo¹ o' mii¹³ pe 'in líi¹³ gi cwoo¹⁰ júu³ tyá² 'e jløø¹³ mo.

16-17 'In tsá² do cwoo¹⁰ júu³ tyá² tsu 'wii¹³ 'iin²¹² mo jna. Ñi¹ o' 'ido 'e Dios gasii¹ in jna lo 'e un'øø¹ moo¹⁰ 'e júu³ lo. 'In catyaa² gi do cwoo¹⁰ júu³ tyá² tya¹ Cristo la 'øø¹ 'tsi yaai 'yu² to² jmoo¹⁰ o móo³ gi¹ wúu¹ tsi 'nauñi³. Jon jai² to² ngii¹ i.

18 Jo ñi³ ii¹ 'ee 'e lí² do, jna-a, jløø¹³ moo ngóo¹ 'naai¹³ cwoo¹⁰ júu³ tyá² tya¹ Cristo. Jløø¹³ moo mo cwoo¹ tsá² júu³ tya¹ Cristo 'wii¹³ 'iin²¹² mo Ña'ñu¹ 'u'. Jløø¹³ moo jon mo cwoo¹ tsá² júu³ tya¹ Cristo xafin¹³ jon' jo² 'iin²¹² in Cristo tsu coon¹³ la joon inúu² u tsá² júu³ tya¹ Cristo.

Joon ilijløø¹³ moo

19 Tsu ñi³ oo¹ 'e coon¹³ júu³ tyá² tyii¹ joongi coon¹³ 'e uncoon¹³ icwó² 'in Espiritu Tyá² tya¹ Dios jna ilaa²¹ moo.

20-21 Jiin¹³ 'e 'iin²¹² na ijaan¹ gi¹ jo cwoli¹ 'i¹ líi² na, joon lí² i fo¹³ oo¹ jo 'e cu² gi¹-tsii¹ jiin¹³ la nifo¹³ oo la joon ifo¹³ oo tún¹. 'In líi² na un'góo³ oo¹ Jesucristo coon¹³ jilaa²¹ 'e jmóo³ oo. Jo 'e lí² xafin¹³ wa'a jin³ iin si najúun³ na 'ee. Tsu wana táan³ na jiin²¹ iin la jiin²¹ Cristo si ni líi³ na 'ee 'e nisáa¹ mo joon tyiia.

22 Pe wana táa² mogii juncwii²¹ jmáa³ gi¹ to² la ngóo¹ 'naai¹³ 'e cwóo³ oo júu³ tyá² tya¹ Dios. Jo ñi³ ii¹ 'e ijmaa³ aa.

23 Áa¹ tyáan² to² tyiia la j¹ tún² 'ii¹³. Coon²¹ líi² na 'e jmee²¹ gi¹ tyiia 'e jún³ na joon nii¹³ na ninii²¹² ii¹ coon¹³ Ña'ñu¹ 'u'.

24 Pe coon²¹ 'elo jmee²¹ gi¹ tyii¹ 'e taan²¹² mogii juncwii²¹ lo.

25 Niliñi³ mo-tsii itaan²¹² mogii juncwii²¹ coon¹³ 'naa¹ 'e uncoon¹³ naa¹ 'e líñi² gi¹ 'e taan²¹² naa¹ 'e jløø¹³ moo¹⁰ coon¹³ júu³ tyá² tya¹ Cristo.

26 Tsu icwaa¹³ moo jee²¹² 'naa¹ 'e coon¹³ la joon ingi² ii¹ jløø¹³ moo¹⁰ coon¹³ Cristo joon unfee¹ gi¹ Cristo.

27 Cwoo¹³ 'oo¹ 'e ngi² ii¹ jiin¹³ la t̄ii² ngi² tsá² 'in jai² líi² Cristo tsu la joon xafin¹³ yajøø³ na 'naa¹ 'si wiin² taan²¹² na 'e inúu³ oo xiiala ngóo¹ 'naai¹³ seen²¹ naa¹ tá² taain²¹² 'oo'. Caan² mo ngi² ii¹ cwoo¹⁰ júu³ tya¹ 'e tiin¹³ tsá².

28 Joon jo foo¹³ naa¹ wana 'in 'iin²¹² in toon²¹ fo² 'oo¹ 'in 'eei¹ 'naa¹. Tsu coon¹³ la joon líñi¹ 'in 'eei¹ 'naa¹ 'e tsalín² lí¹ 'ii²¹

pe 'naa'gii' cwolín²naa' fu ñǎfú². Joon Dios gajmaa²a jilaa²¹'elo.

²⁹ Joon jon' wa'a jiiin¹³ 'e jo² líí²naa' Jesucristo pe Dios cwo¹o 'naa' 'e wúu¹ móo²oo' 'wii²¹² tya' Jesucristo.

³⁰ Móo¹³-oo' ngii²¹'i' jmoo²¹o' caan²mo. Ñí²oo' jilaa²¹ wúu¹ nimoo²¹²oo. Joon la no núu²oo' 'e wúu¹ móo³oo. Joon 'naa' itsangí²naa' la joon.

2

Xiiala líí¹ Jesucristo mo jó¹ juncwii²¹ joongi jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a

¹ In caán²na' tsu 'wii¹³ ja²mo líí²naa' Jesucristo joon tsu 'wii¹³ iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' cwóo¹³o' pí² yíia', joongi cwóo¹³o' fo'fee¹ ru¹'u'. Nigajmoo²¹o' to² caain²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyá² tya' Dios. Ningalii²¹' 'e fúu² líí²na'.

² 'Wii¹³ joon 'naa' jmóo²oo' 'e jløø¹³moo 'e naseen²¹moo' 'e tyá². In caan²moo' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²moo' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jløø¹³moo wana 'e seen²¹naa' 'e coon²¹ 'e 'i¹-oo'.

³ Jo jmaa²aa' wa 'iin²¹²naa' 'e sáai² tyii' jon'gi 'e jmaa²aa' jloo¹³. Jméé¹³naa' yaanaa' tsá² coon²¹ tún². Tyiín²gi 'e 'i¹-oo' cwáain¹ tya' 'in catyaa² do lagí yaanaa'.

⁴ Jo jmaa²aa' wa'a jiiin¹³ 'e tyá² tyii' yaanaa', ná²-a jmaa²aa' 'e tyá² tyii' ce jilee²¹mo.

⁵ Tyiín²mo 'e 'i¹-oo' la lí 'e ga'i¹-tsi Cristo Jesús.

⁶ Tsu xáfiin¹³ Dios 'ii jo fúu² galíi²'i' ña'a. Jo gajmaa²a jiiin¹³ 'e tíi² jmáa²a tsu 'wii¹³ Dios ii.

⁷ Joon gatyaa¹a caa¹mo jilaa²¹ 'ii²¹ 'ya² tya'a, joon ga'i¹i lawa jaain²¹ tsá² ti' tsá². Joon gaunjii²¹ tsá² seein²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹.

⁸ Joon líí¹i jaain²¹ tsañuu¹ joon ga'ii²¹mo jo 'ee fa'ii²¹ líí¹ 'e ijúuin² tsaa¹ crúu¹³.

⁹ 'Wii¹³ joon gacwo²o Dios Jmii²¹ 'ii to² fee¹gi la jee²¹² jileei²¹. Joon gacwo²o 'ii 'e sii²¹ Cristo Jesús. Joon 'e sii²¹ do 'e joon 'e tyiín²gi la jee²¹² jilaa²¹.

¹⁰ Tsu jiiin¹³ coon²¹ moojni² tsá² jo sá² wa'a jo juu¹³ tyani¹i mo núu²uu 'e sii²¹ 'in no Cristo Jesús, xáfiin¹³ 'in taain²¹² ñǎfú² si 'in taain²¹² juncwii²¹ lo 'ee, si 'in najóin¹ 'ee.

¹¹ Joon coon¹³ la joon ijmá¹ jileei²¹ tsá² júu³ 'e Jesucristo líí¹i Ñǎñu¹'u'. Coon¹³ 'e la joon iuntyú¹mo Dios Jmii²¹.

'In jai² líí² Jesucristo ná² uncoon¹³ 'in catyaa² ilicwii¹mo jon Jesús

¹² Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na, galinuu¹³oo' júu³ tya' Dios mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa'. Jmaa²gii' náu¹³un' la ngóo¹ 'naai¹³ xáfiin¹³ jo ngí³ii jee²¹² 'naa'.

Cwo¹³-oo' untiin¹³naa' jilaa²¹ júu³ 'e 'iin²¹² Dios lí² jee²¹² 'naa'. Jmaa²aa' coon²¹ ce tún². Jmaa²aa' cu²-oo' yaanaa'.

¹³ Tsu cwo²o Dios 'naa' 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' joongi uncoon¹³o 'naa' ili²'ii' jmaa²aa' jiiin¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios.

¹⁴ Jmaa²aa' jilaa²¹ 'e 'ná² jmaa²aa' 'e tya³-oo' jon'gi wa'a 'e jo cwoo¹oo' júu³ ruu²¹naa'.

¹⁵ Coon¹³ la joon jo lí² cwo² tsá² 'naa' tsaá, jogi lí² wa'a jin² tsá² 'e jo untiin¹³naa' 'e jo²o líí²naa'. Lí 'e cii¹³i 'e lí² nogi ilíin²naa' jóon¹ Dios Jmii²¹. Jo 'in 'leei²¹naa' xáfiin¹³ taan²¹naa' jee²¹² tsá² 'liii¹³, tsá² 'in jo tsáa¹ ngí¹. Ijná² joo²¹ 'naa' jee²¹² 'ii lawa jaain²¹ náu¹ 'ii²¹ juncwii²¹ mo náu²¹.

¹⁶ Ngí²ii' la ngóo¹ 'naai¹³ cwo¹oo' tsá² júu³ tyá² tya' Dios tsu joon cwo¹o Dios juncwii²¹ tya' tsá² coon¹³ 'e júu³ no. Tsu la joon mi jó² Jesucristo joon jløø¹³moo coon¹³ 'naa'. Jløø¹³moo tsu ñii³oo 'e jo ti² gagoo²¹²oo jee²¹² 'naa' jon'gi jo ti² to² gajmaa³aa jee²¹² 'naa'.

¹⁷ Joon xáfiin¹³ ná² júun³na 'e uncoon¹³oo 'naa' ijmáa³gii jiiin¹³ la to² tyu² Dios. Joon ilijløø¹³moo coon¹³ 'naa'.

¹⁸ Joon la joon 'iin²¹²na 'e jløø¹³moo' coon¹³ jna.

Xiiala líí¹ Timoteo coon¹³ Epafrodito

¹⁹ 'I¹-tsii wa'a icwó² Ñǎñu¹'u' Jesucristo isii²na Timoteo 'e jajøø²'i 'naa'. Tsu joon ilijløø¹³moo mi líñ³'ii xiiala seen²¹naa'.

²⁰ Jiiin¹³ 'ii-o 'i¹-tsi la lí 'e 'i¹-tsii cwáain¹ tyii'. Joon 'e la ja²mo cu²-tsii'ii xiiala seen²¹naa' coon¹³ 'e tyá² tyii'.

²¹ Jileei²¹ catyaa² 'noo²¹on jiiin¹³ 'e tyá² tya'a yaamo, líí² 'e jo 'ee cwáain¹ tya'o 'e júu³ tya' Jesucristo.

²² Pe ñii³oo xiiala líí¹i Timoteo, tsá² tyá²-tsi 'ii. 'Áa¹mo nigauncoon¹³ jna cwóo¹³o júu³ tyá². Lawa'a yuu²¹ tyiia-oo 'ii.

²³ Joon 'i¹-tsii isii³na Timoteo jajøø²'i 'naa' mi líñ³'ii xiiala ngóo¹ seenna.

²⁴ Líí²na 'e Ñǎñu¹'u' icwó² wa'a yajøø²na 'naa' la jmoonoo.

²⁵ Pe la joon jon líí²na 'ná² sii²na jon 'in tsaru¹u' Epafrodito 'in gasiin¹ 'naa' iuncoon¹³ jna jilaa²¹ jmaa¹ to² tyiia. Nigajmoo²¹o to² caain²¹ coon¹³on coon¹³ jilaa²¹ fa¹' 'e seen²na'a.

²⁶ 'Áa¹mo gali'in²¹²in jajøø¹'i 'naa' tsu cu²-tsi tyii' tsu ñi¹o 'e ñí²'ii' júu³ 'e tsaá¹³o.

²⁷ 'E ja²mo galitsaa¹³a Epafrodito do, la mo júun¹mo pe Dios galifee¹-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon jon'gi wa'a jiiin¹³ tya' 'ii pe cagi 'wii²¹² tyiia 'e jo galifee¹gi fa¹'-tsii 'e seen²na.

²⁸ Tsu 'wii¹³ joon isii³na Epafrodito tsu joon lí² jløø¹³moo' mi máa¹naa' 'ii tún¹.

Coon¹³ la joon jo cu²gi-tsii tyii' mi liñ³ii 'e taain²¹ jee²¹² 'naa'.

²⁹ Mi tyi¹a no 'ii'¹³naa' 'ii' e jløø¹³naa' lawa jaain²¹ ruu²¹mo' 'in jai² lüi² Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Joon cwoli'in²¹²naa' jileei²¹ catyaa² 'in lüi¹ la lüi¹ 'ino.

³⁰ Coon²¹ xuu jo gajúun¹in 'wii'¹³ jmoo¹o la to² tyu² Jesucristo. Ga'ii²¹ fu¹ ngóo¹ li 'ii²¹ fo² 'áai¹ tya'a 'e jmáa¹a to² tyani³ii 'e jo li² jmáa²'naa' yaanaa'.

3

'In la jai² jóon¹ Dios 'in un'goo²¹o Dios Jmii²¹

¹ Tsaru¹'u', cwoli²du' doñi¹ee lí² jløø¹³naa' jmaa²aa' tsu tsá² tya' Ña'ñu¹'o' 'naa'. Tya jna-a jo 'ee untyii² wa'a fo³oo tún¹ la lí² 'e nifo³oo ni jí² 'e nisí²na tsu 'áa¹mo tyiin² tyii'.

² Un'øøi¹ 'naa' yaanaa' coon¹³ 'in tsá² jmoo¹o 'e go², 'in jmoo¹o lí² sii²¹ circuncisión tya' tsá². Jna-a unsi²¹ 'in tsá² do "tsii²¹".

³ 'In tsá² do jin²in 'e coon¹³ 'e lí² jmoo¹o no 'e lüi¹na' jóon¹ Dios. Pe jo jo² la jin²in. 'Elo-o 'e júu³ jo²; 'In tsá² 'in un'goo²¹ Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios lüi¹ jóon¹ Dios. Jna'o' 'in la jai² jóon¹ Dios Jmii²¹. Saan²¹an' 'e jløø¹³mo' tsu Cristo Jesús galáa²mo jna' joon cu²u-tsi' coon¹³ 'e lí² ngii¹ jma²i tsá².

⁴ Wa lí² 'i¹-tsi tsá² 'e jóon¹ Dios Jmii²¹ 'wii'¹³ cwáain¹ tya' 'e lí² jmoo¹o tsá² 'e joon ce jün¹³ jaain²¹ jo 'in lí²gi la lí³ii jna tsu tsai' tsá² Israel jna.

⁵ Mo gatí² jñá² jmii²¹² 'e ngaa¹³ii joon gali¹na' 'e lí² circuncisión do. Coonti lüi¹na jün² tsá² Israel tsu 'lhi²¹² tsaun'áai¹ tyiia sii²¹ Benjamín joon jileei¹³ tsacøøi¹³ tyiia 'in ngaa¹³i Israel 'i. Ga'øøi²¹-tsii ley tya' Moisés la 'øøi²¹-tsi tsá² tya' fariseos.

⁶ Gajmáa³aa ce caain²¹-tsii 'e ley do. Joon gasaan²¹mo 'in jai² lüi² Cristo taa²¹na 'ii 'nuñi³. Gajmáa³aa la to² tyu² ley tya' Moisés ce jün¹³ jaain²¹ jo lí² jma² tsaa² tyiia.

⁷ Jilaa²¹ 'elo ca la jéi¹ 'áa¹mo tyiin² tyiia pe la no jo 'ee tyiin²gi coonti tyiia 'wii'¹³ tya' Jesucristo.

⁸ Pe jilaa²¹ 'e la mo i'óo³oo do gatú³uu li' caa²¹mo tsu 'i¹-tsii jo 'ee tyiin² jün¹³xu mo gauncii¹ la tyiin² mo galicwii¹in tsá² Jesucristo lawa'a Ña'ñu¹'u'. Joon 'wii'¹³ Jesucristo ga'íin²mo jilaa²¹ 'elo joon jmoo³-oo cwáain¹ lawa tyi¹-i tsu 'iin²¹²na 'ii¹³na jilaa²¹a 'e cwo² Cristo jna.

⁹ Joon 'iin²¹²na 'e tye¹ Dios jna 'e licaa²¹na coon¹³ Cristo jon' wa' 'wii'¹³ jmoo³oo 'e tyú² jün¹³ la to² tyu² ley do pe tsu 'wii'¹³ Dios gauntyú¹mo jna 'wii'¹³ ja²mo lí²na Jesucristo. Tsu tyú¹mo tsá² tyani Dios jün¹³ wii¹³ ja²mo lí² Cristo.

¹⁰ Cristo gajün¹in jee²¹² 'lhi²¹² 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. Joon 'iin²¹²na 'e cwo²o Dios Jmii²¹ jna jon 'e taan²¹²na juncwii²¹ coon¹³ 'ii²¹ do 'e gajmaa¹a jün¹in Cristo. 'Iin²¹²na móo³oo wúu¹ la ganii²¹ 'ido wúu¹. 'Iin²¹²na 'e taan²¹²na juncwii²¹ 'e 'i-tsii la lí' e ga'i¹-tsi Jesucristo la mo gajúuin¹ cwáain¹ tya' tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

¹¹ 'Iin²¹²na jmáa³aa jilaa²¹ 'elo wa'a lí¹ii jón jin¹iin jee²¹² 'lhi²¹² la gajün¹ 'ii-o.

'Áa¹mo cwo²-tsi Poo² untiin¹³in jün¹³ la to² tyu² Dios

¹² Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e nigaun-tiin¹³mo Dios jmei¹ jna jün¹³ la 'iin²¹²in, jon'gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e seen²na jün¹³ la 'e fo³oo nota. Pe jmáa³gii la ngóo¹ 'naai¹³ 'e ilín²na la joon. Tsa 'wii'¹³ joon Jesucristo gatø² jna ilín²na tsá² tya'a nifu.

¹³ Tsaru¹'u', jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a nigaun-tiin¹³na jilaa²¹, pe la no ngóo¹ 'no² jmoo³oo 'e 'ín²mo-tsii jilaa²¹ 'e nijmáa³aa la jéi¹ joon cwo³oo pí³ 'ñii¹ 'e untiin¹³na jilaa²¹ 'e 'ná² jmáa³aa nifu.

¹⁴ 'Iin²¹²na untiin¹³na joon coon¹³ la joon iuntiin¹³mo Dios Jmii²¹ jün¹³ la 'iin²¹²in cwáain¹ tyiia 'wii'¹³ Jesucristo. Joon 'iin²¹²in Cristo cwo²o jna 'e nii¹³na ninii²¹²-ii coon¹³on ñu¹fú².

¹⁵ Joon tyi' jileei²¹ tsá² 'in la jai² lüi² júu³ tya' Dios joon jmoo¹-o tyiin² 'áa¹mo 'e 'i¹-tsi la no. Joon wana 'i¹-oo' 'e xiia²¹ joon Dios ijmáa¹a 'øøi²¹-oo' 'elo.

¹⁶ Pe 'elo 'áa¹mo tyiin² jmoo²¹o'. 'Ná²-a 'i¹-tsi', la joon jon 'ná²-a ngii²¹ tyani tsá² jün¹³ la niga'øøi²¹-tsi' júu³ tya' Dios.

¹⁷ Tsaru¹'u', jmáa²aa' la jmoo³oo, joon tyáan²aan' cwáain¹ 'in jmoo¹o la jmoo²¹o'o.

¹⁸ Nifuu²¹²oo 'naa' láai² naa¹³ joongi ifo³oo tún² ca 'e la xuui²¹²-tsii 'e fúu¹mo 'in jin² 'e jo²o líi² júu³ tya' Jesucristo pe jilaa²¹ 'e jmoo¹o la mo 'ee²¹mo júu³ tyú² do 'e jin²in 'e nijuun¹mo Jesucristo tsaa² crúu¹³ 'wii²¹² tyi'.

¹⁹ Joon lí' tséi¹ i'ín²mo 'in lüi¹ la joon. Un'goo¹-o 'ido wa'a lisá² jün¹³ 'e la 'iin²¹²mo 'e 'ii¹³ lawa'a 'e un'goo²¹o Dios. Tsa joon 'e jløø¹³mo 'e 'ii¹³ lawa 'e fa'ii²¹ líi². Canii² 'e 'i-tsi jün¹³ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

²⁰ Pe 'in 'ii³mo jna 'ñu¹fú² joon sijáan³o' 'e ñu¹fú² ijó² 'in jmá¹ tiin¹³ jna' 'in sii²¹o Ña'ñu¹'u' Jesucristo.

²¹ Coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e 'oo¹o iunsi²mo cuerpos tyi' ijmáa¹ lawa cuerpo tya'o 'e 'ya²gi 'áa¹mo. Coon¹³ 'ii²¹ joon tyu²o to² jilaa²¹ 'e sá² jmaa¹a jün¹³ la 'iin²¹²in.

4

Jløø¹³naa' jmáa²aa' tyani Ña'ñu¹'u'

1 'Wii¹³ joon, tsaru¹u' in 'iin²¹²na, tá² siin²naa' yaanaa' tyani Ña'ñu¹u'. 'Áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' joon 'naa'¹mo 'iin²¹²na jòø²na 'naa'. 'Naa'oo' jmóo³oo' jløø¹³na. Joon 'naa' ilíin¹naa' lawa corona tyiia mi cwéei¹ Ña'ñu¹u'.

2 Mí³hi tyani Evodia, la joon jon tyani Síntique wa'a cwoší¹³mo róø²lawa ruu²¹mo 'in jai² líi² Ña'ñu¹u'.

3 Joon ñu, tsaru¹u' in nijmáa³aa to² caain²¹ coon¹³ lawa cajmuui¹ joo²¹ 'iin¹ 'in 'ñúui¹³, mí³hi tyani²¹ uncoon¹³on 'in tsamí² ru¹u' do. 'Ii gauncoon¹³o jna cwo²¹o'oo júu³ tyú² tya' Dios tya' 'e tiin¹³ tsá². Coon²¹ caan²¹mo gacwoo²¹o'oo 'e júu³ tyú² do coon¹³ Clemente coon¹³ 'in catyaa² do. Joon Dios gataan¹an ni jí² tya' xiiala sii²¹ jileei²¹ 'ii.

4 Jmaa²aa' jløø¹³naa' tyani Ña'ñu¹u' coon²¹ tøø²mo. Fo³oo tún², jløø¹³naa' jmaa²aa'.

5 Cwoicwii¹mo tsá² 'naa' 'e 'wo²-oo'. Ti li cwéé¹mo Ña'ñu¹u'.

6 Jo jmaa²aa' cu²-oo' ce jiin¹³xu, li' cñ¹³; jmaa²aa', mí²hi tyani Dios Jmii²¹ tya' jilaa²¹. Faa¹³aa' júu³ tyú², cwóó²oo' maa¹³ Dios jon.

7 Tsu joon icwo²o Dios 'naa' 'e seen²naa' tyú² la li 'e seein²¹ ña'a. Joon ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² wa ili² øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e tyú² seein²¹ Dios, tsu 'e tyú² do 'e fee¹gi 'e jo 'in cwéei¹ øøi²¹-tsi. Tsu 'e tyú² do iunøøi¹ almas tyii' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-oo' tsu 'wii¹³ jai² líi²naa' Cristo Jesús.

Í²-oo' jmai² 'e tyú²

8 Coon²¹gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', tsaru¹u', 'í²-oo' jilaa²¹ 'e jai², joongi jilaa²¹ 'e tyú², coon¹³ jilaa²¹ 'e róø². Jo 'i¹-oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e un'leei² tsá² yaai. 'Í²-oo' jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ ifaa²¹ tsá² 'e tyú². 'Í²-oo' jiin¹³ 'e tyú²gi coon¹³ jilaa²¹ 'e cwóó²oo' maa¹³ Dios.

9 Unti²naa' yaanaa' jilaa' ga'e³ee 'naa' joon jmaa²aa'. Jmaa²aa' jilaa²¹ jiin¹³ la ganúu²u' 'e nifo³oo coon¹³ jilaa²¹ 'e gañi²ii' jmóo³oo. La joon 'in Dios 'in cwo² 'naa' 'e tyú² seen²naa' ingi¹ caain²¹ coon¹³ 'naa'.

'E gacwo¹ 'in seein²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹³on Poo²

10 Jløø¹³na 'áa¹mo tyani Ña'ñu¹u' mo galiñii² 'e gati²-oo' jna tún¹. Jo 'iin²¹²na fo³oo 'e ga'in¹-oo' jna pe jo mo gauntyí² fu wa'a 'e uncoon¹³ 'naa' jna.

11 Jo fuu²¹²uu 'naa' wa' mo 'in tyéen¹³na jmii²¹². Tsu nilitii²¹moo xiiala itaan²¹na juncwii²¹ jløø¹³moo coon¹³ 'e xu 'e óo³oo.

12 Niñi³oo xiiala li mo tañii² tsá² la joon jon ñi³oo wa'a mo 'óo³oo sáai²xu. Nilitii²¹na xiiala taan²¹na 'e 'yaai²¹-tsii 'e róøi² tu³uu si 'e un'áa³na 'ee. Jløø¹³moo coon²¹ tøø²mo wa'a mo 'óo³xu la joon jon wa'a mo jo 'ee sá² tyiia.

13 Lí²-i jmaa³aa doñi¹ee tsu Jesucristo cwo²o jna wa² pí² tyiia.

14 Pe 'naa' 'e tyú² gajmáa²aa' tyiia mo gauncoon¹³oon' jna coon¹³ faí² 'e seen²na.

15 Joon ñi²oo' 'e jiin¹³ 'naa' tsá² seein²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹³oon' jna mo gaju³uu Macedonia nifu, nicwó³oo júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Jiin¹³ 'naa'oo' jee²¹² jileei²¹ 'in nijai² líi² Jesucristo gacwóo²oo' jna 'e jmaa¹ to² tyiia tsu 'wii¹³ nicwó³oo júu³ tyú² jee²¹² 'naa' 'e ni'ii¹³naa'.

16 Tsu la 'ii²¹² 'e taan²¹na fuu²¹ Tesalónica gauncoon¹³oon' jna cafu líi²gi tya' jilaa²¹ 'e tyé¹³na.

17 Jon' wa'a 'i¹-tsii jiin¹³ 'e 'ii¹³na, pe jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí¹oo²oo' líi¹gi cwáain¹ tyii' tyani Dios Jmii²¹.

18 Ni'ii¹³moo jilaa²¹ ca gasaa²gi. Coon¹³ 'e gasii¹naa' coon¹³ Epafrodito 'óo³oo 'láai²gi. 'E gasii¹naa' do tyiia lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tyani Dios, lawa sún² jmafuu²¹ 'áai¹. Joon 'yaai²¹-tsi Dios 'wii¹³ 'e gauncoon¹³oon' jna.

19 La joon jon Dios tyiia-oo icwo²o 'naa' jilaa²¹ 'e 'náa²aa'. Icwo²-o 'naa' 'e 'náa²aa' 'wii¹³ Jesucristo tsu 'áa¹mo sá² tya' fu ñu¹fú² li 'ya²gi 'áai¹.

20 ¡Cwoun'goo²¹o jileei²¹ tsá² seein²¹ juncwii²¹ Dios Jmii²¹ coon²¹ tøø²mo! Amén.

Júu³ li gatséi¹

21 'Aa²¹²mo tsá² fu²u 'e fo³na coon¹³ la sii²¹ Jesucristo jileei²¹ 'in jai² líi² Dios Jmii²¹. Jileei²¹ tsaru¹u' 'in taain²¹² coon¹³ jna lo sii¹mo jon 'aa²¹²moo'.

22 La joon jon sii¹mo 'aa²¹²moo' jileei²¹ 'in 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'in jmo¹o to² inuu tya' tsaa²to² nifu tyiin¹ Roma.

23 Cwouncwaa¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tii²i tsá² 'in néei¹ Colosas

*Sii¹ in Poo² 'e jí² lo tya' tsá² jai² líi² Cristo
'in néei¹ Colosas*

1-2 Jna-a, Poo², 'in siii³ na 'e jí² lo tyii¹ 'in jai² líi² Jesucristo 'in néei¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Colosas. Joon líi¹ na apóstol tya' Jesucristo to² tyú² Dios Jmii²¹. Sii²¹ na'a 'e jí² lo coon¹³ tsaru¹ u' Timoteo tyi' naa' 'in tsaru¹ u' 'in jai² líi² Jesucristo. Cwotaan²¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ naa' cwa³ joongi cwocwo¹ naa' 'e seen²¹ naa' 'e tyú².

*Faa²¹ Poo² júu³ tyú² 'wii²¹² tya' 'in jai²
líi² Jesucristo*

3 Coon²¹ tøø² mo cwoo²¹ o' maai¹³ Dios Jmii²¹, 'in Jmii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo, la coon²¹ naa¹³ mo faa²¹ a júu³ tyú² 'wii²¹² tyii¹.

4 Niliné³ e'e júu³ 'e ja² mo líi² naa' Cristo Jesús, joongi xiiala 'iin²¹² moo' jileei²¹ 'in jai² líi² Dios Jmii²¹.

5 'In²¹² moo' 'ii tšu 'wii' injaan² oo' icwo² Dios naa' 'ii²¹ 'ido naa' fu ñu¹fu² in²ii' coon¹³ Jesús jløø¹³ naa'. Ca la mo láa² 'wii²¹² ganuu²uun' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² ga'i¹-oo' la joon.

6 Joon 'e júu³ lo 'e cwo¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹. Joon 'ii²¹ mo tsá² 'e júu³ do la ga'ii¹³ naa' la mo ganuu²uun' joon ja² mo galií² naa' 'e jo¹ 'o 'e 'iin²¹² Dios tsá².

7 La li 'e galitii²¹ naa' 'e ga'e¹ ru¹ u' Epafra, 'in 'iin²¹² naa', 'in gajmaa¹ a to² coon¹³ jna'. Joon 'ii jaain²¹ 'in jmoo¹ o to² tyú² Cristo 'in cwo¹² naa' júu³ tyú² joongi jo cuu¹³ 'oo' coon¹³ on.

8 Joongi 'ii gajmaa² a jna'a júu³ xiiala seen²¹ naa' joongi xiiala 'iin²¹² naa' Dios coon¹³ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios.

9 Tšu 'wii¹³ joon 'e jmii²¹² mo galiné³ e'e xiiala jai² líi² naa' jo mo gatuu²¹ u'u 'e faa¹³ a'a júu³ tyú² 'e mii²¹ i' tyani Dios Jmii²¹ 'e cwocwo² o naa' 'e líi² i' jilaa²¹ 'e 'iin²¹² in 'e jmaa² aa', joongi coon¹³ tya' Espiritu Tyú² tya'a 'e 'øøi²¹ 'oo', ilíi² i' 'e tyú², jogi jmaa² aa' sóoin² jon'gi wa' jo untiin¹³ naa'.

10 Joongi mii²¹ i' 'e jmaa² aa' 'e tyú² u' jii¹³ la tii² i' la jmoo¹ o 'in jai² líi² Ña'ñu¹u' Jesucristo, jmaa² aa' gi' coon²¹ tøøi² jii¹³ la 'yaai¹-tsi, joon ilicwii² naa' áai¹ gi Dios Jmii²¹.

11 Mii²¹ i' 'wii²¹² tyii¹ 'e cwojmaa¹ a Dios Jmii²¹ 'e tá² gi taain²¹² 'oo' coon¹³ 'ii²¹ tya'a 'e 'ya² gi, 'e coon¹³ la joon 'e taa²¹ 'oo' jmaa² aa' coon¹³ ce tún², joon 'e jløø¹³ moo'.

12 Cwoo³ oo' 'maai¹³ Ña'ñu¹u' 'in nityá² tyú² tyi' 'ii¹³ na' jilaa²¹ icwo² Dios jileei²¹ 'ii injnee²¹ tyani Dios.

13 Joon Dios Jmii²¹ lawa'a ga'wooi¹ jna' 'e juncwii²¹ do li 'ii² nuu²¹ joon gatøø¹ jna' li jna² joo² 'ii¹³ na' Joon¹, 'in 'iin²¹² in do to².

14 'In Joon¹ on do gajmaa¹ a tiin¹³ jna', gajúun¹ in 'wii²¹² tyi' joon ga'ín² tsaa² 'wii²¹² tyi'.

*Seen² na' 'e tyú² u' coon¹³ Dios Jmii²¹ tšu
'wii¹³ gajúun² mo Jesucristo 'wii²¹² tyi'*

15 Jii¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² ní² in Dios Jmii²¹. Pe mo gacwéi² Joon¹ on líi¹ tsá²-a joon gani²¹ mo tsá² 'ii. Joon 'ii-o 'in nifu la jee²¹² jileei²¹ 'in seen²¹.

16 'Wii¹³ 'ii-o gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² yu' juncwii²¹. Joon gajmaa¹ o jilaa²¹ 'e jo jnéei² la joon jon 'e jnéei². Jilee²¹ mo ga'ii²¹ to² 'e tyú² 'ii xúfin¹³ 'in tsaa² to² nifu si 'in tí² tún² 'ee si 'in tí² 'ni¹ 'ee. Tšu jilaa²¹ 'e gali² 'wii¹³ 'ii-o joongi 'e tya' 'ii-o.

17 Seen²¹ mo Jesucristo ca la jee¹ gi la jee²¹² jilaa²¹ 'e sá². Joon 'wii¹³ 'ii²¹ tya' 'ii-o jo xéei².

18 Joongi Cristo líi¹ i' mootyí² tya' jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii. La to² tyú² mootyí² tsá², tyú² o to² la tøøi² cuerpo tya' tsá², la joon jmoo¹ o Jesucristo. Joon 'ii-o cwoo¹ o juncwii²¹ tya' la jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii. 'Ii-o 'in tyiin² gi nifu la jee²¹² jileei²¹ 'in nigajii¹ jee²¹² líi²¹² 'e jo júun² tún¹ tšu 'wii¹³ la joon 'ii-o nifu la jee²¹² jilaa²¹.

19 Tšu Dios Jmii²¹ nigali¹ 'iin²¹² in wa'a líi¹ i' Cristo ce tí² la líi¹ 'ii 'ña'a.

20 Joon ga'i¹-tsi jon Dios Jmii²¹ 'e 'wii¹³ tya' Jesucristo 'e seen²¹ tsá² tyú² coon¹³ on. Dios ga'ín² tsaa² tya' jileei²¹ 'wii¹³ jmi¹ 'øøi² Jesucristo 'e gatuun²¹ mo júun¹ in tsaa¹ crúu¹³. 'Wii¹³ coon¹³ 'e joon gajmaa¹ a Dios 'e sá¹ i' røø²¹ coon¹³ on jileei²¹ 'in taain²¹² ñu¹fu² coon¹³ 'in taain²¹² juncwii²¹.

21 Joon naa' la mo jee¹ jo seen²¹ naa' tyú² coon¹³ Dios. 'Ee¹ moo' Dios 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo² oo'. Pe la no Dios gajmaa¹ a 'e seen²¹ naa' røø²¹ coon¹³ on.

22 'Wii¹³ tya' 'e gajúun¹ in cuerpo tya' Cristo. 'E gali² 'elo 'e lawa'a sá² coon²¹ 'e cwo² o Dios Jmii²¹. Ijaain²¹ Dios Jmii²¹ naa' tyani 'ña'a 'e líi¹ naa' tsá² jon'gi un'leei²¹ gi' yaanaa', jon'gi 'e røøi²¹ gi' tsaa².

23 Pe 'elo lano 'ná ngi² u' canii² mo jii¹³ 'e jai² líi² naa'. Lawa coon²¹ jmoo³ 'mó² 'e 'yu' o² 'áai¹ 'e jo tsajan² jii¹³ xu' la joon jon jo xee² 'oo' jii¹³ 'e 'øøi²¹ 'oo' tšu 'wii¹³ 'e júu³ tyú² 'e nanuu² u' itii¹³ naa'. Joon nigacwoo² tsá² 'e júu³ lo la 'uu²¹ mo ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon jna-o, Poo², gauncoon¹³ oo cwó³ oo 'e júu³ tyú² do.

Xiiala jmo'o Poo' tya 'in jai' l'ii'

²⁴ Jlo³ moo coon¹³ jilaa²¹ wuu¹ 'e m'oo³ oo 'wii²¹² tyii' tsa coon¹³ la joon coon¹³ cuerpo tyiia li¹ ii untiin¹³ na jilaa²¹ wuu¹ 'e 'na¹ ni² gi Cristo cwáain¹ tya 'in jai' l'ii² 'ii.

²⁵ Joon Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³ oo icwo³ oo 'naa' 'e júu³ tyá² do tya' 'e tyá² tyii'. Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³ oo júu³ tya'a 'e cwóo³ oo jiin¹³ la ti².

²⁶ Jjma³ aa liñi² ii' 'e júu³ 'e la mo tá² 'in³ 'mo² líi¹ 'i 'ái¹. Ce jiin¹³ ángeles jo ñii¹ la joon jon tsá² jo ñii¹. Pe la nano Dios gacwo¹ o 'e licwii¹ naa' jiin¹³ 'in líi¹ tsá² tya'a.

²⁷ Dios ga¹ 'i-tsi cwo² o jileei²¹ 'in jai' l'ii² 'ii 'e licwii¹ 'e júu³ la mo tá² 'in³ 'mo². Joon 'ya² gi 'ái¹ joongi 'ái¹ mo tyiin² tyii' jileei²¹ 'in jon' seein²¹ Israel. Joon 'e júu³ 'ooin²¹ do 'e jin² 'e yúu¹ tsi Cristo 'in tsá² 'in jai' l'ii² 'ii. Joon 'wii¹³ 'ii do 'o¹ i²¹ 'oo' i¹³ naa' li 'ya² gi icwo² o 'naa'.

²⁸ Cwo² o' o' júu³ tyá² tya' Cristo. Joon cwo² o' o' tsá² cwáain¹ jilee²¹ mo. Joon 'ee'e'e jilee²¹ mo tsá² joon cwo² o' i²¹ tsi tyá² -u. Tsa joon la jaain²¹ la jaain²¹ 'ii isaain²¹ tsi tyá² -u jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Cristo 'wii²¹² tya'a.

²⁹ 'Wii¹³ joon jmó³ oo to² 'ii²¹ la joon jon jmó³ oo xiia²¹ jiin¹³ li¹ ii jiin¹³ wa² pí² icwo² Jesucristo jna.

2

¹ Tsa 'iin²¹² na 'e liñi² ii' 'e jmó³ oo xiia²¹ jiin¹³ li¹ ii 'wii¹³ tyii' joongi 'wii¹³ 'in tsá² néel¹ Laodicea joongi 'wii¹³ jileei²¹ 'in jo mo ni² jna 'ñii¹ a.

² La joon 'iin²¹² na 'e táain¹ tá² -tsi alma tya'a joon gauncaain²¹ tsa 'wii¹³ 'iin²¹² in la jaain²¹ la jaain²¹. 'Iin²¹² na jon 'e 'o¹ i²¹ gi 'oo' 'e coon¹³ la joon jo cu² -'oo' coonti. 'Iin²¹² na jon 'e cwii²¹ moo' Cristo. Joon jo lí² cwii¹ in tsá² 'ii wa' jo cwo¹ Dios.

³ Tsa Dios gacwo¹ o Cristo jilaa²¹ 'e 'o¹ i²¹ tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmii¹ -tsi.

⁴ 'E la fuu²¹² uu 'naa' 'e jo 'in icwotyian²¹ 'naa' tóo² coon¹³ júu³ tajuu²¹.

⁵ Xufiin¹³ jo siin¹³ na 'ñii¹ a coon¹³ 'naa' 'ái¹ mo líi² na 'naa'. Joongi 'ái¹ mo jlo³ na coon¹³ 'naa' 'e untiin¹³ moo' joon 'e teen¹ naa' taa²¹ jiin¹³ 'e jai² líi² naa' Cristo.

⁶ La ni¹ 'ii¹³ naa' Jesucristo la joon jon 'ná¹ taan²¹² naa' juncwii²¹ 'in caan¹² naa' coon¹³ on.

⁷ 'In caan²¹ naa' coon¹³ o lawa'a coon²¹ 'mó² jéel¹ jmó³ 'ái¹ 'e sa² tá² 'e ilí¹ cwii²¹ naa' Cristo 'ái¹ gi la coon²¹ jmii²¹². Jo cwoxeei²¹ -'oo' jiin¹³ 'e jai² líi² naa' jiin¹³ la ga'e² tsá² 'naa'. Coon²¹ tó² mo cwo² oo' maai²¹ Dios Jmii²¹.

'E m'ii² 'e juncwii²¹ tya' tsá² mo jai² l'ii² Cristo

⁸ Tii¹ moo', jo cwóoi¹ yaanaa' 'e caain¹ 'naa' wíin² 'in tsá² tajuu²¹ 'in tii² júu³ 'e jóoin² -tsi tsá². Joongi jo cwo² o 'ido júu³ ruu²¹ coon¹³ 'e júu³ 'e jo jai². 'In tsá² do jo cwo¹ o júu³ tya' Cristo. Cwo¹ o jmai² júu³ 'e la tii² tya' tsá², jiin¹³ la 'e 'o¹ i²¹ -tsi yaamo.

⁹ Tsa lawa'a Dios Jmii²¹ 'ña'a líi¹ i Jesucristo.

¹⁰ Joon 'naa' siró¹ naa' coon¹³ Dios tsa 'wii¹³ 'in caan²¹ naa' coon¹³ Cristo. Joon 'ii tyu² to² jileei²¹ 'in 'oo' o to² juncwii²¹ coon²¹ gi.

¹¹ Joon 'naa' ga'ii¹³ naa' 'e lí² sii²¹ circuncisión, 'e jmaa¹ a tsá² júu³ 'e tsá² tya' Dios 'naa'. Pe 'e lí² ga'ii¹³ naa' jon' gajmaa¹ a tsá². 'E lí² 'e nilí¹ naa' 'e Cristo gacoon²¹ -o jilaa²¹ tsa² tyii'.

¹² Mo gasaa²¹ naa' jmii²¹ lawa'a 'e gajún¹ moo' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'i¹ -oo' la gajún¹ Jesucristo. Joon mo gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ 'ii²¹ 'e gajiiin¹ in Jesucristo jee²¹² 'lii²¹² la joon jon 'naa' gacwo¹ o Dios Jmii²¹ 'naa' juncwii²¹ tyii' 'e m'úui² 'wii¹³ jo¹ o galíi² naa' Jesucristo.

¹³ 'Naa' la mo jéel¹ lawa'a 'e 'lii²¹² moo' coon¹³ tsa² tyii² 'e ró²¹ naa' jo lí² líi¹ naa'. Pe la nano nicwo¹ o Dios 'naa' juncwii²¹ tyii' caan²¹ mo coon¹³ Cristo. Ga'ín² mo 'ido jilaa²¹ tsa² tyii'.

¹⁴ Ga'ín² tsa² tyi' 'e ró²¹ naa' tyaní¹ i. Coon¹³ 'e tsa² tyii² do 'e la mo tsa² 'a' li 'lii³. Mo gateein¹ tsá² Cristo tsa¹ crúu¹³ joon gajúun¹ in. Joongi gatsé¹ mo 'e tsa² ró²¹ naa' do.

¹⁵ Mo gajúun² Jesucristo tsa¹ crúu¹³ do gali¹ o 'in 'lii³ coon¹³ jileei²¹ 'in 'oo' o to² tya' 'in 'lii³. Joon coon¹³ la joon Dios ga'e² o jileei²¹ 'e feel¹ gi Cristo lagi 'in 'lii³ do.

Jmaa² aa' jiin¹³ la to² tyu² Dios

¹⁶ Tsa 'wii¹³ joon jo cwóoi¹ naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹³ 'e 'uu² uu' cwo² o. Jon' gi cwóoi¹ naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹³ mo tí² jmii²¹² si jmii²¹² mo 'láa² 'wii²¹² la jaain²¹ sii²¹ 'ee, si jmii²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'ee.

¹⁷ Tsa 'wii¹³ jilaa²¹ 'elo li lawa 'iin³ tya' Cristo, jmaa¹ a tsá² júu³ xiiala líi¹ i Cristo ijó¹ pe najó² -o joon la no lí² -i licwii¹ in tsá² 'ña'a Cristo.

¹⁸ Jo cwo² oo' 'e cón² 'in tsá² do 'naa' tóo² 'e jo 'ii¹³ naa' jilaa²¹ 'e sá² tyii' coon¹³ Jesucristo. 'In tsá² do jmaa¹ 'ii²¹ yaai lawa tsá² 'wéi¹ joon un'goo²¹ o ángeles. Faa²¹ a 'e jo 'o¹ i²¹ -tsi. Joon jlo³ 'ña'a coon¹³ 'e 'i¹ -tsi xufiin¹³ 'i¹ -tsi jiin¹³ la 'i¹ -tsi tsá² 'in jo cwii¹ in Dios.

¹⁹ Jo ngii¹ 'in caain²¹ coon¹³ Cristo. Pe Cristo do líi¹ i tsafeel¹ tya' jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii. Joon 'ii do cwo¹ o jilaa²¹ 'e ñi¹ tsá²

cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. 'Wii'¹³ 'ii-o sicaain²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jii¹³ la 'i¹-tsi Dios.

²⁰ Mi yuui¹³ gajún¹ Cristo 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ jo lí² tya'²gi to² 'ii. La joon jon jna' lawa' a jún¹mo' jon coon¹³ Cristo. Joon jo lí²gi tya'²u tsá² jna' to².

²¹ Jo 'ná¹ jmoo²¹o 'ii²¹ 'e tya'²u lagi jo gø²ø si jo 'uun²¹un 'ee si jo lí² coon¹³ cwoo²¹o 'ee.

²² Tsa jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ ityé¹mo mi yuui¹³ ijméi¹ to² tya' tsá². Joon 'e 'ii²¹ 'e jmoo¹o 'in tsá² do lí² jii¹³ la to² tya'² tsá², joon jii¹³ júu³ 'e 'e²e tsá².

²³ 'In tsá² jmoo¹o 'ii²¹ lo 'e la mo líi¹ la líi¹ tsá² 'in cwó¹-tsi jmoo¹o la to² tya'² Dios. Pe jii¹³ jmaa²¹ 'i yaai tsá² 'wéi¹ joon 'e 'e wúu¹ yaai. Jo 'ee to² 'ii³ jilaa²¹ 'elo tsa 'in tsá² 'in jmoo¹o la joon jmoo¹-o jii¹³ la 'iin²¹²gi 'ña'a.

3

¹ La gajúun²naa' coon¹³ Cristo la joon jon nigajii¹naa' tún¹ coon¹³on. 'Wii'¹³ joon naa²¹aa' 'e sá² fu ñu¹fú² lí tyiin¹ Cristo lí cwoo²¹o Dios Jmii²¹ tsáa¹.

² Cwo'í²-oo' 'e sá² fu ñu¹fú² jon' 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

³ Gajúun²naa' coon¹³ Cristo joon nano un'øø¹²mo Dios juncwii²¹ tyii' coon¹³ Cristo.

⁴ Joon Cristo 'ña'a líi¹ juncwii²¹ tyi'. Joon mi jnéi¹ Cristo tún¹ la joon jon jna' injnéi¹mo' coon¹³on. Joon 'e 'ya'²gi tya'a ilisá² tyi'.

'E² Poo² tsá² xiiala tein²¹² tsá² juncwii²¹

⁵ 'Wii'¹³ joon 'ná¹ joon²¹on' jmaa²¹a' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na' 'e gó² 'e jmoo²¹o'. Jo foo¹³naa' tsami² tya' tsá² xeei²¹ 'jon'gi jmaa²aa' doñi¹ee 'e gó². Jo jmaa²aa' 'e gó² 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jon'gi 'e gó² 'e 'i¹-oo'. Jo 'iin²¹²gi' 'ái¹gi lagi' a 'oo'oo' no tsa lawa' a un'goo²oo' dioses jmaa¹i tsá² wa' a jmoo²oo' la joon.

⁶ Joon tsa 'wii'¹³ jilaa²¹ 'e gó² lo i'ee¹ Dios wúu¹ jileei²¹ 'in jo mo jmaa¹a nnu¹³. Joon 'áa¹mo wúu¹ inii² 'ido.

⁷ Joon 'naa' gajmaa²aa' jilaa²¹ 'e gó² lo la mo seen²¹naa' la mo jéi¹.

⁸ Pe nano tuu²uu' jilaa²¹ 'e gó² lo: tuu²uu' 'e 'ni¹ 'oo', jo jmaa²gi' 'e 'ni¹ 'oo'. Tuu²uu' jilaa²¹ 'e gó² 'e tí² 'oo' joon jilaa²¹ júu³ gó² 'e foo²¹oo' tya' tsá² xeei²¹. Tuu²uu' jilaa²¹ júu³ 'li¹³ 'e sí¹naa'.

⁹ Jo fu²uu' tsá² júu³ tajuu²¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsa ni gatuu²oo' jilaa²¹ 'e gó² seen²¹naa' la mo jéi¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² gajmaa²aa'.

¹⁰ Joon niga'ii¹³naa' coon²¹ juncwii²¹ 'múu². Joon la coon²¹ jmi²¹² nigal-icwii²ngii' Dios 'in gacwo¹ 'naa' 'e juncwii²¹ 'múu² do. Joon coon¹³ la joon tí²xu-u 'e juncwii²¹ tyii' do lisi¹² ca li la li juncwii²¹ tya' Dios Jmii²¹.

¹¹ Mo ngii¹ tsá² coon¹³ 'e juncwii²¹ 'múu² do ca nii²mo tsá² líi¹. Jo 'e cwáain¹ tya'

tsá² doñixiia' jalín², la joon sáa³ jmi²¹ tsá² doñixiia' jalín². Jo tyiin² joo²¹ jii²¹ gauntsáa¹ tsá² jí² si 'ee to² tí² tsá² 'ee. Jii¹³ 'e tyiin²mo' 'e cwii¹in 'ido Jesucristo tsa jii¹³ 'ii 'in tyiin²gi.

¹² 'Iin²¹²mo Dios 'naa' joon gatyii¹³in 'naa' ilíin²naa' tsá² tya'a, 'wii'¹³ joon cwoli²naa' tsá² 'wo²-tsi, tsá² 'in jmoo¹o tyú² tya' tsá² xeei²¹. Jo jmaa²aa' jloo³ pe cwoli²naa' tsá² coon²¹ tún¹ 'in feei¹-tsi.

¹³ Jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii'¹³ tya' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Joon wana 'e niga'láa' tsá² tyii' jmaa²aa' feei¹-oo' tya'a tsa jii¹³ la joon gajmaa¹ a Cristo tyii'.

¹⁴ Pe 'e tyiin²gi 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u', tsa jii¹³ coon¹³ la joon incaan²¹naa' joon síi¹³ røø²¹.

¹⁵ 'Wii'¹³ Cristo seen²¹naa' tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹ tsa 'wii'¹³ joon jmaa²aa' jii¹³ la tí²i jmaa¹a 'in seen²¹ tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹. Tsa 'ya to² joon gatø²ø Dios 'naa' 'e canii²mo ilíi¹naa'. Joon cwoo²oo' maai¹³ Dios Jmii²¹.

¹⁶ Cwotii¹³-oo' jilaa²¹ júu³ tya' Cristo 'e ganuu²uu'. Jmaa²aa' núu¹³uu' 'e júu³ do. 'Ee²ee' 'e júu³ do joongi tyá²-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-oo' 'e gacwo² Dios. øø²øø' jilaa²¹ júu³ tyú² salmos coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² tíi²¹gi', cwoo²oo' 'maai¹³ coon¹³ 'e 'øø²øø' do.

¹⁷ Joon jilaa²¹ 'e jmoo²oo' si fó²oo' 'ee, jmaa²aa' jilaa²¹ 'wii'²¹² tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. Joon cwoo²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii'¹³ 'ii-o.

Xiiala 'ná¹ jmaa¹a 'in jai² líi² Jesucristo

¹⁸ Joon jileei²¹ 'naa' tsami² 'in seen²¹ ñuu¹ tya'a jmaa²aa' núu¹³uu' coon¹³ ñuu¹ tyii'. Tsa coon¹³ la joon 'ná¹ jmaa¹a 'in jai² líi² Ña'ñu¹u'.

¹⁹ Joon 'naa' tsañuu¹ 'in seen²¹ tsami² tya'a cwoli¹iin²¹²mo' tsami² tyii'. Jo jmaa²aa' 'eei¹ 'naa'.

²⁰ Jileei²¹ 'naa' 'in xuui²¹²gi' jmaa²aa' núu¹³uu' to² tya'² 'ñá²uu' coon¹³ saa²aa' tsa 'yaai¹-tsi Ña'ñu¹u' coon¹³ 'elo.

²¹ Joon 'naa' 'in líi¹ tsacøø¹³ jo untyii²naa' xuui²¹² tyii' ce tyá² 'ni²¹-tsi tsa joon jo tyuui¹²-tsi.

²² Jileei²¹ 'naa' 'in líi¹ tsa'leei¹³ jmaa²aa' núu¹³uu' to² tya'² ñifi²ii' 'in seen²¹ juncwii²¹ lo. Jmaa²aa' núu¹³uu' coon²¹ tøø²mo jon' wa'a jii¹³ mo jøø² 'naa' coon²¹ liseen²¹naa' tyú² coon¹³on. Pe cwoseen²¹naa' canii²mo un'goo²oo' Dios Jmii²¹.

²³ Joon doñi¹ee 'e jmaa²aa', jmaa²aa' 'e jløø¹³mo' lawa to² tya' Ña'ñu¹u' jon' to² tya' tsá².

²⁴ Joon niñi²oo' 'e Ña'ñu¹u' icwo² 'naa' lawa coon²¹ 'e tí²naa' 'e i'ii¹³naa' ñu¹fú² tsa jmoo²oo' to² tya' Cristo 'in líi¹ 'i'ñi²ii' la jai².

²⁵ Joon jileei²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² i'ii²¹mo 'e 'lee¹³i tya 'e gó² gajmaa¹a. Joon coon²¹ 'ii²¹ 'oo¹o Dios 'e jmáa¹a tya' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá².

4

¹ La joon 'naa' 'in líi¹naa' ñi¹fii²¹² tsá² 'ná¹ jmaa²aa' 'ii²¹ røø²¹ coon¹³ tsaleei¹³ tyii'. Cwotii¹³-'oo' 'e seein²¹ jaain²¹ Ñi¹fii²¹ 'ñu¹fú².

² Faa²aa' júu³ tyá² coon²¹ tøø²mo, líi²ii' jmaa²aa', cwoo²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹.

³ Faa²aa' jon júu³ tyá² 'wii¹³ tyijna'a 'e cwo² Ña¹ñu¹'u' 'e cwoo²o'o júu³ tyá² tya'a. Joon 'wii¹³ 'e júu³ do 'yuu²na 'nañi³.

⁴ Mí²ii' tyani Dios 'e líi³ii tyá² xiiala ilí² cwóo³oo 'e júu³ do.

⁵ Ngí²ii' coon²¹ tsáa¹ tyani 'in jo cwii¹in Ña¹ñu¹'u' Jesucristo. Cwoo¹³-'oo' jmaa²aa' 'e sá² jmaa²aa'.

⁶ Sí¹naa' coon¹³ júu³ coon²¹ tún². Cwoliñi²ii' xiiala ngu²ii' tya' 'in unngu¹i.

Júu³ li tséi¹

⁷ Joon 'in tsaru¹u' Tíquico, 'in 'iin²¹²na'a, ijma¹a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na. Joon 'in Tíquico do nigauncoon¹³o jna 'áai¹ joon coon²¹ caan²¹mo gacwoo²¹o'o júu³ tyá² tya' Ña¹ñu¹'u'.

⁸ 'Wii¹³ joon síi²na 'ii isii²¹ 'naa' xiiala seen²¹na'a joon wa lí² tyá²-'oo'.

⁹ Joon tsagoo¹oo' Onésimo ingi¹ coon¹³ Tíquico. Tsaa¹³-'tsi Onésimo Ña¹ñu¹'u' Jesucristo 'áai¹ joon 'áa¹mo 'iin²¹²moo'o 'ii. Je waai¹ do ijma² 'naa' júu³ xiiala li lo.

¹⁰ Joon 'in Aristarco, 'in taai²¹² 'nañi³ coon¹³ jna síi¹ 'aa²¹²moo'. La joon jon síi¹ Marcos, 'in líi¹ ruu²¹ Bernabé síi¹ 'aa²¹²naa' jon. Niga¹ii¹³moo' júu³ cwáain¹ tya'a joon wa jafee¹³ 'naa' 'ii¹³moo' 'ii 'e tyá²-u.

¹¹ 'In Jesús do, 'in sii²¹o jon Justo, síi¹ 'naa' jon 'aa²¹²moo'. Jiin¹³ 'in gaai²¹ no, jee²¹² tsá² Israel 'in jai² líi² Cristo, gauncoon¹³o jna cwoo²¹o'o júu³ tyá² tya' Dios. Joon gacwo¹o jna fo'fee¹ 'áai¹.

¹² 'In tsagoo¹oo' Epafras síi¹ 'aa²¹²moo'. Tsá² jmaa¹a to² tyu² Cristo 'ii joon 'áa¹mo mii¹ tyani Ña¹ñu¹'u' 'wii²¹² tyii'. Mii¹ tyani Dios 'e taan²¹²naa' tá² táain¹-'oo' joon 'e ñii²¹oo' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e jmaa²aa'.

¹³ Tsu jna-a jmóo³oo júu³ xiiala cu²-tsi Epafras tyii' joongi tya' 'in néei¹ fuu²¹ Laodicea coon¹³ 'in néei¹ fuu²¹ Hierápolis.

¹⁴ 'In timi¹ Lucas, 'in 'iin²¹²na'a, síi¹ 'aa²¹²moo'. La joon jon Demas síi¹ 'aa²¹²moo'.

¹⁵ 'Aa²¹²mo fuu²¹uu' 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Laodicea. 'Aa²¹²mo'o fuu²¹uu' fo³oo Ninfas coon¹³ 'in incaain²¹ inuu tya'a.

¹⁶ Mo ngayuui¹³ jøø²øø' 'e ji² lo jee²¹² 'naa' joon síi¹naa' tya' 'in jai² líi² Cristo néei¹ Laodicea. Jøø²oo' jon 'e ji² ga'ii²¹ 'in néei¹ Laodicea.

¹⁷ Si¹³ii' Arquipo: "Tyán² cwáain¹ 'e untiin¹³mo'o røø²¹ jilaa²¹ to² 'e gacwo¹ Ña¹ñu¹'u' nu ijmaa²a."

¹⁸ Jna-a, Poo², jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwóo³oo. Untii¹³-'oo' 'e 'yuu²na 'nañi³. Cwouncwaa¹³ Dios Jmii²¹ 'naa'. Amén.

2

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹ in San Pablo tí² tsá² 'in néei¹ Tsalóníca

Poo² coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³ sii¹ in 'e jí² lo

¹ Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon¹³ Timoteo jmoo²¹ o'lo 'e jí² lo 'e sii²¹ na'a tyii 'in jo¹ líi² Cristo 'in seen²¹ fuu²¹ Tsalóníca, jileei²¹ 'naa' 'in sicaain²¹² coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Jesucristo. 'iin²¹² moo'o 'e Dios, 'in Ññu¹³ o', cwouncwaa³ⁱ 'naa'. Joongi cwouncwaa³ⁱ Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'naa' joongi 'e cwo¹ 'e seen²¹ naa' 'e tyú² juncwii²¹ tyii'.

Xiiala niga'e^{2e} Poo² tsá² seen²¹ Tsalóníca 'e tsáa¹-tsi Dios coon²¹ tøø² mo

² Coon²¹ tøø² mo cwo¹³ o'lo 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyii'. Joon mi faa¹³ a' júu³ tyú² mii²¹ 'wii²¹² tyii'.

³ Thi¹³ 'i-tsii' tyani Dios Jmii²¹ xiiala gajmaa² naa' to² wii¹³ ja² mo galí² naa'; joongi xiiala gauncóon¹³ oon' tsá² 'wii¹³ 'iin²¹² moo' Dios; joongi xiiala nisijaan²¹² oo' tá taain²¹² oo' 'e untsiin²¹ mo Ña'ñu^{1u} Jesucristo júu³ tya'a.

⁴ Tsaru^{1u}, 'iin²¹² mo Dios Jmii²¹ 'naa' joon nee^{2o} 'e nigatyii¹³ in Dios 'naa'.

⁵ Jna'a mo gacwo¹³ o'lo 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jon' wa'a jmaai² júu³ pe coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios joon jo cu²-tsii¹ wa' líi² naa' 'e jo jo¹ 'e júu³ do. Tyú²-u ñi² oo' yaanaa' xiiala nigajmoo²¹ o'lo jee²¹² 'naa' coon¹³ 'e tyú² tyii'.

⁶ Joon 'naa' cwáain¹ tyii' gañi³ⁱ wúu¹ la gamó¹ jna wúu¹ la joon jon gani² Ña'ñu^{1u} Jesucristo wúu¹ 'wii¹³ júu³ tya' Ña'ñu^{1u} Dios Jmii²¹. Joon ga'ii¹³ moo' júu³ tya' Dios coon²¹ 'e jløø³ moo' fiin¹³ líi¹ wúu¹ nigañii² ii'. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios gauncoon¹³ 'naa' 'e li jløø³ moo'.

⁷ Coon¹³ cwáain¹ la joon ga'ee¹³ ee' tsá² 'in jai² líi² Cristo fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ fu li sii²¹ Acaya xiiala ingí².

⁸ Jon'gi jiin¹³ joon niganúu² un júu³ tya' Ña'ñu^{1u} 'wii¹³ 'naa' pe la caan²¹ mo galiñii¹ o' xiiala nugalítsaa¹ mo-'oo' Dios. Jo 'ná¹ jmoo² gii¹ júu³.

⁹ Líi¹ cii¹² galí². Yaamo 'in tsá² do sí¹ xiiala ga'ii¹³ naa' jna'a coon¹³ 'e tyú². Gatuu²¹ oo' jilaa²¹ 'e gaun'goo²¹ oo' 'e litsáa¹ mo-'oo' Dios 'in jiin¹ joongi 'in jai².

¹⁰ Joongi tya^{1o} 'in tsá² do júu³ xiiala sijaan² aan' mi jó¹ fu ñu¹ fú² 'in Joon¹ Dios 'in gajmaa¹ Dios gajjin¹ 'in jee²¹² líi²¹². 'In Jesús do 'ii 'in niláa² mo jna' jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios ijó¹.

To² 'e gajmaa¹ Poo² fu Tsalóníca

¹ Tyú²-u ñi² 'naa', tsaru^{1u}, jilaa²¹ to² gajmoo²¹ o'lo jee²¹² 'naa' jo t'i galí².

² Ñi² oo' xiiala gaun'lii²ⁱ jna'a fu Filipos, joongi jilaa²¹ wúu¹ 'e niganee²¹ e' pe jo ni³ ii 'ee lí² Dios tyii¹ gauncoon¹³ on jna'a 'e nigacwo^{2o} o'lo 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jo 'ee cu²-tsii¹ fiin¹³ jo cwo¹ tsá² júu³ ruu²¹ 'áai¹.

³ Tsa jilaa^{21a} 'e faa^{13a} a' jmaai² júu³ ja² mo. Jo ga'ee^{13e} 'e 'naa' 'e un'lee²¹ naa' yaanaa' jon'gi tyiin^{2a} an 'naa' too².

⁴ Jon on la joon tsa Dios nigatyii¹³ in jna'a joon gatyaa¹ cwo²¹ o'lo júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon jiin¹³ la joon faa^{13a} a' jon'gi wa'a joon^{1o} on tyú² coon¹³ tsá² pe coon¹³ Dios 'in ñii¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi' si 'e tyú² si 'e gó² ee.

⁵ Tsa tyú²-u ñi² ii' xiiala gauntyúu¹ jna'a 'naa' tyani²ⁱⁱ jon'gi 'naa^{13a} a' cwáain¹ wa'a xiiala jnaa^{2a} a' cuu² tsa Dios tyan¹ cwáain¹ 'elo.

⁶ Jon'gi 'naa^{13a} a' cwáain¹ wa'a un'goo²¹ tsá² jna'a jon' naa' tiin¹³ jon'gi tsá² xeei²¹ 'ee xufiin¹³ 'in tyiin² jna'a coon¹³ to² 'e 'oo^{2o} o'lo coon¹³ 'ii²¹ tya' Cristo.

⁷ Líi¹ cii¹² jmó² jna'a 'e 'wo²-tsii^{oo} 'wii¹³ tyii' lawa jaain²¹ tsami² 'in jøø² joon¹ on joon nee¹ mo.

⁸ Líi¹ li'nee¹ na'a 'naa'. Jilaa²¹ 'e cwo¹³ o'lo 'naa' jon'on jiin¹³ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² pe ca juncwii²¹ tyiioo¹ nicwoo¹³ o'lo 'naa' tsa líi¹ nigali¹ 'iin²¹² na'a 'naa'.

⁹ 'Naa', tsaru^{1u} niñii^{21oo} xiiala jmoo²¹ o'lo. To^{2o} jmoo²¹ o'lo la 'woo¹ tiin¹³ la jmi¹. Joon saan²¹ tyii¹ tsa 'wii¹³ jo 'iin²¹² na'a 'e untyi¹ naa' naa' jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' la 'ii²¹² cwo¹³ o'lo 'naa' júu³ tyú² tya' Dios.

¹⁰ 'Naa' jøø² joongi ñii^{21oo} xiiala nigacwo¹³ o'lo 'naa' pi² joongi nigacwo¹³ o'lo 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹ naa' la jmoo^{1o} jaain²¹ jmi²¹ tsá² coon¹³ joon¹ on.

¹¹ Niga'ee^{12e} 'e 'naa' xiiala ná¹ ngi³ naa' tyani tsá² tsa tsá² tya' Dios 'naa' tsa Dios gatø^{1ø} 'naa' 'e ni²ⁱⁱ jee²¹² jilaa²¹ 'e 'ya² gi li tyú² 'ii to².

¹² 'Wii¹³ joon coon²¹ tøø² mo cwo¹³ o'lo 'maai¹³ Dios tsa 'naa' mo ganuu^{2uun} júu³ tya' Dios 'e gafaa^{1a} a' ga'ii¹³ moo' lawa júu³ tya' Dios jon'on ga'ii¹³ naa' lawa júu³ tya' tsá². Joon 'e la ja² mo 'e júu³ do júu³ tya' Dios 'e cwo^{1o} pi² jee²¹² 'naa' 'in jai² líi².

¹⁴ Tsaru^{1u}, mo gajmeei²¹ tsagoo^{2oo} 'naa' gangii²¹ naa' la ngangii¹ 'in tsá² Israel 'in jai² líi² Dios seen²¹ Judea tsa 'in tsá² Judea do 'in nigajai² líi² Cristo nigajmee²¹ mo tsagoo^{1o} 'ii.

15 La joon jon 'in tsá² do nigajnga²mo Ña'ñu¹'u' Jesús la nigajngaa¹²i tsagoo¹o 'in gacwo¹ júu³ tyá² tya' Dios cala mo jéei¹. Joon ga'òø¹mo jna'a. Jo gaun'goo²¹ 'ido Dios joon 'ee¹mo jileei²¹ tsá².

16 Jo cwo¹ faa¹³a júu³ tyá² tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ Israel itiin¹³in. Cwáain¹ la joon galí² fee¹gi tsaa² tya'a pe la ja²mo injó¹ wúu¹ tya' Dios jee²¹² 'ii.

Jin²¹²in Poo² tsafee¹²i tsá² Tesalónica coon²¹gi tún¹

17 Tсарu¹'u', nigaxee²¹na' coon²¹ sii¹³xu coon¹³ 'naa' pe fiin¹³ jo nee²¹na'a 'naa' 'i'-tsii¹ 'naa'. Pe líi¹ 'yaai¹-tsii¹ jajøø²¹²na'a 'naa' tún¹.

18 Ga¹²-tsii¹ jaa²¹a'a, joon jna-a, Poo², galliin²¹²na yí³aa láai² naa¹³ pe 'in líi¹³ Satanás gajni²¹mo.

19 'E taan²¹²naa' coon¹³ jna'a ili² 'e tyá² tyii¹ mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Najløø¹³na'a joongi 'yaai¹-tsii¹ tsu¹ 'wi¹³ 'naa' taan²¹²naa' do.

20 'E ja²mo 'wi¹³ 'naa'oo' ilijløø³moo¹o joon tyá²-u si¹³-tsii¹.

3

1 Joon tsu¹ 'wi¹³ 'i'-tsi¹ 'áai¹ 'wii²¹² tyii¹ nisi¹'i wa'a joon²¹oo 'ñii¹ a jii¹³ fu Atenas.

2 Joon sii²¹na'a tsaru¹'u' Timoteo jajøø²¹²i 'naa' tsu¹ tsá² tya' Dios 'ii 'in nigajmaa¹ a to² coon¹³ jna'a. 'Ii gauncoon¹³on jna'a 'e cwo¹ júu³ tyá² tya' xiiala itiin¹³ Cristo tsá². Joon líi² 'i cwo¹'o 'naa' 'e øøi²¹gi-oo' joongi 'e tsáai¹gi-oo' Jesús.

3 Joon la joon 'naa' jo cwo¹in²-oo' 'e cwáain¹ lo 'wii¹³ fa¹³ 'e sá² tyii¹ tsu¹ ñi³oo' 'e i'øø¹mo tsá² jna' jile¹'e' jii¹³ 'in jai² líi¹² Jesucristo.

4 'Wii¹³ joon la mo gatoon²¹o'on jee²¹² 'naa' ga'ii²¹i júu³ 'naa' 'e i'øøi¹ tsá² jna'. Joon la joon galí² la li 'e ñi²'i.

5 'Wii¹³ joon cu²-tsii¹ 'wii²¹² tyii¹. Joon gasii²na Timoteo jaunngii² 'naa' xiiala seen²¹naa' ti tsáai¹gi-oo' Cristo. Cu²-tsii¹ líi²na wa'a 'in líi³mo niga'lee¹²i 'naa' 'e ti' nigangó¹ li caa¹mo coon¹³ jilaa²¹ to² tyii¹.

6 Pe nano Timoteo nicwa²mo jaa¹²i fu Tesalónica. Joon tyían²o júu³ tyá² 'e jo¹gi líi²naa' joon xiiala 'iin²¹²naa' tsá². Tya²¹o júu³ 'e áa¹mo tii¹³-oo' 'e jløø³moo¹. Joongi 'yaai¹-oo' 'e jøø²¹²naa' jna'a la joon jon jna'a 'iin²¹²moo¹o'jøø²¹²na'a 'naa'.

7 'Wii¹³ joon tsaru¹'u', fiin¹³ taan²¹²na'a fa¹³ 'áai¹, mo ganu²¹u'en 'e tsáai¹mogi-oo' Jesús galijløø¹³moo¹o'áai¹.

8 Galí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² tyii¹ mo galinee²e 'e tsáai¹mogi-oo' júu³ tya' Ña'ñu¹'u'.

9 Líi¹ cwo¹³o' 'maai¹³ Dios tyi¹ tsu¹ líi¹ jløø³na'a tyani Dios 'wii¹³ 'naa'.

10 La 'woo¹ jmi¹ fee¹³na'a Dios ce caain¹-tsii¹ 'e cwocwoo¹ Dios jøø²¹²na'a 'naa'. Coon¹³ la joon untsiin¹na'a jilaa²¹ 'e ná¹-gi litsáai¹-oo'.

11 'Yaa¹mo-tsii¹ 'e 'ña'a Dios Ñuu²o' coon¹³ Ña'ñu¹'u' Jesucristo iuncoon¹³o jna'a joon líi²-i jafee¹³na'a 'naa'.

12 Joon 'iin²¹²na 'e iuncoon¹³ Ña'ñu¹'u' 'naa' 'e ili² 'nee¹gi¹ ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jileei²¹ tsá² xeei²¹ la 'nee¹na'a 'naa'.

13 Coon¹³ la joon tá² taain²¹²-oo' jo tsaa² røøi²¹gi¹ tyani Dios, Ñu²o', mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo coon¹³ jileei²¹ tsá² tya'a.

4

Xiiala jmoø¹o tsá² 'e 'iin²¹²in Dios

1 La no tsaru¹'u', jmi²¹i tyani²ii' joongi tya²¹a'a cwo¹oo' 'elo coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹'u' Jesús. Jiin¹³ la cwáain¹ 'e niga'ee²¹e'e jmaa²aa' la ngóo¹ 'naai¹³ no. Niga'ee²¹e'e xiiala ngi¹ tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios tya'a. Cwojmaa²gi¹ jiin¹³ la ga'ee¹³e'e 'naa'.

2 Ñii²¹² 'naa' jilaa²¹ cwáain¹ 'e gacwoo²o'o 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹'u' Jesús.

3 Jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e cwoseen²¹moo' 'e tyiia¹-oo' jiin¹³ 'ii-o joongi 'e jo 'noó³oo' tsaa². Jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo cwo¹laa²¹² 'naa' coon¹³ tsami² xeei²¹ jiin¹³ la coon¹³ tsami² tyiiio'.

4 Jilee²¹mo cwoliñii¹ 'e lisee²¹mo coon¹³ tsami² tya'a 'e tyá²-u tyani Dios 'e jo faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya'a.

5 Jo jmaa²aa' la lí¹ 'e jmoø¹o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'in caa²¹i tsami² jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a.

6 Jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwofeei¹ 'oo²¹²o tsañuu²¹ ruu²¹ la lí¹ 'e jmoø¹o 'in jo tsáai¹-tsi Dios tsu¹ Ña'ñu¹'u' i'e²e wúu¹ jileei²¹ 'in 'láa¹ la joon jiin¹³ la nigafaa¹³a'a.

7 Tsu¹ Dios nigatø¹ø jna' 'e toon²¹²on' jmoø²¹o' jmaa¹'i¹³ 'e tyá² 'e tyu² 'ido to² jon'on 'e 'laa²¹²a'.

8 La joon jileei²¹ 'in jo tsáai¹-tsi 'e júu³ lo jon'on tsá² wa'a jo tsáai¹-tsi, Dios 'in jo tsáai¹-tsi 'ido tsu¹ Dios nigacwoo¹ jna' 'in Espíritu Tyá² tya'a.

9 Jo 'ná¹ jmaa³gi¹ júu³ 'e lí¹nee¹naa' tsaru²¹naa' tsu¹ Dios niga'e²e 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' 'e 'nee¹naa' yaanaa'.

10 La joon jmaa²aa' jee²¹² jileei²¹ tsá² jo¹ líi² 'in seein²¹ Macedonia. Pe mi²¹i tyani²ii' 'e áai¹gi¹ un'iin²¹²naa' tsaru²¹moo'.

11 Cwoø¹³-oo' cwoliseen²¹moo' tyá²-u cwáain¹ tyii¹. Jmaa²aa' to² coon¹³ cwoø¹³oo' jiin¹³ la lí¹ júu³ 'e niga'ii²¹'i.

12 Cwoseen²¹naa' coon¹³ la joon tsu¹ joon iun'goo²¹o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'naa'. Joon la joon jo 'ee i'naai²¹ tyii¹.

Mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesús

¹³ Tsaru¹'u', jo 'iin²¹² na wa'a jo liñii²'ii' xi-iala mi júuin² tsá². Jo 'ná¹ jmaa²'aa' fa¹'3 la jmoo¹o 'in tsá² 'in jo ñii¹'i' e jiin¹'in tsá².

¹⁴ Jiin¹³ la mo líi²'na' gajún¹mo Jesucristo joongi gajin¹'in tún¹. Jiin¹³ la joon jon tsáai¹-tsi' 'e Dios ijmaa¹'a jiin¹'in jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi' 'ii mi júun²'in. Joon jalíin²mo coon¹³ Jesús mi jó¹ tún¹.

¹⁵ 'Wii¹³ joon sii¹³'i' 'naa' jiin¹³ cwáain¹ 'e ga'e'e¹ e Ña'ñu¹'u' jna'a 'e jileei¹³ jna' 'in saan²¹²'an' ca mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesús jo saa¹³'na' nifugi lagi 'in nijún¹.

¹⁶ Joongi i'íin² lúu¹ trompeta tya' Dios tá² líli¹. Joon 'in Ña'ñu¹'u' Jesús lo ixaai¹ fu ñu'fú². Joon coon¹³ to² tyu² Jesús do i'oo²¹²o 'in arcángel. Joon jileei²¹ 'in nijún¹, 'in tsáai¹-tsi Jesús, 'ii nifu jiiin¹'in tún¹.

¹⁷ Mi yuui¹³ joongi jileei²¹ jna' 'e saan²¹o' tsaa²¹'a caan²¹mo jee²¹² jní¹. Joon licaan²¹'na' coon¹³ Jesús tya'cwii²¹. Joon la joon tsaa²¹'a' coon¹³ coon²¹ tθø²mo.

¹⁸ 'Wii¹³ joon cwoo²'oo' pí² ruu²¹'naa' la jaain²¹ la jaain²¹ coon¹³ 'e júu³ lo.

5

¹ Tsaru¹'u', jo tyiin²'gi sñi³na jí² cwáain¹ tya' jmi²¹² li gatsé¹ jatyééin¹ 'ii²¹.

² Tsu niñi³'oo' 'e 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹'u' ijó¹ 'uun²¹mo. Lawa jaain²¹ 'uun²¹ 'in jó¹ mi 'woo¹.

³ Mi jin² tsá² 'e jilaa²¹'a nináa¹ rθø²¹ jo 'e fo² sá²'gi, jmi²¹² joon ijó¹ 'ii²¹ ta la jmoono 'e i'íin² jilaa²¹ 'e sá². Lawa jmoo²¹ wúu¹ tya' tsami² tyééin¹ yuun²¹ 'in 'ná¹ liseein²¹ jóon¹on, jo ñi² lí¹ liseein²¹ la joon jon jó¹ jmi²¹² joon 'e i'íin². Jo lí² tsasuúin¹. La joon jon lí² jmi²¹² mi 'íin² jilaa²¹ do.

⁴ Pe 'naa', tsaru¹'u', jo ngí³ 'naa' li nuu²¹ 'e 'ii¹³mo' 'e jmi²¹² no jiiin¹³ jo ñii²¹².'oo' la lí² mo saain²¹ 'uun²¹ tsá² jo ñii²¹²-tsi.

⁵ Tsu jilee²¹mo 'naa' see²¹'naa' la tsá² 'in ngí¹ lí¹ jmi¹. Jo seen²¹'naa' la tsá² 'in ngí¹ lí¹ 'woo¹ 'in jo tsáa¹-tsi.

⁶ 'Wii¹³ joon jo 'ná¹ cwuu²¹'na' la cwui²¹ 'in catyaa². Cwounjnaa¹-tsi' cwongii²¹'i' coon¹³ 'e tyú² mootyú²¹.

⁷ Jileei²¹ 'in cwui²¹ lí² 'woo¹ joongi 'in ngí¹ to² 'ín¹ lí¹ 'woo¹ jon.

⁸ Pe jna' 'in 'e saan²¹²'an' tsáai¹-tsi' cwoli²-tsi' coon²¹ tθø²mo. La toon²¹ láa² ñi³ nitsi¹ 'e un'θø¹'mo 'ña'a la joon jon jna' un'θø¹'mo' yiaa' mi lí¹'ii²¹²'i' tsá² joon jo¹o lí¹'na'. Lawa po³ ñi³ taa¹³ tyi² láa² 'ná¹ tsáa¹'mo-tsi' itiin¹³ Dios tsá².

⁹ Tsu Dios jo gajmaa¹'a 'ii²¹ wa'a nee²¹'e' wúu¹ pe gajmaa¹o 'e tiin¹³mo' lí¹ tyú² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹'u' Jesucristo.

¹⁰ Jesucristo gajúun²'in 'wii¹³'i' jna' 'e joon cwoseen²¹'mo' coon¹³ jiin¹³ saan²¹'an' si najún¹'na' 'ee mi cwééi¹ tún¹.

¹¹ 'Wii¹³ joon sñi¹³'naa' 'e cwáain¹ lo jee²¹² 'naa' 'e cwó²'oo' pí² yaanaa' jiin¹³ la jmoo²'oo' nano.

Poo² cwó¹o cwáain¹ 'in jai² líi² Cristo

¹² Jilee²¹'naa', tsaru¹'u', mii²¹'i' tyani²'ii' 'e un'goo²'oo' jileei²¹ 'in jmoo¹o to² tya' Dios jee²¹² 'naa'. 'Ii tsacóøi¹³ tyii' joon cwoo²'oo' 'naa' cwáain¹ xiiala jmaa²'aa' coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹'u'.

¹³ 'Ná¹ un'goo²'oo' 'ido joongi 'nee¹'naa' coon¹³ jiin¹³ to² 'e jmoo¹o. Cwoliseen²¹'moo' canii²mo la jaain²¹ la jaan²¹'naa'.

¹⁴ Joon 'ii²¹'i' 'naa' júu³, tsaru¹'u' 'e cwosii¹³'ii' 'e cwocwo³-tsi jileei²¹ 'in jo 'iin²¹²'in jmaa¹'a to². Cwocwoo²'oo' pí² jileei²¹ 'in jo mo tya¹-tsi. Cwouncoon¹³'oon' jileei²¹ 'in tóin¹ 'i'-tsi. Joon cwolifée¹'mo-'oo' tya' jilee²¹mo.

¹⁵ Tsáa¹'mo-'oo' 'e jo jmaa²'aa' 'e gó² tya' 'in nigajmaa¹'a 'e gó² tyii'. Lí¹ chí¹²'i' jmaa²'aa' 'e gó², jmaa²'aa' coon²¹ tθø²mo 'e tyú²-u la jaain²¹ la jaan²¹'naa' joongi coon¹³ jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

¹⁶ Coon²¹ tθø²mo cwolijlθø¹³'moo'.

¹⁷ Faa¹³'aa' júu³ tyú² coon²¹ tθø²mo.

¹⁸ Coon¹³ jilaa²¹ 'e lí¹ cwoo²'oo' 'maai¹³ Dios tsu la joon 'iin²¹²'in Dios jmaa²'naa' 'in tsáai¹-tsi Cristo Jesús.

¹⁹ Jo jñii¹³'naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

²⁰ Nuú²'uu' jilaa²¹ júu³ 'e faa²¹ tsá² tya' 'e sii²¹ Ña'ñu¹'u' 'e gacwo¹ Dios.

²¹ 'j²du¹-'oo' jilaa²¹ júu³ tya'a joon 'ii¹³'naa' jiin¹³ 'e tyú²-u do.

²² Jeen¹³'naa' co' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó².

²³ Mí²'ii tyani Dios, 'in jmoo¹o 'ii²¹ rθø²¹, 'e untyú¹'mo 'naa' coonti. Joon mí³'ii jon tyani¹'i 'e 'aa²'mo 'naa' la tθø², jilaa²¹ espíritu tyii', joongi coon¹³ jilaa²¹ juncwii²¹ tyii', joongi coon¹³ jilaa²¹ cuerpo tyii'. Mí³'ii 'e jaan²¹'naa' coon¹³ jiin¹³ coon²¹ tsaa² ca mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo.

²⁴ Tsaa¹'e 'in nigatyii¹³ 'naa' 'ii-i, jon iuntsiin¹ júu³ tya'a. Jo 'ná¹ jmaa²'aa' cu²-'oo' coon¹³on.

Í² Poo² júu³

²⁵ Tsaru¹'u', faa¹³'aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'.

²⁶ 'Aa²¹²'moo' fú²'uu' jileei²¹ ruu²¹'naa' 'in jo¹ líi² júu³ tya' Dios.

²⁷ Tyi³'aa cwoo²'oo' coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹'u' 'e untsáa¹'oo' 'e jí² lo tyani jileei²¹ tsá² 'in jo¹ líi².

²⁸ Cwouncwaa³'mo Jesucristo 'naa'. Amén.

Jí² tì tún² 'e gasii¹ in San Pablo tí² i tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Jí² gasii¹ in Poo²

1 Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon¹³ Timoteo jmoo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii¹ 'in jo¹ líi² Cristo 'in seen²¹ fu Tesalónica. Jileei²¹naa¹ 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Ña'ñu¹'u Jesucristo.

2 Dios cwouncwaa³; 'naa¹ joon cwoseen²¹naa¹ 'e tyá² coon¹³ 'ii²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹³ tya¹ Ña'ñu¹'u Jesucristo.

Dios íjmaa¹o 'ii²¹ tya¹ jileei²¹ 'in røøi²¹ tsaa² míjó¹ Cristo

3 Tсарu¹'u, 'ná¹ cwoo¹³o'o 'maai¹¹³ Dios coon²¹ tøø²mo 'wii²¹² tyii¹ jiiin¹³ joon tí²¹moo¹o tsu líi¹ ngalifee¹ 'e jai² líi²naa¹. Joongi líi¹gi un¹iin²¹naa¹ tsaruu²¹naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹.

4 Cwáain¹ la joon faa¹¹³a'a 'yaai¹-tsii¹ 'wii²¹² tyii¹ jee²¹² 'in jai² líi² Dios. Faa¹¹³a'a xiiala jmaa²aa¹ taa²¹ 'e tsáai¹-'oo¹ Jesús fiin¹³ moo²oo¹ wúu¹ 'áai¹ tya¹ tsagoo²oo¹ joon seen²¹naa¹ fa¹³.

5 Jilaa²¹ 'e la lo-o jmoo¹-o júu³ 'e røø²¹ jmaa¹a Dios 'ii²¹² tsu coon¹³ wúu¹ 'e moo²oo¹ cwáain¹ tya¹ tyu² Dios to² 'e tyá² Dios 'naa¹ tyá² ingii²¹²moo¹ fu ñu¹fú².

6 Pe 'ii²¹² røø²¹ jmaa¹a Dios mi 'e²e wúu¹ 'in niga'e² 'naa¹ wúu¹.

7 Joon jileei²¹ 'naa¹ 'in gangoo¹ wúu¹ 'ii²¹²¹ 'woo²¹o coon¹³ jna¹a mi jó¹ jmi²¹² ijnee¹²¹ Ña'ñu¹'u Jesús jó¹ fu ñu¹fú². Ijó¹ coon¹³ ángeles tya¹a 'in jmoo¹o to² tyu¹²u. Ijó¹ jee²¹² sii¹³ jí² jii¹ 'áai¹.

8 Ijó¹ i'e²e wúu¹ jileei²¹ 'in jo cwii¹ in Dios joongi jileei²¹ 'in jo nuu¹¹²un júu³ tya¹ 'e tiin¹³ tsá² tya¹ Ña'ñu¹'u Jesús.

9 Jileei²¹ 'inlo ini¹²¹ wúu¹ coon²¹ tøø²mo. I'woo²¹mo tyani Ña'ñu¹'u joon wíin² 'i'lee¹¹²i 'ido ii. Jo jóø²gi jilaa²¹ 'e 'ya²gi 'ii²¹² tya¹ Dios. 'Jo jóø² mí jó¹ Jesús jmi²¹² mí untyú¹ tsá² tya¹a 'ii joon mi un'goo²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii. Do-o itaan²¹²naa¹ tsu 'wii¹³ nigalitsáa¹mo-'oo¹ júu³ gacwoo²¹o'o.

11 'Wii¹³ 'elo-o faa¹¹³a'a júu³ tyú² 'wii²¹² tyii¹. Mii²¹i¹ tyani Dios 'e untyúu¹¹ Dios 'naa¹ tsu joon líi¹naa¹ tsá² jiiin¹³ la 'iin²¹²in. Faa¹¹³oo¹ jon júu³ tyú² tyani Dios tyi¹ 'e cwountiin¹³mo coon¹³ 'ii²¹² tya¹a jilaa²¹ tyú² 'e 'iin²¹²naa¹ jmaa²aa¹ coon¹³ la to² 'e jmoo²oo¹ 'e tsáa¹mo-'oo¹.

12 Coon¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² Ña'ñu¹'u Jesucristo 'wii¹³ to² fee¹ nigajmaa¹a coon¹³ juncwii²¹ tyii¹. Joongi niun'goo²¹o 'naa¹

'wii¹³ Dios tyi¹ coon¹³ Ña'ñu¹'u Jesucristo galifee¹mo-tsi¹ 'wii²¹² tyii¹.

2

Tsá² 'in røøi²¹ tsaa²

1 La joon, tsaru¹'u, cwáain¹ tya¹ mi jó¹ Ña'ñu¹'u Jesucristo jauncaain²¹ jna¹, 'e toon²¹²on¹ coon¹³on, mii²¹i¹ tyani²¹i¹.

2 Jo unsi²¹naa¹ 'e 'i¹-'oo¹ 'e jo to² tyan¹. Joon jo cwofee²¹naa¹ wa sá² coon²¹ júu³ 'e jin² 'e gacwá² najó¹ jmi²¹² tya¹ Ña'ñu¹'u xufiin¹³ jin² tsá² 'e júu³ do siin¹²in Espiritu Tyá² tya¹ Dios si júu³ 'e faa²¹a tsá² 'e coon²¹ ganuu²¹un¹ 'ee. Jon¹gi cwofee²¹naa¹ fiin¹³ cwá² coon²¹ jí² 'e jin² tsá² 'e siin²¹²na¹a.

3 Jo cwoo²oo¹ 'in coon²¹ 'naa¹ tóon²¹ jiiin¹³ coon²¹ cwáain¹. Tsu jee¹gi jmi²¹² joon itíui² tsá² Dios joongi ijné¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'in jo tiin¹³gi.

4 'Inlo-o 'in unfee¹¹mo 'ña¹a lagi Dios joon 'in 'aa¹ tya¹a jilaa²¹ 'e un'goo²¹ tsá². Joongi 'in tsá² do itsacwaa¹ cagi tsi inuu cwó¹ tya¹ Dios. Tsacwaa¹ lawa Dios. Joongi ijmeel¹²¹ 'ña¹o lawa Dios.

5 ζTi jo tíi¹³-'oo¹ 'e gafuu²¹²uu¹ 'naa¹ jilaa²¹ 'elo mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa¹?

6 Joon ñi³oo¹ 'ee jñii²¹ tya¹a 'e joon jo lí² cwé¹ 'ido. Joon jo lí² jnee¹¹ ce gatí² 'ii²¹ tya¹a.

7 Jilaa²¹ júu³ 'e gó² tya¹a nijmoo¹o to² 'uuiin²¹ nano. Joon jiiin¹³ 'e ná¹gi mí 'e cwé¹ 'in gó² do 'e ityímo Dios 'in jñii²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² no.

8-12 Mi yuui¹³ la tyii¹¹ Dios 'in jñii²¹ do lawa¹a ijné¹mo 'in tsá² gó² do. Ijmaa¹a lí² 'áai² joongi milagro 'láai² pe jmaí² júu³ tajuu²¹. Ni¹noo²¹¹on jilaa²¹ 'e gó² tóon²¹on tóo² jileei²¹ 'in jo tiin¹³gi. Tsu jo gali¹iin²¹²in 'in tsá² do nuu¹un júu³ tyú² wa¹ 'e tiin¹²in. 'Wii¹³ joon jmaa¹a Dios 'e 'ii²¹ 'in tsá² do júu³ gó² 'e lí² tsáai¹-tsi jilaa²¹ júu³ tajuu²¹. Joon tsaliin¹mo lí jo tiin¹³gi tsu jo galitsáai¹-tsi júu³ tyú². Joon gatí²gi-tsi jilaa²¹ 'e gó². Pe joon Ña'ñu¹'u Jesús ijngaa¹²mo 'in gó² do coon¹³ tyi² 'woo²¹ 'oo²o. Joongi iduu¹¹ coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya¹a mí jó¹.

Gatyii¹¹³mo Dios 'naa¹ 'e tiin¹³moo¹

13 Pe jna¹a tíi²¹moo¹o cwoo¹³o'o 'maai¹¹³ Dios 'wii²¹² tyii¹ tsaru¹'u 'in 'iin²¹²in Ña'ñu¹'u tsu Dios nigatyii¹¹³in 'naa¹ ca la mo 'wiin²¹² 'e tiin¹³moo¹. Joon gajmaa¹o tiin¹³naa¹ coon¹³ Espiritu Tyá² tya¹a 'in nigauntyú¹¹ 'naa¹ joongi coon¹³ júu³ tyú² 'e nigalitsáai¹-'oo¹.

14 Gatø²ø Dios 'naa¹ 'e illi²naa¹ tsá² tya¹a. Coon¹³ júu³ 'e xiiala tiin¹³ tsá² 'e gacwoo¹³o'o 'naa¹ gatø²ø Dios 'naa¹ 'e i'ii¹³xuu¹ 'e tyú² 'e cwoo¹o Dios Jmii²¹ Ña'ñu¹'u Jesucristo.

¹⁵ La joon 'naa', tsaru¹u', taa²¹ jmaa^{2aa}' jo cwo'iin²-'oo' jilaa²¹ cwáain¹ 'e nigac-woo¹³o' la mo gatoon²¹²o'on coon¹³ 'naa' joongi mo gasiin²¹na'a jí².

¹⁶⁻¹⁷ Joon mí³ii tyani Ña'ñu¹u' Jesucristo joongi tyani Dios Jmii²¹ 'e cwo¹o 'naa' pí² 'e jmaa^{2aa} jilaa²¹ 'e tyá². Tsu 'wo²-tsi Dios nigali'iin²¹²mo jna'. Joon gacwo¹o jna' 'e seen²¹na' tyá²-u coon²¹ tøø²mo. Joon gajma^{2a} jna' júu³ 'e jmáa^{1a} 'e tiin¹³naa' 'wii²¹² feei¹-tsio.

3

Faa¹³aa' júu³ tyá² 'wii²¹² tyii'i

¹ Coon²¹gi júu³ fuu²¹² 'naa', tsaru¹u', faa¹³aa' júu³ tyá² 'wii²¹² tyii'i 'e la jmoono ityi'a júu³ tya' Ña'ñu¹u' la caain²¹. Joon i'ii²¹mo tsá² 'e júu³ do 'yaaí¹-tsi la gali² jee²¹² 'naa'.

² Faa¹³aa' jon júu³ tyá² 'e cwoláa²mo Dios jna'a jee²¹² tsá² 'liii³ joongi soo²¹-tsi tsu jo jileei²¹ tsá² tsáai¹-tsi Jesús.

³ Pe untiin¹³mo Ña'ñu¹u' júu³ tya'a. Joon 'ii icwo¹o 'naa' pí² joon un'øø¹³mo 'naa' jilaa²¹ 'e gó².

⁴ Joon tsáa¹mo-tsii'i 'e Ña'ñu¹u' iun-coon¹³on 'naa' 'a jmoo²oo' joongi ijmaa^{2aa}' jilaa²¹ to² 'e tyuu¹³u'u 'naa'.

⁵ Cwouncoon¹³on Ña'ñu¹u' 'naa' 'e 'øø²¹mo'gi-'oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'naa' joongi xiiala gajmaa^{1a} Cristo taa^{21a} 'wii²¹² tyii'.

'Ná¹ jmaa^{1a} tsá² to²

⁶ Tsaru¹u', tyuu¹³u'u 'naa' to² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo coon²¹ jmaa^{1aa}' yaanaa' jileei²¹ tsaru¹u' 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ to² joongi 'in jo jmoo¹o nuu¹³ júu³ 'e nigac-woo²¹o'o.

⁷ Tsu niñi³ 'naa' xiiala cwooi¹ taain²¹² tsá² 'e jmáa^{1a} la jmó² jna'a. Jo saan²¹na'a jee²¹² 'naa' wa'a jo jmoo²¹o'o to².

⁸ Jo gatyee^{2e} 'e 'uunñi² tya' jiin¹³ jaain²¹ wa'a jo gatyii²¹i' laa¹³. Tsu jmoo²¹o'o to² 'woo¹ jmi¹ la coon²¹ jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin cwotyapai¹ jee²¹² 'naa'.

⁹ Fiin¹³ 'oo²o'o 'ii²¹ 'e mi²¹i' 'naa' jo gamii²¹i' 'naa'. Gajmoo²¹o'o to² 'e 'ee^{13e} 'e 'naa' xiiala 'ná¹ jmaa^{2aa}'.

¹⁰ Tsu mo gatoon²¹²o'on jee²¹² 'naa' joon gacwoo²¹o'o 'e 'ii²¹ lo: "Jileei²¹ 'in jo 'iin²¹²in jmaa^{1a} to² joon jo dø¹ø."

¹¹ Tsu nee^{2e} 'e júu³ 'e 'inlii¹³ jee²¹² 'naa' seen²¹ jo 'ee to² jmoo¹o. Jøø²mo taain²¹² ngii¹ to² jmoo¹o 'atsaa²¹.

¹² Tya' tsá² 'in líi¹ la joon tyuu¹³u'u to² tyaa^{21a} 'a cwoo²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo 'e cwojmaa¹o to² joon dø¹ø jilaa²¹ 'e jnaa^{21a}.

¹³ Tsaru¹u', jo cwo'woo²oo' 'e jmaa^{2aa} 'e tyá².

¹⁴ Wana 'iin 'in jo jmoo¹o nuu¹³ jilaa²¹ 'e faa^{13a} 'a coon¹³ 'e jí² lo cón²duu' cwáain¹ 'iin 'i joon jo 'ee cwoliseen²¹naa' coon¹³on la coon²¹ 'e 'aa^{1a} fa'ii²¹.

¹⁵ Joon jo cwoli'ee¹naa' pe cwoo²oo' cwáain¹ lawa jaain²¹ ruu²¹moo'.

Júu³ tyá² li gatséi'

¹⁶ Joon 'in Ña'ñu¹u' 'ña'a, 'in jmoo¹o 'e seen²¹ tsá² 'e tyá², cwocwo¹o 'naa' 'e si'ii¹³-'oo' 'e tyá²-u coon²¹ tøø²mo la joon jon coon¹³ jilaa²¹ itsangii²naa'. Joon cwotaan¹in Ña'ñu¹u' jee²¹² 'naa'.

¹⁷ Jna-a, Poo² jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwóo³oo. Fo³oo 'aa²¹²moo'. La joon tí²na jmóo³oo jilaa²¹ jí² 'e jmóo³oo.

¹⁸ Ña'ñu¹u' Jesucristo cwouncwa³mo 'naa' jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹ in San Pablo tí²i Timoteo

Sii¹ in Poo² jí² tya¹ Timoteo

1 Jna-a, Poo², síi³ na 'e jí² lo. Lii¹ na tsá² tya¹ Jesús to² tyu² Dios Jmii²¹ in jmoo¹ o tiin¹³ na' joongi to² tyu² Ña'ñu¹'u¹ Jesucristo. 'Ii-o un-coon¹³ jna' la ngó¹ 'naai¹³.

2 Síi³ na 'e jí² lo tyi¹, Timoteo, joon lawa yuu²¹ tyiia 'nu tsu galija² mo líi² u Jesús 'wii¹³ jna. Cwocwo¹ o Dios Ñu¹'u¹ coon¹³ Ña'ñu¹'u¹ Jesucristo 'e jmaa¹ a feei¹-tsi tyi¹ coon¹³ fo'feei¹ tyi¹ joon 'e seen²¹ mo'o tyá².

Jo cwo³ o 'e² e tsá² xeei²¹ júu³ tajuu²¹

3 La jéei¹ gi gangóo³ oo li sii²¹ Macedonia gamí³ ii tyani¹ 'e jon¹ on fu Efeso, 'e tyu¹¹³ u to² 'inlíi¹³ tsá² do 'e jo 'e² e tsá² xeei²¹ júu³ 'e jo jo¹.

4 Cwo³ o cwáain¹ 'in tsá² do 'e jmaa¹ a cu²-tsi coon¹³ júu³ tya¹ tsaun¹'ai¹ joongi coon¹³ jí² 'láai² tya¹ 'líi²¹² tsacooi¹³ tsu¹ 'e júu³ lo jmoo¹ o jmai¹² 'e jo cwo¹ tsá² júu³ ruu²¹ i. Jo uncoon¹³ 'e júu³ do wa'a litsáai¹ gi-tsi tsá² Dios.

5 'E yu to² tya¹ júu³ tyá² tya¹ Dios 'e 'iin²¹² mo tsaruu²¹ i coon¹³ 'e tyá²-u, jo tóin¹ júu³ tya¹ a, joon joo¹ o líi².

6 Pe 'inlíi¹³ gatuu²¹ o 'e júu³ lo joon gali¹ in nuu¹ un júu³ 'e jo tyiin².

7 'In²¹² in líi¹ in tifo² pe jün¹¹³ yaai jo 'ooi²¹-tsi 'ee 'e faa²¹ a jon¹ gi 'ooi²¹-tsi 'ee 'ee¹ e xufiin¹³ 'ee¹ o jo cu²-tsi.

8 Ne² o' 'e tyá²-u 'e ley gacwo¹ o Dios tsá² wa'a lí jmoo¹ o tsá² coon¹³ jün¹¹³ la 'iin²¹² Dios.

9 Ne² o' 'e ley do jon¹ tya¹ 'in jmoo¹ o 'e tyá², pe tya¹ jilee¹²¹ 'in jmoo¹ o 'e gó², tya¹ 'in jo 'ee tsa²²¹ gi-tsi, tya¹ 'in jo nuu¹¹³ un, 'in jo un'goo²¹ Dios, 'in røøi²¹ tsa²². 'E ley do tya¹ jilee¹²¹ 'in ungoøi¹ Dios, 'in faa²¹ a 'laa²¹ tya¹ 'e tyá², 'in jngái¹¹³ sáa³ jmii²¹ joongi jngái¹¹³ ruu²¹ i.

10 Joongi 'e ley do tya¹ 'in feei¹ tsamí² joongi tya¹ tsá² 'in tóin¹, 'in 'iin²¹² in tsañu¹¹, joongi tya¹ tsá² 'in ngi¹ to² 'uun²¹ in tsá². 'E ley do tya¹ 'in jmoo¹ o júu³ tajuu²¹ tya¹ ni tsa² to², joongi tya¹ doñi¹ in tajuu²¹. 'E ley do tya¹ jilaa²¹ 'e sá² 'e faa²¹ a 'laa²¹ tya¹ 'e júu³ tyá².

11 Joon 'e júu³ tyá² lo júu³ tya¹ Dios 'in tyú¹ joon 'ii gatyaa¹ cwóo³ oo.

Cwo¹ o Poo² 'maai¹¹³ Dios 'wii¹¹³ fee¹ mo-tsi Dios 'wii²¹² tya¹ a

12 Joon cwo¹ oo 'maai¹¹³ Ña'ñu¹'u¹ Jesucristo, 'in cwo¹ jna pí². 'Ii-o nigacoon²¹ o cwáain¹ 'e tyú¹ na joon nigacwo¹ o jna to² tya¹ a 'e jmaa³ aa.

13 Nigacwo¹ o jna 'e to² lo fiin¹³ foo²¹ oo 'laa²¹ tya¹ a la mo jéei¹ joon ga'óø² na tsá² tya¹ a joongi gajmee¹¹³ na pe Dios galifee¹¹ mo-tsi tyiia tsu la mo jéei¹ jo tsáai¹-tsii júu³ tyá² joon jo ñi³ ii jilaa²¹ 'e jmóo³ oo.

14 Pe cwa³ tya¹ Ña'ñu¹'u¹ 'áa¹ mo galifee¹¹ coon¹³ jna joon galili¹³ oo xiiala 'iin²¹² in Cristo Jesús jna 'e jo¹ o líi² na.

15 'E júu³ lo 'e la ja² mo, joon la jilee²¹ mo 'ná¹ litsáai¹-tsi Cristo Jesús nigajó² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e jmaa¹ a tiin¹³ jilee¹²¹ 'in røøi²¹ tsa² joon jna-a nifu-gi jee²¹ ii.

16 Áa¹ mo garøø²¹ na tsa². Joon Jesucristo ga¹ in² mo tsa² tyiia. Joon mo gajmaa¹ a Jesucristo feei¹-tsi tyiia ga'e² e Dios tsá² 'e lí²-i 'iin² tsa² tya¹ tsá² 'in jalín² ciiin²¹ gi 'in jai² líi² 'ii. Joon coon¹³ la joon itéein² tsá² coon²¹ tøø² mo fu li tyiin¹ Dios Jmii²¹.

17 'Wii¹¹³ joon cwofaa²¹ a' coon²¹ tøø² mo júu³ tyá² tya¹ 'in Dios Jmii²¹, 'ii seen²¹ coon²¹ tøø² mo, jo jün² in jon¹ gi lí² jøøi² tsá² 'ii. 'Ii-o jaain²¹ Dios 'in jmii¹-tsi. 'Ná¹-a un'goo²¹ o' 'ii. Joon 'ná¹ cwoo²¹ o' jilaa²¹ 'e 'ya² gi tya¹ a coon²¹ tøø² mo. Amén.

18 Yuu²¹ tyiia, Timoteo, tyi³ aa cwoo¹¹ o 'elo. Cwoo¹¹³ o' o' cwojmaa²¹ a la gafuu²¹ uu 'nu coon²¹ tún² jün¹³ la gajin² tsaru¹ u' la mo jéei¹ 'ii²¹ tya¹ Dios. Joon coon¹³ la joon lí² tyuu¹³ u jilaa²¹ júu³ 'e jo jai².

19 Cwotyán² pí² jilaa²¹ 'e jai² líi² u. Jmai¹² 'e tyá²-u 'i¹ o' o' tsu 'inlíi¹³ nigaxee¹ mo-tsi 'elo, gatuu²¹ o jilaa²¹ 'e jo¹ líi².

20 La joon gangangii² Himeneo coon¹³ Alejandro. 'Wii¹¹³ joon gacwo² mo 'in 'líi¹³ Satanás 'ii la coon²¹ cwountsáa¹ a 'e jo faa²¹ a 'laa²¹ tya¹ Dios coon¹³ júu² tya¹ a.

2

'Ee¹ e Poo² xiiala faa²¹ tsá² júu³ tyá²

1 'E júu³ 'ii³ ii lo 'e tyiin² gi 'e mí¹ tsá² tyani Dios joon faa²¹ a tsá² júu³ tyá², mí¹ tsá² jmii²¹ 'aa²¹ joon cwo¹ o 'maai¹¹³ Dios tya¹ jilee¹²¹ tsá².

2 'Ná¹-a la joon tya¹ tsa² to² joongi tya¹ jilee¹²¹ 'in 'oo¹ o to², la coon²¹ 'e jo untyiin² gi tsá² jna' joon seen²¹ na' tyá²-u tyani Dios joongi tyani tsaruu²¹ na'. Tsa²²-oo' Dios, tyú¹ naa' coon¹³ tsá².

3 'Elo-o 'e tyá² joon 'yaa¹ mo-tsi Dios Jmii²¹, 'in jmoo¹ o tiin¹³ na'.

4 Tsa¹ 'ii-o 'iin²¹² in tiin¹³ jilee²¹ mo joon wa'a cwoliñi¹ o 'e júu³ jai².

5 Jaan²¹ mo Dios 'in seen²¹, joon jün¹³ 'ñá¹ a Jesucristo, 'in gali¹ i tsañu¹¹, lí² jmaa¹ a 'ii²¹ coon¹³ Dios la joongi coon¹³ tsá².

6 Tsa¹ 'ii-o gacwooi¹ 'ñá¹ a 'e tyi² jilaa²¹ tsa² tya¹ tsá². Joon mo tí² 'ii²¹ gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ júu³.

7 'E júu³ ja²mo lo, Dios gatyii¹³ in jna wa'a nicwóo¹oo 'e júu³ do. Gatyii¹³ in jna 'e 'e'ee jileei²¹ tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ xiiala gajmaa¹ a Dios 'ii²¹ 'e tiin¹³ tsá² mo jai² líi² tsá² 'e júu³ ja²mo 'e fo³oo lo.

8 'Iin²¹² na wa'a 'e faa²¹ a tsañuu¹ júu³ tyú² doñixia¹ téein². Joon mi faa²¹ a júu³ tyú² do cwoseein²¹ tyú², ca nii²mo alma ty'a'a jon'gi 'nii²¹-tsi, jon'gi to² tíi¹.

9 La joon tsami², 'iin²¹² na 'e ci¹o siin¹³ in 'e jo suuin²¹ tsañuu¹ 'ii joon 'e ngi¹ coon²¹ tún², jon'gi coon¹³ jmi³ tyí¹ 'in caai¹³ cwanáa¹³ si perla 'ee. Jon'gi ci¹ siin¹³ in 'e 'moo³ líi¹.

10 Pe jmoo¹o jmai² 'e tyú² ty'a' jileei²¹ tsá² la tíi² jma¹ tsami² 'in jin²o 'e tsaa²-tsi Dios Jmii²¹.

11 Jileei²¹ tsami² 'ná¹-a jón² tii² jee²¹² li licaain²¹ tsá² 'in jai² líi² Jesucristo joon 'ná¹ nuu¹³o.

12 Jna-a jo cwo¹oo lín² tsami² tifo² jon'gi tyú² to² tsañuu¹ jiiin¹³ 'e ján² tii².

13 Tsu Dios gajmeei¹ Adán nifu joon mi yuu¹³ joon gajmeei¹ Eva.

14 'In 'líi³ do jo gacon²on Adán too² pe gacon²on 'in tsami² do too² joon 'ii ga'aa¹o tsaa² nifu.

15 Xufiin¹³ 'ná¹ nii²¹ tsami² wúu¹ mi liseein²¹ jón¹on 'wii¹³ tsaa² ty'a' Eva jileei²¹ tsami² lí²-i tiin¹³ in wana jo¹o líi² joon 'iin²¹²mo Dios joon un'øø¹i yaai 'e ngi¹ coon²¹ ce tún²un.

3

Xiiala líi¹ 'in tyú² to² jee²¹² 'in jai² líi²

1 Jo¹o 'e júu³ lo: wa'a 'iin²¹² in tsá² 'e 'áa¹a coon²¹ to² jee²¹² 'in jai² líi², 'iin²¹² in 'ido coon²¹ 'e tyú²-u.

2 Jileei²¹ 'in lín² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi² 'ná¹-a ngi¹ 'e jo lí² cwo¹o tsá² 'ido tsaa². Lí²-i liseein²¹ jiiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o. 'Ná¹-a ngi¹ coon²¹ tún², 'ii¹ ja²mo, jmoo¹o jmai² 'e tyú²-u. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jma¹a feei¹-tsi ty'a' jileei²¹ 'in tsafeei¹³ 'ii fu ty'a'a. 'Ná¹-a jon líi²¹ 'e 'e tsá².

3 Jo lí² wa'a ngi to² 'iin¹ jon'gi wa'a tiiin¹ in jon'gi wa'a 'iin²¹² in cuu² 'ái¹ 'e jo mo gajna²a. Lí¹ cii¹³ soo²¹-tsi 'ná¹ fee¹mo-tsi ty'a' jileei²¹, jo 'noo¹o mii¹³, jon'gi 'iin²¹² in cuu².

4 'Ná¹-a jon líi²¹o xiiala tyú²u to² inuu ty'a' joongi tyú²u to² jón¹on cwolinuu¹³un jo to²o mii¹³.

5 (Tsu wa'a jo ñi¹ tsá² xiiala tyú²u to² inuu ty'a' xiiala lí² 'áa¹ 'in nigalijai² líi² Dios.)

6 Joon jo lí² lín² tsacøøi¹³ jaain²¹ tsá² 'in nijai² líi² catá². Jo cweei¹ tyú²u to² tsifu tsu wa'a jmaa¹ a jloo³ joon 'lái¹ la ga'lái¹ Satanás.

7 Joon wa'a ilíin² jaain²¹ tsá² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi² 'ná¹-a líi¹ la líi¹ jaain²¹ tsá²

'in jmoo¹o tyú²-u jee²¹² tsagoo¹o 'in jo jai² líi² Jesucristo. Wana jo la joon icwo¹ tsá² 'ii tsaa² joon ifaa²¹ a tsá² 'laa²¹ ty'a' jileei²¹ 'in jai² líi² Dios. Joon tee²¹ ni lá² ty'a' 'in 'líi³.

Xiiala líi¹ 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi²

8 La joon jon 'in tsá² 'in uncoon¹³ 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi², 'in sii²¹ diaconeses, 'ná¹-a ngi¹ coon²¹ tún². Jo ngi¹ cwaai²¹ sii¹³; jon'gi wa'a ngi¹ to² 'iin¹ jon'gi wa'a 'iin²¹² in cuu² 'e jo mo jna²a.

9 Joon 'ná¹ ñi¹o jo cu²-tsi jilaa²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios jna' 'e jo¹ líi²na'. Joon jo 'i¹-tsi 'e gó².

10 La nu'gi líi² uncoon¹³ tsá² tsacøøi¹³ 'ná¹ cón² tsá² cwáain¹ xiiala ngi¹ 'ido joon wana jo 'ee tsaa² ty'a' a sá² lí²-i uncoon¹³on.

11 La joon jon 'oo²¹²o 'ná² ngi¹ coon²¹ tún². Jon'on tsami² 'in sii²¹ júu³ 'atsaa²¹. Ca nii²mo jma¹a' a jo 'lái¹ a jilaa²¹ 'e jmoo¹o.

12 'In tsá² 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ do jiiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o iliseein²¹ ty'a'o. 'Ná¹-a tyú²u to² jón¹on tyú²-u coon²¹ jilaa²¹ inuu ty'a'a.

13 Tsu jileei²¹ 'in untsiin¹ tyú²-u 'e to² 'e uncoon¹³on tsacøøi¹³ do jnaa²¹ a coon²¹ 'e tyú² ty'a' joon lí² faa²¹ a jo cu²-tsi cwáain¹ ty'a' xiiala tsaa¹-tsi tsá² Cristo Jesús.

'Eja²mo líi²na'

14 Jilaa²¹ júu³ lo gatón³oon ni mo'jí² lo 'e sii³na tyi¹ xufiin¹³ 'i¹-tsii yí³aa la jmoo¹o.

15 Pe wa'a la 'ii²¹² na lí²-i líi³ xiiala 'ná² jmaa¹ a tsá² jee²¹² 'in jai² líi² 'in lín² lawa cwo¹ ty'a' Dios 'in jiiin¹. Joon la cwaain²¹ 'oo²¹ ni tíufuu²¹ cwo¹ pí², la joon jon 'in jai² líi² Dios cwo¹ pí² ty'a' 'e jai² ty'a' Dios.

16 Joon ja²mo. Fee¹ 'áa¹mo 'e júu³ uuin²¹ 'e Dios ga'e² e tsá² xiiala seen²¹ tsá² tyú² tyani¹ 'i 'e jii².

Gacwéi Dios líi¹ tsá², joon 'in Espiritu Tyú² ga¹ júu³ 'e tyú¹mo 'ii.

Nii²mo ángeles 'ii.

Joon gacwo¹ tsá² jileei²¹ 'in taain²¹² nicwoo¹³ juncwii²¹ júu³ tyú² ty'a'a.

Joon jo¹o galíi² tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Joon ga'ii²¹mo Dios 'ii fu ñu¹fú² tún¹.

4

Xiiala líi¹ 'in tá² 'e júu³ jai² ty'a' Dios

1 'In Espiritu Tyú² gatyaa¹ júu³ 'a la ti 'e jee²¹² jmi²¹² lí² gatséi¹ 'in líi¹³ ituu²¹ jiiin¹³ 'e tsáai¹-tsi. Joon iunji²o jilaa²¹ espíritu gó² incón² 'ii too² coon¹³ jilaa²¹ júu³ ty'a' 'in 'líi³.

2 Inúu¹u tsá² 'in faa²¹ a júu³ tajuu²¹ lawa júu³ ja²mo, tajuu²¹mo 'in jo lí³gi 'e gó². La jo lí³gi tyí²mo suu²¹ tsá² ñi³ tyí² la joon jon 'in tsá² do jo lí³gi 'e gó².

3 Untsaa¹³mo 'in tsá² do wa'a cui² cwo²¹o tsá² joon tyú²u to² 'e sá² 'lái² nii² 'uunñi² 'e

jo lí² dø² tsá². Pe Dios gacwoo¹ jilaa²¹ 'e lí²-i dø² tsá². Joon jileei²¹ 'in jo¹'o líi², 'in ñi¹ júu³ jai², lí²-i dø² 'yaai¹-tsi wa'a cwo¹'o 'maai¹³ Dios.

⁴ Tsu tyá²-ɥ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios joon lí²-i dø² tsá² wa'a 'ii²¹; coon¹³ 'maai¹³ Dios,

⁵ tsu nicwaa³mo coon¹³ júu² tya¹ Dios joongi coon¹³ 'e júu³ tyá² 'e faa²¹a tsá².

Xiiala líi² 'in jmoo¹o to² tyu² Jesucristo

⁶ Joon wana 'e²¹e 'in jai² líi² Jesucristo jilaa²¹ 'elo joon tyá² jmoo²¹o, jmoo²¹o jiiñ¹³ la líi² jma¹ tsá² 'in cwoo¹ júu³ tya¹ Jesucristo. 'Ii cwo¹gi pi³ alma tyi¹ coon¹³ júu³ 'e jai² líi² tsá² joon coon¹³ júu³ røø²¹ 'e nuu¹³; ɥn coon²¹ tún².

⁷ Jo unji²¹ 'e cwáain¹ tsáai² coon¹³ cwáain¹ jo ñi²¹; ti jo¹. Cwoo¹³ 'o'o jmaa²¹a jiiñ¹³ la to² tyu² Dios.

⁸ 'E tyiin²moxu wa'a 'e yeen²¹ fiin²¹ tsá² yaai pe tyiin²gi 'aa¹ 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala ngi¹ tyani Dios. Tsu 'e júu³ lo tyan¹ 'ii²¹ 'e sáan³an¹ tyá² nano joongi li ngó¹gi.

⁹ 'E júu³ lo 'e la ja²mo, joon la jilee²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi.

¹⁰ Née²o' 'e tyiin²gi 'wii¹³ joon jmoo²¹o' to² 'i³ joon nee²¹e' wúu¹. Jmoo²¹o' la joon tsu nugalitsáa¹mo-tsi¹ Dios 'in jiiñ¹. Ii-o un'øø²¹; jilee²¹mo jiiñ¹³ 'in tsáai¹-tsi 'ii nifu.

¹¹ Jilaa²¹ 'elo 'ná¹ tyuu¹³; ɥ to² joon 'e²¹e tsá².

¹² Jo ngi¹¹; wa'a jo ungoo¹o tsá² 'nu 'wii¹³ xaa¹gi¹. Pe jmee¹u'un 'wo'o lawa coon²¹ lí² 'e tyá²-ɥ tyani 'in jai² líi². Jmee¹² 'wo'o lawa coon²¹ lí² 'e tyá²-ɥ coon¹³ xiiala ngi³¹; joongi coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya³¹a, joongi coon¹³ xiiala 'iin²¹mo' tsá², joongi coon¹³ xiiala jo¹'o líi²u Dios, joongi coon¹³ xiiala jmaa¹¹³ 'e tyá²-ɥ 'i¹-o'o. Coon¹³ jilaa²¹ 'elo jmee¹u'un 'wo'o lawa coon²¹ lí² 'e tyá²-ɥ.

¹³ Ca mi cwé¹na cwoo¹³ 'o'o fo²¹o júu³ tyá² tya¹ Dios jiiñ¹³ la faa²¹a ni jii² tya¹ Dios, faa¹³¹a cwonuu² jilee¹² tsá². Cwo¹i² júu³ 'ee 'ná¹ jmaa¹a. Joon 'e³¹e tsá² 'ee 'øø²¹-tsi tsá² júu³ tya¹ Dios. Gacwo¹ Dios 'nu 'ii²¹ tya'a 'e jmaa²¹a to² tya'a.

¹⁴ Jo cuu¹³; ɥ jmaa²¹a 'e júu³ gacwo¹o Dios 'nu mo gataan¹an tsacøø¹¹³ cwoo²¹o tyi¹ joongi gafaa²¹a 'ii²¹ tya¹ Dios.

¹⁵ 'Í²du¹-o'o jilaa²¹ 'elo. Cwoo¹³ 'o'o 'e jmaa²¹a. Joon líi¹¹ tsá² 'e 'øø¹²¹gi-o'o.

¹⁶ Jøø²¹ø 'wo'o coon²¹ tún² coon¹³ jilaa²¹ 'e 'e³¹e. Cwojmaa²gi¹ tsu coon¹³ la joon itiin¹³mo'o 'wo'o coon¹³ jilee¹²¹ 'in nuu¹un júu³ tyi¹.

5

Xiiala 'ná¹ jmaa¹a Timoteo tyani 'in jai² líi²

¹ Jo jii²¹u'u tsacøø¹¹³ pe mi²¹; tyani¹; lawa 'e 'ñu²o'o. Joon cwo²¹o cwáain¹ simii²¹ lawa ruu²¹mo'o.

² La joon jon tsayuu¹¹³ lawa saa²o'o. Joon mi cwo²¹o cwáain¹ 'in simi² jiiñ¹³ coon¹³ 'e tyá²-ɥ 'i¹-o'o.

³ Unji²¹u'u 'in 'yiaa¹ñii² 'in jo 'in seein²¹ tya'a.

⁴ Pe wana seein²¹ jóon¹on si tyii²¹a 'ee 'ii 'ná¹ untiin¹³ in jilaa²¹ 'ee 'e 'ná¹ seein²¹ tsacøø¹¹³ tya'a coon¹³ la joon ity¹ jilaa²¹ 'e røø²¹; tsacøø¹¹³ tya'a tsu la joon 'e tyá² joongi la joon tí²-tsi Dios.

⁵ 'In 'yiaa¹ñii² 'in jo seein²¹ tya'a 'in tsáai¹-tsi Dios mii¹; tyani Dios joon faa²¹a júu³ tyá² la 'woo¹ jmi¹¹.

⁶ Pe 'in 'yiaa¹ñii² 'in seein²¹ jmai² unjloø¹¹³ 'ña'a jo tsaa¹-tsi Dios, xufiin¹³ jiiñ¹o pe líi¹; lawa jaain²¹ 'in najtún²mo.

⁷ Cwo¹i²; ɥ 'e júu³ lo 'in jai² líi² 'e jo lí² cwoo¹ tsá² tsaa².

⁸ Wa jo unji²in tsá² tsaruu²¹; joon tyiin²mo 'in taal² inuu¹ tya'a, líi¹; lawa jaain²¹ 'in jo untiin¹³ in jilaa²¹ 'e jiiñ²in 'e jo¹ líi². Joon gó²gi 'ii lagi 'in jo tsaa¹-tsi Dios.

⁹ Jo taan¹u'un ni mo'ji² 'in 'yiaa¹ñi¹ 'in jo mo tsín¹ sesenta jiiñ²¹ joongi coon²¹ naa¹¹³ 'e gacui² cwoo²¹o.

¹⁰ Lí²-i litaan¹u'un mo'ji² wa'a cwii¹in tsá² 'ii jiiñ¹³ 'e tyá² 'e nigajmaa¹a. Wa'a nigajunji²in jóon¹on joongi wa'a nigacwoo¹o 'ná¹ li joon¹ tsá². Joongi wa'a nigauncoon¹³o tsaru¹u'. Joongi wa'a nigauncoon¹³o 'in seein²¹ fa¹³. Joon wa'a gacwoo²-tsi 'in 'yiaa¹ñii² do 'e jmoo¹o jilaa²¹ 'e tyá² lí²-i taan¹u'un mo'ji².

¹¹ Pe jo taan¹u'un mo'ji² 'in 'yiaa¹ñii² 'in xuui²¹gi tsu 'ii líi¹in²¹ in cui²-cwoo²¹o tún² joon tuu²¹o júu³ tya¹ Cristo.

¹² Joon ili² tsaa² tya'a tsu jo gauntin¹¹³ in júu³ gajin² in nifu.

¹³ Joon mi licáin²gi joon ilijøø²mo joon ingi¹ la tyi 'ná¹. Joon jiiñ¹³ 'e jøø¹mo pe ngi¹ tyá² júu³ 'atsaa²¹ coon¹³ tsá². Coon²¹on cwáain¹ 'ee seein²¹ tsá² xee¹²¹ sii¹ júu³ 'e jo líi².

¹⁴ Tsu 'wii¹¹³ la joon 'iin²¹na 'e cuu²¹; ɥ 'in 'yiaa¹ñii² xuui²¹gi do cwoo²¹o. Joon liseein²¹ jóon¹on. Joon 'ii-o inii²¹ 'ná¹ joon jo cwooi¹ faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya'a.

¹⁵ Tsu 'inlíi¹¹³ 'yiaa¹ñii² gatuu²o júu³ tya¹ Cristo joon galí¹i tsá² tya¹ 'in 'líi¹³.

¹⁶ Joon wana tsañuu¹ si tsami² 'ee seein²¹ inuu¹ tya'a jaain²¹ 'yiaa¹ñii² 'ná¹-a unji²in mo 'ido. Jo cwo³¹o unji²in 'in jai² líi² tsu jiiñ¹³ la joon lí²-i unji²in 'in jai² líi² 'in 'yiaa¹ñii² 'in jo 'in seein²¹ tya'a.

17 Cwoun'goo²¹gi tsá² 'áai'gi 'in tsacøøi¹³ 'in jmoo¹⁰ to² tya'a tyá². Tyiin²gi 'in cwó² júu³ tyá² joon 'in 'e²e tsá².

18 Tsu ni jii² tya' Dios jin²in: "Jo toon²oon' noo¹³ moo¹⁰oo²o joo'tsaa² mo 'ø¹ø mi³ trigo mo untyá² tsá²." Joon jin²in: "In jmoo¹⁰ to² tii²mo 'ii²¹i 'lee¹³.""

19 Jo unjii²in wana seein²¹ jaain²¹ tsá² cwo¹⁰ tsaa² tsacøøi¹³ tyani¹in. Pe wana ti² gáí' gaai²¹ tsá² joon 'ná¹ nuu²un júu³ tya'a.

20 Jileei²¹ 'in 'noo¹⁰ tsaa² jii²nu'un tyani jileei²¹ 'e 'in catyaa² do itoon²¹on fo²-tsi cwoli'goo²¹o.

21 Tyi³aa cwoo¹⁰ 'elo tyani Dios joongi tyani Jesucristo coon¹³ 'in ángeles tya'a 'in nigatyii¹³in: Cwojmaa²a jilaa²¹ 'elo júu³ røø²¹. 'Ná¹ jmaa²a coon²¹ røø²mo tsá².

22 Jo tyi³u'u jaain²¹ tsañuu¹ ilíin² tsaa²to² jee²¹² 'in jai² líi² la jmoono, tsu wana ga'láa¹a lawa'a gal¹u'u tsaa² tya'a. Jo un'lii²u'u 'wo'o coon¹³ cwáain¹ lo.

23 Lawa mo tsaa¹³ tuu¹u joon mo ti¹ coon²¹ naa' mo li tsaa¹²a 'wo'o jo 'uu¹²u jii¹³ jmii²¹ pe 'uu³xu'u vino ijmá¹ mi¹ tyi¹.

24 Jilaa²¹ tsaa² tya¹ 'inlíi¹³ lí².i jná² nii² la nu'gi 'e lisá² 'ii²¹. Pe tsaa² tya¹ 'in catyaa² ijná² nii² ciiin²¹gi xu.

25 La joon jon jilaa²¹ 'e tyá² 'e jmoo¹⁰ 'inlíi¹³ ilíi¹³ ilíi¹³ tsá² la jmoono. Joon 'e catyíia²gi ilíi¹³ tsá² ciiin²¹gi xu.

6

1 Jileei²¹ tsá² 'in jai² líi² Cristo 'in nitaai² tya' ñi'fi²¹²i 'ná¹-a un'goo²¹o ñi'fi²¹²i la coon²¹ jo cwofaa²¹a tsá² 'laa²¹ tya¹ 'e sii²¹ Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ee²¹e'.

2 Joon wana jo¹ líi² ñi'fi²¹² do Cristo 'in nitaai² tya'a do 'ná¹ un'goo²¹gi ñi'fi²¹²i. Joon 'ná¹ jmaa¹a to² tyá² tya' ñi'fi²¹²i do tsu 'wii¹³ jo¹ líi² Cristo. Joon mo jmoo¹⁰ 'in taai² tya'a to² jmoo¹⁰ to² tya' jaain²¹ 'in jo¹ líi² Dios joon 'iin²¹²mo Dios 'ii. 'E²du'u joon cwotyaa¹-tsi tsá² 'e jmáa¹a 'e júu³ lo.

'In jai² líi² ná¹ jløø³mo

3 Joon wana 'e¹e tsá² júu³ xii²¹a jmoo¹ 'ido jloo³ 'na'a. Jo røø²¹ sí¹i coon¹³ júu³ tyá² 'e ga'ee¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo, jon'gi jo røø²¹ sí¹i coon¹³ júu³ 'e 'e¹e tsá² xiiala ngi¹ tsá² tyá²-u tyani Dios.

4 Tsá² 'in jo ñii¹ 'ii coonti. Jiiin¹³ 'iin²¹²in 'ido jo cwo¹⁰ júu³ ruu²¹i coon¹³ jilaa²¹ 'e sí¹i. Joon jiiin¹³ coon¹³ 'elo-o lí²-i lítií² tsá² 'e tsiwúu¹i, jo cwo¹⁰ júu³ ruu²¹i, faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' tsá² xeei²¹, joon cu²-tsi tya'a.

5 Tsá² 'in gó² 'i¹-tsi 'in 'noo¹⁰o mii¹³ coon²¹ tøø²mo. Tsá² jo ñi¹ la jai². 'In tsá² do 'i¹-tsi 'e ijná¹a cuu² wa'a un'goo²¹o Dios. Jee²¹mo¹⁰ coon¹³ 'in jmoo¹⁰o la joon.

6 Pe wana ngii²¹i 'e tyá²-u tyani Dios sá² 'lee¹³na' wa ngii²¹i 'yaai¹-tsi'.

7 Tsu jo 'ee léé³e' coonti 'e juncwii²¹ lo, la joon jon jo 'ee lí² lee²¹e' jiiin¹³ coon²¹ mi júnun²na'.

8 Joon wana 'oo²¹o sin¹in' joongi 'e tyéé³e' cwojmoo²¹o jløø³mo'.

9 Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in lisá² cuu² tya'a jo itaa²¹a tya'a joon 'ii²¹o lawa coon²¹ sí² tya' 'in líi¹³. Jilaa²¹ 'e súnun²in ijmáa¹a 'nii²¹ tya' 'in 'iin²¹²in joon ipiin² 'ña'a li jo tiin¹³ tsá².

10 Suun²¹un tsá² cuu² 'wii¹³ joon jó¹ jilaa²¹ 'e gó² tya'a. Joon 'inlíi¹³ nigasuun²mo, nigatuu²¹o júu³ tyá² tya' Dios joon líi¹ wú¹ niganii²¹ juncwii²¹ tya'a.

Cwojmaa²o'la ngóo¹ 'naai¹³ 'e jai² líi²u

11 Pe 'nu-u, tsu 'wii¹³ tsá² tya' Dios 'nu, tá² jilaa²¹ 'e gó² lo, joon cwocwoo¹³ 'o'o 'e jmaa²a 'e tyá². Jmaa²a to² tyu² Dios. Jo¹gi cwoli²un. Cwoli²in²¹² mogi¹ Dios coon¹³ tsá². Jmaa²a taa²¹-o'o. 'Wo²-o'o jmaa²a tya' tsá².

12 Cwocwoo¹³ 'o'o ce caai²¹ 'o'o ngi²i la nigangi¹ 'in jai² líi² Cristo. Cwoo¹³ 'o'o 'e ngi²i coon¹³ Dios 'e seen²¹mo'o coon¹³on coon²¹ tøø²mo, tsu la joon gatø¹ Dios 'nu. Joon tyani tsá² fúu¹ niga¹lí¹ júu³ jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Dios 'wii²¹² tyi¹.

13 Joon nano 'i³ii 'nu júu³ tyani Dios 'in cwo¹ juncwii²¹ tya' jileei²¹ 'in seein²¹ joongi tyani Jesucristo 'in gajmaa¹a júu³ jai² 'e tyá²-u tyani Poncio Pilato.

14 Jo cuu¹³un jmaa²a jilaa²¹ to² gacwo¹⁰ Dios 'nu 'e jo lí² faa²¹a tsá² 'laa²¹ jiiin¹³ coon²¹ ca mi tyu² Dios Jmii²¹ to² 'e jnee¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo.

15 Tsu mi tyíia¹ 'ii²¹ tya' Dios Jmii²¹ ijmáa¹a lí² jilaa²¹ 'elo. Jiiin¹³ Dios Jmii²¹ lí² líi²in tsaa²to² 'in feei¹gi. Joon 'in cwaa³mo 'ii. Joon 'ii-o líi¹i røø¹³ 'in feei²gi la jee²¹² jileei²¹ røø¹³ catyaa²gi do. La joon jon 'ii-o tsaa²to² 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ tsaa²to².

16 Jiiin¹³ 'ii-o lí² cwo¹ tsá² 'e seein²¹ tsá² coon²¹ tøø²mo tsu jo tyé¹ 'ii. Joon táan¹in li jná² joo²¹ líi¹i. Joon jo lí² tsá² tsatyéén¹in. Joon jo mo nigalijøø²i tsá² 'ii jon'gi lí² jøø²i tsá² 'ii. Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii ce jileei²¹. Cwolisá² 'ii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

17 Cwotyá³a-tsi 'in sá² cuu² juncwii²¹ lo 'e jo unjløø¹³ 'ña'a jon'gi ngi¹ cu²-tsi cúu¹u pe ngi¹o jo cu²-tsi tya' Dios 'in jiiin¹. 'Ii-o cwo¹⁰ jna' jilaa²¹ 'e jløø³na'.

18 Cwotyá³a-tsi 'ido 'e jmáa¹a 'e tyá². Joon cwoliseein²¹ 'e tyá²-u coon¹³ jilaa²¹ tyá² 'e jmoo¹⁰. 'Ná¹-a tyaa¹ 'ido tyá² tya'a 'e cwo¹⁰ tsá² 'e 'oo¹⁰-o joon uncoon¹³on 'ii 'in tyéin¹³ jmii²¹².

19 'E tyá² 'e jmoo¹⁰ do 'e lí² lawa tsá² jñi¹ cwuu²¹, 'iin²in uncwu² mi jñi² do, pe joon mo roo²¹ joon coon²¹ tsá² láai²gi lagi

ga'lin² mo gajñii¹ do. Coon¹³ la joon ilisá²
juncwii²¹ tya'a 'e jo¹.

*Tyaa¹ Poo² cwo²¹o Timoteo 'e cwo¹gi
tsá² júu³ tyá²*

²⁰Timoteo, un'øøi¹ jilaa²¹ 'e gatyaa¹ Dios
cwo¹o. Jo núu³un júu³ 'e jo tseein²¹ jon'gi
'e jo to² íi³in coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e jin² tsá² 'e
'áai¹gi jo¹, pe jon' jo¹ 'e júu³ joon.

²¹Joon 'inlái¹³ niganúu²o 'e júu³ do joon jo
gauntiin¹³in 'e júu³ jo¹ tya' Dios.

Cwouncwaa¹³ Dios 'nә. Amén.

Jí² tì tún² 'e gasii¹ in San Pablo tí² i Timoteo

Sii¹ in Poo² 'e jí² lo tya¹ Timoteo

1 Jna-a, Poo², joon líi¹ na jaain²¹ apóstol tya¹ Jesucristo. Dios gasii¹ in jna yaai¹-tsi 'e jmaa³ aa júu³ 'e Dios cwoo¹ o juncwii²¹ múui² tya¹ tsá² 'wii¹³ Cristo Jesús.

2 Sii² na 'e jí² lo tyi¹, Timoteo. 'iin²¹ na 'nu lawa yuun²¹ tyiia. Cwocwo¹ o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñu¹'u Cristo Jesús 'e jmaa¹ a fo'feei¹ tyi¹ coon¹³ feei¹-tsi tyi¹ joon 'e seen²¹ mo' o tyú².

'H² Poo² Timoteo júu³ 'e cwo² júu³ tyú²

3 Untii¹³ oo 'nu coon²¹ tøø² mo coon¹³ júu³ tyú² tyiia 'e fo³ oo la 'woo¹ la jmi¹. Cwo¹³ oo 'maai¹³ Dios 'in un'góo³ oo la gaun'goo²¹ o 'lí²²² tsacøø¹¹³ tyiia joon jo con² jna tsá² tóo².

4 Tii¹³-tsii jmi²²¹ gatoo²¹ unni²¹ in joon líi¹ 'iin²¹ na jøø²¹² na 'nu la coon²¹ líjloø¹³ xuu.

5 Tii¹³-tsii jon xiiala jai² lí²² u la jai² galii² si'yí¹²¹ a Loida nifu la joon jon saa²¹ a Eunice.

6 'Wii¹³ joon 'í²² jii³ 'nu 'e cwojmaa² gi¹ jii¹³ 'ii²¹ 'e 'oo²¹ o 'e gacwo¹ Dios 'nu mo gatøon³ oon cwóo³ oo tyi¹.

7 Tsu 'in Espíritu 'in cwee¹¹³ Dios jna¹ jo jmoo²¹ o¹ 'go¹ o¹ pe cwo¹ o¹ jna¹ pí³ joon 'e 'iin²¹ mo¹ tsá² joon 'e øø¹²¹-tsi tyú².

8 Tsa 'wii¹³ joon jo fa'ii²¹ lí²² u 'e røø²¹ u u cwáain¹ tya¹ Ña'ñu¹'u jon'gi fa'ii²¹ lí²² u 'wii¹³ tyiia tsu siin¹³ na 'nañi³ 'wii¹³ jmóo³ oo to² tyu² Jesús. Pe nee²¹ e¹ wúu¹ coon¹³ jna caáain¹ tya¹ júu³ tyú² tya¹ Dios coon¹³ pí³ cwoo¹ Dios.

9 'Ii-gajmaa¹ a tiin¹³ jna¹ joon gatø¹² ø jna¹ 'e ngii²¹ i tyú²-m tyani¹ i. Gatø¹² ø jna¹ jon'on 'wii¹³ jilaa²¹ tyú² 'e jmoo²¹ o¹ pe galí²-i jii¹³ la 'iin²¹ mo coon¹³ jilaa²¹ 'e feei¹-tsi tyi¹ 'e gajmaa¹ a cwáain¹ tya¹ Jesús 'wii¹³ tyi¹ la nu gi garón¹ juncwii²¹.

10 Pe la no-o gajmaa¹ a liñi¹ tsá² jilaa²¹ 'elo mo gajnéi¹ Jesucristo, 'in jmaa¹ a tiin¹³ jna¹. 'Ii-o gauntyee²¹ mo 'e jún² in tsá². Joon coon¹³ júu³ tyú² tya¹ gacwo¹ o¹ tsá² juncwii²¹ 'e jo tyé¹.

11 Joon Dios gatyii¹³ in jna lawa tsá² tya¹ a 'e nicwóo³ oo joon ni'e¹³ ee tsá² 'in jon' seenin²¹ Israel 'e júu³ tyú² do.

12 Joon tsu 'wii¹³ joon móo³ oo wúu¹ pe jo 'óo³ oo fa'ii²¹ tsu cwii¹ mo 'iin 'in jai² lí²² na joon jo¹ o lí²² na 'e 'ii-o lí²² má¹ ca mi tí² jmi²²² joon jilaa²¹ 'e gatyaa¹ cwóo³ oo.

13 Cwosaain²¹ o¹ o¹ jilaa²¹ júu³ røø²¹ 'e ganuu²¹ un fo³ oo. Joon cwoseen²¹ mo¹ o¹ jo¹ o lí²² u joon 'iin²¹ mo¹ o¹ Dios coon¹³ tsá² 'wii¹³ sicaan²¹ mo¹ o¹ coon¹³ Cristo Jesús.

14 Coon¹³ 'e uncoon¹³ Espíritu Tyú² 'in seenin²¹ jee²¹² jna¹ un'øø¹²¹ jilaa²¹ júu³ 'e tyiin² 'e gatyaa²¹² aa cwoo¹ o¹.

15 Niñii²¹² o¹ o¹ jileei²¹ in néei¹ li sii²¹ Asia gatú² mo jna. Joon Figelo coon¹³ Hermógenes jee²¹² ii.

16 Cwouncwaa³ i Ña'ñu¹'u tsá² inuu tya¹ Onesiforo tsu 'láa² mo naa¹ Onesiforo do nija-coon²¹ fo'feei¹ tyiia. Joon jo ga'aa¹ a fa'ii²¹ 'e 'yuu² na 'nañi³.

17 Pe mo nateen¹ fu Roma ga'naa¹² i jna coon²¹ tún² ca gatsee²¹ i jna.

18 Cwolifee¹ mo-tsi Ña'ñu¹'u tya¹ 'ii mi tí² jmi²¹² joon. Tyú²-m nii²¹² o¹ xiiala unjii² in jna mo taan²¹² na fu Efeso do.

2

Xiiala lí² i tsá² 'láa² tya¹ Jesucristo

1 Joon 'nu-m, yuun²¹ tyiia, 'ii¹³ mo¹ o¹ 'e uncoon¹³ Dios 'nu 'wii¹³ sicáan² un coon¹³ Cristo Jesús.

2 Joon jilaa²¹ júu³ 'e ganuu²¹ un 'e gafo³ oo foo²¹¹ o¹ tyani tsá² fúui¹, tya²¹ a cwoo²¹ o¹ 'in jo cu² o¹ o¹ coon¹³, tsañuu¹ 'in tii²¹ e¹ e tsá² xeei²¹. Joon 'ii-o jon lí²-i e¹ e tsá² xeei²¹ 'e júu³ do.

3 Joon 'nu-m lawa jaain²¹ 'láa² 'in tyuí¹ 'in jmoo¹ o¹ to² tyu² Jesucristo jmoo²¹ o¹ taa²¹ a jilaa²¹ wúu¹ 'e moo²¹ o¹.

4 Tsa 'in jmoo¹ o¹ 'nii²¹ to² tyu² fii²¹² i jo ngii¹ cu²-tsi coon¹³ jilaa²¹ jmaa²¹ i to² tya¹ a 'e coon¹³ la joon jløø³ mo fii²¹² i 'in gatyii¹³ in 'e líi¹ i 'láa² tya¹ a.

5 Coon²¹ røø²¹ jon wa¹ a coo¹ o¹ tsá². Cwo²-tsi pe jo lí² 'ii²¹ i 'e gali¹ i la jo røø²¹ coo¹ o¹ la to² tyu²-m.

6 Joon 'in jmoo¹ o¹ to² 'ii²¹ jee²¹² tyiia²¹ tí²² i dø¹ ø 'e lisá² nifu.

7 Cwo¹ i²² du¹ o¹ o¹ 'e fo³ oo lo joon icwo² o¹ Ña'ñu¹'u 'e øø¹²¹ o¹ o¹ jilaa²¹ a.

8 Cwotii¹³ gi¹ o¹ o¹ 'e Jesucristo jún² tya¹ 'lí²¹² David 'ii joon gaunjiin¹ in Dios 'ii jee²¹² 'lí²¹² jii¹³ la júu³ tyú² cwóo³ oo.

9 Joon 'wii¹³ tya¹ júu³ tyú² joon móo³ oo wúu¹ lawa tsá² gó² ca gaton² on ñi³ cadena cwóo³ oo. Pe júu³ tya¹ Dios jo lí² 'nuu¹ tsá² coon¹³ cadena.

10 Tsa 'wii¹³ joon jmóo³ oo ta¹ o¹ coon¹² jilaa²¹ 'wii²¹² tya¹ 'in gatyii¹³ in Dios 'e 'ii-o lí² 'ii²¹ i itiin¹³ mo 'wii¹³ Cristo Jesús. Lí²-i 'ii²¹ o¹ jon lí² 'ya² gi¹ 'e jo tyé¹.

11 Tsa júu³ ja² mo lo: Gajúun² mo¹ coon¹³ Cristo la joon jon itoon²¹ on¹ coon¹³ ii.

12 Joon wana nee²¹ e¹ wúu¹ la joon jon ityuu²¹ u to² coon¹³. Wana faa¹³ a¹ 'e jo cwii¹ na¹ 'ii la joon jon 'ii ijin² in 'e jo cwii¹ in jna¹.

13 Wana cuu¹³ na¹ 'a jo¹ o¹ lí² na¹ 'ii pe 'ii coonti jo cuu¹ i untiin¹³ mo júu³ tya¹ a.

Xiiala j moo¹o tsá² 'e yaai¹-tsi Dios

¹⁴ Cwountii¹³-tsi tsá² jilaa²¹ júu³ lo, cwoo¹²o cwáain¹ 'ii tyani Dios 'e jo cwo¹o júu³ ruu²i; coon¹³ júu³ 'e jo 'ee to² 'i'i'in. 'E júu³ do 'i'in²mo 'in tsá² 'in ganá²un.

¹⁵ Cwo¹³o 'o'o jmaa²¹a jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i la joon líi¹u tsa'leei¹³ tya'a 'e jo fa¹¹ú²¹ líi²u. Jmaa¹³ tsá² júu³ røø²¹ jiin¹³ la tí² 'e lí² júu³ tya' Dios.

¹⁶ Pe tuu²¹ júu³ 'e faa²¹ tsá² 'in jo ñi¹, júu³ 'e jo 'e to² 'i'i'in. 'In tsá² tyaa¹ júu³ do un'láai²gi jiin¹³ 'e gó² j moo¹o tyani Dios.

¹⁷ Joon júu³ tya'o inii² lawa jmoowúu¹. Joon Himeneo coon¹³ Fileto líi¹i la joon.

¹⁸ 'Ii-o gajmaa¹a 'e gó² cwáain¹ tya' júu³ jo¹ t su jín²in 'e nasuun²mo 'e jiin¹in tsá². Joon 'wii¹³ júu³ tajuu²¹ tya' 'in tsá² do ga'iin²mo-tsi 'inlíi¹³ 'e jo¹o líi².

¹⁹ Pe jo lí² lísií² júu³ tya' Dios, 'e li lawa coon²¹ po'xá¹ 'e jo jøø²¹. Joon júu³ tya' Dios jín': "Cwii¹mo Ña'ñu¹'u' jileei²¹ tsá² tya'a." Jín²o jon: "Tuu²¹ jilaa²¹ 'e gó² jileei²¹ 'naa' 'in jín² 'e cwii¹mo Cristo."

²⁰ Pe coon²¹ tsi inuu¹ lí² sá² cuu² jon'on jmai¹² wúun¹ lí² cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee pe sá²-a jon wúun¹ lí² 'mó² coon¹³ cwoo¹³ jon. Sá²-a tya' mo tí² jmi²¹² joon sá²-a jon tya' li to² tsá² tyi¹.

²¹ La joon jon wana tuu²¹ tsá² 'e gó² ili²in lawa coon²¹ wúun¹ tya' mo tí² jmi²¹², máa¹ coon²¹ jmaa²¹i to² tya' fii²¹²i. Natyaa¹ tyu² tya' doñi¹ee to² tyá².

²² Tuu²¹o 'o'o jilaa²¹ 'e gó² tí²-tsi simii²¹ jmaa¹a pe 'nu-u coon¹³ jileei²¹ 'in mí¹ tyani Ña'ñu¹'u' jo¹o cwolin²naa'. 'Ná¹-a cwoo¹³ 'oo' ngii²¹ tyani Dios 'e tyá²-u, cwoo¹³ 'oo' 'e jo¹o líin²naa' joon 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² joon 'e taan²¹²naa' tyá²-u.

²³ Pe tú²u jilaa²¹ júu³ 'e jo tseein²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e unngii¹ tsá² 'in jo ñi¹ t su ñii²¹o 'e júu³ do j moo¹o 'e jo cwo¹o júu³ ruu²¹.

²⁴ Joon 'in j moo¹o to² tyu² Ña'ñu¹'u' jo lí² ngi¹ to² jo cwo¹o júu³ ruu²¹ pe 'ná¹ 'e tí²mo 'e 'e¹ 'e tsá². Jmaa¹a jmai¹² 'e 'wo²-tsio tya' jileei²¹ tsá².

²⁵ 'Ná¹-a 'e 'e¹ 'e coon²¹ tún²-un 'in jo jai² líi² do la jo¹o líi²u wa coon²¹ jo ngáa¹mo icwoo¹o Dios ijaa²¹a-tsi joon i'øøi²¹-tsi ilicwii¹ 'e júu³ jai² do.

²⁶ Joon iláa¹mo 'ña'a coon¹³ júu³ tajuu²¹ tya' 'in líi¹³ 'in gacon² 'ii tóo² 'e j moo¹o la 'iin²¹²in.

3

Xiiala ilin² tsá² jee²¹² jmi²¹² lí² tsi¹

¹ Cwolinii²¹o 'o'ca jmi²¹² li gatsé¹ ijó¹ jiin²¹ 'e 'i¹ fo².

² T su tsá² jo 'iin²¹²mo wa' tsá² xeei²¹, jiin¹³ 'iin²¹²in cuu² joon jloo³ 'oo²¹o. Jmaai¹ jloo³

'ña'a joon faa²¹a 'laa²¹ tya' Dios. Joon jo nuu¹³un to² tyu²¹ sáa³ jmi²¹, jo cwo¹o 'maai¹³ jiin¹³ jaain²¹ joon jo j moo¹o 'e 'yaai¹-tsi Dios.

³ 'Waa²¹-tsi 'in tsá² do. Tsá² 'in jo cwéi¹-tsi joon 'in faa²¹a 'e gó² tya' tsá². Tyu²¹ to² yaai 'ido jo un'goo²¹o tsá². Lí²in 'ido lawa joo²¹ 'líi¹³ joon 'ee¹mo jilaa²¹ 'e tyá².

⁴ Tsá² 'in 'ñii¹ tsá² 'ii joon j moo¹o jiin¹³ la 'i¹-tsi, joon 'in tsá² do tsafee¹ jmaai²¹ 'ña'a. Nitya¹-tsi coonti 'noo¹o juncwii²¹ tya'a jo 'naai²¹gi Dios.

⁵ Lí¹i lawa tsá² 'in jai² líi² Dios pe jo cwó² tyu² Dios to² 'ii.

Cwotuu²¹ jileei²¹ 'in líi¹i la joon.

⁶ T su 'in líi¹ la joon tsataai² waa²¹² mo inuu tya' tsá² joon icon²¹ tóo² tsamí² jøøi² 'in røøi²¹ tsaa² 'in gatuu²¹ júu³ tyá² 'wii¹³ tya' jilaa²¹ 'e suuin²¹.

⁷ Nuú¹o júu³ tya' doñi¹in pe jo litoon¹ galiñii¹ la jai².

⁸ La gajmaa¹a tsaláa¹ 'in sii²¹ Janes coon¹³ Jambres mo ngauntyí²in Moisés, la joon jon j moo¹o 'in tsá² 'in 'ee¹ 'e júu³ la jai² lo. Tsá² 'in jo gauntiin¹³ 'e júu³ tya' Dios 'ii. Joon cwáain¹ tya' júu³ tya' Dios 'e joon 'in xee²¹²mo-tsi júu³ tya'a.

⁹ Pe jo linii¹² júu³ tya'a tsu coon¹³ 'e gó² j moo¹o iliñi¹ tsá² la gango¹ 'in tsá² gáí¹ 'in ngauntyí²in Moisés do.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹o Timoteo 'ee 'ná¹ jmaa¹a

¹⁰ Ñii²¹o 'o'o jilaa²¹ 'e niga'ee²¹² ee joon nigajøø²¹o jiin¹³ la taan²¹² na juncwii²¹ tyiia. Nigacoon²¹on cwáain¹ 'e 'iin²¹²na jmaa³aa. Nii²¹o 'o'o xiiala jai² líi²na Dios Jmi²¹. Ñii²¹o 'o'o jon 'e 'wo²-tsii joon xiiala 'iin²¹²na Dios coon¹³ tsá². Joon ñii²¹o 'o'o 'e fee¹mo-tsii.

¹¹ Nañii²¹o 'o'o xiiala 'øøi¹ tsá² jna coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e gamóo³oo fu Antioguía joon fu Iconio coon¹³ Lистра. Ñii²¹o 'o'o jilaa²¹ wúu¹ 'e galí² tyiia pe Ña'ñu¹'u' gatiin¹³ mo jna jee²¹² jilaa²¹.

¹² Joon tsei² jileei²¹ 'in 'iin²¹²in jmaa¹a la to² tyu² Cristo Jesús inee²¹ wúu¹ tya' tsá².

¹³ Pe tsá² gó² coon¹³ 'in tajuui²¹ do iun'láai²gi jilaa²¹ 'e gó² j moo¹o, coon²¹on tsá² tóo² joon icon²¹on 'ii tsá² tóo².

¹⁴ Pe 'nu-u, jo tú²u jilaa²¹ 'e nigauñtsaa¹²¹a, jilaa²¹ 'e nigalitsáa¹mo-'o'o la jai², tsu cwii¹mo 'o'o 'iin 'e 'e¹ 'e 'nu' elo.

¹⁵ Joon ca mo xuu²¹²mo 'o'o galiñii¹³ júu³ tyá² 'e ga'e¹ 'e 'nu xiiala tiin¹³ Dios tsá² mo jo¹o líi²u Cristo Jesús.

¹⁶ Dios gacwo¹o tsá² jilaa²¹ júu³ tyá² tya'a. Gacwo¹o tsá² júu³ tyá² tya'a 'e jmaa²¹i to² 'e¹ 'e joon 'e j moo¹o júu³ xiiala 'noo²¹on tsá² tsaa² joon jmaa¹a røø²¹ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² joon 'e¹ 'e tsá² xiiala lí² jmaa¹a 'e tyá²-u tyani Dios.

¹⁷ Gacwoo¹o Dios júu³ tya'a 'e jileei²¹ tsá² tya'a lí² tyá² tyá² tya'a jmáa¹a doñi¹ee 'e tyá².

4

¹ Tyí³aa cwoo¹o tyani Dios joongi tyani Ña'ñu¹'u' Jesucristo 'in ijó¹ jajmaa¹ 'ii²¹ tya' tsá² jii¹n¹ joongi tya' 'in nijúin¹ mi jó¹ tya²'u to².

² Cwó³ júu³ tyá² tya' Dios. Cwó³-o'o cwo²o júu³ wa'a 'iin²¹²in tsá² nuu¹un 'yaai¹-tsi si jo 'iin²¹²in 'ee. Cwojmaa¹³ tsá² júu³ 'e jo cwo'naa¹ tsá² tsaa². Mi²i tyani¹i cwo-jaa²¹a-tsi. Tyá²a-tsi 'in jai² líin. Cwo-lifeei¹-o'o coon¹³ tsá² joon 'e³e coon²¹ tún²-un.

³ Tsu ijoo²¹-o coon²¹ sii¹³ mo jo 'ii²¹ tsá² júu³ røø²¹ joon 'iin²¹²in nuu¹un jii¹n¹³ júu³ 'e la tí²-tsi. Joon itøø¹ tifo² tya'a 'in fúui¹ 'in unti² loocwóo¹ coon¹³ júu³ 'e 'iin²¹²in nuu¹un.

⁴ Joon ituu²¹o júu³ jai² nuu¹un joon inúu¹un jii¹n¹³ júu³ 'e tsaai²¹.

⁵ Pe jmaa²¹a coon²¹ tún². Taa²¹a jmaa²a coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ mó²o. Cwojma²¹a to² la jmoo¹o tsá² 'in cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios. Cwountii¹u'u jilaa²¹ to² 'e cwoo¹o Dios jmaa²¹a.

⁶ Tsu nanáa¹ tyá² tyiia 'e ijúun³na 'wii²¹² tya' júu³ tyá² tya' Dios. Ti li tí² 'ii²¹ 'e nii¹³moo.

⁷ Joon gacwo³-tsii jmáa³aa to² cwoo¹o Ña'ñu¹'u' joon nano gatsée¹mo tyiia joon cwáain¹ tya' 'e jai² líi²na' jo ga'laa²¹aa.

⁸ Joon nano gasaa¹a Dios coon²¹ corona tyiia icwo²o jna tsu gajmáa³oo to² tyu²u. Joon Ña'ñu¹'u', 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹, icwo¹o jna mi tí² jmi²¹² joon. Jon'on jii¹n¹³ jna icwo²o pe icwoo²¹-o corona tya' jileei²¹ 'in ján¹ 'yaai¹-tsi mi cwée¹i.

Jmaa¹o Poo² júu³ xiiala ngóo¹ seein²¹

⁹ Cwó³-o'o na¹ la jmoono.

¹⁰ Tsu gatuu²¹mo Demas jna tsu gali 'iin²¹²gi 'e sá² juncwii²¹ joon gangóo¹o fu Tesalónica. Joon gangóo¹-o jon Crescente fu li sii²¹ Galacia. Tito-gi gangó¹ li sii²¹ Dalmacia.

¹¹ Jii¹³ Lucas taain²¹²gi coon¹³ jna lo. Cwo'nei²du' Marcos joon ñijee¹o. Tsu jmee¹³na 'ii to² tyiia 'e uncoon¹³on jna.

¹² Nigasii³na Tíquico fu Efeso.

¹³ Mi ñi³i no cón³on 'mi'jná² yuu² lúu³uu 'e gasáa³aa fu inuu tya' Carpo 'in tyiin¹ Troas. 'Nó²on cón³on jon 'e jí² 'e gasáa³aa pe tyiin²gi 'e mo'jí² tyiia do, 'nó²on joon cón³on.

¹⁴ In tiñi³ 'in sii²¹ Alejandro nigajmaa¹a 'e gó² tyiia 'ái¹. Intyii²¹o tya'a Ña'ñu¹'u' jilaa²¹ 'e gó² nigajmaa¹a do.

¹⁵ Un'øøi²¹ 'wo'o tya' 'ii tsu nigali'aa²¹o júu³ tyi¹.

¹⁶ La mo nifu siin¹³na tyani tsaa²to² jii¹n¹³ jaain²¹ jo 'in gauncoon¹³o jna. Jilee²¹mo

gatíui² jna. Mí³ii tyani Dios 'e jo cwo² Dios tsaa² tya' 'ido.

¹⁷ Pe joon Ña'ñu¹'u' gauncoon¹³on jna joon gacwo¹o jna pí³ 'e coon¹³ la joon gacwo³ jna jilaa²¹ júu³ tyá² tya'a. Joon ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel. Gatyíi²mo Ña'ñu¹'u' jna 'e tóin¹ 'mó¹.

¹⁸ Joon ityi²mo Dios jna jee²¹² jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o tsá² tyiia. Joon iun'øø²¹i jna ca tye²na ñu'fú² li tyu² 'ii to². ¡Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii²¹ 'e jo tyéi¹! Amén.

Júu³ li tséi¹

¹⁹ 'Aa²¹²mo'o fu³uu fo²o Prisca coon¹³ Aquila coon¹³ tsá² taai² inuu tya' Onesiforo.

²⁰ Gajaan¹ta Erasto fu Corinto joon gasáa³na tsaa¹³a Trófimo fu Mileto.

²¹ Cwó³-o'o ñi²u'u la nu'gi ití² jii²¹ cwíi². Sí³na 'aa²¹²mo'o fu²u Eubulo coon¹³ Pudente coon¹³ Lino coon¹³ Claudia coon¹³ jileei²¹ tsaru¹u 'in jai² líi².

²² Cwocwoo¹o Ña'ñu¹'u' Jesucristo wa²a pí³ tyi¹ 'e siin¹³mo coon¹³ 'nu. Cwouncwaa¹³ Dios 'naa' jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo t^hí²i Tito

Poo² sii¹ in 'e jí² lo tya' Tito

1-2 Jna-a, Poo², s^hí³na 'e jí² lo. Joon jna jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ to² tyu² Dios. Joon jna jaain²¹ apóstol 'in gatyí¹³ in Jesucristo 'in cwo¹o júu³ tya'a 'e uncoon¹³on 'e jai²gi líi² 'in gatyí¹³ in Dios joon ilíni²¹o la jai² xiiála ngi¹ tsá² tyú² tyani Dios ca mi 'ii²¹ Dios, la juncwii²¹ icwo² Dios 'ii. Ga^hí² júu³ coon²¹ la na^gi ga'láa² 'wii²¹² 'e juncwii²¹ toon²¹on' lo, icwo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyé¹. Joon Dios jo lí² faa^{21a} júu³ tajuu²¹.

3 Joon mo gatyí^{1a} 'ii²¹ tya' júu³ tya'a gaj-maa^{1a} 'e líni¹ tsá² coon¹³ júu³ tyú² 'e gatyaa¹ cwó³oo. Joon Dios 'na'a, 'in jmoo¹o tiin¹³na', gatyú^{2u} to² la joon.

4 S^hí³na 'e jí² lo tyi'i, Tito. Lí²un lawa yuu²¹ tyiia coon¹³ jilaa²¹ 'e tsáai¹-tsi'. Cwouncwaa¹³ Dios 'nu joon cwoocwo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Na^hñu^{1u} Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹³na', 'e tyú^{2-u} seen²¹un.

To² 'ná¹ jmaa¹ Tito fu Creta

5 Mo gatú²na 'nu fu Creta, gatú²na 'nu 'e unró²¹o 'e 'ná¹-a lí² ró²¹. Gatyú^{3uu} 'nu to² 'e 'naa¹u'u tsacó¹³ jee²¹² 'in jai² líi² Cristo la coon²¹ fuu²¹.

6 'In tsá² 'in ilíin² tsacó¹³ do 'ná¹-a seen²¹ jo lí² faa^{21a} tsá² 'laa²¹ tya'a joon jii¹³ jaan²¹mo 'oo²¹o iliseein²¹ tya'a. Joon wa'a jóon¹on tsaa¹-tsi Dios joongi wa'a jmoo¹o nuu^{12u}, jo to¹o jóon¹on do mi¹³, joon lí²-i líin²in 'in tsá² do tsacó¹³ jee²¹² 'in jai² líi².

7 Tsu 'in tsaa² do lawa'a tsalee¹³ tya' Dios 'ii joon 'ná¹-a ngi¹ 'e jo lí² cwo¹o tsá² jii¹³ coon²¹ tsaa². Jo lí² líin²in tsaa² 'in jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²in, jon^gi 'in 'nii²¹-tsi, jon^gi 'in ngi¹ to² 'iin¹, jon^gi 'in ngi¹ to² tíi¹, jon^gi 'in 'iin²¹²in líin² tsaa² 'e jna^{2a} cuu².

8 Pe 'ná¹-a 'ii²¹mo tsá² inuu tya'a 'yaa¹-tsi, 'ná¹-a 'iin²¹²in jilaa²¹ 'e tyú². 'In tsaa² do 'ná¹ oó²¹-tsi 'áai¹, joon jmoo¹o jilaa²¹ 'ii²¹ ró²¹, joon ngi¹ tyú^{2-u} tyani Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmaa^{1a} jilaa²¹ to² tyu² Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹-a lí² tyu^{2u} to² juncwii²¹ tya'a yaa¹.

9 'In 'iin²¹²in líin²in tsaa² 'ná¹-a saain²¹-tsi 'e júu³ 'e jo caai¹ 'e ga^e tsá² tya' Dios 'ii. Joon coon¹³ júu³ tyú² la joon lí²-i tyia¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Joon lí²-i líi¹ 'in jo cwo¹o júu³ ruu^{21a} coon¹³.

10 Lí¹ fúu¹ tsá² seen²¹ 'in jo nuu¹³un júu³ ró²¹. Joon 'in tsá² Israel nifu jee²¹² 'ii. S^hí³ 'in tsá² do jmai² júu³ 'e jo 'e to² tí² coon²¹on tsá² tóo².

11 'Ná¹-a tyuu^{12u} 'e faa²¹ 'ido. Tsu 'ii-o siuin²¹ tsá² cuu² joon coon²¹on tsá² tóo² jileei²¹ 'in taa² inuu, 'e¹ 'e júu³ 'e jo tíi² 'e¹e.

12 Tsú jaain²¹ tsagoo¹o 'in jmoo¹ júu³ jee²¹² 'ii gajin²in 'e tsá² néei¹ lí² sii²¹ Creta do coon²¹ tó²mo faa^{21a} júu³ tajuu²¹. Lí¹ lawa joo²¹ 'líi¹³. Tsá² jló² tu^{2u}, 'iin²¹²in dó¹o 'áai¹ pe fu²mo jmaa^{1a} to².

13 Joon júu³ tya' 'in tsañuu¹ do júu³ ja²mo. 'Wii¹³ joon cwo²¹o cwáan¹mo 'in tsá² néei¹ Creta do coon¹³ júu³ 'gó¹³. Coon¹³ la joon ingi¹ coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'e jai² líi².

14 Jo ilinuu¹²un júu³ 'un'áai¹ 'e júuin²-tsi tsá² seen²¹ Israel 'e jo 'ee to² tí² jon^gi ilinuu¹²un to² tyu² tsá² 'in nigatuu²¹ júu³ jai² tya' Dios.

15 Tya' jileei²¹ 'in tyú¹ tyani Dios 'e tyú^{2-u} jilaa²¹. Pe tya' tsá² 'in si'leei²¹, 'in jo jai² líi² Dios, jii¹³ coon²¹ 'e tyú^{2-u} tya'a jo sá². Tsu ca-gi 'i¹-tsi joongi coon¹³ 'e 'ó¹o²¹-tsi gali² si'leei²¹.

16 Jii²in 'e tsei² cwii¹in Dios pe coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o jo ró²¹. 'Ee¹mo Dios 'ii. Joon 'in tsá² do jo nuu^{12u}un joon jii¹³ coon²¹ to² tyú^{2-u} tya'a jo 'ii²¹ Dios.

2

Júu³ ró²¹ 'e 'ná¹ 'e¹e

1 Pe 'nuu²¹un 'e³e tsá² júu³ tyú² tya' Dios jii¹³ la tí².

2 'E³e tsá² nicó¹³ 'e ngi¹ coon²¹ tún², 'e jo 'uun²¹un máa¹ 'áai¹, jon^gi 'e gó¹o 'áai¹. 'Ná¹ 'ii¹ ja²mo joon 'i¹-tsi 'e jmaa^{1a} coon²¹ tún². Joon cwo²¹o caain¹ 'e 'ó¹o²¹-tsi jilaa²¹ 'e jo¹o líi², joon 'e³e cwoli¹o líi² la ngó¹ 'naai¹³ xú¹³fiin¹³ nii²¹ wúu¹ 'wii¹³ júu³ tyú².

3 La joon jon tsayuu¹ 'e³e 'e ngi¹ tyani tsá² la tíi² ngi¹ 'in taain²¹ tyú² tyani Dios. 'E³e 'e jo jmaa^{1a} júu³ 'atsaa² jon^gi 'e ngi¹ to² 'iin¹. Pe i'é³ jilaa²¹ 'e tyú^{2-u}.

4 Coon¹³ la joon i'e¹e 'in tsami² xuu²¹²gi 'e ngi¹ 'ido coon²¹ tún², joon ili²¹²in 'nuu¹ tya'a coon¹³ jóon¹on.

5 Joon 'e³e jon 'in tsami² xuu²¹²gi 'e 'ii¹ jai² joon jo sooin²¹ tsá². Pe unjii² inuu tya'a, joon ilíin² tsami² tyú¹ 'in nuu¹³ to² tyu² nuu¹ tya'a. Coon¹³ la joon jo lí² faa^{21a} tsá² 'laa²¹ tya' júu³ tya' Dios.

6 La joon jon cwo²¹o cwáain¹ tsañuu¹ xuu²¹²gi 'e ngi¹ coon²¹ tún².

7 Jmeei² wo¹o lawa coon²¹ lí² coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú^{2-u} 'e jmoo²¹o. Jo caa¹u'u jilaa²¹ 'e 'e³e coon¹³ 'e gó². Pe 'e³e xiala jo¹ cwoli^{2u} 'nu. Jo¹o líi^{2u} jilaa²¹ 'e 'e³e.

8 Fo²¹o jmai² júu³ 'e tyú^{2-u} 'e jo lí² cwo¹ tsá² 'nu tsaa². Joon coon¹³ la joon lí² fa^hí²¹ líi² jileei²¹ 'in 'eei¹ 'nu tsu jii¹³ coon²¹ júu³ 'laa²¹ jo lí² faa^{21a} tyi¹.

9 Cwocwoo¹²o cwáain¹ 'in taai² coon²¹ li taai² 'e jmáa¹a nuu¹²un to² tyú² ñi'fii²¹²i 'e taain²¹² 'yaai¹-tsi. 'Ná¹-a cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ ñi'fii²¹² do.

10 Jo jmáa¹a 'uun²¹ pe coon¹³ jilaa²¹ lí²-i ngi¹ ñi'fii²¹²i jo cu²-tsi coon¹³on. Cwocwoo¹²o cwáain¹ 'e ngi¹ 'ido tyani tsá² isiui²¹ tsá² júu³ tya' Dios 'in jmoo¹o tiin¹³na'.

11 Tsu Dios nigajma¹a júu³ jileei²¹ tsá² 'e feei¹-tsi tya' tsá² joon 'iin²¹²in jmáa¹a tiin¹³ tsá².

12 'E júu³ do 'e¹ 'e jna' 'e 'ná¹ t²u' jilaa²¹ 'e jo 'yaai¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e suun²¹na' 'e sá² juncwii²¹. 'Ná¹-a toon²¹on' coon²¹ t²un², ngii²¹i' coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon jmoo²¹o' 'e 'yaai¹-tsi Dios la 'ii²¹² toon²¹on' juncwii²¹ lo.

13 Sijaan²¹an' mi tyé¹ júu³ 'ya²gi ga'í² Dios. Ga'í² Dios, 'in feei¹, ijnée¹i coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya'a, coon¹³ Jesucristo 'in jmoo¹o tiin¹³na'.

14 'Ii-o gacwó¹i 'ña'a 'wii¹³ jna' 'e 'wóo¹i jna' jee²¹² jilaa²¹ 'e gó². Joon iuntyúu¹ jna' ilíin²na' tsá² tya'a 'in 'iin²¹²in jmá¹ jilaa²¹ 'e tyú² ce caain²¹-tsi.

15 Coon¹³ jilaa²¹ to² 'e 'oo²¹o' lawa tsá² tya' Dios cwo²e' tsá² cwo²ii²¹ júu³ tya' tsá² joon jmaa¹³ 'a júu³ jileei²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o. Jo cwo²o 'e jøø² tsá² nu wó¹.

3

Jilaa²¹ to² 'ná¹ jmá¹ 'in jai² líi²

1 Cwountii¹³-tsi tsá² 'e jo cwo²naa¹ mii¹³ tya' tsaat² pe 'e cwolinuu¹³o júu³ tya' tsaat². Joon 'ná¹-a ná¹ tyú² tya'a jmáa¹a jmai² 'e tyú²-u.

2 Joon jo cwofaa²¹a 'laa²¹ tya' jii¹³ jaain²¹. Cwosii¹²i tsá² 'e jo 'noo¹o mii¹³ pe cwotaan²¹mo 'wo²-tsio, jmáa¹a jmai² 'e tyú²-u tya' jileei²¹ tsá².

3 Tsu la joon jon jna' la mo jé¹i jo né²e' sein²¹ Dios, jo jmoo²¹o' nuu¹³un'. Joon jo leei¹-tsi' 'e gó² jmoo²¹o', gapii²¹i' li wíin² ti'xuu¹ fu¹ tya' Dios. Galisaan²¹an' 'e soo²¹-tsi'. Tsiwúu¹na' joon 'ee¹mo tsá² jna' joon jna' 'ee³mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'.

4 Líi¹ jna' la joon mo gajmaa¹a Dios, 'in jmaa¹a tiin¹³na', iliné²e' jilaa²¹ 'e tyú²-tsi tya'a coon¹³ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios tsá².

5 Joon gajmaa¹a Dios tiin¹³mo' tsu 'wii¹³ fee¹mo-tsi tyi' jon'on tsu 'wii¹³ 'e tyú²-u nigajmoo²¹o' tsu 'wii¹³ tyú²-umo'. Gajmaa¹a tiin¹³mo' mo gacwo¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'wii¹³ tya' Espíritu Tyú² tya'a 'in gacwo¹o jna' 'e juncwii²¹ 'múui² do. Joon mi 'ii¹³na' 'e juncwii²¹ 'múui² do Dios garuun¹³mo jna'

6 joon 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'in jmaa¹ tiin¹³na', 'in sii²¹ Jesucristo, Dios gacwo¹²i jna' líi¹gi 'in Espíritu Tyú² tya'a.

7 Coon¹³ la joon lí²-i 'íi² Dios, 'in feei¹-tsi, júu³ 'e tyú²-mo' joon 'ii¹³mo' juncwii²¹ 'e jo tyé¹ 'e sijaan²¹an'.

8 Júu³ jai²mo 'e júu³ lo joon 'iin²¹²na' 'e jo cwo²o' cuu²¹i jmáa¹a 'in jai² líi² Dios jilaa²¹ 'elo. Coon¹³ la joon icwó¹-tsi jmáa¹a 'e tyú²-u. Tyú²-u 'e júu³ lo joon jmaai¹ to² tya' jileei²¹ tsá².

9 Tu² jilaa²¹ júu³ 'e tyá¹ tsá² 'e jo 'e to² tí² coon¹³ jilaa²¹ cwáain¹ tsaai² tya' 'líi²¹² tsacøø¹³. Tu² jon jilaa²¹ júu³ 'e sii¹ tsá² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i tya' ley tya' Moisés tsu jo 'ee to² 'íi³in, jo jmaai¹ to² tya' jii¹³ jaain²¹.

10 Wa 'e¹ 'e tsá² júu³ xii¹, joon jmoo¹³o poo²¹² jee²¹² 'in jai² líi², joon wana jo nuu¹²un mi tí² t²un² naa¹³ cwo²o cwáain¹ joon t²u¹mo' 'ido.

11 Tsu cwoliñi²o' 'e 'in tsá² do nigatuu¹ la jai² joon jmoo¹o 'ii²¹ 'ña'a coon¹³ tsa² 'e 'noo¹o.

'E ná¹ jmá¹ Tito

12 Sii³na Artemas si Tíquico 'ee fu li tyiin¹u'un. Mi cwaa¹-i cwo²-o'oo' jii¹in' li' fuu²¹ Nicópolis tsu niga¹i'-tsii 'e taan²¹²na do la tøø² jii²¹ cwí².

13 Cwouncoon¹³ Zenas, 'in tíi² ley, coon¹³ Apolos jilaa²¹ 'e 'ná¹ tya' i fu¹ 'e jo si'naai²¹.

14 La joon jon jileei²¹ tsá² tyi' 'ná¹ líi²¹² jmáa¹a to² tyú²-u ilisá² jilaa²¹ 'e jmee²¹i to² joon lí²-i uncon¹³ tsá² xeei²¹.

Júu³ 'e tsé¹

15 Joon jileei²¹ 'in taain²¹² coon¹³ jna lo sii²¹²na'a 'aa²¹²mo'oo. Joongi 'aa²¹²mo'oo fu²¹u tsaruu²¹u' 'in jai² líi² Jesucristo 'in 'iin²¹²in jna'a. Cwouncwaai³ Dios 'naa' jilee²¹naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo t^hí² Filemón

Sí¹i Poo² jí² tya' Filemón

1 Jna-a, Poo², sí³na 'e jí² lo tyi'i, Filemón, 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna'. Sí¹mo jon ru¹'u Timoteo. Jna-a, Poo², 'yuu²na 'nũí³ 'wii¹³ cwó³oo júu³ tyú² tya' Cristo Jesús.

2 Sí³na jon 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai² líi² júu³ tya' Jesucristo 'in uncaain²¹ inũ tyi'i joongi tya' ru¹'u Yá² Apia coon¹³ Arquipo 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna'.

3 Cwocwo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñũ¹'u' Jesucristo fo'feei¹ 'naa' joon 'e ñii²oo' 'e jlø³mo Dios Jmii²¹ coon¹³ 'naa'.

Xiiala 'iin²¹² in Filemón tsá²

4 Coon²¹ tøø²mo cwo³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ joon mi³h tyani¹'i 'wii²¹² tyi'i

5 tsu nanú³oo xiiala 'iin²¹²mo' Ña'ñũ¹'u' Jesús joon xiiala tsáa²mo-'o'o 'ii joongi xiiala 'iin²¹²mo'o jilee²¹ 'in tsáa¹-tsi Jesucristo.

6 Mí³h tyani Dios 'e jilaa²¹ 'e tyú² jmoo²'o wii¹³ ja²mo líi²u Jesucristo ili² 'e'2e tsá² jilaa²¹ 'e tyú² ngó¹ 'naai¹³ jmoo¹o Dios tyi', joon

7 fúu¹mo tsá² 'in jai² líi² nigatya²-a-tsi joon 'iin²¹²mo'o jilee²¹e' tsu 'wii¹³ joon 'áa¹mo jlø³na joon tyáa³-tsii 'wii¹³ 'nũ tsaru¹'u'.

Poo² m^hi tyani Filemón 'wii²¹² tya' Onésimo

8 'Wii¹³ joon jmaa²¹a feei²¹-'o'o 'wii¹³ tyiia. Jo 'iin²¹²na tyu³u to² tyi'i la ti²mo tyu³u to² tsu líi¹na apóstol tya' Jesucristo.

9 Pe jna-a, Poo², 'iin²¹²na mi³h tyani'i 'e jmaa²¹a feei¹-'o'o 'wii²¹² tyiia tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo'o jna. Jna-a nayuu¹³na joon 'yuu²¹²na 'nũí³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús.

10 Mí³h tyani'i cwáain¹ tya' Onésimo 'in líi¹ lawa'a xuui²¹² tyiia tsu 'wii¹³ jo¹'o galíi² Jesucristo la 'ii²¹² 'yuu²¹²na 'nũí³.

11 Tsá² 'in galée¹³u'u 'ii joon jo 'ee to² gali¹in³ tyi'i tsu gacwiin¹o. Pe nano-o 'iin³ 'ido to² tyi'i la joon jon 'í³mo to² tyiia.

12 Sí³na Onésimo fu tyi'i tún¹. 'Áa¹mo fúu² líi²na lawa'a 'ñiia'o jmá²¹a feei¹-'o'o 'wii²¹² tya'a, 'ii¹³mo'oo. Waxu¹li jo líi¹i tsá² tyi'i.

13 'Iin²¹²na iján² Onésimo lo la 'ii²¹² 'yuu²¹²na 'nũí³ cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios. Joon coon¹³ la joon lí² unjí²in jna cwáain¹ tyi'i.

14 Pe jo 'iin²¹²na jmáa³aa jiin¹³ coon²¹ wana jo cwo²'o júu³ tyi'i. Tsu jo 'iin²¹²na ijmaa²¹a coon²¹ 'e tyú² tyiia tyitsáai¹ pe 'iin²¹²na 'e 'yaai¹-'o'o.

15 Gacwo¹h'i Onésimo tyi'i joon no gaa¹³mo tún¹ joon no 'ii¹³mo'jo cwo¹h'i gi.

16 Pe la no jo lí² jmaa¹³gi' cwáain¹ 'e galée¹³u'u tsu ni ja³mo líi² Jesucristo. 'Ii¹³mo'oo 'ii lawa'a tsaruu²¹mo'oo 'in 'néé²mo'oo. 'Iin²¹²mo'oo 'ii 'áai¹ pe 'nũ ili'in²¹²u'un 'i 'áai¹gi tsu tsá² tyi-'o'o 'ii. Joongi ja²mo líi²i Ña'ñũ¹'u'.

17 Pe joon wana 'i¹-'o'o la 'i¹-tsii la 'oo²¹² jna' tsá² cwoo²¹'o júu³ tyú² tya' Jesucristo 'ii¹³mo'oo 'ino lawa jna.

18 Joon wana na'laa¹a tyi'i si røø¹ tyi'i 'ee, jna-a icí³h cwáain¹ tya'a.

19 Júu³ tyiia 'e gataan¹ Onésimo ni jí². Jna-a, Poo², 'in gatóon³oon 'e la fo³oo icí³h tyi'i wana røø¹i tyi'i. Pe jo fúu²¹²u'u 'nũ xiati røø²u tyiia xafiin¹³ jna-a cwoo¹³oo 'nũ júu³ tyú² tya' Dios.

20 Tsaru¹'u', jmaa²¹a coon²¹ 'e tyú² tyiia tsu jo¹o líi²na' Ña'ñũ¹'u'. Cwo²'o jna pí² tsu ru¹'u' coon¹³ Cristo. Jmaa²¹a 'e fo³oo lo tsu 'wii¹³ ru¹'o' coon¹³ Cristo coon¹³ la joon ijlø³na.

21 Sí³na 'e jí² lo tsu tsáai¹-tsi 'e jo'on jmaa²¹a nũ¹³un pe ijmaa²¹a 'láai¹gi la gami³h.

22 Mí³h jon 'e tya²'a tyú² li jón³oon. Líi²na icwo¹ Dios 'e yajøø³na 'naa' tsu 'wii¹³ júu³ tyú² 'e gafaa²aa' wii²¹² tyiia.

Júu³ li tsé¹

23 Sí¹i jon Epafras 'aa²¹²mo'oo. 'Ii 'yuu¹ 'nũí³ coon¹³ jna jon 'wii¹³ tya' cwáain¹ tya' Cristo Jesús. 'Aa²¹²mo'oo jon jin²

24 Marcos coon¹³ Aristarco coon¹³ Demas coon¹³ Lucas 'in taain²¹² jmoo¹o to² coon¹³on.

25 Cwouncwaa¹³ Ña'ñũ¹'u' Jesucristo 'naa'. Amén.

Jí³ tí²i Tsá² faa²¹ Jmí¹ Hebreo

Li gatséi¹ gafee²¹i Jón¹ Dios tsá² cwáain¹ tya¹ Dios Jmí²¹

¹ Ca la jéi¹ Dios gafee²¹i; 'lí²¹² tsacøøi¹³ tyi¹ 'láai² naa' joongi 'láai² 'ii¹³ jii¹³ la 'øøi²¹.tsi coon¹³ 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyá² tya'a.

² Joon nano nagatséi¹ nigafee²¹i; Dios jna' coon¹³ Jón¹on. Joon Dios gajmaa¹a juncwii²¹ coon¹³ Jón¹on. Joon nigatyaa¹a cwoow²¹o Jón¹on jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹.

³ 'E 'ya²gi tya¹ Jón¹on li la li 'e 'ya²gi tya¹ Dios Jmí²¹ tsu la líi¹ Dios Jmí²¹ la joon jon líi¹ Jón¹on. Joon coon¹³ júu³ 'gøøi¹³ tya'a jmoow¹o 'e jo tyéi¹ jilaa²¹ 'e sá². Joon mo ngayuui¹³ gauntyúu¹i jna' joon gacwo²o li' caai²¹ Dios Jmí²¹ tsáa¹ 'in tyiin¹ nu¹fú².

Feei¹gi Jón¹ Dios lagi ángeles tya'a

⁴ Nigali² 'e feei¹gi Jón¹ Dios lagi ángeles tya¹ Dios. Joon ga²¹ii²¹mo 'e gatúú² 'e tyiin²gi lagi 'in ángeles do.

⁵ Tsu jii¹³ cafu jo gasii²¹i; Dios Jmí²¹ jii¹³ jaain²¹ ángel jin²¹in: 'Nu-u yuun²¹ tyiia;

joon nano nigacwo¹o 'nu juncwii²¹ tyi'i. Jon'gi gasii²¹i; jii¹³ jaain²¹ ángel:

Jna-a líiin²na Nū²¹u,
joon 'nu-u líiin²un yuun²¹ tyiia.

⁶ Joon mo gacwo¹i Jón¹on 'in nifu ni cwoow¹³ juncwii²¹ gajin² Dios Jmí²¹:

Cwoun'goo²¹o jileei²¹ ángeles tyiia 'ii.
⁷ Cwáain¹ tya' ángeles do gajin²in:

Dios jmoow¹o líi¹ ángeles tya'a la lí² tyí²,
joon 'in jmoow¹o la to² tyu²u líi¹ la lí¹ jí² 'e coo²¹.

⁸ Pe cwáain¹ tya' Jón¹on gajin²in: 'Nu-u, Dios, ityu²¹u to² coon²¹ tøø²mo. Joon coon²¹ tsáa² tyu²¹u to².

⁹ 'Nu-u, 'iin²¹²mo' 'e jmoow¹ tsá² la to² tyu² 'e gó².

Dios joon jo¹ tí²-'o' 'e gó².
Tsu 'wii¹³ joon Dios Jmí²¹, 'in líi¹ Dios tyi'i, nigajmaa¹ 'e jløø¹³mo'o lagi 'in catyaa².

¹⁰ Jin²o jon Dios Jmí²¹ sii²¹i; Jón¹on: 'Nu-u, mo galáa² 'wii²¹², Nā-nū¹u, najmaa²¹a ni cwoow¹³ juncwii²¹ joon coon¹³ cwoow¹o gajmaa²¹a juncwii²¹.

¹¹ Ityee¹mo jilaa²¹ 'e sá² pe 'nu-u coon²¹ tøø²mo iseen²¹mo' røø²¹.

Jilaa²¹ 'e sá² ilitsáai² lawa 'mi² 'e tsáai².
¹² Joon ijuu¹³u jilaa²¹ 'e sá² lawa siin³ tsá², joon ilisii²mo.

Pe, 'nu-u, jo lisii²u jii¹³ xu,
joongi juncwii²¹ tyi'i jo tyéi¹.

¹³ Ce jii¹³ cafu jo gasii²¹i; Dios Jmí²¹ jii¹³ jaain²¹ ángel tya'a:

Ni²i li' cwóow³o tsáa¹, ca mi tyé²na 'in 'eei¹ nu.

¹⁴ Jileei²¹ ángeles líi¹ la líi¹ espíritus 'in jmoow¹o la to² tyu² Dios Jmí²¹. Joon isii²¹in 'ii 'e tsauncoon¹³on jileei²¹ 'in jmaa¹a Dios tiin¹³.

2

Ná¹ nuu²¹u' coon²¹ tún²gi júu³ tya¹ Dios

¹ Tsu 'wii¹³ joon 'ná² nuu²¹un' coon²¹ tún²gi jilaa²¹ 'e júu³ 'e niganuu²¹un' la coon²¹ jo li sii²¹na' fu¹ xiia²¹.

² Tsu wa gajaan¹ la joon jilaa²¹ júu³ tyá² 'e galisá² ca la mo jéi¹ 'e gacwo² ángel, joon jileei²¹ 'in ga'noow¹o tsaa² jo galinuu¹³un 'e júu³ tyá² do joon ganí²i wúu¹ jii¹³ la tíi².

³ ¿Xiiala ililaa²¹²na' yiii' wana jo jmoow²¹o' nuu¹³un' 'e júu³ 'gøøi¹³ 'áai¹ lo tya' 'e tiin¹³ tsá²? Tsu galáa² Nā-nū¹u' Jesucristo 'wii²¹² 'ii² 'e júu³ lo tya' 'e tiin¹³ tsá² nifu joon 'in ganúu² júu³ tya'a galitsáa¹mo-tsi 'e la ja²mo 'e júu³ do joon 'ii gacwo¹o jna' 'e júu³ do.

⁴ Joon Dios Jmí²¹ gajmaa¹a júu³ 'e ja²mo 'e júu³ do coon¹³ lí² joongi coon¹³ milagros coo¹³ 'áai¹ 'e nigajmaa¹a. Joon jii¹³ la 'iin²¹²in gacwoow¹o Espíritu Tyá² tya'a tya' tsá² 'e coon¹³ la joon líi¹ tsá² 'e ja²mo 'e júu³ do.

Galín¹in Jesucristo lawa tsá² taain²¹² juncwii²¹

⁵ Jo mo gajmaa¹ Dios Jmí²¹ wa'a ángeles tyu²u to² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'e faa²a nano.

⁶ Li' cii¹³ gajmaa¹a tsu ni jí² tya' Dios seen²¹ jaain²¹ 'in gajin²in: Dios Jmí²¹, ¿xiiala líi¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'e ti²-'o' 'o' ii?

¿Xiiala líi¹ tsá² icu²-'o' 'o' coon¹³on?

⁷ Tsu gajmee¹mo' 'ido 'wéei¹gi lagi ángeles coon²¹ sii¹³ xu,

joon gacwo²o 'ii 'e 'ya²gi tyi'i. Joon gacwo²o 'ii 'e tyu²u to² jilaa²¹ 'e nigajmaa²¹a.

⁸ Jilaa²¹a gasii²¹i 'wii²¹² tíi². La joon jilaa²¹ 'e ganá¹ 'wii²¹² tíi² tsá². Jii¹³ xu 'e sá² 'e jo¹ tyu² tsá² to². Pe xafiin¹³ joon lé²du' cwáain¹ 'e jo jilaa²¹a jmoow¹o nuu¹³un.

⁹ Pe né²mo' Jesús 'in Dios Jmí²¹ gajmeei¹ 'wéei¹gi lagi ángeles coon²¹ sii¹³ xu joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios Jmí²¹ jna' gajúin¹ Jesús 'wii²¹² tya' jileei²¹ tsá² joon nano Dios Jmí²¹ nigacwo¹o Jesús 'e jilaa²¹ 'ya²gi tya'a tsu 'wii¹³ 'e wúu¹ 'e nigangoo¹on 'e joon mo 'yu júu³.

¹⁰ Jilaa²¹ 'e sá¹ tya' Dios Jmí²¹ joon 'ii gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá². Joon Dios 'iin²¹²in 'e jmaa¹a coon²¹ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a jee²¹² jileei²¹ jón¹on fúu¹. Tsu 'wii¹³ joon coon¹³ 'e wúu¹ gangoo¹on Jesucristo, 'in gajmaa¹a

tiin¹³ tsá² do, gauntsiin¹in Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e 'ná² jmaa¹ 'a 'in Jesucristo do.

11 'Wii¹³ joon Jesucristo do lí²-i uncaain²¹ tsá² coon¹³ Dios Jmii²¹, joon 'ii Jmii²¹ 'in Jesucristo do, 'ii jon Jmii²¹ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ Jesús do. Tsu¹ 'wii¹³ joon 'in Joon¹ Dios do jo 'oo¹o fa'ii²¹ wa'a sii²¹; tsá², 'ru¹u¹."

12 Tsu¹ ni jí² tya' Dios jin²in: Ifuu²¹²uu cwáain¹ tyi¹i tyani tsaruu²¹na, joon i'óó³óó coon¹³ 'in sicaain²¹ iun'goo²¹o 'Ñu².

13 Jin¹ 'e jí² lo jon: Tsáa¹mo-tsii Dios.

Joon gajin²⁰ jon: Lo siin¹³na coon¹³ yuun²¹ 'in gacwo²i Dios jna.

14 'In jón¹ tsá² coon²¹ inuun¹ tya'a coon²¹gi ngú¹ taain¹ joon coon²¹gi jmi¹ 'óó¹i coon¹³ 'ido. La joon jon Jesús galí² ngú¹ taain¹ la lí¹ ngú¹ taain¹ tsá² la joon jon jmi¹ 'óó¹i 'e joon la joon ilijúun²in la jún¹ tsá². Joon mo gajúun²in gatsé¹mo 'ii²¹ tya' 'in jngaai¹³ tsá², 'óó¹i²¹-tsi tsá² 'in 'líi¹³mo.

15 Joon coon¹³ la joon galáa²mo jileei²¹ 'in 'goo²¹ injúun²in la jee²¹² taan²¹²in juncwii²¹ lo tsu lawa 'in si¹nuu¹mo 'in líi¹ la joon.

16 Tsu¹ 'e la ja²mo jo gajó² Jesús iuncoon¹³ ángeles, gajó² jauncoon¹³ 'in jún² tya' 'líi²¹² Abraham.

17 Joon 'ná² líi²in Jesús la líi¹i ruu²¹i coon¹³ jilaa²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmaa¹a to² lawa untsá² 'in tyiin²gi nifu tyani Dios, ilíun¹in untsá² 'in tyú¹i joongi 'in 'wóo¹-tsi. Joon mo gajúun¹ Jesús 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ 'e gatyí²i jilaa²¹ tsaa² tya' tsá².

18 Joon tsu¹ 'wii¹³ gangoo¹ Jesús wúu¹ 'é²e 'in 'líi¹³, 'wii¹³ joon lí²-i uncoon¹³ Jesús jileei²¹ tsá² 'in 'e²e 'in 'líi¹³ wúu¹ nano.

3

Tyiin²gi Jesús lagi 'líi²¹² Moisés

1 La joon tsaru¹u 'in nicwaa¹³, 'in nigatø¹ Dios 'e lí²in tsá² tya'a, tyaan¹duu¹ cwáain¹ coon²¹ tún² Cristo Jesús. Joon líi²na' 'e Dios gasii¹in Cristo Jesús do joon 'ii líi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi¹.

2 Joon Jesús, 'in gatyii¹³in Dios 'e jmaa¹a 'e to² no, galinuu¹³an jilaa²¹ la galí² nuu¹³an Moisés jilaa²¹ jee²¹² 'in tsaa¹-tsi Dios.

3 'In jmo¹³o coon²¹ 'ná¹ 'yu²gi júu³; lagi 'e 'ná¹ do. La joon jon Jesucristo líi²i 'e 'yu²gi júu³; lagi Moisés.

4 La coon²¹ 'ná¹ tsá² 'ná¹ jma²a tsá²; pe Dios gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e sá².

5 La joon Moisés lawa jaain²¹ tsaleei¹³ 'in tyú¹i gajmaa¹ nuu¹³an jee²¹² 'in tsaa¹-tsi Dios 'in líi¹i lawa coon²¹ 'ná¹. Joon 'e to² tya' Moisés 'e faa²¹a 'e 'noogi ijin²in Dios mi licíin²¹.

6 Pe Cristo, Joon¹ Dios Jmii²¹ 'ii, gajmaa¹a nuu¹³an jee²¹² jna' 'in tsaa¹-tsi Dios. Joon líi¹na' 'ná¹ tya' Dios wana jmoó²¹o' taa²¹a' joongi tsáa¹mo-tsi' ca lityé¹. Joon wa'a jmoó²¹o' la joon jløø¹³na' coon¹³ 'e 'øø¹i²¹-tsi.

Lí²-i 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² tya' Dios

7 Wii¹³ joon la gajin² 'in Espiritu Tyá² tya' Dios ni jí² tya' Dios:

Nano, wana núu²uun¹ 'e jin² Dios.

8 Jo cwoli¹waa²¹'oo' la gali¹waa²¹-tsi 'in gali¹ee¹ Dios joon gacón² cwáain¹ xiala líi¹ Dios coon²¹ li jo 'iin tsá² sein²¹.

9 Tsu¹ do-o galítsaa¹-tsi 'líi²¹² tsacøø¹³ tyi¹ xiala líi¹na.

Xafin¹³ tunló¹ jün²¹gi ngó¹o 'e ganii²¹i jilaa²¹ 'e ni gajmaa³aa.

10 Joon tsu¹ 'wii¹³ joon gatsá² 'nii²¹-tsii tya' 'in tsá² do.

Joon gafuu²¹²uu: "Tí²gi-tsi 'in tsá² do ngí¹ lí¹ caai²¹.

Jo 'iin²¹²in líi¹i fu¹ tyiia."

11 Joon tsu¹ 'wii¹³ joon gatí² 'nii²¹-tsii tya'a joon ga'ii³ júu¹ 'e jo lí² 'ii²¹ 'woo²¹o coon¹³ jna.

12 Tsaru¹u, un'øø¹naa' yaanaa' 'e coon²¹ jo ngáa¹mo jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo tsáa¹gi-tsi Dios joon coon¹³ 'e gó² do ti' xuu itsawín²mo caai²¹ Dios 'in jiin¹.

13 Li cíi¹³i jmaa²aa'. Jmaa²aa' tyaa¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' la coon²¹ jmi²¹² la 'ii²¹² 'e lí² jin²gi tsá², "nano". 'E coon¹³ la joon jo 'e coon²¹ tsaa² 'naa' too² jün¹³ jaain²¹ 'e lí¹waa²¹-oo'.

14 Tsu¹ wana tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e tsáa¹-tsi' ca la mo 'wiin²¹² ca li gatsé¹ coon¹³ la joon 'i'ii¹³na' caain²¹ coon¹³ Cristo jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a.

15 Tsu¹ la joon jin²in:

Nano, wana nuu²uun¹ 'e jin² Dios, jo cwoli¹waa²¹'oo' la gali¹waa²¹-tsi 'in gali¹ee¹ Dios.

16 ¿'lingi 'in niganúu²un júu³ tya¹ Dios joon mi yuu¹³ joon gali¹ee¹mo Dios? 'Ii 'i 'in niga'woo¹i Moisés fu li sii²¹ Egipto.

17 ¿'lingi 'in gajmaa¹a Dios 'nii²¹-tsi 'wii²¹² tya'a ce tséin¹ tunló¹ jün²¹? Gatsá² 'nii²¹-tsi Dios tya' 'in tsá² do 'in ga'noo¹o tsaa², 'in nigajúun¹ jee²¹² cwoo¹³ tyuun²¹ do.

18 Joon, ¿'lingi ga'ii²i Dios júu³ 'e jo 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³? Ga'ii²i Dios 'e júu³ do tya' 'in tsá² 'in jo gajmaa¹a nuu¹³an júu³ tya'a.

19 Né²o' 'e 'in tsá² do jo gali²i gangatáa²i tsu 'wii¹³ jo gajo¹ gali²i.

4

1 La joon jon jna' 'ná¹ jmoó²¹o' coon²¹ tún² la 'ii²¹² sá²gi júu³ tya' Dios 'e lí² tsatai²¹² tsai¹i 'woo²¹ coon¹³ Dios 'e coon²¹

jo ngaa¹mo 'inlîi¹³ jee²¹² jna' jo li¹i 'e tsa-
taa¹²¹².

² Tsu la joon jon jna' niganá³o' e júu³ tya'
xiiala 'e tiin¹³ tsá² la ganúu²un 'in tsá² do. Pe
'in tsá² do jo 'ee to² 'i¹in 'e ganúu²un 'e júu³ do
tsu mo ganúu²un jo jo¹ galîi².

³ Pe jna' 'in jai² nigali²na' itsatóo³o' li 'ii²¹
'woo²¹o'. Gajin² Dios cwáain¹ tya' 'e 'ii²¹
'woo²¹ tsá² do:

Joon tsu 'wii¹³ joon gatsá² 'nii²¹-tsii tya'a
joon ga¹³i³ júu³
'e jo 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³ jna.

Xafiin¹³ ga'yée²mo to² tya' Dios ca mo ga-
roon¹on juncwii²¹.

⁴ Tsu ni jí² tya' Dios 'e jin²in cwáain¹ tya'
jmii²¹² li gatí² dya¹:

Jmii²¹² li gatí² dya¹ ga'ii²¹ 'woo²¹ Dios
coon¹³ jilaa²¹ to² tya'a.

⁵ La joon jon ni jí² tya' Dios jin²in:
Jo 'ii²¹ 'woo²¹ 'in tsá² do coon¹³ jna.

⁶ Pe 'inlîi¹³ 'ná¹gi itsataa² 'in 'ii²¹i 'woo²¹
do. Joon 'in tsá² 'in ganúu²un 'e júu³ tyá²
do nifú² jo gangataa² li 'ii²¹ 'woo²¹ tsu jo
galinuu¹³un.

⁷ Tsu 'wii¹³ joon nigafaa²¹a Dios coon²¹
jmii²¹² jée¹gi, 'e jmii²¹² no. Tsu David
gafaa²¹a cwáain¹ tya' Dios mi liciiin²¹
ga'wee²¹ tsá² Israel Egípto do. Joon
gataan¹an ni jí² tya' Dios:

Nano, wana nuu²uun¹ 'e jin² Dios, jo
cwoli¹waa²¹'oo'.

⁸ Tsu wana gacwó¹ Josué 'e 'ii²¹ 'woo²¹ 'in
tsá² Israel do jo 'e faa²¹gi Dios coon²¹ jmii²¹²
jée¹gi tún¹.

⁹ Sá² jon coon²¹ mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e
nacwaa¹i³ tya' tsá² tya' Dios;

¹⁰ tsu 'in 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³ Dios, 'ii²¹
'woo²¹ coon¹³ to² tya'a jiiin¹³ lagi 'ii²¹
'woo²¹ Dios coon¹³ to² tya'a 'ña'a.

¹¹ Jna' jon 'ná¹ cwoo¹³-tsi' wa tsatóo³o' 'e
'ii²¹ 'woo²¹o' joon jo jma¹ jiiin¹³ jaain²¹ lagi
gajmaa¹ 'in jo gajai² líi².

¹² Tsu júu³ tya' Dios lí¹ lawa 'e jiiin¹in joon
'áa¹mo 'gøøi¹³. Joon li la li coon²¹ ñi³ 'e 'má¹
'áai¹ la je tún² tain²¹. Joon mo núu²un tsá² 'e
júu³ lo lawa 'e jmoo¹o júu³ 'in tsá² do 'e 'i¹-tsi
joon 'e 'øøi²¹-tsi. Jo cwó¹ wa'a cón²on 'ña'a
tóo².

¹³ Jo 'e sá¹ jiiin¹³ coon²¹ 'e gajmaa¹ a Dios
'e lí² 'mé¹i 'ña'a tyani Dios. Tsu tyani¹i jo sá²
jiiin¹³ coon²¹ wa'a sijlîi¹³ wa'a jo jnee¹i. Joon
'ii 'in jni¹i jilaa²¹ cwáain¹ tyi'.

Jesús líi¹i untsá² 'in tyiin²gi nifu

¹⁴ Jesús, 'in Jón¹ Dios, líi¹i untsá² 'in
tyiin²gi nifu tyi' joon 'ii niga¹i²i tyani Dios
Jmii²¹. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ seen²¹na' tá²
taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e jai² líi²na'.

¹⁵ Joon 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' lí²
feei¹-tsi 'wii²¹² tyi' coon¹³ fa¹'i 'e sáan³an' tsu

la jilaa²¹ 'e galí¹ tyi' la joon galí¹ tya'a, pe
jiiin¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee ga'noo¹on.

¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ tsatyéen¹na' jo
cu²-tsi' tyani Dios 'in 'iin²¹²in jna' 'e 'ii¹³na' 'e
feei¹-tsi tyi' joon 'e uncoon¹³ on jna' coon¹³
fo'feei¹ tya'a mo sityéen¹na' jmii²¹².

5

¹ Dios gatyii¹³in jee²¹² tsá² jileei²¹ untsá²
'in tyiin²gi nifu joon gacwo¹o to² 'e faa²¹a
cwáain¹ tya' tsá² tyani¹i, joon icwo²o fa¹
joon jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya' tsá².

² Joon tsu 'wii¹³ 'in untsá² do seein²¹ fa¹'3
la seein²¹ jileei²¹ tsá² catyaa² lí²-i jmaa¹a
'wó²-tsi coon¹³ 'in jo ñi¹i joongi coon¹³ 'in
nigawii².

³ Joon tsu 'wii¹³ seein²¹ fa¹'3 'in untsá² do
la seein²¹ 'in catyaa², 'noo¹o tsaa², joon 'ná¹
jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya'a 'ña'a jiiin¹³ la
jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya' 'in catyaa².

⁴ Jiiin¹³ jaain²¹ jo lí² jmé² 'ña'a 'e líi²in
untsá² 'in tyiin²gi nifu. Jiiin¹³ Dios lí² tøø²¹
tsá² 'e jmaa¹a 'e to² joon. Jiiin¹³ Dios lí² cwoo¹
to² joon la gajmaa¹ a coon¹³ Aarón.

⁵ La joon galí² coon¹³ Cristo, jo gajmé¹
'ña'a untsá² 'in tyiin²gi nifu do pe Dios Jmii²¹
gacwo¹o 'ii 'e to² joon. Joon gajin² Dios sii²¹;
'ii:

'Nu-u yuun²¹ tyiia;
joon nano nigacwo¹o 'nø juncwii²¹ tyi'i.

⁶ Joon li xiiia' ni jí² tya' Dios 'e jin²in:
'Nu-u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo,

lawa untsá² Melquisedec líi¹u'u.

⁷ Joon mo gateein¹ Jesús ni cwoo¹³ juncwii²¹
gafaa²¹a júu³ tyú² joon gamii¹i tyani Dios
Jmii²¹ coon¹³ júu³ tá² lí¹ joongi gatoo²¹
jmii²¹ unni¹i. Joon Dios, 'in lí² jmaa¹a 'e
jo júun²in, ganúu²o júu³ tyú² tya'a tsu 'wii¹³
tsáa¹-tsi.

⁸ Joon xafiin¹³ Jón¹ Dios Jesús galitii²mo 'e
jmaa¹a nuu¹³un to² tyu² Dios coon¹³ jilaa²¹
wúu¹ 'e gangoo¹o.

⁹ Joon mo ga'yeei²¹ røø²¹ jilaa²¹ 'e 'ná¹
jmaa¹a galii¹ 'in jma¹a tiin¹³ tsá² coon²¹
tøø²mo jileei²¹ 'in jma¹a nuu¹³.

¹⁰ Tsu Dios Jmii²¹ gajmé¹ 'ii untsá² 'in
tyiin²gi nifu jiiin¹³ la galii¹ Melquisedec.

Wúu¹moxu 'øøi²¹-tsi tsá²

¹¹ Sá²gi 'áai¹ 'e fuu²¹²uu 'e cwáain¹ tya' 'e
júu³ lo pe wúu¹mo lí¹ 'áai¹ tsu jo 'iin²¹²naa' 'e
'øøi²¹'oo'.

¹² Jiiin¹³ la wóo² ningóo¹ 'naa' tíi²naa'
líi²naa' tifo² tya' 'e júu³ lo pe xu 'naa' 'ná¹
'naa' 'in sii²¹naa' xiiia¹gi tún² 'e júu³ jo wúui¹
tya' Dios 'e nuu²uun¹ nifu. Nigajmaa²aa' wo²
si¹i¹'oo' coon¹³ 'e jai² líi²naa'. Lawa yuun²¹
cuu²¹ tuu²¹ 'naa' coon¹³ 'e jai² líi²naa' jo lí²
cøø²øø¹ 'i' tyú².

13 Joon jileei²¹ 'in 'uun²¹ fi² líi¹ lawa yaa²¹ joon jo ní¹ xiiala 'øøi²¹-tsi' e júú³ tya' 'in ngí¹ coon²¹ tsáa¹.

14 Pe 'uunñi² tyá² tya' tsacøøi¹³ 'in nili³ tsu nigaliti² 'e jmaa¹ 'ii²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tyá², coon¹³ 'e gó².

6

1 Moo²¹o' nifugi jon ilí²na' tsacøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líi²na'. Mo jée¹gixu' 'e júú³ nifu tya' 'e jai² líi²na'. Jo faa³gi' 'e joo²¹-tsi' jmoo²¹o' 'e to² do' 'e jo' 'ee to² 'ii³in. Jo faa³gi' 'e ná¹ litsaa¹-tsi tsá² Dios.

2 Jon'gi faa³ tya' 'e saai²¹ tsá² jmú²¹ si' 'e toon¹ tsá² cwoo²¹ tya' tsá² 'ee. Jon'gi faa³ tya' mi jiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'líi²¹² si mi lisá² 'ii²¹ li tyé¹ 'ee.

3 Moo²¹o' nifugi wa'a cwó²o Dios la jon.

4-6 Jo lí² tsatyéin¹gi tsá² tún¹ tyani Dios doñi¹in 'in niga¹'ii²¹ 'e júú³ tya' Dios joon gatuu²o tún¹. Tsa 'in nigati²-tsi 'e tyá² 'e cwó²o Dios tsá² joon niga¹'ii²¹mo Espíritu Tyá² tya' Dios joon gali¹'iin²¹²in 'e júú³ tyá² tya' Dios joon gangó¹o 'e 'ii²¹ tya' 'e juncwii²¹ ijó¹ wana taa²o 'e júú³ do lawa'a 'e 'ña'a gataain¹ 'in Jóon¹ Dios tsaa¹ crúu¹³ do, ungøø¹ni 'ido jee²¹² tsá² fúu¹.

7 'In 'ii²¹ 'e júú³ do coon²¹ tún² líi¹ la lí¹ cwoo¹³ 'wó² mo tsáa¹ jmí¹ ni do tí² coon¹³ naa¹³. Joon cwo²xu 'e jmaa¹ to² tya'a 'in gajii² do. Nacwaa³mo 'e 'wó² do tya' Dios.

8 Pe wana gacwo¹o 'e 'wó² do jiin¹³ 'motóon¹ si toonñi¹ 'ee jo' 'ee to² 'ii³in 'e 'wó² do joon tí² lijmaa¹ Dios 'ii²¹ tya'a joon li tyé¹ ijún¹o 'e 'wó² do la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo 'ii²¹ 'e júú³ ló².

Sjan³an' tá² taain¹-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e cwó²o Dios jna'

9 Xuñin¹³ foo²na la joon, tsaru¹u', pe líi²na jo tsangii² 'naa' la joon. Tsáai¹-gi-tsi itsangii² 'naa' 'e tyá²-u jiin¹³ la cwó² Dios tsangii² 'in nigajmaa¹ a tiin¹³.

10 Tsa 'in tyú¹mo Dios 'e jo 'iin²-tsi jilaa²¹ 'e nigajmaa²aa', jon'gi 'iin²-tsi xiiala gali¹'iin²¹²naa' 'in tsaru¹u' catyaa² joon gauncoon¹³ 'naa' 'ii' wii²¹² tya'a. Joon jmoo²gi'elo.

11 Pe 'iin²¹²na jmaa²aa' la jaan²¹naa' ca lityé¹ 'e cwó²-oo' 'e 'ii¹³naa' 'e sjan²aan' jiin¹³ la cwó²-oo' 'iin²¹²naa' 'in tsaru¹u'.

12 Jo 'iin²¹²na wa' fu²uu'naa' pe 'iin²¹²na 'e jmaa²aa' jiin¹³ la jmoo¹o 'in tsá² 'in 'ii²¹ 'e tíi² jiin¹³ la júú³ ga¹'ii² Dios. 'In tsá² do 'ii²¹ 'e tíi² tsa' wii¹³ jo¹o líi² joon tá² taain²¹²-tsi.

13 Joon mo ga¹'ii² Dios júú³ tya' Abraham ga¹'éi¹ 'ña'a coon¹³ 'ido tsa' jo 'in seen²¹gi' 'in feel¹gi' lagi 'ii.

14 Gajin²in sii²¹² Abraham: "E la ja²mo iuncwaa³na 'nu, joon líi¹ fúu¹ tyi¹ a incwoo¹³na 'nu."

15 Joon coon²¹ tún² gasijaan¹an Abraham 'e júú³ ga¹'ii² Dios tya'a joon coon¹³ la joon ga¹'ii²¹mo 'e júú³ ga¹'ii² Dios tya'a.

16 Mo 'éi¹ tsá² Dios tsa' feel¹gi' 'ido lagi 'ii. Pe jo ní¹ tsá² 'e jin²gi mo 'éi¹ tsá² Dios.

17 Tsa 'wii¹³ joon ga¹'éi¹ 'ña'a Dios 'e jai² 'e júú³ 'ii² do. Tsa gali¹'iin²¹²in ilíi¹ tsá² 'e 'iin²¹²in untsin¹ 'e júú³ ga¹'ii² do jo sisi¹ii² jiin¹³xu. Joon ga¹'ii² Dios 'e júú³ do tya' tsá² 'in 'ii²¹ 'e tíi²i tya' júú³ do.

18 Joon coon¹³ la joon nee²¹o' 'e sá² tún² júú³ 'e jo lí² lasii², 'e júú³ ga¹'ii² Dios joon 'e ga¹'éi¹ 'ña'a. Jee²¹² 'e tún² júú³ lo jo lí² jmaa¹ a Dios júú³ tajuu²¹. Joon coon¹³ 'e tún² júú³ do Dios nigacwo¹o jna' coon²¹ fo'fee¹ tya'a. Dios nigacwo¹ fo'fee¹ tya'a lo tyijna' 'in ningatoo³o ja'cwoo²¹o 'e tá² taain¹-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e júú³ ga¹'ii² tyi¹.

19 Joon 'e júú³ ga¹'ii² Dios tyi' 'e sijaan²an' li la li coon²¹ ní¹loo¹³ tya' barco 'e pí² tsá² tsi jmú²¹ mo 'iin²¹² tsá² ján¹ tií² 'e barco do. Tii² si¹'ii¹ alma tyi' coon¹³ júú³ do jo lí² tsawín² la li 'e barco do. Joon 'e júú³ tyi' li la li ní¹loo¹³ do tyá² sityiin¹³ li' caluu 'mi² 'ii' inuu cwo¹ fee¹ si² ñu¹fú².

20 Joon ga¹'ii² Jesús li' caluu li 'ii' 'mi² do nifu 'e ná¹ 'wii²¹² tyi' tsa' gali¹'i untsá² 'in tyiin²gi nifu coon²¹ tøø¹² la gali¹'i Melquisedec.

7

Jesús líi¹ ca'ii¹³mo untsá² coon¹³ Melquisedec

1 Joon 'in Melquisedec do líi¹ røø¹³ tya' coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salem, joon gali¹'i untsá² tya' Dios 'in ñii¹gi. Joon mo gajai² Abraham fu li gali¹'i 'in røø¹³ catyaa² do gacwo¹'ii¹ Melquisedec nagee¹³ ni 'ido joon gauncwaa³ ni 'ido.

2 Joon Abraham do gacwo¹o 'ido ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' jilaa²¹ 'e gali¹'i coon¹³ 'nii²¹ do. 'In Melquisedec øøi²¹-tsi tsá² 'e sii²¹ nifu, "røøi¹³ 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹"; pe joon 'e sii²¹ 'ii' jon, "røøi¹³ tya' 'e jmoo¹o tyá² 'ii¹-tsi tsá²". Tsa 'in Melquisedec do líi¹ røøi¹³ tya' Salem, 'e øøi²¹-tsi tsá², "e jmoo¹o tyá² 'ii¹-tsi tsá²".

3 Joon jo 'in sáa³, jmii²¹ seen²¹ tya'a jon'gi tsacøøi¹³ tya'a seen²¹. Jo 'e júú³ sá² mo galiseein²¹ jon'gi tya' mo júun²in. Joon la joon 'e lí² líi¹ Jóon¹ Dios, untsá²-a 'ii' coon²¹ tøø²mo.

4 'Í²du¹-oo' xiiala gali¹'i Melquisedec do jaain²¹ tsafeei¹ 'e gacwo¹ 'líi²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham 'ii' ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' jilaa²¹ 'e gali¹'i tya' 'in røøi¹³ catyaa² do.

5 Joon 'in jún² tya' Leví, 'in galíi¹ untsá², 'ná¹ 'ii²¹ ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' tsaruu²¹ do jii¹³ la to² tya² ley tya' Moisés xafin¹³ jileei²¹ 'ido la 'oo²¹ jún² tya' Abraham 'ii.

6 Pe Melquisedec fiin¹³ jon' tyiia²¹² Leví ga'ii²¹ mo ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ gi jii¹³ 'e nigajna² a Abraham 'in ga'ii²¹ 'e júu³ ga'ii²¹ Dios, joon mo ngayuui¹³ joon gauncwaai¹³ Melquisedec Abraham do.

7 Joon jilee²¹ mo ñi¹ 'e feei¹ gi 'ii 'in uncwaai¹³ tsá² lagi 'in nicwaai¹³ do.

8 Joon la 'oo²¹ jna' 'in tsañuu¹ 'in 'ii²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e cwó² tsá² jmai² tsañuu¹ 'in jún² mo 'i. Pe faa²¹ a ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Melquisedec 'e seen²¹ mo 'i coon²¹ tøø²¹ mo.

9 Abraham gacwó² o Melquisedec ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e gajna² do. Joon xafin¹³ jo mo galiseein²¹ gi Leví coon¹³ jileei²¹ untsá² 'in líi¹ jún² tya'a 'in 'ii²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e ci¹ tsaruu²¹ lawa'a gacwo¹ o jon Melquisedec 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ do tsa

10 lí² 'i øø²¹ tsi tsá² 'e 'in tsá² do taa¹ tsi cuerpo tya' líi²¹² tsafee¹ Abraham, jee²¹² jún² tya'a, mo gacwo¹ i Melquisedec ngafeei¹³ 'ii. Joon mo gatyí² Abraham gatyí² 'i jon jún² tya'a.

11 Wana lí² lí² in tsá² Israel tsá² tyú¹ tyani Dios coon¹³ 'e to² jmo¹ 'o 'in untsá² 'in líi¹ jún² tya' Leví jo 'néi² gi jaain²¹ untsá² 'in líi¹ la líi¹ Melquisedec. ('In tsá² Israel do ga'ii²¹ mo 'e ley do 'wii¹³ 'in untsá² do.) líi² mo untsá² 'in líi¹ jún² tya' Aarón.

12 Tsa wana gaunsi² tsá² 'in lí² lí² in untsá² tya'a 'ná¹ 'a jon unsi² ley tya'a.

13 Joon Ña'ñu¹ 'u' Jesús líi¹ jún² tya' Judá. Joon jii¹³ jaain²¹ jee²¹² jún² tya' Judá do galíi¹ untsá² coon¹³ 'e ley do.

14 Joon ñi¹ tsá² 'e Ña'ñu¹ 'u' líi¹ jún² tya' Judá. Joon Moisés jo gajin² in jii¹³ xu wa' iliseein²¹ untsá² jee²¹² jún² tya' Judá do.

15 Joon 'áai¹ gi líi¹ tsá² 'e galisi² 'e 'e ley do tsa 'in untsá² 'múui² do-o líi¹ la galí¹ Melquisedec.

16 Joon jo galíi¹ untsá² tsa 'wii¹³ coon²¹ ley gajin² 'e jii¹³ jún² tya' Leví lí² lí² in untsá². Pe galíi¹ Jesús untsá² tsa 'wii¹³ 'ii²¹ tya' coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e jo tyé¹.

17 Tsa la lo-o jin² Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya'a: Ñu-ñ líi² u'u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø² mo, coon²¹ untsá² líi² u'u la lí² 'e galíi¹ Melquisedec.

18 Joon coon¹³ la joon 'e ley do 'e galisá² la mo jéi¹ ga'in¹ mo tsa jo 'gøø¹³ joon jo 'ee to² galí¹ in³.

19 Tsa 'e ley tya' Moisés do jo lí² jmaa¹ 'a 'e tyu² tyani Dios jii¹³ xu. Joon cwáain¹³ tya' 'e ley

do sá² coon²¹ 'e 'ii¹³ tsi' 'e tyú² gi, joon coon¹³ 'e joon itsatyéin¹ na' coon¹³ Dios.

20 Joon Dios ga'ei¹ 'ña'a ilí² in 'ido untsá².

21 'In untsá² catyaa² gangatáa¹ i to² untsá² pe jo ga'é¹ i Dios 'ña'a wa' jmá¹ 'ido untsá². Pe 'in untsá² do ga'í² i to² tya' tsa' wii¹³ ga'ei¹ Dios 'ña'a tsa ni jí² tya' Dios gajin¹ in:

'E ni ga'é¹ i Dios 'ña'a, joon jo gaunsi² gi 'e najin² in:

“Ñu-ñ líi¹ u'u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø² mo, ca'ii¹³ mo untsá² líi¹ u'u coon¹³ Melquisedec.”

22 Joon mo ga'í² Jesús to² tya' untsá² gajmaa¹ a Dios júu³ 'e tyú² gi 'e júu³ 'múui² ga'ii² do tya' xiiala ijmáa¹ a tiin¹³ tsá² lagi 'e júu³ ga'ii² nifu.

23 Gangafúu¹ mo 'in untsá² catyaa² do tsa mo gajjún² in jo lí² jmá¹ gi to² tya'a.

24 Pe Jesús do jo gajjún¹ in wa'a 'ná² cwo² o tsá² xeei²¹ to² tya'a 'e lí² in untsá².

25 Tsa 'wii¹³ joon 'in Jesús do lí² i jmáa¹ a tiin¹³ jileei²¹ 'in tsatyéin¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ 'ii tsa seen²¹ mo Jesús coon²¹ tøø² mo joon mii¹ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya' tsá².

26 Coon¹³ la joon Jesús galí¹ i untsá² 'in tyiin² gi nifu 'in 'néi¹ na'. Joon jii¹³ la 'í¹ tsi Dios Jmii²¹ la joon jon 'í¹ tsi 'ii, jo jmo¹ 'o 'e gó² jon'gi 'noo¹ o tsaa². Jo taain²¹² gi lagi coon¹³ 'in røø²¹ tsaa² joon Dios gasaa²¹ 'ii ñi¹ gi lagi tya' cwii²¹.

27 Joon jo líi¹ la líi¹ 'in untsá² 'in tyiin² gi nifu catyaa² do 'in 'ná¹ jngaai¹³ joo²¹ la coon²¹ jmii²¹² 'wii¹³ tsaa² tya' tsá². 'Ná¹ jngaai¹³ 'ido joo²¹ tya' tsaa² tya' 'ña'a nifu joon mo ngayuui¹³ joon lí² jngaai¹³ joo²¹ tya' tsaa² tya' tsá² catyaa². Pe mo gacwó¹ 'ña'a Jesús coon²¹ naa¹³ gacwó¹ 'ña'a tya' tsaa² tya' jileei²¹ coonti.

28 'E ley tya' Moisés gatyii¹³ in tsá², 'in jo lí² cwo² pi³ yaai wa' jmáa¹ la 'iin²¹² in Dios, ilí² in untsá² 'in tyiin² gi nifu pe mo ngayuui¹³ 'e ley do Dios, coon¹³ 'e júu³ ga'ei¹ 'ña'a, gatyii¹³ in Joon¹ on ilí² in untsá² 'in tyiin² gi nifu. Joon la joon jii¹³ coon²¹ tsaa² jo lí² sá² tya'a coon²¹ tøø² mo.

8

Jesús líi¹ 'in faa²¹ 'a 'wii²¹² tya' tsá² coon¹³ júu³ 'múui² ga'ii² Dios

1 Jilaa²¹ 'e tyiin² gi 'e sii¹³ 'i lo 'e 'in untsá² 'in tyiin² gi nifu tyi' líi¹ untsá² la galíi¹ Melquisedec do joon gacwó² o li' cwo²¹ o Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyin¹ ñu' fú².

2 Joon do-o líi¹ i to² untsá² tsi inuu cwo¹ fee¹ si² do 'e gajmaa¹³ Ña'ñu¹ 'o' jon' gajmaa¹³ tsá².

3 Nigatyii¹³ in Dios Jmii²¹ jileei²¹ untsá² 'in tyiin² gi nifu wa icwo² o fa¹ joon jngaai¹³ joo²¹ 'wii²¹² tya' tsá² tsa 'wii¹³ joon 'ná¹ lisá² coon²¹ 'e cwo¹ Jesucristo Dios Jmii²¹.

4 Joon wana taain²¹²gi Jesús juncwii²¹ jo lí² wa'a ilí²in untsá tsu seen²¹mo untsá² fu juncwii²¹ 'in cwo¹ fa¹ Dios jii¹³ la ley tyu² Moisés.

5 Pe 'in untsá² do cwo¹o fa¹ 'e li la li 'iin³ tya¹ fa¹ la jai² 'e sá² ñu²fú². Nee²¹o' 'e li la li jii¹³ 'e sá² ñu²fú² tsu mo gajin²in Dios sii²¹ Moisés xiiala 'ná jmaa¹a 'e 'nú¹ 'mi² santuario do gajin²in: "Cón²du cwáain¹ jii¹³ la niga'e²ee 'na ni moo²¹ do joon la joon jmaa¹³a."

6 Pe Cristo, 'in lí¹i untsá² tyi¹ ga¹i²i coon²¹ to² tyú²gi lagi 'e tsáai² do tsu tyú²gi 'e júu³ ga¹i² Dios tyi¹ joon coon¹³ 'e júu³ tyú²gi do faa²¹a Cristo 'wii²¹² tyi¹.

7 Tsu wa mo'o jo 'ee 'ná¹gi 'e júu³ nifu 'e ga¹i² Dios joon jo 'ee 'ná¹gi 'e júu³ 'e ga¹i² Dios li gatí² tún².

8 Pe Dios tsee¹ 'in ga¹i² 'e júu³ ga¹i² nifu jo galí² tyúu¹i coon¹³ 'e joon tsu ni jí² tya'a gajin²in:

Jin²in Ña¹ñu¹'u: Ijó² coon²¹ jmú²¹² mi síi³na coon²¹ júu³ 'múui² coon¹³ tsá² Israel joongi coon¹³ tsá² tya' Judá.

9 Jo ilí¹ la li júu³ gasí³na coon¹³ 'li²¹² tsacø¹i¹³ tya'a 'e jmú²¹² mo gason³oon cwo²¹o joon ga'wó²na cwo¹³ li sii²¹ Egipto.

Tsu jo gauntsiin¹ 'in tsá² do 'e júu³ tyiia. Joon tsu 'wii¹³ joon jo gaunjí²na 'in tsá² do, jii² Ña¹ñu¹'u.

10 'E júu³ 'múui² isii³na coon¹³ 'in tsá² Israel mo gangú¹ jmú²¹² joon 'e li la li 'elo, jii² Ña¹ñu¹'u: 'E júu³ 'e síi³na tya' 'in tsá² do 'e lí¹ lawa'a 'e 'i¹-tsi yaamo jii¹³ la 'i¹-tsii.

Lawa'a 'e tóon³oon júu³ tyiia tsi alma tya'a. Joon jna-a ilí²na Dios tya'a joon 'ii-gi ilí²in tsá² tyiia.

11 Joon jo 'ná¹ 'e²gi la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala licwii¹in Ña¹ñu¹'u.

Jo 'ná¹ 'e²gi tsagoo¹o jon'gi tsaruu²¹i. Tsu jilee²¹mo inlicwii¹in jna. La 'in pi³ la 'in cø¹i¹³ jee²¹² 'ii inlicwii¹in jna.

12 Joon ilifee¹-tsii tya' jilaa²¹ 'e gó² tya'a, Joon jo ti³gi-tsii tsaa² niga'noo¹o.

13 Joon mo fee²¹i Dios tsá² cwáain¹ tya' coon²¹ júu³ 'múui² ijmáa¹a tya'a lawa'a 'e jmoo¹o júu³ 'e nitsáa²mo 'e júu³ gajmaa¹a nifu do. Joon 'e júu³ nitsáa² nisiin¹³mo joon ti li tyé¹mo.

9

Cwáain¹ tya' 'e cwo¹ si² ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'e cwo¹ si² ñu²fú²

1 Joon júu³ 'e sá² nifu do gatyu²u to² xiiala iun'goo²¹o tsá² Dios pe tsi coon²¹ inuu cwo¹ si² ni cwo¹³ juncwii²¹.

2 Joon 'e cwo¹ si² do li la li coon²¹ 'ná¹ 'mi² lí¹ tún² 'ii¹³ tsi do. Joon gaunsii²¹ tsá² 'e tsi li tsataai² untsá² nifu do, li nacwaa¹³. Joon tsi do si² coon²¹ candelero coon¹³ coon²¹ mesa li náa¹ 'iñi¹ nacwaa¹³.

3 Joon li caluu 'e 'mi² 'ii¹ tsi do gaunsii²¹ tsá², li nacwaa¹³ 'áai¹gi.

4 Joon tsi do-o si² coon²¹ altar li jun¹ untsá² fuu²¹² sán². Si²i jon inuu li tí² tún² do coon²¹ cwóo¹ toon²¹² cwanaa¹³ la caain²¹ tsaa¹ dó². Joon 'e cwóo¹ do gaunsii²¹ tsá², cwóo¹ tya' júu³ ga¹i² Dios. Joon tsi cwóo¹ do si²i coon²¹ tsuu³ si 'ó¹o maná. Tsi joon 'yu coon²¹ 'mo'ú² tya' Aarón¹ 'e gani¹³. Tsi joon jon taa¹³ 'e cuu²¹² 'e toon²¹²on júu³ tyaa¹³ júu³ 'e ga¹i² Dios mo nifu.

5 Joon ni cwóo¹ do téein² 'in gá¹ querubines tsí² cwáa¹ 'in lí¹i la lí¹ 'e 'ya²gi tya' Dios. Joon si¹i cwáa¹a ni cwóo¹ do li cwo¹o untsá² fa¹ tya' tsaa² tya' tsá². Pe jo fuu²¹²gi 'naa' láai² 'e júu³ lo.

6 Joon mo ga'ye²¹i ganá¹ tyú² jilaa²¹ joon la joon gangataa²i untsá² la coon²¹ jmú²¹² inuu cwo¹ 'ná¹ 'mi² nifu do 'e un'goo²¹o Dios jii¹³ la tiisi².

7 Pe jii¹³ 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu lí² tsai²i coon²¹ naa¹³ la coon²¹ jii²¹ li tsi li gatí² tún² do. Joon mi tsa¹i do 'ná¹ nityaan¹an jmi¹ tya' joo²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' 'ña'a joongi tya' tsaa² tya' tsá² catyaa² do.

8 Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios lí²-i 'øø¹i²¹-tsi' 'e la 'ii²¹² jmaa¹gi to² 'e cwo¹ 'ná¹ 'mi² gasi² nifu do 'e un'goo²¹o tsá² Dios sijni¹³ mo tsi do. Li cwaai¹³gi 'áai¹ do.

9 Joon jilaa²¹ 'elo lawa coon²¹ cwáan¹mo tya' nano. Tsu jilaa²¹ fa¹ 'e gacwó² tsá² 'yiia¹³ joon coon¹³ jilee¹i²¹ joo²¹ 'in gajngaai¹³ tsá² 'e cwo¹³i Dios 'wii¹³ tsaa² tya' tsá² jo lili² 'e 'i¹-tsi tsá² 'e tyú² la joon.

10 Jilaa²¹ 'elo jmaa¹ to² jii¹³ coon¹³ 'e gøø¹ø²¹ tsá² coon¹³ 'e 'uun²¹ un tsá² joongi coon¹³ xiiala lo² tsá². Jmaa¹ 'e sá² li caluu tsá² 'elo joon jmaa¹ to² jii¹³ ca mi unsi²i Dios jilaa²¹ 'elo.

11 Pe nijó² Cristo joon nano lí¹i untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' jilaa²¹ 'e tyú²gi 'e nigajó². Joon 'e cwo¹ li lí¹i untsá² 'e tyú²gi joon jo 'e si¹ná²i. Jon' gajmaa¹³a tsá² 'e cwo¹ do. Joon 'øø¹i²¹-tsi tsá² 'e jo si² ni cwo¹³ juncwii²¹.

12 Cristo niganigí¹ li cwaai³ 'áai¹ joon jon' coon¹³ jmi¹ 'øø¹i joo'saa²¹ si joo'xuui²¹² 'ee pe coon¹³ jmi¹ 'øø¹i 'ña'o. Joon coon¹³ la joon ga¹i² Cristo li cwaai³ 'áai¹ ñu²fú² coon²¹ naa¹³ tya' jilee¹i²¹ tsá² joon la joon gajmaa¹a itiin¹³ tsá² coon²¹ tøø²mo.

13 'E la ja²mo mo xee¹i untsá² 'e jmi¹ tya' joo'tsaa¹ coon¹³ jmi¹ tya' chivo joongi coon¹³ fó² tya' joo²¹ 'in jún²in ni altar tya'

'in si'leei²¹ lí²-i jmaa¹a tyúí¹ 'ido pe jmaai² lí' caluu-u.

¹⁴ Joon wana la joon fee¹gi 'i²¹ sá² tya' jmi¹ 'øø¹ i Cristo 'in gacwóí¹ 'ña'a Dios jo 'ee si'lee²¹ i coon¹³ 'i²¹ tya' Espíritu Tyá² tya' Dios 'in seen²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon 'e jmi¹ 'øø¹ i untyúí¹ jna' coon¹³ 'e 'i¹-tsi'. Iuntyúí¹ jna' coon¹³ jilaa²¹ to² 'e jo 'ee to² 'í³in ilí² jmoo²¹o' la to² tyu² Dios 'in jii¹.

¹⁵ Tsu coon¹³ la joon 'in Jesucristo galí¹ i 'in lí² faa²¹a 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e júu³ múui² do. Joon coon¹³ la joon lí²-i 'i²¹ 'in nigatø²ø Dios 'e gatí²i 'e ta²a coon²¹ tøø²mo jii¹³ la júu³ ga'í² Dios. Tsu Cristo gajúun²in gatyí² jilaa²¹ tsaá² 'e ga'noo¹o tsá² 'in seen²¹ la jee²¹² tyu²gi to² 'e ley tya' Moisés do.

¹⁶ Tsu mo naroon¹on coon²¹ jí² tya' tyí¹a³ tya' tsá² ce 'ná¹ júun²in 'in tsá² 'in gajmaa¹a 'e jí² do joongi ilí² jmaa¹a coon²¹ 'e la jin² jí² do.

¹⁷ Jo 'ee to² 'í³in 'e jí² do la jee²¹² seen²¹gi 'in gajmaa¹a 'e jí² do. 'í³mo to² 'e jí² do mi yuu¹³ júun²in 'in gajmaa¹a.

¹⁸ Tsu 'wii¹³ joon 'e júu³ nifu do galí¹í³mo to² mo ngayuui¹³ gatoon¹on jmi¹ 'øø¹ i joo'núu³.

¹⁹ Tsu Moisés do gajma²a júu³ jileei²¹ 'in tsá² do jilaa²¹ júu³ tya' ley joon mo ngayuui¹³ joon gacwii¹ i capoo²¹² jná² joo'saa²¹ yáun² coon¹³ coon²¹ nii²¹² sii² sii²¹ hisopo. Gauncwii¹ i 'e do coon¹³ jmi¹ joo'xuui²¹ coon¹³ jmi¹ chivo sicaai²¹ jmi²¹ joon gaxee¹ i 'e jmi¹ do ni jí² tya' ley do joongi jileei²¹ 'in tsá² do.

²⁰ Joon gajin²in: "E jmi¹ lo jmoo¹o jai² 'e júu³ 'e ni'í² Dios tyi'naa'."

²¹ Joon gaxee¹ i Moisés 'e jmi¹ do ni 'e cwo¹ 'nú¹ 'mi² joongi ni jilaa²¹ 'e jmaai² to² inuu cwo¹ do.

²² Coon¹³ 'e ley do jilaa²¹ 'e 'ná¹ lityá² jii¹³ coon¹³ jmi¹. Joon wa jo tuun²¹ jmi¹ jo lí¹ 'ín² tsaá² tya' tsá².

Mo gajúun¹ Cristo gatyí² i tsaá² tya' tsá²

²³ Tsu la joon 'e tyiin² 'e li tyú² coon²¹ jmi¹ 'øø¹ i joon²¹ 'e cwo¹ 'e si² ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e li la li 'e cwo¹ si² ñu¹fú². Pe 'e cwo¹ si² ñu¹fú² 'ná¹ jmi¹ 'e tyiin²gi lagi jmi¹ tya' joo²¹.

²⁴ Tsu Cristo jo ga'í²i 'e cwo¹ 'e gajmaa¹³ tsá² 'e jii¹³ li la li 'e cwo¹ 'e jai². Pe Cristo ga'í²i fu ñu¹fú² joon nano siin¹³in mii¹ i tyani Dios Jmi²¹ 'wii²¹² tyi'.

²⁵ Pe Cristo jo gacwóí¹ 'ña'a láai² naa¹³ la jmoo¹o 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' tsá² Israel tsaataa²¹²; li nacwaaí³ 'áai¹gi coon²¹ naa¹³ la coon²¹ jii²¹ 'e cwo¹o fa¹ 'e lí¹ jmi¹ pe jon' jmi¹ 'øø² ña'a 'e jmi² do.

²⁶ Wa gajmaa¹a Cristo la jmoo¹o 'in untsá² do 'e 'ná² júun²in láai² naa¹³ ca la mo garoon¹on juncwii²¹. Pe nano mi tí² lityé¹

coon²¹ naa¹³ gajnéi¹ Cristo 'e cwoi¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ 'e 'ín² jilaa²¹ 'ii²¹ tya' tsaá².

²⁷ La joon jilee²¹mo tsá² 'ná¹ júuin² coon²¹ naa¹³ joon mi yuu¹³ joon ilisá² 'ii²¹ tya'a.

²⁸ La joon Cristo jon gacwóí¹ 'ña'a coon²¹ naa¹³ lawa coon²¹ fa¹ 'e tyí² tsaá² tya' tsá² fúui¹. Joon ijnéi¹ tún¹ jon' wa' tyí² tsaá² tya' tsá² pe 'e jmáa¹a tiin¹³ jileei²¹ 'in sijéin¹ 'ii.

10

¹ 'E ley tya' Moisés jo li la li 'e tyá² ijó¹, 'e lí¹ i jii¹³ la lí¹ 'iin³ tya' 'e joon.

² Tsu 'e ley do coon¹³ 'e fa¹ 'e cwó²o tsa² la coon²¹ jii²¹ jo lí² untyúu² 'in tsá² 'in ningatyéin¹ coon¹³ Dios 'wii²¹² 'e fa¹ do. Tsu wana lí² untyúu² 'e ley do tsá² 'e ján²an 'in tsá² do cwo¹o 'e fa¹ do tsu jo lí³gi røø² i tsaá² mo ngayuui¹³ ga'ín² tsaá² tyá'a.

³ Pe 'e fa¹ 'e cwó¹o 'in untsá² do 'e jmoo¹o 'e tii¹³-tsi tsá² 'e tsaá² niga'noo¹on la coon²¹ jii²¹.

⁴ Tsu 'e jmi¹ tya' joo²¹ joongi tya' chivo jo jmi²¹² wa'a lí² 'iin² tsaá² tya' tsá² coon¹³ 'e joon.

⁵ Tsu 'wii¹³ joon mo ga'í² i Cristo ni cwo¹³ juncwii²¹ gajin²in sii²¹ i Dios Jmi²¹:

Jo 'iin²¹²u'un wa'a jngaai¹³ tsá² joo²¹ 'e cwo¹ 'nú fa¹,

pe nigatyaa¹ 'nú tyá² coon²¹ cuerpo tyiajna 'e cwo³oo 'nú.

⁶ Jo tí¹-o'o 'in joo'núu³ 'in júuin² tsá² 'e lí¹ fa¹ jon'gi tí¹-o'o 'e fa¹ 'e cwo¹ tsá² 'nú wa' tyii¹ tsaá² tya'a.

⁷ Joon gafuu²¹²uu: "Jna-a goo²¹²oo ijmáa³aa jii¹³ la tí¹-o'o, Dios tyiia, jii¹³ la jin² ni jí² cwáain¹ tyiia."

⁸ Nifu jin² 'e júu³ do 'e jo 'iin²¹² Dios jon'gi tí¹-tsi Dios jileei²¹ joo'núu³ jngaai¹³ tsá² 'e cwó² tsá² lawa coon²¹ fa¹ jon'gi 'e fa¹ 'e juun¹ do wa' tyí² tsaá² tya' tsá² jii¹³ la to² tyu² ley.

⁹ Joon mo ngayuui¹³ joon gajin²in: "Jna-a goo²¹²oo ijmáa³aa jii¹³ la tí¹-o'o, Dios tyiia." 'E 'øø¹ i²¹-tsi tsá² jin² 'e nisuun²mo 'e fa¹ 'e gacwó² tsá² nifu joon la joon i'í² i fa¹ li gatí² tún².

¹⁰ Joon Dios gajmee¹ i jna' tsá² tya'a tsu Jesucristo gajmaa¹a jii¹³ la tí¹-tsi Dios mo gacwóí¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ coon²¹ naa¹³ tya' jileei²¹.

¹¹ Jileei²¹ untsá² tya' tsá² Israel jmoo¹o to² tya'a la coon²¹ jmi²¹² joon cwo¹o láai² naa¹³ 'e fa¹ ruui²¹ 'e fa¹ gacwo¹o la mo jéi¹ xafiin¹³ 'e fa¹ 'e cwo¹o do jo lí² tyí² tsaá² tya' tsá².

¹² Pe Jesucristo gacwo¹o coon²¹ fa¹ tya' tsaá² tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo, joon mo ngayuui¹³ joon gacwo²o lí¹ cwo²¹ Dios Jmi²¹ tsaá¹.

¹³ Do-o tyiin¹in sijáan¹³an ca mi tyé¹ Dios 'in 'ei¹ 'ii' wii²¹² tí².

¹⁴ Tsu coon¹³ 'e coon²¹ fa¹ do gauntyúu²:i Cristo jileei²¹ 'in líi²in tsá² tya' Dios coon²¹ tóø²mo.

¹⁵ Joon 'in Espíritu Tyá² tya' Dios røø²¹ jon faa²¹ a tsu gajin²in nifu:

¹⁶ 'E júu³ 'múui² ijmáa³aa coon¹³ 'ido mi ngúii² jmúii²¹² joon ilí la lí 'elo, jin² Ña'ñu¹u':

Itóon³oon júu³ tyiia tsi alma tya'a, joon i'i¹-tsi la i'i¹-tsii jna.

¹⁷ Joon mo ngayuu¹¹³ joon gajin² 'in Espíritu do:

Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ 'e ti¹gi-tsii tsaa² tya'a jon'gi 'e gó² 'e nigajmaa¹a.

¹⁸ Joon coon¹³ la joon mo ga'lin² tsaa² tya'a jo ná¹gi cwoo¹o tsá² fa¹ tya' tsaa² tya'a.

Ná¹-a tsatyéen¹na' coon¹³ Dios

¹⁹ Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', lí²-i tsatoo³o' jo cu²-tsi' lí nacwaa¹³ 'áai¹gi' wii¹³ cwáain¹ tya' jmi¹ 'óø²i Jesucristo. Lí²-i tsaa²¹a' 'e fu¹ 'múui² joongi' 'e jii¹' 'e ganá¹ Jesucristo, coon²¹ fu¹ 'e ngó¹o lí' caluu¹ 'i'i¹ 'mi² do.

²⁰ Ganá¹ Jesucristo 'e fu¹ do mo ga'gii¹ 'e 'mi² 'ii² do 'e 'øøi²¹-tsi tsá² cuerpo tya'o mo gajúun²in.

²¹ Joon Jesús líi¹ uuntsá² tsafeei¹ tyi' tsi inuu cwó¹ tya' Dios.

²² Joon tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a tsatyéen¹na' coon¹³ Dios 'e jo tóin¹ 'øøi²¹-tsi' joon jo cu²-tsi' 'e tsáai¹-tsi' tsu Jesús do nigauntyúu²:i jna' coon¹³ 'e i'i¹-tsi' 'e coon¹³ joon lí³gi jna' 'e røø²na' tsaa², joon cuerpo tyi' sijgii¹ coon¹³ jmúii²¹ tyá².

²³ Cwoseen²¹mo' tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e jai² líi²na' tsu Dios Jmii²¹ iuntsiin²in 'e júu³ ga'ii²i tyijna'.

²⁴ Joon cwo'øøi²¹-tsi' xiiala lí² cwóo³o' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹na' 'e 'ii²¹²mo ruu²¹:i joon jmaa¹a 'e tyá².

²⁵ Jo jmoo²¹o' la jmoo¹o 'inlíi¹³ 'in jo uncaain²¹ coon¹³ jna' 'e ungoø²¹o' Dios. Pe 'ná¹-a tyá²a'-tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon 'e tyiin²gi jmoo²¹o' la joon mi nee²e' 'e nijatyéein¹ jmúii²¹² mi jó¹ Ña'ñu¹u'.

²⁶ Tsu wana 'naa¹gi' tsaa² jii¹³ la 'yaa¹-tsi' mi yuu¹ lí² licwii²¹:i 'e júu³ jai² do jo 'e fa¹ sá²gi wa' lí² tyi¹gi tsaa² tyi'.

²⁷ Jiin¹³ 'e sá²gi tyi' 'e sijaan³an' 'e jmá¹a Dios 'ii²¹ tyi' joon 'e jí² ico¹ 'i'in²in jileei²¹ 'in 'ei¹ Dios.

²⁸ Wa naseein²¹ jaain²¹ 'in jo jmoo¹o nuu¹³un to² tyu² ley tya' Moisés joon wana galiseein²¹ gáí¹ gaai²¹ 'in jmoo¹o júu³ jai² xiiala niga'láa¹ 'in tsá² do 'ná² júun²in 'ido jo lí² fúu² líi²in tsá² 'ii.

²⁹ Wana lí² la joon coon¹³ 'in 'láa¹ coon¹³ ley tya' Moisés, ¿'ee líi²naa' 'e tii²i ilf² tya' 'in 'øøi²¹ Jóon¹ Dios joon jo tsáai¹-tsi jmi¹ 'óø²i 'e gatúun²un 'e jmoo¹o jai² 'e júu³ ga'ii² Dios, tsu coon¹³ 'e jmi¹ do galityúu¹mo tsá²? ¿'Ee

líi²naa' ilí² tya' 'in ungoø¹i 'in Espíritu Tyá² tya' Dios 'in 'iin²¹²in 'ii?

³⁰ Tsu né²o' 'in nigajin²: "Jna-a icóon²oon tyiia; joongi jna joon incú³ii." Gajin²o jon: "Ña'ñu¹u' ijmáa¹a 'ii²¹ tya' tsá² tya'a."

³¹ 'Áa¹mo wúu¹ wa'a xuui²¹ tsá² jacwoo²¹o Dios 'in jii¹!

³² Pe cwotii¹³du¹-'oo' xiiala gañi²ii' wúu¹ la mo jée¹ mo ngayuu¹³ ga'ii¹³naa' 'e júu³ jai² 'e gajmaa²aa' taa¹aa' coon¹³ jilaa²¹ fa'i³ 'e galiseen²¹naa'.

³³ 'Inlíi¹³ 'naa' gajii²in tsá² 'naa' joongi gajmeei²¹ tsá² 'naa' tyani tsá². Joon 'inlíi¹³gi 'naa' líi¹naa' 'in seen²¹ tyá² coon¹³ 'in ga'e² tsá² wúu¹ do.

³⁴ Naa', fúu² galii¹naa' 'in tsá² taai² nuñi³. Joon gajmaa²aa' jløø¹³naa' mo ga'wo² tsá² 'e sá² tyii', tsu ñi² 'naa' 'e fu ñu¹fú² 'e sá² 'e tyá²gi tyii' 'e ta²a coon²¹ tóø²mo.

³⁵ Tsu 'wii¹³ joon jo tú² 'naa' 'e jo 'goo²oo' tsu 'áai¹gi fee¹ 'e jnaa¹ tsá² 'in jo cu²-tsi.

³⁶ Tsu 'naa' 'ná¹-a taan²¹²naa' tá² táain²-'oo' 'e jmaa²aa' la 'iin²¹² Dios joon wa i'ii¹³naa' 'e júu³ ni'ii².

³⁷ Tsu ni jí² tya' Dios gajin²in: La jmoo no-o ijó¹ 'in 'ná¹ ijó¹ joon jo 'áai¹ líiⁱⁱ²¹²gi.

³⁸ Pe 'in seen²¹ tyá² coon¹³ Dios 'ná¹ liseein²¹ 'e jai²gi líi²i,

tsu 'in tú² 'e jai² líi²:i jo ití²gi-tsi Dios 'ii.

³⁹ Pe jna' jo líi¹na' la líi¹i tsá² 'in tú² 'e jai² líi²:i joon i'ii²mo. Tsu jna'o' líi¹na' la líi¹i tsá² 'in jai² líi²:i, 'in jmoo¹o' tiin¹³ alma tya'a.

11

Xiiala nigajmaa¹a 'in jai² galii²i Dios

¹ Wana jai² líi²na' jo cu²-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e sijáan³an' jogi cu²-tsi' 'e la jai² 'e jo jøø²ø'.

² 'Ii²¹mo Dios 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ 'e jai² galii²i.

³ Coon¹³ 'e jai² líi²na' né²o' 'e Dios gajmaa¹a juncwii²¹ coon¹³ júu³ tya'a joon 'e jøø²ø' lano jon' galí² coon¹³ 'e sá² la mo jéei¹.

⁴ Coon¹³ 'e jai² galii² Abel gacwoo¹o Dios coon²¹ fa¹ tyá²gi lagi 'e fa¹ gacwoo¹o Caín. Joon gajmaa¹a Dios júu³ 'e tyú²mo Abel joon ga'ii²¹mo Dios fa¹ 'e gacwoo¹o. Joon xufiin¹³ nijúun¹mo Abel fee²¹ mogi jna' coon¹³ 'e jai² galii²i.

⁵ Coon¹³ 'e jai² galii² Enoc gangaa¹³:i 'e juncwii²¹ 'e sá² lí' cataain²¹ jo gajúun²in. Joon jo tyéi¹gi tsá² 'ii tsu gatøø²¹o Dios 'ii. Joon jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ido 'e la nu'gi gatøø²¹ Dios 'ii jløø¹³mo Dios tya' 'ido.

⁶ Jo lí² Dios jløø¹³i tya' tsá² wa jo jai² líi²i tsá² júu³ tya'a tsu wana 'iin²¹²in tsá² tsatyéen¹in coon¹³ Dios 'ná¹ 'e jai² líi²:i 'e seen²¹ Dios joon ityi² Dios tya' 'in 'naai¹ 'ii.

7 Coon¹³ 'e jai² galíi² Noé gajmaa^{1a} nnu¹³ un tya' Dios mo gajmaa^{1a} Dios 'ii júu³ 'ee ilí² 'e jo mo gali² jóø². Gajmaa^{1a} Noé nnu¹³ un joon gajmaa^{1a} coon²¹ barco 'e jmáa^{1a} tii¹³ familia tya'a. Joon coon¹³ la joon gajmaa^{1a} Noé júu³ 'e gó² 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon ga'ii²¹ mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² 'e galíi².

8 Coon¹³ 'e jai² galíi² Abraham gajmaa^{1a} nnu¹³ un joon ga'woo²ⁱ goo^{1o} mo gatø² Dios 'ii. Joon ngalín² coon²¹ cwoo¹³ icwo² Dios 'ii 'e lí¹ lawa coon²¹ 'e gatii². Joon ga'woo²ⁱ goo^{1o} do jiin¹³ jo ñi¹ xiíafu tsalín².

9 Tsa¹ coon¹³ 'e jai² galíi² Abraham gateéin² 'e cwoo¹³ do 'e gajin² Dios 'e cwó^{2o} 'e cwoo¹³ do tya'a. Líi¹ la líi¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ gasii²¹ coon²¹ ná¹ 'm² gateéin² do. La joon gajmaa^{1a} jóon^{1on} Isaac coon¹³ tyii^{212a} Jacob tsa¹ 'ii jon ga'ii²¹ mo 'e júu³ ga'ii² Dios do.

10 Tsa¹ Abraham gasijáan¹ 'e fuu²¹ do 'e si² coon²¹ ni tiifuu²¹ 'e gajmaa^{13a} Dios.

11 Coon¹³ 'e jai² galíi² Sara, xafii¹³ nasuun²¹ mo tsatyeéin¹ yuun²¹, gacaan²¹ mo yuun²¹. Joon galiseéin²¹ yuun²¹ tsañuu¹ tya'a tsa¹ 'wii¹³ jo^{1o} galíi² iuntsiin¹ in Dios 'e júu³ ga'ii²ⁱ tya' 'ii.

12 Joon coon¹³ la joon Abraham xafii¹³ tí² líjún² mo galiseéin²¹ jún² tya'a fúu¹ 'in tí² la tí² náu¹ 'ii¹³ in tsa²¹ juncwii²¹ joongi la tí² too¹³ taa¹³ ti¹ jmi¹ ñi¹³ 'in tí² jún² tya'a. Jo líi¹ 'i tsá² un¹ 'ii² in.

13 Joon 'in tsañuu¹ no jo ga'ii²¹ la nu¹ gi ijúun² 'in 'e júu³ ga'ii²ⁱ Dios tya'a. Pe tsa¹ 'wii¹³ jai² galíi²ⁱ lawa sá² coon²¹ 'e gangóo¹ 'wín² joon tsa¹ 'wii¹³ ja² mo líi²ⁱ ga'1-tsi jløø¹³ mo 'ái¹. Joon coon¹³ la joon gajmaa^{1a} 'in tsá² do júu³ 'e líi¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ li taan²¹² 'in 'e juncwii²¹ lo, la coon²¹ ingíi¹ 'e juncwii²¹ lo.

14 Joon 'in jmoo^{1o} la joon jmoo^{1o} júu³ 'e 'noo^{1o} coon²¹ goo^{1o} li xiia¹.

15 Tsa¹ wana 'i¹-tsi tsá² tsalín² mo 'e fuu²¹ ga'woo²ⁱ do tún¹ li^{1o} tsalín² tún¹.

16 Pe 'in tsá² do gali² 'in coon²¹ goo^{1o} 'e tyá² gi, øøi²¹-tsi tsá² 'e goo^{1o} 'e sá² ñu¹ fú². Tsa¹ 'wii¹³ joon jo fa'ii²¹ líi²ⁱ Dios wa unsi²¹ 'in tsá² do 'ii: "Dios tyi¹." Tsa¹ Dios nigatya¹ tyá² coon²¹ fuu²¹ tya' 'in tsá² do.

17 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Abraham, ngajée¹ jóon^{1on}, 'in sii²¹ Isaac, fu yu¹ moo²¹ ijngaa¹³ⁱ icwo^{2o} Dios fa¹ mo gali² 'in coon²¹ in Dios líi¹ xiiala 'i¹-tsi Abraham. Nigatya¹ Abraham tyá² 'e cwóo^{1o} 'in jóon^{1on} camuu¹³ do fa^{1a} xafii¹³ nigajin² Dios sii²¹ Abrahama:

18 "Coon¹³ Isaac 'e tsafúu¹ jún² tyi¹ jiin¹³ la júu³ ga'ii³ ii."

19 Tsa¹ ñi¹ Abraham lí² jmáa^{1a} Dios jiin¹ in tsá² 'in nijún¹. Joon lí² 'i øøi²¹-tsi tsá² 'e

lawá 'ii²¹ mo Abraham jóon^{1on} tún¹ gajii¹ in jee²¹² líi²¹².

20 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Isaac ga'ii²ⁱ júu³ tya' Jacob coon¹³ Esaú 'e iuncwaa¹³ Dios 'ii.

21 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Jacob mo tí² líjún² in ga'ii²ⁱ júu³ tya' xuui²¹² tya' José 'e iuncwaa¹³ Dios 'ii. Joon ga'uu¹ mootyí¹ yu¹ 'mo'ú² tya'a joon gacwo^{1o} 'maai¹³ Dios.

22 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² José, mo tí² líjún² in, gatyu^{2u} to² tsagoo^{1o} 'ee ná¹ jmáa^{1a} coon¹³ moo¹ taa¹, tsa¹ jin² in José 'e tsá² Israel 'in 'wóo^{2o} mo Egipto mi licíin² gi.

23 Coon¹³ 'e jai² galíi² saa² jmi²¹ Moisés ga'mée¹ gaai²¹ sii²¹ mo licíin² gangaa¹³ⁱ Moisés. Tsa¹ galili^{2o} 'e xuui²¹² 'yei² 'ái¹ do. Joon jo 'goo^{21o} xafii¹³ nigatya² róøi¹³ to² wa'a júuin² jilee²¹ xuui²¹² tsañuu¹.

24 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Moisés mo gali²ⁱ tsañuu¹ jo gali² 'in coon²¹ 'e líi¹ gi jóon¹ jamí²-i róøi¹³ do.

25 Gati¹ gi-tsi 'e ní¹ wúu¹ coon¹³ tsagoo^{1o} 'in líi¹ tsá² tya' Dios lagi wa'a ngí¹ 'e jløø¹³ coon¹³ tsaa² coon²¹ si² xu.

26 Galíi² gi 'e tyá² gi wa'a coon²¹ on fa'ii²¹ tya' Cristo lagi 'oo^{1o} jilaa²¹ 'e sá² fu Egipto, tsa¹ 'iin²¹² gi 'e lee¹³ⁱ icwo² Dios 'ii.

27 Coon¹³ 'e jai² galíi² Moisés gacwo¹ⁱ cwoo¹³ Egipto do jo 'ee 'goo^{1o} xafii¹³ 'ni²¹-tsi róøi¹³ tya'a. Gajmaa^{1a} ta^{2a} coon¹³ 'e ga'1-tsi lawa gangaa¹ Dios 'in jo nee¹ in tsá².

28 Coon¹³ 'e jai² galíi² Moisés gajmaa^{1a} 'e jmi²¹² pascua nifu joon gatyu^{2u} to² wa'a xee¹ tsá² jmi¹ jún² taan¹ an caai¹ 'ooca ná¹. 'E coon¹³ la joon 'in ángel 'in gasii²¹ in Dios ijngaa¹³ⁱ 'in jóon¹ tsá² nifu tya' tsá² Egipto jo jngaa¹³ⁱ 'in xuui²¹² tsañuu¹ liseéin²¹ nifu tya' tsá² Israel.

29 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² 'in tsá² Israel do gangíi¹ ni cwoo¹³ tyuun²¹ li ná¹ 'e jmi¹ ñi¹³ sii²¹ Mar Rojo. Joon mo gali² 'in 'láa² Egipto jmaa^{1a} la joon gajgoo^{21o} jmi²¹.

30 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² tsá² Israel do gaci²¹ mo 'e oo² 'e si² cu' lí¹ Jericó. Mo ngayuu¹³ gangíi¹ tsá² Israel dyá¹ jmi²¹² cu' lí¹ lí² 'oo do gaci²¹ mo 'edo.

31 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Rahab, 'in yiiatsangó¹ do, jo gajún² in coon¹³ 'in tsá² jo nuu¹³ un do tsa ga'ii²¹ mo tyá^{2u} Rahab 'in tsá² Israel 'in tyaliin² 'e fuu²¹ do 'e jóø².

32 'E ná² fuu²¹² gi 'naa'? Tsa¹ jo cwoo¹ wa'a 'e fuu²¹² gi 'ái¹ 'naa' cwáain¹ tya' Gedeón coon¹³ Barac, coon¹³ Sansón, coon¹³ Jefe², coon¹³ David, coon¹³ Samuel, coon¹³ 'in tsá² 'in nigacwoo^{1o} júu³ tyá² tya' Dios la mo jée¹.

33 Coon¹³ 'e jai² galíi² 'ino gali¹ 'e róøi¹³ catyaa² joon gatyu^{2u} to² coon²¹ róø²¹. Joon

gauncoon¹³ Dios 'ii jiiin¹³ la júu³ niga^h2i. Joon gajni¹ moo'oo²¹ 'yiia¹

³⁴ Joon gadyuu¹ j² 'e coo²¹ 'áai¹. Coon¹³ 'e jai² galii² galáa² mo ijúun¹ in coon¹³ ñi³. In jo piin³ galii¹ tsá² pi³-tsi joongi gatyu² to² láa² fúui¹ wa'a lii¹ 'in jmaa¹ 'a niu²¹ coon¹³.

³⁵ 'In líi¹³ tsami² ga¹ 'i²¹ mo tún¹ jiiin¹ 'in nijúuin¹ tya'a coon¹³ 'e jai² galii².

Joongi 'in catyaa² gi tsa² 'wii¹³ 'e jai² galii² 'ido gajmee²¹ mo tsá² 'ii. Jo ga¹ 'ii²¹ 'e láa² ni 'ido wa'a tú² 'ido 'e jai² líi². Jo gaunsi² 'ido 'e jai² líi² tsa² 'iin²¹² in 'ii²¹ coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e tyá² gi ñu² fú².

³⁶ Joon 'in catyaa² gi gaungø¹ i tsá² 'ii, joongi gapoo² 'ido. Joon cagi ñi³ gato² o luu²¹² tii² 'ido joongi gata² ni 'ido 'ñañi³.

³⁷ Joon gajngaa¹³ ni 'ido coon¹³ cuun²¹² joon seein²¹ gi 'in gatuu²¹ coon¹³ sierra gajmaa¹ a tún² 'no³ 'ido. Joon seein²¹ gi 'in ga'e² e wúu¹ gajø² ni 'ido xiiala líi² 'ido. Seein²¹ 'in líi¹³ gajúuin¹ coon¹³ ñi³. Seen²¹ mo 'in líi¹³ gangii¹ cataain²¹² cataain²¹² jlii¹ jiiin¹³ coon¹³ loo²¹ tya' joo'saa²¹ si loo²¹ chivo 'ee. Nitañii¹ mo 'ido 'áai¹ joon nigangoo¹ on wúu¹ joon nigajmaa¹ a tsá² 'e gó² tya'a 'áai¹.

³⁸ 'In tsá² lo ngi² la caain²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ joongi li' moo²¹ joon tsataa²¹² i too²¹ xá¹ si too²¹ nu² 'wó² 'ee. Joon tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'ei¹ Dios jo tii² licwii¹ 'in tsá² tyú¹ lo.

³⁹ Joon 'in tsá² lo xafii¹³ ga¹ 'ii²¹ mo Dios 'ii tsa² 'wii¹³ 'e jai² galii² jo ga¹ 'ii²¹ iuntsiin²¹ 'e júu³ ga^h2 Dios;

⁴⁰ tsa² Dios nigani² coon²¹ 'e tyá² gi tyi¹ 'e 'in tsá² lo jo i'ii²¹ 'e júu³ ga^h2 Dios tya'a ca mi toon²¹ on sicaan²¹ na' coon¹³ 'ii.

12

Jøø² na' Jesús

¹ Tsa² 'wii¹³ joon mi nee²¹² na' 'in tsá² lo 'in 'e² jna' xiiala jai² galii² tsa² jna' li' caai²¹ jilaa²¹ 'e jmoo¹ jín¹ coon¹³ jilaa²¹ tsaa² 'e jmoo¹ o jnúu¹³ jna' joon 'ná¹ cwoo¹³-tsi' ngii²¹ 'e fu¹ cwo¹ Dios jna' ngii²¹ 'i.

² Cwojøø² na' jiiin¹³ Jesús 'in cwo² o jna' 'e jai² líi² na', 'ii jon iuntsiin² 'e jai² líi² na'. Tsa² 'ii-o, tsa² 'wii¹³ ñi¹ o 'e jløø¹³ 'e ilisá² tya'a mo gangii¹ gani² wúu¹ tsaa¹ crúu¹³, jo 'ee cwáain¹ gacón² wa'a sá² fa^h2 'in júuin² la joon. Joon gacwaa²¹ a li' cwoo²¹ o tsáa¹ li tyíin¹ Dios li silii²¹² tya'a.

³ Untii¹³ du¹-oo' xiiala líi¹ Jesús mo gani² wúu¹ 'áai¹ jacwoo²¹ o tsá² røø² i tsaa² joon jo 'wó² oo', joon jo tyá¹ a-oo' líi² naa'.

⁴ Tsa² 'naa' jo mo gatiin² naa' coon¹³ tsaa² ca júun² moo'.

⁵ ζTi niga¹ in² mo-'oo' 'e júu³ cwáain¹ nigacwo¹ Dios jileei²¹ jón¹ 'in jai² líi² 'ii? Gajin² Dios ni j² tya'a:

Yuu²¹ tyiia, jo jmaa²¹ 'e jo tsáai¹ gi-'o'o mi 'e² e Ña'ñu¹ 'u' nu² wúu¹ 'e ilijmaa²¹ a nuu¹³ un,

jon'gi wa jo tya¹-o'o mi tyu² Dios to² nu jmaa²¹ a nuu¹³ u.

⁶ Taa²¹ jmaa² aa' mo 'e² e Dios 'naa' wúu¹ tsa² Ña'ñu¹ 'u' cwo² o cwáain¹³ jiiin¹³ 'in 'iin²¹² in.

Joon 'e² e wúu¹ jiiin¹³ 'in niga¹ 'ii²¹ ilii² in jón¹ on.

⁷ Dios jmoo¹ o lawa jón¹ on 'naa' mo 'e² e wúu¹ 'naa' 'e jmaa² aa' núu¹³ un to² tyu² u. Jo jón¹ tsá² seein²¹ wa' jo tyu² jmi²¹ to² 'e jmaa¹ a nuu¹³ un.

⁸ Joon wana jo 'e² e Dios 'naa' wúu¹ 'e jmaa² aa' núu¹³ un la jmoo¹ o Dios tya' jileei²¹ jón¹ catyaa² do jo líi¹ naa' jón¹ on 'in la jai², jiiin¹³ líi¹ naa' jón¹ tsá².

⁹ La joon jon mo líi¹ na' xuui²¹² gatyu² u ñu¹ 'u' to² jna' joon gaun'goo²¹ o 'ii. ζTi jon tyé² gi wa jmoo²¹ o' núu¹³ un to² tyu² u Ñu¹ 'u' 'in tyíin¹ ñu² fú² 'e coon¹³ la joon liseein²¹ mo' coon¹³ on?

¹⁰ Mo toon²¹ on' juncwii²¹ gatyu² u ñu¹ 'u' to² tyi' coon²¹ catá² jiiin¹³ la líi² 'e tyú² u. Pe Dios tyu² u jna' to² jmaa¹³ 'e tyú² tyi' 'e líi² na' 'e tyú¹ na' la tyú¹ 'ii.

¹¹ 'E la ja² mo jiiin¹³ coon²¹ wúu¹ 'e 'e² e Dios jna' jo tii²-tsi' mo nee²¹ e' 'e wúu¹ do tsa² wúu¹ líi² na'. Pe mo gangi¹ gi joon tya' 'in galitii² coon¹³ 'e wúu¹ gangoo¹ o do gali¹ in³ mo to² tya' juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ tya'a 'e seein²¹ coontun.

Tsaa¹³ mo wa'a jo jmoo²¹ o' núu¹³ un' júu³ tya' Dios

¹² Tsa² 'wii¹³ joon sáa¹³ aa' cwóo² oo' 'e 'i¹ 'infá² 'e jmaa² aa' la to² tyu² Dios joon cwóo² oo' pi³ moojni² 'ii' 'e ngi² 'ii' li 'iin²¹² in Dios.

¹³ 'Naa² aa' 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e 'in tsá² 'in 'i¹ tún²-tsi ilf² coon²¹ 'e 'i¹-tsi 'e jo tsawiin² coon¹³ Dios.

¹⁴ Cwoo¹³-oo' 'e seen²¹ naa' tyá² coon¹³ jileei²¹ tsá². Cwoo¹³-oo' 'e ngi² 'ii' jiiin¹³ la 'iin²¹² in Dios tsa² jiiin¹³ coon¹³ la joon lí² máa¹³ naa' Dios.

¹⁵ Tii² moo' tsa² nei² jo 'ii¹³ naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹² in Dios jmáa¹ a tyii'. Tii² moo' wa'a líi¹ naa' lawa coon²¹ 'mó² ootyi¹ coon¹³ 'e 'i¹-oo' joon coon¹³ la joon fúu¹ mo 'in leei²¹.

¹⁶ Un'øø¹³ naa' yaanaa' 'e jo foo¹³ naa' tsami² tya' tsá² xeei²¹ si jo tsáai¹-oo' 'e cwaai³ 'ee la gajmaa¹ a Esaú. Tsa² Esaú do ga'ñii¹ 'e tii² 'wii¹³ 'e galiseein²¹ nifu. Ga¹ 'ii²¹ jiiin¹³ coon²¹ wúun¹ 'uunñi² tya' 'e tii² i do.

17 Joon ñi² 'naa' mo liciiin²¹gi mo gall'iin²¹²in Esaú 'e uncwaai¹³ jmi²¹ 'ii pe jo júu³ joongi wa'a uncwaai¹³gi jmi²¹ 'ii. Joon jo gatsaa²¹gi xiiala unsii²gi 'e nigajmaa¹a do xafiin¹³ tyi¹gi 'áai¹.

18 Tsu 'naa' jo mo gangatyéen¹naa', la gajmaa¹a 'in tsá² Israel do, coon²¹ moo²¹ 'e jo li lii²¹ tsá². 'E moo²¹ do gacóo¹o coon¹³ ji², ga'ii²¹ nuu²¹ joongi ga'ii² tyi².

19 Joon jo ganuu²un¹ 'e lúu¹ gaxuu²u do si 'e júu³ tya' Dios 'e ganúu²un 'in tsá² do gafaa²¹ Dios 'ee. Joon 'in tsá² do 'in ganúu²un 'e júu³ tya' Dios do gamii¹ tyani Moisés 'e jo faa²¹gi 'e júu³ do 'laai²gi.

20 (Tsu jo ta² 'in tsá² do 'e to² gatyú² 'e júu³ do: "Wana jaain²¹ joo'núu³ soo¹o 'e moo²¹ do 'ná¹ jngaa¹³ mo tsá² 'ii, tyuui² tsá² 'ii cuun²¹² si 'yá²a tsá² mosuu²¹ tya'a 'ee."

21 Joon 'áai¹ fo² jnee¹ ca 'ña'a Moisés gajin²in: "Jlee¹na 'goo²¹-oo.")

22 Pe 'naa'gii¹ li' cii¹ tyii'. Ningatyéen¹ moo²¹ coon²¹ moo²¹ sii²¹ Sión li náa¹ fuu²¹ tya' Dios 'in jiiin¹. 'øø¹ tsi tsá² 'e fuu²¹ Jerusalén 'e náa¹ ñu¹fú² li sicaain²¹ ángeles fúui¹

23 'e un'goo²¹o Dios 'e jløø¹³ mo. Ningatyéen¹naa' li sicaain²¹ 'in jóon¹ Dios 'in toon¹ on jí² 'e náa¹ ñu¹fú², joongi Dios 'in jmo¹o 'ii²¹ tya' jilee¹. Ningatyéen¹naa' almas tya' 'in tsá² 'in gauntyú¹ Dios joongi

24 Jesús 'in faa²¹a 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e júu³ 'múu² ga'ii² Dios tyi'. Ningatyéen¹naa' 'e jmi¹ tya' Jesús gaxé²i jna' 'e faa²¹a jmo²o jna' júu³ tya' 'e tyú²gi lagi jmi¹ tya' Abel do.

25 Tsu 'wii¹³ joon 'aa²¹²naa' yaanaa' wa'a jo 'ii¹³gii¹ 'in fee²¹naa' no. Tsu wana jo galáa² 'in tsá² do 'in gafee²¹ Dios ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo, xufoo² jna'gi' 'e laa¹na' wa jo 'ii¹³na' 'in gafee²¹ jna' fu ñu¹fú².

26 'E júu³ tya' Dios do yia¹³ joon gajmaa¹a jle¹e ni cwoo¹³ ni 'wó², pe nanao jin² Dios: "Coon²¹ naa¹³gi ijmaa³aa jlé¹ jon' wa' jiiin¹³ ni 'wó² pe ijle²e jon ñu¹fú²."

27 Joon mo gajin²in, "coon²¹ naa¹³gi", 'øø¹ tsi tsá² ityi² jilaa²¹ 'e sá² ili² jlé¹ 'e gajmaa¹a Dios joon jiiin¹³ coon²¹ isaa¹gi 'e jo jlé¹gi.

28 Joon cwo²o Dios jna' 'e tsatoo³o li tyu² to² joon jo 'ee sá² lí² jiiin¹³ xu¹ li tyu² 'ii to². Tsu 'wii¹³ joon cwoo³o 'maai¹³ joon un'goo²¹o Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e tsáai¹-tsi' joongi ligøø¹mo' 'ii jiiin¹³ la tí²i.

29 Tsu Dios tyi' lí¹i la lí¹ coon²¹ jí² 'e coo²¹ jilaa²¹ 'e gó².

13

Xiiala jmo¹o tsá² la tí²-tsi Dios

1 Jo tuu²uu¹ 'e iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' lawa ruu²¹moo¹.

2 Jo cwo¹in²-oo' 'e 'ii¹³naa' tsá² xeei²¹ inuu¹ tyii' tsu coon¹³ la joon 'inlíi¹³ tsá²

niga¹ii²¹mo ángeles inuu¹ tya'a xafiin¹³ jo ñii¹in.

3 Untii¹³du¹-oo' 'in tsá² taai²¹² 'nuñi¹³ lawa'a taa²moo' coon¹³ on jon. Untii¹³du¹-oo' 'in tsá² 'in gajmeei²¹ tsá² tsu 'naa'oo' jon líi¹naa' tsá² sá² moo²¹ taai².

4 Un'goo²¹oo' 'e cui² cwoo²¹ tsá² joon 'e tyú²-u 'e jmá²a tsá² 'ee jmáa¹a jiiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o tsu ijmaa¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² wana 'lá²a tsá² la jo mo cui² cwoo²¹o joongi tya' 'in 'lá²a coon¹³ tsami² tya' tsá² xeei²¹.

5 Jo cwo¹ii²¹-oo' cuu² 'áai¹³ joon jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ 'e sá² tyii' tsu Dios gajin²in: "Jiiin¹³ coon²¹ naa¹³ icuu¹³na tyii' joon jiiin¹³ coon²¹ jmi²¹² wa'a tuu²na 'naa'."

6 La joon jna', 'in jai² líi² Cristo, lí²-i fáa³a' jo cu²-tsi:

Ña'ñu¹u' 'in uncoon¹³ jna. Jo 'goo²¹oo jiiin¹³ xu¹ 'e gó² lí² jmá²a tsá² tyiia.

7 Untii¹³du¹-oo' 'in tyu² to² jee²¹² 'naa', 'in cwo¹ 'naa' 'e júu³ tya' Dios. T²du¹-oo' xiiala ngi¹ 'in tsá² do joon tsáa²mo-'oo' la tsáai¹-tsi 'ido.

8 'In Jesucristo do coon²¹ líi¹ tyiia² joongi jmi²¹² no joongi coon²¹ tøø²mo jo sisii² coonti.

9 Jo cwó² 'naa' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo² coon¹³ 'láai² nii² júu³ 'e sisii². Tsu tyú²gi wa'a pí²-tsi' tsu 'wii¹³ 'iin²¹mo Dios jna' lagi tyu² 'in tsá² do to² 'e tyee³e', tsu 'e to² tyu² 'in tsá² do jo mo gauncoon¹³ jiiin¹³ jaain²¹ tsá².

10 Pe jna' 'oo²¹o' coon²¹ fa¹ 'e xiia²¹ 'e jo tí²i døø²¹ 'in untsá² 'in gajmaa¹a to² tsi inuu¹ cwo²¹ tsáai² do.

11 'In untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' tsá² Israel gacón² jmi¹ tya' joo²¹ 'in nijúin¹ inuu¹ li nicwaa¹³gi 'áai¹ lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá². Pe moo² taai² 'in joo²¹ nijúin¹ do gajúun² li caluu li taai² tsá².

12 La joon jon Jesús gajúun²mo li caluu jon ili² tyi² tsaa² tya' tsá² coon¹³ jmi¹ 'øø² 'ña'a.

13 Moo²¹o' jon li caluu fuu²¹ tya' tsá² Israel. Tsajøø²¹²na' Jesús, cwoli² cwofaa²¹a tsá² gó² tyi' la gafaa²¹a tsá² gó² tya'a.

14 Tsu juncwii²¹ lo jo 'oo²¹o' coon²¹ goo²¹o' 'e taa²¹a coon²¹ tøø² pe naa²¹a' coon²¹ fuu²¹ ijó¹ mi liciiin²¹gi.

15 Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a un'goo²¹o' Dios Jmi²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi'. Joon 'e fa¹ 'e ná¹ cwó²o' li la li 'e júu³ fáa¹³a' mo un'goo²¹o' 'ii.

16 Joon jo un'fin²-oo' 'e jmaa²aa' 'e tyú² jon'gi un'fin²-oo' 'e uncoon¹³oon' 'in tsá² sityein¹ jmi²¹² coon²¹ 'e sá² tyii' tsu 'elo' 'e fa¹ 'e tí²-tsi Dios.

17 Jmaa²aa' núu¹³un¹ 'in tyu² to² 'naa', jmaa²aa' jiiin¹³ la jin²in. Tsu 'in tsá² no 'áai² almas tyii' joon ñi¹o 'e ná¹ joon¹²on cwáain¹ coon¹³ Dios. Cwóo²-oo' 'e jogi tyaan²¹ to² 'e

to² tya' 'in tsá² do, joon lí² líi¹; to² jløø³mo.
Tsu la joon lí² tyú²gi tyi'naa'.

¹⁸ Fáa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii' tsu ca
níi³mo 'e saan²¹a'an, 'iin²¹²moo'o jmoo²¹o'o 'e
tyú²coon²¹jilaa²¹.

¹⁹ Cwomí²ⁱⁱ tyani Dios 'wii²¹² tyiia wa'a
cwó² Dios 'e 'yaa¹³na la jmoon.

Júu³ lí tséi¹

²⁰⁻²¹ Míi²¹ⁱ; 'wii²¹² tyii' tyani Dios, 'in
jmaa¹a 'e tyú² seen²¹na', 'e uncoon¹³on 'naa'
'e naná² tyú² 'naa' 'e jmaa^{2aa} jilaa²¹ 'e tyú²
jiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon 'in Dios Jmii²¹ do gaj-
maa¹a jiin¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo jee²¹² 'líi²¹².
Joon Ña'ñu^{1u} Jesucristo líi¹ la líi¹ jaain²¹ 'in
'aa¹i joo'saa²¹ 'in feei¹gi. Joon coon¹³ jmi¹
'øø²i gajmaa¹a jai² 'e júu³ gaⁱⁱ² Dios. Joon
'e júu³ do itaa²¹ coon²¹ tøø²mo. Míi²¹ⁱ jon
wa'a jmá²a Dios jee²¹² 'naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in
coon¹³ 'ii²¹ tya' Jesucristo. ¡Cwolí² jilaa²¹ 'e
'ya²gi tya' Cristo coon²¹ tøø²mo! Amén.

²² Tsaru^{1u} míi³ⁱⁱ tyaní²ⁱⁱ 'e nuu^{2uun}
coontun 'e júu³ cwáain^{1xu} 'e nigafo^{2oo} lo.

²³ Jmóo^{3oo} júu³ 'e tsaru^{1u} Timoteo
nisiláa^{2mo} joon wa jo líi²¹²i yatée^{3oo} mi
gó^{2oo} yajøø^{2na} 'naa'.

²⁴ 'Aa²¹²moo' fo^{2oo} fú^{2uu} 'in tyu² to² 'naa'
coon¹³ jileei^{21gi} tsaru^{1u} 'in jai² líi²ⁱ. 'In
tsaru^{1u} 'in néei¹ Italia síi²ⁱ jon 'aa²¹²ⁱ 'naa'.

²⁵ Cwouncwaai¹³ Dios Jmii²¹ jileei²¹ 'naa'.
Amén.

Jí² gasii¹ in Santiago t^hí² in jai² líí² Jesucristo

Síí¹ Santiago 'e jí² lo tya' tsá² Israel

¹ Jna-a, Santiago, síí³na 'e jí² lo. Joon jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyu² Dios joongi to² tyu² Nã'nã¹u Jesucristo. Síí³na 'e jí² lo tya' tsá² góo³oo 'in taai² jee²¹² tsá² seen²¹ li xiia²¹. Joon jna'o líí¹na' jún² tya' 'in dyatúin² jóon¹on 'líí²¹² Israel.

Uncoon¹³ Dios tsá² 'e lííí²¹².tsi

² Jilee²¹naa', tsaru¹u', 'ná¹ jmaa²aa' jløø³naa' mi moo²oo' doñi¹ee faí³.

³ Tsu nee²o' 'e 'ee¹e' tsá² 'e la ja²mo líí²na' jú³ tya' Dios wa lí² itaa²¹.tsi' coon¹³ jilaa²¹ faí³ 'e sá² tyi¹.

⁴ 'Wii¹³ joon cwolijai²gi líí²naa' wana 'ee faí³ seen²¹naa', jo cu²-oo'. Joon coon¹³ la joon icwo¹o Dios pi³ 'naa' itaa²¹.oo' doñi¹ee faí³.

⁵ Wana seen²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jo ñií¹ 'ee jmaa¹a seen²¹ faí³ cwomí¹ 'ido tyani Dios tsu cwoo¹-o Dios tya' jilee²¹ tsá² 'in mí¹. Cwoo²¹-o láai²gi lagi gami¹ do joon jo jíí²in-gi.

⁶ Pe tyiin²mo 'áai¹ 'e jo¹o líí² tsá² 'e cwoo¹ Dios jilaa²¹ 'e mí¹ tsá², li mí¹ tsá² 'e jo cu²-tsio. Tsu wana mií¹ tsá² cu²-tsi líí¹ la lí² jmi¹ñi³ jnoó¹o coon²¹ tøø²mo.

⁷ Tsu jilee²¹ 'in líí¹ la joon jo cwo¹-tsi tya' wa' i'ii²¹ tya' Dios.

⁸ Tsu jaain²¹ tsá² 'in tui²n 'i¹-tsi jo lí² jmaa¹a canii².

⁹ 'In tsá² tañí² jee²¹² tsaru¹u' 'ná¹-a un- jløø³mo yaai wa 'ee faí³ seen²¹ tsu Dios nigajmee¹ 'ii 'e galí¹ jóon¹ Dios.

¹⁰ Joon 'in sá² cuu² jee²¹² tsaru¹u' 'ná¹-a jmaa¹a jløø³ tsi galilí³ jo cwee²¹ cu²-tsi coon¹³ cúu¹u tsu tsáa¹mo-tsi Dios. Tsu cuu²o tsá² li la lí², jo wóo² taa²¹a. Mi 'yee²¹ ñi¹ joon lityí² 'áai¹,

¹¹ joon lityuun²¹ 'mó² lí³ do joon xuu²¹u lí³ tya'a joon tyée¹mo 'e 'ya²gi tya'a. La joon líí¹ 'in sá² cuu² tsu joon ityé¹mo la 'ii²¹² ló¹ 'nii¹.

Tyaa¹ Santiago júu³ xiiala taain²¹² tsá² juncwii²¹ jløø³mo fii¹³ ní¹:i wúu¹

¹² Jløø³mo 'áai¹ 'in tsañuu¹ 'in jmoo²o taa²¹a mo seen²¹ faí³ joon jo joo²¹.tsi. Tsu 'wii¹³ la joon jo gatuu¹u júu³ tya' Dios i'ii²¹mo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo 'e Dios Jmii²¹ ga^hí² júu³ icwo¹ tya' jilee²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii.

¹³ Pe wa 'inlíí¹³ 'i¹-tsi jmaa¹a 'e gó² wa mo seen²¹ faí³ jo cwo¹-tsi 'e Dios gajmaa¹a 'e

'i¹-tsi 'e gó² do. Tsu Dios jo 'i¹-tsi jmaa¹a 'e gó² jon'gi jmoo¹o 'e 'i¹-tsi tsá² 'e gó².

¹⁴ 'i¹-tsi tsá² jmaa¹a 'e gó² tsu 'wii¹³ jii¹³ la joon tí²-tsi jmaa¹a.

¹⁵ Joon tsu 'wii¹³ tí²-tsi jmaa¹a 'e gó² 'e joon 'e 'i¹-tsi jmaa¹a 'e gó² joon mi yuu¹³ joon 'nóo¹o tsaá². Joon 'e tsaá² do jmoo¹o 'e taa²mo 'in tsá² do Dios joon tsalíin² li 'iin²¹²mo.

¹⁶ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo coon²¹oon' tóo² yaanaa'.

¹⁷ Jilaa²¹ 'e tyú² 'e 'ii¹³na' jó² fu ñã¹fú². Dios cwo¹o jna' jilaa²¹ 'e tyú², 'ii gajmee¹ ñi¹ coon¹³ síí²¹ coon¹³ jilee²¹ náu¹. Joon jo lííí² Dios la coon²¹ jmi^hí²¹² la lííí² ñi¹ coon¹³ 'in cayaai².

¹⁸ Joon 'ii gacwo¹o jna' 'e líí²na' jóon¹on tsu la joon 'iin²¹²in. La joon gajmaa¹a mo jo¹o galíí²na' júu³ jai² tya'a. Joon jna' nifu la jee²¹² jilee²¹ 'in jai² líí² la jée¹. Joon jløø³mo Dios 'wii²¹² jna'.

Cwáain¹ 'e tyú²-u 'e 'iin²¹²in Dios

¹⁹ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotyaa²aa' tyú² tyii' nuu²uu' la jmoono la jaain²¹ la jaan²¹naa' pe jo cwéee¹ fo²oo' jon'gi jmaa²aa' 'nií²¹.oo' ce tyii².

²⁰ Tsu jo jmoo¹o tsá² jilaa²¹ tyú² 'e tí²-tsi Dios mo 'nií²¹.tsi.

²¹ 'Wii¹³ joon taa²uu' jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá² coon²¹ jilaa²¹ 'e gó² joon cwo¹ii¹³naa' coon²¹ ce tui¹ 'e júu³ ganuu²uun'. Tsu coon¹³ 'e júu³ do itii¹³naa'.

²² Pe cwojmaa²aa' jon' wa' jii¹³ nuu²uun' la to² tyu² júu³ do joon jo coon²¹ tóo² yaanaa'.

²³ Tsu 'in tsá² 'in nuu¹o 'e júu³ do pe jo nuu¹³uñ líí¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in jøø² 'ña'a tsi coon²¹ u¹.

²⁴ Coon²¹ cata jøø² 'ña'a joon cwo¹ii¹ ngóo¹-o joon tsifu 'iin²mo-tsi xiiala 'ii¹ do.

²⁵ Pe jilee²¹ 'in jo 'in¹-tsi jilaa²¹ 'e nuu¹un joon coon²¹o cwáain¹³ jii¹³ la to² tyu² júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o láai² tsá² joon jo taa¹u jmoo¹o to² tyú². 'A jløø³mo líí¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o.

²⁶ Wana 'inlíí¹³ líí¹ 'e jmoo¹o la to² tyu² Dios pe jo lí² tyu²u to² nisii¹² 'e faa²¹a, coon²¹ 'ña'a tóo². Jo 'ee to² 'i³in jilaa²¹ 'e jo² líí².

²⁷ Wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jilaa²¹ 'e 'yaa¹-tsi Dios Jmii²¹ 'e 'ná¹-a uncoon¹³oon' xuu²¹² tsa^hñí² coon¹³ 'yiaa^hñí² jilaa²¹ faí³ 'e sá² tya'a. Joon jo un'laai¹ yaanaa' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá².

2

Jo tseein²¹ wa'a jmoo¹o tsá² jmai² tyiin¹ jee²¹² tsá²

¹ Ru¹u' in tsáai¹-tsi Na¹nū¹u' Jesucristo 'in yei²gi' áai¹, jo jmaa²aa' jmai² tyin¹ tsá².

² Wana taa²i jee²¹² 'naa' li sicaan²¹naa' gáí¹ tsá², jaain²¹ tsá² 'yu' nī³ cwanáa¹ unnii²¹² cwoo²¹o joon tyi²i siin¹³ in 'e tyá². Joon 'in jaain²¹gi tyi²i siin¹³ in 'e gó².

³⁻⁴ Jo unjūn²gii' coon²¹ 'ii¹³gi' in tyi²i siin³ tyú² lagi' in tyi²i siin³ 'e gó². Wa fuu²uu' 'in tsá² sá² cuu² do: "Ní²ta'a lo li tyú²", joon wa fuu²uu' 'in tañii² in do: "Jaan² lo", si fuu²uu' 'ee: "Ní², ni 'wó² lo", un'goo²¹gii' 'in jaain²¹ do lagi' in tañii². Joon wa jmaa²aa' la joon jmaa²aa' jmai² tyin¹ tsá². Joon jo jmaa²aa' 'ii²¹ rō²¹.

⁵ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, nuu²uu' 'e fo³oo lo: Dios nigatyii¹³ in 'in tsá² tañii² in taain²¹² juncwii²¹ lo ilii² in lawa'a tsá² sá² cuu² coon¹³ jilaa²¹ 'e jo¹ líí². Joon 'ii²¹mo lawa coon²¹ 'e gatii² 'e tsataa² li tyu² Nā¹nū¹u' Dios Jmii²¹ to² la jú³ ga^hú² Dios Jmii²¹ ili² tya' jileei²¹ 'in 'iin²¹² in 'ii.

⁶ Pe 'naa'gii' lawa'a 'ee¹moo' 'in tsá² tañii² in do pe tsáa¹mo-'oo' 'in tsá² sá² cuu² 'in tyú²u to² 'naa'. 'In tsá² sá² cuu² do, 'ii 'in jée¹ 'naa' tyani tsaa²to², zja jo¹?

⁷ Joon 'ii 'in faa²¹a 'laa²¹ tya' Jesucristo. Joon 'naa' jo¹o líí²naa' Jesucristo.

⁸ Wana la jai² iuntin¹³naa' jiiin¹³ la to² tyu² Jesucristo 'ná¹-a un'nee²¹²naa' jileei²¹ tsá² coon²¹ rō²¹, la 'in 'oo¹o cuu² tiin¹³ lagi tsá² tañii² in. Tsu ni jí² tya' Dios jin²: "Jmaa²a 'iin²¹²u'un tsaruu²¹, u lawa'a 'woo²¹o."

⁹ Pe wana jo tsáai¹-'oo' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'e ga'naa²aa' tsaa² joon gaun'lee²¹²mo yaanaa' tyani Dios.

¹⁰ Tsu wana gajmaa¹ tsá² jilaa²¹ to² 'e tyu² Dios pe fiin¹³ coon²¹ naa¹³ tsaa² ijmaa¹ 'lee²¹²i ga'láa¹ 'a 'iii¹ lawa'a jo 'ee jmaa¹ a jiiin¹³ coon²¹ to² tyu² Dios.

¹¹ Tsu Dios gajin² in: "Jo foo¹³o tsami² tya' tsá² xeei²¹." Jin²o jon: "Jo inga¹u'un tsá²." Joon jiiin¹³ jo foo¹³o tsami² tya' tsá² xeei²¹ pe wana gajnga¹u'un tsá² ga'laa²¹²a tya' Dios, jo galinū¹³u' 'ii²¹ tya'a.

¹² 'Wii¹³ joon ngū^hi², fo²oo' la jmoon¹o tsá² 'in galáa² Dios 'e jo ngū^hgi' noo¹o tsaa². Tsu coon¹³ la joon ijma¹ Dios 'ii²¹ tyii¹.

¹³ Tsu jileei²¹ 'in jo mo jmaa¹ a feei¹-tsi 'wii²¹² tya' tsá² xeei²¹ la joon jon jo fee¹-tsi Dios tya'a mi jmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a. Pe 'in ni-gajmaa¹ a feei¹-tsi ijmaa²¹ jon Dios feei¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² no mi tí² 'ii²¹ tya'a.

In jin² 'e ja²mo líí² Dios 'ná¹ jmaa¹ a jon 'e tyú²-u

¹⁴ Tsaru¹u', jo 'ee to² 'íi³ in wa'a jin² tsá² 'e tsáa¹-tsi Dios joongi jiiin¹³ coon²¹ 'e tyú² jo jmoon¹o. ζTi líí²naa' itiin¹³ in 'in tsá² do?

¹⁵⁻¹⁶ 'I¹du¹-'oo'. Wa jaain²¹ tsá² sii²¹i tsaru¹u' 'in sityeéin¹ jmi²¹² siin¹³ in joongi 'íi¹, lí¹ jin²o: "Cō²u^hu tyú²-u joon jo lí²i

cwii²." "Áai¹du' jmaa²." Pe joon jo 'ee gacwo¹o 'ido jiiin¹³ xa. Coonti jo 'ee to² 'íi³ in júu³ tya'a.

¹⁷ La joon líí² coon¹³ tsá² 'in jin² 'e ja²mo líí² júu³ tya' Dios joon jo jmoon¹o 'e tyú² la jmoon¹o 'in jai² líí². Jo 'ee to² 'íi³ in 'e jin² in 'e jai² líí² júu³ tya' Dios.

¹⁸ La cun¹ jo ngáa¹mo isii²¹ tsá²: "Líin²mo jiiin¹³ 'e jai² líí²na Dios, jo 'ná¹ jmaa³aa' 'e tyú² 'e tiin¹³na. Pe 'nū^hu fo²o 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² 'e tyú²-u' jon. Joon ifo²oo 'in jaain²¹: 'E³du' jna 'e jai² líí²u xūfiin¹³ jo jmoon¹o 'e tyú² joon jna 'e i'e²oo 'nū 'e jai² líí²na coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú² jmó²oo.

¹⁹ 'Nū^hu, ja²mo líí²u 'e jaan²¹mo Dios seen²¹ joon tyú²-u la joon pe ca jilee²¹ 'in 'líi³ líí² la joon, joon jlee¹in 'goo²¹o.

²⁰ ζTi jo 'ōō¹²¹-o'o 'e jo 'ee to² 'íi³ in jilaa²¹ 'e jai² líí² tsá² wa mo jo tyaa¹-tsi 'ii' 'e jmáa¹ a 'e tyú²? La líi¹ tsá² caa²¹²mo líi¹.

²¹ Tyú² nī²i 'e Dios ga^hú² júu³ 'e 'líi²¹² tsafee¹ tyi' Abraham jaain²¹ tsá² tyú¹mo. Joon Dios ga^hi²mo 'e gajmaa¹ a 'líi²¹² tsafee¹ tyi' Abraham mo gacwoo¹ lawa coon²¹ fa¹ 'in jón¹on do 'in sii²¹ Isaac.

²² Líi²¹ 'e coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Abraham do ga'e¹o xiiala jai² líí². Joon coon¹³ la joon gauntsiin¹ jilaa²¹ 'e jai² líí² coon¹³ 'e gajmaa¹ a do.

²³ Coon¹³ la joon gatsin¹ la gajin² jí² tya' Dios: "Ja²mo galíi² Abraham ijmaa¹ a Dios jiiin¹³ la gajin² in, joon tsu 'wii¹³ ja²mo galíi²i, ga^hú² Dios júu³ 'e jo 'ee tsaa² rōō²¹i²gi. Joon 'e jí² tya' Dios jin² in 'e Abraham do galiseein²¹ tyú² coon¹³ Dios."

²⁴ Joon coon¹³ la joon líi²i² 'e Dios 'íi² júu³ 'e tyú²mo tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoon¹o jon'on jiiin¹³ coon¹³ 'e jai² líí².

²⁵ La joon galí² coon¹³ Rahab, jaain²¹ 'yiiatsangó¹, tsu Dios ga^hú² júu³ 'e jo 'ee tsaa² rōō²¹i²gi Rahab do coon¹³ 'e gajmaa¹ a cwáain¹ tya' 'in tsá² do 'in gasii² in Josué. Gaunjii² in Rahab do joon gauncoon¹³o gacwo^hi² 'ido lí¹ la xii²¹a.

²⁶ Ní²oo' wa jo 'yugi alma tyi' cuerpo tyi' 'in 'líi²¹²mo', la joon jon wa jo jmoon¹o tsá² 'e tyú² jo 'ee to² 'íi³ in jilaa²¹ 'e jai² líí². Jo tsacwaa¹ a coon¹³ Dios coon²¹ tōō².

3

Jo moo¹ jée¹ unnisii¹³ tsá²

¹ Tsaru¹u', jo cwoo¹³-'oo' 'e líi² in 'naa' tifo² fúu¹ 'e 'ee'ee' júu³ tyú² tya' Dios. Tsu nī² 'naa' 'e jileei²¹ 'in 'e' tsá² fee¹gi tsaa² tya'a ilisá² wana jo untin¹² in júu³ tya'a 'a 'ee¹ do.

² Joon jile¹ 'e lí¹ un'lee²¹na 'áai¹ joon wana jo un'laai¹³ tsá² yaai coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ a jo un'leei³ 'ña'a coonti. Tsu wana lí² cwo¹

tsá² cwáain¹ yaai 'e faa²¹a jmai² 'e tyú²-u, joon jmóo¹o jiin¹³ 'e tyú²-u jon.

³ Taan¹an¹ 'nui²¹² n¹ cwá² 'e jmáa¹a nnu¹²un joon coon¹³ la joon tyu¹'u to² la tóø² cwa² do.

⁴ Cón²duu¹ cwáain¹ xiia la tyu² tsá² to² coon²¹ barco fee¹. Fiin¹³ fee¹ 'áai¹ 'e barco do joon 'gøø¹i¹³ 'áai¹ 'e tyí² 'e la²a 'in tyan¹ barco do tyaan¹ ngóo¹-o xiiáli¹ 'iin²¹²in coon¹³ coon²¹ mó² pi³ li jiin¹in.

⁵ La joon lí² jon unnisii¹³ tsá², pi³ 'áai¹ pe lí² jmáa¹a coon²¹ 'e fee¹. Coon²¹ moo²¹ fee¹ lí² jún¹ tsá² coon¹³ coon²¹ jí² pi³.

⁶ Joon la lí² coon²¹ jí² pi³ lí² unnisii¹³ tsá². Unnisii¹³ tsá² jo moo¹ jéi¹, yíia¹³ cataain²¹ cataan²¹mo joon coon¹³ la joon unlee¹ tsá² yaai. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya¹ li 'in 'lí³mo jmoo¹o unnisii¹³ tsá² 'e 'wii²¹² mii¹³ seein²¹ tsá² ngoo¹ la li ngóo¹ jí² coon¹³ jilaa²¹ 'e jo to² tí².

⁷ Lí²-i un'wó¹ tsá² tsi jileei²¹ joo'nuu²¹. Nigaun'wó¹ tsá² tsi jileei²¹ joo²¹ tsi³ cwáa¹ coon¹³ mii²¹ coon¹³ joo²¹ taai² jmi¹ni³.

⁸ Pe jiin¹³ jaain²¹ jo mó² lí² tyu² to² unnisii¹³. Jo tii² 'yu¹ unnisii¹³ tsá² 'e jmoo¹o 'e gó². Joon 'e faa²¹a tsá² lí² lawa 'ootyí².

⁹ Coon¹³ unnisii¹³ un'góo²¹o. Ña¹nñu¹'u Dios Jmii²¹ joon coon¹³ unnisii¹³ do faa¹³'a júu³ 'laa²¹ tya¹ tsá². Joon lawa faa¹³'a 'laa²¹ tya¹ Dios tsu¹ Dios gajmeei¹ tsá² 'e líi¹ la líi¹ 'ii-o.

¹⁰ Coon²¹ moo²¹ tsá² 'yeei²¹ júu³ tyú² joongi júu³ 'laa²¹. Tsaru¹'u, jo tseein²¹ 'e faa²¹a tsá² jí² tún² 'ii¹³.

¹¹ Cón²duu¹ cwáain¹. Jo ja lí² 'yeei²¹ jmii²¹ tyú² coon²¹ la 'yeei²¹ jmii²¹ níi²¹.

¹² Tsaru¹'u, coon²¹ mó² cwarrii³ coon²¹ lí² líi²naa', ¿ti lí² 'í¹ poo²¹? Owa coon²¹ wuun-jøø³ 'ee, ¿ti lí² 'í¹ mi³ cwarrii³ 'ee? Coon¹³ la joon jo lí² 'yeei²¹ jmii²¹ tyú² li 'yeei²¹ jmii²¹ níi²¹.

Cwo¹o Dios tsá² jilaa²¹ 'e tyú² 'e 'í¹-tsi

¹³ Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa', jaain²¹ 'in 'øø¹tsi²¹ 'áai¹, ná¹ jmaa¹a 'ido 'e tyú² joon jo jmaa¹a jløø³. Ná¹ ngi¹ 'ido 'wo²-tsi la tii² ngi¹ 'in jmii²¹-tsi. Tsu¹ 'in 'øø¹tsi²¹ la jai² jo jmoo¹o jløø³.

¹⁴ Pe jo foo²oo' 'e 'øø¹tsi²¹ 'oo' 'áai¹ wana tsi-iwúu¹naa' jon'gi wana 'iin²¹²naa' jmee²¹²naa' yaanaa' tsacøø¹i¹³. Tsu¹ 'in 'øø¹tsi²¹ la jai² jo jmoo¹o la joon.

¹⁵ Dios jo gacwoo¹ wa'a 'áa¹a tsá² tsiwúu¹. Joon 'in 'øø¹tsi²¹ la joon líi¹ la lawa tsá² 'in jo cwii¹in Dios. Jmoo¹-o jiin¹³ la 'iin²¹²in. Jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in 'in 'líi³mo.

¹⁶ Tsu¹ mo jmoo¹o tsá² fee¹ 'ña'a joon jmoo¹o tsá² mii¹³ jee²¹² yaai jo 'ii²¹ ilisá² jee²¹² 'ii joon ilisá² jilaa²¹ 'e gó².

¹⁷ Dios cwo¹o tsá² jiin¹³ 'e tyú²-u 'e 'øø¹tsi²¹. Joon jileei²¹ 'in 'øø¹tsi²¹ la joon

jo un'leei²¹ yaai jee²¹² tsá², joon jmáa¹a 'e jo to²o tsá² mii¹³. Jmáa¹a jon inuu¹'un 'ee faa²¹a tsá² joon fee¹mo-tsi. Tyú²-u jmaa¹a tya¹ jileei²¹ tsá². Jo lí² tún² júu³, jmai² coon²¹ tún²-un jmoo¹o.

¹⁸ 'In jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹ jee²¹² tsá² iun-coon¹³ tsá² xeei²¹ 'e jmáa¹a 'e tyú².

4

In jai² líi² Dios jo lí² jmáa¹a la jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios

¹ Ifuu²¹²uu 'naa' 'e lí¹ líi¹ 'nii²¹ 'naa' joon jmoo²oo' mii¹³naa' jee²¹² yaanaa'. Jmoo²oo' la joon tsu¹ 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²naa'. Joon jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmoo¹o lawa 'nii²¹ jee²¹² yaai.

² 'In²¹²naa' coon²¹ 'e tyii¹ pe jo lí² 'e lí¹oo' joon 'wii¹³ joon 'iin²¹²naa' jingaa¹³naa' ruu²¹naa'. 'Wii¹³oo²oo' tsiwúu¹ tya¹ 'e oo¹o tsá² xeei²¹ tí¹³naa' joon 'noo²oo' mii¹³ tsu jo líi²ii¹ tyaa²aa' tyú². Jo 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²naa' tsu jo mi²ii¹ tyani Dios.

³ Joon wa mo gami²ii¹ jo ñii²naa' tsu mii¹³ii¹ jiin¹³ 'e 'yaai¹-oo'. Mii²ii¹ jiin¹³ jilaa²¹ 'e suun²¹naa'.

⁴ 'Naa¹ líi¹naa' tsá² 'in ngatiui² Dios! ¿Ti jo ñi² 'naa' 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios? Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ tyú² coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios.

⁵ ¿Ti 'i¹-oo' 'e jo 'ee to² tí² 'e jin² jí² tya¹ Dios mo jin²in: "Áai¹ súun²in tsá² jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹"?

⁶ Pe Dios gauncoon¹³gi tsá² 'áai¹. La jin² jí² tya¹: 'Ee¹mo Dios jileei²¹ 'in jmoo¹o jløø³ pe uncoon¹³ 'in tsá² 'wéi¹.

⁷ Cwo¹ 'oo' jon 'e tyu² Dios to² 'naa'. Jo jmaa²aa' núu¹³un jiin¹³ la 'iin²¹²in 'in 'líi¹³. Tyuu¹³naa' to² 'e tyu² 'in 'líi¹³, jo jmaa²aa'. Joon ijaan²o 'in 'líi¹³ do.

⁸ Mii²ii¹ 'e uncoon¹³ Dios 'naa' tsu uncoon¹³o. Jo jmaa²aa' 'e gó² pe jmai² 'e tyú² jileei²¹ 'naa' 'in jmoo¹o 'e gó². Joon jileei²¹ 'naa' 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyu² Dios láa² 'wii²¹² jmáa¹a.

⁹ Cain² cwoli²naa' 'wii¹³ tya¹ tsaa² tyii¹. Seen²¹naa¹ xuui²¹²oo' joon çi²ii¹ 'wii²¹² tyii¹. Joon jilee²¹ 'naa' 'in ngii¹³ii¹ ná¹-a çi²ii¹. Joon 'e jløø³mo cwoli² jiin¹³ 'e xuui²¹²oo'.

¹⁰ Cwo'wo²-oo' yaanaa' tyani Ña¹nñu¹'u joon isaa²¹ 'naa' jløø³mo 'wii²¹² tyii¹.

Jo 'nii¹³ 'naa' tsaru¹'u'

¹¹ Tsaru¹'u, jo foo²oo' 'laa²¹ tya¹ tsaru²¹naa' tsu jileei²¹ 'in faa²¹a 'laa²¹ tya¹ ruu²¹ faa²¹a 'laa²¹ jon tya¹ to² tyu² Ña¹nñu¹'u Jesucristo. Tsu¹ 'ii gatyu¹o to² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in tsá² ruu²¹. Jo cwéi¹ tyii¹ jiin¹³ 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa', ná¹ jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu² Ña¹nñu¹'u Jesucristo.

12 Jiin¹³ Dios lí² tyu² to² tsá². Jiin¹³ 'ii-o jon ijmáa¹ a 'ii²¹ tya' tsá². Jiin¹³ 'ii lí² jmáa¹ a tiin¹³ tsá² si untyéé¹ 'ee. Joon, ¿'iin²¹² naa' 'e 'nii¹³ 'naa' tsaru¹ 'u'?

Jo ñi³ 'naa' 'ee ili² tsa'oo²¹ yia¹

13 Nuu² duu' jileei²¹ 'naa' 'in jin² la lo: "Tsa'oo²¹ yia¹ ní³ 'ie 'e fuu²¹ náa¹ do joon taan²¹² na coon²¹ jiiin²¹ loo²¹² xuu² 'e 'nii³ jiiin²¹ jnaa¹³ xuu² cuu²."

14 Pe coonti jo ní² 'ii' 'ee ili² tsa'oo²¹ yia¹. Tsu, ¿'ee lí² juncwii²¹ tya' tsá²? 'E juncwii²¹ tya' tsá² li la li coon²¹ jiiin²¹ fu taa²¹ ni 'wó². Taa²¹ catá² joon jeen²¹ mo tún¹.

15 Tyú² gi wa'a foo² oo': "Wa cwoo¹ Ña'ñu¹ 'u' toon²¹ 'o lo joon jmo²¹ 'o 'elo si 'edo 'ee."

16 Pe 'naa' jmo² oo' jloo³ tsu líi² naa' 'e yaamoo² tyu² xuu² to² juncwii²¹ tyii'. Joon 'áai¹ gó² la jmo² oo' do.

17 Tsu jileei²¹ 'in ñi¹ 'e tyú² pe jo jmo¹ o, 'noo¹ 'ido tsaa² la joon.

5

Jo tiin¹³ tsá² sá² cuu² coon¹³ cuu² u

1 jNuu² duu' coon²¹ tún¹ jileei²¹ 'naa' tsá² sá² cuu²! 'Ná¹ tyii² 'oo' joongí¹ ná¹ 'oo' oo' li xuui²¹² 'oo' tya' jilaa²¹ wúu¹ imoo² oo'.

2 Jo 'ee to² 'ii³ in jilaa²¹ 'e sá² tyii'. Joon lawa¹ 'e joo¹³ cuu²¹ u siin¹³ tyá² tyii'.

3 Lawa¹ 'e 'yiaa²¹ soo³ tya' jilaa²¹ cwanáa¹ coon¹³ jilaa²¹ cwataa²¹ tyii'. Joon tsu 'wii¹³ jo líin²-tsi cuu² 'e gasáa¹ naa' do joon ityéé¹ moo' coon¹³ cuu² uu' tsu jee²¹² catá² ijmáa¹ a Dios 'ii²¹ tya' tsá².

4 Gatí² loocwoo¹ o Dios júu³ tya' tsá² 'in nijmaa¹ a to² tya' tsá² sá² cuu². In tsa'leei¹³ do gajmaa¹ a to² jee²¹² tyiaa²¹ pe 'in tsá² sá² cuu² jo gatí¹ 'leei¹³ tya' 'in tsá² jmaa¹ a to² tya' a. Joon Ña'ñu¹ 'u' Dios jmi²¹ ijmáa¹ a 'ii²¹ tya' 'in tsá² 'in 'oo¹ o cuu² do.

5 Gateen¹ in juncwii²¹ coon¹³ jmai² 'e tyú² 'u 'in tsá² sá² cuu² do. Gagøø²¹ o tyú² 'u lawa¹ joo²¹ núu³ 'e tí² li júuin². Joon gatí² jmi²¹² tya'a.

6 Ni'nihi¹ 'in tsá² sá² cuu² do tsá² tyú¹ coon¹³ jmai² júu³ tajuu²¹. Joon nigajngaa¹² mo 'ido. Joon 'in tyú¹ do jo lí² un'øøi¹³ 'ña'a.

Taa²¹ jmaa² aa' ca mi jó¹ Ña'ñu¹ 'u' Jesu-cristo

7 Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹ 'u', tá² téein¹ 'oo' ca mi jó¹ Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo. Ñi² oo' 'e jileei²¹ 'in jmo¹ o to² ni cwoo¹³ 'wó² 'ná¹ -a síjaan¹ an coon²¹ tún² ce garoo²¹ o 'e gajñii²¹. Sijaan¹ o ca mi ngii¹ jmi¹ jó¹ nifu. 'Ná¹ -a síjaan¹ o jon jmi¹ jó¹ li tséi¹. Ngii² joongi roo²¹ 'e nijñii²¹.

8 La joon 'ná¹ -a síjaan² aan' coon²¹ ce tún² wa'a jo cwowin² naa' tsu tí² jó¹ Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo.

9 Tsaru¹ 'u', jo jmaa¹ aa' tsaa² tya' tsá² xeei²¹, joon jo i'naa¹ lisá² 'ii²¹ tyii', tsu Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo, 'in jmo¹ o 'ii²¹ inti² lí² jó¹.

10 Tsaru¹ 'u', coon²¹ duu' cwáain¹ xiiala ngóo¹ 'in gafaa²¹ a cwáain¹ tya' Ña'ñu¹ 'u'. Gangóo¹ -o wúu¹ tya'a pe tsá² 'in ngi¹ coon²¹ tún¹ 'ii.

11 Joon ñi² oo' 'e jløø¹³ mo 'in nigajmaa¹ a taa²¹ do. Nanuu² oo' xiiala gajmaa¹ a Job taa²¹ a. Joon ñi² oo' 'e tyú² gajmaa¹ a Ña'ñu¹ 'u' tya'a mi yuui¹³ gani²¹ wúu¹. 'Áa¹ mo feei¹ -tsi Ña'ñu¹ 'u' tyi', wo² -tsi 'ii.

12 Pe nifu, tsaru¹ 'u', jo 'éé¹³ naa' Dios jon'gi 'éé¹³ naa' ni 'wó². Tyú² gi tyii' wa jo 'éé¹³ naa' coonti. Mo foo² oo': "Joon², foo² oo' iliiñi¹ tsá² 'e ja² mo júu³ tyii'. La joon jon mi foo² oo': "Ún²." Joon coon¹³ la joon jo ijmáa¹ a Dios 'ii²¹ tyii'.

13 Wa seein²¹ 'in 'oo¹ o fa¹³ jee²¹² 'naa' cwofaa²¹ a júu³ tyú². Wa seein²¹ 'in jløø¹³ mo cwøø¹ coon²¹ júu³ tyú² 'e untyúu¹ Dios.

14 Wa seein²¹ 'in líi¹³ tsatsaa¹³ jee²¹² 'naa' cwote² 'e 'in tsatsaa¹³ do 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi² 'e faa²¹ a 'ido 'wii²¹² tya'a joon 'e suun¹ un aceite tya'a la lí² 'e gatyu² Ña'ñu¹ 'u' to².

15 Joon tsu 'wii¹³ ja² mo líi² i'láa² mo. Joon Ña'ñu¹ 'u' ijmá¹ isiin¹³ mo. Joon wana niga'noo¹ o tsaa² joon 'ii² mo Ña'ñu¹ 'u' tsaa² tya'a.

16 'Wii¹³ joon jmaa² aa' 'naa' júu³ la jaain²¹ la jaan²¹ naa' tsaa² ga'noo² oo', joon foo² oo' júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a la jaain²¹ la jaan²¹ naa'. Coon¹³ la joon iun'láa² moo'. 'E júu³ tyú² 'e faa²¹ a jaain²¹ tsá² 'in jo røø²¹² gi tsaa² tyani Dios lí² jmaa¹ a coon²¹ 'e fee¹.

17 'In 'lii²¹² tsagoo²¹ o Elias, 'in gafaa²¹ a cwáain¹ tya' Dios cali, líi¹ la líi¹ jna' joon mo gamii¹ tyani Dios 'e jo tsá² jmi¹ jo gangó¹ jmi¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'ni¹ jiiin²¹ tsi ca'no³.

18 Joon mo ngayuui¹³ joon gafaa²¹ a júu³ tyú² joon gangó¹ jmi¹ tún¹ joon garoo²¹ 'e jñii²¹ tsá² tún¹.

19-20 Tsaru¹ 'u', wana tuu²¹ la jai² jaain²¹ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei²¹² gi uncoon¹³ o 'e jaa²¹ a -tsi cwoliñi² 'naa', 'in gajmaa¹ a la joon galáa² mo jaain²¹ 'in røøi²¹ tsaa² fu¹ gó². Joon gauntiin¹³ mo 'in tsá² røøi²¹ tsaa² do 'e jo tsáa¹ li 'lii³. Joon láa² mo tsaa² tya' tsá² ga'ín¹.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹ in San Pedro tí²¹ 'in jai² líi² Jesucristo

Sii¹ in Tú³ 'e jí² lo tya¹ 'in taain²¹² li xiia²²¹

1 Jna-a, Tú³, in líi¹ apostol tya¹ Jesucristo, sí³na 'e jí² lo. Sí³na 'e jí² lo tya¹ jileei²¹, 'in gatii¹¹³ in Dios 'in taain²¹² li xiia²²¹, 'in taain²¹² la caain²¹ li sii²¹ Ponto, Galacia, Capadocia, Asia coon¹³ Bitinia.

2 Sí³na tya¹ 'in nigatyii¹¹³ in Dios Jmii²¹ jii¹¹³ la niga¹¹-tsi la mo jéei¹. Joon niga¹¹-tsi Dios 'e jmée¹i 'naa¹ tsá² tya¹a cwáain¹ tya¹ Espiritu tya¹a 'e liná¹¹³uun¹ joon 'e untyú¹¹ 'naa¹ coon¹³ jmi¹ 'øø¹¹ Jesucristo. Cwocwo²gi Dios 'naa¹ fo² feei¹ tyii¹ joon 'e seen²¹naa¹ tyú²-u.

'In jai² líi² Cristo 'i¹-tsi icwaa¹ coon¹³ 'ii fu ñu¹fú²

3 Cwocwo²¹o¹ 'maai¹³ Dios Jmii²¹, 'ii Jmii²¹ Ña¹ñu¹¹u¹ Jesucristo. Joon tsu 'wii¹³ feei¹¹-tsi tyi¹ 'áai¹ gacwo¹o¹ 'e galiseen²¹na¹ tún¹ 'e sijaan²¹an¹ 'e tyú² mo gajmaa¹a jii¹¹¹ Jesucristo jee²¹² líi²¹².

4 Joon coon¹³ la joon 'ii¹³moo¹ coon²¹ tyí¹³ 'e jo tyé¹¹ tyii¹ 'e niga¹maa¹ Dios tyii¹ fu ñu¹fú². Joon 'e tyí¹³ do jo lí² lí¹leei²¹ jon'gi li tsáai².

5 Si¹mo²o¹ tya¹ jileei²¹ 'naa¹ 'in un'øø¹¹ Dios tsu 'wii¹³ ja²mo lí²naa¹. Iun'øø¹¹ Dios 'naa¹ ca mi 'ii¹³naa¹ 'e tiin¹³naa¹. Naná¹ tyú² joon i¹ee¹ Dios mi tí² jii¹²¹ li tséi¹.

6 'Wii¹³ joon jmaa²aa¹ jløø¹³naa¹ xufi¹¹¹³ moo²oo¹ wú¹ coon²¹ sii¹³ coon¹³ láai² nii² fa¹³.

7 Joon 'e fa¹³ 'e seen²¹naa¹ nano li la lí coon²¹ jí² 'e untyú² tsá² cwaná¹¹ coon¹³. Joon 'e jai² 'e líi²naa¹ tyiin²gi lagi cwaná¹¹ 'e tyéi¹. Pe coon¹³ 'e fa¹³ do iuntyú² Dios jilaa²²¹ 'e jai² líi²naa¹. Joon mi cwo¹¹¹naa¹ tyú²-u jilaa²²¹ 'e fa¹³ do 'in Jesucristo, mi jó¹ tún¹, icwo²o¹ 'naa¹ 'e tyú¹¹-una¹. Joon 'ii¹³naa¹ 'e 'ya²gi tya¹a joon iun'goo²¹o¹ tsá² 'naa¹ la un'goo²¹o¹ tsá² ii.

8 Fiin¹³ jo mo ñii²¹ 'naa¹ Jesucristo 'iin²¹moo¹ 'ii joon jløø¹³moo¹ 'e jii¹¹³ jo ñi²¹ii¹ xiiala foo²oo¹ jløø¹³moo¹. Joon røø¹² jilaa²²¹ 'e jløø¹³naa¹ líi²naa¹ 'e 'ya²gi 'e sá² ñu¹fú².

9 Joon jløø¹³naa¹ tsu 'wii¹³ i¹ii¹³naa¹ 'e tiin¹³naa¹ 'wii¹³ galijai² galii²naa¹.

10 Joon 'in tsá² 'in gacwo¹¹ jú³ tyú² tya¹ Dios ca lí²¹² gafaa²²¹o¹ tya¹ xiiala itiin¹³naa¹ Dios. Joon gacwo²-tsi 'ido untsá¹a joon gamii¹¹ xiiala lí².

11 Ga¹naa²¹i¹ 'iin tsá² si¹ ee¹ jii¹²¹ 'ee¹ 'e faa²¹a 'in Espiritu tya¹ Cristo mo gajmaa¹a jú³ 'e

'ná¹ nii²¹² Cristo wú¹ joon i¹ii²¹i¹ 'e 'ya²gi tya¹a.

12 Pe Dios gajmaa²¹a jú³ 'in tsá² do 'e jon'on tya¹ 'ii¹ 'e jú³ do pe tyijna'o¹. Joon 'in cwo¹¹ jú³ tyú² nano coon¹³ 'ii²¹ tya¹ Espiritu Tyú² 'in Dios gasii¹ in fu ñu¹fú², 'ii¹ jma²¹a 'naa¹ jú³ 'e cwáain¹ do. Joon 'in ángeles 'iin²¹² in 'áai¹ litsáai¹-tsi 'e cwáain¹ do.

Gatø¹ø Dios 'e seen²¹ tyú¹-u mo 'in jai² líi² 'ii

13 'Wii¹³ joon tyaa¹aa¹ tyú² tyii¹, 'í¹du¹¹-oo¹. Coon²¹ tún² seen²¹naa¹. Cwollii²¹oo¹. Cwollii²¹oo¹ jilaa²²¹ fo¹feei¹¹-tsi i¹ii¹³naa¹ mi jnéi¹ Jesucristo.

14 Jmaa²aa¹ la jmo¹o¹ xuui²¹² 'in nuu¹¹³. Jon'on seen²¹naa¹ jmaa²aa¹ jilaa²²¹ 'e gó² 'ii²¹²naa¹ la gajmaa²aa¹ la nu¹gi ilicwii¹naa¹ Dios.

15 Pe seen²¹naa¹ la seen²¹ 'in nigatø¹² 'naa¹. Joon tyú¹mo¹ 'ii coonti.

16 Tsu ni jí² tya¹a 'e jin²: "Cwoli¹ee¹¹moo¹ jilaa²²¹ 'e gó² tsu jna¹aa¹oo¹ jilaa²²¹ 'e gó²."

17 Joon 'ná¹a¹ ngii²ii¹ tsa¹goo²¹¹-oo¹ la 'ii²¹² taan²¹²naa¹ juncwii²¹ lo wana foo²oo¹ Dios: "Ñu¹u¹", tsu 'ii jmo¹o¹ 'ii²¹² røø² tya¹ tsá² la jaain²¹ la jaain²¹ tsá².

18 Ñi²¹ 'naa¹ 'e Dios gatyí² 'e láa²moo¹ jee²¹² coon²¹ juncwii²¹ 'e jo 'e to² 'ii³in¹ 'e gacwo¹¹ tsacøø¹¹³ tyi¹naa¹. Joon jo gatyí¹ coon¹³ jilaa²²¹ 'e tyéi¹ 'e la lí² cwataa²¹ si cwaná¹¹ 'ee.

19 Gatyii²¹o¹ coon¹³ jmi¹ 'øø¹¹ Cristo 'e tyiin²¹ 'áai¹. Gatuun²¹ jmi¹ 'øø¹¹ la tuun²¹ jmi¹ 'øø¹¹ jaain²¹ joo¹saa²¹ xuui²¹² 'e jo 'ee líi¹i¹ coonti 'e cwo¹¹ tsá² lawa coon²¹ fa¹¹.

20 Nigasií²mo Dios røø² coon¹³ Jesucristo 'ee ijmaa¹a coon¹³ Jesucristo la nu¹gi ijmaa¹a juncwii²¹ joon 'wii²¹² tyi¹naa¹ gajmaa¹a liñi²¹ 'naa¹ jee²¹² jii¹²¹ li tséi¹.

21 Coon¹³ jilaa²²¹ 'e gajmaa¹a Cristo jo cu²gi-oo¹ coon¹³ Dios tsu Dios do gajmaa¹a jii¹¹ 'ido jee²¹² líi²¹² joon gacwo²¹ jilaa²²¹ 'e 'ya²gi tya¹a 'e jo cu²-oo¹ coon¹³ on coon¹³ jilaa²²¹ 'e jai² líi²naa¹ coon¹³ jilaa²²¹ 'e sijaan²¹aan¹ 'e cwo²o¹ jna¹.

22 Joon tsu 'wii¹³ niganuu²uun¹ 'e jú³ jai² tya¹ Dios nigalityú¹naa¹ 'e li 'iin²¹²naa¹ 'in tsaru¹u¹ la jai² cwoli¹iin²¹²naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹ ce caain²¹-oo¹ 'e gauntyú¹ Dios.

23 Galiseen²¹naa¹ tún² 'ii²¹ tya¹ jú³ tyú² tya¹ Dios 'e li la lí jún² 'e jo tyéi¹ nii¹¹³. Galiseen²¹naa¹ tún² 'ii²¹ tya¹ Dios jon¹ tya¹ sáa³ jmi¹²¹ tsá² 'in jún¹. Joon coon¹³ jú³ tyú² tya¹ Dios do cwo¹o¹ Dios juncwii²¹ tyii¹ joon 'e juncwii²¹ do jo tyéi¹.

24 La gajin² j² do:

Jileei²¹ tsá² líi¹i¹ la líi¹i¹ ñii²¹, joon jilaa²²¹ 'ya²gi tya¹a li la lí³ tya¹ ñii²¹ do. Lityuun²¹ ñii²¹ do joon xuu²¹ lí³ tya¹a.

25 Pe jú³ tya¹ Ña¹ñu¹¹u¹ taa²¹a coon²¹ tøø²mo.

Joon nigacwo¹ tsá² 'naa' 'e júu³ tyá² do tya' xiiala jmaa¹ Dios tiin¹³naa'.

2

1 'Wii¹³ joon tǎ¹ 'naa' jilaa²¹ nii² tsii²¹² wúu¹ 'naa' 'e líi²naa' joon jo cón² 'naa' tsá² tóo², jo cwoliin²naa' tajuu²¹ joon jo suun²¹naa' 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Tǎ¹ 'naa' jilaa²¹ júu³ 'atsaa²¹.

2 La líi¹ yuun²¹ 'in 'iin²¹²in cuu²¹ tuu²¹ 'e lí² cwaain²¹ coon¹³ la joon joon 'naa' cwoliin²¹²moo' 'e júu³ tya' Dios 'e jo lí² caai²¹ 'e coon¹³ la joon 'e li ñ³g'ii' xiiala itiin¹³naa' Dios.

3 Tsu nugalitsáa¹mo-'oo' 'e la ja²mo jmoo¹o Ña'ñu²'u' tyá² tyii¹.

Líi¹ i Cristo lawa coon²¹ cuun²¹² 'e jiiin¹in

4 Ñityéen¹naa' jon coon¹³ Ña'ñu¹'u' Jesús icwo² 'naa' juncwii²¹ tyii¹. 'Ii líi¹ lawa coon²¹ cuun²¹² 'e nigapii²¹ tsá² co' lawa 'e jo tsein²¹. Pe tyani Dios líi¹ lawa coon²¹ cuun²¹² 'e gatyii¹² joon 'áa¹mo tyiin².

5 Joon 'naa' cwoliin²naa' lawa cuun²¹² 'e jiiin¹ 'e lí²-i jmaa¹³a Dios coon²¹ cwo¹ lí cwaai²¹ 'in Espíritu Tyá² tya'a. Joon coon¹³ la joon lisein²¹ coon²¹ poo²¹² untás² 'in jmoo¹o jiiin¹³ to² tyu² Dios Jmii²¹. 'Ii²¹ tya' Jesu-cristo cwo¹ 'ido fa¹ joon jiiin¹³ 'ii-o lí² cwo² Dios fa¹ jiiin¹³ 'e lí² 'ii²¹in Dios. Joon 'e fa¹ do lawa'a 'e faa²¹o jilaa²¹ júu³ tyá² coon¹³ jilaa²¹ to² tyu² 'e jmoo²oo'.

6 Tsu ni jí² tyá² tya'a Dios 'e jin²: Jna-a isáa¹³na fuu²¹ Sión jaain²¹ tsá² 'in nityii¹³naa' in iliin² lawa coon²¹ cuun²¹² tyá² 'e toon²¹ tsá² nifu mo jmoo¹²o 'nú¹.

Joon tyiin²mo 'ii.

Joon jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii jo 'e i'oo¹o fa'ii²¹ tya'a, pe iun'goo²¹ tsá² 'ii.

7 Tsu joon tya' jilee²¹ 'naa' 'in jai² líi² 'ii 'áa¹mo 'yei²g'ii' tyii¹, pe tya' jilee²¹ 'in jo jai² líi² 'ii pe lí¹ 'ii²¹ tyu²o to² la mo ngóo¹ 'naa¹³mo. Ingii²mo 'ii jmáa¹ la lí² 'e jin² ni jí²:

'E cuun²¹² 'e gapi² 'in tsá² jmoo¹³ 'nú¹ lí co² jo 'ee to² 'i³in joon galíi¹mo la lí 'e cuun²¹² nifu.

8 Galí² jiiin¹³ la gajin² 'e jí² do: Ili² lawa cuun²¹² 'e tyuuiin¹³ tsá² 'e jmoo¹o cii¹³ tsá².

Cii¹³mo 'in tsá² do tsu jo jmoo¹o nuu¹²un júu³ tya' Dios. Tsu la joon gatyu² Dios to² itsangii² jilee²¹ 'in jo nuu¹³.

Xiiala líi¹ 'in gatyii¹³in Dios

9 Pe 'naa', Dios gatyii¹³in 'naa' 'e líi¹naa' tsá² tya'a. Gatyiiin¹³in 'naa' 'e líi¹naa' coon²¹ poo²¹² untás² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyu² Dios. Líi¹naa' tsá² tya' Dios 'in lí² jmáa¹³aa'

tsá² júu³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios 'in nigatø¹ 'naa' 'e 'woo²¹naa' lí nuu²¹ 'e cwotaan²¹²naa' lí jná² joo²¹ tya'a.

10 'Naa', la mo jéi¹ jo 'ee fuu²¹ lí goo²oo' pe nano líi¹naa' lawa'a tsagoo¹o 'in tyu² Dios to². La mo jéi¹ jo mo gali² 'e 'ii¹³naa' fo'fee¹ tya' Dios pe nano niga'ii¹³moo'.

Xiiala ná¹ jmoo¹o 'in jai² líi² Dios

11 Tsa¹ru¹'u' 'in 'iin²¹²na, líi¹naa' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in cwá² juncwii²¹ lo cata. Mii³ii' tyani²ii' cwojain¹ caai²¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²in tsá² jmáa¹a tsu jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmaa¹a ixé¹mo alma tya' tsá².

12 Ngii²'ii' 'e tyá² coon²¹ tøø²mo tyani 'in jo cwii¹in Dios tsu wa mo faa²¹a 'ido laa²¹ tyii¹ 'e líi¹naa' tsá² gó² inii²¹o jilaa²¹ tyá² 'e gajmaa¹aa' joon ifaa²¹a tyá² tya' Dios mi ti jmi²¹² ifee²¹; Dios 'ii.

13 Cwojmaa²aa' núu¹³un 'in 'oo¹o to² 'e jo lí² faa²¹a tsá² laa²¹ tyu² Ña'ñu¹'u'. Cwojmaa²aa' núu¹³un to² tyu² 'in tsa²to² tyii¹ 'in fee¹gi si jmoo²¹ joon jaain²¹ tsá² 'oo¹o to² 'ee

14 'in tsa²to² do gasii¹in 'e' 'e wúu¹ jilee²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² joon tyaa¹-tsi jilee²¹ 'in jmoo¹o 'e tyá².

15 'Iin²¹²mo Dios 'e coon¹³ jilaa²¹ tyá² 'e jmoo²oo' ili² jmoo²oo' ján¹ tii² jilee²¹ 'in tuuin²¹² jo øø¹²¹-tsi.

16 Ngii²'ii' lawa tsá² 'in galáai² Jesús, 'in jo 'ná¹-a jmá¹ jilaa²¹ tüsi² tya' tsá² pe jo jmaa²aa' 'e gó² joon mi yuu¹³ joon foo²oo': "Jmoo²o' jiiin¹³ to² tyu² Dios tsu naláa²mo jna'." Jmaa²aa' la tüi² jmá¹ tsá² 'in tyu² Dios to².

17 Un'goo²¹oo' jilee²¹ tsá². Cwoliin²¹²moo' jilee²¹ tsá² 'in jai² líi² Cristo. Cwoli'gøø²¹²moo' Dios, joon un'goo²¹oo' 'in tsa²to² nifu.

'E¹ e Cristo jna' xiiala jmoo²¹o' taa²¹ mi moo²¹o' wúu¹

18 'Naa', tsá² jmoo¹o to² inuu tsá², cwojmaa²aa' núu¹³un to² tyu² ñifi¹ii' coon²¹ tün² 'e tsáai¹-oo'. Cwojmaa²aa' núu¹³un 'in tyú¹ la joon jon 'in soo¹-tsi.

19 'Yaai¹-tsi Dios tya' tsá² 'in nii²¹² wúu¹ 'e jo tüi² jo 'nii²¹-tsi tsu 'iin²¹²in jmáa¹ la 'iin²¹²in Dios.

20 Pe wana jmoo¹o tsá² 'e gó² joon 'e²e tsá² 'ii wúu¹ tya' 'e gó² gajmaa¹a, ¿ee to² 'i³in wa nii²¹² wúu¹ joon jo 'nii²¹-tsi? Pe wana gajmaa¹a tsá² coon²¹ 'e tyá²u joon jo 'nii²¹-tsi mo 'e²e tsá² 'ii wúu¹ tya' 'e tyá² gajmaa¹a, 'yaai¹-tsi Dios tya'a.

21 Tsu 'wii¹³ joon gatø¹ø Dios 'naa' tsu Cristo gajmaa¹a lawa coon²¹ lí² tyii¹ mo ganii²¹² wúu¹ 'wii²¹² tyii¹ 'e 'ná¹-a jmaa²aa' la gajmaa¹a.

22 Jiiin¹³ coon²¹ tsa² jo ga'noo¹o, jon'gi jiiin¹³ jaain²¹ tsá² jo gacon²on tóo².

23 Joon mo gajii² in tsá² 'ii jo gañii¹ in jiiin¹³ xu. Joon mo ga'e²e tsá² 'ii wúu¹ jo gaton¹ on fo¹-tsi in tsá² in ga'e²e 'ii wúu¹ pe 'e 'ii¹³ la 'e ñii¹ gatyaa¹ a cwoo^{21o} Dios jilaa²¹ tsu Dios in jmo^{1o} 'ii²¹ røø²¹.

24 Cristo mo gatein¹ tsá² 'ii tsaa¹ crúu¹³ 'ña'o gatyí¹ tsaa² tyi¹ coon¹³ wúu¹ 'e ganii²¹ do. Joon gajmaa¹ a la joon 'e jo tyu² gi tsaa² jna¹ to² pe 'e ilísáan³ an¹ 'e tyú². Tsu nalaa² moo¹ coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e ganii²¹.

25 Tsu galíi¹ naa¹ lawa joo'saa²¹ 'in nigatuui¹ pe nano nigachi¹³ oo¹ tya¹ 'in 'aai²¹ 'naa¹, tya¹ 'in un'øøi¹ 'naa¹ 'e itiin¹³ naa¹.

3

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nicui² cwoo^{21o}

1 Coon¹³ la joon jon 'naa¹, tsami² 'in seein²¹ nuu¹ tya'a, ná¹-a jmaa² aa¹ nuu¹³ nuu¹ 'e coon¹³ la joon wa seein²¹ in líi¹³ nuu¹ tyii¹ 'in jo jo¹ líi² júu³ tya¹ Dios jo 'ná¹ foo² oo¹ pe jiiin¹³ coon¹³ 'e tyú² jmaa² aa¹ ilítsáa¹ mo-tsi 'in ñuu¹ tyii¹ do.

2 Nu¹ tyii¹ icon²¹ cwáain¹ xiiala ngii² 'i coon²¹ tún² joongi xiiala un'goo^{21oo}.

3 Jo cu^{2-oo} coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaa² aa¹ 'e 'yei² gi¹ lagi xiiala tyá² tsami² tyú² tyii¹ i coon¹³ jilaa²¹ cwanáa¹ joongi coon¹³ mi¹ 'e tyí² tsá² 'ee.

4 Pe cwoseen²¹ naa¹ coon²¹ tún² 'e tyú¹ naa¹ li tsi, 'e seen²¹ naa¹ wo^{2-oo} joongi jo cu^{2-oo} tsu jo tyéi¹ jilaa²¹ 'elo. Joon tyani Dios 'áa¹ mo tyiin² 'e seein²¹ tsá² la joon.

5 Tsu la joon líi¹ 'in tsami² 'in seein²¹ cali², 'in líi¹ tsami² tya¹ tsacøøi¹³ tyi¹, gatsaa¹-tsi Dios joon gajmaa¹ a nuu¹² un to² tyu² ñuu¹ tya'a 'e jmei¹ 'ña'a 'yei² gi.

6 La joon gajmaa¹ a Sara, gajmaa¹ a nuu¹² un ñuu¹ tya'a Abraham, joon gajin² Sara: "Ñuu¹ tyiia no." Joon lín¹ naa¹ jamí¹ i Sara wa'a jmo^{1o} 'e tyú² joon jo jmaa² aa¹ 'goo^{21-oo}.

7 La joon jon 'naa¹ tsá² seein²¹ tsami² tya'a, cwotaan²¹² naa¹ coon¹³ tsami² tyii¹ lawa 'in øø¹²¹-tsi. Tsáa¹ mo-'oo tsami² tyii¹ jiiin¹³ la gatii². Tsáai^{1-oo} 'ido jon'on wa' wii¹³ 'e tsaa¹³ gi lagi 'naa¹ pe tsu 'wii¹³ niga'i²¹ fo'fee¹ tya¹ Dios la ga'i¹³ naa¹. Joon coon¹³ la joon jo sijni¹³ júu³ tyú² tyii¹.

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nii²¹ wúu¹

8 Coon²¹ gi júu³ fuu^{21u} 'naa¹ jileei²¹ 'naa¹. Canii² mo 'i-'oo la jaain²¹ la jaan²¹ naa¹. Fúu² cwoliin² naa¹ ruu²¹ naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹ naa¹. Cwo'iin²¹² moo¹ tsá² xeei²¹ lawa tsaruu²¹ moo¹. Cwoseen²¹ naa¹ wo^{2-oo} la joongi tsá² jo jmo^{1o} feei¹ 'ña'a.

9 Jo jmaa² aa¹ 'e gó² tya¹ tsá² 'in jmo^{1o} 'e gó² tyii¹, la joon jon jo jíi²¹² naa¹ tsá² 'in jíi² 'in 'naa¹. Li' chi¹² i jmaa² aa¹ la jmaa¹ a 'ido. Mí² h' tyani Dios 'wii²¹² tya'a joongi foo² oo¹ 'e tyú² tya'a,

tsu Dios gatø^{1ø} 'naa¹ 'e 'ii¹³ 'naa¹ jilaa²¹ 'e tyú² tya'a.

10 Jin² jí² tya'a: jileei²¹ 'in 'iin²¹² in liseein²¹ 'yaai¹-tsi coon¹³ juncwii²¹ tya'a, joon taa¹ i tyú²-u la coon²¹ jmi²¹²; 'ná¹-a cwoun'øø¹² i sii¹² i 'e jo cwofaa²¹ 'e gó², la joon jon loosi²¹² i 'e jo cwoo²¹ faa²¹ a júu³ tajuu²¹.

11 'Ná¹-a cwotuu²¹ jilaa²¹ 'e gó², joon cwocwo²-tsi 'e seein²¹ tyú² coon¹³ jileei²¹ tsá².

Joon cwocwo² gi-tsi. 12 Tsu un'øø¹² i 'ña'nu^{1u} 'in tsá² tyú¹, joon nuu^{1o} júu³ tyú² tya¹ 'in tsá² tyú¹ do, pe 'nii²¹-tsio tya¹ jileei²¹ 'in jmo^{1o} 'e gó².

13 Jo 'in seein²¹ jiiin¹³ jaain²¹ 'in lí² jmeei²¹ 'naa¹ wa cwo^{2-oo} 'oo' jmo² oo¹ 'e tyú².

14 Tsu xufiin¹³ 'e² tsá² 'naa¹ wúu¹ tya¹ 'e tyú² gajmaa² aa¹ jløø¹³ moo¹. Jo foo¹³ moo¹ coon¹³ jilaa²¹ fo² toon^{21-oo}, jo cu^{2-oo} líi² naa¹.

15 Caai¹ jeen¹³ naa¹ jilaa²¹ 'e gó² tsu Jesu-cristo jo 'ee to² sá² jmeei¹ 'e gó² joon nanaa²¹ tyú² tyii¹ jmaa¹³ aa¹ tsá² júu³ jileei²¹ tsá² 'in 'iin²¹² in líni²¹ 'e li' 'e ijeen² naa¹ Jesucristo. Jo foo^{2oo} coon¹³ júu³ jloo³ pe sii¹³ naa¹ coon¹³ 'e un'goo^{21oo} Dios Jmii²¹.

16 Cwoñi² ii' 'e jmai² 'e tyú²-u 'e nigaj-maa² aa¹ 'e áa¹ a fa¹ h' jileei²¹ 'in faa²¹ a 'e gó² tyii¹ lawa tsá² gó²; 'in faa²¹ a júu³ tajuu²¹ tya¹ 'e tyú² jmo² oo¹ 'e líi² naa¹ tsá² tya¹ Cristo.

17 Tsu tyú² gi tyii¹ wa'a 'iin²¹² in Dios la joon 'e moo^{2oo} wúu¹ tya¹ 'e tyú² gajmaa² aa¹ lagi ñi² i' wúu¹ tya¹ coon²¹ 'e gó² 'e nigajmaa² aa¹.

18 La joon galí² tya¹ Cristo mo gajuún¹ gatyii¹ tya¹ tsaa² tya¹ tsá² coonti. In tsá² tyú¹ do gajuún² in 'wii²¹² tya¹ tsá² gó² 'e lí² 'ii²¹ Dios jna'. Gajnga² mo tsá² ngu¹ taan¹ in pe gajiiin^{1o} tún¹ 'ii²¹ tya¹ Espiritu Tyú² tya¹ Dios Jmii²¹.

19 Joon alma tya'o ngacwoo¹ júu³ tya¹ Dios tya¹ 'in alma tya¹ tsá² 'in taa¹² sijni¹³.

20 'i cali¹ jo mo gajmaa¹ a nuu¹³ un la 'ii²¹² gajmaa¹ a Noé 'e barco tya'a. Jee²¹² jiiin²¹ joon fee¹ mo-tsi Dios tya'a. Pe coon¹³ barco do xuu gatiin¹³ coon¹³ jmi²¹ do, ti² jiiin¹³ jñee¹².

21 La joon jon jna' mo sáa¹ naa¹ jmi²¹ nano lawa'a 'e tiin¹³ mo' coon¹³ jmi²¹ do. Mo saai²¹ tsá² jmi²¹ 'e jmi²¹ do jon'on wa' jan² la² toon²¹ caluu pe lawa coon²¹ li² 'e nigami² 'in tsá² do Dios 'e unsi² Dios 'e gó² 'e 'i-tsi 'wii²¹² nigajiiin¹ Jesucristo.

22 Joon 'in Jesucristo do nangana² mo fu ñu'fú² joon gacwoo²¹ li' caai¹ Dios Jmii²¹ li tsáa¹. Joon 'ii-o tyu^{2u} to² jileei²¹ ángeles coon¹³ jileei²¹ 'in 'oo^{1o} to² coon¹³ jilee²¹ 'in tyu² to².

4

Jmoo²oo' to² tyii' coon¹³ waa²¹ pi² 'e nic-woo¹ Dios Jmii²¹

¹ 'Wii¹³ joon, la mo gani³ Cristo wúu¹ 'wii²¹² tyii' coon¹³ moo¹ táa¹, la joon jon 'naa' ná¹ náa¹ tyá² tyii' moo²oo' wúu¹. Tsa jileei²¹ 'in niganí³ wúu¹ coon¹³ moo¹ táa¹; nigatuu²¹ jilaa²¹ tsa².

² Joon taan²¹² mo jon la tøøi² 'e seein²¹ jiiin¹³ la 'yaai¹-tsi Dios joon jo 'iin²¹²gi jmaa¹a jilaa²¹ 'e nigatyuu¹ Dios 'e la jmoo¹ tsá² catyaa¹² seein²¹ juncwii²¹.

³ Tsa líin² mo jiiin¹³ la nagajmaa²aa' la mo jéei¹ 'e jmaa²aa' la tí²-tsi tsá² jmoo¹ 'in jo cwii¹in Dios. Tsa 'ii yaní¹i jmaa¹a jilaa²¹ 'e gó². Suun¹in jilaa²¹ 'e gó², ngí¹ to² 'iin¹, tí²-tsi tsá¹a li náa¹ jmii²¹² 'un²un máa¹. Joon un'goo²¹o tsá² jileei²¹ dioses 'in jo jai² 'e jo tíi².

⁴ Joon tsa'goo²¹-tsi 'áai¹ 'in tsá² do mo jo sicaan²¹naa' coon¹³ 'e jmaa²aa' 'e gó² do coon¹³on. Joon faa²¹a 'laa²¹ tyii'.

⁵ Pe 'in tsá² do ingí¹ coon²¹ ty'a'a tyani 'in niganáa¹ tyá² ty'a'a ijmaa¹a 'ii²¹ ty'a' 'in jiiin¹ lagi 'in najúuin².

⁶ Tsa 'wii¹³ joon ganúu²un 'in tsá² najúuin² júu³ ty'a' Dios 'e xúfiin¹³ najuun²¹ mo ngú¹ taan¹in la júuin² jileei²¹ tsá², joon jiiin¹o tún¹ 'ii²¹ ty'a' Espíritu Tyá² ty'a' Dios. Coon¹³ la joon jiiin¹ coon²¹ tøø²mo la jiiin¹ Dios.

⁷ Nijatyéen¹mo 'ii²¹ ty'a' jilaa²¹ 'e sá², 'wii¹³ joon cwongii²'ii' coon²¹ tún² 'e cwo¹²-oo' foo²oo' júu³ tyá².

⁸ Joon tyiin²gi la jee²¹² jilaa²¹ jo tá² 'naa' 'e 'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsa coon¹³ la joon fee¹mo-tsi' ty'a' 'e 'láa²mo tsa² ty'a' tsá² xeei²¹.

⁹ 'Ii¹³naa' tsá² xeei²¹ inuu¹ tyii' 'yaai¹-oo'.

¹⁰ Joon la joon la jaain²¹ la jaan²¹naa' un-coon¹³ ruu²¹naa' jiiin¹³ la 'ii²¹ ty'a' Dios 'e gacwo¹ Dios la jaain²¹ la jaain²¹. Cwoli²naa' lawa 'in náa¹ ni 'in tyú¹ ty'a' jilaa²¹ nii² 'e tyá²-u cwo¹²o Dios tsá².

¹¹ Mo cwo¹ tsá² júu³ tyá², cwo faa²¹ lawa jaain²¹ 'in faa²¹ júu³ tyá² ty'a' Dios. Joon wana unjii² tsá² tsá² xeei²¹ cwojmaa¹a coon¹³ 'ii²¹ 'e cwo¹ Dios 'ii. Tsa coon¹³ la joon jilaa²¹ 'e jmaa²aa' 'ii²¹ ty'a' Jesucristo ijmaa¹a feeli¹gi Dios. Joon tí²mo Cristo jilaa²¹ 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ to² coon²¹ tøø²mo. Amén.

In jai² líi² Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ coon²¹ ce tún²

¹² Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, mo moo²oo' wúu¹ Dios jøøi² du 'naa' wana taa²¹-oo', 'wii¹³ joon 'i¹-oo' wa'a 'e tsa'goo²¹-oo' 'áai¹.

¹³ Li' jmaa²aa' jløø¹³ moo' tsa coon¹³ la joon moo²oo' coon²¹ sii¹³ wúu¹ la gani² Cristo wúu¹. La joon jon ijmaa²aa' jløø¹³ moo' 'áai¹ mi jné¹ 'e 'ya²gi ty'a' Cristo.

¹⁴ Wana faa²¹ tsá² 'laa²¹ tyii' 'wii¹³ jo¹o líi²naa' Cristo, tsá² jløø¹³mo 'naa' tsa 'in Espíritu Tyá² ty'a' Dios 'in ngi¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'in 'yei²gi 'áa¹mo 'ii la 'yei²gi Dios Jmii²¹ 'ña'o. 'In tsá² do faa²¹ 'laa' ty'a' 'in Espíritu Tyá² do pe 'naa' un'goo²¹oo' 'i. Joon jo 'iin²¹²na wa'a moo²oo' 'naa' wúu¹ jiiin¹³ jaan²¹naa' coon¹³ 'e gó² nijmaa²aa'.

¹⁵ Tsa 'wii¹³ joon 'iin²¹²na 'e jo jngaa¹²naa' tsá², jon'gi jmaa²aa' 'uun²¹, jon'gi 'noo²oo' mií¹³, jon'gi jmaa²aa' doñi¹ee 'e gó².

¹⁶ Pe wana ni³ tsá² wúu¹ tsa 'wii¹³ jo¹o líi² Cristo jo cwo¹aa' fa'ii²¹, pe cwo¹o 'maai¹³ Dios tsa tsá² ty'a' Cristo 'ii.

¹⁷ Tsa gatí² jiiin²¹ 'e 'láa² 'wii²¹² jmaa¹a Dios 'ii²¹. Joon i'láa² 'wii²¹² coon¹³ 'in jai² líi² 'ii. Joon wa i'láa² 'wii²¹² coon¹³ jna' 'in jai² líi² 'ii. 'e 'ee ili² coon¹³ 'in 'in jo mo galinuu¹²un júu³ tyá² ty'a' Dios?

¹⁸ Wa coon²¹xu-u itiin¹³ 'in tsá² tyú¹ tyani Dios, 'ee ili² coon¹³ 'in tsá² 'in jo tsa¹-tsi Dios joon 'noo¹o tsa².

¹⁹ Tsa 'wii¹³ joon jileei²¹ 'in ni³ wúu¹ la gali¹iin²¹²in Dios ná¹a jmaa²gi 'e tyá² la ngóo¹ 'naai¹³ joon tyaa²¹a cwo²¹o Dios alma ty'a'a. Dios gajmee¹ 'ii joon jo cuu²¹; Dios júu³ ty'a'a.

5

Cwo¹ Tú³ cwáain¹ 'in jai² líi² Jesucristo

¹ Tsa joon 'ii³ii júu³ ty'a' tsacøøi¹³ jee²¹² 'naa' joon jna-a jon jaain²¹ jee²¹² 'ii. Joon gamóo³-oo mo gangóo¹ Cristo wúu¹ joon sicaan²¹na coon¹³on 'e 'ii¹³na'a 'e 'ya²gi ty'a'a 'e tí² li jné¹.

²⁻³ 'ii³ jna júu³ 'e 'áa¹naa' 'in tsá² do 'in jai² líi² Dios 'in líi²naa' tsacøøi¹³ ty'a'a lawa 'in 'áai¹ joo'saa²¹. 'Ii¹³naa' to² 'yaai¹-oo' tsa la joon 'iin²¹²in Dios. 'Ii¹³naa' to² do jon'on wa'a jnaa²aa' cuu² pe ce caain²¹-oo'. Jo tyuu²uu¹ 'i to² 'ii²¹ 'in líi¹ tsá² tyii' pe jmaa²aa' lawa coon²¹ li² tyá² tyani'i.

⁴ Joon mi jné¹ 'in tyu² to² nifu 'ii¹³naa' coon²¹ corona 'ya²gi 'e jo lifin¹³ la li corona lí¹ mo³.

⁵ La joon jileei²¹ 'in xuui²¹²gi cwotyaa¹ yá² júu³ ty'a' tsacøøi¹³. Joon ná¹ ungo²oo' tsaru²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' joon un-coon¹³oo', tsa jin² ni jii² ty'a' Dios: 'Nii²¹-tsi Dios coon¹³ 'in jmoo¹o jlloo³ yaai,

pe uncoon¹³ 'in 'wéi¹.

⁶ Cwó¹i yaanaa' 'e tyu² Dios to² 'naa' tsa 'gøø¹³mo 'áai¹ 'ii joon la joon mi tí² jiiin²¹ ty'a'a ijmeei¹ 'naa' tsafee¹.

⁷ Tyaa²aa' cwo²¹o Dios jilaa²¹ 'e ifee¹naa' tsa 'ii-o cu²-tsi 'wii²¹² tyii'.

⁸ Cwongí²'ii' coon²¹ tún², li² jmaa²aa' tsa 'in 'líi¹³ 'naa²¹; tsá² 'e 'iin²¹²in untyé¹mo. 'Iin²¹²in jmaa¹a 'e 'iin²mo-tsi tsá² Jesucristo.

Joon lawa 'yiaa'tíi³ 'in ngi¹ to² 'oo¹o, la joon jon 'in líii³ ngi¹ 'naa²i 'in tsá² do.

⁹ Tíi¹ moo' coon¹³ on, taa²¹ jmaa² aa' coon¹³ jilaa²¹ 'e jai² líi² naa'. Cwoliñi² ii' 'e jileei²¹ 'in jai² líii² la caain²¹ juncwii²¹ nii²¹ wúu¹ la joon.

¹⁰ Pe mi li ciin²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ coon²¹ sii¹³ Dios 'ña'a ijmée¹ i 'naa' múui². Ijmée¹ i 'naa' 'e tá² taain²¹² 'oo' joon icwo² 'naa' pí². Joon seen²¹ naa' tá² coon¹³ 'e jai² líi² naa'. Joon Dios do cwo¹ 'naa' jilaa²¹ fo'fee¹ joon 'ii do gatø^{1ø} 'naa' coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo tyii' 'e 'ii¹³ naa' 'e 'ya² gi tya'a 'e jo tyéi¹.

¹¹ Cwoli² tya'a jilaa²¹ 'e 'ya² gi joongi jilaa²¹ ii²¹ coon²¹ tøø² mo. Amén.

Júu³ li tséi¹

¹² 'In tsaru¹ u' sii²¹ Silvano gatoon²¹² júu³ 'e jí² lo. Joon cwáain¹ tyiia 'ii jaain²¹ tsá² 'in tsáa¹-tsi. Coon¹³ 'e jí² xu lo gami³ ii tyan² ii' joon jmóo³ oo 'naa' júu³ 'e faa²¹ 'e jí² xu lo la jai² xiiala 'iin²¹² in Dios tsá². Tá² téein² 'oo' 'e júu³ lo.

¹³ 'In tsá² catyaa² 'in jai² líii² Cristo 'in taain²¹² Babilonia lo, 'in gatyii¹³ in Dios jon, sii¹ i 'aa²¹² moo'. La joon jon jin² Marcos 'in líii¹ lawa yunn²¹ tyiia.

¹⁴ Fee¹³ naa' ruu²¹ naa' la jaain²¹ la jaan²¹ naa' coon¹³ coon²¹ 'e tyú² u.

Cwoseen²¹ naa' tyú² jileei²¹ 'naa' 'in jai² líii² Cristo. Amén.

Jí² ti tún² 'e gasii¹ in San Pedro tí²i 'in jai² líi² Jesucristo

Sii¹ in Tù³ 'e jí² lo tya¹ 'in jai² líi² Jesús

1 Jna-a, Simón Pedro, síi³na 'e jí² lo. Joon jmó³oo la to² tyú² Jesucristo joon 'ii gasii¹ in jna 'e líi¹na apóstol tya'a. Síi³na 'e jí² lo tyi¹naa¹ 'in jai² líi² la jai² líi³na. Joon 'áa¹mo 'ya²gi 'e jai² líi²na'. Joon tsú¹ wii¹³ 'in tyú¹mo Dios coon¹³ Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹³na', ga'ii¹³na' 'e júu³ 'e jai² líi²na'. Joon fee¹mo-tsi tya¹ jilee²¹ tsá².

2 Cwocwo²gi Dios 'naa' fo'fee¹ tya'a joon cwoseen²¹naa' tyú² tsú¹ nigalicwii¹moo' Dios coon¹³ Na'ñu¹u' Jesús.

Xiiala ná¹ ngi¹ tsá² 'in jai² líi² Jesucristo

3 Joon tsú¹ wii¹³ nigalicwii¹moo' Dios, 'ii gacwo¹o jna' waa²¹ pí² tya'a jilaa²¹ 'e jmái¹ to² tyi¹ joongi 'e seen²¹mo' tyú² tyani jileei²¹ tsá² wii¹³ tya¹ 'in gatø¹ jna' ga'ii¹³mo' jilaa²¹ 'elo. Joon gatø¹ jna' coon¹³ jilaa²¹ 'ya²gi tya'a joon coon¹³ 'e tyú¹u'.

4 Joon coon¹³ la joon nigacwo¹o jna' júu³ 'e fee¹ joongi 'e tyiin². Joon coon¹³ júu³ ga'ii² do gali¹naa' la líi¹ Dios. Galáa²moo' jilaa²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹. Joon 'áai¹ sá² 'e gó² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e gó² 'i-tsi tsá².

5 Wii¹³ joon cwo² 'oo' 'e un'láa¹naa' 'e jai² líi²naa' coon¹³ 'e ngi²ii' tyú². La joon jon un'láa¹naa' 'e ngi²ii' tyú² coon¹³ 'e ñi³ 'oo'.

6 Un'láa¹naa' jon 'e ñi³ 'oo' coon¹³ 'e tyuu²u' to² yaanaa'. La joon jon un'láa¹naa' 'e tyuu²u' to² yaanaa' coon¹³ 'e jmoo²oo' taa²¹a. Un'láa¹gi¹ 'e jmoo²oo' taa²¹a coon¹³ 'e un'goo²¹gi¹ Dios.

7 Un'láa¹gi¹ 'e un'goo²¹gi¹ Dios coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u'. Un'láa¹gi¹ 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u' coon¹³ 'e 'iin²¹²gi¹ Dios coon¹³ jileei²¹ tsá².

8 Wana jmoo²oo' jilaa²¹ 'elo joon un'láa¹gi¹ jmaa²aa' ili¹i³mo to² 'e galicwii²naa' Na'ñu¹u' Jesucristo. Jo tsá¹ii¹ juncwii²¹ tyii¹.

9 Joon 'in jo jmoo¹o la joon líi¹ lawa tsá² tiui² 'in jo jnaa²¹ wíin². Ga'í²mo-tsi 'e Dios ga'ii²mo tsaa² tya'a la mo jéi¹.

10 Wii¹³ joon, tsaru¹u', cwo¹³ 'oo' litsáa¹ 'oo' 'e gatø¹ Dios 'naa' joon gatyí¹³ 'in 'naa'. Joon wana jmoo²oo' la joon jo jmi²¹² xuú²¹naa'.

11 Coon¹³ la joon icwo¹ Dios ingii¹naa' jlø¹³mo' li tyú² Na'ñu¹u' Jesucrist to² coon²¹ tøø²mo. 'Ii jmoo¹o tiin¹³na'.

12 Wii¹³ joon xufin¹³ ñi³oo' jilaa²¹ 'e jai² líi²naa' joon nasan²aan' tá² 'iin²¹² mogi un-tii¹³ 'oo' jilaa²¹ 'elo.

13 Laa¹³ líi²na' 'e tyú² 'u' 'e untii¹³ 'oo' 'elo la jee²¹² seen²na

14 tsú¹ ñi³oo' 'e tí² li jó¹ 'mó¹ tyiia jiin¹³ la júu³ ga'ii² Na'ñu¹u' Jesucristo.

15 Pe cwo¹³ 'tsii jmáa³aa jilaa²¹ ili² itii² 'oo' coon²¹ tøø²mo jilaa²¹ 'elo mi yuui¹³ júun²na.

In gani² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya¹ Jesucristo

16 Jo ga'e¹ee 'naa' júu³ 'e juuin¹-tsi tsá² 'e jo jó¹ mo gafo³oo cwáain¹ tya¹ 'ii²¹ tya¹ Na'ñu¹u' joon xiiala mi jó¹ tún¹ tsú¹ coon¹³ unni³oo' o ganée²na' a Na'ñu¹u' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a.

17 Ganée²moo' o mo gauntyú¹ Dios Jmii²¹ 'ii coon¹³ 'e 'ya²gi mo gafaa²¹a coon júu³ jó¹ fu ñu¹fú² 'e jin². "In lo-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Joon jløø¹³mo 'wii²¹² tya'a."

18 Jna'a ganuu²¹oo' o 'e júu³ do 'e jó¹ fu ñu¹fú² tsú¹ toon²¹oo' o coon¹³ Na'ñu¹u' yuu¹³ 'e moo²¹ 'e cwaai³ do.

19 Gamoo²¹oo' o jilaa²¹ 'elo pe sá² goon²¹ 'e jmoo¹o 'e tsáai¹gi-tsi. Tsáai¹gi-tsi coon¹³ 'e jí² gajmaa¹ 'in gacwo¹ júu³ tya¹ Dios cali. Joon jmaa²aa' 'e tyú² wa'a nuu²uun' coon²¹ tún² 'e júu³ do tsú¹ 'e júu³ do lí² lawa coon²¹ jí² jná² jóo²¹ li nuu²¹. Coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ do ca ga'øøi²¹ 'oo' tyú² 'u. Joon jilaa²¹ 'e 'øøi²¹ 'oo' ili²in lawa 'nuu¹ 'áa³ 'in 'yeei²¹ mo 'aa²¹ jmoo¹ jná² jóo²¹ tyii¹. Tí² li 'yee²¹ ñi¹ 'e jmá¹ jnéé² tyú².

20 Cwoliñi³ 'naa' 'e wa'a 'ña'a tsá² jo lí² 'øøi²¹ 'tsi 'e jí² do 'e nigajmaa¹ 'in gacwo² júu³ tya¹ Dios cali.

21 Tsú¹ 'in Espiritu Tyú² tya¹ Dios gacwo¹o 'in tsá² tya¹ Dios do 'ee 'e faa²¹a. Jo gafaa²¹a 'in tsá² do 'ña'a.

2

Seen²¹mo tsá² 'in tí²-tsi júu³ tajuu²¹

1 La galiseein²¹ tifo² tajuui²¹ jee²¹² 'in tsá² Israel cali la joon jon iliseein²¹ tifo² tajuui²¹ jee²¹² 'naa'. Joon 'uun²¹mo 'in tifo² do 'e² júu³ 'e tsaa¹³. Ca gali¹ 'e²mo Na'ñu¹u' 'in gatyí² tsaa² tya'a. Joon coon¹³ la joon 'e² wúu¹ yaai. La jmoono i'íin²mo coonti.

2 Joon fúu¹mo itsalin² coon¹³ on la fu¹ gó² 'yuui². Joon 'wii²¹² tya¹ 'ii-o ifaa²¹a tsá² 'laa²¹ tya¹ 'e fu¹ la jai².

3 Joon tsú¹ wii¹³ 'iin²¹²in 'in tifo² do cuu² 'áai¹ coon²¹on 'naa' too² 'e jnaa¹a cuu². Pe ningóo¹xu¹ 'e náa¹ tyú² 'ii²¹ tya'a. Nisijaan²¹o fu taa¹.

4 Tsú¹ Dios jo ga'íin² tsaa² tya¹ 'in ángeles do 'in galáa¹ tya'a, gadyee¹²¹ li 'ii²¹. Gataa¹²¹ too²¹ li nuu²¹ ca gati² 'ii²¹ i'íin²mo.

5 Jon'gi ga'íin² Dios tsaa² tya¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ cali. Gasii¹ in jmá¹ joon

gaunrøøi²¹ coon¹³ jmi²¹ 'e juncwii²¹ lo li taain²¹² tsá² 'in jo 'iin²¹²in un'goo^{21o} 'ii. Jiin¹³ Noé do coon¹³ 'in dyái¹ tsá² catyaaí² do jo gajúun²ⁱⁿ. Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ xiiala seen²¹ tsá² tyú² tyani Dios líi¹ 'in Noé do.

⁶ Gatyú^{2o} jon Dios to² 'a 'in² fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra. Gasí¹ⁱⁿ coon²¹ jí² gacoo^{2o} ca galí¹ fó² coonti. Galí¹ⁱ 'in tsá² do lawa coon²¹ lí² tya¹ 'in tsá² gó² 'in liseein²¹ ciih²¹ gíxh.

⁷ Pe gatiín¹³ mo Dios jaain²¹ tsá² sii²¹ Lot jee²¹² 'in tsá² gó² ga'in¹. Galí^{1a} 'o Lot do jíláa²¹ 'e gó² jmaa^{1a} 'in tsá² do.

⁸ Tsá² tyú¹ mo 'in Lot do. Joon gacwó² jee²¹² 'in tsá² fuu²¹ do galixui²¹²-tsi 'wii¹³ tya¹ jíláa²¹ jó²ø joon nuu^{1un} 'e gó² jmoo^{1o} 'in tsá² do.

⁹ Níi¹ⁱ Dios xiiala láa¹ⁱ 'in tsaa¹-tsi 'ii jee²¹² 'in gó². Níi^{1o} jon xiiala 'mée¹ⁱ 'in gó² ca tí² 'ii²¹ tya¹ 'e níi²¹² wúu¹.

¹⁰ I'e^{1e} Dios wúu¹ nifugi 'in ngí¹ to² jmoo^{1o} jii¹³ 'e gó² 'e 'i¹-tsi coon¹³ 'in 'eei¹ 'in 'oo^{1o} to² tya¹ Ña'ñu^{1u}. 'In tsá² lo jo tsí¹ tsá² gó², jmoo^{1o} jii¹³ la to² tyú^{2u} 'ña'a. Jo 'goo^{21o} coonti, faa^{21a} 'laa²¹ tya¹ 'in tí²ⁱ un'goo^{21o}.

¹¹ Joon ca 'in ángeles jo cwoo^{1o} tsaa² tya¹ 'in 'oo^{1o} to² do pe cøøi¹³ gi 'i lagi 'in tsá² gó² do joon 'oo¹ gi 'ii²¹.

¹² 'In tsá² do lí²ⁱⁿ lawa joo'nuu²¹ 'in jo 'øøi²¹-tsi. Jmaa²¹ to² jii¹³ 'e saan²¹ mo tsá² joon jngaa¹³ mo tsá² 'ii. Faa^{21a} 'in tsá² do 'laa²¹ tya¹ jíláa²¹ 'e jo 'øøi²¹. Tsi. Joon coon¹³ jíláa²¹ 'e gó² jmoo^{1o} i'júun² mo la júin¹ joo'nuu²¹.

¹³ I'ii²¹ mo 'e gatú²ⁱ 'ii²¹ⁱ 'wii²¹² 'e gó² jmoo^{1o}. Tí²-tsi jmoo^{1o} la 'woo¹ jmi¹ jii¹³ la 'iin²¹² in. Coon²¹ 'in naa¹ la 'ii²¹² taan²¹² naa¹ jmoo^{2oo} jmi²¹². Faa^{21a} tsá² láai² tyii¹ 'wii¹³ 'e líi³ jmoo^{1o} 'ii.

¹⁴ 'In tsá² do jo lí² jó²ø² tsa² jmai² 'iin²¹² in 'láa^{1a} coon¹³ on. Jo 'ii²¹ 'woo^{21o} jmai² 'noo^{1o} tsaa². Tíi² mo caain²¹ 'in tsá² tóin²-tsi. Jmai² 'i¹-tsi 'iin²¹² in 'e sá² tya¹ tsá² xeei²¹. Tsá² líi³ mo 'ii joon 'ee¹ mo Dios 'ii.

¹⁵ Nigatuu^{21o} 'in tsá² do 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon gaí² fu¹ gó². Jmoo^{1o} la gajmaa^{1a} Balaam, jón^{1o} Beor. Tsu 'in Balaam do galí¹ⁱⁿ 'iin²¹² in jmáa^{1a} 'e gó² 'e jnaa²¹ xu cuu².

¹⁶ Pe jaain²¹ bu³ gají²ⁱⁿ 'ii coon¹³ jmi¹ tya¹ tsá² 'wii¹³ tsaa² tya¹. Joon gatyú^{2mo} 'e gó² jmoo^{1o}.

¹⁷ 'In tsá² gó² do líi¹ lawa lí¹ sá² jmi²¹ cwii²¹ 'e galityuun²¹. Jmoo^{1o} 'e lawa^{1a} faa^{21o} júu³ tyú² tya¹ Dios pe jon¹ la joon. Lawa jní¹ tyuun²¹ líi¹ 'ido, roon¹ on coon¹³ tyí² 'e jní¹ do pe jo jmi¹ jéei¹. Joon Dios ga'mée¹ⁱ coon²¹ lí¹ nuu²¹ gi 'áai¹ tya¹.

¹⁸ 'In tsá² do faa^{21a} júu³ 'gøøi¹³ pe 'e jo 'ee to² 'iin³ coonti 'e faa^{21a} do. Joon coon¹³

jíláa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coon²¹ on tóo² 'in tsá² nigaláai² no-o tá² jee²¹² 'in tsá² jo ñii¹ la jai¹.

¹⁹ Jin² 'in tsá² do 'e lí² láai² tsá² xeei²¹ pe 'ii-o líi¹ tsá² 'leei¹³ tya¹ 'in gó². Tsa doñi¹ ee ngí¹ tsá² to² jmoo^{1o} 'e 'iin²¹² in coon¹³ 'e joon 'ii²¹ mo 'e tí²ⁱ.

²⁰ Wana galáai² jaain²¹ tsá² jee²¹² jíláa²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ tsu¹ 'wii¹³ galicwii¹ mo Ña'ñu^{1u} Jesucristo, 'in jmoo^{1o} tiin¹³ tsá², joon mi yuui¹³ joon wa'a gatuu^{21o} 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon 'í^{2o} tún¹ fu¹ gó² joon xujoon gó² gi tya¹ lagi mo 'wiin²¹².

²¹ Tyú² gi tya¹ wa'a jo galicwii¹ 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ wa' jee²¹² catá² chí¹²ⁱ joon túu^{1u} júu³ tya¹ Dios 'e naga'ii²¹.

²² Galí²ⁱ tya¹ la gajin² júu³ tya¹ tsá² 'e jin²: "No-o gachi¹²ⁱ 'in tsi²¹ gagø¹ 'e nañuu²¹ do tún¹. Joon 'in ñi¹ 'in nalaa²¹ⁱ tyá² gachi¹²ⁱ; tún¹ jee²¹² jiiin¹."

3

Xiiala ilí² mi jò¹ Ña'ñu^{1u} tún¹

¹⁻² Tsaru^{1u} 'in 'iin²¹² na, tí² tún² 'e jí² lo 'e sñi¹ na tyi'naa'. Coon¹³ ji tún² jí² do galí¹ⁱⁿ 'iin²¹² na tyáa³-'oo' 'e 'i¹du¹-'oo' coon²¹ tún² jíláa²¹ júu³ gacwoo^{1o} 'in gafaa^{21a} júu³ tya¹ Dios la mo jéei¹ coon¹³ jíláa²¹ júu³ tyii¹. Joon 'in Ña'ñu^{1u} 'in jmáa^{1a} tiin¹³ tsá² gasii¹ in jna'a tsacwoo^{21oo} júu³ tyú² tya¹.

³ Cwoliñi² 'ii' nifu 'e mo tí² lí¹ tyéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungi¹ⁱ jíláa²¹ 'e cwaai¹³ joon ngí¹ to² jmoo^{1o} jii¹³ la 'iin²¹² in.

⁴ Iunngí¹ⁱ 'naa': "¿'Ee lí¹ jo mo cwéi¹ Cristo la lí¹ 'e gajin²ⁱⁿ? Tsa ca la mo júun¹ⁱⁿ tsacøøi¹³ tyi¹ lí² gi ca la mo la lí² la mo garóon¹ juncwii²¹."

⁵ 'In tsá² do jo 'iin²¹² in coon²¹ cwáain¹ 'e gajmaa^{1a} Dios 'e juncwii²¹ lo coon¹³ júu³ tya¹. La joon jon to² tyú² Dios ga'yee²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ jee²¹² jmi²¹ 'e roon¹ on tún² tsá² jmi²¹.

⁶ Joon 'e juncwii²¹ sá² yiaa¹³ joon ga'in² mo Dios coon¹³ jmi²¹ 'e gajlí¹. Joon gajin^{2o} Dios 'e la no jo ityéi¹ ce ijún² coon¹³ jí² ijó¹.

⁷ Mi tí² jmi²¹² i'in² juncwii²¹ 'e jí² do icaa¹ⁱ 'in tsá² jo tsaa¹-tsi Dios.

⁸ Pe, tsaru^{1u}, jo cwo'in²-'oo' 'e coon²¹ jmi²¹² lí¹ la li coon²¹ mil jii²¹ tya¹ Ña'ñu^{1u}, la joon jon coon²¹ mil jii²¹ lí¹ la li coon²¹ jmi²¹².

⁹ Jo lí¹ 'ii²¹² Ña'ñu^{1u} iuntsiin²¹ júu³ tya¹ la 'i¹-tsi inlíi¹³. Jo mo jó² tsu 'wii¹³ feei¹-tsi Dios tyi. Jo 'iin²¹² in Ña'ñu^{1u} 'e i'in² jii¹³ jaain²¹ pe 'iin²¹² in 'e jaa^{21a}-tsi jilee²¹ mo.

¹⁰ La jó¹ jaain²¹ 'uun²¹ mo 'woo¹, la joon ijó¹ jmi²¹² tya¹ Ña'ñu^{1u}. Joon coon¹³ coon²¹ i'in² tá² lí¹ idyuu² mo la tøøi² juncwii²¹. Joon coon¹³ coon²¹ 'e tyí² 'áai¹ ilí² jmi²¹ jíláa²¹.

Ijún¹ juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a tsá².

¹¹ Ñí²-i 'naa' xiiala ityéi¹ jilaa²¹ 'e sá² 'wii¹³ joon cwoo¹³-oo' cwoseen²¹naa' tyú²-u tyani tsá² joongi tyani Dios.

¹² Sijaan²aan' 'e jmi²¹² do jløø¹³moo'. Jmaa²aa' 'e lí² jó¹ jmi²¹² do la jmoonoo. Joon xa¹fiin¹³ idyuu²¹mo juncwii²¹ coon¹³ jí² do joon jilaa²¹ lí² jmi²¹ coon¹³ 'e tyí² 'áai¹,

¹³ jna'o' síjáan²o' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² coon¹³ coon²¹ po³ juncwii²¹ lí sá² jmai² 'e tyú²-u jiiin¹³ la ga¹í² Dios júu³.

¹⁴ 'Wii¹³ sijaan²aan' jilaa²¹ 'elo fuu²¹²uu 'naa', 'in 'iin²¹²na: Cwoo¹³-oo' 'e seen²¹naa' tyú²-u mí jiiin¹in Dios 'naa' 'e jo sá² jiiin¹³ coon²¹ tsaa² cwo¹o Dios 'naa' joon 'yaaí¹-tsi 'wii²¹² tyii'.

¹⁵ Joon cwo²ti¹³-oo' wa jogi mo ijó¹ 'wii¹³ cwo²gi lí² tiin¹³gi tsá². Jiiin¹³ la gajin² jí² gasii¹in tsaru¹u' Poo² 'in 'iin²¹²na'. Tsu Dios gacwoo¹o 'e jmi¹-tsi 'áai¹.

¹⁶ Coon¹³ jilaa²¹ jí² tya'a faa²¹a 'e cwáain¹ lo fiin¹³ wúui¹ 'áai¹ øø¹²¹-tsi tsá². Joon 'in jo mo gauntsáa¹ jí² caan²¹mo coon¹³ 'in tóí¹-tsi 'e jai² líi² síi² 'e faa²¹a jí² tya' Poo² do la sisíi² 'e øø¹²¹-tsi tsá² jí² tya' Dios 'e catyíia². Joon coon¹³ la joon 'iin²mo 'ña'a.

¹⁷ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, ñí² 'naa' jéei¹gi jilaa²¹ 'elo joon un'øø¹³naa' yaanaa' 'e jo coon²¹ 'in tsá² gó² do 'naa' tóo² coon¹³ júu³ tajuu²¹ tya'a joon jo xuu²¹naa' 'e jai² líi²naa'.

¹⁸ Pe cwolicwii¹gi' Ña'ñu¹u' Jesucristo 'in gajmaa¹a tiin¹³naa'. Joon cwoli'øø¹²¹gi-'oo' fo'feei¹ tya'a. Cwoli² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a ca nano la joon jon coon²¹ tøø²mo. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹ in San Juan tíi² 'in jai² líi² Jesucristo

Júu³ tya' juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá²

¹ Jmoo²¹ o' 'e jí² lo cwáain¹ tya' 'in tyán¹ júu³ tya' Dios jacoón¹ jee²¹² jna' ca la jée¹ gi la mo 'wiin²¹² seen²¹ mo 'ii. Nanuu² oo' o júu³ tya' a joon nanee²¹² moo' o coon¹³ unnii²¹ i joon gajóø² moo' o, gasaan¹³ a tya' a coon¹³ cwoo²¹ o'.

² Joon gagnéi¹ 'e juncwii²¹ no jee²¹² jna' a joon gae²¹ e' e' jmo²¹ o' o júu³ joon 'ee¹³ e' e' 'naa' 'e juncwii²¹ no 'e jo tyéi¹ do. E juncwii²¹ no gateen¹ coon¹³ Nñ¹ u' joon gagné¹ i jee²¹² jna' a.

³ Jmoo²¹ o' o 'naa' júu³ jilaa²¹ 'e ganee²¹ e' e' joongi ganuu²¹ u' 'e ilisicaan²¹ naa' coon¹³ jna' a. Joon jna' oo' o 'e la ja² mo sicaan²¹ moo' o coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ jóon¹ on Jesucristo.

⁴ 'Wii¹³ joon siin²¹ jna' a 'e jí² lo tyii' itsín² mo 'e jlø¹³ moo'.

Dios jmo²¹ o' jná² joo²¹ li taain²¹² tsá² juncwii²¹

⁵ 'E júu³ lo ga'ee¹ Jesucristo jna' a, joon jmo²¹ o' o 'naa' júu³: Dios 'in² tyú¹ gi líli¹ joon ñi¹ o' jilaa²¹, ce jii¹³ xu' e go² jo sá² tya' a.

⁶ Wa jin² tsá² 'e sicaain²¹ coon¹³ Dios joon ngii¹ to² gó², tajuu²¹ mo 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ a joongi jilaa²¹ 'e jmo²¹ o'.

⁷ Pe wana ngii²¹ jmai² 'e tyú² u' la ngi¹ Dios 'in tyú¹ sicaan²¹ na' la jaain²¹ la jaan²¹ na'. Joon iuntyú¹ i jna' jilaa²¹ tsaa² tyi' coon¹³ 'e jmi¹ 'øø²¹ 'e gatuun² un tya' Jóon¹ Dios 'in sii²¹ Jesucristo.

⁸ Wa faa¹³ a' 'e jo 'e tsaa² 'óó³ o' tyiin² an' tóo² tyiia', líi² na' tajuu²¹.

⁹ Pe wana røø²¹² na' tsaa² tyi' tyani Dios, i'ín² mo Dios tsaa² tyi' jii¹³ la nifo² o. Joon iuntyú¹ jna' jilaa²¹ 'e 'laa²¹ a' tsu 'ii²¹ røø² jmo²¹ Dios.

¹⁰ Wana faa¹³ a' 'e jo mo ga'naa²¹ a' tsaa² cwó¹³ o' Dios tsaa² 'e tajuu²¹ mo 'i. Joon jo mo ga'ii¹³ na' júu³ tya' Dios 'e jai² to².

2

Jesucristo, 'in faa²¹ a' wii²¹² tyi'

¹ Síi³ na 'e jí² lo tyi' naa' yuun²¹ tyiia 'e jo 'noo² oo' tsaa². Pe wana gatøøi¹ tsá² tsaa² tya' a seen²¹ jaain²¹ sii²¹ Jesucristo 'in lí² faa²¹ a' wii²¹² tya' a tyani Dios Jmii²¹.

² Joon 'in Jesucristo jo ga'noo¹ o' jii¹³ coon²¹ tsaa². Joon coon¹³ la joon 'in Jesús do gatyii¹ jilaa²¹ tsaa² tyi' mo najúun² in. Joon coon¹³ la joon gauntyú²-tsi Dios 'wii²¹² tyi'.

Joon jon' jii¹³ tsaa² tyi' gatyí², gatyí² jon tsaa² tyi' jilee²¹ tsá² 'in taain²¹² juncwii²¹.

³ Wana nuu²¹ u' júu³ tyú² tya' Dios nee²¹ o' 'e galicwii¹ mo' 'ii.

⁴ Pe wana jin² tsá²: "Cwí³ moo' 'ii", joon jo jmo²¹ o' nuu¹³ u, tajuu²¹ mo 'ii.

⁵ 'In jmo²¹ o' nuu¹³ júu³ tya' Dios 'e la ja² mo 'iin²¹² in 'ido Dios jii¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios. Joon coon¹³ la joon linee³ e' 'e licaan²¹ mo' coon¹³ Dios.

⁶ Joon 'in jin² 'e sicaain²¹ coon¹³ Dios tíi² ngi¹ la gangii¹ Jesucristo.

'E júu³ 'múui² tyu² u' to²

⁷ Tsaru¹ u', jo 'múui² 'e to² tyu³ uu no. Ca la mo 'wiin²¹² ganuu² uu'. Coon²¹ røø²¹ lí¹ 'e to² tyu³ uu no la lí¹ 'e niganuu² uu' la mo jéei¹.

⁸ Pe Jesús gasii²¹ jna' 'e 'mú² mo 'e júu³ lo 'e to² tyu³ uu no. Jesús do ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹ a' 'elo joon ga'ii¹³ naa' 'e jmaa² aa'. La mo jéei¹ la jo mo licwii¹ na' Jesucristo lawa' a ngii²¹ i' lí¹ nuu²¹. Pe ti lí¹ ngii²¹ mo 'e nuu²¹ no. Na'láa² 'wii²¹² jná² joo²¹ lí¹ saan³ an' tsu 'wii¹³ galicwii¹ mo' Jesucristo.

⁹ Joon wana jin² tsá² 'e ngi¹ lí¹ jná² joo²¹ tya' Dios joon 'ee¹ mo ruu²¹ i ngii¹ o' lí¹ nuu²¹ gi.

¹⁰ Tsu 'in 'iin²¹² in ruu²¹ i ngii¹ lí¹ jná² joo²¹ tya' Dios joon ce jii¹³ coon²¹ jo 'e sóon³ in.

¹¹ Pe 'in tsá² 'in 'ee¹ ruu²¹ i seen²¹ 'e ngi¹ lí¹ nuu²¹. Joon jo jnaa² jøø² xia' fu tsaa¹ a. Lawa' a tsá² tui² lí¹ i.

¹² Síi³ na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia, tsu niga'ín² mo Dios tsaa² tyii' 'wii¹³ tya' Jesucristo nityí² tya' a.

¹³ Síi³ na 'e jí² lo tyii' tsacøøi¹³ tsu nicalicwii¹ moo' 'in gasein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². Síi³ na 'e jí² lo tyii' simii²¹ tsu nigali² oo' 'in líi¹³ do.

Joon gasii³ na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia tsu nicalicwii¹ moo' Dios Jmii²¹.

¹⁴ Joon gasii³ na 'e jí² lo tyii' tsacøøi¹³ tsu nicalicwii¹ moo' 'in seen²¹ mo 'láa² 'wii²¹² jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹. Joon gasii³ na 'e jí² lo tyii' simii²¹ tsu 'wii¹³ pii²¹ oo' joon ga'ii¹³ moo' júu³ tya' Dios. Joon gali² oo' 'in líi¹³ do.

¹⁵ Jo jmaa² aa' 'e 'iin²¹² naa' 'e juncwii²¹ lo jon' gi jmaa² aa' 'iin²¹² naa' jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹. Tsu wana jmo² oo' 'e 'iin²¹² naa' juncwii²¹ jo 'iin²¹² naa' Dios Jmii²¹.

¹⁶ Tsu jilaa²¹ 'e 'i-¹ tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e suun²¹ in tsá² coon¹³ unnii¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e jmo² o' jloo³ tya' a jon' tya' Dios Jmii²¹ 'e la joon, 'e tya' juncwii²¹ jilaa²¹ 'e la joon. Jii¹³ juncwii²¹ lo-o taain²¹ tsá² 'e la joon. Jo cwo² gi Dios Jmii²¹ 'e la joon.

¹⁷ Ti lí¹ tyé¹ mo juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e jmo² o' tsá² 'e jo 'e to² tí². Pe jilee¹ 'in jmo² o' la to² tyu² Dios seen² mo coon²¹ tøø² mo.

Xiiala lí¹ júu³ jai² joongi xiiala lí¹ júu³ tajuu²¹

¹⁸ Y^{uun}²¹ tyiia, tyan² 'áa¹mo nijó¹ i'íin² juncwii²¹. Joon nanáú²oo' 'e ijó¹ 'in 'eei¹ Cristo joon seen² móú¹ 'in 'eei¹ Cristo nano, 'wii¹³ joon nee²¹e' 'e ti li tyéi¹ juncwii²¹.

¹⁹ 'In tsá² do ga'wóo²i jee²¹² jna' pe jon' tsá² tyi' 'ii. Tsu wana galín² tsá² tyi' la jai² jo ga'wóo²i jee²¹² jna'. Pe la lo-o galí² iliíi¹ tsá² tyá² 'e jileei²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna' jon' jileei²¹ líi¹i tsá² tyi'.

²⁰ Pe Dios nigacwo¹o 'naa' 'in Espíritu tyá² tya'a 'wii¹³ joon níi²¹²oo' jilaa²¹.

²¹ 'E síi³na 'e jí² lo tyii' 'wii¹³ ní³ 'naa' jilaa²¹ 'e la jai² jon' wa'a jo mo cwii¹ii'. Ní³oo' jon 'e jiin¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo 'ee la jai².

²² Joon wana 'in jin² 'e jo jo² gatyii¹³in Dios Jmii²¹ Jesús 'in tyán¹ júu³ tya'a sii²¹ Cristo, tajuu²¹mo 'in jin² la joon. 'In no 'in 'eei¹ Cristo. Jileei²¹ 'in la 'í jo róø²i Dios Jmii²¹ coon¹³ Jón¹on.

²³ Jilee²¹ 'in jo róø¹i Jón¹ Dios jo cwii¹in jon Dios Jmii²¹. Pe wana jin² tsá² Jón¹ Dios Jmii²¹ Jesús, 'in no cwii¹mo jon Dios Jmii²¹.

²⁴ 'Wii¹³ joon cwo²¹i¹³oo' 'e gan^u^{2u}u' ca la mo 'wiin²¹². Joon wana jo tuu^{2u}u' 'e júu³ do 'e gan^u^{2u}u' ca la mo 'wiin²¹² ijoon²oon' licaan²¹naa' coon¹³ Jón¹ Dios joongi coon¹³ Dios Jmii²¹.

²⁵ Joon Jesucristo ga'íi² jna' júu³ 'e icwo¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ itoon²¹on' coon¹³ Dios coon²¹ tøø²mo.

²⁶ Jmoo¹³oo'o 'naa' júu³ coon¹³ jí² lo cwáain¹ tya' 'in 'iin²¹²in cón²naa' tóo².

²⁷ Pe Jesucristo gacwo¹ 'naa' Espíritu Tyá² tya'a joon jo ná¹ jiin¹³ jaain²¹ 'e²e 'naa' tsu ná'o 'in Espíritu do i'e²e 'naa'. Joon jilaa²¹ 'e 'e²e 'naa' jmai² 'e ja²mo jiin¹³ coon²¹ 'e tajuu²¹. Cwoseen²¹naa' sicaan²¹naa' coon¹³on la ga'e²e 'in Espíritu Tyá² do 'naa'.

²⁸ Joon nano, y^{uun}²¹ tyiia, cwoseen²mogii' sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo. Coon¹³ la joon jo cu²-tsi' mi jnéi¹ 'ido tún¹. Joon mi jó¹ jo fa'íi²¹ líi¹naa' tyaní¹.

²⁹ Tyá²-u ní³oo' 'e jmai² 'e róø²¹ jmoo¹o Jesucristo. Cwoliíi³oo' jon' 'e jilee²¹ 'in jmoo¹o róø²¹ jón¹ Dios 'ii.

3

In líi¹i jón¹ Dios

¹ Cwo¹i²du¹-oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna' 'e gaunsi²¹ jna' 'e jón¹ Dios jna'. Joon la joon líi¹na'. 'Wii¹³ joon 'in jo cwii¹in Dios taain²¹² juncwii²¹ jo cwii¹in jna' jon tsu jo mo galicwii¹in Dios.

² Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, la no líi¹na' jón¹ Dios joon jo galinee²¹e 'ee ilíin²na' pe nee²¹o' 'e mi jnéi¹ Jesucristo ilíin²mo' la líi¹i tsu inee²¹mo' jiin¹³ la líi¹i.

³ Joon jilee²¹ 'in jéein¹ 'ii untyú¹ yaai tsu tyú¹mo Jesucristo.

⁴ Jileei²¹ 'in 'noo¹o tsaa² jo untiin¹³in júu³ tya' Dios. La joon lí¹ tsaa² mo jo untiin¹³ tsá² júu³ tya' Dios.

⁵ Ní³oo' 'e Jesucristo nicweei¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e tyii²¹ tsaa² tyi'. Joon jo mo ga'noo¹o 'ido jiin¹³ coon²¹ tsaa².

⁶ La joon jon jilee²¹ 'in sicaain²¹ coon¹³on, jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa². Tsu jilee²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² jo mo ní² tiin¹³ jo mo licwii¹in Jesucristo.

⁷ Y^{uun}²¹ tyiia, jo cwo²oo' 'e cón² tsá² 'naa' tóo². 'In jmoo¹o 'e tyá², 'in tyú¹mo 'i la tyú¹ Jesucristo.

⁸ La joon jon jileei²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² 'in líi³mo 'i. Tsu la mo 'wiin²¹² ga'noo¹o 'in líi³ do tsaa². Joon najó¹ 'in Jón¹ Dios jaxée¹ 'e nigajmaa¹ 'in líi³ do.

⁹ Jiin¹³ jaain²¹ jón¹ Dios jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² tsu Dios nigacwo¹o 'in tsá² do coon²¹ juncwii²¹ múú¹. Jo lí² 'noo¹gi tsaa² tsu jón¹ Dios 'ii.

¹⁰ Lí²-i licwii¹mo' 'iin jón¹ Dios joongi 'iin jón¹ 'in líi³ tsu jilee²¹ 'in jo jmoo¹o 'e tyá² jon'gi 'iin²¹²in ruu²¹i jo lí¹i jón¹ Dios.

Ili'nee²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'

¹¹ Tsu joon 'e júu³ nigan^u^{2u}u' ca la mo 'wiin²¹² lí¹ 'elo: Cwoli¹'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'.

¹² Jo jmoo²¹o' la gajmaa¹ Caín, 'in líi¹ jón¹ 'in líi³ joon gajnga¹²mo ruu²¹i. ¿'Ee 'wii²¹² gajnga¹³i? Gajnga²mo 'wii¹³ 'in ruu²¹i do gajmaa¹ 'e tyá² joon 'ii-gi gajmaa¹ 'e gó².

¹³ Tsaru¹u', jo jmaa²aa' tsa'goo²¹-oo' 'e 'eei¹ 'naa' 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios, 'in tí²-tsi jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo.

¹⁴ Néee³o' 'e ca la mo jée¹ jo 'in caan²¹na' coon¹³ Dios pe la no galicaan²¹mo' coon¹³ Dios tsu 'iin²¹²mo' 'in ru¹u' catyaaí² do. 'In jo 'iin²¹²in ruu²¹i jo mo licaan²¹ coon¹³ Dios.

¹⁵ Jilee²¹ 'in 'ee¹ ruu²¹i lawa'a 'in jngaai¹² tsá² 'ii. Joon ní³oo' 'e jiin¹³ jaain²¹ 'in jngaai¹² tsá² jo téen²in juncwii²¹ tya' Dios coon²¹ tøø².

¹⁶ Nee²¹o' 'e gacwo¹ Jesucristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ tyi'. Joon coon¹³ la joon galitsáa¹mo-tsi' xiiala 'ná¹ 'e 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² xeei²¹. La gacwo¹ 'ii juncwii²¹ tya'a la joon jon jna' ná¹ cwo²¹o' juncwii²¹ tyi' tya' tsaru¹u'.

¹⁷ Wa jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹ 'e jmaa²i to² tya'a jøø²i jaain²¹ tsaru¹u' 'in sityéein¹ jmii²¹² joon jo jmoo¹o feei¹-tsi 'wii²¹² tya' 'ido jo ní³ii xiiala cwéi¹ jin² 'in tsá² do: "Íin²¹²moo Dios."

¹⁸ Y^{uun}²¹ tyiia, jo to² 'íi³ wa'a jiin¹³ fáa³a: "Íin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá²." Tyú²gi wa'a

'ee'e' tsá² 'e' e' la ja²'mo' iin²¹²'mo' Dios coon¹³ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e' jmoo²¹'o'.

'Ejo cu²-tsi' tyani Dios Jmii²¹

¹⁹ Joon wa ngii²¹'i' la joon cwo¹³'na' cwáain¹ yiaa' 'e' jo nitajuui²¹ jna'. Joon cwo¹³'na' cwáain¹ yiaa' 'e' jo nitajuui²¹ jna' tyani Dios.

²⁰ Wana cwóo¹³'o' tsa² yiaa' nee²¹'o' 'e' feei¹'gi' Dios lagi jna' joon ñi¹ Dios jilaa²¹.

²¹ La joon, tsaru¹'u' 'in' iin²¹²'na, wa'a' jo cwóo¹³'o' tsa² yiaa' li²-i seen²'na' jo cu²-tsi' tyani Dios.

²² Joon icwo¹'o' Dios jna' jilaa²¹ 'e' mii²¹'i' tsu jmo²¹'o' nãu¹³'u' to² tyu²'u' coon¹³ jilaa²¹ 'e' 'yaa¹-tsi' tyi'.

²³ Joon to² tyu²'u' 'e' ja²'mo' lii²'na' Joon¹on Jesucristo joon tyu²'u' jna' jon to² 'e' iin²¹²'mo' la jaain²¹ la jaan²¹'na' jiin¹³ la nigajin²'in.

²⁴ Jileei²¹ 'in' jmo²¹'o' la to² tyu²'u' téen¹'in sicaain²¹ coon¹³ Dios la joon jon téen¹'in Dios sicaain²¹ coon¹³ 'ii' Joon linee²¹'e' 'e' téen¹'in Dios sicaain¹ coon¹³ jna' 'wii¹³ 'in' Esírítu Tyá² ty'a' 'in' gacwei² jna'.

4

Xiiala líi¹ 'in' Espírítu Tyá² ty'a' Dios joongi xiiala líi¹ 'in' sii²¹ anticristo

¹ Tsaru¹'u' 'in' iin²¹²'na, jo jai² cwolín²¹'naa' jileei²¹ 'in' jin² 'e' faa²¹'o' cwáain¹ ty'a' Dios. Coo²'oon' cwáain¹ coon¹³ ce tún² 'ee' 'e' faa²¹'a' ido. Nu²'uu' wana faa²¹'a' cwáain¹ ty'a' Dios owa jo faa²¹'a' 'ee. Ró²'mo' cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in' tsá² tajuui²¹ 'in' jin²'in' 'e' faa²¹'o' cwáain¹ ty'a' Dios pe jo jo².

² Pe 'naa' cwii¹'moo' 'in' Espírítu Tyá² ty'a' Dios. Joon jilee²¹ 'in' jin² 'e' Jesucristo najó³ líi¹ tsá² faa²¹'o' 'ii²¹ ty'a' Espírítu Tyá² ty'a' Dios.

³ Joon jilee²¹ 'in' jin² 'e' jo mo jó¹ Jesucristo 'e' líi¹ tsá² jo faa²¹'a' 'ii²¹ ty'a' Dios. Joon 'in' jin² la joon 'ee¹'mo' Jesucristo. Joon 'in' tsá² 'in' jin² la joon seen²'mo' fu juncwii²¹ nano jin¹³ la nanú²'uu' ijalín².

⁴ Yũn²¹ tyiia, líi¹'naa' jóon¹ Dios joon gali²'oo' 'in' tajuui²¹ do tsu 'in' feei¹'gi' 'in' cwo¹'naa' pi³ lagi 'in' cwo¹ pi³ 'in' catyaa¹ do xafiin¹³ tyu² 'ido to² juncwii²¹.

⁵ 'In' tsá² tajuui²¹ do faa²¹'o' jmai² ty'a' 'e' sá² ni cwo¹³ juncwii²¹ tsu tii²¹ jmai' 'e' sá² juncwii²¹ lo. Joon líi¹ tí²-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ núu²'un júu³ ty'a'.

⁶ Pe jileei²¹ jna' liin²'na' jóon¹ Dios. Joon jileei²¹ 'in' cwii¹'in Dios núu²'o' 'e' faa¹³'a' joon 'in' jo núu²'un 'e' faa¹³'a' do jo líi¹ tsá² ty'a' Dios. Joon coon¹³ la joon li² tsáa¹'mo'-tsi' iin' faa²¹ la jai² joongi' iin' faa²¹ júu³ tajuui²¹.

Iin²¹²'mo' Dios jna' 'áa¹'mo

⁷ Tsaru¹'u' 'in' iin²¹²'na, cwoli¹'iin²¹²'mo' la jaain²¹ la jaan²¹'na'. Dios jmaa¹'a' 'ii²¹ 'e'

li'iin²¹²'na' la jaain²¹ la jaan²¹'na'. Joon jileei²¹ 'in' iin²¹²'in Dios joon iin²¹²'mo' jon tsá² líi¹'mo' jóon¹ Dios joon cwii¹'mo' Dios.

⁸ 'In' jo iin²¹²'in Dios la joon jon jo iin²¹² tsá² jon'gi' Dios mo licwii¹'in tsá² tsu jilaa²¹ 'e' jmo²¹'o' Dios Jmii²¹ 'e' 'e' 'e' tsá² 'e' iin²¹²'mo' Dios Jmii²¹ tsá².

⁹ Jaan²¹'mo' jóon¹ Dios 'in' seen²¹ joon gasii¹'in Dios 'i' fu juncwii²¹ 'e' 'wii²¹² 'ii' li² cwo¹'na' coon²¹ juncwii²¹ 'múu². Coon¹³ la joon ga'e² 'e' Dios jna' xiiala iin²¹²'in jna'.

¹⁰ Gali' iin²¹²'mo' Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e' gaj-maa¹'a. Joon gasii¹'in jóon¹'on fu juncwii²¹ lawa coon²¹ fa¹' 'e' jatyi¹'i' jilaa²¹ tsa² tyi' 'e' jo jmaa¹'gi' Dios Jmii²¹ 'nii²¹-tsi tyi'. Gajmaa¹ Dios Jmii²¹ la joon 'wii¹³ iin²¹²'mo' jna' jon' wa'a' jna' 'ná¹ 'e' li' iin²¹²'na' 'ii'.

¹¹ Tsaru¹'u' 'in' iin²¹²'na, wana nagali' iin²¹² Dios jna' la joon jon jna' 'ná¹-a' li' iin²¹²'mo' tsaru¹'u'.

¹² Jiin¹³ jaain²¹ jo mo gani²'in Dios pe wana iin²¹²'mo' la jaain²¹ la jaan²¹'na' ngii¹ Dios coon¹³ jna' joon coon¹³ la joon untsiin²¹ jna' 'e' iin²¹²'mo' Dios jna'.

¹³ Gacwo¹'o' Dios Jmii²¹ jna' 'in' Espírítu Tyá² ty'a' 'wii¹³ joon tsáa¹'mo'-tsi' 'e' ngii²¹'i' sicaan²¹'na' coon¹³ Dios 'e' joon ngii¹ 'ido jon coon¹³ jna'.

¹⁴ Joon niganee²¹'e' joon jmo²¹'o' júu³ 'e' Dios Jmii²¹ gasii¹'in jóon¹'on 'e' jmaa¹'a' tiin¹³ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.

¹⁵ Joon doñi¹'iin' ijin² 'e' Jesús líi¹'i' jóon¹ Dios Jmii²¹ ngii¹ Dios caain²¹ coon¹³ 'i' la joon jon ngi¹ 'ii' caain²¹ coon¹³ Dios.

¹⁶ Galinee²'o' joon gali²'mo' líi²'na' 'e' iin²¹² Dios Jmii²¹ jna'. Jilaa²¹ 'e' jmo²¹'o' Dios 'e' 'e' 'e' tsá² 'e' iin²¹²'mo' Dios Jmii²¹ tsá² joon jileei²¹ 'in' ngi¹ 'née²'i' tsaru²¹'i' ngii¹ 'i' coon¹³ Dios joon Dios ngii¹'o' joon coon¹³ 'i'.

¹⁷ Coon¹³ la joon unti¹³ jna' 'e' iin²¹²'mo' Dios coon¹³ tsá² 'e' jo cu²-tsi' mi cwá¹ jmi²¹² li tséi¹ mi jmaa¹'a' Dios Jmii²¹ 'ii²¹ tsu la líi¹'i' Jesucristo líi¹'na' toon²¹'on' juncwii²¹ lo.

¹⁸ Jo 'goo²¹'o' tsá² mo iin²¹²'in la jai² Dios coon¹³ tsá². Mo iin²¹²'in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei²¹ la jai² jo cwo¹'i' li' goo²¹'o'. Tsu mo jmo²¹'o' tsá² 'goo²¹'o' ní³ tsá² wúu¹ coon¹³ 'e' jmo²¹'o' 'goo²¹'o'. Joon 'in' jmo²¹'o' 'goo²¹'o' jo mo gaun'yee²¹ 'e' iin²¹²'in Dios la jai².

¹⁹ Jna'o' iin²¹²'mo' Dios coon¹³ tsá² tsu 'wii¹³ nigali' iin²¹²'mo' Dios jna' jéei¹'gi'.

²⁰ Wana jna² tsá²: "iin²¹²'mo' Dios", pe joon 'ee¹'mo' ruu²¹'i, tajuu²¹'mo' 'ii. Tsu jo ñi²'ii xiiala cwó¹'i' 'e' jin²'in 'e' iin²¹²'in Dios 'in' jo mo nii¹'i' pe 'ee¹'mo' ruu²¹'i 'in' nigan².

²¹ Dios nigatyu²'u' jna' to²: Jilee²¹ 'in' iin²¹² Dios 'ná¹-a' jon iin²¹²'in ruu²¹'i.

5

'E nili¹'o' jilaa²¹ 'e' gó²

1 Jileei²¹ 'in jai² líi² 'e Jesús líi¹ Cristo, (‘øøi²¹-tsi tsá² jaain²¹ 'in Dios gasii¹ in jaj-maa¹ a tiin¹³ tsá²) jaain²¹ jóon¹ Dios 'ii. Joon wa'a 'iin²¹² in tsá² jmii²¹ xuui²¹² i'iin²¹² mo jon 'in xuui²¹² do.

2 Wana 'iin²¹² na' Dios joon jmoo²¹⁰ 'i jilaa²¹ to² tyu^{2u} coon¹³ la joon tsáa¹ mo-tsi¹ 'e 'iin²¹² mo' jon jileei²¹ 'in tsaru^{1u} 'in líi¹ i jóon¹ Dios.

3 'Iin²¹² mo tsá² Dios jiin¹³ mo jmoo¹⁰ tsá² nuu¹³ in jilaa²¹ to² tyu^{2u} joon jo 'aai¹ 'ii²¹ to² tyu^{2u},

4 tsu jilee²¹ 'in líi¹ i jóon¹ Dios gali¹⁰ 'naai²¹² jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹⁰ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon líi¹³ 'naai²¹² jilaa²¹ 'e gó² 'e jmoo¹⁰ tsá² 'in 'eei¹ jna' 'wii¹³ gali² mo líi² na' Jesús.

5 Joon jiin¹³ 'in nigaja² mo líi² 'e Jesús líi¹ jóon¹ Dios lí²-i líi¹ 'naai²¹² 'e gó² 'e jmoo¹⁰ tsá².

E júu³ ja² mo ga'ii¹ Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya' Joon^{1on}

6 Gasaai¹ Wó³ 'in Jesús do jmii²¹. Joon coon¹³ jmii²¹ 'e gasaai¹ Wó³ do joon coon¹³ jmi¹ 'e tuun²¹ tya'a mo júun² in je tún² do gaj-maa¹ a júu³ 'e la ja² mo najó³ Jesucristo. Jon' wa' jiin¹³ jmii²¹ do pe coon¹³ jmii²¹ joongi coon¹³ jmi¹ do. La joon jon 'in Espíritu Tyá² tya' Dios jmaa¹ a júu³ joon 'in ja² mo 'in Espíritu Tyá² do.

7-8 Joon ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'ni¹ 'ii¹³ 'in 'elo jmoo¹³ júu³. Joon 'e 'láa² 'wii²¹² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios Jmii²¹, joon tí² tún² jmii²¹ joon tí² 'ni¹ jmi¹ 'øø²i. Joon jee²¹² 'ni¹ do røø²¹ júu³ jmoo¹³.

9 Wa 'ii¹³ mo' lawa 'e jai² júu³ jmoo¹⁰ tsá², 'e tyiin² gi 'e 'ii¹³ mo' júu³ gajmaa¹ a Dios tsu feei¹ gi Dios lagi tsá². Joon 'e júu³ gajmaa¹ a Dios jmo²⁰ 'e jna' júu³ cwáain¹ tya' Joon^{1on}.

10 Joon jileei²¹ 'in jai² líi² i jóon¹ Dios ñi¹⁰ yaai 'e ja² mo 'e júu³ ga'ii² Dios cwáain¹ tya'a. Pe jileei²¹ 'in jo jai² líi² Dios sáa¹ i Dios lawa jaain²¹ tsá² tajuui²¹ tsu jo mo ga'ii²¹ i júu³ ga'ii² Dios cwáain¹ tya' Joon^{1on}.

11 Joon 'e júu³ jai² ga'ii² Dios cwáain¹ tya' Joon^{1on} jin² 'e Dios nigacwo¹ jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo. 'Wii¹³ tya' Joon^{1on} gacwo¹ Dios jna' 'e juncwii²¹ 'múui² do.

12 Joon jilee²¹ 'in ngi¹ sicaain²¹ coon¹³ jóon¹ Dios niga'ii²¹ mo 'e juncwii²¹ 'muui²¹ do. Pe jileei²¹ 'in jo jai² líi² jóon¹ Dios jo mo ga'ii²¹ 'e juncwii²¹ do.

Júu³ tyá² li gatséi¹

13 Nigasi¹ na 'e ji² lo tyii¹ 'in jai² líi² jóon¹ Dios 'e litsáa¹ mo-'oo' 'e niga'ii¹³ mo' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e jo tyéi¹.

14 Jo cu²-tsi' coon¹³ Dios tsu nee²⁰ 'e wa mo mii²¹ i 'e 'yaai¹-tsi Dios iti² júu³ tyi¹.

15 Joon nee²⁰ 'e wa ganúu² uun Dios júu³ tyá² tyi' nee²⁰ 'e ga'ii¹³ mo' 'e gamii²¹.

16 Wa nali¹³ i' 'e 'noo¹⁰ jaain²¹ ru^{1u} 'e tsaa² 'e jmoo¹⁰ jo júun² in tsá² 'ná¹-a faa^{13a} 'e júu³ tyá² 'wii²¹² tya'a. Joon i'fin¹ mo Dios tsaa² tya'a wa jo ga'noo¹⁰ tsaa² 'e jmoo¹⁰ júun² in tsá². Sá²-a tsaa² 'e jmá¹ júun² in tsá² joon jo 'ná¹ faa^{13a} 'e júu³ tyá² tya'a 'e joon.

17 Jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹⁰ tsá² lí² tsaa² tyani Dios pe sá²-a coon²¹ tsaa² 'e jo júun² in tsá².

18 Nee²⁰ 'e jileei²¹ tsá² 'in líi¹ jóon¹ Dios jo ngi¹ to² 'noo¹⁰ tsaa² tsu un'øø¹ mo jóon¹ Dios 'ii. Joon jo líi²¹ 'in 'líi¹³ 'ii.

19 Nee²⁰ 'e 'liin² na' jóon¹ Dios joon tyu^{2u} 'in 'líi¹³ to¹ jilee²¹ 'in cyaai², 'in jo cwii¹ in Dios.

20 Nee²⁰ 'e jon 'e najó³ jóon¹ Dios. Joon 'ii-o nagacwo¹ jna' 'e licwii¹ mo' Dios 'in jai². Joon toon^{21on} sicaan^{21na} coon¹³ 'in jai² do. 'In 'in jóon¹ Dios Jesucristo. Joon Jesucristo Dios 'in jai² joon 'oo¹-o coon²¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá² 'e jo tyéi¹.

21 Yuun²¹ tyiia, un'øøi²¹ yaanaa' coon¹³ jilee²¹ dioses 'in gajmeei¹ tsá² 'in jo jai². Amén.

Jí² tì tún² 'e gasii¹ in San Juan

Ngó¹ tún² jí² síi¹ Wó³

¹ Tsá² fee¹ mo jna joon síi³ na 'e jí² lo tyi¹ i Yá³ coon¹³ yuun²¹ tyi¹ 'in gatyii¹³ in Dios. 'E la ja² mo 'iin²¹² moo 'naa'. Joon jon' jna 'in 'iin²¹² na 'naa' pe jilee²¹ mo 'in ñi¹ 'e la ja² mo seen²¹ Dios.

² 'In²¹² moo 'naa' wii²¹² 'e júu³ ja² mo 'e líi² na' joon líi² la joon coon²¹ tó² mo.

³ Cwojmaa¹ a Dios feei¹ tsi tyi'. Joon cwocwo¹ o Dios fo'feei¹ tyi' 'e saan²¹ an' tyú² u. Wana mo li 'iin²¹² na' la jai² i 'ii¹³ mo' jilaa²¹ 'elo tya' Dios Jmii²¹ joon tya' Ña'ñu¹ u' 'in Jóon¹ Dios.

⁴ Galijlò¹³ moo 'e tsee²¹ moo 'in líi¹³ xuui²¹² tyi¹ 'in jmoo¹ o nuu¹³ u júu³ jai² tya' Dios jii¹³ la gatyú² u Dios Jmii²¹ jna' to².

⁵ Mí³ u tyani¹, Yá³, 'e jmaa² a la to² tyu² Dios coon¹² júu³ tya'a. Joon jo 'múui² 'e júu³ do tsu¹ ca la mo 'wiin²¹² ninee² jna' to² tyu² u 'e 'iin²¹² mo' la jaain²¹ la jaan²¹ na'.

⁶ Joon 'iin²¹² mo' Dios coon¹³ tsá² mo jmoo²¹ o' la to² tyu² u. Joon 'e to² tyu² Dios do 'e ganuu² u ca la mo 'wiin²¹² 'e un 'iin²¹² u'un Dios coon¹³ tsaru¹ u'.

Xiiala líi¹ 'in con² tsá² tóo²

⁷ Tsu fúu¹ mo 'in con² tsá² tóo² ningalín² la caain²¹ juncwii²¹. 'In tsá² do jo ró¹ 'e nigajó¹ Jesucristo juncwii²¹ líi¹ tsá². 'In jin² la joon con² on tsá² tóo² joon 'ee¹ mo Cristo Ña'ñu¹ u'.

⁸ Un'ò²¹ naa' yaanaa' 'e jo caa¹ naa' 'e nij-moo²¹ o' o jee²¹² 'naa'. Joon coon¹³ la joon jo caa² naa' jii¹³ x^u icwo² Dios 'naa'.

⁹ Jilee²¹ 'in líi² 'e 'ò²¹ gi-tsi la júu³ ga'e¹ Cristo joon jo jmoo¹ gi 'e júu³ do jo ngii¹ gi coon¹³ Dios. Pe 'in jmoo¹ o 'e júu³ do ngii¹ o coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Jóon¹ Dios Jmii²¹.

¹⁰ Wa jalín² tsá² fu tyii¹ 'in jo'e¹ 'e júu³ do jo 'ii¹³ naa' tsi inuu jon'gi fuu² uu': "Aa²¹² mo'o."

¹¹ Tsu wana jin² tsá²: "Aa²¹² mo'o", lawa'a ró¹ 'e síi¹ tsá² coon¹³ 'e gó² jmoo¹ o 'ido.

Júu³ li tséi¹

¹² Sá² gi 'e fo³ oo pe jo 'iin²¹² na tóon³ oon ni mo jí² coon¹³ 'in¹. Pe 'i¹-tsii yaa¹³ na yafoo¹³ na 'naa' ñii'a 'e coon¹³ la joon itsín¹ 'e jlò¹³ mo'.

¹³ 'In jóon¹ ruu²¹ u tsamí² no, 'in gatyii¹² in Dios jon síi¹: "Aa²¹² mo'o." Amén.

Jí² ti 'ni¹ 'e gasii¹ in San Juan

Faa²¹a tsá² tyá² tya' Gayo

¹ Tsá² fee¹mo jna joon sá³na 'e jí² lo tyi'i, Gayo, 'in tyá² seen²¹na coon¹³. 'E la ja²mo 'iin²¹²mo 'na.

² Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, mi³ii tyani Dios 'e 'yee¹mo tyá² jilaa²¹ 'e jmoo²¹o joon 'e tyá² liseen²um jün¹³ la tyá² seen²um tyani Dios.

³ Galijløø³mo mo gajalín² 'inlíi¹³ tsaru¹u' joon gajmaa¹a júu³ xiiala ngí²¹i coon²¹ tsáa¹ joon xiiala jmaa²a 'e la jai².

⁴ Jo 'e sá²gi 'e jløø³na coon²¹ 'ii¹³gi la mo ganúu³uun 'e ngí¹ yáun²¹ tyiia coon¹³ 'e jo¹ líi².

⁵ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, tyá²-u jmoo²¹o mo un-jii²¹i 'in tsaru¹u' jalín² coon fuu²¹.

⁶ Joon 'in tsá² do nigamaa¹ júu³ tyani jilee²¹ 'in taai² sicaain²¹ xiiala nigali'iin²¹²mo'o 'ii. Jmaa²gi 'e tyá² uncoon¹³on 'in tsá² do fu¹ taai² jün¹³ la tíi²¹i 'in jmoo¹o to² tyu² Dios.

⁷ 'In tsá² do ningalín²mo to² tyu² Jesucristo joon jo 'ii²¹i jün¹³xu tya' 'in jo cwii¹in Dios.

⁸ 'Wii¹³ joon 'ná¹-a uncoon¹³on 'in tsá² do joon coon¹³ la joon jmoo²¹o' to² caan²¹mo coon¹³ 'in cwo¹ júu³ tyá².

E gó² jmoo¹o Diótréfes

⁹ Gasí²na coon²¹ jí² tya' 'in catyaa² 'in jai² líi² taai² do. Pe jo 'ii²¹i to² tyu³uu 'in Diótréfes tsu 'iin²¹²in líin² tsafee¹mo jee²¹² 'in tsá² do.

¹⁰ 'Wii¹³ joon mi yaa¹³na iuntii¹³ii-tsi Diótréfes do jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a joon jilaa²¹ júu³ 'atsaa²¹ 'e gafaa²¹a tyii'i. Joon jo leein²¹-tsi 'in Diótréfes do 'e faa²¹a pe jo ga'ii²¹in 'in tsaru¹u' cwolín². Joon gatyuu¹²mo tya' 'in catyaa² 'in 'iin²¹²in 'ii²¹in 'in tsá² do. Joon jilee²¹ 'in ga'ii²¹in 'in tsá² do ga'wóo²mo Diótréfes 'ii jee²¹² 'in jai² líi².

¹¹ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jmaa²¹a 'e gó², jmaa²¹a jmai² 'e tyá² tsu 'in jmoo¹o 'e tyá² líin² jóon¹ Dios joon 'in ngí¹ to² jmoo¹o 'e gó² jo mo galicwii¹in Dios.

E tyá² jmoo¹o Demetrio

¹² Jilee²¹mo faa²¹a tyá² tya' Demetrio. Joon jilaa²¹ 'e jmoo¹o jmai² 'e tyá² la joon. Joon jna'oo'o sii²¹i 'naa' 'e jmai² 'e tyá² jmoo¹o joon ñ³oo' 'e ja²mo júu³ tyii'i.

Júu³ li tséi¹

¹³ Sá² 'láai² 'e 'iin²¹²na fo³oo pe jo 'iin²¹²na tóon³oon ni mo'jí² coon¹³ 'in¹.

¹⁴ 'i¹-tsii yaa¹³na la jmoono joon mi cwa¹na síi¹³i' coon²¹ caan²¹mo.

¹⁵ Cwoseen²mo'o 'e tyá². Jilee²¹ 'in seen²¹ lo 'in seen²un tyá² coon¹³ sii¹in: 'Aa²¹²mo'o. 'Aa²¹²mo'o jin² Wó³ fu²¹u la jaain²¹ la jaain²¹ 'in seen²¹ tyá² coon¹³ jna'a.

Jí² gasii¹ in San Judas t^hi²i 'in jai² líi² Jesucristo

Sii¹i Judas jí² tya¹ 'in gatø² Dios

¹ Jna-a Judas sii³na 'e jí² lo. Jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o jilaa²¹ to² tya² Jesucristo, joon ruu²¹na Jacobo. Sii³na 'e jí² lo tyii¹ 'in gatø¹ Dios Jmii²¹ 'e nuu²uu¹ júu³ tya'a. 'iin²¹²mo Dios 'naa' joon un'ø¹i 'naa' wii¹³ Jesucristo.

² Cwoowo¹o Dios fo'feei¹-tsi tyii¹ joon 'e ñ²oo¹ 'e jlø³mo Dios Jmii²¹ coon¹³ 'naa', joon 'iin²¹²mo Dios 'naa'.

La no-o jmoo¹o 'in 'ee¹ júu³ tajuu²¹

³ Tsaru¹u¹ 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo gall'iin²¹²na sii³na coon²¹ jí² tyii¹ cwáain¹ tya¹ to² jmoo¹o Dios 'wii²¹² tyi¹. Pe la no-o sityée¹na jmi²¹² wa'a sii³na 'e jí² lo tyii¹ 'e mi³ii tyani²¹ 'e jmaa²aa' taa²¹a 'wii²¹² tya¹ júu³ 'e tsáa¹mo-'oo', júu³ gacwoo¹ Dios tsá² tya'a coonti.

⁴ Tsu 'inlíi¹³ tsá² jee²¹² 'naa' jin² 'e jai² líi²i Cristo pe tsá² tajuu²¹mo 'ii. 'Uun²¹mo 'e²e tsá² júu³ 'e jo jo¹. Tsá² gó² 'ino. 'In tsá² tajuu²¹ no jin²'in 'e tsu 'wii¹³ feei¹-tsi Dios 'wii²¹² tya¹ tsaa² tya¹ tsá² lí²-i jma¹ tsá² doñi¹ee 'e gó² 'e 'iin²¹²in. Joon coon¹³ la joon jmoo¹o jo tsáai¹-tsi 'in jaan²¹mo Fii²¹i' Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña¹ñu¹u¹ Jesucristo. Joon gajin² jí² tya¹ Dios cali¹ 'ee ili² tya¹ 'in tsá² tajuu²¹no.

⁵ Xufiin¹³ tyú² ñ²oo¹ 'e gajmaa¹a Ña¹ñu¹u¹ 'iin²¹²na untii¹³-'oo' xiiala ga'in¹ Ña¹ñu¹u¹ joon gauntyée¹mo 'in jo jai² galií² jee²¹² tsá² Israel xufiin¹³ gatyí¹³mo jileei²¹ li sii²¹ Egipto do.

⁶ Cwotii¹³-'oo' jon xiiala gatain¹ Dios Jmii²¹ 'in ángeles do tya'a ña¹ñi³ tsu 'wii¹³ gatuu¹u¹ 'án³ tya'o. Do-o taain²¹² li ñuu²¹ si¹maa¹i ca tí² jmi²¹² ilisá² 'ii²¹ tya'a.

⁷ La joon lí² coon¹³ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra coon¹³ fuu²¹ náa¹ co'. Gatuu¹o 'in tsá² do 'e tíi² jmaa¹a tsá² coon¹³ tsami² joon gajmaa¹a coon¹³ 'in tún²mo. 'E joon lawa coon²¹ lí² tya¹ Dios Jmii²¹ líi¹ 'in tsá² do tya¹ jilee²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gajuun²¹ Dios fuu²¹ goo¹o 'ido joon ní² 'in tsá² do wúu¹ coon¹³ jí² 'e coo²¹ coon²¹ tøø²mo.

⁸ La joon líi¹ 'in tsá² tajuu²¹ no 'e tyaa¹ júu³ 'e gacií¹ 'e lí¹o jmaa¹a 'e gó². Tyaa¹ 'in tsá² do júu³ 'e lí² un'leei²¹ tsá² yaai coon¹³ tsami² si coon¹³ 'in tún¹ 'ee. Tyaa¹o júu³ 'e lí² 'ee¹mo tsá² 'in 'oo¹o to² joon faa²¹a 'laa' tya¹ ángeles tya¹ Dios.

⁹ Pe jiiin¹³ Miguel, 'in ángel 'in feei¹gi tya¹ Dios, jo gajii²in 'in líi¹³ mo jo gacwo¹ júu³ ruu²¹i coon¹³ 'in líi¹³ cwáain¹ tya¹ moo¹ taai² líi²¹² Moisés. Lí¹ jiiin¹³ 'e faa²¹o: "Cwo¹'e²e Ña¹ñu¹u¹ 'na." Tsu 'in líi¹³ do líi¹ 'ii¹³ nifu tya¹ Dios la mo jéei¹.

¹⁰ Pe 'in tsá² tajuu²¹ no faa²¹a 'laa²¹ tya¹ 'e jo ñi¹i. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o la jmoo¹o joo¹núu³ 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in joon un'lee²¹mo ti li líi¹³. Lí¹ líi¹³ tsalíin².

¹¹ Fúu² 'áa¹mo 'ido tsu ningalín² la fu¹ gangó¹ Cain 'in gajmaa¹a jiiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon gatuu²o 'e fu¹ tyú² la gatuu²¹ Balaam 'e jnaa²¹a cuu². Joon ityée¹mo Dios 'ii la gatsé¹ Coré 'wii²¹² tya¹ ga'noo¹o mii¹³ tya¹ 'in tyu² to².

¹² Joon 'in tsá² tajuu²¹ no jalín² gø²ø jo 'ee un'goo²¹ 'e cwo² Dios. Joon un'lii²i li sicaan²¹naa¹ cøøøø¹ jmi²¹² mo untii¹³-tsi ruu²¹i ijó¹ Ña¹ñu¹u¹. Líi¹ 'in tsá² do la lí¹ jni¹ tyuun²¹. Jmai² tyí² 'e jni¹ do jo jmi¹ jéei¹. La joon jon júu³ tya¹ 'ino, jmai² tyí² taa¹³ jo 'ee to² 'iin³ tya¹ jiiin¹³ jaain²¹. 'Ino líi¹ la lí¹ mo² 'oofuu²¹ 'e mo tí² jiiin²¹ tya¹ jo cwo¹ 'oofuu²¹. Joon gasø¹ tsá² la tyan¹ jmóø³ joon lityuun²¹ coonti.

¹³ Jmoo¹o 'ino la jmoo¹o jmi¹ñi³ 'e jnoó¹on tí² la ngóo¹ 'naai¹³ jo ján². Lí¹ jon¹ líi¹³ coonti. 'Inlíi¹³ tyaa¹ cwoø²¹o 'in tajuu²¹ do juncwii²¹ tya¹ 'e líi²i coon¹³ la joon tiin¹³in tyani Dios pe jon¹ la joon. Joon Dios ipii¹in 'ii li ñuu²¹ coonti.

¹⁴ La gajin² líi²¹² Enoc tya¹ 'in tsá² tajuu²¹no. 'In Enoc do 'in galiseein²¹ (tí¹ dya²) ciiin²¹gi lagi líi²¹² Adán. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya¹ Dios gajin²in: "Gamáa¹na Ña¹ñu¹u¹ joon ijó¹ coon¹³ 'ii¹³ tya¹ a fúu¹ 'áa¹mo.

¹⁵ Joon ijmáa¹ 'ii²¹ røø²¹ tya¹ jilee¹ 'in nigajmaa¹ 'e gó², jo tsaa²-tsi Dios, joon ni gafaa²¹a 'laa²¹ tya¹ Dios Jmii²¹." Jiiin¹³ 'eno-o júu³ gatyaa¹ Enoc do.

¹⁶ Tsá² jo 'ee tí²-tsi 'in tsá² tajuu²¹no, jmai² to² cwoø¹ tsaa². Jiiin¹³ ngi¹ to² 'noo¹o jiiin¹³ 'e 'iin²¹²in. Tyaa¹ júu³ 'e jmoo¹o jloo³ joon faa²¹a 'e tyú² tya¹ tsá² 'iin²¹²in wa'a 'ee icwoo¹ tsá² 'ii.

Tí¹ Judas júu³ 'e ná¹ jmaa¹a 'in jai² líi²

¹⁷ Pe 'naa', tsaru¹u¹ 'in 'iin²¹²na, cwotii¹³-'oo' la gajin² 'in apóstoles tya¹ Ña¹ñu¹u¹ Jesucristo ca la mo jéei¹:

¹⁸ "Mi tí² jiiin²¹ 'e tí¹ lityé¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungøøi¹ 'naa' jilaa²¹ 'e tsáai¹-'oo' joon ingi¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ 'e gó² 'e tí²-tsi. Jo jmoo¹o la to² tyu² Dios." Jin² apóstoles do.

¹⁹ 'In tsá² no jmoo¹³ poo²¹² jee²¹² 'naa', tí²-tsi 'e jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ joon jo mo 'í² Espíritu Tyú² tya¹ Dios almas tya'a.

²⁰ Pe 'naa', tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, tá² táain¹-'oo' coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e tsáai¹-'oo' 'e gacwoo¹ Dios. Joon jmaai¹³ júu³ 'e tyá²-u tya' Dios. Fáa¹³aa' júu³ tyá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyá² tya' Dios.

²¹ Cwoliseen²naa' 'e li'iin²¹²mo Dios 'naa', joon sijaan²¹oo' 'e jmii²¹² mi cwo² Ña'ñu¹u' Jesucristo jna' coon¹³ 'e fee¹-tsi coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyé¹.

²² 'In jo mo galitsáai¹-tsi tyá² cwotyáa²aa'-tsi.

²³ 'Inlii¹³gi tyí²naa' jee²¹² jí² 'e itiin¹³mo. Jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya' 'inlii¹³. Pe cwo'ee¹moo' 'e gó² 'e nigajmaa¹a'ino.

'H¹ Judas júu³ 'e un'goo²¹ tsá² Dios Jmii²¹

²⁴⁻²⁵ Pe Dios lí²-i un'øø²¹i 'naa' 'e jo xuu²¹naa' tsaa² tyii'. 'Ii-o lí² tø¹ø 'naa' li tyíin¹in li 'ya²gi tya'a jløø³moo' 'áai¹ coon¹³ jiiin¹³ coon²¹ tsaa² tyii'. Cwoli² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' 'in Dios 'in jmii¹-tsi. Jaan²¹mo 'ii. Cwoli² feei¹gi 'ii joon jiiin¹³ 'ii tíi² to², jiiin¹³ 'ii-o lí² jmaa¹a 'ii²¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. Cwoli² tya'a jilaa²¹ ca la mo 'wiin²¹², ca nano, ca la tøø²mo. Amén.

El Apocalipsis

Júu³ gajmaa¹³a Jesucristo

¹ 'E jí² lo taa¹³ júu³ 'e gacwo¹ Dios Jmii²¹ Jesucristo 'e cwo²o tsá² jmoo¹o to² tya'a iliñi¹ 'e ee ili² la jmoonoo. Joon coon¹³ jaain²¹ ángel tya'a Jesucristo gajmaa¹ 'e liñi¹ jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tya'a sii²¹ Jua 'e júu³ lo.

² Joon 'in Wó³ do gajin²o la jai² jilaa²¹ 'e gani²¹² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ joongi júu³ tya' Jesucristo.

³ Jlo¹³mo jileei²¹ 'in jó²o 'e jí² lo joon jlo¹³mo jon jileei²¹ 'in núu²un mo untsaa² tsá² 'e jí² lo 'e gacwó² Dios wa mo jmoo¹ tsá² nua¹³un tsa ti li tí² ityé¹ 'e júu³ lo.

Sii¹ Wó³ jí¹ tya' dyá¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo

⁴ Jna-a, Wó³, jmoo³oo 'e jí² lo tya' 'in dyá¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo néei¹ li sii²¹ Asia. Cwounywaai³ Dios Jmii²¹ 'naa' 'e seen²¹naa' tyá² coon¹³on. Tsa seen²¹mo Dios nano, seen²¹ cali² jon, joon ijó¹. 'Ii¹³naa' cwa³ jon tya' dyá¹ espíritu 'in téein² tyani li sili²¹² li tyiin¹ Dios Jmii²¹.

⁵ 'Ii¹³naa' cwa³ jon tya' Jesucristo 'in ga¹ júu³ 'e jai². 'Ii nifu gajin¹ jee²¹² 'li²¹² joon tyu^{2u} to² jileei²¹ ró¹³ taain²¹² fu juncwii²¹. 'Iin²¹²mo Cristo jna' joon gatyii¹o tsaa² tyi' coon¹³ jmi¹ 'ó¹.

⁶ Cristo do nigajmee¹ jna' 'e líi¹na' ró¹³ joongi untsá² tya'a 'e jmoo²¹o to² tyu² Dios Jmii²¹. Cwoli² tya'a jilaa²¹ 'e 'ya²gi la joon jon jilaa²¹ 'ii²¹ tya'a coon²¹ tó²mo. Amén.

⁷ Jó²o, ijó¹ Cristo jee²¹² jni¹! Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ijó² 'ii. Ca 'in gajmee²¹ 'ii ijó² 'ii. Joon jileei²¹ tsá² ityi² xuui²¹²-tsi mi nii¹in. Ja²mo, la joon ili².

⁸ "Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyé¹. La lí¹ letras A coon¹³ Z líi¹na', jin¹³ Ña¹ñu¹ 'in seen²¹ nano, 'in seen²¹ la mo 'wiin²¹² joongi ijó¹. 'Ii 'in feei²¹gi la jee²¹² jileei²¹.

Wó³ jó²o: Cristo

⁹ Jna-a, Wó³, 'in líi¹ ruu²¹naa'. Jna 'in caan²¹mo coon¹³ 'naa' jilaa²¹ wú¹ 'e nee²¹e'. Tyu² Dios to² jin¹ la 'oo²¹ tsaru¹u' joon gauncoon¹³on Jesucristo jna' 'e seen²¹na' 'e feei¹-tsi'. Yuu²na 'nañi³ coon²¹ li sii²¹ Patmos. Patmos do coon²¹ cwó¹³ tyáun² roon¹ tún² tsa¹ ni jmi¹ñi¹. 'Uu²¹²uu 'nañi³ tsa 'wii¹³ nigacwó²oo júu³ tyá² tya' Dios joon gafo¹oo 'wii¹³ tya' Jesucristo.

¹⁰ Galí² coon²¹ jmi²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² gatyu² 'in Espiritu Tyá² tya' Dios jna to² joon ganú³un li' caluu jna coon²¹ júu³ 'e faa²¹a tsá², 'e lí² la 'iin² coon²¹ trompeta,

¹¹ 'e jin² sii²¹ jna:

—Táan¹ ni jí² jilaa²¹ 'e jó²o joon sii²¹u' u' tya' 'in tsá² dyá¹ poo²¹² 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Asia; ca fuu²¹ li sii²¹ Efeso, coon¹³ fuu²¹ Esmirna, coon¹³ fuu²¹ Pérgamo, coon¹³ fuu²¹ Tiatira, coon¹³ fuu²¹ Sardis, coon¹³ fuu²¹ Filadelfia, coon¹³ fuu²¹ Laodicea.

¹² Joon gajin¹³na 'ñii¹ 'e jó²o 'iin 'in gafee²¹ jna do joon gamoo²¹oo dyá¹ candeleros 'e lí¹ cwanáa¹.

¹³ Joon tún² tsa¹ jee²¹² candeleros do siin¹³ jaain²¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in Ruu²¹; Tsá². Joon tyi² siin¹³in cwaa²¹ 'e 'ii' ca luuti². Joongi lawa coon²¹ loo²¹ lí¹ jmai² cwanáa¹ 'néu^{1u} nitsi¹.

¹⁴ Joon jnutyi¹ taa²¹ la taa²¹ jnú² joo'saa²¹ taa²¹ joongi la lí¹ 'moo²¹. Joon unní¹ li la lí¹ jí² coo²¹.

¹⁵ Joon tí² li la lí¹ ní³ bronce tyá² 'e coo²¹ ni jí². Joon jmi¹ tya' 'iin² lawa li 'yu¹ jmi²¹² 'láai¹ 'áai¹.

¹⁶ Joon seen¹³in dyá¹ 'néu¹ cwoo²¹o tsáa¹. Joon tsi nu' 'oo²¹²o 'yeei²¹ coon²¹ espada 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹². Joon ní¹ jii¹ la jii¹ 'ñi¹ mo tyi² 'yiaa²¹.

¹⁷ Mo gajó³na 'ii tsifu gaci²¹na 'wii²¹² tí²; lawa' gajuun²¹mo. Pe 'ii do tyaa¹ cwoo²¹o tsáa¹ tyiia joon jin²in sii²¹ jna:

—Jo foo¹³o. Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyé¹.

¹⁸ Jna-a 'in seen²¹mo, gajúun¹na pe nano seen²¹mo coon²¹ tó²mo. Jna-a tyu^{2u} to² mi júun²in tsá² joongi li tsalín²in mi yuui¹³ júun²in.

¹⁹ Táan² ni jí² jilaa²¹ 'e niñi², jilaa²¹ 'e sá, coon¹³ 'e ili² mi liciiin²¹gi.

²⁰ 'Elo 'ó¹ 'tsi tsá² cwáain¹ tya' 'in dyá¹ 'néu¹ 'in gañi¹³u' li' cwó³oo tsáa¹ joongi 'e dyá¹ candelero lí¹ cwanáa¹. 'In dyá¹ 'néu¹ do 'in líi¹ lawa 'in dyá¹ tsá² cwoo¹ júu³ tya' Dios jee²¹² 'e dyá¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo do. Joon 'e dyá¹ candelero lí¹ lawa 'e dyá¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo.

2

Júu³ tya' tsá² néei¹ Efeso

¹ Jin² 'in ángel do:

—Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u' u' tya' 'in cwó¹o júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai² líi² Cristo néei¹ Efeso: "La joon jin² 'in seen¹³in 'in dyá¹ 'néu¹ do coon¹³ cwó²¹o tsáa¹ joon ngii¹o jee²¹² 'e dyá¹ candelero lí¹ cwanáa¹ do.

² Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo', coon¹³ jilaa²¹ to² wú¹ 'e jmoo²oo' joongi xiiala feei¹-oo'. Ní³oo 'e jo taa²aa' coon¹³ 'in gó². Ní³oo xiiala nilatsáai¹-oo' 'in jin² 'e líi¹ apóstoles tya' Cristo pe jo líi¹ la joon. Joon gataan¹³mo' 'e tajúu³mo.

3 Nigalifee¹ mo² 'oo', joon gañi² 'i' wúu¹ joongi¹ gajmaa^{2aa} to² 'wii¹³ cwáain¹ tyiia jiin¹³ jo 'ee ga'i²¹ 'woo^{2oo} '.

4 Pe ñi^{3oo} coon²¹ 'e gó² tyii¹: jo 'iin²¹² gii¹ jna la 'ii²¹² naa¹ jna mo 'wiin²¹² '.

5 Tsu 'wii¹³ joon unti^{13oo} 'oo' xiiala líi¹ naa¹ la mo jéei¹. Cwojaa^{21oo} 'oo' joon jmaa^{2aa} la gajmaa^{2aa} mo 'wiin²¹² do. Wa'a jo jmaa^{2aa} 'incwéei¹ moo la jmoono joon ityi^{3oo} candelero tyii¹ 'áa³ tya¹ '.

6 Pe coon²¹ 'e tyá² sá² tyii¹, 'aa^{21oo} 'oo' 'e jmoo¹ 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ nicolaitas, joon 'aa^{1oo} jon to² jmoo¹ 'o.

7 Jileei²¹ 'in núu^{2un}, cwónuu^{21un} 'ee 'e jin² 'in Espíritu tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai² líi² Cristo: Tya¹ jileei²¹ 'in líi¹ icwóo^{3oo} 'e cu^{2u} 'e 'oofuu²¹ tya¹ 'e 'mó² si² tún² tsá² li sá² 'mó² tya¹ Dios. Joon 'e 'mó² do sii²¹: 'mó² 'e cwóo¹ o jo juncwii²¹ tya¹ tsá² '.

Júu³ tya¹ tsá² néei¹ Esmirna

8 Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sii^{21u} u' tya¹ 'in cwóo¹ o júu³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai² líi² Cristo néei¹ Esmirna: "La joon jin² 'in seen²¹ mo galáa² 'wii²¹², seen²¹ mo li tyéi¹ jon, 'in nigajúin¹ joon gajjín¹ o tún¹ '.

9 Ñi^{3oo} jilaa²¹ 'e jmoo^{2oo}, coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ seen²¹ naa¹, joongi¹ 'e tañi² moo¹. Pe coon¹³ fo'feei¹ tya¹ Dios 'e galitýú¹ moo¹ tyani¹. Ñi^{3oo} jon xiiala faa²¹ 'laa²¹ tyii¹ 'in tsá² 'in jin^{2oo} 'e tsá² Israel 'ii pe jo jo¹ tsa tsá² tya¹ Satanás 'ii.

10 Jo jmaa^{2aa} 'goo^{2oo} wúu¹ imoo^{2oo} tsa 'in líi³ itaa²¹ⁱ 'inlíi¹³ 'naa' nañi³, 'iin²¹² in lítsái¹-tsi xiiala líi² naa¹. Joon imoo^{2oo} wúu¹ ce tséin¹ dyá² jmí²¹². Pe jmaa^{2aa} tá²-oo' 'e jai² líi² naa¹ ca mi júun² naa¹ joon icwo^{3oo} 'naa' lawa coon²¹ corona tyii¹ 'e seen²¹ naa¹ coon¹³ Dios Jmii²¹ coon²¹ tó² mo.

11 Jileei²¹ 'in núu^{2un}, cwónuu^{21un} 'ee 'e jin² 'in Espíritu tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai² líi² Cristo: Tya¹ jileei²¹ 'in líi¹ jo wúu¹ inf²ⁱ mi jmá¹ Dios 'ii²¹ tya¹ tsá² '.

Júu³ tya¹ tsá² néei¹ Pérغامo

12 Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sii^{21u} u' tya¹ 'in cwóo¹ o júu³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai² líi² Cristo néei¹ Pérغامo: "La joon jin² 'in tsá² do 'in 'yei²¹ 'oo^{212oo} coon²¹ ñi³ espada 'e má¹ la je tún² taain²¹² '.

13 Ñi^{3oo} jilaa²¹ 'e jmoo^{2oo}. Joon xafiin¹³ néei¹ naa¹ li tyu² Satanás to² jo mo tau^{2uu} cwáain¹ tyiia. Jo mo tau^{2uu} 'e jo¹ o líi² naa¹ jna. Jogi gatuu^{2uu} júu³ tyiia mo gajúin¹ jaain²¹ tsá² tyiia jee²¹² 'naa' 'in sii²¹ Antipas. 'Ii gajúin¹ 'wii¹³ⁱ; gafaa^{21a} júu³ tyiia. Fuu²¹ goo^{2oo} li tyiin¹ Satanás gajún¹ mo 'ido.

14 Pe sá² gi coon²¹ tún² júu³ 'e gó² tyii¹: seen²¹ 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'in jai² líi² Cristo néei¹ Pérغامo do 'in jo 'iin²¹² in tá² jilaa²¹ júu³ 'e ga'ee¹ Balaam, 'in gacwo¹ cwáain¹

Balac. Coon¹³ júu³ ga'ee¹ Balaam do joon ga'noo¹ o tsaa² 'in tsá² Israel do mo gagø^{21ø} 'uunñi² 'e gatya²¹ tsá² tyani tsá² cun'uu²¹ joon ga'láa^{1a} coon¹³ tsami² tya¹ 'in xeei²¹ '.

15 Seen²¹ mo jon 'inlíi¹³ tsá² 'in jo 'iin²¹² in tá² júu³ 'ee¹ tsá² coon²¹ poo²¹² 'in sii²¹ nicolaitas. Joon 'aa^{1oo} 'e júu³ do 'e 'ee¹ 'in tsá² do.

16 Tsa 'wii¹³ joon cwojaa^{21oo} 'oo' la jmoono tsa igóo^{3oo} jmaa^{3aa} 'nii²¹ coon¹³ 'in tsá² do coon¹³ 'e ñi³ espada 'yei²¹ moo^{3oo} 'oo.

17 Jileei²¹ 'in núu^{2un}, cwónuu^{21un} 'ee 'e jin² 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai² líi² Cristo: Tya¹ jileei²¹ 'in líi¹ icwóo^{3oo} maná 'e dø^{2ø} 'e jó¹ fu ñu^{2fu}. Cwóo^{3oo} jon coon²¹ cuun²¹² taa²¹ 'e toon¹ coon²¹ nombre 'mí² tya¹. Joon jiin¹³ 'in ga'ii²¹ 'e cuun²¹² do iliñi¹ xiiala sii²¹ do."

Júu³ tya¹ tsá² néei¹ Tiatira

18 Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii^{21u} u' tya¹ 'in cwóo¹ o júu³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai² líi² Cristo néei¹ Tiatira: "La joon jin² 'in Jón¹ Dios Jmii²¹, 'in 'oo^{212oo} 'unni² 'e li la li jí² coo²¹ joon ti²ⁱ li la li ñi³ bronce 'e jii¹ '.

19 Ñi^{3oo} jilaa²¹ 'e jmoo^{2oo}. Ñi^{3oo} jon xiiala 'néi¹ moo¹ tsá², xiiala tsái¹ 'oo' jna joongi xiiala uncoon¹³ naa¹ tsá² 'e fee¹ mo 'oo'. 'Áai¹ gi nijmoo^{2oo} 'e tyú² nano lagi mo 'wiin²¹² '.

20 Pe coon²¹ 'e gó² 'e sá² tyi¹ naa¹: 'Naa' jmoo^{2oo} taa²¹ coon¹³ 'in tsami² do sii²¹ Jezabel, 'in jin² 'e faa^{21a} cwáain¹ tya¹ Dios. Pe jmai² 'e coon²¹ on tsá² tyiia tóo² coon¹³ júu³ 'e 'ee¹ do. Joon tsa 'wii¹³ 'e júu³ 'e 'e 'ido tsá² tyiia 'láa^{1o} coon¹³ tsami² tya¹ tsá² xeei²¹ joon cø^{21ø} 'uunñi² tya¹ tsá² tyani dioses tya¹ 'in gajmæ¹ tsá² '.

21 Nigacwóo^{3oo} 'áai¹ wa'a jaa²¹-tsi 'in tsami² do 'e gó² jmoo¹ coon¹³ tsañuu¹ pe jo mo gali¹ iin²¹² in.

22 Ijó¹ coon²¹ jmoowúu¹ 'gii¹² tya¹ 'a isii^{3na} 'e tyii^{1a} 'e jo lí² rón^{2gi}. Joon wa jo jaa²¹-tsi tsá² 'in galáa¹ coon¹³ on joon wa jo tau² 'in tsá² do 'e gó² ga'e^{2e} 'in tsami² do 'ii i'e^{3ee} wúu¹ 'áa¹ mo.

23 Joon ijngaa³ moo jóon¹ on 'in tsami² do. 'E coon¹³ la joon ilicón² cwáain¹ jileei²¹ 'in jai² líi² Cristo 'e ñi^{2oo} ce jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coonti coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øø¹²¹-tsi. Joon icwo^{3oo} 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹ naa¹ jiin¹³ la 'e nigajmaa^{1a} '.

24 Pe tya¹ 'in catyaa² 'in néei¹ Tiatira 'in jo mo gali¹ 'e júu³ ga'é² 'in tsami² do jo cwø^{3gii} naa¹ to² jmaa^{2aa}. Jin² tsá² 'e júu³ 'é² 'in tsami² do 'e júu³ jmí¹-gi tsi 'áai¹, pe 'e jo¹ 'e 'e gajooiñ¹-tsi Satanás 'e júu³ do.

25 Fuu^{212uu} 'naa' un'øø¹³ naa¹ 'e ni^{2oo} ca mi cwéi¹ na juncwii²¹.

26 Joon 'in líi¹ joongi 'in jmoo¹ o jilaa²¹ 'e 'iin²¹² na 'e jmaa^{1a} icwo^{3oo} 'ii 'ii²¹ ityú^{2u} to²

tsá² taain²¹² juncwii²¹ la gacwo¹ Ñu³uu jna 'ii²¹ ityu³uu to².

27 Joon ityu³uu to² coon¹³ coon²¹ 'ii¹³ lí¹ ñi³ joon wa jo nuu¹³ tsá² ifiin¹ in tsá² lawa coon²¹ tsuu² cwoo¹³.

28 Icwóo³ moo joon núu¹ 'áa³ mo 'aa²¹.

29 Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios tya' tsá² 'in jai² líi² Cristo."

3

Júu³ tya' tsá² néei¹ Sardis

1 'Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai² líi² Cristo néei¹ Sardis: "La joon jin² 'in 'áa¹ 'in dyáí¹ espíritus tya' Dios joongi 'in dyáí¹ núu¹: Ñí³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. 'Áai¹ taa¹³ júu³ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e jii²in' pe jii¹³ 'e 'i¹-tsi tsá².

2 'Wii¹³ joon unjnaa²¹ 'oo'. Cwóo¹³oo' pí² yaanaa¹ jilaa²¹ 'e jai² líi²naa' tsa ti li túu³moo 'naa'. Tsa nicón³oo cwáain¹ 'e jo mo 'yeei²¹ to² tyii' tyani Dios tyiia.

3 'Untii¹³ 'oo' jilaa²¹ júu³ tyá² 'e ga'e² tsá² 'naa', joon jmaa²aa', joon cwojaa²¹ 'oo'. Joon wana jo unjnaa²¹ 'oo', igóo³oo tyii' lawa jaain²¹ 'uun²¹ jii¹³ jo ñi²ii' 'ee 'ii²¹ igóo³oo.

4 Xufiin¹³ la joon, seen²¹mo 'in líi¹³ fuu²¹ Sardis do 'in jo mo gaun¹³ siin¹³in. Joon 'ii ingí¹ coon¹³ jna tyi²i siin³ taa²¹ tsa la joon gatii²¹i.

5 Joon jileei²¹ 'in líi¹i ici²i siin³ taa²¹ joon jo 'iin¹³na 'e sii²¹ 'ii jee²¹³ 'e jí² tya' juncwii²¹ tya' tsá². Ifo³oo 'e cwii¹moo 'in tsá² do tyani Dios Jmii²¹ coon¹³ ángeles tya'a.

6 Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios tya' 'in jai² líi² Cristo."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Filadelfa

7 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios jee²¹² 'in jai² líi² Cristo néei¹ Filadelfa: "La joon jin² 'in tyúí¹, 'in jmoo¹o jmai² 'e la jai². Joon jii¹³ 'ii-o 'oo' 'e jonñi³ tya' líi²¹² róó¹³ David joon mi ná² jii¹³ jaain²¹ jo líi¹ 'e jni², joon la joon mi jni² jii¹³ jaain²¹ jo líi¹gi ná².

8 Ñí³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. Joon gasii²¹ii tyani²ii' coon²¹ 'ooca'ná¹ 'e sinó² 'e lí² cwóo²oo' júu³ tyá² tya' Dios joon jii¹³ jaain²¹ jo lí² jni². Joon xufiin¹³ jo 'oo²oo' wa' pí³ 'áai¹ nigaunjii²¹oo' júu³ tyiia. Joon jo mo gafaa¹³aa' 'e jo cwii¹naa' jna.

9 La joon 'in tsá² tajúu³ 'in jin² tsá² Israel 'ii pe jo jo², ijuu²¹i moojni¹i tyani²ii' to² tyu² jna. Joon coon¹³ la joon 'in tsá² do líi¹i tsá² tya' Satanás iliñi¹ 'e gali¹iin²¹²na 'naa'.

10 Joon tsa 'wii¹³ nigajmaa²aa' nuu¹³oo' to² tyu³uu 'e seen²¹naa' tá² taain²¹² 'oo', jna iun¹oo¹na 'naa' mi jó¹ wúu¹ juncwii²¹

'e coon²¹ cwáain¹ xiiala líi¹i jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

11 Joon góo³oo la jmoonoo, un'oo¹ 'e sá² tyii' joon jo 'in tyii¹ jii¹³ jaain²¹ corona tyii'.

12 Joon tya' jileei²¹ 'in líi¹ ijmée³na lawa tsacóo¹i¹³ jee²¹² 'in jai² líi² Dios tyiia. Joon jo jmi²¹² i'wooi¹gi. Joon itóon³oon tya'a xiiala sii²¹ Dios tyiia joon ili²in tsagoo¹o coon²¹ fuu²¹ 'múui² tya' Dios tyiia 'e sii²¹ Jerusalén ixaai¹ fu ñu¹fú². Itóon³oo jon tya'a 'e 'múui² 'e sii²¹ jna.

13 Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios tya' 'in jai² líi² Cristo."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Laodicea

14 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios jee²¹² 'in jai² líi²i Cristo néei¹ Laodicea: "La joon jin² 'in jmoo¹o jmai² 'e la jai², 'in jin²in júu³ la jai², 'in gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá² to² tyu² Dios Jmii²¹.

15 Ñí³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. Ñí³oo 'e jo tyá³ 'oo' 'áai¹ júu³ tyiia, jogi ni tú²uu'. 'Áai¹gi 'iin²¹²na wa'a 'e tyá³ 'oo' 'áai¹ si 'e tú²uu' coonti 'ee júu³ tyiia.

16 Pe tsa 'wii¹³ líi¹naa' lawa jmi²¹ tyiia², tún¹mo 'e 'í¹ 'oo', jo tyá³ 'oo' júu³ tyiia jogi ni tú²uu', ijeen¹³na 'naa' lawa mo ñuu¹ tsá² mo jo jma² ti nu' 'oo² tsá².

17 'Naa' 'e foo²oo' 'e tsá² sá² cuu² 'naa', jo 'e tyá² seen²¹naa' juncwii²¹, 'e jo 'ee 'inaai²¹ jilaa²¹ 'e jmaa¹ 'naa' to². Jo mo li líi²ii' 'e tsá² 'in nifúu² 'naa', faí²-i seen²¹naa', tañi²moo', joongi túu²moo' jo siin¹in tyii¹³ii.

18 Tsa 'wii¹³ joon wana 'iin²¹²naa liseein²¹naa' tyá² cwóo³oo 'naa' cwáain¹ 'e coon¹³ jna-a lo²oo' cwanáa¹ 'e taa²¹ coon²¹ tóo²mo 'e gali² tyá² coon¹³ jí² joon la joon ili²naa' 'in sá² cuu² la jai². Cwoláa¹³aa' jon siin¹in' taa²¹ ci²ii' joon jo ti' ringui¹gi 'naa'. Cwoláa¹³aa' jon 'oomi¹ tó²oo' unni²ii' joon lí² joo²oo' 'e tyá².

19 Tsa jileei²¹ 'in 'iin²¹²na cwóo³oo cwáain¹, joon taa²¹na fu¹ róo²¹ tsa 'wii¹³ joon cwóo¹³ 'oo' jmaa²aa' júu³ tyiia joongi cwojaa²¹ 'oo'.

20 Nuú²duu', alma tyii' li lawa coon²¹ 'nú¹, joon siin¹³na 'ooca'ná¹ do tóo³oo, joon wana seen²¹ 'in núu²un 'e tóo³oo do, joon wana ná² 'e 'ooca'ná¹ tya'a do 'iúu³uu fu inuu joon idóo¹³oo coon¹³ 'ii la joon jon 'ii idó²o coon¹³ jna.

21 Joon tya' jileei²¹ 'in líi¹i icwóo³oo cwaa¹ 'ido coon¹³ jna li tyu³uu to² jii¹³ la gali³ii' joon gani²ii coon¹³ Ñu³uu li tyu² 'ido to².

22 Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios tya' 'in jai² líi² Cristo."

4

Gamóo³oo un'goo²¹o 'in néei¹ ñu'fú² Dios

1 Mo ngayuu¹³ gali² jilaa²¹ 'elo gajó³oo³ joon gamóo³oo lawa coon²¹ 'ooa nu¹ 'e sinó² fu ñu'fú². Joon 'e júu³ ganúu³uun la mo 'wiin²¹² 'e 'iin² la 'iin² trompeta 'e gajin²in sii²¹ jna:

—Wúu² fu lo joon i'e³ee 'nu jilaa²¹ 'e 'ná² lí² mi yuui¹³ jilaa²¹ 'elo.

2 Joon tsifu gasaa²¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios jna joon gamóo³oo si² fu nu'fú² coon²¹ li silií²¹². Joon tyiin¹ mo jaain²¹ 'in tyiin¹ li tyiin¹ tsafee¹ li silií²¹² do.

3 Joon 'in tyiin¹ do jii¹ la jii¹ cuun²¹² sii²¹ jase si cuun²¹² cornalina 'ee. Joon la caain²¹ co' li silií²¹² do si² coon²¹ cuuntuu²¹ 'e jii¹ la jii¹ cuun²¹² esmeralda.

4 Joon gamáa³na dyiia²tyuun¹ in tsacó¹i¹³ co' li silií²¹² do. Joon 'in tsacó¹i¹³ do née¹ i ya' li silií²¹² tya'a joon tyi² 'i mi² taa²¹ joon coronas lí¹ cwanáa¹ taa¹³ tyí¹i.

5 Joon li silií²¹² do 'yeei²¹ jí² cwaain'ná³ joon 'iin² lí¹ joon tyiia²¹ cwaain'ná³. Joon tyani li silií²¹² do coo¹o dyía¹ po³ jí². Joon 'e po³ jí² do lí¹ dyía¹ espíritus tya' Dios do.

6 Joon tyani li silií²¹² do náa¹gon tyiia¹ 'e li la lí¹ si³ 'e jii¹ 'ái¹.

Joon jee²¹² li silií²¹² do la joon jon lacaain²¹ caai²¹ taain²¹² tyúuin² joo²¹ jii¹. Joon unni² tya' in joo²¹ do jnee¹ li li tyani¹ la joon jnee¹ unnú¹ lí¹ caluu jon.

7 'In joo²¹ jii¹ nifu do lí¹ la lí¹ 'yia² león. Joon 'in li gatí² gáí¹ do lí¹ la lí¹ jaain²¹ joo²tsáa². Joon li gatí² gaai²¹ do joon tyaan¹ coon²¹ ni² la li ni² tsañu¹. 'In gatí² tyúuin² do lí¹ la lí¹ mi²¹ 'in 'i² i ya' do.

8 Joon la jaain²¹ 'in joo²¹ jii¹ do tsi² jnúu² cwáa¹a. Joon tsi² unnú¹ la 'uu²¹ mo lí¹ caluu la joon jon lí¹ nu' cwáa¹a. Joon 'in joo²¹ jii¹ do jo joo¹on faa²¹ la 'woo¹ jmi¹. Jin²in: 'In tyú¹ mo 'ii. 'In tyú¹ mo 'ii.

'In tyú¹ mo Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ 'in lí¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in.

'Ii-o 'in gatéin² la mo jéei¹, la joon jon seen²¹ mo nano, joon jí¹-o tún¹.

9 Joon la cafu mo un'goo¹o 'in joo²¹ jii¹ do Dios 'in seen²¹ coon²¹ tó²mo 'in tyiin¹ li silií²¹² do, gaunfee¹ i joon gacwoo¹o 'maai¹³ 'ii.

10 La cafu jmoo¹o 'in joo²¹ jii¹ lo la joon 'in dyiia²tyúuin² tsacó¹i¹³ do gasii¹ i wojní¹ tyani 'in tyiin¹ li silií²¹² do joon gaun'goo¹o 'in seen²¹ coon²¹ tó²mo do. Joon gasii²¹ coronas tya'a tyani li silií²¹² do joon gajin²in:

11 Ña'ñu¹'u' Dios tyi¹i, jii¹³ 'nu-u tii²u wa'a 'i²u'u 'e 'ya²gi,

joongi 'e un'goo¹ tsá² nu coon¹³ to² 'oo²¹o'o.

Tsu 'nu-u gajmaa²¹a jilaa²¹ 'e sá² joon tsu 'wii¹³ gali¹'iin²¹²mo'o la joon galisá² 'e sá², joon sá²gi ca nano.

5

'E jí² taa¹³ sellos lí¹ cera coon¹³ Cordero do

1 Joon gamóo³oo 'e san² 'in tyiin¹ li silií²¹² do li cwoo²¹o tsáa¹ coon²¹ jí² 'e sipéi¹ siseen¹³ dyía¹ sellos taa¹ coon¹³ cera. Joon 'e jí² do taa¹³ júu³ la jí² tún² taain²¹².

2 Joon gamáa³na jaain²¹ ángel 'in 'gó¹o¹³ 'ái¹. Joon 'in ángel do gaunngii¹ coon¹³ júu³ tá²:

—'i'in 'in tii² iná² 'e jí² lo joon ifiin¹in 'e sellos tya'a?

3 Pe jo gatsee²¹ i jii¹³ jaain²¹ 'in lí² ná² jon'gi 'in lí² jó² 'edo. Jo gatsee²¹ i fu ñu'fú² jon'gi fu juncwii²¹ jon'gi li nu' wó².

4 Joon gaci¹oo 'ái¹ tsu 'wii¹³ jo gatsee² jii¹³ jaain²¹ 'in tii² ná² jon'gi 'in jó² 'e jí² do.

5 Joon gajin² jaain²¹ jee²¹² 'in tsacó¹i¹³ do sii²¹ jna:

—Jo chí²¹gi¹, tsu no-o siin¹³ jaain²¹ jún² tya' lí¹² tsacó¹i¹³ Judá, joon lawa jaain²¹ 'Yia² León 'ii. Jún² tya' lí¹² ró¹³ David 'ii joon tsu 'wii¹³ gali¹o gatii² 'e jí² do joon lí² fiin¹in 'e dyía¹ sellos tya'a.

6 Joon gajó³oo, joon gamáa³na sin² do Jesús 'in gateein² tsá² tsaa¹ crúu¹ do 'in lí¹ la lí¹ jaain²¹ joo²saa²¹ xuui²¹² 'e jngaai¹³ tsá² tya' tsaa² tya' tsá² 'in sii²¹ coon¹³ juu¹i, Cordero. Joon Jesús do siin¹³in jee²¹² li silií²¹² do joon jee²¹² 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ do joon jee²¹² 'in tsacó¹i¹³ do. Tyaan¹o lí² li sicwuu¹ mo gajngaai¹³ tsá² 'ii lí¹ lawa coon²¹ fa². Joon tsi² dyía¹ moofi³ tya'a joon sá² dyía¹ unnú¹i. Joon 'e dyía¹ unnú¹i do 'e lí¹ dyía¹ espíritus tya' Dios 'in gasii¹in la 'úui¹ cwoo¹³ juncwii²¹.

7 Joon 'in Jesús do ngóo¹ son²o 'e jí² 'e san²a 'in tyiin¹ li silií²¹² do cwoo²¹o tsáa¹.

8 Joon mo gason²on 'e jí² do joon 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ do coon¹³ 'in dyiia²tyúuin² tsacó¹i¹³ do gasii¹ i wojní¹ tyani li sin² Jesús do. Joon jileei²¹ 'in tsacó¹i¹³ do san²an jmai² coon²¹ tuntuu²¹. Joon san²an jmai² coon²¹ tsuu² pi³ li jmai² cwanáa¹ 'e taa¹³ fuusún². Joon lawa júu³ tyá² tya' tsá² jmoo¹o la to² tyu² Dios 'e fuusún² do.

9 Joon ga'ó¹o 'in tsacó¹i¹³ do coon²¹ canto 'mii² 'e jin².

Tii²mo'o cón²on 'e jí² sipéi¹ do joon 'e fiin¹u'u sellos tya'a,

tsu gajngaa¹²mo tsá² nu joon coon¹³ jmi¹ 'ó¹u'u galee¹u'u jna'a cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. Joon jna'oo'o lí¹na'a jún² tya' jileei²¹ ni² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Foo¹³oo'o jilaa²¹ jmi¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Tsá² 'in jalín² jilaa²¹ fuu²¹ pi² joongi jilaa²¹ naciones líi¹ jna'a.

¹⁰Joon gajmée¹u'u 'e líi²na'a lawa ró¹ joongi untsá² tya' Dios tyi'.

Joon ityu²oo'o to² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

¹¹Joon gajó³oo³ joon ganú³uun faa²¹a ángeles fúu¹ 'in taain²¹² cu' li' li sili²¹² do joon li taain²¹² 'in joo²¹ jii¹ do coon¹³ 'in tsacó¹do. Fúu¹ 'áa¹mo 'in taai² do, millones coon¹³ millones.

¹²Joon faa²¹a coon¹³ jú³ tá² líi¹ jii²in:

Tí²mo 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do 'in gajngaai¹³ tsá² 'e 'ii²¹i jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'e tyiin² líi¹.

Tí²mo 'ó¹o²¹-tsi jilaa²¹ 'e jmi¹-tsi joongi wa' pi² tya'a.

Tí²mo jon 'e un'goo¹o tsá² 'ii, cwo¹o tsá² 'ii jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'o¹ tsá².

¹³Joon ganú³oo faa²¹a jilee²¹ 'in taain²¹² fu nū²fú² coon¹³ 'in taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in taain²¹² li' cwoo¹³ nu' coon¹³ 'in taain²¹² nu' jmi¹ni³ coon¹³ jilee²¹ 'in taain²¹² do gajin²in:

Cwolí² tya' 'in tyiin¹ li sili²¹² do jilaa²¹ 'e 'o¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e un'goo¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá². Cwolí² jon tya' 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do jilaa²¹-a coon²¹ tó²mo.

¹⁴Joon 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ do gajin²in:

—Amén, 'e 'ó¹o²¹-tsi tsá² cwolí² la joon.

Joon 'in dyiatiyúuin² tsacó¹do gasii²¹i wojnú¹i joon gaun'goo¹o 'in seein²¹ coon²¹ tó²do.

6

Mo gafiin¹in 'e dyia¹ sellos do

¹Joon gamó³oo mo gafiin¹in Jesús, 'in líi¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do, gafiin¹in 'e sello nifu jee²¹² dyia¹ do. Joon ganú³uun lawa'a ga'oon¹on cwáain¹ 'ná³ faa²¹ jaain²¹ joo²¹ jii¹ do joon jin²in:

—iNa¹, ñijó²du'!

²Joon gajó³oo joon gamáa¹³na jaain²¹ cwa² taai²¹. Joon 'in tsá² tyiin¹ cwa² do san¹an coon²¹ arco. Joon ga'ii²¹i coon corona joon cwo'íi¹ gali¹o joon la joon ilii¹gi.

³Joon mo gana¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do 'e sello li tí² tún² ganú³uun jin² 'in joo²¹ jii¹ li tí² gáí¹:

—iNa¹, ñijó²du'!

⁴Joon gacwo'íi¹ jaain²¹gi cwa² yúuin². Joon ga'ii²¹i 'in tyiin¹ cwa² do coon²¹ ñi³ espada fee¹ joon ga'ii²¹i joon jú³ 'e jmá¹ tsá² 'eei¹ ruu²¹i joongi ca ijngai² ruu²¹i la jaain²¹ la jaain²¹.

⁵Joon mo gafiin¹in Jesús, 'in líi¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do, 'e sello li tí² ni¹ ganú³uun jin² 'in joo²¹ jii¹ li tí² gaai²¹:

—iNa¹, ñijó²du'!

Joon gajó³oo joon gamáa¹³na jaain²¹gi cwa² laa²¹. Joon 'in tyiin¹ cwa² do san¹an coon²¹ cwaa¹³ 'ii²¹.

⁶Joon ganú³uun coon²¹ jú³ jee²¹² 'in tyúui² joo²¹ jii¹ do 'e jin²in:

—Coon²¹ cwaa¹³ mi³ trigo tyiin¹ 'e jnaa² tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹² la joon jon 'ni¹ cwaa¹³ mi³ cebada tyiin¹ 'e jnaa² tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹². Pe aceite jo sá² jon'on jmi³ mi³ wuunjó³ jo sá².

⁷Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tí² tyán² nú³uun jin² 'in joo²¹ jii¹ li tí² tyúuin²:

—iNa¹, ñijó²du'!

⁸Joon gajó³oo joon gamáa³na jaain²¹gi cwa² néee². Joon 'in tyiin¹ cwa² do sii²¹ 'Mó¹, joon caluu-u jó² jaain²¹ 'in tyu² to² li taai² 'líi²¹². Joon ga'ii²¹ 'ido 'e tyu² to² cattyuu¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijngaa¹³i coon¹³ 'ni²¹ joongi coon¹³ 'oo² joon coon¹³ jmoowú¹ joongi coon¹³ joo²¹ líi³ taain²¹² juncwii²¹.

⁹Mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tí² 'ná² gamáa¹³na nu' altar 'in almas tya' tsá² 'in najúin¹ wii¹³ cwáain¹ tya' jú³ tyú² tya' Dios Jmi²¹. Nigajngaa¹³mo tsá² 'ii' wii¹³i jin²in 'e jai² líi²i Jesús.

¹⁰Joon jin² 'in almas do coon¹³ jú³ tá²:

—Ñá¹nu¹u', ¿líi¹gi ijmaa²¹a 'ii²¹ tyii¹? Tsu jii¹³ cafu jo mo cuu¹³u 'e jmoo²¹o jii¹³ la jú³ 'ii¹³. ¿Líi¹gi ijmaa²¹a 'ii²¹ tyii¹ icono¹³ tyii¹ tya' 'in gajngaai¹² jna'a 'in taain²¹² juncwii²¹?

¹¹Joon jilee²¹mo 'ido ga'ii²¹i jmai² sin³in taa²¹ joongi coon²¹ jú³ jin²in sii²¹i 'ii:

—Jaan¹duu' cata ce tsiin² júuin² jilee²¹ tsaruu²¹naa' 'in jmoo¹o to² tyu² Cristo la nigajún²naa'.

¹²Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello do li tí² jnú³ gajó³oo joon gajó²¹ 'wó² líi¹. Joon ñi¹ coonti galiniuu²¹. Joon sii²¹ do galíi¹ lawa jmi¹ coonti.

¹³Joon núu¹gi gaxuu²¹i ni cwoo¹³ juncwii²¹ la xuui²¹ mi³ cwarí³ ró²¹mo 'íi²i tyí² tá².

¹⁴Joon juncwii²¹ gatsu²u, galí² lawa mo'jí² gapé¹mo. Joon jilaa²¹ moo²¹ coon¹³ jilaa²¹ cwoo¹³ tyu² roon¹ ni jmi¹ni³ galisí²mo 'aan² tya'a.

¹⁵Joon 'in ró¹³ coon¹³ tsatyiin² coon¹³ 'in sá² cuu² coon¹³ 'in tyu² to² láa² coon¹³ 'in 'oo¹o to² cáan²mo coon¹³ tsá² taíi² coon¹³ 'in jmoo¹ to³ tya' tsá² xee¹ ga'mee²¹mo yaai tsi too²¹ xá² joongi jee²¹² 'loo²¹² tsa¹ moo²¹.

¹⁶Joon gajin²in sii²¹i 'e moo²¹ coon¹³ 'loo²¹² do:

—Jlii²¹² jna'a, joon 'mé¹u'u jna'a 'e jo nii¹i jna'a 'in tyiin¹ li sili²¹² do. Un'øøi¹³ jna'a coon¹³ 'e wúu¹ i'e² Jesús jna'a.

¹⁷ Tsu nigacwaa²¹ 'e jmi²¹² i'e¹ Dios wúu¹ joon, ¿'iin li² taa²¹?

7

Tyii¹³ in Dios 144,000 tsá² Israel

¹ Mí yuu¹³ lo gamáa¹ na tyúuin² ángeles 'in téein² jì tyún² tyuui¹³ juncwii²¹. Joon 'in ángeles do jo cwó² wa'a 'i¹ tyí² la caain²¹. Jo cwó² 'i¹ tyí² jon'gi ni cwoo¹³ 'wó² jon'gi ni jmi²¹ni¹³ jon'gi jee²¹² jii¹³ coon²¹ 'mó².

² Gamáa¹ na jaain²¹gi ángel 'in jó² li li 'yeei²¹ ñi¹ joon san¹ 'ido coon²¹ sello tya' Dios Jmii²¹ 'in jii¹. Joon 'in ángel do gatø¹²ø 'in ángeles tyúuin² do 'in li² jma¹ 'nii²¹ tya' cwoo¹³ 'wó² coon¹³ jmi²¹ni¹³. Gajin² in sii²¹i 'in ángeles tyúuin² do:

³ —Jo 'laa²¹²aa' tya' cwoo¹³ 'wó² jon'gi tya' jmi²¹ni¹³ jon'gi tya' 'mó² ca gali² tsaa²¹a sello tya'tyi² tya' tsá² jmoo¹o la to² tyu² Dios Ñu¹u'.

⁴ Joon ganú³uun jøøi¹ti seein²¹ 'in ga'ii²¹ 'e sello do tya'tyi¹. Joon gati² coon²¹ ciein¹³ mil tsi tunló¹ tsigi tyán² mil tsá² la jee²¹² coon'tya. Jileei²¹ 'in tsá² do jún² tya' 'lii²¹² tsacøøi¹³ tsá² Israel.

⁵ Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Judá ga'ii²¹ 'e sello do. Joon dyatun¹ milgi jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Rubén ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Gad ga'ii²¹ 'e sello do.

⁶ Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Aser ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Neftalí ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Manasés ga'ii²¹ 'e sello do.

⁷ Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Simeón ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Leví ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Isacar ga'ii²¹ 'e sello do.

⁸ Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Zabulon ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ José ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'lii²¹² tsafeei¹ Benjamín ga'ii²¹ 'e sello do.

Gamáa¹ na tsá² fúu¹ 'in tyi² 'mi² taa²¹

⁹ Mo ngayuui¹³ joon gamáa¹ na tsá² fúu¹ líi¹ 'in téein² tyani li sili²¹² do joongi tyani Jesús. 'In tsá² fúu¹ do jalín² la 'ui juncwii²¹. Líi¹mo jilaa²¹ 'nii²¹ tsá², faa²¹o jilaa²¹ 'nii²¹ jmi¹ 'e sá². Jalín² la caain²¹ fuu²¹. Joon 'áai¹ fúu¹ ca jo li² un'i²in tsá² 'ii. Joon 'in tsá² fúu¹ do tyi² 'mi² taa²¹ joon san² an jmai² coon²¹ nii²¹² moo²¹ untyiia².

¹⁰ Joon 'in tsá² do 'oo¹o tá² líi¹ joon jin²in: Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹, 'in tyiin¹ li sili²¹², coon¹³ Jesús gacwoo¹o 'e gatiin¹³ na'a.

¹¹ Joon téein² 'in ángeles la caain²¹ co¹ li téein² 'in tsacøøi¹³ coon¹³ 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ li sili²¹² do. Joon 'in ángeles do gatsaa²¹ a níi¹i níwó² tyani li sili²¹² do joon gaun'goo²¹o Dios Jmii²¹.

¹² Joon gajin²in:

¡Amén! Cwoli² jilaa²¹ 'e 'ø¹ tsá² tya' Dios Ñu¹u'.

Cwoli² tya'a jon 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá².

Cwocwó² tsá² 'maa¹³i coon¹³ jilaa²¹ 'e un'goo²¹o tsá² 'ii.

Cwoli² jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² coon¹³ jilaa²¹ wa' pí² tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

¹³ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsacøøi¹³ do gaunngii¹ sii²¹i jna:

—¿'iin 'in no 'in tyi² 'mi² taa²¹? ¿Xiiafu jalín²?

¹⁴ Joon gangii³in:

—Ñi²o'ò, tsañuu¹.

Joon gajin² in sii²¹i jna:

—'In no 'in niganii²¹² wúu¹ 'áai¹ joon nigaruun¹ un siin¹³in 'e lí² taa²¹ coon¹³ jmi¹ 'øøi² Jesús.

¹⁵ Tsu 'wii¹³ joon táan¹ in tyani li sili²¹² tya' Dios Jmii²¹ joon jmoo¹o la 'woo¹ jmi¹ la to² tyu²u inuu cwø¹ tya'a. Joon 'in tyiin¹ in li sili²¹² do 'áai¹ un'øøi¹³ 'ii.

¹⁶ Joon jo inii²¹²gi wúu¹ wa'a tyá² un'áai¹ jon'gi unjmúu²gi. Jon'gi nii²¹²gi wúu¹ tya' 'yiaa²¹ jon'gi li²gi tyi² 'yiaa²¹.

¹⁷ Tsu Jesús, 'in siin¹² tuntu¹ li sili²¹² do, 'in 'á¹ 'ii lawa¹ joo'saa²¹ tya'a. Joon itsajée¹ i li náa¹ jmi²¹ 'e cwø¹o juncwii²¹ tya' tsá². Joon Dios Jmii²¹ untyuun²¹ jmi²¹ 'e gatoo²¹ unní¹i.

8

Fiin¹ Jesús 'e sello li tí² dyá¹

¹ Joon mo gajin¹ Jesús 'e sello do li tí² dyá¹ ga'ii² tii² coon²¹ tsa² hora fu ñu¹fú².

² Joon gamáa¹ na 'in dyá¹ ángeles 'in téen² in tyani Dios Jmii²¹ joon ga'ii²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ coon²¹ trompeta.

³ Joon gacwé¹ jaain²¹gi ángel joon gajmaa¹ a siin¹² in nu' altar do. San² 'ido coon²¹ ñi³ cwanáa¹ 'e taa¹³ fuu²¹² sán². Joon ga'ii²¹ fuu²¹² sán² 'láai² 'e jún² tyani Dios Jmii²¹. Joon la jee²¹² gajún² 'e fuu²¹² sán² do ni altar lí¹ cwanáa¹ 'e si² tyani li sili²¹² do gajma² 'in ángel do jju³ Dios cwaain¹ tya' 'e jju³ tyú² 'e gafaa²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios do.

⁴ Joon 'e jju³ tyú² do gasoo¹o caan²¹mo coon¹³ unñ² tya' fuu²¹² sán² do fu li tyiin¹ Dios Jmii²¹.

⁵ Joon 'in ángel do gaunrøøi¹ coon¹³ jì² coo¹ ni altar do 'e ñi³ tya' fuu²¹² sán² joon gapi² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon gani²¹ tá², ga'oon¹on cwaainná³, gali² jì² 'áai¹ joon gajøø²¹ 'wó² mo gatoo²¹ ñi³ do ni 'wó².

Mo ga'in² trompeta do

6 Joon 'in dyái¹ ángeles do gatyaa¹ tyá² 'e xuu¹u lúu¹ tya'a.

7 Joon 'in ángel nifu gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon tsifu gaxuu²¹ tsi¹ coon¹³ jí² sicaai¹³ jmi¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon catyuu¹³ líi¹gi cwoo¹³ juncwii²¹ gacoo²o caan²¹ mo gacoo²o coon¹³ catyuu¹³ líi¹gi jilaa²¹ 'mó² la joon jon nuu²¹ røø²¹.

8 Joon 'in ángel li tí² gáí¹ gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon gaxuu²¹ ni jmi¹ni¹³ lawa coon²¹ moo²¹ fee¹ 'e coo²¹ jí². Joon catyuu¹³ líi¹gi 'e jmi¹ni¹³ galí² jmi¹.

9 Joon catyuu¹³ líi¹gi jileei²¹ joo²¹ táai² nu¹ jmi¹ni¹³ gajúun²mo. La joon jon barco gafiin²mo.

10 Joon 'in ángel li tí² gaai²¹ gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon jaain²¹ núu¹ feei¹ líi¹ lawa coon jí² taa²¹ gatøø²¹i fu yu¹ juncwii²¹. Gatøø²¹i jee²¹² catyuu¹³ líi¹gi ni jmi²¹ coon¹³ li 'yá² jmi²¹.

11 Joon 'in núu¹ do sii²¹ 'Oo²¹ Tyi¹. Joon catyuu¹³ líi¹gi jmi²¹ galityi¹. Joon fúu¹mo tsá² gajúin¹ 'wii¹³ galityi¹ jmi²¹ do.

12 Joon 'in ángel li tí² tyúuin² gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon galiniuu¹ catyuu¹³ líi¹gi ñi¹ la joon jon catyuu¹³ líi¹gi sii²¹ coon¹³ núu¹ galiniuu¹. Joon catyuu¹³ líi¹gi jmi²¹² jo gatí² 'yia²¹ la joon jon li 'woo jo jná² joo²¹gi sii²¹.

13 Joon gamáa¹na jaain²¹ ángel 'in 'ii¹ tuntsa¹ ñu¹fú². Joon ganúu³un jín²in:

—'í¹Áai¹ fúu² líi¹na 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ mi xuu¹u 'in gaai²¹ ángeles catyaa²¹² do lúu¹ tya'a!

9

1 Joon 'in ángel li tí² 'ñéei² gaxuu¹u lúu¹ tya'a. Joon gamáa¹na jaain²¹ 'in líi¹ núu¹ 'in gatøø²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ joon ga'ii²¹ jonñi³ tya' too²¹ tyí² li sityá².

2 Joon ganá¹ 'ido 'e too²¹ tyí² li sityá² joon ga'yei²¹ 'unñi² lawa li 'yei²¹ 'unñi² tya' too²¹ horno fee¹. Joon galinuu²¹ ñi¹ coon¹³ tyí² 'wii¹³ 'e 'unñi² do-o.

3 Joon jee²¹² 'unñi² do ga'weei¹ sinii²¹ 'in gangí¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon ga'ii²¹; to² i'ii²¹ tsá² la 'ii²¹ ticún³ taain²¹² juncwii²¹.

4 Pe ga'ii²¹; to² 'e jo lí² 'láa¹ tya' nuu²¹ sá² juncwii²¹ jon'gi tya' jilaa²¹ 'e røø²¹ jon'gi 'mó² jii¹³ 'in tsá² 'in jo mo ga'ii²¹; 'e sello do tya' Dios Jmii²¹ tya'tyí¹ li² jmee²¹; 'i.

5 Pe jo cwéei¹ jngaa¹³; 'in tsá² do jii¹³ li 'e¹ 'e tsá² wúu¹ la li mo 'ii²¹ ticún³ tya' tsá². 'e¹ 'e wúu¹ tsá² ce tsín¹ 'ñéei² sii²¹.

6 Joon jee²¹² 'e jmi²¹² joon ijúuin¹-tsi tsá² xiiala ijúun²in pe jo ityí²¹a. Joon xafiin¹³ 'iin²¹² in jún²in pe 'in 'mó¹ tya'a intsawíin²mo.

7 Joon 'in sinii²¹ do líi¹i la líi¹ cwa² 'in nigatyaa¹ tsá² tyá² tya' 'nii²¹. Joon yu¹ tyí¹i si² lawa coon²¹ corona lí¹ cwanáa¹. Joon ní¹i li la li ní² tsáñuu¹.

8 Tyán² 'in sinii²¹ do jñutyí² tsami² joon tsi² moojóon¹ la li moojóon¹ 'yia² león.

9 Tyí² cuerpo tya' sinii²¹ do ñi³ joon mo 'ii¹i joon 'iin² cwáa¹ la 'iin² mo cwiin¹in cwa² fúu¹ jnuu¹ care¹ tsalíin²in li náa¹ 'nii²¹.

10 Joon 'in sinii²¹ do tyaan¹ moocúun¹ ticún³. Lí²-i 'i¹i coon¹³ moocúun¹ do. Joon nuu¹³un to² 'ñéei² sii²¹ wa'a jmee²¹; tsá².

11 Joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyu² to² 'in sinii²¹ do, 'in ángel tya' li sityá² tyu² to² 'ii. Joon 'in ángel do sii²¹ Abadón coon¹³ jmi¹ tsá² Israel joon coon¹³ jmi¹ griego sii²¹ Apolión. 'E øøi²¹-tsi tsá² Apolión do 'in 'iin² jilaa²¹ 'e sá².

12 Coon¹³ la joon gangí¹i coon²¹ fa'í³ pe tún²gi fa'í³ jíó¹.

13 Joon 'in ángel li tí² jnúui² gaxuu¹u lúu¹ tya'a. Joon ganúu³un coon²¹ júu³ jó² fu ni altar lí¹ cwanáa¹ 'e tsi³ tyán² moofi³, coon²¹ la coon²¹ tyuu¹³ altar do. 'E altar do si²i tyani Dios Jmii²¹.

14 Joon 'e júu³ ganúu³un do tya' ángel li tí² jñúui² 'in san² lúu¹ joon jín²in 'e júu³ do:

—Láa²-i 'in ángeles tyúuin² 'in táai² si'núui¹³ tyan² jmi²¹ fee¹ sii²¹ Eufrates.

15 La joon galáai² 'in ángeles tyúun² do 'e tsajngaa¹³; catyuu¹³ líi¹gi tsá². Joon tya' jmi²¹² joon nigatyaa¹ 'in ángeles do tyá² tya'a 'e jngaa¹³i tsá². Joon sijáan¹an hora, jmi²¹², sii²¹, jii²¹ 'e laai²¹.

16 Joon ganúu³oo jøøi¹³ 'láa² tya'a seein²¹ 'in néei¹ cwa² joon tí² tún² cíein¹³ millones.

17 Gamáa¹na 'in cwa² do lawa¹ 'e cí³oo joon 'in néei¹ cwa² do toon²¹² ñi³ ni tsi¹ joon 'yu¹ 'in' yáun² coon¹³ røø²¹ coon¹³ náa². Joon po'tyi² cwa² do li la li po'tyi² león. Joon 'yei²¹ jí² moo'oo²¹² coon¹³ unñi¹ coon¹³ azufre.

18 Joon catyuu¹³ líi¹gi tsá² 'in gajúuin¹ coon¹³ 'e 'ni¹ 'ii¹³ 'e ga'yei²¹ 'oo²¹² cwa² do.

19 'In cwa² do jmaa¹ 'a 'nii²¹ tya' tsá² jii¹³ coon¹³ 'oo²¹²o joon coon¹³ moocúun¹un tsu moocúun¹un li la líi¹ mii²¹ tsi³ po'tyí¹i joon coon¹³ joon jmoo¹o 'nii²¹ tya' tsá².

20 Pe 'in tsá² catyáai² 'in jo mo jún¹ mo gangóo¹ wúu¹ tya' cwa² do jo gajoo²¹-tsi 'e gó² jmoo¹o. Jo gajoo²¹-tsi un'goo²¹o jileei²¹ espíritu gó² jon'gi gajoo²¹-tsi 'e jo un'goo²¹o dioses tya¹ 'in gajmeei¹ tsá² 'e lí¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si ñi³ yáun² 'ee si cuun²¹² 'ee si 'mó² 'ee. Tsá²-a gajmee¹ 'i, joon jo lí² jøø²ø jon'gi lí² núu²un jon'gi lí² ngí¹ tí¹i.

21 La joon jon 'in tsá² do jo gatyui²-tsi 'e jo jngaa¹³i tsá², jo gatá²u 'e jmoo¹o 'e loo¹o la joon jo gatá²u fee²¹; tsami² tya' tsá² xeei²¹. Jo gatá²u jmoo¹o 'uun²¹.

10

Gamáa¹na ángel 'in san²an coon²¹ jí² pi³

¹ Joon gamáa¹na jaain²¹gi ángel 'in 'gøøi¹³ 'in gajgáa¹ fu ñu²fú². Tyíin¹³in jníi¹ joon coon²¹ cuuntuu²¹ tsí³ yu¹ tyíi¹i. Joon níi¹i jii¹ la jii¹ ñi¹. Joon tyúu¹u silí²-i jí².

² Joon san²an coon²¹ jí² pi³ sinii¹³ joon gasi²i tíi² li' tsáa¹ ni jmi¹ñi¹³ joon tíi² li' tooin²¹² gasi²i cwoo¹³ tyúu¹u.

³ Joon ga'oo¹o tá² líli¹ la 'oon¹on 'yia² león. Joon mo ga'oo¹o 'in ángel do joon ga'oon¹on cwaain^{ñá}³ dyia¹ naa¹³ lawa 'e gafaa²¹o.

⁴ Joon mo ngayuui¹³ ga'oon¹on cwaain^{ñá}³ dyia¹ naa¹³ do itóon³oon ni mo²jí² júu³ ty'a pe ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu ñu²fú² jin²in sii²¹i jna:

—Ma² 'e júu³ 'uuin²¹ ganuu²un mo ga'oon¹on cwaain^{ñá}³ dyia¹ naa¹³ do. Jo toon¹³on ni mo²jí².

⁵ Joon 'in ángel 'in gamáa¹na siin¹²in ni jmi¹ñi¹³ coon¹³ cwoo¹³ tyúu¹u gasaa¹³a cwoo²¹o tsáa¹ fu ñu²fú².

⁶ Joon ga'ée¹³mo Dios 'in seen²¹ coon²¹ tøø²mo 'in gajmaa¹a ñu²fú² coon¹³ po³ juncwii²¹ coon¹³ jmi¹ñi¹³ coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². Ga'ée¹³mo, gajin²in:

—Jo 'ee li¹iii²¹²gi;

⁷ tsu mi tí² 'ii²¹ ixuu¹u ángel do li tí² dyá¹i joon itsé¹mo júu³ 'úuin² ty'a Dios 'e gacwo²o Dios tsá² ty'a 'in gacwoo¹o júu³ tyú² ty'a calií.

⁸ Joon 'e júu³ ganúu³uun jó² fu ñu²fú² gajin²in gasii²¹i jna tún¹:

—Cwotyán² 'e jí² san² 'in ángel siin¹²in ni jmi¹ñi¹³ coon¹³ cwoo¹³ tyúu¹u.

⁹ Joon gangó³oo li siin¹²in 'in ángel do joon gami³i 'e jí² pi³ 'e san²an. Joon gacwo¹o jna. Joon jin²in sii²¹i jna:

—Jun³ 'e jí² lo, joon fíin¹³in joon ñii¹³in joon iliróo²nu¹ 'óo¹³o la róo² to² pe mi tisi¹³ ñu¹ tuu¹'u ilityi¹.

¹⁰ Joon gacón³oon 'e jí² pi³ san²an ángel do joon gaffin³iin, ganii²¹iin. Joon nu¹ 'óo³oo galiróo² la róo² to² pe mo ngayuui¹³ ganii²¹ 'ii galityi¹ni nu¹ tu¹³uu.

¹¹ Tsifu gajin²in sii²¹i jna:

—Ná¹ cwocwo²o júu³ tyú² ty'a Dios cwáain¹ ty'a tsá² fúui¹ la joon cwáain¹ ty'a ñaciones xiia²¹. Joon la caain²¹ li faa²¹ tsá² jmi¹ xiia²¹ joon tyani róøi¹³ ná² cwo²o júu³ ty'a Dios.

11

Gamóo³oo 'ee ilí² ty'a gáí¹ tsá² 'in cwoo¹o júu³ ty'a Dios

¹ Joon gacwo¹o jna ca'no' tó² 'e ty'a tsá² 'ii²¹ joon jin²in sii²¹i jna:

—Ráan²u, ty'a¹ 'ii²¹ ty'a¹ inuu cwo¹ fee¹ ty'a¹ Dios Jmii²¹ coon¹³ ni altar. Un'ii²in jii¹ti taai² un'goo²¹o Dios inuu cwo¹ do.

² Pe jo ty'a¹ 'ii²¹ 'in'yia² cwo¹ tsu ty'a tsá² seen²¹ li wíin² 'in jo líii¹ tsá² Israel. Joon 'in tsá² seen²¹ wíin² do i'láa¹ ty'a¹ 'e fuu²¹ li cwai¹³ lo ce tsín¹ tunlá¹ sii²¹ tsí gáí¹.

³ Jna-a isii³na gáí¹ tsá² tyiia 'in faa²¹a cwáain¹ tyiia ce tsín¹ ni¹ jiiin²¹ tsi ca'no'. Joon 'in tsá² gáí¹ do ityi²i mi² lí¹ tyiia²¹².

⁴ Joon 'in gáí¹ tsá² tyiia do líii¹ tún² 'mó² olivo joongi líii¹ tún² ñi³ taa¹³ cera 'e taán² tyani Dios Jmii²¹ 'in tyu² to² juncwii²¹.

⁵ Joon wa 'iin²¹²in tsá² lá¹ ty'a¹ 'in gáí¹ tsá² do i'yei² jí² moo²oo²¹²o, joon injúun¹in coonti jilee²¹ 'in 'eei¹ 'ii. Joon coon¹³ la joon iúun¹in jilee²¹ 'in 'iin²¹²in lá¹ ty'a¹.

⁶ Joon 'in tsá² gáí¹ do lí²-i tyu²u to² wa'a jo jó² jmi¹ la 'ii²¹² ifaa²¹a cwáain¹ ty'a Dios la joon lí²-i tyu²u to² lijmi¹ jmi²¹. Joon doñi²ee 'ii²¹ 'iin²¹²in lí²-i 'e¹e tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'láai² 'ii¹³ jmoowúu¹.

⁷ Pe mo gatsín¹ cwoo¹o 'in gáí¹ tsá² do júu³ ty'a Dios 'in joo²¹ 'lii³ 'in gacwo¹ii¹ li sityá² do itéen¹in coon¹³ 'in gáí¹ do joon ilii¹ 'i 'ido ijngaa¹³mo 'in 'lii³ 'in tsá² gáí¹ do.

⁸ Joon 'in gáí¹ 'lii²¹² do ityiia²¹ jee²¹² 'ná¹ fuu²¹ fee²¹ li gateen¹in Na^{ñu}¹u Jesús taa¹ crúu¹³ ty'a. Mo líii¹³ unsii²¹ tsá² 'e fuu²¹ do Sodoma si Egipto 'ee mo 'iin²¹²in jmaa¹a júu³ 'e gó² gajmaa¹a 'in tsá² néei¹ do ty'a Jesús.

⁹ Joon jee²¹² ni¹ jmi²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ 'in tsá² seen²¹ la caain²¹ juncwii²¹, 'in faa²¹a jilaa²¹ nii² jmi¹, 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ coon¹³ jilaa²¹ nii² tsá² ijøø² 'in gáí¹ 'lii²¹² do tsu jo cwoo¹i wa'a tsa¹áai¹³ tsá² 'ii.

¹⁰ Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijmaa¹a jløø³i 'e gajúin¹ 'in tsá² gáí¹ do 'in cwoo¹o júu³ tyú² ty'a Dios Jmii²¹. Jløø¹³mo 'áai¹ ca gacwo¹o ruu²¹i 'e yaai¹-tsi la jaain²¹ la jaain²¹. Tsa¹ 'in gáí¹ tsá² do gauntyi²in tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ júu³ tyú² gacwo¹o.

¹¹ Pe mo gatsín¹ ni¹ jmi²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ gaunjin²¹in Dios tún¹ 'in tsá² gáí¹ niúun¹ do joon jmaa¹a teen¹in. Joon gafoo¹³mo jilee²¹ 'in gango¹.

¹² Joon tsifu ganúu²un 'in tsá² gáí¹ do coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñu²fú² 'e jin²in:

—Ñilín²naa¹ fu yu¹ lo.

Joon gasóo²o jee²¹² coon²¹ jní¹ fu yu¹ ñu²fú² la nii²¹²i 'in 'eei¹ 'ii.

¹³ Tsifu joon gajøø²¹gon 'wó² lí¹ joon catyuui¹³ jee²¹² dyá² tsa² 'e fuu²¹ do ga'in² joon dyia¹ mil tsá² gajúin¹ mo gajøø²¹ 'wó² do. Joon 'in tsá² catyáai² do 'in gasáai¹ 'e fuu²¹ do gafoo¹³mo joongi gaun'goo²¹o Dios Jmii²¹ 'in tyíin¹ ñu²fú².

¹⁴ Coon¹³ la joon gangii¹ fa'i³ li tí² tún² pe jo la 'ii²¹² jó² fa'i³ li tí² ni¹.

X^{uu}1 u ángel lúu1 ty'a li tí2 dyá1 i

15 Joon gax^{uu}1 u 'in ángel li tí2 dyá1 lúu1 ty'a. Joon gafaa²¹ a júu¹³ tá2 jó2 fu ñu² fú2 'e jin²¹ in:

Jilaa²¹ to2 sá2 juncwii²¹ galí² i ilí2 ty'a Ña¹ ñu¹ u' Dios coon¹³ 'in gasii¹ in Dios 'in gajmaa¹ a tiin¹³ tsá2 'in sii²¹ Cristo;

joon 'ii' in tyu² u to2 coon²¹ tøø² mo. 16 Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹³ 'in néei¹ li silií²¹² ty'a tyani Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a 'in tuu²¹ jun² un ni 'wó2 'e un'goo²¹ o Dios Jmii²¹.

17 Joon gajin² in:

Cwóo¹³ o' o 'nu' má¹ u' u, Ña¹ ñu¹ u' Dios tyii¹, 'in lí2 jmá¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹² in.

Seen²¹ mo' o ca la mo jée¹, joon seen²¹ mo' o la no, joon iñi¹³ i.

Cwóo¹³ o' o 'má¹ u' u tsu niga¹ ú² u to2 fee¹ tyi¹. Joon láa² 'wii²¹² tyu² u to2.

18 Tsá2 taain²¹² juncwii²¹ nigajmaa¹ a 'nii²¹ tsi tyi¹

pe la no gatí² 'ii²¹ 'e jo ta² gi¹ 'e la jmoo¹ o tsá2. Nigatí² 'ii²¹ ijmaa²¹ a 'ii²¹ ty'a 'e gó2 'e nigajmaa¹ a 'in nigajúin¹.

Joon icwo²¹ o tsá2 tyi¹ 'in gafaa²¹ a cwáain¹ tyi¹ 'e tíi² i.

Joon jileei²¹ 'in tsaa¹ tsi 'nu, jileei²¹ 'in un'goo²¹ o 'nu 'ii²¹ 'e tíi² la tsá2 feei¹ tiin¹³ la tsá2 'wéi¹.

Joon i'in¹ u' u 'in láa¹ juncwii²¹.

19 Joon ganó¹ cwo¹ fee¹ ty'a Dios Jmii²¹ 'e si' ñu² fú2. Joon gamóo³ oo cwóo¹ taa¹³ júu³ ga¹ ñi¹ Dios coon¹³ tsá2 ty'a a tsi inuu cwo¹ do.

Joon galí² jí2 cwaain¹ ñá3, gani²¹, gatyia²¹ cwaain¹ ñá3, joon gajøø²¹ wó2 joon gax^{uu}2 tsi¹ líli¹.

12

'In tsami² coon¹³ 'in mii²¹ 'liii³

1 Joon galí² coon²¹ lí2 'e fee¹ 'áai¹ fu ya' ñu² fú2. lawa jaain²¹ tsami² tyi² i 'mi² 'e li la líi¹ ñi¹ joon 'wii²¹² tíi¹ i 'i¹ si²¹. Joon 'ú2 tyi¹ i si² coon²¹ corona taain²¹² dyatuuin¹ náu¹.

2 Joon 'in tsami² do tyéen¹ in yuun²¹. Joon 'oo¹ o coon¹³ wúu¹ 'e nii²¹ mo galiseein²¹ yuun²¹ do.

3 Joon coon²¹ gi lí2 galí² tún2 fu ya' ñu² fú2; lawa jaain²¹ mii²¹ 'liii³ yúuin² 'in sá2 dyá1 po¹ tyi². Joon tsi³ dyá2 mooff³ joon jmai² coon²¹ corona taa¹³ tyi¹ i.

4 Joon gaunraan¹³ in catyuui¹³ líi¹ gi náu¹ si¹ i¹³ ñu² fú2 coon¹³ moocluun¹ un joon gadyee¹³ i fu ni cwo¹³ juncwii²¹. Joon 'in mii²¹ 'liii³ do gajaan¹ an tyani 'in tsami² 'in ti lí2 liseein²¹ yuun²¹ ty'a icuu²¹ i tsifu mi liseein²¹ yuun²¹ ty'a 'ido.

5 Joon galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ ty'a 'in tsami² do. Joon 'in xuui²¹² do ityu² u to2 'ii jilaa²¹ naciones sá2 juncwii²¹ coon¹³

coon²¹ 'ii¹³ 'e lí1 ñi³. Joon tsifu-u gasaa²¹ i Dios yuun²¹ ty'a tsami² do fu li tyiin¹ in li silií²¹² do.

6 Joon 'in tsami² do gacwiin¹ o fu coon²¹ li jo 'in tsá2 taain²¹². Do-o nigatya¹ Dios tyú2 ty'a ilicwo¹ 'ido 'e dø¹ ø ce tsín¹ 'ni¹ jün²¹ tsi ca'no'.

7 Mo ngayuui¹³ joon ganá¹ 'nii²¹ fu ñu² fú2. Joon 'in ángel 'in tyiin² gi sii Miguel coon¹³ ángeles ty'a catyáai² gatéen¹ in coon¹³ 'in mii²¹ 'liii³. Joon 'in mii²¹ 'liii³ do coon¹³ 'ii¹³ ty'a gatéen¹ in coon¹³ 'in ángeles tyú¹

8 pe jo galí² 'in líi³. Joon jo lisá2 'aan³ ty'a fu ñu² fú2.

9 Joon coon¹³ la joon ga'wóo² i 'in mii²¹ 'liii³ do fu ñu² fú2. 'In mii²¹ 'liii³ do sii²¹ o jon 'in 'liii³; sii²¹ o jon Satanás. Ca la mo 'wiin²¹² gacón² 'in mii²¹ 'liii³ do tsá2 taain²¹² juncwii²¹ tóo2. Joon gapí² in Dios 'in mii²¹ 'liii³ do ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'ii¹³ ty'a.

10 Joon ganúu³ uun coon júu³ tá2 jó2 fu ñu² fú2 'e jin² in:

—Nigatí² 'ii²¹ ijma² Dios tiin¹³ tsá2. Ti li líñi¹ tsá2 Dios 'in fee¹ mo 'ii. Ityu² u Dios tyi¹ to2. Gatí² 'ii²¹ 'ii²¹; Cristo to2 ty'a. Tsu Dios gatyí¹ i fu ñu² fú2 'in niga¹ ñi¹ la 'woo¹ jmi¹ tyani Dios 'in jai² líi² Cristo.

11 Joon galí² i 'ido coon¹³ jmi¹ gatún³ un ty'a Jesús 'in líi¹ Cordero ty'a. Galí² o joon 'wii¹³ júu³ ty'a 'e nigajin² in xiiala gajmaa¹ a Jesús tiin¹³ tsá2. Joon jo 'goo²¹ o wa'a júuin² 'wii¹³ júu³ tyá2 ty'a.

12 'Wii¹³ joon jmaa² aa' jløø³ naa' jileei²¹ 'naa' 'in néei¹ ñu² fú2. Pe fúu² 'naa' 'in taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in taain²¹² nu' jmi¹ ñi¹³ tsu 'in líi¹³ gajgaai¹ jee²¹² 'naa' joon tyí² in 'áai¹ tsu ñi¹ o 'e jo wóo2 lí2 jmáa¹ a 'e 'iin²¹² in jmáa¹ a.

13 Joon mo galili² i 'in mii²¹ 'liii³ do 'e nigapí² in Dios 'ii fu juncwii²¹ joon nga'øø¹³ mo 'in tsami² do 'in galiseein²¹ xuui²¹² tsañuu¹ ty'a.

14 Pe Dios gacwoo¹ o ga'yá3 cwáa¹ mii²¹ feei¹ ty'a 'in tsami² do joon ilí¹ i fu li jo 'iin tsá2 seein²¹ li sá2 'aan³ ty'a. Lí2 cwó2 Dios 'ni¹ jün²¹ tsi ca'no' 'e dø¹ ø 'in tsami² do. Do-o táain² wiin² li jo ngí¹ 'in mii²¹ 'liii³ do.

15 Joon 'in mii²¹ 'liii³ do gaxuu¹ u gajmaa¹ a lawa coon²¹ jmi²¹ fee¹ 'yeei²¹ 'oo²¹² o wa ilicaain²¹ 'in tsami² do coon¹³ jmi²¹ 'yeei²¹ 'oo²¹² o.

16 Pe ni cwo¹³ 'wó2 gauncoon¹³ o 'in tsami² do joon ga'gii²¹ ni 'wó2 do joon do-o gayuun²¹ jmi²¹ 'e gaxuu¹ u 'in mii²¹ 'liii³ do.

17 Mo galí² la joon, joon 'in mii²¹ do líli¹ gi tyí² in ty'a 'in tsami² do joon gangóo¹ ngatíin¹ in coon¹³ 'in jún² ty'a 'in tsami² do 'in catyáai² gi. Joon 'in jún² ty'a 'in tsami² do líi¹ i

tsá² jmoo¹o la to² tyu² Dios, 'in jmoo¹o júu³ jílaa²¹ 'e nigajmaa¹ a Jesucristo 'wii²¹² tya'a.

13

Máa¹ na gáí¹ joo²¹ 'lhií³

1 Joon gajmáa³aa siin¹³na ni tsáa² ti² jmi¹ñi³ joon gamáa¹na jaain²¹ joo²¹ 'lhií³ 'in ga'yeei²¹ jmi¹ñi³ do. Joon 'in joo²¹ 'lhií³ do ti² dyáa¹ mootyí² joon tsi² dyá² moofi³. Taa¹³ jmai² coon²¹ corona la coon²¹ moofi³. Joon la coon²¹ mootyí² do toon²¹² coon²¹ 'e gó² faa²¹ tya' Dios.

2 Joon líi¹ la líi¹ 'yiaa² tí³ 'in joo²¹ 'lhií³ do joon li tí¹ la li tí² oso. Joon 'oo²¹²o li la li 'oo²¹² 'yiaa² león. Joon 'in mii²¹ 'lhií³ do gacwo¹ 'ido wa'a pí² tya'a coon¹³ 'áan³ tya'a. Gacwó² 'ido jon to² fee¹.

3 Joon coon²¹ mootyí² tya' 'in joo²¹ 'lhií³ do sicwuu²¹ ca la li' ijúun²in. Pe 'e mootyí² do li sicwuu²¹ do ga'loo¹o. Joon ganga'goo²¹-tsi jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

4 Joon gaun'goo²¹o tsá² 'in mii²¹ 'lhií³ do tsu 'ii-o gacwo¹ 'in joo²¹ 'lhií³ do to² 'e 'oo¹o. Un'goo²¹ tsá² jon 'in joo²¹ 'lhií³ do jin²in:

—Jo 'in seein²¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'lhií³ no. Joon, ¿'iin lí² tñ² coon¹³ 'ii?

5 Joon ga'yeei²¹ 'oo²¹²o júu³ jloo³ joongi júu³ gó² tya' Dios. Joon ga'ii²¹ to² tya'a ca tsín¹ ni¹ jii²¹ tsi ca'no'.

6 Joon 'in joo²¹ 'lhií³ do gafaa²¹a 'laa²¹ tya' Dios joongi faa²¹a 'laa²¹ tya' 'e sii²¹ Dios. Faa²¹a 'laa²¹ jon tya' li tyiín¹ Dios coon¹³ jileei²¹ 'in taain²¹² nu'fú².

7 Joon gacwó¹i 'e jma¹ 'nii²¹ tya' 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios ca gali²o. Ga'ii²¹ 'in joo²¹ 'lhií³ do 'e lí² tyu² to² jílaa²¹ nii² tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ jílaa²¹ fuu²¹ coon¹³ jileei²¹ 'in faa²¹a jmi¹ xiia' fu la 'úi³ juncwii²¹.

8 Joon jileei²¹ tsá² 'in jo taain²¹² ni jí² tya' Jesús 'ii 'in gaun'goo²¹o 'in joo²¹ 'lhií³ do; ca la mo 'wiin²¹² garóon¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do ni jí² do li taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon líi¹i 'in Jesús do Cordero 'in najúin¹.

9 Joon wana tsi³ tsá² loocwó¹o, cwonuu¹un.

10 Wana 'in tsá² tsajéei¹ tsá² 'nuñi³, 'nuñi³-i jon itsajéei¹ tsá² 'ii. La joon jon wana jn-gaai¹³ tsá² tsá² coon¹³ ñijí²-i, coon¹³ ñijí²-i joon ijngai² tsá² 'ii. Tsu 'wii¹³ joon 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios 'ná² taain²¹² tá²-tsi joon jai² líi².

11 Mo ngayuui¹³ joon gamáa¹na jaain²¹gi joo²¹ 'lhií³ 'in ga'yeei²¹ ni 'wó². Tsi³ tún² moofi³ la tsi³ moofi³ joo'saa²¹ xuui²¹². Pe faa²¹a 'ido la faa²¹ 'in mii²¹ 'lhií³ do.

12 'Oo²¹²o jílaa²¹ to² tya' 'in joo²¹ 'lhií³ nifu. Joon 'in joo²¹ 'lhií³ li tí² gáí¹ gaj-maa¹ a gaun'goo²¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in

joo²¹ 'lhií³ nifu 'in ga'loo¹ coon²¹ mootyí¹ li li sicwuu²¹ la li' ijúun²in.

13 Joon 'in joo²¹ 'lhií³ li tí² gáí¹ do gaj-maa¹ a lí² fee¹ 'áai¹. Ca gajmaa¹ a jalí² jí² yu' juncwii²¹ joon gaxuu²¹ fu ni 'wó² la jòø² tsá² gajmaa¹ 'in joo²¹ 'lhií³ do.

14 Joon coon¹³ lí² 'e gajmaa¹ a 'in joo²¹ 'lhií³ li tí² gáí¹ do tyani 'in joo²¹ 'lhií³ nifu gacón²on tsá² taain²¹² juncwii²¹ tóo². Joon 'in joo²¹ 'lhií³ li tí² gáí¹ do gatyu^{2u} to² tsá² wa'a jméi² 'ido jaain²¹ 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'lhií³ sicwuu²¹ coon¹³ ñi³ pe jii²¹o.

15 Joon 'in joo²¹ 'lhií³ li tí² gáí¹ do gajmaa¹ a jii¹ 'in gajmee¹ in tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'lhií³ nifu. Ga'láa² 'wii²¹² gafaa²¹a 'in joo²¹ 'lhií³ gajmee¹ in tsá². Joon gajngaa¹³i jileei²¹ 'in jo gaun'goo²¹o 'ii.

16 Joon gatyu^{2u} to² 'e líin² in tsá² lí² cwo²¹o tsáa¹ si tya'tyi² 'ee. Jilee²¹mo xufiín¹³ tsá² 'wéei¹ si tsá² tyiin² 'ee, si tsá² sá² cuu² si tsá² tañi² 'ee, si tsá² jmoo¹o to² 'ña'a si tsá² jmoo¹o to² tya' tsá² xeei²¹ 'ná² líin² in 'e lí² do.

17 Tsu wana jo tyaan¹ tsá² 'e lí² do si nombre tya' 'in joo²¹ 'lhií³ do jo lí² ló³ tsá² 'ee 'ñi¹ in joon jo lí² 'ñi¹ in tsá² 'e 'ñi¹.

18 'E lí² do li la coon²¹ número. Jon wana jmi¹-tsi tsá² lí²-i uní² tsá² 'e número tya' 'in joo²¹ 'lhií³ do tsu número tya' tsañuu¹ do. 'E número do tí² seisciento sesenta y seis.

14

Núu³uun 'øø¹ø 'in 144,000 tsá²

1 Mo ngayuui¹³ joon gajóø³øø joon gamáa¹na Jesús, 'in líi¹ Cordero, siin¹³in ni moo²¹ sii²¹ Sión. Joon téein² coon¹³on coon²¹ ciei¹³ mil tsi tunlo¹ tyán² mil tsá². Joon 'in tsá² tyaan¹an tya'tyi¹ 'e sii²¹ Cordero coon¹³ 'e sii²¹ Jmi²¹.

2 Joon ganúu³uun 'e 'iin² 'e jó² fu ñu'fú², 'iin² la 'iin² li 'yu' jmi²¹ 'láai¹ li¹. 'Iin² lawa mo 'oon¹on cwaain¹ñá³ tá² lí¹. Fúu¹³mo tí¹ téein² poo²¹o tuntuu²¹ tya'a.

3 Joon 'øø¹ø coon²¹ canto 'múui² tyani li sili²¹² li tyiín¹ Dios joongi tyani 'in tyuui² joo²¹ jii¹ coon¹³ 'in tsacøøi¹³ do. Joon jii¹ 'in jaain²¹ jo lí² lítií² 'e canto do jii¹ 'in coon²¹ ciei¹³ mil tsi tunlo¹ tyán² mil tsá² do lí² lítií² 'e canto do. 'In tsá² do 'in nigajmaa¹ a Dios tiin¹³ in jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹.

4 'Ido 'in jo 'ee niga'láa¹ coon¹³ tsami². Jmai² 'in tyún¹mo 'ii, joon ngii¹o coon¹³ Jesús doñixiia' fu tsaliín²mo. Gauntiín¹³ Jesús 'ii jee²¹² tsá² 'e líin² in lawa coon²¹ fa¹ tya' Dios Jmi²¹ nifu joongi tya' 'in Cordero do.

5 Jii¹ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo gasii¹ 'ido. Joon jii¹ coon²¹ tsaa² jo røøi²¹ tyani Dios.

Júu³ ga'ii¹ gaai²¹ ángeles

6 Joon gamáa¹ na jaain²¹ gi ángel 'in ga'óó² tuntsa¹ ñu'fú². Joon 'in ángel do tyaan¹an júu³ 'e taa²¹ coon²¹ tóó² mo tya' xiiala tiin¹³ tsá² juncwii²¹. Jajmaa¹³ a tsá² júu³ jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹; jilaa²¹ nii² tsá² 'in faa²¹ a jilaa²¹ nii² jmi¹, 'in néei¹ la coon²¹ fuu²¹.

7 Joon jin² 'in ángel do coon¹³ coon²¹ júu³ tá²:

—Cwo'góó²¹ moo¹ Dios. Jóó² oo¹ 'in feei¹ 'áa¹ mo 'i-i joon nigatí² 'ii²¹ ijmaa¹ a 'ii²¹ tya' tsá². Cwoun'goo² oo¹ 'in nigajmaa¹ a ñu'fú² coon¹³ ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ jmi'ñi³ coon¹³ li 'yá² jmi²¹.

8 Joon mo ngayuu¹³ gafaa²¹ a 'in ángel do jaain²¹ gi ángel gafaa²¹ a jin² in:

—Jóó² oo¹, tyaan² aan¹ cwáain¹. 'In tsá² néei¹ Babilonia, 'e fuu²¹ fee¹ li¹, niga'aa¹ a fa'ii²¹ 'áai¹ tsu niga'e² e tsá² néei¹ la caain²¹ fuu²¹ 'e ungo²¹ o dioses 'in jo la jai².

9-10 Joon jaain²¹ gi ángel gacwéei¹ joon gatí² gaaí²¹. Joon gafaa²¹ a coon¹³ júu³ tá² jin² in:

—jileei²¹ 'in un'goo²¹ o 'in joo²¹ 'liii³ do i'e² e Dios jmi²¹ 'ii wúu¹ 'áai¹. La joon jon inii²¹ wúu¹ jileei²¹ 'in un'goo²¹ o 'in gajmeei¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'liii³ do si líin² in 'e li² do tya'tyi² si cwo²¹ 'ee. Joon mi tí² joon jo feei¹ gi-tsi Dios coon¹³ 'in tsá² do, jmai² 'e nii²¹ tsi. Joon inii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹³ jí² coon¹³ azufre. Tyani ángeles tya' Dios joongi tyani Jesús, 'in sii²¹ o jon Cordero, inii²¹ 'ido wúu¹.

11 Joon 'e wúu¹ inii²¹ do 'e li la li coon²¹ unñi² 'e soo¹ o coon²¹ tóó² mo. Jo sá² wa'a 'ii²¹ 'woo²¹ tya' 'in gaun'goo²¹ o 'in joo²¹ 'liii³ do si gaun'goo²¹ o 'in gajmeei¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'liii³ do 'ee. La 'woo¹ jmi¹ jo sá² wa'a 'ii²¹ 'woo²¹ o tya' 'in líi¹ li² tya' 'in joo²¹ 'liii³ do.

12 Tsa 'wii¹³ joon 'ná¹ a jmaa¹ a taa²¹ a jileei²¹ 'in tsaá² tsi Dios jmi²¹, jileei²¹ 'in jmo¹ o la to² tyu² Dios joon ja'mo líi² Jesús.

13 Joon ganúu³ un coon²¹ júu³ jó² fu ñu'fú² 'e jin² in sii²¹ i jna:

—Taan¹ ni mo'jí² 'e júu³ lo: “Jóó² oo¹ mo jileei²¹ 'in jai² líi² Ña'ñu¹ u Jesús mi júun² in. Joo¹³ mo nano la joon li ngóo¹ gi. “Jo¹ o”, jin² in 'in Espíritu Tyá² tya' Dios tsa i'ii²¹ 'woo²¹ o tsá² to² tya' a joon jilaa²¹ to² tya' a 'e gajmaa¹ a jo 'iin² tsi Dios.

Mo gacóon¹ ángeles 'e garoo²¹ fu juncwii²¹

14 Joon gajóó³ oo joon gamóo³ oo coon²¹ jni¹ taa²¹ joon ni jni¹ do tyiin¹ jaain²¹ 'in líi¹ la líi¹ jón¹ tsañu¹. 'Yu goon corona tyí¹ i joon san² an coon²¹ ñijlí² i tuu²¹ 'e má¹.

15 Joon gacwo¹ 'ii jaain²¹ gi ángel inuu cwo¹ fee¹ si² ñu'fú² do, joon 'in ángel do gajin² in coon¹³ júu³ tá² sii²¹; 'in ángel tyiin¹ ni jni¹ do:

—Tyiin¹³ ñijlí² i tuu²¹ tyi'i joon cóon¹³ on 'e garoo²¹ tyi'i tsa gatí² 'ii²¹ 'e galityá² u 'e garoo²¹ juncwii²¹.

16 Joon 'in tyiin¹ ni jni¹ do 'e gatyiin²¹ in ñijlí² i tuu²¹ tya' a juncwii²¹ joon gacóon¹ on 'e garoo²¹ juncwii²¹.

17 Joon jaain²¹ gi ángel gacwo¹ 'ii 'e cwo¹ si² ñu'fú² do. Saan²¹ an jon coon²¹ ñijlí² i tuu²¹ 'e má¹.

18 Joon gacwo¹ 'ii jaain²¹ gi ángel ni altar 'in tyu² to² jí². Joon gafaa²¹ a coon¹³ júu³ tá² gasii²¹; 'in ángel do 'in saan²¹ an ñijlí² i tuu²¹ 'e má¹ jin² in:

—Tyiin¹³ ñijlí² i tuu²¹ tyi'i 'e má¹. Tyiin² an 'e cwaain²¹ mi³ wuunjóó¹³ 'e garoo²¹ tyi'i 'e sá² juncwii²¹ tsa gafuu² u.

19 Joon 'in ángel do gatyiin²¹ in ñijlí² i tuu²¹ tya' a fu juncwii²¹. Joon gacoon²¹ o mi³ wuunjóó¹³ 'e sá² juncwii²¹ joon gato² o tsi coon²¹ linúu¹. 'E 'óó¹ '21 tsi tsá² i'e² e Dios tsá² wúu¹ 'áai¹.

20 Joon ganíu¹ 'e mi³ do li' co' fuu²¹ do. Joon lawa jmi¹ gatoon²¹ li ganíu² 'e mi³ do. Joon gali² jmi¹ do lawa'a li ngóo¹ jmi²¹ tí² cwó² ni¹ ciein¹³ kilóometers gangóo¹ jmi¹ do li náa¹ fuu²¹ do. Joon 'o² 'e jmi¹ do jiin¹³ la ñii² 'ii¹ oo²¹² cwa² mo 'yu freno¹ oo²¹² o.

15

Lawa dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa'í³ li gatséi¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹

1 Joon gamóo³ oo coongi li² fee¹ fu ñu'fú². 'Áai¹ tsa'goo²¹ tsi tsá² 'wii¹³ 'e li² do. Gamáa³ na dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa'í³ li gatséi¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon coon¹³ 'e dyia¹ fa'í³ do gajeen²¹ mo 'nii²¹ tsi Dios.

2 Joon gamóo³ oo lawa coon²¹ jmi'ñi³ la li sí³ sicaai¹³ jí². Joon téein² ni jmi'ñi³ do 'in jo gali¹ 'in joo²¹ 'liii³ do tya'a. Jo gaun'goo²¹ o 'in tsá² téein² do 'in nigajmeei¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'liii³ do jon'gi ga'ii²¹ li² tya' 'in joo²¹ 'liii³ do. Joon 'in tsá² do téein² ni jmi'ñi³ do san² an tuntuu²¹ 'e gacwo² Dios 'ii.

3 Joon ga'óó¹ o 'in tsá² do coon²¹ canto tya' 'lii²¹² Moisés 'in gajmaa¹ a la to² tyu² Dios joongi ga'óó¹ o canto tya' Jesús, 'in líi¹ Cordero, 'e jin² in:

Fee¹ joon 'ya² gi jilaa²¹ 'e gajmaa²¹ a, Ña'ñu¹ u Dios.

Jiin¹³ nu-u lí² jmaa²¹ a jilaa²¹ 'e 'iin²¹² u un.

Coon²¹ tsáa¹ joongi 'e la jai² 'e fu¹ tyi¹.

Róó¹³ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ nu.

4 Jiin¹³ jaain²¹ jo seein²¹ wa'a jo 'gii²¹ 'nu,

Ña'ñu¹ u,

jilee²¹ mo iunfee¹ 'nu.

Jiin¹³ nu-u 'in tyú¹ mo.

Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jalín² un'goo²¹o 'nu.

Nigacón²o cwaain¹ 'e røø²¹ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o.
 5 Mo ngayuui¹³ joon gajòø³øø joon gamóø³oo ganó² 'e cwo¹ si² ñu'fú² li si'mó² 'e cuun²¹² toon²¹² ley do.

6 Joon ga'wooi²¹ dyái¹ ángeles 'e cwo¹ do. Joon 'in dyái¹ ángeles do tyaan¹an dyía¹ nii² fa'í³. Joon tyi²¹ 'in ángeles do sñn³in taa²¹ jii¹ lí¹ 'mi² sii²¹ lino. Joon si'ñuu¹ nitsi¹ 'e lí¹ jmai² cwanáa¹.

7 Joon jaain²¹ jee²¹² 'in joo²¹ jiiin¹ do gacwo¹o jmai² coon²¹ 'ú¹ pi³ lí¹ cwanáa¹ 'in ángeles dyái¹ do. Joon røøi²¹ tya' jilaa²¹ wúu¹ i'e² Dios tsá² 'e 'ú¹ pi³ do. Joon Dios do seein²¹ coon²¹ tøø²mo.

8 Joon 'e cwo¹ do garøi¹ coon¹³ 'e 'ya²gi la joon coon¹³ to² 'e 'oo¹o Dios. Lawa unñi² 'e garøi¹ 'e cwo¹ do. Joon jiiin¹³ jaain²¹ jo lí² tsataai² inuu cwo¹ do ca mo gatséi¹ 'e dyía¹ fa'í³ tyaan¹an 'in dyái¹ ángeles do.

16

Lawa 'ú¹ pi³ tyaan¹an fa'í³

1 Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu inuu cwo¹ joon gajin²in sii²¹ 'in dyái¹ ángeles do:

—Cwolin²naa¹, cwo'íi¹naa¹ 'e fa'í³ tya' Dios 'e taa¹³ 'ú¹ pi³ tyii¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

2 Joon 'in ángel nifu nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a ni cwoo¹³ juncwii²¹ joon ga'yée² juu²¹ 'lii³ tya' jileei²¹ 'in niga'ii²¹ lí² tya' 'in joo²¹ 'liii³ do si 'in nigaun'goo²¹ 'e 'e 'in gajmee¹ i' tsá² 'in líi¹ i' la líi¹ 'in joo²¹ 'liii³ do.

3 Joon 'in ángel li tí² gáí¹ nga'íi¹in 'ú³ pi³ tya'a ni jmi¹ñi¹³ joon jmi¹ñi³ galí¹ la li jmi¹ tya' 'lii²¹². Joon gajún¹mo jileei²¹ joo²¹ táai² jmi¹ñi³.

4 Joon 'in ángel li tí² gaai²¹ nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a ni jmi²¹ coon¹³ ni li 'yá² jmi²¹ joon galí¹ jmi¹.

5 Joon ganúu³uun 'in ángel tya' jmi²¹ do jin²in:

—Røø²¹ 'ii²¹ gajmaa²¹a, Ña'ñu¹'u' Dios, 'in tyúi¹. Seen²¹mo'la mo'jeei¹, joon seen²¹mo'la no. Røø²¹ 'ii²¹ gajmaa²¹a tya' tsá²

6 tsu 'in tsá² do nigatuum¹un jmi¹ 'øøi² 'in jai² líi² 'nu, 'in gafaa²¹a 'wii²¹² tyi¹, tsu gatyu²¹u to² 'e 'uun²¹ 'in tsá² do jmi¹ jiiin¹³ la gatii².

7 Ganúu³oo jon júu³ jó² fu ni altar do 'e gajin²in:

—'E ja¹mo nigajmaa²¹a 'ii²¹ røø²¹ joongi coon²¹ tsáa¹, Ña'ñu¹'u' Dios. Jiiin¹³ 'nu-u lí² jmaa²¹a ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹²u'un.

8 Joon 'in ángel li tí² tyúuin² nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a li 'ii¹in ñi¹. Joon gacwo¹o ñi¹ do ili² jün¹in tsá² coon¹³ jí² tya'a.

9 Joon gacáa²mo tsá² coon¹³ jí² do. Pe 'in tsá² do jo gajoo²¹-tsi wa'a gatsaa¹-tsi Dios

'in tyu² to² fa'í³ do. Xu li' joon gafaa²¹gi 'laa²¹ tya' Dios.

10 Joon 'in ángel li tí² ñééi² nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a li tyiin¹in 'in tyu²u to² 'in joo²¹ 'liii³ do joon li tyu² 'ido to² galinuu²¹. Joon 'in tsá² taa¹²¹² do gacuu²¹u nisii¹²; coon¹³ wúu¹ 'e ni² do.

11 Pe coon¹³ 'elo jo gajoo²¹-tsi 'e unsi² 'e jmoo¹o 'e gó² tya'a, xujoon faa²¹gi 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹ tyiin¹ ñu'fú² 'wii¹³ nigangoo¹o wúu¹ 'yee²¹ juu²¹ 'lii³ do.

12 Joon 'in ángel li tí² jnúu² nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a ni coon²¹ jmi²¹ fee¹ sii²¹ Eufrates joon galityuun²¹ jmi²¹ do, gauntyi² fu¹ ijaliin² røøi¹³ 'in nééi¹ li 'yeei²¹ ñi¹.

13 Joon gamáa³na gaai²¹ espíritu gó² 'in líi¹ la líi¹ 'e 'cwa² ga'wó²i moo'oo² mii²¹ 'liii³ coon¹³ moo'oo² 'in joo²¹ 'liii³ coon¹³ moo'oo² 'in jin² 'e faa²¹o júu³ tya' Dios Jmii²¹ pe jo jo¹.

14 Joon 'in espíritu do líi¹ 'ii¹³ tya' 'in 'liii³ joon lí²-i jmaa¹a jilaa²¹ lí² 'e tsa'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsaliin²mo tsauncaain²¹ jileei²¹ røøi¹³ 'in nééi¹ juncwii²¹. Iuncaain²¹ 'in røøi¹³ do itéen¹in 'e jmaa¹ 'nii²¹ mi tí² jmi²¹² fee¹ tya' Dios Jmii²¹ 'in li' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in.

15 Joon jin² Dios: "Janúu²uun¹, igó³oo 'e 'uui²¹ lawa jaain²¹ 'uun²¹. Joon jløø³mo 'in jo cwuu²¹; joon 'in tyi²o siin³, 'in nanáa¹ tyá² tya'a. Tsu la joon jo tí² ringúu¹i ngi² 'e jøø²i tsá² xeei²¹ 'ii, jo 'laa¹a fa'ii²¹."

16 Joon 'in espíritu gó² do iuncaain²¹ 'in røøi¹³ do fu coon²¹ li sii²¹ Armagedón coon¹³ jmi¹ hebreo.

17 Joon 'in ángel li tí² dyái¹ ga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a tya'cwii²¹. Joon gacwo¹ 'ii¹ inuu cwo¹ si² ñu'fú² coon²¹ júu³ tá², jó² fu li si² li silii²¹² do, 'e jin²in:

—Nasi'yee²¹mo jilaa²¹-a.

18 Joon galí² jí² cwaain¹ñá³ 'áai¹, ga'oon¹on cwaain¹ñá³ joon ga'íi²i tá² líi¹i. Joon gajøø²¹ 'wó² líi¹i jiiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo mo gajøø²¹ 'wó² la do la jee²¹² taain²¹² tsá² juncwii²¹.

19 Joon 'e fuu²¹ fee¹ do gajli², galí² 'ni¹ 'ii¹³. Joon ga'in¹ lacaain²¹ fuu²¹ catyia². Joon gati²-tsi Dios Jmii²¹ 'in tsá² nééi¹ fuu²¹ Babilonia 'a 'e¹ 'e wúu¹ jiiin¹³ la nigatyu²u to² mo gati² 'nii²¹-tsi tya' 'in tsá² do.

20 Joon jilaa²¹ cwo¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmi²¹ gayuun²mo joon jilaa²¹ moo²¹ jo sá²gi.

21 Joon gaxuu²¹ tsí¹ coo¹³ 'áai¹ jee²¹² tsá², Ca tunló¹ kilos la ca mi³ 'ii²¹ 'e tsi² do xuu²¹ fu yu'. Joon 'in tsá² do gafaa²¹a 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹ 'wii¹³ tya' tsí¹ gaxuu²¹ do tsu líi¹ gangoo¹on wúu¹ 'wii¹³ 'e tsi¹ do.

17

In 'yiiasangó¹ feei¹

1 Joon gamáa³na jaain²¹ jee²¹² 'in dyáí¹ ángeles do 'in san² 'ú¹ pi³ do. Joon 'ii gajin²in sii²¹i jna:

—Na² fu lo, tsu i'e³ee 'n^u xiiala i'e¹e Dios wúu¹ 'in 'yiiatsangó¹ feei¹ 'in tyíin¹ ni jmi¹ñi¹³.

2 Joon 'in róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ nigangii¹ nigajmaa¹ 'e gó² coon¹³ 'ido. Joon 'in taain²¹² juncwii²¹ lawa gali'in¹mo coon¹³ 'e gó² tya'a la mo 'un² tsá² vino.

3 Joon lawa'a 'e chí³oo 'in ángel do gatóø¹ø jna fu coon²¹ li jo 'iin tsá² taain²¹². Joon gamáa³na jaain²¹ tsami² tyíin¹in jaain²¹ joo²¹ 'lii³ yúuin². Joon 'in joo²¹ 'lii³ do tsi³ dyáí¹ mootyí¹ joon tsi³ dyá² moofi³. Joon la tøøi² 'in joo²¹ 'lii³ do toon²¹² 'e faa²¹ 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹.

4 Joon 'in tsami² 'in tyíin¹in 'in joo²¹ 'lii³ do tyi² 'mi² 'n^uú² júuin² coon¹³ 'e yáun². Joon sixéi¹³ cwanáa¹ coon¹³ cuun²¹² 'e tyiin² 'áai¹ coon¹³ perlas. Joon san²an coon²¹ copa lí¹ cwanáa¹ sirøøi²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e un'leei²¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹ 'in 'yiiatsangó¹ do.

5 Joon toon¹on tya'tyi¹ coon²¹ júu³ 'uuin²¹ 'e jin²: "Babilonia 'in feei¹. Sáa³o jileei²¹ 'yiiatsangó¹ 'ino. Sáa³o jon jilaa²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹ 'ino."

6 Joon gacón³oon cwáain¹ 'e 'iin¹mo 'in tsami² do coon¹³ jmi¹ tya' tsá² tsaa¹-tsi Dios joon coon¹³ jmi¹ tya' 'in gajngai² tsá² tsu 'wii¹³ jmoo¹ la to² tya² Jesús. Joon líi¹ nga'goo²¹-tsii mo gamáa³na 'in tsami² do.

7 Joon jin²in 'in ángel do sii²¹i jna:

—¿'Ee li' tsa'goo²¹-o'o 'áai¹? Jmaa¹³aa 'n^u júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'uui²¹ tya' 'in tsami² do joongi 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'in joo²¹ 'lii³ li tyíin¹in tsami² do. 'In joo²¹ 'lii³ do tsi³ dyáí¹ mootyí² coon¹³ dya moofi³.

8 'In joo²¹ 'lii³ do 'in gañi¹u'un 'in seein²¹ ca la jéei¹ pe jo seein²¹gi nano ti li cwo¹í¹ too²¹ tyi² li sá² tyá² 'e n^u'gi in'íin² coonti. Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in tsa'goo²¹-tsi mi ni² 'in joo²¹ 'lii³ do 'in seein²¹ ca la jéei¹ pe jo seein²¹gi nano pe coon²¹ mi cwé¹mo tún¹ juncwii²¹. 'In tsá² 'in ninga'goo²¹-tsi do jo taain²¹² ni jí² li taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Ca la mo rón¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do 'e jí² do.

9 "Elo li² wa 'in 'iin²¹²in 'øøi²¹-tsi: Tún² nii² 'øøi²¹-tsi tsá² 'e dyáí¹ mootyí² 'in joo²¹ 'lii³ do. Li la li dyáí¹ po³ tii²¹ li tyíin¹in 'in tsami² do.

10 La joon jon lawa dyáí¹ róøi¹³. Ni-gaxuu²¹mo 'ñéei² róøi¹³ do, joon jaain²¹ tya² to² nano, joon jaain²¹gi róøi¹³ do ti lí² jó¹. Joon mi cwéé¹ coon²¹ sii¹³ x^u itaa²¹.

11 Joon 'in joo²¹ 'lii³ do 'in seein²¹ ca la jéei¹ pe jo seein²¹gi nano 'ii li tí² jñéei² róøi¹³

x^ufiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in dyáí¹ róøi¹³ 'ido. Joon itsaa²¹o fu li 'ii²¹.

12 'Joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e dyá² moofi³ 'e gañi² li la líi¹ dyéi² róøi¹³ 'in jo mo ga'i¹gi to² tya'a. Pe i'ii²¹mo to² tya'a caan²¹mo coon¹³ 'in joo²¹ 'lii³ do. Jee²¹² coon²¹ hora ityu²u to².

13 Canii²mo 'øøi²¹-tsi 'in dyéi² róøi¹³ do. Joon icwo¹o to² 'oo¹o coon¹³ 'ii²¹ tya'a 'in joo²¹ 'lii³ do.

14 Joon itéen¹in coon¹³ Jesús, 'in líi¹ Cordero, pe Jesús do ilii²¹ tsu feei¹gi 'ii la jee²¹² jileei²¹. 'Ii líi¹ róøi¹³ 'in feel¹gi la jee²¹² jileei²¹ róøi¹³. Joon jileei²¹ 'in ngi¹ coon¹³ on nigatø¹o joon gatyii¹²in Dios 'ii. Joon jo tiuu²¹ 'ido 'ii.

15 Joon gajin² 'in ángel do sii²¹i jna:

—'E jmi¹ñi³ gañii²in li tyíin¹ 'in 'yiiat-sangó¹ li la jilaa²¹ fuu²¹ coon¹³ jileei²¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ jmi¹ 'e sá² juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ nacíoon¹³mo.

16 Joon 'in dyéi² róøi¹³ do 'in líi¹ la li moofi³ tya' 'in joo²¹ 'lii³ do líi'e²¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon itiuu²mo 'ido 'ii ti ringúu¹. Joon icuu¹mo 'ido 'ii joon jiuun²in coonti.

17 Tsa² Dios gajmeei¹ 'in róøi¹³ do 'e jmáa¹ a jii¹³ la 'iin²¹²in. Tsa² 'wii¹³ joon røø²¹ gasii² jee²¹² 'ii joon gacwo¹o 'in joo²¹ 'lii³ tya'a ca tsín¹ jilaa²¹ júu³ ga'ii² Dios Jmii²¹.

18 Joon 'in tsami² 'in ní'u¹ líi¹ a li 'e fuu²¹ fee¹ 'in tya² to² jileei²¹ róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹.

18

Mo ga'in¹ fuu²¹ Babilonia

1 Mo ngayuui¹³ joon gamáa³na jaain²¹gi ángel 'in gajngái¹ fu ñ^ufú² joon fee¹ to² 'oo¹o. Joon ni cwoo¹³ juncwii²¹ jná² joo²¹ coon¹³ 'e 'ya²gi tya'a.

2 Joon coon¹³ coon²¹ júu³ tá² líi¹ ga'oo¹o jin²in:

—Niga'in²mo Babilonia 'e fuu²¹ fee¹ do. Niga'in²mo joon gali¹ coon²¹ li taain²¹² 'in 'lii³. Do-o itéen¹in jileei²¹ espíritu gó². Lawa coon²¹ tya² taain²¹² ton¹ 'lii³, 'in 'eei²¹ tsá² gali² 'e fuu²¹ do.

3 Joon lawa gali'in¹mo tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ 'e gó² láa¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon 'in róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ gati²-tsi ngi¹ coon¹³ 'ido. Joon 'in 'ni¹ 'e ló¹ tsá² galisá² cuu² tya'a coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² ti²-tsi.

4 Joon ganúu³uu coongi júu³ jó² fu ñ^ufú² 'e jin¹:

—'Woo²¹naa¹ 'e fuu²¹ lo jilee²¹naa¹ 'in líi¹ tsá² tyiia 'e jo 'ii¹³naa¹ tsaa² tya' 'ido jon'gi iliseein²¹naa¹ fa¹³ la fa¹³ iseein²¹ 'ido.

5 Tsa² tsaa² tya'o galifee¹ 'áai¹ ca gatyalii²¹² tsaa² tya'a fu ñ^ufú² joon gati¹-tsi Dios jilaa²¹ 'e gó² nigajmaa¹a.

6 Cwóo¹³oo' wúu¹ 'ido jiiin¹³ la nigacwo¹o 'in xeei²¹. Cwotyí²ii' 'in tsami² do tún² 'iin¹³gi jiiin¹³ la nigajmaa¹a. Cwó²oo' 'e 'uu²¹u 'in tsami² do tún² 'iin¹³gi 'e gó² la gacwo¹o 'ido tsá² xeei²¹.

7 'Áa¹mo fee¹i gajmei¹ 'ñá'a joon 'áa¹mo tyú² seein²¹ jin²in: "Lo-o tyíin¹na líi¹na 'yíia²¹² róøi¹³. Jo líi¹na 'yíia²¹²ni² joon jo 'ee wúu¹ imó³oo."

8 'Áa¹i tyú² galiseein²¹ pe joon 'ii²¹ la joon jon ini² wúu¹. Tsu 'wii¹³ joon coon²¹ jmi²¹² mi jó¹ fa¹³ tya'a ini² 'oo² ijó¹, ilixuu¹tsi²¹² 'áa¹i joon ijuun²¹mo, joon caa¹i coonti ce líin²in fó² coonti. Tsu feei¹ 'áa¹mo Ñá'ñu¹'u Dios Jmi²¹ 'in gajmaa¹ 'ii²¹ tya'a.

9 Joon jileei²¹ róøi¹³ 'in gangi¹ jmoo¹ jløø³i coon¹³ 'ido ityi¹o, ilixuu¹tsi²¹² mi jóø²ø roon¹on unñi² li caa²¹ 'in tsami² do.

10 Wíin² téein² tsu 'wii¹³ 'goo²¹-o ní² 'in tsami² do wúu¹ joon jin²in:

—j'Áa¹i tyafó² fúu² 'nə, Babilonia, coon²¹ fuu²¹ fee¹ joon coon²¹ fuu²¹ tyiin² Pe jmi²¹² nano gacwá¹ imoo¹³o wúu¹.

11 La joon jon 'in téein² ni¹i 'e ló¹ tsá² tyi¹o jon ilixuu¹tsi²¹² tsu jo 'in seein²¹ ló¹gi laa²¹² tya'a 'e ningatyaan¹an.

12 Ningatyaan¹o cwanáa¹ coon¹³ cwataa²¹ coon¹³ cuun²¹² 'e tyiin² 'áa¹i. Ningatyaan¹an 'mi² tyú² 'e lí¹ lino coon¹³ 'mi² wuu²¹ nuu¹ yúuin² coon¹³ yáun². Ningatyaan¹ 'ido jilaa²¹ 'mó² jmafuu²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e lí¹ moojon² elefante coon¹³ 'mó² 'e tyiin² 'áa¹i. Joongi ningatyaan¹an 'in tsá² ni¹i do ñiyáun² coon¹³ ñi³ coon¹³ cuun²¹² marmol.

13 Ningatyaan¹o jon canela coon¹³ 'oo²¹ tya' uunñi² tya' tsá² coon¹³ fuu²¹² sán¹ coon¹³ mirra coon¹³ jmi²¹ jmafuu²¹ coon¹³ víno coon¹³ aceite coon¹³ fuu²¹² 'iñi¹ 'e tyú² coon¹³ trigo. La joon jon jée¹i joo²¹ coon¹³ joo'saa²¹ coon¹³ cwa² coon¹³ care² jñú² cwa². Joon ca tsá² 'in si'ni¹ jmoo¹o to² tya' tsá² jée¹i.

14 Joon jiiin²in sñ²¹i 'e fuu²¹ do:

—Joon 'e 'oofuu¹ 'e gasín¹u'un ca la mo jée¹ gangalii¹. Gangalii¹ jon jilaa²¹ 'e tyú² 'e tí²-o'o coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi joon jo tyíia²¹gi.

15 Joon wíin² itéen¹in 'in ga'nñi¹i jilaa²¹ 'e ló¹ 'ido joon galíi¹ tsá² sá² cuu² 'wii¹³ jilaa²¹ 'e galó¹ 'ido. Wíin² itéen¹in tsu 'wii¹³ 'goo²¹o coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ ni² 'in tsami² do. Itéen¹in cñ²¹o xuui²¹²-tsi.

16 Jin²in:

—'Áa¹i fúu² 'e fuu²¹ 'ya²gi do tsu galíi¹ la líi¹i jaain²¹ tsami² 'yei²gi 'in tyi² 'mi² tyú² lí¹ lino nuu²¹ yúuin² joongi yáun². Sixée¹i cwanáa¹ coon¹³ cuun²¹² tyiin² coon¹³ perlas.

17 Joon jee²¹² catá² ga'in¹ jilaa²¹ 'e sá² tya'a.

Joon wíin² taain²¹² jileei²¹ tsá² tyu² to² barcos coon¹³ 'in táa² barcos coon¹³ 'in jmoo¹o to² tsi barcos do. Jileei²¹ 'in jmoo¹o to² ni jmi¹ñi³ táan¹in wíin².

18 Joon mo gajóø²ø roon¹ unñi² có² 'e fuu²¹ do joon ga'oo¹o tá² jin²in:

—Jo 'e fuu²¹ sá²gi 'e 'ya²gi lagi 'e fuu²¹ do.

19 Joon ga'ee¹ e cwoo¹³ jee²¹² tyi¹i gatyi² xuui²¹²-tsi 'áa¹i joon 'oo¹o jin²in:

—'Áa¹i fúu² 'e fuu²¹ 'ya²gi do. 'Áa¹i galisá² cuu² tya' 'in jmoo¹o to² ni jmi¹ñi³ coon¹³ cuu² ga'in²in 'e fuu²¹ do. Pe jee²¹² coon²¹ catá²-a ga'in¹ 'e fuu²¹ do.

20 Pe jmaa²aa' jløø³'naa' 'in táa² ñw¹fú² coon¹³ 'naa' 'in líi¹i apóstoles coon¹³ jileei²¹ 'naa' 'in faa²¹a cwaain¹ tya' Dios coon¹³ jileei²¹ 'in tsaa¹-tsi 'ii. Tsu mo gacóon¹o tya'a, 'ii²¹ røø²¹ jmaa¹ Dios tyi'naa'.

21 Joon jaain²¹ ángel 'in píin² 'áa¹i gasaa¹³a coon²¹ cuun²¹² 'e lí¹ lawa coon²¹ too¹ fee¹ joon gapí² 'in ángel do 'e cuun²¹ do tsi jmi¹ñi³ jin²in:

—La gapí³ii 'e cuun²¹² do tsi jmi¹ñi³ la joon jon i'iiin²in Babilonia, coon²¹ fuu²¹ 'ya²gi. Joon jo ní²gi tsá² 'ii.

22 Jo jmi²¹² núu²gi tsá² 'iin² sóoin¹³ jee²¹² 'nú¹ tya'a. Jo núu²gi tsá² sóoin¹³ tuntuu²¹ jon'gi tya' flauta si lúu¹ xuu¹u tsá² 'ee. Jon'gi seein²¹gi tsá² tíi² láa² ni² to². Jon'gi itsii¹gi tsami² coon¹³ too¹.

23 Jo 'ee jí² coo¹gi, jiiin¹³ coon²¹ jee²¹² 'nú¹ jon'gi inúu²gi tsá² júu³ 'e náa¹ 'goo²¹ li cuui² cwoo²¹ tsá². Ijon²on tii² xafiin¹³ la mo jée¹ 'in tsá² tyi¹ 'in 'ni¹ 'e ló¹ fee¹i'gi 'áa¹ 'ii la jee²¹² jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon 'in tsalaai¹ tyi¹ gacon²on too² 'in tsá² catyaai² do.

24 Tsu tsaa² tya' 'e fuu²¹ do jilaa²¹ jmi¹ 'e gatúun²un tya' 'in gafaa²¹ 'wii²¹² tya' Dios coon¹³ 'in tsaa¹-tsi 'ii coon¹³ jileei²¹ 'in najóin¹.

19

1 Mo ngayuu¹³ joon ganú³uun júu³ tya' tsá² fúu¹ 'in táa¹ ñw¹fú² 'e jin²in:

jAleluya! Nigajmaa¹a Dios tiin¹³ tsá². Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios jmi²¹ la joon jon jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios tyi¹.

2 Nigajmaa¹ Dios 'ii²¹ røø²¹ joon coon²¹ tsaa¹ mo gajmaa¹ 'a 'ii²¹ 'ii²¹ tya' 'in 'yíiat-sangó¹ 'in gajmaa¹ un'leei²¹ tsá² yaai coon¹³ 'e gó² gajmaa¹a.

Tsu Dios jmaa¹a tyi² 'in 'yíia²¹² do jilaa²¹ 'e røø²i tya' 'e gó² gajmaa¹a tya' 'in tsaa¹-tsi Dios, 'in najngaa¹³i.

3 Joon gajin²o jon:

—jAleluya! Jiiin¹³ catá² jo jón²gi róon² unñi² tya' fuu²¹ do.

4 Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹³ coon¹³ 'in tyúuin² joo²¹ jiin¹ do gatyíia² ca ti ni 'wó² un'goo¹o Dios Jmii²¹ 'in tyíin¹ li silii²¹² tya'a, joon gajin²in:

—¡Amén! ¡Aleluya!

5 Joon coon²¹ júu³ gajó¹ li silii²¹² do 'e jin²in:

Cwoun'goo²oo' Dios tyi' jileei²¹ 'naa' 'in jmoo¹o la to² tyu²u, jileei²¹ 'naa' 'in 'gøøi²¹ 'ii la 'in 'wói² tiin¹³ la 'in tyiin².

Coon²¹ mi tí² jmü²¹² fu ñu'fú²

6 Joon ganúu³uun coon²¹ lawa 'e faa²¹ tsá² fúu¹ lílilí, joongi lawa li na'yú³ jmü²¹ 'láai² lí¹. Joongi lawa li ni'oon¹on cwaain'ñá³. Gajin²o 'e júu³ do:

¡Aleluya! Tsu niga'ii²¹i Ña'ñu¹u' Dios tyi', 'in lí² jmá² jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in, to² tya'a.

7 Cwojmaa²aa' jløø³naa' joon cwoun'goo²oo' 'ii

tsu nigatí² 'ii²¹ 'e iuncaain²¹ Jesús, 'in líi¹ Cordero, jileei²¹ tsá² 'in tsaa¹.tsi 'ii icwá² coon¹³on.

Joon íjmáa¹a jmü²¹² lawa li cui¹² cwoo²¹ tsá². Joon jileei²¹ 'in iuncaain²¹ coon¹³on nigatya¹ tyú² tya'a la jmoo¹o tsami² mo ti li cui¹² cwoo²¹o.

8 Nityi¹i 'mi² taa²¹ li lino tyú², tyú² nasiin¹³in joon jii¹ siin¹³in.

Tsu 'e 'mi² lino do 'e li la li jilaa²¹ 'e tyú² 'e nigajmaa¹a 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios.

9 Joon 'in ángel do gajin²in sii²¹i jna:

—Táan¹ mo'jí² 'e 'jii¹ lo: "Jløø¹³mo jileei²¹ 'in gatø²ø Dios itsalín² li gali² jmü²¹² icui¹² cwoo²¹ 'in sii²¹ Cordero do."

Gajin²o jon sii²¹i jna:

—E júu³ lo júu³ tya' Dios 'e la jai².

10 Joon gasi³ii 'wojni³ii tyani ángel do iun'góo³oo 'ii²¹. Pe jin²o sii²¹i jna:

—Jo jmoo²¹o la no, tsu jmoo³oo jiin¹³ la to² tyu² Dios jiin¹³ la jmoo² 'nu coon¹³ 'in tsaruu²¹u' catyaa² 'in jo gatú² júu³ tya' Jesús. Ungoo²o jaan²¹mo, jiin¹³ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ ungoo²¹o.

Tsu 'in faa²¹a cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ jmoo²o tsá² júu³ jilaa²¹ júu³ gafa²¹a Jesús.

'In tsá² 'in tyíin¹in jaain²¹ cwa² taai²¹

11 Joon gamóo³oo sino² fu ñu'fú². Joon gajnéi¹ jaain²¹ cwa² taai²¹ joon 'in tyíin¹ moo'wó¹ sii²¹ 'in jo tú² júu³ tya'a, sii²¹o jon 'in Jai². Joon coon²¹ tsáa¹ jmaa¹ 'ii²¹ mi jmáa¹ 'ii²¹ la joon jon mi jmáa¹ 'a 'niü²¹.

12 Joon lawa jí² 'e coo²¹ lí¹ unnú¹i. Joon tyí¹i taa¹³ coronas 'láai². Joon toon¹on 'e sii²¹ 'ii pe jiin¹³ 'ña'o ñii¹i.

13 Joon tyi²i 'mi² 'yu jmi¹ joon 'e sii¹ 'ii: Júu³ tya' Dios.

14 Joon caluu ngalín² 'láa² tya' ñu'fú² 'in tyi² 'mi² lí¹ lino tyú², joon néei¹ cwa² taai²¹. Joon taa²¹ siin¹³in jo téin² 'la².

15 Joon 'yeei²¹ 'oo²o 'in tsá² do coon²¹ ñi³ espada 'e má¹ 'áai¹. Joon coon¹³ 'e ñi³ do iuncwuu²¹; tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon ityu²u to² tsá² coon¹³ sii² lí¹ ñi³. Joon la niui² tsá² mi² wuunjøø¹³ tæun¹un jmi³ tya'a, jiin¹³ coon²¹ wa'a jo ganiü², la joon jon jiin¹³ jaain²¹ jo láai² 'e wúu¹ tya' Dios jíó¹ tsu 'niü²¹.tsi Dios, 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in. Joon 'in tyíin¹ cwa² taai²¹ do íjmáa¹ 'ii²¹ cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹.

16 Joon toon²¹on siin¹³in 'e sii²¹ 'ii: Røøi¹³ 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ røøi¹³ joon 'in Tyiin²gi jee²¹² jileei²¹ 'in seein²¹. Joon²¹ jon 'e sii²¹ do tsaa¹³ tyúu¹u.

17 Joon gamáa³na jaain²¹ ángel siin¹²in jee²¹² 'yíia²¹ 'in ga'oo¹o jin²in sii²¹i jileei²¹ joo²¹ tsi³ cwáa¹ 'in 'ii¹i yu¹ juncwii²¹.

—Ñilín²naa'. Cwolicaan²¹naa' tya' coon²¹ 'e cwo¹ Dios 'naa' 'e cøø²øø¹.

18 Ti li lisá² ngú¹ cøø²øø¹, ngú¹ tya' røøi¹³, joon ngú¹ tya' fii²¹² 'láa² joon tya' tsá² 'gøøi¹³. Sá² jon ngú¹ tya' cwa² joon tya' tsá² néei¹ cwa². Ilisá² ngú¹ tya' jileei²¹ tsá² xufiin¹³ tsa'leei¹³ si tsá² fii²¹² 'ee, si tsá² 'wói¹ 'ee, si tsá² tyiin² 'ee.

19 Joon gamáa³na 'in joo²¹ 'lii³ caan²¹mo coon¹³ røøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ 'láa² tya'a sicaain²¹ itéen¹in coon¹³ 'in tyíin¹ cwa² taai²¹ do coon¹³ 'láa² tya'a.

20 Joon nigataan¹³mo 'in joo²¹ 'lii³ do. Nigataan¹³mo jon 'in niijn² 'e faa²¹o júu³ tya' Dios Jmii²¹ pe jo jo¹. 'Ii nigajmaa¹a milagros fee¹ jee²¹² tsá² joon gacón²óo 'in niga'ii²¹ 'e lí² tya' 'in joo²¹ 'lii³ coon¹³ 'in gaun'goo²¹o 'in gajmee¹i tsá² 'in líi¹ la lí¹i 'in joo²¹ 'lii³ do coon¹³ milagro fee¹ do. Joon 'in tyíin¹ cwa² taai²¹ do gadyee¹³; je waa²¹mo do la jiin¹in tsi tyia¹ li jí² 'e coo²¹ coon¹³ azufre.

21 Joon gajngaa¹³mo 'in tsá² tyíin¹ cwa² taai²¹ do 'in catyaa² coon¹³ ñi³ 'yeei²¹ 'oo²o. Joon tyú²u gagøø²¹ 'in joo²¹ tsi³ cwáa¹ do ngú¹ tya' 'in najúin¹ do.

20

Si'ñuu¹mo Satanás

1 Joon gamáa³na jaain²¹ ángel gajgá¹ fu ñu'fú² joon saan²¹ coon²¹ joonñi³ tya' too²¹ tyi² li sityá². San²o jon coon²¹ cadena mi².

2 Joon 'in ángel do gataan¹³in 'in miü²¹ 'lii³ do, 'in miü²¹ seein²¹ caliü¹ 'in sii²¹o jon 'in 'lii³, sii²¹o jon Satanás. Joon ga'ñuu¹in ce tséin¹ coon²¹ mil jiin²¹.

3 Joon gajin¹in 'ido tsi too²¹ tyi² li sityá² do. Joon gajniü²mo 'ido tsi too²¹ do, gatsaa²¹a sello lí¹ cera jn² 'oo² too²¹ do. Joon coon¹³ la joon jo lí² cón²gi too² tsá² taain²¹² juncwii²¹ ce tséi¹ coon²¹ mil jiin²¹. Pe mi tséi¹ coon²¹ mil jiin²¹ do joon láa¹mo 'ido coon²¹ sii¹³ xu.

4 Joon gamóo³oo li silii²¹² li née¹i 'in niga'i²¹ to² 'e jmo¹o 'ii²¹ tya' tsá². Gamáa³moo jon 'in almas tya' tsá² 'in najúin¹, 'in gatu¹ luu²¹²u tsu 'wii¹³ jin²in 'e ja²mo líi² Jesús joongi 'wii¹³ júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹. 'In tsá² do jo mo gaun'goo²¹o 'in joo²¹ 'líi³ do, jon'gi gaun'goo²¹o 'in tsá² do 'in gajmee¹i tsá² 'in líi¹ la líi¹i 'in joo²¹ 'líi³ do. Jo mo ga'i²¹ 'in tsá² do 'e lí² tya'a tya'tyí¹i si cwoo²¹o 'ee. Joon gamáa³na 'in tsá² do jii¹n 'in joon tyu^{2u} to² caan²¹mo coon¹³ Jesús ce tséin¹ coon²¹ mil jii²¹.

5 Pe 'in 'líi²¹² najóin¹ catyaa² do jo ijiin¹ 'in tún¹ ca mi tséin¹ coon²¹ mil jii²¹ do. Joon 'e no-o nifu 'e gajjin¹ tsá² tún¹.

6 j¹l¹⁰o³mo joon nicwa³mo 'in nigajjin¹ 'in nifugi do! Jo júun²in tún² naa¹³ pe ilii²in untsá² tya' Dios Jmii²¹ joongi tya' Cristo. Coon¹³ 'ii ityu^{2u} to² coon²¹ mil jii²¹.

7 Joon mo gatséi¹ coon²¹ mil jii²¹ joon ilaa¹mo Satanás li 'yuui²¹² sijni¹i.

8 Joon tsatyiin¹an tsá² tóo² la caain²¹ juncwii²¹, tsatyiin¹an tóo² Gog coon¹³ Magog joon iuncaain²¹ jileei²¹ 'láa² tya'a itéen¹in. Joon ti la ti too¹³ sá² na' jmi¹ni¹³.

9 Joon ngalín²in la 'ui juncwii²¹ joon ngataa² cul¹ li née¹i 'in tsaa¹-tsi Dios Jmii²¹ joon cul¹ 'e fuu²¹ do 'e 'iin²¹²in Dios 'áai¹. Pe Dios Jmii²¹ gadya²a jí² fu yu¹ juncwii²¹ 'e coon¹³ joon iuntyee¹mo 'in tsá² do.

10 Joon 'in 'líi³, 'in gacon²on 'in tsá² do tóo², gangadyeei¹³ Dios 'ii tsi coon²¹ tyíia¹ lí¹ jí² caai¹³ azufre li niga¹'2 'in joo²¹ 'líi³ coon¹³ 'in nigajjin²in 'e faa^{21a} júu³ tyú² tya' Dios pe jo jo¹. Joon do-o ini²¹ wúu¹ la 'woo¹ jmi¹ coon²¹ t¹⁰o²mo.

Li taai²¹² tsá² tyani coon²¹ li silii²¹² taa²¹

11 Joon gamóo³oo coon²¹ li silii²¹² taa²¹ fee¹ 'áai¹. Gamáa³na jon 'in tyíin¹ ni li silii²¹² do. Joon tyani 'in tyíin¹ ni li silii²¹² do jo ta²'gi ni 'wó² jon'gi ñu¹fú², yuun¹³mo coonti tsu jo galisá² 'áan³ tya'a.

12 Joon gamáa³na 'in najúin¹ 'in c¹⁰o¹³ tiin¹³ 'in pi³ teen¹in tyani Dios Jmii²¹. Joon 'e jí² do roon¹on sini¹³ joon gaa¹ coongi jí² li taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹⁰ Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon gajmaa¹ 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ do jii¹³ la nigajmaa¹ a jii¹³ la taa¹³ 'e jí² do.

13 Galisá² 'ii²¹ tya' jilee²¹mo jii¹³ la nigajmaa¹a. Galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ tsi jmi¹ni¹³ la joon jon galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ la mo jéi¹ coon¹³ taain²¹² li taai² líi²¹².

14 Joon 'mó¹ coon¹³ li taai² 'in najóin¹ ga¹'2 tsi tyíia¹ lí¹ jí². Joon mi 'i² tsá² 'e tyíia¹ do 'e lawa'a 'e najóin¹ tún² naa¹³.

15 Joon fu do-o ipii¹in Dios jileei²¹ 'in jo taain²¹² 'e jí² do li taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹⁰ Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a.

21

Mi lisá² ñu¹fú² 'múui² coon¹³ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'múui²

1 Joon gamóo³oo coon²¹ ñu¹fú² 'múui² coon¹³ coon²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'múui² tsu nitsé²mo 'e ñu¹fú² nifu coon¹³ ni cwoo¹³ juncwii²¹ nifu. Joon jo 'ee jmi¹ni¹³ sá²'gi.

2 Joon jna-a, Wó³, gamóo³oo gajgo¹o coon²¹ fuu²¹ nicwaa¹³ 'e sii²¹ Jerusalén 'múui². Gajgo¹o fu ñu¹fú² li tyíin¹ Dios Jmii²¹. 'Ya²'gi 'áai¹ 'e fuu²¹ do lawa jaain²¹ simi² nináa¹ tyú² siin¹³in 'ya²'gi icui² cwoo²¹o.

3 Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñu¹fú² 'e jin²:

—J¹⁰o²du', taan¹mo Dios Jmii²¹ jee²¹¹ tsá². Joon itéin¹ caan²¹mo coon¹³. Joon ilii²in tsá² tya' Dios Jmii²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon Dios Jmii²¹ 'ña'a itéin¹ jee²¹² tsá², ilii²in Dios tya' 'in tsá² do.

4 Joon Dios Jmii²¹ iuntyuun¹un jilaa²¹ jmi²¹ tuun²¹un unni² tsá². Joon jo 'ee²¹ júin¹'gi tsá² jon'gi tyi²'gi tsá² jon'gi xuui²¹²'gi-tsi jon'gi ni²'gi wúu¹ tya'a 'e cuu¹ tya'a tsu jilaa²¹ 'e sá² la mo jéi¹³ ningí²mo.

5 Joon 'in tyíin¹ li silii²¹² do gajin²in: —J¹⁰o²'o, jmo³o³ 'e 'múui² jilaa²¹ 'e sá².

Jin²o jon sii²¹'i jna: —Táan¹ ni mo 'jí² 'e júu³ lo tsu 'e júu³ lo júu³ la ja²'mo joon jo lí² 'náai².

6 Joongi jin²in sii²¹'i jna: —Nasi'yee²¹mo jilaa²¹a. Jna-a 'in nifu la joon jon li tyéi¹. Lawa letra A líi¹na la joon jon letra Z. Joon wa seein²¹ tsá² 'in unjmuui², jna icwóo³oo jmi²¹ tya' li 'ya² jmi²¹ icwo² juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'ee ciin¹ coonti.

7 Joon jileei²¹ 'in líi¹ 'ii²¹'i jilaa²¹ 'elo lawa'a tya'o. Joon jna-a ilii²na Dios Jmii²¹ tya'a joon 'ii ilii²in yuun²¹ tyíia.

8 Pe tsalín² 'in catyaa² tsi tyíia¹ lí¹ jí² caai¹³ azufre. Tsalín²mo jileei²¹ 'in 'goo²¹ coon¹³ 'in jo jo² líi². Tsalín²mo jon jileei²¹ 'in nigali¹líi³ coon¹³ 'in nigajngaa¹³ tsá² coon¹³ 'in niga¹láa¹ coon¹³ tsam² coon¹³ tsafuu¹. Tsalín²mo jon jileei²¹ tsalaa¹ coon¹³ jileei²¹ 'in nigaun'goo²¹o dioses 'in gajméi¹ tsá² coon¹³ jileei²¹ 'in cón² tsá² tóo². Jileei²¹ 'in líi¹ la líi¹ 'ino itsalín² 'e tyíia¹ do lí¹ jí² caai¹³ azufre. Joon li gati² tún² naa¹³ júun²in.

'E fuu²¹ Jerusalén 'múui²

9 Joon gacwéi¹ jaain²¹ ángel jee²¹² dyái¹ ángeles do 'in san¹ dyía¹ 'ú¹ pi³ r¹⁰o¹³ taa¹³ dyía¹ 'ii²¹ fa¹³ li gatséi¹. Joon jin²in sii²¹'i jna:

—Na¹ coon¹³ jna. I'e³ee 'ñu¹ 'e fuu²¹ li icwá² jileei²¹ 'in nigatyii¹³in Jesús, 'in líi¹ Cordero do.

10 Joon lawa 'e cí³oo ngajée¹ 'in ángel do jna coon²¹ ya' moo²¹ fee¹ níi¹ 'áai¹. Joon

ga'e¹e jna 'e fuu²¹ nicwaa¹³ Jerusalén 'e gajó² fu ña'fú² li tyín¹ Dios Jmii²¹.

¹¹ Joon 'e fuu²¹ do jná² joo²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹, Ji¹ 'e fuu²¹ do la jii¹ cuun²¹² 'e 'moo³ 'áai¹. La jii¹ cuun²¹² jaspe jii¹ joon jneei¹ la jneei¹ cuun²¹² jii¹ cristal.

¹² Joon ce cu'li¹ si²gon 'oo²¹ fee¹ ñii¹. Joon 'e 'oo²¹ do jée¹ dyatun¹ 'oo² li tsataa¹²¹² tsá². Joon teen¹in jmai² jaain²¹ ángel la coon²¹ 'oo² li tsataa¹²¹² tsá². Joon 'e jni¹oo² do taa¹³ 'e sii²¹ ji dyatun¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel.

¹³ Joon sá² 'ni¹ 'oo² li tsataa¹²¹² tsá² li' caai¹ li 'yeei² ñii¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataa¹²¹² tsá² li' caai¹ tooin²¹² li 'yeei² ñii¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataa¹²¹² tsá² li' caai¹ tsáa¹ li 'yeei² ñii¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataa¹²¹² tsá² li' caai¹ li yooiin¹³ ñii¹.

¹⁴ Joon 'e 'oo²¹ tya' fuu²¹ do si² ni dyatun¹ po³ cuun²¹² 'e lí¹ lawa tiifuu²¹. Joon 'e tiifuu²¹ do taa¹³ 'e sii²¹ ji dyatuun¹ apóstoles tya' Jesús.

¹⁵ Joon 'in ángel do 'in gafee²¹; jna san²an coon²¹ sii² lí¹ cwanáa¹ ityiaa²¹ 'ii²¹ tya' 'e fuu²¹ do. Ityiaa²¹ 'ii²¹ jilaa²¹ fuu²¹ do coon¹³ 'oo² li tsataa¹²¹² tsá² coon¹³ 'e 'oo²¹ do.

¹⁶ 'E fuu²¹ do lí¹ tyún² tyuu¹¹² joon coon²¹ rø²¹ cwa²¹ la coon¹³ li 'ú². Joon mo gatyaa¹ 'ido 'ii²¹ gatí² tún² mil tsi tún² ciei¹³ kilómetros. Joon coon²¹ rø²¹ cwa²¹ la coon¹³ li 'ú² la coon¹³ li ñii¹.

¹⁷ Joon gatyaa¹ 'ido 'ii²¹ tya' 'e 'oo²¹ do lí¹ ñii¹ joon gatí² coon²¹ ciei¹³ tsi tunlo¹ tyán² lí². 'In ángel do gatyaa¹ 'ii²¹ coon¹³ lí² tya' cwáa¹ tsañuu¹.

¹⁸ Joon 'e 'oo²¹ do lí¹ jmai² jaspe. Joon 'e fuu²¹ do lí¹ jmai² cwanáa¹ 'e li la li si³ jii¹.

¹⁹ Joon tiifuu²¹ do taa¹³ jilaa²¹ nii² cuun²¹² 'moo³. 'E tiifuu²¹ nifú² taa¹³ cuun²¹² jaspe, 'e tiifuu²¹ li ti² tún² taa¹³ cuun²¹² zafiro, 'e ti² 'ni¹ taa¹³ cuun²¹² ágate, 'e ti² tyán² taa¹³ cuun²¹² esmeralda,

²⁰ 'e ti² ñá² taa¹³ cuun²¹² ónice, 'e ti² jnúa² taa¹³ cuun²¹² cornalina, 'e ti² dyá¹ taa¹³ cuun²¹² crisólito, 'e ti² jñá² taa¹³ cuun²¹² berilo, 'e ti² ñá² taa¹³ cuun²¹² topacio, 'e ti² dyá² taa¹³ cuun²¹² crisoprasa, 'e ti² dyacon²¹ taa¹³ cuun²¹² jacinto, joon 'e ti² dyatun¹ taa¹³ cuun²¹² amatista. La coon²¹ fuu¹ tiifuu²¹ do taa¹³ cuun²¹² xia²¹.

²¹ Joon 'e dyatun¹ jni¹oo² do lí¹ jmai² perla, coon²¹ perla la coon²¹ jni¹oo²¹ do. Joon 'e fuw¹ tyiin²gi 'e ngo¹ jee²¹² 'ná¹ do lí¹ jmai² cwanáa¹ 'e li la li si³ jii¹.

²² Joon jün¹³ coon²¹ cwo¹ jo gamóo³oo si² tsi fuu²¹ do tsa Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹, 'in lii¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹², coon¹³ Jesús 'in líi¹ Cordero líi¹ lawa cwo¹ tya'a.

²³ Joon 'e fuu²¹ do jo 'néi²gi ñii¹ 'e cwó² 'yiaa²¹ jon'gi sii²¹ tsa jná² joo²¹ tya' Dios

Jmii²¹ coon¹³ 'in Cordero do cwo¹o 'yiaa²¹ tya'a.

²⁴ Joon ingi¹ jileei²¹ 'in nigateei¹³ jee²¹² li jná² joo²¹ 'e fuu²¹ do. Joon jileei²¹ rø²¹ taain²¹² juncwii²¹ icwó² 'e fuu²¹ do jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a coon¹³ jilaa²¹ yajúu¹³.

²⁵ Joon 'e 'oo² li tsataa¹²¹² tsá² jo sijni¹ li' jmi¹ joon jo 'ee nnu²¹ ilisá² tya' 'e fuu²¹ do.

²⁶ Joon 'e fuu²¹ do í'áa¹ jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ 'yujúu¹³ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹.

²⁷ Joon jün¹³ jaain²¹ 'in rø²¹ tsa² it-satáa¹ 'e fuu²¹ do. Jon'gi itsatáa¹ 'in jmoo¹o 'e loo¹ owa 'in cón² tsá² 'ee. Jiün¹³ 'in taan²¹² in ni jí² tya' Cordero, 'e jí² taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múu¹ tya'a 'itsatáa¹ 'e fuu²¹ do.

22

¹ Joon 'in ángel do ga'e² e jna coon²¹ jmii²¹ fee¹ pii¹, jmii²¹ ilicwó² juncwii²¹ tya' tsá² 'e 'yeei²¹ li silii²¹² tya' Dios coon¹³ 'in Cordero do. Pii¹ 'e jmii¹ do 'e li la li cuun²¹² jii¹ cristal.

² Joon 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya' tsá² gacwaa²¹ tuntsa¹ jee²¹² 'e fu¹ tyiin²gi tya' fuu²¹ do. La joon jon je tún² taain²¹ 'e jmii²¹ fee¹ do gacwaa²¹ 'e 'mó² do. Joon dyatun¹ naa¹³ la coon²¹ jün²¹ cwo¹ 'oofuu²¹ tya'a. Joon 'e mo³ tya' 'e 'mó² do 'í³mo to² tya' 'e 'láai² tsá² taain²¹² juncwii²¹.

³ Joon fu 'e fuu²¹ do jo 'e sá²gi wa'a jo tí²-tsi Dios, tsa do-o si² li silii²¹² tya' Dios Jmii²¹ coon¹³ 'in Cordero joon 'in jmoo¹o la to² tya²u iun'goo²¹o 'ii.

⁴ Joon ini² nú¹i, joon tya'tyi² toon¹on 'e sii²¹ 'ii²¹.

⁵ Joon jo nnu²¹gi do. Joon 'in néei¹ do jo jí² 'ná¹ son²gi jon'gi 'yiaa²¹ tya' ñii¹ 'ná¹ tsa Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ icwó² jná² joo²¹ tya' 'in tsá² do. Joon itya²u to² coon²¹ tø²mo.

Ti li jó¹ Jesucristo

⁶ Joon 'in ángel do jin²in sii²¹i jna:

—'E ja²mo 'e júu³ lo joon jo 'ná¹i. Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ gasii¹ 'in ángel tya'a ja'e² e tsá² tya'a jilaa²¹ lí² la jmoono. 'I Dios tya' 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² tya' Dios calií.

⁷ —jmoono igó³oo! —jin² Jesús.

jlø³mo jileei²¹ 'in jmoo¹o nnu¹³ 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ taa¹³ 'e jí² lo!

⁸ Joon jna-a, Wó³, ganúu³uun joon gamóo³oo jilaa²¹ 'elo. Joon mo ngayuu¹³ núu³uun joongi gamóo³oo gasii²¹ii wojni³ii tyani 'in ángel 'in ga'e² e jna 'iin²¹²na iun'goo³oo 'ii.

⁹ Pe 'ii gajin²in sii²¹i jna:

—Jo jmoo²o la no. Tsa jmoo³oo jün¹³ la to² tya²u Dios Jmii²¹ jün¹³ la jmoo² 'na coon¹³ 'in catyaa² tsaru¹u' 'in faa²¹ a cwáain¹ tya' Dios coon¹³ jileei²¹ 'in jmoo¹o jün¹³ la jin² ni jí² lo. Cwoon'goo²o jün¹³ Dios.

¹⁰ Jin²o jon sii²¹i jna:

—Jo 'ma'²¹a 'uuin²¹ 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ 'e taa'¹³ 'e jí² do tsu ti li tyé¹mo jiin¹³ la jin² ni jí² do.

¹¹ La 'ii²¹² joon 'in jmoo¹o 'e gó² ijmá¹gi 'e gó². Joon 'in ni'leei²¹ joon li' un'leei²¹gi 'ña'a joon 'in tyú¹ ijmá¹gi 'e tyú² joon 'in tsaá¹-tsi Dios ityíia¹gi-tsi Dios.

¹² —Ja'²mo —jin² Jesús—, igó³oo la jmoono, joon tyáan³aan 'e cwo³oo tsá² jiin¹³ la nigajmaa¹a.

¹³ Jna-a 'in nifu jna-a jon li tyeei²¹. Jna-a li ga'láa² 'wii²¹² coon¹³ li gatséi¹. Líi¹na letra A, líi¹na jon letra Z —jin² Jesús.

¹⁴ 'Jlø³mo jilee²¹ 'in ron² sñn¹³in coon¹³ la joon 'e tíi² 'e cuu²¹u 'oofuu²¹ tya' 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya' tsá². La joon lí² tsatáa¹ 'e 'oo² li tsataai²¹² tsá² 'e fuu²¹ do.

¹⁵ Pe caluu ijan² 'in jo jo¹ líi² coon¹³ 'in tíi² júu³ loo¹. Ijan² caluu jon 'in laa¹a coon¹³ tsamí² coon¹³ tsañuu¹. La joon jon 'in jn-gaai¹³ tsá² coon¹³ 'in un'goo²¹o dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² jo lí² tsatáa¹i. Jo lí² tsatáa¹i jon 'in tí²-tsi júu³ tajuu²¹ joon 'in cón² tsá² tóo² —gajin² Jesús.

Jin²o jon:

¹⁶ —Jna-a, Jesús, gasí²na ángeles tyiia ijmáa¹a júu³ jilaa²¹ 'elo tya' 'in jai² líi² jna. Jna-a líi¹na jmóo³ tya' 'lii²¹² røøi¹³ David,

líi¹moo jon jún² tya'a. Líi¹na jon 'in náu¹ 'in 'íi²i mo 'aa²¹.

¹⁷ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹ jin²in, la joon jin²in 'in tsá² 'in líi¹ lawa'a tsami² tya' 'in Cordero do:

—iNa¹!

Joon jilee²¹ 'in núu²un júu³ tya'a jin²in:

—iNa¹!

Ñilín²naa' jilee²¹naa' 'in unjmí¹i. Ñilín²naa' jilee²¹naa' 'in 'iin²¹²in 'uun²¹ jmí²¹ 'e cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'e 'laa¹³ tyíin¹.

¹⁸ Joon la joon fuu²¹²uu 'naa' jilee²¹naa' 'in ganúu²un júu³ taa¹³ 'e jí² lo: Wana seein²¹ 'in un'láai² 'e jí² lo iun'láai² Dios Jmii²¹ tya'a jilaa²¹ fa¹³ 'e taa¹³ jí² lo.

¹⁹ Joon wana tyii² tsá² júu³ 'ee taa¹³ jí² lo Dios Jmii²¹ ityí¹ 'e sii²¹ 'ii 'e jí² taain²¹² jilee²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon jo lí² tsatáai² 'e fuu²¹ do nicwaai¹³. Jo 'ii²¹i 'e tyú² taa¹³ 'e jí² lo tya'a.

²⁰ Joon 'in jmá¹ júu³ la joon jin²in:

—E la ja²mo, la jmoono igó³oo —jin² Jesús.

—Amén. iNa¹, Ña'ñu¹u' Jesucristo! —jin² 'in catyaaí².

²¹ Cwouncwaai³ Ña'ñu¹u' Jesucristo jilee²¹naa'. Amén.